

Tuarascáil um Phlean Straitéiseach CBT 2021

CCI	2023IE06AFSP001
Teideal i mBéarla	Éireann - Plean Straitéiseach CBT 2023-2027
Teideal i dteanga(cha) náisiúnta	GA
Leagan	1.2
An Chéad bhliain	2023
Anuraidh	2027
Incháilithe ó	01 - Ean -2023
Incháilithe go dtí	
Uimhir chinnidh an Choimisiúin	
Dáta chinnidh an Choimisiúin	
Ciste/cistí lena mbaineann	CERT, EAFRD
Dáta giniúna na tuarascála	16/08/2022 16:23

Clár na nÁbhar

1 Ráiteas Straitéiseach	22
2 Measúnuithe ar riachtanais agus straitéis idirghabhála, lena n-áirítear spriocphlean agus táscairí comhthéacs.....	25
2.1 Measúnuithe ar riachtanais agus straitéis idirghabhála.....	25
2.1.SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú.....	52
2.1.SO1.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	52
2.1.SO1.1.1 Láidreachtaí	52
2.1.SO1.1.2 Laigí	52
2.1.SO1.1.3 Deiseanna.....	52
2.1.SO1.1.4 Bagairtí.....	53
2.1.SO1.1.5 Tuairimí eile.....	53
2.1.SO1.2 Riachtanais a shainaitheint	53
2.1.SO1.4 Loighic idirghabhála	53
2.1.SO1.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	55
2.1.SO1.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	56
2.1.SO1.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	60
2.1.SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;.....	63
2.1.SO2.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	63
2.1.SO2.1.1 Láidreachtaí	63
2.1.SO2.1.2 Laigí	63
2.1.SO2.1.3 Deiseanna.....	63
2.1.SO2.1.4 Bagairtí.....	64
2.1.SO2.1.5 Tuairimí eile.....	64
2.1.SO2.2 Riachtanais a shainaitheint	64
2.1.SO2.4 Loighic idirghabhála	64
2.1.SO2.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	66
2.1.SO2.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	66
2.1.SO2.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	68
2.1.SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú	70
2.1.SO3.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	70
2.1.SO3.1.1 Láidreachtaí	70
2.1.SO3.1.2 Laigí	70
2.1.SO3.1.3 Deiseanna.....	70
2.1.SO3.1.4 Bagairtí.....	70
2.1.SO3.1.5 Tuairimí eile.....	70
2.1.SO3.2 Riachtanais a shainaitheint	70
2.1.SO3.4 Loighic idirghabhála	71
2.1.SO3.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	73
2.1.SO3.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	73
2.1.SO3.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	76
2.1.SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;	78
2.1.SO4.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	78
2.1.SO4.1.1 Láidreachtaí	78
2.1.SO4.1.2 Laigí	78
2.1.SO4.1.3 Deiseanna.....	79

2.1.SO4.1.4 Bagairtí.....	79
2.1.SO4.1.5 Tuairimí eile.....	80
2.1.SO4.2 Riachtanais a shainaitint	80
2.1.SO4.3 Na (eilimintí) de phleananna náisiúnta ábhartha a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI den Rialachán maidir le plean CBT a cuireadh san áireamh i measúnú ar riachtanais phleananna CBT don chuspóir sonracha seo a shainaitint.	80
2.1.SO4.4 Loighic idirghabhála	83
2.1.SO4.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	87
2.1.SO4.7 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár LIFE (do SO4, SO5, SO6 amháin)	87
2.1.SO4.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	87
2.1.SO4.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	96
2.1.SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;.....	101
2.1.SO5.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	101
2.1.SO5.1.1 Láidreachtaí	101
2.1.SO5.1.2 Laigí.....	101
2.1.SO5.1.3 Deiseanna.....	101
2.1.SO5.1.4 Bagairtí.....	102
2.1.SO5.1.5 Tuairimí eile.....	102
2.1.SO5.2 Riachtanais a shainaitint	102
2.1.SO5.3 Na (eilimintí) de phleananna náisiúnta ábhartha a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI den Rialachán maidir le plean CBT a cuireadh san áireamh i measúnú ar riachtanais phleananna CBT don chuspóir sonracha seo a shainaitint.	102
2.1.SO5.4 Loighic idirghabhála	104
2.1.SO5.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	107
2.1.SO5.7 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár LIFE (do SO4, SO5, SO6 amháin)	108
2.1.SO5.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	108
2.1.SO5.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	115
2.1.SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;	120
2.1.SO6.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	120
2.1.SO6.1.1 Láidreachtaí	120
2.1.SO6.1.2 Laigí.....	120
2.1.SO6.1.3 Deiseanna.....	120
2.1.SO6.1.4 Bagairtí.....	121
2.1.SO6.1.5 Tuairimí eile.....	121
2.1.SO6.2 Riachtanais a shainaitint	121
2.1.SO6.3 Na (eilimintí) de phleananna náisiúnta ábhartha a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI den Rialachán maidir le plean CBT a cuireadh san áireamh i measúnú ar riachtanais phleananna CBT don chuspóir sonracha seo a shainaitint.	121
2.1.SO6.4 Loighic idirghabhála	122
2.1.SO6.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	124
2.1.SO6.7 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár LIFE (do SO4, SO5, SO6 amháin)	125
2.1.SO6.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	125
2.1.SO6.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	133
2.1.SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe.....	138
2.1.SO7.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	138
2.1.SO7.1.1 Láidreachtaí	138

2.1.SO7.1.2 Laigí.....	138
2.1.SO7.1.3 Deiseanna.....	138
2.1.SO7.1.4 Bagairtí.....	138
2.1.SO7.1.5 Tuairimí eile.....	139
2.1.SO7.2 Riachtanais a shainaitint	139
2.1.SO7.4 Loighic idirghabhála.....	139
2.1.SO7.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	141
2.1.SO7.6 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár Erasmus.....	141
2.1.SO7.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	141
2.1.SO7.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	145
2.1.SO8 Fostaíocht, fás, comhionannas inscne a chur chun cinn, lena n-áirítear rannpháirtíocht na mban san fheirmeoireacht, sa chuimsiú sóisialta agus san fhorbairt áitiúil i gceantair thuaithe, lena n-áirítear bithgheilleagar ciorclach agus foraoiseacht inbhuanaithe;.....	148
2.1.SO8.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	148
2.1.SO8.1.1 Láidreachtaí	148
2.1.SO8.1.2 Laigí.....	148
2.1.SO8.1.3 Deiseanna.....	148
2.1.SO8.1.4 Bagairtí.....	149
2.1.SO8.1.5 Tuairimí eile.....	149
2.1.SO8.2 Riachtanais a shainaitint	149
2.1.SO8.4 Loighic idirghabhála.....	150
2.1.SO8.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	151
2.1.SO8.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	151
2.1.SO8.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	154
2.1.SO9 Freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.	156
2.1.SO9.1 Achoimre ar an Anailís LLDB.....	156
2.1.SO9.1.1 Láidreachtaí	156
2.1.SO9.1.2 Laigí.....	156
2.1.SO9.1.3 Deiseanna.....	156
2.1.SO9.1.4 Bagairtí.....	157
2.1.SO9.1.5 Tuairimí eile.....	157
2.1.SO9.2 Riachtanais a shainaitint	157
2.1.SO9.4 Loighic idirghabhála.....	157
2.1.SO9.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	160
2.1.SO9.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh	160
2.1.SO9.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	165
2.1.XCO Cuspóir trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitiú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh. ..	169
2.1.XCO.1 Achoimre ar an Anailís LLDB	169
2.1.XCO.1.1 Láidreachtaí	169
2.1.XCO.1.2 Laigí.....	169
2.1.XCO.1.3 Deiseanna	169
2.1.XCO.1.4 Bagairtí	170
2.1.XCO.1.5 Tuairimí eile	170
2.1.XCO.2 Riachtanais a shainaitint.....	170
2.1.XCO.4 Loighic idirghabhála.....	170
2.1.XCO.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha	174
2.1.XCO.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh.....	174

2.1.XCO.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais	177
2.2 Comhthéacs Táscairí agus luachanna eile a úsáidtear chun na spriocanna a ríomh	180
2.3.1 Táblaí achoimre	181
2.3.2 Idirghabhálacha agus aschuir phleanáilte a bhfuil nasc díreach suntasach acu le táscairí toraidh	189
2.3.3 Comhsheasmhacht le agus rannchuidiú le spriocanna an Aontais do 2030 atá leagtha amach sa Straitéis Ón bhFeirm go Forc agus i mBithéagsúlacht an AE do 2030	189
3 Comhsheasmhacht na Straitéise agus comhlántachtaí	204
3.1 Forbhreathnú ar an ailtireacht timpeallachta agus aeráide	204
3.1.1 Cur síos ar rannchuidiú foriomlán na coinníollachta leis na cuspóirí sonracha comhshaoil agus aeráide a leagtar amach i bpointe (d), i bpointe (e) agus i bpointe (f) d'Airteagal 6(1)	204
3.1.2 Forbhreathnú ar an gcomhlántacht idir na coinníollacha bunlíne ábhartha, dá dtagraítear in Airteagal 31(5) agus Airteagal 70(3), an choinníollacht agus na hidirghabhálacha éagsúla a thugann aghaidh ar chuspóirí a bhaineann leis an gcomhshaoil agus leis an aeráid	206
3.1.3 Míniú ar conas an rannchuidiú foriomlán níos mó atá leagtha amach in Airteagal 105 a bhaint amach	211
3.1.4 Míniú ar an gcaoi a bhfuil sé i gceist go rannchuideoidh ailtireacht chomhshaoil agus aeráide Phlean Straitéiseach CBT le spriocanna náisiúnta fadtéarmacha atá leagtha amach sna hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI nó a dhíorthaíonn uathu	226
3.1.5 Nuair is ábhartha, rannchuidiú CBT le tionscadail LIFE	248
3.2 Forbhreathnú ar an straitéis athnuachana glúine	248
3.2.1 Nuair is ábhartha, rannchuidiú CBT le tionscadail Erasmus	250
3.3 Míniú ar an gcaoi a bhfuil na hidirghabhálacha faoi thacaíocht ioncaim chúpláilte dá dtagraítear i bhForoinn 1 de Roinn 3 de Chaibidil II de Theideal III comhsheasmhach leis an gCreat-Treoir Uisce - 2000/60/CE	250
3.4 Forbhreathnú maidir leis an aidhm dáileadh níos cothroime agus spriocdhírú níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla ar thacaíocht ioncaim	250
3.5 Forbhreathnú ar na hidirghabhálacha a bhaineann leis an earnáil	256
3.5.1 Torthaí agus Glasraí	256
3.5.2 Táirgí beachaireachta	258
3.5.5 Ola olóige agus boird olóige	260
3.5.6 Mairteoil agus laofheoil	261
3.5.8 Caoirigh agus gabhar	261
3.5.9 Barra próitéine	261
3.5.11 Earnálacha eile	262
3.6 Forbhreathnú ar na hidirghabhálacha a chuidíonn le cur chuige comhleanúnach agus comhtháite a chinntiú maidir le bainistíocht riosca, nuair is ábhartha	262
3.7 Idirghabháil idir idirghabhálacha náisiúnta agus réigiúnacha	264
3.7.1 Nuair is ábhartha, tuairisc ar an idirghníomhú idir idirghabhálacha náisiúnta agus réigiúnacha, lena n-áirítear leithdháileadh na leithdháiltí airgeadais in aghaidh na hidirghabhála agus in aghaidh an chiste.	264
3.7.2 Nuair is ábhartha, i gcás ina mbunófar gnéithe de Phlean Straitéiseach CBT ar an leibhéal réigiúnach, conas a áiríthíonn an straitéis idirghabhálacha comhleanúnachas agus comhsheasmhacht na n-eilimintí sin leis na heilimintí de Phlean Straitéiseach CBT arna bhunú ar an leibhéal náisiúnta	264
3.8 Forbhreathnú ar an gcaoi a rannchuidíonn Plean Straitéiseach CBT leis an gcuspoir leas ainmhithe a fheabhsú agus an fhriotaíocht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh a laghdú atá leagtha amach i bpointe (i) d'Airteagal 6(1), lena n-áirítear na coinníollacha bonnlíne agus an chomhlántacht	264
3.9 An t-ualach riaracháin a shimpliú agus a laghdú	269
3.10 Coinníoll	271
3.10.1 Príomhcheist: Athrú aeráide (maolú agus oiriúnú dó)	271
3.10.1.1 GAEC 1: Cothabháil féarthailte buana bunaithe ar chóimheas d'fhéarthailte buana i gcomparáid le limistéar talmhaíochta	271
3.10.1.1.1 Achoimre ar an oibleagáid feirme (e.g. córas údaraithe roimh ré agus oibleagáid maidir le hathtíontú)	271

3.10.1.1.2 Raon feidhme críochach (náisiúnta, réigiúnach, feirme, grúpa gabháltas).....	272
3.10.1.1.3 Luach an chóimheasa tagartha (an modh ríofa san áireamh).....	272
3.10.1.1.4. An cineál feirmeoirí lena mbaineann (gach feirmeoir a bhfuil féarthailte buana acu)	272
3.10.1.1.5 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	272
3.10.1.2 GAEC 2: Bogach agus portaigh a chosaint.....	272
3.10.1.2.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm	272
3.10.1.2.2 Bliain iarratais GAEC	272
3.10.1.2.3 Scóip críche agus limistéar ainmnithe	273
3.10.1.2.4 An cineál feirmeoirí lena mbaineann	273
3.10.1.2.5 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	273
3.10.1.3 GAEC 3: Cosc ar choinleach arúil a dhó, ach amháin ar chúiseanna sláinte plandaí.....	273
3.10.1.3.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm	273
3.10.1.3.2 Raon feidhme críochach	273
3.10.1.3.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann	273
3.10.1.3.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	274
3.10.2 Príomhcheist: Uisce	274
3.10.2.1 GAEC 4: Stiallacha maolánacha a bhunú feadh cúrsaí uisce.	274
3.10.2.1.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm	274
3.10.2.1.2 Íosleithead na stiallacha maolánacha (i m)	275
3.10.2.1.3 Scóip críche, lena n-áirítear sainmhíniú ar chúrsaí uisce.....	275
3.10.2.1.4 An cineál feirmeoirí lena mbaineann	275
3.10.2.1.5 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	275
3.10.3 Príomhcheist: ithir (cosaint agus cáilíocht).....	275
3.10.3.1 GAEC 5: Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghrádaithe ithreach agus creimthe, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána	275
3.10.3.1.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm	275
3.10.3.1.2 Raon feidhme críochach (lena n-áirítear limistéir ina bhfuil baol creimthe agus an grádán fána)	276
3.10.3.1.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann	276
3.10.3.1.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	276
3.10.3.2 GAEC 6: Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire	277
3.10.3.2.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm (lena n-áirítear an tréimhse lena mbaineann)	277
3.10.3.2.2 Raon feidhme críochach	277
3.10.3.2.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann	277
3.10.3.2.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	278
3.10.3.3 GAEC 7: Rothlú barr i dtalamh arúil seachas barra a fhásann faoi uisce.....	278
3.10.3.3.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm maidir le huainíocht na mbarr	278
3.10.3.3.2 Achoimre ar an gcleachtas feirme maidir le héagsúlú barr.....	279
3.10.3.3.3 Raon feidhme críochach	279
3.10.3.3.4 An cineál feirmeoirí lena mbaineann.....	279
3.10.3.3.5 Míniú ar a rannchuidiú le príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach (go háirithe má tá éagsúlú barr roghnaithe ag na Ballstáit).....	279
3.10.4 Príomhcheist: Bithéagsúlacht agus tírdhreach (cosaint agus cáilíocht).....	282
3.10.4.1 GAEC 8: Sciar íosta de thalamh arúil atá dírithe ar limistéir agus gnéithe neamhtháirgiúla, agus ar gach limistéar talmhaíochta, gnéithe tírdhreacha a choinneáil agus cosc ar fhálta agus crann a ghearradh le linn sheasúr goir agus tógála na n-éan.	282
3.10.4.1.1 Achoimre ar an gcleachtas laistigh den fheirm.....	282

3.10.4.1.2 Raon feidhme críochach (infheidhme don chaighdeán “íosmhéid”)	289
3.10.4.1.3 An cineál feirmeoirí lena mbaineann (infheidhme don chaighdeán “íosmhéid”).....	289
3.10.4.1.4 Míniú ar an méid a chuireann le príomhchuspóir an chleachtais/caighdeáin	289
3.10.4.2 GAEC 9: Cosc ar fhéarach buan a thiontú nó a threabhadh i ainmnithe mar fhéarthailte buana atá - íogair ó thaobh an chomhshaoil de i suíomhanna Natura 2000	291
3.10.4.2.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm	291
3.10.4.2.2 Raon feidhme críochach	292
3.10.4.2.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann	292
3.10.4.2.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach	292
3.10.5 GAEC breise (má bhaineann)	292
4 Eilimintí is coiteann do roinnt idirghabhálacha	293
4.1 Sainmhíniú agus ceanglais íosta	293
4.1.1 Gníomhaíocht talmhaíochta	293
4.1.1.1 Táirgeadh a shainiú	293
4.1.1.2 Sainmhíniú ar chothabháil limistéar talmhaíochta.....	293
4.1.1.2.1 Talamh Arúil	293
4.1.1.2.2 Barra buana	293
4.1.1.2.3 Féarach buan	294
4.1.2 Talamh talmhaíochta.....	295
4.1.2.1 Eilimintí de chórais agrafhoraoiseachta nuair a bhunaítear agus/nó nuair a chothaítear é ar an limistéar talmhaíochta	295
4.1.2.1.1 Talamh Arúil	295
4.1.2.1.2 Barra buana	295
4.1.2.1.3 Féarach buan	295
4.1.2.2 Talamh arúil	296
4.1.2.2.1 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar thalamh arúil	296
4.1.2.3 Barra buana	296
4.1.2.3.1 Naíolanna a shainiú.....	296
4.1.2.3.2 Sainmhíniú ar Roschoill Ghearruainíochta	296
4.1.2.3.3 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar bharr buana.....	297
4.1.2.4 Féarach buan	297
4.1.2.4.1 Sainmhíniú ar fhéarach agus foráiste luibheach eile	297
4.1.2.4.2 Cinneadh critéar ‘treabhadh’ a úsáid maidir le haicmiú féarthailte buana	297
4.1.2.4.3 Cinneadh critéar ‘cúraíochta’ a úsáid maidir le haicmiú féarthailte buana	297
4.1.2.4.4 Cinneadh critéar ‘athshíolú le cineálacha éagsúla féir’ a úsáid maidir le haicmiú féarthailte buana agus a chur síos i gcás freagra dearfach	297
4.1.2.4.5 Cinneadh maidir le cuimsiú speiceas eile amhail crainn agus/nó toir a tháirgeann beatha d’ainmhithe, ar choinníoll go bhfanann féarach agus foráiste luibheach eile chun tosaigh. 297	
4.1.2.4.6 Cinneadh maidir le cuimsiú speiceas eile, amhail toir agus/nó crainn, a d’fhéadfaí a innilt agus/nó a tháirgeann bia d’ainmhithe, áit nach mbíonn féarach agus foráiste luibheach eile go traidisiúnta in uachtar nó nach bhfuil siad in féaraigh.	297
4.1.2.4.7 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar fhéarach buan.....	298
4.1.2.5 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar limistéar talmhaíochta i gcoitinne.....	298
4.1.3 Heicteár incháilithe	298
4.1.3.1 Critéir conas barrachas na gníomhaíochta talmhaíochta a shuíomh i gcás go n-úsáidtear an talamh le haghaidh gníomhaíochtaí neamhthalmhaíochta freisin.....	298
4.1.3.2 Critéir lena chinntiú go bhfuil an talamh ar fáil don fheirmeoir.....	298
4.1.3.3 An tréimhse a gcaithfidh limistéar an sainmhíniú ar 'heicteár incháilithe' a chomhlíonadh lena linn.....	298
4.1.3.4 Cinneadh gan limistéir a úsáidtear do ghníomhaíocht talmhaíochta amháin a áireamh gach dara bliain.....	298
4.1.3.5 Cinneadh maidir le cuimsiú gnéithe tírdhreacha eile (iad siúd nach bhfuil cosanta faoi GAEC), ar choinníoll nach bhfuil siad ceannasach agus nach gcuireann siad isteach go mór ar fheidhmíocht gníomhaíochta talmhaíochta mar gheall ar an gceantar ina bhfuil siad ina gcónaí. 298	

4.1.3.6 Cinneadh maidir le féarthailte buana le gnéithe scaipthe neamh-incháilithe, comhéifeachtaí laghdaithe seasta a chur i bhfeidhm chun an limistéar a mheastar a bheith incháilithe a chinneadh.	299
4.1.3.7 Cinneadh incháilitheacht limistéar incháilithe roimhe seo a choinneáil nuair nach gcomhlíonann siad an sainmhíniú ar 'heicteár incháilithe' de bhun mhíreanna a) agus b) d'Airteagal 4(4) den Rialachán SPR mar thoradh ar scéimeanna náisiúnta a úsáid. a chomhlíonann coinníollacha na n-idirghabhálacha a chumhdaítear leis an gcóras comhtháite dá dtagraítear in Airteagal 63(2) de Rialachán (AE) HzR lena gceadaítear táirgí nach bhfuil faoi iarscríbhinn 1 a tháirgeadh trí bhíthin na paludiculture agus a rannchuidíonn le cuspóirí comhshaoil an AE Rialachán SPR	299
4.1.4 Feirmeoir gníomhach	300
4.1.4.1 Critéir chun iad siúd a bhfuil leibhéal íosta gníomhaíochta talmhaíochta acu a shainiú	300
4.1.4.2 Cinneadh liosta diúltach de ghníomhaíochtaí neamhthalmhaíochta a úsáid mar uirlis chomhlántach	301
4.1.4.3 Cinneadh méid íocaíochtaí díreacha nach airde ná EUR 5 000 a shocrú faoina mbreathnófar ar fheirmeoirí mar 'fheirmeoirí gníomhacha' ar aon nós	301
4.1.5 Feirmeoir óg	301
4.1.5.1 Uasteorainn aoise	301
4.1.5.2 Coinníollacha maidir le bheith ina 'cheannaire ar an ngabháltas'	301
A bhfuil gabháltas á bhunú aige nó aici mar cheann an ghabháltais, go hiomlán nó i gcomhpháirt, den chéad uair nó an bhfuil gabháltas den sórt sin curtha ar bun aige nó aici le linn na roimh cúig bliana Sainmhínítear ceann an ghabháltais mar cheann a bheith cláraithe ar thréad in ainm amháin den chéad uair nó a bheith cláraithe i gcomhpháirt trí bhreis ar thréad atá ann cheana den chéad uair, nó sa chás go dtagann an tréad ar a bhfuil an feirmeoir cláraithe don chéad uair. duine dlítheanach, nó grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha.	301
4.1.5.3 Oiliúint agus/nó scileanna cuí a theastaíonn	301
4.1.5.4 Tráchtanna eile a bhaineann le sainmhíniú feirmeoirí óga	301
4.1.6 Feirmeoir nua	301
4.1.6.1 Coinníollacha maidir le bheith ina 'cheannaire ar an ngabháltas' den chéad uair	301
4.1.6.2 Oiliúint agus scileanna cuí de dhíth	302
4.1.7 Íosriachtanais chun íocaíochtaí díreacha a fháil	302
4.1.7.1 Tairseach	302
4.1.7.2 Míniú	302
4.1.8 Sainmhínithe eile a úsáidtear sa Phlean CBT	303
4.2 Gné a bhaineann le híocaíochtaí Díreacha	304
4.2.1 Cur síos ar bhunú na dteidlíochtaí íocaíochta, más infheidhme, agus feidhmiú an chúlchiste	304
4.2.1.1 Teidlíochtaí	304
4.2.1.2 Críochnú	304
4.2.1.3 Córas um chóineasú inmheánach	304
Míniú	304
4.2.1.4 Feidhmiú an chúlchiste	305
4.2.1.5 Rialacha a bhaineann le haistriú teidlíochtaí íocaíochta (más ann dóibh)	308
4.2.2 Laghdú ar íocaíochtaí díreacha	308
4.2.2.1 Cur síos ar laghdú agus/nó teorainn a chur le híocaíochtaí díreacha	308
4.2.2.2 Dealú ar chostais saothair	309
4.2.2.3 Táirge measta an laghdaithe ar íocaíochtaí díreacha agus uasteorainneacha do gach bliain	310
4.2.3 Iarratas ar leibhéal na gcomhaltaí de dhaoine dlítheanacha nó de ghrúpaí dlítheanacha/ ar leibhéal grúpa eintiteas dlíthiúil cleamhnaithe (Airteagal 110)	310
Tabhair údar le do chinneadh	310
4.2.4 Cur le huirlisí bainistíochta riosca	314
4.3.2 Scóip agus planáil tascach gníomhaíochtaí	314
Rátáil 4.3-4	315
4.4 Líonra CAP	316

4.4.1 Achoimre agus cuspóirí an Líonra Náisiúnta CBT, lena n-áirítear gníomhaíochtaí chun tacú le CEN agus sreafaí eolais laistigh den AKIS	316
4.4.2 Struchtúr, rialachas agus oibriú an Líonra Náisiúnta CBT	316
4.5 Forbhreathnú ar an gcomhordú, ar an teorannú agus ar na comhlántachtaí idir an CETFT agus cistí eile de chuid an Aontais atá gníomhach i limistéir thuaithe	319
4.6.1 Cur síos ar an ionstraim airgeadais	325
4.7 Eilimintí coitianta do chineálacha idirghabhálacha Forbartha Tuaithe	325
4.7.1 Liosta infheistíochtaí neamh-incháilithe	325
4.7.2 Sainmhíniú ar cheantar tuaithe agus infheidhmeacht	325
4.7.3 Eilimintí breise is coiteann d'idirghabhálacha Earnála, d'idirghabhálacha forbartha tuaithe, nó atá coiteann d'idirghabhálacha Forbartha Earnála agus Tuaithe ar aon	326
4.7.4 Ráta(i) ranníocaíochta a bhaineann le hidirghabhálacha Forbartha Tuaithe	327
5 Íocaíochtaí díreacha, idirghabhálacha forbartha earnála agus tuaithe sonraithe sa straitéis	329
5.1 Idirghabhálacha Íocaíochta Díreacha	333
BISS(21) - Tacaíocht bhunúsach ioncaim don inbhuanaitheacht	333
51BISS - BISS	333
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	333
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	333
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	333
4 Táscaire/tháscairí toraidh	333
5 Dearadh sonrath, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	333
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	334
7 Raon agus méideanna na tacaíochta	334
8 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála	334
Comhlíonadh 9 WTO	335
11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	336
12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	336
CRISS(29) - Tacaíocht ioncaim athdháilte chomhlántach don inbhuanaitheacht	338
51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht	338
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	338
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	338
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	338
4 Táscaire/tháscairí toraidh	338
5 Dearadh sonrath, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	338
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	339
7 Raon agus méideanna na tacaíochta	339
8 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála	340
Comhlíonadh 9 WTO	341
11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	342
12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	342
CIS-YF(30) - Tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga	343
51CISYF - Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga	343
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	343
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	343
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	343
4 Táscaire/tháscairí toraidh	343
5 Dearadh sonrath, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	343
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	344
7 Raon agus méideanna na tacaíochta	344
8 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála	345
Comhlíonadh 9 WTO	346
11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	347

12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	347
Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaol agus do leas ainmhithe	349
51ECO - Éicea-Scéim	349
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	349
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	349
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	349
4 Táscaire/tháscairí toraidh	350
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	350
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	358
7 Raon agus méideanna na tacaíochta	360
8 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	360
Comhlíonadh 9 WTO.....	360
11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	361
12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	369
CIS(32) - Tacaíocht ioncaim chúpláilte	373
51VCS - Cúnamh Próitéine	373
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	373
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	373
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	373
4 Táscaire/tháscairí toraidh	373
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	373
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	374
7 Raon agus méideanna na tacaíochta	374
8 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	376
Comhlíonadh 9 WTO.....	378
11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	379
12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	379
5.2 Idirghabhálacha Earnála.....	381
Torthaí agus Glasraí.....	381
Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	382
Méideanna Aonaid Phleanáilte - tábla airgeadais le haschuir.....	382
INVRE(47(1)(a)) - - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile	383
52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú	383
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	383
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	383
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	384
4 Táscaire/tháscairí toraidh	384
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	384
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	389
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	389
Comhlíonadh 8 WTO.....	390
ADVII(47(1)(b)) - - seirbhísí comhairleacha agus cúnamh teicniúil, go háirithe maidir le teicnící inbhuanaithe rialaithe lotnaidí agus galair, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, oiriúnú agus maolú an athraithe aeráide, coinníollacha fostaíochta, fostóir oibleagáidí agus sláinte agus sábháilteacht cheirde.....	391
52FVPO02 - Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnamh Teicniúil	391
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	391
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	391
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	392
4 Táscaire/tháscairí toraidh	392

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	392
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	393
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	394
Comhlíonadh 8 WTO.....	394
TRAINCO(47(1)(c)) - - oiliúint lena n-áirítear oiliúint agus malartú dea-chleachtas, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, agus oiriúnú don athrú aeráide agus maolú ar an athrú aeráide, chomh maith. mar úsáid a bhaint as ardáin trádála eagraithe agus malartuithe tráchtarraí ar an margadh láthair agus todhchaíochtaí	395
52FVPO03 - Oiliúint; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtas.....	395
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	395
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	395
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	395
4 Táscaire/tháscairí toraidh	396
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	396
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	397
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	398
Comhlíonadh 8 WTO.....	398
ORGAN(47(1)(d)) - - táirgeadh orgánach nó comhtháite	399
52FVPO04 - Táirgeadh Orgánach nó Comhtháite.....	399
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	399
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	399
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	399
4 Táscaire/tháscairí toraidh	399
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	399
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	400
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	401
Comhlíonadh 8 WTO.....	401
TRANS(47(1)(e)) - - gníomhaíochtaí chun inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	402
52FVPO05 - Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	402
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	402
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	402
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	402
4 Táscaire/tháscairí toraidh	403
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	403
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	404
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	404
Comhlíonadh 8 WTO.....	404
PROMO(47(1)(f)) - - cur chun cinn, cumarsáid agus margaíocht lena n-áirítear gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla, agus ar éagsúlú agus ar chomhdhlúthú margáí	405
52FVPO06 - Cur Chun Cinn, Cumarsáid agus Margaíocht	405
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	405
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	405
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	405
4 Táscaire/tháscairí toraidh	405
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	406
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	407

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	407
Comhlíonadh 8 WTO.....	407
QUAL(47(1)(g)) - - scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme.....	408
52FVPO07 - Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme.....	408
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	408
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	408
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	408
4 Táscaire/tháscairí toraidh	409
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	409
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	410
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	410
Comhlíonadh 8 WTO.....	410
TRACE(47(1)(h)) - - córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin a chur chun feidhme, go háirithe faireachán a dhéanamh ar cháilíocht na dtáirgí a dhíoltar leis na tomhaltóirí deiridh.....	411
52FVPO08 - Cur chun feidhme córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin.....	411
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	411
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	411
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	411
4 Táscaire/tháscairí toraidh	411
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	412
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	412
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	413
Comhlíonadh 8 WTO.....	413
CLIMA(47(1)(i)) - - gníomhaíochtaí chun athrú aeráide a mhaolú agus chun oiriúnú dó.....	414
52FVPO09 - Maolú athrú aeráide.....	414
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	414
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	414
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	414
4 Táscaire/tháscairí toraidh	415
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	415
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	415
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	416
Comhlíonadh 8 WTO.....	416
SETUP(47(2)(a)) - - bunú, líonadh agus athlínadh cistí frithpháirteacha ag eagraíochtaí táirgeoirí agus ag comhlachais eagraíochtaí táirgeoirí atá aitheanta faoi Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013, nó faoi Airteagal 67(7) de seo Rialachán.....	417
52FVPO10 - Cistí Frithpháirteacha	417
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	417
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	417
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	417
4 Táscaire/tháscairí toraidh	417
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	417
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	418
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	418
Comhlíonadh 8 WTO.....	419
ORCHA(47(2)(d)) - - úlloird nó garráin olóige a athphlandú nuair is gá sin tar éis grafadh éigeantach ar chúiseanna sláinte nó fíteashláintíochta ar threoir ó údarás inniúil an Bhallstáit nó chun oiriúnú don athrú aeráide	420
52FVPO11 - Úlloird a Athphlandú.....	420

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	420
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	420
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	420
4 Táscaire/tháscairí toraidh	420
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	420
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	421
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	422
Comhlíonadh 8 WTO.....	422
WITHD(47(2)(f)) - - aistarraingt an mhargaidh le haghaidh saordháileadh nó cinn scríbe eile, lena n-áirítear nuair is gá próiseáil chun tarraingt siar den sórt sin a éascú	423
52FVPO12 - Dáileadh In Aisce	423
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	423
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	423
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	423
4 Táscaire/tháscairí toraidh	423
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	423
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	424
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	424
Comhlíonadh 8 WTO.....	425
HARIN(47(2)(i)) - - árachas buainte agus táirgthe a chuidíonn le hioncam táirgeoirí a chosaint i gcás ina bhfuil cailteanais de thoradh tubaistí nádúrtha, teagmhais dhíobhálacha aeráide, galair nó inmhiolaithe lotnaidí agus a áirithiú ag an am céanna go ndéanann tairbhithe an riosca is gá a chosc. bearta.....	426
52FVPO13 - Árachas Buainte agus Táirgeachta	426
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	426
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	426
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	426
4 Táscaire/tháscairí toraidh	426
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	426
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	427
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	428
Comhlíonadh 8 WTO.....	428
COACH(47(2)(j)) - - cóitseáil chuig eagraíochtaí eile táirgeoirí agus comhlachais eagraíochtaí táirgeoirí atá aitheanta faoi Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013 nó faoi Airteagal 67(7) den Rialachán seo, nó chuig táirgeoirí aonair.....	429
52FVPO14 - Oiliúint le haghaidh Bainistiú Riosca.....	429
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	429
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	429
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	429
4 Táscaire/tháscairí toraidh	429
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	429
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	430
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	431
Comhlíonadh 8 WTO.....	431
3COUN(47(2)(k)) - - ceanglais sláintíochta agus fíteashláintíochta tríú tíortha a chur chun feidhme agus a bhainistiú ar chríoch an Aontais chun rochtain ar mhargaí tríú tíortha a éascú.....	432
52FVPO15 - Ceanglais fíteashláintíochta agus sláintíochta.....	432
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	432
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	432
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	432
4 Táscaire/tháscairí toraidh	432

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	432
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	433
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála	433
Comhlíonadh 8 WTO	433
COMM(47(2)(1)) - gníomhaíochtaí cumarsáide atá dírithe ar fheasacht a ardú agus tomhaltóirí a chur ar an eolas	435
52FVPO16 - Gníomhartha Cumarsáide	435
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	435
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	435
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	435
4 Táscaire/tháscairí toraidh	435
5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	435
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	436
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála	437
Comhlíonadh 8 WTO	437
Táirgí beachadóireachta	438
COOPAPI(55(1)(e)) - comhar le sainchomhlachtaí chun cláir thaighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta	438
52API – Idirghabháil Earnálach d’Earnáil na Beachadóireachta	438
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	438
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	438
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	438
4 Táscaire/tháscairí toraidh	438
5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	438
6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	440
7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála	440
Comhlíonadh 8 WTO	440
9 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	442
10 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschur	442
5.3 Idirghabhálacha Forbartha Tuaithe	443
ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	443
53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair	443
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	443
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	443
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	443
4 Táscaire/tháscairí toraidh	444
5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	444
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shaináithint	448
7 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	449
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit	450
9 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála	450
Comhlíonadh 10 WTO	452
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo	453
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	454
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	454
53AECMGEN - AECM Ginearálta	456
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	456
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	456
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	456
4 Táscaire/tháscairí toraidh	457

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	457
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	478
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	487
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit	488
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	488
Comhlíonadh 10 WTO	489
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo	489
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	490
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	490
53DBWS- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta	492
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	492
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	492
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	492
4 Táscaire/tháscairí toraidh	492
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	492
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	493
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	494
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit	494
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	494
Comhlíonadh 10 WTO	494
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo	495
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	496
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	496
53GR - Acmhainní Géiniteacha AECM	498
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	498
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	498
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	498
4 Táscaire/tháscairí toraidh	498
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	498
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	500
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	501
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit	502
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	502
Comhlíonadh 10 WTO	502
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo	502
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	504
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	504
53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	506
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	506
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha	506
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	506
4 Táscaire/tháscairí toraidh	507
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	507
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	509
7 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	511
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit	511
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	512
Comhlíonadh 10 WTO	512
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo	512
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	513
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	515

53SCEP- Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil	518
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	518
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	518
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	518
4 Táscaire/tháscairí toraidh	518
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	518
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	523
7 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa	523
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	524
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	524
Comhlíonadh 10 WTO.....	524
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	525
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	526
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	526
53SIM - Beart Corpraithe Tuí.....	528
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	528
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	528
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	528
4 Táscaire/tháscairí toraidh	528
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	528
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	530
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa.....	531
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	531
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	531
Comhlíonadh 10 WTO.....	534
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	534
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	535
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	535
53SIP - Scéim Feabhsúcháin Caorach	537
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	537
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	537
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	537
4 Táscaire/tháscairí toraidh	537
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	537
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	541
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	541
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	542
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	542
Comhlíonadh 10 WTO.....	544
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	544
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	545
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	545
ANC(71) - Srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar	547
53ANC - ANC	547
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	547
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	547
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	547
4 Táscaire/tháscairí toraidh	547
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	547
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	550
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	550

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	551
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	551
Comhlíonadh 10 WTO.....	551
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	551
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	552
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	553
INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	557
53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil	557
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	557
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	557
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	557
4 Táscaire/tháscairí toraidh	558
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	558
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	564
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	564
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	565
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	565
Comhlíonadh 10 WTO.....	565
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	566
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	567
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	567
53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	569
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	569
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	569
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	569
4 Táscaire/tháscairí toraidh	570
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	570
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	577
7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	577
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	578
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	578
Comhlíonadh 10 WTO.....	579
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	579
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	580
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	580
COOP(77) - Comhar	582
53AECMCP77 - Beart Comhoibrithe AECM - Airteagal 77	582
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	582
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	582
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	582
4 Táscaire/tháscairí toraidh	583
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	583
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	591
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	591
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	592
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	592
Comhlíonadh 10 WTO.....	592
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	593
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	594
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	595
53CFG - Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach.....	598

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	598
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	598
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	598
4 Táscaire/tháscairí toraidh	598
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	598
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	600
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	600
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	600
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	600
Comhlíonadh 10 WTO.....	601
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	601
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	602
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	602
53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha.....	604
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	604
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	604
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	604
4 Táscaire/tháscairí toraidh	605
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	605
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	608
7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	608
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	609
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	609
Comhlíonadh 10 WTO.....	609
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	609
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	610
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	611
53ESSPO – Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	614
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	614
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	614
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	614
4 Táscaire/tháscairí toraidh	614
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	614
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	617
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	617
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	617
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	618
Comhlíonadh 10 WTO.....	618
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	618
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	619
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	619
53LEADER - LEADER.....	621
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	621
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	621
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	621
4 Táscaire/tháscairí toraidh	621
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	621
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	627
7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	627
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	628
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	629

Comhlíonadh 10 WTO.....	630
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	630
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	631
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	631
KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise	634
53AECMTR - Oiliúint chun Beart Agra-Chomhshaoil-Aeráide a Chur chun Feidhme	634
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	634
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	634
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	634
4 Táscaire/tháscairí toraidh	634
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	634
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	637
7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa.....	637
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	637
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	637
Comhlíonadh 10 WTO.....	637
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	638
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	639
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	639
53CPDA - FGL Do Chomhairleoirí.....	641
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	641
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	641
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	641
4 Táscaire/tháscairí toraidh	641
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	641
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	642
7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	642
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	643
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	643
Comhlíonadh 10 WTO.....	643
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	643
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	644
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	644
53KT- Clár um Aistriú Eolais.....	646
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	646
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	646
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	646
4 Táscaire/tháscairí toraidh	646
5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	646
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	648
7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa.....	648
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit.....	649
9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála	649
Comhlíonadh 10 WTO.....	649
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo.....	649
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	650
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	650
53SCT – Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur chun Feidhme	652
1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach	652
2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha.....	652
3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu	652
4 Táscaire/tháscairí toraidh	652

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála	652
6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint	654
7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa	654
8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit	654
9 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála	654
Comhlíonadh 10 WTO	654
11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo	655
12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú	656
13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir	656
6.1 Tábla forbhreathnú	659
6.2 Faisnéis mhionsonraithe airgeadais agus miondealú de réir na hidirghabhála agus de réir pleanála an aschuir (LE CUR I gCRÍCH)	662
6.2.1 Íocaíochtaí Díreacha	662
6.2.2 Earnálach	665
6.2.3 Forbairt Tuaithe	666
7 Córas Rialachais agus Comhordaithe	687
7.1 Comhlachtaí rialaithe agus comhordúcháin comhlachtaí rialaithe a shainaithint	687
7.2 Cur síos ar an struchtúr monatóireachta agus tuairiscithe	693
7.3 Faisnéis faoin gcóras rialaithe agus pionóis	695
7.3.1 IACS - Córas Comhtháite Riaracháin agus Rialaithe	695
7.3.1.1 Tá gach eilimint den IACS mar atá leagtha amach sa Rialachán [HZR] bunaithe agus ag oibriú ón 1 Eanáir 2023	695
7.3.1.1.1 Córas aitheantais do dháileachtaí talmhaíochta (LPIS)	695
7.3.1.1.2 Geospásúil (GSA) agus córas feidhmchláir bunaithe ar ainmhithe (GSA)	696
7.3.1.1.3 An bhfuil córas éilimh uathoibríoch á chur i bhfeidhm agat (de réir bhrí Airteagal 65(4)(f) den HZR?	696
7.3.1.1.4 Córas monatóireachta ceantair (AMS)	696
7.3.1.1.6 Córas chun teidlíochtaí íocaíochta a shainaithint agus a chlárú, nuair is infheidhme	696
7.3.1.1.7 Córas chun ainmhithe a shainaithint agus a chlárú de réir bhrí airteagal 65(4)(c) [Airteagal 66(1)(g) HZR]	696
7.3.2 Neamh-IACS	696
7.3.2.1 Cur síos gairid ar an gcóras pionóis le haghaidh idirghabhálacha neamh-IACS i gcomhréir le prionsabail na héifeachtachta, na comhréireachta agus na hathchomhairleachta	696
7.3.2.2 Cur síos gairid ar an gcóras rialaithe le haghaidh neamh-IACS (modhanna rialaithe, cros-seiceálacha, marthanacht infheistíochtaí agus seiceálacha ex-post gaolmhara, etc.)	699
7.3.2.3 Rialacha soláthair phoiblí?	702
7.4 Coinníoll	702
7.4.1 Córas rialaithe le haghaidh coinníollachta	702
7.4.1.1 Cur síos ar an gcóras rialaithe le haghaidh coinníollachta	702
7.4.1.2 Cineálacha seiceálacha	705
7.4.2 Córas pionóis mar gheall ar choinníollacht	707
7.4.2.1 Cur síos ar an gcóras pionóis le haghaidh coinníollachta	707
7.4.2.2 'Atarlú' a shainmhíniú agus a chur i bhfeidhm (ríomh agus achar ama clúdaithe):	708
7.4.2.3 Sainmhíniú agus cur i bhfeidhm ar 'intinniúlacht'	708
7.4.3 Léiriú ar chur i bhfeidhm córais rialaithe simplithe d'fheirmeoirí beaga	708
7.4.4 Comhlachtaí rialaithe inniúla atá freagrach as cleachtais choinníollachta a sheiceáil, riachtanais bhainistíochta reachtúla	709
7.5.1 Cur síos ar an gcóras rialaithe um choinníollacht shóisialta	710
7.5.2 Cur síos ar an gcóras pionóis le haghaidh coinníollachta sóisialta	710
8 Nuachóiriú: AKIS agus digitíú	711
8.1 AKIS	711
8.1 Ar an iomlán tá socrú eagraíochtúil feabhsaithe AKIS beartaithe	711
8.2 Cur síos ar an gcaoi a n-oibreoidh seirbhísí comhairleacha, taighde agus gréasáin CBT le chéile faoi chuimsiú AKIS (Airt.114)(a)(ii)	712

8.3 Cur síos ar eagrú na gcomhairleoirí feirme go léir de réir na gceanglas dá dtagraítear in Airteagail 15(2), 15(3) agus 15(4)	717
8.4 Cur síos ar an gcaoi a gcuirtear tacaíocht nuálaíochta ar fáil dá dtagraítear in Airteagal 114(a)(ii)	718
8.5 Straitéis digitithe (Airt.114)(b))	719
Iarscríbhinní	724
Iarscríbhinn I maidir leis an meastóireacht ex-ante agus an measúnú straitéiseach comhshaoil (MSC) dá dtagraítear i dTreoir 2001/42/CE	724
1. Achoimre ar phróiseas agus ar thorthaí meastóireachta ex-ante.....	724
2. Moltaí na meastóireachta ex-ante agus SEA agus an chaoi ar tugadh faoi	727
3.....	747
4.....	747
Iarscríbhinn II ar an anailís SWOT	747
Iarscríbhinn III maidir le comhairliúchán leis na comhpháirtithe	748
Iarscríbhinn IV maidir leis an íocaíocht bairr shonraigh le haghaidh cadáis (i gcás inarb ábhartha)....	748
Iarscríbhinn V maidir leis an maoiniú náisiúnta breise arna sholáthar laistigh de raon feidhme Phlean Straitéiseach CBT	749
Iarscríbhinn VI maidir le cabhair idirthréimhseach náisiúnta (i gcás inarb ábhartha).....	750
a) an t-imchlúdach airgeadais bliantúil earnáilsonrach do gach earnáil dá ndeonaítear cabhair idirthréimhseach náisiúnta	750
b) i gcás inarb ábhartha, an t-aonad ráta uasta tacaíochta do gach bliain den tréimhse.....	750
c) i gcás inarb ábhartha, faisnéis maidir leis an tréimhse thagartha arna modhnú i gcomhréir leis an dara fómhír d'Airteagal 147(2).	750
d) tuairisc achomair ar chomhlántacht na cabhrach idirthréimhseach náisiúnta le hidirghabhálacha Phlean Straitéiseach CBT	750
Iarscríbhinn eile: Comhsheasmhacht le spriocanna an Aontais do 2030 agus rannchuidiú leo	750
Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE de laghdú 50 % ar chaillteanais chothaitheach, agus ag an am céanna nach ndéanfar aon mheathlú ar thorthúlacht na hithreach a áirithiú	750
Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE de 10% den limistéar talmhaíochta faoi ghnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta.	750
Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE de 25% de thalamh talmhaíochta an AE faoin bhfeirmeoireacht orgánach.....	750
Ranníocaíocht náisiúnta le spriocanna 2030 an AE de laghdú 50% ar úsáid iomlán agus ar riosca lotnaidicídí ceimiceacha, agus úsáid lotnaidicídí níos guaisí	750
Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE maidir le laghdú 50 % ar dhíolachán frithmhiocróbach le haghaidh ainmhithe feirme agus sa do Bharshaotrú	751
Rannchuidiú náisiúnta le sprioc 2025 an AE maidir le cur i bhfeidhm leathanbhanda gasta i gceantair thuaithe chun an cuspóir maidir le rochtain 100 % a bhaint amach	751

1 Ráiteas Straitéiseach

Forbhreathnú

Beidh Plean Straitéiseach CBT na hÉireann (CSP) 2023-2027 mar thaca d'fhorbairt inbhuanaithe earnáil talmhaíochta na hÉireann trí:

(i) tacú le hioncaim feirme inmharthana agus iomaíochas a fheabhsú

(ii) rannchuidiú le cuspóirí comhshaoil agus aeráide a bhaint amach ar an leibhéal náisiúnta agus ar an leibhéal AE, agus

(iii) creatlach shocheacnamaíoch na gceantar tuaithe a neartú.

Agus é sin á dhéanamh, tá sé mar aidhm ag CSP na hÉireann ní hamháin na trí chuspóir ginearálta agus na naoi sainchuspóir atá leagtha amach i reachtaíocht an Aontais Eorpaigh a bhaint amach, ach freisin chun rannchuidiú le cuspóirí an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip agus na straitéisí um 'Feirm chuig an bhForc' agus um Bithéagsúlacht a bhaint amach.

Is freagairt mheáite é an CSP freisin ar mheasúnú cuimsitheach ar staid reatha earnáil talmhaíochta na hÉireann agus ar na dúshláin atá le sárú aici amach anseo. Aithníodh sa SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanais, ó pheirspictíocht ardleibhéil, an gá atá le freastal ar an dá chuspóir maidir le hinmharthanacht eacnamaíoch leanúnach na hearnála a chinntiú agus lena hinbhuanaitheacht comhshaoil a uasmhéadú. Tá sé seo treisithe ag an gcomhairliúchán fairsing poiblí agus páirtí leasmhar agus a reáchtáladh le linn fhorbairt an Phlean, lena raibh baint ag Ranna agus gníomhaireachtaí Rialtais ábhartha eile freisin.

Tá dearadh na n-idirghabhálacha CSP beartaithe, chomh maith leis na leithdháiltí airgeadais, bunaithe ar na breithnithe go léir thuas. Go háirithe, léirítear diongbháilteacht na hÉireann feabhsúcháin a chinntiú i réimse na hinbhuanaitheachta comhshaoil trí mhéadú suntasach ar chómhaoiniú náisiúnta an CSP i gcomparáid le Cláir Forbartha Tuaithe roimhe seo, agus trí spriocdhírú cuí den chaiteachas seo.

Is ionann leithdháileadh de €2.3 billiún de mhaoiniú náisiúnta thar an tréimhse 2023-2027 agus ráta cómhaoinithe éifeachtach Cholún II de 60% i bhfianaise ranníocaíocht Cholún II an Aontais Eorpaigh de €1.56 billiún, agus díreofar caiteachas ar idirghabhálacha atá uailmhianach ó thaobh an chomhshaoil de, mar shampla. an Beart nua Agra-Chomhshaoil agus Aeráide agus an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí. Beidh an CSP ailínithe freisin leis an gCreat-Treoir Uisce, Pleananna Bainistíochta Abhantraí, an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht, na Treoracha maidir le hÉin agus Gnáthóga, agus an Creat Gníomhaíochta Tosaíochta do limistéir Natura.

Idirghabhálacha Cholún I agus Cholún II, agus Ailtireacht Ghlas an CBT

Chomh maith le tacaíocht ioncaim bhunúsach a sholáthar do tháirgeoirí príomhúla agus leibhéal níos airde uailmhéine comhshaoil a bhaint amach, tá idirghabhálacha Cholún I (íocaíochtaí díreacha) dírithe ar chur chuige níos cothroime a bhaint amach maidir le dáileadh íocaíochtaí in Éirinn. Leanfar le cóineasú na dteidlíochtaí íocaíochta, ionas go sroichfidh gach luach teidlíochta íosleibhéal 85% den mheánluach teidlíochta náisiúnta faoi 2026. Ina theannta sin, beidh caidhp éifeachtach de €66,000 ar luach in aghaidh an tairbhí mar thoradh ar uasteorannú agus laghdú 85% ar íocaíochtaí os cionn €60,000 - síos ó theorainn éifeachtach de €150,000 faoin RDP roimhe seo. Ar deireadh, beidh gá le hathdháileadh 10% de luach bhuiséad Cholún I (€118 milliún in aghaidh na bliana) tríd an Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach le haghaidh Inbhuanaitheachta (CRISS), a dhéanfaidh íocaíochtaí ualaigh tosaigh ar an gcéad 30 heicteár de ghabháltas, agus dá bharr beifear ábalta íocaíochtaí a aistriú ó fheirmeacha móra go feirmeacha meánmhéide agus beaga.

Déanfar inbhuanaitheacht eacnamaíoch a dhaingniú tuilleadh freisin trí bhearta níos leithne atá deartha chun treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus chun iomaíochas a mhéadú. Áirítear orthu sin tacaíocht d'Eagraíochtaí Táirgeoirí faoi Cholún I (tacaíocht earnála d'earnáil na dtorthaí agus na nglasraí), agus tacaíochtaí infheistíochta earnála agus ar an bhfeirm faoi Cholún II (earnálacha mairteola, caorach agus eile), arna sainiú go léir freisin le diminsean comhshaoil a bheidh méadaithe go suntasach.

Tá idirghabhálacha Cholún I agus Cholún II ríthábhachtach chun uailmhian méadaithe comhshaoil agus aeráide a bhaint amach. Beidh béim ar leith ag CSP na hÉireann ar an uailmhian seo a bhaint amach, trí na huirlisí atá ar fáil faoi Ailtireacht Ghlas nua an CBT a imscaradh go héifeachtach agus go comhleanúnach.

Leis an gcoinníollacht, socraítear na buncheanglais d'fheirmeoirí a fhaigheann íocaíochtaí CBT. Tá sé beartaithe ag Éirinn córas coinníollachta feabhsaithe a chur i bhfeidhm tríd an CSP. Mar shampla, faoi GAEC 8, tá sé beartaithe ag Éirinn dul i bhfad níos faide ná an ceanglas reachtúil maidir le sciar íosta de 4% de thalamh arúil a bheith tiomnaithe do limistéir agus gnéithe neamhtháirgiúla tríd an tairseach seo a chur i bhfeidhm i ngach limistéar talmhaíochta.

Le hÉicea-Scéim Cholún I na hÉireann, neartófar na torthaí comhshaoil agus aeráide a bhaintear amach trí íocaíochtaí Cholún I, trí thógáil ar na feabhsuithe bonnlíne a baineadh amach trí Choinníollacht. Ar an gcéad dul síos, tá sé beartaithe go n-úsáidfear 25% de bhuiséad Cholún I chun an tÉicea-Scéim a mhaoiniú, agus nach n-úsáidfear an sásra lacáiste, in ainneoin caiteachas ard comhshaoil na hÉireann i gColún II. I dtéarmaí na gcleachtas talmhaíochta a dtabharfar tacaíocht dóibh faoin Éicea-Scéim, díreofar go háirithe ar úsáid nítrigine ceimicí a laghdú, rud a rachaidh thar cheanglais na Coinníollachta. Ina theannta sin, cuirfear leis an leibhéal uailmhéine atá méadaithe cheana féin faoi GAEC 8 trí luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí a mhéadaíonn an limistéar talmhaíochta atá dírithe ar limistéir agus gnéithe neamhtháirgiúla ó 4% go 7%, agus go 10%.

Tógfar a thuilleadh ar na feabhsuithe a baineadh amach trí Choinníollacht fheabhsaithe agus Éicea-Scéim Cholún I, agus comhlánófar iad, trí idirghabhálacha uailmhianacha, dírithe ar an gcomhshaoil, i gColún II a sholáthróidh gnóthachain shuntasacha fadtéarmacha maidir le, mar shampla, cáilíocht uisce agus bithéagsúlacht, chomh maith le rannchuidiú le spriocanna um laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa.

Beidh béim níos mó ar ghníomhartha bunaithe ar thorthaí agus ar chomhghníomhartha dírithe ar thairbhí tírdhreacha agus dobharcheantair a bhaint amach, rud a bheidh mar bhonn agus taca ag Beart Agra-chomhshaoil agus Aeráide (AECM) nua. Tarraingeoidh sé go díreach freisin as an taithí a fuarthas ón gclár GLAS agus ó chur chun feidhme na gComhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha faoin RDP roimhe seo. Treisítear an leibhéal uailmhéine níos airde le méadú de 50% ar mhaoiniú, go €1.5 billiún thar an tréimhse 2023-2027, i gcomparáid le maoiniú GLAS faoin RDP roimhe seo.

Tá sé mar aidhm ag tacaíocht mhéadaithe faoin Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (€256 milliún) an limistéar atá faoi tháirgeadh orgánach a mhéadú ó 2% go 7.5%. Leis an gClár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil €260m, laghdófar astuithe absalóideacha trí fheabhas a chur ar inbhuanaitheacht chomhshaoil agus ar fhiúntas géiniteach an tréada diúil. Déanfar an Scéim Infheistíochta ar an bhFeirm a athdhíriú chun tacú le hinfeistíochtaí a chuireann le cuspóirí comhshaoil, sábháilteachta feirme agus sláinte/leasa ainmhithe. Leis an mBeart um Ionchorprú Tuí, spreagfar feirmeoirí curaíochta chun leibhéal charbóin orgánach íthreach a mhéadú trí thuí ó bharrá gránach agus ráib síl ola a ghearradh agus a ionchorprú. Agus leanfar leis an Scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha a chinntiú gur féidir tírdhreacha agus gnáthóga a chothabháil trí bhainistíocht chúil ar thalamh feirme agus trí thréigean talún a sheachaint.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara freisin go mbeidh oiliúint fhairsing d'fheirmeoirí agus do chomhairleoirí mar thaca ag an leibhéal ard uailmhéine comhshaoil, rud a neartóidh an cumas na torthaí aeráide agus comhshaoil is fearr ó na bearta éagsúla a bhaint amach. Cuirfear oiliúint tiomnaithe chomhshaoil ar fáil d'fheirmeoirí faoin gClár Oiliúna Agra-Chomhshaoil, agus beidh sí mar chuid lárnach

den Chlár um Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí, chomh maith leis an gClár um Aistriú Faisnéise.

Beidh siad seo go léir comhlánaithe le Córas Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta láidir (AKIS) a spreagfaidh athrú iompraíochta trína áirithiú go mbeidh an taighde agus na teicneolaíochtaí is déanaí ar fáil d'fheirmeoirí agus dá gcomhairleoirí, agus trí EIPanna a leanfar ag tabhairt aghaidh ar an mbearna nuálaíochta idir taighde agus dea-chleachtas.

Cuirfidh idirghabhálacha faoin dá Cholún le hinbhuanaitheacht shóisialta na hearnála talmhaíochta freisin. Tacófar le hathnuachan giniúna trí 3% den chlúdach íocaíochtaí díreacha a leithdháileadh don Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga (CIS-YF), agus trí thosaíocht leanúnach a thabhairt chomh maith d'fheirmeoirí óga agus d'iontrálaithe nua maidir le leithdháiltí ón gCúlchiste Náisiúnta. I gColún II, soláthróidh an Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch tacaíocht i dtreo na gcostas gairmiúil a bhaineann le comhpháirtíochtaí feirme a bhunú agus comhairle a fháil maidir le comharbas agus/nó scor, agus soláthrófar leis an Scéim Infheistíochta ar an bhFeirm rátaí méadaithe cúnaimh d'fheirmeoirí óga. Tabharfar aghaidh freisin ar chothromaíocht inscne trí rátaí cúnaimh níos airde d'fheirmeoirí mná, agus trí ghrúpaí KT, chomh maith atá dírithe ar mhná agus ionchuimsiú a bheith ina théama a dtabharfaidh EIPanna aghaidh air.

Leanfaidh LEADER de bheith ina uirlis éifeachtach freisin chun tacú le forbairt eacnamaíoch agus shóisialta na bpobal tuaithe, agus chun creatlach socheacnamaíoch na gceantar tuaithe a neartú, trí na hacmhainní is gá a sholáthar do phobail chun tacú lena bhforbairt inbhuanaithe féin.

2 Measúnuithe ar riachtanais agus straitéis idirghabhála, lena n-áirítear spriocphlean agus táscairí comhthéacs

2.1 Measúnuithe ar riachtanais agus straitéis idirghabhála

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncain	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá	X									
Cusp1.N2	Tacú le feirmeoirí a bhfuil srianta nádúrtha agus srianta eile orthu	SO1 leis an dara tosaíocht is airde	Tá	X									
Cusp1.N3	Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncain chúpláilte do bharr próitéine chun méadú ar tháirgeadh intíre a spreagadh	SO1 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá	X									
Cusp1.N4	Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agrairbhia a fheabhsú	SO1 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá	X									
Cusp1.N5	Feasacht ar uirlisí bainistíochta riosca a mhéadú agus pleanáil airgeadais a spreagadh chun athléimneacht a fheabhsú	SO1 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach	X									
Cusp2.N1	Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua	Is airde do SO2	Tá		X								
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá		X								
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá			X							
Cusp3.N2	Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha	SO3 leis an dara tosaíocht is airde	Tá			X							
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá				X						
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá				X						
Cusp4.N3	Acmhainn um cheapadh carbóin fhoraoisí agus	An tríú is airde do SO 4	Níl				X						

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	choillearnacha na hÉireann a mhéadú												
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá				X						
Cusp4.N5	EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua + táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú	An cúigiú is airde do SO 4	Tá				X						
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá					X					
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá					X					
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá					X					
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá					X					
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá						X				
Cusp6.N2	Uasmhéadú a dhéanamh ar an méid a chuireann foraoiseacht lena n-áirítear crainn dhúchasacha a chur, gnáthóga reatha a chosaint	An dara is Airde do SO	Níl						X				
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá							X			
Cusp7.N2	Tacú le YF chun teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfeirm/ a bhfeirm a fhorbairt	SO7 leis an dara tosaíocht is airde	Tá							X			
Cusp7.N3	Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt	An tríú Tosaíocht is Airde	Tá							X			
Cusp8.N1	Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithghéilleagar ar	Is airde do SO 8	Tá								X		

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú												
Cusp8.N2	Feabhas a chur ar bhonneagar agus ar rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe lena n-áirítear leathanbhanda	An dara is Airde do SO 8	Tá								X		
Cusp8.N3	Tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i gceantair thuaithe, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán an E+C	An tríú is airde do SO 8	Tá								X		
Cusp8.N4	Tacú le forbairt bhreise thionscal na turasóireachta faoin tuath in Éirinn	An ceathrú is airde do SO 8	Tá								X		
Cusp8.N5	Feabhas a chur ar shábháilteacht feirme agus feasacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí	An cúigiú is airde do SO 8	Tá								X		
Cusp8.N6	Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó	An séú is airde do SO 8	Tá								X		
Cusp9.N1	Méadú ar an sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánaigh	SO9 leis an tosaíocht is airde	Tá									X	
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feasacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá									X	
Cusp9.N3	Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí + cleachtas eile a spreagadh	SO9 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá									X	
Cusp9.N4	Tomhaltas bia sábháilte a chur chun cinn + feasacht a mhéadú ar chaighdeán sláinte agus leasa ainmhithe	SO9 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach									X	
Cusp9.N5	Tacú le measúnú ar chaillteanas bia feadh an bhiashlabhra	SO9 leis an gúigiú tosaíocht is airde	Níl									X	
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshlán a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá										X
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus	An dara is Airde do CCO	Tá										X

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshlán agus uaimhian nua a léiriú												
CuspAKIS.N3	Comhsheasmhacht na comhairle a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla	An tríú is Airde do CCO	Tá										X
CuspAKIS.N4	Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh	An ceathrú is Airde do CCO	Tá										X

Cusp1.N1 - Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncain

Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncain idir an talmhaíocht agus earnálacha eile den gheilleagar; agus idir córais agraibhia

De réir anailís SWOT, d'fhostaigh earnáil talmhaíochta na hÉireann 97,900 duine go díreach in 2019 agus bhí táirgiúlacht saothair iomlán san earnáil seo ard. In ainneoin leibhéil arda táirgiúlachta, áfach, tá leibhéil ísle ioncain ag fostaithe san earnáil seo i gcomparáid le hearnálacha eile den gheilleagar. Mar thoradh ar leibhéil ar ioncam íseal, bíonn teaghlaigh feirme ag brath go mór ar Íocaíochtaí Díreacha agus ar fhoinsí ioncain lasmuigh den fheirm chun fanacht inmharthana. Thug an SWOT faoi deara freisin go bhfuil difríochtaí suntasacha idir na meánleibhéil ioncain ar fud na gcóras talmhaíochta. Faigheann feirmeacha déiríochta an meánioncam is airde; agus tuilleann feirmeoirí beostoic (mairteoil agus caoirigh) an méid is ísle. An bhearna san ioncam idir an fheirmeoireacht agus earnálacha eile den gheilleagar; chomh maith leis an difríocht i leibhéil ioncain ar fud na gcóras feirmeoireachta tá dúshlán ann maidir le hathléimneacht na hearnála agraibhia a chinntiú. Cuireann leibhéil ísle ioncain teorainn le hinmharthanacht de go leor feirmeacha. Ina theannta sin, feidhmíonn leibhéil ioncain ísle mar bhac ar iontrálaithe nua agus feirmeoirí óga atá ag smaoineamh ar ghairm bheatha sa talmhaíocht, rud a imríonn tionchar ar inbhuanaitheacht iomlán na hearnála agraibhia.

Cusp1.N2 - Tacaíocht a thabhairt d'fheirmeoirí atá ag tabhairt aghaidh ar shrianta nádúrtha agus srianta eile

Tacú le feirmeoirí a bhfuil srianta nádúrtha agus srianta eile orthu ioncam feirme inmharthana a choinneáil, an tírdhreach a chothabháil agus cosaint a dhéanamh ar thréigean talamh talmhaíochta

Aimsíodh san anailís SWOT gur foinse luachmhar tacaíochta ioncain iad Íocaíochtaí Díreacha do gach feirmeoir ar fud na hearnála agraibhia; ach thug sé faoi deara go bhfuil tábhacht ar leith ag baint leis na híocaíochtaí seo d'fheirmeacha atá suite i limistéir a bhfuil srianta nádúrtha agus srianta sonracha eile iontu. In Éirinn, bhí 75% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh lonnaithe i limistéir faoi shrianta nádúrtha in 2019, an 7^ú tír is airde den AE-27. Gan tacaíocht dhíreach, d'fhéadfadh sé nach mbeadh an fheirmeoireacht sna ceantair seo inmharthana agus d'fhéadfadh tréigean talamh talmhaíochta a bheith mar thoradh air seo, rud a dhéanadh dochar do gheilleagar na tuaithe agus d'inmharthanacht na hearnála agraibhia sa todhchaí. Tugadh dá haire freisin sa SWOT go dtarlaíonn feirmeoireacht Luach Ard-Dúlra is minice i gceantair ina gcuireann srianta nádúrtha cosc ar dhianú; agus go bhféadfadh innilt ar na ceantair talmhaíochta seo a bheith ina chuid thábhachtach de ghnáthóga áirithe a chothabháil. Luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí do sheirbhísí comhshaoil níos leithne, mar cheapadh carbóin agus bithéagsúlacht ar a bhfeirmeacha chun inmharthanacht leanúnach na bhfeirmeacha seo a chinntiú.

Cusp1.N3- Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncaim chúpláilte do bharrá próitéine chun méadú ar tháirgeadh intíre a spreagadh

Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncaim chúpláilte do bharrá próitéine chun méadú ar tháirgeadh intíre a spreagadh

Aimsíodh san Anailís SWOT go bhfuil Éire ag brath ar ábhair bheatha allmhairithe, go háirithe ábhair bheatha ardphróitéine a bhfuil easnamh náisiúnta suntasach orthu. Mar sin, tá sé tábhachtach go laghdódh Éire an spleáchas seo trí tháirgeadh barraí próitéine intíre a mhéadú. Léiríodh san anailís SWOT freisin an gá atá le tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim idir córais agraibhia, le feirmeacha déiríochta ag taifeadadh na meánleibhéil ioncaim is airde ag €66,828 in 2019, i gcomparáid le €32,700 d'fheirmeacha curaíochta. Tá údar maith le tacaíocht ioncaim chúpláilte chun táirgeadh barra próitéine den sórt sin ag an earnáil curaíochta a spreagadh mar gheall ar chostais athraitheacha arda agus corrlaigh chomhlána ísle do bharrá próitéine den sórt sin. Tá an anailís SWOT dírithe freisin ar dhintiúir chomhshaoil na hearnála curaíochta agus sainaitnítear an tiomantas gníomhaíochta aeráide chun an limistéar faoi tháirgeadh curaíochta a mhéadú os cionn an achair reatha de 300,000 heicteár faoi 2030, ag táirgeadh níos mó grán agus gléasra pischineálacha a fhástar ó dhúchas don tionscal beostoic. Ar deireadh, laghdófar spleáchas na hÉireann ar na hábhair bheatha allmhairithe seo má mhéadaítear táirgeadh intíre barra próitéine atá comhdhéanta de chomhréir de bhia ainmhithe, méadófar féin-dóthanacht na hÉireann agus feabhsófar iomaíochas agus inbhuanaitheacht na hearnála agraibhia in Éirinn.

Cusp1.N4 - Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú

Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú

Tá feirmeacha in Éirinn ag éirí níos speisialaithe i dtreo táirgeadh beostoic (go háirithe mairteoil agus déiríochta), mar thoradh ar mhéaduithe san éileamh ar na táirgí bia seo. Tá aeráid mheasartha na hÉireann fabhrach go háirithe do chórais táirgthe beostoic féarbhunaithe. Tá riosca níos airde ag baint leis na feirmeoirí speisialaithe seo de bharr luaineacht an mhargaidh, ráig ghalair, athrú aeráide agus athruithe fadtéarmacha ar iompar tomhaltóirí. D'fhéadfadh éagsúlú rioscaí earnáilsonracha áirithe a mhaolú. Breathnaítear ar éagsúlú freisin mar uirlis oiriúnaithe don athrú aeráide chun na tionchair réamh-mheasta a bheidh ag imeachtaí drochaimsire crua. Ina theannta sin, d'fhéadfadh feirmeoireacht déine carbóin níos ísle a bheith mar thoradh ar éagsúlú ó tháirgeadh beostoic speisialaithe, rud a rachadh chun tairbhe na haeráide agus an chomhshaoil nádúrtha. Tá go leor deiseanna ann chun fiontair feirme a éagsúlú agus chun inbhuanaitheacht iomlán na hearnála agraibhia a chinntiú. Áirítear leis na deiseanna seo éagsúlú i dtreo táirgthe orgánaigh, táirgeadh bia plandaí-bhunaithe, táirgeadh barr próitéine, táirgeadh táirgí bithbhunaithe/bithscagadh ar scála beag, agraforaoiseacht agus agrathurasóireacht. Aithníodh san anailís SWOT leibhéal íseal suime, mar sin féin i measc feirmeoirí chun a bhfiontar feirme a éagsúlú. Mar thoradh air sin, d'fhéadfadh go mbeadh breis oideachais agus spreagadh ag teastáil ó fheirmeoirí chun a bhfiontar feirme a éagsúlú.

Cusp1.N5 - Feasacht ar uirlisí bainistíochta riosca a mhéadú agus pleanáil airgeadais a spreagadh chun athléimneacht a fheabhsú

Feasacht ar uirlisí bainistíochta riosca a mhéadú agus pleanáil airgeadais a spreagadh chun athléimneacht a fheabhsú

Léiríodh san anailís SWOT nach bhfuil sách inghlacthacht le huirlisí bainistíochta riosca in Éirinn, in ainneoin neamhchinnteacht ard san earnáil agrairbhia, le hioncam talmhaíochta i mbaol luaineachtaí suntasacha ag eascairt as tionchar forbairtí eacnamaíochta náisiúnta agus idirnáisiúnta agus athrú aeráide. Tugadh faoi deara san anailís SWOT gur úsáideadh scéimeanna ad-hoc go minic chun freagairt ar ghéarchéimeanna a bhaineann leis an aimsir agus ar ghéarchéimeanna eile san earnáil lena n-áirítear, mar shampla, ganntanas farae. Léiríodh freisin san anailís SWOT, mar sin féin, go bhfuil éileamh íseal ar uirlisí bainistíochta riosca in Éirinn. Áirítear leis an gcreat bainistíochta riosca reatha in Éirinn bearta atá maoinithe ar bhonn náisiúnta, mar scéimeanna iasachta agus Meánú Ioncaim faoin gcóras cánachais; agus tacaíochtaí CBT, amhail tacaíochtaí ioncaim, oiliúint bainistíochta airgeadais tríd an gClár um Aistriú Eolais agus cumhachtú trí rannpháirtíocht in Eagraíochtaí Táirgeoirí. Léiríodh san anailís SWOT go bhfuil deis ann cur leis an mbonn eolais atá ag feirmeoirí ar uirlisí bainistíochta riosca agus pleanáil airgeadais chun athléimneacht feirme a fheabhsú.

Cusp2.N1- Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua

Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht ar an bhfeirm agus trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua

Leagadh béim san anailís SWOT ar dhinimic infheistíochta dhearfach foriomlán san earnáil talmhaíochta le hinfeistíochtaí i bhfoirgnimh, innealra agus feabhsúcháin talún. Léiríodh san anailís SWOT freisin go bhfuil leibhéal ísle féichiúnais ar fheirmeacha na hÉireann. Mar sin féin, de bharr laghdú foriomlán ar iasachtaí don earnáil talmhaíochta, go háirithe maidir le hiasachtaí fadtéarmacha agus meántéarmacha, tá teorainn le cumas roinnt feirmeoirí tuilleadh infheistíochta a dhéanamh. Trí thionscnaimh náisiúnta, cosúil leis an Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí, tugtar tacaíocht d'infheistíocht chaipitil straitéiseach fhadtéarmach trí ionstraimí iasachta ar phraghas iomaíoch a sholáthar faoi théarmaí fabhracha. Aimsíodh chomh maith san anailís SWOT go raibh feirmeoirí na hÉireann mall ag glacadh le teicneolaíochtaí digiteacha agus go bhfuil gá le spreagadh a thabhairt chun úsáid níos mó a bhaint as teicneolaíochtaí digiteacha, amhail feirmeoireacht bheachtais, chun costais ionchuir a laghdú agus éifeachtúlacht a mhéadú; chomh maith le tacú le húsáid éifeachtach agus inbhuanaithe acmhainní nádúrtha agus cosaint an chomhshaoil (bithéagsúlacht, carbóin agus uisce). Tá sé tábhachtach tógáil ar an méid a baineadh amach cheana féin agus spreagadh a thabhairt do thuilleadh úsáide as teicneolaíochtaí nua ar fheirmeacha na hÉireann.

Cusp2.N2 - Leathnú agus éagsúlú go margaí nua

Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua:

San anailís SWOT, tugadh faoi deara gur laige é spleáchas na hÉireann ar mhargadh na Ríochta Aontaithe, go háirithe do ghairneoireacht, bianna ullmhaithe do thomhaltóirí agus táirgí mairteola, go háirithe i bhfianaise an Bhreiteimeachta. Cuireadh in iúl freisin go mbeidh tionchar ag nádúr athraitheach na timpeallachta trádála agus aon athruithe a dhéanfar ar an struchtúr costais nó praghsanna ar iomaíochas na n-earnálacha sin a bheidh ag onnmhairiú chuig an Ríocht Aontaithe. Mar thoradh air sin, tá sé tábhachtach go leathnódh earnáil agrairbhia na hÉireann agus go rachadh sí isteach i margaí nua agus margaí atá ann cheana féin. Cheana féin tá méadú suntasach tagtha ar luach na n-onnmhairí chuig an Afraic, an AE-27 agus chuig an Áis; agus ní mór leanúint leis an treocht seo. Ina theannta sin, ní mór d'earnáil agrairbhia na hÉireann díriú ar éilimh athraitheacha na dtomhaltóirí a shásamh, go háirithe an méadú ar an éileamh ar bhia a tháirgtear go hinbhuanaithe agus ar tháirgí orgánacha. Meastar go bhfuil córas táirgthe beostoic féar-bhunaithe na hÉireann an-inbhuanaithe agus ba cheart é a chur chun cinn mar sin fad a fhásann an margadh do bhia a tháirgtear go hinbhuanaithe.

Cusp3.N1 - Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha

Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha

Ar an iomlán, aimsíodh san anailís SWOT, in ainneoin go bhfuil cáil láidir ar earnáil agraibhia na hÉireann as táirgí ardchaighdeáin a tháirgeadh go hinbhuanaithe, go bhfuil sciar feirmeoirí na hÉireann sa slabhra luacha íseal agus go bhfuil sé faoi bhun mheán an Aontais Eorpaigh. Is é is cúis leis seo go páirteach ná go bhfuil cuid mhór d'aschur talmhaíochta na hÉireann faoi réir claochlú substaintiúil agus gníomhaíocht breisluacha tar éis geata na feirme. Is é is cúis leis freisin go páirteach ná an leibhéal ard comhdhlúthaithe sna hearnálacha miondíola agus próiseála a fhágann gur beag an chumhacht margála atá ag táirgeoirí príomhúla i gcomparáid le miondíoltóirí móra sa slabhra luacha. Ós rud é go gcuireann arduithe ar chostais ionchuir agus na costais a bhaineann le caighdeáin an Aontais Eorpaigh a chomhlíonadh isteach go díreach ar tháirgeoirí príomhúla, bhraith páirtithe leasmhara gur cheart go léireodh praghsanna na costais táirgthe ar bhealach níos fearr ionas go bhfaigheadh feirmeoirí luach saothair leordhóthanach as a gcuid oibre agus gur féidir leo caighdeán maireachtála cothrom a choinneáil. Tugadh faoi deara san anailís SWOT go bhfuil leibhéal íseal Eagraíochtaí Táirgeoirí (POanna) in Éirinn agus tearcúsáid ghinearálta ar lipéadú cáilíochta an Aontais Eorpaigh, go háirithe Tásca Geografacha faoi Chosaint. Dá bhrí sin, tá scóip ann chun suíomh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú.

Cusp3.N2 - Margáí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha

Margáí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha

Léiríodh san anailís SWOT ardleibhéal éilimh ar tháirgí ó fhoinsí áitiúla ó thomhaltóirí na hÉireann agus fás dá bharr ar Mhargáí Bia agus Feirmeoirí le 15 bliana anuas. Le margáí feirmeoirí, ligtear do shlabhra an tsoláthair a ghiorrú agus ligeann siad d'fheirmeoirí a n-aischur a mhéadú, rud a fheabhsóidh a suíomh sa slabhra luacha. Tá sé tábhachtach mar sin go leanfaí de shlabhraí soláthair gearra agus margáí áitiúla a chur chun cinn. San anailís SWOT, tugadh faoi deara tuilleadh fáis san éileamh ar tháirgeadh bia orgánaigh agus mar sin an deis do tháirgeoirí Éireannacha táirgeadh táirgí orgánacha a mhéadú agus leathnú isteach sa mhargadh seo. San anailís SWOT, tugadh faoi deara freisin go mbíonn claonadh ag táirgeadh orgánach a bheith níos costasaí don táirgeoir, ach má dhéantar na costais bhreise a bhaineann le táirgeadh orgánach a ghabháil go cruinn i bpraghsanna díolacháin agus go gcoimeádtar suíomh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha ar a laghad, d'fhéadfadh táirgeoirí Éireannacha tairbhe mhór a bhaint as dul isteach sa mhargadh seo atá ag fás go tapa.

Cusp4.N1 - Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú

Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú:

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, is í an talmhaíocht a chuireann an sciar is airde d'astaíochtaí GHG in Éirinn; agus tá méadú ag teacht ar astaíochtaí GHG ó thalmhaíocht, go príomha mar gheall ar mhéadú ar líon na beostoic agus ar úsáid leasacháin. Leagtar amach i mBille na hÉireann um Ghníomhú ar son Aeráide (Leasú) 2020 an cuspóir chun 'geilleagar atá neodrach ó thaobh na haeráide' a bhaint amach faoi dheireadh na bliana 2050. Ceanglaítear leis an mbille seo ar an rialtas sprioc dícharbónaithe a leagan síos do gach earnáil, lena n-áirítear an earnáil talmhaíochta. Tá sé mar aidhm ag an treo-chlár Ag Climatise astaíochtaí meatáin a chobhsú agus astaíochtaí ocsaíde nítriúla a bhaineann le leasacháin a laghdú go suntasach, rud a fhágann go laghdófar go hiomlán an fardal gás ceaptha teasa talmhaíochta faoi 2030. D'fhonn laghdú ar astaíochtaí san earnáil agraibhia a bhaint amach, ní mór do gach gníomhaí oibriú i dtreo na spriocanna uailmhianacha a leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide a bhaint amach; agus na tascanna agus na pointí gníomhaíochta a leagtar amach in Ag Climatise a bhaint amach.

Cusp4.N2 - Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh

Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh:

Mar a sainithníodh san anailís SWOT, is féidir le hithreacha a bheith ina doirteal carbóin nó ina bhfoinse astaíochtaí ag brath ar athruithe ar úsáid talún agus ar bhainistiú ithreach. Idir 1990 agus 2017, sainithníodh an earnáil um úsáid talún, athrú ar úsáid talún agus foraoiseachta mar fhoinse ghlan d'astaíochtaí, go príomha mar gheall ar thionchar draenála ithreacha orgánacha. Tá an céatadán is airde d'fhéarach buan san Aontas Eorpach ag Éirinn agus clúdaíonn tailte móna cuid mhór den limistéar náisiúnta talún. Mar sin féin, leagadh béim ar dhraenáil leanúnach ithreacha orgánacha agus ar chomhréir ard na dtailte móna in Éirinn a measadh a bheith díghrádaithe mar laige. Aithnítear Ag Climatise ionramháil maoschlár agus déine bainistíochta laghdaithe mar thosaíochtaí chun astaíochtaí a laghdú ó na hithreacha seo atá saibhir ó thaobh carbóin de.

Cusp4.N3- Acmhainn um cheapadh carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú

Acmhainn um cheapadh carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú:

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, ceann de na príomhthascanna atá leagtha amach in Ag Climatise is ea an cumas um cheapadh agus stóráil carbóin san earnáil um úsáid talún a mhéadú. Cuidíonn ceapadh carbóin le hastaíochtaí CO2 san atmaisféar a ísliú agus mar sin tá sé tábhachtach sa chomhrac i gcoinne athrú aeráide. Tá leibhéal íseal cumhdach foraoise na hÉireann ag laghdú ár n-acmhainneacht um cheapadh carbóin. Mar sin, tá scóip ann rátaí agra-fhoroiseachta agus coillteoireachta a mhéadú chun ceapadh carbóin ár bhforaoisí a mhéadú.

Cusp4.N4- Oiriúnú aeráide a spreagadh

Oiriúnú aeráide a spreagadh:

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, beidh athruithe ar theocht ithreach/aeir, athruithe ar phatrúin báistí, agus méaduithe ar imeachtaí drochaimsire in Éirinn mar thoradh ar athrú aeráide. D'fhéadfadh strus uisce do bharr agus strus teasa d'ainmhithe a bheith mar thoradh ar na hathruithe seo; agus tionchar a bheith aige ar deireadh thiar ar thorthaí agus ar tháirgiúlacht. Leis na stoirmeacha, an sneachta, an tonnta teasa agus an triomach le blianta beaga anuas, léiríodh leochaileacht na talmhaíochta i leith athrú aeráide agus léirigh siad go bhfuil gá le hoiriúnú. Sampla amháin den chaoi ar féidir le patrúin aimsire athraitheacha dul i bhfeidhm ar thorthaí agus ar tháirgiúlacht, is ea géarchéim farae 2018, a tharla mar gheall ar dhálaí fuara agus fliucha leanúnacha a chuir srian le fás féir. Is é sprioc fhoriomlán Phlean Oiriúnaithe um Athrú Aeráide Earnála Talmhaíochta, Foraoise agus Bia Mara na hÉireann ná athléimneacht a chothú i leith éifeachtaí an athraithe aeráide agus imeachtaí a bhaineann leis an aimsir san earnáil talmhaíochta, foraoiseachta agus bia mara, aon tionchair dhiúltacha a laghdú nuair is féidir agus leas a bhaint as aon deis. Tugadh faoi deara san anailís SWOT an deis chun oiriúnú a fheabhsú trí réitigh nádúr-bhunaithe a fhéachann le héiceachórais a ullmhú don athrú aeráide, mar úsáid cineálacha atá frithsheasmhach in aghaidh triomach sa talmhaíocht, agus tailte móna a athfhliuchadh; agus trí bhainistíocht níos fearr a dhéanamh ar an eastát foraoise náisiúnta, m.sh. roghnú speiceas crann agus cleachtas foraoiseachta nach bhfuil chomh leochaileach i leith stoirmeacha. Ba cheart a thabhairt faoi deara freisin go dtacódh bainistiú feabhsaithe ar bhithéagsúlacht agus uisce le hoiriúnú don athrú aeráide.

Cusp4.N5- EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua + táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú

Éifeachtúlachtaí fuinnimh a mhéadú (EE) ar an bhfeirm trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh agus táirgeadh agus úsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú:

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, ceann de na pointí gníomhaíochta faoi Ag Climatise is ea úsáid fuinnimh talmhaíochta a laghdú ar fud gach córas feirme agus úsáid a bhaint as teicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite ar an bhfeirm, go háirithe ar fheirmeacha atá dian ar fhuinneamh. D'fhonn éifeachtúlachtaí fuinnimh a bhaint amach ar an bhfeirm, ní mór feirmeoirí a spreagadh chun glacadh le teicneolaíochtaí nua atá tíosach ar fhuinneamh, amhail fuaraitheoirí pláta, tiomántáin luais athraitheacha, córais um fótvoltach gréine agus aisghabháil teasa. I ndáil le táirgeadh agus úsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite, léiríodh san anailís SWOT gur féidir le gléasraí bithscaglainne agus dfléá anaeróbach (AD) úsáid a bhaint as raon leathan de stoic chothaithe idir dramhaíl bia, sciodar ainmhithe agus barraí fuinnimh a fhástar go sonrach, mar shampla sadhlas féir. Tá fáil mhór in Éirinn ar bhunábhar agus ar iarmhair talmhaíochta do tháirgí bithbhunaithe agus do tháirgeadh bithfhuinnimh. Mar sin féin, tugadh faoi deara freisin go bhfuil forbairt dfléáiteoir anaeróbach dian ar chaipiteal agus go dteastaíonn raon tacaíochtaí soláthair agus éilimh.

Cusp5.N1- Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe

Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe amóinia

Sainithníodh san anailís SWOT talmhaíocht mar phríomhfhoinsé um astaíochtaí amóinia in Éirinn, go príomha mar gheall ar leathadh aoileach ainmhithe agus leasacháin nítrigine ar thalamh féaraigh. Faoi Treoir um Uasteorainn Astaíochtaí Náisiúnta, tá sprioc amóinia de 107,500 tona ag Éirinn in 2030. Faoi láthair tá Éire ag sárú a spriocanna um laghdú astaíochtaí amóinia faoin Treoir NEC agus meastar go leanfar leis an treocht seo. Is é ceann de na cúraimí a leagtar amach in Ag Climatise ná astaíochtaí amóinia a laghdú i gcomhréir le Treoir NEC toisc go bhfuil ionchas imeachtaí forfheidhmithe ón gCoimisiún Eorpach i gceist le sárú leanúnach na Treorach seo. I measc na dtruailléan aeir eile a eascraíonn as aoileach ainmhithe tá meatán agus ocsaíd nítriúil. Tá sé ríthábhachtach a chinntiú go ndéantar aoiligh ainmhithe a bhainistiú go héifeachtach chun cáilíocht an aeir a fheabhsú.

Cusp5.N2 - Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú

Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú

Aimsíodh san anailís SWOT go raibh laghdú foriomlán ar cháilíocht uisce ar fud na hÉireann, rud a d'fhág go raibh líon mór dobharlach aonair i mbaol gan a gcuid cuspóirí cáilíochta uisce a bhaint amach faoin gCreat-Treoir Uisce (WFD). Sainithnítear sa Phlean Bainistíochta Abhantraí 2022-2027 (RBMP) dobharlaigh atá i mbaol gan a gcuspóirí cáilíochta uisce a bhaint amach faoin WFD. Aimsíodh go raibh tionchar diúltach ag gníomhaíocht talmhaíochta ar cháilíocht an uisce toisc go raibh sí ina mórfhoinsé ró-chothaitheach agus dríodar in uisce, rud a ligean d'eotrófú. Eascraíonn na cothaithigh agus na dríodar iomarcacha seo ó cheachtar foinsí pointe, mar chlóis fheirme; nó ó fhoinsí idirleata, amhail leasachán agus aoileach a leathadh. Aithníodh freisin go raibh drochbhainistíocht talún ag cur brú ar dhobharlaigh áirithe. Ar cheann de na príomhspríocanna atá leagtha amach in Ag Climatise tá cailleanas cothaitheach a laghdú agus cáilíocht uisce a fheabhsú; agus mar sin tá sé tábhachtach go dtabharfaidh Éire aghaidh ar bhrú ó fhoinsí idirleata agus pointe tuaithe agus go bhfeabhsaítear bainistíocht talún, chun bainistíocht éifeachtach ár n-uisce a chinntiú.

Cusp5.N3- Feabhas a chur ar shláinte na hithreach

Feabhas a chur ar shláinte na hithreach

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, is ceist í torthúlacht na hithreach fo-optamach d'fhormhór feirmeoirí na hÉireann agus mar thoradh air sin, bíonn claonadh ag feirmeoirí na hÉireann leibhéil níos airde leasacháin a úsáid chun leibhéil chothaitheithigh ithreach fo-optamach a chúiteamh. Leis seo, laghdaítear forbairt inbhuanaithe na hearnála agraibhia toisc go bhféadfaidh ró-úsáid leasacháin tionchar diúltach a imirt ar cháilíocht ithreach, aeir agus uisce. Aimsíodh san anailís SWOT freisin, in ainneoin go bhfuil teicnící bainistíochta torthúlachta ithreach seanbhunaithe in Éirinn, gur beag an méid a ghlacann feirmeoirí leis na teicníochtaí seo. Mar thoradh air seo úsáidtear cleachtais bhainistíochta mhíchuí, rud a fhágann go laghdaítear feidhmiúlacht, torthúlacht agus cion carbóin ithir na hÉireann ar deireadh. Dá bhrí sin tá gá le feabhas a chur ar bhainistíocht talún agus feasacht feirmeoirí ar theicnící bainistithe ithreach a mhéadú chun sláinte na hithreach a fheabhsú.

Cusp5.N4- Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr

Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr

Léiríodh san anailís SWOT an brú ollmhór atá á chur ar acmhainní nádúrtha na hÉireann ag an talmhaíocht agus tugadh faoi deara go bhfuil an méadú ar chórais dianfheirmeoireachta in Éirinn ag cur brú mhéadaithigh ar na hacmhainní seo. Ba cheart, dá bhrí sin, cleachtais feirmeoireachta inbhuanaithe, amhail feirmeoireacht Ardluach Dúlra, feirmeoireacht orgánach agus feirmeoireacht bhitheolaíoch a spreagadh chun an brú a chuirtear ar na hacmhainní sin a laghdú agus chun táirgeadh táirgí talmhaíochta a choinneáil ag baint úsáide as níos lú ionchuir.

Cusp6.N1- IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí

Gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann (H+L) a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí:

Aimsíodh san anailís SWOT go bhfuil stádas neamhfhachrach nó meathlaithe ag formhór ghnáthóga agus tírdhreacha ainmnithe na hÉireann faoin Treoir um Ghnáthóga. Áirítear leis seo, coillearnacha dúchasacha na hÉireann, an chuid is mó de ghnáthóga féaraigh Iarscríbhinn 1 agus an chuid is mó de ghnáthóga tailte portaigh agus eanaigh. Aimsíodh san anailís SWOT freisin go bhfuil 30% de na speicis a tuairiscíodh faoin Treoir um Ghnáthóga in Éirinn i ndrochstádas, agus go bhfuil treocht leanúnach laghdaitheach á thuairisciú do 15% ar a laghad de na speicis. Tá laghdú suntasach ag teacht ar líon mór éan talamh feirme agus tá laghdú suntasach tagtha ar speicis phailneoirí freisin. Baineann na brúnna is mó a mbíonn tionchar acu ar ghnáthóga le cleachtais talmhaíochta, ar nós ró-innilt/ tearc-innilt, tréigean talún agus diansaothrú talmhaíochta. ríthábhachtach chun gnáthóga ainmnithe agus speicis chosanta na hÉireann a chosaint, tá innilt ghnáthóga ardtalún atá inbhuanaithe ó thaobh na héiceolaíochta de, lena n-áirítear bratphortach, fraochmhánna agus gnáthóga portaigh a bhaineann leo agus bainistíocht inbhuanaithe úsáide talún . Tá cur chuige earnála do bhainistiú talún neamhleor agus tá gá le cosaint fheabhsaithe ar ghnáthóga agus speiceas. Tá sé ríthábhachtach go ndéanfaidh Éire a gnáthóga agus a tírdhreacha atá imithe in olcas cheana féin a athchóiriú agus a chothabháil chun a chinntiú go gcaomhnófar na speicis agus go gcuirfear stop le meath breise na bithéagsúlachta. Aithnítear sa Chreat Gníomhaíochta Tosaíochta um Natura 2000 2021-2027 (PAF) sraith ghníomhaíochtaí do limistéar NATURA 2000 in Éirinn de bhun Airteagal 8 de Threoir 92/43/CEE ón gComhairle maidir le caomhnú gnáthóg nádúrtha agus fána agus flóra fiáine (Treoir maidir le Gnáthóga). Léiríodh ar deireadh san anailís SWOT nach bhfuil ach 3.6% den limistéar talmhaíochta (lena n-áirítear féarach leathnádúrtha) agus 18.1% den limistéar foraoise (lena n-áirítear tor coillearnaí idirthréimhseacha) faoin líonra Natura 2000. Mar sin féin, tá sé riachtanach a thabhairt faoi deara go síneann oibleagáidí na hÉireann faoi na Treoracha um Ghnáthóga agus Éin thar líonra Natura 2000 agus go bhfuil stádas caomhantais ghnáthóg agus speiceas na hÉireann ag brath ar thalamh neamh-ainmnithe freisin.

Cusp6.N2- Uasmhéadú a dhéanamh ar an méid a chuireann foraoiseacht lena n-áirítear crainn dhúchasacha a chur, gnáthóga reatha a chosaint

Uasmhéadú a dhéanamh ar rannchuidiú na foraoiseachta lena n-áirítear crainn dhúchasacha a chur in áiteanna cuí, gnáthóga bithéagsúlachta atá ann cheana a chosaint:

Aithníodh san anailís SWOT go bhfuil an sciar is ísle d'fhoraois á cosaint ag Éirinn chun bithéagsúlacht a chaomhnú agus chun tírdhreacha agus gnéithe nádúrtha ar leith san Aontas Eorpach a chosaint. Aimsíodh freisin nach meastar aon fhoraois Éireannach a bheith saor ó chur isteach daonna agus go meastar go bhfuil drochstádas foriomlán ag coillearnacha dúchasacha na hÉireann mar gheall ar chaillteanas agus ilroinnt gnáthóige ar scála beag, speicis neamhdhúchasacha ionracha agus ró-innilt ag fianna. Is gá a áirithiú mar sin go bhfuil an foraoisiú – maidir le hathrú ar úsáid talún, comhdhéanamh speiceas agus bainistíocht sa todhcháí – ag luí le cosaint agus feabhsú luachanna bithéagsúlachta áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta, ag aisiompú ilroinnt gnáthóige (lena n-áirítear ilroinnt coillearnaí) agus ag seachaint damáiste do ghnáthóga atá saibhir ó thaobh bithéagsúlachta agus conairí fiadhúlra sa tírdhreach níos leithne. Ba cheart measúnú éiceolaíoch a dhéanamh mar chuid den phróiseas iarratais chun a chinntiú nach mbeidh drochthionchar ag an bpróiseas ar ghnáthóga agus speicis chosanta arb eol go bhfuil siad i láthair ar an suíomh.

Cusp7.N1 - Sásra éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú

Sásra éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, lena n-áirítear trí thacaíocht ioncaim, soghluaisteacht talún a spreagadh agus comharbas a phleanáil

San anailís SWOT, tugadh aitheantas don dúshlán atá le sárú ag Éirinn agus ag an gcuid eile den Aontas Eorpach maidir le laghdú foriomlán ar líon na bhfeirmeoirí óga agus leis an daonra feirmeoireachta atá ag dul in aois a bhainistiú. Go ginearálta is ionann bainisteoirí feirme óga agus feirmeoirí óga agus céatadán an-íseal d'fheirmeoirí iomlána. Aimsíodh san anailís SWOT go mbíonn deacrachtaí ag feirmeoirí óga rochtain a fháil ar thalamh agus airgeadas agus go bhfuil siad bactha ó ghairm a thosú sa talmhaíocht mar gheall ar na saincheistanna seo agus mar gheall ar ioncam níos ísle sa talmhaíocht ná in earnálacha eile den gheilleagar. Mar thoradh sin, tá an earnáil agraibhia i mbaol agus dá bhrí sin, is gá timpeallacht oibre tharraingteach agus inbhuanaithe a chruthú d'fheirmeoirí óga ina gcuirtear na tacaíochtaí riachtanacha ar fáil dóibh chun tús a chur le gairm bheatha san fheirmeoireacht.

Cusp7.N2- Tacú le feirmeoirí óga chun teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfeirm/ a bhfeirm a fhorbairt

Tacú le feirmeoirí óga teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfiontar feirme agus é a fhorbairt

Ar cheann de na príomhbhacainní a aithníodh san anailís SWOT mar chosc ar fheirmeoirí óga tosú ar ghairm bheatha sa talmhaíocht, nó fiontar feirme a fhorbairt, ba ea an deacracht a bhaineann le teacht ar airgeadas. Bíonn deacrachtaí ag feirmeoirí óga go háirithe agus iad ag iarraidh rochtain a fháil ar mhaoiniú mar gheall ar a neamhábaltacht comhthaobhacht iomchuí a sholáthar do bhainc agus mar gheall ar a n-easpa stair chreidmheasa, rud a fhágann go bhfuil ardriosca acu. Ina theannta sin, tá teorainn le cumas aisíocaíochta ag go leor feirmeoirí (go háirithe feirmeoirí neamhdhéiríochta) mar gheall ar a n-ionchais ar ioncam íseal. Gan rochtain ar chreidmheas ó na bainc, ní féidir le feirmeoirí óga infheistíocht a dhéanamh sna fachtóirí táirgthe is gá chun a bhfiontar feirme féin a fhorbairt nó chun táirgiúlacht agus brabúsacht a bhfiontar feirme reatha a mhéadú; agus cuireann sé seo bac ar a gcumas fáis foriomlán. Cé nach féidir aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo go hiomlán faoi Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta, le sásraí maoinithe náisiúnta, amhail Scéim na nIasachtaí Fáis sa Todhchaí, chuideofaí le haghaidh a thabhairt ar an riachtanas tábhachtach seo.

Cusp7.N3- Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt

Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, tá meath tagtha ar bhailte agus ar shráidbhailte tuaithe le blianta beaga anuas de réir mar a bhog níos mó daoine go ceantair uirbeacha le haghaidh oibre agus cúiseanna eile. Mar thoradh air sin, tá laghdú tagtha ar fhorbairt gnó sna limistéir seo. Mar sin féin, léiríodh leis an bpaindéim COVID-19 go bhfuil an poitéinseal ann do dhaoine oibriú ón mbaile agus do dhaoine aonair fiontair nua a bhunú agus iad ag obair go cianda i gceantair thuaithe, ar choinníoll go bhfuil leathanbhanda imleor ann. Ina theannta sin, tá deiseanna nua ann d'fhorbairt fiontair san earnáil foraoiseachta, sa bithgheilleagar agus in earnáil na turasóireachta tuaithe. Tá sé tábhachtach go leanann Éire ag tacú le fiontraíocht agus forbairt gnó sna hearnálacha seo, agus ag an am céanna ag tacú le rolladh amach an Phlean Leathanbhanda Náisiúnta.

Cusp8.N1- Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgheilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú

Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgheilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú:

Aimsíodh san anailís SWOT go bhfuil geilleagair tuaithe go háirithe i mbaol cur chun donais eacnamaíoch, go príomha mar gheall ar a mbonn eacnamaíoch ina bhfuil níos lú éagsúlachta. Mar sin féin, tá deiseanna ann chun an bithgheilleagar agus an geilleagar ciorclach i gceantair thuaithe a fhorbairt agus a leathnú, ag cur le fostaíocht sna réigiúin seo ar deireadh agus ag cur stop le meath na tuaithe. San anailís SWOT, tugadh faoi deara freisin go bhfuil Éire i riocht an-fhabhrach chun a bithgheilleagar agus a geilleagar ciorclach a fhorbairt mar gheall ar a raidhse de bhuntáistí nádúrtha, lena n-áirítear aeráid mheasartha atá go maith chun féar a fhás, earnáil foraoiseachta atá ag fás agus cósta fairsing. Áirítear le Ag Climatise gníomh sonracha a bhaineann le forbairt bithgheilleagar ciorclach inbhuanaithe a chur chun cinn laistigh den earnáil agraibhia.

Cusp8.N2- Feabhas a chur ar bhonneagar agus ar rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe lena n-áirítear leathanbhanda

Feabhas a chur ar bhonneagar agus ar rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe lena n-áirítear leathanbhanda

San anailís SWOT, tugadh faoi deara go raibh an easpa bonneagair leathanbhanda imleor faoin tuath in Éirinn ag cur baic shuntasáigh ar fhorbairt na gceantar tuaithe. Aimsíodh san anailís SWOT go bhfuil fáil ar leathanbhanda an-thapa i gceantair thuaithe i bhfad faoi mheán an Aontais Eorpaigh agus go bhfuil leathanbhanda seasta na hÉireann ar cheann de na cinn is costasaí ar fud an Aontais Eorpaigh.

Laghdaítear leis seo deiseanna fostaíochta de shaoránaigh tuaithe agus go gcuireann sé bac ar fhorbairt gnó i gceantair thuaithe. Chomh maith le bonneagar leathanbhanda neamhleor, aimsíodh freisin san anailís SWOT go bhfuil rochtain ar sheirbhísí bunúsacha, ar nós ollmhargaí, cógaslanna agus seirbhísí Cleachtadh Ginearálta (GP) teoranta freisin i gceantair thuaithe toisc go mbíonn na seirbhísí seo suite i bhfad uainn go ginearálta agus go mbíonn gá le carr chun rochtain a fháil orthu go ginearálta. Mar sin féin, is ceist í an easpa roghanna iompair imleor a chuireann bac ar fhorbairt bhreise na gceantar tuaithe.

Cusp8N.3 - Tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i gceantair thuaithe, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin

E+C

Tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i limistéir thuaithe, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhshaoil agus aeráide (E+C):

Aimsíodh san anailís SWOT gurb ón mbun aníos é cur chuige na hÉireann maidir le forbairt pobail agus go ndéantar é a sheachadadh trí líonra leathan eagraíochtaí pobalbhunaithe. Tugadh faoi deara freisin go bhfuil ceantar tuaithe na hÉireann ag éirí níos éagsúlaí agus go bhfuil sé tábhachtach glacadh leis an éagsúlacht seo lena chinntiú go n-aithnítear i bhforbairt pobail amach anseo riachtanais gach ball den tsochaí. Trí dheiseanna a sholáthar chun páirt a ghlacadh i bhforbairt pobail trí phríomhchláir forbartha náisiúnta cosúil leis an gclár um Chuimsiú Sóisialta agus Gníomhachtú Pobail (SICAP) agus an clár LEADER, cinnteofar go mbeidh baint ag gach ball den tsochaí le forbairt pobail. Le tógáil ar chumas na bpobal aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna ar nós athrú aeráide agus baint amach na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe, cinnteofaí rannpháirtíocht níos mó leis na dúshláin seo, as a dtiocfaidh forbairt pobail níos inbhuanaithe ar deireadh. Léirítear le scéimeanna agra-chomhshaoil faoi stiúir áitiúil, ar nós an Clár Bhoirne faoin RDP reatha, an ról rathúil is féidir le tionscnaimh áitiúla dá leithéid a imirt chun forbairt pobail a spreagadh agus freagairt chomhchoiteann ar dhúshláin chomhshaoil, aeráide agus eacnamaíochta.

Cusp8.N4- Tacú le forbairt bhreise thionscal na turasóireachta faoin tuath in Éirinn

Tacú le forbairt bhreise thionscal na turasóireachta faoin tuath in Éirinn:

Amhail mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, tá tionscal láidir turasóireachta ag Éirinn a chuireann go mór le geilleagar na tuaithe trí dheiseanna eacnamaíochta agus fostaíochta a bhfuil géarghá leo a thabhairt chuig pobail tuaithe. Tá sé ríthábhachtach, mar sin, go leanann Éire ar aghaidh ag forbairt a cuid earnáil turasóireachta ar bhealach inbhuanaithe. Tá deiseanna suntasacha ann i gceantair thuaithe leas a bhaint as radharcra agus timpeallacht nádúrtha na hÉireann agus a hoidhreacht thógtha; agus chun tacú le forbairt turasóireachta. Tá cumas ann chun an earnáil áineasa allamuigh a fhás agus chun turasóireacht gníomhaíochtaí allamuigh a chur chun cinn; chomh maith le heispéiris Éireannacha a bhaineann le bia a fhorbairt. Ina theannta sin, tá deiseanna ann chun agrathurasóireacht a fhorbairt trí chóiríocht ar an bhfeirm a sholáthar agus trí chuirteanna oideachasúla ar an bhfeirm a cheadú chun feirmeacha oibre a fheiceáil agus taithí a fháil orthu. Mar thoradh ar theacht chun cinn COVID-19 in Éirinn, cuireadh srianta ar go leor gnólachtaí san earnáil turasóireachta agus mar thoradh air sin, bhí drochthionchar ar earnáil na turasóireachta agus ar gheilleagar na tuaithe i gcoitinne. Mar sin, tá géarghá le tacaíocht a thabhairt do thionscal na turasóireachta agus cabhrú lena théarnamh

Cusp8.N5- Feabhas a chur ar shábháilteacht feirme agus feasacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí

Feabhas a chur ar shábháilteacht feirme agus feasacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí:

Aimsíodh san anailís SWOT, ar an iomlán, gur lú an seans go mbeidh caidreamh sóisialta dlúth ag feirmeoirí i gcomparáid le daoine eile i suíomhanna comhchosúla faoin tuath; agus go bhfuil baint ag leithlisíú sóisialta leis an tseanaois agus leis an tuath, rud is ábhar inní mar gheall ar dhaonra feirmeoireachta na hÉireann atá ag dul in aois. Maidir le sláinte fhisiciúil, tá feirmeoirí i mbaol mór de ghalar croí agus tinnis eile, rud a thugann le fios a thábhachtaí atá sé feasacht a chur chun cinn maidir le leas feirmeoirí. Aithníodh san anailís SWOT freisin sábháilteacht feirme mar cheist ar fheirmeacha na hÉireann agus tugadh faoi deara go raibh básanna ar an bhfeirm níos airde ná in aon ghairm eile agus gurb iad na catagóirí is leochailí ná daoine óga agus daoine aosta, rud a léirigh an tábhacht a bhaineann le feasacht a thabhairt do shábháilteacht feirme chomh maith. Tá géarghá le sábháilteacht feirme a fheabhsú agus feasacht a mhéadú ar leas feirmeoirí.

Cusp8.N6- Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó

Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó:

Aimsíodh san anailís SWOT go bhfuil sciar na n-oibrithe ban atá ag obair sna hearnálacha talmhaíochta, foraoiseachta agus iascaireachta in Éirinn an-íseal; agus go bhfuil dúshláin shuntasacha roimh mhná san earnáil seo maidir le combhionannas inscne. In earnáil talmhaíochta na hÉireann, tá tearc-ionadaíocht á déanamh do mhná i róil bhainistíochta agus tá tionchar suntasach aige seo ar rannpháirtíocht na mban sa talmhaíocht ar gach leibhéal. Cruthaíonn sé dearcadh freisin gur slí bheatha fireannach í an fheirmeoireacht, agus laghdaítear an dóchúlacht go dtosóidh mná óga ar ghairm bheatha sa talmhaíocht, rud a chuireann srian le fás inbhuanaithe na hearnála agraibhia. Leagadh béim freisin san anailís SWOT ar na deiseanna a eascraíonn as tacaíochtaí a sholáthar d'fhiontraithe mná tuaithe nuair a thosaíonn siad gnó agus ag céim luath dá bhforbairt gnó trí Chlár ACORNS agus ag spreagadh foghlaim piaraí mar shampla trí ghrúpaí um Aistriú Eolais.

Cusp9.N1- Méadú ar an sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánaigh

Méadú ar an sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánaigh

Aithníodh san anailís SWOT leibhéal ísle feirmeoireachta orgánaí in Éirinn, in ainneoin go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an limistéar talún atá faoi tháirgeadh orgánach le blianta beaga anuas. Faoi láthair, tá an tríú leibhéal is ísle ag Éirinn de thalamh talmhaíochta leithdháilte ar fheirmeoireacht orgánach ar fud an AE-27. Cé gur beag an margadh do tháirgí orgánacha in Éirinn, tá méadú ag teacht air; agus mar sin, tá deiseanna ann d'earnáil na feirmeoireachta orgánaí leathnú amach freisin. Aithnítear san Athbhreithniú ar Earnáil an Bhia Orgánaigh agus sa Straitéis dá Forbairt 2019 – 2025 na deiseanna atá ann d'Earnáil Bhia Orgánaigh na hÉireann agus soláthraítear treoir shoiléir dá forbairt bhreise suas go dtí 2025. Ar fud an domhain, tá méadú ag teacht ar an éileamh ar bhia ardchaighdeán, sábháilte agus inbhuanaithe, lena n-áirítear táirgí orgánacha. Le linn comhairliúcháin le páirtithe leasmhara, tugadh chun suntais go gcaithfeadh aon scéim feirmeoireachta orgánaí amach anseo a bheith eolach ar na héilimh mhargaidh is déanaí agus ar na tairbhí comhshaoil a bhaineann le córais táirgthe orgánaigh.

Cusp9.N2- Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feasacht ar AMR agus ATR a mhéadú

Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe agus ag méadú feasachta ar fhrithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhicróbáigh (AMR) agus fhrith-heilminteacha

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, tá roinnt saincheistanna leasa ainmhithe i réim in Éirinn, mar shampla muca sciota, leas laonna déiríochta fireanna agus an bhacaí i gcaora. Tá sé tábhachtach mar sin caighdeáin leasa ainmhithe a fheabhsú chun a áirithiú go gcaitear go cuí le hainmhithe feirme ar feadh a saoil. Méadaítear éifeachtúlacht fhoriomlán na feirme trí ardchaighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe a chinntiú, agus cuirtear le hinbhuanaitheacht feirme agus laghdaítear tionchar comhshaoil na talmhaíochta. Maidir le AMR, aithníodh san anailís SWOT leibhéal ísle tuisceana ar AMR in Éirinn agus easpa sonraí cuí ar an bhfeirm maidir le húsáid antaibheathach. Maidir le frithsheasmhacht fhrith-heilminteach, tugadh faoi deara san anailís SWOT go raibh an cineál seo frithsheasmhachta forleathan ar fheirmeacha déiríochta agus mairteola sampláilte. Is riosca an-suntasach é AMR do shláinte an duine, agus tá sé ríthábhachtach go dtabharfar tosaíocht don tsaincheist seo. Is ceist an-dúshlánach sláinte ainmhithe í an fhrithsheasmhacht fhrith-heilminteach, go háirithe do chóras táirgthe beostoic féarach-bhunaithe na hÉireann.

Cusp9.N3- Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí + cleachtas eile a spreagadh

Tacú le húsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de maidir le lotnaidicídí agus cleachtais mhalartacha a spreagadh

Tugadh faoi deara san anailís SWOT go bhfuil laghdú iomlán tagtha ar dhíolacháin Táirgí Cosanta Plandaí in Éirinn ó 2011 i leith, agus gur éirigh le hÉirinn na rioscaí a bhaineann le húsáid lotnaidicídí a laghdú. Tá sé riachtanach mar sin go leanfar le dul chun cinn na hÉireann; agus go leanann Éire ar aghaidh ag soláthar tacaíochta d'úsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí. Tá cúig phríomhréimse sa Dara Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta 2019-2024 maidir le hÚsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí (2019) ina bhfuil sé mar aidhm aige feabhsuithe a dhéanamh:

- Oiliúint, Oideachas, Malartú Faisnéise agus Bailiú Sonraí;
- Rialuithe ar Threalamh Feidhmchláir;
- Rialuithe ar Stóráil, Soláthar agus Diúscairt Táirgí Cosanta Plandaí;
- Rialuithe ar úsáid Táirgí Cosanta Plandaí i Limistéir Shonraithe;
- Bainistíocht Chomhtháite Lotnaidí (IPM).

Cusp9.N4- Tomhaltas bia sábháilte a chur chun cinn + feasacht a mhéadú ar chaighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe

Tomhaltas bia shábháilte, chothaithigh, inbhuanaithe (lena n-áirítear earraí orgánacha) a chur chun cinn; agus feasacht tomhaltóirí a mhéadú maidir leis na hardchaighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe

Tugadh faoi deara san anailís SWOT go bhfuil roghanna tomhaltóirí ag athrú maidir leis an gcaoi a dtáirgtear a gcuid bia, agus tosca a bhaineann leis an gcomhshaoil agus lena sláinte, chomh maith le leas ainmhithe, á gcur san áireamh ag tomhaltóirí anois. Tugtar faoi deara freisin nach bhfuil aon chóras in Éirinn chun iarrachtaí feirmeoirí a thomhas chun freastal ar éilimh na dtomhaltóirí maidir le sábháilteacht bia agus sláinte agus leas ainmhithe, agus nach bhfuil aon chóras lipéadaithe i bhfeidhm chun tomhaltóirí a chur ar an eolas faoi na caighdeáin níos airde seo. Dá bhrí sin, tá scóip ann chun tomhaltas na dtáirgí sin a chur chun cinn ar bhealach níos éifeachtaí agus chun feasacht tomhaltóirí a mhéadú ar na hiarrachtaí atá á ndéanamh ag táirgeoirí chun freastal ar éilimh na dtomhaltóirí.

Cusp9.N5- Tacú le measúnú ar chaillteanas bia feadh an bhiashlabhra

Tacú le measúnú ar chailteanas bia feadh an bhiashlabhra

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT, is cur amú é táirgeadh bia nach n-itear agus gintear astaíochtaí GHG ag gach céim den phróiseas táirgthe dá bharr. Dá bhrí sin, tá sé tábhachtach cailteanas bia agus cur amú bia a laghdú sa chomhrac in aghaidh an athraithe aeráide. Aimsíodh san anailís SWOT, mar sin féin, go bhfuil sonraí a bhaineann le cur amú/cailteanas bia ag gach leibhéal den slabhra bia teoranta nó nach bhfuil siad ar fáil in Éirinn. Is saincheist í seo mar, faoin gCreat-Treoir Dramhaíola nua, tá oibleagáid ar na Ballstáit spriocanna laghdaithe dramhaíola a bhaint amach agus tuairisc a thabhairt ar dhramhaíl bia ar gach leibhéal den bhiashlabhra. Faoi láthair, tá Éire ag bailiú na sonraí a theastaíonn don chéad bhliain tuairiscithe (2020), le tuairisciú don Choimisiún i lár 2021, ach tá sé tábhachtach go gcuirfí córas um ghabháil sonraí i bhfeidhm chun leanúint de mhonatóireacht a dhéanamh ar an scéal. Ní thabharfar aghaidh go díreach ar an riachtanas seo trí Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta. Leanfaidh an RTBM ag comhoibriú leis an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) agus leis an bPríomh-Oifig Staidrimh chun tacú le measúnú ar chailteanas bia feadh an bhiashlabhra.

CuspAKIS.N1- Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshláin a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD

Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide (CC), cáilíocht an aeir (AQ), cáilíocht uisce (WQ), sláinte ithreach (SH), sláinte agus leas ainmhithe (AH+W) agus bithéagsúlacht (BD) dúshláin agus deiseanna a bhaineann le leibhéal feirme:

Aithníodh roinnt dúshlán agus deiseanna san anailís SWOT atá roimh earnáil agraibhia na hÉireann agus tugadh faoi deara an gá atá le cur leis an mbonn eolais de tháirgeoirí príomhúla chun cabhrú leo na dúshlán agus na deiseanna seo a bhainistiú. Toisc go bhfuil inbhuanaitheacht na hearnála agraibhia sa todhcháí ag brath ar chumas na bhfeirmeoirí dul in oiriúint don athrú aeráide, is gá mar sin tuiscint feirmeoirí ar athrú aeráide, ídiú acmhainní nádúrtha agus cailteanas bithéagsúlachta ar leibhéal na feirme a mhéadú ionas gur féidir leo tús a chur le cleachtais feirmeoireachta inbhuanaithe a chur chun feidhme a laghdóidh na héifeachtaí diúltacha a bhaineann leis na saincheisteanna sin. Tugadh faoi deara san anailís SWOT go bhfuarthas aiseolas an-dearfach maidir leis an gcur chuige ón mbun aníos maidir le haghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna comhshaoil go háitiúil agus i gcomhar le feirmeoirí, comhairleoirí, eolaithe agus pobail. Léiríodh freisin san anailís SWOT an ról tábhachtach atá ag comhairleoirí chun cabhrú le feirmeoirí aghaidh a thabhairt ar dhúshlán chomhshaoil agus aeráide. Cé go bhfuil AKIS láidir ar an iomlán ag Éirinn, tá scóip ann feabhas a chur ar an gcaidreamh idir comhairleoirí poiblí agus príobháideacha. Le linn comhairliúcháin le páirtithe leasmhara, leagadh béim ar ról na seirbhísí comhairleacha agus ar thabhairt isteach córas um Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach do gach comhairleoir ar shaincheisteanna a bhaineann le hathrú aeráide agus an comhshaoil (bithéagsúlacht, cáilíocht aeir, ithir agus uisce).

CuspAKIS.N2- Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshlán agus uaimhian nua a léiriú

Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshlán agus uaillmhian nua a léiriú:

Mar a tugadh faoi deara san anailís LLDB, tá raon leathan de chúrsaí breisoideachais, oideachais aosaigh agus leanúnaigh agus ardoideachais ar fáil d'fheirmeoirí. Tá sé tábhachtach go ndéanfaí athbhreithniú leanúnach ar na cláir oideachais agus oiliúna seo chun a chinntiú go gcuirtear an t-eolas is déanaí ar fáil; agus a chinntiú go léiríonn siad go leordhóthanach riachtanais na bhfeirmeoirí. Tugadh faoi deara san anailís SWOT go raibh gá le feabhas a chur ar thacaíochtaí oiliúna d'fheirmeoirí maidir le teicneolaíochtaí digiteacha. Sa bhreis air sin, ba cheart athbhreithniú rialta a dhéanamh ar na seirbhísí comhairleacha feirme go léir chun a áirithiú go bhfuil an fhaisnéis theicneolaíoch agus eolaíoch is déanaí arna forbairt ag tionscadail taighde agus nuálaíochta á soláthar ag comhairleoirí d'fheirmeoirí.

CuspAKIS.N3- Comhsheasmhacht na comhairle a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla

Comhsheasmhacht na comhairle ar fud na seirbhísí comhairleacha a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla:

Aithníodh san anailís SWOT an tábhacht a bhaineann le rochtain chomhionann ar oiliúint a chumasú do chomhairleoirí poiblí agus príobháideacha araon. Ní mór do gach comhairleoir dul faoi oiliúint ar bhonn leanúnach chun a chinntiú go dtugann siad comhairle chomhsheasmhach d'fheirmeoirí ar shaincheisteanna eacnamaíocha, comhshaoil agus sóisialta. Ina theannta sin, má áirithítear go mbeidh na comhairleoirí go léir oilte go leanúnach agus go hiomchuí, cinnteofar go mbeidh feirmeoirí in ann déileáil leis na hathruithe a bhaineann le hathrú aeráide agus le digitiú. Cinnteoidh forbairt ghairmiúil leanúnach i measc comhairleoirí comhsheasmhacht comhairle ardchaighdeáin.

CuspAKIS.N4- Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh

Leanúint le tacaíocht a sholáthar do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia (AF); agus cur i bhfeidhm na dtorthaí ar leibhéal na feirme a spreagadh:

Admhaíodh san anailís SWOT go bhfuil infheistíocht náisiúnta suntasach in Éirinn i dtaighde talmhaíochta, le raon leathan tacaíochtaí náisiúnta ar fáil do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia. Dá bharr, tá ról ceannaireachta ag Éirinn sa nuálaíocht agus sa taighde maidir le huirlisí tacaíochta a bhaineann leis an aeráid. Mar sin féin, tá an cumas ann leibhéal an taighde agus na nuálaíochta a mhéadú ar fud na hearnála agraibhia chun an t-aistriú i dtreo bithghilleagar ciorclach, ísealcharbóin agus tíosach ar acmhainní a éascú. Tugadh faoi deara freisin san anailís SWOT, in ainneoin leibhéil arda infheistíochta i dtaighde agus nuálaíocht talmhaíochta, nach bhfuil, ar an iomlán, cur i bhfeidhm leordhóthanach ar thaighde talmhaíochta ar leibhéal na feirme. Tá an t-aistriú eolais talmhaíochta go praiticiúil deacair a mheas mar gheall ar infhaighteacht theoranta méadrachta agus cuireann sé seo díspreagadh do thaighdeoirí

Measúnú de dhíth ar limistéir gheografacha ar leith, amhail na réigiúin is forimeallaí, limistéir shléibhtiúla agus oileánacha.

N/B

Modheolaíocht agus critéir a úsáidtear le haghaidh tosaíocht a thabhairt

Mar chuid den fhorbairt ar Phlean Straitéiseach CBT na hÉireann, rinneadh Anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas ar earnáil agraibhia na hÉireann. Bhí an measúnú ar riachtanais bunaithe ar an bhfaisnéis a cuireadh ar fáil san Anailís SWOT, a bhí bunaithe ar anailís chainníochtúil agus cháilíochtúil a rinneadh ar leibhéal náisiúnta agus idirnáisiúnta araon. Rinne an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) an fhaisnéis seo a chomhordú, a athbhreithniú agus a anailísiú agus nuair ba chúig, í a roinnt ina Láidreachtaí, Laigí, Deiseanna agus Bagairtí.

Is é cuspóir an Mheasúnaithe Riachtanas ná athbhreithniú a dhéanamh ar an bhfaisnéis a cuireadh ar fáil san Anailís SWOT agus na réimsí is mó a bhfuil gá le tacaíocht san earnáil agraibhia a shainiú. Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar an Anailís SWOT, tháinig roinnt saincheisteanna coitianta chun cinn. Mar shampla, ba léir agus athbhreithniú SWOT á dhéanamh ar an gCuspóir Sonrach 4 go raibh gá le laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí GHG ag éirí as talmhaíocht (Cusp4.N1). Ba léir an riachtanas seo nuair

a bhí an fhaisnéis mhionsonraithe san Anailís SWOT á breithniú, inar léiríodh go n-astaíonn an earnáil talmhaíochta in Éirinn an sciar is airde d'astaíochtaí GHG go náisiúnta, agus go bhfuil astaíochtaí GHG ag ardú mar thoradh ar mhéadú ar tháirgeadh beostoic agus ar úsáid mhéadaithe de leasacháin, agus laghdaítear dá bharr cumas na hÉireann um cheapadh carbóin mar thoradh ar dhraenáil leanúnach ithreacha orgánacha agus leibhéal íseal foriomlán an chládaigh foraoise go náisiúnta. Ag cur san áireamh gur léirigh laigí iolracha treochtaí diúltacha astaíochtaí GHG san earnáil agrairbhia, ba léir go raibh gá le dul i ngleic leis seo agus le laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí GHG ar an iomlán.

Tar éis roinnt saincheistanna coitianta a shainaitheint thar na naoi gcuspóir shonracha agus cuspóir leathan thrasgheartha amháin, dréachtaíodh liosta de na riachtanais ionchasacha. Cuireadh an liosta sin ar fáil ansin do pháirtithe leasmhara agus do na húdaráis inniúla (GCC, NPWS) lena n-athbhreithniú, agus iarradh orthu ansin a liosta féin de na riachtanais ionchasacha a chur isteach. Chuathas i gcomhairle tuilleadh le páirtithe leasmhara trí Choiste Comhairliúcháin an Chomhbheartais Talmhaíochta (CCC).

I mí an Mheithimh 2020, reáchtáil an CCC plé grúpa fócais oscailte chun na riachtanais a mbeidh gá don CBT díriú orthu tar éis 2020 a shainaitheint. Cleachtadh díospóireachta a bhí anseo a thug deis do pháirtithe leasmhara riachtanais a shainaitheint a bheadh le cur san áireamh sa Mheasúnú ar Riachtanais. Bhí an plé bunaithe ar aighneachtaí na bpáirtithe leasmhara a fuarthas go dtí seo, a bhí grúpáilte i roinnt téamaí díospóireachta. I measc na dtéamaí bhí: Athnuachan Giniúint, Athrú Aeráide, Cáilíocht Uisce, Bogaigh, Bithéagsúlacht, Orgánaigh agus Ioncam. Tugadh cuireadh do pháirtithe leasmhara a dtuairimí a roinnt ar gach ábhar agus aon tuairimí scríofa breise a chur isteach i ndiaidh an phlé. Reáchtáladh cruinniú leantach ag deireadh mhí an Mheithimh chun tuilleadh plé a dhéanamh ar an aiseolas a cuireadh ar fáil agus ar na haighneachtaí a fuarthas. Ag an bpointe seo, rinneadh an t-aiseolas a scagadh síos go dtí dréacht-doiciméad oibre ina raibh 40 riachtanas. Iarradh ar chomhaltaí an Choiste tuairimí a thabhairt. I measc na n-ábhar bhí: éagsúlú, allmhairiú beatha ainmhithe, torthaí agus glasraí, acmhainneacht na mban mar fheirmeoirí, cosaint uisce, laghdú ar úsáid frithmhiocróbach, sábháilteacht feirme, seirbhísí comhairleacha feirme, cúrsaí 3ú leibhéal, uirlisí bainistíochta riosca agus ioncam feirme.

Tar éis an chruinnithe seo, ullmhaíodh liosta comhdhlúite riachtanas agus scaipeadh é ar chomhaltaí an CCC ina dhiaidh sin. Reáchtáladh cruinniú eile i mí Iúil 2020, inar iarradh ar pháirtithe leasmhara tús a chur le próiseas tosaíochta, inar iarradh orthu na trí phríomhriachtanas atá acu a shainaitheint. Tar éis iad a chur in ord tosaíochta, rinneadh na riachtanais is coitianta a aithníodh mar riachtanais ardtosaíochta a chros-seiceáil leis an bhfaisnéis a cuireadh ar fáil san Anailís SWOT chun a chinntiú go bhféadfaí na saincheistanna a d'eascair as an anailís agus as an gcomhairliúchán le páirtithe leasmhara a ghabháil go beacht. Dréachtaíodh liosta deiridh de na riachtanais tosaíochta agus scaipeadh arís é ar na páirtithe leasmhara lena n-athbhreithniú sular comhaontaíodh agus foilsíodh dréacht-leagan.

Fírinniú leis an gcinneadh gan aghaidh a thabhairt ar na riachtanais arna sainaitheint i bPlean Straitéiseach CBT nó gan aghaidh a thabhairt orthu go páirteach

Ní thugann an CSP aghaidh ar na riachtanais seo a leanas ach go páirteach, nó ní thugann an CSP aghaidh orthu ar chor ar bith. I ngach cur síos, leagtar amach tacaíochtaí agus tionscnaimh atá ann lasmuigh den CSP lena dtugtar aghaidh ar na riachtanais faoi seach.

Cuspóir Shonrach 1

Cusp1.N5: Feasacht ar uirlisí bainistíochta riosca a mhéadú agus pleanáil airgeadais a spreagadh chun athléimneacht a fheabhsú,

Sa CSP, ní thugtar aghaidh ach go páirteach ar an riachtanas seo.

Chomh maith leis an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin CBT, cuireann Teagasc seirbhísí comhairleacha ar fáil d'fheirmeoirí freisin, trína soláthraíonn comhairleoirí comhairle ar phleanáil ghnó agus airgeadais,

cuidíonn siad le hiarratais ar scéimeanna RTBM, roghanna pleanála don todhchaí, forbairt fiontair agus comhairle ghinearálta bainistíochta feirme. Tá na seirbhísí seo ar fáil d'aon bhall de chuid Teagasc.

Ina theannta sin, tugann Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann (CBSC) deis d'fheirmeoirí rogha a dhéanamh den Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí (FGLS). Iasacht fhadtéarmach (7-10 mbliana) is ea an Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí a thairgeann CBSÉ le tacaíocht ón Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ón mBanc Eorpach Infheistíochta agus ón gCiste Eorpach Infheistíochta (CEI). Tá an iasacht beartaithe le haghaidh infheistíochtaí fadtéarmacha do mhicrifhiontair, fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna). Tá suimeanna na hiasachtaí idir €25,000 agus uasmhéid de €3,000,000 in aghaidh an iarratasóra incháilithe. Tríd an scéim seo, tugtar rochtain níos fearr d'fheirmeoirí ar iasachtaí airgeadais agus spreagtar pleanáil airgeadais.

Sheachaid CBSÉ an FGLS tosaigh de luach €300 milliún don mhargadh in Aibreán 2019 agus méadaíodh acmhainn an FGLS ina dhiaidh sin go €800m ag deireadh mhí Iúil 2020. Cuirtear iasachtaí tríd an Scéim ar fáil do FBManna agus do lárchaipitlithe beaga, lena n-áirítear feirmeoirí agus iascairí, trí roinnt soláthraithe airgeadais. Is táirge airgeadais é seo nach raibh ar fáil in Éirinn roimhe seo. Is é saintréith uathúil na Scéime ná go bhfuil iasachtaí suas le €500,000 neamhurráithe, rud a fhágann gur foinsé inmharthana airgeadais í d'fheirmeoirí óga agus d'fheirmeoirí nua, go háirithe an cohórt nach bhfuil leibhéil arda slándála acu. Freastalaíonn sé freisin ar fheirmeoirí ar scála níos lú, nach mbíonn an ghíaráil acu go minic chun dul i mbun caibidlíochta ar théarmaí níos fabhraí lena n-institiúid baincéireachta. Is é an rud is tábhachtaí ná go bhféadfaí é a chomhcheangal le tacaíocht deontais cosúil leis an gceann a chuirtear ar fáil tríd an Scéim Spriocdhírithé um Nuachóiriú Talmhaíochta (TAMS), ag cinntiú go bhfuil rochtain ag feirmeoirí ar mhaoiniú do thionscadail infheistíochta, ag cur iomaíochas agus inmharthanacht fheirmeacha na hÉireann chun cinn. Mar atá thuasluaite, féadfaidh scéimeanna tras-Rialtais den sórt sin freastal ar riachtanais na hearnála i margadh sách beag ar nós na hÉireann, agus sineirgí riaracháin a thairiscint ag an am céanna.

Tugtar deis freisin d'fheirmeoirí a ndliteanas cánach a mheánú thar thréimhse cúig bliana tríd ioncam a mheánú. Cabhraíonn meánú ioncaim le feirmeoirí déileáil le luaineacht ioncaim a bhaineann leis an tionscal feirmeoireachta. Is sásra bainistíochta riosca é meánú ioncaim a thugann rogha d'fheirmeoirí a ndliteanas cánach a mheánú thar thréimhse cúig bliana, d'fhonn luaineacht fhoriomlán a laghdú.

Ar deireadh, tá deis ag feirmeoirí rogha a ghlacadh dul isteach i gClár Roghanna Feirme Teagasc. Éascaítear leis an gclár do theaghlaigh feirme ag iniúchadh deiseanna ar an bhfeirm agus lasmuigh den fheirm chun leas a bhaint as lánacmhainneacht a n-acmhainní feirme agus a staid airgeadais. Cuirtear an clár i bhfeidhm trí shraith ceardlann náisiúnta um Roghanna Feirme, a ligeann do rannpháirtithe staid a dteaghlach a scrúdú agus a sholáthraíonn smaointeoireacht agus smaointe nua dóibh ar éagsúlacht de dheiseanna éagsúlaithe, airgeadais agus oiliúna.

Tugtar deis freisin d'fheirmeoirí a ndliteanas cánach a mheánú thar thréimhse cúig bliana tríd ioncam a mheánú. Cabhraíonn meánú ioncaim le feirmeoirí déileáil le luaineacht ioncaim a bhaineann leis an tionscal feirmeoireachta. Is sásra bainistíochta riosca é meánú ioncaim a thugann rogha d'fheirmeoirí a ndliteanas cánach a mheánú thar thréimhse cúig bliana, d'fhonn luaineacht fhoriomlán a laghdú.

Ar deireadh, tá deis ag feirmeoirí rogha' ghlacadh dul isteach i gClár Roghanna Feirme Teagasc. Éascaítear leis an gclár do theaghlaigh feirme ag iniúchadh deiseanna ar an bhfeirm agus lasmuigh den fheirm chun leas a bhaint as lánacmhainneacht a n-acmhainní feirme agus a staid airgeadais. Cuirtear an clár i bhfeidhm trí shraith ceardlann náisiúnta um Roghanna Feirme, a ligeann do rannpháirtithe staid a dteaghlach a scrúdú agus a sholáthraíonn smaointeoireacht agus smaointe nua dóibh ar éagsúlacht de dheiseanna éagsúlaithe, airgeadais agus oiliúna.

Cuspóir Shonrach 4

Cusp4.N3: Acmhainneacht Choillearnacha Fhoroaisí na hÉireann um Cheapadh Carbóin a Mhéadú

Sa CSP, ní thugtar aghaidh ar an riachtanas seo ar chor ar bith. Mar sin féin tá roinnt tacaíochtaí agus tionscnamh atá ann cheana féin lasmuigh den CSP.

Leis an *Scéim Deontais agus Prémhe um Fhoroaisiú* cuirtear íocaíochtaí deontais ar fáil chun foraoisiú a spreagadh. Cuirtear ‘Céad Deontas’ ar fáil chun foraois a bhunú agus soláthraítear ‘Dara Deontas’ chun cabhrú lena cothabháil ar feadh ceithre bliana. Soláthraíonn an scéim freisin Prémh um Fhoroaisiú, ar íocaíocht bhliantúil í atá bunaithe ar an gcineál crann a chuirtear agus méid an limistéir a chuirtear, a íoctar de ghnáth ar feadh tréimhse 15 bliana. Tá an scéim comhdhéanta de 12 Chatagóir Deontais agus Prémhe (GPCanna) ar leith, a thugann tacaíocht do go leor cineálacha crann, lena n-áirítear buaircínigh táirgiúla, speicis leathanduilleacha, tionscnaimh coillearnaí dúchasacha agus agraforaoiseacht agus foraoiseacht-do-snáithín.

Sa *Scéim um Caomhnú Coillearnaí Dúchasaí* cuirtear caomhnú agus feabhsú na gcoillearnacha dúchasacha chun cinn, chomh maith le hathrú foraoisí buaircínéacha go coillearnacha dúchasacha nuair is cuí. Díríonn an clár ar chineálacha suntasacha foraoise dúchasacha agus ar dheiseanna um nascadh gnáthóige, chomh maith le réigiúin atá leochaileach ó thaobh éiceolaíochta de, d’fhonn feidhmeanna éiceachórais níos leithne a bhaint amach.

Is tionscadal é an *Clár Foraoiseachta de chuid Bhord Foraoiseachta na hÉireann*, a bhfuil sé mar aidhm aige clúdach foraoise na hÉireann a mhéadú ar bhonn buan, chun carbón a ghabháil, adhmaid a tháirgeadh agus cabhrú le maolú ar athrú aeráide. Cuspóir eile is ea na tairbhí comhshaoil agus sóisialta a bhaineann le foraoisí nua agus foraoisí atá ann cheana a bharrfheabhsú. Tá an Clár deartha chun cur le gníomhú ar son na haeráide, bithéagsúlacht agus cáilíocht uisce. Bainistíonn Coillte, gnó foraoiseachta tráchtála faoi úinéireacht an stáit thart ar 7% de thalamh na hÉireann, ag cuidiú le rochtain phoiblí ar nádúr, sláinte agus folláine a sholáthar. Sa bhreis ar éifeachtaí an athraithe aeráide a mhaolú, cuidíonn foraoisí le spriocanna náisiúnta bithéagsúlachta agus caomhnaithe dúlra a bhaint amach chomh maith le cur le cáilíocht uisce. Glactar leis, áfach, go bhféadfadh tionchar diúltach a bheith ag foraoisiú/bainistiú foraoise míchuí ar cháilíocht uisce agus/nó ar bhithéagsúlacht. Tríd an *gClár Foraoiseachta de chuid an Bhord Foraoiseachta*, tá breis is €100m de dheontais agus prémheanna curtha ar fáil d’fhorbairt foraoiseachta, lena n-áirítear foraoisiú, ó 2014 i leith. Faoi láthair, tá suas le €6,220 in aghaidh an heicteáir ar fáil chun costas bunú na foraoise a chlúdach, agus prémheanna suas le €680 in aghaidh na bliana ar feadh 15 bliana ina dhiaidh sin.

Is tionscadal taighde-bhunaithe é an Tionscadal ‘Fit Forests’ a bhfuil sé mar aidhm aige cuidiú le roghnú ábhar plandála oiriúnach a úsáidfear chun foraoisí nua a bhunú agus chun freagairt agus athléimneacht Fhoroaisí na hÉireann d’athrú aeráide amach anseo a chinneadh. Déanann sé é sin trí na príomhspeicis crann i bhforaoiseacht na hÉireann a shainnithint agus faisnéis a fháil ar an mbunús is fearr agus ar an mbunús síolta is féidir a oiriúnú do dhálaí aeráide na hÉireann sa todhchaí. Tá sé mar aidhm ag an taighde seo cáilíocht fhoraoisí na hÉireann a chosaint agus a fheabhsú agus a gcumas leithlisithe carbóin a choinneáil.

Tugtar aghaidh ar bheartas foraoisithe na hÉireann trí chlár náisiúnta beart lasmuigh den CBT. Tá na bearta seo dírithe ar mhéadú a dhéanamh ar CO₂ a bhaint ón atmaisféar trí leithlisiú agus spreagfar an clár foraoiseachta úinéirí talún na gníomhaíochtaí seo a dhéanamh. Ina theannta sin, díreofar bearta cosanta foraoise ar an eastát foraoise atá ann cheana a chothabháil chun stoic agus stórais charbóin atá ann cheana a chosaint. Leagann Éire béim freisin ar stóráil mhéadaithe CO₂ i dtáirgí adhmaid bainte agus tacóidh sí le beartais maidir le cur chun cinn adhmaid, margaíocht, taighde agus nuálaíocht. Beidh an chéad chlár foraoiseachta eile in Éirinn agus an forbairt Straitéise Foraoise nua dírithe ar bhearta a mbeidh sé mar aidhm acu an bhithéagsúlacht agus an aeráid a chosaint. Tá siad seo á n-ullmhú faoi láthair (féach thíos) agus cuirfear faoi bhráid an Choimisiúin iad i mbliana lena bhformheas.

Tá an tionscadal Carbóin Feirme atá á stiúradh ag Teagasc, ag déanamh taighde ar threochtaí um cheapadh carbóin na bhfálta sreach. Áirítear leis seo méid iomlán an charbóin atá stóráilte sna fálta

sceach agus na hithreacha fúthu a chinneadh chomh maith leis an ráta a cheaptar carbóin gach bliain. Úsáidfeadh foghlaim ón tionscadal taighde seo, chun bonn eolais a chur ar fáil do chleachtais amach anseo agus cuideoidh sé le cumas um cheapadh carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú.

Cuspóir Shonrach 6

Cusp6.N2: Uasmhéadú a dhéanamh ar rannchuidiú na foraoiseachta lena n-áirítear crainn dhúchasacha a chur in áiteanna cuí, gnáthóga bithéagsúlachta atá ann cheana a chosaint

Sa CSP, ní thugtar aghaidh ar an riachtanas seo ar chor ar bith. Cuidíonn na tionscnaimh agus na scéimeanna seo a leanas le haghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo áfach.

Tá comhairliúchán poiblí cuimsitheach agus fairsing ar siúl ar chomhfhís náisiúnta do Straitéis Foraoise nua d'Éirinn. Áirítear leis an gcomhairliúchán seo suirbhé ar dhearcaí an phobail agus suirbhé ar rannpháirtíocht an phobail atá críochnaithe cheana féin agus tá caidreamh déthaobhach le príomhpháirtithe leasmhara faoi lánseol. Osclaíodh comhairliúchán poiblí ar líne an 16 Márta 2021 ar feadh tréimhse 6 seachtaine agus go dtí seo tá os cionn 2,800 freagra curtha isteach. San aiseolas a fuarthas go dtí seo, leagadh béim ar an luach ard a chuirtear ar fhoraoisí in Éirinn, go háirithe ar an méid a chuireann foraoiseacht le bithéagsúlacht agus le seirbhísí éiceachórais foraoise. Aithneoidh sa Straitéis nua go bhfuil ilfheidhmeacht na bhforaoisí ag cruthú tairbhí sóisialta, eacnamaíocha agus comhshaoil arna dtreorú ag tiomantas uileghabhálach do Bhainistíocht Inbhuanaithe Foraoise.

Beidh an Straitéis Foraoise nua mar bhonn agus mar thaca ag Clár Foraoiseachta nua i bhfoirm Plean Chur Chun Feidhme don Straitéis don tréimhse 2023 - 2027. Beidh an Plean nua seo dírithe ar an tábhacht a bhaineann le foraoiseacht chliste ó thaobh na haeráide de agus spreagfar foraoisiú nua chun cuspóirí tráchtála, aeráide, uisce agus bithéagsúlachta a bhaint amach. Déanfar an Plean nua a mhaoiniú ar bhonn náisiúnta agus beidh sé faoi réir formheas an Choimisiúin Eorpaigh ar Chúnamh Stáit.

Táthar ag súil go n-áireofar idirghabhálacha sa Phlean trína dtabharfar aghaidh ar Chruthú Foraoise lena n-áirítear Agrafhoraoiseacht, Bainistíocht Inbhuanaithe Foraoise, Athbhunú, Teicneolaíocht, Forbairt Scileanna agus Athfhoraoisiú. Tógfaidh siad seo ar an raon leathan scéimeanna a sheachadtar faoi láthair atá dírithe go sonrach ar bhunú agus ar bhainistiú foraoisí a sheachadann tairbhí bithéagsúlachta suntasacha. Leis an Scéim Deontais agus Préimhe um Fhoraoisiú, cuirtear 100% de na deontais bhunaithe le préimheanna bliantúla ar feadh suas le 15 bliana ar fáil, ag brath ar an speiceas a roghnaítear. In 2021, crainn leathduilleacha a bhí i 41% de na crainn go léir a cuireadh faoin Scéim. Tá sé mar aidhm ag an Scéim um Chaomhnú Coillearnaí Dúchasaí an choillearnach dhúchasach atá ann cheana féin a chaomhnú agus leis an gCiste Timpeallachta Coillearnaí spreagtar gnólachtaí a bheith páirteach trí úinéirí talún príobháideacha a spreagadh chun foraois dhúchasach a phlandáil trí íocaíocht bhreise de €1,000/ha a chur ar fáil don úinéir talún.

Déantar bearta tacaíochta do bhainistiú inbhuanaithe foraoisí, a bhfuil an buntáiste breise acu ó thaobh bithéagsúlachta a mhéadú agus seirbhísí éiceachórais a fheabhsú, a mhaoiniú faoi láthair freisin agus tá leathnú orthu sin á bhreithniú. Leis an Scéim um Leanúnachais Foraoiseachta déantar plandálacha a atreorú ón 'gnáthmhúnla' glanleagain / athfhoraoisithe agus go leanúnachas foraoiseachta. De réir mar a leagtar crainn ina n-aonar nó i ngrúpaí beaga (go hiondúil le hinnealra níos lú) agus go mbíonn na bearnaí atá fágtha curtha suas nó líonta le hathghiniúint nádúrtha, fágтар an clúdach ceannbhrait iomlán slán, ag cosaint na hithreach agus éiceachóras na foraoise.

Tá sé mar aidhm ag an Scéim um Tanú agus Teannadh Fheabhsú Coillearnaí le haghaidh leathduilleacha cáilíocht agus luach na gcrann coinnithe a fheabhsú trí ghais ar chaighdeán níos boichte a bhaint agus fás a atreorú chuig crainn ar chaighdeán níos fearr. Seachadann sé seo buntáiste bithéagsúlachta toisc go n-osclóidh sé an ceannbhrat agus ligfidh sé do leibhéil mhéadaithe d'insíothlú

solais isteach ar urlár na foraoise, ag spreagadh fásra talún agus an sraith mheánach grágáin. Tá níos mó feithidí agus éan sna gnáthóga níos éagsúla seo mar thoradh ar an méadú seo ar bhithéagsúlacht gnáthóige. Tugann an Scéim um Fhálú Fianna tacaíocht bhreise do chosaint an fhásra thalmhaithe seo agus an ciseal grágáin seo. Trí fhianna a eisiáimh ligtear freisin d'athghiniúint nádúrtha na gcrann agus na scrobarnach, mar is féidir le síolta a thiteann ar an láithreán péacadh agus teacht chun bheith, rud a mhéadaíonn bithéagsúlacht na foraoise go ginearálta.

Tá sé mar aidhm ag Grúpaí um Aistriú Eolais Foraoiseachta na bearta seo a chomhlánú trí leibhéal na gníomhaíochta bainistíochta foraoise i measc úinéirí foraoise rannpháirteacha a mhéadú. Is iad an spriocghrúpa na húinéirí foraoisí sin a dteastaíonn eolas breise uathu chun cabhrú leo tabhairt faoi ghníomhaíocht bhainistíochta amháin nó níos mó ina bhforaoisí. Soláthraíonn KTGanna an sásra chun an saineolas seo a fháil agus cuireann siad ar a gcumas a bhforaois féin a bhainistiú thar a rothlú agus oideachas a chur ar rannpháirtithe faoi na seirbhísí éiceachórais agus na tairbhí bithéagsúlachta is féidir lena bhforaoisí a chur ar fáil. Déanfar a leithéid de thacaíochtaí a athbhreithniú agus a fheabhsú nuair is cuí agus forbrófar gnéithe agus scéimeanna nua nuair a bheidh an Straitéis tugtha chun críche.

Leis an *Scéim Deontais agus Prémhe um Fhoraoisiú* cuirtear íocaíochtaí deontais ar fáil chun foraoisiú a spreagadh. Cuirtear 'Céad Deontas' ar fáil chun foraois a bhunú agus soláthraítear 'Dara Deontas' chun cabhrú lena cothabháil ar feadh ceithre bliana. Soláthraíonn an scéim freisin Prémh um Fhoraoisiú, ar íocaíocht bhliantúil í atá bunaithe ar an gcineál crann a chuirtear agus méid an limistéir a chuirtear, a íoctar de ghnáth ar feadh tréimhse 15 bliana. Tá an scéim comhdhéanta de 12 Chatagóir Deontais agus Prémhe (GPCanna) ar leith, a thugann tacaíocht do go leor cineálacha crann, lena n-áirítear buaircínigh táirgiúla, speicis leathanduilleacha, tionscnaimh coillearnaí dúchasacha agus agraforaoiseacht agus foraoiseacht-do-snáithín.

Sa *Scéim um Caomhnú Coillearnaí Dúchasaí* cuirtear caomhnú agus feabhsú na gcoillearnacha dúchasacha chun cinn, chomh maith le hathrú foraoisí buaircínéacha go coillearnacha dúchasacha nuair is cuí. Dírionn an clár ar chineálacha suntasacha foraoise dúchasacha agus ar dheiseanna um nascadh gnáthóige, chomh maith le réigiúin atá leochaileach ó thaobh éiceolaíochta de, d'fhonn feidhmeanna éiceachórais níos leithne a bhaint amach.

Is tionscadal é an *Clár Foraoiseachta de chuid Bhord Foraoiseachta na hÉireann*, a bhfuil sé mar aidhm aige clúdach foraoise na hÉireann a mhéadú ar bhonn buan, chun carbón a ghabháil, adhmaid a tháirgeadh agus cabhrú le maolú ar athrú aeráide. Cuspóir eile is ea na tairbhí comhshaoil agus sóisialta a bhaineann le foraoisí nua agus foraoisí atá ann cheana a bharrfheabhsú. Tá an Clár deartha chun cur le gníomhú ar son na haeráide, bithéagsúlacht agus cáilíocht uisce. Bainistíonn Coillte, gnó foraoiseachta tráchtála faoi úinéireacht an stáit thart ar 7% de thalamh na hÉireann, ag cuidiú le rochtain phoiblí ar nádúr, sláinte agus folláine a sholáthar. Sa bhreis ar éifeachtaí an athraithe aeráide a mhaolú, cuidíonn foraoisí le spriocanna náisiúnta bithéagsúlachta agus caomhnaithe dúlra a bhaint amach chomh maith le cur le cáilíocht uisce. Glactar leis, áfach, go bhféadfadh tionchar diúltach a bheith ag foraoisiú/bainistiú foraoise míchuí ar cháilíocht uisce agus/nó ar bhithéagsúlacht. Tríd an *gClár Foraoiseachta de chuid an Bhord Foraoiseachta*, tá breis is €100m de dheontais agus prémheanna curtha ar fáil d'fhorbairt foraoiseachta, lena n-áirítear foraoisiú, ó 2014 i leith. Faoi láthair, tá suas le €6,220 in aghaidh an heicteáir ar fáil chun costas bunú na foraoise a chlúdach, agus prémheanna suas le €680 in aghaidh na bliana ar feadh 15 bliana ina dhiaidh sin.

Tá gníomhartha plandála crann curtha san áireamh i gColún 1 agus i gColún 2 araon. Áirítear leis an Éicea-Scéim nua (Colún 1) rogha plandála crann mar chuid den roghchlár roghanna a fhéadfaidh feirmeoirí roghnú astu. Áirítear leis an mBeart Aeráide Agra-Chomhshaoil (AECM) faoi Cholún II, faoin rogha ginearálta, gníomhaíochtaí éagsúla chun crann a chur chun leasa cuspóirí sonracha, amhail cáilíocht uisce, bithéagsúlachta agus aeráide. Éascóidh na gníomhartha seo plandú crann ar scála níos lú ar fheirmeacha chun an Clár Foraoiseachta náisiúnta a chomhlánú.

Ina theannta sin, de bharr plandú crann nó rannpháirtíocht i scéimeanna agraforaoiseachta nó bunaíochta coillearnaí dúchasacha, cáileoidh an t-iarratasóir do stádas níos airde ó thaobh rangú agus roghnúcháin de, rud a thabharfaidh seans níos fearr don iarratasóir Conradh AECM a bhuanachan. Ina theannta sin, foráiltear sa AECM freisin d'ullmhú plean inbhuanaitheachta feirme. Agus an plean seo á ullmhú, féadfaidh feirmeoirí na gníomhaíochtaí cuí dá bhfeirmeacha a phlé lena gComhairleoir Talmhaíochta, lena n-áirítear sainaitheant na limistéar atá oiriúnach do gníomhaíochtaí plandála crann.

Aithnímid go hiomlán an gá atá le foraoisiú a bheith comhlántach le CBT. Leanfaidh foraoiseacht nuaphlandaithe ar aghaidh ag cáiliú don Íocaíocht Tacaíochta Bun-Ioncaim nua, faoi réir na mbunrialacha maidir le hincháilitheacht do Scéim na hÍocaíochta Aonair um Fhoraoisiú (SPS). Beidh sé incháilithe freisin le haghaidh íocaíochta Éicea-scéim in aghaidh an heicteáir faoi réir Théarmaí agus Coinníollacha na scéime sin a chomhlíonadh.

Cuspóir Shonrach 8

Tugtar aghaidh ar na riachtanais go léir i gCuspóir Sonrach 8 ach mar gheall ar a nádúr éagsúil, agus toisc nach bhfuil na CLLDanna de LEADER i bhfeidhm go fóill, rud a thabharfaidh aghaidh ar go leor de na riachtanais seo, tá liosta thíos de chuid de na tacaíochtaí breise lasmuigh den CSP a thugann aghaidh ar na riachtanais seo.

Cusp8.N2- Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgheilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú

Cnuasach Bithgheilleagair Chiorclaigh:

Tugtar tacaíocht don tionscnamh seo ó Chiste Réigiúnach um Chnuasú Teicneolaíochta de chuid Fhiontraíocht Éireann agus tá sé mar aidhm aige comhoibriú a fheabhsú idir taighdeoirí, soláthraithe teicneolaíochta agus tionscal chun an t-aistriú chuig bithgheilleagar ciorclach agus ísealcharbóin a bhrostú.

Ionad Nuálaíochta Bith-Naisc:

Tríd an gCiste Forbartha Eacnamaíochta Réigiúnach de chuid Fiontraíocht Éireann tugtar tacaíocht don tionscnamh seo. Spreagfaidh agus cabhróidh an t-ionad le gníomhaíochtaí taighde a dhéanann gnólachtaí a úsáideann acmhainní an ionaid trí chomhpháirtíochtaí a chruthú le hinstiúidí acadúla. Is é an cuspóir deiridh ná forbairt agus coinneáil post ardoilte a spreagadh sa réigiún trí thaighde nuálaíoch bithgheilleagair a dhéanamh.

Cusp8.N2- Feabhas a chur ar bhonneagar agus ar rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe lena n-áirítear leathanbhanda

Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte, 2021:

Tá sé seo mar chuid de 'Ár dTodhchaí Tuaithe – Beartas Forbartha Tuaithe 2021-2025'. Sa bheartas seo, leagtar béim ar thionscnaimh a chumasáionn oibriú cianda agus a fheabhsáionn saol lár an bhaile. Is é an dámhachtain is ísle a thairgtear ná €20,000, le huasdeontas de €500,000. Cabhróidh an Scéim le níos mó daoine a spreagadh chun filleadh ar lár na mbailte agus na sráidbhailte le bheith ag obair, ag siopadóireacht agus ag sóisialú le muinín.

Cusp8.N3- Tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i limistéir thuaithe, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhshaoil agus aeráide

Ciste um Aistriú ar Bhonn Ceartais

Tá sé mar aidhm ag an gCiste um Aistriú ar Bhonn Ceartais tacú leis an aistriú go geilleagar ísealcharbóin agus tacú le daoine aonair, gnóilachtaí nó an pobal áitiúil. Tá an acmhainneacht aici deiseanna eacnamaíocha a chruthú arna dtiomáint trí ghníomhú ar son na haeráide agus ag an am céanna cuspóirí na hÉireann um aistriú ar bhonn ceartais a bhaint amach. Tá an ciste seo á dhíriú i dtosach ar an gceantar Lár na Tíre, arb é an ceantar is mó de réir an Rialtais atá buailte ag dúnadh gléasra Bhord na Móna (saoráid um dó móna). Tacóidh an Ciste le tionscadail áitiúla a mbeidh fócas cothrom aistrithe acu i dtrí réimse: Tacaíochtaí Fostaíochta agus Fiontraíochta, Tacaíochtaí Oiliúna agus Tacaíochtaí Trasdulta Pobail.

Scéim Tacaíochta Fuinnimh In-athnuaite (RESS)

Tríd an scéim seo, tugtar tacaíocht do thionscadail leictreachais in-athnuaite in Éirinn. Díritear go príomha ar éifeachtúlacht costais, ach seachadann an scéim raon cuspóirí beartais eile freisin, lena n-áirítear tacaíocht a sholáthar do phobail chun páirt a ghlacadh i dtionscadail fuinnimh in-athnuaite trí Chreat Cumasaithe do Rannpháirtíocht Pobail a sheachadadh. I mí Mheán Fómhair 2020, d'fhógair an Rialtas torthaí an chéad cheant RESS. Tá seacht dtionscadal fuinnimh in-athnuaite pobalbhunaithe le dul ar aghaidh, cúig cinn acu a bhaineann le fuinneamh na gréine agus dhá cheann acu ag díriú ar ghaoth ar an gcladach.

Cusp8.N4- Tacú le forbairt bhreise thionscal na turasóireachta faoin tuath

Agrathurasóireacht faoin gCiste um Nuálaíocht agus Forbairt Tuaithe

Tá iomlán de €275,000 á chur ar fáil do thionscadail a bhaineann le turasóireacht agraibhia, agus is é an fócaíocht uasta in aghaidh an tionscadail ná €25,000 (CBL san áireamh). Déanfar maoiniú a dháileadh bunaithe ar phróiseas iomaíoch.

Cusp8.N5- Feabhas a chur ar shábháilteacht feirme agus feasacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí

Clár Liúntais Chaipitiúil Luathaithe

Is creidmheas cánach é an Liúntas Chaipitiúil Luathaithe (LCA) lena spreagtar ceannach earraí agus trealamh atá tíosach ar fhuinneamh. Tá an LCA bunaithe ar an ‘Liúntas Caithimh agus Cuimilte’ atá ann le fada an lá le haghaidh infheistíocht chaipitiúil i ngléasraí agus in innealra, rud a chúitíonn dímhéas caipitil trí oibleagáid cánach eagraíochta a ísliú. In 2020, fógraíodh go n-áireofar san ACA liúntais luathaithe do threalamh sábháilteachta feirme. Is mar fhreagra ar an ardráta básanna ar fheirmeacha agus in earnáil na talmhaíochta, na foraoiseachta agus na hiascaireachta go ginearálta atá an beart seo. Tacaíonn an beart nua freisin le trealamh oiriúnaitheach a sholáthar d’fheirmeoirí faoi mhíchumas. Tá uasteorainn de 5 milliún euro in aghaidh na bliana, gan CBL san áireamh.

Cusp8.N6- Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó

Clár ACORNS

Faigheann an clár ACORNS tacaíocht ón gCiste Nuálaíochta agus Forbartha Tuaithe na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara. Tionscnamh forbartha is ea an clár a thugann tacaíocht d’fhiontraithe mná luathchéime a bhfuil cónaí orthu faoin tuath in Éirinn, atá ag iarraidh gnó nua a fhorbairt, nó a bhfuil fiontar tosaithe acu le déanaí. Tá tionscadal ACORNS bunaithe ar sheisiúin chomhstádais idirghníomhacha arna stiúradh ag mná-fhiontraithe ar a dtugtar “Fiontraithe chun Tosaigh” ar éirigh leo fiontar a sheoladh agus a mhéadú faoin tuath in Éirinn.

Oifigí Fiontair Áitiúla (OFÁna)

Tá tacaíochtaí breise ar fáil freisin d’fhiontraithe mná trí líonra Oifigí Fiontair Áitiúla (LEOanna) na hÉireann. Tá siad lonnaithe ar fud na tíre le 31 foireann thiomanta ar fud líonra na nÚdarás Áitiúil. Is iad

na OFÁanna an chéad stad d'aon duine atá ag lorg eolais agus tacaíochta maidir le gnó a thosú nó a fhás in Éirinn.

Beartas Ár dToghcháí Tuaithe - 2021 - 2025

Rannchuideoidh an beartas seo freisin chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais uile chuspóir sonrath 8. Tá sé mar aidhm ag an mbeartas raon gníomhartha a sheachadadh dár bpobail tuaithe thar shaolré an bheartais. Tá sraith scéimeanna maoinithe nua agus spriocdhírith curtha i bhfeidhm ar nós an Chiste Athghiniúna agus Forbartha Tuaithe, an Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte, CLÁR, an Scéim Siúlóidí agus an Scéim um Bonneagar Áineasa Allamuigh, agus iad ar fad á riar ag an an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (RFTP).

Tá na scéimeanna seo maoinithe lasmuigh den CBT agus cuireann siad le fostaíocht i dtionscal na turasóireachta, ag dul i ngleic le cuimsiú sóisialta agus leis an mbithgheilleagar. Tá buiséad caipitil méadaithe go suntasach ó €88m in 2018 go €205m in 2025 molta faoi Phlean Forbartha Náisiúnta na hÉireann (NDP).

Cuspóir Shonrach 9

Cusp9.N4: Tomhaltas bia shábháilte, chothaithigh, inbhuanaithe (lena n-áirítear earraí orgánacha) a chur chun cinn; agus feasacht tomhaltóirí a mhéadú maidir leis na hardchaighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe.

Sa CSP, ní thugtar aghaidh ach go páirteach ar an riachtanas seo. Cuidíonn na tionscnaimh agus na scéimeanna seo a leanas le haghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo áfach.

Ag leibhéal na feirme, cuireann *Scéimeanna um Dhearbhú Cáilíochta Bhord Bia* cosúil leis an Scéim Inbhuanaithe um Dhearbhú Mairteola agus Uaineola buntáistí comhshaoil ar fáil trína n-íniúchtaí rialta ar an bhfeirm a ailníonn go láidir le ceanglais chomhlíonta agus coinníollachta d'Íocaíochtaí Díreacha. Feabhsaíonn sé seo comhlíonadh na gcoinníollachta ar an iomlán ag feirmeoirí agus neartaíonn sé an méid a chuireann táirgeadh bia ar an iomlán chun tionchar na talmhaíochta ar Bhithéagsúlacht, Gníomhú ar son na hAeráide agus Cáilíocht Uisce a mhaolú. Tá scéimeanna dearbhaithe inbhuanaithe ann do na táirgí seo a leanas:

- Mairteoil agus Uaineoil
- Déiríochta
- Uibheacha agus Éanlaith Chlóis
- Gairneoireacht

Ar leibhéal an tionscail, le *Bunús Glas* cuirtear clár náisiúnta inbhuanaitheachta bia agus dí na hÉireann chun cinn agus cuirtear ar chumas an tionscail spriocanna inbhuanaitheachta intomhaiste a leagan síos agus a bhaint amach lena n-urramaítear an comhshaol agus lena bhfreastalaítear ar phobail áitiúla ar bhealach níos éifeachtaí. Is é an t-aon cheann amháin ar domhan a fheidhmíonn ar leibhéal náisiúnta agus a chuimsíonn feirmeoirí agus táirgeoirí príomhúla, próiseálaithe agus miondíoltóirí. Thar thréimhse cúig bliana faoi *Bhunús Glas*, rinneadh breis agus 260,000 measúnú carbóin ar fheirmeacha mairteola agus déiríochta. Tháinig laghdú de 5% ar an meán ar CO2 in aghaidh an aonaid mairteola a tháirgtear faoi dheireadh na bliana 2018 ar fheirmeacha a chuaigh isteach sna Scéimeanna Dearbhaithe Mairteola agus Uaineola Inbhuanaithe in 2014. Tháinig laghdú de 9% ar an meán ar CO2 in aghaidh an aonaid bhainne a tháirgtear go dtí deireadh na bliana 2018 ar fheirmeacha a chuaigh isteach sna Scéimeanna Dearbhaithe Déiríochta Inbhuanaithe in 2014. Sa tréimhse 5 bliana chéanna, sheachaid monaróirí bia laghdú de 11% ar

an meán ar úsáid fuinnimh in aghaidh an aonaid aschuir agus laghdú de 17% ar úsáid uisce in aghaidh an aonaid aschuir.

Tá Bord Bia freagrach as an Spriocréimse Aitheantais agus Gníomhachtaithe Margaidh don *Straitéis Orgánach 2019-2025*. Tá gníomhartha sa réimse seo deartha chun bia orgánach a chur chun cinn don tomhaltóir agus don tionscal bia níos leithne. Áirítear ar na gníomhartha:

- Plean straitéise margaíochta ilbhliantúil chun díriú ar dheiseanna sonracha do tháirgí orgánacha ar mhargaí baile agus idirnáisiúnta.
- Cabhrú leis an tionscal aon togra agus iarratas comhchistithe a chomhordú faoi Scéim Chomhghaoinithe an Aontais Eorpaigh chun Táirgí Talmhaíochta a Chur Chun Cinn.
- Gníomhaíochtaí a chur chun cinn chun tuiscint tomhaltóirí ar tháirgí orgánacha a mhéadú chomh maith le feachtas ar infhaighteacht táirgí orgánacha agus séasúracht a mhéadú.
- Iniúchadh a dhéanamh ar an bpoitéinseal do Sheachtain Orgánach Náisiúnta bhliantúil nó d'fheachtas náisiúnta dírithe a reáchtálfar i gcomhar leis an tionscal orgánach.
- Aon leas sonracha margaidh do tháirgí orgánacha a chur in iúl don Tionscal.
- Ceannach débhlíantúil sonraí margaidh le roinnt le táirgeoirí.
- Imeachtaí ábhartha atá le teacht a chur in iúl do chomhlachtaí deimhniúcháin lena chinntiú go bhfuil táirgeoirí ar an eolas faoi ghníomhaíochtaí forbartha cumais Bhord Bia.

Tríd an gclár 'Food Dudes', spreagtar leanaí chun torthaí agus glasraí a thriail trí laethanta blaiseadh agus trí dhúshláin ranga i gcomhthionscnaimh le scoileanna. Ina theannta sin i scoileanna, tugann an Scéim Baine Scoile fóirdheontas do sheirbhís laethúil bainne ar phraghsanna réasúnta do leanaí bunscoile, meánscoile agus Montessori.

Tá roinnt tionscnamh ag Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann trína méadaítear feachtas ar bhianna sláintiúla in Éirinn freisin. Mar shampla, trí threoir theicniúil a sholáthar do bhialanna maidir le conas líon na gcalraí in aghaidh an bhéile ar a mbiachláir a thuairisciú go beacht, agus tríd an doiciméad 'Itheachán sláintiúil, sábháilteacht bia, agus rialáil bia' a fhoilsiú, éascaíonn an tÚdarás um Shábháilteacht Bia scaipeadh an eolais chuig gnólachtaí agus saoránaigh maidir le conas aistí bia níos sláintiúla a ithe.

Ina theannta sin, cuireann Feidhmeannacht Seirbhíse Sláinte na hÉireann (FSS) an Creat Éire Shláintiúil 2013-2025 i bhfeidhm a thacaíonn le freagairt an Rialtais ar phróifíl athraitheach sláinte agus folláine na hÉireann. Tarraingíonn an Creat ar bheartais atá ann cheana féin ach molann sé freisin socruithe nua chun comhoibriú agus comhar éifeachtach a chinntiú chun beartais atá bunaithe ar fhianaise a chur i bhfeidhm ar leibhéal Rialtais, earnála, pobail agus áitiúla. Tá ceithre sprioc sa Chreat um Éire Shláintiúil lena n-áirítear 'Céatadán na ndaoine atá sláintiúil ag gach céim den saol a mhéadú', a dhíreoidh, i measc rudaí eile, ar fheachtas mhéadaithe ar aistí bia sláintiúla do gach aoisghrúpa de shochar na hÉireann.

Cusp9.N5: Tacú le measúnú ar chailteanas bia feadh an bhiashlabhra

Sa CSP, ní thugtar aghaidh ar an riachtanas seo ar chor ar bith. Tá scéimeanna agus tionscnaimh ann lasmuigh den CSP, áfach, a chuidíonn le haghaidh a thabhairt ar an riachtanas. Ina measc tá an méid seo a leanas.

Is comhpháirtíocht í an *Comhpháirtíocht FoodCloud de chuid Bunús Glas* idir FoodCloud, fiontar sóisialta a dhíríonn ar chur amú bia a laghdú agus baill de *Bhunús Glas*. Dáileann FoodCloud barrachas bia ó bhaill Origin Green ar charthanais ar fud na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann. Bailítear barrachas bia ó asraonta miondíola ar nós Tesco, Lidl agus Aldi ach tá treoirthionscadail nua ann freisin chun

barrachas bia a bhailiú ón leibhéal feirmeoireachta agus déantúsaíochta. Tacaíonn faisnéis agus sonraí ó FoodCloud le measúnú ar chaillteanas bia feadh an tslabhra bia (Cusp9.N5).

Is éard atá i gCairt Dramhaíola Bia na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) ná gealltanas poiblí ó chuideachtaí agus eagraíochtaí in Éirinn athrú bunúsach a dhéanamh ar an gcaoi a smaoiníonn siad agus a bhfreagraíonn siad do chur amú bia. Tá an GCC i gceannas ar an gclár chun tacú le gnólachtaí sa slabhra soláthair bia dramhaíl bia a laghdú, ag spreagadh cosc ar dhramhaíl bia de réir phrionsabail an ordlathais dramhaíola bia. Geallann sínitheoirí na cairte bearta dearfacha a dhéanamh – trí thomhas; laghdú ; agus a gcuid cur amú bia a thuairisciú. Geallann cuideachtaí monatóireacht agus rianú a dhéanamh ar a gcuid dramhaíola bia agus tuairiscíonn siad ar dhul chun cinn agus ar ghnóthachtálacha. Tá sé mar aidhm ag an gcairt oibriú le daoine, gnólachtaí agus pobail feadh an tslabhra soláthair chun roinnt cuspóirí um chur amú bia a bhaint amach.

2.1.SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú

2.1.SO1.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO1.1.1 Láidreachtaí

Cusp1.S1: Is í an earnáil agraibhia an tionscal dúchasach is mó in Éirinn.
Cusp1.S2: Léiríonn an earnáil agraibhia athléimneacht go leanúnach
Cusp1.S3: Tá táirgiúlacht ard san earnáil agraibhia
Cusp1.S4: Tá ioncam fachtóir talmhaíochta in Éirinn níos airde ná meán an AE-27
Cusp1.S5: Oll-Bhreislúach a Mhéadú ag costais bhunúsacha sa talmhaíocht
Cusp1.S6 Leitheadúlacht feirmeacha teaghlaigh atá tiomanta dá bhfiontar feirme a chothabháil
Cusp1.S7 Aeráid mheasurtha a chuidíonn lenár gcórais táirgthe beostoic féarbhunaithe
Cusp1.S8: Dinimic infheistíochta dearfach san earnáil talmhaíochta
Cusp1.S9: Leibhéal íseal féichiúnais ar fheirmeacha na hÉireann
Cusp1.S10: Inmharthanacht láidir eacnamaíoch de roinnt earnálacha
Cusp1.S11: Soláthraíonn foinsí ioncaim lasmuigh den fheirm tacaíocht chun fiontair feirme a chothabháil
Cusp1.S12: Forbairt agus seachadadh éifeachtach scéimeanna a thacaíonn le hioncam feirme teaghlaigh

2.1.SO1.1.2 Laigí

Cusp1.W1: Ioncam íseal san earnáil agraibhia i gcomparáid le hearnálacha eile den gheilleagar
Cusp1.W2: Athraíonn inmharthanacht feirme ar fud na gcóras feirmeoireachta
Cusp1.W3: Céatadán ard de Limistéar Talmhaíochta Úsáidte i gceantair a bhfuil srian nádúrtha orthu
Cusp1.W4: Spleáchas mór ar Íocaíochtaí Díreacha
Cusp1.W5: Laghdú ar iasachtaí don earnáil talmhaíochta
Cusp1.W6: Tá OTI in aghaidh an duine scaipthe go míchothrom ar fud na réigiún in Éirinn
Cusp1.W7: Déimeagrafaíocht i mbun athraithe agus laghdú ar líon na bhfeirmeoirí óga
Cusp1.W8: Glacadh íseal le teicneolaíochtaí digiteacha
Cusp1.W9: Leibhéal ísle d'éagsúlú feirme chun riosca inmharthanachta a mhaolú
Cusp1.W10: Glacadh neamhleor d'uirlisí bainistíochta riosca
Cusp1.W11: Scéimeanna ad hoc a theastaíonn chun freagairt ar ghéarchéimeanna a bhaineann leis an aimsir agus ar ghéarchéimeanna eile san earnáil

2.1.SO1.1.3 Deiseanna

Cusp1.O1: Rochtain ar airgeadas a fheabhsú
Cusp1.O2: Úsáid teicneolaíochtaí digiteacha nua a spreagadh chun costais ionchuir a laghdú agus éifeachtúlacht a mhéadú
Cusp1.O3: Forbairt an gheilleagair chiorclaigh agus an bhithgheilleagair
Cusp1.O4: Leas a bhaint as aistí bia atá ag athrú agus éilimh athraitheacha na dtomhaltóirí agus na socháí
Cusp1.O5: Laghdú ar spleáchas ar ábhair bheatha allmhairithe
Cusp1.O6: Leanúint ar aghaidh le méadú a chur ar onnmhairithe táirgí agraibhia chuig margaí nua
Cusp1.O7: Forbairt de shlabhraí soláthair gearra a chur chun cinn
Cusp1.O8: Breislúach a mhéadú ar leibhéal na feirme
Cusp1.O9: Bonn eolais feirmeoirí a mhéadú maidir le huirlisí bainistíochta riosca agus pleanáil airgeadais.

2.1.S01.1.4 Bagairtí

Cusp1.T1: Luaineacht praghais leanúnach i margáí domhanda
Cusp1.T2: Buiséad CBT laghdaithe agus athruithe déanta ar sholáthar Íocaíochtaí Díreacha sa chéad tréimhse CBT eile
Cusp1.T3: Costais mhéadaithe a bhaineann le comhlíonadh reachtaíocht an Aontais Eorpaigh ar an gcomhshaol, sábháilteacht bia agus leas ainmhithe
Cusp1.T4: Aeráid geopholaitiúil i mbun athraithe
Cusp1.T5: Tionchar féideartha ag an mBreatimeacht ar ioncam feirme, go háirithe ar earnálacha leochaileacha áirithe
Cusp1.T6: Éifeachtaí an athraithe aeráide
Cusp1.T7: Líon níos lú feirmeoirí óga

2.1.S01.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.S01.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp1.N2	Tacú le feirmeoirí a bhfuil srianta nádúrtha agus srianta eile orthu	SO1 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp1.N3	Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncaim chúpláilte do bharrá próitéine chun méadú ar tháirgeadh intíre a spreagadh	SO1 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp1.N4	Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú	SO1 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp1.N5	Feasacht ar uirlisí bainistíochta riosca a mhéadú agus pleanáil airgeadais a spreagadh chun athléimneacht a fheabhsú	SO1 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach

2.1.S01.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
DPdechúpláilte	BISS(21) - Tacaíocht bhunúsach ioncaim don inbhuanaitheacht	51BISS - BISS	0.4. Líon na heicteár a bhaineann tairbhe as tacaíocht ioncaim bhunúsach
DPdechúpláilte	CRISS(29) - Tacaíocht ioncaim athdháilte chomhlántach don inbhuanaitheacht	51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht	0.7. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim athdháilte comhlántach
DPdechúpláilte	CIS-YF(30) - Tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga	51CISYF - Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga	0.6. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga
DPdechúpláilte	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaol agus do leas ainmhithe	51ECO - Éicea-Scéim	0.8. Líon na heicteár nó na n-aonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna
DPcúpláilte	CIS(32) - Tacaíocht ioncaim chúpláilte	51VCS - Cúnamh Próitéine	0.10. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chúpláilte

RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	ANC(71) - Sriantha nádúrtha nó sriantha eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar	53ANC - ANC	O.12. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht do limistéir a bhfuil sriantha nádúrtha nó sriantha sonracha ag bagairt orthu, lena n-áirítear miondealú de réir an chineáil limistéir

Forbhreathnú

Mar a tugadh faoi deara sa Anailís SWOT, b'ionann an meánioncam talmhaíochta fiontraíochta in Éirinn agus 39.2% den mheánioncam náisiúnta in 2019 (bunaithe ar €/uair an chloig oibrithe); le leibhéal ioncaim éagsúil go mór thar chórais feirme éagsúla. De bhua na n-idirghabhálacha tacaíochta ioncaim éagsúla atá san áireamh i CSP na hÉireann, tugtar aghaidh ar an ngá atá le tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim laistigh d'earnálacha talmhaíochta agus idir earnáil na talmhaíochta agus earnálacha eile den gheilleagar (*Réad 1.N1*). Tá an *BISS* ar an mbeart is bunúsaí agus is ginearálta de na bearta sin toisc go n-áirítear leis na critéir incháilitheachta an grúpa feirmeoirí is leithne. Tá na scéimeanna *CRISS*, *CIS-YF*, *Cúnamh Próitéin* agus *ANC* níos spriocdhírthe agus mar sin dírithear go sonrach ar ghrúpaí a aithnítear a dteastaíonn leibhéal níos mó tacaíochta uathu.

Tríd an *CRISS* ceadaítear do chistí a aistriú ó fheirmeacha móra go feirmeacha meánmhéide/beaga, rud a mhéadaíonn an tacaíocht chomhréireach a fhaigheann siad agus laghdaítear éagothromaíochtaí ioncaim idir feirmeacha laistigh den earnáil. Agus CBT 2023-2027 á réamh-mheas, is léir go leanfar den treocht chun tacú le feirmeoirí agus samhail íocaíochta níos cothroime a sholáthar. Le samhaltú réamh-mheasta a rinneadh don bhliain 2023, léirítear go dtiocfaidh méadú ar mheáníocaíochtaí díreacha d'fheirmeacha idir 5-50 heicteár agus leagtar amach ann dáileadh níos cothroime i measc fhormhór na bhfeirmeacha faoi bhun mheánmhéid na feirme. (Féach ar Alt 3.4 le haghaidh tuilleadh sonraí).

Leis an scéim *CIS-YF* spreagtar feirmeoirí óga leanúint ar aghaidh nó tús a chur le feirmeoireacht trí thacaíocht bhreise a chur ar fáil d'fheirmeoirí faoi 40 bliain d'aois. Laghdaíonn an tacaíocht ioncaim seo an difríocht idir ioncam talmhaíochta agus ioncaim ó earnálacha eile den gheilleagar agus mar sin méadaíonn sé an dóchúlacht go bhfanfaidh feirmeoirí óga san earnáil talmhaíochta, rud a fheabhsaíonn athléimneacht na hearnála talmhaíochta ina hiomláine. *Tacaíocht Ioncaim Chúpláilte do Chúnamh Próitéine*, leis seo tugtar tacaíocht dhíreach airgeadais bhreise ar fáil d'fheirmeoirí na hÉireann atá ag fás barraí próitéine incháilithe, ar tearctháirgeadh iad in Éirinn go stairiúil. Laghdaíonn sé seo difríochtaí ioncaim idir iad siúd a fhásann barra próitéine agus iad siúd nach bhfásann. Leis an *ANC* tugtar tacaíocht don scéim seo le feirmeoirí leanúint ar aghaidh leis an bhfeirmeoireacht i limistéir ainmnithe. Tá cruatan suntasacha roimh na ceantair áirithe seo mar gheall ar fhachtóirí cosúil le hiargúlacht, topagrafaíocht dheacair, fadhbanna aeráide agus drochchoinníollacha ithreach. Agus a chur san áireamh gur aimsíodh san Anailís SWOT go raibh 76.9% den Limistéar Talmhaíochta in Éirinn in 2019 suite i limistéir faoi sriantha nádúrtha; tá gá le tacaíocht a chuirtear ar fáil faoi *ANC* chun cosaint a thabhairt ar thalamh talmhaíochta a thréigean (*Cusp1.N2*) agus chun athléimneacht na hearnála talmhaíochta a mhéadú.

Aithníodh san Anailís SWOT go raibh Éire ag brath ar ábhair bheatha allmhairithe, go háirithe ábhair bheatha ardphróitéine a bhfuil easnamh náisiúnta suntasach orthu. Ciallaíonn sé seo go bhfuil gá le méadú ar tháirgeadh baile barra próitéine (*Cusp1.N3*). Dá bhrí sin, le *Cúnamh Próitéin* cuirtear an tacaíocht ioncaim riachtanach ar fáil chun feirmeoirí a dhreasú chun barraí próitéine a fhás, rud a laghdaíonn an spleáchas ar allmhairí.

Tugadh faoi deara freisin san Anailís SWOT go bhfuil talmhaíocht na hÉireann ag éirí níos speisialaithe i dtáirgeadh beostoic, go háirithe feirmeoireacht mhairteola agus déiríochta a thugann riosca méadaithe d'fhiontair feirme i gcásanna luaineachta sa mhargadh, ráigeanna galair agus athruithe fadtéarmacha ar iompar tomhaltóirí. Mar sin, is gá éagsúlú feirme a spreagadh agus athléimneacht a fheabhsú san earnáilagraibhia (*Cusp1.N4*). Tugtar aghaidh ar an riachtanas seo trí roinnt scéimeanna a chur chun feidhme. In

Éirinn, is é an táirgeadh beostoic is brabúsaí agus mar sin de ghnáth, táirgeann feirmeoirí beostoc seachas barra. Tá sé mar aidhm ag *Tacaíocht Ioncaim Chúpláilte do Chúnamh Próitéine* feirmeoirí a spreagadh chun barraí próitéine a tháirgeadh agus mar sin spreagtar éagsúlú isteach san earnáil seo, arb é an toradh a bheidh air ná spleáchas laghdaithe ar tháirgeadh beostoic agus dá bhrí sin athléimneacht níos mó laistigh den earnáil talmhaíochta san iomlán.

Tugtar aghaidh freisin ar an ngá atá le héagsúlú feirme a spreagadh (Cusp1.N4). *Scéim Feirmeoireacht Orgánach (OFS)*. Éilíonn feirmeoireacht orgánach go ndéanfadh feirmeoirí cleachtais talmhaíochta nach mbaineann le diantáirgeadh beostoic. Tacaíonn an *OFS* a le feirmeoirí atá ag iarraidh éagsúlú ó ghnáthchleachtais feirmeoireachta go cleachtais feirmeoireachta orgánaí, ag méadú éagsúlachta agus athléimneacht san earnáil dá bharr. Ar deireadh, leis an *gClár LEADER* tugtar aghaidh ar Cusp1.N4. Leis an *gClár LEADER* cuirtear tacaíocht ar fáil d'fhorbairt áitiúil faoi stiúir an phobail. Ar cheann de na téamaí tascacha LEADER a gcuirfear maoiniú ar fáil ina leith tá 'Forbairt Eacnamaíoch agus Cruthú Post'; agus beidh 'Éagsúlú Talmhaíochta' agus 'Turasóireacht agus Caitheamh Aimsire Tuaithe' araon ina ngnéithe tábhachtacha de seo. Dá bhrí sin, leis an *gClár LEADER* spreagfar éagsúlú feirme agus feabhsófar athléimneacht na hearnála agraibhia (Cusp1.N4).

Tugann na hidirghabhálacha thuas aghaidh go díreach ar na chéad trí riachtanas a aithníodh faoi SO1. Ina theannta sin, tá an cumas ag roinnt scéimeanna aghaidh a thabhairt ar na riachtanais a aithníodh lena n-áirítear: an *AECM (bearta Ginearálta agus Comhair araon)*, *Idirghabhálacha Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí* agus an *Clár um Aistriú Eolais*.

Maidir leis an ngá atá le tacú le feirmeoirí atá ag tabhairt aghaidh ar shrianta nádúrtha, agus an tírdhreach a chothabháil agus cosaint a thabhairt i gcoinne tréigean na talún talmhaíochta (Cusp1.N2.) féadfar aghaidh a thabhairt orthu freisin tríd an *AECM*. Le *Beart ginearálta AECM* cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí a chuireann gníomhaíochtaí áirithe chun feidhme atá chun leasa na haeráide, an chomhshaoil (acmhainní nádúrtha) agus na bithéagsúlachta, trí íocaíochtaí atá bunaithe ar an gcostas a thabhaítear chun tírdhreacha a chothabháil nó ioncam ligthe thar ceal. Ciallaíonn sé seo go dtugtar tacaíocht d'fheirmeoirí chun an tírdhreach a chothabháil ar bhealach neamhtháirgiúil. Leis an *mBeart Comhair AECM*, cuirtear tacaíocht ar fáil cosúil leis an tacaíocht atá ag an *mBeart ginearálta AECM* ach ina theannta sin cuireann sé tacaíocht ar fáil do bhearta saincheaptha feirme, talún agus do bharcheantair d'fheirmeacha i limistéir gheografacha réamhshainithe, arna gcinneadh mar bhearta ardtosaíochta ó thaobh an chomhshaoil agus na haeráide de. Cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí a chuireann bearta saindeartha feirme, talún agus do bharcheantair i bhfeidhm trí bhíthin foirne tionscadail comhair áitiúil i gcomhréir le hAirteagal 77 den Rialachán CSP. D'fhéadfadh an *AECM* éagsúlú feirme a spreagadh freisin (Cusp1.N4). Áirítear ar na gníomhartha faoin *AECM*, inter alia, gníomhaíochtaí a spreagann cothabháil tírdhreacha, mar thailte portaigh; agus barra gabhála a chur.

Ar deireadh, aithníodh san anailís SWOT gur laige í an glacadh neamhleor le huirlisí bainistithe riosca, agus dá bhrí sin ba ghá feasacht a mhéadú ar uirlisí bainistíochta riosca agus pleanáil airgeadais a spreagadh chun athléimneacht a fheabhsú (Cusp1.N5). Tabharfar aghaidh ar an riachtanas seo trí úsáid a bhaint as tacaíochtaí a sholáthrófar lasmuigh den CBT ach d'fhéadfaí aghaidh a thabhairt air freisin trí *Idirghabháil Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí*. Tacaíonn an idirghabháil seo le cruthú Cláir Oibriúcháin ar féidir leo tacaíocht a sholáthar do tháirgeoirí príomhúla san earnáil F&V i dtéarmaí pleanála airgeadais agus bainistíochta riosca. Ina theannta sin, leis an *gClár AistriúEolais*, ina bhfuil sé beartaithe aige oiliúint spriocdhírthe eolais agus scileanna a sholáthar ar thopaicí lena n-áirítear bainistíocht riosca agus pleanáil airgeadais, d'fhéadfadh sé aghaidh a thabhairt freisin ar Cusp1.N4. Feabhsóidh an dá idirghabháil seo athléimneacht san earnáil agraibhia go ginearálta.

2.1.SO1.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO1.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonrath seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonrath seo ar taispeáint go hiomlán i geló trom]	Luach sprice
R.4 - Tacaíocht ioncaim a nascadh le caighdeáin agus le dea-chleachtais Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta	97.41%
R.6^{PR} - Athdháileadh ar fheirmeacha níos lú Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi bhun mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)	105.42%
R.7^{PR} - Feabhas a chur ar thacaíocht d'fheirmeacha i limistéir a bhfuil riachtanais shonracha acu Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)	104.25%
R.8 - Díriú ar fheirmeacha in earnálacha ar leith Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chúpláilte chun iomaíochas, inbhuanaitheacht nó cáilíocht a fheabhsú	0.87%
R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%
R.36^{CU PR} - Athnuachan giniúna Líon na bhfeirmeoirí óga a bhaineann tairbhe as bunú le tacaíocht ón CBT, lena n-áirítear miondealú inscne	7,000.00
R.37^{CU} - Fás agus poist i gceantair thuaithe Tacaítear le poist nua i dtionscadail CBT	7,000.00
R.38^{CU} - Cumhdach LEADER Sciar de dhaonra na tuaithe clúdaithe ag straitéisí forbartha áitiúla	81.93%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

<p>R.4: Tacaíocht ioncaim a nascadh le caighdeáin agus le dea-chleachtais</p> <p>Laistigh de SO1, tugann il-idirghabhálacha aghaidh ar Cusp1.N1 (Tacaíocht a thabhairt d'ioncam teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim idir an talmhaíocht agus earnálacha eile den gheilleagar; agus idir an córas agrairbhia), lena n-áirítear an Bhuntacaíocht Ioncaim le haghaidh Inbhuanaitheachta, Cúnamh Próitéine, CIS-YF, CRISS, Éicea-Scéim agus ANC. Tugtar cuntas ar na hidirghabhálacha seo go léir sa spriocluach iomlán a socraíodh do R.4. Is é an spriocluach iomlán do R.4 ná 97.41%. Féach thíos har tábla (Tábla SO1.2) a thaispeánann líon iomlán na heicteáir a bhfuil cuntas orthu i ngach scéim. Tugtar cuntas cheana féin ar an limistéar iomlán atá san áireamh faoi gach idirghabháil faoi limistéar BISS, agus mar sin, is é an t-achar iomlán faoi BISS an luach uimhreora iomlán atá san áireamh sa ríomh de R.4. Toisc go gcaithfear na hidirghabhálacha íocaíochta díri go léir a íoc tar éis an 16 Deireadh Fómhair (Airteagal 44 de 2116/2021), tá na spriocluachanna cláraithe ón mbliain airgeadais 2024 ar aghaidh <i>seachas</i> do Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha, ar idirghabháil Forbartha Tuaithe é. Féach tábla SO1.1 chun miondealú a fháil.</p> <p><u>Tábla SO1.1</u></p>

R.4	BISS	0	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042
	Eco Scheme	0	3,838,634	3,838,634	3,838,634	3,838,634	3,838,634
	Protein Aid	0	14,000	18,000	20,000	20,000	20,000
	CIS-YF	0	181,500	190,575	200,145	210,210	220,770
	CRISS	0	2,750,000	2,750,000	2,750,000	2,750,000	2,750,000
	ANC	1,894,836	2,229,219	2,229,219	2,229,219	2,229,219	334,383
	Total hectares without double counting	1,894,836	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	41.88%	97.41%	97.41%	97.41%	97.41%	97.41%

R.6: Athdháileadh ar fheirmeacha beaga

Laistigh de SO1, tugann idirghabhálacha iomadúla aghaidh ar Cusp1.N1 agus tugtar cuntas orthu sa spriocluach a socraíodh do R.6. Is é an spriocluach iomlán do R.6 ná 105.32%. Glactar leis an meánmhéid feirme in Éirinn mar 38.02 heicteár agus cloch mhíle agus tá spriocluachanna bunaithe ar an meán Íocaíocht Dhíreach/heicteár an talamh feirmeoireachta sin faoi bhun 36.02 heicteár de réir daonra na samhla i gcomparáid le meán DP/ha na bhfeirmeoirí go léir (féach tábla SO1 .2).

Tábla SO1.2:

R6: Year & Type	Total Determined			Below Average Farm
	Area	DP	DP/ha	Size
2023				
Total in 2023	-	-	-	-
Below Average 2023	-	-	-	-
2024				
Total in 2024	4,638,668.17	€1,145,398,358.49	€246.92	
Below Average 2024	1,479,330.03	€380,602,045.62	€257.28	104.19%
2025				
Total in 2025	4,638,668.17	€1,143,951,603.75	€246.61	
Below Average 2025	1,479,330.03	€381,445,998.86	€257.85	104.56%
2026				
Total in 2026	4,638,668.17	€1,142,451,962.99	€246.29	
Below Average 2026	1,479,330.03	€382,290,000.40	€258.42	104.93%
2027				
Total in 2027	4,638,668.17	€1,140,897,892.97	€245.95	
Below Average 2027	1,479,330.03	€383,136,955.31	€258.99	105.30%
2028				
Total in 2028	4,638,668.17	€1,139,565,505.45	€245.67	
Below Average 2028	1,479,330.03	€382,754,022.83	€258.73	105.32%

R.7: Tacaíocht a fheabhsú d'fheirmeacha i gceantair le riachtanais ar leith

Laistigh de SO1, tugann an ANC aghaidh ar Cusp1.N2 go hiomlán. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.7 ná 104.18%. Cuireadh aon duine a fuair íocaíocht ANC san áireamh sa daonra uimhreora. I dTábla SO1.3, léirítear go raibh cloch mhíle agus spriocluachanna bunaithe ar mheántacaíocht ioncaim in aghaidh an heicteáir do thairbhíthe a fuair íocaíocht ANC i gcomparáid leis an meántacaíocht ioncaim in aghaidh an heicteáir do gach feirmeoir. Cuirtear Éicea-Scéimeanna san áireamh agus sprioc R.7 á ríomh.

Tábla SO1.3

R7: Year & Type	Total Determined			In area with Specific Needs
	Area	Total Support	Support/ha	
2023				
Total in 2023	-	-	-	-
In area Specific Need 2023	-	-	-	-
2024				
Total in 2024	4,638,668.17	€1,385,100,681.53	€298.60	
In area Specific Need 2024	3,495,057.39	€1,078,552,047.14	€308.59	103.35%
2025				
Total in 2025	4,638,668.17	€1,383,653,926.79	€298.29	
In area Specific Need 2025	3,495,057.39	€1,080,213,830.73	€309.07	103.61%
2026				
Total in 2026	4,638,668.17	€1,382,154,286.03	€297.96	
In area Specific Need 2026	3,495,057.39	€1,081,840,021.84	€309.53	103.88%
2027				
Total in 2027	4,638,668.17	€1,380,600,216.01	€297.63	
In area Specific Need 2027	3,495,057.39	€1,083,423,985.00	€309.99	104.15%
2028				
Total in 2028	4,638,668.17	€1,379,267,828.49	€297.34	
In area specific Need 2028	3,495,057.39	€1,082,635,495.40	€309.76	104.18%

R.8: Feirmeacha a dhíriú ar earnálacha ar leith

Laistigh de SO1, cuireann an tacaíocht dá bhforáiltear faoi Chúnamh Próitéine go díreach le baint amach Cusp1.N4 (Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncaim chúpláilte do bharrá próitéine a spreagadh méadú ar tháirgeadh baile barra próitéine) agus Cusp1.N4 (Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú). Is é Cúnamh Próitéin an idirghabháil aonair a chuireann le R.8. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.8 ná 0.87%. Léiríonn an luach sprice an líon ionchasach tairbhíthe faoin scéim um Chúnamh Próitéine mar chéatadán d'fheirmeacha iomlána na hÉireann agus tá sé bunaithe ar thaithí leis an Scéim Chúnamh Próitéine reatha faoin tréimhse CBT roimhe seo (2014-2020). Féach Tábla SO1.4 thíos

Tábla SO1.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.8	Protein Aid	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	0	0
	Total annual	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
	Total cumulated	0.87%	0.87%	0.87%	0.87%	0.87%	0.00%	0.00%

R.29: Forbairt na talmhaíochta orgánaí

Laistigh de SO1, cuireann an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí go díreach le baint amach Cusp1.N4 (Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú). Is í an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí an idirghabháil aonair a chuireann le R.29. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.29 ná 7.45%. Tá an sprioc seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá tiomnaithe don fheirmeoireacht orgánach a léiriú agus tá sé ag teacht le rannchuidiú náisiúnta na hÉireann do sprioc 2030 an Aontais Eorpaigh de 25% de thalamh talmhaíochta an Aontais faoi fheirmeoireacht orgánach. Féach tábla SO1.5 maidir le heicteár iomlán 'i mbun athraithe' agus 'á chothabháil'.

Tábla SO1.5

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

R.36: Athnuachan Giniúna

Laistigh de SO1, cuireann Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga (CIS-YF) go díreach le baint amach Cusp1.N1 (Tacaíocht a thabhairt d'ioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim idir talmhaíocht agus earnálacha eile den gheilleagar, agus idir córais agraibhia). Rannchuidíonn CIS-YF go páirteach leis an spriocluach de R.36 (in éineacht leis an Scéim Feirmeoireachta Comhoibrítheach). Is é an spriocluach carnach iomlán do R.36 ná 7,000 feirmeoir óg. Meastar an cion den luach sprice a chuirtear i leith CIS-YF trí réamh-mheastachán a dhéanamh ar líon ionchasach na dtairbhíthe in 2023 bunaithe ar líon iarbhír na dtairbhíthe faoin scéim in 2020 agus 2021, ag cur san áireamh an méadú a bhfuiltear ag súil leis ar an rollú ar chúrsaí oideachais talmhaíochta; agus ansin méadú 5% a chur i bhfeidhm gach bliain ó 2024-2027. Is é an spriocluach carnach iomlán do R.36 ná 7,000 feirmeoir óg. Déantar comhaireamh dúbailte a mheas sa spriocluach a bunaíodh agus glactar leis go bhfaighidh líon iomlán na bhfeirmeoirí a bhaineann leas as an Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch (170 feirmeoir gach bliain idir 2024-2028) tacaíocht faoin CIS-YF freisin. Mar sin, ríomhtar spriocluachanna iomlána bunaithe ar na cinn a fhaigheann tacaíocht faoin CIS-YF amháin. Féach Tábla SO1.6 thíos.

Tábla SO1.6

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.36	CIS-YF		1,300	1,350	1,400	1,450	1,500	
	Collaborative farming	0	170	170	170	170	170	
	Total annual (without double counting)	0	1,300	1,350	1,400	1,450	1,500	
	Totals cumulative	0	1,300	2,650	4,050	5,500	7,000	7,000

R.37: Fás agus Poist i gceantair thuaithe

Tá na spriocluachanna do R.37 comhionann le R.36 toisc go dtacaíonn tacaíocht d'fheirmeoirí óga i gcomhthráth le poist nua. Féach an bonn cirt le R.36

R.38: Cumhdach LEADER

Laistigh de SO1, cuireann an Clár LEADER le Cusp1.N4 (Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú). Is é Clár LEADER an idirghabháil aonair a chuireann le R.38. Is é an luach sprice atá leagtha síos do R.38 ná 81.93%. Tá sé seo bunaithe ar an bhfíric go bhfuil céatadán i bhfad níos airde dá críoch agus dá daonra ag Éirinn ina gcónaí i gceantair thuaithe i gcomparáid le meán an AE27. Deimhnítear tábhacht na gceantar tuaithe in Éirinn i sonraí foilsithe an Choimisiúin. Mar sin féin, toisc nach bhfuil aon sainmhíniú comhaontaithe amháin ar 'tuaithe' mar choincheap, úsáideann comhlachtaí éagsúla sainmhínithe éagsúla. Shainigh an Coimisiún um Fhorbairt Eacnamaíoch na gCeantar Tuaithe (CEDRA) tuath na hÉireann mar 'gach limistéar atá suite lasmuigh de theorainneacha riaracháin na gcúig chathair is mó' – mar sin baineadh úsáid as an téarma 'ceantair thuaithe' chun tuath oscailte, chomh maith le bailte meánacha agus móra a chuimsiú. Tá an sainmhíniú seo ag teacht le ceanglas Ár dToghcháin Tuaithe maidir le cur chuige iomlánaíoch agus bunaithe ar áit a ghlacadh i leith fhorbairt na tuaithe. Tá an figiúr de 3,082,317 heicteár bunaithe ar LDS do chlár 2014-2020 agus féadfar é a leasú tar éis cruthú/roghnú 'LDS LEADER' do chlár 2023-2027 agus Daonáireamh 2022.

Is fiú a thabhairt faoi deara, a luaithe a chruthaítear/roghnaítear Straitéisí Forbartha Áitiúla (LDS), go leasófar an CSP bunaithe ar ábhar na straitéisí, agus áireofar aon táscaire toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála). Maidir leis seo, áirítear ar RIanna féideartha a bhaineann le SO1: R.37 (Fás agus poist i gceantair thuaithe) agus R.39 (An geilleagar tuaithe a fhorbairt). Féach Tábla SO1.7 thíos

Tábla SO1.7

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.38	LEADER	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317
	Total rural population	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043
	%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%

2.1.SO1.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cuirfidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach le baint amach na riachtanas a shaináithnítear faoi Chuspóir Sonrach 1.

- Díreofar go díreach ar Cusp1.N1 trí BISS, CRISS, CIS-YF agus ANC.
- Díreofar go díreach ar Cusp1.N2 tríd an ANC;

- Tabharfar aghaidh go díreach ar Cusp1.N3 trí Chúnamh Próitéine;
- Tabharfaidh an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm, Cúnamh Próitéine agus an Scéim Feirmeoireachta Orgánach aghaidh go díreach ar Cusp1.N4;

Tacaíocht Ioncaim Bhunúsach um Inbhuanaitheacht (BISS):

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don BISS ná €3.64 billiún don tréimhse 2023-2027. Tá an tacaíocht bunaithe ar líon agus luach na dteidlíochtaí a shealbhaítear. Is é an meánmhéid aonaid pleanáilte faoin idirghabháil seo ná €158.68 in aghaidh na hÍocaíochta in aghaidh na teidlíochta gníomhachtaithe. Ag glacadh leis gurb é 4,407,042 líon na dTeidlíochtaí Íocaíochta gníomhachtaithe a bhfuiltear ag súil leo ag meánmhéid pleanáilte aonaid de €158.68, bheadh leithdháileadh airgeadais bliantúil €728m mar thoradh air sin (lena n-áirítear leithdháileadh de €35 milliún don Chúlchiste Náisiúnta gach bliain). Téann tacaíocht faoi BISS go díreach i dtreo aghaidh a thabhairt ar an ngá atá le tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim laistigh d'earnálacha talmhaíochta agus idir earnáil na talmhaíochta agus earnálacha eile den gheilleagar (Cusp1.N1) agus is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €3.64 billiún chun an 97.41% den UAA iomlán spriocdhírith a bhaint amach de réir tábla SO1.2.

Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach um Inbhuanaitheacht (CRISS)

Tá sé beartaithe 10% den uasteorainn d'íocaíochtaí díreacha a imfhálú do CISS, arb ionann é agus leithdháileadh tascach airgeadais iomlán de €593 milliún don tréimhse 2023-2027. Bunaithe ar eolas stairiúil maidir le méideanna feirme, táthar ag súil go mbeidh 2,750,000 heicteár beartaithe le tacaíocht a thabhairt dóibh. Leis an tacaíocht faoi CISS, tugtar aghaidh go páirteach ar an ngá atá le tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus tugtar aghaidh go díreach ar an ngá atá le difríochtaí ioncaim a laghdú laistigh d'earnálacha talmhaíochta (Cuspóir N1). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €593 milliún chun na heicteáir sprice atá leagtha amach i dtábla SO1.2 thuas a bhaint amach a chuirfidh leis an spriocluach iomlán de 97.41% do R.4.

Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga (CIS-YF):

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don CIS- YF ná €178 milliún don tréimhse 2023-2027. Cabhróidh an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin idirghabháil seo le haghaidh a thabhairt ar an daonra feirmeoireachta atá ag dul in aois in Éirinn trí fheirmeoirí óga a mhealladh isteach san earnáil. Soláthróidh an tacaíocht bheartaithe de €196 in aghaidh an heicteáir incháilithe in 2024, a laghdóidh gach bliain go ráta de €161 in 2028, faoi réir uasmhéid de 50 heicteár, €178m san iomlán d'fheirmeoirí óga faoi íocaíochtaí Cholún I ó 2024-2028. Ina theannta sin, tá sé beartaithe ag Éirinn tacaíocht a dheonú faoin CIS-YF d'fheirmeoirí incháilithe faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga a bhfuil tacaíocht de dhíth orthu ar feadh na coda eile den tréimhse incháilitheachta faoin scéim sin. Tógfaidh méid na hÍocaíochta ar an dul chun cinn suntasach atá déanta ó 2015 faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga (YFS). Faoi CIS-YF, cuirtear tacaíocht ioncaim dhíreach ar fáil d'fheirmeoirí óga. Mar sin, sa scéim seo, tugtar aghaidh ar an ngá atá le tacú le hioncam feirme teaghlaigh trí thacú go sonrath le hioncam feirme teaghlaigh feirmeoirí óga. (Cusp1.N1). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €178m chun na heicteáir sprice atá leagtha amach faoin CIS-YF i dtábla SO1.2 thuas a bhaint amach, rud a chuirfidh leis an spriocluach iomlán 97.41% do R.4; agus na spriocfheirmeoirí atá leagtha amach faoin CIS-YF i dtábla SO1.6 thuas, a chuirfidh leis an spriocluach iomlán de 7,000 do R.36 agus R.37.

Limistéir faoi Shrianta Sonracha agus Nádúrtha (ANC):

Is ionann an leithdháileadh airgeadais tascach bliantúil don idirghabháil seo agus €250m, arb ionann é agus leithdháileadh airgeadais tascach iomlán de €1.25 billiún don tréimhse 2023-2027. Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin ANC d'fheirmeoirí chun cabhrú leo feirmeoireacht i limistéir talún a bhfuil srianta sonracha/nádúrtha acu. Cuirtear tacaíocht ar fáil do cheithre chatagóir éagsúla talún, gach ceann ag cáiliú do rátaí íocaíochta difriúla in aghaidh an heicteáir, bunaithe ar mheascán den chineál talún chomh maith leis an gcineál feirmeoireachta a bhíonn ar siúl ar an talamh. Mar shampla, tá cleachtais fairsing

feirmeoireachta dírithe ar bhainistíocht beostoic ar thalamh ard i gcatagóir 1, ach tá cleachtais fhairsing innilte beostoic ar thalamh íochtair mar shaintréith ag talamh chatagóir 2.

Mar sin, cuireadh na limistéir ba lú táirgiúla (gan aon soláthar tacaíochta san áireamh) i gcatagóir 1, cuireadh na limistéir is lú táirgiúla i gcatagóir 2, agus cuireadh na tríú limistéir is lú táirgiúla i gcatagóir a trí. Is iad na hoileáin na ceantair is srianta agus mar sin faigheann siad an leibhéal is airde tacaíochta.

Tá bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais ar bhonn líon iomlán na heicteár arna n-ainmniú mar heicteár atá faoi réir srianta nádúrtha nó sonracha (de réir phróiseas ath-ainmniúcháin 2019), agus na rátaí íocaíochta atá beartaithe (a sholáthraíonn cúiteamh páirteach d'fheirmeoirí as na costais arna dtabhú agus ioncam ligthe thar ceal as leanúint d'fheirmeoireacht na talún). Tugann tacaíocht faoin ANC aghaidh ar an ngá atá le tacú le hioncam feirme teaghlai, go háirithe na feirmeoirí sin atá ag feirmeoireacht i limistéir a bhfuil srianta nádúrtha/sonracha (Cusp.N1); agus an gá le hioncam feirme inmharthana a choinneáil, an tírdhreach a chothabháil agus cosaint in aghaidh tréigean na talún talmhaíochta (Cusp1.N2) Is leor an leithdháileadh airgeadais bliantúil de €250 milliún chun na heicteáir sprice atá leagtha amach don ANC i dtábla SO1.2 a bhaint amach (Cusp1.N2). R.4 ag 97.41%) agus tábla SO1.4 (R.7 ag 104.18%) thuas.

Tacaíocht Ioncaim Cúpláilte do Chúnamh Próitéine

Tá an leithdháileadh táscach bliantúil don idirghabháil seo beartaithe ag €7m, arb ionann é agus leithdháileadh airgeadais táscach iomlán de €35m don tréimhse 2023-2027. Méadóidh an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin scéim um Chúnamh Próitéine táirgeadh baile barra próitéine ag spreagadh éagsúlú, agus mar sin tabharfar aghaidh go díreach ar Cusp1.N3 (an gá atá le Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncaim chúpláilte do bharrá próitéine chun méadú ar tháirgeadh baile barra próitéine a spreagadh) agus Cusp1.N4 (an gá atá le héagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €35 milliún chun na heicteáir sprice atá leagtha amach do Chúnamh Próitéine i dtábla SO1.5 (R.8 ag 0.87%) go sonracha a bhaint amach, agus táblaí SO1.1- SO1.3 thuas freisin.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (OFS):

Is ionann an leithdháileadh táscach airgeadais iomlán don idirghabháil seo agus €256 milliún. Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin idirghabháil seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí caighdeáin orgánacha i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Spreagfaidh tacaíocht faoin scéim seo éagsúlú go feirmeoireacht orgánach agus mar sin tabharfaidh sé aghaidh go díreach ar Cusp1.N3. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256 milliún chun an sprioc de 7.45% den UAA iomlán faoi ábhair orgánacha a bhaint amach faoi 2027 (R.29, Féach tábla SO1.6).

Clár LEADER:

Is é an leithdháileadh táscach iomlán don BSL seo ná €180 milliún don tréimhse 2023-2027. Tá trí chonair dhifriúla ann trína seachadfar maoiniú faoin gclár LEADER. Deonófar maoiniú chun oibríochtaí a chur i bhfeidhm faoin Straitéis Forbartha faoi Threoir an Phobail; chun gníomhaíochtaí comhair na gníomhaíochta áitiúla a ullmhú agus a chur chun feidhme; agus le haghaidh costais reatha agus beochan. Tabharfaidh an clár LEADER aghaidh go díreach ar Cusp1.N3 trí éagsúlú feirme a spreagadh. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don chlár LEADER chun an sprioc de 29 Straitéis Forbartha Áitiúil (LDS) a bhaint amach thar thréimhse an chláir – ar dócha go gcuirfidh cuid acu forbairt na margáí áitiúla chun cinn; agus tá sé leordhóthanach chun an luach sprice do R.38 de 81.93% a bhaint amach.

2.1.SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtearma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;

2.1.SO2.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO2.1.1 Láidreachtaí

Cusp2.S1: Tá straitéis náisiúnta na hearnála agraibhia dírithe ar iomaíochas a mhéadú agus treoshuíomh margaidh a fheabhsú

Cusp2.S2: Tá onnmhairí agraibhia na hÉireann ag brath i dtréimhse ina bhfuil athrú agus dúshlán gan fasach

Cusp2.S3: Le haeráid mheasartha, soláthraítear buntáiste iomaíoch do chórais táirgthe beostoic féarbhunaithe

Cusp2.S4: Méadú foriomlán ar infheistíochtaí san earnáil agraibhia

Cusp2.S5: Tá táirgiúlacht talmhaíochta ag méadú agus ag druidim le meán an Aontais Eorpaigh

Cusp2.S6: Tá cáil ar Éirinn as bia ardchaighdeán a tháirgeadh go hinbhuanaithe, le tacaíocht ó Scéimeanna Dearbhaithe Cáilíochta aitheanta

Cusp2.S7: Caighdeán láidre sláinte ainmhithe agus rialaithe galar

Cusp2.S8: Réimse leathan tacaíochta curtha ar fáil do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia

Cusp2.S9: Cur i bhfeidhm spriocdhírith de theicneolaíochtaí géanómaíoch a chuidíonn le gnóthachain in éifeachtúlacht agus inbhuanaitheacht tréada náisiúnta

Cusp2.S10: Tacú le Cláir um Aistriú Eolais

Cusp2.S11: Uirlisí digiteacha ar líne curtha ar fáil chun cabhrú le feirmeoirí rochtain a fháil ar mhargaí nua

Cusp2.S12: Tá áit ard ag Éirinn in Innéacs an Gheilleagair Dhigitigh agus na Sochaí 2020

2.1.SO2.1.2 Laigí

Cusp2.W1: Éagsúlacht leathan ar an leibhéal táirgiúlachta agus éifeachtúlachta sa talmhaíocht

Cusp2.W2: Éagsúlacht leathan i leibhéil nuálaíochta agus glacadh teicneolaíochtaí nua

Cusp2.W3: Easpa rochtana ar leathanbhanda ardluais i gceantair thuaithe

Cusp2.W4: Leibhéal íseal Eagraíochtaí Táirgeoirí

Cusp2.W5: Ag brath go mór ar mhargadh na Ríochta Aontaithe

Cusp2.W6: Costais chomhlíonta le caighdeán níos airde an Aontais Eorpaigh maidir le táirgeadh comhshaoil agus sláintíochta

Cusp2.W7: Leibhéil ioncaim ísle i bhfeirmeoireacht stoic thirim a bhíonn mar chúis le hiomaíochas íseal

Cusp2.W8: Laghdú ar líon na bhfeirmeoirí óga

2.1.SO2.1.3 Deiseanna

Cusp2.O1: Éileamh méadaitheach ar bhia ardchaighdeán, sábháilte agus inbhuanaithe, lena n-áirítear táirgí orgánacha

Cusp2.O2: Na deacrachtaí a bhaineann le rochtain a fháil ar airgeadas a laghdú

Cusp2.O3: Laghdú ar spleáchas ar ábhair bheatha allmhairithe

Cusp2.O4: Úsáid a bhaint as teicneolaíochtaí nua chun costais ionchuir a laghdú, éifeachtúlacht a mhéadú agus luach a chur leis

Cusp2.O5: Éagsúlú lena n-áirítear tuilleadh forbartha ar an ngeilleagar ciorclach agus ar an bithgheilleagar

Cusp2.O6: Rochtain oscailte ar mhargaí nua agus rochtain ar mhargaí atá ann cheana a leathnú

Cusp2.O7: Poitéinseal do shineirge níos fearr idir córais déiríochta agus mairteola

2.1.SO2.1.4 Bagairtí

Cusp2.T1: Éifeachtaí an athraithe aeráide ar tháirgeadh príomhúil
 Cusp2.T2: Cumas agus acmhainn na hearnála dul i dtaithí ar éilimh/dúshláin nua
 Cusp2.T3: Ganntanas saothair feadh na hearnála agraibhia
 Cusp2.T4: Costais chomhlíonta a mhéadú chun oibleagáidí nua a chomhlíonadh
 Cusp2.T5: Tionchar féideartha ag an mBreathimeacht ar mhargaí agus ar iomaíochas, go háirithe eárnálacha leochaileacha.

2.1.SO2.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO2.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp2.N1	Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua	Is airde do SO2	Tá
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá

2.1.SO2.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	INVRE(47(1)(a)) - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile	52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ADVII(47(1)(b)) - seirbhísí comhairleacha agus cúnaimh teicniúil, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, oiriúnú agus maolú an athraithe aeráide, coinníollacha fostaíochta, oibleagáidí fostóra agus sláinte agus sábháilteacht cheirde	52FVPO02 - Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnaimh Teicniúil	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRAINCO(47(1)(c)) - oiliúint lena n-áirítear oiliúint agus malartú dea-chleachtas, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, agus oiriúnú don athrú aeráide agus maolú ar an athrú aeráide, chomh maith le húsáid d'ardáin trádála eagraithe agus malartuithe tráchtarraí ar an spotmargadh agus margadh todhchaíochtaí	52FVPO03 - Oiliúint; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtas	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ORGAN(47(1)(d)) - táirgeadh orgánach nó comhtháite	52FVPO04 - Táirgeadh Orgánach nó Comhtháite	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRANS(47(1)(e)) - gníomhaíochtaí chun inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	52FVPO05 - Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

Earnálach - Torthaí agus Glasraí	PROMO(47(1)(f)) - cur chun cinn, cumarsáid agus margaíocht lena n-áirítear gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla, agus ar éagsúlú agus ar chomhdhlúthú margaí	52FVPO06 - Cur Chun Cinn, Cumarsáid agus Margaíocht	O.35. Líon na glár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	QUAL(47(1)(g)) - scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	52FVPO07 - Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	O.35. Líon na glár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	3COUN(47(2)(k)) - ceanglais sláintíochta agus fiteashláintíochta tríú tíortha a chur chun feidhme agus a bhainistiú ar chríoch an Aontais chun rochtain ar mhargaí tríú tíortha a éascú	52FVPO15 - Ceanglais fiteashláintíochta agus sláintíochta	O.35. Líon na glár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	COMM(47(2)(l)) - gníomhaíochtaí cumarsáide atá dírithe ar fheasacht a ardú agus tomhaltóirí a chur ar an eolas	52FVPO16 - Gníomhartha Cumarsáide	O.35. Líon na glár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibriúcháin nó aonad infheistíochta táirgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53ESSPO – Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	O.28. Líon na ngrúpaí táirgeoirí agus eagraíochtaí táirgeoirí a fhaigheann tacaíocht

Forbhreathnú

An gá atá le héifeachtúlacht agus iomaíochas ar fheirmeacha a mhéadú (Cusp2.N1) díreofar go príomha trí thacaíocht airgeadais a sholáthar faoin *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS)*. Soláthróidh OFCIS an caipiteal atá ag teastáil d'fheirmeoirí chun infheistíocht a dhéanamh i dtrealamh agus i dteicneolaíochtaí beachtais feirmeoireachta, as a dtiocfaidh gnóthachain éifeachtúlachta agus a laghdóidh ionchuir (fuinneamh, saothair agus innealra). Dá bharr, méadóidh sé seo táirgiúlacht na bhfeirmeacha, as a dtiocfaidh aschur níos airde agus iomaíochas méadaithe ar an margadh. Comhlánaíonn sé seo straitéis Food Wise 2025 a leagtar amach san anailís SWOT (Cusp2.S1). Is straitéis deich mbliana é Food Wise 2025 a ceapadh lasmuigh den CBT a bhfuil sé mar aidhm aici earnáil agraibhia na hÉireann a fhorbairt go straitéiseach, go háirithe trí tháirgeadh inbhuanaithe agus táirgí ardchaighdeán a spreagadh.

Méadaíonn Eagraíochtaí Táirgeoirí (PONna), ar comhlachtaí iad atá aitheanta go hoifigiúil arna mbunú ag táirgeoirí príomhúla, cumhacht cómhargála a gcomhaltáí agus, ar deireadh, feabhsaíonn siad seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha. Tá sé mar aidhm ag *Idirghabháil Earnálach in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí*, agus *Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí* araon líon iomlán na PONna in Éirinn a mhéadú agus ballraíocht táirgeoirí laistigh de PONna a mhéadú. Cuireann PONna comhairle agus saineolas ar fáil laistigh de chomhthéacs gníomhaíochtaí na nEagraíochtaí Cuntas chun deis a thabhairt do chomhaltáí PO leas a bhaint as a gcumhacht cómhargála. Mar sin, méadaíonn an dá idirghabháil seo iomaíochas feirmeoirí (Cusp2.N1), chomh maith lena gcumas leathnú agus éagsúlú go margaí nua (Cusp2.N2). Cé go dtugtar aghaidh ar na riachtanais seo trí thacaíocht ó Eagraíochtaí Táirgeoirí, beidh tuilleadh tacaíochta rialála de dhíth ar fheirmeoirí, mar shampla i bhfoirm margaí trádála le tíortha eile chun na féidearthachtaí a uasmhéadú chun dul i dteagmháil le margaí thar lear atá ann cheana féin.

Ar deireadh, cuireann an *Scéim Feirmeoireacht Orgánaí* tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí chun aistriú chuig táirgeadh bia orgánach nó chun é a chothabháil, mar mhalairt ar ghnáthchleachtais talmhaíochta. Tá méadú ag teacht ar éileamh na dtomhaltóirí ar tháirgí ardchaighdeán a tháirgtear go hinbhuanaithe mar

gheall ar na buntáistí sláinte agus comhshaoil méadaithe a bhaineann leo agus mar thoradh air sin tá an sciar den mhargadh do tháirgí orgánacha ag méadú freisin. Mar sin, tugann tacaíocht bhreise d'fheirmeoirí a tháirgeann táirgí orgánacha deis dóibh leathnú agus éagsúlú isteach sa mhargadh orgánach atá ag fás, in Éirinn agus thar lear, a bhfuil an poitéinseal aige aghaidh a thabhairt ar Cusp2.N2.

2.1.SO2.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO2.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonrach seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonrach seo ar taispeáint go hiomlán i gcló trom]	Luach sprice
R.3^{CU} - Talmhaíocht a dhigitiú Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht do theicneolaíocht dhigiteach feirmeoireachta trí CBT	0.91%
R.9^{CU PR} - Nuachóiriú feirme Sciar na bhfeirmeoirí a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúru agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú	3.63%
R.10^{CU PR} - Eagrú slabhra soláthair níos fearr Sciar na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT	0.76%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.3 An Talmhaíocht a Dhigitiú

Is í an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS) an t-aon idirghabháil a chuireann leis an táscaire toraidh seo. Laistigh de cusp2.N1, tá sé ar intinn ag OFCIS an cumas a thabhairt d'fheirmeoirí infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíocht dhigiteach feirmeoireachta amhail léitheoirí clibeanna EID, córais faisnéise ríomhaireachta, córais braite teasa agus clibeanna cluaise/pedometer. Is é sprioc an táscaire toraidh seo ná 0.91% a dhéanann cainníochtú ar líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht faoin mbeart seo mar chéatadán d'fheirmeacha uile na hÉireann. Glactar leis leis an sprioc seo go mbeidh 1,250 infheistíocht san iomlán ann le linn na tréimhse cláraithe, meastachán a bheidh bunaithe ar an méid a ghlactar le hinfeistíocht chomparáideach in TAMS II (an scéim choibhéiseach sa chlárthréimhse roimhe seo). Maidir leis an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm, déantar na chéad trí bliana den chlárthréimhse a mhaoiniú tríd an RDP roimhe seo, seachas míreanna atá ar fáil ag an ráta méadaithe d'fheirmeoirí mná. Tríd is tríd, rannchuideoidh OFCIS leis an ngá atá le héifeachtúlachtaí ar an bhfeirm a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua mar a shainithnítear i Measúnú ar Riachtanais na hÉireann. Féach tábla SO2.1 le haghaidh líon na bhfeirmeoirí a fhaigheann tacaíocht ábhartha.

Tábla SO2.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.3 On-farm Capital Investment Scheme	15	75	100	535	525		
Total annual	15	75	100	535	525	0	0
Total cumulated	15	90	190	725	1,250	1,250	1,250
Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.00%	0.00%	0.00%	0.53%	0.91%	0.91%	0.91%

R.9 Nuachóiriú Feirmeacha

Laistigh de SO₂ is í an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS) an t-aon idirghabháil a chuireann leis an táscaire toraidh seo. I gcomhthéacs Cusp2.N1, tá sé ar intinn ag OFCIS an cumas a sholáthar d'fheirmeoirí infheistíocht a dhéanamh in acmhainní a chuidíonn le hathstruchtúrú agus nuachóiriú a gcuid feirmeacha, rud a mhéadaíonn éifeachtúlachtaí. Is é sprioc an táscaire toraidh seo ná 3.63% a dhéanann cainníochtú ar líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht faoin mbeart seo arna chur in iúl mar chéatadán d'fheirmeacha uile na hÉireann. Tá an sprioc seo bunaithe ar infheistíocht chomparáideach i TAMS II (an scéim choibhéiseach sa chlárthréimhse roimhe seo). Tríd is tríd, cuirfidh sé seo leis an ngá atá le héifeachtúlachtaí ar an bhfeirm a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua. Féach tábla SO2.2 le haghaidh líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht ábhartha.

Tábla SO2.2

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.9	OFCIS	75	300	375	2,125	2,125		
	Total annual	75	300	375	2,125	2,125	0	0
	Total cumulated	75	375	750	2,875	5,000	5,000	5,000
	Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
	%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	3.1%	3.6%	3.6%

R.10 Eagrú Slabhra Soláthair Níos Fearr

Laistigh de SO₂, rannchuidíonn idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí agus tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí leis an sprioc de 0.76% a leagadh síos don táscaire toraidh seo a bhaint amach. Léiríonn an sprioc seo líon na dtairbhíthe a fhaigheann tacaíocht arna shloinneadh mar chéatadán de líon iomlán na bhfeirmeacha.

Maidir le hIdirghabháil Earnálach in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí, is é an sprioc a fhaigheann tacaíocht do 46 táirgeoir in aghaidh na bliana idir 2023-2027. Faoi láthair tá ceithre ET aitheanta in Éirinn, agus meastar go n-aithneofar an cúigiú cuid in 2023. In ainneoin an ET breise a bhfuiltear ag súil go n-aithneofar é in 2023, níl an RTBM ag tuar fás céatadán ar fheirmeoirí a fhaigheann tacaíocht faoin scéim seo mar gheall ar laghdú a bhfuiltear ag súil leis ar líon iomlán na dtáirgeoirí torthaí agus glasraí le linn na chéad tréimhse cláraithe CBT eile. De réir mar a bhíonn líon na dtáirgeoirí ag laghdú, maolaítear an éifeacht bhreathnaithe a d'fhéadfadh a bheith ag méaduithe féideartha ar bhallraíocht ET. Mar sin féin, cuireann tacaíocht airgeadais na ET atá ann cheana féin leis an ngá atá le héifeachtúlachtaí ar an bhfeirm a mhéadú (Cusp2.N1), chomh maith leis an ngá atá le leathnú agus éagsúlú go margaí nua (Cusp2.N2).

Na luachanna sprice le haghaidh tacaíochta Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí 275 tairbhí in 2023, 270 tairbhí in 2024 agus 265 tairbhí in 2025 á dtacú le linn na tréimhse cláraithe. Tá an figiúr seo bunaithe ar réamh-mheastacháin tar éis teagmháil mhionsonraithe le geallsealbhóirí. Cuireann tacaíocht airgeadais luathchéime ar fud na n-earnálacha éagsúla seo leis an ngá atá le héifeachtúlachtaí ar an bhfeirm a mhéadú (Cusp2.N1), chomh maith leis an ngá atá le leathnú agus éagsúlú go margaí nua (Cusp2.N2). Féach tábla SO2.3 le haghaidh céatadán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht ábhartha in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO2.3

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.10							
F&V PO	46	46	46	46	46	0	0
Early-stage Support for Pos (Beef Sheep)	15	10	5	0	0	0	0
Early-stage Support for Pos (Other sectors)	260	260	260	0	0	0	0
Total cumulated	321	637	948	994	1040	1040	1040
Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.23%	0.46%	0.69%	0.72%	0.76%	0.76%	0.76%

2.1.SO2.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cabhróidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach le baint amach na riachtanas a shainaithear faoi SO2.

- Tabharfar aghaidh ar Cusp2.N1 le OFCIS, Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí agus tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí in Earnálacha Éagsúla.
- Tabharfar aghaidh ar Cusp2.N2 trí Idirghabháil Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí.

Scéim Infheistíochta Caipitil ar bhFeirm (CIS)

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim ná €100m agus cuirfear maoiniú ar fáil ar bhonn cás ar chás nuair a chomhlíonann iarratasóirí na critéir le bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta. Is é sprioc na scéime tacaíocht a chur ar fáil d'fheirmeoirí chun infheistíocht a dhéanamh i dtrealamh táirgiúil dá bhfeirmeacha.

Is é an ráta caighdeánach deontais a chuirtear ar fáil ná 40% den infheistíocht bhunaidh ach d'fheirmeoirí orgánacha is é an ráta deontais 50% den infheistíocht bhunaidh. Cuirtear an ráta deontais is airde (60%) i leith infheistíochtaí a dhéanann feirmeoirí óga agus feirmeoirí bainearna. Cusp2.N1, tugtar aghaidh ar an ngá atá le héifeachtúlacht agus iomaíochas feirmeacha a mhéadú trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh, trí thacaíocht airgeadais a sholáthar a thugann rochtain d'fheirmeoirí ar infheistíochtaí fóirdheonaithe. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €100m chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 0.91% de na feirmeacha ag baint tairbhe as tacaíocht do theicneolaíocht dhigiteach feirmeoireachta trí CBT (R.3)
- 3.63% de na feirmeacha a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúir agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú (R.9)

Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí

Tá an tsuim iomlán de €44m inchosanta ar an mbonn go bhfanann na 4 ET reatha sa scéim le hiontráil nua amháin. Cabhróidh infheistíochtaí ó ETanna i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, chomh maith le taighde ar mhodhanna táirgeachta turgnamhacha agus nuálaíochta le méadú a dhéanamh ar a n-éifeachtúlacht agus a n-iomaíochas, ag tabhairt aghaidh ar Cusp2.N1. Tugann ballraíocht de chuid na nOifigí Poiblí an deis freisin d'fheirmeoirí leathnú isteach i margaí nua, ag tabhairt aghaidh ar Cusp2.N2. Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú leis na spriocanna de 0.76% de na feirmeacha atá rannpháirteach i nGrúpaí Táirgeoirí, Eagraíochtaí Táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra

soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ón CBT (R.10). Féach tábla SO2.3 le haghaidh miondealú ar ranníocaíochtaí go R.10 in aghaidh na hidirghabhála.

Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €256m don tréimhse 2023-2027. Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo do ghrúpaí táirgeoirí sna hearnálacha mairteola, caorach agus eile ar spéis leo a bheith ina Eagraíochtaí Táirgeoirí (ET). Tá an tsuim iomlán de €1.49m inchosanta ar an mbonn gurb é an leithdháileadh iomlán pleanáilte thar thréimhse an chláir do gach eagraíocht ná €33,000 le hóc thar thréimhse trí bliana. Rachaidh an tacaíocht a thugtar faoin idirghabháil seo i ngleic go díreach le Cusp2.N1, trí éifeachtúlacht agus iomaíochas na gcomhaltaí a mhéadú agus tabharfar aghaidh ar Cusp2.N2 trí dhul isteach i margaí nua a éascú. Is é an cion de R.10 atá tugtha do thacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí ná 275 tairbhí in 2023, 270 tairbhí in 2024 agus 265 tairbhí in 2025. Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú leis seo agus chun an spriocluach de 0.76% a bhaint amach. Féach tábla SO2.3 le haghaidh miondealú ar ranníocaíochtaí go R.10 in aghaidh na hidirghabhála

2.1.SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

2.1.SO3.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO3.1.1 Láidreachtaí

Cusp3.S1: Tá roinnt Scéimeanna um Dhearbhú Cáilíochta i bhfeidhm chun tacú le clú na hÉireann as táirgí agrairbhia ar ardchaighdeán a tháirgeadh go hinbhuanaithe
Cusp3.S2: POanna seanbhunaithe in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí
Cusp3.S3: Struchtúr comhoibríoch san earnáil déiríochta
Cusp3.S4: Gné láidir den earnáil déiríochta is ea conraitheoireacht ar phraghas seasta
Cusp3.S5: Cinntíonn rialacháin a tugadh isteach ar leibhéal an AE breis trédhearcachta agus inbhuanaitheachta ar fud an tslabhra soláthair bia
Cusp3.S6: Tionscnaimh náisiúnta i bhfeidhm chun seasamh na bhfeirmeoirí mairteola sa slabhra luacha a threisiú

2.1.SO3.1.2 Laigí

Cusp3.W1: Tá sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha íseal
Cusp3.W2: Is tearc-úsáid a bhaintear as scéimeanna lipéad cáilíochta an AE in Éirinn
Cusp3.W3: Easpa sonraí cruinne ar shlabhra luacha in Éirinn
Cusp3.W4: Líon íseal Eagraíochtaí Táirgeoirí

2.1.SO3.1.3 Deiseanna

Cusp3.O1: Córas táirgthe féar-bhunaithe na hÉireann a chur chun cinn
Cusp3.O2: Leanúint ar aghaidh ag freastal ar éileamh na dtomhaltóirí ar tháirgí ó fhoinsí áitiúla
Cusp3.O3: Leathnú féideartha ar earnáil na feirmeoireachta orgánaí
Cusp3.O4: Bunú de níos mó Eagraíochtaí Táirgeoirí a spreagadh
Cusp3.O5: Spreagadh a thabhairt do ghlacadh níos mó de theicneolaíochtaí pórúcháin ainmhithe agus barr
Cusp3.O6: Forbairt socruithe conarthacha idir na gníomhaithe éagsúla sa slabhra luacha a spreagadh.
Cusp3.O7: Spreag táirgeadh leanúnach mairteola préimhe a bhaineann go sonrach le pórú

2.1.SO3.1.4 Bagairtí

Cusp3.T1: Éifeachtaí costais mhéadaithe ionchuir
Cusp3.T2: Costais mhéadaithe a bhaineann le caighdeán an AE a chomhlíonadh
Cusp3.T3: Comhdhlúthú méadaithe san earnáil próiseála agus miondíola

2.1.SO3.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO3.2 Riachtanais a shainaitheint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

Cusp3.N2	Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha	SO3 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
----------	--	-------------------------------------	----

2.1.SO3.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	INVRE(47(1)(a)) - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile	52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ADVII(47(1)(b)) - seirbhísí comhairleacha agus cúnamh teicniúil, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, oiriúnú agus maolú an athraithe aeráide, coinníollacha fostaíochta, oibleagáidí fostóra agus sláinte agus sábháilteacht cheirde	52FVPO02 - Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnamh Teicniúil	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRAINCO(47(1)(c)) - oiliúint lena n-áirítear oiliúint agus malartú dea-chleachtas, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, agus oiriúnú don athrú aeráide agus maolú ar an athrú aeráide, chomh maith le húsáid d'ardáin trádála eagraithe agus malartuithe tráchtarraí ar an spotmargadh agus margadh todhchaíochtaí	52FVPO03 - Oiliúint; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtas	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ORGAN(47(1)(d)) - táirgeadh orgánach nó comhtháite	52FVPO04 - Táirgeadh Orgánach nó Comhtháite	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRANS(47(1)(e)) - gníomhaíochtaí chun inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	52FVPO05 - Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	PROMO(47(1)(f)) - cur chun cinn, cumarsáid agus margaíocht lena n-áirítear gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla, agus ar éagsúlú agus ar chomhdhlúthú margaí	52FVPO06 - Cur Chun Cinn, Cumarsáid agus Margaíocht	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	QUAL(47(1)(g)) - scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	52FVPO07 - Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRACE(47(1)(h)) - córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin a chur chun feidhme, go háirithe faireachán ar cháilíocht na dtáirgí a dhíoltar leis na tomhaltóirí deiridh	52FVPO08 - Cur chun feidhme córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	CLIMA(47(1)(i)) - gníomhaíochtaí chun athrú aeráide a mhaolú agus chun oiriúnú dó	52FVPO09 - Maolú athrú aeráide	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	SETUP(47(2)(a)) - bunú, líonadh agus athlíonadh cistí frithpháirteacha ag eagraíochtaí táirgeoirí agus ag comhlachais eagraíochtaí táirgeoirí atá aitheanta faoi Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013, nó faoi Airteagal 67(7) den Rialachán seo.	52FVPO10 - Cistí Frithpháirteacha	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ORCHA(47(2)(d)) - úlloird nó garráin olóige a athphlandú nuair is gá sin tar éis grafadh éigeantach ar chúiseanna sláinte nó fíteashláintíochta ar threoir ó údarás inniúil an Bhallstáit nó chun oiriúnú don athrú aeráide.	52FVPO11 - Úlloird a Athphlandú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	WITHD(47(2)(f)) - aistarraingt an mhargaidh le haghaidh saordháileadh nó cinn scríbe eile, lena n-áirítear nuair is gá próiseáil chun tarraingt siar den sórt sin a éascú	52FVPO12 - Dáileadh In Aisce	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	HARIN(47(2)(i)) - árachas buainte agus táirgthe a chuidíonn le hioncam táirgeoirí a chosaint i gcás ina bhfuil cailteanas de thoradh tubaistí nádúrtha, teagmhais dhíobhálacha aeráide, galair nó inmhiolaithe lotnaidí agus a áirithiú ag an am céanna go ndéanann tairbhíthe na bearta riachtanacha um chosc riosca.	52FVPO13 - Árachas Buainte agus Táirgeachta	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	COACH(47(2)(j)) - cóitseáil chuig eagraíochtaí eile táirgeoirí agus comhlachais eagraíochtaí táirgeoirí atá aitheanta faoi Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013 nó faoi Airteagal 67(7) den Rialachán seo, nó chuig táirgeoirí aonair	52FVPO14 - Oiliúint le haghaidh Bainistiú Riosca	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	COMM(47(2)(l)) - gníomhaíochtaí cumarsáide atá dírithe ar fheasacht a ardú agus tomhaltóirí a chur ar an eolas	52FVPO16 - Gníomhartha Cumarsáide	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	COOP(77) - Comhar	53ESSPO – Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	O.28. Líon na ngrúpaí táirgeoirí agus eagraíochtaí táirgeoirí a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53LEADER - LEADER	O.31. Líon na straitéisí forbartha áitiúla tacaíthe (LEADER) nó gníomhaíochtaí ullmhúcháin

Forbhreathnú

De réir anailís SWOT na hÉireann, bhí sciar táirgeoirí príomhúla na hÉireann sa slabhra luacha in 2017 faoi bhun mheán an AE ag díreach 22%. Chun sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha a mhéadú (Cusp3.N1), Tá sé beartaithe ag CSP na hÉireann tacaíocht a chur ar fáil d'Eagraíochtaí Táirgeoirí (ETanna) ar comhlachtaí iad a aithnítear go hoifigiúil, arna mbunú ag grúpaí táirgeoirí príomhúla. In Éirinn, tá ceithre ET aitheanta san earnáil F&V faoi láthair. Soláthraíonn na ETanna seo tacaíocht do ghnóilachtaí agraibhia san earnáil Bia agus Dí atá faoi úinéireacht agus faoi rialú táirgeora; agus a ghlacann páirt i ngníomhaíochtaí comhchoiteanna. Ar deireadh neartaíonn siad cumhacht chomh-mhargála na dtáirgeoirí T&V. Tá sé mar aidhm ag an tacaíocht earnála a chuirtear ar fáil do ETanna san earnáil F&V líon iomlán na nEagraíochtaí Airgeadais in Éirinn a mhéadú, ballraíocht táirgeora laistigh de ETanna a mhéadú agus comhairle agus saineolas a sholáthar laistigh de chomhthéacs gníomhaíochtaí ET chun ligean do chomhaltaí ET leas a bhaint as a gcumhacht cómhargála, ag feabhsú a seasamh sa slabhra luacha ar deireadh thiar. (Cusp3.N1)

Tá sé beartaithe ag CSP na hÉireann freisin tacaíocht a thairiscint do ghrúpaí táirgeoirí in earnálacha mairteola, caorach agus eile chun cabhrú leo ETanna a fhoirmiú. Tá sé mar aidhm ag *Tacaíocht luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí* glacadh agus forbairt eagraíochtaí táirgeoirí sna hearnálacha mairteola, caorach agus eile a spreagadh ionas gur féidir le grúpaí táirgeoirí sna hearnálacha sin buntáistí a bhaint as an méid is féidir le heagraíochtaí táirgeoirí (ETanna) a thairiscint maidir lena seasamh sa slabhra soláthair a neartú agus tionchar dearfach a imirt ar deireadh thiar. ar a mbrabúsacht (Cusp3.N1). Trí tháirgeoirí a spreagadh le bheith páirteach go gníomhach i nGrúpaí Táirgeoirí agus ETanna, éascófar comhar níos fearr idir táirgeoirí príomhúla.

Mar a tugadh faoi deara san Anailís SWOT, mheas 70% de dhaoine fásta go raibh sé tábhachtach táirgí áitiúla a cheannach agus iad ag siopadóireacht le haghaidh bia. Mar sin, tá sé beartaithe ag Éirinn margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn a dhíolann bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha (Cusp3.N2). Leis an *Tacaíocht luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí* cinnteofar go soláthrófar bia a tháirgtear go háitiúil ó na hearnálacha mairteola, caorach agus eile chuig margaí áitiúla. Ina theannta sin, cuirtear tacaíocht ar fáil faoin *Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (OFS)*, a spreagann tiontú go talamh feirme orgánach nó é a chothabháil, áiritheoidh sé freisin soláthar táirgí orgánacha chuig margaí áitiúla (Cusp3.N2). Ar deireadh, tá an *Clár LEADER*, a thugann tacaíocht d'fhorbairt áitiúil faoi stiúir an phobail, aghaidh ar an riachtanas seo freisin. Ceann de na téamaí tascacha LEADER ina gcuirfear maoiniú ar fáil faoi ná 'Forbairt Eacnamaíoch agus Cruthú Post' agus tá 'Táirgeadh Bia Tuaithe' ina ghné thábhachtach de seo. Dá bhrí sin, cabróidh an *Clár LEADER* le forbairt agus cur chun cinn na margaí áitiúla freisin (Cusp3.N2).

2.1.SO3.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO3.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonrach seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonrach seo ar taispeáint go hiomlán i gcló trom]	Luach sprice
R.5 - Bainistiú riosca Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaithe acu	0.01%
R.10^{CU} PR - Eagrú slabhra soláthair níos fearr Sciar na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT	0.76%
R.11/Torthaí agus Glasraí - Comhchruinniú an tsoláthair Sciar luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe	72.18%
R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%
R.38^{CU} - Cumhdach LEADER Sciar de dhaonra na tuaithe clúdaithe ag straitéisí forbartha áitiúla	81.93%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.5: Bainistíocht Riosca

Airteagal 47(2) Rannchuideoidh Idirghabhálacha Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí leis an táscaire toraidh seo. Socrófar luach sprice nuashonraithe a luaithe a bhunóidh Eagraíochtaí Táirgeoirí Cláir Oibriúcháin ach meastar go mbainfidh ar a laghad 20 feirm leas as gníomhartha a bhaineann le bainistíocht riosca thar thréimhse an chláir.

R.10: Eagraíocht slabhra soláthair níos fearr

Laistigh de SO3, cuireann Idirghabhálacha Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí agus tacaíocht Luathchéime do ETanna leis an sprioc a leagadh síos do R.10. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.10 ná 0.76%. Rachaidh baint amach na sprice seo i dtreo sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha a mhéadú (Cuspóir 3.N1) agus margai áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn a thacóidh le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha (Cusp3.N2).

Agus an céatadán de R.10 curtha i leith idirghabhálacha Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí á ríomh, socraíodh líon na gcomhaltaí gníomhacha de gach ET torthaí agus glasraí Éireannacha mar chéatadán de líon iomlán na bhfeirmeacha in Éirinn. Is é an sprioc ná 46 táirgeoir tacaíthe in aghaidh na bliana thar gach bliain den chlárthréimhse. Faoi láthair, tá ceithre ET aitheanta san earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn, agus meastar go n-aithneofar an cúigiú cuid in 2023. Níl fás céatadán á thuar ag Éirinn ar líon na nOifigí Poiblí tar éis 2023 (nuair a mheastar go n-aithneofar an ET nua), toisc go dtiocfadh laghdú ar líon na dtáirgeoirí torthaí agus

glasraí seachas méadú thar shaolré an chéad CBT eile, rud a mhaolóidh éifeacht aon mhéadú féideartha ar bhallraíocht in ET aonair.

Nuair a bhí an chomhréir R.10 curtha i leith Tacaíochta Luathchéime do PO á ríomh, bhí sprioc-rátaí rannpháirtithe bunaithe ar réamh-mheastacháin ó chomhairliúchán le páirtithe leasmhara ar iarratasóirí ionchasacha mairteola, caoirigh, torthaí agus glasraí, curaíochta, prátaí agus taitneamhachta bunaithe ar ghrúpaí táirgeoirí reatha. Tá líon na dtáirgeoirí a fhaigheann tacaíocht sna hearnálacha mairteola agus caorach dírithe ar 15 táirgeoir in 2023, agus thit an figiúr seo go 10 táirgeoir in 2024 agus 5 táirgeoir in 2025. Tá líon na dtáirgeoirí a fhaigheann tacaíocht in earnálacha eile dírithe ar 260 táirgeoir gach bliain idir 2023 agus 2025. Féach Tábla SO3.1 thíos.

Tábla SO3.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.10							
F&V PO	46	46	46	46	46	0	0
Early-stage Support for Pos (Beef Sheep)	15	10	5	0	0	0	0
Early-stage Support for Pos (Other sectors)	260	260	260	0	0	0	0
Total cumulated	321	637	948	994	1040	1040	1040
Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.23%	0.46%	0.69%	0.72%	0.76%	0.76%	0.76%

R.11: Comhchruinniú an tsoláthair

Laistigh de SO3, cuireann Idirghabhálacha Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí go díreach le baint amach Cuspóir 3.N1 (Scair na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha a mhéadú). Is í an idirghabháil aonair a chuireann le R.11 ná Idirghabhálacha Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.11 ná 72.18%. Agus 72.18% á ríomh, meastar go bhfanfaidh VMP comhcheangailte na ET torthaí agus glasraí uile na hÉireann cothrom i ndiaidh 2023, i gcomparáid le réamhaisnéis earnála torthaí agus glasraí ag fás 2% bliain ar bhliain. Féach Tábla SO3.2 thíos.

Tábla SO3.2

		2023	2024	2025	2026	2027
R.11	Total value of marketed production	221,424,934	225,853,433	230,370,501	234,977,912	239,677,470
	Total value of production of the sectors concerned	306,777,192	312,912,736	319,170,991	325,554,411	332,065,499
	Totals annual values	72%	72%	72%	72%	72%

R.29: Forbairt na talmhaíochta orgánaí

Laistigh de SO3, tá an cumas ag an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí cur le baint amach Cusp3.N2 (Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha). Is í an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí an idirghabháil aonair a chuireann le R.29. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.29 ná 7.45%. Tá an sprioc seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá tiomnaithe don fheirmeoireacht orgánach a léiriú agus tá sé ag teacht le rannchuidiú náisiúnta na hÉireann do sprioc 2030 an Aontais Eorpaigh de 25% de thalamh talmhaíochta an Aontais faoi fheirmeoireacht orgánach. Féach tábla SO3.3 maidir le heicteár iomlán ‘i mbun athraithe’ agus ‘á chothabháil’.

Tábla SO3.3

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

R.38: Cumhdach LEADER

Laistigh de SO3, cuireann an Clár LEADER le Cusp3.N2 (Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn a thacaíonn le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha i gceantair thuaithe). Is é Clár LEADER an idirghabháil aonair a chuireann le R.38. Is é an luach sprice atá leagtha síos do R.38 ná 81.93%. Tá sé seo bunaithe ar an bhfíric go bhfuil céatadán i bhfad níos airde dá críoch agus dá daonra ag Éirinn ina gcónaí i gceantair thuaithe i gcomparáid le meán an AE27. Deimhnítear tábhacht na gceantar tuaithe in Éirinn i sonraí foilsithe an Choimisiúin. Mar sin féin, toisc nach bhfuil aon sainmhíniú comhaontaithe amháin ar 'tuaithe' mar choincheap, úsáideann comhlachtaí éagsúla sainmhíniú éagsúla. Shainigh an Coimisiún um Fhorbairt Eacnamaíoch na gCeantar Tuaithe (CEDRA) tuath na hÉireann mar ‘gach limistéar atá suite lasmuigh de theorainneacha riaracháin na gcúig chathair is mó’ – mar sin baineadh úsáid as an téarma ‘ceantair thuaithe’ chun tuath oscailte, chomh maith le bailte meánacha agus móra a chuimsiú. Tá an sainmhíniú seo ag teacht le ceanglas Ár dToghcháin Tuaithe maidir le cur chuige iomlánaíoch agus bunaithe ar áit a ghlacadh i leith fhorbairt na tuaithe. Tá an figiúr de 3,082,317 heicteár bunaithe ar LDS do chlár 2014-2020 agus féadfar é a leasú tar éis cruthú/roghnú LDSanna LEADER don chlár 2023-2027 agus Daonáireamh 2022. Féach Tábla SO3.4.

Is fiú a thabhairt faoi deara, a luaithe a chruthaítear/roghnaítear Straitéisí Forbartha Áitiúla (LDS), go leasófar an CSP bunaithe ar ábhar na straitéisí, agus áireofar aon táscaire toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála). Maidir leis seo, áirítear ar RIanna féideartha a bhaineann le SO3: R.37 (Fás agus poist i gceantair thuaithe) agus R.39 (An geilleagar tuaithe a fhorbairt).

Tábla SO3.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.38	LEADER	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317
	Total rural population	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043
	%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%

2.1.SO3.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cabhróidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas leis na riachtanais a shaináithnítear faoi Chuspóir Sonrach 3 a bhaint amach.

- Tabharfaidh idirghabhálacha earnála san earnáil Torthaí agus Glasraí agus tacaíocht luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí aghaidh go díreach ar Cusp3.N1;
- Díreoidh tacaíocht luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí, an Scéim Frámaithe Orgánach agus an clár LEADER go díreach ar Cusp3.N2.

Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí:

Tá bonn cirt leis an leithdháileadh tascach iomlán de €44m idir 2023-2027 ar an mbonn go bhfanann na 4 ET reatha sa scéim le hiontrálaí nua amháin. Rachaidh tacaíocht a thugtar faoin scéim seo i ngleic go díreach leis an ngá atá le sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha (Cuspóir 3.N1) a mhéadú agus leis an ngá atá le margáí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn a thacaíonn le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha (Cusp3.N2) trí bhunú a soláthar táirgí áitiúla torthaí agus glasraí ar féidir a dhíol ar mhargáí áitiúla. Is é an céatadán de R.10 a chuirtear i leith Idirghabhálacha Earnála san earnáil F&V ná 46 tairbhí in aghaidh na bliana. Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú le baint amach an luach sprice de 0.76% do R.10 de réir Tábla SO3.1. Ina theannta sin, is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú le 72.18% de luach an táirgthe arna mhargú ag Eagraíochtaí Táirgeoirí earnála nó Grúpaí Táirgeoirí le cláir oibríochtúla (R.11), mar atá i dTábla SO3.2.

Tacaíocht luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €1.5m don tréimhse 2023-2027. Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo do ghrúpaí táirgeoirí sna hearnálacha mairteola, caorach agus eile ar speis leo a bheith ina Eagraíochtaí Táirgeoirí (ET). Tá an tsuim iomlán de €1.5m inchosanta ar an mbonn gurb é an leithdháileadh iomlán pleanáilte thar thréimhse an chláir do gach eagraíocht ná €33,000 le híoc thar thréimhse trí bliana. Rachaidh an tacaíocht a thugtar faoin idirghabháil seo i ngleic go díreach le Cuspóir 3.N1, trína áirithiú go méadófar sciar na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha; agus tabharfaidh sé aghaidh ar Cuspóir 3.N2, trí sholáthar táirgí áitiúla a bhunú ar féidir a dhíol ar mhargáí áitiúla. Is é an céatadán de R.10 a chuirtear i leith tacaíochta luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí ná 275 tairbhí in 2023, 270 tairbhí in 2024 agus 265 tairbhí in 2025, de réir Tábla SO3.1 thuas. Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú le baint amach an luach sprice de 0.76% do R.10 de réir Tábla SO3.1

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (OFS):

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don idirghabháil seo ná €256 milliún don tréimhse 2023-2027. Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam a ligtear thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht de réir caighdeán orgánach i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Tabharfaidh an OFS aghaidh ar an ngá atá le margáí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun

cinn a thacaíonn le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear earraí orgánacha (Cusp3.N2). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256 milliún chun an sprioc de 7.45% den UAA iomlán faoi ábhair orgánacha a bhaint amach in 2027 (R.29, mar atá i dTábla SO3.3), ag cinntiú mar sin go mbeidh soláthar leordhóthanach de tháirgí orgánacha ar fáil do a dhíol ar mhargaí áitiúla.

Clár LEADER:

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €180m don tréimhse 2023-2027. Tá trí chonair dhifriúla ann trína seachadfar maoiniú faoin gclár LEADER. Deonófar maoiniú chun oibríochtaí a chur i bhfeidhm faoin Straitéis Forbartha faoi Threoir an Phobail; chun gníomhaíochtaí comhair na gníomhaíochta áitiúla a ullmhú agus a chur chun feidhme; agus le haghaidh costais reatha agus beochan. Tabharfaidh an clár LEADER aghaidh go díreach ar Chusp 3.N2 trí thacaíocht a sholáthar do phobail chun cur ar a gcumas margáí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ón mbun aníos. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don chlár LEADER chun an sprioc de 29 Straitéis Forbartha Áitiúil (LDS) a bhaint amach thar thréimhse an chláir – ar dócha go gcuirfidh cuid acu forbairt na margáí áitiúla chun cinn; agus atá leordhóthanach chun an spriocluach de 81.93% a bhaint amach faoi R.38, de réir Tábla SO3.4.

2.1.SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;

2.1.SO4.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO4.1.1 Láidreachtaí

<p><i>Cusp4.S1:</i> Cuspóir náisiúnta de chur chuige maidir le neodracht carbóin agus athléimneacht san earnáil talmhaíochta agus úsáide talún a bhfuil creat láidir beartais agus rialachais mar bhonn agus mar thaca aige</p> <p><i>Cusp4.S2:</i> Córas táirgthe beostoic bunaithe ar fhéar le lorg ísealcharbóin</p> <p><i>Cusp4.S3:</i> Is féarthalamh buana é an Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear is Mó in Éirinn</p> <p><i>Cusp4.S4:</i> Clúdach náisiúnta suntasach fáлта sceach agus crann aonair</p> <p><i>Cusp4.S5:</i> An meáncharbón orgánach is airde de thalamh arúil san Eoraip</p> <p><i>Cusp4.S6:</i> Céatadán ard de thalamh faoi cheangaltais agra-comhshaoil-aeráide</p> <p><i>Cusp4.S7:</i> Céatadán íseal d'ithreacha séalaithe (timpeallacht thógtha)</p> <p><i>Cusp4.S8:</i> Ceannaireacht a dhéanamh ar nuálaíocht agus ar thaighde ar uirlisí tacaíochta a bhaineann leis an aeráid</p> <p><i>Cusp4.S9:</i> Cláir póraithe mairteola, déiríochta agus caorach bunaithe</p> <p><i>Cusp4.S10:</i> Ardleibhéal iniúchta carbóin ar fheirmeacha mairteola agus déiríochta</p> <p><i>Cusp4.S11:</i> Grúpa láidir réamh-mheastacháin múnla réigiúnacha aeráide d'Éirinn i bhfeidhm</p> <p><i>Cusp4.S12:</i> Earnáil na mbarr cosanta atá tíosach ar charbóin</p> <p><i>Cusp4.S13:</i> Leibhéal ísle d'úsáid dhíreach fuinnimh san earnáil phríomhúil talmhaíochta agus foraoiseachta</p> <p><i>Cusp4.S14:</i> Tá fáil mhór in Éirinn ar bhunábhar agus ar iarmhair talmhaíochta do tháirgí bithbhunaithe agus do tháirgeadh bithfhuinnimh.</p> <p><i>Cusp4.S15:</i> Comharchumainn seanbhunaithe agus gréasáin tuaithe/pobail a bhfuil an cumas acu táirgí fuinnimh in-athnuaite atá bunaithe ar thalmhaíocht a sheachadadh</p> <p><i>Cusp4.S16:</i> Córas Comhairleach Feirme ar féidir leis nuálaíochtaí nua a scaipeadh go tapa</p>
--

2.1.SO4.1.2 Laigí

<p><i>Cusp4.W1:</i> Tagann an sciar is airde d'astaíochtaí GHG ón talmhaíocht</p> <p><i>Cusp4.W2:</i> Tá astaíochtaí GHG talmhaíochta ag méadú</p> <p><i>Cusp4.W3:</i> Astuithe amóinia de shárú ar na spriocanna a leagadh síos</p> <p><i>Cusp4.W4:</i> Tá leathnú tréada déiríochta níos tapúla ná cumas maolaithe</p> <p><i>Cusp4.W5:</i> Tá ceann de na leibhéil is ísle de chlúdach foraoise san Eoraip ag Éirinn</p> <p><i>Cusp4.W6:</i> Draenáil leanúnach ithreacha orgánacha (féaraigh agus bogaigh)</p> <p><i>Cusp4.W7:</i> % ard d'astuithe neamh-CO2 in Éirinn de bharr na talmhaíochta</p> <p><i>Cusp4.W8:</i> Le blianta beaga anuas tá feirmeacha maolaithe níotráití mar chohórt dianfheirmeoireachta an-suntasach.</p> <p><i>Cusp4.W9:</i> Torthúlacht na hithreach fo-optamach</p> <p><i>Cusp4.W10:</i> Infheistíocht theoranta i dtaighde earnála (ghairneoireacht)</p> <p><i>Cusp4.W11:</i> Ag brath ar mhóin san earnáil ghairneoireachta</p> <p><i>Cusp4.W12:</i> An bhearna soláthair bhliantúil a mhéadú do bhithmhais foraoiseachta in Éirinn</p> <p><i>Cusp4.W13:</i> Ní bhainistítear roinnt foraoisí de réir a n-acmhainneacht táirgiúil</p> <p><i>Cusp4.W14:</i> Tá eacnamaíocht gléasraí díleá anaeróbach (AD) dúshlánach</p> <p><i>Cusp4.W15:</i> Deacrachtaí maidir le rochtain a fháil ar an eangach náisiúnta</p> <p><i>Cusp4.W16:</i> Tá táirgeadh fuinnimh in-athnuaite ag leibhéal na feirme agus ón bhforaoiseacht íseal go leor</p>
--

Cusp4.W17: Speisialtóireacht fiontraíochta a fhágann go bhfuil feirmeacha na hÉireann níos leochailí i leith imeachtaí aeráide
Cusp4.W18: Ní chuirtear an Prionsabal Íoc mar a Thruaillítear (PPP) i bhfeidhm ar chórais talmhaíochta
Cusp4.W19: Feictear go bhfuil forfheidhmiú an bheartais agus an chreat rialachais ar neamhréir

2.1.S04.1.3 Deiseanna

Cusp4.O1: Na bearta atá leagtha amach in Ag Climatise a thabhairt isteach chun na spriocanna atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide a bhaint amach
Cusp4.O2: Astaíochtaí nítrigine a laghdú
Cusp4.O3: Feabhas a chur ar phóruí ainmhithe agus ar shláinte ainmhithe
Cusp4.O4: Feabhas a chur ar bhainistíocht beostoic agus féarach
Cusp4.O5: Feabhas a chur ar stóráil agus ar bhainistiú sciodair ar an bhfeirm; táirgeadh fuinnimh san áireamh
Cusp4.O6: Cion amhphróitéine in ábhair bheatha d'ainmhithe a laghdú agus tacú le taighde ar cháilíocht aiste bia agus úsáid breiseán beatha núíosacha
Cusp4.O7: Bainistiú níos fearr ar thailte móna le gur féidir athshlánú a dhéanamh
Cusp4.O8: Feabhas a chur ar bhainistíocht ithreach agus ar thorthúlacht
Cusp4.O9: Leibhéal measartha íseal de chlúdach foraoise a mhéadú, lena n-áirítear speicis dhúchasacha agus/nó leathanduilleacha
Cusp4.O10: Tacú le deiseanna éagsúlú ar an bhfeirm chun feirmeoireacht déine carbóin a ísliú agus chun freastal ar éilimh bhithfhuinnimh
Cusp4.O11: Úsáid táirgí foraoise agus bithmhais a mhéadú
Cusp4.O12: Éifeachtúlacht a mhéadú trí chur i bhfeidhm céimneach na talmhaíochta-digitithe, na feirmeoireachta cliste agus na teicneolaíochta feirmeoireachta beachta
Cusp4.O13: Méadú ar an limistéar faoi tháirgeadh curaíochta
Cusp4.O14: Póruí barr chun cinn agus géineolaíocht plandaí
Cusp4.O15: Ídiú fuinnimh ar fheirmeacha a laghdú trí éifeachtúlacht fuinnimh agus úsáid fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear trí ghlacadh le hinfheistíochtaí caipitil
Cusp4.O16: Leanúint le forbairt bithgheilleagar ciorclach inbhuanaithe laistigh den earnáil agrairbhia
Cusp4.O17: Úsáid a bhaint as acmhainní bitheolaíochta in-athnuaite chun táirgí bithbhunaithe breisluacha a chruthú
Cusp4.O18: Líonra na gColáistí Talmhaíochta a úsáid chun oideachas a chur ar an gcéad ghlúin eile d'fheirmeoirí faoi mhodhanna feirmeoireachta atá tíosach ar an gcomhshaol
Cusp4.O19: Plandáil báinsí ilspeicis (pischineálaigh san áireamh)
Cusp4.O20: Feabhas a chur ar chumasc leasacháin
Cusp4.O21: Ionchorprú tuí ag feirmeoirí curaíochta a spreagadh chun cumas leithlisithe carbóin earnáil curaíochta na hÉireann a mhéadú
Cusp4.O22: Táirgiúlacht agus athléimneacht an eastáit náisiúnta foraoise a mhéadú
Cusp4.O23: Bunachar sonraí a thabhairt isteach le haghaidh tomhas / trádáil carbóin feirme
Cusp4.O24: Feabhas a chur ar bhainistíocht fáлта sceach agus líon na bhfálta sceach ar an bhfeirm a mhéadú
Cusp4.O25: Feabhas a chur ar oiriúnú don athrú aeráide trí réitigh atá bunaithe ar an dúlra

2.1.S04.1.4 Bagairtí

Cusp4.T1: Méadú leanúnach ar astuithe talmhaíochta
Cusp4.T2: Tá táirgeacht beostoic agus astuithe GHGanna fós nasctha go láidir
Cusp4.T3: Teip leanúnach maidir le spriocanna astuithe Amóinia a bhaint amach
Cusp4.T4: Úsáid talún/bainistiú ithreach míchuí

Cusp4.T5: D'fhéadfadh easpa feasachta i measc feirmeoirí maidir leis an athrú aeráide laghdú a dhéanamh ar ghlacadh na gcleachtas atá oiriúnach don aeráid

Cusp4.T6: D'fhéadfadh tionchar a bheith ag moilliú ar athnuachan ó ghlúin go glúin ar ghlacadh le cleachtais atá oiriúnach don aeráid

Cusp4.T7: Méadú ar mhinicíocht agus ar dhéine roinnt imeachtaí foircneacha aeráide

Cusp4.T8: Galair méadaithe agus brúnna lotnaidí

Cusp4.T9: Riosca “sceitheadh carbóin” má thagann laghdú ar tháirgeadh in Éirinn

Cusp4.T10: Deacracht maidir le cinnteacht an tsoláthair a chinntiú do stoic chothaithe bithmhaise

Cusp4.T11: D'fhéadfadh costais infheistíochta caipitiúla do Dhíleadóirí Anaeróbacha a bheith coscach le glacadh

2.1.SO4.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO4.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp4.N3	Acmhainn um cheapadh carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú	An tríú is airde do SO 4	Níl
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N5	EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua + táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú	An cúigiú is airde do SO 4	Tá

2.1.SO4.3 Na (eilimintí) de phleananna náisiúnta ábhartha a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI den Rialachán maidir le plean CBT a cuireadh san áireamh i measúnú ar riachtanais phleananna CBT don chuspóir sonrach seo a shainnithint.

Ionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI

Rialachán (AE) 2018/841 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus aistrihe ó úsáid talún, athrú ar úsáid talún agus foraoiseacht a áireamh i gcreat aeráide agus fuinnimh 2030 agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 2013 agus Cinneadh Uimh. 529/2013/AE

Rialachán (AE) 2018/842 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa bliantúla ceangailteach ag Ballstáit ó 2021 go 2030 lena rannchuidítear le gníomhaíocht aeráide chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ón gComhairle

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

An Plean um Ghníomhú ar son na hAeráide 2021 leagtar amach spriocanna 2030 do gach earnáil chun na spriocanna maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa faoi Rialachán (AE) 2018/842 a bhaint amach. Ionchorpraítear leis freisin spriocanna astaíochtaí LULUCF dá bhforáiltear i Rialachán 2018/841.

An gaol idir na riachtanais a aithnítear faoin Sainchuspóir seo agus na cinn atá le feiceáil sna pleananna comhshaoil/aeráide

Tá an plean comhshaoil/aeráide seo nasctha le Cusp4.N1, Cusp4.N2 agus Cusp4.N4.

Tá sé mar aidhm ag Cuspóir N1 CSP na hÉireann astuithe Gáis Tithe Glasa (GHG) ó thalmhaíocht a laghdú. Tá sé mar aidhm ag Cuspóir N2 feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh. Ar deireadh spreagann Cusp4.N4 oiriúnú aeráide. Baineann na riachtanais sin go léir le heilimintí laistigh de Rialachán (AE) 2018/842, Rialachán (AE) 2018/842 agus an leibhéal uailmhéine níos airde atá leagtha síos i bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2021 na hÉireann.

Faoi Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 is é an sprioc náisiúnta ná laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair i gcomparáid le leibhéal 2018. Téann sé seo níos faide ná ceanglais na hÉireann a leagtar amach faoi Rialachán (AE) 2018/842.

Faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021, tá an earnáil talmhaíochta tiomanta dá cuid astaíochtaí a laghdú 22-30%. Éilíonn sé seo go laghdófar astuithe talmhaíochta go dtí idir 16 agus 18 MT faoi 2030 – laghdú iomlán de 5-7 MT CO₂ eq. Léiríonn an sprioc níos ísle don earnáil talmhaíochta i gcomparáid leis an sprioc ar fud an gheilleagair nádúr bitheolaíoch táirgeadh bia, go háirithe d'earnáil talmhaíochta beostoic na hÉireann. Táthar ag súil go n-éascóidh bearta faoin CSP laghdú suas le 1.3 MT in astuithe talmhaíochta. Comhlánófar iad sin le bearta eile lasmuigh den CSP chun an sprioc laghdú foriomlán de 5-7 MT CO a bhaint amach cothrom le 2030.

Tá gealltanais ann freisin rannchuidiú le sprioc laghdaithe astuithe 4.8MT LULUCF. Táthar ag súil go ndéanfaidh an talmhaíocht ranníocaíocht de thart ar 2MT chun an t-iomlán seo a bhaint amach, faoi 2030. Den ranníocaíocht 2MT seo faoi 2030, meastar go ndéanfaidh an CSP thart ar 1.2MT a sheachadadh thar an gclár 5 bliana ó 2023-2027.

Tá na gníomhartha seo a leanas i bPlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann, atá le baint amach faoi 2030:

- Ár ráta coillteoireachta bliantúil a mhéadú i gcomhréir leis an uailmhian seo a bhaint amach agus neodracht carbóin a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050, lena n-áirítear tionscnaimh bhainistíochta foraoise a chur chun cinn chun linnte agus stórais charbóin a mhéadú.
- 80,000 heicteár. laghdú ar dhéine bainistíochta (bainistíocht maoschlár) ar thailte féaraigh ar ithreacha orgánacha draenáilte
- Feabhas a chur ar ár mbainistíocht le haghaidh ceapadh carbóin de 450,000 heicteár de thalamh féaraigh ar a laghad ar ithreacha mianraí
- Cuimsiú na mbarr cumhdach sa churaíocht a mhéadú go 50,000 heicteár ar a laghad faoi 2030
- Ionchorprú tuí a mhéadú go 10% ar a laghad den limistéar curaíochta (arbhar).

I measc na n-idirghabhálacha a chuireann leis an riachtanas seo agus plean comhshaoil/aeráide tá an Éicea-scéim, an AECEM, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach, Cúnamh Próitéin, an Beart um Ionchorprú Tuí, an Beart um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil agus an Scéim Infheistíochta Caipitil. Toisc nach dtugtar aghaidh ar Chuspóir 4.N3 sa CSP, déanfar gníomhaíochtaí laistigh den CSP a chomhlánú le gníomhaíochtaí lasmuigh den CSP.

Ionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XIII

Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn.

Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus Gníomhú ar son na hAeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ón gComhairle ón bParlaimint agus ón gComhairle, Treoracha 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/AE, 2012/27/AE agus 2013/30/AE an Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha 2009/119/CE agus (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle

Treoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, lena leasaítear Treoir 2009/125/CE agus 2010/30/AE agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/8/CE agus Treoir 2006/32/CE

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

Ullmhaíodh Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide na hÉireann (NECP) 2021-2030 i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus Gníomhú ar son na hAeráide chun gach beartas agus beart pleanáilte a sainiú agus a dhéanamh suas go deireadh 2019 a ionchorprú. agus a sheachadann le chéile laghdú 30% faoi 2030 ar astaíochtaí gás ceaptha teasa neamh-ETS (ó leibhéal 2005). Le Bearta Breise (WAM) geallann an NECP sciar 34.1% d'fhuinneamh in-athnuaite faoi 2030. Shocraigh NECP 2021-2030 na hÉireann a ranníocaíocht náisiúnta d'éifeachtúlacht fuinnimh i gcoigilteas príomhfhuinneamh faoi 2030. De réir rithag cásanna WAM, is ionann tomhaltas fuinnimh príomhúil agus 13.7 Mtoe agus is ionann an tomhaltas fuinnimh deiridh agus 11.2 Mtoe in 2030.

An gaol idir na riachtanais a aithnítear faoin Sainchuspóir seo agus na cinn atá le feiceáil sna pleananna comhshaoil/aeráide

Tá an plean comhshaoil/aeráide seo nasctha le Cusp4.N5.

Tá sé mar aidhm ag Cuspóir N5 de CSP na hÉireann éifeachtúlacht fuinnimh ar an bhfeirm a mhéadú trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh agus éascú a dhéanamh ar tháirgeadh agus ar úsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh. Baineann an riachtanas seo le gnéithe de Threoir 2018/2001, Rialachán (AE) 2018/1999, Treoir 2012/27/AE agus Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide na hÉireann (NECP) 2021-2030.

Laistigh de Threoir (AE) 2018/2001 40% ar a laghad d'ábhair in-athnuaite faoi 2030 ar leibhéal an AE. Táthar ag súil go n-iarrfar ar na Ballstáit sprioc táscach náisiúnta RES a mholadh a rannchuideoidh le sprioc foriomlán RES an AE i gcomhthéacs Phleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide (NECPanna) na mBallstát a thabhairt cothrom le dáta in 2023. Is é sprioc táscach na hÉireann don bhliain 2030 maidir le fuinneamh in-athnuaite, mar atá leagtha amach sa NECP, ná 34.1%. Cé, bunaithe ar fhoirmle leithdháilte scaireanna RES a úsáideadh le linn an phróisis NECP, tugtar le fios i measúnú tionchair REDIII féin sciar táscach 40% d'Éirinn. Ina theannta sin, i bhfianaise ghealltanais na hÉireann faoin Acht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú) 2021 astuithe GHG a laghdú 51% thar 2018 – 2030 is dócha go mbeidh ar Éirinn sciar RES de bhreis ar 40% a sheachadadh chun na buiséid charbóin agus na huasteorainneacha astuithe earnála a mheastar a bhunófar i ndlí na hÉireann go luath in 2022 a chomhlíonadh.

Geallann an Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021 a foilsíodh le déanaí an sciar den leictreachas in-athnuaite a mhéadú suas go dtí 80% le spriocanna sonracha mar seo a leanas:

- 1.5 - 2.5GW d'acmhainn ghréine ar scála greille
- Suas le 8GW d'acmhainn ghaoithe ar an gcladach
- 5 GW ar a laghad d'acmhainn gaoithe eischósta

Laistigh de Threoir 2012/27/AE is é an sprioc shonrach feabhas 32.5 % ar éifeachtúlacht fuinnimh faoi 2030 ar leibhéal an AE. Tá Ranníocaíocht Náisiúnta na hÉireann leis an sprioc seo leagtha amach sa NECP agus sa Straitéis Athchóirithe Fadtéarmach (LTRS). Foilsíodh an Plean Náisiúnta Iarfheistithe Cónaithe nua mar chuid den Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2021. Is é seo plean na hÉireann chun 500,000 teach a aisfheistiú faoi 2030, le leibhéal gan fasach de thiomantas acmhainní. Cuirfidh aisfheistiú tí go mór le baint amach spriocanna na hÉireann maidir le LTRS, NECP agus an Treoir um Éifeachtúlacht Fuinnimh.

Is í an Scéim Infheistíochta Caipitil an t-aon idirghabháil a chuireann leis an riachtanas seo agus pleananna comhshaoil/aeráide.

2.1.SO4.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
DPdechúpláilte	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaoil agus do leas ainmhithe	51ECO - Éicea-Scéim	O.8. Líon na heicteár nó na n-aonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	INVRE(47(1)(a)) - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile	52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRANS(47(1)(e)) - gníomhaíochtaí chun inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	52FVPO05 - Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	CLIMA(47(1)(i)) - gníomhaíochtaí chun athrú aeráide a mhaolú agus chun oiriúnú dó	52FVPO09 - Maolú athrú aeráide	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ORCHA(47(2)(d)) - úlloird nó garráin olóige a athphlandú nuair is gá sin tar éis grafadh éigeantach ar chúiseanna sláinte nó fíteashláintíochta ar threoir ó údarás inniúil an Bhallstáit nó chun oiriúnú don athrú aeráide.	52FVPO11 - Úlloird a Athphlandú	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53AECMGEN - AECM Ginearálta	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53SCEP- Clár Éifeachtúlachta Carbóin Díúil	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha

RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53SIM - Beart Corpraithe Tuí	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil	O.21. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad infheistíochta neamhtháirgiúil ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta táirgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53AECMCP77 - Beart Comhoibrithe AECM - Airteagal 77	O.32. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad comhair eile a fhaigheann tacaíocht (gan CEN a thuairiscítear faoi O.1 a áireamh)
RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).

Forbhreathnú

Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, deir Ceantar 4.W1 gur ón talmhaíocht a thagann an sciar is airde d'astuithe Gáis Tithe Glasa (GHG) in Éirinn. De réir na Gníomhaireachta Eorpaí Comhshaoil (EEA), in 2019 chuir talmhaíocht le 40.2% d'astaíochtaí GHG na hÉireann i gcomparáid le 12.7% don AE-27. Mar sin, tugtar an tosaíocht is airde in SO4 don ghá le hastuithe GHG a laghdú agus is é an príomhréimse sprice de roinnt idirghabhálacha éagsúla. Anuas ar na bearta go léir atá sa CSP, is píosa suntasach reachtaíochta é Plean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 a leagann amach plean mionsonraithe chun laghdú 51% a bhaint amach ar astaíochtaí foriomlána GHG faoi 2030. Sa phlean seo tá spriocanna don earnáil talmhaíochta a n-astaíochtaí GHG a laghdú le 22-30%. Cé gur meán é an CSP chun na spriocanna seo a bhaint amach, cuireann an Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021 gealltanais atá ceangailteach ó thaobh dlí ar an earnáil chun na spriocanna uailmhianacha seo a bhaint amach. Méadóidh sé seo fócas na hÉireann maidir le hastuithe de bharr na talmhaíochta a laghdú.

Maidir leis an gá atá le hastaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) a laghdú (Cusp4.N1) tabharfar aghaidh air trí roinnt idirghabhálacha. Soláthraítear san *Éicea-Scéim* tacaíocht d'fheirmeoirí a gheallann tabhairt faoi chleachtais talmhaíochta atá chun leasa na haeráide agus an chomhshaoil. Tá gníomhaíochtaí ar nós plandú crann, agus teorannú úsáid nítrigine san áireamh sa scéim seo. Soláthraítear sa *Scéim Feirmeoireacht Orgánaí* tacaíocht d'fheirmeoirí ar spéis leo modhanna feirmeoireachta orgánaí a chleachtadh seachas gnáthmhodhanna feirmeoireachta, ar gnách leo líon níos mó ionchuir a úsáid, amhail leasacháin agus lotnaidicídí. Tá poitéinseal leithlisithe carbóin níos mó ag córais feirmeoireachta orgánacha ná mar a bhíonn ag gnáthchórais (Cusp4.N2), agus mar sin cuireann sé go díreach le laghdú ar astaíochtaí GHG (Cusp4.N1).

Tá na *Bearta AECM* deartha freisin chun aghaidh a thabhairt ar an ngá atá le hastaíochtaí GHG de bharr na talmhaíochta a laghdú. Leis an *mBeart Ginearálta AECM* cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí a chuireann gníomhaíochtaí áirithe chun feidhme chun leasa na haeráide, an chomhshaoil agus na bithéagsúlachta, trí íocaíochtaí atá bunaithe ar chostais arna dtabhú nó ar ioncam ligthe thar ceal. Áirítear le gníomhaíochtaí faoin AECM a thugann aghaidh ar Cusp4.N1, ach níl siad teoranta do Fhéarach Íseal-Ionchuir agus leathadh sciodair Íseal-astuithe. Leis an *mBeart Comhair AECM* cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí a dhéanann feirmeoireacht i limistéir shainithe réamhshainithe a bhfuil ardtosaíocht comhshaoil ag baint leo chun gníomhartha saindeartha tírdhreacha/feirme a chur chun feidhme. Gheobhaidh feirmeoirí a fhaigheann tacaíocht faoin mbeart seo cúnaimh breise ó Fhoireann Tionscadail Chomhoibrithe chun gníomhartha den sórt sin a chur chun feidhme. Freisin, soláthrófar tacaíocht do

fheirmeoirí sa *AECM* d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla. Tá ról comhlántach ag infheistíochtaí neamhtháirgiúla sa *Bheart Ginearálta AECM* agus sa *Bheart Comhar AECM* chun cuidiú le cuspóirí agra-chomhshaoil agus aeráide a bhaint amach; agus chun luach comhshaoil na limistéar ina dtacaítear le hinfeistíochtaí den sórt sin a fheabhsú. Mar an gcéanna, sa *Scéim Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm* tá forálacha ann le haghaidh infheistíochtaí i dtrealamh a ligfidh d'fheirmeoirí méid na n-astaíochtaí Gáis Tithe Glasa a tháirgeann siad le linn a gcleachtais talmhaíochta a laghdú. I measc samplaí de threalamh den sórt sin tá Leatóirí Sciodair Astuithe Íseal agus painéil ghréine. Cuireann na bearta thuasluaite go léir go díreach le laghdú ar astaíochtaí GHG.

Léiríonn cusp4.W4 den anailís SWOT go bhfuil leathnú an tréada déiríochta níos tapúla in Éirinn ná an cumas maolaithe. Ó 2010 i leith, tá méadú beagán os cionn 40% tagtha ar líon iomlán na mbó déiríochta. Ina theannta sin, in 2020 thuairiscigh an Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) go n-aisíonn ba déiríochta níos mó meatán an duine ná ba diúil, rud a chiallaíonn go gcruthaíonn an fás sa tréad déiríochta dúshlán chomhshaoil suntasacha. Mar fhreagra air seo tá dhá idirghabháil á gcur i bhfeidhm ag Éirinn a théann i ngleic go sonrach leis an dúshlán seo. Sa *Chlár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil (SCEP)* soláthraítear tacaíocht d'fheirmeoirí a chuireann gníomhaíochtaí pórúcháin áirithe i bhfeidhm sa tréad mairteola, a bhfuil sé mar aidhm acu na hastaíochtaí foriomlána GHG a thagann ó tháirgeadh beostoic a laghdú. Mar shampla, is féidir cur chun feidhme innéacsanna pórúcháin a úsáid chun tréithe géiniteacha a fheabhsú agus chun éifeachtúlacht tréada a mhéadú, rud a ligeann do laghdú ar astaíochtaí meatáin a eascraíonn ón tréad mairteola náisiúnta. Tá sé mar aidhm ag an *Scéim Leasa Mairteola Déiríochta* leas eallaigh mairteola déiríochta a fheabhsú trí leas a bhaint as aithreacha ar innéacs ard mairteola déiríochta (DBI) i dtréada déiríochta. Tá sé mar aidhm feabhas a chur ar thréithe mairteola laonna ón tréad déiríochta chun coinneáil na laonna ar an oileán a éascú agus comhtháthú isteach i gcórais táirgthe áitiúla mar rogha ar onnmhairí beo ó thaobh leasa. Laghdófar a dtionchar ar an gcomhshaoil mar thoradh ar éifeacht dara hord de seo. Mar sin d'fhéadfadh an idirghabháil seo cur le laghdú ar gháis cheaptha teasa.

In *Idirghabháil Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí* tugtar tacaíocht le hoibriú Eagraíochtaí Táirgeoirí. Is féidir le POanna comhairle agus tacaíocht a thabhairt do chomhaltaí bearta a dhéanamh chun astaíochtaí GHG ar a bhfeirmeacha a laghdú. Chun cistiú ón Aontas Eorpach a fháil, ní mór íosmhéid 15% a bheith sna Cláir Oibriúcháin a chiallaíonn go bhféadfadh an idirghabháil seo aghaidh a thabhairt ar Cusp4.N1. Ar deireadh, *EIPs* tacaíocht a sholáthar do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' a dhíríonn ar aghaidh a thabhairt ar dhúshlán chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus aeráide, lena n-áirítear tionscadail a bhaineann le laghdú astuithe GHG, agus ar an gcaoi sin aghaidh a thabhairt go díreach ar Cusp4.N1.

An gá atá le feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh (Cusp4.N2) tugtar aghaidh air ar bhealaí comhchosúla trí roinnt idirghabhálacha. San *Éicea-Scéim*, tugtar aghaidh ar an riachtanas seo trí thacú le feirmeoirí a thugann faoi chleachtais talmhaíochta a thacaíonn le stórais charbóin a chothabháil i bhféaraigh agus i gcoillearnacha. Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, Cusp4.O4 Deirtear go méadaíonn síneadh an tséasúir féaraigh chomh maith leis an talamh atá á innilt an leibhéal féir úr a chaitear, rud a ghineann níos lú meatáin i gcomparáid le féar caomhnaithe, rud a mhaolaíonn astaíochtaí GHG. Trí thacú le feirmeoireacht fairsing, san *Éicea-Scéim* tugtar aghaidh go díreach ar Cusp4.N2. Ina theannta sin, tacaíonn an *Éicea-Scéim* le feirmeoirí bánseach ilspeicis a shéaladh, agus a gcuid ithir a aolú, rud a laghdaíonn brú talmhaíochta ar thailte féaraigh. Tugann sé seo aghaidh go díreach ar Cusp4.N2. Tugtar aghaidh freisin sa *Bheart Ginearálta AECM* ar an riachtanas seo trí thacaí a sholáthar d'fheirmeoirí a chuireann gníomhaíochtaí áirithe i bhfeidhm chun tairbhe na haeráide, amhail fála sceaigh a chur agus bainistiú féarach ionchuir íseal. Sa *bheart um Chomhar AECM* díritear ar réimsí leochaileachta níos airde, agus tacaíonn sé le gníomhartha lena n-áirítear bainistiú tailte móna. Cuid den bhainistíocht seo is ea ithreacha móna a athfhliuchadh. Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, Cusp4.O7 luaitear gur beart tábhachtach é leibhéil taise in ithreacha ar mhórán móna a choinneáil chun na stórais charbóin atá san ithir faoi láthair a chosaint ó ocsaídiú (caillteanas mar CO₂). Mar sin, sa *Chomhar AECM* tugtar aghaidh go díreach ar Cusp4.N2.

Ceanglaítear sa *Bheart um Ionchorprú Tuí* ar fheirmeoirí tuí a ghearradh agus é a ionchorprú isteach ina gcuid ithir ag am an bhuinte a dhéanfaidh carbón a leithlisiú in ithreacha curaíochta (Cusp4.N2). Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, i Cusp4.O21 imlínítear taighde a thaispeánann go ceadáítear le hionchorprú tuí in ithreacha curaíochta ábhar orgánach a ionchur go díreach ar ais in ithreacha, rud a mhéadaíonn a chion Carbón Orgánach san Ithir (SOC). Aimsíodh sa taighde, in aghaidh gach 4 thona de 15-20 tuí a corpraíodh thar thréimhse blianta, go raibh méadú comhfhreagrach 7-17% ar SOC sa 15cm uachtarach den ithir sin (ag brath ar cibé acu ar cuireadh curaíocht laghdaithe i bhfeidhm freisin).

Maidir le Cusp4.N3, ní thugann aon cheann de na hidirghabhálacha atá sa CSP aghaidh ar an ngá atá le cumas forlámhú carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú. Tá roinnt tionscnamh agus beart lasmuigh den CSP a chuidíonn le dul i ngleic leis an riachtanas seo. Ina measc seo tá an Scéim Deontais agus Prémhe um Fhoraoisiú, an Scéim um Chaomhnú Coillearnach Dúchais, Clár Foraoiseachta Bhord Foraoiseachta na hÉireann, an scéim ‘Fit Forests’ agus an Tionscadal Carbóin Feirme. Tá sonraí leagtha amach i gcuid 2.1.2.

Le *EIPanna* tugtar aghaidh ar Cusp4.N2 trí eolas a scaipeadh. Le *EIPanna* cuirtear tacaíocht ar fáil do ghrúpaí gníomhaíochta áitiúla chun teacht ar réitigh nuálacha ar fhadhbanna a bhaineann leis an aeráid, lena n-áirítear bealaí chun stórais charbóin atá ann cheana a bhainistiú go cuí, amhail tailte móna. Tugann an idirghabháil seo aghaidh freisin ar shaincheisteanna oiriúnaithe aeráide (Cusp4.N4) agus ar tháirgeadh fuinnimh in-athnuaite (Cusp4.N5) ar an mbealach céanna. Díritear ar thopaicí a bhaineann le dúshláin comhshaoil, bithéagsúlachta agus athraithe aeráide i sruth B den idirghabháil CEN, a fhaigheann formhór na leithdháileadh airgeadais don idirghabháil EIP ina iomláine. Ciallaíonn sé seo go gcuirtear acmhainní suntasacha ar fáil do na riachtanais seo a bhfuil ardtosaíocht ag baint leo ionas gur féidir aghaidh a thabhairt orthu go cuimsitheach.

Tugtar aghaidh go díreach sna *Éicea-Scéimeanna* agus sna bearta *AECM* ar an ngá atá le hoiriúnú aeráide a spreagadh (Cusp4.N4). Sna *Éicea-Scéimeanna* cuirtear tacaíochtaí ar fáil d’fheirmeoirí a thugann faoi chleachtais talmhaíochta ar leith, lena n-áirítear feirmeoireacht fairsing, plandáil crann, bearradh ilspeicis a fhuáil, agus éagsúlú barr a fheabhsú. Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, luaitear i Cusp4.O24 go bhfuil is féidir le réitigh atá bunaithe ar an dúlra a bheith an-éifeachtach chun oiriúnú aeráide a fheabhsú. Mar sin, leis na cleachtais a dtacaítear leo faoin *Éicea-Scéim*, déantar brú talmhaíochta ar thalamh a laghdú, agus cáilíocht agus struchtúr na hithreach a fheabhsú, rud a fhágann go mbeidh an ithir níos athléimní in aghaidh imeachtaí aimsire foircneacha ar nós tuilte. Sa *Bheart Comhair AECM* tugtar tosaíocht do cheantair leochaileachta, agus soláthraíonn sé tacaíocht do bhearta saincheaptha feirme, úrdhreacha agus do bharrcheantair a théann chun tairbhe na haeráide agus na timpeallachta. Ar cheann de chuspóirí na scéime tá tacaíocht a chur ar fáil d’fheirmeoirí trí Fhoireann Tionscadal Comhair áitiúil chun cabhrú leo a dtuiscint ar athrú aeráide a fheabhsú, rud a ligeann dóibh cinntí eolasacha a dhéanamh ar a bhfeirmeacha maidir le hoiriúnú aeráide, ag tabhairt aghaidh go díreach ar Cusp4.N4. Sa bhreis air sin, le *hIdirghabháil Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí* éascófar d’fheirmeoirí comhairle a fháil maidir le hoiriúnú aeráide trí bhallraíocht de chuid PO. Ina theannta sin, ní mór do 15% de mhaoiniú an AE a chuirtear ar fáil do POanna cur le riachtanais a bhaineann leis an aeráid agus leis an gcomhshaol. Mar sin, d’fhéadfadh an idirghabháil seo cur le Cusp4.N4. Ceann de na téamaí táscacha faoi chlár LEADER na hÉireann ná “Forbairt Inbhuanaithe na Timpeallachta Tuaithe agus Maolú agus Oiriúnú don Athrú Aeráide”. Dá bhrí sin, tá an poitéinseal ag an idirghabháil seo aghaidh a thabhairt ar Cusp4.N4.

Sa *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm* soláthraítear tacaíocht d’infheistíochtaí i dteicneolaíochtaí agus i dtrealamh lena n-áirítear trealamh bailithe agus stórála uisce báistí, painéil ghréine agus aonaid aisghabhála teasa, ag tabhairt aghaidh ar an ngá atá le hoiriúnú aeráide a spreagadh (Cusp4.N4). Tugtar aghaidh freisin ar an ngá atá le héifeachtúlachtaí fuinnimh ar an bhfeirm a mhéadú trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh agus chun táirgeadh agus úsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite a éascú (Cusp4.N5) trí thacaíocht d’infheistíochtaí i bhfuinneamh in-athnuaite ar an bhfeirm, amhail painéil ghréine. Le

Infheistíochtaí Neamhthairgiúla don AECM cuirtear tacaíocht ar fáil freisin d'infheistíochtaí a chuidíonn le dul i ngleic le hathrú aeráide agus le dúshláin a bhaineann leis an gcomhshaol. I measc na ngníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht infheistíochta dóibh tá crainn a chur chomh maith le hathnuachan, barrscoitheadh agus leagan fála sceaigh nua. Soláthraíonn na gníomhartha seo níos mó stórais charbóin agus fásra, rud a chabhraíonn le hastaíochtaí GHG de bharr na talmhaíochta a laghdú chomh maith leis an ngá le hoiriúnú aeráide a spreagadh. Ar an ábhar sin, tugtar aghaidh san idirghabháil seo ar Cusp4.N1, Cusp4.N2 agus Cusp4.N4.

Ar deireadh, trí thacaíocht faoi *Idirghabháil Eanála in Eanáil na dTorthaí agus na Glasraí*, soláthróidh POnna comhairle agus faisnéis do chomhaltáí maidir le glacadh agus úsáid teicneolaíochtaí nua agus beidh an cumas acu dá réir cur le Cusp4.N5.

2.1.SO4.5 Nuair is ábhartha, fírinne le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO4.7 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár LIFE (do SO4, SO5, SO6 amháin) : **Níl**

2.1.SO4.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh don chuspóir sonrach seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonrach seo ar taispeáint go hiomlán i gcló trom]	Luach sprice
R.11/Torthaí agus Glasraí - Comhchruinniú an tsoláthair Sciar luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe	72.18%
R.12 - Oiriúnú don athrú aeráide Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun oiriúnú aeráide a fheabhsú	4.76%
R.14^{PR} - Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogach agus i dtailte móna)	8.88%
R.15^{CU} - Fuinneamh in-athnuaite ó thalmhaíocht agus foraoiseacht agus ó fhoinsí in-athnuaite eile Infheistíochtaí tacaíthe i gcumas táirgthe fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear bithbhunaithe (i MW)	25.54 MW
R.16^{CU} - Infheistíochtaí a bhaineann leis an aeráid Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite nó bithábhair	15.05%
R.19^{PR} - Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint Sciar an limistéir talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biotáille a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)	10.61%
R.22^{PR} - Bainistiú cothaitheach inbhuanaithe Sciar den limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach	42.44%
R.24^{PR} - Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí Sciar an Limistéir Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.	7.45%
R.28^{CU} - Feidhmíocht chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide	234,898.00

R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%
---	-------

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.12 Oiriúnú don Athrú Aeráide

Laistigh de SO4, sa *Bheart Ginearálta AECM, Beart Comhair AECM* agus san *Éicea-Scéim* rannchuidítear leis an spriocluach do R.12. Is é an spriocluach iomlán ná 4.76%, is é sin líon na heicteár a íocadh faoi ghealltanais tacaíthe chun oiriúnú don athrú aeráide a spreagadh. Cuidíonn na hidirghabhálacha go léir le haghaidh a thabhairt ar Cusp4.N4 (oiriúnú don athrú aeráide).

Tá na luachanna sprice do na *Bearta AECM* bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a thacaíonn le hoiriúnú don athrú aeráide. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. I measc na ngníomhartha atá san áireamh i ríomh R.12 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS), tá barra gabhála, íoschuraíocht, barrscoitheadh, leagan agus cur fála sceach nua agus plandáil garrán de chrainn dhúchasacha.

Is é an méid a chuireann an *Éicea-Scéim* le R.12 ná 215,232 heicteár. Glacann an figiúr seo leis go dtabharfaidh 78,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 1 (AP1), ag caomhnú gnéithe tírdhreacha, agus go dtabharfaidh 39,000 feirmeoir faoin rogha feabhsaithe faoi AP1. Éilíonn an rogha rialta go ndéanfaí tairbhíthe 7% dá bhfeirm a chur i leith gníomhaíocht neamhtháirgiúil; Éilíonn an rogha feabhsaithe go mbeadh feirmeoirí 3% breise dá bhfeirmeacha curtha i leith gníomhaíocht neamhtháirgiúil (10%). Ag glacadh leis go bhfuil meánmhéid feirme de 32 heicteár, cuireann AP1 agus AP1 (feabhsaithe) 212,160 heicteár leis an spriocluach.

Glactar leis freisin le ríomh an luach sprice go dtabharfaidh 10,000 feirmeoir faoi AP4, ag cur crann agus fála sceach dúchasach, agus go dtabharfaidh 10,000 feirmeoir eile faoin rogha feabhsaithe faoi AP4. Ceanglaítear leis an rogha rialta ar fheirmeoirí trí chrann a chur in aghaidh an heicteáir agus éilíonn an rogha fheabhsaithe sé chrann in aghaidh an heicteáir a chur ar fheirmeoirí. Ag glacadh leis go bhfuil meánmhéid feirme de 32 heicteár, cuireann AP4 agus AP4 (feabhsaithe) 1,152 heicteár leis an spriocluach.

Ar deireadh, glactar leis freisin le ríomh na sprice luacha go dtabharfaidh 1000 feirmeoir faoi AP8 (ag cur báinseacha ilspeicis). Ag glacadh leis gurb é 32 heicteár meánmhéid na feirme, cuireann AP8 1,920 heicteár leis an sprioc. Mar sin is é 215,232 heicteár an t-achar iomlán atá clúdaithe faoi na APanna ar fad. Féach tábla SO4.1 le haghaidh a céatadán iomlán UAA faoi cheangaltais tacaíthe in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO4.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.12							
Eco -Scheme	0	215,232	215,232	215,232	215,232	215,232	0
AECM (General)	20,800	20,800	20,800	20,800	20,800	0	0
AECM (Co-op)	90626	181253	181253	181,253	181,253	0	0
Total annual	111,426	417,285	417,285	417,285	417,285	0	0
Total hectares without DC	111,426	215,232	215,232	215,232	215,232	215,232	0
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
Totals (R.22)	2.46%	4.76%	4.76%	4.76%	4.76%	4.76%	0.00%

R.14 Stóráil Carbóin in Ithreacha agus Bithmhais

Laistigh de SO4, cuireann an *Beart Ginearálta AECM, Beart Comhair AECM, Tacaíocht Ioncaim Chomhcheangailte le haghaidh Cúnamh Próitéine, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach, an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil (SCEP)* agus an *Beart Corpraithe Tuí* go léir le R.14. Is é an spriocluach iomlán ná 8.88%, is é sin líon na heicteár a íocadh faoi na scéimeanna éagsúla arna léiriú mar chéatadán den UAA iomlán.

Rannchuidíonn na *Bearta Ginearálta agus Comhair AECM* araon le haghaidh a thabhairt ar Cusp4.N1, Cusp4.N2, agus Cusp4.N3 tríd an méid a chuireann siad leis an spriocluach do R.14.

Tá na luachanna sprice don *Bearta AECM* bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a thacaíonn le stóráil carbóin in ithreacha agus bithmhais. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear leis na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.14 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS), crainn a chur, féarach buan a bhfuil féarach forleathan air, barr farae Brassica, Aoileach Glas, Féarach le hionchur íseal, fáлта sceach nua a chur, íoschuraíocht, imeall páirce, talamh branar, féarach móna le hionchur íseal.

Mar shampla, laghdaítear na hastaíochtaí GHG a bhaineann le gnáthghníomhartha treabhdóireachta mar go bhfuil gá le níos lú breosla chun é a dhéanamh mar gheall ar an ngníomh íosta curaíochta, lena n-áirítear teicníc an druileála díri (i.e. ní mór an barr a chur gan an ithir a aisiompú). Tugann sé seo aghaidh go díreach ar Cusp4.N1. Spreagann an beart plandála crann crainn a chur ar fheirmeacha nach gcuirfí iad murach sin. Deimhníonn crainn carbón, rud a fhágann go bhfeabhsaítear na linnte carbóin ar fheirm na hÉireann mar gheall ar an ngníomh seo. Mar sin, díritear go díreach ar Cusp4.N2.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á chothabháil). Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú.

Rannchuideoidh an *Beart Corpraithe Tuí* le Cusp4.N2 (cosaint agus cothabháil stór carbóin a fheabhsú) trína rannchuidiú le R.14. Tá ranníocaíocht na hidirghabhála seo leis an spriocluach réamh-mheasta bunaithe ar thaithí nuair a bheidh an scéim phíolótach in idirthréimhse an RDP.

Rannchuideoidh an *SCEP* ranníocaíocht de 256,667 go dtí an spriocluach iomlán do R.14. Úsáidtear comhéifeacht 1.2 LU/ha chun líon na “n-ainmhithe tagartha” a thiontú go líon na heicteár atá incháilithe don scéim. Is iad seo na “heicteár tagartha” le haghaidh íocaíochta faoin BDGP i ngach bliain den Chlár. Fanann na “heicteáir tagartha” seasmhach ar feadh na scéime. Beidh feirmeoir a bhfuil roinnt heicteár ina sheilbh aige agus atá níos lú ná líon na “heicteár tagartha” ríofa, fós incháilithe le haghaidh rannpháirtíochta sa scéim, ach ní bhfaighidh sé íocaíocht ach amháin ar líon na heicteár iarbhír atá ina seilbh. Tá na réamh-mheastacháin seo bunaithe ar ionchas réasúnach maidir le glacadh ag cur san áireamh an glacadh reatha ar an gclár Sonraí Mairteola agus Géanómaíochta atá ann faoi láthair agus an leithdháileadh buiséid don chlár atá beartaithe. Déanfaidh gníomhartha a dhéanfar faoin scéim seo feirmeoirí níos éifeachtaí sa tslí ina bpórafóinn siad agus ina n-ardaíonn siad ba diúil, agus mar sin rannchuideofar le laghdú astuithe Gáis Tithe Glasa amhail meatán mar thoradh ar thalmhaíocht (Cusp4.N1).

Chun comhaireamh dúbailte a sheachaint, níl an limistéar faoi SCEP agus an OFS san áireamh sa spriocluach. Mar eisceacht, in 2024, tá an limistéar faoin SCEP beagán níos mó ná an limistéar faoi AECM agus SIM le chéile agus mar sin is é an luach sprice don bhliain sin. Féach tábla SO4.2 le haghaidh céatadán iomlán an UAA faoi cheangaltais tacaithe in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO4.2

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.14							
AECM (General)	0	137,257	205,885	205,885	205,885	205,885	68,628
AECM (Co-op)	0	77,947	155,895	155,895	155,895	155,895	77,947
SIM	0	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	0
SCEP		256,667	256,667	256,667	256,667	256,667	
OFS		102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	
Total annual values	0	256,667	401,780	401,780	401,780	401,780	146,575
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
%	0.00%	5.67%	8.88%	8.88%	8.88%	8.88%	3.24%

R.15 Fuinneamh in-athnuaite ó thalmhaíocht, foraoiseacht agus ó fhoinsí in-athnuaite eile

Laistigh de SO4 is í an *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS)* an t-aon idirghabháil a chuireann le R.15. Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 25.5 Meigeavata, ar luach carnach é a fhabhraíonn thar thréimhse an chláir. . Téann OFCIS i ngleic le Cusp4.N1 (astaíochtaí GHG de thoradh na talmhaíochta a laghdú), Cusp4.N4 (oiriúnú aeráide a spreagadh), agus Cusp4.N5 (éifeachtúlachtaí fuinnimh a mhéadú ar an bhfeirm trí úsáid acmhainní fuinnimh in-athnuaite) tríd an spriocluach a bhaint amach do an táscaire seo, mar gheall ar an méadú ar tháirgeadh fuinnimh in-athnuaite mar thoradh air.

Tá na meastacháin don spriocluach bunaithe ar thaithí TAMS II (an idirghabháil choibhéiseach sa chlárthréimhse roimhe seo). Rinneadh 1,250 infheistíocht san iomlán agus meastar go mbeidh táirgeadh 25.5 Meigeavata d'fhuinneamh in-athnuaite mar thoradh air. Féach tábla SO4.3 le haghaidh meigeavata a tháirgtear in aghaidh na bliana.

Tábla SO4.3

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.15							
OFCIS	0.30	1.64	1.80	11.00	10.80		
Total annual	0.30	1.64	1.80	11.00	10.80	0.00	0.00
Total cumulated	0.30	1.94	3.74	14.74	25.54	25.54	25.54
Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%

R.16 Infheistíochtaí a bhaineann leis an aeráid

Laistigh de SO4, *Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla don AECM* agus an *OFCIS* cur le R.16. Is é an spriocluach iomlán ná 15.05%, is é sin líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht ábhartha arna shloinneadh mar chéatadán de líon iomlán na bhfeirmeacha. Is luach carnach é seo a chiallaíonn go léiríonn an céatadán an céatadán fabhraithe d'fheirmeacha clúdaithe faoi na scéimeanna thar thréimhse na clárthréimhse.

Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla don AECM cuireann sé le Cusp4.N1 (laghdú astaíochtaí GHG mar thoradh ar thalmhaíocht), Cusp4.N2 (Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh) agus Cusp4.N4 (Oiriúnú Aeráide a spreagadh) trína rannchuidiú le R.16. Is é líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi NPI AECM, arna ghabháil faoi R.16 ná 15,400 (neamhcharnach). Tá

an rannchuidiú idirghabhála seo leis an spriocluach bunaithe ar an méid measta a ghlacfar ar ghníomhartha molta, bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide i GLAS. Is iad na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.16 ná crainn a chur, fáлта sceach a chur, úlloird thraidisiúnta, imeall bruachánach, criosanna crann. Maolaíonn na gníomhartha seo an t-athrú aeráide trí charbón a fhorlámhú ach baineann siad freisin le hoiriúnú de réir mar a chruthaíonn níos mó crann/fálta sceach sa tírdhreach conairí dúlra agus cabhraíonn siad le teagmhais tuilte a rialú agus cuireann siad foscadh níos mó ar fáil d'ainmhithe do dhálaí foircneacha aimsire mar thonnta teasa.

Cuireann an *OFCIS* le Cusp4.N1 (laghdú astaíochtaí GHG mar thoradh ar thalmhaíocht) agus le Cusp4.N5 (éifeachtúlachtaí fuinnimh méadaithe ar an bhfeirm trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua) trína rannchuidiú le R.16. Déanann sé amhlaidh trí chúnamh deontais a sholáthar ar infheistíochtaí do theicneolaíochtaí agus do threalamh cosúil le painéil ghréine agus trealamh le haghaidh Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS). Tá na réamh-mheastacháin don rannchuidiú idirghabhála seo leis an spriocluach bunaithe ar ghlacadh infheistíochtaí faoi TAMS II den RDP 2014-2020. agus meastar go gcuirfidh thart ar 5,000 feirm leis an spriocluach. Féach tábla SO4.4 le haghaidh líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO4.4

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.16							
AECM NPI (General)	0	4,000	6,000	0	0	0	0
AECM NPI (Cooperation)	0	2,000	2,000	1,000	300	100	0
OFCIS	60	285	360	2,290	2,305	0	0
Total annual	60	6285	8360	3290	2605	100	0
Total cumulated	60	6345	14705	17995	20600	20700	20700
Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.00%	0.00%	0.00%	1.66%	3.34%	15.05%	15.05%

R.19: Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint

Laistigh de SO4, tá an *AECM* (*Bearta Ginearálta AECM agus Beart Comhair AECM araon*), *Éicea-Scéimeanna*, *an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí* agus *an Beart Corpraithe Tuí* na hidirghabhálacha amháin a cuireann le R.19. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos don táscaire seo ná 10.61%, is é sin líon na heicteár a íocadh faoin scéim, arna shloinneadh mar chéatadán den UAA iomlán. Cuireann bearta Ginearálta agus Comhair AECM araon le Cusp4.N1, Cusp4.N2, agus Cusp4.N3 tríd an spriocluach do R.19 a bhaint amach. Is é Beart Comhair AECM, áfach, a chuidíonn le dul i ngleic le Cusp4.N4 (Oiriúnú Aeráide a spreagadh), toisc go ndírítear sa bheart seo ar réimsí tosaíochta réamhshainithe atá níos so-ghabhálaí i leith tionchair dhiúltacha an athraithe aeráide. Cuidíonn an BCS le dul i ngleic le Cusp4.N2. Cuireann an Éicea-Scéim 480,000 heicteár, cuireann AECM Ginearálta 165,810 heicteár, cuireann Comhar AECM 155,942 heicteár, agus cuireann SIM 40,000 heicteár leis an spriocluach iomlán de R.19. Níl an limistéar SIM agus AECM san áireamh sa spriocluach mar gheall ar chomhaireamh dúbailte leis an limistéar faoin Éicea-Scéim.

Tá na spriocluachanna le haghaidh AECM gach bliain bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe ar shláinte na hithreach. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.19 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, féarach buan a bhfuil féarach forleathan air, Barr farae Brassica, Aoileach glas, Féarach le hionchur íseal, Fál nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce agus ar deireadh, Talamh branair. Féach tábla SO4.4 le haghaidh céatadán iomlán an UAA faoi cheangaltais tacaíthe in aghaidh na hidirghabhála.

Mar shampla, spreagann gníomh AECM maidir le bainistiú comhshaoil branar arúil branar a fhágáil gach earrach. Ina theannta sin, éilíonn an gníomh barr clúdaigh a chur san fhómhar chun cothaithe

iarmharacha a ionsú. Cosnaíonn sé seo cáilíocht na hithreach a mbeidh níos lú leasacháin ag teastáil uithi an bhliain dár gcionn don toradh céanna chomh maith le feirmeoireacht níos fairsinge a spreagadh toisc nach ndéantar feirmeoireacht ar an bpáirc. Mar sin, téann an gníomh seo i ngleic le Cusp4.N1.

Spreagann barraí farae brassica gníomhaíochta AECM feirmeoirí chun an barr seo a tháirgeadh raidhse luibhe i dtréimhse ama réasúnta gearr. Cuidíonn sé seo le fiailí a shochtadh agus ag an am céanna cosaint a thabhairt do chomhbhailiúcháin ithreach ó dhíleoga troma i rith an gheimhridh. Le cáilíocht ithreach níos fearr, tá níos mó torthúlachta sna hithreacha a chuireann fás barra agus barra agus crann chun cinn, agus is stórais charbóin an dá cheann acu. Mar sin, tugtar aghaidh ar Cusp4.N2.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á chothabháil). Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaíthe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú.

Is é an ranníocaíocht don éicea-scéim do R.19 ná 480,000 heicteár. Glacann an figiúr seo leis sin go dtabharfaidh 5,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid a bhaint as Leatóir Leasacháin Rialaithe GPS) chun leasachán a scaipeadh. Meastar freisin go bhféadfaidh 1,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 7 (Barr Briseadh a Fhás), go bhféadfaidh 1000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 8 (Saíolán ilspeicis a chur) agus go bhféadfaidh 8,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 6 (Sampláil Ithreach & Aoiliú Cuí). Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 60,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 15,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 480,000 heicteár. B'fhéidir go roghnódh roinnt feirmeoirí níos mó ná ceann amháin de na bearta seo a dhéanamh, ach ní dhearnadh iad a chomhaireamh ach uair amháin don ríomh seo. Ag cur san áireamh an acmhainneacht le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha, is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.19 ná an t-achar iomlán faoi éicea-scéimeanna Féach tábla SO4.5 le haghaidh heicteáir iomlána in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO4.5

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eco Scheme	0	480,000	480,000	480,000	480,000	480,000	0
AECM (General)	0	110,540	165,810	165,810	165,810	165,810	55,270
AECM (Cooperation)	0	77,971	155,942	155,942	155,942	155,942	77,971
Organic Farming Scheme	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	
SIM		40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000
Total annual	0	811,387	974,451	1,016,914	1,077,346	1,178,653	173,241
Total Annual (without double counting)	0	480,000	480,000	480,000	480,000	480,000	173,241
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
%	0.00%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	3.83%

R.22: Bainistiú Inbhuanaithe Cothaitheach

Laistigh de SO4, tá an AECM agus an Éicea-Scéim cur le R.22. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos don táscaire seo ná 42.44%, sin líon na heicteár a íocadh, arna shloinneadh mar chéatadán den UAA iomlán. Is é ranníocaíocht an Éicea-Scéim do R.22 ná 1,920,000 heicteár. Is ionann ranníocaíocht an AECM Ginearálta le R.22 agus 180,810 heicteár agus ranníocaíochta an Comhar AECM agus 155,942 heicteár. Agus an poitéinseal le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha á gcur san áireamh, is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.22 an t-achar iomlán faoin Éicea-Scéim. Is é an luach uimhreora do 2029 an limistéar iomlán a bhfuil gealltanais tacaíthe faoi AECM, mar an Éicea-Scéim nach bhfuil

cláraithe sna blianta seo. Féach tábla SO4.5 le haghaidh na heicteáir iomlána faoi cheangaltais tacaithe in aghaidh na hidirghabhála.

Don *AECM*, bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlactar le gníomhartha ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe ar cháilíocht an uisce agus ar shláinte na hithreach. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.22 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, Barr farae Brassica, Aoileach glas, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan a bhfuil go leor féarach air, Fálta sceach nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce, Talamh branair agus Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS).

Mar shampla, éilíonn gníomhaíocht leathadh sciodair Astuithe Íseal ar fheirmeoirí sciodar a úsáid ar cheann amháin, nó meascán de, leathadh banda, córais insteallta nó teicnící ráibe bróg. Bainistíonn na teicníochtaí seo úsáid leasacháin ar bhealach níos éifeachtaí ná mar a dhéanann gnáth-theicníochtaí a laghdaíonn ocsaíd nítriúil, amóinia agus astuithe eile. Mar sin tugtar aghaidh ar an ngá atá le hastaíochtaí GHG ó thalmhaíocht a laghdú (Cusp4.N1).

Ina theannta sin, tá ceanglas faoin *AECM* samplaí ithreach a thógáil mar chuid den Phlean Inbhuanaitheachta Feirme a ligfidh d'fheirmeoirí féachaint cá bhfuil gá acu lena mbainistíocht cothaitheach a fheabhsú, agus na gníomhartha riachtanacha a chur i bhfeidhm chun an sprioc a bhaint amach.

San *Éicea-Scéim* glactar leis sprioc de 1,920,000 heicteár go dtabharfaidh 45,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 3 (Nítrigin Cheimiceach a Theorannú) agus go dtabharfaidh 5,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid de Leatóir Leasacháin Rialaithe GPS) chun leasachán a scaipeadh. Meastar freisin go bhféadfaidh 1,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 7 (Barr Briseadh a Fhás), go bhféadfaidh 1000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 8 (Saíolán ilspeicis a chur) agus go bhféadfaidh 8,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 6 (Sampláil Ithreach & Aoiliú Cuí). Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 60,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 60,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 1,920,000 heicteár. B'fhéidir go roghnódh roinnt feirmeoirí níos mó ná ceann amháin de na bearta seo a dhéanamh, ach ní dhearnadh iad a chomhaireamh ach uair amháin don ríomh seo.

Tábla SO4.6

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.22	Eco -Scheme	0	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	0
	AECM (General)	0	120,540	180,810	180,810	180,810	180,810	60,270
	AECM (Co-op)	0	77,971	155,942	155,942	155,942	155,942	77,971
	Total annual	0	2,118,511	2,256,752	2,256,752	2,256,752	2,256,752	138,241
	Total hectares without DC	0	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	138,241
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	Totals (R.22)	0.00%	42.44%	42.44%	42.44%	42.44%	42.44%	3.06%

R.24 Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí

Cuireann *Bearta Ginearálta agus Comhair an AECM* agus an *Scéim Feirmeoireachta Orgánaí* le haghaidh a thabhairt ar Cusp4.N1 tríd an spriocluach do R.24 a bhaint amach. Is é an spriocluach iomlán do R.24 ná 7.45%.

Is ionann ranníocaíochtaí *AECM Ginearálta* agus 141,330 heicteár agus is ionann ranníocaíochtaí *Comhar AECM* agus 123,656 heicteár. Bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhartha ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe in úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. I measc na ngníomhartha atá san áireamh i ríomh R.24 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS), tá: imeall páirce, féarach ionchuir íseal agus féarach buan a bhfuil féarach forleathan air.

Mar shampla, cuireann gníomh AECM ar fhéarach buan atá ar féarach go forleathan srian ar ionchuir leasacháin agus cuireann sé cosc ar úsáid lotnaidicídí agus luibhicídí ach amháin chun spotchóireáil nó cuimilt fiailí chun neantóga nó speicis neamhdhúchasacha ionracha eile a rialú. Ag cur san áireamh go bhféadfadh barrachas ceimiceáin a bheith ag sceitheadh isteach san atmaisféar mar thoradh ar luibhicídí agus lotnaidicídí a chur i bhfeidhm, comhlíontar an gá atá le hastaíochtaí GHG de bharr na talmhaíochta (Cusp4.N1) a laghdú.

Do Ghrúpaí Comhoibríthe AECM, forbróidh feirmeoirí agus comhairleoirí a bPlean Inbhuanaitheachta Feirme bunaithe ar Phlean Gníomhaíochta Áitiúil a shainaitníonn tosaíochtaí laistigh den limistéar comhoibríthe, lena n-áirítear bagairtí ó ró-úsáid lotnaidicídí. Mar sin, díreofar go héifeachtach na gníomhartha a chuidíonn leis an táscaire seo chun a spriocanna faoi seach a bhaint amach.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO4.7 le haghaidh achoimre ar na hidirghabhálacha a chuireann leis an táscaire seo.

Tábla SO4.7

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.24							
OFS (Conversion)	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
OFS (Maintenance)	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
AECM (General)	0	94,220	141,330	141,330	141,330	141,330	47,110
AECM (Co-op)	0	61,828	123,656	123,656	123,656	123,656	61,828
Total hectares without double counting	0	156,048	264,986	264,986	264,986	336,901	108,938
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
Totals (R.24)	0.00%	3.45%	5.86%	5.86%	5.86%	7.45%	2.41%

R.28: Feidhmíocht chomhshaoil/aeráide trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh de SO4, rannchuidíonn *Tacaíocht do Ghrúpaí Comhair laistigh den AECM faoi Airteagal 77* (Airteagal 77 AECM anseo feasta) agus sruth B de Chomhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna) le R.28. Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 234,898, sin an méid daoine a fuair oiliúint nó tacaíocht faoi aon cheann de na hidirghabhálacha a chuireann le R.28. Maidir le *Oiliúint chun an AECM a chur i bhfeidhm* agus *Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm* rannchuidíonn siad freisin le R.28 ach ní thugann siad aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi *Cusp4*. Is luach carnach é an spriocluach a chiallaíonn go léiríonn sé an méid iomlán daoine ar tugadh tacaíocht

dóibh ar feadh na tréimhse cláraithe ar fad agus go léiríonn sé na scéimeanna go léir le chéile. Is é an spriocluach carnach le haghaidh *Airteagal 77 AECM* ná 100,000 duine agus is é an spriocluach carnach do shruth B de *EIPanna* ná 7,500 duine.

Comhlánaíonn *Airteagal 77 AECM* Beart Comhair AECM trí thacaíocht riaracháin a sholáthar chun grúpaí áitiúla gníomhaíochta a chruthú agus a chothabháil a dhéanann tionscadail a bhfuil buntáistí aeráide, comhshaoil nó bithéagsúlachta acu. Mar sin, cuidíonn sé le haghaidh a thabhairt ar na riachtanais chéanna atá leis an mBeart Comhair (Cusp4.N1, Cusp4.N2, agus Cusp4.N4) tríd an idirghabháil sin a éascú, agus trí eolas agus nuálaíocht a fheabhsú sna réimsí ábhartha. Tá 8 dtionscadal comhair beartaithe a chumhdóidh thart ar 10,000 feirmeoir in 2024 agus 2029, agus 20,000 feirmeoir idir 2025-2028. Tá an figiúr seo bunaithe ar eispéiris sa chlárthréimhse roimhe seo.

Díríonn *EIPanna* le tacaíocht faoi shruth B ar thionscadail atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann leis an aeráid, leis an gcomhshaoil agus leis an mbithéagsúlacht. Cuidíonn tacaíocht do thionscadail nuálaíochta le gach ceann de na riachtanais a aithníodh faoi SO4, seachas an gá atá le cumas um cheapadh carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú, rud nach dtugtar aghaidh air in aon idirghabháil sa CSP. Féach tábla SO4.8 le haghaidh líon na gcúrsaí oiliúna a soláthraíodh in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO4.8

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.28	EIPs stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
	AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
	AECM - Art. 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
	Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
	Total annual	17,500	55,750	62,090	40,200	27,108	21,500	10,750
	Totals cumulative	17,500	73,250	135,340	175,540	202,648	224,148	234,898

R.29: Forbairt na Talmhaíochta Orgánaí

Is í an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí an t-aon idirghabháil a chuireann leis an táscaire toraidh seo. Déantar an táscaire toraidh seo a chainníochtú de réir líon na heicteár a íocadh faoin scéim, arna shloinneadh mar chéatadán de líon iomlán na bhfeirmeoirí in Éirinn. Is é an sprioc iomlán atá leagtha síos do R.29 ná 7.45%. Tá sé seo ag teacht le ranníocaíocht náisiúnta na hÉireann le sprioc 2030 an AE de 25% de thalamh talmhaíochta an AE faoin bhfeirmeoireacht orgánach.

Tá an sprioc do R.29 bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO4.8 le haghaidh na heicteáir iomlána de UAA 'á chomhshó' go feirmeoireacht orgánach agus iomlán na heicteár UAA orgánach 'i gcothabháil'. Ós rud é go bhfuil níos mó poitínseal leithlisithe carbóin ag córais feirmeoireachta orgánaí ná mar atá ag gnáthchórais feirmeoireachta, tugtar aghaidh ar an ngá atá le hastuithe Gáis Tithe Glasa de bharr na talmhaíochta (Cusp4.N1) a laghdú.

Tábla SO4.9

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

R.11: Comhchruinniú an tsoláthair

Laistigh de SO4, Idirghabhálacha Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí tá an cumas aige aghaidh a thabhairt ar Cusp4.N1 (Astuithe Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú). Is í an idirghabháil aonair a chuireann le R.11 ná Idirghabhálacha Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.11 ná 72.18%. Agus 72.18% á ríomh, meastar go bhfanfaidh VMP comhcheangailte na ET torthaí agus glasraí uile na hÉireann cothrom i ndiaidh 2023, i gcomparáid le réamhaisnéis earnála torthaí agus glasraí ag fás 2% bliain ar bhliain. Féach Tábla SO3.2 thíos.

Tábla SO4.10

		2023	2024	2025	2026	2027
R.11	Total value of marketed production	221,424,934	225,853,433	230,370,501	234,977,912	239,677,470
	Total value of production of the sectors concerned	306,777,192	312,912,736	319,170,991	325,554,411	332,065,499
	Totals annual values	72%	72%	72%	72%	72%

2.1.SO4.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cabhróidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach le baint amach na riachtanas a shainithnítear faoi SO4. Maidir le Cusp4.N3 ní thugtar aghaidh air sa CSP.

- Tugann an tÉicea-Scéim, AECM Ginearálta, Comhar AECM (lena n-áirítear tacaíocht arna soláthar faoi Airteagal 77 de rialachán CSP) aghaidh ar na riachtanais go léir (i.e. Cusp4.N1 – Cusp4.N5, gan Cusp4.N3 a áireamh) agus
- Tugann an OFS agus an Beart um Ionchorprú Tuí aghaidh freisin ar chuspóir 4.N1 agus 4.N2
- Tugann Idirghabháil Earnálach san Earnáil Torthaí agus Glasraí, EIPanna agus OFCIS aghaidh ar chuspóir 4.N4 freisin.
- Tugann AECM Training, OFCIS, agus Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí aghaidh freisin ar chuspóir 4.N5.

Beart Ginearálta AECM

Na haschuir bhliantúla pleanáilte faoi na *Beart Ginearálta AECM* bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchomparáide sa bheart agra-comhshaoil aeráide i gClár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020. Cabhróidh Bearta AECM (Ginearálta agus Comhar) go díreach le hastuithe Gáis Tithe Glasa a eascraíonn as an talmhaíocht a laghdú (Cusp4.N1), feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana (Cusp4.N2), agus chun oiriúnú aeráide a spreagadh (Cusp4.N4). Is leor an

leithdháileadh airgeadais iomlán de €610 milliún don bheart Ginearálta chun an sprioc seo a leanas a bhaint amach:

4.76 % den UAA faoi ghealltanais tacaithe chun oiriúnú don athrú aeráide a spreagadh (R.12) (de réir tábla SO4.1).

8.88 % den UAA faoi ghealltanais tacaithe chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus tailte móna) (R.14) (de réir Tábla SO4.2).

10.61 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú na hithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (de réir tábla SO4). .5)

7.45% den UAA Úsáidte faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach d'úsáid laghdaithe agus inbhuanaithe lotnaidicídí (R.24, féach SO4.7).

Beart Comhair AECM

Soláthrófar tacaíocht faoin mbeart seo i bhfoirm íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí atá deartha chun a chinntiú go dtabharfar dreasacht chúí d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar na tírdhreacha agus na ceantair ina bhfuil siad ag feirmeoireacht. Léireoidh íocaíochtaí cáilíocht na dtorthaí a bhaintear amach, ie Dá airde an toradh, is airde an íocaíocht. Áirítear le costais incháilithe sheasta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. Tugann an idirghabháil seo aghaidh ar na riachtanais uile in SO4 agus is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €460m chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

4.76 % den UAA faoi ghealltanais tacaithe chun oiriúnú don athrú aeráide a spreagadh (R.12) (de réir tábla SO4.1).

8.88 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus tailte móna) (R.14) (de réir Tábla SO4.2)

10.61 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (de réir Tábla SO4.5)

7.45% den UAA Úsáidte faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach d'úsáid laghdaithe agus inbhuanaithe lotnaidicídí (R.24, féach SO4.7).

AECM Airteagal 77

Beidh an maoiniú cruinn do gach tionscadal comhoibrithe ag brath ar líon na rannpháirtithe agus ar scála na dtionscadal agus ar an uailmhian. Cuirtear leithdháileadh buiséid tascach bliantúil de €50m ar leataobh chun na costais a bhaineann le reáchtáil na dtionscadal comhoibrithe agus na gníomhaíochtaí tírdhreacha a chlúdach. Táthar ag súil go bhféadfadh an Ciste Pobail le haghaidh gníomhaíochtaí feirme/tírdhreacha saincheaptha a bheith €160m thar an gclár nó thart ar €20m do gach ceann de na 8 dtionscadal comhoibrithe. Oibreoidh na hocht dTionscadal Comhoibrithe (CP) leis an RTBM chun

tionscadail chomhoibríthe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm. Toisc go mbaineann an idirghabháil seo go díreach leis an mbeart um Chomhar AECM, cuidíonn sé freisin chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais uile in SO4. Is leor an leithdháileadh buiséid tascach de €210m chun tacú leis an sprioc chernach R.28 de 234,898 feirmeoir ar na tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír (de réir Tábla SO4.8).

Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla don AECM

Is beart tacaíochta infheistíochta é seo atá comhtháite laistigh den *AECM* agus dá bhforáiltear i gcomhréir le hAirteagal 70 de na Rialacháin CSP. Íocfar tacaíocht mar chuid den íocaíocht do na gníomhaíochtaí ábhartha faoin *AECM* i gcás ina mbeidh an costas don eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil i gcomhréir le hAirteagal 70 de na rialacháin CSP. Mar sin, comhlánaíonn an idirghabháil seo an *AECM Ginearálta*, agus an *Comhar AECM* idirghabhálacha trí ionstraim a sholáthar trína bhféadfaidh tairbhíthe rochtain a fháil ar an maoiniú is gá chun gníomhaíochtaí a dhéanamh faoi na *AECM* idirghabhálacha. Is é an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán ná €140m le haghaidh gníomhaíochtaí a bhaineann le *Rogha Ghinearálta AECM*, agus €80m le haghaidh gníomhaíochtaí a bhaineann le Rogha Comhoibríthe AECM. Tá na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla nasctha le baint amach cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide amhail iad siúd atá san áireamh in SO4, eadhon Cusp4.N1, Cusp4.N2, agus Cusp4.N4.

Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €220m chun an sprioc a bhaint amach go mbainfidh 15.05% d'fheirmeacha leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuideoidh le hathrú aeráide, maolú agus oiriúnú, agus le fuinneamh in-athnuaite nó táirgeadh bithábhair (R.16) (de réir Tábla SO4). .4).

Beart um Ionchorprú Tuí

Is trí íocaíocht bhliantúil limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir a bheidh an ráta tacaíochta, nuair is é an íocaíocht in aghaidh an heicteáir ráta aonfhoirmeach de €250 in aghaidh an heicteáir do bharrá gránach agus ráta €150 in aghaidh an heicteáir do ráib síl ola. Tabharfaidh an íocaíocht tacaíochta cúiteamh don fheirmeoir as an gcostas breise a bhaineann le tuí a ghearradh, a scaipeadh agus a ionchorprú san ithir. Má chuirtear tuí isteach san ithir thar an limistéar seo, cuirfear le feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin (Cusp4.N2). Is é an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán don idirghabháil seo ná €50m thar an gclárthréimhse, agus ceadóidh €10m in aghaidh na bliana don idirghabháil an sprioc seo a leanas a bhaint amach:

8.88% den UAA faoi R.14 (féach tábla SO4.2).

8.00% den UAA faoi R.19 (féach Tábla SO4.5)

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam a ligtear thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht de réir caighdeán orgánach i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Tá roinnt tionchar tairbheach comhshaoil ag feirmeoireacht orgánach, lena n-áirítear laghdú ar astaíochtaí GHG agus feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin rud a chiallaíonn go bhfuil Cusp4.N1 agus Cusp4.N2 comhlíonta. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256 milliún chun an sprioc seo a leanas a bhaint amach:

7.45% den UAA iomlán faoi (R.14, féach tábla SO4.2)

7.45% den UAA iomlán faoi (R.19, féach tábla SO4.3)

7.45% den UAA iomlán faoi (R.24, féach tábla SO4.7)

74.5% den UAA iomlán faoi (R.29, féach tábla SO4.9)

Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil

Tacaíonn an idirghabháil seo le feirmeoirí gníomhartha sonracha a dhéanamh a mhéadóidh inbhuanaitheacht chomhshaoil na hearnála mairteola in Éirinn, ag tabhairt aghaidh ar an ngá atá le hastaíochtaí GHG a laghdú, mar atá leagtha amach sa Mheasúnú ar Riachtanais faoi SO4. Mar aitheantas ar na costais imeallacha níos airde maidir le hidirbhearta do ghabháiltais níos lú, tá sé beartaithe fócaíochtaí leis na chéad 10 n-ainmhí in aghaidh an tréada a tosaigh-ualú. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256m 6.46% de na hAonaid Beostoic (LU) a bhaint amach faoi thacaíocht chun astaíochtaí GHG agus/nó amóinia a laghdú, lena n-áirítear bainistíocht aoiligh (R.13).

Infheistíocht Caipitil ar an bhFeirm

Is é an leithdháileadh iomlán airgeadais don scéim ná €100,000,000, agus cuirfear maoiniú ar fáil ar bhonn cás ar chás nuair a chomhlíonann iarratasóirí na critéir le bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta. Cuirtear deontais ar fáil d'fheirmeoirí ar mian leo infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí agus nó i dtrealamh táirgiúil nó neamhtháirgiúil. Bronntar na deontais seo ar bhonn srathach ag brath ar an gcatagóir feirmeoir a dhéanann iarratas. Is é an ráta fóirdheontais is airde mar shampla ná 60% den infheistíocht bhunaidh agus a bhronntar ar fheirmeoirí óga agus ar fheirmeoirí baineanna. Bronntar fóirdheontas 50% den infheistíocht bhunaidh ar fheirmeoirí orgánacha agus is é an ráta caighdeánach ná 40% den infheistíocht bhunaidh. Toisc go gcabhraíonn feirmeoireacht orgánach le hastaíochtaí GHG a laghdú, agus go dtugtar tacaíocht d'fheirmeoirí orgánacha ag ráta níos airde, tugtar aghaidh ar Cusp4.N1 tríd an idirghabháil seo. Tacaíonn an idirghabháil freisin le hinfeistíochtaí a ligeann d'fheirmeoirí teicneolaíochtaí agus trealamh a fháil a mhéadaíonn a n-éifeachtúlachtaí agus a n-acmhainneacht oiriúnaithe don aeráid agus ar an gcaoi sin aghaidh a thabhairt ar Cusp4.N4 agus Cusp4.N5. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €100 milliún chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- infheistíochtaí a ghinfidh 25.45 Meigeavata i gcumas táirgthe fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear bithbhunaithe (R.15) (de réir Tábla SO4.3).
- 15.05% de na feirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le fuinneamh in-athnuaite nó táirgeadh bithábhair (R.16) (de réir Tábla SO4.4).

EIPanna

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán atá beartaithe don scéim seo ná €36.12m agus €32.1m de seo á chur i leith Sruth B. Cuirfear tacaíocht faoin scéim seo ar fáil do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' i raon réimsí atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar an gcomhshaol, bithéagsúlacht. agus dúshláin an athraithe aeráide. Cuirfear maoiniú ar fáil do thionscadail atá faofa ag sainchoiste meastóireachta agus beidh sé ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibriúcháin mionsonraithe a fhorbairt, nach rachaidh thar €10,000. Toisc go bhféadfaí tacaíocht a chur ar fáil do thionscadail nuálacha 'ón mbun aníos' a chuireann le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, déantar freastal ar na riachtanais ar fad faoi SO4 ach amháin an gá atá le cumas leithlisithe carbóin fhoraoisí agus choillearnacha na hÉireann a mhéadú. Cusp4.N4) nach dtugtar aghaidh air i scéimeanna atá sa CSP. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim chun an sprioc de 234,898 feirmeoir a fháil a fhaigheann oiliúint, comhairle nó malartú eolais maidir le feidhmíocht comhshaoil nó aeráide (R.28). Féach tábla SO4.8 thuas.

Éicea-Scéim

Tá buiséad iomlán an Éicea-Scéim imfhálaithe ag 25% de leithdháileadh Íocaíochtaí Díreacha na hÉireann. An leithdháileadh táscach airgeadais iomlán de €1.48 billiún thar an tréimhse 2023-2027.

Athróidh na rátaí íocaíochta ag brath ar ghlacadh leis an éicea-scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), ansin d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (íosráta íocaíochta). Mura bhfuil ach leath de sin (i.e., c. 65,000 feirmeoir) ag tógáil isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (uasráta íocaíochta).

Is é méid na híocaíochta atá beartaithe don Éicea-Scéim ná €77 (ráta íocaíochta pleanáilte). Tá sé seo bunaithe ar an mbonn tuisceana go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim, figiúirí faoi réir slánaithe. Cabhróidh an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin éicea-scéim le dul i ngleic go díreach leis na riachtanais uile in SO4 seachas Cusp4.N3 agus Cusp4.N5. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €1.48 billiún chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 42.44% den UAA faoi cheangaltais a bhaineann le bainistíocht cothaitheach feabhsaithe (R.22) (de réir Tábla SO4.6).
- 7.45% den UAA tacaíthe ag tiomantais shonracha as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí amhail sceitheadh lotnaidicídí (R24) a laghdú (mar atá i dTábla SO4.7).
- 10.61 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú na hithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (de réir tábla SO4). 5)

Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí:

Tá bonn cirt leis an leithdháileadh táscach iomlán de €44m idir 2023-2027 ar an mbonn go bhfanann na 4 ET reatha sa scéim le hiontrálaí nua amháin. D'fhéadfadh tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin scéim seo aghaidh a thabhairt ar an ngá atá le rastuithe Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú (Cusp4.N1) agus an gá atá le forbairt. Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú le 72.18% de luach an táirgthe arna mhargú ag Eagraíochtaí Táirgeoirí earnála nó Grúpaí Táirgeoirí le cláir oibríochtúla (R.11), mar atá i dTábla SO4.10.

2.1.SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;

2.1.SO5.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO5.1.1 Láidreachtaí

Cusp5.S1: Meáncharbón orgánach ard faoi gach cineál clúdach talún
Oj5.S2: Feirmeacha % ard le ráta fairsing stocála
Cusp5.S3: Creat reachtúil agus creat láidir beartais i bhfeidhm
Cusp5.S4: Rannpháirtíocht láidir tionscal agus comhairleoirí chun cáilíocht uisce a fheabhsú
Cusp5.S5: Go hiondúil tá go leor soláthar uisce ag Éirinn
Cusp5.S6: Céatadán ard de thalamh faoi cheangaltais agra-comhshaoil-aeráide
Cusp5.S7: % íseal d'ithreacha séalaithe (timpeallacht thógtha)
Cusp5.S8: Clúdach náisiúnta suntasach fála sceach agus crann aonair.
Cusp5.S9: Clúdaíonn tailte móna os cionn 20% d'achar na hÉireann
Cusp5.S10: Creimeadh ithreach teoranta ag uisce

2.1.SO5.1.2 Laigí

Cusp5.W1: Méadú ar líon na mbeostoic
Cusp5.W2: Méadú ar dhíolacháin leasacháin cheimiceacha
Cusp5.W3: Bíonn tionchar diúltach ag gníomhaíocht talmhaíochta agus foraoiseacht ar cháilíocht an uisce
Cusp5.W4: Méadú ar an limistéar faoi mhaolú Níotráití
Cusp5.W5: Torthúlacht na hithreach fo-optamach
Cusp5.W6: Draenáil leanúnach ithreacha orgánacha (féaraigh agus bogaigh)
Cusp5.W7: Díghrádú leanúnach ar thailte móna
Cusp5.W8: Leibhéal íseal de chlúdach foraoise arna bhainistiú go hinbhuanaithe
Cusp5.W9: Astuithe amóinia de shárú ar na spriocanna a leagadh síos
Cusp5.W10: Easpa meicníochtaí agus táscairí iomchuí chun monatóireacht a dhéanamh ar thionchair scéimeanna agra-chomhshaoil

2.1.SO5.1.3 Deiseanna

Cusp5.O1: Cáilíocht uisce a fheabhsú agus cur chuige bunaithe ar dhobharcheantar a chur i bhfeidhm
Cusp5.O2: Tógáil ar rannpháirtíocht láidir an tionscail agus na gcomhairleoirí chun cáilíocht an uisce a fheabhsú
Cusp5.O3: Feabhas a chur ar bhainistiú talún lena n-áirítear bainistiú féarach agus torthúlacht na hithreach
Cusp5.O4: Ionchorprú tuí ag feirmeoirí curaíochta a spreagadh chun cáilíocht na hithreach a mhéadú
Cusp5.O5: Líon méadaithe i gcórais feirmeoireachta inbhuanaithe mar fheirmeoireacht orgánach
Cusp5.O6: Úsáid níos éifeachtaí leasacháin, rud a laghdóidh astuithe nítrigine agus amóinia
Cusp5.O7: Feabhas a chur ar stóráil agus ar bhainistiú sciodair ar an bhfeirm
Cusp5.O8: Bainistiú níos fearr ar thailte móna
Cusp5.O9: Gnóthachain éifeachtúlachta breise a dhéanamh trí chur i bhfeidhm céimneach an agra-digitiú, na feirmeoireachta cliste agus na teicneolaíochta feirmeoireachta beachta
Cuspóir 5.O10: Tuiscint níos fearr ar athrú aeráide agus saincheisteanna comhshaoil ag leibhéal na feirme a chothú tríd an oideachas
Cusp5.O11: Foraoisiú agus agraforaoiseacht a mhéadú

Cusp5.O12: Cur chuige feirme uile a spreagadh chun inbhuanaitheacht eacnamaíoch agus comhshaoil a nascadh

2.1.SO5.1.4 Bagairtí

Cusp5.T1: Meath breise ar cháilíocht an uisce

Cusp5.T2: Teip leanúnach maidir le spriocanna astuithe Amóinia a bhaint amach

Cusp5.T3: Cuireann cleachtais bhainistíochta míchuí feidhmiúlacht, torthúlacht agus cion carbóin ithir na hÉireann i mbaol

Cusp5.T4: D'fhéadfadh brabúsacht íseal agus meánmhéid íseal feirme sna hearnálacha mairteola agus caorach glacadh le cleachtais atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil a laghdú

Cusp4.T5: D'fhéadfadh tionchar a bheith ag moilliú ar athnuachan ó ghlúin go glúin ar ghlacadh le cleachtais atá oiriúnach don aeráid

Cusp4.T6: Athruithe ar theocht ithreach/aeir, patrúin báistí agus méadú ar imeachtaí foircneacha aeráide

2.1.SO5.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO5.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá

2.1.SO5.3 Na (eilimintí) de phleananna náisiúnta ábhartha a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI den Rialachán maidir le plean CBT a cuireadh san áireamh i measúnú ar riachtanais phleananna CBT don chuspóir sonracha seo a shainnithint.

Ionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XIII

Treoir 2008/50/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Bealtaine 2008 maidir le cáilíocht an aeir chomhthimpeallaigh agus aer níos glaine don Eoraip

Treoir (AE) 2016/2284 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2016 maidir le hastaíochtaí náisiúnta truaillíocht atmaisféarach áirithe a laghdú, lena leasaítear Treoir 2003/35/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2001/81/CE

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

I dTreoir 2008/50/CE agus Treoir (AE) 2016/2284 foráiltear an creat dlíthiúil do bheartas aeir an AE. Tugtar cuntas ar spriocanna amóinia faoi Threoir (AE) 2016/2284 agus is iad na cinn is ábhartha don talmhaíocht.

Sainordaíodh an Clár Náisiúnta um Rialú ar Thruaillíú Aeir (NAPCP) 2021 faoi Threoir (AE) 2016/2284 (Treoir NEC). Tá formáid an NAPCP leagtha síos ag an gCoimisiún Eorpach i gCinneadh cur chun feidhme (AE) 2018/1522. Is doiciméad teicniúil é an NAPCP a thugann breac-chuntas ar an mbealach a leanfaidh Éire chun comhlíonadh a gealltanais faoi Threoir (AE) 2016/2284 lena n-áirítear maidir le hamóinia ón talmhaíocht. Níl Éire ag súil le haon sárú leanúnach ar theorainneacha an Aontais Eorpaigh maidir le truaillíú aeir sa todhchaí.

Sa chás le bearta breise (WAM) maidir le hastaíochtaí amóinia, cuimsítear [MACC GHG Teagasc](#) toisc gur cuireadh san áireamh é i bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2019 na hÉireann. Ní chuimsítear na bearta is déanaí [MACC Amóinia Teagasc](#) (foilsithe Meán Fómhair 2020) ach táthar ag súil go ndéanfaid siad seo an laghdú carnach breise a theastaíonn chun comhlíonadh a bhaint amach laistigh de réamh-mheastacháin oifigiúla 2021. Áiríodh le réamh-mheastacháin oifigiúla 2021 cás WAM na bearta is déanaí laistigh de MACC Amóinia Teagasc agus Treochlár na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara i dtreo Neodrach Aeráide “Ag Climatise” a thuar go gcomhlíontar sprioc laghdaithe astaíochtaí 2020 in 2022, agus comhlíonadh sprioc 2030 ag an am céanna. Tá sprioc laghdaithe astaíochtaí réamh-mheasta freisin. Ina theannta sin, ó cuireadh isteach an NAPCP agus ó foilsíodh réamh-mheastacháin oifigiúla 2021, sainathnódh bearta breise agus áiríodh iad sa nuashonrú ar Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 (foilsithe Samhain 2021). Níl tionchar iomlán na mbeart sin ar fad ar astaíochtaí amóinia reatha agus réamh-mheasta ionchorpraithe fós san fhardal náisiúnta astaíochtaí agus tuarascáil réamh-mheastacháin, ach cuirfear é sin i gcrích go luath in 2022.

An gaol idir na riachtanais a aithnítear faoin Sainchuspóir seo agus na cinn atá le feiceáil sna pleananna comhshaoil/aeráide

Tá an plean comhshaoil/aeráide seo nasctha le Cusp5.N1.

Tá sé mar aidhm ag Cusp5.N1 de CSP na hÉireann cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe amóinia. Baineann an riachtanas seo le Treoir 2008/50/CE agus Treoir (AE) 2016/2284 agus an Clár Náisiúnta um Rialú ar Thruaillíú Aeir (NAPCP) 2021.

Áirítear ar na Príomhmhéadrachtaí laistigh de Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 a chuireann le laghdú amóinia úsáid nítrigine ceimiceach ar fheirmeacha a laghdú, úiré chosanta a chur in ionad 65% de Níotráit Amóiniam Cailciam, glacadh 90% de Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS), pórú ainmhithe a fheabhsú, ag laghdú. leibhéil amhphróitéine in aistí bia beostoic, ag laghdú meánaois maraithe bó ó 27 mí go 24 mí, agus ag méadú an limistéir ina ndéantar feirmeoireacht orgánach go 350,000 heicteár.

I measc na n-idirghabhálacha a chuireann leis an riachtanas seo agus plean comhshaoil/aeráide tá an Éicea-scéim, an AECM, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an Scéim Infheistíochta Caipitil.

Ionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XIII

Treoir 2000/60/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2000 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht Chomhphobail i réimse an bheartais uisce

Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huisc a chosaint ar thruaillíú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

Tacaíonn Éire le seachadadh Threoir 2000/60/CE trí mheicníochtaí éagsúla. Trí chur i bhfeidhm na Treorach Níotráití (91/676/CEE) agus na Rialachán um Níotráití (IR 605/2017) arna leasú, tá Clár Gníomhaíochta Níotráití láidir ann a bhaineann le talmhaíocht a dhéanann foráil do chosaint uiscí ar thruaillíú de bharr foinsí talmhaíochta. Tá an clár seo lánach chun spriocanna na Creat-Treorach Uisce a bhaint amach. Leasaíodh an Clár Gníomhaíochta um Níotráití reatha (2018-2021) chun treoir bheartais a sholáthar maidir le cáilíocht uisce a chosaint agus a chobhsú.

Tá an ceathrú athbhreithniú ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann ar siúl faoi láthair. Nuair a bheidh sé críochnaithe cinnteoidh sé rannchuidiú suntasach le spriocanna na Creat-Treorach Uisce.

An gaol idir na riachtanais a aithnítear faoin Sainchuspóir seo agus na cinn atá le feiceáil sna pleananna comhshaoil/aeráide

Tá an plean comhshaoil/aeráide seo nasctha le Cusp5.N2.

Tá sé mar aidhm ag Cuspóir N2 CSP na hÉireann cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú agus tá baint dhíreach aige le haidhmeanna Threoir 2000/60/CE agus Rialachán Níotráití (IR) 605/2017 a chuireann cosc ar thruaillíú uiscí ag nítrigin agus fosfar ó fhoinsí talmhaíochta agus ina theannta sin comhshochair a sholáthar don aeráid, don bhithéagsúlacht agus do cháilíocht an aeir.

Clúdaíonn an talmhaíocht os cionn 65% de thalamh na hÉireann agus is í an brú suntasach is minice i ndobharlaigh nach bhfuil spriocanna na Creat-treorach Uisce á gcomhlíonadh acu. Is iad na príomhfhadhbanna a eascraíonn as feirmeoireacht ná caillíúint ró-chothaitheach agus dríodar in uisce. Is

gnách go mbíonn baint ag leibhéil iomarcacha fosfair agus dríodair le haibhneacha agus lochanna, agus is é an iomarca nítrigine an príomhcheist d'inhir agus d'uiscí cósta.

Tá an trío Plean Bainistíochta Abhantraí (RBMP) 2022-2027 de chuid na hÉireann le tabhairt chun críche in 2022. Tá sé beartaithe sa dréacht reatha gach ceann de 3,126 dotharlach na hÉireann a chosaint agus a athchóiriú chuig 'stádas maith' ar a laghad faoi 2027 (le roinnt díolúintí teoranta). Aithníonn an RBMP freisin 1,603 dotharlach atá catagóirithe mar 'i mBaol gan a gcuspóir comhshaoil de stádas maith nó ard-stádas a bhaint amach'. Is í an talmhaíocht an príomhbhrú suntasach a théann i bhfeidhm ar 1,000 de na dotharlaigh seo. Tá cailliúint nítrigine ó fhoinsí talmhaíochta ar cheann de na príomhchúiseanna leis an laghdú ar cháilíocht an uisce.

Bainfear amach trí idirghabhálacha iomadúla CSP a spriocdhíriú ar ghníomhaíochtaí sna 1,000 dotharlach, agus an laghdú ar chaillteanais chothaitheach dá bharr. Beidh ról le himirt ag creataí rialála ábhartha, agus ag cláir eile lasmuigh den CBT lena n-áirítear seirbhísí comhairleacha chun tionchar bhearta CSP a uasmhéadú.

I measc na n-idirghabhálacha a thugann aghaidh ar an riachtanas seo agus a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha tá an Scéim Éicea, an AECM, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach, Cúnamh Próitéine, EIPanna agus an Scéim Infheistíochta Caipitil.

Ionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XIII

Treoir 2009/128/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht an Chomhphobail chun úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí a bhaint amach.

Tá rialachán á dhréachtú faoi láthair ag an gCoimisiún Eorpach chun teacht in ionad Threoir 2009/128/CE. Táthar ag súil go bhfeabhsóidh an creat rialála seo na gníomhaíochtaí reatha faoin Treoir maidir le hÚsáid Inbhuanaithe agus áireofar leis ceanglais dhlíthiúla maidir le húsáid inbhuanaithe lotnaidicídí. In éineacht le leasuithe ar na rialacháin atá ann cheana féin, táthar ag súil go mbeidh an rialachán nua seo mar bhunús do ghníomhaíochtaí na hÉireann maidir le spriocanna lotnaidicídí le linn an chéad chlár CBT eile.

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

Athbhreithníodh Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Úsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí (Táirge Cosanta Plandaí) i mí Feabhra 2019

An gaol idir na riachtanais a aithnítear faoin Sainchuspóir seo agus na cinn atá le feiceáil sna pleananna comhshaoil/aeráide

Tá an plean comhshaoil/aeráide seo nasctha le Cusp5.N2.

Tá sé mar aidhm ag Cusp5.N2 de CSP na hÉireann cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú. Baineann an riachtanas seo le gnéithe den Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta a leagann amach spriocanna sna réimsí oiliúna, trealaimh, stórála, úsáide i limistéir speisialta etc a fhreastalaíonn ar fad chun cuspóirí Threoir 2009/128/CE a bhaint amach. Áirítear leis an bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta oiliúint éigeantach agus deimhniú d'úsáideoirí gairmiúla (lena n-áirítear feirmeoirí agus tírdhreachtoirí), dáileoirí agus comhairleoirí. Tá sé éigeantach freisin trealamh feidhmchláir lotnaidicídí a thástáil go tréimhsiúil.

I measc na n-idirghabhálacha a chuireann leis an riachtanas seo agus plean comhshaoil/aeráide tá an Éicea-scéim, an AECM, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an Scéim Infheistíochta Caipitil.

2.1.SO5.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
DPdechúpláilte	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaoil agus do leas ainmhithe	51ECO - Éicea-Scéim	O.8. Líon na heicteár nó na naonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	INVRE(47(1)(a)) - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe	52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú	O.35. Líon na glár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

	turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile		
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53AECMGEN - AECM Ginearálta	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53SIM - Beart Corpraithe Tuí	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil	O.21. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad infheistíochta neamhtháirgiúil ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta táirgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53AECMCP77 - Beart Comhoibríthe AECM - Airteagal 77	O.32. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad comhair eile a fhaigheann tacaíocht (gan CEN a thuairiscítear faoi O.1 a áireamh)
RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).

Forbhreathnú

Tugtar faoi deara san Anailís SWOT roinnt saincheisteanna a bhaineann le cúram acmhainní nádúrtha in Éirinn. Maidir le cáilíocht an aeir, fuarthas amach san anailís SWOT gurb í an talmhaíocht an phríomhfhoinsé d’astuithe amóinia in Éirinn, ag astú iomlán 106,900 tona amóinia in 2015, arb ionann é agus 99% d’astuithe amóinia foriomlána in Éirinn – an méid is airde san Eoraip. Toisc go bhfuil amóinia ar cheann de na cúig phríomh-thruailléan a chuireann le droch-chaighdeán an aeir, is gá an leibhéal amóinia a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú agus cáilíocht an aeir ar an iomlán a fheabhsú. Ina theannta sin, d’aithin an Anailís SWOT go bhfuil drochthionchar ag talmhaíocht ar cháilíocht an uisce agus gurb é an phríomhcheist a d’eascair as talmhaíocht ná cailliúint ró-chothaitheach agus dríodar in uisce a thagann ó fhoinsí pointe (mar chlóis feirme), nó ó fhoinsí idirleata. (cosúil le leathadh leasacháin agus aoileach). Mar thoradh air sin, tá gá le cáilíocht an uisce a chosaint agus a fheabhsú.

Fuarthas amach freisin san Anailís SWOT go bhfuil torthúlacht ithreach fo-optamach ag 88% d’fhéarach na hÉireann agus nach nglactar go coitianta le teicnící bainistíochta torthúlachta ithreach in Éirinn, ainneoin go bhfuil siad seanbhunaithe. Mar sin, tá gá le torthúlacht na hithreach a fheabhsú agus le teicnící bainistíochta a spreagadh mar ionchorprú tuí, a mhéadaíonn ábhar Carbón Orgánach Ithir (SOC)

agus a thugann cothaitheigh luachmhara ar ais san ithir. Ar deireadh, sainaitníodh san anailís LLDB deis chun líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a mhéadú, mar fheirmeoireacht orgánach, a bhaineann úsáid níos fearr as acmhainní nádúrtha. Chinnteodh méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta orgánaí go mbainfí amach na spriocanna atá leagtha amach i Straitéis Orgánach na hÉireann. Áirítear leis na spriocanna sin líon na heicteár de ghránaigh agus de phulsanna a shaothraítear go horgánach a mhéadú go 5000 heicteár (ó thagarmharc 2017 de 2426 heicteár); agus táirgeadh orgánach déiríochta a mhéadú 10% gach bliain den straitéis, gairneoireacht go 750 heicteár ar fad agus mairteoil go 1.6% den tréad náisiúnta thar na 4 bliana amach romhainn.

Leis an *Éicea-Scéim*, tugtar tacaíocht d'fheirmeoirí ar bhonn bliantúil, chun dul i mbun cleachtais talmhaíochta atá chun leasa na haeráide agus an chomhshaoil. Beidh deis ag feirmeoirí na hÉireann páirt a ghlacadh in 8 gCleachtas Talmhaíochta Éicea-Scéimeanna éagsúla, a thugann aghaidh ar cheann amháin ar a laghad de na ceithre riachtanas a aithnítear faoi SO5. Maidir le Cusp5.N1, táirgtear cúig chleachtas talmhaíochta san iomlán a chuidíonn le tabhairt faoin riachtanas seo. Áirítear orthu seo: Cleachtas Talmhaíochta 3 (Úsáid Nítrigine Cheimiceach a Theorannú), Cleachtas Talmhaíochta 4 (Crainn Dhúchasacha/Fálta Sceach a Phlandáil), Cleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid a bhaint as leasacháin atá rialaithe ag GPS le leasacháin a leathadh), Cleachtas Talmhaíochta 7 (Barr Briste a Phlandáil) agus Cleachtas Talmhaíochta 8 (Báinseach ilspeicis a chur). Maidir le Cusp5.N2, le cleachtais talmhaíochta 3, 5, 7 agus 8 tugtar aghaidh ar an riachtanas seo freisin, chomh maith le Cleachtas Talmhaíochta 2 (Táirgeacht Fhairsing Beostoic). Maidir le Cusp5.N3, cuidíonn cleachtais talmhaíochta 2, 7 agus 6 (Sampláil ithreach agus aolú cuí) chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo. Ar deireadh, maidir le Cusp5.N4, beidh na cleachtais talmhaíochta go léir a gcuirtear síos orthu thuas, chomh maith le cleachtas Talmhaíochta 1 (Spás don Dúlra (Limistéir neamhtháirgiúla) agus gnéithe tírdhreacha) ag dul i ngleic leis an riachtanas seo.

Tugann an Chomhairle aghaidh ar na riachtanais go léir a aithnítear faoi SO5 *AECM Ginearálta* agus *Bearta Comhar AECM*. Maidir le gníomhartha faoin *AECM* áireofar leo gníomhartha a thacaíonn le láithreáin leochaileacha uisce agus stórais charbóin a chosaint, íosghníomhaíochtaí curaíochta, agus feirmeoireacht féaraigh le hionchur íseal. Sa *Bheart Comhair AECM* soláthraítear tacaíocht bhreise do bhearta saincheaptha feirme, tírdhreacha agus do bharcheantair i limistéir gheografacha réamhshainithe a mheastar a bheith mar thosaíocht shuntasach. Faoin mbeart seo, cuidíonn foirne an Tionscadail Chomhoibríthe le feirmeoirí na gníomhaíochtaí breise seo a chur i bhfeidhm. Tá sé mar aidhm ag an *Oiliúint AECM* (beart trasghearrtha) cabhrú le feirmeoirí gníomhaíochtaí a chur chun feidhme faoin *AECM* agus an t-eolas a thabhairt d'fheirmeoirí chun cinntí a dhéanamh ar a bhfeirmeacha ar bhonn comhfhiosach don chomhshaoil. Mar sin, tugtar aghaidh go hindíreach leis an mbeart seo ar na riachtanais go léir a shainaithnítear faoi chuspóir sonracha a cúig (Cusp5.N1; Cusp5.N2, Cusp5.N3; Cusp5.N4). Cosnaíonn agus feabhsaíonn tacaíocht d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla cáilíocht uisce freisin (*Cusp5.N2*) trí ghníomhartha amháil imeall bruachánach a chur a chuireann bac cosanta ar shruthanna lena n-áirítear rith chun srutha dríodair. Is féidir leis an tionchar dearfach seo a bheith ag athnuachan fálta sceach ar cháilíocht an uisce ar an gcúis seo.

Idirghabháil eile atá deartha chun aghaidh a thabhairt ar gach ceann de na ceithre riachtanas a aithníodh faoi SO5 ná an *Scéim feirmeoireachta orgánaí*. Tá an *Scéim Feirmeoireacht Orgánach* soláthraítear tacaíocht d'fheirmeoirí chun aistriú go táirgeadh bia orgánach nó chun é a chothabháil. Staonann cleachtais feirmeoireachta orgánaí ó leasacháin neamhorgánacha a úsáid, a scaoileann 20% d'astuithe amóinia san AE, rud a fheabhsaíonn cáilíocht an aeir (Cusp5.N1); agus staontar ó úsáid a bhaint as lotnaidicídí agus leasacháin mhianracha, mar sin ag feabhsú agus ag cosaint cháilíocht an uisce (Cusp5.N2). Tá leibhéil níos airde d'ábhar ithreach orgánach agus bithéagsúlacht ag ithreacha orgánacha freisin, rud a fheabhsaíonn sláinte na hithreach (Cusp5.N3). Toisc gur córas feirmeoireachta inbhuanaithe í an fheirmeoireacht orgánach inti féin, tugann sé aghaidh freisin ar chuspóir 5.N4.

An Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm tugann sé aghaidh tuilleadh ar na ceithre riachtanas a aithníodh faoi SO5. Cuireann OFCIS tacaíocht airgeadais ar fáil d'fheirmeoirí atá ag iarraidh infheistíocht

a dhéanamh i saoráidí stórála cothaitheach agus i dtrealamh feirmeoireachta beachta, amhail trealamh curaíochta suaite íseal, agus trealamh le haghaidh Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS), a fheabhsóidh cáilíocht an aeir (Cusp5.N1) agus a fheabhsóidh sláinte na hithreach. (Ceart 5.N3). Soláthraíonn sé tacaíocht freisin do threalamh beachtas tomhais féir, bailiú agus stóráil uisce báistí, painéil ghréine, aonaid aisghabhála teasa, caidéal teasa, coirí bithmhaise, aeráil agus insliú, a laghdaíonn brú fuinnimh ar fheirmeacha agus a fheabhsaíonn cáilíocht an uisce ar fheirmeacha (Cusp5.N2). Ina theannta sin, is fiú a thabhairt faoi deara go gcuirtear ráta níos airde fóirdheontais ar fáil d'fheirmeoirí orgánacha chun infheistíocht níos mó a spreagadh in earnáil na feirmeoireachta orgánaí. Méadóidh sé seo líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr (Cusp5.N4).

Ceanglaítear leis an *mBeart um Ionchorprú Tuí ar fheirmeoirí tuí* a ghearradh, é a scaipeadh go cothrom agus é a ionchorprú san ithir sa dháileacht. Is é cuspóir na hidirghabhála feirmeoirí curaíochta a spreagadh chun leibhéil charbóin orgánach ithreach a mhéadú trí thuí ó bharr gránach a ghearradh agus a ionchorprú. Beidh tionchar dearfach freisin ag ionchorprú tuí ar bhitheolaíocht na hithreach agus ar inoibrítheacht na hithreach, ag tabhairt aghaidh ar Cusp5.N3 dá bhrí sin.

Ina theannta sin, tacaíocht do *Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna)* Tabharfaidh tionscadail an Ghrúpa Oibriúcháin, go háirithe iad siúd atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar réimsí a bhaineann le dúshlán comhshaoil, bithéagsúlachta agus athraithe aeráide (Sruth B), aghaidh a thuilleadh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO5. Cinnfear na riachtanais shonracha a dtabharfar aghaidh orthu a luaithe a fhorghabháil tionscadail.

Chomh maith leis na hidirghabhálacha thuas, tá roinnt idirghabhálacha eile, go sonrach *Idirghabhálacha Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí*, an *Clár Aistrithe Eolais agus Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí* aghaidh go páirteach freisin ar na riachtanais a aithníodh faoi SO5. *Idirghabháil Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí* cuireann sé tacaíocht ar fáil do bhunú agus do reáchtáil Eagraíochtaí Táirgeoirí (ETanna) atá comhdhéanta de príomhtháirgeoirí. Faoin rialachán CSP, spreagtar ETanna chun tacú le cleachtais feirmeoireachta orgánaí agus úsáid lotnaidicídí ceimiceacha agus leasacháin a sheachaint. Ina theannta sin, chun cistiú ón AE a fháil, ní mór íosmhéid 15% de ghníomhaíochtaí a bheith sna Cláir Oibriúcháin atá ceaptha chun éifeachtaí an athraithe aeráide a mhaolú agus chun feidhmíocht comhshaoil a fheabhsú. Mar sin, trí thacú le POanna san earnáil F&V, an gá atá le feabhas a chur ar cháilíocht an aeir (Cus 5.N1), ar cháilíocht an uisce (Cusp5.N2); agus cáilíocht na hithreach (Cusp5.N3). Ina theannta sin, cuirfidh ETanna an t-eolas agus na scileanna ar fáil do chomhaltáí chun córais feirmeoireachta inbhuanaithe a chur chun feidhme trí sheirbhísí comhairleacha agus trí chúnaimh teicniúil, ag tabhairt aghaidh ar an ngá atá le líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a mhéadú (Cusp5.N4). Mar sin féin, ós rud é nach bhfuil ach ceithre PO F&V i bhfeidhm in Éirinn faoi láthair, ní dócha go dtabharfaidh siad aghaidh ar na riachtanais seo go substaintiúil.

Ina theannta sin, tá soláthar modúil áirithe faoin *gClár um Aistriú Eolais* d'fhéadfadh sé freisin aghaidh a thabhairt ar na riachtanais a shaináithnítear thuas, go háirithe modúl a sholáthar i 'Teicneolaíochtaí agus uirlisí digiteacha agus cliste, agus a n-infheidhmeacht ar an bhfeirm' a sholáthróidh faisnéis faoi theicnící feirmeoireachta beachta, atá tairbheach do cháilíocht an aeir (Cusp5.N1); 'Cáilíocht na hithreach agus bainistíocht féaraigh, lena n-ionchorpraítear na huirlisí atá ar fáil agus dea-chleachtais' (Cusp5.N2); agus 'Cáilíocht Uisce, ag ionchorprú príomhtheicnící bainistíochta' (Cusp5.N3). Ina theannta sin, *Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí* cuireann sé tacaíocht ar fáil do chomhairleoirí chun a dtuiscint ar ábhair roghnaithe a fheabhsú, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le hacmhainní nádúrtha (aer, uisce, ithir), ionas gur féidir leo faisnéis thábhachtach a scaipeadh ar fheirmeoirí. Mar sin, d'fhéadfadh go gcuidíonn CPD le haghaidh Comhairleoirí leis na riachtanais a aithníodh (Cusp5.N1, Cusp5.N2, Cusp5.N3, Cusp5.N4).

2.1.SO5.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO5.7 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár LIFE (do SO4, SO5, SO6 amháin)
: Níl

2.1.SO5.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonracha seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonracha seo ar taispeáint go hiomlán i geló trom]	Luach sprice
R.11/Torthaí agus Glasraí - Comhchruinniú an tsoláthair Sciar luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe	72.18%
R.14^{PR} - Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogach agus i dtailte móna)	8.88%
R.19^{PR} - Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint Sciar an limistéir talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biotáille a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)	10.61%
R.20^{PR} - Cáilíocht an aeir a fheabhsú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí amóinia a laghdú	4.88%
R.21^{PR} - Cáilíocht uisce a chosaint Sciar den limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe do cháilíocht na ndobharlach	31.83%
R.22^{PR} - Bainistiú cothaitheach inbhuanaithe Sciar den limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach	42.44%
R.24^{PR} - Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí Sciar an Limistéir Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.	7.45%
R.26^{CU} - Infheistíocht a bhaineann le hacmhainní nádúrtha Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram don acmhainn nádúrtha	13.93%
R.28^{CU} - Feidhmíocht chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide	234,898.00
R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

<p>R.14: Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais</p> <p>Laistigh de SO5, cuireann idirghabhálacha iolracha le sláinte na hithreach a fheabhsú (Cusp5.N3), lena n-áirítear an Beart um Ionchorprú Tuí (SIM), an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an AECM. Cuireann na hidirghabhálacha seo go léir le R.14. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.14 ná 8.88%.</p> <p>Tá ranníocaíocht an BCS bunaithe ar thaithí na scéime píolótaí in idirthréimhse an RDP. Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Tá na spriocluachanna AECM bunaithe ar an méid a mheastar a</p>
--

ghlacfar le gníomhartha atá beartaithe a thacaíonn le stóráil carbóin in ithreacha agus bithmhais. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.14 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, Barra farae Brassica, Aoileach Glas, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan a bhfuil go leor féarach air, Fálta sceach nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce, Talamh branair, Féarach móna le hionchur íseal. Féach tábla SO5.1 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála.

Mar shampla, tugann an beart féarach móna le hionchur íseal luach saothair d'fheirmeoirí as bainistiú feabhsaithe ar fhéarach ar ithreacha móna in aice le láithreacha portaigh ardaithe. Cabhraíonn cothabháil cháilíocht an fhéaraigh mhóna le héiceachórais agus na seirbhísí a chuireann siad ar fáil a athbhunú, rud a mbíonn tionchar dearfach acu ar shláinte na hitreach (Cusp5.N3).

Cuidíonn an Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil freisin le R.14 ach ní thugann sé aghaidh ar aon cheann de na riachtanais in SO5. Féach tábla SO5.1 chun forbheathnú a fháil ar na hidirghabhálacha a chuireann leis an táscaire seo.

Tábla SO5.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.14							
AECM (General)	0	137,257	205,885	205,885	205,885	205,885	68,628
AECM (Co-op)	0	77,947	155,895	155,895	155,895	155,895	77,947
SIM	0	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	0
SCEP		256,667	256,667	256,667	256,667	256,667	
OFS		102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	
Total annual values	0	256,667	401,780	401,780	401,780	401,780	146,575
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
%	0.00%	5.67%	8.88%	8.88%	8.88%	8.88%	3.24%

R.19: Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint

Laistigh de SO5, tá an AECM (Bearta Ginearálta AECM agus Beart Comhair AECM), Éicea-Scéim, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus rannchuidíonn an Beart um Ionchorprú Tuí (SIM) le R.19. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.19 ná 10.61%, is é sin líon na heicteár a íocadh faoin scéim, arna shloinneadh mar chéatadán den UAA iomlán. Cuireann an AECM Ginearálta agus Comhar, an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí agus an tÉicea-Scéim go léir le baint amach na gceithre riachtanas a aithníodh (Cusp5.N1, Cusp5.N2, Cusp5.N3 agus Cusp5.N4) agus rannchuidíonn an BCS le Cusp5.N3. Cuireann an Éicea-Scéim 480,000 heicteár, cuireann AECM Ginearálta 165,810 heicteár, cuireann Comhar AECM 155,942 heicteár, an OFS cuireann sé 336,901 heicteár agus cuireann BCS 40,000 heicteár leis an spriocluach iomlán de R.19. Níl an limistéar faoin OFS, SIM agus AECM san áireamh mar gheall ar chomhaireamh dúbailte leis an limistéar faoin Éicea-Scéim. Rachaidh baint amach an luach sprice seo i dtreo feabhas a chur ar cháilíocht na hitreach go sonrach (Cusp5.N3).

Tá na spriocluachanna le haghaidh AECM gach bliain bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe ar shláinte na hitreach. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.19 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, Barr farae Brassica, Aoileach glas, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan a bhfuil go leor féarach air, Fálta sceach nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce agus ar deireadh, Talamh branar. Féach tábla SO5.2 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála.

Mar shampla, spreagann an ghníomhaíocht féaraigh ionchuir íseal feirmeoirí chun a gcuid féarach a innilt go forleathan ag baint úsáide as ionchur íseal leasacháin agus luibhicíde. Feabhsaíonn sé seo inter alia,

struchtúr ithreach, cáilíocht uisce agus leithlisiú carbóin. Is féidir innilt a dhéanamh ar imeall na limistéar sainithe ach amháin le linn tréimhsí áirithe ama, chun limistéir a choinneáil ar feadh an gheimhridh le haghaidh feithidí geimhridh. Cuireann na feithidí seo le cáilíocht na hithreach freisin, ag tabhairt aghaidhe níos mó ar Chusp 5.N3.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú.

Is é an ranníocaíocht don éicea-scéim do R.19 ná 480,000 heicteár. Glacann an figiúr seo leis sin go dtabharfaidh 5,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid a bhaint as Leatóir Leasacháin Rialaithe GPS) chun leasachán a scaipeadh. Meastar freisin go bhféadfaidh 1,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 7 (Barr Briseadh a Fhás), go bhféadfaidh 1000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 8 (Saíolán ilspeicis a chur) agus go bhféadfaidh 8,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 6 (Sampláil Ithreach & Aoiliú Cuí). Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 60,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 15,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 480,000 heicteár. B'fhéidir go roghnódh roinnt feirmeoirí níos mó ná ceann amháin de na bearta seo a dhéanamh, ach ní dhearnadh iad a chomhaireamh ach uair amháin don ríomh seo. Ag cur san áireamh an acmhainneacht le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha, is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.19 ná an t-achar iomlán faoi éicea-scéimeanna Féach tábla SO5.2 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO5.2

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eco Scheme	0	480,000	480,000	480,000	480,000	480,000	0
AECM (General)	0	110,540	165,810	165,810	165,810	165,810	55,270
AECM (Cooperation)	0	77,971	155,942	155,942	155,942	155,942	77,971
Organic Farming Scheme	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	
R.19 SIM		40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000
Total annual	0	811,387	974,451	1,016,914	1,077,346	1,178,653	173,241
Total Annual (without double counting)	0	480,000	480,000	480,000	480,000	480,000	173,241
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
%	0.00%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	3.83%

R.20: Caighdeán an Aeir a fheabhsú

Mar a luadh cheana, cuidíonn Beart Ginearálta AECM le baint amach na gceithre riachtanas a sainithníodh (Cusp5.N1, Cusp5.N2, Cusp5.N3 agus Cusp5.N4) faoi SO5. Is é an AECM Ginearálta an idirghabháil aonair a chuireann le R.20. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.20 ná 4.88%. Cuireann AECM Ginearálta 220,810 ha leis an spriocluach iomlán. Rachaidh baint amach an luach sprice seo i dtreo feabhas a chur ar cháilíocht an aeir (Cusp5.N1). Bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a bhfuil sé mar aidhm acu cáilíocht an aeir a fheabhsú. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na ngníomhartha atá san áireamh i ríomh R.20 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, Barra farae Brassica, Aoileach glas, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan fairsing ar innilt, Fál nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce Talamh branair, Féarach móna le hionchur íseal agus Scaipeadh Sciodair Astaíochta Íseal. Féach tábla SO5.3 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh an AECM Ginearálta agus.

Mar shampla, laghdaítear an brú ar thailte talmhaíochta trí bheartú comhshaoil a dhéanamh ar ghníomhaíocht branair curaíochta trí iallach a chur orthu fanacht ina mbranar ar feadh tréimhse áirithe. Ní féidir leasachán ceimiceach nó orgánach a chur ar an dáileacht ach an oiread, próiseas a tharlódh murach

sin trí úsáid a bhaint as innealra feirmeoireachta. De rogha air sin, fástar barr cumhdaigh ghlais, rud a mhéadaíonn acmhainn leithlisithe carbóin na talún. I dteannta a chéile, feabhsóidh na héifeachtaí seo go léir cáilíocht an aeir (Cusp5.N3).

Tábla SO5.3

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.20	AECM General	0	147,207	220,810	220,810	220,810	220,810	73,603
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	3.25%	4.88%	4.88%	4.88%	4.88%	1.63%

R.21: Cáilíocht uisce a chosaint

Laistigh de SO5, tá an AECM, an Scéim Éicea agus an Scéim Feirmeoireachta Órgánach rannchuidiú le cosaint agus feabhsú cháilíocht an uisce (Cusp5.N2) agus le R.21. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.21 ná 31.83%.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaíthe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú.

Cuireann AECM General 174,849 ha leis an spriocluach iomlán agus cuireann Comhar AECM 132,615 ha leis an spriocluach iomlán. Tá na luachanna sprice gach bliain bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhartha molta ábhartha a bhfuil sé mar aidhm acu cáilíocht an uisce a fheabhsú, faoin AECM (Bearta Ginearálta agus Comhair). Meastar glacadh gníomhartha faoin AECM bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.21 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Imeacht bruachánacha, Bogaigh a chosaint, Barra farae Brassica, Aoileach glas, Crainn a chur, Imeacht páirce, Fálta sceach a chur, Féarach íseal-ionchuir, Féarach buan a bhfuil go leor féarach air, Scaipeadh Scioldair Astuithe Íseal agus Talamh branar. Féach tábla SO5.4 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála.

Sna critéir roghnúcháin do na criosanna comhair le haghaidh AECM, bhí uisce ardstádas ina thosaíocht thábhachtach sa bhreithniú, de réir phróiseas rangaithe an chreata uisce. Táthar ag súil mar sin go mbeidh tionchar láidir ag na gníomhartha gaolmhara sna criosanna seo ar cháilíocht uisce na gceantar seo.

Cuireann an Éicea-Scéim 1,440,000 leis an spriocluach. Glacann an figiúr seo leis go dtabharfaidh 45,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 3 (Nítrigin Cheimiceach a Theorannú) nó Cleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid a bhaint as Scaipeadh Leasacháin Rialaithe GPS) chun leasachán a leathadh. Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 45,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 45,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 1,440,000 heicteár. B'fhéidir go roghnódh roinnt feirmeoirí níos mó ná ceann amháin de na bearta seo a dhéanamh, ach ní dhearnadh iad a chomhaireamh ach uair amháin don ríomh seo. Agus an poitéinseal le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha á gcur san áireamh, is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.21 an t-achar iomlán faoin Éicea-Scéim. Féach tábla SO5.4 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála

Tábla SO5.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.21	Eco -Scheme		1,440,000	1,440,000	1,440,000	1,440,000	1,440,000	0
	AECM (General)		116,566	174,849	174,849	174,849	174,849	92,892
	AECM (Co-op)		66,307	132,615	132,615	132,615	132,615	95,237
	OFS		102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	
	Total annual	0	1,725,749	1,880,163	1,922,626	1,983,058	2,084,365	188,129
	Total hectares without DC	0	1,440,000	1,440,000	1,440,000	1,440,000	1,440,000	188,129
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	Totals (R.22)	0.00%	31.83%	31.83%	31.83%	31.83%	31.83%	4.16%

R.22: Bainistiú inbhuanaithe cothaitheach

Cuireann an AECM agus an tÉicea-Scéim le R.22. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.22 ná 42.44%. Bainfear amach an sprioc seo chun cáilíocht an uisce a chosaint agus a fheabhsú (Cusp5.N2) agus sláinte na hitreach a fheabhsú (Cusp5.N3).

Is é ranníocaíocht Ghinearálta AECM le R.22 ná 180,810 heicteár agus is é 155,942 heicteár ranníocaíocht Chomhoibríthe AECM. Maidir leis an AECM, bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a bheith á dhéanamh ar ghníomhartha ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe ar cháilíocht an uisce agus ar shláinte na hitreach. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.22 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, Barr farae Brassica, Aoileach glas, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan a bhfuil go leor féarach air, Fálta sceach nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce, Talamh branair agus Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS).

Ina theannta sin, tá ceanglas faoin AECM samplaí ithreach a thógáil mar chuid den Phlean Inbhuanaitheachta Feirme a ligfidh d'fheirmeoirí a fheiceáil cá bhfuil gá acu lena mbainistíocht cothaitheach a fheabhsú, agus na gníomhartha riachtanacha a chur i bhfeidhm chun an spriocluach a bhaint amach.

Is é an ranníocaíocht don Éicea-Scéim do R.21 ná 1,920,000 heicteár. Glacann an figiúr seo leis go dtabharfaidh 45,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 3 (Nítrigin Cheimiceach a Theorannú) agus go dtabharfaidh 5,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid Spreader Leasacháin Rialaithe GPS) chun leasachán a leathadh. Meastar freisin go bhféadfaidh 1,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 7 (Barr Briseadh a Fhás), go bhféadfaidh 1000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 8 (Saíolán ilspeicis a chur) agus go bhféadfaidh 8,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 6 (Samplaí Ithreach & Aoiliú Cuí). Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 60,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 60,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 1,920,000 heicteár. B'fhéidir go roghnódh roinnt feirmeoirí níos mó ná ceann amháin de na bearta seo a dhéanamh, ach ní dhearnadh iad a chomhaireamh ach uair amháin don ríomh seo. Agus an poitéinseal le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha á gcur san áireamh, is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.22 an t-achar iomlán faoin Éicea-Scéim. Féach tábla SO5.5 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO5.5

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.22	Eco -Scheme	0	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	0
	AECM (General)	0	120,540	180,810	180,810	180,810	180,810	60,270
	AECM (Co-op)	0	77,971	155,942	155,942	155,942	155,942	77,971
	Total annual	0	2,118,511	2,256,752	2,256,752	2,256,752	2,256,752	138,241
	Total hectares without DC	0	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	1,920,000	138,241
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	Totals (R.22)	0.00%	42.44%	42.44%	42.44%	42.44%	42.44%	3.06%

R.24: Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe de lotnaidicídí

Cuidíonn an AECM agus an Scéim Feirmeoireachta Orgánach le R.24. is é 7.45% an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.24. Is é ranníocaíocht ghinearálta AECM le R.24 ná 141,330 heicteár agus is é 123,656 heicteár ranníocaíocht Chomhoibrithe AECM. Maidir leis an AECM, bainfear amach an sprioc seo chun cáilíocht an aeir a fheabhsú (Cusp5.N1), cáilíocht an uisce a chosaint agus a fheabhsú (Cusp5.N2) agus sláinte na hithreach a fheabhsú (Cusp5.N3). Bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhartha ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe ar shláinte an aeir, an uisce agus na hithreach. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.24 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Imeacht páirce, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan a bhfuil go leor féarach air.

Do Ghrúpaí Comhoibrithe AECM, forbróidh feirmeoirí agus comhairleoirí a bPlean Inbhuanaitheachta Feirme bunaithe ar Phlean Gníomhaíochta Áitiúil ina sainithneofar tosaíochtaí laistigh den limistéar comhair, lena n-áirítear bagairtí atá i mbaol ó ró-úsáid lotnaidicídí. Mar sin díreofar go héifeachtach ar na gníomhartha a chuidíonn leis an táscaire seo chun spriocanna na dtáscairí torthaí a bhaint amach.

Is é ranníocaíocht an OFS leis an spriocluach ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á chothabháil). Is é ranníocaíocht an OFS ná 336,901 heicteár. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tionaithe agus i gcothabháil, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO5.6 le haghaidh achoimre ar na hidirghabhálacha a chuireann le an táscaire seo.

Tábla SO5.6

ag

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.24	OFS (Conversion)	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS (Maintenance)	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	AECM (General)	0	94,220	141,330	141,330	141,330	141,330	47,110
	AECM (Co-op)	0	61,828	123,656	123,656	123,656	123,656	61,828
	Total hectares without double counting	0	156,048	264,986	264,986	264,986	336,901	108,938
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	Totals (R.24)	0.00%	3.45%	5.86%	5.86%	5.86%	7.45%	2.41%

R.26: Infheistíochtaí a bhaineann le hacmhainní nádúrtha

Laistigh de SO5, dhá idirghabháil infheistíochta: Cuireann AECM (Infheistíochtaí neamhtháirgiúla) agus an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm le baint amach na gceithre riachtanas a sainithníodh faoi SO5. Is é 13.93% an spriocluach carnach iomlán atá socraithe do R.26. Is é líon iomlán na bhfeirmeacha a

fhaigheann tacaíocht d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi NPI AECM, arna ghabháil faoi R.26 ná 14,567 (neamhcharnach). Tá infheistíochtaí caipitil bunaithe ar éileamh agus mar sin is deacair figiúirí cruinne a thuar. Tá meastacháin bunaithe ar thorthaí iarbhrí TAMS II ((an idirghabháil choibhéiseach sa chlárthréimhse roimhe seo). Tá an luach sprice atá socraithe bunaithe ar líon na n-infheistíochtaí a fheabhsaíonn acmhainní nádúrtha in TAMS II. Táthar ag tuar go bhfaighidh 4,600 feirm tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí a bhaineann le hacmhainní nádúrtha faoin Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm. Féach tábla SO5.7 le haghaidh líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO5.7

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.26							
AECM NPI (General)	0	3,667	5,500	0	0	0	0
AECM NPI (Co-op)	0	2,000	2,000	1,000	300	100	0
OFCIS	60	260	340	2,000	1,940	0	0
Total annual	60	5,927	7,840	3,000	2,240	100	0
Total Cumulated Values	60	5,987	13,827	16,827	19,067	19,167	19,167
Total number of farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.04%	4.35%	10.05%	12.23%	13.86%	13.93%	13.93%

R.28: Feidhmíocht timpeallachta nó aeráide trí eolas

Laistigh de SO5, rannchuidíonn tacaíocht do Ghrúpaí Comhair faoin AECM de réir Airteagal 77 (ie Airteagal 77 AECM) agus sruth B de Chomhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna) le R.28. Cabhraíonn an dá idirghabháil seo le baint amach na riachtanas atá leagtha amach faoi SO5 (Cusp5.N1, Cusp5.N2, Cusp5.N3 agus Cusp5.N4). Cuireann na hidirghabhálacha seo, chomh maith leis an Scéim Oiliúna Agra-chomhshaoil agus Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur i bhfeidhm, leis an spriocluach iomlán de R.28. Mar sin féin, ní thugann an Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur i bhfeidhm aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO5. Cé nach dtugann AECM Training aghaidh go díreach ar SO5, cuidíonn sé le tairbhíthe an AECM gníomhartha a dhéanamh a thabharfaidh aghaidh ar na riachtanais faoi SO5. Faoi Oiliúint AECM, ceanglaítear ar thairbhíthe cúrsa oiliúna éigeantach a dhéanamh sa chéad bhliain dá rannpháirtíocht sa scéim.

Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 234,898, sin an méid daoine a fuair oiliúint faoi cheann ar bith de na scéimeanna. Is luach carnach é seo a chiallaíonn go gcuimsíonn sé feadh na tréimhse cláraithe ar fad agus go léiríonn sé na scéimeanna go léir le chéile. Airteagal 77 AECM soláthraítear tacaíocht riaracháin do ghrúpaí áitiúla gníomhaíochta atá ag tabhairt faoi thionscadail laistigh de bhearta comhair AECM. Tá 8 dtionscadal comhair beartaithe a chumhdóidh thart ar 10,000 feirmeoir in 2024 agus 2029, agus 20,000 feirmeoir idir 2025-2028. Tá an figiúr seo bunaithe ar eispéiris sa chlárthréimhse roimhe seo.

An spriocluach carnach do shruth B de Tá EIPs 7,500 le 1,500 feirmeoir dírithe in 2025-2028, agus 750 feirmeoir dírithe in 2024 agus 2029. Chun an uailmhian mhéadaithe a léiriú maidir leis na cuspóirí comhshaoil agus aeráide a bhaineann leis an CSP, líon méadaithe de tá tionscadal cláraithe faoin CSP seo i gcomparáid leis an RDP roimhe seo (30 sprioc do 2023-2027 i gcomparáid le 22 i bhfeidhm ó 2014-2020). Féach Tábla SO5.8.

Tábla SO5.9

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.28	EIPs stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
	AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
	AECM - Art. 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
	Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
	Total annual	17,500	55,750	62,090	40,200	27,108	21,500	10,750
	Totals cumulative	17,500	73,250	135,340	175,540	202,648	224,148	234,898

R.29: Forbairt na talmhaíochta orgánaí

Laistigh de SO5, cuidíonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí leis na ceithre riachtanas arna aithint a bhaint amach (Cusp5.N1, Cusp5.N2, Cusp5.N3 agus Cusp5.N4). Is í an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí an idirghabháil aonair a chuireann le R.29. Is é an luach sprice iomlán atá socraithe do R.29 ná 7.45% agus tá sé i gcomhréir le ranníocaíocht náisiúnta na hÉireann le sprioc 2030 an Aontais Eorpaigh de 25% de thalamh talmhaíochta an Aontais faoin bhfeirmeoireacht orgánach. Tá an sprioc seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO5.9 le haghaidh na heicteáir iomlána de UAA 'á chomhshó' go feirmeoireacht orgánach agus iomlán na heicteáir UAA orgánach 'i gothabháil'.

Tábla SO5.9

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

2.1.SO5.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cuirfidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach le baint amach na riachtanas a shaináithnítear faoi Chuspóir Sonrach 5. Tabharfar aghaidh go díreach ar na ceithre riachtanas go léir tríd an Éicea-Scéim, an AECM agus an Scéim Feirmeoireachta Orgánach. Ina theannta sin:

- Tabharfaidh an Scéim Infheistíochta Caipitil aghaidh go díreach ar Cusp5.N1, Cusp5.N2 agus Cusp5.N4
- Díreofar go díreach ar Cusp5.N1, Cusp5.N2 agus Cusp5.N3 trí Chúnammh Próitéine
- Díreofar go díreach ar Cusp5.N3 tríd an mBeart um Ionchorprú Tuí

Tabharfaidh EIPanna aghaidh go díreach ar SO5, ach tá sé deacair a thuar go beacht cé na riachtanais a dtabharfar aghaidh orthu faoin scéim seo go dtí go mbeidh tionscadail ceadaithe.

Éicea-Scéim:

Tá buiséad iomlán an Éicea-Scéim imfhálaithe ag 25% de leithdháileadh Íocaíochtaí Díreacha na hÉireann. Gheobhaidh feirmeoirí a ghlacann páirt in éicea-scéim íocaíocht bhliantúil bunaithe ar Airteagal 31(7)(b) den Rialachán CSP, ie, bunaithe ar chostais bhreise arna dtabhú agus ioncam ligthe

thar ceal. Déanfar ioncam tharscaoilte a ríomh bunaithe ar shonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc do na blianta 2016-2020 agus déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas, i gcomhréir le hAirteagal 82 den Rialachán CSP. An leithdháileadh tásach airgeadais iomlán de €1.48 billiún thar an tréimhse 2023-2027.

Athróidh na rátaí íocaíochta ag brath ar ghlacadh leis an éicea-scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), ansin d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (íosráta íocaíochta). Mura bhfuil ach leath de sin (i.e., c. 65,000 feirmeoir) ag tógáil isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (uasráta íocaíochta). Is é méid na híocaíochta atá beartaithe don Éicea-Scéim ná €77 (ráta íocaíochta pleanáilte). Tá sé seo bunaithe ar an mbonn tuisceana go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim, figiúirí faoi réir slánaithe. Cabhróidh tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin éicea-scéim chun aghaidh a thabhairt go díreach ar na ceithre riachtanas a sainithníodh faoi chuspóir sonrath 5. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €1.48 billiún chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- Bhain 42.44% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe le bainistiú feabhsaithe cothaitheach (R.22) (de réir Tábla SO5.5).
- 7.45% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha tacaíthe as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú amhail sceitheadh lotnaidicídí (R.24) (de réir Tábla SO5.6).
- 10.61 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (de réir Tábla SO5.2 thuas)

Beart Ginearálta AECM

Tá na haschuir phleanáilte bliantúla faoin AECM Ginearálta bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchomparáide sa bheart aeráide agra-chomhshaoil i gClár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020. Cabhróidh bearta AECM (Ginearálta agus Comhar) go díreach le feabhas a chur ar cháilíocht aeir na hÉireann (Cusp5.N1), cáilíocht uisce (Cusp5.N2), agus cáilíocht ithreach (Cusp5.N3); agus spreagfaidh sé cleachtadh teicnící feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr (Cusp5.N4). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €610 milliún don bheart Ginearálta chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 9.32 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi cheangaltais a dtacaítear leo chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh) (R.14) (de réir Tábla SO5.1)
- 10.61 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (de réir Tábla SO5.2)
- 4.88% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí amóinia a laghdú (R.20) (de réir Tábla SO5.3).
- 6.80% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe do cháilíocht dobharlach (R.21) (de réir Tábla SO5.4).
- Bhain 42.44% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe le bainistiú feabhsaithe cothaitheach (R.22) (de réir Tábla SO5.5).

- 7.45% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha tacaithe as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú amhail sceitheadh lotnaidicídí (R.24) (de réir Tábla SO5.6).

Beart Comhair AECM

Soláthrófar tacaíocht faoin mbeart seo i bhfoirm íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí atá deartha chun a chinntiú go dtabharfar dreasacht chuí d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar na tírdhreacha agus na ceantair ina bhfuil siad ag feirmeoireacht. Léireoidh íocaíochtaí cáilíocht na dtorthaí a bhaintear amach, ie dá airde an toradh, is airde an íocaíocht. Áirítear le costais incháilithe sheasta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. Cabhróidh bearta AECM (Ginearálta agus Comhar) go díreach le feabhas a chur ar cháilíocht aeir na hÉireann (Cusp5.N1), cáilíocht uisce (Cusp5.N2), agus cáilíocht ithreach (Cusp5.N3); agus spreagfaidh sé cleachtadh teicnící feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr (Cusp5.N4). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €460 milliún chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 9.32 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi cheangaltais a dtacaítear leo chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh) (R.14) (de réir Tábla SO5.1)
- 10.61 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (de réir Tábla SO5.2)
- 6.80% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht dobharlach (R.21) (de réir Tábla SO5.4).
- Bhain 42.44% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe le bainistiú feabhsaithe cothaitheach (R.22) (de réir Tábla SO5.5).
- 7.45% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha tacaithe as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú amhail sceitheadh lotnaidicídí (R.24) (de réir Tábla SO5.6).

AECM Airteagal 77

Beidh an maoiniú cruinn do gach tionscadal comhoibríthe ag brath ar líon na rannpháirtithe agus ar scála na dtionscadal agus ar an uailmhian. Tá leithdháileadh buiséid tásach de €50m curtha ar leataobh chun costais reáchtáil na dtionscadal comhoibríthe agus na ngníomhaíochtaí tírdhreacha a chlúdach. Táthar ag súil go bhféadfadh an Ciste Pobail le haghaidh gníomhaíochtaí feirme/tírdhreacha saincheaptha a bheith €160m thar an gclár nó thart ar €20m do gach ceann de na 8 dtionscadal comhoibríthe. Oibreoidh na hocht dTionscadal Comhoibríthe (CP) leis an RTBM chun tionscadaí chomhoibríthe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm. Toisc go mbaineann an idirghabháil seo go díreach le beart Chomhoibríthe AECM, cabhróidh sé go díreach freisin le feabhas a chur ar cháilíocht aeir na hÉireann (Cusp5.N1), cáilíocht uisce (Cusp5.N2), agus cáilíocht ithreach (Cusp5.N3); agus spreagfaidh sé cleachtadh teicnící feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr (Cusp5.N4). Is leor an leithdháileadh buiséid tásach de €210m chun tacú leis an sprioc R.28 de 234,898 feirmeoir (de réir Tábla SO5.8).

AECM NPI:

Is beart tacaíochta infheistíochta é seo atá comhtháite laistigh den AECM agus dá bhforáiltear i gcomhréir le hAirteagal 70 de na Rialacháin CSP. Íocfar tacaíocht mar chuid den íocaíocht as na gníomhaíochtaí ábhartha faoin AECM i gcás ina mbeidh an costas don eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil i gcomhréir le hAirteagal 70 de na rialacháin CSP. Mar sin, comhlánaíonn an idirghabháil seo idirghabhálacha AECM Ginearálta agus AECM trí ionstraim a sholáthar trína bhféadfaidh tairbhíthe rochtain a fháil ar an maoiniú is gá chun gníomhaíochtaí a dhéanamh faoi idirghabhálacha AECM. Is é an leithdháileadh tásach airgeadais iomlán ná €140m do ghníomhaíochtaí faoin mBeart Ginearálta AECM, agus €80m do ghníomhaíochtaí a bhaineann le Beart Comhair AECM. Cabróidh tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoin AECM le feabhas a chur ar cháilíocht uisce na hÉireann (Cusp5.N2), agus ar cháilíocht ithreach (Cusp5.N3); agus spreagfaidh sé cleachtadh teicnící feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr (Cusp5.N4). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €220m chun an sprioc de 13.93% d'fheirmeacha a bhaint amach ag baint leasa as tacaíocht infheistíochta táirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram do na hacmhainní nádúrtha (R.26) (de réir Tábla SO5.7).

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (OFS):

Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam a ligtear thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht de réir caighdeán orgánach i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costais an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Tabharfaidh an tacaíocht a thugtar faoin scéim seo aghaidh go príomha ar Cusp5.N4, ag cur san áireamh go bhfuil cleachtais feirmeoireachta orgánaí bunaithe ar inbhuanaitheacht agus ar chosaint acmhainní nádúrtha. Mar thoradh air sin, tabharfaidh an scéim seo aghaidh go díreach freisin ar Cusp5.N1, Cusp5.N2 agus Cusp5.N3. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256 milliún chun an sprioc de 7.5% a bhaint amach:

7.45% den UAA iomlán faoi R.14 (Féach tábla SO5.1).

7.45% den UAA iomlán faoi R.19 (Féach tábla SO5.2).

7.45% den UAA iomlán faoi R.21 (Féach tábla SO5.4)

7.45% den UAA iomlán faoi R.24 (Féach tábla SO5.6).

7.45% den UAA iomlán faoi R.29 (Féach tábla SO5.9).

Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €100 milliún. Cuirfear maoiniú ar fáil ar bhonn cás ar chás sa chás go gcomhlíonann iarratasóirí na critéir le bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta. Cuirtear deontais ar fáil d'fheirmeoirí ar mian leo infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí agus/nó i dtrealamh táirgiúil. Bronntar na deontais seo ar bhonn srathach ag brath ar an gcatagóir feirmeoir a dhéanann iarratas. Is é an ráta fóirdheontais is airde mar shampla ná 60% den infheistíocht bhunaidh agus a bhronntar ar fheirmeoirí óga agus ar fheirmeoirí bainearna. Bronntar fóirdheontas 50% den infheistíocht bhunaidh ar fheirmeoirí orgánacha agus is é an ráta caighdeánach ná 40% den infheistíocht bhunaidh.

Rachaidh tacaíocht a thugtar faoin scéim seo i ngleic go díreach le Cusp5.N4 trí dhreasacht a thabhairt d'fheirmeoirí infheistíocht a dhéanamh i gcleachtais feirme inbhuanaithe a chosnaíonn acmhainní nádúrtha, ie cleachtais feirmeoireachta orgánaí; agus tabharfaidh sé aghaidh go díreach freisin ar Cusp5.N1 agus Cusp5.N2 trí dhreasacht a thabhairt d'fheirmeoirí infheistíocht a dhéanamh in innealra agus i dtrealamh a chosnaíonn cáilíocht aeir agus uisce ar bhealach níos fearr. Ina theannta sin, tabharfaidh tacaíocht faoin scéim seo aghaidh ar Cusp5.N3 trí thacú le feirmeoireacht orgánach a bhfuil sé mar aidhm aici dea-cháilíocht ithreach a sheasamh agus trí thacú le hinfeistíochtaí i dtrealamh feirmeoireachta beachta, amhail trealamh curaíochta suaite íseal agus trealamh le haghaidh Scaipeadh Sciadair um Astuithe Ísle (LESS). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €100 milliún

chun an sprioc a bhaint amach go mbainfidh 13.93% d'fheirmeacha leas as tacaíocht tháirgiúil infheistíochta CBT a bhaineann le cúram do na hacmhainní nádúrtha (R.26) (féach Tábla SO5.7).

Beart um Ionchorprú Tuí:

Soláthrófar tacaíocht faoin scéim seo trí íocaíocht bhliantúil limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir, áit a bhfuil an íocaíocht in aghaidh an heicteáir ar ráta aonfhoirmeach de €250 in aghaidh an heicteáir le haghaidh eorna, cruithneachta, coirce agus seagal agus ráta €150 in aghaidh an heicteáir do ráib síl ola. Tabharfaidh an íocaíocht tacaíochta cúiteamh don fheirmeoir as an gcostas breise a bhaineann le tuí a ghearradh, a scaipeadh agus a ionchorprú san ithir. Méadóidh an tacaíocht a thugtar faoin idirghabháil seo leibhéil charbóin orgánach na hithreach agus tabharfaidh sé aghaidh go díreach ar an ngá atá le cáilíocht na hithreach a fheabhsú (Cusp5.N3). Is é an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán don idirghabháil seo ná €50m thar thréimhse an chláir. Ceadóidh €10m in aghaidh na bliana don idirghabháil a sprioc de 40,000 heicteár de chlúdach a bhaint amach agus tacóidh sé le baint amach sprioc R.14:

8.88 % den UAA faoi R.14 (féach Tábla SO5.1)

8.00% den UAA faoi R.19 (féach Tábla SO5.2 thuas)

EIPanna:

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán atá beartaithe don scéim seo ná €36 milliún. Soláthrófar tacaíocht faoi Shruth B den scéim seo do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' i raon réimsí atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhshaoil, bhithéagsúlachta agus athraithe aeráide. Cuirfear maoiniú ar fáil do thionscadail atá faofa ag sainchoiste meastóireachta agus beidh sé ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibriúcháin mionsonraithe a fhorbairt, nach rachaidh thar €10,000. Má éiríonn leo, bogfaidh tionscadail go Céim 3 nuair a gheobhaidh siad (faoi Shruth B) maoiniú nach mó ná €1,050,000 chun a gcuid pleananna a chur i bhfeidhm. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim chun an sprioc R.28 de 234,898 feirmeoir a fháil a fhaigheann oiliúint, comhairle nó malartú eolais maidir le feidhmíocht comhshaoil nó aeráide a bhaint amach (de réir Tábla SO5.8).

2.1.SO6 Rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

2.1.SO6.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO6.1.1 Láidreachtaí

Cusp6.S1: Tá gréasán de shuímh Natura 2000 ag Éirinn a fhreagraíonn do 13% d'achar na hÉireann
Cusp6.S2: Céatadán ard féaraigh fhairsing
Cusp6.S3: Tá an poitéinseal ag thart ar 1.5 milliún heicteár a bheith á bhainistiú mar thalamh feirme Ardluach Dúlra
Cusp6.S4: Clúdach náisiúnta suntasach fála sceach agus crann aonair
Cusp6.S5: Clúdaíonn ithreacha móna os cionn 20% d'achar na hÉireann
Cusp6.S6: Creat láidir beartais chun bithéagsúlacht a chosaint agus a fheabhsú
Cusp6.S7: Eolas agus taithí mhaith ar sheachadadh scéimeanna agra-chomhshaoil bunaithe ar thorthaí
Cusp6.S8: Stádas ard sláinte plandaí in Éirinn
Cusp6.S9: Bonn láidir eolais ar fheirmeoireacht orgánach agus bhitheolaíoch in Éirinn

2.1.SO6.1.2 Laigí

Cusp6.W1: Tá stádas neamhfabhrach nó meathlaithe ag formhór na ngnáthóg ainmnithe
Cusp6.W3: Meastar go bhfuil drochstádas ach cobhsaí ag na coillearnacha
Cusp6.W4: An sciar is ísle d'fhoraíoch faoi chosaint maidir le bithéagsúlacht a chaomhnú agus le tírdhreacha agus gnéithe nádúrtha ar leith san Aontas Eorpach a chosaint
Cusp6.W5: Tá cailteanas suntasach tagtha ar ghnáthóga tailte féaraigh le 10-15 bliana anuas agus tá an chuid is mó d'fhéarach Iarscribhinn I go léir i stádas neamhfabhrach-dona.
Cusp6.W6: Díghrádú leanúnach ar thailte móna, agus meastar go bhfuil drochstádas ag formhór na ngnáthóg tailte móna agus eanaigh
Cusp6.W7: Easpa comhleanúnachais thar roinnt réimsí beartais
Cusp6.W8: Teastaíonn níos mó éagsúlachta agus nascacht ghnáthóg i bplandaí foraoiseachta
Cusp6.W9: Easpa luach eacnamaíoch curtha i leith earraí poiblí níos leithne ó ghabháltais
Cusp6.W10: Easpa sásraí/táscairí cuí chun monatóireacht a dhéanamh ar limistéir lasmuigh de Natura 2000
Cusp6.W11: Meath ar speicis pollinator
Cusp6.W12: Easpa tacaíochta comhairleacha cuí ar shaincheisteanna a bhaineann le bithéagsúlacht
Cusp6.W13: Gan léarscáil gnáthóige náisiúnta
Cusp6.W14: Dúshlán cumais maidir le rialacháin a fhorghníomhú

2.1.SO6.1.3 Deiseanna

Cusp6.O1: Dreasú a dhéanamh ar sholáthar seirbhísí éiceachórais lena n-áirítear feirmeoireacht HNV
Cusp6.O2: Bithéagsúlacht a fheabhsú trí ghnáthóga nua a bhunú, chomh maith le gnáthóga atá ann cheana a chothabháil ar fheirmeacha níos déine
Cusp6.O3: Foraoisí a bhainistiú go cuí agus leibhéal foraoisithe a mhéadú (go háirithe foraoiseacht mheasctha)
Cusp6.O4: Feirmeoireacht ionchuir íseal a dhreasú ar nós cuir chuige orgánach agus bitheolaíoch
Cusp6.O5: Tuiscint níos fearr a chothú ar shaincheisteanna bithéagsúlachta ag leibhéal na feirme trí sheirbhísí comhairleacha
Cusp6.O6: Dul i ngleic leis an tionscal agus leis an bpobal i gcoitinne ar thionscnaimh a bhaineann le bithéagsúlacht
Cusp6.O7: Úsáid na n-acmhainní atá ar fáil ar phróifiliú comhshaoil feirme a uasmhéadú

2.1.SO6.1.4 Bagairtí

<i>Cusp6.T1:</i> Cailteanas gnáthóige mar gheall ar athruithe ar úsáidí talún
<i>Cusp6.T2:</i> Ró-innilt ar ghnáthóga
<i>Cusp6.T3:</i> Faoi féarach nó tréigean talún
<i>Cusp6.T4:</i> Diansaothrú na talmhaíochta
<i>Cusp6.T5:</i> Gníomhaíochtaí talmhaíochta a mbíonn tionchar diúltach acu ar an gcomhshaol
<i>Cusp6.T6:</i> Méadú ar speicis plandaí ionracha agus lotnaidí
<i>Cusp6.T7:</i> Bíonn tionchar diúltach ag athrú aeráide ar raonta speiceas agus gnáthóga
<i>Cusp6.T8:</i> D'fhéadfadh tionchar a bheith ag moilliú ar athnuachan giniúna ar ghlacadh cleachtais atá neamhdhíobhálach don chomhshaol
<i>Cusp6.T9:</i> Meath leanúnach ar speicis pailneoirí agus inveirteabraigh le baol de chaillteanas speiceas
<i>Cusp6.T10:</i> Astuithe amóinia a mhéadú agus a dtionchar diúltach ar ghnáthóga
<i>Cusp6.T11:</i> Mainneachtain comhlíonadh oibleagáidí faoi oibleagáidí dlíthiúla náisiúnta agus idirnáisiúnta maidir le cosaint gnáthóg agus bithéagsúlacht

2.1.SO6.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO6.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp6.N2	Uasmhéadú a dhéanamh ar an méid a chuireann foraoiseacht lena n-áirítear crainn dhúchasacha a chur, gnáthóga reatha a chosaint	An dara is Airde do SO	Níl

2.1.SO6.3 Na (eilimintí) de phleananna náisiúnta ábhartha a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI den Rialachán maidir le plean CBT a cuireadh san áireamh i measúnú ar riachtanais phleananna CBT don chuspóir sonracha seo a shainnithint.

<p><u>Ionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XIII</u></p> <p>Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú</p> <p>Treoir 92/43/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus fána agus flóra fíáine a chaomhnú</p> <p>Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí</p> <p>Arna chur chun feidhme i gComhthéacs Éireannach trí Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha), 2011-2021.</p> <p>An gaol idir na riachtanais a aithnítear faoin Sainchuspóir seo agus na cinn atá le feiceáil sna pleananna comhshaoil/aeráide</p> <p>Tá an plean comhshaoil/aeráide seo nasctha le Cuspóir 6.N1.</p> <p>Tá sé mar aidhm ag Cuspóir 6.N1 gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí. Tá baint dhíreach ag an riachtanas seo le cosaint gnáthóg agus fána nádúrtha ar leith a bhaineann le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011-2021.</p>
--

Leagann straitéis forbartha agraibhia reatha na hÉireann amach sprioc go dtabharfar tosaíocht do 10% de limistéar feirmeoireachta na hÉireann faoi 2030 don bhithéagsúlacht, scaipthe ar fud na bhfeirmeacha go léir ar fud na tíre. Táthar ag súil go mbainfear an sprioc seo amach go luath trí chur i bhfeidhm an CSP. Baineann na brúnna is mó a mbíonn tionchar acu ar ghnáthóga le cleachtais talmhaíochta, ar nós ró-innilt/tearc-innilt, tréigean talún agus diansaothrú talmhaíochta. Tá stádas caomhantais reatha na ngnáthóg talmhaíochta an-íseal le 100% de na gnáthóga a chatagóiríú mar 'Mífhabhrach' in 2013-2018. Táthar ag súil go léireoidh 30% ar a laghad de ghnáthóga talmhaíochta a bhfuil stádas neamhfhabhrach acu treochtaí feabhsaithe i dtreo stádas fabhrach a bhaint amach faoi 2030 (tréimhse tuairiscithe 2025-2030). I measc na n-idirghabhálacha a thugann aghaidh ar an riachtanas seo agus a eascraíonn as na hionstraimí reachtacha tá an Scéim Éicea, an AECM, Beachadóireacht, EIPs, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus ANC.

2.1.SO6.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
DPdechúpláilte	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaoil agus do leas ainmhithe	51ECO - Éicea-Scéim	O.8. Líon na heicteár nó na n-aonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna
Earnálach - táirgí beachadóireachta	COOPAPI(55(1)(e)) - comhar le sainchomhlachtaí chun cláir thaighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta	52API – Idirghabháil Earnálach d'Earnáil na Beachadóireachta	O.37. Líon na ngníomhartha nó na n-aonad chun beachaireacht a chaomhnú nó a fheabhsú
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil 'AECM' – Rogha Comhair	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53AECMGEN - AECM Ginearálta	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53GR - Acmhainní Géiniteacha AECM	O.19. Líon oibríochtaí nó aonad a thacaíonn le hacmhainní géiniteacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	ANC(71) - Srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar	53ANC - ANC	O.12. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht do limistéir a bhfuil srianta nádúrtha nó srianta sonracha ag bagairt orthu, lena n-áirítear miondealú de réir an chineáil limistéir
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil	O.21. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad infheistíochta neamhtháirgiúil ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta táirgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53AECMCP77 - Beart Comhoibrithe AECM - Airteagal 77	O.32. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad comhair eile a fhaigheann tacaíocht (gan CEN a thuairiscítear faoi O.1 a áireamh)

RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).
----	-------------------	--	---

Forbhreathnú

Tugtar aghaidh ar an ngá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí (Cusp6.N1) tríd an *Éicea-Scéim*, agus gníomhartha éagsúla a chuirtear ar fáil faoi na *Bearta AECM*. Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, Cusp6.S3 Deirtear go bhfuil tuairim is 1.5 milliún heicteár de UAA ag Éirinn (20% d'UAA iomlán na hÉireann) a d'fhéadfaí a bhainistiú mar thalamh feirme Ardluach Dúlra (HNV). Ciallaíonn sé sin go bhfuil go leor scóip ann do na bearta Éicea-scéimeanna agus AECM a chur i bhfeidhm agus tionchar suntasach a bheith acu.

Tríd an *Éicea-Scéim* soláthraítear tacaíocht d'fheirmeoirí a gheallann tabhairt faoi chleachtas talmhaíochta atá chun leasa na haeráide, an chomhshaoil agus na bithéagsúlachta. Faoi *Éicea-Scéim*, i measc na ngníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh tá cothabháil limistéar neamhtháirgiúil agus gnéithe tírdhreacha, táirgeadh fairsing beostoic, plandáil crann dúchasach, éagsúlú feabhsaithe barr, agus fuála báienseach ilspeicis. Feabhsóidh na gníomhartha seo tírdhreacha agus gnáthóga na hÉireann trí níos mó spáis a chur ar fáil do flóra agus fána agus bithéagsúlacht a bheith faoi bhláth. Ina theannta sin, saibhríonn gníomhartha ar nós báienseach ilspeicis a fhuáil agus éagsúlú feabhsaithe barr éagsúlacht bhitheolaíoch na gceantar seo, rud a spreagann athchóiriú tírdhreacha agus gnáthóg. Trí ghníomhartha na *Éicea-Scéime*, tugtar aghaidh ar riachtanais Cusp6.N1 go díreach.

Faoi *Beart Ginearálta AECM*, i measc na ngníomhaíochtaí a thacaíonn le bithéagsúlacht tá, inter alia, fuála síolta seagalach, cothabháil balla cloiche tirime traidisiúnta, tógáil boscaí sceach gheal, bia d'éin gheimhridh agus plandáil/athnuachan fálda sceach agus coiníní geimhridh, a thacaíonn le feabhsú na bithéagsúlachta (Cusp6. N1). Tá an idirghabháil d'*Acmhainní Géiniteacha AECM* a bhfuil sé mar aidhm aici caomhnú speiceas áirithe a éascú – ainmhithe agus plandaí araon – mar chuid den idirghabháil ghinearálta AECM. Tá 2 ghníomh ann a thacaíonn le feabhsú na bithéagsúlachta (Cusp6.N1). Tacóidh agus caomhnóidh an chéad ghníomh éagsúlacht ghéiniteach na bpórtha dúchasacha atá i mbaol díothaithe. Tacóidh sé le daonraí de phórtha neamhchoitianta sonracha a choinneáil agus, nuair is féidir, lena chinntiú go mairfidh siad san fhadtéarma. Maidir le speicis beostoic agus foláochta incháilithe, is féidir le rannpháirtithe sa bheart seo rogha a dhéanamh ó liosta eallaigh, gabhair, capaill agus capaillíní agus caorach. Tacaíonn an dara gníomh leis an mbithéagsúlacht agus cuidíonn sé lena chinntiú go mairfidh cineálacha traidisiúnta úll na hÉireann. Cé go bhfuil crainn úll á bhfás in Éirinn leis na céadta bliain, tá athrú suntasach tagtha ar an linn dúchasach géiniteach chun go leor cineálacha nua-aimseartha a chuimsiú. Féachann an beart seo le barántúlacht na gcineálacha crann úll traidisiúnta a chaomhnú agus ag an am céanna a n-oidhreacht a chothú, trí chrainn a fhás a bhíodh coitianta in ithreacha na hÉireann tráth.

Cuireann an *Beart comhair AECM* na gníomhartha céanna leis an *AECM Ginearálta* ach cuireann sé gníomhaíochtaí breise ar fáil freisin d'fheirmeoirí atá ag feirmeoireacht i limistéir gheografacha réamhshainithe, a mheastar a bhfuil ardluach comhshaoil ag baint leo. Ina measc seo tá gníomhartha caomhnaithe gnáthóige talamh feirme, agus gníomhaíochtaí oiriúnacha súimh dírithe ar idirghníomhú oiriúnaitheach bríoch idir comhairleoir, feirmeoir agus saineolaithe (Cuspóir 6.N1). Mar chuid den *Bheart Comhair AECM*, tabharfar cúnaimh d'fheirmeoirí chun gníomhartha a chur i bhfeidhm le tacaíocht ó fhoirne an Tionscadail Chomhoibríthe Áitiúil. Cuireann an *AECM* tacaíocht ar fáil freisin do *Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla*. Áirítear leis seo cúnaimh caipitil a sholáthar chun tacú le plandáil crann dúchasach agus fálda sceach a chur a chuidíonn le gnáthóga bithéagsúlachta agus coillearnacha dúchasacha a chothabháil (Cusp6.N1).

Ar an gcuma céanna, sa *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS)* tugtar aghaidh ar *Cusp6.N1* trí chúnaimh deontais a sholáthar ar infheistíochtaí neamhtháirgiúla d'innealra ar nós trealamh

beachtas feirmeoireachta lena n-áirítear Leatóirí Sciodair Astuithe Íseal (LESS). Spreagann úsáid innealra den sórt sin bainistíocht agus laghdú níos fearr ar leasacháin mhianracha agus lotnaidicídí, rud a chuideoidh le feabhas a chur ar choinníollacha bithéagsúlachta.

Cuirtear cúnaimh ar fáil freisin d'infheistíochtaí i dtomhas féir a chumasaíonn bainistiú cruinn féir. Laghdaíonn sé seo an gá atá le cóiríocht do bheostoc agus beathú breise. Ceadaíonn an tomhas do leasachán spriocdhírithé a chur i bhfeidhm chun an méid féar is gá a tháirgeadh. Trí féar a bhainistiú i gceart, is féidir an t-eatramh athshíolaithe a shíneadh, rud a rachaidh chun tairbhe na bithéagsúlachta go díreach. Ligeann tomhas féir freisin do pháirceanna féaraigh go dtí airde spriocdhírithé chun cabhrú le fiailí a rialú gan aon ghá le luibhicíd nó le feidhmeanna eile lotnaidicídí. Cuidíonn deontas le haghaidh fálú caorach a úsáidtear feadh fála sceaigh agus teorainneacha le conairí fiadhúlra a chruthú ar fud na tíre toisc go bhfuil an fál sceaigh cosanta ó innilt ag ainmhithe, fiadhúlra agus bithéagsúlacht mhéadaithe, agus go bhféadfaidh an limistéar maireachtáil agus forbairt. Ar deireadh, beidh feirmeoirí Orgánacha in ann leas a bhaint as gach infheistíocht faoin OFCIS ag ráta méadaithe. Áirítear ar na cineálacha infheistíochtaí atá ar fáil d'fheirmeoirí orgánacha a chuireann le bithéagsúlacht raon innealra gairneoireachta agus curaíochta mar shaothróir idir sraitheanna. Cuirfidh infheistíochtaí den sórt sin ar chumas feirmeoirí aistriú go córais táirgthe orgánacha agus iad a chothabháil, gan luibhicídí a úsáid a dhéanann dochar don bhithéagsúlacht tá fiailí lasair, fiailí scuab, fiailí saothraithe rothlacha agus fiailí combcut ann freisin. Bíonn feirmeoirí orgánacha ag brath ar mheá meicniúil chun fiailí i mbarraí a rialú. Is mór an chabhair don bhithéagsúlacht an úsáid a bhaintear as rialú ceimiceach fiailí.

Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna) is tionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' iad a dhíríonn ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin shonracha. Díríonn Sruth B den scéim ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin i réimsí a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an mbithéagsúlacht agus tabharfaidh sé aghaidh ar a thuilleadh Cusp6.N1. Cinnfear na gníomhaíochtaí sonracha a thabharfaidh aghaidh ar an riachtanas seo a luaithe a cheadófar tionscadail, áfach, tosaíocht phráinneach caomhnaithe agus sainriachtanais maidir le Póru. Tabharfar aghaidh ar lapairí trí Ghlaio EIP le téama sonracha.

Sa *Scéim Feirmeoireachta Orgánaí* tugtar aghaidh freisin ar Cusp6.N1 mar thoradh ar an tionchar íseal atá ag feirmeoireacht orgánach ar ghnáthóga bithéagsúlachta. Cuireann cleachtas feirmeoireachta orgánach cosc ar úsáid lotnaidicídí sintéiseacha agus leasacháin a dhéanann dochar don bhithéagsúlacht. Feabhsaítear cáilíocht na hithreach freisin, rud a fheabhsaíonn biota ithreach, rud a thugann aghaidh ar an riachtanas seo. Leis an scéim *beachadóireachta* soláthraítear tacaíocht do ghníomhaíochtaí taighde in earnáil na beachadóireachta, lena n-áirítear torthaí a scaipeadh trí mhalartú eolais agus trí dhea-chleachtas a mhalartú. Beidh buntáistí forleathana ag baint le tacaíocht a thabhairt do scaipeadh torthaí taighde san earnáil beachadóireachta do bheachairí agus do choilíneachtaí beach.

Ar deireadh, tá an *Limistéar Srianta Sonracha agus Nádurtha (ANC)* seoltaí scéime Cusp6.N1 mar gheall ar cheanglais íosráta stocála atá forbartha ag Éirinn chun bithéagsúlacht agus gnáthóga a chosaint. Gan íosráta stocála bheadh talamh faoi innilt a mbeadh tionchar diúltach aige ar bhithéagsúlacht. Mar sin, tugann na híocaíochtaí a dhéantar le feirmeoirí faoin ANC deis dóibh na hainmhithe a bhíonn ag innilt talún a cheannach i limistéir nach ndéanfaí innilt murach iad.

Maidir le Cusp6.N2, ní thugann aon cheann de na hidirghabhálacha atá laistigh den CSP aghaidh ar an ngá atá le rannchuidiú na foraoiseachta a uasmhéadú, lena n-áirítear crainn dhúchasacha a chur in áiteanna oiriúnacha, gnáthóga bithéagsúlachta a chosaint. Mar sin féin, tá roinnt tionscnamh agus bearta lasmuigh den CSP a chuireann leis an riachtanas seo. Ina measc seo tá an Scéim Deontais agus Prémhe Foraoisithe, an Scéim um Chaomhnú Coillearnach Dúchais, agus Bord Foraoiseachta na hÉireann san áireamh. Tá sonraí leagtha amach i gcuid 2.1 'Measúnuithe riachtanas agus straitéis idirghabhála'.

2.1.SO6.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO6.7 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár LIFE (do SO4, SO5, SO6 amháin)
: Níl

2.1.SO6.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonracha seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonracha seo ar taispeáint go hiomlán i geló trom]	Luach sprice
R.19^{PR} - Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint Sciar an limistéir talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biotáille a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)	10.61%
R.24^{PR} - Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí Sciar an Limistéir Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.	7.45%
R.26^{CU} - Infheistíocht a bhaineann le hacmhainní nádúrtha Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram don acmhainn nádúrtha	13.93%
R.28^{CU} - Feidhmíocht chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide	234,898.00
R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%
R.31^{PR} - Gnáthóga agus speicis a chaomhnú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir	38.73%
R.32^{CU} - Infheistíochtaí a bhaineann le bithéagsúlacht Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuireann le bithéagsúlacht	14.35%
R.33 - Bainistíocht Natura 2000 a fheabhsú Sciar de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaíthe	80.14%
R.34^{PR} - Gnéithe tírdhreacha a chaomhnú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fáilte sceach agus crainn	4.69%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

<p>R.19 Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint</p> <p>Laistigh de SO6, an AECM (<i>Bearta Ginearálta AECM agus Bearta Comhair AECM araon</i>), Scéim na Feirmeoireachta Orgánach, cuireann an tÉicea-Scéim, agus an Beart um Ionchorprú Tuí (SIM) le R.19. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos don táscaire seo ná 10.61%, is é sin líon na heicteár a íocadh faoin scéim, arna shloinneadh mar chéatadán den UAA iomlán. Cuidíonn an AECM Ginearálta agus Comhar, SIM agus an Éicea-Scéim le tabhairt faoi <i>Cuspóir 6.NI</i> tríd an spriocluach do R.19 a bhaint amach. Cuireann an Éicea-Scéim 480,000 heicteár, cuireann AECM Ginearálta 165,810 heicteár, cuireann Comhar AECM 155,942 heicteár, ranníocann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach 336,901 heicteár agus cuireann BCS 40,000 heicteár leis an spriocluach iomlán de R.19. Níl an limistéar SIM agus AECM san áireamh sa spriocluach mar gheall ar chomhaireamh dúbailte leis an limistéar faoin Éicea-Scéim.</p>

Tá na spriocluachanna le haghaidh AECM gach bliain bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe ar shláinte na hithreach. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na ngníomhartha atá san áireamh i ríomh R.19 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, féarach buan a bhfuil féarach forleathan air, Barr farae Brassica, Aoileach glas, Féarach le hionchur íseal, Fál nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce agus ar deireadh, Talamh branair. Féach tábla SO6.1 don chéatadán iomlán de UAA faoi cheangaltais tacaithe in aghaidh na bliana.

Mar shampla, cuireann gníomh barr farae na Brassica acmhainní sealgaireachta geimhridh ar fáil d'éin thalamh feirme lena n-áirítear gríosáí agus buntings, rud a sholáthraíonn gnáthóg bhithéagsúlachta feabhsaithe do na hainmhithe seo (Cuspóir N1). Ina theannta sin, ní cheadaítear aon luibhicídí ná feithidicídí ar na dáileachtaí talún atá tiomnaithe don ghníomh seo, rud a chiallaíonn go bhfuil cáilíocht na hithreach feabhsaithe ag an am céanna.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú.

Is é an ranníocaíocht don éicea-scéim do R.19 ná 480,000 heicteár. Glacann an figiúr seo leis sin go dtabharfaidh 5,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 5 (Úsáid a bhaint as Leatóir Leasacháin Rialaithe GPS) chun leasachán a scaipeadh. Meastar freisin go bhféadfaidh 1,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 7 (Barr Briseadh a Fhás), go bhféadfaidh 1000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 8 (Saíolán ilspeicis a chur) agus go bhféadfaidh 8,000 feirmeoir tabhairt faoi Chleachtas Talmhaíochta 6 (Sampláil Ithreach & Aoiliú Cuí). Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 60,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 15,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 480,000 heicteár. B'fhéidir go roghnódh roinnt feirmeoirí níos mó ná ceann amháin de na bearta seo a dhéanamh, ach ní dhearnadh iad a chomhaireamh ach uair amháin don ríomh seo. Ag cur san áireamh an acmhainneacht le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha, is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.19 ná an t-achar iomlán faoi éicea-scéimeanna Féach tábla SO4.4 le haghaidh heicteáir iomlána in aghaidh na hidirghabhála.

Féach tábla SO6.1 don chéatadán iomlán de UAA faoi cheangaltais tacaithe in aghaidh na bliana. Cuidíonn an Beart um Ionchorprú Tuí freisin le R.19 ach níl an limistéar faoi SIM san áireamh mar gheall ar chomhaireamh dúbailte leis an limistéar faoi AECM.

Tábla SO6.1

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
R.19	Eco Scheme	0	480,000	480,000	480,000	480,000	480,000	0	
	AECM (General)	0	110,540	165,810	165,810	165,810	165,810	55,270	
	AECM (Cooperation)	0	77,971	155,942	155,942	155,942	155,942	77,971	
	Organic Farming Scheme	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901		
	SIM		40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	
	Total annual	0	811,387	974,451	1,016,914	1,077,346	1,178,653	173,241	
	Total Annual (without double counting)		0	480,000	480,000	480,000	480,000	480,000	173,241
	Total UAA		4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%		0.00%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	3.83%

R.24 Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí

Tá an *AECM Bearta Ginearálta agus Comhair* agus cuireann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach (OFS) le dul i ngleic le Cuspóir 6.N1 tríd an spriocluach do R.24 a bhaint amach. Is é an spriocluach iomlán do R.24 ná 7.45%. Cuidíonn an dá idirghabháil le dul i ngleic le Cuspóir 6.N1 tríd an sprioc do R.24 mar go bhféadfadh úsáid lotnaidicídí dochar a dhéanamh don bhitheagsúlacht agus do ghnáthóga bithéagsúlachta.

Is é ranníocaíocht AECM General ná 141,330 heicteár agus ranníocaíochtaí Chomhoibriú AECM ná 123,656 heicteár. Bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhartha ábhartha molta a thacaíonn le feabhsuithe in úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. I measc na ngníomhartha atá san áireamh i ríomh R.24 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS), tá: imeall páirce, féarach ionchuir íseal agus féarach buan a bhfuil féarach forleathan air.

Do Ghrúpaí Comhoibríthe AECM, forbróidh feirmeoirí agus comhairleoirí a bPlean Inbhuanaitheachta Feirme bunaithe ar Phlean Gníomhaíochta Áitiúil ina sainaitheofar tosaíochtaí laistigh den limistéar comhair, lena n-áirítear bagairtí atá i mbaol ó ró-úsáid lotnaidicídí. Mar sin díreofar go héifeachtach na gníomhaíochtaí a chuidíonn leis an táscaire seo chun an táscaire toraidh a bhaint amach.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO4.6 le haghaidh achoimre ar na hidirghabhálacha a chuireann leis an táscaire seo. Féach tábla SO6.2 le haghaidh achoimre ar na hidirghabhálacha a chuireann leis an táscaire seo.

Tábla SO6.2:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.24							
OFS (Conversion)	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
OFS (Maintenance)	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
AECM (General)	0	94,220	141,330	141,330	141,330	141,330	47,110
AECM (Co-op)	0	61,828	123,656	123,656	123,656	123,656	61,828
Total hectares without double counting	0	156,048	264,986	264,986	264,986	336,901	108,938
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
Totals (R.24)	0.00%	3.45%	5.86%	5.86%	5.86%	7.45%	2.41%

M.26 Infheistíochtaí a bhaineann le hacmhainní nádúrtha

Laistigh de SO6, *Infheistíochtaí neamhtháirgiúla don AECM* rannchuidiú le baint amach Cuspóir 6.N2. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.26 ná 13.93%. Is é líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoin AECM, arna ghabháil faoi R.26 ná 14,567 san iomlán (neamh-charnach). Tá na réamh-mheastacháin don ranníocaíocht idirghabhála seo leis an spriocluach bunaithe ar sciar measta na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht, bunaithe ar chúnamh deontais a sholáthar i GLAS. Is iad seo a leanas na gníomhartha a chuimsítear i ríomh R.26 a ndéantar foráil maidir le chúnamh deontais: garrán crann a chur, fáлта sceach a chur, imeall féir a chur, agus corrlaigh bhruachánacha a phleanáil. Tá an *OFCIS* cuireann sé leis an táscaire toraidh seo freisin ach ní thugann sé aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO6. Féach tábla SO6.3 le haghaidh líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO6.3

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.26							
AECM NPI (General)	0	3,667	5,500	0	0	0	0
AECM NPI (Co-op)	0	2,000	2,000	1,000	300	100	0
OFCIS	60	260	340	2,000	1,940	0	0
Total annual	60	5,927	7,840	3,000	2,240	100	0
Total Cumulated Values	60	5,987	13,827	16,827	19,067	19,167	19,167
Total number of farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
%	0.04%	4.35%	10.05%	12.23%	13.86%	13.93%	13.93%

R. 28 Feidhmíocht chomhshaoil/aeráide trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh de SO6, rannchuidíonn *Tacaíocht do Ghrúpaí Comhair laistigh den AECM faoi Airteagal 77* (Airteagal 77 AECM anseo feasta) agus sruth B de Chomhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna) le R.28. Is é an spriocluach carnach iomlán don táscaire seo ná 234,898, sin an méid daoine a fuair oiliúint faoi aon cheann de na scéimeanna a chuireann le R.28. Is luach carnach é seo a chiallaíonn go léiríonn sé an méid iomlán daoine ar tugadh tacaíocht dóibh thar thréimhse iomlán an chláir agus go léiríonn sé na scéimeanna go léir le chéile. An spriocluach carnach le haghaidh *Airteagal 77 AECM* go sonrach ná 100,000 duine agus is é an spriocluach carnach do shruth B de *Tá EIPs 7,500* duine. *Oiliúint chun an AECM a chur i bhfeidhm* agus *Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm* rannchuidíonn siad freisin le R.28 ach ní thugann siad aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO6.

Comhlánaíonn *Airteagal 77 AECM* Beart Comhair AECM trí thacaíocht riaracháin a sholáthar chun grúpaí áitiúla gníomhaíochta a chruthú agus a chothabháil a dhéanann tionscadail a bhfuil buntáistí aeráide, comhshaoil nó bithéagsúlachta acu. Mar sin, cuidíonn sé le dul i ngleic le Cuspóir 6.N1 tríd an bpríomh-idirghabháil a éascú.

Díríonn *EIPanna* le tacaíocht faoi shruth B ar thionscadail atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann leis an aeráid, leis an gcomhshaoil agus leis an mbithéagsúlacht. Cuidíonn tacaíocht do thionscadail nuálaíochta le gach ceann de na riachtanais a aithníodh faoi SO5 mar gheall ar nádúr 'ó bhun aníos' na hidirghabhála a thacaíonn le comhpháirtíochtaí a thugann aghaidh ar na dúshláin a leagtar amach sa CSP. Féach Tábla SO6.4.

Tábla SO6.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.28	AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
	AECM - Art. 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
	Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
	Total annual	17,500	55,000	60,590	38,700	25,608	20,000	10,000
	Totals cumulative	17,500	72,500	133,090	171,790	197,398	217,398	227,398

M.29 Talmhaíocht orgánach a fhorbairt

Tá an Scéim Feirmeoireacht Orgánach an t-aon idirghabháil a chuireann le R.29. Déantar an táscaire toraidh seo a chainníochtú de réir líon na heicteár a íocadh faoin scéim, arna shloinneadh mar chéatadán de líon iomlán an UAA in Éirinn. Is é an sprioc iomlán atá leagtha síos do R.29 ná 7.45%. Tá sé seo ag teacht le ranníocaíocht náisiúnta na hÉireann le sprioc 2030 an AE de 25% de thalamh talmhaíochta an AE faoin bhfeirmeoireacht orgánach.

Tá an sprioc do R.29 bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO6.5 le haghaidh na heicteáir iomlána de UAA 'á chomhshó' go feirmeoireacht orgánach agus iomlán na heicteár UAA orgánach 'i gcothabháil'. Toisc go bhfuil tionchar laghdaithe ag córais feirmeoireachta orgánaí ar shláinte na hithreach, ar cháilíocht an aeir, ar cháilíocht an uisce srl, cuireann baint amach an luach sprice seo leis an ngá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí (Cusp6.N1).

Tábla SO6.5

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

R.31 Gnáthóga agus speicis a chaomhnú

Laistigh de SO6, tá an AECM (Bearta Ginearálta AECM, Acmhainní Géiniteacha AECM agus Bearta Comhair AECM, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an Éicea-Scéim cur leis an táscaire toraidh seo. Is é an spriocluach iomlán do R.31 ná 38.73%, sin an líon heicteár a íocadh faoi na scéimeanna, arna shloinneadh mar chéatadán den UAA iomlán. Cuidíonn ranníocaíocht na Scéime go léir leis an spriocluach do R.31 chun aghaidh a thabhairt ar Cuspóir 6.N1.

AECM Ginearálta (lena n-áirítear Acmhainní Géiniteacha AECM) ranníocaíocht 278,675 heicteár *Comhar AECM* ranníocaíocht 190,474 heicteár. Na luachanna sprice don *Bearta AECM* bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta, a thacaíonn le caomhnú gnáthóg agus speiceas. Meastar glacadh na ngníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide i GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.31 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Pórtha Uathúla a chaomhnú, úllord traidisiúnta a phlandáil, tacair síl seagalach, cinn tíre gránach neamhghafa, bia éan geimhridh, corrlaigh pháirce, coinleach geimhridh, barr farae brassica, aoileach glas, cothabháil traidisiúnta cloiche tirime, féarach buan atá innilte go forleathan, féarach ionchuir íseal, nadúr príobháideach, talamh branair, géanna agus ealaí agus féarach móna le hionchur íseal.

Is é ranníocaíocht OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á gcothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaíthe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú.

Is é an ranníocaíocht don Éicea-Scéim do R.31 ná 1,752,128 heicteár. Glacann an figiúr seo leis go dtabharfaidh 52,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 2 (AP2) - Táirgeadh Fairsing Beostoic (ráta stocála íseal, gan stoc ar bith). Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 52,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 52,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 1,664,000 heicteár. Táthar ag súil freisin nach mbeidh AP2 roghnaithe ag leath díobh siúd a thugann faoi Chleachtas Talmhaíochta 1 (AP1) - Gnéithe a Chaomhnú Tírdhreacha. Mar sin, rannchuideoidh an talamh faoi AP1 le R.31 freisin. Glactar leis go mbainfidh 39,000 feirmeoir leas as seo. Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 39,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta .i. 32 heicteár agus go gcomhlíonfaidh siad na critéir go mbeidh 7% den fheirm ina limistéar neamhtháirgiúil/gné tírdhreacha. Is é 39,000 feirmeoir iolraithe faoi 32 heicteár ná 1,248,000 heicteár; Is ionann 7% de 1,248,000 agus 87,360 heicteár.

Ina theannta sin, meastar freisin go dtabharfaidh 10,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 4 (Crainn Dúchais/Fálta sceach a Phlandáil). Arís eile, glactar leis go mbeidh meánmhéid feirme an 10,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta de 32 heicteár. 10,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 320,000 heicteár. Toisc go n-éilíonn an beart 3 chrann in aghaidh an heicteáir, is ionann é sin agus 960,000 crann. Clúdóidh gach crann 4 mhéadar cearnach, rud a chiallaíonn achar iomlán de 3,840,000 méadar cearnach. Is ionann é seo agus 384 heicteár.

Táthar ag súil freisin go dtabharfaidh 10,000 feirmeoir faoin rogha feabhsaithe faoi AP4. Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 10,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta i.e. 32 heicteár. 10,000 feirmeoir iolraithe faoi mheánmhéid na feirme de 32 heicteár cothrom le 320,000 heicteár. Toisc go n-éilíonn an beart feabhsaithe 6 chrann in aghaidh an heicteáir, is ionann é sin agus 1,920,000 crann. Clúdóidh gach crann 4 mhéadar cearnach, rud a chiallaíonn achar iomlán de 7,680,000 méadar cearnach. Is ionann é seo agus 768 heicteár.

Mar achoimre, cuirfidh AP2 1,664,000 heicteár, ranníocfaidh AP1 87,360 heicteár agus ranníocfaidh AP4 1152 heicteár. Mar sin, is é 1,752,512 heicteár ranníocaíocht iomlán na nÉicea-scéimeanna do R.31. Agus an poitínseal le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha á gcur san áireamh is é an luach uimhreora a úsáidtear do R.31 an t-achar iomlán faoi ANC. In 2028 agus 2029, áfach, tá an limistéar iomlán faoi bhearta AECM Ginearálta agus Comhair níos mó ná an ANC agus mar sin úsáidtear é mar uimhreoir. Féach tábla SO6.6 le haghaidh achoimre ar chéatadán an UAA faoi cheangaltais tacaithe in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO6.6

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.31							
Eco -Scheme		1,752,128	1,752,128	1,752,128	1,752,128	1,752,128	0
AECM (General)		185,783	278,675	278,675	278,675	278,675	92,892
AECM (Co-op)		95,237	190,474	190,474	190,474	190,474	95,237
OFS		102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	
Total annual	0	2,136,024	2,353,976	2,396,439	2,456,871	2,558,178	188,129
Total hectares without DC	0	1,752,128	1,752,128	1,752,128	1,752,128	1,752,128	188,129
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
Totals (R.22)	0.00%	38.73%	38.73%	38.73%	38.73%	38.73%	4.16%

R.32 Infheistíochtaí a bhaineann le bithéagsúlacht

Laistigh de SO6 *Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a thacaíonn leis an AECM* (AECM NPI anseo feasta) agus an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS) na hidirghabhálacha amháin a chuireann le R.32. Is é an spriocluach foriomlán ná 14.35%, is é sin líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht ábhartha arna chur in iúl mar chéatadán de líon iomlán na bhfeirmeacha in Éirinn. Is luach carnach é seo a chiallaíonn go léiríonn an céatadán an céatadán fabhraithe d'fheirmeacha clúdaithe faoi na scéimeanna thar thréimhse na clárthréimhse. Is é líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi NPI AECM, arna ghabháil faoi R.32 ná 18,733 (neamhcharnach). Is é líon iomlán na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoin OFCIS ná 1,000.

AECM NPI rannchuidíonn sé le dul i ngleic le Cuspóir 6.N1 trína rannchuidiú le spriocluach R.32. Déanann sé amhlaidh ina ról comhlántach do na bearta Ginearálta agus Comhair araon, ag cuidiú leis na cuspóirí agra-chomhshaoil agus aeráide a bhaint amach; agus chun luach comhshaoil na limistéar ina dtacaítear le hinfeistíochtaí den sórt sin a fheabhsú. Bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhartha molta, bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide i GLAS. Is iad seo a leanas na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.32 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Sraith síolta seagalach, imeall féir, boscaí sceach gheala. Féach tábla SO6.7 le haghaidh líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht ábhartha in aghaidh na hidirghabhála.

OFCIS rannchuidíonn sé le dul i ngleic le Cuspóir 6.N1 trí thacaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí infheistíochta a mbeidh tionchar dearfach acu ar ghnáthóga bithéagsúlachta nuair a chuirtear i bhfeidhm iad. Tá na spriocanna measta bunaithe ar meastachán bunaithe ar an méid a ghlactar le hinfeistíocht chomparáideach in TAMS II (an scéim choibhéiseach sa tréimhse cláraithe roimhe sin). I measc na ngníomhartha a chuireann leis na spriocanna do R.32 tá Spreadairí Sciodair Astaíochta Íseal, tomhas beachta féir (a chumasaíonn bainistíocht féar cruinn),fálú caoraigh a úsáidtear feadh fála sceach agus teorainneacha, saothróir idir sraitheanna, fiailí lasair, fiailí scuab, fiailí saothraithe rothlacha agus fiailí cíorghearrtha.Maidir leis an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm, déantar na chéad trí bliana den tréimhse chlártha a mhaoiniú tríd an CFT roimhe seo seachas earraí atá ar fáil ag an ráta méadaithe d'fheirmeoirí mná

Tábla SO6.7

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.32	AECM NPI (General)	0	5,333	8,000	0	0	0
	AECM NPI (Co-op)	0	2,000	2,000	1,000	300	100
	OFCIS	15	60	75	425	425	
	Total annual	15	7,393	10,075	1,425	725	100
	Total Cumulated Values	15	7,408	17,483	18,908	19,633	19,733
	Total number of farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
	%	0.01%	5.39%	12.71%	13.75%	14.27%	14.35%

R.33 Bainistíocht Natura 2000 a fheabhsú

Laistigh de SO6, tá an *Bearta AECM (Bearta Ginearálta AECM agus Beart Comhair AECM araon)* na hidirghabhálacha amháin a chuireann le R.33. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos don táscaire seo ná 80.14%, is é sin céatadán na heicteár le gealltanais ábhartha ar láithreáin Natura 2000 arna chur in iúl mar chéatadán den limistéar iomlán talmhaíochta agus foraoiseachta i láithreáin Natura 2000. Is ionann 80.14% de limistéar talmhaíochta agus foraoiseachta na hÉireann i suíomhanna Natura 2000 agus 118,292 heicteár. Cuireann bearta Ginearálta agus Comhair AECM le Cuspóir 6.N1 tríd an spriocluach do R.33 a bhaint amach.

Tá na spriocluachanna gach bliain bunaithe ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhartha atá beartaithe, bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchomparáide i GLAS (laghdaithe orthu siúd nach bhfuil, ar bhonn na léarscáile tascach reatha de limistéir talún le haghaidh AECM Ginearálta agus Comhar, incháilithe. dul isteach sa Bheart Comhair agus mar sin dul isteach sa Bheart Ginearálta.) Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.33 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Coimíneacht agus nádúr príobháideach. Tomhaiseann an AECM rannchuidiú leis an táscaire toraidh seo le Ceantar 6.N1. Féach tábla SO6.8 le haghaidh céatadán an limistéir talmhaíochta agus foraoiseachta i láithreáin Natura 2000 le gealltanais ábhartha in aghaidh na hidirghabhála.

Mar shampla, éilíonn gníomhaíocht bainistithe coimíneachta comhar i measc na scairshealbhóirí maidir le réimeas féaraigh inbhuanaithe a sholáthar. Feabhsóidh an bhainistíocht chomhpháirteach seo sláine éiceolaíochta na talún, lena n-áirítear i limistéir Natura 2000.

Tábla SO6.8

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.33	AECM General	0	43,284	64,926	64,926	64,926	21,642
	AECM Coop	0	26,683	53,366	53,366	53,366	26,683
	Total Annual	0	69,967	118,292	118,292	118,292	48,325
	Total Agr. and Forestry area in Natura 2000 sites	147,614	147,614	147,614	147,614	147,614	147,614
	%	0%	47%	80%	80%	80%	33%

R.34 Gnéithe tírdhreacha a chaomhnú

Laistigh de SO6, tá an *Bearta AECM (Bearta Ginearálta AECM, Acmhainní Géiniteacha AECM agus Beart Comhair AECM)* agus cuireann an tÉicea-Scéim le R.34. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos

don táscaire seo ná 4.69%, arb ionann é agus céatadán an UAA faoi ghealltanais tacaithe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú. Cuidíonn an AECM Ginearálta agus Comhar, agus an Éicea-Scéim le tabhairt faoi *Cuspóir 6.N1* tríd an spriocluach do R.34 a bhaint amach.

Na luachanna sprice le haghaidh AECM (Acmhainní Géiniteacha AECM san áireamh) bunaithe ar an méid a mheastar a bheidh i gceist leis na gníomhaíochtaí atá beartaithe, bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchomparáide i GLAS (laghdaithe orthu siúd ar dóigh dóibh, ar bhonn na léarscáile tháscaigh reatha de limistéir talún le haghaidh AECM Ginearálta agus Comhar, a bheith incháilithe chun páirt a ghlacadh sa Chomhar. Beart Comhoibríthe AECM in ionad an bhirt Ghinearálta.) Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.34 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Séadchomharthaí seandálaíochta a chosaint, ballaí tirime cloiche a chothabháil agus fála sceach a bhainistiú.

Maidir le gnéithe tírdhreacha, beidh na foirne CP ag breithniú/ag cur chun cinn gníomhaíochtaí chun gnéithe tírdhreacha a fheabhsú ar bhealach comhordaithe. Mar sin meastar go gcuirfidh tionchar carnach an chur chuige comhoibríoch go dearfach le gnéithe tírdhreacha.

Is é an ranníocaíocht don éicea-scéim do R.34 ná 212,160 heicteár. Glacann an figiúr seo leis go dtabharfaidh 78,000 feirmeoir faoi Chleachtas Talmhaíochta 1 (AP1) ag Caomhnú Gnéithe Tírdhreacha. Glactar leis freisin go mbeidh meánmhéid feirme na 78,000 feirmeoir seo ag teacht leis an meán náisiúnta .i. 32 heicteár agus go gcomhlíonfaidh siad na critéir go mbeidh 7% den fheirm ina limistéar neamhtháirgiúil/gné tírdhreacha. 78,000 feirmeoir faoi 32 heicteár faoi 7% = 174,720 heicteár. Ina theannta sin, glactar leis go bhféadfaidh 39,000 feirmeoir an rogha feabhsaithe a dhéanamh faoi AP 1, agus gurb é 10%-7%, = 3% an ranníocaíocht bhreise leis an táscaire toraidh. 39,000 X 32ha X 3% = 37,440 heicteár. 174,720 + 37,440 = 212,160 heicteár.

Ag cur san áireamh an acmhainneacht le haghaidh comhaireamh dúbailte idir idirghabhálacha, is é an luach uimhreacha a úsáidtear do R.34 ná an t-achar iomlán faoi éicea-scéimeanna Féach tábla SO6.9 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla SO6.9

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Eco Scheme	0	212,160	212,160	212,160	212,160	212,160	0
AECM (General)	0	43,977	65,966	65,966	65,966	65,966	21,989
AECM (Co-op)	0	27,013	54,026	54,026	54,026	54,026	27,013
R.34 Total annual values (without double counting)	0	212,160	212,160	212,160	212,160	212,160	49,002
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
%	0.00%	4.69%	4.69%	4.69%	4.69%	4.69%	1.08%

2.1.SO6.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

The Apiculture Scheme, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach. tugann an tÉicea-scéim, Beart Ginearálta AECM, Beart Comhair AECM, Airteagal 77 AECM, AECM le haghaidh Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla, agus EIPs go léir aghaidh ar an ngá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú (Cuspóir N1). Ní thugann scéimeanna atá laistigh den CSP aghaidh ar chuspóir 6.N2.

Beachtaireacht

Tá an buiséad bliantúil do Chlár Náisiúnta BÉadóireachta na hÉireann comhionann le leithdháileadh na mBallstát atá leagtha síos in Iarscríbhinn X de Rialachán (AE) 2021/2115 agus an cistiú comhionann comhfhreagrach a sholáthraíonn Éire.. Ní mór tuarascálacha ar dhul chun cinn, lena n-áirítear tuarascáil theicniúil agus sonraí ar chaiteachas airgeadais tabhaithe, a chur faoi bhráid na Roinne ag eatrainmh socraithe. Beidh fócaíocht thráthchodanna an mhaoinithe ag brath ar thuarascálacha a fháil a dhearbhaíonn dul chun cinn sásúil. Is ionann an leithdháileadh airgeadais iomlán de €123,280 in aghaidh na bliana agus clár taighde agus oideachais amháin arb ionann é agus leithdháileadh airgeadais iomlán de €597427.40. Laghdaítear an leithdháileadh don bhliain airgeadais 2023 beagán chun cuntas a thabhairt ar úsáid an imchlúdaigh chéanna le haghaidh beart a cuireadh chun feidhme ó Lúnasa go Nollaig 2022 faoin gclár beachadóireachta reatha. Amhail Airteagal 111 de Rialachán (AE) Uimh. 2022/2115, ní rannchuideoidh ach idirghabhálacha faoin gcineál idirghabhála a thuairiscítear in Airteagal 55(1)(b) de Rialachán (AE) 2021/2115 le Táscaire Toradh 35". Dá bhrí sin níor cláraíodh aon gharspriocanna ná spriocanna táscaire toraidh don aon idirghabháil bheachadóireachta amháin a fhaigheann tacaíocht : Comhar le sainchomhlachtaí chun clár taighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta, a fhaigheann tacaíocht faoi Airteagal 55(1)(e).

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam a ligtear thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht de réir caighdeán orgánach i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Cuireann an fheirmeoireacht orgánach cosc ar úsáid lotnaidicídí sintéiseacha agus feabhsaíonn sé cáilíocht na hithreach, rud a théann chun sochair do ghnáthóga bithéagsúlachta, rud a thugann aghaidh ar Cusp6.N1. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256 milliún chun an sprioc de

7.45% den UAA iomlán faoi ábhar orgánach R.19 (féach Tábla SO6.1)

7.45% den UAA iomlán faoi ábhar orgánach R.24 (féach Tábla SO6.2)

7.45% den UAA iomlán faoi ábhar orgánach R.29 (féach Tábla SO6.5)

7.45% den UAA iomlán faoi ábhair orgánacha R.31 (féach Tábla SO6.6)

AECM Ginearálta (lena n-áirítear Acmhainní Géiniteacha AECM)

Na haschuir bhliantúla pleanáilte faoin AECM Ginearálta (lena n-áirítear Acmhainní Géiniteacha AECM) bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchomparáide sa bheart agra-comhshaoil aeráide i gClár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020. Bearta AECM (Ginearálta, Acmhainní Géiniteacha agus Comhoibriú) cúnaimh díreach chun aghaidh a thabhairt ar an ngá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú agus a chothabháil chun an bithéagsúlacht a chosaint (Cuspóir 6.N1). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €610m chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 10.61% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (féach Tábla SO6. 1).
- 38.73% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe ag tacú le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV (R.31) (féach Tábla SO6.6).
- 80.14% de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaithe (R.33) (féach tábla SO6.8).

Beart Comhair AECM (lena n-áirítear tacaíocht arna soláthar faoi Airteagal 77 den Rialachán CSP)

Soláthrófar tacaíocht faoin mbeart seo i bhfoirm íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí atá deartha chun a chinntiú go dtabharfar dreasacht chuí d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar na tírdhreacha agus na ceantair ina bhfuil siad ag feirmeoireacht. Léireoidh íocaíochtaí cáilíocht na dtorthaí a bhaintear amach, ie Dá airde an toradh, is airde an íocaíocht. Áirítear le costais incháilithe sheasta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. Cabhróidh tacaíocht faoin mbeart um Chomhoibriú AECM freisin chun aghaidh a thabhairt ar an ngá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú agus a chothabháil chun bithéagsúlacht a chosaint (Cuspóir 6.N1). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €460m chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 10.61% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (féach Tábla SO6. 1).
- 38.73% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe ag tacú le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV (R.31) (féach Tábla SO6.5).
- 80.14% de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaithe (R.33) (féach Tábla SO6.8).

AECM Airteagal 77

Beidh an maoiniú cruinn do gach tionscadal comhoibríthe ag brath ar líon na rannpháirtithe agus ar scála na dtionscadal agus ar an uaimhian. Tá leithdháileadh buiséid tascach de €50m curtha ar leataobh chun costais reáchtáil na dtionscadal comhoibríthe agus na gníomhaíochtaí tírdhreacha a chlúdach. Táthar ag súil go bhféadfadh an Ciste Pobail le haghaidh gníomhaíochtaí feirme/tírdhreacha saincheaptha a bheith €160m thar an gclár nó thart ar €20m do gach ceann de na 8 dtionscadal comhoibríthe.

Oibreoidh na hocht dTionscadal Comhoibríthe (CP) leis an RTBM chun tionscadail chomhoibríthe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm. Toisc go mbaineann an idirghabháil seo go díreach leis an mbeart um Chomhoibriú AECM, cuidíonn sé freisin chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais uile in SO6. Is leor an leithdháileadh buiséid tascach de €210m chun tacú leis an sprioc R.28 de 234,898 feirmeoir ar na tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír (féach Tábla SO6.4 thuas).

Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla don AECM

Is beart tacaíochta infheistíochta é seo atá comhtháite laistigh den AECM agus dá bhforáiltear i gcomhréir le hAirteagal 70 de na Rialacháin CSP. Íocfar tacaíocht mar chuid den íocaíocht as na gníomhaíochtaí ábhartha faoin AECM i gcás ina mbeidh an costas don eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil i gcomhréir le hAirteagal 70 de na rialacháin CSP. Mar sin, comhlánaíonn an idirghabháil seo idirghabhálacha AECM Ginearálta, agus an AECM Comhair tríd an ionstraim a sholáthar trína bhféadfaidh tairbhíthe rochtain a fháil ar mhaoiniú a theastaíonn chun gníomhaíochtaí a dhéanamh faoi idirghabhálacha AECM. Is é an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán ná €140m le haghaidh gníomhaíochtaí a bhaineann le Rogha Ghinearálta AECM, agus €80m le haghaidh gníomhaíochtaí a bhaineann le Rogha Comhoibríthe AECM. Tá na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla nasctha le baint amach cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide cosúil le Cuspóir 6.N1, eadhon, an gá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta. Is sampla é cur crann de ghníomhaíocht a dtacaítear léi

faoin idirghabháil seo agus a chuidíonn le dul i ngleic leis an riachtanas seo. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €220m chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- Bhain 13.93% de na feirmeacha a bhain tairbhe as tacaíocht infheistíochta táirgiúil agus neamhtháirgiúil an CBT le cúram do na hacmhainní nádúrtha (R.26) (féach Tábla SO6.2).
- 14.35% de na feirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuireann le bithéagsúlacht (R.32) (féach Tábla SO6.6).

Éicea-scéim

Tá buiséad iomlán an Éicea-Scéim imfhálaithe ag 25% de leithdháileadh Íocaíochtaí Díreacha na hÉireann. An leithdháileadh táscach airgeadais iomlán de €1.48 billiún thar an tréimhse 2023-2027.

Athróidh na rátaí íocaíochta ag brath ar ghlacadh leis an éicea-scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), ansin d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (íosráta íocaíochta). Mura bhfuil ach leath de sin (i.e., c. 65,000 feirmeoir) ag tógáil isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (uasráta íocaíochta).

Is é méid na híocaíochta atá beartaithe don Éicea-Scéim ná €77 (ráta íocaíochta pleanáilte). Tá sé seo bunaithe ar an mbonn tuisceana go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim, figiúirí faoi réir slánaithe. Cabhróidh an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin éicea-scéim le dul i ngleic go díreach le Cuspóir 6 N1.

Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €1.48 billiún chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

10.61% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barraí, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha) (R.19) (féach Tábla SO6. 1 thuas).

38.73% UAA a íocadh faoi ghealltanais tacaithe do chaomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV (R31) (féach tábla SO6.6).

EIPanna

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán atá beartaithe don scéim seo ná €36 milliún. Soláthrófar tacaíocht faoi Shruth B den scéim seo do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' i raon réimsí atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhshaoil, bithéagsúlachta agus athraithe aeráide. Cuirfear maoiniú ar fáil do thionscadail atá faofa ag sainchoiste meastóireachta agus beidh sé ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibriúcháin mionsonraithe a fhorbairt, nach rachaidh thar €10,000. Má éiríonn leo, aistrefar tionscadail go dtí Céim 3 agus (faoi Shruth B), gheobhaidh siad maoiniú nach mó ná €1,050,000 chun a gcuid pleananna a chur i bhfeidhm. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim chun an sprioc R.28 de 234,898 feirmeoir a bhfuil oiliúint, combairle nó malartú eolais á fháil acu maidir le feidhmíocht comhshaoil nó aeráide a bhaint amach (féach tábla SO6.4 thuas).

Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm

Is ionann an leithdháileadh táscach airgeadais iomlán don idirghabháil seo agus €100 milliún. Tugtar aghaidh ar an ngá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí (Cuspóir N1) trí thacaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí infheistíochta a chuideoidh le feabhas a chur

ar ghnáthóga bithéagsúlachta sna limistéir a ndéantar an infheistíocht iontu. cuirtear gníomhartha i bhfeidhm. Tá an Spreagfaidh ráta níos airde tacaíochta infheistíochta d'fheirmeoirí orgánacha faoin OFCIS éagsúlú isteach sa réimse seo freisin, rud a chuideoidh freisin le feabhas a chur ar dhálaí agus ar ghnáthóga bithéagsúlachta. Tá cleachtais feirmeoireachta orgánaí tairbheach don bhithéagsúlacht mar gheall ar inter alia, laghdú ar úsáid leasacháin shintéiseacha agus mar gheall ar an bhfeabhsú ina dhiaidh sin ar cháilíocht an uisce sa cheantar máguaird. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €100m chun an sprioc de 14.35% a bhaint amach, d'fheirmeacha a fhaigheann tacaíocht infheistíochta a théann chun tairbhe na bithéagsúlachta (R.32 – féach tábla SO6.7).

2.1.SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe

2.1.SO7.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO7.1.1 Láidreachtaí

Cusp7.N1: Tá an-oideachas ag feirmeoirí na hÉireann agus tá leibhéil arda oiliúna talmhaíochta acu
Cusp7.S2: Tá teacht ag feirmeoirí na hÉireann ar raon deiseanna oideachais agus oiliúna
Cusp7.S3: Córas aistrithe eolais seanbhunaithe agus inrochtana go héasca
Cusp7.S4: Tacaíochtaí d'Fheirmeoirí Óga a dhearadh agus a chur i bhfeidhm go héifeachtach
Cusp7.S5: Tacaíonn beartas agrachánach le feirmeoirí óga
Cusp7.S6: Socruithe comhoibritheacha feirmeoireachta seanbhunaithe i bhfeidhm chun cabhrú le feirmeoirí óga atá ag iarraidh teacht ar dheiseanna talún agus gnó
Cusp7.S7: Earnáil láidir agraibhia ag soláthar deiseanna d'fheirmeoirí óga agus forbairt gnó i gceantair thuaithe
Cusp7.S8: Ligeann deiseanna fostaíochta láidre lasmuigh den fheirm do chórais feirmeoireachta nach bhfuil chomh brabúsach fanacht inbhuanaithe ó thaobh an gheilleagair de
Cusp7.S9: Tionscnaimh Rialtais i bhfeidhm chun forbairt gnó a éascú i gceantair thuaithe

2.1.SO7.1.2 Laigí

Cusp7.W1: Tá lucht saothair ag dul in aois ag an talmhaíocht agus céatadán beag de bhainisteoirí óga feirme
Cusp7.W2: Deacrachtaí a bhaineann le rochtain a fháil ar thalamh lena cheannach
Cusp7.W3: Deacrachtaí maidir le teacht ar airgeadas
Cusp7.W4: Faigheann feirmeoirí ioncam níos ísle ná an meán i gcomparáid le hearnálacha eile den gheilleagar
Cusp7.W5: Easpa deiseanna fostaíochta éagsúla agus baol níos airde bochtaineachta i gceantair thuaithe
Cusp7.W6: Rochtain laghdaithe ar sheirbhísí i gceantair thuaithe i gcomparáid le mórionaid uirbeacha

2.1.SO7.1.3 Deiseanna

Cusp7.O1: Leanúint ar aghaidh ag cur leis an leibhéal deiseanna oiliúna agus oideachais atá ar fáil d'fheirmeoirí óga
Cusp7.O2: Tógáil ar an raon tacaíochtaí atá ar fáil d'Fheirmeoirí Óga lena n-áirítear cuidiú le slógadh talún
Cusp7.O3: Infhaighteacht agus rochtain ar theicneolaíochtaí digiteacha sa talmhaíocht a mhéadú
Cusp7.O4: Conairí gairme sa talmhaíocht a fhorbairt agus a chur chun cinn lena n-áirítear, mar shampla, isteach san fheirmeoireacht orgánach
Cusp7.O5: Forbairt leanúnach na hearnála foraoiseachta i gceantair thuaithe a spreagadh
Cusp7.O6: Éagsúlú an gheilleagair tuaithe a spreagadh
Cusp7.O7: cianobair a éascú i gceantair thuaithe
Cusp7.O8: Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt leanúnach an bhithgheilleagair i gceantair thuaithe

2.1.SO7.1.4 Bagairtí

Cusp7.T1: Luaineacht ioncaim ar fud na hearnála talmhaíochta de bharr athruithe ar choinníollacha aimsire agus margaidh
Cusp7.T2: D'fhéadfadh ioncam íseal in earnálacha áirithe feirmeoirí óga a dhíspreagadh
Cusp7.T3: Laghdú ar thacaíochtaí reatha d'fheirmeoirí óga
Cusp7.T4: Laghdú leanúnach ar líon na bhfeirmeoirí óga

Cusp7.T5: Meath na mbailte agus na sráidbhailte tuaithe
 Cusp7.T6: Gan na deiseanna a chuireann an geilleagar digiteach ar fáil a uasmhéadú
 Cusp7.T7: Leibhéil bhochtaineachta agus leithlisithe sóisialta a mhéadú faoin tuath in Éirinn
 Cusp7.T8:

2.1.SO7.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO7.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N2	Tacú le YF chun teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfeirm/ a bhfeirm a fhorbairt	SO7 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N3	Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt	An tríú Tosaíocht is Airde	Tá

2.1.SO7.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
DPdechúpláilte	BISS(21) - Tacaíocht bhunúsach ioncaim don inbhuanaitheacht	51BISS - BISS	O.4. Líon na heicteár a bhaineann tairbhe as tacaíocht ioncaim bhunúsach
DPdechúpláilte	CRISS(29) - Tacaíocht ioncaim athdháilte chomhlántach don inbhuanaitheacht	51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht	O.7. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim athdháilte comhlántach
DPdechúpláilte	CIS-YF(30) - Tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga	51CISYF - Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga	O.6. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga
DPdechúpláilte	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaol agus do leas ainmhithe	51ECO - Éicea-Scéim	O.8. Líon na heicteár nó na n-aonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta tairgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53CFG - Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach	O.30. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad a fhaigheann tacaíocht d'athnuachan glúin (gan tacaíocht do bhunú a áireamh)
RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).
RD	COOP(77) - Comhar	53ESSPO – Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	O.28. Líon na ngrúpaí táirgeoirí agus eagraíochtaí táirgeoirí a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53LEADER - LEADER	O.31. Líon na straitéisí forbartha áitiúla tacaíthe (LEADER) nó gníomhaíochtaí ullmhúcháin

Forbhreathnú

De réir Anailís SWOT, measadh go raibh 7,400 feirmeoir in 2016 ina bhfeirmeoirí óga, sin 5% de dhaonra iomlán na bhfeirmeoirí in Éirinn. Ina theannta sin, ní raibh comharba feirmeoireachta aitheanta ag 38% d'fheirmeoirí os cionn 60 bliain d'aois. Tugann roinnt scéimeanna aghaidh ar an ngá atá le meicníocht éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú (Cus 7.N1). Tá an *Tacaíocht Bun-Ioncaim le haghaidh Inbhuanaitheachta* soláthraíonn sé tacaíocht ioncaim do gach feirmeoir san earnáil talmhaíochta. Laghdaíonn sé seo éagsúlachtaí ioncaim idir earnáil na talmhaíochta agus earnálacha eile den gheilleagar, rud a fhágann gur rogha gairme níos tarraingtí í an fheirmeoireacht d'fheirmeoirí óga. Cinntíonn sé freisin go dtugtar tacaíocht d'fheirmeoirí óga chun slí bheatha a choinneáil san earnáil talmhaíochta. Mar an gcéanna, leis an *Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach le haghaidh Inbhuanaitheachta* méadaítear an tacaíocht chomhréireach a fhaigheann feirmeoirí beaga/meánmhéide, rud a laghdaíonn éagsúlachtaí ioncaim idir feirmeoirí laistigh den earnáil talmhaíochta. Cinntíonn sé seo go dtugtar tacaíocht bhreise d'fheirmeoirí atá ag bainistiú feirmeacha beaga agus meánmhéide chun slí bheatha a choinneáil sa talmhaíocht; agus spreagann sé tuilleadh feirmeoirí óga atá ag obair nó ag bainistiú feirmeacha beaga/meánmhéide le tosú agus leanúint ar aghaidh leis an bhfeirmeoireacht. Leis an *Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga* soláthraítear tacaíocht bhreise (in éineacht le *BISS*) d'fheirmeoirí faoi 40 bliain d'aois, a bhfuil cúrsa talmhaíochta aitheanta (Teastas Glas) críochnaithe acu. Is dreasacht bhreise é seo chun feirmeoirí óga a spreagadh isteach san earnáil talmhaíochta, rud a mhéadaíonn líon na bhfeirmeoirí óga ina iomláine (Cuspóir 7.N1).

Tá an *Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach* Tuilleadh spreagann feirmeoirí óga fanacht sa talmhaíocht trí chomharbas talún a éascú (Cusp7.N1). Cuirtear an tacaíocht a thairgtear faoin scéim seo ar fáil i bhfoirm cúnamh airgeadais i dtreo na gcostas gairmiúla, amhail costais dlí, cánachais agus chomhairleacha, a bhaineann le comhpháirtíochtaí feirme cláraithe a bhunú chomh maith leis na costais ghairmiúla a bhaineann le comhairle a sholáthar d'fheirmeoirí scothaosta maidir le comharbas agus roghanna scoir. Is é an aidhm atá leis ná cabhrú le feirmeoirí scothaosta atá ag aistriú go scor lena gcuid talún a thabhairt d'fheirmeoirí níos óige.

Thug an anailís SWOT faoi deara freisin na deacrachtaí a bhaineann le teacht ar mhaoiniú agus le rochtain a fháil ar thalamh lena cheannach, rud a d'fhág gur ghá tacú le feirmeoirí óga teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfiontar feirme agus é a fhorbairt (Cuspóir 7.N2).. Tá an *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm* ag tacú le feirmeoirí óga trí cúnamh deontais a sholáthar ag ráta 60% d'infheistíochtaí d'fheirmeoirí faoi bhun 40 bliain d'aois (feirmeoirí óga), i gcomparáid leis an ráta cúnamh deontais 40% dá bhforáiltear sa scéim ghinearálta. Cuireann sé seo feirmeoirí óga i riocht níos fearr chun infheistíocht a dhéanamh ina bhfiontar feirme (Cusp7.N2). Ina theannta sin, cuireann sé seo ina luí ar fheirmeoirí óga go mbeidh siad in ann slí bheatha a choinneáil san fheirmeoireacht agus mar sin tugann sé aghaidh ar Cuspóir 7.N1.

Chomh maith, *Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna)* meicníocht éifeachtach a léiriú chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist maidir le laghdú ar líon na bhfeirmeoirí óga. *EIPs* tacú le cineálacha cur chuige nuálaíochta 'ón mbun aníos' maidir le dúshláin san earnáil talmhaíochta. D'fhéadfadh go n-áireofaí i dtionscadail iad siúd atá dírithe ar shaincheisteanna inrochtaineachta d'fheirmeoirí óga agus tionscadail nuálacha atá deartha le hathnuachan giniúna a chur chun cinn ar fheirmeacha na hÉireann (Cuspóir 7.N1). Tá Sruth A den idirghabháil dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin iomaíochais, nuachóirithe agus sláinte agus leasa ainmhithe níos leithne san earnáil. , agus beidh athnuachan ó ghlúin go glúin faoi scáth na dtéamaí seo a dtacaítear le tionscadail nuálacha fúthu. Is í an RTBM a thionscnóidh na glaonna ar thograí agus cuirfear iad ar an eolas trí chomhairliúchán le geallsealbhóirí ábhartha agus le saineolaithe réimsí beartais. Toisc gur príomhréimse inní é athnuachan ó ghlúin go glúin, beidh an RTBM in ann tionscadail a dhreasú a thabharfaidh aghaidh ar an dúshlán seo trí ghlaon sonrach ar thograí faoin téama seo. Agus é sin á dhéanamh, tabharfar aghaidh ar Cusp7.N1.

Ar deireadh, tugtar aghaidh ar an ngá atá le deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontar tuaithe a fhorbairt (Cuspóir N3). *Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí*. Soláthraíonn an scéim seo tacaíocht do ghrúpaí táirgeoirí chun cabhrú leo

eagraíochtaí táirgeoirí (POanna) a bhunú. Tá tionchar agus suíomh níos mó ag ETanna sa slabhra luacha agus mar sin féadann siad feabhas a chur ar an bhféidearthacht atá ag táirgeoirí in earnálacha mairteola, caorach agus eile brabús níos mó a ghiniúint óna bhfiontar. Tabharfaidh an clár LEADER, a thugann tacaíocht d'fhorbairt áitiúil faoi stiúir an phobail, aghaidh ar an riachtanas seo freisin. Ceann de na téamaí táscaha LEADER ina gcuirfear maoiniú ar fáil faoi ná 'Forbairt Eacnamaíoch agus Cruthú Post', agus tá 'Fiontair Shóisialta, Pobail & Chomharchumainn' ina ghné thábhachtach de seo. Mar sin, cuirfidh tacaíocht a sheachadtar faoin gclár LEADER deiseanna agus tacaíocht ar fáil do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair agus gnólachtaí tuaithe a fhorbairt (Cuspóir 7.N3).

Chomh maith leis na hidirghabhálacha thuas a thugann aghaidh go díreach ar na riachtanais a aithníodh faoi SO7, *Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí* tá an cumas aige aghaidh a thabhairt ar na riachtanais a aithníodh freisin. CPD do Chomhairleoirí tugann sé an t-eolas is gá do chomhairleoirí chun tacú le feirmeoirí óga rochtain a fháil ar airgeadas, chomh maith leis an maoiniú a fhaigheann siad trí na scéimeanna éagsúla a thairgtear faoin CBT a uasmhéadú. (Cusp7.N2).

2.1.SO7.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO7.6 An bhfuil ranníocaíocht CBT á phleanáil agat do chlár Erasmus
: **Níl**

2.1.SO7.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonracha seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonracha seo ar taispeáint go hiomlán i gcló trom]	Luach sprice
R.1^{CU PR} - Feidhmíocht a fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht Lón na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú	297,928.00
R.4 - Tacaíocht ioncaim a nascadh le caighdeáin agus le dea-chleachtais Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta	97.41%
R.9^{CU PR} - Nuachóiriú feirme Sciar na bhfeirmeoirí a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú	3.63%
R.10^{CU PR} - Eagrú slabhra soláthair níos fearr Sciar na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT	0.76%
R.36^{CU PR} - Athnuachan giniúna Lón na bhfeirmeoirí óga a bhaineann tairbhe as bunú le tacaíocht ón CBT, lena n-áirítear miondealú inscne	7,000.00
R.37^{CU} - Fás agus poist i gceantair thuaithe Tacaítear le poist nua i dtionscadail CBT	7,000.00
R.38^{CU} - Cumhdach LEADER Sciar de dhaoine na tuaithe clúdaithe ag straitéisí forbartha áitiúla	81.93%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.1 Feidhmíocht a Fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh de SO7, tá an cumas ag EIPanna aghaidh a thabhairt ar Cuspóir 7.N1 trí thacaíocht a sholáthar do thionscadail a dhíríonn ar shaincheisteanna inrochtaineachta d'feirmeoirí óga nó tionscadail atá deartha chun athnuachan giniúna a chur chun cinn ar fheirmeacha na hÉireann.

Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 297,928 duine. Is i gcomhthéacs na SO7, ach Sruth A de na EIP cuireann idirghabháil leis an spriocluach don táscaire toraidh seo. Tá na spriocanna bunaithe ar an taithí go dtí seo maidir le cur i bhfeidhm EIPanna reatha. Mar is féidir a fheiceáil i dTábla SO7.1, táthar ag súil go mbeidh 15 duine rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla EIP faoi Shruth A agus go dtabharfar cuntas orthu sna garspriocanna/spriocluachanna iomlána in 2024 agus 2029. I ngach bliain idir 2025-2028, táthar ag súil go mbeidh 30 duine rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla an EIP faoi Shruth A agus go dtabharfar cuntas orthu sna luachanna clochmhíle iomlána gach bliain. Ní thugann tionscadail a mhaoinítear faoi Shruth B den idirghabháil EIP aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO7 ach tá na daoine atá rannpháirteach sna grúpaí oibriúcháin seo fós san áireamh sa sprioc charnach do R.1 (féach Tábla SO7.1 le haghaidh miondealaithe).

Ina theannta sin, rannchuidíonn an Clár Aistrithe Faisnéise (KT), Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do chomhairleoirí, oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur chun feidhme, oiliúint chun an AECM a chur chun feidhme, agus tacaíocht riaracháin do ghrúpa comhair AECM faoi Airteagal 77 (ie AECM Airteagal 77) freisin. go dtí an spriocluach carnach do R.1, Ní thugann na scéimeanna breise seo aghaidh, áfach, ar na riachtanais faoi SO7.

Tábla SO7.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.1							
AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
AECM Article 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
EIPs - Stream A	0	15	30	30	30	30	15
EIPs - Stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
CPD for advisors	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200		
KT Programme	0	0	18,960	18,960	18,960	0	0
Total annual	18,700	56,965	82,280	60,390	47,298	21,530	10,765
Totals (R.1) - cumulative	18,700	75,665	157,945	218,335	265,633	287,163	297,928

R.4: Tacaíocht ioncaim a nascadh le caighdeáin agus le dea-chleachtas

Laistigh de SO7, tugann an Tacaíocht Bhun-Ioncam le haghaidh Inbhuanaitheachta (BISS), an Tacaíocht Chomhlántach Athdháilte d'Inbhuanaitheacht agus an Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga (CIS-YF) aghaidh ar Cuspóir 7.N1 (Meicníocht éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, lena n-áirítear trí ioncam tacaíocht, soghluaisteacht talún a spreagadh agus pleanáil comharbais). Tugtar cuntas ar na hidirghabhálacha seo (i dteannta le Cúnamh Próitéine, Éicea-scéimeanna agus ANC) sa spriocluach iomlán a socraíodh do R.4. Is é an spriocluach iomlán do R.4 ná 97.41%. Léiríonn Tábla SO7.2 líon iomlán na heicteár a bhfuil cuntas orthu i ngach scéim. Tá cuntas ar an limistéar iomlán atá san áireamh faoi gach idirghabháil cheana féin faoin limistéar BISS, agus mar sin, is é an t-achar iomlán faoi BISS an luach uimhreora iomlán atá san áireamh i ríomh R.4. Áirítear éicea-scéimeanna sa ríomh do R.4. .

Tábla SO7.2

R.4	BISS	0	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042
	Eco Scheme	0	3,838,634	3,838,634	3,838,634	3,838,634	3,838,634
	Protein Aid	0	14,000	18,000	20,000	20,000	20,000
	CIS-YF	0	181,500	190,575	200,145	210,210	220,770
	CRISS	0	2,750,000	2,750,000	2,750,000	2,750,000	2,750,000
	ANC	1,894,836	2,229,219	2,229,219	2,229,219	2,229,219	334,383
	Total hectares without double counting	1,894,836	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042	4,407,042
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	41.88%	97.41%	97.41%	97.41%	97.41%	97.41%

R.9: Nuachóiriú feirme

Laistigh de SO7, cuireann an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS) le baint amach Cuspóir 7.N1 (Meicníocht éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, lena n-áirítear trí thacaíocht ioncaim, soghluaisteach talún a spreagadh agus pleanáil comharbais) agus Cuspóir 7.N2 (Tacaíocht) feirmeoirí óga maidir le teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfiontar feirme agus é a fhorbairt). Is é OFCIS an ranníocóir aonair do R.9. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.9 ná 3.63% (5,000 infheistíocht ar fad). Tá infheistíochtaí caipitil bunaithe ar éileamh agus mar sin is deacair figiúirí cruinne a thuar. Táthar ag tuar go gcuideoidh roinnt infheistíochtaí le hathstruchtúrú, nuachóiriú agus feabhas a chur ar éifeachtúlacht acmhainní ar fheirmeacha. Tá na meastacháin bunaithe ar cheaduithe scéimeanna i TAMS II (seachas iad siúd faoin Scéim Trealamh Déiríochta), ag ráta críochnaithe 70%. Féach Tábla SO7.3 thíos.

Tábla SO7.3

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.9	OFCIS	75	300	375	2,125	2,125		
	Total annual	75	300	375	2,125	2,125	0	0
	Total cumulated	75	375	750	2,875	5,000	5,000	5,000
	Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
	%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	3.1%	3.6%	3.6%

R.10: Eagraíocht slabhra soláthair níos fearr

Laistigh de SO7, cuireann tacaíocht Luathchéime do ET (i dteannta le hIdirghabhálacha Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí) leis an spriocluach a bunaíodh do R.10. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.10 ná 0.76%. Beidh baint amach na sprice seo ag brath ar dheiseanna agus tacaíocht a chur ar fáil d'fhiontair tuaithe agus do dhaoine aonair chun a gcuid fiontar a leathnú (Cuspóir 7.N3). Nuair a bhí an chomhréir R.10 curtha i leith Tacaíochta Luathchéime do PO á ríomh, bhí sprioc-rátaí rannpháirtithe bunaithe ar réamh-mheastacháin ó chomhairliúchán le páirtithe leasmhara ar iarratasóirí ionchasacha mairteola, caoirigh, torthaí agus glasraí, curaíochta, prátaí agus taitneamhachta bunaithe ar ghrúpaí táirgeoirí reatha. Tá líon na dtáirgeoirí a fhaigheann tacaíocht in earnáil na mairteola dírithe ar 15 táirgeoir in 2023, agus thit an figiúr seo go 10 dtáirgeoir in 2024 agus 5 táirgeoir in 2025. Tá líon na dtáirgeoirí a fhaigheann tacaíocht in earnálacha eile dírithe ar 260 táirgeoir gach bliain idir 2023 agus 2025. Féach Tábla SO7.4 thíos.

Tábla SO7.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.10	F&V PO	46	46	46	46	46	0	0
	Early-stage Support for Pos (Beef Sheep)	15	10	5	0	0	0	0
	Early-stage Support for Pos (Other sectors)	260	260	260	0	0	0	0
	Total cumulated	321	637	948	994	1040	1040	1040
	Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
	%	0.23%	0.46%	0.69%	0.72%	0.76%	0.76%	0.76%

R.36: Athnuachan Giniúna

Laistigh de SO7, tugann Tacaíocht Chomhlántach Ioncaim d'Fheirmeoirí Óga (CIS-YF) agus Feirmeoireacht Chomhoibríoch aghaidh ar Cuspóir 7.N1 (Meicníocht éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, lena n-áirítear trí thacaíocht ioncaim, soghluaisteacht talún a spreagadh agus pleanáil comharbais). Cuidíonn an dá scéim seo le baint amach na spriocanna atá leagtha síos faoi R.36. Is é an sprioc carnach iomlán atá leagtha síos do R.36 ná 7,000 feirmeoir óg.

Léiríonn na spriocluachanna a bunaíodh faoin CISYF 1,300 feirmeoir ag baint tairbhe as in 2024, ag fás go 7,000 feirmeoir in 2028. Tá an figiúr réamh-mheasta do 2023 bunaithe ar líon na dtairbhíthe faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga in 2020 agus 2021 a glacadh leis an méadú réamh-mheasta ar an rollú ar chúrsaí oideachais talmhaíochta. Do na blianta ina dhiaidh sin suas go dtí 2027 cuirtear méadú 5% i bhfeidhm gach bliain a léiríonn an méadú measta ar líon na bhfeirmeoirí óga bliain i ndiaidh bliana.

Is iad na spriocluachanna a bunaíodh faoin Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch ná 170 feirmeoir gach bliain idir 2024-2028. Meastar na tairbhíthe ionchasacha iomlána bunaithe ar bhuiséad an Deontais Feirmeoireachta Comhoibríoch agus ar an acmhainneacht uasta íocaíochta in aghaidh an iarratasóra. Go dtí seo is laistigh den teaghlach iad thart ar 85% de Chomhpháirtíochtaí Feirme Cláraithe nua-bhunaithe, .i. idir tuismitheoir agus leanbh. Is iad RFPanna tuismitheora/leanaí na RFPanna a chuidíonn leis an sprioc athnuachana giniúna, agus mar sin níl ach 85% de na tairbhíthe ionchasacha measta san áireamh sa spriocluach iomlán.

Is é an spriocluach carnach iomlán do R.36 ná 7,000 feirmeoir óg. Déantar comhaireamh dúbailte a mheas sa spriocluach a bunaíodh agus glactar leis go bhfaighidh líon iomlán na bhfeirmeoirí a bhaineann leas as an Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch (170 feirmeoir gach bliain idir 2024-2028) tacaíocht faoin CIS-YF freisin. Mar sin, ríomhtar spriocluachanna iomlána bunaithe ar na cinn a fhaigheann tacaíocht faoin CIS-YF amháin. Féach Tábla SO7.5 thíos.

Tábla SO7.5

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.36	CIS-YF		1,300	1,350	1,400	1,450	1,500	0
	Collaborative farming	0	170	170	170	170	170	0
	Total annual (without double counting)	0	1,300	1,350	1,400	1,450	1,500	0
	Totals cumulative	0	1,300	2,650	4,050	5,500	7,000	7,000

R.37: Fás agus Poist i gceantair thuaithe

Tá na spriocluachanna do R.37 comhionann le R.36 toisc go dtacaíonn tacaíocht d'fheirmeoirí óga i gcomhthráth le poist nua. Féach an bonn cirt le R.36.

R.38: Cumhdach LEADER

Laistigh de SO7, tá an cumas ag Clár LEADER cur le Cuspóir 7.N3 (Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair thuaithe a fhorbairt). Is é Clár LEADER an idirghabháil aonair a chuireann le R.38. Is é an luach sprice atá leagtha síos do R.38 ná 81.93%. Tá sé seo bunaithe ar an bhfíric go bhfuil céatadán i bhfad níos airde dá críoch agus dá daonra ag Éirinn ina gcónaí i gceantair thuaithe i gcomparáid le meán an AE27. Deimhnítear tábhacht na gceantar tuaithe in Éirinn i sonraí foilsithe an Choimisiúin. Mar sin féin, toisc nach bhfuil aon sainmhíniú comhaontaithe amháin ar 'tuaithe' mar choincheap, úsáideann comhlachtaí éagsúla sainmhínte éagsúla. Shainigh an Coimisiún um Fhorbairt Eacnamaíoch na gCeantar Tuaithe (CEDRA) tuath na hÉireann mar 'gach limistéar atá suite lasmuigh de theorainneacha riaracháin na gcúig chathair is mó' – mar sin baineadh úsáid as an téarma 'ceantair thuaithe' chun tuath oscailte, chomh maith le bailte meánacha agus móra a chuimsiú. Tá an sainmhíniú seo ag teacht le ceanglas Ár dTodhchaí Tuaithe maidir le cur chuige iomlánaíoch agus bunaithe ar áit a ghlacadh i leith fhorbairt na tuaithe. Tá an figiúr de 3,082,317 heicteár bunaithe ar LDS do chlár 2014-2020 agus féadfar é a leasú tar éis cruthú/roghnú LDSanna LEADER don chlár 2023-2027 agus Daonáireamh 2022.

Is fiú a thabhairt faoi deara, a luaithe a chruthaítear/roghnaítear Straitéisí Forbartha Áitiúla (LDS), go leasófar an CSP bunaithe ar ábhar na straitéisí, agus áireofar aon táscaire toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála). Maidir leis seo, áirítear RIanna féideartha. Maidir leis seo, áirítear ar RIanna féideartha a bhaineann le SO7: R.37 (Fás agus poist i gceantair thuaithe) agus R.39 (An gilleagar tuaithe a fhorbairt). Féach Tábla SO7.6.

Tábla SO7.6

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.38	LEADER	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317
	Total rural population	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043
	%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%

2.1.SO7.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cuirfidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach le baint amach na riachtanas a shainaitnítear faoi Chuspóir Sonrach 7.

- Díreofar go díreach ar chuspóir 7.N1 tríd an BISS, CISS, CIS-YF, an Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch agus EIPanna;
- Díreofar go díreach ar chuspóir N2 tríd an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm
- Díreofar go díreach ar chuspóir 7.N3 trí thacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí agus an clár LEADER.

Tacaíocht Ioncaim Bhunúsach um Inbhuanaitheacht (BISS):

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don BISS ná €3.64 billiún don tréimhse 2023-2027. Tá an tacaíocht bunaithe ar líon agus luach na dteidlíochtaí a shealbháitear. Is é an meánmhéid aonaid pleanáilte faoin idirghabháil seo ná €158.68 in aghaidh na hÍocaíochta in aghaidh na teidlíochta gníomhachtaithe. Dá nglacfaí le líon na dTeidlíochtaí Íocaíochta gníomhachtaithe a bhfuiltear ag súil leo mar 4,407,042 ag meánmhéid pleanáilte aonaid de €158.68, bheadh leithdháileadh airgeadais bliantúil de €728m, (lena n-

áirítear leithdháileadh de €35 milliún don Chúlchiste Náisiúnta) mar thoradh air. Tugann tacaíocht faoi BISS aghaidh ar an ngá atá le líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, trí thacaíocht ioncaim (Cuspóir 7.N1) a sholáthar dóibh mar aon le gach feirmeoir gníomhach eile sa tír agus is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €3.64 billiún chun an sprioc 97.41 a bhaint amach. % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) iomlán de réir tábla SO7.2.

Tá sé beartaithe 10% den uasteorainn d'íocaíochtaí díreacha a imfhálú do CISS, arb ionann é agus leithdháileadh tascach airgeadais iomlán de thart ar €593 milliún don tréimhse 2023-2027. Bunaithe ar eolas stairiúil maidir le méideanna feirme, táthar ag súil go mbeidh 2,750,000 heicteár beartaithe le tacaíocht a thabhair dóibh. Tugann tacaíocht faoi CISS aghaidh ar an ngá atá le líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, trí thacaíocht ioncaim a sholáthar dóibh (Cuspóir 7.N1). Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €593m chun na heicteáir sprice atá leagtha amach do R.4 (97.41%) i dtábla SO7.2 a bhaint amach.

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €178 milliún. Cabhróidh tacaíocht faoin idirghabháil seo le dul i ngleic le daonra feirmeoireachta atá ag dul in aois in Éirinn trí fheirmeoirí óga a mhealladh isteach san earnáil. Soláthróidh an tacaíocht bheartaithe de €196 in aghaidh an heicteáir incháilithe in 2024, a laghdóidh gach bliain go ráta €161 in 2028, faoi réir uasmhéid de 50 heicteár, buiséad iomlán bliantúil de €35.58 milliún d'fheirmeoirí óga faoi íocaíochtaí Cholún I ó 2024-2028. Ina theannta sin, tá sé beartaithe ag Éirinn tacaíocht a dheonú faoin CIS-YF d'fheirmeoirí incháilithe faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga a bhfuil tacaíocht de dhíth orthu ar feadh na coda eile den tréimhse incháilitheachta faoin scéim sin. Tógfaidh méid na híocaíochta ar an dul chun cinn suntasach atá déanta ó 2015 faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga (YFS). Faoi CIS-YF, cuirtear tacaíocht ioncaim dhíreach ar fáil d'fheirmeoirí óga. Mar sin, tugann an scéim seo aghaidh go díreach ar an ngá atá le feirmeoirí óga a mhéadú trí thacaíocht ioncaim dhírigh a sholáthar go sonrach d'fheirmeoirí óga (Cusp7.N1). Tacaíonn an leithdháileadh airgeadais seo go leordhóthanach le baint amach sprioc R.4 de 97.41% (féach tábla SO7.2); chomh maith le spriocanna carnacha R.36 agus R.37 de 7,000 feirmeoir óg a bhaint amach. Féach Tábla SO7.5.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach:

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán faoin scéim seo ná €2 mhilliún. Cuirfear tacaíocht faoin scéim seo ar fáil trí dheontas ar luach 50% de na costais riaracháin a bhaineann le Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe nua a bhunú – .i. speansais dheimhnithe do chostais dlí, chuntasaíochta agus chomhairleacha suas go huasmhéid €1,500. Ranníocfaidh tacaíocht airgeadais i leith na gcostas gairmiúla, amhail costais dlí, cánachais agus comhairleacha d'fheirmeoirí breacaosta 50% de na costais dheimhnithe sin, go huasíocaíocht de €1,500 in aghaidh an tairbhí. Rachaidh an tacaíocht a thugtar faoin scéim seo i ngleic go díreach le Cuspóir 7.N1 trí shoghluaisteacht talún agus pleanáil comharbais a spreagadh agus is leor an leithdháileadh airgeadais de €2m chun tacú le spriocanna carnacha R.36 agus R.37 de 7,000 feirmeoir óg a bhaint amach (Féach tábla SO7.5).

EIPanna:

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán atá beartaithe don scéim seo ná €36 milliún. Cuirfear tacaíocht faoin scéim seo ar fáil do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos', lena n-áirítear iad siúd atá dírithe ar thacú le hathnuachan giniúna (Cuspóir 7.N1). Tabharfaidh tionscadail Shruth A aghaidh ar iomaíochas níos leithne, ar nuachóiriú agus ar dhúshláin sláinte agus leasa ainmhithe san earnáil. Cuirfear maoiniú ar fáil do thionscadail atá faofa ag sainchoiste meastóireachta agus beidh sé ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibriúcháin mionsonraithe a fhorbairt, nach rachaidh thar €10,000. Má éiríonn leo, aistrefar tionscadail go dtí Céim 3 agus (faoi Shruth A), gheobhaidh siad maoiniú nach mó ná €650,000 chun a gcuid pleananna a chur i bhfeidhm. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €36.12m chun an luach sprice do R.1 de 297,928 duine a

bhaineann leas as comhairle, oiliúint nó malartú eolais a bhaineann le feabhas a chur ar fheidhmíocht eacnamaíoch agus shóisialta a fheabhsú. Féach Tábla SO7.1.

Is é an leithdháileadh iomlán airgeadais don scéim ná €100 milliún agus cuirfear maoiniú ar fáil de réir an cháis i gcás ina gcomhlíonann iarratasóirí na critéir le bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta. Cuirtear deontais ar fáil d'fheirmeoirí ar mian leo infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí agus i dtrealamh táirgiúil. Bronntar na deontais seo ar bhonn srathach ag brath ar an gcatagóir feirmeoir a dhéanann iarratas. Cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí óga ag ráta deontais 60%. Bunaithe ar uasteorainn infheistíochta tásach de €90,000 ag ráta deontais 60%, is é €54,000 an t-uasmhéid tacaíochta is féidir le feirmeoirí óga a fháil. Meallfaidh an ráta tacaíochta níos airde a thairgtear d'fheirmeoirí óga faoin scéim seo feirmeoirí óga chun infheistíocht a dhéanamh ina bhfiontar feirme agus mar sin díreoidh sé go díreach (Cuspóir 7.N2). % na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú (R.9) (Féach Tábla SO7.3).

Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí

Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo do ghrúpaí táirgeoirí in earnálacha mairteola agus caorach agus eile ar spéis leo a bheith ina Eagraíochtaí Táirgeoirí (ET). Tá bonn cirt leis an méid iomlán de €1.49 milliún ar an mbonn gurb é an leithdháileadh iomlán pleanáilte thar thréimhse an chláir do gach eagraíocht ná €33,000 le híoc thar thréimhse trí bliana. Rachaidh an tacaíocht a thugtar faoin idirghabháil seo i ngleic go díreach le Cuspóir 7.N3 trí thacaíocht a sholáthar d'fhiontair tuaithe in earnálacha na mairteola, na caoirigh agus eile. Tá an leithdháileadh airgeadais leordhóthanach chun na rátaí spriocluacha rannpháirtithe a bhaint amach 275 tairbhí in 2023, 270 tairbhí in 2024 agus 265 tairbhí in 2025 mar atá leagtha amach faoi R.10 i dTábla SO7.4 agus sprioc R.10 de 0.76%.

LEADER:

Is é an leithdháileadh tásach iomlán don BSL seo ná €180 milliún don tréimhse 2023-2027. Tá trí chonair dhifriúla ann trína seachadfar maoiniú faoin gclár LEADER. Deonófar maoiniú chun oibríochtaí a chur i bhfeidhm faoin Straitéis Forbartha faoi Threoir an Phobail; chun gníomhaíochtaí comhair na gníomhaíochta áitiúla a ullmhú agus a chur chun feidhme; agus le haghaidh costais reatha agus beochan. Tabharfaidh an clár LEADER aghaidh go díreach ar Cuspóir 7.N3 trí thacú le 'forbairt eacnamaíoch agus cruthú post' faoin tuath in Éirinn. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don chlár LEADER chun an sprioc de 29 Straitéis Forbartha Áitiúil (LDS) a bhaint amach thar thréimhse an chláir, agus spriocluach R.38 de 81.93% de réir Tábla SO7.6.

2.1.SO8 Fostaíocht, fás, comhionannas inscne a chur chun cinn, lena n-áirítear rannpháirtíocht na mban san fheirmeoireacht, sa chuimsiú sóisialta agus san fhorbairt áitiúil i gceantair thuaithe, lena n-áirítear bithgheilleagar ciorclach agus foraoiseacht inbhuanaithe;

2.1.SO8.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO8.1.1 Láidreachtaí

Cusp8.S1:

Cusp8.S2: Cur chuige uile-Rialtais maidir le forbairt tuaithe

Cusp8.N3: Áirítear i gCreat Pleanála Náisiúnta agus Plean Forbartha na hÉireann – Tionscadal Éireann 2040 – cuspóir straitéiseach maidir le Geilleagair agus Pobail Tuaithe Neartaithe

Cusp8.S4: Cónaíonn céatadán ard de dhaonra na hÉireann i gceantair thuaithe i gcomparáid leis an AE

Cusp8.S5: Rátaí dífhostaíochta níos ísle i gceantair thuaithe ná i gceantair uirbeacha in Éirinn

Cusp.8.S6: Rannpháirtíocht láidir pobail agus cur chuige ón mbun aníos i leith na forbartha áitiúla

Cusp8.S7: Earnáil láidir agraibhia a chuireann le geilleagar na tuaithe

Cusp8.S8: Earnáil láidir turasoíreachta a chuireann le geilleagar na tuaithe

Cusp8.S9: Is díol spéise do thurasóirí iad tírdhreach agus oidhreacht chultúrtha uathúil na hÉireann (baile agus idirnáisiúnta)

Cusp8.S10: Uaillmhian beartais náisiúnta a bheith ina cheannaire domhanda don bhithgheilleagar

Cusp8.S11: Tá neart buntáistí nádúrtha ag Éirinn chun forbairt agus leathnú an bhithgheilleagair a cheadú

Cusp8.S12: Cláir fhoroiseachta leantacha arna maoiniú go poiblí

Cusp8.S13: Uaillmhian beartais náisiúnta chun tacú le forbairt fiontar sóisialta

2.1.SO8.1.2 Laigí

Cusp8.W1: Daonra tuaithe i mbaol bochtaineachta níos airde ná iad siúd a chónaíonn i gceantair uirbeacha

Cusp8.W2: Leibhéal ísle rannpháirtíochta ban san earnáil talmhaíochta, foraoiseachta agus iascaigh; go háirithe i róil cheannaireachta

Cusp8.W3: Leitheadúlacht aonrú sóisialta i gceantair thuaithe mar gheall ar rochtain theoranta ar sheirbhísí bunúsacha

Cusp8.W4: Dáileadh éagothrom deiseanna fostaíochta i gceantair thuaithe

Cusp8.W5: Tá geilleagair tuaithe go háirithe i mbaol chun donais eacnamaíoch

Cusp8.W6: Nádúr scoilte na hearnála foraoiseachta agus easpa oideachais agus oiliúna laistigh den earnáil foraoiseachta ag cur srian lena hinbhuanaitheacht

agRéad 8.W7: Bacainní a chuireann bac ar sholáthar acmhainní bithmhaise, rud a chuireann bac ar fhorbairt an bhithgheilleagair ar deireadh

Cusp8.W8: Easpa feasachta agus tuisceana ar an bhithgheilleagar ag cur bac ar a ghlacadh agus a fhorbairt

2.1.SO8.1.3 Deiseanna

Cusp8.O1: Cumais áitiúla a thógáil chun pobail tuaithe comhtháite a chumasú agus tacú leo

Cusp8.O2: An tionscal turasoíreachta i gceantair thuaithe a fhorbairt ar bhealach inbhuanaithe, lena n-áirítear trí agrathurasóireacht

Cusp8.O3: Feabhas a chur ar infhaighteacht agus rochtain ar sheirbhísí riachtanacha i gceantair thuaithe

Cusp8.O4: Rátaí fostaíochta a mhéadú, agus deiseanna fostaíochta i gceantair thuaithe a leathnú

Cusp8.O5: Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht, lena n-áirítear i róil cheannaireachta

Cusp8.O6: Comhtháthú sóisialta a chothú i gceantair thuaithe

Cusp8.07: Nascacht dhigiteach agus gníomhaíocht fiontraíochta a bharrfheabhsú
Cusp8.08: An bithgheilleagar agus an geilleagar ciorclach faoin tuath in Éirinn a fhorbairt agus a leathnú
Cusp8.09: An earnáil foraoiseachta a fhorbairt agus a leathnú chun an soláthar méadaithe de bhithmhais adhmaid a bhainistiú
Cusp8.010: Spreagadh a thabhairt d'fhorbairt scéimeanna táirgthe fuinnimh pobalbhunaithe
Cusp8.011:
Cusp8.012: Deiseanna a mhéadú chun geilleagair thuaithe a éagsúlú, lena n-áirítear fiontair feirme
Cusp8.013: Leas a bhaint as na deiseanna méadaithe margaidh don adhmaid agus don bhithmhais go háirithe sna hearnálacha tógála agus fuinnimh

2.1.SO8.1.4 Bagairtí

Cusp8.T1: Leitheadúlacht próifíl aoise níos airde i gceantair thuaithe i gcomparáid leis an meán náisiúnta
Cusp8.T2: An iomarca ag brath ar roghanna fostaíochta traidisiúnta agus leis ce cineálacha gnó a éagsúlú i gceantair thuaithe
Cusp8.T3: Nádúr athraitheach miondíola, seachadta seirbhíse agus maireachtála i lár an bhaile
Cusp8.T4: Tionchair dhiúltacha eacnamaíocha, shóisialta agus chomhshaoil an athraithe aeráide agus athruithe ar úsáid talún ar phobail tuaithe
agRéad 8.T5: Ceanglais mhéadaithe maoinithe, comhlíonta agus rialachais
Cusp8.T6: Drochshláinte, folláine agus leithlisiú tuaithe feirmeoirí; agus saincheisteanna leanúnacha maidir le sábháilteacht feirme
Cusp8.T7: Teip maidir le deiseanna a chuireann an geilleagar digiteach i láthair a uasmhéadú
Cusp8.T8: Tionchar diúltach féideartha Brexit ar fhostaíocht a bhaineann le agrairbhia
Cusp8.T9: Lotnaidí agus galair plandaí atá ag teacht chun cinn i bhforaoisí na hÉireann, ag laghdú leibhéal na bithmhaise atá ar fáil

2.1.SO8.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO8.2 Riachtanais a shainnithint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp8.N1	Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgheilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú	Is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N2	Feabhas a chur ar bhonneagar agus ar rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe lena n-áirítear leathanbhanda	An dara is Airde do SO 8	Tá
Cusp8.N3	Tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i gceantair thuaithe, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán an E+C	An tríú is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N4	Tacú le forbairt bhreise thionscal na turasoireachta faoin tuath in Éirinn	An ceathrú is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N5	Feabhas a chur ar shábháilteacht feirme agus feacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí	An cúigiú is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N6	Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó	An séú is airde do SO 8	Tá

2.1.SO8.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta táirgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).
RD	COOP(77) - Comhar	53LEADER - LEADER	O.31. Líon na straitéisí forbartha áitiúla tacaíthe (LEADER) nó gníomhaíochtaí ullmhúcháin

Forbhreathnú

Tugtar aghaidh i roinnt idirghabhálacha ar an ngá atá leis na deiseanna a chuireann an ciorclán agus an bithgheilleagar i gceantair thuaithe (Cus 8.N1) a uasmhéadú. Tá an *Scéim Feirmeoireacht Orgánach* tacaíonn sé le feirmeoirí aistriú go cleachtas feirmeoireachta orgánaí nó iad a chothabháil trí thacaíocht airgeadais go luach na gcostas a thabhaítear nó an t-ioncam a ligtear i léig chun an t-aistriú seo a dhéanamh/a chothabháil. Gníomh amháin a fhaigheann tacaíocht faoin scéim is ea úsáid aoileach orgánach agus glas chun ábhar orgánach na hithreach a fheabhsú. Is fuíolltáirge de tháirgeadh beostoic é aoileach agus mar sin cuireann úsáid aoiligh i gcórais feirmeoireachta orgánaí an geilleagar ciorclach chun cinn (Cusp8.N1). Tá an *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS)* rannchuidíonn sé freisin le Cuspóir 8.N1 trí thacaíocht d'infheistíochtaí a fheabhsaíonn feidhmíocht comhshaoil ar an bhfeirm. I measc na samplaí tá infheistíochtaí i gcoirí bithmhaise, nó in aonad aisghabhála teasa. Chun na deiseanna a chuireann an bithgheilleagar ar fáil a uasmhéadú, tá gá le bonneagar agus teicneolaíochtaí speisialaithe áirithe amháin coirí bithmhaise. Dá bhrí sin, an *OFCIS*, a sholáthraíonn cúnamh airgeadais chun trealamh den sórt sin a cheannach, a thugann aghaidh ar an riachtanas seo (Cusp8.N1).

Tugtar aghaidh freisin tríd an ngeilleagar ciorclach, gné den talmhaíocht atá fréamhaithe sa nuálaíocht *Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna)*. Tacaíocht faoi *EIPs* a dheonaítear do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' a sholáthraíonn réitigh ar dhúshlán shonracha san earnáil talmhaíochta. Díríonn Sruth A den idirghabháil ar aghaidh a thabhairt ar dhúshlán iomaíochais, nuachóirithe agus sláinte agus leasa ainmhithe níos leithne lena n-áirítear bealaí nuálacha chun na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach a uasmhéadú, gné den earnáil agraibhia a mbeidh gníomhaíocht chruthaitheach agus uailmhianach ag teastáil uaithe chun trasdul mar sin. Mar sin tugtar aghaidh ar Cuspóir 8.N1.

Tá an *Clár LEADER* tacaíonn sé le cláir fhorbartha áitiúla faoi stiúir an phobail agus trí é sin a dhéanamh cuireann sé le roinnt riachtanas faoi SO8. Roghnófar tionscadail faoi LEADER bunaithe ar an mbaint atá acu le téamaí réamhshainithe. Ar cheann de na téamaí tascacha do chlár LEADER na hÉireann 2023-2027 tá 'Bonneagar Tuaithe agus Cuimsiú Sóisialta'. Baineann an téama seo go díreach leis an ngá atá le bonneagar agus rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe a fheabhsú (Cuspóir N2). Mar a thagraítear dó san anailís SWOT, deir Ceantar 8.O3 go raibh an meánfhad go dtí an chuid is mó de sheirbhísí laethúla faoin tuath in Éirinn trí huairte níos faide ar a laghad i gcomparáid le ceantair uirbeacha. Ina theannta sin, le gur féidir le gnólachtaí tuaithe Infheistíocht Dhíreach Choigríche a mhealladh, beidh bonneagar cuí de dhíth ar thuaithe na hÉireann. Mar sin, tá sé ríthábhachtach tionscadail forbartha pobail a chur chun cinn faoin gelár LEADER.

Beidh tionscadail LEADER treoraithe go garbh ag téamaí tascacha arna leagan síos ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM). Ar cheann de na téamaí sin tá 'Forbairt Inbhuanaithe na Timpeallachta Tuaithe agus Maolú Athrú Aeráide' agus baineann sé go díreach leis an ngá atá le tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i gceantair thuaithe, go háirithe agus aghaidh á tabhairt ar dhúshlán chomhshaoil agus aeráide (Cuspóir N3). Ina theannta sin, tabharfaidh an téama leathan 'Forbairt

Eacnamaíoch agus Cruthú Post' agus a fhothéama 'Turasóireacht agus Caitheamh Aimsire Tuaithe' aghaidh ar an ngá atá le tacú le tuilleadh forbartha a dhéanamh ar thionscal na turasóireachta faoin tuath in Éirinn (Cuspóir 8.N4).

Tugann an Chomhairle aghaidh ar an ngá atá le sábháilteacht feirme a fheabhsú agus feasacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí (Cusp8.N5). *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm*. Tugann an scéim seo tacaíocht airgeadais d'fheirmeoirí chun cabhrú leo trealamh sábháilteachta feirme a cheannach mar ráillí/claíocha sábhála, táirgí cosanta plandaí agus clúdaigh soladacha do stórtha sciodair. Tabharfar tacaíocht do na hinfeistíochtaí seo ag ráta deontais níos airde de 50%, i gcomparáid leis an ráta deontais 40% le haghaidh infheistíochtaí ginearálta. Gan an tacaíocht seo, d'fhéadfadh sé nach mbeadh feirmeoirí sásta trealamh sábháilteachta feirme a cheannach, nó a bheith in ann acmhainn a cheannach. Mar sin, trí thacaíocht a thabhairt chun cabhrú le ceannach an trealamh seo feabhsófar sábháilteacht feirme ag an am céanna agus méadófar ar an bhfeasacht ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí, rud a thabharfaidh aghaidh ar Cuspóir 8.N5.

Tugann an OFCIS aghaidh freisin ar an ngá atá le deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó (Cuspóir 8.N6) de bhua an ráta deontais níos airde de 60% a fhaigheann mná i gcomparáid leis an ráta caighdeánach de 40% a thairgtear faoin scéim. Tríd an ráta méadaithe deontais seo, déantar mná a éascú agus a spreagadh chun páirt a ghlacadh i bhforbairt talmhaíochta agus gnó, ag tabhairt aghaidh ar an ngá sin. *EIPs* aghaidh a thabhairt freisin ar chuspóir 8.N6 trí thacaíocht a sholáthar do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos' a chuireann cothromaíocht inscne chun cinn san earnáil talmhaíochta. Ar deireadh, is féidir Grúpaí Aistrithe Eolais a bhunú chun rannpháirtíocht ban amháin a bheith acu, bunaithe ar riachtanais áitiúla na ngrúpaí agus mar sin tá an cumas acu aghaidh a thabhairt ar Cuspóir 8.N6.

Ar Cuspóir 8.N6, roinntear bailiú sonraí do roinnt de na hidirghabhálacha atá sa CSP de réir inscne. Mar sin, is féidir patrúin maidir le rannpháirtíocht na mban i scéimeanna eile a úsáid chun treoir a thabhairt do dheardh scéimeanna i gclár amach anseo ar bhealach chun a gcuid deiseanna sa talmhaíocht a mhéadú.

2.1.SO8.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO8.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonracha seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonracha seo ar taispeáint go hiomlán i gcló trom]	Luach sprice
R.1^{CU PR} - Feidhmíocht a fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú	297,928.00
R.9^{CU PR} - Nuachóiriú feirme Sciar na bhfeirmeoirí a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú	3.63%
R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%
R.38^{CU} - Cumhdach LEADER Sciar de dhaonra na tuaithe clúdaithe ag straitéisí forbartha áitiúla	81.93%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.1 Feidhmíocht a Fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh de SO8, tugann EIPs aghaidh ar Cuspóir 8.N1 agus Cuspóir 8.N6 trí thacaíocht a sholáthar do thionscadail a dhíríonn, tionscadail a uasmhéadaíonn na deiseanna a chuireann an ciorclán agus an bithgheilleagar mar aon le tionscadail a dhíríonn ar na deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht nó i bhfiontair tuaithe.

Is é an spriocluach carnach iomlán don táscaire seo ná 297,928 duine. Is i gcomhthéacs na SO8, Sruth A de na *EIP* cuireann idirghabháil leis an spriocluach don táscaire toraidh seo. Tá na spriocanna bunaithe ar an taithí go dtí seo maidir le cur i bhfeidhm EIPanna reatha. Mar is féidir a fheiceáil i dTábla SO8.1, táthar ag súil go mbeidh 30 duine in aghaidh na bliana rannpháirteach i ngrúpaí oibriúcháin EIP faoi Shruth A. Is spriocanna carnach iad na spriocanna seo. Tionscadail arna maoiniú faoi Shruth B den *EIP* ní thugann idirghabháil aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO8 ach tá daoine atá rannpháirteach sna Grúpaí Oibriúcháin seo fós san áireamh sa sprioc chernach do R.1 (féach tábla SO8.1 le haghaidh miondealaithe).

Ina theannta sin, tá an Clár Aistrithe Eolais (KT), Forbairt Ghairmiúil Leanúnach (CPD) do chomhairleoirí, oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur chun feidhme, oiliúint chun an AECM a chur i bhfeidhm, agus tacaíocht riaracháin do ghrúpa comhair AECM faoi airteagal 77 (.i. AECM Airteagal 77). (c) rannchuidiú freisin leis an spriocluach carnach do R.1. Ní thugann na scéimeanna breise seo, áfach, aghaidh ar na riachtanais faoi SO8.

Tábla SO8.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.1							
AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
AECM Article 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
EIPs - Stream A	0	15	30	30	30	30	15
EIPs - Stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
CPD for advisors	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200		
KT Programme	0	0	18,960	18,960	18,960	0	0
Total annual	18,700	56,965	82,280	60,390	47,298	21,530	10,765
Totals (R.1) - cumulative	18,700	75,665	157,945	218,335	265,633	287,163	297,928

R.9: Nuachóiriú feirme

Laistigh de SO8, tá an *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS)* an t-aon idirghabháil a chuireann leis an táscaire toraidh seo. I gcomhthéacs SO8, tá rún ag *OFCIS* é a chur ar fáil d'fheirmeoirí infheistiú in acmhainní a uasmhéadaíonn na deiseanna a eascraíonn as an gciorclán agus as an mbithgheilleagar, amhail coirí bithmhaise (Cusp8.N1). Is é an sprioc ná 3.63% a dhéanann cainníochtú ar líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht faoin mbeart seo. Tá na figiúirí seo measta bunaithe ar infheistíocht chomparáideach in TAMS II (an scéim choibhéseach sa chlárthréimhse roimhe seo). Tá maoiniú do na chéad trí bliana den chlárthréimhse clúdaithe ag an RDP roimhe seo, i.e. seachas earraí atá ar fáil ag an ráta méadaithe d'fheirmeoirí mná. Tríd is tríd, rannchuideoidh sé seo leis an ngá na deiseanna a chuireann an ciorclán agus an bithgheilleagar i gceantair thuaithe a uasmhéadú (Cuspóir 8.N1) agus an gá atá le sábháilteacht feirme a fheabhsú agus feasacht a mhéadú ar thábhacht leas feirmeoirí (Cuspóir 8.N1). N5). Féach tábla SO8.2 le haghaidh líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht ábhartha.

Tábla SO8.2

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.9	OFCIS	75	300	375	2,125	2,125		
	Total annual	75	300	375	2,125	2,125	0	0
	Total cumulated	75	375	750	2,875	5,000	5,000	5,000
	Total farms	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
	%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	3.1%	3.6%	3.6%

R.29: Forbairt na talmhaíochta orgánaí

Tá an *Scéim Feirmeoireacht Orgánach* an t-aon idirghabháil a chuireann le R.29. Déantar an táscaire toraidh seo a chainníochtú de réir líon na heicteár a íocadh faoin scéim, arna shloinneadh mar chéatadán de líon iomlán an UAA in Éirinn. Is é an sprioc iomlán atá leagtha síos do R.29 ná 7.45%. Tá sé seo ag teacht le ranníocaíocht náisiúnta na hÉireann le sprioc 2030 an AE de 25% de thalamh talmhaíochta an AE faoin bhfeirmeoireacht orgánach.

Tá an sprioc do R.29 bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaíthe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO8.3 le haghaidh na heicteáir iomlána de UAA 'a chomhshó' go feirmeoireacht orgánach agus iomlán na heicteár UAA orgánach 'i gcothabháil'. Ós rud é go dtagann an chuid is mó de na cothaithe a theastaíonn mar chuid de chórais feirmeoireachta orgánaí ó fhotháirgí cleachtas feirmeoireachta eile cosúil le aoileach agus múirín, tugann an OFS aghaidh ar an ngá atá leis na deiseanna a chuireann an ciorclán agus an bithgheilleagar i gceantair thuaithe a uasmhéadú (Cusp8.N1).) tríd an spriocluach do R.29 a bhaint amach.

Tábla SO8.3

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

R.38: Cumhdach LEADER

Laistigh de SO8, tá an cumas ag Clár LEADER cur le Cuspóir 8.N1 (na deiseanna a chuireann an ciorclán agus an bithgheilleagar i gceantair thuaithe a uasmhéadú). Is é LEADER an idirghabháil aonair a chuireann le R.38. Is é an luach sprice atá leagtha síos do R.38 ná 81.93%. Tá sé seo bunaithe ar an bhfíric go bhfuil céatadán i bhfad níos airde dá críoch agus dá daonra ag Éirinn ina gcónaí i gceantair thuaithe i gcomparáid le meán an AE27. Deimhnítear tábhacht na gceantar tuaithe in Éirinn i sonraí foilsithe an Choimisiúin. Mar sin féin, toisc nach bhfuil aon sainmhíniú comhaontaithe amháin ar 'tuaithe' mar choincheap, úsáideann comhlachtaí éagsúla sainmhínte éagsúla. Shainigh an Coimisiún um Fhorbairt Eacnamaíoch na gCeantar Tuaithe (CEDRA) tuath na hÉireann mar 'gach limistéar atá suite lasmuigh de theorainneacha riaracháin na gcúig chathair is mó' – mar sin baineadh úsáid as an téarma 'ceantair thuaithe' chun tuath oscailte, chomh maith le bailte meánacha agus móra a chuimsiú. Tá an sainmhíniú seo ag teacht le ceanglas Ár dTodhchaí Tuaithe maidir le cur chuige iomlánaíoch agus bunaithe ar áit a ghlacadh i leith fhorbairt na tuaithe. Tá an figiúr de 3,082,317 heicteár bunaithe ar LDS do chlár 2014-2020 agus féadfar é a leasú tar éis cruthú/roghnú LDSanna LEADER don chlár 2023-2027 agus Daonáireamh 2022.

Is fiú a thabhairt faoi deara, a luaithe a chruthaítear/roghnaítear Straitéisí Forbartha Áitiúla (LDS), go leasófar an CSP bunaithe ar ábhar na straitéisí, agus áireofar aon táscaire toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála). Maidir leis seo, áirítear R.Ianna féideartha a bhaineann le SO8 R.41 (An Eoraip tuaithe a nascadh), R.27 (Feidhmíocht a bhaineann leis an gcomhshaol/aeráide trí infheistíocht i gceantair thuaithe), agus R.39 (An geilleagar tuaithe a fhorbairt). Féach Tábla SO8.4.

Tábla SO8.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.38	LEADER	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317
	Total rural population	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043
	%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%

2.1.SO8.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cuirfidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach le baint amach na riachtanas a shainaitnítear faoi Chuspóir Sonrach 8.

- Cuspóir 8.N2 – Tugann an Clár LEADER aghaidh ar chuspóir 8.N4 go léir.
- Tugann OFCIS, an Scéim Feirmeoireachta Orgánach, agus EIPs aghaidh ar chuspóir 8.N1.
- Tugann an OFCIS aghaidh freisin ar Cuspóir 8.N5 agus Cuspóir 8.N6.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam a ligtear thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht de réir caighdeán orgánach i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Gníomh amháin a fhaigheann tacaíocht faoin scéim, a thacaíonn le Cuspóir 8.N1, is ea úsáid aoileach orgánach agus glas chun ábhar orgánach na hithreach a fheabhsú. Is fuíolltáirge de tháirgeadh beostoic é aoileach agus mar sin cuireann úsáid aoiligh i gcórais feirmeoireachta orgánaí an geilleagar ciorclach chun cinn. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256m chun an sprioc de 7.45% den UAA iomlán faoi ábhair orgánacha a bhaint amach (féach tábla SO8.3).

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim ná €100m, agus cuirfear maoiniú ar fáil ar bhonn cás ar chás nuair a chomhlíonann iarratasóirí na critéir le bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta. Cuirtear deontais ar fáil d'fheirmeoirí ar mian leo infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí agus i dtrealamh táirgiúil. Bronntar na deontais seo ar bhonn srathach ag brath ar an gcatagóir feirmeoir a dhéanann iarratas. Is é an ráta fóirdheontais is airde mar shampla ná 60% den infheistíocht bhunaidh agus a bhronntar ar fheirmeoirí óga agus ar fheirmeoirí baineanna. Bronntar fóirdheontas 50% den infheistíocht bhunaidh ar fheirmeoirí orgánacha agus is é an ráta caighdeánach ná 40% den infheistíocht bhunaidh. Toisc go gcuireann an fheirmeoireacht orgánach le huasmhéadú na ndeiseanna a chuireann an ciorclán agus an bhithgeilleagar i gceantair thuaithe ar fáil, cuidíonn an ráta deontais níos airde a chuirtear ar fáil d'fheirmeoirí orgánacha le dul i ngleic le Cuspóir 8.N1. Ina theannta sin, tacaíonn an idirghabháil le

hinfheistíochtaí i dteicneolaíocht agus i dtrealamh a fheabhsáíonn feidhmíocht comhshaoil ar fheirmeacha. Áirítear le trealamh den sórt sin coirí bithmhaise, nó aonaid aisghabhála teasa. Mar sin, cuireann an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm, a sholáthraíonn cúnamh airgeadais chun trealamh den sórt sin a cheannach, tuilleadh le dul i ngleic le Cuspóir 8.N1.

Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €100m chun an sprioc de 3.63 % d'fheirmeacha a fháil chun tacaíocht infheistíochta a fháil chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú (R.9) (féach tábla SO8.1).

Clár LEADER

Tá trí chonair dhifriúla ann trína seachadfar maoiniú faoin gclár LEADER. Deonófar maoiniú chun oibríochtaí a chur i bhfeidhm faoin Straitéis Forbartha faoi Threoir an Phobail; chun gníomhaíochtaí comhair na gníomhaíochta áitiúla a ullmhú agus a chur chun feidhme; agus le haghaidh costais reatha agus beochan. Tabharfaidh an clár LEADER aghaidh go díreach ar Cuspóir 8.N2, Cuspóir 8.N3 agus Cuspóir 8.N4. Tacóidh Clár LEADER leis na riachtanais seo trí thacaíocht a sholáthar do phobail chun bonneagar agus rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe a fheabhsú (Cuspóir N2); aghaidh a thabhairt ar dhúshlán chomhshaoil agus aeráide (Cuspóir 8.N3); agus chun tacú le tuilleadh forbartha a dhéanamh ar thionscal na turasóireachta faoin tuath in Éirinn (Cuspóir 8.N4). Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán do chlár LEADER ná €180m leordhóthanach chun an sprioc de 29 Straitéis Forbartha Áitiúil (LDS) a bhaint amach thar thréimhse an chláir agus spriocluach R.38 de 81.93% de réir Tábla SO8.4.

EIPanna

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán atá beartaithe don scéim seo ná €36.12m. Soláthrófar tacaíocht faoi shruth A do thionscadail nuálacha 'ón mbun aníos' i raon réimsí lena n-áirítear cuir chuige chun tacú le cothromaíocht inscne san fheirmeoireacht in Éirinn agus is ionann é agus €4.02m. Ní thugann tionscadail a thagann faoi Shruth B aghaidh ar an ngá atá aitheanta faoi SO8.

Cuirfear maoiniú ar fáil do thionscadail atá faofa ag sainchoiste meastóireachta agus beidh sé ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibriúcháin mionsonraithe a fhorbairt, nach rachaidh thar €10,000. Toisc go bhféadfaí tacaíocht a sholáthar do thionscadail as a dtiocfaidh forbairt chiorclach agus bithgheilleagair chomh maith le tionscadail a dhíríonn ar na deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht nó i bhfiontair tuaithe, tugtar aghaidh ar Cuspóirí 8.N1 agus Cuspóir 8.N6. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €36.12m chun an sprioc de 297,928 duine a bhaint amach a bhaineann leas as comhairle, oiliúint nó malartú eolais a bhaineann le feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch agus shóisialta a fheabhsú chomh maith le héifeachtúlacht acmhainní (R.1). Féach Tábla SO8.1.

2.1.SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochaíocha ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramháil bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

2.1.SO9.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.SO9.1.1 Láidreachtaí

Cusp9.S1: Plean Gníomhaíochta Náisiúnta forbartha chun dul i ngleic le Friotaíocht Frithmhiocróbach
Cusp9.S2: Tá úsáid antaibheathach in Éirinn faoi bhun mheán an AE
Cusp9.S3: Plean Náisiúnta ar Úsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí
Cusp9.S4: D'éirigh le hÉirinn na rioscaí a bhaineann le húsáid lotnaidicídí a laghdú
Cusp9.S5: Straitéis Náisiúnta forbartha chun an tsláinte ainmhithe is fearr a chothú ar fheirmeacha
Cusp9.S6: Sláinte Ainmhithe Éireann a bhunú
Cusp9.S7: Stair tionscnaimh rathúla thionscal an agraibhia maidir le sláinte agus leas ainmhithe
Cusp9.S8: Straitéis um Shábháilteacht Bia agus Barántúlacht Bia a fhorbairt
Cusp9.S9: Plean Taighde Agraibhia Sláintiúil Inbhuanaithe a bheith ann
Cusp9.S10: Straitéis d'Fhorbairt Earnáil an Bhia Orgánaigh
Cusp9.S11: Céatadán méadaithe UAA a dhéantar a fheirmeoireacht orgánach
Cusp9.S12: Scéimeanna um Dhearbhú Cáilíochta Inbhuanaithe atá aitheanta go hidirnáisiúnta
Cusp9.S13: Go leor feachtais mhargaíochta cómhaoinithe ag an AE
Cusp9.S14: Tionscnaimh phoiblí agus phríobháideacha a thugtar chun cur amú bia a chomhrac

2.1.SO9.1.2 Laigí

Cusp9.W1: Leibhéal íseal tuisceana ar AMR
Cusp9.W2: Easpa sonraí cuí chun monatóireacht a dhéanamh ar úsáid antaibheathach ar an bhfeirm
Cusp9.W3: Saincheistean leasa ainmhithe marthanacht
Cusp9.W4: Leibhéal íseal feirmeoireachta orgánaí in Éirinn
Cusp9.W5: Ag brath ar allmhairí beathaí áirithe d'ainmhithe
Cusp9.W6: Níl aon chóras i bhfeidhm chun iarrachtaí feirmeoirí a thomhas chun freastal ar éilimh na sochaí
Cusp9.W7: Easpa sonraí cruinne ar chur amú bia
Cusp9.W8: Leibhéal leanúnach bochtaineachta bia in Éirinn

2.1.SO9.1.3 Deiseanna

Cusp9.O1: Úsáid vacsaíní a spreagadh tuilleadh chun an spleáchas ar antaibheathaigh a laghdú
Cusp9.O2: Bunachar sonraí a fhorbairt chun monatóireacht a dhéanamh ar úsáid antaibheathach
Cusp9.O3: Feirmeoirí a spreagadh chun bogadh i dtreo córais táirgthe bia inbhuanaithe/orgánach, chun freastal ar éileamh méadaitheach na dtomhaltóirí ar bhia a tháirgtear go hinbhuanaithe.
Cusp9.O4: Feasacht tomhaltóirí ar bhunáitíocht bia a mhéadú trí chóras lipéadaithe a fhorbairt
Cusp9.O5: Úsáid seirbhísí comhairleacha spriocdhírithé ar shláinte ainmhithe a mhéadú
Cusp9.O6: Feabhas a chur ar fheidhmíocht torthúlachta ar an bhfeirm
Cusp9.O7: Feabhas a chur ar fheasacht ar phrótacail bhithshlándála agus ar chomhtháthú straitéisí
Cusp9.O8: Líonraí áitiúla a úsáid chun tacú le táirgeadh bia inbhuanaithe agus chun cur amú bia a laghdú
Cusp9.O9: Leas a bhaint as an acmhainneacht shuntasach carbóin a bhaineann le cur amú bia a laghdú
Cusp9.O10: Déan measúnú ar chaillteanas bia ag gach céim den timthriall táirgthe

2.1.SO9.1.4 Bagairtí

Cusp9.T1: Leibhéil mhéadaithe na dianfheirmeoireachta as a dtagann méadú ar úsáid antaibheathach
Cusp9.T2: Beidh tionchar diúltach ag aon laghdú ar chaighdeán leasa ainmhithe ar an ngeilleagar
Cusp9.T3: Éifeachtaí an athraithe aeráide
Cusp9.T4: Moilliú ar athnuachan ó ghlúin go glúin a chuireann isteach ar ghlacadh na gcleachtas cuí
Cusp9.T5: Friotaíocht fhrithmhiocróbach agus anthelmintic
Cusp9.T6: Teip caighdeán leasa ainmhithe a chomhlíonadh
Cusp9.T7: Galair barr agus ainmhithe nua agus atá ag teacht chun cinn
Cusp9.T8: Cruthaíonn mainneachtain spriocanna dramhaíola bia a bhaint amach rioscaí clú
Cusp9.T9: Feachtais saor ó dhéiríocht agus saor ó fheoil

2.1.SO9.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.SO9.2 Riachtanais a shainaitheint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
Cusp9.N1	Méadú ar an sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánaigh	SO9 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feasacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N3	Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí + cleachtas eile a spreagadh	SO9 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N4	Tomhaltas bia sábháilte a chur chun cinn + feasacht a mhéadú ar chaighdeán sláinte agus leasa ainmhithe	SO9 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach
Cusp9.N5	Tacú le measúnú ar chailiteanas bia feadh an bhiashlabhra	SO9 leis an gúigiú tosaíocht is airde	Níl

2.1.SO9.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
DPdechúpláilte	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaoil agus do leas ainmhithe	51ECO - Éicea-Scéim	O.8. Líon na heicteár nó na n-aonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	PROMO(47(1)(f)) - cur chun cinn, cumarsáid agus margaíocht lena n-áirítear gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla, agus ar éagsúlú agus ar chomhdhlúthú margaí	52FVPO06 - Cur Chun Cinn, Cumarsáid agus Margaíocht	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	QUAL(47(1)(g)) - scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	52FVPO07 - Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRACE(47(1)(h)) - córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin a chur chun feidhme, go háirithe faireachán ar cháilíocht na dtáirgí a dhíoltar leis na tomhaltóirí deiridh	52FVPO08 - Cur chun feidhme córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin	O.35. Líon na glár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53AECMGEN - AECM Ginearálta	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53DBWS- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
RD	ENVCLIM(70) - Ceangaltas bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltas eile	53SIP - Scéim Feabhsúcháin Caorach	O.18. Líon na n-aonad beostoic (LU) a bhaineann tairbhe as tacaíocht do bhearta leasa ainmhithe, sláinte nó bithshlándála méadaithe
RD	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta táirgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53AECMCP77 - Beart Comhoibrithe AECM - Airteagal 77	O.32. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad comhair eile a fhaigheann tacaíocht (gan CEN a thuairiscítear faoi O.1 a áireamh)
RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).

Forbhreathnú

De réir Anailís SWOT, tá an tríú leibhéal is ísle de thalamh talmhaíochta a leithdháileadh ar fheirmeoireacht orgánach ar fud an AE-27 ag c.74,000 heicteár, arb ionann é agus thart ar 2% san iomlán UAA. Mar thoradh air sin, tá gá le sciar an Limistéir Thalmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánach (Cusp9.N1) a mhéadú agus tugann an tÚdarás aghaidh ar an riachtanas seo go díreach. *Scéim Feirmeoireacht Orgánach (OFS)*. Chinnteodh méadú ar an sciar den UAA a shaothraítear go horgánach freisin go mbainfí amach na spriocanna atá leagtha amach i Straitéis Orgánach na hÉireann agus go mbeadh sé ag teacht le ranníocaíocht náisiúnta na hÉireann le sprioc 2030 an AE de 25% de thalamh talmhaíochta an AE faoin bhfeirmeoireacht orgánach. Áirítear leis na spriocanna sin líon na heicteár de ghránaigh agus de phulsanna a shaothraítear go horgánach a mhéadú go 5000 heicteár (ó thagarmharc 2017 de 2426 heicteár); agus táirgeadh orgánach déiríochta a mhéadú 10% gach bliain den straitéis, gairneoireacht go 750 heicteár ar fad agus mairteoil go 1.6% den tréad náisiúnta thar na 4 bliana amach romhainn. Soláthraíonn an *OFS* tacaíocht airgeadais d'fheirmeoirí chun aistriú go cleachtais táirgthe bia orgánaigh nó chun iad a chothabháil. Méadóidh sé seo go nádúrtha an sciar de UAA faoi tháirgeadh orgánach agus mar sin tabharfaidh sé aghaidh go díreach ar Cusp9.N1.

Sa *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm* tugtar aghaidh freisin ar Cusp 9.N1 trí ráta tacaíochta deontais níos airde a sholáthar d'infheistíochtaí in ábhair/trealamh feirmeoireachta orgánaí, ag ráta níos airde de 60% i gcomparáid leis an ráta 40% d'infheistíochtaí ginearálta. Spreagfaidh sé seo feirmeoirí chun modhanna feirmeoireachta orgánacha a ghlacadh, ag méadú ar deireadh thiar an sciar den UAA faoi Orgánaigh (Cusp9.N1). Tá an *Infheistíocht Chaipitil ar Feirme* scéim soláthróidh sé tuilleadh tacaíochta d'infheistíochtaí a fheabhsaíonn caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe ar an bhfeirm (Cusp9.N2), amhail saoráidí tithíochta ainmhithe a nuachóiriú nó saoráidí nua tithíochta d'ainmhithe a thógáil ar an bhfeirm; agus infheistíochtaí a ligeann d'fheirmeoirí teicneolaíochtaí agus trealamh a fháil a mhéadaíonn a n-éifeachtúlachtaí, lena n-áirítear trealamh beachtas feirmeoireachta. Ceadaíonn an fheirmeoireacht chruinn d'úsáid laghdaithe leasacháin agus lotnaidicídí, chomh maith le cur i bhfeidhm níos cruinne ar lotnaidicídí a laghdaíonn a mbaol don chomhshaol, agus mar sin de *Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm* tugann sé aghaidh freisin ar Cuspóir 9.N3.

Fuarthas amach san anailís SWOT go bhfuil roinnt saincheistean sláinte agus leasa ainmhithe fós ann in Éirinn, lena n-áirítear saincheistean leasa a bhaineann le laonna déiríochta fireanna agus bacach caorach. Ina theannta sin, fuarthas amach san anailís SWOT go bhfuil leibhéal tuisceana íseal ag daoine in Éirinn ar fhrithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh (AMR) agus go bhfuil easpa córas monatóireachta éifeachtach in Éirinn chun monatóireacht chruinn a dhéanamh ar úsáid antaibheathach ar an bhfeirm. Mar sin tá géarghá le dul i ngleic le Cuspóir 9.N2.

Tugann roinnt scéimeanna aghaidh mar sin ar an ngá atá le caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe a fheabhsú agus aghaidh a thabhairt ar fhrithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh/antelmintic ar an bhfeirm. An *Scéim Leasa Mairteola Déiríochta* úsáid úiréara ard-innéacs mairteola déiríochta (DBI) i dtréada déiríochta. Is é an aidhm atá ann feabhas a chur ar thréithe mairteola laonna ón tréad déiríochta chun coinneáil na laonna ar an oileán a éascú agus comhtháthú isteach i gcórais táirgthe áitiúla mar rogha d'onnmhairí beo ó pheirspictíocht leasa shóisialaigh agus mar sin feabhsaítear caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe (Cuspóir 9. N2). Tá an *Scéim Feabhsúcháin Caorach* tugann sé aghaidh freisin ar Cuspóir 9.N2 trí thacú le feirmeoir caorach gníomhartha a dhéanamh a fheabhsaíonn leas a gcuid caorach. I measc na ngníomhaíochtaí tá rialú bacach, forlónadh mianraí le haghaidh caorach tar éis cúplála, rialú paraisítí, agus uan ag beathú béilí tar éis an scoite. Chomh maith, *Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna)* meicníocht éifeachtach a léiriú chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistean sláinte agus leasa ainmhithe. *EIPs* tacú le cineálacha cur chuige nuálaíochta 'ón mbun aníos' maidir le dúshlán san earnáil talmhaíochta. Díreoidh glaonna ar thionscadail ar bhealaí nuálacha chun leas ainmhithe a fheabhsú, amhail cuir chuige nuálacha chun tacú le tógáil muc le heireabail slána ar fheirmeacha na hÉireann. (Cusp9.N2)

Thug an anailís SWOT faoi deara freisin an tábhacht a bhaineann le huisce óil na hÉireann a choinneáil saor ó lotnaidicídí agus tugadh faoi deara nach leor an córas rialaithe reatha d'úsáid lotnaidicídí, gur beag cigireacht a dhéantar ar an trealamh atá in úsáid agus go leor oibreoirí lotnaidicídí gan oiliúint agus deimhniú. Ina theannta sin, tá teorainn le cur chun cinn bainistíochta lotnaidí ionchuir íseal lotnaidicídí agus rialuithe maidir le bainistiú comhtháite lotnaidí. Díritear go díreach ar an ngá atá le tacú le húsáid éifeachtach lotnaidicídí atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de agus cleachtais mhalartacha a spreagadh (Cuspóir 9.N3) go díreach trí ghníomhaíochtaí faoin Rialachán seo. *AECM. An beart ginearálta AECM* tacaíonn sé le feirmeoirí gníomhartha a dhéanamh a rachaidh chun tairbhe don chomhshaol, don aeráid agus don bhithéagsúlacht. I measc na ngníomhaíochtaí faoin scéim seo a thacaíonn le húsáid éifeachtach lotnaidicídí atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de, tá plandú criosanna maolánacha bruachánacha, stráicí maolánacha bruachánacha agus imeall féir. Laghdaíonn criosanna maolánacha agus stiallacha bruachánacha an tionchar a bhíonn ag rith chun srutha lotnaidicídí isteach i ndobharlaigh. Tá an *AECM Beart comhair* cuireann sé gníomhaíochtaí breise ar fáil i limistéir gheografacha réamhshainithe a mheastar a bheith ardtosaíochta comhshaoil, mar shampla, idirghabhálacha atá oiriúnach don suíomh atá dírithe ar idirghníomhú oiriúnaitheach bríoch idir an comhairleoir, an feirmeoir agus na saineolaithe. Áirítear le limistéir thalmhaíochta atá leochaileach ó thaobh an chomhshaoil de limistéir atá gar do dhobharlaigh, mar ar féidir go mbeadh gá le laghdú ar úsáid lotnaidicídí, ag cur le Cuspóir 9.N3 ar deireadh.. Tá an *AECM Beart comhair* Soláthraíonn Foireann

Tionscadail Chomhoibríthe áitiúil freisin chun cabhrú le feirmeoirí gníomhartha saincheaptha a chur i bhfeidhm a cheadaíonn laghdú ar úsáid lotnaidicídí, go háirithe i gceantair ina bhfuil cáilíocht uisce i mbaol.

Chomh maith leis an méid thuas, d'fhéadfadh roinnt idirghabhálacha aghaidh a thabhairt ar na riachtanais a aithníodh faoi SO9. *Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí* d'fhéadfadh tabhairt aghaidh ar an dá Cuspóir 9.N3 agus Cuspóir 9.N4. Baineann Cuspóir 9.N4 le feasacht tomhaltóirí a ardú. San Anailís SWOT, tugadh faoi deara nach bhfuil aon mhodh láidir ag Éirinn chun na hiarrachtaí atá á ndéanamh ag feirmeoirí aonair chun freastal ar éilimh na sochaí maidir le sábháilteacht an bhia a tháirgeann siad agus sláinte agus leas a mbeostoic a chainníochtú agus mar sin tá sé riachtanach feasacht tomhaltóirí ar na hiarrachtaí sin a ardú.

Ceanglaítear le forálacha reachtaíochta d'Eagraíochtaí Táirgeoirí infheistíocht a dhéanamh i dtaighde ar mhodhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta, lena n-áirítear i dteicnící bainistíochta chun athléimneacht i gcoinne lotnaidí a fheabhsú agus bealaí chun rioscaí agus tionchair a bhaineann le húsáid lotnaidicídí a laghdú. Áirítear leis sin teicnící Bainistíochta Comhtháite Lotnaidí a chur chun feidhme (de réir Airteagal 47(a)(vii) den Rialachán CSP). Tá forálacha ann freisin maidir le seirbhísí comhairleacha agus gníomhaíochtaí cúnamh theicniúil, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe (de réir Airteagal 47(b) den Rialachán CSP). Dá bhrí sin, d'fhéadfadh ETí san earnáil F&V tacú le húsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí (Cuspóir 9.N3), agus leis an ngá atá le bia sábháilte, cothaitheach, inbhuanaithe a sholáthar lena chaitheamh ag an bpobal (Cuspóir 9.N4). Mar sin féin, toisc nach bhfuil ach ceithre PO F&V i bhfeidhm in Éirinn faoi láthair, ní dócha go dtabharfaidh siad aghaidh ar Cuspóir 9.N3 nó Cuspóir 9.N4 go substaintiúil.

Ina theannta sin, tá tionchar tairbhiúil ag an bhfeirmeoireacht orgánach ar shláinte agus ar leas ainmhithe toisc go gceanglaítear léi cloí le ceanglais reachtacha orgánacha a bhaineann le leas ainmhithe lena n-áirítear caighdeán íosta a bhaineann le tithíocht ainmhithe, rochtain éigeantach ar limistéir oscailte, ráta stocála, beatha, rialuithe ar chóireálacha tréidliachta, agus bainistíocht sláinte ainmhithe agus dá bhrí sin, an *OFS* tugann sé aghaidh go páirteach ar Cuspóir 9.N2 freisin. Ina theannta sin, éilíonn feirmeoireacht orgánach toirmeasc ar lotnaidicídí sintéiseacha, rud a chiallaíonn Réad 9.N3 comhlíonta go páirteach. Ar deireadh, tá an *OFS* tugann sé aghaidh go páirteach ar Cuspóir 9.N4 trí tháirgeadh táirgí orgánacha a spreagadh chun freastal ar éilimh na dtomhaltóirí.

Ar deireadh, tá soláthar modúl áirithe faoi na *Clár Aistrithe Eolais* Is féidir dul i dtreo aghaidh a thabhairt ar na riachtanais a aithníodh thuas, go sonrach Cuspóir 9.N2 agus Cuspóir 9.N3, trí mhodúil i 'Sláinte agus leas ainmhithe, lena n-ionchorpraítear sárchleachtas i réimsí amhail bithshlándaíl agus drugaí/antaibheathaigh frithmhiocróbacha. (Réad 9.N2); agus 'Cáilíocht ithreach agus bainistíocht féaraigh, ag ionchorprú na huirlisí atá ar fáil agus an cleachtas is fearr' agus 'Teicneolaíochtaí agus uirlisí digiteacha agus cliste, agus a n-infheidhmeacht ar an bhfeirm.' (Cuspóir 9.N3)

2.1.SO9.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.SO9.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na táscairí toraidh don chuspóir sonrach seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonrach seo ar taispeáint go hiomlán i geló trom]	Luach price
R.1 ^{CU PR} - Feidhmíocht a fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht Lín na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú	297,928.00

R.20^{PR} - Cáilíocht an aeir a fheabhsú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí amóinia a laghdú	4.88%
R.24^{PR} - Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí Sciar an Limistéir Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.	7.45%
R.28^{CU} - Feidhmíocht chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide	234,898.00
R.29^{PR} - Forbairt na talmhaíochta orgánaí Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	7.46%
R.43^{PR} - Úsáid fhrithmhiocróbach a theorannú Sciar na n-aonad beostoic (LU) lena mbaineann gníomhaíochtaí tacaíthe chun teorainn a chur le húsáid ábhar frithmhiocróbach (cosc/laghdú)	3.23%
R.44^{PR} - Leas ainmhithe a fheabhsú Sciar na n-aonad beostoic (LU) atá clúdaithe ag gníomhaíochtaí tacaíthe chun leas ainmhithe a fheabhsú	5.39%

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.1 Feidhmíocht a Fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh de SO9, rannchuidíonn sruth A de CENanna agus tacaíocht riaracháin don ghrúpa comhair AEEM faoi Airteagal 77 (ie AEEM Airteagal 77) leis an spriocluach do R.1. Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 297,928, sin líon na dtairbhíthe (daoine) as aon cheann de na scéimeanna a chuireann leis an táscaire. Is sprioc charnach é seo, a fhabhraíonn thar thréimhse iomlán na gclár.

Cuireann Sruth A de na EIPanna tacaíocht ar fáil do thionscadail atá dírithe ar bhealaí nuálacha a aimsiú chun leas ainmhithe a fheabhsú, ar nós cuir chuige nuálacha chun tacú le tógáil muc le heireabail slána ar fheirmeacha na hÉireann, rud a chiallaíonn go dtugtar aghaidh ar Cuspóir 9.N2. . Tá na spriocanna do CENanna bunaithe ar an taithí go dtí seo maidir le cur i bhfeidhm na CENanna reatha. Mar is féidir a fheiceáil i dTábla SO9.1, táthar ag súil go mbeidh 15 dhuine rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla EIP faoi Shruth A agus go dtabharfar cuntas orthu sna garspriocanna/spriocluachanna iomlána in 2024 agus 2029. I ngach bliain idir 2025-2028, táthar ag súil go mbeidh 30 duine rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla an EIP faoi Shruth A agus go dtabharfar cuntas orthu sna luachanna clochmhíle iomlána gach bliain. Ní thugann tionscadail a mhaoinítear faoi Shruth B den idirghabháil EIP aghaidh ar na riachtanais a aithníodh faoi SO9 ach tá cuntas fós ar na daoine atá rannpháirteach sna grúpaí oibriúcháin seo sa sprioc charnach do R.1 (féach Tábla SO9.1 le haghaidh miondealaithe).

Soláthraíonn Airteagal 77 AEEM tacaíocht riaracháin do ghrúpaí áitiúla gníomhaíochta atá ag tabhairt faoi thionscadail laistigh de bhearta um Chomhar AEEM. Áireofar i mbearta comhair AEEM gníomhaíochtaí a thacaíonn le húsáid éifeachtach lotnaidicídí atá freagrach don chomhshaoil agus a spreagfaidh cleachtais mhalartacha, rud a chiallóidh go dtugtar aghaidh ar Cuspóir 9.N3. Tá 8 dtionscadal comhair beartaithe a chumhdóidh thart ar 10,000 feirmeoir in 2024 agus 2029, agus 20,000 feirmeoir idir 2025-2028. Tá an figiúr seo bunaithe ar líon na ndaoine a ghlac páirt sa chlárthréimhse roimhe seo.

Ina theannta sin, cuireann an Clár Aistrithe Eolais (KT), Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do chomhairleoirí, oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur i bhfeidhm agus oiliúint chun an AEEM a chur i bhfeidhm, leis an spriocluach carnach do R.1. Ní thugann na scéimeanna breise seo, áfach, aghaidh go díreach ar na riachtanais faoi SO9. Féach tábla SO9.1 le haghaidh achoimre ar an méid a chuireann scéimeanna éagsúla le R.1.

Tábla SO9.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.1							
AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
AECM Article 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
EIPs - Stream A	0	15	30	30	30	30	15
EIPs - Stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
CPD for advisors	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200		
KT Programme	0	0	18,960	18,960	18,960	0	0
Total annual	18,700	56,965	82,280	60,390	47,298	21,530	10,765
Totals (R.1) - cumulative	18,700	75,665	157,945	218,335	265,633	287,163	297,928

R.20: Caighdeán an Aeir a fheabhsú

Laistigh de SO9 tá an *Beart Ginearálta AECM* a chuidíonn le baint amach Cuspóir 9.N3 (Tacú le húsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí agus cleachtais mhalartacha a spreagadh). Is é an AECM an idirghabháil aonair a chuireann le R.20. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.20 ná 4.88%. Bunaítear na spriocluachanna gach bliain ar an méid a mheastar a ghlacfar le gníomhaíochtaí ábhartha molta a bhfuil sé mar aidhm acu cáilíocht an aeir a fheabhsú. Meastar glacadh na gníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.20 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Crainn a chur, Barra farae Brassica, Aoileach glas, Féarach ionchuir íseal, Féarach buan fairsing ar innilt, Fál nua a chur, Íoschuraíocht, Imeall páirce, Talamh branair, Sciodar Astaíochta Íseal Scaipeadh agus ar deireadh, Féarach móna le hionchur íseal. Féach tábla SO9.2 le haghaidh heicteár iomlán in aghaidh an AECM Ginearálta.

Mar shampla, feabhsaíonn an gníomh LESS éifeachtúlacht úsáide sciodair i gcomparáid leis an pláta splancscáileán traidisiúnta. Cinntíonn scaipeadh an bhanna, na córais insteallta agus na teicnící bróg rianaithe go n-íoslaghdaítear éilliú aeir ón amóinia atá sa sciodar agus é á chur go héifeachtach san ithir. Mar sin, tugtar aghaidh ar an ngá atá le tacú le húsáid atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí (Cusp9.N3).

Tábla SO9.2

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.20							
AECM General	0	147,207	220,810	220,810	220,810	220,810	73,603
Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
%	0.00%	3.25%	4.88%	4.88%	4.88%	4.88%	1.63%

R.24: Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe de lotnaidicídí

Laistigh de SO9, tá an *AECM* (idir an *Beart Ginearálta AECM* agus an *Beart Comhair AECM*) agus cuireann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach le baint amach Cuspóir 9.N3 (Tacú le húsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí agus cleachtais mhalartacha a spreagadh) agus cur leis na spriocluachanna atá leagtha amach do R.24. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.24 ná 7.45%. Tá baint amach na sprice seo ag brath ar úsáid éifeachtach lotnaidicídí atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de. Is é ranníocaíocht Ghinearálta AECM le R.24 ná 141,330 agus is é 123,656 ranníocaíocht Chomhoibríthe AECM. Maidir leis an AECM, tá spriocluachanna bunaithe ar an méid a mheastar a bheidh i gceist leis na gníomhaíochtaí ábhartha molta a thacaíonn le húsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí. Meastar glacadh na gníomhartha seo bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide faoi GLAS. Áirítear ar na gníomhartha atá san áireamh i ríomh R.24 (agus a bhfuil gníomhartha inchomparáide acu faoi GLAS): Imeall páirce, féarach ionchuir íseal agus féarach buan ar féarach forleathan.

Do Ghrúpaí Comhoibríthe AECM, forbróidh feirmeoirí agus comhairleoirí a bPlean Inbhuanaitheachta Feirme bunaithe ar Phlean Gníomhaíochta Áitiúil ina sainaitheofar tosaíochtaí laistigh den limistéar comhair, lena n-áirítear bagairtí atá i mbaol ó ró-úsáid lotnaidicídí. Mar sin díreofar go héifeachtach ar na gníomhartha a chuidíonn leis an táscaire seo chun spriocanna na dtáscairí torthaí a bhaint amach.

Is é ranníocaíocht an OFS ná 336,901 heicteár (161,299 heicteár á chomhshó agus 175,602 heicteár á chothabháil. Tá sé seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí in-tiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA foriomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO9.3 le haghaidh achoimre ar na hidirghabhálacha a chuireann leis an táscaire seo.

Tábla SO9.3

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.24	AECM (General)	0	94,220	141,330	141,330	141,330	47,110
	AECM (Co-op)	0	61,828	123,656	123,656	123,656	61,828
	Total annual	0	156,048	264,986	264,986	264,986	108,938
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	Totals (R.22)	0.00%	3.45%	5.86%	5.86%	5.86%	2.41%

R.28: Feidhmíocht chomhshaoil/aeráide trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh de SO9, rannchuidíonn AECM Airteagal 77) le R.28 agus cuidíonn sé le baint amach Cuspóir 9.N3 (Tacú le húsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí agus cleachtais mhalartacha a spreagadh). Tugtar breac-chuntas ar an bhfírinníú seo freisin do R.1, toisc gur fo-thacar é R.28 de R.1.

Cuireann an idirghabháil seo, chomh maith leis an Scéim Oiliúna Agra-comhshaoil, Traenáil chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur i bhfeidhm, agus sruth B den idirghabháil EIP leis an spriocluach iomlán de R.28. Mar sin féin, tá an Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil agus sruth B den idirghabháil EIP a chur i bhfeidhm nach dtugann aghaidh ar na riachtanais a aithnítear faoi SO9.

Cé nach dtugann AECM Training aghaidh go díreach ar SO9, cuidíonn sé le tairbhíthe an AECM gníomhartha a dhéanamh a thabharfaidh aghaidh ar Cuspóir 9.N3. Faoi Oiliúint AECM, ceanglaítear ar thairbhíthe cúrsa oiliúna éigeantach a dhéanamh sa chéad bhliain dá rannpháirtíocht sa scéim. Bíonn deis ag tairbhíthe freisin páirt a ghlacadh i gcúrsa neamhéigeantach le linn an tríú bliain de rannpháirtíocht sa scéim, atá sa bhreis ar an gcúrsa éigeantach a rinneadh sa chéad bhliain den scéim. Léiríonn an t-aschur pleanáilte bliantúil de 17,500, 25,000 agus 7,500 feirmeoir a fuair oiliúint i ngach ceann de na blianta 2023, 2024 agus 2025 faoi seach an iontógáil céimníthe agus an riachtanas éigeantach freastal ar chúrsa oiliúna sa 1ú bliain de rannpháirtíocht AECM. Léiríonn an laghdú ar aschur pleanáilte bliantúil (go 13,090, 18,700 agus 5,608) gach bliain i 2025, 2026 agus 2027 faoi seach freastal measta ar an gcúrsa oiliúna deonach. Bunaithe ar thaithí scéime roimhe seo agus ar an bhfíric go bhfuil rannpháirtíocht sa dara cúrsa oiliúna deonach, táimid ag tuar go bhfreastalóidh 75% d'fheirmeoirí ar na cúrsaí oiliúna deonacha a chuirtear ar fáil in 2025 agus 2026 (37,398 feirmeoir).

Tábla SO9.4

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.28	EIPs stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
	AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
	AECM - Art. 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
	Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
	Total annual	17,500	55,750	62,090	40,200	27,108	21,500	10,750
	Totals cumulative	17,500	73,250	135,340	175,540	202,648	224,148	234,898

R.29: Forbairt na talmhaíochta orgánaí

Laistigh de SO9, cuireann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach go díreach le baint amach Cuspóir 9.N1 (An sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) a mhéadú faoi Orgánach). Is í an Scéim Feirmeoireachta Orgánaí an idirghabháil aonair a chuireann le R.29. Is é an luach sprice iomlán atá socraithe do R.29 ná 7.46% agus tá sé i gcomhréir le ranníocaíocht náisiúnta na hÉireann le sprioc 2030 an Aontais Eorpaigh de 25% de thalamh talmhaíochta an Aontais faoin bhfeirmeoireacht orgánach. Tá an sprioc seo bunaithe ar an limistéar réamh-mheasta de thailte faoi fheirmeoireacht orgánach, i dtéarmaí intiontaithe agus inchothaithe, arna choimriú le chéile chun an UAA iomlán atá dírithe ar fheirmeoireacht orgánach a léiriú. Féach tábla SO9.5 le haghaidh na heicteáir iomlána de UAA 'á chomhshó' go feirmeoireacht orgánach agus iomlán na heicteáir UAA orgánach 'i gcothabháil'.

Tábla SO9.5

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.29	OFS - Conversion	0	21,876	51,699	72,295	98,859	161,299	0
	OFS - Maintenance	0	81,000	81,000	102,867	136,735	175,602	0
	Total annual	0	102,876	132,699	175,162	235,594	336,901	0
	Total UAA	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150	4,524,150
	%	0.00%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	0.00%

R.43 Friotaíocht Frithmhiocróbach a laghdú

Cuireann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an Scéim Feabhsaithe Caorach go léir leis an spriocluach do R.43. Déantar R.43 a chainníochtú trí chéatadán na nAonad Beostoic (LUanna) a fhaigheann tacaíocht ó ghníomhaíochtaí a bhaineann le húsáid theoranta frithmhiocróbaigh agus is é an spriocluach iomlán ná 3.23%. Cuidíonn na hidirghabhálacha go léir le dul i ngleic leis an ngá atá le Friotaíocht Frithmhiocróbach (AMR) a laghdú agus feabhas a chur ar chaighdeán leasa ainmhithe (Ob9.N2).

Cinntíonn cleachtais feirmeoireachta orgánaí go gcomhlíontar caighdeán níos airde maidir le sláinte agus leas ainmhithe ar an bhfeirm agus cuireann sé 29,765 LUanna leis an spriocluach do R.43. Tá sé seo bunaithe ar an méid a ghlac an scéim le linn idirthréimhse an RDP roimhe seo (2021 agus 2022).

Cuireann an Scéim Feabhsúcháin Caorach 166,666 LUanna leis an sprioc do R.44. Tá sé seo bunaithe ar rátaí rannpháirtíochta sa Scéim Leasa Caorach reatha. Féach tábla SO9.6 le haghaidh achoimre ar na hidirghabhálacha a chuireann leis an táscaire seo.

Tábla SO9.6

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.43	Sheep Welfare	0	166,666	166,666	166,666	166,666	166,666	0
	OFS	0	10,287	13,270	17,516	23,559	33,690	0
	Total annual LU	0	176,953	179,936	184,182	190,225	200,356	0
	Total LU	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640
	%	0.00%	2.86%	2.90%	2.97%	3.07%	3.23%	0.00%

R.44:

Laistigh de SO9, cuireann idirghabhálacha iolracha le baint amach Cuspóir 9.N2 (Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte agus leasa ainmhithe agus ag méadú feasachta ar fhrithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhicróbáigh (AMR) agus anthelmintic) lena n-áirítear: Scéim Feirmeoireachta Orgánach, Scéim Leasa Mairteola Déiríochta, Scéim Feabhsaithe Caorach agus Scéim Infheistíochta Caipitil. Cuidíonn na ceithre idirghabháil go léir le baint amach na spriocluachanna atá leagtha amach do R.44. Is é an spriocluach iomlán atá leagtha síos do R.44 ná 5.3%.

Cuireann na Scéimeanna Feirmeoireachta Orgánach 33,690 LU leis an spriocluach do R.44. Tá sé seo bunaithe ar an méid a ghlac an scéim le linn idirthréimhse an RDP roimhe seo (2021 agus 2022).

Cuireann an Scéim Leasa Mairteola Déiríochta 100,000 LU leis an spriocluach do R.44. Tá sé seo bunaithe ar an méid a ghlac an clár maoinithe státchiste náisiúnta roimhe seo a dhírigh ar earnáil na mairteola déiríochta, chomh maith leis an mbuiséad iomlán idirghabhálacha.

Cuireann an Scéim Feabhsúcháin Caorach 166,666 LUanna leis an sprioc do R.44. Tá sé seo bunaithe ar rátaí rannpháirtíochta sa Scéim Leasa Caorach reatha.

Rannchuidíonn OFCIS thart ar 44,364 LU leis an sprioc do R.44, bunaithe ar líon na n-infheistíochtaí ionchais in aghaidh na feirme. Ríomhtar an meánaonad beostoic in aghaidh na feirme tríd an táscaire Comhthéacs do LUanna iomlána in Éirinn a roinnt ar an Táscaire Comhthéacs Coitianta don líon iomlán na bhfeirmeacha in Éirinn. Tábla SO9.7 thíos don LU iomlán in aghaidh na hidirghabhála in aghaidh an

Tábla SO9.7

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.44	Dairy Beef Welfare Scheme	0	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	0
	Sheep Improvement Scheme	0	166,666	166,666	166,666	166,666	166,666	0
	OFCIS	3378	6080	8332	44364	43463		
	Organic farming	0	12005	14886	18,459	23,073	29765	0
	Total Numerator	3,378	284,751	289,884	329,489	333,202	296,431	0
	Total number of LU	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640
	%	0.05%	4.60%	4.68%	5.32%	5.38%	4.78%	0.00%

2.1.SO9.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cabhróidh an liosta idirghabhálacha seo a leanas go díreach nó go páirteach le baint amach na riachtanas atá aitheanta faoi Chuspóir Sonrach 9. Tugann an CBT aghaidh ar na riachtanais go léir, seachas Cusp9.N5. Ní thugann an CBT aghaidh ar chuspóir 9.N5.

- Tugann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm aghaidh go díreach ar chuspóir 9.N1
- Déileáiltear go díreach le Cuspóir 9.N2 trí Leas Mairteola Déiríochta, an Scéim Feabhsaithe Caorach agus an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm agus EIPanna
- Díritear go díreach ar Cusp9.N3 tríd an AECM

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €256 milliún. Cuirtear tacaíocht ar fáil faoin scéim seo bunaithe ar na costais bhreise a thabhaítear agus an t-ioncam a ligtear thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht de réir caighdeán orgánach i gcomparáid le gnáthfheirmeoir ag feirmeoireacht ar achar talún comhchosúil. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear. Athraíonn tacaíochtaí bunaithe ar cibé an bhfuil tairbhíthe ag athrú go cleachtais orgánacha nó ag cothabháil cleachtais orgánacha. Athraíonn sé freisin bunaithe ar an cibé stoc tirim, déiríochta, curaíochta nó gairneoireachta í an fheirmeoireacht. Méadóidh an OFS sciar an UAA faoi ábhair orgánacha trí fheirmeoirí a spreagadh chun tiontú go cleachtais feirmeoireachta orgánaí, rud a chiallaíonn go gcomhlíontar Cusp9.N1. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €256 milliún chun an sprioc de 7.45% den UAA iomlán faoi ábhair orgánacha a bhaint amach. Féach Tábla SO9.5.

Is é an leithdháileadh iomlán airgeadais don scéim ná €100 milliún agus cuirfear maoiniú ar fáil de réir an cháis i gcás ina gcomhlíonann iarratasóirí na critéir le bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta. Cuirtear deontais ar fáil d'fheirmeoirí ar mian leo infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí agus/nó i dtrealamh táirgiúil. Bronntar na deontais seo ar bhonn srathach ag brath ar an gcatagóir feirmeoir a dhéanann iarratas. Bronntar fóirdheontas 50% den infheistíocht bhunaidh ar fheirmeoirí orgánacha i gcomparáid leis an ráta caighdeánach de 40% den infheistíocht bhunaidh. Ag cur san áireamh go gcuireann feirmeoireacht orgánach go díreach le Cusp9.N1 agus go rannchuidíonn sí go páirteach le Cusp9.N2 - Cusp9.N4; agus ag cur san áireamh go dtugtar tacaíocht d'fheirmeoirí orgánacha ag ráta níos airde, tacaíonn OFCIS go hiomlán leis na riachtanais sin freisin. Tacaíonn an idirghabháil le Cuspóir 9.N2 trí thacú le hinfeistíochtaí i saoráidí tithíochta ainmhithe; agus Cuspóir 9N3 trí thacú le hinfeistíochtaí i dtrealamh feirmeoireachta beachta. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €100 milliún chun an spriocluach iomlán de 5.39% a bhaint amach do R.44, de réir Tábla SO9.6.

Scéim Leasa Mairteola Déiríochta

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €25 milliún. Faoin scéim seo, tugtar tacaíocht d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar thréithe mairteola na laonna ón tréad déiríochta chun coinneáil na laonna ar an oileán a éascú agus comhtháthú isteach i gcórais táirgthe áitiúla mar rogha d'onnhairí beo ó thaobh leasa de. toradh leasa an bhó agus an lao araon agus aghaidh a thabhairt go díreach ar an ngá atá le caighdeán leasa ainmhithe a fheabhsú (Ceart 9.N2). Is é an méid iomlán atá iníochta faoin scéim ná €20 an lao agus is é 40 an t-uaslíon ainmhithe incháilithe in aghaidh an iarratasóra. Ríomhtar méid na tacaíochta ar bhonn na gcostas a thabhaítear agus an ioncaim tharscaoilte. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €25m chun an spriocluach de 5.39% a bhaint amach faoi R.44, de réir tábla SO9.7.

Scéim Feabhsúcháin Caorach

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €100 milliún. Faoin scéim seo, tugtar tacaíocht d'fheirmeoirí chun bearta a dhéanamh, mar rialú bacach agus forlíonadh mianraí, a thacaíonn le sláinte agus leas na gcaorach. Tugann na gníomhartha seo aghaidh go díreach ar an ngá atá le caighdeán leasa ainmhithe a fheabhsú (Cuspóir 9.N2). Is é an méid iomlán atá iníochta faoin scéim €12 in aghaidh na caorach incháilithe nó €120 in aghaidh an Aonaid Beostoic in aghaidh na bliana. Tá costas idirbheart 20% den chostas iomlán in aghaidh na caorach san áireamh sna ríomhanna. Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh, chun an sprioc de 170,000 aonad beostoic a bhaint amach.

Bunaithe ar Dhaonáireamh Náisiúnta Caorach 2019, tá iomlán de 46,000 tréad-choimeádaithe cláraithe in Éirinn agus iomlán de 2.57m (257,000 LU) caoirigh pórcháin incháilithe. Bunaithe ar rátaí rannpháirtíochta sa Scéim Leasa Caorach reatha, is é an ráta rannpháirtíochta réamh-mheasta sa Scéim Feabhsúcháin Caorach ná 16,600 tréad-choimeád rannpháirteach sa scéim, agus thart ar 170,000 den 257,000 LU reatha á sealbhú acu go náisiúnta. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €100m chun an spriocluach a bhaint amach:

3.23% faoi R.43, de réir tábla SO9.6

5.38% faoi R.44, de réir tábla SO9.7

EIPanna:

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán atá beartaithe don scéim seo ná €36 milliún. Cuirfear tacaíocht faoin scéim seo ar fáil do thionscadail nuálaíochta 'ón mbun aníos', lena n-áirítear iad siúd atá dírithe ar thacú le sláinte agus leas ainmhithe agus iad a fheabhsú (Cuspóir 9.N2). Tabharfaidh tionscadail Shruth A aghaidh ar iomaíochas níos leithne, ar nuachóiriú agus ar dhúshlán sláinte agus leasa ainmhithe san earnáil. Cuirfear maoiniú ar fáil do thionscadail atá faofa ag sainchoiste meastóireachta agus beidh sé ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibriúcháin mionsonraithe a fhorbairt, nach rachaidh thar €10,000. Má éiríonn leo, aistrefar tionscadail go dtí Céim 3 agus (faoi Shruth A), gheobhaidh siad maoiniú nach mó ná €650,000 chun a gcuid pleananna a chur i bhfeidhm. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim de €36 milliún chun tacú le 6 thionscadal réamh-mheasta faoi Shruth A agus chun tacú le baint amach an luach sprice do R.1 de 297,928 duine (féach Tábla SO9.1).

AECM Ginearálta

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €610 milliún. Tá na haschuir phleanáilte bliantúla faoin AECM Ginearálta bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchoimparáide sa bheart aeráide agra-chomhshaoil i gClár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020. Cabhróidh tacaíocht faoin mBeart Ginearálta AECM chun aghaidh a thabhairt ar an ngá atá le tacú le húsáid atá freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí agus spreagfar cleachtais mhalartacha (Cuspóir 9 N3) trí na gníomhartha Stiallacha Maolánacha bruachánacha, Criosanna Maolánacha bruachánacha, Imeall féir Féarach Íseal-Ionchuir agus Coiníní Geimhridh. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €610 milliún chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- 4.88% den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun astaíochtaí amóinia a laghdú (R.20) (de réir Tábla SO9.2).
- Baineann 7.45 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) le tiomantais shonracha tacaithe as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú amhail sceitheadh lotnaidicídí (R.24) (de réir Tábla SO9.3).

Beart Comhair AECM

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €460 milliún. Soláthrófar tacaíocht faoin mbeart seo i bhfoirm íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí atá deartha chun a chinntiú go dtabharfar dreasacht chuí d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar na tírdhreacha agus na ceantair ina bhfuil siad ag feirmeoireacht. Léireoidh íocaíochtaí cáilíocht na dtorthaí a bhaintear amach, ie dá airde an toradh, is airde an íocaíocht. Áirítear le costais incháilithe sheasta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. Cabhraíonn an idirghabháil seo leis an AECM Ginearálta chun aghaidh a thabhairt ar Cuspóir 9.N3 trí bhearta saincheaptha feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair a spreagadh a thacaíonn le húsáid cleachtais

feirmeoireachta eile. Is leor an leithdháileadh airgeadais iomlán de €460m chun na spriocanna seo a leanas a bhaint amach:

- Baineann 7.45 % den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) le tiomantais shonracha tacaithe as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú amhail sceitheadh lotnaidicídí (R.24) (de réir Tábla SO9.3).

Is é an leithdháileadh airgeadais iomlán don scéim seo ná €210 milliún. Beidh an maoiniú cruinn do gach dtionscadal comhoibríthe ag brath ar líon na rannpháirtithe agus ar scála na dtionscadal agus ar an uaimhian. Cuirtear leithdháileadh buiséid tásach de €50m ar leataobh chun costais reáchtáil na dtionscadal comhoibríthe agus na gníomhaíochtaí tírdhreacha a chlúdach. Táthar ag súil go bhféadfadh an Ciste Pobail le haghaidh gníomhaíochtaí feirme/tírdhreacha saincheaptha a bheith €160m thar an glár nó thart ar €20m do gach ceann de na 8 dtionscadal comhoibríthe. Oibreoidh na hocht dTionscadal Comhoibríthe (CP) leis an RTBM chun tionscadail chomhoibríthe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm. Toisc go mbaineann an idirghabháil seo go díreach le beart um Chomhar AECM, cuidíonn sé freisin le dul i ngleic le Cuspóir 9.N3. Is leor an leithdháileadh buiséid tásach de €210m chun cabhrú leis an sprioc de 234,898 duine do R.28 a bhaint amach, de réir tábla SO9.4.

2.1.XCO Cuspóir trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitíú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh.

2.1.XCO.1 Achoimre ar an Anailís LLDB

2.1.XCO.1.1 Láidreachtaí

CuspAKIS.S1: Tá na comhchodanna de AKIS na hÉireann (Taighde, Aistriú Eolais, Seirbhís Chomhairleach Feirme, agus Líonra Comhoibriú & CAP) seanbhunaithe.

CuspAKIS.S2: Tá infheistíocht náisiúnta suntasach i dtaighde talmhaíochta, ag seachadadh eolais nua go comhsheasmhach

CuspAKIS.S3: Foghlaim rathúil idir piaraí trí ghrúpaí aistrithe eolais

CuspAKIS.S4: Soláthraíonn Teagasc raon suntasach gníomhaíochtaí Oideachais agus FGL ar bhonn náisiúnta

CuspAKIS.S5: Rannpháirtíocht shuntasach gníomhaithe agraibhia i bhforbairt clár a bhaineann le AKIS

CuspAKIS.S6: Seirbhísí comhairleacha feirme poiblí agus príobháideacha dea-bhunaithe laistigh de chóras AKIS a fheidhmíonn mar cheann de na príomhfhoinsí faisnéise d'fheirmeoirí

CuspAKIS.S7: Cur i bhfeidhm rathúil na dtionscadal EIP-AGRI

CuspAKIS.S8: Infheistíocht shuntasach ag leibhéal an AE agus ag leibhéal náisiúnta ar thaighde agus nuálaíocht san agra-digitíú

CuspAKIS.S9: Infheistíocht shuntasach phoiblí-phríobháideach san agra-digitíú

CuspAKIS.S10: Tá struchtúir shuntasacha tacaíochta nuálaíochta i bhfeidhm cheana féin ar nós cláir luasaire chun tacú le forbairt an agraídigitithe

CuspAKIS.S11: Forbairt shuntasach ar tháirgí agus ar sheirbhísí agraídigiteacha poiblí (uirlisí tacaíochta cinntí) agus seirbhísí (LPIS, AIMS), ar féidir leo tacú le ceapadh agus le cur chun feidhme beartas talmhaíochta

CuspAKIS.S12: Tá an-oideachas ag feirmeoirí na hÉireann agus tá leibhéal arda oiliúna talmhaíochta acu

CuspAKIS.S13: Tá áit ard ag Éirinn in Innéacs an Gheilleagair Dhigitigh agus na Sochaí 2020

2.1.XCO.1.2 Laigí

CuspAKIS.W1: Níl leagan amach eagraíochtúil AKIS struchtúrtha agus tá easnamh ar chomhordú agus ar threoir straitéiseach

CuspAKIS.W2: Caidreamh lag idir codanna áirithe de chóras AKIS

CuspAKIS.W3: Ní leor leibhéal an taighde talmhaíochta atá á chur i bhfeidhm go praiticiúil

CuspAKIS.W4: Ní thugtar dóthain dreasachta do thaighdeoirí dá dtionchar thar an saol acadúil

CuspAKIS.W5: Ní leor rannpháirtíocht an chórais chomhairligh i ngníomhaíocht nuálaíochta comhchruthaithe

CuspAKIS.W6: Ní théann Grúpaí Oibriúcháin an EIP i mbun raon feidhme leathan gníomhaíochtaí faoi láthair, a bhaineann le naoi gcuspóir shonracha an CBT

CuspAKIS.W7: Tá leibhéal feasachta agus muiníne maidir le húsáid na teicneolaíochta íseal

2.1.XCO.1.3 Deiseanna

CuspAKIS.O1: AKIS a struchtúru ionas go mbeidh sé níos comhoibríoch agus níos freagrúla do riachtanais táirgeoirí príomhúla

CuspAKIS.O2: Feabhas a chur ar luas agus ar phróiseas an aistrithe eolais

CuspAKIS.O3: Aistriú Eolais D'fhéadfaí leas a bhaint as samhail an ghrúpa díospóireachta piar-go-piara chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin shoचाíochta

CuspAKIS.O4: Rannpháirtíocht i nGrúpaí Oibriúcháin trasteorann

CuspAKIS.O5: Rochtain chomhionann ar oiliúint a chumasú do chomhairleoirí poiblí agus príobháideacha

CuspAKIS.O6: Comhtháthú breise a dhéanamh ar chleachtóirí tréidliachta príobháideacha agus ar líonra Saotharlann Réigiúnach Tréidliachta na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara

CuspAKIS.O7: Infheistíocht phríobháideach agus phoiblí in AKIS a chur chun cinn

CuspAKIS.O8: Cur chuige straitéiseach chun claochlú digiteach na hearnála feirmeoireachta agus na gceantar tuaithe a stiúradh

CuspAKIS.O9: Tacaíochtaí oiliúna a fheabhsú chun cabhrú le feirmeoirí teicneolaíocht a ghlacadh ar an bhfeirm

CuspAKIS.O10: Úsáid níos fearr a bhaint as sonraí a bhailítear chun eolas a chur ar fáil do chinneadh ag leibhéal na feirme agus do bheartas atá bunaithe ar fhianaise.

2.1.XCO.1.4 Bagairtí

CuspAKIS.T1: Beidh neamhéifeachtúlachtaí san earnáil agrairbhia mar thoradh ar AKIS neamhstruchtúrtha

CuspAKIS.T2: Saincheisteanna a bhaineann le húsáid sonraí, slándáil sonraí, comhroinnt sonraí agus úinéireacht sonraí

CuspAKIS.T3: Is minic a bhreathnaítear ar chostais na teicneolaíochta mar bhac ar ghlacadh le teicneolaíochtaí nua

CuspAKIS.T4: Soláthar agus cáilíocht leathanbhanda

2.1.XCO.1.5 Tuairimí eile

N/B

2.1.XCO.2 Riachtanais a shainaitheint

Cód	Teideal	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Tugtar aghaidh ar an ngá atá leis sa Phlean Straitéiseach CBT
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshláin a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshláin agus uaillmhian nua a léiriú	An dara is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N3	Comhsheasmhacht na comhairle a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla	An tríú is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N4	Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh	An ceathrú is Airde do CCO	Tá

2.1.XCO.4 Loighic idirghabhála

Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir
Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ADVII(47(1)(b)) - seirbhísí comhairleacha agus cúnaimh teicniúil, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, oiriúnú agus maolú an athraithe aeráide, coinníollacha fostaíochta, oibleagáidí fostóra agus sláinte agus sábháilteacht cheirde	52FVPO02 - Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnaimh Teicniúil	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRAINCO(47(1)(c)) - oiliúint lena n-áirítear oiliúint agus malartú dea-chleachtas, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, agus oiriúnú don athrú aeráide agus maolú ar an athrú aeráide, chomh maith le húsáid d'ardáin trádála eagraithe agus malartuithe tráchtarraí ar an spotmargadh agus margadh todhcháiochtaí	52FVPO03 - Oiliúint; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtas	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht
RD	COOP(77) - Comhar	53AECMCP77 - Beart Comhoibrithe AECM - Airteagal 77	O.32. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad comhair eile a fhaigheann tacaíocht (gan CEN a thuairiscítear faoi O.1 a áireamh)
RD	COOP(77) - Comhar	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).
RD	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise	53AECMTR - Oiliúint chun Beart Agra-Chomhshaoil-Aeráide a Chur chun Feidhme	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
RD	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise	53CPDA - FGL Do Chomhairleoirí	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
RD	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise	53KT- Clár um Aistriú Eolais	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
RD	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise	53SCT – Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur chun Feidhme	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe

Forbhreathnú

Tá an cuspóir trasghearrtha (CCO), atá dírithe ar an earnáil talmhaíochta a nuachóiriú, ag brath ar idirghabhálacha a bhaineann le cruthú agus le haistriú eolais. *Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí* (CPD) oiliúint ghairmiúil ardchaighdeán a sholáthar do chomhairleoirí i raon réimsí spriocdhírithé ionas gur féidir an fhaisnéis sin a roinnt le feirmeoirí a chuireann a gcuid foghlama i bhfeidhm ina gcleachtas talmhaíochta laethúla. I measc na réimsí a gheobhaidh comhairleoirí oiliúint beidh athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe chomh maith le dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme, agus dá bhrí sin aghaidh a thabhairt ar CuspAKIS.N1. Cinntíonn an fhíríc go dtairgtear CPD do chomhairleoirí do chomhairleoirí talmhaíochta san earnáil phoiblí agus san earnáil phríobháideach araon comhsheasmhacht na comhairle ar fud na seirbhísí comhairleacha. Ina theannta sin, toisc gur féidir leis an RTBM é seo a athbhreithniú go rialta chun dúshláin agus uaimhianta nua laistigh den earnáil a léiriú, ciallaíonn sé sin CuspAKIS.N2 agus CuspAKIS.N3 Tugtar aghaidh orthu. Chomh maith, *CPD do Chomhairleoirí* athbhreithneofar gach bliain lena chinntiú go gcuirfear an taighde agus na nuálaíochtaí is déanaí ar fáil i gcleachtas feirmeoireachta san áireamh sa churaclam. Ag teacht le Straitéis Dhigiteach Náisiúnta na hÉireann, tá forbairt ghairmiúil leanúnach “Baint Dhigiteach – An Creat Éire Dhigiteach” ceaptha chun ligean do chomhairleoirí a chinntiú go bhfuil siad eolach ar na teicníochtaí agus na teicneolaíochtaí digitithe is déanaí in earnáil agraibhia atá ag athrú go tapa. Áiritheofar leis sin go gcuirfear na torthaí taighde is déanaí agus na teicneolaíochtaí nuálacha i bhfeidhm ar an bhfeirm, agus tabharfar aghaidh ar CuspAKIS dá bhrí sin.N4.

Mar a luadh san anailís SWOT (CuspAKIS.S2), b'ionann infheistíocht i dTaighde, Forbairt agus Nuálaíocht a dhírigh ar an earnáil Agraibhia in 2018 agus os cionn €157 milliún. Léiríonn láithreach an leibhéal infheistíochta seo an leibhéal ard tiomantais in Éirinn do nuálaíocht a chur chun cinn san earnáil, ag athdhearbhú spriocanna Chuspóir AKIS go ginearálta ach a bhaineann go háirithe le Cuspóir AKIS.N4

- an gá atá le leanúint de thacaíocht a sholáthar do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia; agus cur i bhfeidhm na dtorthaí ag leibhéal na feirme a spreagadh. Is ábhar misnigh é seo ag cur san áireamh go bhfuil tagairt dó in CuspAKIS.S1, Meastar go bhfuil ceann de na AKIS is láidre agus is comhtháite san AE ag Éirinn. Mar sin, tá cumas suntasach ag an réimse seo chun dul chun cinn níos mó fós a dhéanamh in Éirinn.

Tugtar aghaidh freisin ar an ngá atá le tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme (CuspAKIS.N1) a mhéadú. *Oiliúint AECM* tomhas agus an *Oiliúint don Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil*. *Oiliúint AECM* cuireann sé oiliúint ar fáil do na feirmeoirí go léir atá cláraithe faoin AECM (.i. faoi na bearta um Chomhar Ginearálta AECM agus AECM) ar bhealaí chun an tsraith gníomhaíochtaí a thairgtear faoin AECM a chur i bhfeidhm go rathúil a chuireann go dearfach leis an gcomhshaol, leis an aeráid agus leis an mbithéagsúlacht. Cuirfear an oiliúint ar fáil in dhá chéim, tá an chéad chéim éigeantach chun a chinntiú go mbaineann feirmeoirí leas éifeachtach as an scéim. Tá an dara céim den oiliúint deonach agus tugann sé deis do thairbhíthe tabhairt faoi cheann amháin de roinnt cúrsaí atá ar fáil atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin níos sainiúla laistigh den earnáil. Tríd an gcúrsa deonach seo, cuirtear modhanna nuálacha agus taighde ar fheirmeoirí agus spreagtar iad lena gcur i bhfeidhm ag leibhéal na feirme. Mar sin, *Oiliúint AECM* tá an cumas aige aghaidh a thabhairt ar CuspAKIS.N4.

Chun leas a bhaint as tacaíocht faoin gClár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil, ní mór d'fheirmeoirí sa chlár freastal ar leith *Oiliúint don Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil*. Ceanglaítear ar thairbhíthe na scéime modúil oiliúna a chríochnú sa chéad bhliain agus sa dara bliain den chlár atá dírithe ar chabhrú leo na gníomhartha laistigh den scéim a chur i bhfeidhm go héifeachtach. Soláthraíonn an Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil tacaíocht d'fheirmeoirí a chuireann gníomhartha pórúcháin áirithe i bhfeidhm sa tréad mairteola, a bhfuil sé mar aidhm acu na hastuithe foriomlána GHG a thagann ó tháirgeadh beostoic a laghdú. Méadaíonn oiliúint a chuirtear i bhfeidhm faoin idirghabháil seo tuiscint feirmeoirí ar athrú aeráide agus ar dhúshláin agus deiseanna a bhaineann le sláinte agus leas ainmhithe ar leibhéal na feirme (CuspAKIS.N1).

Tá roinnt de na 'ábhair tosaíochta' a chuirtear ar fáil faoi na *Clár Aistrithe Eolais* a bhaineann le hathrú aeráide, agus le dúshláin chomhshaoil agus bhithéagsúlachta. I measc na samplaí tá 'Straitéisí maolaithe agus oiriúnaithe don athrú aeráide; agus tuiscint a fháil ar na príomh-ranníocóirí a chuireann le hastuithe ar fheirmeacha na hÉireann', agus 'Caomhnú bithéagsúlachta le fócas ar phríomhghnáthóga agus speicis agus uirlisí gaolmhara agus teicnící bainistíochta a aithint.' Tugtar aghaidh ar na topaicí go léir a ndéantar tagairt dóibh in CuspAKIS.N1 sna modúil dá bhforáiltear faoin gClár Aistrithe Eolais, rud a chiallaíonn go dtugtar aghaidh ar an riachtanas seo.

Tá raon na n-ábhar tosaíochta san áireamh sa *Clár Aistrithe Eolais*, a athbhreithniú go bliantúil, dá bhrí sin aghaidh a thabhairt ar CuspAKIS.N2. Tá an *Aistriú Eolais Clár* gníomhaíonn sé mar chineál forbartha gairmiúla leanúnaí d'fheirmeoirí agus do tháirgeoirí príomhúla, ag tabhairt aghaidh ar an ngá atá le TTF a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla (CuspAKIS.N3). Trí fhaisnéis a sholáthar d'fheirmeoirí faoi chleachtais feirmeoireachta nua agus nuálaíochta, spreagfar iad agus mothaeoidh siad go bhfuil siad in ann na cleachtais nuálaíochta sin a chur i bhfeidhm ar a bhfeirmeacha féin, rud a chiallaíonn an *Clár Aistrithe Eolais* seoltaí CuspAKIS.N4.

Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna) tacaíocht a sholáthar do thionscadail nuálacha 'ón mbun aníos' faoi stiúir áitiúil a thugann aghaidh ar dhúshláin shonracha san earnáil agraibhia. Roinntear téamaí tionscadail i dhá chatagóir. Díríonn Sruth A ar aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna a bhaineann le dúshláin sláinte agus leasa ainmhithe, agus díríonn sruth B ar shaincheisteanna a bhaineann le dúshláin chomhshaoil agus bhithéagsúlachta. Trí nuálaíocht a spreagadh sna réimsí seo ag an am céanna, tugtar aghaidh ar an ngá atá le tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le

bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú (CuspAKIS.N1), agus an gá atá le tacaíocht a sholáthar do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia; agus cur i bhfeidhm na dtorthaí ar leibhéal na feirme a spreagadh (CuspAKIS.N4).

via *Airteagal 77 AECM*, Cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí trí fhoirne an Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil a chuidíonn le feirmeoirí aghaidh a thabhairt ar dhúshláin shainiúla na bithéagsúlachta agus timpeallachta atá sainiúil don tírdhreach/gnáthóg. Féadfaidh na foirne cabhrú le feirmeoirí freisin gníomhaíochtaí nuálacha saincheaptha a chur chun feidhme ina réimsí. Mar sin CuspAKIS.N1 agus CuspAKIS.N4 Tugtar aghaidh orthu tríd an idirghabháil seo. Beidh na foirne Comhoibrithe áitiúla faoi stiúir ag foireann tacaíochta riaracháin, bainisteoirí tionscadail agus saineolaithe lena n-áirítear acadóirí. Ag cur san áireamh go ndeirtear san anailís SWOT CuspAKIS.W4 nach bhfuil dóthain dreasachta tugtha do thaighdeoirí dá dtionchar thar an saol acadúil, *Airteagal 77 AECM* cuireann sé deiseanna ar fáil do thaighdeoirí agus d'acadóirí a gcuid saineolais a chur i bhfeidhm agus cur le forbairtí nuálaíochta agus sochaíochta níos leithne. Freastalaíonn sé seo go han-mhaith ar chuspóir ginearálta an CCO.

Chun leas a bhaint as tacaíocht faoin *Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil*, ní mór d'fheirmeoirí sa chlár freastal ar leith *Oiliúint don Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil*. Ceanglaítear ar thairbhíthe na scéime modúil oiliúna a chríochnú sa chéad bhliain agus sa dara bliain den chlár atá dírithe ar chabhrú leo na gníomhartha laistigh den scéim a chur i bhfeidhm go héifeachtach. Tá an *Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil* soláthraítear tacaíocht d'fheirmeoirí a chuireann gníomhaíochtaí pórúcháin áirithe i bhfeidhm sa tréad mairteola, a bhfuil sé mar aidhm acu na hastaíochtaí foriomlána GHG a thagann ó tháirgeadh beostoic a laghdú. Méadaíonn oiliúint a chuirtear i bhfeidhm faoin idirghabháil seo tuiscint feirmeoirí ar athrú aeráide agus ar dhúshláin agus deiseanna a bhaineann le sláinte agus leas ainmhithe ar leibhéal na feirme (CuspAKIS.N1).

Tá roinnt de na 'ábhair tosaíochta' a chuirtear ar fáil faoi na *Aistriú Eolais* scéim a bhaineann le hathrú aeráide, agus dúshláin chomhshaoil agus bhithéagsúlachta. I measc na samplaí tá 'Straitéisí maolaithe agus oiriúnaithe don athrú aeráide; agus tuiscint a fháil ar na príomh-ranníocóirí a chuireann le hastuithe ar fheirmeacha na hÉireann', agus 'Caomhnú bithéagsúlachta le fócas ar phríomhghnáthóga agus speicis agus uirlisí gaolmhara agus teicnící bainistíochta a aithint'. Déileáiltear leis na topaicí go léir a ndéantar tagairt dóibh in CuspAKIS.N1 sna modúil dá bhforáiltear faoin gClár Aistrithe Eolais, rud a chiallaíonn go dtugtar aghaidh ar an riachtanas seo. Ag teacht le Straitéis Dhigiteach Náisiúnta na hÉireann, "Bain leas a bhaint as Digiteach - Creat Éire Dhigiteach" príomhthopaicí sna Grúpaí Aistrithe Eolais déanann tuairisc ar an idirghabháil tagairt go sainráite do theicneolaíochtaí agus d'uirlisí digiteacha agus cliste; agus a n-infheidhmeacht ar fheirmeacha.

Tá raon na n-ábhar tosaíochta san áireamh sa *Clár Aistrithe Eolais*, a athbhreithniú go bliantúil, mar sin ag tabhairt aghaidh ar CuspAKIS.N2. Tá an *Aistriú Eolais* Feidhmíonn an clár mar chineál forbartha gairmiúla leanúnaí d'fheirmeoirí agus do tháirgeoirí príomhúla, ag tabhairt aghaidh ar an ngá atá le TTF a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla (CuspAKIS.N3). Trí fhaisnéis a sholáthar d'fheirmeoirí faoi chleachtais feirmeoireachta nua agus nuálaíochta, spreagfar iad agus mothaeoidh siad go bhfuil siad in ann na cleachtais nuálaíochta sin a chur i bhfeidhm ar a bhfeirmeacha féin, rud a chiallaíonn an *Clár Aistrithe Eolais* seoltaí CuspAKIS.N4.

Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIPanna) tacaíocht a sholáthar do thionscadail nuálacha 'ón mbun aníos' faoi stiúir áitiúil a thugann aghaidh ar dhúshláin shonracha san earnáil agraibhia. Roinntear téamaí tionscadail i dhá chatagóir. Díríonn Sruth A ar aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna a bhaineann le dúshláin sláinte agus leasa ainmhithe, agus díríonn sruth B ar shaincheistanna a bhaineann le dúshláin chomhshaoil agus bhithéagsúlachta. Trí nuálaíocht a spreagadh sna réimsí seo ag an am céanna, tugtar aghaidh ar an ngá atá le tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú (CuspAKIS.N1), agus an gá atá le tacaíocht a sholáthar do

thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia; agus cur i bhfeidhm na dtorthaí ar leibhéal na feirme a spreagadh (CuspAKIS.N4).

via *Airteagal 77 AECM*, Cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí trí fhoirne an Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil a chuidíonn le feirmeoirí aghaidh a thabhairt ar dhúshláin shainiúla na bithéagsúlachta agus timpeallachta atá sainiúil don tírdhreach/gnáthóg. Féadfaidh na foirne cabhrú le feirmeoirí freisin gníomhaíochtaí nuálacha saincheaptha a chur chun feidhme ina réimsí. Mar sin CuspAKIS.N1 agus CuspAKIS.N4 Tugtar aghaidh orthu tríd an idirghabháil seo. Beidh na foirne Comhoibrithe áitiúla faoi stiúir ag foireann tacaíochta riaracháin, bainisteoirí tionscadail agus saineolaithe lena n-áirítear acadóirí. Ag cur san áireamh go ndeirtear san anailís SWOT CuspAKIS W4 nach dtugtar dóthain dreasachta do thaighdeoirí dá dtionchar thar an saol acadúil, *Airteagal 77 AECM* cuireann sé deiseanna ar fáil do thaighdeoirí agus d'acadóirí a gcuid saineolais a chur i bhfeidhm agus cur le forbairtí nuálaíochta agus sochaíochta níos leithne. Freastalaíonn sé seo go han-mhaith ar chuspóir ginearálta CuspAKIS.

2.1.XCO.5 Nuair is ábhartha, fírinniú le húsáid InvestEU, lena n-áirítear an méid agus an rannchuidiú ionchasach leis an gCuspóir Sonrach/Trasghearrtha

N/B

2.1.XCO.8 Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh

Roghnú an táscaire/na dtáscairí toraidh don chuspóir sonrach seo

Táscairí toraidh [tá táscairí toraidh molta don chuspóir sonrach seo ar taispeáint go hiomlán i gcló trom]	Luach sprice
R.1^{CU PR} - Feidhmíocht a fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú	297,928.00
R.2^{CU} - Córais chomhairle agus eolais a nascadh Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)	10,176.00
R.28^{CU} - Feidhmíocht chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide	234,898.00

Fírinniú na spriocanna agus na garspriocanna gaolmhara

R.1 Feidhmíocht a Fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht

Sa Chuspóir Trasghearrtha (CCO), *EIPs, Oiliúint AECM, Tacaíocht do Ghrúpaí Comhair laistigh den AECM faoi Airteagal 77* (Airteagal 77 AECM anseo feasta), *Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur i bhfeidhm* rannchuidiú le R.1 agus R.28 araon, ag féachaint go bhfuil R.28 ina fhothacar de R.1. *Grúpaí Aistrithe Eolais agus Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do chomhairleoirí* rannchuidiú freisin le R.1. Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 297,928, sin líon na dtairbhíthe (daoine) as aon cheann de na scéimeanna a chuireann leis an táscaire. Is sprioc charnach é seo, a fhabhraíonn thar thréimhse iomlán na gclár.

Is i gcomhthéacs na CCO, idir shruth A agus sruth B den *EIP* rannchuidíonn idirghabháil leis an spriocluach don táscaire toraidh seo. Tá na spriocanna bunaithe ar an taithí go dtí seo maidir le cur i bhfeidhm EIPanna reatha. I sruth A tá 6 ghrúpa oibriúcháin EIP le 5 rannpháirtí ar an meán agus i sruth B tá 30 grúpa oibriúcháin CEN le 50 rannpháirtí ar an meán. Tá glaonna iomaíochta ar thograí bunaithe ar phróiseas trí phas. Cuirtear tacaíocht airgeadais ar fáil d'fhorbairt tograí ag céim a dó nach dtosóidh ach in 2024.

Agus rannchuidiú leis an spriocluach do R.1, tugann EIPs aghaidh go díreach ar an ngá atá le tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú. (CuspAKIS.N1) agus an gá atá le tacaíocht a sholáthar do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia; agus cur i bhfeidhm na dtorthaí ar leibhéal na feirme a spreagadh (CuspAKIS.N4). Déanann siad amhlaidh trí thionscadail nuálacha ón mbun aníos a éascú a dhírionn ar réitigh a fháil ar dhúshláin i bpríomhréimsí na hearnála agraibhia.

Grúpaí Aistrithe Eolais cur le riachtanais uile an CCO. Is é is cúis leis seo ná an t-ionchur atá ag an RTBM maidir le conas a struchtúraíonn siad modhanna teagaisc agus ábhar na gcúrsaí a chuirtear ar fáil faoin idirghabháil seo. Déanfar athbhreithniú rialta ar na modúil spriocdhírithle le linn na tréimhse cláraithe chun réimsí nua spéise san agraibhia, agus réimsí forbartha tuaithe i gcoitinne a léiriú, chomh maith le léiriú a thabhairt ar an Measúnú Riachtanais a ullmhaíodh do sheachadadh an CSP atá le teacht. Meastar gur 56,880 líon iomlán carnach na ndaoine a bhainfidh leas as KT. Tá sé seo bunaithe ar thaithí seachadta faoin RDP 2014-2020 agus an bhéim a leagtar ar ról an aistrithe eolais san anailís LLDB agus Measúnacht Riachtanas, agus ar aiseolas ó gheallsealbhóirí.

Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do chomhairleoirí cuireann sé 6000 le R.1. Is figiúr carnach é seo, agus meastar go gclárófar 1,200 comhairleoir gach bliain ó 2023-2027. Tá na réamh-mheastacháin seo bunaithe ar eispéiris sa chlárthréimhse roimhe seo. Faoi láthair, tá 1000 comhairleoir cláraithe leis an RTBM, ach tá sé beartaithe go gcuirfear 200 comhairleoir breise ar bord chun léiriú a thabhairt ar an ngá méadaithe is féidir le comhairleoirí áirgiúlachta a sholáthar d'fheirmeoirí agus iad ag plé leis na scéimeanna éagsúla a chuirtear ar fáil sa CSP. Tá sé seo ábhartha go háirithe maidir leis an líon méadaithe scéimeanna agus beart a bhaineann leis an aeráid, leis an gcomhshaol agus le bithéagsúlacht. Sa chomhthéacs sin, trí spriocluach R.1 a bhaint amach, cuirfear leis an ngá atá le ObkAKIS.N1, CuspAKIS.N3, agus CuspAKIS.N4. Féach Tábla CCO.1.

Airteagal 77 AECM soláthraítear tacaíocht riaracháin do ghrúpaí áitiúla gníomhaíochta atá ag tabhairt faoi thionscadail laistigh de bhearta comhair AECM a thugann aghaidh ar na príomhdhúshláin a bhaineann leis an agra-chomhshaoil, leis an aeráid agus leis an mbithéagsúlacht. Mar sin tugann sé aghaidh ar an ngá atá le tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte na hitreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú (CuspAKIS.N1) agus an gá atá le leanúint ar aghaidh. tacaíocht a sholáthar do thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia; agus cur i bhfeidhm na dtorthaí ar leibhéal na feirme a spreagadh (CuspAKIS.N4). Tá 8 dtionscadal comhair beartaithe a chumhdóidh thart ar 10,000 feirmeoir in 2024 agus 2029, agus 20,000 feirmeoir idir 2025-2028. Tá an figiúr seo bunaithe ar eispéiris sa chlárthréimhse roimhe seo.

Oiliúint AECM rannchuidíonn go díreach le CuspAKIS.N1, CuspAKIS.N2, agus CuspAKIS.N3. Tá an cumas aige freisin aghaidh a thabhairt ar CuspAKIS.N4. Bíonn deis ag tairbhíthe páirt a ghlacadh i gcúrsa neamhéigeantach le linn na trí bliana de rannpháirtíocht sa scéim, atá sa bhreis ar an gcúrsa éigeantach a rinneadh sa chéad bhliain den scéim. Bunaithe ar thaithí sna blianta 2023, 2024 agus 2025 faoi seach léiríonn sé an iontógáil céimnithe agus an riachtanas éigeantach freastal ar chúrsa oiliúna sa lú bliain de rannpháirtíocht AECM. Tá an tinreamh measta ar an gcúrsa oiliúna deonach bunaithe ar thaithí scéime clárthréimhse roimhe seo agus meastar go mbeidh rannpháirtíocht thart ar 75% ann. Ar an iomlán, is ionann é seo agus 87,398 oiliúint san iomlán a seachadadh do rannpháirtithe na scéime.

Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm rannchuidíonn sé leis an ngá atá le Tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú (CuspAKIS.N1) mar gheall ar an eolas a thugann sé d'fheirmeoirí le, i gcomhthéacs a bheith rannpháirteach sa SCEP. Toisc go bhfuil an oiliúint seo éigeantach do gach tairbhí den scéim, tá an sprioc de 20,000 duine in aghaidh na bliana in 2024 agus 2025 bunaithe ar an méid a

meastar a ghlacfaidh an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil. Féach tábla CCO.3 le haghaidh achoimre ar na ranníocaíochtaí chuig R.28 in aghaidh na hidirghabhála.

Féach tábla CCO.1 le haghaidh an líon nó na ndaoine a fhaigheann tacaíocht in aghaidh na hidirghabhála.

Tábla CCO.1

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.1							
AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
AECM Article 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
EIPs - Stream A	0	15	30	30	30	30	15
EIPs - Stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
CPD for advisors	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200		
KT Programme	0	0	18,960	18,960	18,960	0	0
Total annual	18,700	56,965	82,280	60,390	47,298	21,530	10,765
Totals (R.1) - cumulative	18,700	75,665	157,945	218,335	265,633	287,163	297,928

A.2 Córais chomhairle agus eolais a nascadh

Laistigh den CCO, cuireann Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí (CPD), EIPanna, an Clár Aistrithe Eolais agus oiliúint chun an AECM a chur i bhfeidhm le R.2. Is é an spriocluach iomlán don táscaire seo ná 10.176, is é sin líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht. Is sprioc charnach é seo, a fhabhraíonn thar thréimhse iomlán na gclár.

Cuireann CPD 6000 leis an spriocluach. Tá réamh-mheastacháin do na figiúirí seo bunaithe ar eispéiris sa chlárthréimhse roimhe seo. Faoi láthair, tá 1000 comhairleoir cláraithe leis an RTBM, ach tá sé beartaithe go gcuirfeadh 200 comhairleoir breise ar bord chun léiriú a thabhairt ar an ngá méadaithe is féidir le comhairleoirí áirgiúlachta a sholáthar d'fheirmeoirí agus iad ag plé leis na scéimeanna éagsúla a chuirtear ar fáil sa CSP. Tá sé seo ábhartha go háirithe maidir leis an líon méadaithe scéimeanna agus beart a bhaineann leis an aeráid, leis an gcomhshaol agus le bithéagsúlacht. Sa chomhthéacs sin, trí spriocluach R.2 a bhaint amach, cuirfeadh leis an ngá atá le ObkAKIS.N1, CuspAKIS.N3, agus CuspAKIS.N4. Féach Tábla CCO.2.

Cuireann Sruth A agus Sruth B de EIPanna araon leis an spriocluach, agus tacaítear le 180 comhairleoir. Glacann an spriocluach leis go mbeidh, ar an meán, comhairleoir amháin in aghaidh an Ghrúpa Oibriúcháin. Mar sin, léiríonn an spriocluach líon na ngrúpaí oibríochtúla atá réamh-mheasta i nGile A agus i Sruth B le chéile. Cuidíonn EIPanna le dul i ngleic le CuspAKIS.N1 agus CuspAKIS.N4 trí éascú a dhéanamh ar scaipeadh feabhsaithe faisnéise a spreagann feirmeoirí chun foghlaim faoi chur chuige nuálacha i leith cleachtais talmhaíochta a fheabhsaíonn feidhmíocht comhshaoil agus caighdeán leasa ainmhithe, agus a spreagann a gcur i bhfeidhm ar leibhéal na feirme.

Cuireann oiliúint chun an AECM a chur i bhfeidhm 2,100 leis an spriocluach do R.2, agus rannchuidíonn sé go díreach le CuspAKIS.N1, CuspAKIS.N2, agus CuspAKIS.N3. Tá an cumas aige freisin aghaidh a thabhairt ar CuspAKIS.N4. Tá an luach sprice seo bunaithe ar líon na gcomhairleoirí atá faofa cheana féin chun cúrsaí oiliúna AETS a thabhairt chomh maith le taithí ón gclárthréimhse roimhe sin i dtéarmaí líon na n-oiliúnóirí a cuireadh ar bord chun oiliúint a chur ar fáil chun idirghabháil GLAS a chur i bhfeidhm. Féach tábla CCO.2 le haghaidh achoimre ar idirghabhálacha a chuireann le R.2.

Tábla CCO.2

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.2							
CPD for Advisors	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	0	0
EIPS (Stream A)	0	3	6	6	6	6	3
EIPS (Stream B)	0	15	30	30	30	30	15
KT Programme	0	0	632	632	632	0	0
AECM Training	450	450	450	450	300		
Total annual	1,650	1,668	2,318	2,318	2,168	36	18
Totals cumulative	1,200	2,868	5,186	7,504	9,672	9,708	9,726

M.28 Feidhmíocht Timpeallachta/Aeráide trí eolas agus nuálaíocht

Laistigh den CCO, Airteagal 77 AECM, Oiliúint AECM, agus Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm rannchuidiú le R.28 mar a leagtar amach sa chosaint atá le R.1. Sruth B de EIPs rannchuidíonn sé freisin le R.28 Is é an spriocluach iomlán do R.28 ná 291,928, is é sin an méid daoine a fuair oiliúint faoi gach ceann de na scéimeanna. Is luach carnach é seo a chiallaíonn go gcuimsíonn sé feadh na tréimhse cláraithe ar fad agus go léiríonn sé na scéimeanna go léir le chéile.

Díríonn Sruth B de CENanna ar thionscadail atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann leis an aeráid, leis an gcomhshaol agus leis an mbithéagsúlacht. Mar sin is gá tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú (CuspAKIS.N1).

AECM Tugann Airteagal 77, Oiliúint AECM, Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a chur chun feidhme aghaidh ar na riachtanais atá liostaithe le haghaidh na n-idirghabhálacha céanna sa chosaint atá le R.1.

Tábla CCO.3

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
R.28							
EIPs stream B	0	750	1,500	1,500	1,500	1,500	750
AECM Training	17,500	25,000	20,590	18,700	5,608	0	0
AECM - Art. 77	0	10,000	20,000	20,000	20,000	20,000	10,000
Suckler Training	0	20,000	20,000	0	0	0	0
Total annual	17,500	55,750	62,090	40,200	27,108	21,500	10,750
Totals cumulative	17,500	73,250	135,340	175,540	202,648	224,148	234,898

2.1.XCO.9 Bonn cirt leis an leithdháileadh airgeadais

Cuidíonn an liosta idirghabhálacha seo a leanas le baint amach na riachtanas a aithníodh faoin gCuspóir Trasghearrtha.

- CuspAKIS.N1 – Tugtar aghaidh ar CuspAKIS.N4 ag Clár Aistrithe Eolais agus Oiliúint AECM.
- Tugtar aghaidh freisin ar CuspAKIS.N1 le Airteagal 77 AECM, Oiliúint don Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil, EIPs agus Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí agus Oiliúint chun an AECM a chur i bhfeidhm.
- Tugann Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí aghaidh freisin ar CuspAKIS.N3.
- Tugtar aghaidh freisin ar CuspAKIS.N4, Airteagal 77 AECM agus Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí.

EIPanna

Is é an leithdháileadh iomlán airgeadais atá molta don scéim seo ná €36,120,000 le €4,020,000 de seo curtha i leith Sruth A agus €32,100,000 de seo curtha i leith Sruth B. Déanfar Grúpaí Oibriúcháin a struchtúru ar bhealach a mbeidh raon gníomhaithe páirteach ann, lena n-áirítear feirmeacha, comhairleoirí, mar sin ag tacú le trasthoirchiú agus macasamhlú féideartha raon leathan smaointe, cur chuige agus taithí. Mar sin déantar an idirghabháil seo a dhearadh ar bhealach atá comhsheasmhach leis na socruithe maidir le bunú agus forbairt an AKIS náisiúnta (CuspAKIS.N1, CuspAKIS.N4).

Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú le 7,650 tairbhí trí rannpháirtíocht an EIP i sruth A agus i sruth B araon agus trí sprioc charnach 297,928 tairbhí in R.1 (féach Tábla CCO.1 thuas) Tacóidh Sruth B de EIPanna le 7,500 tairbhí, ag cur leis an sprioc charnach de 234,898 tairbhí do R.28 (féach tábla CCO.3 thuas). Ina theannta sin, is leor an leithdháileadh airgeadais chun an spriocluach de 10,176 a bhaint amach do R.2 (féach tábla CCO.2). Cuireann Sruth A agus Sruth B araon leis an spriocluach seo.

AECM Airteagal 77

Beidh an maoiniú cruinn do gach tionscadal comhoibríthe ag brath ar líon na rannpháirtithe agus ar scála na dtionscadal agus ar an uailmhian. Cuirtear leithdháileadh buiséid tásach bliantúil de €50m ar leataobh chun na costais a bhaineann le reáchtáil na dtionscadal comhoibríthe agus na gníomhaíochtaí tírdhreacha a chlúdach. Táthar ag súil go bhféadfadh an Ciste Pobail le haghaidh gníomhaíochtaí feirme/tírdhreacha saincheaptha a bheith €160m thar an gclár nó thart ar €20m do gach ceann de na 8 dtionscadal comhoibríthe.

Dearfar na hocht dTionscadal Comhoibríthe (CP) agus cuirfear i bhfeidhm iad i gcomhar leis an RTBM. Díreofar na gníomhaíochtaí agus an phleanáil ghaolmhar ar thart ar 20,000 feirmeoir ar na tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír. Agus é sin á dhéanamh, cuireann na tionscadail Chomhoibríthe eolas agus nuálaíocht chun cinn faoin tuath in Éirinn. Go sonrach, *Airteagal 77 AECM* méadaítear tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide agus ar dhúshlán bithéagsúlachta ar leibhéal na feirme, chomh maith le cur i bhfeidhm torthaí ó thaighde agus nuálaíocht san earnáil agraibhia a spreagadh, ag tabhairt aghaidh go díreach ar CuspAKIS.N1 agus CuspAKIS.N4.

Is leor an leithdháileadh buiséid tásach de €210m chun tacú le iomlán carnach de 100,000 tairbhí sna tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír. Cuireann sé seo le spriocluachanna R.1 (297,928 tairbhí) agus R.28 (234,898 tairbhí), de réir táblaí CCO.1 agus CCO.3 thuas.

Oiliúint don Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil

Is é an méid iomlán iníochta in aghaidh gach freastail ar na cúrsaí oiliúna i mbliain 1 agus 2 ná €100 in aghaidh na bliana nó €200 san iomlán. Cuirtear costas am freastail an fheirmeora san áireamh ina rátaí íocaíochta faoi bhearta na scéime. Tá an ráta freastail de €100 don soláthraí eolais bunaithe ar an gcostas a bhaineann le ham seachadta agus ullmhúcháin, ábhair chúrsa agus costais seachadta. Méadóidh an oiliúint a chuirtear ar fáil faoin scéim tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar an athrú aeráide, ar shláinte agus leas ainmhithe agus ar dhúshlán agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme agus ar an gcaoi sin tabharfar aghaidh ar CuspAKIS.N1. Is tacaíocht leordhóthanach é an leithdháileadh airgeadais de €4m, iomlán carnach de 40,000 tairbhí atá á n-oiliúint. Cuireann sé seo le spriocluachanna R.1 (297,928 tairbhí) agus R.28 (234,898 tairbhí), de réir táblaí CCO.1 agus CCO.3 thuas.

Oiliúint chun bearta AECM a chur i bhfeidhm

Tá an idirghabháil seo beartaithe chun an oiliúint is gá a sholáthar do thairbhíthe na mbeart AECM, chun na gníomhaíochtaí a chur chun feidhme i gceart. Mar sin, cuirtear dhá chúrsa oiliúna ar fáil do thairbhíthe le linn na tréimhse cláraithe. Tá cúrsa amháin éigeantach agus cúrsa deonach atá sa chúrsa eile. Agus oiliúint á cur ar fáil do thairbhíthe chun gníomhartha AECM a chur chun feidhme, beidh feacht mhéadaithe ag feirmeoirí ar an athrú aeráide, agus ar dhúshláin a bhaineann leis an mbithéagsúlacht ar leibhéal na feirme, agus beidh an deis acu freisin modhanna a chur i bhfeidhm a eascraíonn as dul chun cinn sa taighde agus sa nuálaíocht laistigh den earnáil agraibhia. , ag tabhairt aghaidh ar CuspAKIS.N1 agus CuspAKIS.N4 mar sin. Ina theannta sin, toisc go bhfuil leibhéal ard smachta ag an Roinn ar an ábhar agus ar an bhfaisnéis a chuirtear ar fáil mar chuid den oiliúint, is féidir linn a chinntiú go léiríonn sé dúshláin agus uaillmhianta nua, chomh maith le bheith comhsheasmhach ina sheachadadh. Tugann sé seo aghaidh ar CuspAKIS.N2 agus CuspAKIS.N3.

Is leor an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán de €21,500,000 chun tacú le hiomlán carnach de 87,389 oiliúint arna seachadadh d'fheirmeoirí thar thréimhse an chláir chun leas a bhaint as comhairle, oiliúint agus malartú eolais arna dtacú ag an CBT. Cuireann sé seo le spriocluachanna R.1 (297,928 tairbhí), R.2 (10,176 comhairleoir) agus R.28 (234,898 tairbhí), de réir táblaí CCO.1, CCO.2 agus CCO.3 thuas.

Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí

Meastar an tsuim aonaid bheartaithe (€200,000 in aghaidh na hidirghabhála oiliúna a sheachadtar) bunaithe ar thaithí sa chlárthréimhse roimhe seo, lena n-áirítear an idirthréimhse. Samhlaítear go gcuirfeadh dhá idirghabháil oiliúna ar fáil i ngach bliain de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta. De bharr go bhfuil leibhéal ard smachta ag an Roinn ar an ábhar agus ar an bhfaisnéis a chuirtear ar fáil do chomhairleoirí, áiríthítear comhsheasmhacht i seachadadh seirbhísí comhairleacha, ag tabhairt aghaidh ar CuspAKIS.N3. Ina theannta sin, toisc gurb é cuspóir na hidirghabhála comhairleoirí agus feirmeoirí a thabhairt suas chun dáta leis an bhfaisnéis is déanaí maidir le réimsí ábhartha na n-earnálacha agraibhia, éascaítear cur i bhfeidhm thorthaí an taighde agus na nuálaíochta (CuspAKIS.N4), agus feacht mhéadaithe ar an athrú aeráide agus ar dhúshláin a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme (CuspAKIS.N1). Is leor an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán de €1.9m chun na spriocluachanna de 297,928 a bhaint amach do R.1 (féach tábla CCO.1) agus 10,176 do R.2 (féach tábla CCO.2).

Is é an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán don idirghabháil seo ná €71.1m. I gcás feirmeoirí, tá na rátaí tacaíochta seo bunaithe ar chostais tabhaithe agus ioncam ligthe thar ceal. Maidir leis an éascaitheoir KT, tá an ráta tacaíochta bunaithe ar na costais a bhaineann le cruinnithe grúpa KT a thionscnamh, a chlárú, a ullmhú agus a sheachadadh, mar aon leis na dualgais riaracháin go léir a bhaineann le cur chun feidhme na ngrúpaí KT.

Leis an oiliúint spriocdhírthe eolais agus scileanna a fhaigheann tacaíocht faoin idirghabháil seo is féidir an fhaisnéis is déanaí a scaipeadh i réimsí tosaíochta spriocdhírthe, rud a chiallaíonn go bhfreastalaítear ar na riachtanais uile faoin CCO. Is leor an leithdháileadh airgeadais chun tacú le spriocanna 18,960 feirmeoir a bheith rannpháirteach sa Chlár Aistrithe Faisnéise agus an sprioc chernach de 297,928 tairbhí in R.1 (féach Tábla CCO.1) agus 10,176 comhairleoir in R.2 (féach tábla CCO. 2).

2.2 Comhthéacs Táscairí agus luachanna eile a úsáidtear chun na spriocanna a ríomh

Táscairí comhthéacs (Cód PMEF)	Luach bunlíne	Bliain bhunlíne	Luach nuashonraithe	Bliain nuashonraithe	Fírinniú/Tuairimí	
C.01 Daonra iomlán na tuaithe – do LEADER (R.38) (Líon na)	2,823,690.00	2020	3,762,043.00	2016	Tá daonra iomlán na tuaithe nuashonraithe chun an sainmhíniú a úsáidtear i gcuid 4.7.2 a léiriú	https://data.cso.ie/#
C.01b Daonra iomlán na tuaithe – le haghaidh seirbhísí agus bonneagair (R.41) (Líon na)	2,823,690.00	2020	3,762,043.00	2016	Tá daonra iomlán na tuaithe nuashonraithe chun an sainmhíniú a úsáidtear i gcuid 4.7.2 a léiriú	https://data.cso.ie/#
C.05 Achar iomlán foraoise (heicteáir)	996,291.00	2018				
C.12 Líon iomlán na bhfeirmeacha (Líon na)	137,560.00	2016				
C.17 Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA) (Heicteáir)	4,524,150.00	2019				
C.19 Limistéar iomlán talmhaíochta agus limistéar foraoise i suíomhanna Natura 2000 (Heicteáir)	147,614.00	2018				
C.23 Líon iomlán na n-aonad beostoic (Líon na)	6,195,640.00	2016				
D.35 Líon iomlán na gcoirceog a cuireadh in iúl do Choimisiún an AE: meán na dtrí bliana is déanaí a bhí ar fáil nuair a bunaíodh an plan.	26,251.00	2020				

2.3.1 Táblaí achoimre

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spricluach Foriomlán
R.1^{CU PR} Feidhmíocht a fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú	SO7, SO8, SO9, XCO	18,700	75,665	157,945	218,335	265,633	287,163	297,928	297,928
R.2^{CU} Córais chomhairle agus eolais a nascadh Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)	XCO	1,650	3,318	5,636	7,954	10,122	10,158	10,176	10,176
R.3^{CU} Talmhaíocht a dhigitiú Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht do theicneolaíocht dhigiteach feirmeoireachta trí CBT	SO2	0.01%	0.07%	0.14%	0.53%	0.91%	0.91%	0.91%	0.91%
R.3 Uimhreoir: Líon na dtairbhíthe ón tacaíocht íochta ábhartha		15	90	190	725	1,250	1,250	1,250	1,250
R.3 Ainmneoir:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
A.4 Tacaíocht ioncaim a nascadh le caighdeáin agus le dea-chleachtais Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta	SO1, SO7	41.88%	97.41%	97.41%	97.41%	97.41%	97.41%	%	97.41%
R.4 Uimhreoir: Líon na heicteár a íocadh		1,894,836ha	4,407,042ha	4,407,042ha	4,407,042ha	4,407,042ha	4,407,042ha	0ha	4,407,042ha
R.4 Ainmneoir: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spricluach Foriomlán
R.5 Bainistíocht riosca Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaíthe acu	SO3	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.01%	0.00%	0.00%	0.01%
R.5 Uimhreoír: Líon na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht ábhartha		0	0	0	0	20	0	0	20
R.5 Ainmneoir:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.6^{PR} Athdháileadh ar fheirmeacha beaga Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi bhun mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)	SO1	0.00%	104.33%	104.46%	105.07%	105.42%	105.32%	0.00%	105.42%
R.6 Uimhreoír: Meán DP/heicteár íochta le tairbhíthe faoi mheánmhéid na feirme									
R.6 Ainmneoir: Meán DP/heicteár íochta le gach tairbhí									
R.7^{PR} Tacaíocht a fheabhsú d'fheirmeacha i gceantair le riachtanais ar leith Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)	SO1	0.00%	103.45%	103.73%	104.00%	104.25%	104.18%	0.00%	104.25%
Uimhreoír R.7: Meán-tacaíocht ioncain/heicteár do thairbhíthe i réimsí le riachtanais ar leith									
R.7 Ainmneoir: Meán-tacaíocht ioncain/heicteár íochta le gach tairbhí									
R.8 Díriú ar fheirmeacha in earnálacha ar leith Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht ioncain chúpláilte chun iomaíochas, inbhuanaitheacht nó cáilíocht a fheabhsú	SO1	0.00%	0.73%	0.73%	0.80%	0.87%	0.87%	0.00%	0.87%
Uimhreoír R.8: Líon tairbhíthe na tacaíochta ioncain cúpláilte		0	1,000	1,000	1,100	1,200	1,200	0	1,200
R.8 Ainmneoir:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.9^{CU PR} Nuachóiriú feirme Sciar na bhfeirmeoirí a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a	SO2, SO7, SO8	0.05%	0.27%	0.55%	2.09%	3.63%	3.63%	3.63%	3.63%

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spríoclach Foriomlán
dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú									
Uimhreo R.9: Líon na dtairbhíthe a fhaigheann tacaíocht ábhartha		75	375	750	2,875	5,000	5,000	5,000	5,000
R.9 Ainmneoir:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.10^{CU PR} Eagraíocht slabhra soláthair níos fearr Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT	SO2, SO3, SO7	0.23%	0.46%	0.69%	0.72%	0.76%	0.76%	0.76%	0.76%
Uimhreo R.10: Líon na dtairbhíthe ón tacaíocht ábhartha		321	637	948	994	1,040	1,040	1,040	1,040
Ainmneoir R.10:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.11 /Torthaí agus Glasraí Tiúchan an tsoláthair Scair luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe	SO3, SO4, SO5	72.18%	72.18%	72.18%	72.18%	72.18%	0.00%	0.00%	72.18%
Uimhreo R.11: Luach iomlán an táirgthe arna mhargú ag ETanna le cláir oibríochtúla		221,424,934 EUR	225,853,433 EUR	230,370,501 EUR	234,977,912 EUR	239,677,470 EUR	0 EUR	0 EUR	239,677,470 EUR
Ainmneoir R.11: Luach iomlán táirgeachta na n-earnálacha lena mbaineann		306,777,192 EUR	312,912,736 EUR	319,170,991 EUR	325,554,411 EUR	332,065,499 EUR	332,065,499 EUR	332,065,499 EUR	332,065,499 EUR
R.12 Oiriúnú d'athrú aeráide Scair den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun oiriúnú aeráide a fheabhsú	SO4	%	4.76%	4.76%	4.76%	4.76%	4.76%	2.16%	4.76%
Uimhreo R.12: Líon na heicteár a íocadh		0ha	215,232ha	215,232ha	215,232ha	215,232ha	215,232ha	97,560ha	215,232ha
Ainmneoir R.12: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.14^{PR} Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais Scair den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú	SO4, SO5	0.00%	5.67%	8.88%	8.88%	8.88%	8.88%	3.24%	8.88%

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spriocluach Foriomlán
(lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach buan glas, talamh talmhaíochta i mbogach agus i dtailte móna)									
Uimhreo R.14: Líon na heicteár a íocadh		0ha	256,667ha	401,780ha	401,780ha	401,780ha	401,780ha	146,575ha	401,780ha
Ainmneoir R.14: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.15^{CU} Fuinneamh in-athnuaite ó thalmhaíocht agus foraoiseacht agus ó fhoinsí in-athnuaite eile Infheistíochtaí tacaíthe i gcumas táirgthe fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear bithbhunaithe (i MW)	SO4	0 MW	2 MW	4 MW	15 MW	26 MW	26 MW	26 MW	26 MW
R.16^{CU} Infheistíochtaí a bhaineann leis an aeráid Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite nó bithábhair	SO4	0.04%	4.61%	10.69%	13.08%	14.98%	15.05%	15.05%	15.05%
Uimhreo R.16: Líon na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le fuinneamh in-athnuaite nó táirgeadh bithábhair		60	6,345	14,705	17,995	20,600	20,700	20,700	20,700
Ainmneoir R.16:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.19^{PR} Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint Sciar an limistéir talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biotáille a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)	SO4, SO5, SO6	%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	10.61%	2.95%	10.61%
Uimhreo R.19: Líon na heicteár a íocadh		0ha	480,000ha	480,000ha	480,000ha	480,000ha	480,000ha	133,241ha	480,000ha
Ainmneoir R.19: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.20^{PR} Caighdeán an aeir a fheabhsú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA)	SO5, SO9	%	3.25%	4.88%	4.88%	4.88%	4.88%	1.63%	4.88%

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spriocluach Foriomlán
faoi ghealltanais tacaithe chun astaíochtaí amóinia a laghdú									
Uimhreoir R.20: Líon na heicteár a íocadh		0ha	147,207ha	220,810ha	220,810ha	220,810ha	220,810ha	73,603ha	220,810ha
Ainmneoir R.20: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.21^{PR} Cáilíocht uisce a chosaint Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht na ndobharlach	SO5	%	31.83%	31.83%	31.83%	31.83%	31.83%	2.75%	31.83%
Uimhreoir R.21: Líon na heicteár a íocadh		0ha	1,440,000ha	1,440,000ha	1,440,000ha	1,440,000ha	1,440,000ha	124,590ha	1,440,000ha
Ainmneoir R.21: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.22^{PR} Bainistíocht inbhuanaithe cothaitheach Sciar den limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach	SO4, SO5	42.44%	42.44%	42.44%	42.44%	42.44%	7.44%	3.06%	42.44%
R.22 Uimhreoir: Líon na heicteár a íocadh		1,920,000ha	1,920,000ha	1,920,000ha	1,920,000ha	1,920,000ha	336,752ha	138,241ha	1,920,000ha
Ainmneoir R.22: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.24^{PR} Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí Sciar an Limistéir Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.	SO4, SO5, SO6, SO9	%	3.45%	5.86%	5.86%	5.86%	7.45%	2.41%	7.45%
Uimhreoir R.24: Líon na heicteár a íocadh		0ha	156,048ha	264,986ha	264,986ha	264,986ha	336,901ha	108,938ha	336,901ha
Ainmneoir R.24: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.26^{CU} Infheistíocht a bhaineann le hacmhainní nádúrtha Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as	SO5, SO6	0.04%	4.35%	10.05%	12.23%	13.86%	13.93%	13.93%	13.93%

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spriocluach Foriomlán
tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram don acmhainn nádúrtha									
Uimhreoir R.26: Líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht iomchuí		60	5,987	13,827	16,827	19,067	19,167	19,167	19,167
Ainmneoir R.26:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.28^{CU} Feidhmíocht chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid trí eolas agus nuálaíocht Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide	SO4, SO5, SO6, SO9, XCO	17,500	73,250	135,340	175,540	202,648	224,148	234,898	234,898
R.29^{PR} Forbairt na talmhaíochta orgánach Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú	SO1, SO3, SO4, SO5, SO6, SO8, SO9	%	2.27%	2.93%	3.87%	5.21%	7.45%	%	7.46%
Uimhreoir R.29: Líon na heicteár a íocadh		0ha	102,876ha	132,699ha	175,162ha	235,594ha	336,901ha	0ha	337,500ha
Ainmneoir R.29: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.31^{PR} Gnáthóga agus speicis a chaomhnú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir	SO6	%	38.73%	38.73%	38.73%	38.73%	38.73%	4.16%	38.73%
Uimhreoir R.31: Líon na heicteár a íocadh		0ha	1,752,128ha	1,752,128ha	1,752,128ha	1,752,128ha	1,752,128ha	188,129ha	1,752,128ha
Ainmneoir R.31: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.32^{CU} Infheistíochtaí a bhaineann le bithéagsúlacht Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuireann le bithéagsúlacht	SO6	0.01%	5.39%	12.71%	13.75%	14.27%	14.35%	14.35%	14.35%

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spríoclach Foriomlán
Uimhreoír R.32: Líon na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht iomchuí		15	7,408	17,483	18,908	19,633	19,733	19,733	19,733
Ainmneoir R.32:		137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560	137,560
R.33 Bainistíocht Natura 2000 a fheabhsú Sciar de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaíthe		%	47.40%	80.14%	80.14%	80.14%	80.14%	32.74%	80.14%
Uimhreoír R.33: Ha le gealltanais ábhartha ar láithreáin Natura 2000	SO6	0ha	69,967ha	118,292ha	118,292ha	118,292ha	118,292ha	48,325ha	118,292ha
Ainmneoir R.33: Limistéar iomlán talmhaíochta agus limistéar foraoise i suíomhanna Natura 2000		147,614ha	147,614ha	147,614ha	147,614ha	147,614ha	147,614ha	147,614ha	147,614ha
R.34^{PR} Gnéithe tírdhreacha a chaomhnú Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fáлта sceach agus crainn		%	4.69%	4.69%	4.69%	4.69%	4.69%	1.08%	4.69%
Uimhreoír R.34: Limistéar Úsáidte Talmhaíochta (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fáлта sceach agus crainn	SO6	0ha	212,160ha	212,160ha	212,160ha	212,160ha	212,160ha	49,002ha	212,160ha
Ainmneoir R.34: Limistéar iomlán talmhaíochta arna úsáid (UAA)		4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha	4,524,150ha
R.36^{CU PR} Athnuachan ginideach Líon na bhfeirmeoirí óga a bhaineann tairbhe as bunú le tacaíocht ón CBT, lena n-áirítear miondealú inscne	SO1, SO7	0	1,300	2,650	4,050	5,500	7,000	7,000	7,000
R.37^{CU} Fás agus poist i gceantair thuaithe Tacaítear le poist nua i dtionscadail CBT	SO1, SO7	0	1,300	2,650	4,050	5,500	7,000	7,000	7,000
R.38^{CU} Clúdach LEADER Sciar de dhaonra na tuaithe clúdaithe ag straitéisí forbartha áitiúla		81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%	81.93%
Uimhreoír R.38: Daonra tuaithe clúdaithe ag LAG arna mhaoiniú trí LEADER thar thréimhse an chláir	SO1, SO3, SO7, SO8	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317	3,082,317
Ainmneoir R.38: Daonra iomlán na tuaithe – do LEADER (R.38)		3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043	3,762,043

Táscaire Torthaí	Cuspóirí Sonracha	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Spricluach Foriomlán
R.43^{PR} Úsáid fhrithmhocróbach a theorannú Sciar na n-aonad beostoic (LU) lena mbaineann gníomhaíochtaí tacaithe chun teorainn a chur le húsáid ábhar frithmhocróbach (cosc/laghdú)	SO9	0.00%	2.86%	2.90%	2.97%	3.07%	3.23%	0.00%	3.23%
Uimhreoir R.43: Líon na n-aonad beostoic a ndearnadh fócaíocht ghaolmhar ina leith		0	176,936	179,936	184,182	190,225	200,356	0	200,356
Ainmneoir R.43: Líon iomlán na n-aonad beostoic		6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640
R.44^{PR} Leas ainmhithe a fheabhsú Sciar na n-aonad beostoic (LU) atá clúdaithe ag gníomhaíochtaí tacaithe chun leas ainmhithe a fheabhsú	SO9	0.05%	4.57%	4.65%	5.30%	5.39%	4.85%	0.00%	5.39%
Uimhreoir R.44: Líon na n-aonad beostoic a ndearnadh fócaíocht ghaolmhar ina leith		3,378	283,033	288,268	328,546	333,689	300,356	0	333,689
Ainmneoir R.44: Líon iomlán na n-aonad beostoic		6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640	6,195,640

2.3.2 Idirghabhálacha agus aschuir phleanáilte a bhfuil nasc díreach suntasach acu le táscairí toraidh

Féach an tábla san fheidhmchlár SFC2021

2.3.3 Comhsheasmhacht le agus rannchuidiú le spriocanna an Aontais do 2030 atá leagtha amach sa Straitéis Ón bhFeirm go Forc agus i mBithéagsúlacht an AE do 2030

Comhthéacs Gaeilge

Tá ról tábhachtach ag an bhfeirmeoireacht i ngeilleagar agus i dtírdhreach na hÉireann agus tá thart ar dhá thrian de thalamh na hÉireann in úsáid talmhaíochta.

Tá 137,560 feirm in Éirinn le meánmhéid feirme de 32.4ha de limistéar talmhaíochta inúsáidte (UAA) in aghaidh an ghabháiltais. Ar an iomlán, is feirmeacha beaga agus meánmhéide formhór na bhfeirmeacha in Éirinn (65%).

Is tionscal féar-bhunaithe é talmhaíocht na hÉireann go príomha agus meastar gur féarthailte agus móinéir bhuan 90% de UAA na hÉireann i gcomparáid le figiúr AE-27 de 31%. Tá ról lárnach ag táirgeadh déiríochta agus mairteola i ngeilleagar talmhaíochta na hÉireann agus b'ionann an t-aschur bainne agus mairteola agus os cionn 61% d'aschur earraí talmhaíochta ag praghsanna táirgeoirí in 2020.

Déantar beagnach gach beostoc athchogantaigh a chothabháil lasmuigh seachas an tréimhse tithíochta geimhridh a eascraíonn de bharr drochaimsire agus leibhéal ísle fáis féir. Go ginearálta, bíonn na hainmhithe seo ag innilt go forleathan, ach tá treocht i dtreo diansaothraithe i gceantair áirithe den tír. Tháinig sé seo chun cinn de bharr leathnú an tréada déiríochta tar éis deireadh a chur le cuótaí bainne in 2015.

Tá limistéar measartha beag ag Éirinn atá tiomnaithe don fheirmeoireacht arúil le 7% den UAA in úsáid arúil, i gcomparáid le meán de 22% ag leibhéal an AE. Tá laghdú ag teacht ar limistéar curaíochta na hÉireann, go háirithe ar fheirmeacha measctha, de réir mar a d'iompaigh feirmeoirí chuig táirgeadh beostoic. Tá méadú ag teacht ar speisialtóireacht i bhfeirmeoireacht na hÉireann agus go leor feirmeoirí ag imeacht ó chórais ghortaithe measctha traidisiúnta na hÉireann. Ar chúiseanna bithéagsúlachta agus aeráide tá Éire ag iarraidh a limistéar faoi tháirgeadh curaíochta a choinneáil agus nuair is féidir a leathnú, go háirithe ar fheirmeacha measctha. Tá úsáid lotnaidicídí in Éirinn an-íseal i gcomparáid le Ballstáit eile an AE agus d'fhéadfadh sé a bheith dúshlánach an leibhéal seo a laghdú go suntasach, go háirithe i bhfianaise na gcoinníollacha aeráide in Éirinn, as a dtagann galair aimsire fliucha i dtáirgeadh gránach.

Tá Éire ag iarraidh an limistéar faoi tháirgeadh orgánach a leathnú go suntasach ó níos lú ná 2% den UAA go 7.5% de UAA faoi 2027. Tá Éire ag iarraidh freisin cailteanais chothaitheach san uisce ó thalmhaíocht a laghdú, bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú agus córais bia níos inbhuanaithe a chruthú.

Bainfear na hathruithe riachtanacha amach trí mheascán de:

1. Dreasachtaí faoin CSP chun athrú a éascú nuair is gá
2. Rialachán, chun athrú a éileamh nuair is gá
3. Margadh/Tionscal Príobháideach Dreasachtaí chun luach saothair a thabhairt d'athrú
4. Forbairtí teicneolaíochta a éascaíonn athrú
5. Diversification

Is é an meascán ceart de na tiománaithe athraithe seo a sholáthróidh na hathruithe is éifeachtaí.

Fís Bia 2030 – Straitéis Bia nua na hÉireann

Is í Fís Bia 2030 straitéis geallsealbhóirí na hÉireann chun earnáil agraibhia na hÉireann a fhorbairt go dtí 2030.

Leagtar amach sa Straitéis ceithre mhísean ardleibhéil chun a fíis a bhaint amach:

Earnáil Agraibhia atá Cliste ó thaobh na hAeráide agus Inbhuanaithe ó thaobh an Chomhshaoil, Príomhtháirgeoirí Inmharthana agus Athléimneacha le Bia Folláine Feabhsaithe atá Sábháilte, Cothaitheach agus Mealltach,

Iontaofa agus a bhful Meas air sa Bhaile agus Thar Lear,

Earnáil Agraibhia Nuálaíoch, Iomaíoch agus Athléimneach, arna stiúradh ag Teicneolaíocht agus Tallann.

Tá seacht Sprioc sa mhísean comhshaoil a bhfuil sé mar aidhm aige an córas bia atá neodrach ó thaobh na haeráide a sholáthar faoi 2050, agus dul chun cinn infhíoraithe bainte amach faoi 2030, ag cuimsiú laghduithe ar astaíochtaí, ceapadh carbóin, feabhsúcháin ar cháilíocht an aeir, athchóiriú agus feabhsú na bithéagsúlachta, feabhsúcháin ar cháilíocht uisce, forbairt d'fhoraóisí éagsúla, inbhuanaitheacht fheabhsaithe bia mara, iniúchadh ar an mbithgheilleagar agus neartú an Bhunús Ghlais.

Le haghaidh tuilleadh sonraí féach: gov.ie - [Fís Bia 2030 – Ceannaire Domhanda i gCórais Bhia Inbhuanaithe \(www.gov.ie\)](http://gov.ie)

Spriocanna an Mhargaidh Ghlais

Mar chuid den Mhargadh Glas socraíodh roinnt spriocanna ag leibhéal an AE faoi na Straitéisí Feirme go Forc agus Bithéagsúlachta.

Baineann na spriocanna lena mbaineann le cailteanas cothaitheach, úsáid agus riosca lotnaidicídí, díolachán frithmhiocróbach, limistéar faoi fheirmeoireacht orgánach agus rochtain ar an idirlíon leathanbanda gasta sa Straitéis Feirme go Forc, agus gnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta sa Straitéis Bithéagsúlachta.

Tábla 1: Spriocanna ag leibhéal an AE a socraíodh faoin Straitéis ón bhFeirm go dtí an Forc agus na Straitéisí Bithéagsúlachta

Cailteanas cothaitheach	Laghdú 50% ar chaillteanais cothaitheach, agus ag an am céanna a chinntiú nach dtiocfaidh aon mheath ar thorthúlacht na hithreach. Laghdú 20% ar a laghad ar úsáid leasacháin faoi 2030.
Úsáid agus riosca a bhaineann le lotnaidicídí	Laghdú 50% ar úsáid agus ar riosca lotnaidicídí ceimiceacha faoi 2030. Úsáid lotnaidicídí ard-riosca a laghdú 50%.
Díolachán frithmhiocróbach	Laghdú 50% ar dhíolachán ábhar frithmhiocróbach d'ainmhithe feirmshaothraithe agus do bharshaothraithe faoi 2030.
Limistéar faoi fheirmeoireacht orgánach	25% den talamh feirme iomlán a bhaint amach faoi fheirmeoireacht orgánach faoi 2030.
Gnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta	10% ar a laghad den limistéar talmhaíochta a bhaint amach faoi ghnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta.

Rochtain ar an idirlíon leathanbhanda tapa	Cur le rolladh amach idirlín leathanbhanda gasta i gceantair thuaithe a luathú chun an cuspóir de rochtain 100% a bhaint amach faoi 2025
--	--

Caillteanas Cothaitheach

comhthéacs Gaeilge

Geallann Straitéis Fís Bia na hÉireann caillteanais chothaitheach ó thalmhaíocht go huisce a laghdú 50% faoi 2030. Bainfear é seo amach trí na huirlisí bainistíochta nítrigine go léir a bharrfheabhsú. Is dócha gur seachtháirge de seo é laghdú ar úsáid leasacháin.

Tá cáilíocht na n-uiscí in aibhneacha, lochanna agus screamhuisce na hÉireann sách maith ach ní mór é a fheabhsú. Beidh ról lárnach ag cleachtais fheirmeoireachta feabhsaithe ina leith seo.

Is í an talmhaíocht an brú suntasach is minice ar dhobharlaigh nach bhfuil ag comhlíonadh a spriocanna don Chreat-Treoir Uisce. Is iad na príomhfhadhbanna a eascraíonn as feirmeoireacht ná cailliúint ró-chothaitheach agus dríodar in uisce. Is gnách go mbíonn baint ag leibhéil iomarcacha fosfair agus dríodair le haibhneacha agus lochanna, agus is é an iomarca nítrigine an phríomhcheist d'inbhir agus d'uiscí cósta.

Trí chur i bhfeidhm na Treorach Níotráití (91/676/CEE) agus Rialacháin Níotráití na hÉireann (IR 605/2017), tá Clár Gníomhaíochta Níotráití láidir ag Éirinn a bhaineann le talmhaíocht a dhéanann foráil do chosaint uisce ar thruaillí de bharr foinsí talmhaíochta. Leasaíodh an Clár Gníomhaíochta um Níotráití reatha (2018-2021) chun treoir bheartais a sholáthar maidir le cáilíocht uisce a chosaint agus a chobhsú. Tá an ceathrú athbhreithniú ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann ar siúl faoi láthair. Déanfar ceanglais faoi Choinníoll laistigh den CSP a choigeartú nuair is cuí chun athbhreithniú leanúnach ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann a chur san áireamh.

Tá an tríú Plean Bainistíochta Abhantraí (RBMP) 2022-2027 de chuid na hÉireann le tabhairt chun críche in 2022. Tá sé beartaithe sa dréacht reatha gach ceann de 3,126 dobharlach na hÉireann a chosaint agus a athchóiriú chuig 'stádas maith' ar a laghad faoi 2027 (le roinnt díolúintí teoranta). Aithníonn an RBMP freisin 1,603 dobharlach atá catagóirithe mar 'i mBaol gan a gcuspóir comhshaoil de stádas maith nó ard-stádas a bhaint amach'. Is í an talmhaíocht an príomhbhrú suntasach a théann i bhfeidhm ar 1,000 de na dobharlaigh seo. Tá cailliúint nítrigine ó fhoinsí talmhaíochta ar cheann de na príomhchúiseanna leis an laghdú ar cháilíocht an uisce.

Bainfear amach trí idirghabhálacha iomadúla CSP a spriocdhíriú ar ghníomhaíochtaí sna 1,000 dobharlach, agus an laghdú ar chaillteanais chothaitheach dá bharr. Beidh ról le himirt ag creataí rialála ábhartha, agus ag cláir eile lasmuigh den CBT lena n-áirítear seirbhísí comhairleacha chun tionchar bhearta CSP a uasmhéadú.

Chomh maith leis na rialacháin athbhreithnithe agus **Coinníoll** ceanglais a eascraíonn as an Athbhreithniú ar an gClár Gníomhaíochta Níotráití, tabharfaidh Éire isteach roinnt tionscnamh faoin CSP agus lasmuigh den CSP chun cailliúint chothaitheach a laghdú.

Éicea-Scéim

Tá fócas láidir ag Éicea-Scéim na hÉireann ar chaillteanais chothaitheach a laghdú agus ar éifeachtúlacht úsáide cothaitheach a fheabhsú. Cabhróidh sé le spleáchas ar nítrigin cheimiceach neamhorgánach a laghdú agus le feabhas a chur ar cháilíocht an uisce trí luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí as níos lú nítrigine ceimiceach a úsáid trí chleachtais talmhaíochta a bhaineann le táirgeadh fairsing beostoic,

teorainn a chur le húsáid nítrigine ceimiceach, plandáil barr nó barra briste agus cur il-barraí. glais speiceas. Ina theannta sin, éascóidh an tÉicea-Scéim éifeachtúlacht úsáid chothaitheach fheabhsaithe trí úsáid níos mó a spreagadh as Talmhaíocht Bheacht, go háirithe úsáid a bhaint as leathadh/spraeálaithe leasacháin rialaithe GPS, a chinnteoidh an suíomh optamach, agus mar sin laghdú ar úsáid leasacháin/gléasra ceimiceach. táirgí cosanta. Baineann cleachtas eile laistigh den Éicea-Scéim le sampláil ithreach agus aolú cuí. Cinnteoidh sé seo go mbeidh ithreacha ag an pH optamach is mó tairbhí maidir le húsáid éifeachtach agus éifeachtúil cothaitheach.

Cúnamh Próitéine

Tacaíonn an idirghabháil um Chúnamh Próitéine le táirgeadh barraí próitéine incháilithe a bhfuil ról tábhachtach acu maidir le nítrigin a shocrú ón atmaisféar agus mar thoradh air sin laghdaítear úsáid leasacháin nítrigine ceimiceacha sa bhliain atá i gceist agus sa bharr ina dhiaidh sin. Tá sé mar aidhm ag an scéim seo tacú le 14,000ha de bharr próitéine in 2023 ag ardú go 20,000 heicteár faoi 2027.

AECM

Cabhróidh Tionscadail Ghinearálta AECM agus AECM le laghdú ar chaillteanais chothaitheach.

Áirítear ar ghníomhaíochtaí ábhartha faoi AECM Ginearálta: Stiallacha/criosanna bruachánacha; Féarach Íseal-Ionchuir; Tailte Féaraigh Móna Ionchuir Íseal; Féarach buan arna bhainistiú go forleathan, Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa; Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS); Imeall féir ar thalamh arúil/féaraigh; Crainn a Phlandáil i Stiallacha/Criosanna Maolánacha nua; Gabháil barra; Bainistiú comhshaoil ar bhranar arúil.

Faoi Chomhar AECM tá ocht gCeantar Comhoibrithe sainithe. Déanfar iad seo a bhainistiú trí Thionscadail Chomhoibrithe trí scéimeanna íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí faoi stiúir áitiúil a bheidh deartha ag Foirne Tionscadail tiomnaithe chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais shonracha ag leibhéal áitiúil. Déanfaidh feirmeoirí atá rannpháirteach i gComhar AECM bearta feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair shaincheaptha sna Limistéir Chomhoibrithe AECM. Ina theannta sin, i gcás inarb iomchuí, beidh siad in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí Ginearálta AECM a leagtar amach thuas.

Beidh oiliúint éigeantach AECM, agus oiliúint dheonach ina dhiaidh sin, tábhachtach chun seachadadh éifeachtach gníomhaíochtaí faoin dá chur chuige thuas a chinntiú. Beidh tacaíocht leanúnach ag feirmeoirí i gComhar AECM freisin ó Fhoireann Tionscadail áitiúil tiomnaithe.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Tairgeann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach íocaíocht as tiontú go feirmeoireacht orgánach agus íocaíocht chothabhála chun tiomantas leanúnach do tháirgeadh orgánach a spreagadh. Éascaíonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach deireadh a chur le leasachán ceimiceach ar thalamh orgánach. Cabhróidh méadú ar an limistéar faoi tháirgeadh orgánach ó níos lú ná 2% de UAA go 7.5% de UAA thar thréimhse an CSP le cailliúint chothaitheach a laghdú.

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar gheall ar an ardleibhéal maoinithe atá ar fáil sa RDP 2014-2020 arna leathnú faoi na socruithe idirthréimhseacha, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP go príomha ó 2025 go 2027. Sna blianta seo, rannchuideoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le laghdú a dhéanamh. caillean cothaitheach agus feabhas a chur ar éifeachtúlacht úsáide cothaitheach trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí i saoráidí stórála cothaitheach, trealamh LESS agus trealamh beachtais feirmeoireachta.

Uasmhéadóidh sé seo an rannchuidiú le cuspóirí comhshaoil agus athrú aeráide. Is féidir le hÉirinn a dhearbhu cheana féin, áfach, go dtabharfar aghaidh ar cháilíocht an uisce trí Ghlaio EIP ar théama ar leith.

Beidh sé seo ar aon dul le gealltanais na hÉireann faoi dhréacht 3rd Timthriall RBMP 2022-2027 a shainathníonn limistéir spriocdhírthe le haghaidh cosanta.

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

Glacann Éire cur chuige críche uile i leith fhorfheidhmiú na Treorach Níotráití trí Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann (2022-2025). Tá Éire ag cur a 5 i bhfeidhm faoi láthair^ú Clár Gníomhaíochta Níotráití. Murab ionann agus an chuid is mó de Bhallstáit eile an AE, tá bearta i Rialacháin Níotráití na hÉireann a rialaíonn Nítrigin agus Fosfar araon agus leagann na bearta seo síos an bonnlíne rialála do gach feirmeoir in Éirinn maidir le cosaint uiscí. Fostaíonn sé seo na feirmeoirí is déine nach mbíonn go traidisiúnta ag dul isteach sna príomhscéimeanna agra-chomhshaoil nó nach mbíonn íocaíochtaí CBT á bhfáil acu.

An Cúigiú Clár Gníomhaíochta Níotráití (NAP) a leagann amach bearta nua agus neartaithe thar atriailta roimhe seo. Áirítear le bearta den sórt sin, clár de dhíolacháin leasachán ceimiceach agus ceanglais laghdaithe úsáid leasacháin cheimiceacha, comhlíonadh agus forfheidhmiú a fheabhsú, athbhreithniú ar riachtanais stórála agus bainistíochta sciodair agus uisce ithreach, coigeartuithe ar rátaí eisfhearadh beostoic, bainistíocht ithreach agus gníomhaíochtaí bainistíochta talún féaraigh, i measc nithe eile. Tá na gníomhartha seo deartha le cur i bhfeidhm ag an leibhéal feirme, áitiúil nó náisiúnta chun clár gníomhaíochta iomlánaíoch a sholáthar chun uisce dromchla agus screamhuisce a chosaint ar thruailliú cothaitheach a eascraíonn as foinsí talmhaíochta.

Beidh príomhról ag an gClár Gníomhaíochta Níotráití maidir le gealltanais na talmhaíochta do na spriocanna a leagadh síos faoin gCreat-Treoir Uisce go dtí 2027 a chomhlíonadh agus ailíneoidh sé le gealltanais an CSP do chobhsú agus do chosaint cháilíocht an uisce ó thalmhaíocht.

An Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta (ASSAP)

Tionscnamh nuálach de chuid Rialtas/tionscail na hÉireann a bunaíodh in 2018 is ea an Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta (ASSAP). Is tionscnamh comhoibríoch é, a bhfuil raon páirtithe leasmhara páirteach ann chun feabhsúcháin ar cháilíocht an uisce a éascú.

Bhí gealltanais soiléir i gceist leis an ASSAP agus chuir sé acmhainní ar fáil ar dtús de 30 Comhairleoir Inbhuanaitheachta Talmhaíochta, 20 acu maoinithe ag Rialtas na hÉireann agus 10 gcinn ag an Tionscal Déiríochta. Ina theannta sin, tá 8 gcomhairleoir breise geallta go sealadach ag an Tionscal Déiríochta ó 2022, tá sé seo, sula ndéanfar idirbheartaíocht ar chláir don todhchaí agus léiríonn sé luach an chur chuige seo chun uiscí a chosaint.

Tá na Comhairleoirí ASSAP ag cur dea-chleachtas ar an bhfeirm chun cinn d'fheirmeoirí i 190 'Limistéar Gníomhaíochta' sa 2 réimse reatha.nd timthriall an Phlean Bainistíochta Abhantraí a d'aithin an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC), áit a bhfuil stádas an uisce i mbaol dul in olcas. Tá feirmeoirí ag baint leasa as an tseirbhís seo laistigh de na 'Réimsí Gnímh' ar bhonn deonach agus cuirtear comhairle duine le duine ar fáil dóibh ar chailleanais chothaitheach ag leibhéal na feirme a laghdú, trí gníomhartha nítrigine agus fosfar/dríodar araon.

Tá oiliúint chuimsitheach faighte ag gach comhairleoir ón EPA agus ó Theagasc chun cur chuige coiteann a chinntiú. Tá an próiseas teagmhála leis na pobail níos leithne agus le feirmeoirí araon sna 190 'Limistéar Gníomhaíochta' ar siúl le 3 bliana anuas. Tá maoiniú le haghaidh an chláir le dul in éag in 2022, ach tá na daoine atá páirteach ann faoi láthair ag fiosrú an bhféadfaí an clár a shíneadh chun comhtharlú le tréimhse an CSP.

Maoiniú chun tacú le cáilíocht uisce i nGrúpscéimeanna Uisce (GWS) Dobharcheantair Uisce Óil

Tá Rialtas na hÉireann ag maoiniú faoi láthair (go dtí deireadh 2023) cur i bhfeidhm gníomhaíochtaí cosanta foinse uisce óil spriocdhírthe i ndobharcheantair ghrúpscéimeanna uisce mar chuid de straitéis cosanta foinse de chuid Chónaidhm Náisiúnta na nGrúpscéimeanna Uisce. Soláthraíonn sé seo tacaíocht phraiticiúil i dtreo chosaint cháilíocht an uisce óil, feabhsú na bithéagsúlachta agus gníomhaíocht aeráide. Soláthraíonn an tionscnamh deis freisin cineálacha cur chuige nua agus nuálaíochta a thriail a d'fhéadfaí, dá n-éireadh leo, a ghlacadh ar bhealach níos ginearálta chun cabhrú le hÉirinn a cuspóirí Creat-Treorach Uisce a bhaint amach mar atá leagtha amach sa RBMP atá beartaithe chomh maith le heolas a chur ar fáil d'fhorbairt gníomhaíochtaí agra-comhshaoil sa toadhcháil.

Tá an maoiniú seo dírithe ar sheacht ndobharcheantair ghrúpscéim uisce a thagann laistigh de, nó gar do, Réimsí Tosaíochta le haghaidh Gníomhaíochta reatha atá sainithe i 2 cheantar na hÉireann.nd RBMP. Bíonn tionchar mór ag brúnna talmhaíochta ar na dobharcheantair seo.

Úsáid agus riosca a bhaineann le lotnaidicídí

comhthéacs Gaeilge

Tá leibhéil úsáide lotnaidicídí in Éirinn ar na cinn is ísle san AE (0.67kgs/ha UAA i gcomparáid le meán an AE de 2.11 kgs/ha UAA (sonraí 2019)). Tá sé seo inchurtha go mór i leith na feirmeoireachta féaraigh fairsing in Éirinn a fhaigheann leibhéil an-íseal úsáide lotnaidicídí.

Tháinig laghdú 23% ar an úsáid agus ar an riosca a bhaineann le lotnaidicídí in Éirinn idir an tréimhse bhunlíne 2015-2017 agus 2019.

Tá rialachán á dhréachtú faoi láthair ag an gCoimisiún Eorpach chun teacht in ionad Threoir 2009/128/CE. Táthar ag súil go bhfeabhsóidh an creat rialúcháin seo na gníomhaíochtaí reatha faoin Treoir um Úsáid Inbhuanaithe (SUD) agus go n-áireofar leis ceanglais dhlíthiúla maidir le húsáid inbhuanaithe lotnaidicídí. In éineacht le leasuithe ar rialacháin atá ann cheana féin, táthar ag súil go mbeidh an rialachán nua seo ar an bpríomhfachtóir a chuidíonn le spriocanna lotnaidicídí a bhaint amach agus go mbeidh sé mar bhonn le gníomhartha na hÉireann maidir le spriocanna lotnaidicídí le linn chlár an CSP.

Mar atá leagtha amach i bhFís Bia, tá Éire tiomanta do ról cuiditheach a imirt le Ballstáit eile chun creat rialála athbhreithnithe a chur chun cinn a chuirfidh le húsáid inbhuanaithe lotnaidicídí.

Tugadh faoi deara san anailís SWOT go bhfuil laghdú foriomlán tagtha ar dhíolacháin Táirgí Cosanta Plandaí in Éirinn ó 2011 i leith, agus gur éirigh le hÉirinn na rioscaí a bhaineann le húsáid lotnaidicídí a laghdú, agus tá tiomantas na hÉireann d'úsáid níos ísle fós faoi bhrú ag an 2ú Náisiúnta. Tá cúig phríomhréimse sa Phlean Gníomhaíochta 2019-2024 maidir le hÚsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí (2019) ina bhfuil sé mar aidhm aige feabhsuithe a dhéanamh: · Oiliúint, Oideachas, Malartú Faisnéise agus Bailiú Sonraí; · Rialuithe ar Threalamh Feidhmchláir; · Rialuithe ar Stóráil, Soláthar agus Diúscairt Táirgí Cosanta Plandaí; · Rialuithe ar úsáid Táirgí Cosanta Plandaí i Limistéir Shonraithe; · Bainistíocht Chomhtháite Lotnaidí.

Leagtar amach na bearta a chuideoidh le laghdú úsáide agus an riosca a bhaineann le lotnaidicídí faoi na ceanteidil thíos.

Bearta faoi Phlean Straitéiseach CBT

Coinníollacht

Baineann SMR 8 le rialuithe ar cheanglais i dTreoir 2009/128/CE. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2021/2115 tá gnéithe den Treoir seo á lánpháirtíú go hiomlán sa choinníollacht.

Tá seiceálacha faoi SMR 8 comhoiriúnach le ceanglais agus caighdeáin Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Úsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí (Táirge Cosanta Plandaí (PPP)) agus cuireann siad go díreach leis na réimsí leathana seo a leanas de Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann: rialuithe ar threalamh feidhmchláir, i.e. stóráil, soláthar agus diúscairt CPP, úsáid PPPanna (lena n-áirítear taifid) agus Bainistíocht Chomhtháite Lotnaidí.

Éascaíonn SMR 7 rialuithe maidir le PCCanna a chur ar an margadh mar atá leagtha amach i Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009. I measc na n-eilimintí Coinníolachta eile a chuireann le húsáid shábháilte PPP tá GAEC 4 maidir le stráicí maolánacha a bhunú feadh sruthchúrsaí.

Éicea-Scéim

Beidh ar fheirmeoirí ar mian leo páirt a ghlacadh san Éicea-Scéim dhá chleachtas talmhaíochta Éicea-Scéim a thabhairt chun críche. Ar cheann de na roghanna seo beidh an use de scardaíre/spraeire leasacháin rialaithe GPS chun leasachán ceimiceach agus/nó CPPanna a chur i bhfeidhm. Cabhróidh sé seo le CPPanna a chur i bhfeidhm go cruinn agus go cothrom, rud a éascóidh laghdú ar a n-úsáid. Cabhróidh cleachtais Éicea-Scéim eile, a mhéadaíonn spás don dúlra, a chuireann le ceanglais GAEC 8, agus táirgeadh fairsing beostoic, le laghdú ar úsáid lotnaidicídí.

AECM

Rannchuideoidh AECM Ginearálta le laghdú úsáide agus rioscaí a bhaineann le lotnaidicídí. Stráice/Criosanna Maolánacha bruachánacha; Imeall Tailte Féaraigh (Arúil); Féarach buan ar féarach forleathan; Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil. Feabhsóidh Oiliúint AECM eolas a chuideoidh freisin le húsáid lotnaidicídí a laghdú.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Díríonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach ar an limistéar atá faoi tháirgeadh orgánach a mhéadú ó níos lú ná 2% de UAA na hÉireann go sprioc 7.5%. Éascóidh sé seo deireadh a chur le húsáid lotnaidicídí ceimiceacha ar chomhréir níos airde talún agus rannchuideoidh sé sin le laghdú ar úsáid lotnaidicídí.

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar a leagtar amach thuas, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP go príomha ó 2025 go 2027. Sna blianta sin, rannchuideoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le húsáid lotnaidicídí a laghdú trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí i dtrealamh feirmeoireachta beachta chun úsáid a bhaint as lotnaidicídí. CPPanna. Tacóidh sé freisin le hinfeistíocht i dtrealamh cosúil le Ring Rollers agus Haulm Toppers chun spleáchas ar a laghdú CPPanna.

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

•Bainistíocht Chomhtháite Lotnaidí (IPM).

Faoin SUD tá sé éigeantach d'úsáideoirí gairmiúla lotnaidicídí prionsabail na Bainistíochta Comhtháite Lotnaidí a chur i bhfeidhm. Tá maoiniú tugtha ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara do roinnt tionscadal taighde maidir le cleachtais um Bainistiú Comhtháite Lotnaidí ag leibhéal na feirme. Déanann Teagasc, Údarás Forbartha Talmhaíochta agus Bia na hÉireann, obair fairsing sa réimse taighde agus comhairle/oideachas chun tacú le cur i bhfeidhm phrionsabail IPM.

Gníomhairí rialaithe bitheolaíochta

Is féidir le hÉirinn rannchuidiú le measúnú agus le meastóireacht a dhéanamh ar ghníomhairí rialaithe bitheolaíochta laistigh de chóras an AE faoi Rialachán (CE) 1107 de 2009 trí shaineolas a mhéadú chun bithloipicídí a láimhseáil agus trí thacú le taighde. Maoiníonn an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara taighde ar nós Bithspreagthaigh agus Bith-mhiomhillteáin do Tháirgeadh Barr (Bithbharr) faoin gCiste Spreagtha (Tionscadal: 2019PROG705).

Scéim Chúnamh Infheistíochta chun Earnáil na Gairneoireachta Tráchtála a Fhorbairt

Tacaíonn an scéim infheistíochta caipitil seo atá maoinithe ag Rialtas na hÉireann le hinfeistíochtaí caipitil i dtrealamh gairneoireachta speisialaithe. Feidhmíonn an scéim seo ar bhonn bliantúil agus le blianta beaga anuas tá tacaíocht curtha ar fáil aici d'infheistíochtaí speisialaithe a laghdaíonn úsáid lotnaidicídí ar nós trealamh chun fiailí a rialú go meicniúil agus spraeirí rialaithe GPS chomh maith le trealamh stiúrtha uathoibríoch.

Beidh táirgeoirí atá ina mbaill d'Eagraíocht Táirgeoirí Torthaí agus Glasraí (PO) in ann leas a bhaint as tacaíocht d'idirghabhálacha comhshaoil chun úsáid lotnaidicídí a laghdú faoin CSP. Tá roinnt ET na hÉireann páirteach i dtaighde a bhaineann le rialuithe bitheolaíoch faoi láthair, agus tá cuid eile ag fáil tacaíochta do ghníomhaíochtaí chun úsáid lotnaidicídí a laghdú, mar cheannach móta in-bhithdhíghrádaithe bunaithe ar stáirse, chun fiailí i mbarraí a rialú.

Gníomhartha lasmuigh den talmhaíocht

Beidh ról tábhachtach ag pleananna glasaithe uirbeacha freisin chun úsáid agus riosca lotnaidicídí ceimiceacha a laghdú. Tá an Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta ag spreagadh athrú iompraíochta anseo trí obair le hÚdaráis Áitiúla agus pobail.

Díolachán frithmhiocróbach

comhthéacs Gaeilge

Níor comhaontaíodh sprioc laghdaithe maidir le díolachán frithmhiocróbach go fóill ach tá sé fós á breithniú, d'ainneoin go bhfuil Éire fós faoi bhun na sprice luacha 59mg/PCU 2030 arna leagan síos ag an AE do 2030. Tá Éire tiomanta do luach náisiúnta uailmhianach insroichte a leagan síos le baint amach laistigh de fhráma ama sainithe, agus tá plé ar siúl i gcomhthéacs iNAP2 na hÉireann - an dara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fhrithsheasmhacht in aghaidh Ábhair Aonair de chuid na hÉireann 2021-2025.

Tháinig athrú beag ar dhíolacháin iomlán na n-ábhar frithmhiocróbach do bhia-ainmhithe ó bhliain go bliain.

Bearta faoi agus lasmuigh de Plean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

Ní fhoráiltear leis na tograí atá sa CSP d'idirghabháil a bhaineann go sonrach le frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh (AMR) maidir le sláinte ainmhithe chun tacú le spriocanna laghdaithe díolacháin sa todhchaí, ach clúdaítear AMR laistigh de roinnt idirghabhálacha faoin CSP, eadhon:

· Scéim Feabhsúcháin Caorach a sholáthróidh tacaíocht do raon leathan gníomhaíochtaí chun sláinte agus leas na n-ainmhithe caorach a fheabhsú, lena n-áirítear an baol a bhaineann le frithsheasmhacht in aghaidh anthelmintach a laghdú.

· Méadóidh Scéim Feirmeoireachta Orgánach an limistéar faoi fheirmeoireacht orgánach go suntasach ó níos lú ná 2%, go 7.5% den UAA. Laghdóidh sé seo an baol frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh ar na feirmeacha sin.

· Tacóidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le leas feabhsaithe ainmhithe agus laghdófar, dá réir sin, an riosca maidir le frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh trí chúnamh deontais a sholáthar le haghaidh infheistíochtaí

1. Tithíocht nua d'ainmhithe, agus i gcás muc agus éanlaith chlóis a uasghrádú ar thithe muc agus éanlaithe atá ann cheana féin. Feabhsóidh sé seo sláinte agus leas ainmhithe agus laghdóidh sé an gá le cóireáil fhrithmhiocróbach dá bharr.

2. Nua nó uasghráduithe ar chórais bheathaithe muc agus éanlaith chlóis - ag ligean do sholáthar spriocdhírithithe beatha íocleasaithe nó uisce. Seachnóidh sé seo cóireáil neamhriachtanach ar gach ainmhithe i dteach, rud a laghdóidh an baol frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh.

3. Áiseanna Láimhseála Ainmhithe - cabhraíonn áiseanna maithe le láimhseáil agus cóireáil sábháilte agus éasca ainmhithe. Ligeann saoráidí maithe do vacsaíniú méadaithe agus cóireáil choisctheach, rud a laghdaíonn an gá le cóireáil fhrithmhiocróbach.

Tá iNAP, an plean gníomhaíochta náisiúnta chun aghaidh a thabhairt ar AMR ina dhara atriall anois, ag soláthar meicníocht chun gníomhartha mionsonraithe a chur i bhfeidhm chun galair a chosc agus chun díolacháin agus úsáid iomlán frithmhiocróbach a laghdú.

Táthar ag súil go gcomhaontófar aon spriocanna laghdaithe tríd an ardán iNAP, a dhéanfaidh maoirseacht freisin ar sheachadadh na ngníomhartha chun na spriocanna seo a bhaint amach. Tuilleadh faisnéise iNAP-2, lena n-áirítear gníomhartha: gov.ie - [Friotaíocht Frithmhiocróbach: Cur Chuige Aonair Sláinte \(www.gov.ie\)](#)

Limistéar faoi fheirmeoireacht orgánach

comhthéacs Gaeilge

Faoi láthair déantar feirmeoireacht orgánach ar níos lú ná 2% de UAA na hÉireann.

Díríonn Fís Bia ar a laghad 7.5% de UAA na hÉireann a fheirmeoireacht go horgánach faoi 2030. Faoin CSP tá Éire ag iarraidh an sprioc seo a bhaint amach faoi 2027. Éileoidh sé seo méadú an-suntasach ar an limistéar talún a ndéantar feirmeoireacht orgánach air ó 87,000ha go 337,500ha faoi dheireadh an CSP. Is sprioc dhúshlánach é seo a mhéadóidh an limistéar a ndéantar feirmeoireacht orgánach air 350% le linn shaolré an phlean. Tá sé tábhachtach go socrófar spriocanna réalaíocha, agus ag an am céanna ag cinntiú go bhfuil margaí don táirge orgánach breise indéanta ach beidh gá le hathrú i bhfad níos mó ar thalmhaíocht na hÉireann ná mar a chonaicimid go dtí seo, agus tógfaidh sé am chun an fás sin a bhaint amach. Cabhróidh Fóram Straitéise Orgánach nua le 24 geallsealbhóir ó ar fud na hearnála orgánaí in Éirinn le déanaí leis seo. Tá sé de chúram ar an ngrúpa geallsealbhóirí fás na hearnála orgánaí a thiomáint agus cabhróidh sé le sciar níos airde de bhreisluach a fháil d'fheirmeoirí agus rannchuideoidh sé lena chinntiú go bhfaigheann táirgí orgánacha praghas préimhe.

Tá sé mar aidhm ag Clár Rialtais reatha na hÉireann díriú ar mhargaí orgánacha intíre agus idirnáisiúnta a fhorbairt, lena chinntiú go mbeidh rochtain ag feirmeoirí ar mhargaí a n-íocann siad préimheanna dá gcuid táirgí. Díríonn an Clár don Rialtas go háirithe ar dheiseanna féideartha san earnáil orgánach a uasmhéadú, ar sholáthar gránach Éireannach d'ardchaighdeán do thionscal bia agus dí atá ag méadú, agus deiseanna do phróitéiní a fhástar sa bhaile i mbianna ainmhithe.

Bearta faoi Phlean Straitéiseach CBT

Éascófar an méadú spriocdhírithé ar an limistéar a ndéantar feirmeoireacht orgánach air trí Scéim Feirmeoireachta Orgánach an CSP. Chun cinnteacht a thabhairt do tháirgeoirí atá tiomanta don fheirmeoireacht orgánach, cuirfear tacaíocht ar fáil trí íocaíocht bhliantúil limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir de UAA thar 5 bliana ar a laghad. Tugtar níos mó cinnteachta freisin chun ligean do phróiseálaithe pleanáil agus ullmhú don soláthar táirgí orgánacha a bhfuiltear ag súil leo.

Na rátaí cúnaimh faoi na Déanfaidh an Scéim Feirmeoireachta Orgánach comhdhéanta d'íocaíocht níos airde d'fheirmeoirí a athraíonn talamh go feirmeoireacht orgánach den chéad uair. Beidh sé seo iníochta don uastréimhse tiontaíthe dhá bhliain tosaigh, le híocaíocht chothabhála ina dhiaidh sin. Beidh rátaí cúnaimh níos airde iníochta le haghaidh oibríochtaí gairneoireachta (torthaí san áireamh), oibríochtaí curaíochta, agus oibríochtaí déiríochta, a bhfuil easnamh margaidh láidir orthu go léir.

Gnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta

Tógann Straitéis Bithéagsúlachta 2030 an AE ar Threoracha reatha an AE maidir le hÉin agus Gnáthóga agus Líonra Natura 2000 an AE de limistéir faoi chosaint agus téann sí thar na bearta sin. Leagann sé amach spriocanna agus gealltanais uailmhianacha an AE do 2030 chun éiceachórais shláintiúla agus athléimneacha a bhaint amach.

Tá sé mar aidhm ag Straitéis Bithéagsúlachta 2030 agus ag an Straitéis Ón bhFeirm go Forc bithéagsúlacht na hEorpa a chur ar an mbealach chun téarnaimh faoi 2030.

comhthéacs Gaeilge

Socraíonn Fís Bia sprioc go dtabharfar tosaíocht do 10% de limistéar feirmeoireachta na hÉireann faoi 2030 don bhithéagsúlacht, scaipthe ar fud na bhfeirmeacha go léir ar fud na tíre. Táthar ag súil go mbainfear an sprioc seo amach go luath trí chur i bhfeidhm an CSP.

Baineann na brúnna is mó a mbíonn tionchar acu ar ghnáthóga le cleachtais talmhaíochta, ar nós ró-innilt/tearc-innilt, tréigean talún agus diansaotrú talmhaíochta. Tá stádas caomhantais reatha na ngnáthóg talmhaíochta an-íseal le 100% de na gnáthóga a chatagóiriú mar 'Mífhabhrach' in 2013-2018. Táthar ag súil go léireoidh 30% ar a laghad de ghnáthóga talmhaíochta a bhfuil stádas neamhfhabhrach acu treochtaí feabhsaithe i dtreo stádas fabhrach a bhaint amach faoi 2030 (tréimhse tuairiscithe 2025-2030). Príomheilimint chun rathúlacht a bhrú chun cinn ina leith seo is ea na Tionscadail Chomhoibrithe AECM atá molta do réimsí sainithe ardtosaíochta mar chuid den CSP.

Is é an t-aon mhéadracht reachtúil atá ag Éirinn faoi láthair don Bhithéagsúlacht ná tuairisciú Airteagal 17 faoin Treoir um Ghnáthóga. Tuairiscíonn sé seo ar 59 gnáthóg agus 60 speiceas, a bhfuil a bhformhór le fáil ar thailte Natura 2000 nach ndéantar feirmeoireacht orthu ar fad.

Bearta faoi Phlean Straitéiseach CBT

Tá CSP na hÉireann dírithe ar spás a chruthú don bhithéagsúlacht inár dtírdhreach talmhaíochta, ag tógáil ar ár ngréasán suntasach reatha fáilte, imeall páirce agus limistéir a bhfuil luach na bithéagsúlachta ag baint leo chun tacú leis an gcuspóir 10% ar an meán de thalamh feirmeoireachta le luach ard bithéagsúlachta a bhaint amach faoi 2030. Iasmuigh de thailte atá ainmnithe faoi láthair.

Beidh sainmhíniú cuí ar an Heicteár Incháilithe, cur i bhfeidhm Coinníollacht fheabhsaithe, an Éicea-Scéim faoi Cholún I agus roinnt idirghabhálacha Cholún II mar atá leagtha amach thíos mar thaca aige sin.

Heicteár Incháilithe:

Chun bithéagsúlacht ar thalamh feirme a chothabháil agus a fheabhsú, agus chun an oiread comhleanúnachais agus is féidir a chinntiú idir Colún I agus Colún II den CBT, molann Éire, agus an heicteár incháilithe á sainmhíniú, go gceadófar gnéithe tírdhreacha eile, iasmuigh de GAEC 8, a áitiú suas le 30. % den dáileacht tagartha gan asbhaint chuig an limistéar incháilithe a bheith ag teastáil ar choinníoll nach mbíonn tionchar acu ar an ngníomhaíocht talmhaíochta. Is ionann é sin agus athrú suntasach ó thréimhse chlár CBT 2014-2020 nuair a spreagadh feirmeoirí chun gnéithe den sórt sin a bhfuil tairbhe éiceolaíochta acu a bhaint chun a limistéar incháilithe le haghaidh Íocaíochtaí Díreacha a uasmhéadú.

Coinníollacht

Faidhmeoidh Éire córas de Choinníoll feabhsaithe faoin CSP. Chun rialuithe na hÉireann faoi SMR 3 agus 4 a neartú, beidh níos mó béime ar dhíriú ar rialuithe chun éifeachtacht a chinntiú. Bainfear é seo amach trí fhaisnéis nua a bhaineann le SMR 3 agus/nó 4 a bhreithniú, ionchur ó na comhlachtaí ábhartha, meastóireacht ar thoradh rialuithe san am a chuaigh thart agus nós imeachta éifeachtach um anailís riosca sa phróiseas roghnúcháin. Ina theannta sin, a luaithe a bheidh Seiceálacha Trí Mhionatóireacht bunaithe ar

cheanglais áirithe, éascóidh sé feidhmiú níos forleithne ar rialuithe a bhaineann le gníomhaíochtaí laistigh de SPAanna agus LCSanna. Ina theannta sin, cuirfear plean cumarsáide i bhfeidhm chun feirmeoirí a chur ar an eolas faoina n-oibleagáidí ar Limistéir faoi Chosaint Speisialta agus LSCanna ainmnithe.

I measc na mbeart Coinníollach eile a chuirfidh go mór le bithéagsúlacht na hÉireann tá GAECanna 1, 2, 8 agus 9. Tá sé beartaithe ag Éirinn ceanglais a thabhairt isteach faoi GAEC 2 ó 2024 i leith. Tríd an gceanglas seo a leathnú chuig gach feirmeoir, beidh feidhm aige maidir le thart ar 130,000 feirmeoir i gcomparáid le thart ar 6,000 feirmeoir arúil dá mbeadh an beart teoranta do limistéir arúla i gcomhréir leis an íosmhéid rialála. Ar chúiseanna bithéagsúlachta agus aeráide, tá Éire ag iarraidh limistéir arúla a choinneáil ar a feirmeacha measctha, mar sin beidh feidhm ag an íosriachtanas gnéithe neamhtháirgiúla 4% ag leibhéal na feirme seachas ag leibhéal earnála laistigh den fheirm.

Beidh ar fheirmeoirí ar mian leo páirt a ghlacadh san Éicea-Scéim dhá chleachtas talmhaíochta Éicea-Scéim a thabhairt chun críche. Tógfaidh ceann de na roghanna seo ar Choinníoll tríd an rogha 7% ar a laghad den talamh a chaitheamh ar spás don dúlra (gnéithe tírdhreacha agus limistéir neamhtháirgiúla ag tógáil ar riachtanais faoi GAEC 8). Feirmeoirí ar mian leo 10% dá gcuid talún a chaitheamh ar spás don dúlra i mbliain ar leith, ní bheidh orthu cleachtas Éicea-Scéim eile a chur i gcrích.

Cleachtas talmhaíochta eile faoin Éicea-Scéim a chuirfidh le bithéagsúlacht ná crainn/fálta sceach a chur agus táirgeadh fairsing beostoic áit a gcaithfidh feirmeoir ráta stocála íseal a choinneáil. Ina theannta sin, beidh tairbhí bithéagsúlachta ag baint le cur báistí ilspeicis mar chleachtas talmhaíochta.

AECM

Spreagfaidh Tionscadail Chomhoibrithe AECM Ginearálta agus go háirithe AECM feabhsuithe sa bhithéagsúlacht.

Tá struchtúr an AECM deartha chun idirdhealú a dhéanamh idir na tosaíochtaí gnáthóige agus speiceas faoi chineálacha éagsúla bainistíochta feirme. Tá an AECM roinnte ina dhá chur chuige oibríochtúla ar leith mar a leanas:

1) Déanfar bainistiú ar thalamh ina bhfuil cion ard de ghnáthóg leathnádúrtha chun é seo a léiriú. Sainmhíníodh ocht limistéar tionscadail chomhoibrithe i limistéir ina bhfuil gnáthóg leathnádúrtha ard agus déanfar iad seo a bhainistiú trí Thionscadail Chomhoibrithe trí scéimeanna íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí faoi stiúir áitiúil a bheidh deartha ag Foirne Tionscadail tiomnaithe chun an gnáthóg agus an gnáthóg ar leith a léiriú. ceanglais speiceas ar leibhéal áitiúil agus i gcomhréir le Creat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021. Déanfaidh feirmeoirí atá rannpháirteach i gComhar AECM bearta feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair shaincheaptha sna Limistéir Chomhoibrithe AECM. Ina theannta sin, i gcás inarb iomchuí, beidh siad in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí Ginearálta AECM atá leagtha amach thíos.

2) Tá na gníomhaíochtaí san AECM Ginearálta deartha chun feabhas a chur ar chainníocht agus ar cháilíocht na ngnáthóg bithéagsúlachta talún feirme i gcomhréir le Creat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021. Áirítear ar ghníomhaíochtaí ábhartha faoi AECM Ginearálta: Bainistíocht ar Natura príobháideach; Coimíneacht; Féarach ionchuir íseal; Féarach móna le hionchur íseal; Féarach buan ar féarach forleathan; Crainn a Phlandáil; Fálta sceach nua a chur; Athnuachan Fálta Sceach (Barnadh Fálta Sceach agus Leagan Fálta Sceach); Imeall Féaraigh – Arúil nó Féarach; Bainistiú comhshaoil ar bhranar curaíochta; Síol seagalfhéar leagtha mar bhia geimhridh d'éin; Cinn tíre arbhair gan fómhar; Imeall Féaraigh – Arúil nó Féarach; Bainistiú comhshaoil ar bhranar curaíochta; Coinnle Farae Brassica; Bia éan geimhridh; Coinleach thar an gheimhridh; Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa; Ag plandáil úllord traidisiúnta. Breathnaíodh ar liostaí nuashonraithe de speicis Dearga agus Ómra na hÉireann maidir le hÉin Imní Chaomhnaithe na hÉireann agus raon agus sonraíocht na ngníomhartha á bhforbairt chun riachtanais éiceolaíochta na speiceas éan talamh feirme a chlúdach. I gcás ina bhfuil gá le

ceanglais shaincheaptha breise tabharfar aghaidh orthu sin trí ghníomhaíochtaí a bhaineann go sonrach le speicis.

Déanfar na gníomhaíochtaí atá beartaithe le haghaidh AECM Ginearálta a dheardh le comhairle agus saineolas maidir le measúnú éiceolaíoch. Cuirfear oiliúint shainordaitheach chomhairleoirí, lena n-áirítear an chomhairle éiceolaíoch is déanaí, agus oiliúint ar úsáid chóras TF na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara ar fáil do phleanálaithe feirme cláraithe chun a chinntiú go mbeidh aon ghníomhartha beartaithe a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Láithreán Eorpach. déanfar iad a scagadh don riosca ionchasach sin.

Léireoidh córais TF na Roinne aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Shuíomh Eorpach agus cuirfear na gníomhartha molta seo in iúl lena mbreithniú tuilleadh.

Ina theannta sin, beidh saineolas éiceolaíochta ag na Tionscadail Chomhoibrithe AECM mar chuid den fhoireann tionscadail comhair. Cuirfidh an fhoireann tionscadail seo tacaíocht leanúnach ar fáil d'fheirmeoirí i gComhar AECM.

Comhaontaíodh na réimsí tosaíochta AECM agus na gníomhartha a aithníodh i ndlúthchomhar le Seirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra na hÉireann.

Beidh oiliúint éigeantach rannpháirtithe AECM, agus oiliúint dheonach ina dhiaidh sin, tábhachtach freisin chun seachadadh éifeachtach gníomhaíochtaí bithéagsúlachta a chinntiú faoin dá chur chuige thuas.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Tairgeann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach íocaíocht as tiontú go feirmeoireacht orgánach agus íocaíocht chothabhála chun tiomantas leanúnach do tháirgeadh orgánach a spreagadh. Éascaíonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach deireadh a chur le leasachán ceimiceach agus úsáid lotnaidicídí ceimiceacha ar thalamh orgánach agus cuireann sé córais feirmeoireachta níos inbhuanaithe chun cinn. Cabhróidh méadú ar an limistéar faoi tháirgeadh orgánach ó níos lú ná 2% de UAA go 7.5% de UAA thar thréimhse an CSP le feabhsú na bithéagsúlachta.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha

Leanfaidh idirghabháil na Limistéar faoi Shrianta Nádúrtha agus Sonracha d'íocaíochtaí a dheonú do thairbhíthe i limistéir arna n-ainmniú de bhun Airteagal 32 de Rialachán (AE) Uimh. 1305/2013.

Tá cruatan suntasacha le sárú ag lucht feirmeoireachta i limistéir shainithe de bharr fachtóirí lena n-áirítear topagrafaíocht dheacair, fadhbanna aeráide agus drochchoinníollacha ithreach. I bhfianaise an cheanglais íosráta stocála, spreagfaidh íocaíochtaí faoin scéim seo bainistíocht leanúnach ar an talamh talmhaíochta seo, ag cur le bithéagsúlacht chomh maith le córais feirmeoireachta inbhuanaithe a chothabháil agus a chur chun cinn.

Uasmhéadóidh sé seo an rannchuidiú le cuspóirí comhshaoil agus athrú aeráide. Mar sin féin, is féidir le hÉirinn a dheimhniú cheana féin go dtabharfar aghaidh ar an tosaíocht phráinneach chaomhnaithe agus ar na riachtanais shonracha maidir le Póraitheoirí Pórúcháin trí Ghlaó EIP ar théama ar leith. Beidh sé de chumas ag glaonna EIP eile aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna bithéagsúlachta ábhartha eile, mar shampla,

- Cur chuige nuálaíoch maidir le hoibriú ar thailte móna feirme.
- Cláir bunaithe ar thorthaí a chur i bhfeidhm i réimsí/bearta ábhartha do shuíomhanna geimhrithe d'éin.
- Cur chuige nuálaíoch i leith feirmeoireachta sna calaí agus conas na héanlaith agus na gnáthóga éagsúla atá ann a chosaint.

· Cur chuige nuálaíoch maidir le feirmeoireacht i gceantair chósta.

Tá uailmhian leagtha síos ag Éirinn an ceanglas 4% faoi GAEC 8 a leathnú chuig gach limistéar talmhaíochta (ní hamháin curaíochta mar a éilíonn an rialachán, le díolúintí áirithe). D'fhéadfadh sé seo a chinntiú go bhfuil gach feirmeoir ag cuidiú lena chinntiú go bhfuil “spás don dúlra” ar gach feirm beag beann ar leibhéal déine na feirmeoireachta. Tá liosta gnéithe cáilitheacha leagtha amach ag Éirinn (mar aon le hualuithe ábhartha) a chuideoidh le céatadán spáis feirmeora don dúlra. Go leor de na gnéithe is ea iad sin a áiríodh sna ríomhanna ar na limistéir ina ndírítear ar an éiceolaíocht (EFA) siar in 2014/2015 sa CBT atá ann cheana agus moltar roinnt gnéithe cáilitheacha breise.

Chun uailmhianta na hÉireann a chosaint tuilleadh maidir le 10% de limistéir tosaíochta a bhaint amach do bhithéagsúlacht ar limistéir fheirme go náisiúnta, faoin sainmhíniú ar heicteár incháilithe, glacfar le gnéithe tírdhreacha mar scrobarnach agus coillearnach ar suas le 50% den dáileacht tagartha gan asbhaint don limistéar incháilithe. . Cuireann sé seo deireadh leis an dreasacht neamhbheartaithe sa chlárthréimhse roimhe seo nuair a baineadh na gnéithe luachmhara sin le haghaidh bithéagsúlachta, maolú aeráide agus seirbhísí éiceachórais eile as uasmhéadú an limistéir talún incháilithe do Thacaíocht Bhun-Ioncaim.

Faoi Cholún I agus II de thogra na hÉireann, tá roinnt idirghabhálacha a spreagfaidh cothabháil agus leathnú gnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta. Mar shampla, tugann Cleachtas Talmhaíochta “Space for Nature” in Éicea-scéim na hÉireann luach saothair d'fheirmeoirí as 7% de na gnéithe atá ina ngnéithe cáilitheacha faoi Space for Nature a bheith ar a bhfeirmeacha. Sa chás go bhfuil an céatadán 10% nó níos airde, tabharfaidh sé sin creidmheas níos mó d'fheirmeoirí i Scéim Éicea na hÉireann.

Tá idirghabhálacha eile laistigh den AECM Ginearálta freisin amhail crainn agus fáлта sceach a chur, imeall páirce agus stráicí maolánacha bruachánacha, a spreagtar agus a chuirtear i bhfeidhm ar bhealach iomlánaíoch iad, trí oiliúint chúí agus aistriú eolais idir agus i measc comhairleoirí agus feirmeoirí.

Tacóidh tionscadail chomhoibrithe AECM freisin le baint amach na sprice le raon leathan bearta lena n-áirítear gníomhaíochtaí atá dírithe ar ghnáthóga agus ar thorthaí ar thailte comhshaoil ardtosaíochta in 8 réigiún gheografacha a shainaithnítear. Tá sé beartaithe freisin go mbeadh roinnt tionscadal EIP-AGRI ag díriú ar bhithéagsúlacht lena n-áirítear glao ar leith ar lapairí pórúcháin. Is é an comhlímistéar atá dírithe ar chaomhnú na ngnáthóg agus na speiceas seo faoi na hidirghabhálacha AECM seo ná 469,149ha nó 10% den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte.

Mar sin, meastar go sáróidh comhthionchar na n-idirghabhálacha seo an uailmhian go dtabharfar tosaíocht do 10% de na limistéir talún feirmeoireachta don bhithéagsúlacht.

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

níl sé beartaithe ag Éirinn tionscadail LIFE a mhaoiniú tríd an CSP; Mar sin féin, samhlaíonn Éire comhlántacht láidir idir a cuid idirghabhálacha CSP agus a tionscadail LIFE reatha lena n-áirítear Tionscadail Dúlra Straitéiseacha (SNaP).

Dhá thionscadal LIFE ar mhórscála ar cuireadh tús leo in 2021 is ea Wild Atlantic Nature LIFE IP agus Traon LIFE. Tá sé mar aidhm ag tionscadal Dúlra an Atlantaigh Fhiáin tacú le bainistiú gnáthóg cuí agus íogair i limistéir bhraiphortach in iarthar agus iarthuaisceart na hÉireann trí scéim íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí mar aon le tacaíochtaí agus nuálaíochtaí pobail eile. Tá Traonach LIFE ag obair freisin le

feirmeoirí agus úinéirí talún chun feabhas a chur ar choinníollacha gnáthóige agus ar raon limistéar an Traonaigh in iarthar agus iarthuaisceart na tíre.

Leanfaidh Éire ag féachaint le bheith rannpháirteach i dtionscadail LIFE agus i dTionscadail Horizon amach anseo a chuirfidh leis an gcuspóir feabhas a chur ar bhithéagsúlacht, aeráid, agus cáilíocht uisce agus cuspóirí comhshaoil eile chun tacú leis an aistriú go neodracht carbóin.

Ardán Gnó agus Bithéagsúlachta

Tá an t-ardán Gnó agus Bithéagsúlachta a bhunaigh Caipiteal Nádúrtha Éireann, feithicil a fhaigheann tacaíocht ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ag obair chun gnólachtaí níos mó san earnáil agra-eacnamaíoch a spreagadh chun feachtais agus gníomhartha atá feasach ar an mbithéagsúlacht a ghlacadh, lena n-áirítear cruthú gnáthóg nó bainistíocht athraithe. cleachtais.

Rochtain ar an idirlíon leathanbhanda tapa

comhthéacs Gaeilge

Tá a Plean Náisiúnta Leathanbhanda á rolladh amach ag Éirinn faoi láthair. Is é aidhm an Phlean Náisiúnta Leathanbhanda ná go mbeidh rochtain curtha ar fáil ag gach áitreabh laistigh den Stát, lena n-áirítear ceantair thuaithe, ar leathanbhanda tapa (ardluais) faoi dheireadh 2026.

Déanfaidh Leathanbhanda Náisiúnta na hÉireann (NBI) an Plean Náisiúnta Leathanbhanda (NBP) a sheachadadh faoi chonradh chun líonra leathanbhanda ardluais atá oiriúnach don todhchaí a rolladh amach laistigh den Limistéar Idirghabhála a chlúdaíonn 1.1 milliún duine a chónaíonn agus a oibríonn sa cheantar. beagnach 560,000 áitreabh, lena n-áirítear beagnach 100,000 gnó agus feirm chomh maith le thart ar 679 scoil. Síníodh an conradh le haghaidh idirghabháil Stáit an Phlean Leathanbhanda Náisiúnta (NBP) le NBI ar 19 Samhain 2019 le plean céimneach 7 mbliana agus tá an t-imscaradh le bheith críochnaithe faoi dheireadh 2026. Tá rolladh amach líonra an Phlean Náisiúnta Leathanbhanda roinnte ina 227 Limistéar Imlonnaithe (DA) ar fud na tíre. Clúdaíonn na DAanna achar thart ar 25km ar fad de ghnáth agus clúdaíonn siad 96% de thalamh na hÉireann san iomlán. Beidh tionchar mór ag an bPlean Náisiúnta Leathanbhanda ar thodhchaí ár dtíre agus cuirfidh sé deiseanna nua ar fáil do cheantair thuaithe go háirithe. Áirítear orthu sin deiseanna gairme feabhsaithe dóibh siúd a bhfuil cónaí orthu i gceantair thuaithe, ag éascú feirmeoireacht chliste, ag ligean d'fhostóirí rochtain a fháil ar an linn tallainne atá lasmuigh dár mbailte móra agus dár gcathracha, agus soláthar seirbhísí ar nós rShláinte agus ríomhfhoghlaim.

Tá sé deimhnithe ag NBI, amhail ón 22 Aibreán 2022, go ndearnadh suirbhé ar bhreis is 321,000 áitreabh nó go bhfuil suirbhé ar siúl acu, agus beagnach 172,000 áitreabh tógtha nó á dtógáil ar fud na gcontaetha go léir. Thug NBI le fios freisin go bhfuil beagnach 64,000 áitreabh ar fáil le hordú agus le réamhordú thar 22 contae.

Ón 22 Aibreán 2022, tá breis is 47,000 Áitreabh Tarchurtha, agus is féidir le breis agus 63,000 áitreabh seirbhís a ordú nó a réamhordú thar 22 contae. Tá os cionn 10,000 nasc déanta leis an líonra.

Tá sé mar uailmhian ag an Rialtas fós an Plean Náisiúnta Leathanbhanda a chur i bhfeidhm ar an idirghabháil Stáit a luaithe is féidir. D'oibrigh an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide le NBI chun aontú ar Phlean Leasúcháin Eatramhach Nuashonraithe (UIRP) a athchalaibraitear na spriocanna do 2022 chun iar-iarmhairtí na paindéime Covid-19 agus moilleanna eile ar an gClár a chur san áireamh. Is é an sprioc leasaithe ná 102,000 áitreabh a bheith caite faoi dheireadh Eanáir 2023 (carnach) i gcomparáid le bunspríoc conartha beagán os cionn 200,000. Is é an fócas atá ann leanúint le móiminteam a mhéadú sa chlár tógála, ag teacht suas leis na moilleanna a tharla de bharr Covid-19 agus ag pleanáil le haghaidh

luasghéaraithe. Tá sé beartaithe ag NBI breis agus 200,000 áitreabh a thógáil agus tús a chur le tógáil ag deireadh 2022.

Cé go bhfuil NBI freagrach as seachadadh an Chláir faoin gConradh, leanann an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide (DECC) ag déanamh monatóireacht ghéar ar sholáthar de réir ról na Roinne faoin gconradh. Ag an am céanna le maoirseacht leanúnach an chonartha le NBI, tá an Roinn ag obair freisin leis na 31 Údarás Áitiúil, an Ghníomhaireacht Bainistíochta Contae agus Cathrach (CCMA), an Oifig Cothabhála Bóithre (RMO), Oifigigh Leathanbhanda agus Ranna Rialtais eile, i gcás ina iomchuí, chun a áirithiú go dtabharfar aghaidh chomh luath agus is féidir ar aon bhacainní a d'fhéadfadh moill a chur ar an rolladh amach. Áiríonn sé seo freisin rannpháirtíocht le comhlachtaí eile mar Bhonneagar Iompair Éireann, Iarnród Éireann agus ComReg.

Roimh an rolladh amach snáithíneach tá Pointí Nasctha Leathanbhanda (BCPanna) ina bpríomhthacaíocht chun forbairt réigiúnach chothromaithe a chur chun cinn mar chuid de théarnamh iar-phadéimeach inbhuanaithe agus cothrom agus cuirfidh siad ar chumas pobail tuaithe leas a bhaint as na deiseanna a chuireann an geilleagar digiteach ar fáil. Tá BCPanna ar fáil i ngach contae agus tá siad lonnaithe i gceantair a bhfuil tábhacht phobail leo, rud a chuireann ar fáil do chónaitheoirí áitiúla rochtain saor in aisce a fháil go tapa don phobal ar leathanbhanda ardluais. Ón 22 Aibreán 2022, tá 269 CBPS atá ar fáil go poiblí ceangailte anois le seirbhís leathanbhanda ardluais trí chonradh soláthraí seirbhíse le Vodafone.

Tá Rialtas na hÉireann ag súil le spriocanna Gigabit an Choimisiúin Eorpaigh a bhaint amach tamall maith roimh amlíne 2030 a leagadh síos do na Ballstáit. Bainfear é seo amach trí mheascán de shnáithín tráchtála agus maoinithe ag an Stát chuig an líonra baile. Tá Éire i suíomh uathúil chun spriocanna clúdach leathanbhanda a bhaint amach mar go bhfuil conradh i bhfeidhm aici le Leathanbhanda Náisiúnta na hÉireann, maoiniú poiblí geallta de €2.7bn agus plean céimneach atá faoi lánseol chun 100% d'áitribh tuaithe a bhaint amach. Cé gurb é an sprioc ná a chinntiú go mbeidh rochtain ag gach áitreabh ar fud na tuaithe in Éirinn ar leathanbhanda gigabit faoi 2026, tá athbhreithniú comhuaineach á dhéanamh ag Rialtas na hÉireann agus ag Leathanbhanda Náisiúnta na hÉireann ar na roghanna go léir chun dlús a chur leis an rolladh amach ionas gur féidir an líonra a bheith críochnaithe faoi 2025, áirítear leis sin athbhreithniú a dhéanamh. teicneolaíochtaí malartacha, níos mó fochonraitheoirí a fhostú agus méadú ar an ráta uasghrádú cuaille agus duchtaithe ag an sealbhóir *eir*.

3 Comhsheasmhacht na Straitéise agus comhlántachtaí

3.1 Forbhreathnú ar an ailtireacht timpeallachta agus aeráide

3.1.1 Cur síos ar rannchuidiú foriomlán na coinníollachta leis na cuspóirí sonracha comhshaoil agus aeráide a leagtar amach i bpointe (d), i bpointe (e) agus i bpointe (f) d'Airteagal 6(1).

Coinníollacht

Áirítear le coinníollacht pacáiste beart atá beartaithe chun aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna sonracha maidir le hathrú aeráide, cáilíocht uisce, cosaint ithreach, bithéagsúlacht agus cosaint tírdhreacha, sábháilteacht bia, úsáid táirgí cosanta plandaí agus leas ainmhithe. Mar sin féin, tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go mbeidh buntáiste indíreach comhlántach ag go leor de na bearta/cleachtais atá deartha chun aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna seo ina n-aonar ar ghnéithe eile. Mar shampla, beidh tionchar dearfach ag bearta chun acmhainn na hithreach a chosaint faoi GAEC 5 agus 6 ar cháilíocht an uisce freisin.

Cabhróidh na coinníollacha seo a leanas maidir le cothabháil talún i Dea-Rialú Talmhaíochta agus Comhshaoil (GAECanna) agus Ceanglas Bainistíochta Reachtuil (SMRanna) le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, go háirithe trí bhearta chun leithlisiú carbóin a fheabhsú.

Déanann GAEC 1 foráil do chothabháil fhoriomlán an chóimheas idir féarthailte buana agus limistéar arúil, rud a chuireann cothabháil féarthailte den sórt sin chun cinn ar bhonn náisiúnta. Tá sé thar a bheith tábhachtach i gcomhthéacs na hÉireann mar gheall ar fhormhór na bhféarach buan.

Is bearta iad GAEC 2 (tailte móna agus bogaigh a chosaint) agus GAEC 9 (Féarach Buan-Íogair don Chomhshaoil (ESPG) a chosaint) chun leithlisiú carbóin a chur chun cinn agus a chothabháil i limistéir spriocdhírithé ina bhfuil stoic ardcharbóin. Féadfaidh stoic orgánacha laghdaithe a bheith mar thoradh ar dhiantalmhaíocht, go háirithe draenáil, sna ceantair seo, rud a chuireann le hathrú aeráide ar a seal. Tá sé beartaithe ag Éirinn GAEC 2 a chur i bhfeidhm ó 2024 ar aghaidh mar go bhfuil am tionscanta ag teastáil chun na limistéir lena mbaineann a shainiú agus a mhapáil. Tá Éire ar cheann de cheithre thír atá rannpháirteach i dtionscadal SEPLA de chuid Lárionad Comhpháirteach Taighde an Choimisiúin Eorpaigh (Mapáil agus monatóireacht satailíte ar thailte móna agus bogaigh na hEorpa le haghaidh LULUCF agus talmhaíocht). Is éard atá i gceist leis an tionscadal seo ná modheolaíocht a fhorbairt chun limistéir phortaigh/bogaigh 'iarrthóirí' a aithint agus a mhapáil. Is é Aibreán 2023 an t-amlíne chun an tionscadal seo a thabhairt chun críche, agus ba cheart go bhféadfaí GAEC 2 a chur i bhfeidhm ó 2024 ar aghaidh.

Cuireann GAEC 3 cosc ar chonall arúil a dhó a chothaíonn carbón orgánach agus a chuireann cosc ar scaoileadh díreach CO₂ go dtí an t-atmaisféar. Beidh cosc ar choinleach barr agus iarmhair barr amhail tuí a dhó, ach amháin i gcás go bhfuil cúis le sláinte plandaí ann agus go bhfuil údarú tugtha roimh ré ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Cuirfidh éagsúlú barr faoi GAEC 7 ar chumas feirmeoirí curaíochta pleananna barr a oiriúnú mar fhreagra ar aimsir athraitheach na hÉireann, agus a nochtadh do na rioscaí a bhaineann le diallais thromchúiseacha ó ghnáthphatrúin aimsire a chothromú, leis an ngá atá lena dtáirgeadh barr a bharrfheabhsú. I gcás ina roghnaíonn gabháltais monashaothrú barra a fhás, déanfar an stoc carbóin ithreach a chaomhnú trí úsáid a bhaint as rothlú a bhaineann le barra cumhdaigh.

Is é príomhchuspóir GAEC 8 gnéithe agus limistéir neamhtháirgiúla a chothabháil, chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú. Tá sé beartaithe ag Éirinn an riachtanas seo a leathnú chuig gach feirmeoir a

ghlacann páirt in idirghabhálacha CBT. Áireofar ar ghnéithe neamhtháirgiúla, inter alia, grúpaí crann, scrobarnach agus curtha ar leataobh. Cuirfidh gnéithe den sórt sin go mór leis an uaillmhian maidir le bearta le haghaidh leithlisiú carbóin a fheabhsú. Dá réir sin, beidh ar gach feirmeoir íos-sciar de 4% den limistéar incháilithe a bheith aige a bheidh dírithe ar limistéir neamhtháirgiúla den sórt sin.

Baineann SMR 1 agus 2 le cosaint uiscí agus cuimsítear ann roinnt gníomhaíochtaí gaolmhara bainistithe feirme a laghdóidh astuithe gás ceaptha teasa (GHG) a bhaineann le bainistíocht aoiligh. Ina measc seo tá úsáid a bhaint as córais leathadh astaíochtaí ísle, agus úsáid éifeachtach leasacháin.

Tá SMRanna 3 agus 4 dírithe go príomha ar chosaint agus caomhnú éin fhiáine agus gnáthóga. Dá réir sin, sainítear limistéir go sonracha chun na críche seo. I go leor cásanna cuireann ainmniúchán den sórt sin cosc ar threabhadh, rud a sheachnaíonn an caillteanas de charbón orgánach ithreach a bhaineann leis, rud a chuidíonn leis an gcuspóir foriomlán maidir le leithlisiú carbóin a fheabhsú.

Baineann SMRanna 1 agus 2 go díreach le bainistiú éifeachtach uisce trí rialacha sonracha maidir le pointí astarraingthe uisce agus bearta chun dea-chleachtais talmhaíochta a chur chun cinn chun uiscí a chosaint. Áireofar leis an gcosaint go háirithe bearta lena dtabharfar aghaidh ar rátaí stocála, ráta agus úsáid leasachán, criosanna maolánacha, srianta ar threabhadh, clúdach glas a bhunú agus taifid a choinneáil. Déanfar na ceanglais is infheidhme maidir le SMR 2 a nuashonrú nuair is gá i bhfianaise an athbheithithe leanúnaigh ar Chlár Gníomhaíochta Níotrátí na hÉireann.

Clúdaíonn SMR 8 úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí. Clúdaíonn an Treoir rialacha maidir le húsáid shábháilte táirgí den sórt sin, lena n-áirítear srianta a d'fhéadfadh a bheith i bhfeidhm ar úsáid i réimsí áirithe faoin gCreat-Treoir Uisce agus faoin reachtaíocht Natura 2000. Molann sé freisin go n-úsáidfí Bainistiú Comhtháite Lotnaidí (IPM) mar straitéis chun bainistíocht inbhuanaithe táirgí táirgthe plandaí (CPPanna) a chur chun cinn ar bhealach a íoslaghdaíonn éifeachtaí díobhálacha chur i bhfeidhm PPP ar an gcomhshaol agus ar shláinte an duine. Clúdaíonn SMR 8 freisin láimhseáil, stóráil agus diúscairt shábháilte (nuair is gá) táirgí den sórt sin.

Déanann GAEC 4 foráil do stráice maolánach 3m ar a laghad feadh sruthchúrsaí. Tá sé mar aidhm aige seo cothaitheag ó leasacháin agus/nó iarmhair cheimiceacha a chosc ó úsáid táirgí cosanta plandaí ag dul isteach i sruthchúrsaí. Leasófar ceanglais GAEC 4 más gá, i bhfianaise an athbheithithe leanúnaigh ar Chlár Gníomhaíochta Níotrátí na hÉireann.

Coscfaidh/laghdóidh GAECanna 5 agus 6 creimeadh ithreach a tharlaíonn in Éirinn go príomha trí chreimeadh uisce. Áirítear leis na GAECanna seo bearta chun cosc a chur ar oibriú áirithe curaíochta le linn tréimhsí leochaileacha agus i limistéir a bhfuil cúinsí fánaíochta iontu, agus chun a chinntiú go mbunófar clúdach glas, de réir mar is cuí. Chun forbairt inbhuanaithe agus úsáid ithreacha a chur chun cinn, déanann GAEC 7 foráil do bhearta/cleachtais chun acmhainn ithreacha na hÉireann a chaomhnú, go háirithe a n-ábhar orgánach san ithir. Tá sé beartaithe ag Éirinn GAEC 7 a chur i bhfeidhm trí rogha a thabhairt d'fheirmeoirí curaíochta neamh-díolmhaithe roghnú idir riachtanais éagsúlaithe barr agus uainíocht na mbarr.

Beidh tionchar díreach agus dearfach ag SMRanna 3 agus 4 ar bhithéagsúlacht trí rialuithe ar Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAanna) agus Limistéir Chaomhantais Speisialta (SACanna) atá beartaithe le hÉin fhiáine agus gnáthóga a chosaint. Beidh tionchar dearfach freisin ag SMR 1 agus 2, a dhíreoidh ar bhearta cáilíochta uisce, ar ghnáthóga agus ar bhithéagsúlacht. Beidh gnéithe neamhtháirgiúla dá bhforáiltear in GAEC 8 ag teastáil ó gach feirmeoir a ghlacann páirt in idirghabhálacha CBT agus a fhaigheann íocaíochtaí. Beidh tionchar dearfach aige seo ar bhithéagsúlacht trí fheabhas a chur ar ghnáthóga agus éiceachórais. Rachaidh coinneáil gnéithe tírdhreacha faoi GAEC 8 chun tairbhe na

bithéagsúlachta agus cuirfidh sé le caomhnú gnáthóg agus tírdhreacha. Cuirfear cosc GAEC 8 ar ghearradh crann agus fála le linn shéasúr neadaithe na n-éan agus an tséasúr póraithe i bhfeidhm de réir na gceanglas faoi SMR 3. Cuireann GAEC 9 cosc ar thiontú nó treabhadh féarthailte buana i limistéir ainmnithe ESPG, rud a chuireann le cothabháil na bithéagsúlachta agus caomhnú na ngnáthóg sna limistéir seo.

I measc na gcaighdeán eile a chuideoidh le caomhnú gnáthóg agus tírdhreacha tá GAECanna 1, 2, 3, 4 agus 7, agus rialóidh na ceanglais a leagtar síos faoi SMRanna 7 agus 8 cur ar an margadh agus úsáid táirgí cosanta plandaí.

Críochnaítear an próiseas ainmniúcháin do LSCanna (SMR 3) agus LSCanna (SMR 4) nuair a dhéantar Ionstraim Reachtúil do gach láithreán. Leagann gach Ionstraim Reachtúil Leasanna Cáilitheacha an tsuímh amach, ie na speicis agus/nó na gnáthóga a bhfuil an láithreán cosanta ina leith, agus na gníomhaíochtaí a dteastaíonn toiliú uathu. Gníomhaíochtaí a bhfuil Cead ag teastáil uathu (ARCanna) is gníomhaíochtaí sonracha iad a bhféadfadh damáiste a dhéanamh do Limistéar faoi Chosaint Speisialta (SPA) nó do Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta (SAC). Tá liosta de 38 ARC bunaithe. Áirithítear leis an gceanglas um thoiliú roimh ré seo go ndéanann an tAire (nó an t-údarás inniúil ábhartha) an measúnú comhshaoil is gá chun a chinneadh an féidir leis an ngníomhaíocht tarlú gan éifeachtaí diúltacha suntasacha ar chuspóirí caomhnaithe an tsuímh agus ar cheart aon choinníollacha a chur ag gabháil le haon toiliú. tugtha. Is cion é ARC a dhéanamh gan toiliú roimh ré.

Áirítear le seiceálacha comhlíonta:

SMR 3:

- Seiceáil na tailte go léir le haghaidh cur isteach ar éin nó damáiste nó meath ar ghnáthóga éan.
- SPAanna a sheiceáil le haghaidh oibreacha a chuireann isteach ar shainspéis an tsuímh, a dhéanann meath nó a scriosann.
- SPAanna a sheiceáil le haghaidh oibreacha nach bhfuil toiliú tugtha ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta roimh ré.
- SPAanna a sheiceáil le haghaidh oibreacha a chuireann isteach ar an láithreán, a dhéanann meath nó a scriosann

SMR 4:

- Seiceáil na SACanna le haghaidh oibreacha a chuireann isteach ar an láithreán, a chuireann meath orthu nó a scriosann.
- Seiceáil SACanna le haghaidh oibreacha nach bhfuil toiliú eisithe ag an NPWS.
- Seiceáil comhlíonadh aon toiliú arna eisiúint ag an NPWS.

3.1.2 Forbhreathnú ar an gcomhlántacht idir na coinníollacha bunlíne ábhartha, dá dtagraítear in Airteagal 31(5) agus Airteagal 70(3), an choinníollacht agus na hidirghabhálacha éagsúla a thugann aghaidh ar chuspóirí a bhaineann leis an gcomhshaoil agus leis an aeráid.

Comhlánóidh Éicea-Scéim na hÉireann agus na hidirghabhálacha agra-chomhshaoil agus aeráide a mholtar faoi Airteagal 70 ceanglais Choinníollacha agus tógfaidh siad orthu chun aghaidh a thabhairt ar shainchuspóirí comhshaoil agus aeráide an CBT. Tá difríocht idir na hidirghabhálacha atá beartaithe faoi Airteagal 31 agus Airteagal 70 agus na ceanglais náisiúnta reachtacha agus Coinníollachta nó a théann níos faide ná sin.

Níl aon fhorluí idir gníomhaíochtaí arna mbeartú faoi Airteagal 31 agus Airteagal 70. I gcásanna áirithe, áfach, cuireann costálacha faoin dá chineál idirghabhála an tsaincheist chéanna san áireamh. I gcásanna den sórt sin ní bheidh catagóirí áirithe feirmeoirí, mar shampla, feirmeoirí orgánacha, in ann leas a bhaint

as gníomhartha scéime áirithe. Mar mhalairt air sin, gheobhaidh feirmeoirí rannpháirteacha íocaíocht níos ísle faoi cheann de na scéimeanna chun cás a sheachaint ina dtabharfaí an iomarca cúitimh don fheirmeoir trína rannpháirtíocht in dhá ghníomh nó níos mó a bhfuil roinnt eilimintí costála coiteanna acu faoi scéimeanna éagsúla.

Tá an chomhlántacht agus sonraí breise maidir le gach idirghabháil leagtha amach níos mine thíos.

Éicea-Scéim

Tá Éicea-Scéim amháin á mholadh ag Éirinn a bheidh deartha chun freastal ar gach feirmeoir, agus é mar chuspóir aige rannpháirtíocht feirmeoirí a uasmhéadú chun athrú comhshaoil a sheachadadh.

Tá 25% dá buiséad Colún 1 á leithdháileadh ag Éirinn ar an Éicea-Scéim d'ainneoin na solúbthachta a thugtar d'Éirinn le hAirteagal 97 de Rialachán (AE) 2021/2115. Cuirfidh an tÉicea-Scéim go mór le gach ceann de na cuspóirí sonracha a leagtar amach i bpointe (d), i bpointe (e) agus i bpointe (f) d'Airteagal 6(1).

Cuirfear ocht rogha ar fáil, agus beidh ar fheirmeoirí rannpháirteacha na ceanglais a bhaineann le dhá cheann ar a laghad díobh sin a chomhlíonadh sa bhliain i gceist (cé is moite de chleachtas fheabhsaithe talmhaíochta). Trí chleachtas Éicea-Scéim áirithe a dhíriú ar na feirmeoirí is iomchuí, áiritheofar go nglacfaidh grúpaí sonracha feirmeoirí na cleachtas is iomchuí. Tugann na hocht ngníomh atá beartaithe aghaidh ar raon cuspóirí comhshaoil agus aeráide agus leagtar amach thíos iad.

Cleachtadh 1 Spás don Dúlra¹

Ní mór 7% ar a laghad den ghabháltas a chaitheamh ar Spás don Dúlra (limistéir neamhtháirgiúla agus gnéithe tírdhreacha). Tógfaidh sé seo ar an gceanglas 4% a leagadh síos faoi GAEC 8 mar chuid de Choinníollacht. I gcás ina ngeallann an feirmeoir ar a laghad 10% dá ghabháltas a chaitheamh ar Space for Nature, **áireofar é seo mar dhá ghníomh don Éicea-Scéim**. Mar sin, tá sineirgíocht idir an cleachtas seo faoi éicea-scéimeanna agus ceanglas íosmhéid 4% de chuid GAEC 8. Déantar é seo a chomhlánú tuilleadh le gníomhartha nua breise ar nós fáilta sceach nó plandáil crann arna maoiniú faoi chleachtas éicea-scéim 4 nó faoin AECM (ach ní áireofar aon chrainn a mhaoinítear faoi na bearta sin do GAEC 8 chun deireadh a chur le maoiniú dúbailte), rud a thugann tuilleadh sineirgí maidir leo sin. gnéithe i láthair ar fheirmeacha.

Cleachtadh 2 Táirgeadh Beostoic Fhairsing

Cuirfidh sé seo cleachtas feirmeoireachta féaraigh thraidisiúnta chun cinn ag rátaí fairsinge stocála ainmhithe. Chun cáiliú, ní mór don ráta stocála thar an mbliain roimhe titim idir íosluachanna agus uasluachanna, i.e. leagtha amach sna roghanna atá ar fáil le tuilleadh seiceálacha riaracháin agus ar an láthair sa bhliain rannpháirtíochta san Éicea-Scéim de réir mar is gá. Beidh sineirgíocht ag an AECM freisin le cleachtas éicea-scéim 2 táirgeadh fairsing beostoic trí luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí chun córais fhairsing feirmeoireachta a fheabhsú tuilleadh trí luach saothair a thabhairt do cháilíocht na gnáthóige a tháirgtear trí chur chuige bunaithe ar thorthaí a thugann luach saothair d'innilt níos oiriúnaithe agus do bhainistiú tírdhreacha chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí áitiúla agus brú timpeallachta a mhaolú, trí na cleachtas bhainistiúochta fhairsinge seo atá níos oiriúnaithe agus atá treoraithe ag comhairle.

Cleachtadh 3 Úsáid Nítrigine Ceimiceach a Theorannú²

Cuirfidh sé seo úsáid íseal nítrigine ceimiceach chun cinn. Chun cáiliú ní mór don fheirmeoir leibhéal áirithe nítrigine ceimiceach a shárú thar a ghabháltas i mbliain rannpháirtíochta an Éicea-Scéim. Tá an leibhéal seo faoi bhun an uasmhéid a cheadaítear faoi Choinníoll; tairgfear teorainneacha éagsúla ag brath ar ráta stocála na bliana roimhe sin. Beidh teorainn ar leith i bhfeidhm d'fheirmeoirí curaíochta. Tógann an cleachtas seo ar rialacháin NAP/GAP (arna chur i bhfeidhm trí SMRanna 1 agus 2) trí ionchuir N

ceimiceacha a theorannú tuilleadh agus ar an gcaoi sin ár sprioc glas a éascú chun úsáid leasacháin agus cailteanais N a laghdú faoi 2030. Is féidir éifeachtúlacht a fheabhsú trí phlandáil bháinseach ilspeicis freisin trí úsáid a bhaint as pischineálaigh sa mheascán speiceas chun spleáchas ar ionchuir N ceimiceacha seachtracha chuig feirm a laghdú. Tá sineirgíocht eile leis an scéim feirmeoireachta Orgánach a chuireann cosc ar úsáid leasacháin cheimiceacha. Tógann cleachtas éicea-scéim 6 freisin ar chleachtas 2, toisc go n-eascaíonn feabhas a chur ar pH na hithreach, go mbaintear úsáid níos éifeachtaí as ionchuir chothaitheach agus go laghdaítear an baol go gcaillfear cothaitheach don chomhshaol.

Cleachtas 4 Crainn Dhúchasacha/Fálta Sceach a Phlandáil¹

Cuirfidh sé seo chun cinn plandáil crann dúchasach agus fálta sceach. Chun cáiliú ní mór don fheirmeoir ar a laghad trí chrann nó méadar amháin d'fhálta sceach a chur in aghaidh an heicteáir incháilithe i mbliain rannpháirtíochta an Éicea-Scéim. I gcás ina ngeallann feirmeoir dhá oiread sin a phlandáil (6 chrann dhúchasacha nó 2 mhéadar d'fhál sceach in aghaidh an heicteáir incháilithe), **a áireofar mar dhá ghníomh don Éicea-Scéim**. Chun a chinntiú go dtógann an tÉicea-Scéim ar riachtanais Choinníollachta, ní áireofar crainn/fálta sceach a cuireadh faoin Éicea-Scéim i dtreo cheanglais GAEC 8 i mbliain an iarratais.

Cleachtas 5 Úsáid a bhaint as leatar leasacháin/spraeire leasacháin rialaithe GPS²

Úsáid a bhaint as leathadh leasacháin GPS-rialaithe agus/nó spraeála rialaithe GPS chun 100% de leasachán ceimiceach agus/nó táirgí cosanta plandaí a chuirtear i bhfeidhm ar an ngabháltas i mbliain an ghealltanais a chur i bhfeidhm. Cuirfidh sé seo úsáid innealra beachta chun cinn chun leasachán ceimiceach agus táirgí cosanta plandaí a chur i bhfeidhm, rud a laghdóidh ionchuir agus ag an am céanna laghdófar an tionchar ar an gcomhshaol agus ar an aeráid.

Cleachtadh 6 Sampláil ithreach agus aolú cuí

Cuirfidh sé seo chun cinn sampláil ithreach agus úsáid aoil nuair is gá aigéadacht na hithreach a cheartú. Ní bheidh feirmeoir in ann leas a bhaint as an gcleachtas seo ach uair amháin gach trí bliana. Níl an cleachtas seo oscailte ach d'fheirmeoirí nach bhfuil aon oibleagáid orthu samplaí ithreach a thógáil le haghaidh riachtanas éigin eile.

Cleachtadh 7 Barraí Briseadh a Phlandáil

Cuirfidh sé seo chun cinn plandáil barra briste. Chun dul thar na bunriachtanais maidir le Coinníollacht, éileoidh cleachtas an Éicea-Scéim seo 20 % ar a laghad d'achar arúil an ghabháltais a chur chuig barr nó barra briste ó liosta forordaithe i mbliain an ghealltanais. Ttógann a chleachtas ar cheanglais GAEC 7 trí bharr briste a chur chun cinn ar 20 % ar a laghad den ghabháltas, rud a chothóidh cleachtais bharraithe níos inbhuanaithe ar ghabháltas le himeacht ama.

Cleachtadh 8 Glasraí Ilspeicis a Phlandáil

Cuirfidh sé seo chun cinn bunú báinsí de speicis mheasctha ina mbeidh raon speiceas féir, pischineálaigh agus luibheanna. Níl aon cheanglais ghaolmhara faoi Choinníollacht nó faoi Airteagal 70 ann.

Nóta¹: Ní áireofar limistéar neamhtháirgiúil arna bhunú faoi Airteagal 70 AECM i dtreo an limistéir íosta a theastaíonn le haghaidh gnéithe neamhtháirgiúla faoi Choinníollacht nó faoin Éicea-Scéim ar feadh ré an chonartha AECM. Ar an gcaoi chéanna, ní áireofar crainn/fálta sceach a cuireadh faoi Airteagal 70 mar chuid den íoscheanglas maidir le gnéithe neamhtháirgiúla faoi Choinníollacht nó faoin Éicea-Scéim ar feadh ré an chonartha AECM. Mar an gcéanna, ní áireofar crainn agus fálta sceach a cuireadh faoi AECM i dtreo riachtanais plandála Éicea-Scéim.

Nóta²: Ní bheidh na cleachtais Éicea-Scéime a bhaineann le teorainn a chur le nítrigin cheimiceach nó úsáid a bhaint as leatóirí/srathóirí leasacháin rialaithe GPS oscailte d'fheirmeoirí orgánacha mar, mar

gheall ar a stádas orgánach, go bhfuil cosc ar na feirmeoirí sin leasacháin cheimiceacha a leathadh/táirgí ceimiceacha cosanta plandaí a chur i bhfeidhm (cé is moite de tháirgí sonracha atá údaraithe lena n-úsáid i dtáirgeadh orgánach).

Rannhuideoidh na Cleachtais go léir thuas go suntasach leis an gcuspóir sonracha a leagtar amach i bpointe (d) d'Airteagal 6(1).

Cabhróidh cleachtas 1 agus 4 le forlámhú carbóin a fheabhsú chomh maith le hoiriúnú don athrú aeráide. Díspreagfaidh Cleachtas 2 aon diansaothrú breise as a dtiocfadh méaduithe ar astuithe gáis cheaptha teasa.

Cabhróidh cleachtais 3, 5, 6, 7 agus 8 le laghdú ar úsáid nítrigine ceimiceach agus dá bhrí sin laghdófar go díreach astuithe gáis cheaptha teasa.

Rannhuideoidh cleachtais 2, 3, 5, 6, 7 agus 8 thuas go suntasach leis an gcuspóir sonracha a leagtar amach i bpointe (e) d'Airteagal 6(1).

Cabhróidh cleachtais 3, 5, 6, 7 agus 8 le spleáchas ar nítrigin cheimiceach neamhorgánach a laghdú agus feabhsóidh siad cáilíocht uisce chomh maith le cáilíocht na hithreach trí luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí as níos lú nítrigine ceimiceach a úsáid.

Cabhróidh Cleachtas 5 freisin le feidhmiú níos cruinne ar chomhdhúile neamhorgánacha, rud a chosnóidh cáilíocht na hithreach agus an uisce.

Cabhróidh cleachtas 2 le cumas na hithreach a choinneáil.

Rannhuideoidh cleachtais 1, 2, 4, agus 8 thuas go suntasach leis an gcuspóir sonracha a leagtar amach i bpointe (f) d'Airteagal 6(1).

Beart Agra-Chomhshaoil agus Aeráide

Faoi Airteagal 70, tá an AECM suaitheanta roinnte ina dhá chur chuige oibríochtúla ar leith, mar a leanas:

1. Déanfar bainistiú ar thalamh ina bhfuil cion ard de ghnáthóg leathnádúrtha chun é seo a léiriú. Sainmhíníodh ocht gceantar tionscadail chomhoibrithe i limistéir ina bhfuil gnáthóg ard leathnádúrtha agus déanfar iad seo a bhainistiú trí Thionscadail Chomhoibrithe. Dearfaidh Foirne tiomnaithe Tionscadail scéimeanna íocaíochta atá bunaithe ar thorthaí go háitiúil chun na ceanglais shonracha maidir le gnáthóg agus speiceas a léiriú ar an leibhéal áitiúil agus i gcomhréir le Creat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021. Críochnóidh feirmeoirí atá rannpháirteach i gComhoibriú AECM bearta feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair ordaithe, a bheidh dírithe ar fheabhsuithe ar leibhéal an tírdhreacha a bhaint amach i mbithéagsúlacht agus cáilíocht uisce sna ceantair roghnaithe. Ina theannta sin, i gcás inarb iomchuí, beidh siad in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí Ginearálta AECM atá leagtha amach thíos.

2. Beidh feirmeoirí lasmuigh de na réimsí ardtosaíochta sainithe atá leagtha amach thuas in ann a bheith páirteach i AECM Ginearálta. Tá na gníomhaíochtaí san AECM Ginearálta deartha chun feabhas a chur ar chainníocht agus ar cháilíocht na ngnáthóg bithéagsúlachta talún feirme, i gcomhréir le PAF 2021. I gcás inar gá ceanglais shaincheaptha breise, tabharfar aghaidh orthu sin trí ghníomhaíochtaí a bhaineann go sonracha le speicis.

Díreoidh an dá chur chuige ar mhaolú agus oiriúnú don athrú aeráide, ar úsáid inbhuanaithe agus ar fhorbairt acmhainní nádúrtha, agus ar rannchuidiú le stop a chur le cailleanas bithéagsúlachta agus é a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú, agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú. Tá raon leathan gníomhartha beartaithe le cur san áireamh faoin dá chur chuige AECM, mar atá leagtha amach i Roinn 5.3 den CSP. Beidh na ceanglais sin éagsúil ó cheanglais Choinníollachta, agus rachaidh siad níos faide ná na ceanglais náisiúnta reachtacha chomh maith. Tógfaidh siad go héifeachtach ar an mbunlíne atá leagtha síos faoi na SMRanna agus GAECanna, agus déantar na caidrimh shonracha idir na gníomhartha agus na SMRanna/GAECanna a mhionsonrú san idirghabháil AECM.

Beidh siad difriúil freisin ó na cleachtais roghnacha atá ar fáil d'fheirmeoirí faoin Éicea-Scéim.

Mar a leagtar amach thuas, ar feadh ré chonartha AECM an fheirmeora, ní cháileoidh gnéithe neamhtháirgiúla, nó eilimintí eile a cruthaíodh mar chuid de ghníomhaíocht AECM i dtreo íoscheanglais faoi Choinníollacht nó faoi ghníomhaíochtaí gaolmhara Éicea-Scéim.

Níl aon fhorluí idir gníomhaíochtaí atá beartaithe faoin Éicea-Scéim agus an AECM suaitheanta. I gcás roinnt gníomhartha, áfach, cuireann costálacha faoin dá idirghabháil an tsaincheist chéanna san áireamh. Má roghnaíonn feirmeoir rannpháirteach gníomhaíochtaí sa dá scéim ina gcuireann costálacha an tsaincheist chéanna san áireamh, gheobhaidh sé íocaíocht laghdaithe faoi cheann de na scéimeanna chun cás a sheachaint ina dtabharfaí an iomarca cúitimh don fheirmeoir trína rannpháirtíocht in dhá ghníomh nó níos mó le roinnt eilimintí costála coitianta faoi scéimeanna éagsúla. Spreagfaidh an cur chuige seo feirmeoirí chun gníomhartha a roghnú as a dtiocfaidh buntáistí comhshaoil/aeráide níos fearr agus éascóidh sé rannpháirtíocht sa dá scéim freisin.

Déanfar gníomhaíochtaí AECM faoi Airteagal 70 a chomhlánú le tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla (Airteagal 73) agus oiliúint chun bearta AECM a chur chun feidhme (faoi Airteagal 78). Ina theannta sin, faoi Airteagal 77, beidh tacaíocht leanúnach ag feirmeoirí i gComhar AECM ó Fhoireann Tionscadail áitiúil tiomnaithe agus beidh an deis acu gabháil do bhearta saincheaptha feirme, tírdhreacha agus do bharcheantair. Beidh príomhról ag na heilimintí sin maidir le cuspóirí na scéime a bhaint amach agus comhlánóidh siad idirghabhálacha AECM faoi Airteagal 70.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Tá Scéim Feirmeoireachta Orgánach ilbhiantúil beartaithe faoi Airteagal 70 freisin. Clúdóidh sé seo talamh atá á thiontú go stádas orgánach deimhnithe agus talamh arna chothabháil ag an stádas sin. Tá riachtanais na Scéime Feirmeoireachta Orgánach molta ar fad sa bhreis ar a bhfuil riachtanach faoi Choinníoll. Tá an tacaíocht a thugtar faoin idirghabháil seo bunaithe ar an tiomantas don fheirmeoireacht do chaighdeán orgánacha.

Mar a leagtar amach thuas, i gcásanna áirithe cuirtear an tsaincheist chéanna san áireamh sna costálacha faoin idirghabháil seo agus i gcás cleachtais Éicea-Scéim áirithe, chomh maith le gníomhaíochtaí suaitheanta AECM. Chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist sin ní bheidh feirmeoirí orgánacha in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí scéime áirithe, nó mar mhalairt air sin gheobhaidh siad íocaíocht níos ísle faoi cheann de na scéimeanna, chun cás a sheachaint ina dtabharfaí an iomarca cúitimh don fheirmeoir trína rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí a bhfuil roinnt eilimintí costála coitianta iontu. faoi scéimeanna éagsúla.

Idirghabhálacha comhshaoil agus aeráide eile faoi Airteagal 70

Leis an mBeart um Ionchorprú Tuí, spreagfar feirmeoirí curaíochta chun leibhéal charbóin orgánach íthreach a mhéadú trí thuí ó bharrá gránach agus ráib síl ola a ghearradh agus a ionchorprú. Cuirfidh ionchorprú tuí le linn carbóin na hithreach. Beidh éifeacht dhearfach aige seo ar bhitheolaíocht na hithreach tríd an tionchar a bheidh aige ar struchtúr agus ar fheidhmiúlacht na hithreach, rud a chuideoidh freisin le coinneáil cothaitheach íthreach agus uisce feabhsaithe chomh maith le hathléimneacht in aghaidh creimeadh, mar sin ag comhlánú GAEC 5, 6 & 7 trí stoic charbóin a thógáil agus íthreacha a chosaint tuilleadh. Cuirfidh sé seo tuilleadh feabhais ar inbhuanaitheacht chomhshaoil earnáil curaíochta na hÉireann. Téann na gealltanais faoin idirghabháil seo thar Choinníollacht agus ceanglais reachtacha náisiúnta agus tá siad éagsúil leis na roghanna atá ar fáil d'fheirmeoirí faoin Éicea-Scéim nó faoin AECM suaitheanta.

Téann gach gealltanais faoin idirghabháil seo níos faide ná ceanglais Choinníollacha agus reachtaíochta náisiúnta.

IDIRGHABHÁLACHA COMHSHAOIL AGUS AERÁIDE EILE LASMUIGH D'AIRTEAGAL 70

Tá an **Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha** spreagfaidh idirghabháil arna moladh faoi Airteagal 71 bainistiú leanúnach ar thalamh talmhaíochta i limistéir a ainmnítear faoin idirghabháil seo. Cuirfidh sé seo le bithéagsúlacht chomh maith le córais feirmeoireachta inbhuanaithe a chothabháil agus a chur chun cinn. Téann na gealltanais faoin idirghabháil seo thar na ceanglais maidir le Coinníollacht agus reachtaíocht náisiúnta agus ní hionann iad agus na ceanglais is infheidhme faoin Éicea-Scéim nó faoin AECM suaitheanta.

Ba chóir a thabhairt faoi deara freisin go bhfuil an **Scéim Infheistíochta Caipitil** ní mhaoineoidh sé ach infheistíochtaí a théann thar oibleagáidí an fheirmeora faoi Choinníollacht agus faoi cheanglais reachtacha náisiúnta, cé is moite de cheanglais reachtacha nua dá bhforáiltear in Airteagal 73(5).

3.1.3 Míniú ar conas an rannchuidiú foriomlán níos mó atá leagtha amach in Airteagal 105 a bhaint amach

Comhthéacs Gaeilge

Tá ról tábhachtach ag an bhfeirmeoireacht i ngeilleagar agus i dtírdhreach na hÉireann, agus tá thart ar dhá thrian de thalamh na hÉireann in úsáid talmhaíochta.

Tá 137,560 feirm in Éirinn le meánmhéid feirme de 32.4ha de limistéar talmhaíochta inúsáidte (UAA) in aghaidh an ghabháiltais. Ar an iomlán, is feirmeacha beaga agus beaga meánmhéide formhór na bhfeirmeacha (65%) (Suirbhé ar Struchtúr Feirmeacha an CSO, 2016).

Is tionscal féar-bhunaithe go príomha é talmhaíocht na hÉireann, agus meastar go bhfuil féarthailte buana agus móinéir buan ag 90% den UAA, i gcomparáid le figiúr AE-27 de 31%. Tá ról lárnach ag táirgeadh déiríochta agus mairteola sa gheilleagar talmhaíochta, agus b'ionann an t-aschur bainne agus mairteola agus os cionn 61% den aschur earraí talmhaíochta ag praghsanna na dtáirgeoirí in 2020.

Déantar beagnach gach beostoc athchogantaigh a chothabháil lasmuigh, cé is moite den tréimhse tithíochta geimhridh a eascraíonn de bharr drochaimsire agus leibhéil ísle fáis féir. Go ginearálta, bíonn na hainmhithe seo ag innilt go forleathan. Mar sin féin, tá treocht i dtreo diansaothraithe i gceantair áirithe den tír. Tháinig sé seo chun cinn go háirithe trí leathnú an tréada déiríochta tar éis deireadh a chur le cuótaí bainne in 2015.

Tá limistéar measartha beag ag Éirinn atá tiomnaithe don fheirmeoireacht arúil, le 7% den UAA in úsáid arúil, i gcomparáid le meán de 22% ag leibhéal an AE. Tá laghdú ag teacht ar limistéar curaíochta na hÉireann, go háirithe ar fheirmeacha measctha, de réir mar a d'iompaigh feirmeoirí go táirgeadh beostoic. Tá méadú ag teacht ar speisialtóireacht i bhfeirmeoireacht na hÉireann, agus go leor feirmeoirí ag bogadh ar shiúl ó chórais ghortaithe measctha traidisiúnta. Ar chúiseanna bithéagsúlachta agus aeráide tá Éire ag iarraidh a limistéar faoi tháirgeadh curaíochta a choinneáil agus, nuair is féidir, a leathnú, go háirithe ar fheirmeacha measctha.

Ard-Uaillmhian Comhshaoil

Tá Éire uaillmhianach ó thaobh an chomhshaoil de agus úsáidfidh sí an CSP chun torthaí comhshaoil atá feabhsaithe go mór a bhaint amach. Thar na tréimhse 2023-2027 tá Éire ag iarraidh:

- 1.
2. Feabhas a chur ar a éifeachtúlacht úsáide cothaitheach agus úsáid nítrigine ceimiceach a laghdú,
3. Feabhas a chur ar cháilíocht uisce agus aeir, agus
4. Feabhas a chur ar leibhéil bhithéagsúlachta.

Cuireann CSP na hÉireann béim shuntasach ar inbhuanaitheacht comhshaoil. Bainfear amach uaillmhian comhshaoil agus aeráide méadaithe i gColún 1 trí sprioc 25% den uasteorainn d'íocaíochtaí díreacha (€297 milliún in aghaidh na bliana, agus díreach faoi bhun €1.5 billiún thar thréimhse an CSP) a dhíriú ar

chleachtas oiriúnacha feirmeoireachta a sheachadadh faoin bPlean Forbartha Contae. Éicea-Scéim nua. I gColún 2 bainfear é seo amach trí roinnt beart, mar shampla leithdháileadh €1.5 billiún ar Bheart nua Agra-Chomhshaoil agus Aeráide, leithdháileadh €256 milliún do scéim uailmhianach Feirmeoireachta Orgánach, agus leagtar béim ar na huailmhianta sin ag ráta cómhaoinithe náisiúnta méadaithe 60%. Sárafonn an leithdháileadh maoinithe comhcheangailte an sprioc rialála de 35%.

In éineacht leis na bearta lasmuigh den CSP, beidh béim láidir ar leibhéal níos airde uailmhéine aeráide agus comhshaoil a bhaint amach tríd an “Ailtireacht Ghlas” nua, agus le chéile tabharfaidh siad seo aghaidh ar na dúshláin chomhshaoil fadréimseacha. Ó thaobh an CSP de, tá raon beart nua maidir leis seo, lena n-áirítear.

- Ceanglais neartaithe maidir le Coinníollacht maidir le híocaíochtaí díreacha a fháil, lena gcomhtháthaítear bearta Glasaithe atá ann cheana agus a thugann isteach ceanglais nua, mar shampla, chun bogaigh agus tailte móna a chosaint, agus a mhéadaíonn an dúlra agus na limistéir ina bhfuil saibhreas bithéagsúlachta. Tá sé beartaithe ag Éirinn freisin an bhunlíne a mhéadú chun an limistéar talmhaíochta ar fad (le díolúintí áirithe) a áireamh i sciar 8 (4%) de na gnéithe agus na limistéir neamhtháirgiúla neamhtháirgiúla i GAEC.

- Éicea-scéim nua, ina bhfuil roinnt cleachtas feirmeoireachta atá dírithe ar an aeráid agus ar an gcomhshaoil, a mbeidh deis ag gach 130,000 feirmeoir a bheith rannpháirteach ann. Táthar ag súil go mbeidh tionchar carnach ag na bearta ar mhórscaála agus ar raon leathan trí líon mór feirmeoirí a fhostú le scéimeanna agra-chomhshaoil den chéad uair, ag tabhairt luach saothair dóibh araon as leanúint de na cleachtas inbhuanaithe atá ann cheana féin agus as gníomhaíochtaí nua a chur i bhfeidhm amhail crann. nó fáлта sceach a chur. Áirítear leis an scéim cleachtas atá dírithe ar úsáid nítrigine ceimiceach a laghdú, cur crann a mhéadú, limistéir talún atá saibhir i nádúr agus bithéagsúlacht a mhéadú agus táirgeadh beostoic fairsing a spreagadh (feirmeoireacht de chineál HNV) agus cur go dearfach le raon táscairí.

- Scéim comhshaoil nua uailmhianach Colún 2, dírithe ar 50,000 rannpháirtí, a mbeidh fócas níos mó ar ghníomhartha bunaithe ar thorthaí, NPIanna agus ar ghníomhaíochtaí comhchoiteanna dírithe ar bhuntáistí ar scála tírdhreacha a bhaint amach, in 8 limistéar geografacha ardtosaíochta a mbeidh béim shuntasach mar thaca aici. ar íocaíochtaí atá bunaithe ar thorthaí/cáilíocht; Léiríonn sé seo méadú mór ar na ceachtanna agus ar an méid a foghlaimíodh ón gclár RD reatha maidir le tógáil ar Chlár Bhoirne agus raon tionscadal EIPs agus LIFE. Tabharfar tacaíocht don AECM arís ó shraith nua EIPanna bunaithe ar théamaí, mar shampla ar lapairí pórúcháin. Is ionann é sin agus méadú suntasach ar uailmhian i gcomparáid leis an gclár reatha ina meastar cheana go bhfuil Éire chun tosaigh maidir le cineálacha cur chuige atá dírithe ar thorthaí maidir le seachadadh AECM agus ag cur le raon leathan paraiméadar comhshaoil.

- Scéim Feirmeoireachta Orgánach dírithe ar níos mó ná méadú faoi thrí achar na talún talmhaíochta a ndéantar feirmeoireacht orgánach air ó 2% go 7.5%, agus ranníoc.

- Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil, beart Leasa Mairteola Déiríochta agus Scéim Feabhsaithe Caorach a chothóidh feabhsuithe suntasacha ar éifeachtúlacht comhshaoil táirgeadh beostoic. Tá na gnóthachain éifeachtúlachta seo ríthábhachtach i gcomhthéacs uailmhianta aeráide a bhaint amach chomh maith le slándáil bia.

- Beart Ionchorpraithe Tuí agus Scéim Chúnaimh Próitéine a fheabhsóidh cáilíocht na hithreach agus a laghdóidh úsáid nítrigine ceimiceach dá bharr.

Beidh oiliúint fhairsing d’fheirmeoirí agus do chomhairleoirí mar bhonn agus thaca ag na hidirghabhálacha seo, chomh maith le clár Aistrithe Eolais spriocdhírthe, a neartóidh an cumas chun na torthaí aeráide agus comhshaoil is fearr a sheachadadh ó na hidirghabhálacha agus bearta éagsúla. [\[WJ1\]](#).

Tarlóidh na hIdirghabhálacha seo i gcomhthéacs níos leithne straitéis Fís Bia 2030 na hÉireann a comhaontaíodh le déanaí agus a Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021. Is í Fís Bia 2030 straitéis geallsealbhoirí na hÉireann maidir le forbairt na hearnála agraibhia thar an tréimhse go dtí 2030 agus rianaíonn sí conair chuig inbhuanaitheacht ina gnéithe uile – comhshaoil, eacnamaíoch agus sóisialta – ag baint úsáide as an gcur chuige córais bia. Ba chóir a thabhairt faoi deara freisin go bhfuil sé mar aidhm ag Food Vision 2030, straitéis deich mbliana faoi stiúir na bpáirtithe leasmhara, d'fhorbairt inbhuanaithe na hearnála agraibhia a foilsíodh i mí Lúnasa 2021, go mbeidh Éire chun tosaigh ar fud an domhain i gcórais bia inbhuanaithe sna deich mbliana amach romhainn. Glacann sé cur chuige córais bia, ag aithint na n-idirnáise idir bia, sláinte agus cothú, agus idir bia agus an comhshaoil; agus cosán a rianú don earnáil chuig inbhuanaitheacht i ngach gné, comhshaoil, eacnamaíoch agus sóisialta. Áirítear sa straitéis Food Vision 2030 gealltanais chun pleananna mionsonraithe a tháirgeadh chun lorg inbhuanaithe comhshaoil na n-earnálacha déiríochta agus mairteola a bhainistiú, lena n-áirítear astaíochtaí iomlána a íoslaghdú.

Is í an chéad tosaíocht a bheidh ag an nGrúpa Déiríochta Fís Bia ná gealltanais Fhís Bia a chomhlíonadh chun 'plean mionsonraithe a tháirgeadh chun lorg inbhuanaithe comhshaoil na hearnála déiríochta a bhainistiú, lena n-áirítear astaíochtaí iomlána a íoslaghdú, agus rannchuidiú dearfach a dhéanamh ag an am céanna le cáilíocht uisce feabhsaithe agus bithéagsúlacht, i. ag teacht le polasaí an rialtais'. Tá Grúpa mairteola Food Vision comhchosúil bunaithe freisin. Ina theannta sin, faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021, tá spriocanna uailmhianacha laghdaithe astaíochtaí gás ceaptha teasa leagtha síos d'earnáil agraibhia na hÉireann faoi 2030. Tá cuspóirí meántéarmacha na hearnála leagtha amach go soiléir mar sin, agus léiríonn siad méadú suntasach ar an uailmhian comhshaoil agus aeráide. Cuireadh na cuspóirí agus na brúnna a eascraíonn ón earnáil beostoic san áireamh sa SWOT agus sa mheasúnú riachtanas agus an CSP á dhréachtú. Sa chomhthéacs seo ní mór a mheabhrú go bhfuil líon suntasach forálacha taobh amuigh den CBT, go háirithe Plean Gníomhaíochta Aeráide agus Clár Gníomhaíochta Níotrátí na hÉireann chomh maith le roinnt tionscnamh eile atá i bhfeidhm mar a liostaítear in áit eile sa CSP, ach go bhfuil an Cuirfidh CSP go mór le baint amach na gcuspóirí seo.

Aeráid

Mar gheall ar an easpa tionscail throm in Éirinn, agus nádúr a chórais táirgthe beostoic féar-bhunaithe, cuireann an talmhaíocht an sciar is airde d'astaíochtaí GHG in Éirinn. Tá méadú ag teacht ar astaíochtaí GHG ón talmhaíocht, go príomha mar gheall ar mhéaduithe ar mheatán bithghineach ó bheostoc agus ocsaíd nítriúil a bhaineann le húsáid leasacháin tar éis deireadh a chur le cuótaí bainne in 2015. Leagann Plean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann, a seoladh go déanach in 2021, amach laghdú tásach 22-30% ar astaíochtaí GHG na talmhaíochta faoi 2030, bunaithe ar leibhéal 2018. Is ionann é sin agus laghdú ar astuithe ó 23MT CO₂ eq le raon 16-18 MT CO₂ eq. Ina theannta sin, rannchuideoidh an earnáil talmhaíochta thart ar 2MT CO₂ cothrom le laghdú trí bhearta LULUCF.

Éifeachtúlacht úsáide cothaitheach agus cáilíocht uisce

Gealltar i Straitéis Fís Bia na hÉireann cailteanais chothaitheach ó thalmhaíocht go huisce a laghdú 50% faoi 2030. Bainfear é seo amach trí bharrfheabhsú na n-uirlisí bainistíochta nítrigine go léir atá ar fáil a éascóidh laghdú iomlán ar úsáid leasacháin cheimiceacha.

Tá Clár Gníomhaíochta Níotrátí láidir ag Éirinn a bhaineann le talmhaíocht a dhéanann foráil do chosaint uiscí ar thruailliú de bharr foinsí talmhaíochta. Leasaíodh an Clár Gníomhaíochta um Níotrátí reatha (2022-2025) chun treoir bheartais a sholáthar maidir le cáilíocht uisce a chosaint agus a chobhsú. Tá an ceathrú athbhreithniú ar an gClár Gníomhaíochta Níotrátí ar siúl faoi láthair. Déanfar ceanglais faoi Choinníoll laistigh den CSP a choigeartú, nuair is iomchuí, chun toradh an athbhreithnithe a chur san áireamh.

Tá an trío Plean Bainistíochta Abhantraí (RBMP) 2022-2027 de chuid na hÉireann le tabhairt chun críche in 2022. Tá sé beartaithe sa dréacht reatha gach ceann de 3,126 dobharlach na hÉireann a chosaint agus a athchóiriú chuig 'stádas maith' ar a laghad faoi 2027 (le roinnt díolúintí teoranta). Aithníonn an RBMP freisin 1,603 dobharlach atá catagóirithe mar 'i mBaol gan a gcuspóir comhshaoil de stádas maith nó ard-stádas a bhaint amach'. Is í an talmhaíocht an príomhbhrú suntasach a théann i bhfeidhm ar 1,000 de na dobharlaigh seo. Tá cailliúint nítrigine ó fhoinsí talmhaíochta ar cheann de na príomhchúiseanna leis an meath ar cháilíocht an uisce.

Bainfear amach trí idirghabhálacha iomadúla CSP a spriocdhíriú ar ghníomhaíochtaí sna 1,000 dobharlach, agus an laghdú ar chaillteanais chothaitheach dá bharr. Beidh ról le himirt ag creataí rialála ábhartha, agus ag cláir eile lasmuigh den CBT, lena n-áirítear a bhaineann le seirbhísí comhairleacha, chun tionchar bhearta CSP a uasmhéadú.

Caighdeán an Aeir

Is í earnáil na talmhaíochta an fhoinsé amóinia is mó in Éirinn, agus b'ionann í agus breis agus 99% d'astaíochtaí iomlána amóinia náisiúnta in 2019. Tháirg bainistíocht aoileach ainmhithe 48% d'astuithe amóinia ón talmhaíocht in 2019, nuair a cuireadh leasachán neamhorgánach, sloda séarachais agus aoileach ainmhithe i dtaisce agus a cuireadh ar ithreacha agus b'ionann iad agus an 52% eile.

Is iad an daonra eallaigh den chuid is mó a shocraíonn treocht astuithe amóinia na hÉireann. Chuir laghdú ar an daonra eallaigh agus caorach, chomh maith le laghdú ar úsáid leasacháin, le laghduithe ar astaíochtaí amóinia sa tréimhse 1999-2014. Mar sin féin, bhí astuithe ó 2015-2018 ag dul in airde mar fhreagra ar mhéadú ar mhéid tréada tar éis deireadh a chur le cuótaí bainne in 2015. Bhí buaic na n-astaíochtaí in 2018 ag 134.3 kt. Bhí astuithe amóinia ón earnáil talmhaíochta in 2019 14.0% níos airde ná leibhéil astaíochtaí 1990. Mar sin féin, bhí siad 7.2% níos ísle ná na buaicleibhéil in 2018.

Áirítear ar na Príomhmhéadrachtaí laistigh de Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 a chuireann le laghdú amóinia úsáid nítrigine ceimiceach ar fheirmeacha a laghdú, úiré chosanta a chur in ionad 65% de Níotráit Amóiniam Cailciam, glacadh 90% de Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS), pórú ainmhithe a fheabhsú, ag laghdú leibhéil amhphróitéine in aistí bia beostoic, ag laghdú meánaois maraithe bó ó 27 mí go 24 mí, agus ag méadú an limistéir ina ndéantar feirmeoireacht orgánach go 350,000 heicteár.

Bithéagsúlacht

Baineann na brúnna is mó a mbíonn tionchar acu ar ghnáthóga le cleachtais talmhaíochta, ar nós ró-innilt/tearc-innilt, tréigean talún agus diansaotrú talmhaíochta. Tá stádas caomhantais na ngnáthóg talmhaíochta faoi láthair an-íseal, agus 100% de ghnáthóga rangaithe mar 'Mífhabhrach' in 2013-2018. Trí na gníomhaíochtaí atá beartaithe faoin CSP, táthar ag súil go léireoidh ar a laghad 30% de ghnáthóga talmhaíochta a bhfuil stádas 'neamhfhabhrach' acu treochtaí feabhsaithe i dtreo stádas fabhrach a bhaint amach faoi 2030 (tréimhse tuairiscithe 2025-2030).

Socraíonn Fís Bia sprioc, faoi 2030, go dtabharfar tosaíocht do 10% de limistéar feirmeoireachta na hÉireann don bhithéagsúlacht, scaipthe ar fud na bhfeirmeacha go léir ar fud na tíre. Táthar ag súil go mbainfear an sprioc seo amach go luath trí chur i bhfeidhm an CSP.

Maidir leis an gCreat Gníomhaíochta Tosaíochta do thalamh Natura (PAF), tugtar aghaidh air sa straitéis AEEM, lena n-áirítear AEEM suntasach de €1.5bn, a chuimsíonn cur chuige dhá rian AEEM – le leath den mhaoiniú dírithe ar scéim ghinearálta agus leath den mhaoiniú dírithe ar scéim ghinearálta. go ndíreofaí ar 8 réimse ardtosaíochta don eilimint Chomhoibríoch. Tugann na heilimintí seo le chéile aghaidh ar na bagairtí a bhaineann leis na Treoracha Dúlra, laistigh agus lasmuigh de limistéir Natura / tosaíochtaí PAF. Roghnaíodh na limistéir Chomharchumainn chun aghaidh a thabhairt go sonrach ar thosaíochtaí PAF, le 50% dár Limistéir Chaomhantais Speisialta Náisiúnta (SAC) agus 62% dár gCeantar

faoi Chosaint Speisialta (SPA) san áireamh sna ceantair seo, agus tugtar luach saothair d'fheirmeoirí as cáilíocht gnáthóg agus cur chuige an scórchárta a théann i ngleic le haon bhagairtí ar na réimsí seo. Tugtar tús áite do na limistéir Natura eile freisin agus tugtar tús áite d'fheirmeoirí atá lonnaithe i Limistéir Chaomhantais Speisialta nó SPAnna don AECM ginearálta, agus úsáidtear scórchártaí bunaithe ar thorthaí chun cáilíocht na ngnáthóg a mheas.

Frámaíocht orgánach

Díríonn Fís Bia ar a laghad 7.5% de UAA na hÉireann a fheirmeoireacht go horgánach faoi 2030. Faoi CSP tá Éire ag iarraidh an sprioc seo a bhaint amach faoi 2027. Éileoidh sé seo méadú an-suntasach ar an limistéar talún a ndéantar feirmeoireacht orgánach air, ó 87,000ha go 337,500ha, faoi dheireadh an CSP.

Na spriocanna a bhaint amach

Chun na spriocanna atá leagtha amach thuas a bhaint amach déanfar na hathruithe riachtanacha a sheachadadh trí mheascán de:

1. Dreasachtaí faoin CSP, chun **spreagadh agus éascú** athrú ;
2. Rialachán, chun **cheangal** athrú ;
3. Dreasachtaí margaidh/tionscail phríobháideacha, chun **duais** athrú ;
4. Forbairtí teicneolaíochta, chun **dlús a chur** athrú ;
5. Deiseanna Éagsúlaithe, chun **athneartú** athrú.

Is é an meascán ceart de na tiománaithe seo a sholáthróidh na feabhsuithe comhshaoil is éifeachtaí.

Monatóireacht agus Measúnú beartaithe na hÉireann ar an CSP

Le linn chéim fhorfheidhmithe an CSP, bunófar Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Measúnaithe laistigh den Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara chun a chinntiú go gcomhlíontar riachtanais mhonatóireachta agus mheastóireachta an CSP. Rachfar i gcomhairle le gníomhaithe seachtracha freisin, de réir mar is iomchuí, maidir le haon saincheistanna sonracha de réir mar a thagann siad chun cinn.

Ina theannta sin, bunófar Coiste Comhshaoil Idir-Rannach. Beidh ionadaithe ar an gCoiste seo ó na Ranna Rialtais atá freagrach as cáilíocht aeráide, aeir agus uisce, chomh maith le hionadaithe ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. Beidh na gníomhaireachtaí Stáit ábhartha páirteach freisin. Is é sainchúram an Choiste a chinntiú go bhfuil na tacair sonraí, an taighde agus an fhaisnéis is déanaí ar fáil, agus cur chuige comhleanúnach a sholáthar maidir le monatóireacht a dhéanamh ar thionchair chomhshaoil agus aeráide an CSP, agus moltaí a dhéanamh nuair is cuí.

Cé go ndeirtear in Airteagal 140(5) de Rialachán (AE) 2021/2115 go gcuirfidh na Ballstáit an plean meastóireachta faoi bhráid an choiste faireacháin tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis glacadh le Plean Straitéiseach CBT, tá sé beartaithe dréachtphlean meastóireachta a chur le chéile. don CSP i R1 2022. Tabharfar breac-chuntas sa phlean meastóireachta ar an ngá atá le foireann mheastóireachta chun tionchar na n-idirghabhálacha CSP thar thrí théama uileghabhálacha an CSP a mheas.

Ar an iomlán, beidh béim i bhfad níos láidre ar fhaireachán agus ar mheastóireacht ná mar a cuireadh faoi CBT 2014-2020. Cinnteoidh na próisis go mbeidh idirghabhálacha an CSP ag tabhairt aghaidh go héifeachtach ar dhúshláin chomhshaoil agus aeráide na hÉireann.

Rannchuidiú idirghabhálacha faoi Phlean Straitéiseach CBT chun uailmhian comhshaoil níos airde a bhaint amach

Soláthróidh idirghabhálacha faoin Ailtireacht Ghlais laistigh de CSP na hÉireann rannchuidiú foriomlán níos mó le baint amach na sainchuspóirí comhshaoil agus aeráide a leagtar amach i bpointe (d), i bpointe (e) agus i bpointe (f) d'Airteagal 6(1) i gcomparáid le. an rannchuidiú foriomlán a rinneadh le gnóthú an

chuspóra atá leagtha síos i bpointe (b) den chéad fhomhír d'Airteagal 110(2) de Rialachán (AE) Uimh. 1306/2013 trí thacaíocht faoinn CERT agus faoinn CETFT sa tréimhse 2014 go 2020 .

Tá sonraí maidir leis an gcaoi a rannchuideoidh idirghabhálacha molta leagtha amach thíos do gach idirghabháil a dhéanfaidh ranníocaíocht iomlán níos mó i bhfad níos mó. Nuair is cuí, déantar tagairt don Anailís SWOT agus don Mheasúnú Riachtanas a rinneadh mar chuid d'ullmhú CSP na hÉireann.

Heicteár Incháilithe:

Aithníodh i Measúnú Riachtanais na hÉireann an gá atá le gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí (Cuspóir 6.N1).

Chun bithéagsúlacht ar thalamh feirme a chothabháil agus a fheabhsú, agus chun an oiread comhleanúnachais agus is féidir a chinntiú idir Colún I agus Colún II den CBT, tá sé beartaithe ag Éirinn, le linn an heicteár incháilithe a shainiú, go gceadófar gnéithe tírdhreacha eile, mar scrobarnach, roschar agus coillearnach. áitiú suas le 50% den dáileacht tagartha gan asbhaint chuig an limistéar incháilithe a bheith ag teastáil, ar choinníoll nach mbíonn tionchar acu ar an ngníomhaíocht talmhaíochta. Is ionann é sin agus athrú suntasach ó thréimhse chlár CBT 2014-2020, áit ar spreagadh feirmeoirí chun gnéithe den sórt sin a bhfuil tairbhe éiceolaíochta ag baint leo a bhaint chun a limistéar incháilithe le haghaidh Íocaíochtaí Díreacha a uasmhéadú.

Coinníollacht

Leis an gcoinníollacht, socraítear na buncheanglais d'fheirmeoirí a fhaigheann íocaíochtaí CBT. Agus é comhdhéanta de Riachtanais Bhainistíochta Reachtúla (SMRanna) agus caighdeáin do chothabháil talún i ndea-riocht Talmhaíochta agus Comhshaoil (GAECanna), molann Éire córas coinníollachta feabhsaithe a chur i bhfeidhm tríd an CSP. Bainfeadh seo amach trí mheascán de GAECanna nua agus feabhsaithe chomh maith le comhtháthú iomlán a dhéanamh ar cheanglais Ghlasaithe áirithe atá ann cheana féin isteach sa Choinníoll.

Go háirithe, molann Éire gur faoi **GAEC 8**, cuirfeadh an t-íoscheanglas maidir le gnéithe neamhthairgiúla i bhfeidhm ar gach limistéar talmhaíochta (le díolúintí áirithe). Is leibhéal i bhfad níos airde uailmhéine é seo ná an bhunlíne rialála, a bhaineann le tailte arúla amháin. Is ionann é freisin agus athrú an-suntasach ó chlár CAP 2014-2020, nuair nach raibh feidhm ach ag 4% d'fheirmeoirí na hÉireann maidir le ceanglais cion talún a shannadh do limistéir ina ndírítear ar an éiceolaíocht (RTBM, iarratais BPS 2021). In éineacht le sainmhíniú cuí-focail ar an heicteár incháilithe, beidh tionchar dearfach ag an leathnú seo ar cheanglais rialála ar bithéagsúlacht trí fheabhas a chur ar ghnáthóga agus éiceachórais.

Cuirfidh GAEC 8 go mór le dul i ngleic leis an riachtanas seo a leanas a aithníodh i Measúnú Riachtanais na hÉireann; Cuspóir 6.N1 gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí. In éineacht leis an gcleachtas Éicea-Scéim chun “Spás don Dúlra” a mhéadú, cuirfidh na ceanglais faoi GAEC 8 luach eacnamaíoch den chéad uair ar bithéagsúlacht ar fud na bhfeirmeacha Éireannacha go léir a fhaigheann íocaíochtaí CAP.

GAEC 2 is GAEC nua é a bhaineann le cosaint tailte móna agus bogaigh. Níor cuireadh an GAEC seo i bhfeidhm roimhe seo. Le héifeacht ó 2024, forálfar leis do bhearta chun leithlisiú carbóin a chur chun cinn agus a chothabháil i limistéir spriocdhírthe ina bhfuil stoic ardcharbóin. Mar gheall ar nádúr íthreacha na hÉireann, meastar go dtiocfaidh cuid shuntasach de thalamh talmhaíochta na hÉireann faoinn sainmhíniú ar thailte móna/bogaigh a bhainfidh le GAEC 2.

Cuirfidh sé seo leis an riachtanas seo a leanas a aithníodh sa Mheasúnú Riachtanas: Cusp4.N2: Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh:

Ina theannta sin, na ceanglais faoi **GAECanna 4, 5 agus 6 chomh maith le SMRanna 1 agus 2** déanfar iad a choigeartú, de réir mar is cuí, chun athbhreithniú leanúnach ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann a chur san áireamh. Táthar ag súil go dtiocfaidh méadú ar riachtanais chomhshaoil dá bharr.

Éicea-Scéim

Tá Éicea-Scéimeanna á dtabhairt isteach den chéad uair faoin CSP. Is ionann Éicea-Scéim na hÉireann agus athrú suntasach i gcomparáid le “Glasú” faoin gClár 2014-2020, mar gheall ar nádúr na feirmeoireachta in Éirinn le níos mó ná 90% de UAA tiomnaithe d’fhéarach buan, go raibh formhór mór feirmeoirí na hÉireann “glas faoi thalamh”. sainmhíniú." Mar shampla, ní raibh feidhm ag limistéir ina ndírítear ar an éiceolaíocht ach ar 4% d’fheirmeoirí na hÉireann in 2021 (RTBM, iarratais BPS 2021).

Tá Éicea-Scéim amháin á mholadh ag Éirinn a bheidh deartha chun freastal ar gach feirmeoir, agus é mar chuspóir aige rannpháirtíocht feirmeoirí a uasmhéadú chun torthaí comhshaoil feabhsaithe a sheachadadh. Mar chuid den chuspóir seo, féachfaidh an tÉicea-Scéim le dul i ngleic le go leor feirmeoirí nár chuaigh isteach i scéim agra-chomhshaoil riamh roimhe seo faoi Cholún II.

Tá 25% dá buiséad Colún 1 á leithdháileadh ag Éirinn ar an Éicea-Scéim, in ainneoin na solúbthachta a thugtar le hAirteagal 97 de Rialachán (AE) 2021/2115. Cuirfidh an tÉicea-Scéim go mór le gach ceann de na cuspóirí sonracha a leagtar amach i bpointe (d), i bpointe (e) agus i bpointe (f) d’Airteagal 6(1).

Tabharfaidh feirmeoirí faoi dhá chleachtas talmhaíochta faoin Éicea-Scéim a sholáthróidh tairbhí comhshaoil agus a chuirfidh le ceanglais Choinníollachta. Tá sé mar aidhm ag na hocht gcleachtas talmhaíochta atá molta don Éicea-Scéim cuidiú le freastal ar roinnt riachtanas a aithníodh i Measúnú Riachtanas na hÉireann.

Díspreagfaidh an tÉicea-Scéim diansaothrú, soláthróidh sé níos mó “Spás don Dúlra” agus feabhsóidh sé bithéagsúlacht ar fheirmeacha. Spreagfaidh sé laghdúithe in úsáid nítrigine ceimiceach, feabhsóidh sé éifeachtúlacht úsáide cothaitheach agus feabhsóidh sé cruinneas feidhmiú na n-ionchur ceimiceach, rud a éascóidh laghdúithe in úsáid leasacháin agus lotnaidicídí. Tá na cuspóirí sonracha agus na riachtanais ghaolmhara a dtabharfaidh an Éicea-Scéim nua aghaidh orthu leagtha amach thíos. Tá sonraí breise ar na hocht gcleachtas Éicea-Scéim leagtha amach i Roinn 5.1 den CSP.

SO4: Cur le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó

Cusp4.N1: Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú

Cusp4.N2: Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh

Cusp4.N4: Oiriúnú aeráide a spreagadh

Rannchuideoidh na Cleachtais Éicea-Scéim go léir go suntasach leis an gculpóir sonracha a leagtar amach i bpointe (d) d’Airteagal 6(1).

Cabhróidh cleachtas 1 agus 4 le forlámhú carbóin a fheabhsú chomh maith le hoiriúnú don athrú aeráide.

Díspreagfaidh Cleachtas 2 aon diansaothrú breise as a dtiocfaidh méaduithe ar astuithe GHG.

Cabhróidh cleachtais 3, 5, 6, 7 agus 8 le laghdú ar úsáid nítrigine ceimiceach agus dá bhrí sin laghdófar astaíochtaí GHG go díreach.

SO5: Forbairt inbhuanaithe agus bainistiú éifeachtach ar acmhainní nádúrtha

- Cusp5.N1: Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe amóinia
- Cusp5.N2: Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú
- Cusp5.N3: Feabhas a chur ar shláinte na hithreach
- Cusp5.N4: Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr

Cuirfidh Cleachtais Éicea-Scéim 2, 3, 5, 6, 7 agus 8 go suntasach leis an gcuspóir sonracha a leagtar amach i bpointe (e) d'Airteagal 6(1).

Cabhróidh cleachtais 3, 5, 6, 7 agus 8 le spleáchas ar nítrigin cheimiceach neamhorgánach a laghdú agus feabhsóidh siad cáilíocht uisce chomh maith le cáilíocht na hithreach trí luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí as níos lú nítrigine ceimiceach a úsáid.

Cabhróidh Cleachtas 5 freisin le feidhmiú níos cruinne ar chomhdhúile neamhorgánacha, rud a chosnóidh cáilíocht na hithreach agus an uisce.

Cabhróidh cleachtas 2 le cumas na hithreach a choinneáil.

SO6: rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

Cusp6.N1: Gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann (H+L) a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí:

Cuirfidh Cleachtais Éicea-Scéim 1, 2, 4, agus 8 thuas go suntasach leis an gcuspóir sonracha a leagtar amach i bpointe (f) d'Airteagal 6(1).

Tógfaidh an Beart Aeráide Comhshaoil Talmhaíochta (AECM) suaitheanta nua ar an taithí a fuarthas ó scéimeanna Comhshaoil Talmhaíochta roimhe seo, lena n-áirítear an scéim reatha GLAS. Tógfaidh sé freisin ar an rath a bhí ar chleachtais nuálaíochta a tugadh isteach, a ndearna Clár Burren agus Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIP-Agri) iad a thriail agus a rinne Clár Burren a thriail. Trí athrú céime sa chur chuige, soláthróidh sé torthaí feabhsaithe comhshaoil i gcomparáid leo siúd a baineadh amach sa tréimhse 2014-2020.

Tá struchtúr an AECM deartha chun idirdhealú a dhéanamh idir na tosaíochtaí gnáthóige agus speiceas faoi chineálacha éagsúla bainistíochta feirme. Tá an AECM roinnte ina dhá chur chuige oibríochtúla ar leith mar a leanas:

1) Déanfar bainistíú ar thalamh ina bhfuil cion ard de ghnáthóg leathnádúrtha chun é seo a léiriú. Sainmhíníodh ocht gceantar tionscadail chomhoibríthe i limistéir ina bhfuil gnáthóg ard leathnádúrtha agus déanfar iad seo a bhainistíú trí Thionscadail Chomhoibríthe. Dearfaidh Foirne tiomnaithe Tionscadail scéimeanna íocaíochta atá bunaithe ar thorthaí go háitiúil chun na ceanglais shonracha maidir le gnáthóg agus speiceas a léiriú ar an leibhéal áitiúil agus i gcomhréir le Creat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021. Críochnóidh feirmeoirí atá rannpháirteach i gComhoibriú AECM bearta feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair ordaithe, a bheidh dírithe ar fheabhsuithe ar leibhéal an tírdhreacha a bhaint amach i mbithéagsúlacht agus cáilíocht uisce sna ceantair roghnaithe. Ina theannta sin, i gcás inarb iomchuí, beidh siad in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí Ginearálta AECM atá leagtha amach thíos.

2) Beidh feirmeoirí lasmuigh de na réimsí ardtosaíochta sainithe atá leagtha amach thuas in ann a bheith páirteach i AECM Ginearálta. Tá na gníomhaíochtaí san AECM Ginearálta deartha chun feabhas a chur ar chainníocht agus ar cháilíocht na ngnáthóg bithéagsúlachta talún feirme, i gcomhréir le PAF 2021. I gcás inar gá ceanglais shaincheaptha breise, tabharfar aghaidh orthu sin trí ghníomhaíochtaí a bhaineann go sonracha le speicis.

Díreoidh an dá chur chuige ar mhaolú agus oiriúnú don athrú aeráide, ar úsáid inbhuanaithe agus ar fhorbairt acmhainní nádúrtha, agus ar rannchuidiú le stop a chur le cailteanas bithéagsúlachta agus é a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú, agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú. Tá raon leathan gníomhartha beartaithe le cur san áireamh faoin dá chur chuige AECM.

Déanfar na gníomhaíochtaí atá beartaithe le haghaidh AECM Ginearálta a dhearadh le comhairle agus saineolas maidir le measúnú éiceolaíoch. Cinnteoidh oiliúint shainordaitheach chomhairleoirí, lena n-áirítear an chomhairle éiceolaíoch is déanaí, agus oiliúint éigeantach d'fheirmeoirí seachadadh rathúil. Ina theannta sin, beidh saineolas éiceolaíochta ag na Tionscadail Chomhoibrithe AECM mar chuid den fhoireann tionscadail comhair. Cuirfidh an fhoireann tionscadail seo tacaíocht leanúnach ar fáil d'fheirmeoirí i gComhar AECM.

Is athrú céime é an creat AECM nua, ina bhfuil gníomhaíochtaí bunaithe ar thorthaí agus foirne tionscadail atá bunaithe go háitiúil ag tabhairt isteach saineolaithe ó ar fud an Rialtais agus gníomhaireachtaí stáit, lena n-áirítear Seirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra na hÉireann, ar an gcaoi a seachadtar an scéim shuaitheanta agra-chomhshaoil, agus bainfear amach fíor-dhul chun cinn maidir le freastal ar riachtanais na hÉireann.

Tá an AECM Ginearálta ag bogadh ó scéim oideas-bhunaithe go scéim hibrideach, a chomhcheanglaíonn bearta atá bunaithe ar oideas agus bearta bunaithe ar thorthaí. Is athrú dearfach suntasach é seo ar an scéim náisiúnta AECM. Ceadóidh sé aistriú de réir a chéile ó bhearta atá bunaithe ar chomhlíonadh go bearta bunaithe ar thorthaí. Áirítear le bearta bunaithe ar thorthaí iad siúd le haghaidh féarach agus coimín.

Cinnteoidh tabhairt isteach Plean Inbhuanaitheachta Feirme (FSP) go ndíreofar níos fearr ar bhearta agus go nglacfar le gníomhartha níos oiriúnaí. Cuirfidh an riachtanas do gach iarratasóir AECM measúnú a dhéanamh ar an bhfeirm iomlán agus SSA a chomhlánú go mór le roghnú na ngníomhaíochtaí cuí sna suíomhanna barrmhaithe ar an bhfeirm. Tabharfaidh an SSA breac-chuntas ar na háiteanna ina bhfuil rioscaí nó rioscaí féideartha do cháilíocht uisce, bithéagsúlacht, aeráid, nó ithir, agus cinnteoidh sé go dtabharfar aghaidh ar na rioscaí is airde mar thosaíocht trí ghníomhartha maolaithe agus/nó athrú cleachtais.

Beidh Pleanáil Bainistíochta Cothaitheach ina bunriachtanas laistigh den SSA freisin, agus tacófar leis an am a chaitear ag cur le scileanna úinéirí/bainisteoirí talún chun an Plean Bainistíochta Cothaithe a chur i bhfeidhm. Cuirfear acmhainní ar fáil freisin do chomhairleoirí agus d'iarratasóirí chun cabhrú leis an SSA a chur ar an eolas, mar shampla úsáidfear Léarscáiliú Féideartha Tionchair Truaillithe an EPA chun réimsí foinse ríthábhachtacha a aibhsiú.

Tá na cuspóirí sonracha agus na riachtanais ghaolmhara a dtabharfaidh an AECM nua aghaidh orthu leagtha amach thíos.

SO4: Cur le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó

Cusp4.N1: Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú

Cusp4.N2: Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh

Cusp4.N4: Oiriúnú aeráide a spreagadh

SO5: Forbairt inbhuanaithe agus bainistiú éifeachtach ar acmhainní nádúrtha

Cusp5.N1: Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe amóinia

Cusp5.N2: Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú

Cusp5.N3: Feabhas a chur ar shláinte na hithreach

Cusp5.N4: Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr

SO6: rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

Cusp6.N1: Gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann (H+L) a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí:

Leagtar amach i Roinn 5.3 den CSP na hidirghabhálacha éagsúla AECM faoi Airteagail 70, 73, 77 agus 78. Leagann sé amach freisin na gníomhartha a chuideoidh le dul i ngleic leis na Riachtanais atá leagtha amach thuas. Cinnteoidh feabhsú comhshaoil na mbearta atá ann cheana féin agus bearta nua a chur leis uailmhian comhshaoil níos airde.

Áirítear leis na bearta fócas láidir ar cháilíocht uisce, plandáil crann, agus tógáil ar Choinníoll chomh maith leis an Éicea-Scéim trí níos mó 'spáis don dúlra' a chruthú ar fheirmeacha agus trí ghnáthóga a fheabhsú. Ina theannta sin, cuideoidh bainistíocht chúí ithreacha bunaithe ar mhóin tríd an ngníomh Féarach Móna Ionchuir Íseal in AECM Ginearálta agus athfhliuchadh bratphortaigh faoi úsáid talmhaíochta trí Thionscadail Chomhoibríthe AECM freisin chun uailmhian níos airde comhshaoil a bhaint amach. Thar na tréimhse go dtí 2027, táthar ag súil go n-éascóidh an AECM bainistiú maoschlár ar a laghad 40,000 heicteár d'ithreacha draenáilte, talmhaíochta, bainistithe, atá saibhir ó thaobh carbóin de.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Faoi chlár CBT 2014-2020 bhí sé ar cheann de na spriocanna don Scéim Feirmeoireachta Orgánach tuairim is 16,000 heicteár de thalamh nua a thiontú go táirgeadh orgánach. Tá an sprioc don CSP i bhfad níos airde, agus thart ar 250,000 heicteár breise le tabhairt isteach i dtáirgeadh orgánach sa tréimhse go dtí 2027.

I bhfianaise nádúr na feirmeoireachta orgánaí, tabharfaidh an Scéim Feirmeoireachta Orgánach aghaidh ar na cuspóirí go léir atá leagtha amach in Airteagal 6(1)(d), (e) agus (f). Cuirfidh sé go suntasach freisin le dul i ngleic leis na Riachtanais seo a leanas atá leagtha amach i Measúnú Riachtanais na hÉireann: Réad 4.N1, Réad 5.N1, Réad 5.N2, Réad 5.N3, Cusp5.N4, agus Réad 6.N1. Trí athchóiriú agus cothabháil na feirmeoireachta orgánaí a éascú, rannchuideoidh an idirghabháil trí leasachán ceimiceach agus úsáid lotnaidicídí ceimiceacha ar thalamh orgánach a dhíchur, úsáid a bhaint as aoileach orgánach agus glas chun ábhar orgánach na hithreach a fheabhsú, uainíocht barr feabhsaithe agus níos fairsinge agus cleachtais feirmeoireachta inbhuanaithe.

Cuirfidh an méadú mór ar thalamh faoi tháirgeadh orgánach atá dírithe ar an CSP ar chumas na Scéime Feirmeoireachta Orgánach rannchuidiú i bhfad níos mó a dhéanamh leis na cuspóirí comhshaoil agus aeráide ná mar a baineadh amach faoi chlár CBT 2014-2020.

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar gheall ar an ardleibhéal maoinithe atá ar fáil sa RDP 2014-2020, arna leathnú faoi na socrúithe idirthréimhseacha, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP ó 2025 go 2027 go príomha.

Tacóidh agus rannchuideoidh go leor de na hinfheistíochtaí atá beartaithe a mhaoiniú faoin Scéim Infheistíochta Caipitil le haghaidh a thabhairt ar níos mó ná ceann amháin de na riachtanais atá liostaithe sa Mheasúnú Riachtanas, lena n-áirítear Cusp4.N1, Cusp4.N4, Cusp4.N5, Cusp5.N1, Cusp5. N2, Cusp5.N3, Cusp5.N4 agus Cusp6.N1.

Áirítear leis na tograí le haghaidh na hidirghabhála seo ráta deontais níos airde 50% a bhainfidh le hinfheistíochtaí sonracha nach bhfuil nasctha le méadú ar tháirgeadh, ach a sholáthraíonn tairbhí soiléire

do cháilíocht an uisce, do laghdúithe ar astaíochtaí, agus don chomhshaol. Áirítear orthu seo infheistíochtaí i dtomhas beachta féir, bailiú agus stóráil uisce báistí, painéil ghréine, aonaid aisghabhála teasa, teaschaidéil, coirí bithmhaise, insliú agus clúdaigh do stórtha sciodair. Cuirfidh cuid de na hinfeistíochtaí seo leis an mbeartas fuinnimh in-athnuaite níos leithne freisin.

Tá ráta deontais níos airde de 50% beartaithe freisin le cur i bhfeidhm ar infheistíochtaí faoin Scéim Infheistíochta Caipitil Feirmeoireacht Orgánach. Feabhsóidh na hinfeistíochtaí seo cáilíocht ithreach agus uisce, rannchuideoidh siad le bithéagsúlacht a fheabhsú, agus cuideoidh siad le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó.

Tá sé beartaithe freisin ráta deontais 50% a bheith ann do cheangaltáin Trealamh Scaipthe Sciodair Astaíochta Íseal (LESS). Laghdóidh teicneolaíocht leathadh astaíochtaí ísle astuithe amóinia agus beidh tionchar dearfach aici ar laghdúithe astuithe, rud a sholáthróidh tairbhí athraithe aeráide. Spreagfaidh sé freisin bainistiú níos fearr, agus laghdú, ar úsáid leasachán mianraí agus lotnaidicídí, rud a chuirfidh le feabhas a chur ar choinníollacha bithéagsúlachta.

Spreagfaidh na rátaí maoinithe níos airde atá á moladh infheistíocht níos dírithe ar fheirmeacha agus rannchuideoidh siad níos mó ar an iomlán le baint amach na sainchuspóirí comhshaoil agus aeráide ná mar a baineadh amach faoi chlár CBT 2014-2020.

Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil

Tá an Clár nua um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil beartaithe chun astaíochtaí iomlána a laghdú trí inbhuanaitheacht chomhshaoil agus fiúntas géiniteach an tréad diúil a fheabhsú. Tá an idirghabháil dírithe ar aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo a leanas a aithníodh i Measúnú Riachtanais na hÉireann; Réad 4.N1: Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú:

Soláthróidh an idirghabháil seo athrú buan trí fheabhas a chur ar ghéineolaíocht an tréada diúil náisiúnta. Tógfaidh sé ar na gnóthachain a baineadh amach tríd an gClár Géineolaíocht Sonraí Mairteola (BDGP) arna mhaoiniú faoin RDP 2014-2020 agus an Clár um Éifeachtúlacht Comhshaoil Mairteola arna mhaoiniú ag Stáitchiste na hÉireann le blianta beaga anuas.

Díríonn an beart seo ar éifeachtúlacht feabhsaithe astaíochta beostoic bó trí úsáid fheabhsaithe a bhaint as géineolaíocht, géanóm agus méadracht feidhmíochta. Trí ghéinitíópáil mhéadaithe agus an riachtanas go mbeadh innéacs fiúntais ard géiniteach ag céatadán níos airde de na ba rannpháirteacha, soláthróidh an scéim uailmhian comhshaoil níos airde agus tógfaidh sé ar na gnóthachain a baineadh amach go dtí seo trí BDGP agus BEEP. Leanfaidh sé leis an mbealach chun inbhuanaitheacht chomhshaoil agus éifeachtúlacht Tréad Diúil na hÉireann a fheabhsú.

Beart um Ionchorprú Tuí

Níor cuireadh an Beart um Ionchorprú Tuí atá beartaithe san áireamh i gclár CBT na hÉireann 2014-2020.

Sonraíonn Anailís SWOT na hÉireann an tábhacht a bhaineann le hacmhainn leithlisithe agus stórála carbóin earnáil talamhúsáide na hÉireann a mhéadú. Ina theannta sin, aithnítear i Measúnú Riachtanais na hÉireann an gá atá le cleachtais bhainistíochta a ghlacadh chun sláinte na hithreach a fheabhsú.

Is é cuspóir an Bhirt um Ionchorprú Tuí ná feirmeoirí curaíochta a spreagadh chun leibhéil charbóin orgánach ithreach a mhéadú trí thuí ó bharrá gránach agus ráib síl ola a ghearradh agus a ionchorprú. Cuirfidh ionchorprú tuí le linn carbóin na hithreach. Beidh tionchar dearfach aige seo ar bhithéolaíocht na hithreach tríd an tionchar a bheidh aige ar struchtúr agus ar fheidhmiúlacht na hithreach, rud a chuideoidh freisin le coinneáil cothaitheach ithreach agus uisce feabhsaithe chomh maith le hathléimneacht in aghaidh creimeadh.

Bearta eile ó Cholún II a chuireann go mór le hAiltireacht Ghlas na hÉireann

Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta na hEorpa

I bhfianaise chineál na gComhpháirtíochtaí Eorpacha Nuálaíochta (EIPanna) agus chur chuige beartaithe na hÉireann maidir lena gcur chun feidhme faoin CSP, d'fhéadfadh an idirghabháil seo aghaidh a thabhairt ar na cuspóirí go léir a leagtar amach in Airteagal 6(1)(d), (e) agus (f). . Aithnítear é seo san anailís LLDB agus sa Mheasúnú Riachtanas. Shainaithin an Measúnú Riachtanas roinnt riachtanas ar féidir leis an idirghabháil seo cabhrú le tabhairt fúthu, lena n-áirítear:

- Cusp4.N1 (mar shampla, trí leasacháin cheimiceacha a laghdú agus bainistiú ísealdéine ar thailte féaraigh tosaíochta);
- Cusp4.N2 (mar shampla, trí phleanáil ag leibhéal an tírdhreacha agus an dobharcheantair; bainistiú tailte móna agus bainistíocht draenacha);
- Cusp4.N4 (mar shampla, trí struchtúir athléimneachta dóiteáin a thabhairt isteach; pórtha dúchasacha a thabhairt isteach ar thalamh ard);
- Cusp5.N1, N2, N3, N4 (mar shampla, trí leasacháin a laghdú; bainistiú talún a fheabhsú; oiliúint a mhéadú; cláir bunaithe ar thorthaí chun feirmeoirí a dhreasú agus bainistíocht ar scála tírdhreacha/dobharcheantar) agus
- Cuspóir 6N1 (mar shampla, trí chláir bunaithe ar thorthaí a chur i bhfeidhm i réimsí/bearta ábhartha do shuíomhanna geimhrithe d'éin).

Déanfar tuilleadh forbartha ar théamaí tar éis comhairliúcháin le geallsealbhóirí de réir mar a théann an clárthréimhse ar aghaidh, rud a cheadóidh deiseanna chun rannchuidiú níos mó fós a thabhairt do chuspóirí comhshaoil agus athraithe aeráide. Mar sin féin, is féidir le hÉirinn a dhearbhu cheana féin:

- tabharfar aghaidh ar cháilíocht an uisce trí Ghlaio EIP ar théama ar leith. Beidh sé seo ar chomhréim le gealltanais na hÉireann faoin Dréacht-3ú Timthriall RBMP 2022-2027, a shainaithníonn spriocréimsí cosanta.
- tabharfar aghaidh ar an tosaíocht phráinneach chaomhnaithe agus ar na sainriachtanais maidir le Póraí Pórúcháin trí Ghlaio EIP le téama sonrath.

Faoin CSP, tá sé beartaithe ag Éirinn líon na dtionscadal Grúpa Oibriúcháin EIP comhshaoil a mhéadú go suntasach i gcomparáid leis an gclár ó 2014-2020. Tá Éire ag díriú ar 30 Grúpa Oibriúcháin EIP comhshaoil do 2023-2027 i gcomparáid le 22 atá i bhfeidhm faoi chlár 2014-2020. Léiríonn sé sin uailmhian atá méadaithe go suntasach maidir leis na cuspóirí comhshaoil agus a bhaineann leis an aeráid a leagtar amach in Airteagal 6, 1(d), (e) agus (f), go háirithe ós rud é go ndéanfar go leor de na EIPanna atá ann cheana a chomhchuimsiú i dtionscadail Chomhair AECM.

Clár Aistrithe Eolais agus Forbairt Ghairmiúil Leanúnach

Leanfaidh an Clár Aistrithe Eolais ar aghaidh ag tacú le foghlaim piar-go-piara idir feirmeoirí, comhairleoirí, agus saineolaithe ábhartha. Mar sin féin, beidh fócas níos mó ann thar raon ábhar comhshaoil agus aeráide.

Chun an t-athrú a éascú tuilleadh, cuirfear oiliúint ghairmiúil ar fáil i raon réimsí tríd an gclár um Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí Talmhaíochta, lena n-áirítear athrú aeráide (maolaithe agus oiriúnú); fuinneamh inbhuanaithe; cáilíocht aeir, ithreach agus uisce; caomhnú na bithéagsúlachta, agus glacadh le teicneolaíochtaí nua. Cabhróidh sé go mór le dul i ngleic leis an riachtanas seo a leanas a aithníodh in Anailís Riachtanas na hÉireann, Cuspóir.N1: Tuisicint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme a mhéadú.

Bearta eile ó Cholún I a chuireann go mór le hAiltireacht Ghlas na hÉireann

Cúnamh Próitéine

Cé go meastar go bhféadfaí é a bheith lasmuigh den Ailtireacht Ghlais, is fiú a thabhairt faoi deara go gcuirfidh idirghabháil Chúnamh Próitéine na hÉireann faoin CSP go mór le cur go mór le cuspóirí comhshaoil agus aeráide. Cabhróidh sé le haghaidh ar roinnt riachtanas a aithníodh sa Mheasúnú Riachtanas, lena n-áirítear Cusp4.N1, Cusp5.N1, Cusp5.N2 agus Cusp5.N3.

Tá méadú suntasach á dhéanamh ar an gcéatadán de bhuiséad Cholún I atá tiomnaithe don idirghabháil Cúnamh Próitéiní. Socraíonn an idirghabháil sprioc de 20,000 heicteár de bharr próitéine incháilithe a fhás agus a thacú go bliantúil faoi dheireadh thréimhse an chláir CSP, i gcomparáid le timpeall 10,000 heicteár faoi chlár CBT 2014-2020.

Soláthraíonn an idirghabháil Cúnamh Próitéin tacaíocht dhíreach airgeadais do tháirgeadh barraí próitéine incháilithe. Laghdaítear spleáchas na hÉireann ar fhoinsí próitéine allmhairithe trí thacaíocht a thabhairt do na barraí seo. Tá ról tábhachtach ag na barraí próitéine seo freisin maidir le nítrigin a shocrú ón atmaisféar, rud a fhágann go laghdaítear úsáid leasacháin nítrigine ceimiceacha sa bhliain atá i gceist agus sa bharr ina dhiaidh sin.

Rannhuidiú bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an CBT chun uailmhian comhshaoil níos airde a bhaint amach

Mar atá leagtha amach thuas, chun spriocanna comhshaoil agus aeráide na hÉireann a bhaint amach déanfar na hathruithe riachtanacha a sheachadadh trí mheascán de:

1. Dreasachtaí faoin CSP, chun **spreagadh agus éascú** athrú ;
2. Rialachán, chun **cheangal** athrú ;
3. Dreasachtaí margaidh/tionscail phríobháideacha, chun **duais** athrú ;
4. Forbairtí teicneolaíochta, chun **dlús a chur** athrú ;
5. Deiseanna Éagsúlaithe, chun **athneartú** athrú.

Is é an meascán ceart de na tiománaithe seo a sholáthróidh na feabhsuithe comhshaoil is éifeachtaí. Tá cuid de na bearta suntasacha lasmuigh den CSP a chuideoidh freisin le dul i ngleic le hard-uailmhian comhshaoil agus aeráide na hÉireann leagtha amach faoi na sainchuspóirí faoi seach thíos. Mar gheall ar a nádúr ilfheidhmeach, rannchuideoidh go leor de na bearta sin le níos mó ná ceann amháin de na cuspóirí sonracha comhshaoil agus aeráide atá leagtha síos don CSP.

SO4: Cur le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó

Foraoisiú

Leanfar ag maoiniú clár náisiúnta foraoisithe na hÉireann lasmuigh den CBT. Mar atá leagtha amach i bPlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann, leanfaidh Éire le foraoisiú a chur chun cinn chun plandú a mhéadú go ráta atá comhsheasmhach lena uailmhian 2030 a bhaint amach, agus ag cur le neodracht charbóin a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050. Chun é seo a bhaint amach forbrófar Clár Foraoiseachta náisiúnta nua.

Bearta eile chun Spriocanna Aeráide a bhaint amach

I dteannta leis na tacaíochtaí a chuirtear ar fáil faoin CSP, díreann cur chuige na hÉireann chun ár spriocanna aeráide a bhaint amach ar thrí thiománaí eile athraithe:

1) **Rialachán** - díreoidh sé seo go príomha ar lamháltais nítrigine a laghdú, úsáid éigeantach LESS agus úsáid seamair fosaithe nítrigine, lena n-áirítear i gcomhthéacs tabhairt isteach Clár Náisiúnta Leasacháin chomh maith le comhlíonadh leanúnach na Treorach Níotrátí.

2) **Dreasachtaí Margaidh/Tionscal Príobháideach** - Beidh ról suntasach ag dreasachtaí airgeadais ón tionscal chun athrú feirme a bhrú chun cinn. Tá roinnt dreasachtaí nua maidir le híocaíochtaí bónaís bithéagsúlachta á mbunú cheana féin. Leanann an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara de bheith ag plé leis an tionscal ar fhorbairt íocaíochtaí praghaís agus bónaís lena chinntiú go bhfuil spriocanna an tionscail ailínithe go daingean le spriocanna aeráide agus comhshaoil na hÉireann.

3) **Teicneolaíochtaí Nua, Nuálaíochta agus Deiseanna Éagsúlaithe** – Tá Éire muiníneach go bhfuil teicneolaíochtaí ar an bhfód ar féidir leo laghdú suntasach ar astuithe a bhaint amach. Beidh gá le dreasachtaí tionscail freisin chun a chinntiú go nglacfar go hiomlán leo ar leibhéal na feirme. Áirítear leis seo nuálaíochtaí amhail breiseáin beatha, éagsúlú ioncaim go réimsí ar nós Díleá Anaeróbach agus forbairt samhlacha feirmeoireachta Carbóin.

Réadlann Náisiúnta Carbóin Ithreach Talmhaíochta

Tá Éire dírithe ar chreat a fhorbairt chun feirmeoireacht carbóin a éascú sa todhchaí, go háirithe i bhfianaise an chomhréir ard d'ithreacha saibhir carbóin na hÉireann.

Ag baint úsáide as maoiniú ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, bhunaigh Teagasc, údarás forbartha talmhaíochta agus bia na hÉireann, Faireachlann Náisiúnta Carbóin Ithir Talmhaíochta na hÉireann in 2021.

Áireoidh an Faireachlann Carbóin Náisiúnta um Ithreach Talmhaíochta 17 Sreabh-Thúr Comhathraitheas Eddy suite ar láithreáin tagarmhairc lena n-áirítear tailte féaraigh talmhaíochta, ithreacha mianraí agus tailte móna. Soláthróidh na sonraí a ghinfeadh faisnéis chruinn, fhadtéarmach ar dhinimic charbóin chórais talmhaíochta na hÉireann. Comhlánóidh sé freisin taighde eile ar ghás ceaptha teasa atá á dhéanamh maidir le talmhaíocht.

Tríd is tríd, cuirfidh an Faireachlann Náisiúnta Carbóin Ithreach Talmhaíochta Éire ar thús cadhnaíochta i dtaighde idirnáisiúnta carbóin agus beifear in ann:

- Feabhsú ar thomhas, ar shamhaltú agus ar mhapáil ar ghlacadh agus ar scaoileadh carbóin ó thalamh talmhaíochta.
- Measúnú cruinn ar leithlisiú carbóin de réir coinníollacha aeráide, cineál ithreach agus cleachtais bhainistíochta talmhaíochta.
- Tuiscint níos fearr ar éifeachtúlacht na mbeart maolaithe chun leithlisiú carbóin a mhéadú.
- Fardal náisiúnta agus coigeartú fachtóir astaíochta.
- Ceadaigh do rannpháirtíocht sa [Líonra AE ICOS \(Córas Comhtháite Breathnaithe Carbóin\)](#).

Teagasc Signpost Programme

Is feachtas ilbhliantúil é clár Signpost Teagasc chun gníomhaíocht aeráide a threorú ag feirmeoirí uile na hÉireann. Is clár comhoibrítheach é, faoi cheannas Teagasc, ina bhfuil comhpháirtíocht de bhreis is 30 cuideachta agus eagraíocht ó earnáilagraibhia na hÉireann.

Is iad cuspóirí an chláir:

- Ceannaireacht agus tacaíocht a thabhairt don aistriú ó fheirmeoireacht na hÉireann i dtreo chórais feirmeoireachta níos inbhuanaithe;
- astaíochtaí GHG talmhaíochta agus amóinia a laghdú,
- Tionchair dhiúltacha eile na talmhaíochta ar an gcomhshaoil a laghdú, go sonrach, cáilíocht uisce a fheabhsú agus bithéagsúlacht a fheabhsú; agus
- Costais a laghdú agus corrlaigh ón bhfeirmeoireacht a fheabhsú.

Tá dhá ghné leis an gclár:

1. Líonra de 100 Feirm Chomhartha, a fheidhmíonn mar fheirmeacha taispeána a thaispeánann teicneolaíochtaí atá bunaithe ar eolaíocht agus mar shuíomhanna le haghaidh tomhais charbóin. Díreoidh na Feirmeacha Comharthaíochta seo an bealach chun cinn i dtreo na feirmeoireachta cliste ó thaobh na haeráide de, agus tá siad lárnach don dara eilimint, i.e.
2. Tá sé mar aidhm ag an bhfeachtas Comhairleach Comharthaí, na feirmeoirí go léir a chur i dteagmháil agus tacú leo bogadh i dtreo córais feirmeoireachta níos inbhuanaithe.

SO5: Forbairt inbhuanaithe agus bainistiú éifeachtach ar acmhainní nádúrtha

Glacann Éire cur chuige críoch iomlán i leith chur i bhfeidhm na Treorach Níotráití trína Clár Gníomhaíochta Níotráití (2018-2021). Tá Éire i mbun caibidlíochta faoina 5 faoi láthairⁱⁱ Clár Gníomhaíochta Níotráití.

Murab ionann agus an chuid is mó de Bhallstáit eile an AE, tá bearta i Rialacháin Níotráití na hÉireann a rialaíonn Nítrigin agus Fosfar araon, agus leagann na bearta seo síos an bonnlíne rialála do gach feirmeoir in Éirinn maidir le cosaint uiscí. Fostaíonn sé seo na feirmeoirí is déine nach mbíonn go traidisiúnta ag dul isteach sna príomhscéimeanna agra-chomhshaoil nó nach mbíonn íocaíochtaí CBT á bhfáil acu.

Beidh príomhról ag an gClár Gníomhaíochta um Níotráití maidir le gealltanais na talmhaíochta i leith na spriocanna a leagadh síos faoin gCreat-Treoir Uisce go dtí 2027 a chomhlíonadh agus beidh sé ar aon dul le tiomantas an CSP do chobhsú agus do chosaint cháilíocht an uisce ó thalmhaíocht.

Bainfear amach an sprioc maidir le leathadh sciodair astaíochtaí ísle trí mheascán de Rialachán faoin gClár Gníomhaíochta Níotráití atá beartaithe agus, i gcás na bhfeirmeoirí sin nach bhfuil faoi réir ceanglais rialála, dreasachtaí faoin AECM agus faoin Scéim Infheistíochta Caipitil. Ina theannta sin, laghdóidh an dréacht-Chlár Gníomhaíochta Níotráití atá molta leibhéil amhphróitéine in aistí bia beostoic agus athbhreithneoidh sé aschur nítrigine orgánach na mBó Déiríochta, ag laghdú an ráta stocála do chohórt feirmeoirí. Ar leithligh, meastar go laghdóidh dreasachtaí tionscail meánaois maraithe bó-ainmhithe, rud a bhainfidh laghduithe breise amach ar astuithe amóinia.

An Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta (ASSAP)

Tionscnamh nuálach de chuid Rialtas/tionscail na hÉireann a bunaíodh in 2018 is ea an Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta (ASSAP). Is tionscnamh comhoibríoch é, a bhfuil raon páirtithe leasmhara páirteach ann chun feabhsúcháin ar cháilíocht an uisce a éascú.

Bhí gealltanais soiléir i gceist leis an ASSAP agus chuir sé acmhainní ar fáil ar dtús de 30 Comhairleoir Inbhuanaitheachta Talmhaíochta, 20 acu maoinithe ag Rialtas na hÉireann agus 10 gcinn ag an Tionscal Déiríochta. Ina theannta sin, tá ochtar comhairleoir breise geallta go sealadach ag an Tionscal Déiríochta ó 2022 i leith. Tá sé seo roimh chlár don todhchaí a chaibidil agus léiríonn sé luach an chur chuige seo do chosaint uiscí.

Tá na Comhairleoirí ASSAP ag cur dea-chleachtas ar an bhfeirm chun cinn d'fheirmeoirí i 190 'Limistéar Gníomhaíochta' sa 2 réimse reatha.nd timthriall an Phlean Bainistíochta Abhantraí a d'aithin an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC), áit a bhfuil stádas an uisce i mbaol dul in olcas. Tá feirmeoirí ag baint leasa as an tseirbhís seo laistigh de na 'Réimsí Gnímh' ar bhonn deonach agus cuirtear comhairle duine le duine ar fáil dóibh ar chailleanais chothaitheach ag leibhéal na feirme a laghdú, trí ghníomhartha nítrigine agus fosfar/dríodar araon.

Tá oiliúint chuimsitheach faighte ag gach comhairleoir ón EPA agus ó Theagasc chun cur chuige coiteann a chinntiú. Tá an próiseas teagmhála leis na pobail níos leithne agus le feirmeoirí araon sna 190 'Limistéar Gníomhaíochta' ar siúl le trí bliana anuas. Tá maoiniú le haghaidh an chlár le dul in éag in 2022, ach tá na daoine atá páirteach ann faoi láthair ag fiosrú an bhféadfaí an clár a shíneadh chun comtharlú le tréimhse an CSP.

Maoiniú chun tacú le cáilíocht uisce i nGrúpscéimeanna Uisce (GWS) Dobharcheantair Uisce Óil

Tá Rialtas na hÉireann ag maoiniú faoi láthair (go dtí deireadh 2023) cur i bhfeidhm gníomhaíochtaí cosanta foinse uisce óil spriocdhírthe i ndobharcheantair ghrúpscéimeanna uisce mar chuid de straitéis cosanta foinse de chuid Chónaidhm Náisiúnta na nGrúpscéimeanna Uisce. Soláthraíonn sé seo tacaíocht phraiticiúil i dtreo chosaint cháilíocht an uisce óil, feabhsú na bithéagsúlachta agus gníomhaíocht aeráide. Soláthraíonn an tionscnamh deis freisin cineálacha cur chuige nua agus nuálaíochta a thriail a d'fhéadfaí, dá n-éireadh leo, a ghlacadh ar bhealach níos ginearálta chun cabhrú le hÉirinn a cuspóirí Creat-Treorach Uisce a bhaint amach mar atá leagtha amach sa RBMP atá beartaithe chomh maith le heolas a chur ar fáil d'fhorbairt gníomhaíochtaí agra-comhshaoil sa todhchaí.

Tá an maoiniú seo dírithe ar sheacht ndobharcheantair ghrúpscéim uisce a thagann laistigh de, nó gar do, Réimsí Tosaíochta le haghaidh Gníomhaíochta reatha atá sainithe i 2 cheantar na hÉireann.nd RBMP. Bíonn tionchar mór ag brúnna talmhaíochta ar na dobharcheantair seo.

SO6: rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

Níl sé ar intinn ag Éirinn tionscadail LIFE a mhaoiniú tríd an CSP. Mar sin féin, samhlaíonn Éire comhlántacht láidir idir a cuid idirghabhálacha CSP agus a tionscadail LIFE reatha, lena n-áirítear Tionscadail Dúlra Straitéiseacha (SNaP).

Dhá thionscadal LIFE ar mhórscála ar cuireadh tús leo in 2021 is ea Wild Atlantic Nature LIFE IP agus Traon LIFE. Tá sé mar aidhm ag tionscadal Dúlra an Atlantaigh Fhiáin tacú le bainistiú gnáthóg cuí agus íogair i limistéir bhratphortach in iarthar agus iarthuaisceart na hÉireann trí scéim íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí mar aon le tacaíochtaí agus nuálaíochtaí pobail eile. Tá Traonach LIFE ag obair freisin le feirmeoirí agus úinéirí talún chun feabhas a chur ar choinníollacha gnáthóige agus ar raon limistéar an Traonaigh in iarthar agus iarthuaisceart na tíre.

Leanfaidh Éire ag féachaint le bheith rannpháirteach i dtionscadail LIFE agus i dTionscadail Horizon amach anseo a chuirfidh leis an gcuspóir feabhas a chur ar bhithéagsúlacht, aeráid, agus cáilíocht uisce agus cuspóirí comhshaoil eile chun tacú leis an aistriú go neodracht carbóin.

Ardán Gnó agus Bithéagsúlachta

Tá an t-ardán Gnó agus Bithéagsúlachta a bhunaigh Caipiteal Nádúrtha Éireann, feithicil a fhaigheann tacaíocht ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, ag obair chun gnólachtaí níos mó san earnáil agra-eacnamaíoch a spreagadh chun feachtais agus gníomhartha atá feasach ar an mbithéagsúlacht a ghlacadh, lena n-áirítear cruthú gnáthóg nó bainistíocht athraithe. cleachtais.

3.1.4 Míniú ar an gcaoi a bhfuil sé i gceist go rannchuideoidh ailtireacht chomhshaoil agus aeráide Phlean Straitéiseach CBT le spriocanna náisiúnta

fadtéarmacha atá leagtha amach sna hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XI nó a dhíorthaíonn uathu.

Tá rannchuidiú agus comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach CBT agus bearta gaolmhara lasmuigh den CBT maidir leis na hionstraimí reachtacha dá dtagraítear in Iarscríbhinn XIII leagtha amach thíos faoi na ceannteidil seo a leanas:

1. Éin agus Gnáthóga Nádúrtha
2. Uisce
3. Caighdeán an Aeir
4. Athrú Aeráide
5. Fuinneamh In-athnuaite agus Éifeachtúlacht Fuinnimh
- 6.

1. Birds agus Gnáthóga Nádúrtha

Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú

Treoir 92/43/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus fána agus flóra fiáine a chaomhnú

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

Arna chur chun feidhme i gComhthéacs Éireannach trí Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha), 2011-2021.

Spriocanna sonracha sa Treoir nó sna Treoracha agus/nó sa phlean náisiúnta

Sainmhíniú agus cosaint sainghnáthóga agus fána nádúrtha aa bhaineann le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha), 2011-2021.

Leagann straitéis forbartha agraibhia reatha na hÉireann amach sprioc go dtabharfar tosaíocht do 10% de limistéar feirmeoireachta na hÉireann faoi 2030 don bhithéagsúlacht, scaipthe ar fud na bhfeirmeacha go léir ar fud na tíre. Táthar ag súil go mbainfear an sprioc seo amach go luath trí chur i bhfeidhm an CSP.

Baineann na brúnna is mó a mbíonn tionchar acu ar ghnáthóga le cleachtais talmhaíochta, ar nós ró-innilt/tearc-innilt, tréigean talún agus diansaothrú talmhaíochta. Tá stádas caomhantais reatha na ngnáthóg talmhaíochta an-íseal le 100% de na gnáthóga a chatagóiriú mar 'Mífhabhrach' in 2013-2018. Táthar ag súil go léireoidh 30% ar a laghad de ghnáthóga talmhaíochta a bhfuil stádas neamhfhabhrach acu treochtaí feabhsaithe i dtreo stádas fabhrach a bhaint amach faoi 2030 (tréimhse tuairiscithe 2025-2030). Príomheilimint chun rathúlacht a thiomáint is ea na Tionscadail Chomhoibrithe AECM atá molta do réimsí sainithe ardtosaíochta.

Ranníocaíocht agus Comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach an CBT

Riachtanais Ábhartha a aithníodh i Measúnú Riachtanas na hÉireann:

Cusp6.N1: Gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann (H+L) a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí:

Faoi Choinníoll, Colún I agus Colún II tá roinnt idirghabhálacha á moladh ag Éire chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo chomh maith le ceanglais Threoir 2009/147/CE agus Threoir 92/43/CEE. Comhlánófar iad seo le gníomhaíochtaí lasmuigh den CSP.

Coinníollacht

Tá SMR 3 agus 4 ábhartha.

Tá feidhm ag SMR 3 maidir le gach feirmeoir agus tailte áirithe agus baineann rialacha breise le 154 Limistéar faoi Chosaint Speisialta (SPAanna) d'Éin. De réir agus chun tacú leis an gCreat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021 do Natura 2000 in Éirinn, áireofar le rialuithe SMR 3 seiceálacha ar ghníomhartha óna dteastaíonn toiliú (ARCanna) i láithreáin SPA ainmnithe agus seiceálacha ar gach feirm le haghaidh fianaise ar ghníomhaíochtaí ar dóigh dóibh a bheith ina gcúis. suaitheadh a chuireann isteach ar Éin, mar shampla gearradh fála le linn shéasúr neadaithe na n-Éan.

Maidir le SMR 4 tá gréasán de 439 láithreán ag Éirinn faoi láthair atá roghnaithe lena gcaomhnú mar Limistéir Chaomhantais Speisialta (LCS) agus atá glactha ag an gCoimisiún mar láithreáin a bhfuil tábhacht phobail leo. Ón 14 Iúil 2020, tá 276 láithreán ainmnithe go foirmiúil le hIonstraim Reachtuil mar Limistéir Chaomhantais Speisialta agus tá an próiseas ainmniúcháin foirmiúil do na 163 cinn eile fós ar siúl (PAF 2021). De réir an PAF do Natura 2000 in Éirinn, áireofar le rialuithe SMR 4 seiceálacha ar ghníomhartha infhógartha óna dteastaíonn toiliú i láithreáin SAC ainmnithe.

Chun na rialuithe faoi SMR 3 agus 4 a neartú, beidh níos mó béime ar spriocdhírú ar rialuithe chun éifeachtacht a chinntiú. Bainfear é seo amach trí fhaisnéis nua a bhaineann le SMR 3 agus/nó 4 a bhreithniú, ionchur ó na comhlachtaí ábhartha, meastóireacht ar thoradh rialuithe san am a chuaigh thart agus nós imeachta éifeachtach um anailís riosca sa phróiseas roghnúcháin. Ina theannta sin, a luaithe a bheidh Seiceálacha Trí Mhionatóireacht bunaithe ar cheanglais áirithe, éascóidh sé feidhmiú níos forleithne ar rialuithe a bhaineann le gníomhaíochtaí laistigh de SPAanna agus LCSanna. Ina theannta sin, cuirfear plean cumarsáide i bhfeidhm chun feirmeoirí a chur ar an eolas faoina n-oibleagáidí ar Limistéir faoi Chosaint Speisialta agus LSCanna ainmnithe.

Tá SMR 3 agus 4 ag teacht le agus ag tacú le Measúnú Riachtanais CSP na hÉireann Cuspóir 6.N1. Tá siad ar aon dul le Moladh CSP an Choimisiúin d'Éirinn maidir le feabhas a chur ar stádas caomhantais tailte féaraigh agus fraochmhá.

I measc na mbeart Coinníollach eile a chuirfidh go mór leis an réimse seo tá GAECanna 1, 2, 8 agus 9.

Éicea-Scéim

Beidh ar fheirmeoirí ar mian leo páirt a ghlacadh san Éicea-Scéim dhá chleachtas talmhaíochta Éicea-Scéim a thabhairt chun críche. Tógfaidh ceann de na roghanna seo ar Choinníoll tríd an rogha 7% ar a laghad den talamh a chaitheamh ar spás don dúlra (gnéithe tírdhreacha agus limistéir neamhtháirgiúla ag tógáil ar riachtanais faoi GAEC 8). Feirmeoirí ar mian leo 10% dá gcuid talún a chaitheamh ar spás don dúlra i mbliain ar leith, ní bheidh orthu cleachtas Éicea-Scéim eile a chur i gcrích. Cleachtas talmhaíochta roghnach eile faoin Éicea-Scéim is ea crainn/fálta sceach a chur, a sholáthróidh breis foinsí bia agus suíomhanna neadaithe le himeacht ama nuair a bhunófar agus a chothabhálfar iad. Rogha eile is ea táirgeadh fairsing beostoic ina gcaithfidh feirmeoir ráta stocála íseal a choinneáil. Ina theannta sin, beidh tairbhí bithéagsúlachta ag baint le cur báistí ilspeicis mar chleachtas talmhaíochta.

Agus é mar aidhm leis an oiread feirmeoirí agus is féidir a fhostú, cuirfidh an tÉicea-Scéim go mór le dul i ngleic le Cuspóir 6.N1.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

- **R.31** Gnáthóga agus speicis a chaomhnú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a thacaíonn le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta, lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV.
- R.34: Gnéithe tírdhreacha a chaomhnú

AECM

Cuirfidh Tionscadail Chomhoibrithe Ginearálta AECM agus AECM leis an réimse seo.

Tá struchtúr an AECM deartha chun idirdhealú a dhéanamh idir na tosaíochtaí gnáthóige agus speiceas faoi chineálacha éagsúla bainistíochta feirme. Tá an AECM roinnte ina dhá chur chuige oibríochtúla ar leith mar a leanas:

1) Déanfar bainistiú ar thalamh ina bhfuil cion ard de ghnáthóg leathnádúrtha chun é seo a léiriú. Sainmhíníodh ocht limistéar tionscadail chomhoibrithe i limistéir ina bhfuil gnáthóg leathnádúrtha ard agus déanfar iad seo a bhainistiú trí Thionscadail Chomhoibrithe trí scéimeanna íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí faoi stiúir áitiúil a bheidh deartha ag Foirne Tionscadail tiomnaithe chun an gnáthóg agus an gnáthóg ar leith a léiriú. ceanglais speiceas ar leibhéal áitiúil agus i gcomhréir le Creat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021. Déanfaidh feirmeoirí atá rannpháirteach i gComhar AECM bearta feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair shaincheaptha sna Limistéir Chomhoibrithe AECM. Ina theannta sin, i gcás inarb iomchuí, beidh siad in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí Ginearálta AECM atá leagtha amach thíos.

2) Tá na gníomhaíochtaí san AECM Ginearálta deartha chun feabhas a chur ar chainníocht agus ar cháilíocht na ngnáthóg bithéagsúlachta talún feirme a thacaíonn le speicis éan talamh feirme i gcomhréir le Creat Gníomhaíochta Tosaíochta (PAF) 2021. Áirítear ar ghníomhaíochtaí ábhartha faoi AECM Ginearálta: Bainistíocht ar Natura príobháideach; Coimíneacht; Féarach ionchuir íseal; Féarach móna le hionchur íseal; Féarach buan ar féarach forleathan; Crainn a Phlandáil; Fálta sceach nua a chur; Athnuachan Fálta Sceach (Barnadh Fálta Sceach agus Leagan Fálta Sceach); Imeall Féaraigh – Arúil nó Féarach; Bainistiú comhshaoil ar bhreanar curaíochta; Síol seagalfhéar leagtha mar bhia geimhridh d'éin; Cinn tíre arbhair gan fómhar; Imeall Féaraigh – Arúil nó Féarach; Bainistiú comhshaoil ar bhreanar curaíochta; Coinnle Farae Brassica; Bia éan geimhridh; Coinleach thar an gheimhridh; Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa; Ag plandáil úllord traidisiúnta. Breathnaíodh ar liostaí nuashonraithe de speicis Dearga agus Ómra na hÉireann maidir le hÉin Imní Chaomhnaithe na hÉireann agus raon agus sonraíocht na ngníomhartha á bhforbairt chun riachtanais éiceolaíochta na speiceas éan talamh feirme a chlúdach. Nuair a bhíonn gá le riachtanais shaincheaptha breise tabharfar aghaidh orthu seo trí ghníomhaíochtaí sonracha .i. Boscaí Scréachóige Reilige agus oideas Géanna agus Ealaí.

Déanfar na gníomhaíochtaí atá beartaithe le haghaidh AECM Ginearálta a dheardh le comhairle agus saineolas maidir le measúnú éiceolaíoch. Cuirfear oiliúint shainordaitheach chomhairleoirí, lena n-áirítear an chomhairle éiceolaíoch is déanaí, agus oiliúint ar úsáid chóras TF na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara ar fáil do phleanálaithe feirme cláraithe chun a chinntiú go mbeidh aon ghníomhartha beartaithe a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Láithreán Eorpach. déanfar iad a scagadh don riosca ionchasach sin.

Léireoidh córais TF na Roinne aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Shuíomh Eorpach agus cuirfear na gníomhartha molta seo in iúl lena mbreithniú tuilleadh.

Ina theannta sin, beidh saineolas éiceolaíochta ag na Tionscadail Chomhoibrithe AECM mar chuid den fhoireann tionscadail comhair. Cuirfidh an fhoireann tionscadail seo tacaíocht leanúnach ar fáil d'fheirmeoirí i gComhar AECM.

Comhaontaíodh na réimsí tosaíochta AECM agus na gníomhartha a aithníodh i ndlúthchomhar le Seirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra na hÉireann.

Beidh oiliúint éigeantach rannpháirtithe AECM, agus oiliúint dheonach ina dhiaidh sin, tábhachtach freisin chun seachadadh éifeachtach gníomhaíochtaí faoin dá chur chuige thuas a chinntiú.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

- **R.31** Gnáthóga agus speicis a chaomhnú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais bhainistíochta a thacaíonn le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV.
- **R.33** Bainistíocht Natura 2000 a fheabhsú: Sciar de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaíthe.
- **R.34** Gnéithe tírdhreacha a chaomhnú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear faoi cheangaltais chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fáлта sceach agus crainn.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Tairgeann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach íocaíocht as tiontú go feirmeoireacht orgánach agus íocaíocht chothabhála chun tiomantas leanúnach do tháirgeadh orgánach a spreagadh. Éascaíonn an Scéim deireadh a chur le leasachán ceimiceach agus úsáid lotnaidicídí ceimiceacha ar thalamh orgánach agus cuireann sé córais feirmeoireachta níos inbhuanaithe chun cinn. Cabhróidh méadú ar an limistéar faoi tháirgeadh orgánach ó níos lú ná 2% de UAA go 7.5% de UAA thar thréimhse an CSP le feabhsú na bithéagsúlachta.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.29 Forbairt na talmhaíochta orgánach: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach, le deighilt idir cothabháil agus tiontú

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha

Leanfaidh idirghabháil na Limistéar faoi Shrianta Nádúrtha agus Sonracha ag tabhairt íocaíochtaí do thairbhíthe i limistéir ainmnithe.

Tá cruatan suntasacha le sárú ag lucht feirmeoireachta i limistéir shainithe de bharr fachtóirí lena n-áirítear topagrafaíocht dheacair, fadhbanna aeráide agus drochchoinníollacha ithreach. Tríd an riachtanas íosráta stocála, spreagfaidh íocaíochtaí faoin scéim seo bainistíocht leanúnach ar an talamh talmhaíochta seo, ag cur le bithéagsúlacht chomh maith le córais inbhuanaithe feirmeoireachta a chothabháil agus a chur chun cinn.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

- **R.31** Gnáthóga agus speicis a chaomhnú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais bhainistíochta a thacaíonn le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV.
  - **R.31** Gnáthóga agus speicis a chaomhnú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a thacaíonn le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta, lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV.
  - **R.34:** Gnéithe tírdhreacha a chaomhnú

Déanfar tuilleadh forbartha ar théamaí do ghlaonna ar Thionscadail EIP tar éis comhairliúcháin le geallsealbhóirí de réir mar a théann an clárthréimhse chun cinn chun an rannchuidiú le cuspóirí

comhshaoil agus athraithe aeráide a uasmhéadú. Mar sin féin, is féidir le hÉirinn a dheimhniú cheana féin go dtabharfar aghaidh ar an tosaíocht phráinneach chaomhnaithe agus ar na riachtanais shonracha maidir le Póraitheoirí Pórúcháin trí Ghlaio EIP ar théama ar leith. Beidh sé de chumas ag glaonna EIP eile aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna ábhartha eile, mar shampla,

- Cur chuige nuálaíoch maidir le hoibriú ar thailte móna feirme.
- Cláir bunaithe ar thorthaí a chur i bhfeidhm i réimsí/bearta ábhartha do shuíomhanna geimhrithe d'éin.
- Cur chuige nuálaíoch i leith feirmeoireachta sna calaí agus conas na héanlaith agus na gnáthóga éagsúla atá ann a chosaint.
- Cur chuige nuálaíoch maidir le feirmeoireacht i gceantair chósta.

Tá sé beartaithe ag Éirinn 30 tionscadal de chuid Ghrúpa Oibriúcháin EIP comhshaoil a bheith aici faoin CSP. Is méadú suntasach é seo i gcomparáid leis an RDP roimhe seo go háirithe i bhfianaise an líon suntasach gníomhartha EIP roimhe seo a bhainfear amach anois faoi Chomhoibriú AECM.

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

níl sé beartaithe ag Éirinn tionscadail LIFE a mhaoiniú tríd an CSP; Mar sin féin, samhlaíonn Éire comhlántacht láidir idir a cuid idirghabhálacha CSP agus a tionscadail LIFE reatha lena n-áirítear Tionscadail Dúlra Straitéiseacha (SNaP).

Dhá thionscadal LIFE ar mhórsála ar cuireadh tús leo in 2021 is ea Wild Atlantic Nature LIFE IP agus Traon LIFE. Tá sé mar aidhm ag tionscadal Dúlra an Atlantaigh Fhiáin tacú le bainistiú gnáthóg cuí agus íogair i limistéir bhratphortach in iarthar agus iarthuaisceart na hÉireann trí scéim íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí mar aon le tacaíochtaí agus nuálaíochtaí pobail eile. Tá Traonach LIFE ag obair freisin le feirmeoirí agus úinéirí talún chun feabhas a chur ar choinníollacha gnáthóige agus ar raon limistéar an Traonaigh in iarthar agus iarthuaisceart na tíre.

Leanfaidh Éire ag féachaint le bheith rannpháirteach i dtionscadail LIFE agus i dtionscadail Horizon amach anseo a chuirfidh leis an gcuspóir feabhas a chur ar bhithéagsúlacht, aeráid, agus cáilíocht uisce agus cuspóirí comhshaoil eile chun tacú leis an aistriú go neodracht carbóin.

Measúnú Tionchair Timpeallachta (EIA) (Talmhaíocht) Rialacháin

Baineann na Rialacháin EIA (Talmhaíocht) le trí chineál éagsúla gníomhaíochtaí;

- Athstruchtúrú ar ghabháil talún tuaithe
- Tosú ar thalamh neamhshaothraithe nó limistéir leathnádúrtha a úsáid le haghaidh diantalmhaíochta
- Oibreacha draenála talún ar thailte a úsáidtear le haghaidh talmhaíochta.

Mar thoradh air sin, tugann na Rialacháin EIA aghaidh ar ghnéithe áirithe atá lasmuigh de raon feidhme na Coinníolachta. Ní bhaineann na Rialacháin EIA, áfach, le míntíriú, inlíonadh nó draenáil bogaigh. Tá na gníomhaíochtaí seo faoi réir cead pleanála faoi na Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) (Uimh. 2) 2011 agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Leasú ar Phleanáil agus Forbairt) 2011.

Sa chás go bhfuil sé beartaithe tabhairt faoi aon cheann de na gníomhaíochtaí atá faoi réir na Rialachán EIA, agus go sáraíonn na hoibreacha beartaithe an tairseach méide le haghaidh scagadh atá leagtha amach sna Rialacháin, ní mór d'fheirmeoir iarratas ar scagadh a dhéanamh chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. .

Sa chás go bhfuil sé beartaithe tabhairt faoi aon cheann de na gníomhaíochtaí seo laistigh de, nó nuair a d'fhéadfadh an ghníomhaíocht difear a dhéanamh do NHA nó láithreán Natura atá beartaithe, ní mór

d'fheirmeoir iarratas a dhéanamh chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara le haghaidh scagadh beag beann ar mhéid an limistéir atá i gceist. .

Mar an gcéanna, i gcás nach sáraíonn na gníomhaíochtaí atá beartaithe na tairseacha méide, ach go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag na hoibreacha ar an gcomhshaol, ní mór d'fheirmeoir iarratas a dhéanamh chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

2.Uisce

Treoir 2000/60/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2000 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht Chomhphobail i réimse an bheartais uisce

Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huiscí a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

Tacaíonn Éire le seachadadh Threoir 2000/60/CE trí mheicníochtaí éagsúla. Trí chur i bhfeidhm na Treorach Níotráití (91/676/CEE) agus na Rialachán um Níotráití (IR 605/2017) arna leasú, tá Clár Gníomhaíochta Níotráití láidir ann a bhaineann le talmhaíocht a dhéanann foráil do chosaint uiscí ar thruailliú de bharr foinsí talmhaíochta. Tá an clár seo lánach chun spriocanna na Creat-Treorach Uisce a bhaint amach. Leasaíodh an Clár Gníomhaíochta um Níotráití reatha (2018-2021) chun treoir bheartais a sholáthar maidir le cáilíocht uisce a chosaint agus a chobhsú.

Tá an ceathrú athbhreithniú ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann ar siúl faoi láthair. Nuair a bheidh sé críochnaithe cinnteoidh sé rannchuidiú suntasach le spriocanna na Creat-Treorach Uisce. Cuirfear aon athruithe reachtacha i bhfeidhm tríd an gcoinníollacht de réir mar is iomchuí.

Spriocanna sonracha sa Treoir nó sna Treoracha agus/nó sa phlean náisiúnta

Cuireann na Rialacháin Níotráití cosc ar thruailliú uiscí ag nítrigin agus fosfar ó fhoinsí talmhaíochta agus ag an am céanna soláthraíonn siad comhsochair don aeráid, bithéagsúlacht agus cáilíocht an aeir.

Clúdaíonn an talmhaíocht os cionn 65% de thalamh na hÉireann agus is í an brú suntasach is minice i ndobharlaigh nach bhfuil spriocanna na Creat-treorach Uisce á gcomhlíonadh acu. Is iad na príomhfhadhbanna a eascraíonn as feirmeoireacht ná cailliúint ró-chothaitheach agus dríodar in uisce. Is gnách go mbíonn baint ag leibhéil iomarcacha fosfair agus dríodair le haibhneacha agus lochanna, agus is é an iomarca nítrigine an phríomhcheist d'inhir agus d'uiscí cósta.

Tá an tríú Plean Bainistíochta Abhantraí (RBMP) 2022-2027 de chuid na hÉireann le tabhairt chun críche in 2022. Tá sé beartaithe sa dréacht reatha gach ceann de 3,126 dobharlach na hÉireann a chosaint agus a athchóiriú chuig 'stádas maith' ar a laghad faoi 2027 (le roinnt díolúintí teoranta). Aithníonn an RBMP freisin 1,603 dobharlach atá catagóirithe mar 'i mBaol gan a gcuspóir comhshaoil de stádas maith nó ard-stádas a bhaint amach'. Is í an talmhaíocht an príomhbhrú suntasach a théann i bhfeidhm ar 1,000 de na dobharlaigh seo. Tá cailliúint nítrigine ó fhoinsí talmhaíochta ar cheann de na príomhchúiseanna leis an laghdú ar cháilíocht an uisce.

Bainfear amach trí idirghabhálacha iomadúla CSP a spriocdhíriú ar ghníomhaíochtaí sna 1,000 dobharlach, agus an laghdú ar chaillteanais chothaitheach dá bharr. Beidh ról le himirt ag creataí rialála ábhartha, agus ag cláir eile lasmuigh den CBT lena n-áirítear seirbhísí comhairleacha chun tionchar bhearta CSP a uasmhéadú.

Ranníocaíocht agus Comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach an CBT

Riachtanais Ábhartha a aithníodh i Measúnú Riachtanas na hÉireann:

Cusp5.N2: Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú

Faoi Choinníoll Colún I agus Colún II tá roinnt idirghabhálacha á moladh ag Éire chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo chomh maith le ceanglais Threoir 2000/60/CE agus Threoir 91/676/CEE ón gComhairle. Comhlánófar iad seo le gníomhaíochtaí lasmuigh den CSP.

Coinníollacht

Airteagal 11(3)(e) agus Airteagal 11(3)(h) maidir le ceanglais shainordaitheacha chun foinsí idirleata truaillithe ag fosfáití a rialú.

Bunaíonn SMR 2 bunriachtanais maidir le comhlíonadh Treoir 91/676/CEE ón gComhairle maidir le huisc a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta: Airteagal 4 agus 5.

Tá SMR 1 agus 2 ag teacht le agus ag tacú le Measúnú Riachtanais CSP na hÉireann Cusp5.N2. Tá siad ar chomhréim freisin le Moladh CSP an Choimisiúin d'Éirinn maidir le feabhas forleathan ar bhainistiú cothaitheach a chinntiú. Áirítear le rialuithe faoi SMR 1 seiceálacha ar phointí asbhainte uisce agus foinsí idirleata a d'fhéadfadh a bheith ina gcúis le truailliú. Áirítear le rialuithe faoi SMR 2, inter alia, seiceálacha ar chomhlíonadh maidir le stóráil agus láimhseáil leasacháin orgánacha, feidhmeanna leasacháin orgánacha agus saorga (tréimhsí dúnta, stiallacha maolánacha, taifid, etc), srianta ar threabhadh le linn tréimhsí áirithe agus bunú an chlódaigh ghlais. .

Cruthaíonn SMRanna 1 agus 2 agus GAEC 4 le chéile na bunriachtanais maidir le cosaint uiscí ar thalamh feirme.

Déanfar na ceanglais faoi Choinníollacht a choigeartú nuair is cuí chun athbhreithniú leanúnach ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann a chur san áireamh.

Éicea-Scéim

Cabhróidh an tÉicea-Scéim le spleáchas ar nítrigin cheimiceach neamhorgánach a laghdú agus le feabhas a chur ar cháilíocht an uisce trí luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí as níos lú nítrigine ceimiceach a úsáid trí chleachtais talmhaíochta a bhaineann le táirgeadh fairsing beostoic, srian a chur le húsáid nítrigine ceimiceach, plandaíl barr(í) briste agus cur. bánseach ilspeicis. Ina theannta sin, spreagfaidh an tÉicea-Scéim úsáid níos mó a bhaint as Talmhaíocht Bheachtais, go háirithe úsáid a bhaint as leathadh/spraeálaithe leasacháin rialaithe GPS, a chinnteoidh an suíomh is fearr is féidir de leasacháin cheimiceacha/táirgí cosanta plandaí. Baineann cleachtas eile laistigh den Éicea-Scéim le sampláil ithreach agus aolú cuí. Cinnteoidh sé seo go mbeidh ithreacha ag an pH optamach is mó tairbhí maidir le húsáid éifeachtach agus éifeachtúil cothaitheach.

Agus é mar aidhm leis an oiread feirmeoirí agus is féidir a fhostú, cuirfidh an tÉicea-Scéim go mór le haghaidh a thabhairt ar Cusp5.N2.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.21 Cáilíocht an uisce a chosaint: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht na ndobharlach

R.22 Bainistiú inbhuanaithe cothaitheach: Sciar den limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach.

Cúnamh Próitéine

Cuidíonn an idirghabháil um Chúnamh Próitéin leis an réimse seo trí thacú le táirgeadh barraí próitéine incháilithe a bhfuil ról tábhachtach acu maidir le nítrigin a shocrú ón atmaisféar agus mar thoradh air sin laghdaítear úsáid leasacháin nítrigine ceimiceacha sa bhliain atá i gceist agus sa bharr ina dhiaidh sin. Tá sé mar aidhm ag an scéim seo tacú le 14,000Ha de bharr próitéine in 2023 ag ardú go 20,000 Ha faoi 2027.

AECM

Cuirfidh Tionscadail Chomhoibrithe Ginearálta AECM agus AECM leis an réimse seo.

Áirítear ar ghníomhaíochtaí ábhartha faoi AECM Ginearálta: Stiallacha/criosanna bruachánacha; Féarach Íseal-Ionchuir; Tailte Féaraigh Móna Ionchuir Íseal; Féarach buan arna bhainistiú go forleathan, Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa; Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS); Imeall féir ar thalamh arúil/féaraigh; Crainn a Phlandáil i Stiallacha/Criosanna Maolánacha nua; Gabháil barra; Bainistiú comhshaoil ar bhranar arúil.

Faoin AECM tá ocht gCeantar Comhoibrithe sainithe. Déanfar iad seo a bhainistiú trí Thionscadail Chomhoibrithe trí scéimeanna íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí faoi stiúir áitiúil a bheidh deartha ag Foirne Tionscadail tiomnaithe chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais shonracha ag leibhéal áitiúil. Déanfaidh feirmeoirí atá rannpháirteach i gComhar AECM bearta feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair shaincheaptha sna Limistéir Chomhoibrithe AECM. Ina theannta sin, i gcás inarb iomchuí, beidh siad in ann leas a bhaint as gníomhaíochtaí Ginearálta AECM a leagtar amach thuas.

Beidh oiliúint éigeantach AECM, agus oiliúint dheonach ina dhiaidh sin, tábhachtach chun seachadadh éifeachtach gníomhaíochtaí faoin dá chur chuige thuas a chinntiú. Beidh tacaíocht leanúnach ag feirmeoirí i gComhar AECM freisin ó Fhoireann Tionscadail áitiúil tiomnaithe.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.21 Cáilíocht uisce a chosaint: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe do cháilíocht na ndobharlach

R.22 Bainistiú inbhuanaithe cothaitheach: Sciar de thalamh talmhaíochta faoi cheangaltais a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Tairgeann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach íocaíocht as tiontú go feirmeoireacht orgánach agus íocaíocht chothabhála chun tiomantas leanúnach do tháirgeadh orgánach a spreagadh. Éascaíonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach deireadh a chur le leasachán ceimiceach chomh maith le deireadh a chur le húsáid lotnaidicídí ceimiceacha ar thalamh orgánach. Trí mhéadú ar an limistéar faoi tháirgeadh orgánach ó níos lú ná 2% de Limistéar Úsáidte Talmhaíochta (UAA) go dtí 7.5% de UAA thar thréimhse an CSP rannchuideofar go díreach le haghaidh a thabhairt ar Cusp5.N2.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.29 Forbairt na talmhaíochta orgánach: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach, le deighilt idir cothabháil agus tiontú

R.21 Cáilíocht an uisce a chosaint: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe do cháilíocht na ndobharlach

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar gheall ar an ardleibhéal maoinithe atá ar fáil sa RDP 2014-2020 arna leathnú faoi na socruithe idirthréimhseacha, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP ó 2025 go 2027 go príomha. Sna blianta seo, rannchuideoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le dul i ngleic le Cusp5.N2 trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí i saoráidí stórála cothaitheach, trealamh LESS agus trealamh beachtais feirmeoireachta.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.9 Nuachóiriú feirme: Sciar na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú

R.26 Infheistíochtaí a bhaineann le hacmhainní nádúrtha: Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram do na hacmhainní nádúrtha

Uasmhéadóidh sé seo an rannchuidiú le cuspóirí comhshaoil agus athrú aeráide. Is féidir le hÉirinn a dhearbhu cheana féin, áfach, go dtabharfar aghaidh ar cháilíocht an uisce trí Ghlaio EIP ar théama ar leith. Beidh sé seo ar aon dul le gealltanais na hÉireann faoi dhréacht 3rd Timthriall RBMP 2022-2027 a shainaithníonn limistéir spriocdhírthe le haghaidh cosanta.

Tá sé beartaithe ag Éirinn 30 tionscadal de chuid Ghrúpa Oibriúcháin EIP comhshaoil a bheith aici faoin CSP. Is méadú suntasach é seo i gcomparáid leis an RDP roimhe seo, go háirithe i bhfianaise an líon suntasach iar-thionscadail EIP a thiochfaidh chun cinn ina gComhar AECM.

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

Glacann Éire cur chuige críche uile i leith chur i bhfeidhm na Treorach Níotrátí trí Chlár Gníomhaíochta Níotrátí na hÉireann (2022-2025) agus tá a cuid 5 á geur i bhfeidhm faoi láthair.^ú Clár Gníomhaíochta Níotrátí a tugadh chun críche i mí an Mhárta 2022. Tá roinnt bearta neartaithe agus breise ann a théann níos faide ná na ceanglais a bhí sa NAP a bhí ag Éirinn roimhe seo. Murab ionann agus an chuid is mó de Bhallstáit eile an AE, tá bearta i Rialacháin Níotrátí na hÉireann a rialaíonn Nítrigin agus Fosfar araon agus leagann na bearta seo síos an bonnlíne rialála do gach feirmeoir in Éirinn maidir le cosaint uiscí. Fostaíonn sé seo na feirmeoirí is déine nach mbíonn go traidisiúnta ag dul isteach sna príomhscéimeanna agra-chomhshaoil nó nach mbíonn íocaíochtaí CBT á bhfáil acu.

Beidh príomhról ag an gClár Gníomhaíochta um Níotrátí maidir le gealltanais na talmhaíochta i leith na spriocanna a leagadh síos faoin gCreat-Treoir Uisce go dtí 2027 a chomhlíonadh agus ailíneoidh sé le gealltanais Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta do chobhsú agus do chosaint cháilíocht an uisce ón talmhaíocht. Níltear ag súil go dtabharfar tríú Plean Bainistíochta Abhantraí na hÉireann chun críche go dtí deireadh Ráithe 3 de 2022. Dúnadh comhairliúchán ar an dréachtphlean ar 31 Márta tar éis 1,400 aighneacht a fháil le breithniú agus an próiseas á thabhairt chun críche.

An Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta (ASSAP)

Tionscnamh nuálach de chuid Rialtas/tionscail na hÉireann a bunaíodh in 2018 is ea an Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta (ASSAP). Is tionscnamh comhoibríoch é, a bhfuil raon páirtithe leasmhara páirteach ann chun feabhsúcháin ar cháilíocht an uisce a éascú.

Bhí gealltanais soiléir i gceist leis an ASSAP agus chuir sé acmhainní ar fáil ar dtús de 30 Comhairleoir Inbhuanaitheachta Talmhaíochta, 20 acu maoinithe ag Rialtas na hÉireann agus 10 gcinn ag an Tionscal

Déiríochta. Ina theannta sin, tá 8 gcomhairleoir breise geallta go sealadach ag an Tionscal Déiríochta ó 2022, tá sé seo, sula ndéanfar idirbheartaíocht ar chlár don todhchaí agus léiríonn sé luach an chur chuige seo chun uiscí a chosaint.

Tá na Comhairleoirí ASSAP ag cur dea-chleachtas ar an bhfeirm chun cinn d'fheirmeoirí i 190 'Limistéar Gníomhaíochta' sa 2 réimse reatha.nd timthriall an Phlean Bainistíochta Abhantraí a d'aithin an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC), áit a bhfuil stádas an uisce i mbaol dul in olcas. Tá feirmeoirí ag baint leasa as an tseirbhís seo laistigh de na 'Réimsí Gnímh' ar bhonn deonach agus cuirtear comhairle duine le duine ar fáil dóibh ar chailleanais chothaitheach ag leibhéal na feirme a laghdú trí ghníomhartha nítrigine agus fosfar/dríodar araon.

Tá oiliúint chuimsitheach faighte ag gach comhairleoir ón EPA agus ó Theagasc chun cur chuige coiteann a chinntiú. Tá an próiseas teagmhála leis na pobail níos leithne agus le feirmeoirí araon sna 190 'Limistéar Gníomhaíochta' ar siúl le 3 bliana anuas. Tá maoiniú le haghaidh an chlár le dul in éag in 2022, ach tá na daoine atá páirteach ann faoi láthair ag fiosrú an bhféadfaí an clár a shíneadh chun comhtharlú le tréimhse an CSP.

Maoiniú chun tacú le cáilíocht uisce i nGrúpscéimeanna Uisce (GWS) Dobharcheantair Uisce Óil

Tá Rialtas na hÉireann ag maoiniú faoi láthair (go dtí deireadh 2023) cur i bhfeidhm gníomhaíochtaí cosanta foinse uisce óil spriocdhírthe i ndobharcheantair ghrúpscéimeanna uisce mar chuid de straitéis cosanta foinse de chuid Chónaidhm Náisiúnta na nGrúpscéimeanna Uisce. Soláthraíonn sé seo tacaíocht phraiticiúil i dtreo chosaint cháilíocht an uisce óil, feabhsú na bithéagsúlachta agus gníomhaíocht aeráide. Soláthraíonn an tionscnamh deis freisin cineálacha cur chuige nua agus nuálaíochta a thriail a d'fhéadfaí, dá n-éireadh leo, a ghlacadh ar bhealach níos ginearálta chun cabhrú le hÉirinn a cuspóirí Creat-Treorach Uisce a bhaint amach mar atá leagtha amach sa RBMP atá beartaithe chomh maith le heolas a chur ar fáil d'fhorbairt gníomhaíochtaí agra-comhshaoil sa todhchaí.

Tá an maoiniú seo dírithe ar sheacht ndobharcheantair ghrúpscéim uisce a thagann laistigh de, nó gar do, Réimsí Tosaíochta le haghaidh Gníomhaíochta reatha atá sainithe i 2 cheantar na hÉireann.nd Plean Bainistíochta Abhantraí. Bíonn tionchar mór ag brúnna talmhaíochta ar na dobharcheantair seo.

Treoir 2008/50/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Bealtaine 2008 maidir le cáilíocht an aeir chomhthimpeallaigh agus aer níos glaine don Eoraip

Treoir (AE) 2016/2284 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2016 maidir le hastaíochtaí náisiúnta truailleán atmaisféarach áirithe a laghdú, lena leasaítear Treoir 2003/35/CE agus lena n-aisghairtear Treoir 2001/81/CE

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

I dTreoir 2008/50/CE agus Treoir (AE) 2016/2284 foráiltear an creat dlíthiúil do bheartas aeir an AE. Tugtar cuntas ar spriocanna amóinia faoi Threoir (AE) 2016/2284 agus is iad na cinn is ábhartha don talmhaíocht.

Is í earnáil na talmhaíochta an fhoinsé amóinia is mó in Éirinn agus is ionann í agus breis is 99% d'astaíochtaí iomlána amóinia náisiúnta in 2019. Tháirg bainistíocht aoileach ainmhithe 48% d'astuithe amóinia ón talmhaíocht in 2019, nuair a cuireadh leasachán neamhorgánach, sloda séarachais agus aoileach ainmhithe i dtaisce agus a cuireadh ar ithreacha agus b'ionann an chuid eile (52%).

Is iad an daonra eallaigh den chuid is mó a chinneann treocht astaíochta amóinia na hÉireann. Chuir laghdú ar an daonra eallaigh agus caorach, chomh maith le laghdú ar úsáid leasacháin, le laghduithe ar astaíochtaí amóinia sa tréimhse 1999-2014. Mar sin féin, bhí astuithe ó 2015-2018 ag dul in airde mar fhreagra ar mhéadú ar mhéid tréada tar éis deireadh a chur le cuótaí bainne in 2015. Bhí buaic na n-astaíochtaí in 2018 ag 134.3 kt. Bhí na hastuithe amóinia ón earnáil talmhaíochta in 2019 14.0% níos airde ná na leibhéil astaíochta i 1990, ach bhí siad 7.2% níos ísle ná na buaicleibhéil in 2018.

Sainordaíodh an Clár Náisiúnta um Rialú ar Thruailliú Aeir (NAPCP) 2021 faoi Threoir (AE) 2016/2284 (Treoir NEC). Tá formáid an NAPCP leagtha síos ag an gCoimisiún Eorpach i gCinneadh cur chun feidhme (AE) 2018/1522. Is doiciméad teicniúil é an NAPCP a thugann breac-chuntas ar an mbealach a leanfaidh Éire chun comhlíonadh a gealltanais faoi Threoir (AE) 2016/2284 lena n-áirítear maidir le hamóinia ón talmhaíocht. Níl Éire ag súil le haon sárú leanúnach ar theorainneacha an Aontais Eorpaigh maidir le truailliú aeir sa todhcháí.

Cuimsíonn an cás le bearta breise (WAM) maidir le hastuithe amóinia MACC GHG Teagasc¹ mar go raibh sé san áireamh i bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2019 na hÉireann. Ní fholaíonn sé an MACC Amóinia Teagasc is déanaí² bearta (foilsithe Meán Fómhair 2020) ach táthar ag súil go ndéanfaidh siad seo an laghdú carnach breise a theastaíonn chun comhlíonadh a bhaint amach laistigh de réamh-mheastacháin oifigiúla 2021. Áiríodh le réamh-mheastacháin oifigiúla 2021 cás WAM na bearta is déanaí laistigh de MACC Amóinia Teagasc agus Treochlár na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara i dtreo Neodrach Aeráide “Ag Climatise” a thuar go gcomhlíontar sprioc laghdaithe astaíochtaí 2020 in 2022, agus comhlíonadh sprioc 2030 ag an am céanna. Tá sprioc laghdaithe astaíochtaí réamh-mheasta freisin.

Ina theannta sin, ó cuireadh isteach an NAPCP agus ó foilsíodh réamh-mheastacháin oifigiúla 2021, sainaithníodh bearta breise agus áiríodh iad sa nuashonrú ar Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 (foilsithe Samhain 2021). Níl tionchar iomlán na mbeart sin ar fad ar astaíochtaí amóinia reatha agus réamh-mheasta ionchorpraithe fós san fhardal náisiúnta astaíochtaí agus tuarascáil réamh-mheastacháin, ach cuirfear é sin i gcrích go luath in 2022.

Nóta¹: [Anailís-ar-Laghdú-Poitéinseal-na-Greenhouse-Astuithe-Gáis-sa-Gaeilge-Talmhaíocht-2021-2030.pdf \(teagasc.ie\)](#)

Nóta²: [NH3-Amóinia-MACC.pdf \(teagasc.ie\)](#)

Spriocanna sonracha sa Treoir nó sna Treoracha agus/nó sa phlean náisiúnta

Faoi Threoir (AE) 2016/2284 is iad na spriocanna ná laghdú 1% ar astaíochtaí amóinia faoi 2020 agus laghdú 5% ar astaíochtaí amóinia faoi 2030 (an dá cheann i gcomparáid le 2005).

Áirítear ar na Príomhmhéadrachtaí laistigh de Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 a chuireann le laghdú amóinia úsáid nítrigine ceimiceach ar fheirmeacha a laghdú, úiré chosanta a chur in ionad 65% de Níotráit Amóniam Cailciam, glacadh 90% de Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal (LESS), póru ainmhithe a fheabhsú, ag laghdú leibhéil amhphróitéine in aistí bia beostoic, ag laghdú meánaois maraithe bó ó 27 mí go 24 mí, agus ag méadú an limistéir ina ndéantar feirmeoireacht orgánach go 350,000 heicteár.

Ranníocaíocht agus Comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach an CBT

Riachtanais Ábhartha a aithníodh i Measúnú Riachtanas na hÉireann:

Cusp5.N1: Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailléin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe amóinia

Faoi Choinníoll, Colún I agus Colún II tá roinnt idirghabhálacha á moladh ag Éire chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo chomh maith le ceanglais Threoir (AE) 2016/2284. Comhlánófar iad seo le gníomhaíochtaí lasmuigh den CSP.

Coinníollacht

Tá an ceathrú athbhreithniú ar Chlár Gníomhaíochta Níotrátí na hÉireann ar siúl faoi láthair. Molann sé ceanglais mhéadaithe d'fheirmeoirí lena n-áirítear laghdú ar an tairseach déine beostoic chun úsáid éigeantach LESS. Déanfar na ceanglais faoi SMR 2 a choigeartú nuair is cuí chun athbhreithniú leanúnach ar Chlár Gníomhaíochta Níotrátí na hÉireann a chur san áireamh. Nuair a bheidh an Clár Gníomhaíochta Níotrátí tugtha chun críche áiritheofar rannchuidiú suntasach le Cusp5.N1.

Éicea-scéim

Beidh ar fheirmeoirí ar mian leo páirt a ghlacadh san Éicea-Scéim dhá chleachtas talmhaíochta Éicea-Scéim a thabhairt chun críche. Is é ceann de na cleachtais roghnacha seo Táirgeadh Beostoic Fhairsing. Laghdóidh sé seo astuithe amóinia. Cabhróidh roinnt roghanna Éicea-Scéim eile le laghdú ar úsáid nítrigine ceimiceach. I bhfianaise chomhréir an leathadh leasacháin nítrigine i bhfoirm Úiré laghdóidh sé seo go díreach astuithe amóinia. Is iad na roghanna a rannchuideoidh le laghdú ar úsáid nítrigine ceimiceach agus dá bhrí sin le laghdú ar astaíochtaí amóinia:

- Cleachtais Talmhaíochta 3: Úsáid Nítrigine Ceimiceach a Theorannú faoi bhun na rátaí caighdeánacha.
- Cleachtais Talmhaíochta 5: Úsáid scaiptheora leasacháin rialaithe GPS/spraeire.
- Cleachtais Talmhaíochta 6: Sampláil Ithir agus Aolú Cuí ar go léir heicteáir incháilithe
- Cleachtais Talmhaíochta 8: Cur Sliabh Ilspeicis.

Agus é mar aidhm leis an oiread feirmeoirí agus is féidir a fhostú, cuirfidh an tÉicea-Scéim go mór le dul i ngleic le Cusp5.N1.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.22 Bainistiú inbhuanaithe cothaitheach: Sciar den limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach.

AECM

Rannchuideoidh AECM Ginearálta freisin le Cusp5.N1. I measc na ngníomhaíochtaí ábhartha tá crios crann a chur chun amóinia a ghabháil ar chlós feirme chomh maith le LESS (nuair nach bhfuil sé riachtanach faoi Rialachán), Féarach Íseal-Ionchuir; Tailte Féaraigh Móna Ionchuir Íseal; Féarach buan ar féarach forleathan; Imeall féir; agus Bainistíocht Chomhshaoil ar Bhranar Arúil. Cuirfidh an AECM go mór le haghaidh a thabhairt ar Cusp5.N1.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.20 Caighdeán an aeir a fheabhsú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí amóinia a laghdú.

R.22 Bainistiú inbhuanaithe cothaitheach: Sciar de thalamh talmhaíochta faoi cheangaltais a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Tairgeann an Scéim Feirmeoireachta Orgánach íocaíocht as tiontú go feirmeoireacht orgánach agus íocaíocht chothabhála chun tiomantas leanúnach do tháirgeadh orgánach a spreagadh. Éascaíonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach deireadh a chur le leasachán ceimiceach ar thalamh orgánach. Trí mhéadú ar an limistéar faoi tháirgeadh orgánach ó níos lú ná 2% de Limistéar Úsáidte Talmhaíochta

(UAA) go dtí 7.5% de UAA thar thréimhse an CSP rannchuideofar go díreach le haghaidh a thabhairt ar Cusp5.N1.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.29 Forbairt na talmhaíochta orgánach: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach, le deighilt idir cothabháil agus tiontú.

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar atá leagtha amach thuas, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP go príomha ó 2025 go 2027. Sna blianta seo, rannchuideoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le haghaidh a thabhairt ar Cusp5.N1 trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí i saoráidí stórála cothaitheach, cumhdach stórais sciodair, trealamh LESS agus trealamh beachtais feirmeoireachta.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.9 Nuachóiriú feirme: Sciar na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúráil agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú.

R.26 Infheistíochtaí a bhaineann le hacmhainní nádúrtha: Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram do na hacmhainní nádúrtha.

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

Tugadh Cúigiú Clár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann (NAP) chun críche i mí an Mhárta 2022. Tá roinnt bearta neartaithe agus breise ann a théann níos faide ná na ceanglais a bhí sa NAP a bhí ag Éirinn roimhe seo. Maidir le haschur nítrigine orgánach, tá trí bhanda ráta eisfheartha nua tugtha isteach do bha déiríochta sa 5ú NAP a ríomhfar mar 80kg/ha, 92kg/ha agus 106kg/ha. Ciallaíonn sé seo go mbeidh uaslíon níos ísle bó déiríochta in aghaidh an heicteáir d'fhormhór feirmeoirí na hÉireann chun fanacht faoi bhun na n-ualaí nítrigine orgánach ceadaithe uasta de 250kg/ha mar mhaolú, (nó 170kg/ha lasmuigh den mhaolú). I measc na mbeart nua eile tá athruithe ar an tréimhse dhúnta agus dátaí le haghaidh aoileach orgánach a chur chun feidhme, ceanglas nua do shaothrú éadomhain chun cailleanais chothaitheach i ndiaidh an fhómhair a laghdú, ceanglas maidir le tástáil ithreach do gach gabháltas a stocáladh os cionn 170 kg N/ha in 2022 agus a stocáiltear os cionn 130 kg N/ha in 2023. Gan tástálacha ithreach ní bheidh aon lamháltas do chur i bhfeidhm Fosfar. Ligfidh an beart seo d'fheirmeoirí pleanáil cheart a dhéanamh ar chothaitheach a bhainistiú dá bhfeirmeacha agus cothaitheach a chur i bhfeidhm de réir mar is gá ón tástáil ithreach, laghdú ar an lamháltas ráta stocála ar thalamh coimíneachta go dtí 50 kg N/ha gan aon leasachán ceimiceach ceadaithe, ceanglais nua do roinnt riachtanas. catagóirí gabháltas maidir le húsáid éigeantach trealamh le haghaidh Sciodair Astaíochta Íseal (atá éigeantach cheana féin do na feirmeoirí sin a bhfuil stoc acu os cionn 170 kg N/ha).

Leis na bearta seo go léir Clár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann a thuilleadh agus rannchuideoidh siad le cailleanais chothaitheach don chomhshaol a laghdú agus áiritheoidh siad rannchuidiú suntasach le Cusp5.N1, lena n-áirítear na feirmeoirí sin a chinnfidh gan leas a bhaint as íocaíochtaí CBT.

Bainfear an sprioc le haghaidh LÚS amach trí theaghlaim de Rialachán faoin gClár Gníomhaíochta Níotráití atá beartaithe agus, i gcás na bhfeirmeoirí sin nach bhfuil faoi réir ceanglais rialála, dreasachtaí faoin AECM agus faoin Scéim Infheistíochta Caipitil. Ina theannta sin, laghdóidh an Clár Gníomhaíochta Níotráití leibhéil amhphróitéine in aistí bia beostoic agus athbhreithneoidh sé aschur nítrigine orgánach na mBó Déiríochta ag laghdú ráta stocála do chohórt feirmeoirí. Meastar ar leithligh go laghdóidh dreasachtaí tionscail meánaois maraithe bó-ainmhithe agus go mbainfear amach tuilleadh laghduithe ar astuithe amóinia.

4. Athrú Aeráide

Rialachán (AE) 2018/841 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus aistriú ó úsáid talún, athrú ar úsáid talún agus foraoiseacht a áireamh i gcreat aeráide agus fuinnimh 2030 agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 2013 agus Cinneadh Uimh. 529/2013/AE

Rialachán (AE) 2018/842 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa bliantúla ceangailteach ag Ballstáit ó 2021 go 2030 lena rannchuidítear le gníomhaíocht aeráide chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ón gComhairle

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

An Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021 leagtar amach spriocanna 2030 do gach earnáil chun na spriocanna maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa faoi Rialachán (AE) 2018/842 a bhaint amach. Ionchorpraíonn sé freisin spriocanna astaíochtaí LULUCF dá bhforáiltear i Rialachán 2018/841. Cuireadh na dréacht-spriocanna náisiúnta i Rialachán athbhreithnithe (AE) 2018/842 agus i Rialachán (AE) 2018/841 san áireamh sa CSP d'ainneoin nádúr leanúnach an Rialacháin seo. na caibidlíochta. Tacaíonn Éire go hiomlán leis na spriocanna uailmhianacha nua AE um laghdú astuithe do 2050 agus 2030 mar atá leagtha amach i nDlí Aeráide na hEorpa. Mar sin féin, d'ainneoin go bhfuil Éire ag tacú go dearfach leis an bpacáiste Fit for 55 ina iomláine, agus leis an bpróiseas rannpháirtíochta, go háirithe maidir le LULUCF.

Spriocanna sonracha sa reachtaíocht agus/nó sa phlean náisiúnta

Faoi Phlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2021 is é an sprioc náisiúnta ná laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair i gcomparáid le leibhéal 2018. Is spriocanna fíor-uailmhianacha iad seo a théann níos faide ná ceanglais na hÉireann a leagtar amach faoi Rialachán (AE) 2018/842.

Faoin bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021, tá an earnáil talmhaíochta tiomanta dá cuid astaíochtaí a laghdú 22-30%. Éilíonn sé seo go laghdófar astuithe talmhaíochta go dtí idir 16 agus 18 MT faoi 2030 – laghdú iomlán de 5-7 MT CO₂ eq. Táthar ag súil go n-éascóidh bearta faoin CSP laghdú suas le 1.3 MT in astuithe talmhaíochta. Comhlánófar iad sin le bearta eile lasmuigh den CSP chun an sprioc laghdú foriomlán de 5-7 MT CO₂ a bhaint amach cothrom le 2030.

Tá gealltanais ann freisin rannchuidiú le sprioc laghdaithe astuithe 4.8MT LULUCF. Táthar ag súil go ndéanfaidh an talmhaíocht ranníocaíocht de thart ar 2MT chun an t-iomlán seo a bhaint amach, faoi 2030. Den ranníocaíocht 2MT seo faoi 2030, meastar go ndéanfaidh an CSP thart ar 1.2MT a sheachadadh thar an gclár 5 bliana ó 2023-2027.

Tá na gníomhartha seo a leanas i bPlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann, atá le baint amach faoi 2030:

Ár ráta coillteoireachta bliantúil a mhéadú i gcomhréir leis an uailmhian seo a bhaint amach agus neodracht carbóin a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050, lena n-áirítear tionscnaimh bhainistíochta foraoise a chur chun cinn chun linnte agus stórais charbóin a mhéadú.

80,000 heicteár. laghdú ar dhéine bainistíochta (bainistíocht maoschlár) ar thailte féaraigh ar ithreacha orgánacha draenáilte

Feabhas a chur ar ár mbainistíocht le haghaidh ceapadh carbóin de 450,000 heicteár de thalamh féaraigh ar a laghad ar ithreacha mianraí

Cuimsiú na mbarr cumhdach sa churaíocht a mhéadú go 50,000 heicteár ar a laghad faoi 2030

Ionchorprú tuí a mhéadú go 10% ar a laghad den limistéar curaíochta (arbhar).

Ranníocaíocht agus Comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach an CBT

Riachtanais Ábhartha a aithníodh i Measúnú Riachtanas na hÉireann:

Cusp4.N1: Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú

Cusp4.N2: Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh

Cusp4.N4: Oiriúnú aeráide a spreagadh

Faoi Choinníoll, Colún I agus Colún II tá roinnt idirghabhálacha á mbeartú ag Éirinn chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas seo chomh maith le ceanglais Rialachán (AE) 2018/841, Rialachán (AE) 2018/842 agus an leibhéal uailmhéine níos airde atá leagtha síos in Aeráid na hÉireann. Plean Gníomhaíochta 2021. Comhlánófar na gníomhartha laistigh den CSP le gníomhaíochtaí lasmuigh den CSP.

Coinníollacht

Rannchuideoidh roinnt caighdeán GAEC go díreach leis an bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2021.

Baineann GAEC 1 le féarthailte buana a chothabháil maidir le limistéar talmhaíochta. Is é an aidhm atá leis an stoc carbóin atá ann cheana a chaomhnú. Tá sé mar aidhm ag GAEC 2 tailte féaraigh agus portaigh atá saibhir ó thaobh carbóin de a chosaint; Tá sé beartaithe ag Éirinn GAEC 2 a chur i bhfeidhm ó 2024 ar aghaidh. Cuireann GAEC 9 ar chosaint Féarthailte Buan-Íogaire Comhshaoil (ESPG) toirmeasc ar threabhadh nó athchóiriú ESPG i limistéir ainmnithe. Cuideoidh GAECanna 1, 2 agus 9 le tabhairt faoi Cusp4.N2.

Má shíneadh ceanglais GAEC 8 maidir le gnéithe neamhtháirgiúla chuig gach talamh feirme (.i. nach bhfuil teoranta do limistéir arúla) cuirfear go dearfach le cosaint agus le bainistiú stór carbóin.

Éicea-Scéim

Beidh ar fheirmeoirí ar mian leo páirt a ghlacadh san Éicea-Scéim dhá chleachtas talmhaíochta Éicea-Scéim a thabhairt chun críche. Tógfaidh ceann de na roghanna seo ar Choinníoll tríd an rogha 7% ar a laghad den talamh a chaitheamh ar limistéir neamhtháirgiúla agus ar ghnéithe tírdhreacha. Feirmeoirí ar mian leo 10% dá gcuid talún a chaitheamh ar spás don dúlra i mbliain ar leith, ní bheidh orthu cleachtas Éicea-Scéim eile a chur i gcrích. Cleachtas talmhaíochta roghnach eile san Éicea-Scéim is ea crainn/fálta seach dúchasach a chur. Cabhróidh na roghanna seo le forlámhú carbóin a fheabhsú.

Cleachtas talmhaíochta roghnach eile faoin Éicea-Scéim is ea luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí as ráta fairsing stocála beostoic a choinneáil. Díspreagfaidh sé seo aon diansaothrú breise as a dtiocfadh méaduithe ar astuithe gáis cheaptha teasa. Cabhróidh roinnt roghanna eile le laghdú ar úsáid nítrigine ceimiceach agus laghdófar go díreach astuithe gáis cheaptha teasa dá bharr. Is iad na roghanna a chuideoidh leis an laghdú ar úsáid nítrigine ceimiceach:

- Cleachtais Talmhaíochta 3: Úsáid Nítrigine Ceimiceach a Theorannú faoi bhun na rátaí caighdeánacha.
- Cleachtais Talmhaíochta 5: Úsáid a bhaint as scaiptheoir leasacháin rialaithe GPS/spraeála.
- Cleachtais Talmhaíochta 6: Sampláil Ithir agus Aolú Cuí ar go léir heicteáir incháilithe
- Cleachtais Talmhaíochta 7: Barra(í) briste a chur
- Cleachtais Talmhaíochta 8: Cur Sliabh Ilspeicis.

Agus é mar aidhm leis an oiread feirmeoirí agus is féidir a fhostú, cuirfidh an tÉicea-Scéim go mór le dul i ngleic le Cusp4.N1, Cusp4.N2 agus Cusp4.N4.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.22 Bainistiú inbhuanaithe cothaitheach: Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach.

R.31 Gnáthóga agus speicis a chaomhnú: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe a thacaíonn le caomhnú nó athchóiriú bithéagsúlachta, lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta HNV

R.12: Oiriúnú don athrú aeráide

R.19: Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint.

Cúnamh Próitéine

Cuirfidh an idirghabháil Cúnamh Próitéin leis an réimse seo trí thacú le táirgeadh barraí próitéine incháilithe. Tá ról tábhachtach ag na barraí próitéine seo maidir le nítrigin a shocrú ón atmaisféar agus mar thoradh air sin laghdaítear úsáid leasacháin nítrigine ceimiceacha sa bhliain atá i gceist agus sa bharr ina dhiaidh sin. Tá sé mar aidhm ag an scéim seo tacú le 14,000Ha de bharr próitéine in 2023 ag ardú go 20,000 Ha faoi 2027.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Díríonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach ar an limistéar atá faoi tháirgeadh orgánach a mhéadú ó níos lú ná 2% de limistéar talmhaíochta inúsáidte na hÉireann go sprioc 7.5%. Tá sé seo ag teacht le gealltanais an Chláir don Rialtas agus laghdóidh sé astuithe trí dheireadh a chur le húsáid leasachán ceimiceach ar na tailte seo chomh maith leis an ráta stocála níos ísle a bhaineann le táirgeadh beostoic orgánach.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.29 Forbairt na talmhaíochta orgánach: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach, le deighilt idir cothabháil agus tiontú

R.19: Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint

R.24: Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe de lotnaidicídí

AECM

Rannchuideoidh an dá Thionscadail Chomhair Ghinearálta AECM agus AECM le Cusp4.N1 agus Cusp4.N2. Áirítear ar ghníomhaíochtaí ábhartha faoi AECM Ginearálta: Féarach Íseal-Ionchuir; Tailte Féaraigh Móna Ionchuir Íseal; Féarach buan ar féarach forleathan; Bainistíocht Chomhshaoil ar Bhranar Arúil; Fálta sceach nua a chur; Crainn a chur; Athnuachan Fálta Sceach (Barnadh Fálta Sceach agus Leagan Fálta Sceach); Curaíocht Íosta; Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal agus Oiliúint AECM.

Comhlánófar na gníomhartha seo le bearta saincheaptha feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair sna Limistéir Chomhoibrithe AECM lena n-áirítear bainistíocht ar bhratphortach ardtalún nuair is cuí. Sa tréimhse go dtí 2027 meastar go mbainfidh an AECM déine bainistíochta laghdaithe (bainistíocht maoschlár) amach de 40,000 heicteár ar a laghad d'ithreacha draenáilte, talmhaíochta, bainistithe, saibhir ó thaobh carbóin de.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.14 Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)

R.19: Ithreacha a fheabhsú agus a chosaint

R.24: Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe de lotnaidicídí

R.12: Oiriúnú don athrú aeráide

Beart um Ionchorprú Tuí

Leis an mBeart um Ionchorprú Tuí, spreagfar feirmeoirí curaíochta chun leibhéil charbóin orgánach ithreach a mhéadú trí thuí ó bharr gránach agus ráib síl ola a ghearradh agus a ionchorprú. Feabhsóidh ionchorprú tuí linn carbóin na hithreach agus mar sin rannchuideofar le Cusp4.N1 agus Cusp4.N2. Beidh tionchar dearfach aige seo ar bhitheolaíocht na hithreach tríd an tionchar a bheidh aige ar struchtúr agus ar fheidhmiúlacht na hithreach. Díríonn an idirghabháil seo ar 40,000 heicteár san iomlán in aghaidh na bliana ar feadh ré phlean straitéiseach an CBT.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.14 Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)

Laghdóidh an Beart um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil astuithe gáis cheaptha teasa san earnáil beostoic trí úsáid níos fearr a bhaint as géineolaíocht, géanóm agus méadracht feidhmíochta a mhéadóidh inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht comhshaoil tréada diúil na hÉireann go buan. Díríonn an idirghabháil seo ar 400,000 bó diúil ar feadh ré Phlean Straitéiseach an CBT.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.14 Stóráil charbóin in ithreacha agus bithmhais: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astuithe a laghdú, stóráil charbóin a chothabháil agus/nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar a leagtar amach thuas, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP go príomha ó 2025 go 2027. Sna blianta seo, cabhróidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le dul i ngleic le Cuspóir 4,N1 agus Cuspóir 4,N4 trí thacaíocht a chur ar fáil d'infheistíochtaí i dtrealamh feirmeoireachta beachtais agus i gcás na hearnála curaíochta, trealamh curaíochta suaite íseal, tuí lena n-áirítear trealamh agus trealamh chun cabhrú leis an earnáil curaíochta. bunú clúdach glas.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.16 Infheistíochtaí a bhaineann leis an aeráid: Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le fuinneamh in-athnuaite nó táirgeadh bithábhar.

R.26 Infheistíochtaí a bhaineann le hacmhainní nádúrtha: Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram do na hacmhainní nádúrtha.

Clár Aistrithe Eolais agus Forbairt Ghairmiúil Leanúnach

Tacóidh an Clár Aistrithe Eolais le foghlaim piaraí idir feirmeoirí, comhairleoirí, agus saineolaithe ábhartha thar raon réimsí lena n-áirítear topaicí a bhaineann leis an aeráid. Chun an t-athrú a éascú tuilleadh, cuirfear oiliúint ghairmiúil ar fáil i raon réimsí lena n-áirítear athrú aeráide (idir mhaolú agus oiriúnú), fuinneamh inbhuanaithe agus glacadh le teicneolaíochtaí nua tríd an gclár um Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí Talmhaíochta. Trína rannchuidiú faoi AKIS tá an poitéinseal ag na hidirghabhálacha seo freisin cur le aghaidh a thabhairt ar Cusp4.N1, Cusp4.N2 agus Cusp4.N4.

Idirghabháil Earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí

Tacaíonn an idirghabháil earnála san Earnáil Torthaí agus Glasraí le hoibriú Eagraíochtaí Táirgeoirí (POanna). Is féidir le POanna comhairle agus tacaíocht a thabhairt do chomhaltaí bearta a dhéanamh chun astaíochtaí GHG ar a bhfeirmeacha a laghdú. Chun cistiú ón AE a fháil, ní mór íosmhéid de 15% den chaiteachas a chaitear ar ghníomhaíochtaí comhshaoil agus/nó aeráid a bheith i gCláir Oibriúcháin in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí. Tugann sé seo an cumas aghaidh a thabhairt go díreach ar Cusp4.N1 agus Cusp4.N4

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

Foraoisiú

Leanfar ag maoiniú clár náisiúnta foraoisithe na hÉireann lasmuigh den CBT. Mar atá leagtha amach i bPlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann, leanfaidh Éire le foraoisiú a chur chun cinn chun plandú a mhéadú go ráta atá comhsheasmhach lena uaimhian 2030 a bhaint amach agus rannchuidiú le neodracht carbóin a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050. Chun é seo a bhaint amach forbrófar Clár Foraoiseachta náisiúnta nua.

Bearta eile chun Spriocanna Aeráide a bhaint amach

I dteannta leis na tacaíochtaí a chuirtear ar fáil faoin CSP, díreann cur chuige na hÉireann chun ár spriocanna aeráide a bhaint amach ar thrí thiománaí eile athraithe:

Beart 1. Core lasmuigh den CSP (laghdú measta 1.5 MT)

Mar atá leagtha amach i bPlean gníomhaíochta Aeráide na hÉireann tá roinnt gníomhartha nach dtagann faoi raon feidhme an CSP a chuideoidh le maolú. Is é ceann de na gníomhartha is tábhachtaí ná an t-aistriú ó leasachán CAN go dtí táirge úiré-bhunaithe a chóireáiltear le coscaire úiréais, ar a dtugtar úiré chosanta de ghnáth.

2. Rialáil & Dreasachtaí Margaidh/Tionscal Príobháideach (laghdú measta 1.2 MT) - díreoidh sé seo go príomha ar lamháil nítroigine a laghdú tuilleadh, lena n-áirítear i gcomhthéacs Clár Náisiúnta Leasacháin a thabhairt isteach chomh maith le comhlíonadh leanúnach na Treorach Níotrítí.

3. Teicneolaíochtaí Nua, Nuálaíocht agus 'bearta breise' (laghdú measta 1.0 MT) Ní féidir leis an earnáil cloí lena raon sprice táscach gan teicneolaíochtaí nua a sholáthar. Tá sé seo comhsheasmhach le gach cuid den gheilleagar mar atá leagtha amach inár bPlean Gníomhaíochta Aeráide.

Is é an poitéinseal maolaithe iomlán ó na 3 ghné seo agus ranníocaíocht mheasta an CSP (1.3MT) ná 5.0MT, rud a thugann Éire isteach sa raon sprice le haghaidh maolaithe. Mar a dúradh thuas, rannchuideoidh an earnáil thart ar 2 MT CO₂ de lacáiste trí bhearta LULUCF.

5. Fuinneamh In-athnuaite agus Éifeachtúlacht Fuinnimh

Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn.

Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus Gníomhú ar son na hAeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ón gComhairle ón bParlaimint agus ón gComhairle, Treoracha 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/AE, 2012/27/AE agus 2013/30/AE an Parlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha 2009/119/CE agus

(AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle

Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí

Plean Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide na hÉireann (NECP) 2021-2030 ullmhaíodh é i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/1999 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus Gníomhú ar son na hAeráide chun gach beartas agus beart pleanáilte a ionchorprú a sainathníodh suas go dtí deireadh 2019 agus a sheachadann le chéile laghdú 30 % faoi 2030 i neamh -Astaíochtaí gáis cheaptha teasa ETS (ó leibhéil 2005). Le Bearta Breise (WAM) geallann an NECP sciar 34.1% d'fhuinneamh in-athnuaite faoi 2030.

Spriocanna sonracha sa reachtaíocht agus/nó sa phlean náisiúnta

Laistigh de Threoir (AE) 2018/2001 40% ar a laghad d'ábhair in-athnuaite faoi 2030 ar leibhéal an AE.

Táthar ag súil go n-iarrfar ar na Ballstáit sprioc táscach náisiúnta RES a mholadh a rannchuideoidh le sprioc foriomlán RES an AE i gcomhthéacs NECPanna na mBallstát a nuashonrú in 2023. Is é sprioc táscach na hÉireann don bhliain 2030 maidir le fuinneamh in-athnuaite, mar atá leagtha amach sa NECP, ná 34.1%. Cé, bunaithe ar fhoirmle leithdháilte scaireanna RES a úsáideadh le linn an phróisis NECP, tugtar le fios i measúnú tionchair REDIII féin sciar táscach 40% d'Éirinn.

Ina theannta sin, i bhfianaise ghealltanais na hÉireann faoin Acht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú) 2021 astuithe GHG a laghdú 51% thar 2018 – 2030 is dócha go mbeidh ar Éirinn sciar RES de bhreis ar 40% a sheachadadh chun na buiséid charbóin agus na huasteorainneacha astuithe earnála a mheastar a bhunófar i ndlí na hÉireann go luath in 2022 a chomhlíonadh.

Geallann an Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021 a foilsíodh le déanaí an sciar den leictreachas in-athnuaite a mhéadú suas go dtí 80% le spriocanna sonracha mar seo a leanas:

- 1.5 - 2.5GW de thoilleadh gréine ar scála greille
- 5 GW ar a laghad d'acmhainn gaoithe eischósta

Treoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, lena leasaítear Treoir 2009/125/CE agus 2010/30/AE agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/8/CE agus Treoir 2006/32/CE

Shocraigh NECP 2021-2030 na hÉireann a ranníocaíocht náisiúnta d'éifeachtúlacht fuinnimh i gcoigilteas príomhfhuinneamh faoi 2030. De réir ruthag cásanna WAM, is ionann tomhaltas fuinnimh príomhúil agus 13.7 Mtoe agus is ionann an tomhaltas fuinnimh deiridh agus 11.2 Mtoe in 2030.

Laistigh den Treoir is é an sprioc shonrach feabhas 32.5 % ar éifeachtúlacht fuinnimh faoi 2030 ar leibhéal an AE. Tá Ranníocaíocht Náisiúnta na hÉireann leis an sprioc seo leagtha amach sa NECP agus sa Straitéis Athchóirithe Fadtéarmach (LTRS). Foilsíodh an Plean Náisiúnta Iarfheistithe Cónaithe nua mar chuid den Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2021. Is é seo plean na hÉireann chun 500,000 teach a aisfheistiú faoi 2030, le leibhéil gan fasach de thiomantas acmhainní. Cuirfidh aisfheistiú tí go mór le baint amach spriocanna na hÉireann maidir le LTRS, NECP agus an Treoir um Éifeachtúlacht Fuinnimh.

Ranníocaíocht agus Comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach an CBT

Riachtanais Ábhartha a aithníodh i Measúnú Riachtanais na hÉireann:

Cusp4.N5: Éifeachtúlachtaí fuinnimh a mhéadú (EE) ar an bhfeirm trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh agus táirgeadh agus úsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú:

Tabharfaidh an Scéim Infheistíochta Caipitil aghaidh ar an riachtanas seo chomh maith le rannchuidiú le ceanglais Threoir (AE) 2018/2001, Rialachán (AE) 2018/1999 agus Threoir 2012/27/AE. Comhlánófar é le gníomhaíochtaí lasmuigh den CSP.

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar a leagtar amach thuas, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP go príomha ó 2025 go 2027. Sna blianta seo, rannchuideoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil chun aghaidh a thabhairt ar Cuspóir 4,N5.

Cuirfidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le spriocanna fuinnimh in-athnuaite trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí i bpainéil ghréine, aonaid aisghabhála teasa, caidél teasa agus coirí bithmhaise. Meastar go ndéanfar 25 MW d'fhuinneamh in-athnuaite a mhaoiniú laistigh den chéad CSP eile thar 1, 250 infheistíocht.

Cabhróidh an Scéim Infheistíochta Caipitil freisin le héifeachtúlacht fuinnimh feabhsaithe trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí in aonaid aisghabhála teasa, caidél teasa, coirí bithmhaise, aeraithe agus insliú. Meastar go maoineofar 2,100 infheistíocht san iomlán chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú laistigh den chéad CSP eile.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.15 Fuinneamh in-athnuaite ó thalmhaíocht, foraoiseacht agus foinsí in-athnuaite eile: Infheistíochtaí tacaíthe i gcumas táirgthe fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear bithbhunaithe (Meigeavata)

R.16 Infheistíochtaí a bhaineann leis an aeráid: Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le fuinneamh in-athnuaite nó táirgeadh bithábhair

Bearta lasmuigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta

Mar atá leagtha amach thuas, foilsíodh an Plean Náisiúnta Iarfheistithe Cónaithe nua mar chuid den Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2021. Cuirfidh aisfheistiú tí go mór le baint amach spriocanna na hÉireann maidir le LTRS, NECP agus an Treoir um Éifeachtúlacht Fuinnimh. Faoin bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2021 leagtar amach sraith gníomhaíochtaí. Le haghaidh tuilleadh sonraí féach <https://www.gov.ie/ga/publication/6223e-climate-action-plan-2021/>

I mí na Nollag 2021, fógraíodh Scéim Tacaíochta Micreaghiniúna nua. Díreoidh sé ar thacaíocht d'acmhainn suiteáilte micrighiniúna, chun rannchuidiú leis an sprioc de suas le 2.5GW d'fhuinneamh in-athnuaite gréine faoin bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2021.

6. Úsáid inbhuanaithe Lotnaidicídí

Treoir 2009/128/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht an Chomhphobail chun úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí a bhaint amach.

Tá rialachán á dhréachtú faoi láthair ag an gCoimisiún Eorpach chun teacht in ionad Threoir 2009/128/CE. Táthar ag súil go bhfeabhsóidh an creat rialúcháin seo na gníomhaíochtaí reatha faoin Treoir maidir le hÚsáid Inbhuanaithe agus áireofar leis ceanglais dhlíthiúla maidir le húsáid inbhuanaithe lotnaidicídí. In éineacht le leasuithe ar rialacháin atá ann cheana féin, táthar ag súil go mbeidh an rialachán nua seo mar bhunús do ghníomhaíochtaí na hÉireann maidir le spriocanna lotnaidicídí le linn chlár an CSP.

[Plean comhshaoil agus/nó aeráide náisiúnta na hÉireann nuair is cuí](#)

Athbheithníodh Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Úsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí (Táirge Cosanta Plandaí) i mí Feabhra 2019

Spriocanna sonracha sa Treoir agus/nó sa phlean náisiúnta

Leagann an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta amach spriocanna sna réimsí oiliúna, trealamh, stórála, úsáide i limistéir speisialta etc. Feidhmíonn siad seo go léir chun cuspóirí Threoir 2009/128/CE a bhaint amach.

Áirítear leis an bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta oiliúint éigeantach agus deimhniú d'úsáideoirí gairmiúla (lena n-áirítear feirmeoirí agus tírdhrechtóirí), dáileoirí agus comhairleoirí. Tá sé éigeantach freisin trealamh iarratais lotnaidicídí a thástáil go tréimhsiúil.

Ranníocaíocht agus Comhsheasmhacht Phlean Straitéiseach an CBT

Riachtanais Ábhartha a aithníodh i Measúnú Riachtanas na hÉireann:

Cusp5.N2: Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú

Cusp9.N3: Tacú le húsáid éifeachtach agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de maidir le lotnaidicídí agus cleachtais mhalartacha a spreagadh

Faoi Choinníoll, Colún I agus Colún II tá roinnt idirghabhálacha á mbeartú ag Éire chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais seo chomh maith le ceanglais Threoir 2009/128/CE.

Coinníollacht

Baineann SMR 8 le rialuithe maidir le ceanglais i dTreoir 2009/128/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht an Chomhphobail chun úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí a bhaint amach.: Tá Airteagal 5(2) agus Airteagal 8(1) go (5) is infheidhme. Tá feidhm ag Airteagal 12 maidir le srianta ar úsáid lotnaidicídí i limistéir chosanta arna sainiú ar bhonn na Creat-Treorach Uisce agus reachtaíocht Natura 2000. Tá feidhm ag Airteagal 13(1) agus (3) maidir le láimhseáil agus stóráil lotnaidicídí agus iarsmaí a dhiúscairt.

Tá SMR 8 ailínithe le agus cuirfidh sé le haghaidh a thabhairt ar Cusp5.N2 agus Cusp9.N3. Tá seiceálacha faoi SMR 8 comhoiriúnach le ceanglais agus caighdeáin Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Úsáid Inbhuanaithe Lotnaidicídí (Táirge Cosanta Plandaí (PPP)) agus cuireann siad go díreach leis na réimsí leathana seo a leanas den Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta: rialuithe ar threalamh feidhmchláir, i.e. stóráil, soláthar agus diúscairt CPP, úsáid PPPanna (lena n-áirítear taifid) agus Bainistíocht Chomhtháite Lotnaidí.

Éascaíonn SMR 7 rialuithe maidir le PCCanna a chur ar an margadh mar atá leagtha amach i Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009: I measc na n-eilimintí Coinníolachta eile a chuireann le húsáid shábháilte PPP tá GAEC 4 maidir le stráicí maolánacha a bhunú feadh sruthchúrsaí.

AECM

Rannchuideoidh AECM Ginearálta leis an réimse seo. Stráice/Criosanna Maolánacha bruachánacha; Imeall Tailte Féaraigh (Arúil); Féarach buan ar féarach forleathan; Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil. Feabhsóidh Oiliúint AECM eolas a chuideoidh le húsáid lotnaidicídí a laghdú.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.24 Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) lena mbaineann tiomantais shonracha a dtacaítear leo as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí amhail sceitheadh lotnaidicídí a laghdú.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Díríonn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach ar an limistéar atá faoi tháirgeadh orgánach a mhéadú ó níos lú ná 2% de limistéar talmhaíochta inúsáidte na hÉireann go sprioc 7.5%. Tá sé seo ag teacht le gealltanais an Chláir don Rialtas agus éascóidh sé deireadh a chur le húsáid lotnaidicídí ceimiceacha ar chomhréir níos airde talún. Cabhróidh sé le haghaidh a thabhairt faoi Cusp5.N2.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.29 Forbairt na talmhaíochta orgánach: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáidtear (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach, le deighilt idir cothabháil agus tiontú

R.24 Úsáid inbhuanaithe agus laghdaithe lotnaidicídí: Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) lena mbaineann tiomantais shonracha a dtacaítear leo as a dtagann úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí amhail sceitheadh lotnaidicídí a laghdú.

An Scéim Infheistíochta Caipitil

Mar a leagtar amach thuas, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta caipitil a sholáthar faoin CSP go príomha ó 2025 go 2027. Sna blianta seo, cabhróidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le dul i ngleic le Cuspóir 5,N2 agus Cuspóir 9,N3 trí thacaíocht a sholáthar d'infheistíochtaí i dtrealamh feirmeoireachta beachta chun críocha feidhme táirge cosanta plandaís. Tacóidh sé freisin le hinfeistíocht i dtrealamh cosúil le Ring Rollers agus Haulm Toppers chun spleáchas ar a laghdú táirge cosanta plandaís.

Táscairí Torthaí Ábhartha:

R.9 Nuachóiriú feirme: Sciar na bhfeirmeacha a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúráil agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú

3.1.5 Nuair is ábhartha, rannchuidiú CBT le tionscadail LIFE

3.2 Forbhreathnú ar an straitéis athnuachana glúine

Forbhreathnú ar na hidirghabhálacha ábhartha agus ar na coinníollacha sonracha d'fheirmeoirí óga, amhail “tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga” agus “Feirmeoirí óga a shuiteáil”, agus a leithdháiltí buiséadacha faoi seach; míneofar san fhorbhreathnú seo freisin i dtéarmaí ginearálta an idirghníomhú le haon ionstraimí náisiúnta ábhartha d'fhonn an chomhsheasmhacht idir gníomhaíochtaí an Aontais agus gníomhaíochtaí náisiúnta sa réimse seo a fheabhsú.

Aithnítear go forleathan dúshlán na hathnuachana ó ghlúin go glúin ag leibhéal náisiúnta agus ag leibhéal an AE agus tá Éire tiomanta do thacaíochtaí a sholáthar leis an gComhbheartas Talmhaíochta (CBT) nua agus trí thacaíochtaí náisiúnta. Tá gealltanais sa Chlár Rialtais reatha “Ár dTodhchaí Roinnte” tacú le feirmeoirí níos óige. Ina theannta sin, leagann Fís Bia 2030, an straitéis nua faoi stiúir geallsealbhóirí don earnáil agraibhia, béim freisin ar dhúshlán na hathnuachana ó ghlúin go glúin agus molann sé roinnt gníomhaíochtaí, lena n-áirítear an leibhéal láidir tacaíochta reatha a choinneáil, soghluaisteacht talún agus comharbas a chur chun cinn. pleanáil agus oideachas méadaithe agus cur chun cinn na héagsúlachta gairmeacha san earnáil agraibhia.

Léiríonn sé seo an gá atá le hearnáil bheoga talmhaíochta a áirithiú atá feistithe le feirmeoirí óga oilte nuálaíochta chun freagairt d'éilimh na sochaí ar bhia ardchaighdeán agus ar earraí poiblí comhshaoil. Is léir go bhfuil sé ríthábhachtach athnuachan giniúna a éascú chun todhchaí gheal a chinntiú don earnáil agraibhia.

Go náisiúnta – cánachas agus rochtain ar airgeadas

Ar an leibhéal náisiúnta tá roinnt beart dírithe ar fheirmeoirí óga lena n-áirítear roinnt beart cánachais, chun comharbas a éascú agus chun tacú lena mbunú.

Tacaíonn Faoiseamh Talmhaíochta ó Cháin Fáltas Caipitiúil agus díolúintí ó Dhleacht Stampa le comharbas agus le haistriú luath feirmeacha teaghlaigh. Ina theannta sin, déanann an Scéim Chomhpháirtíochta Feirme Comharbais foráil do chreidmheas cánach thar cúig bliana chun tuilleadh cúnaimh a thabhairt d'aistriú talún laistigh de struchtúr comhpháirtíochta chun aistriú níos luaithe d'fheirmeacha teaghlaigh a spreagadh.

Tacaítear le hinfheistíocht agus rochtain ar thalamh le Faoiseamh 100% ó Dhleacht Stampa d'Fheirmeoirí Óga oilte, Faoiseamh Stoic 100% d'Fheirmeoirí Óga oilte. Bhí faoiseamh do Léasú Fadtéarmach ina spreagthóir tábhachtach do shoghluaisteacht talún trí rochtain ar thalamh agus slándáil tionachta a sholáthar d'fheirmeoirí níos óige agus bealach scoir d'fheirmeoirí níos sine.

Soláthraíonn an Scéim Iasachta um Fhás sa Todhchaí, a forbraíodh i gcomhpháirtíocht leis an gCiste Eorpach Infheistíochta (CEI), foinse airgeadais d'fheirmeoirí óga a bhféadfadh nach bhfuil leibhéal arda slándála acu agus a raibh an-éileamh orthu.

Maidir leis an bPlean Straitéiseach CBT (CSP) nua, thug an anailís LLDB treoir don mheasúnú Riachtanas a shainnaithin trí riachtanas, is iad sin:

Sásra éifeachtach chun líon na bhfeirmeoirí óga a mhéadú, lena n-áirítear trí thacaíocht ioncaim, soghluaisteacht talún a spreagadh agus comharbas a phleanáil

Tacú le feirmeoirí óga teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfiontar feirme agus é a fhorbairt

Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt

Tá na hidirghabhálacha CSP d'athnuachan giniúna curtha ar an eolas ag an SWOT agus ag anailís riachtanas, mar aon le comhairliúchán fairsing tríd an gCoiste Comhairliúcháin CBT agus trí chruinnithe déthaobhacha leis na príomhchomhlachtaí ionadaíochta agus trí rannpháirtíocht dhéthaobhach leis an eagraíocht feirmeoirí óga (Macra na Feirme).

Cuirfidh Éire an Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga (CISYF) i bhfeidhm sa chlár nua CAP, ag tiomnú 3% den uasteorainn íocaíochtaí díreacha don idirghabháil seo chun cabhrú le feirmeoirí óga a ngnóthaí feirmeoireachta a bhunú. Rachaidh an leithdháileadh seo de thart ar €35m in aghaidh na bliana chun sochair d'fheirmeoirí óga cáilitheacha ar bhonn an heicteáir, rud a bheidh níos buntáistí d'fheirmeoirí óga ná an córas reatha, a bhí nasctha le teidlíochtaí íocaíochta. Méadóidh an ráta molta go suntasach ó thart ar €70 in aghaidh na teidlíochta gníomhachtaithe sa chlár reatha go dtí meánmhéid de €170 in aghaidh an heicteáir sa CBT nua a íoctar ar gach heicteár incháilithe go dtí uasmhéid de 50ha. Ina theannta sin, cuirfidh an Cúlchiste Náisiúnta leithdháileadh Teidlíochtaí Íocaíochta ar fáil d'fheirmeoirí óga, nó d'iontrálaithe nua san fheirmeoireacht ag an meánluach náisiúnta, nó cuirfidh sé teidlíochtaí luach níos ísle leis an meánluach.

Ina theannta sin, tá ráta deontais níos airde d'fheirmeoirí óga cáilithe san áireamh faoin mbeart infheistíochta caipitil atá beartaithe faoin CSP. Maoineofar Infheistíochtaí Caipitil faoin gClár Forbartha Tuaithe reatha do na blianta 2023-2025 agus faoin CSP do na blianta 2026 agus 2027. Leanfaidh an CSP freisin ag cur tacaíochta ar fáil d'fheirmeoireacht chomhoibríoch a mhéadóidh infhaighteacht talún d'fheirmeoirí óga. Faoin mbeart EIP atá beartaithe tá sé beartaithe go mbeidh glaonna ar thograí ar raon leathan téamaí a bhféadfadh fócas breise a bheith orthu amhail cuir chuige nuálaíochta chun athnuachan giniúna a chur chun cinn ar fheirmeacha na hÉireann. Tabharfar tacaíocht don nuálaíocht agus don aistriú eolais tríd an AKIS chun go mbeidh feirmeoirí óga in ann aghaidh a thabhairt ar na dúshláin. Táthar ag súil freisin go n-éascóidh an tacaíocht faoi na bearta comhoibríochta feirme cosán do dhaoine óga dul isteach san fheirmeoireacht. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh pleanáil chomharbais fheabhsaithe mar thoradh ar thacaíocht le haghaidh comhairle d'fheirmeoirí níos sine a rachaidh chun tairbhe d'fheirmeoirí óga.

Oibreoidh an meascán de na bearta seo go léir, faoin CSP agus curtha i bhfeidhm go náisiúnta araon, le chéile chun tacaíochtaí tosaithe a sholáthar d'fheirmeoirí óga ina ngnó don chéad uair. Tógann siad ar an tsraith rathúil beart atá i bhfeidhm ó 2015 i leith. Éire agus bhuail eagraíochtaí feirme le faomhadh le linn comhairliúcháin. Tá leithdháiltí iomlána, méideanna aonaid agus coinníollacha ar leith ar fáil sna rannáin CSP ábhartha.

3.2.1 Nuair is ábhartha, rannchuidiú CBT le tionscadail Erasmus

3.3 Míniú ar an gcaoi a bhfuil na hidirghabhálacha faoi thacaíocht ioncaim chúpláilte dá dtagraítear i bhForoinn 1 de Roinn 3 de Chaibidil II de Theideal III comhsheasmhach leis an gCreat-Treoir Uisce - 2000/60/CE

Is pischineálaigh iad na barraí incháilithe don scéim próitéine a chiallaíonn gur barra fosaithe nítrigine iad. Níl aon cheanglas acu maidir le leasacháin cheimiceacha nítrigineacha a laghdóidh úsáid. Fágann barraí próitéine nítrigin iarmharach sa talamh tar éis an bhuinte agus laghdaítear an riachtanas nítrigine ceimiceach i mbarraí ina dhiaidh sin freisin. Tá sé mar aidhm ag an tacaíocht seo limistéir reatha a chothabháil agus achar próitéine a mhéadú níos mó go 20,000 heicteár, laghdóidh sé seo úsáid iomlán leasacháin nítrigineach ceimiceacha agus ar an gcaoi sin cabhróidh sé leis na spriocanna maidir le laghdú ar úsáid leasacháin nítrigine a bhaint amach. Dá gcuimseofaí barr meascáin próitéine/gránaigh bheadh an fheirmeoireacht orgánach níos tarraingtí d'iontrálaithe nua. Ní úsáideann feirmeoireacht orgánach leasacháin nítrigineacha ceimiceacha.

Tá an poitéinseal ag an laghdú seo ar úsáid leasacháin tionchar dearfach a bheith aige ar cháilíocht an uisce ach tá sé thar a bheith deacair an tionchar a chainníochtú mar go bhfuil an oiread sin athróg ann, go háirithe an aimsir. Is í an earnáil curaíochta an earnáil is éifeachtaí ó thaobh éifeachtúlacht úsáide nítrigine de ach tá buntáistí féideartha ann fós do cháilíocht an uisce maidir le laghdú féideartha ar láisteach Níotráite isteach in uiscebhealaí etc.

3.4 Forbhreathnú maidir leis an aidhm dáileadh níos cothroime agus spriocdhírú níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla ar thacaíocht ioncaim

Déantar cur síos sa chuid seo ar na cuspóirí agus na fachtóirí a breithníodh agus Plean Straitéiseach CBT na hÉireann á fhorbairt chun cuspóirí CBT a bhaint amach, feabhas a chur ar chothroime agus éifeachtúlacht tacaíochtaí díreacha (ÍD) agus díriú ar chur chun feidhme beart chun tacú leo siúd is mó a bhfuil gá acu leis. .

Cóimheas a úsáidtear go minic i dtéarmaí cistí CBT is ea go dtéann 80% de na cistí chuig 20% de na feirmeoirí; áfach, is fiú a thabhairt faoi deara i gcomhthéacs na hÉireann go dtéann 56% de na cistí chuig 20% de na feirmeoirí agus i gcomhthéacs Eorpach, tá Éire sa 5ú háit.¹¹ i dtaca leis seo de réir foinse DG AGRI ó 2018 (Tábla 1).

Table 1: Trend in 80-20 ratio by Member State between 2015 and 2018 & The share of Direct Payments that accrues to 20% of the Farmers in EU Member States.

% of Direct Payment received by the 20% biggest of beneficiaries (in amount)				% of Agricultural Area hold by the 20% biggest farmers (in size)	
MS	2018	Difference 2018 vs. 2015	Ranking	2018	Difference 2018 vs. 2015
LU	48%	0%	1	48%	2%
FR	51%	-3%	2	52%	-1%
NL	52%	-2%	3	51%	1%
BE	55%	-1%	4	52%	-1%
IE	56%	0%	5	49%	1%
AT	57%	-1%	6	53%	0%
FI	57%	2%	6	54%	0%
UK	64%	0%	7	69%	0%
SI	65%	1%	8	57%	1%
EL	66%	-2%	9	67%	-1%
DE	69%	0%	10	71%	0%
MT	70%	-2%	11	53%	0%
PL	70%	0%	11	66%	0%
SE	73%	0%	12	68%	0%
DK	75%	0%	13	73%	0%
ES	76%	-2%	14	80%	-1%
HR	76%	-1%	14	75%	0%
CY	78%	1%	15	77%	0%
LT	78%	1%	15	81%	1%
IT	80%	0%	16	74%	-2%
BG	83%	-1%	17	89%	-1%
LV	83%	3%	18	82%	2%
HU	84%	-1%	19	84%	0%
RO	84%	0%	19	82%	0%
PT	85%	0%	20	87%	1%
EE	86%	0%	21	86%	0%
CZ	89%	0%	22	88%	-1%
SK	94%	0%	23	94%	0%
EU-28	80%	-2%	N/A	81%	-1%

Source: Adapted from DG-AGRI

Léiríonn sonraí ó Dhaonáireamh Feirmeoireachta 2020, a foilsíodh in 2021 gurb é an meánmhéid feirme ná 33.4 heicteár (Ha), agus an tiúchan is airde ag 10-20 Ha (Tábla 2). Tá gaol díreach ag cineál feirme agus méid fisiceach, mar i gcás go leor cineálacha feirme tá baint ag innharthanacht le hinscálaitheacht. Is iad na cineálacha feirmeacha leis an méid fisiceach is mó ná Curaíocht, Déiríocht, agus barra measctha agus beostoc le breis agus 64 Ha ar an meán i measc na gcatagóirí sin. Beidh tionchar diúltach ar na cineálacha feirmeacha seo ag cur i bhfeidhm CISS na hÉireann, atá socraithe ag athdháileadh 10% den chlúdach MF go dtí uasmhéid de 30 Ha. Baineann formhór na gcineálacha eile feirmeacha leas as cur i bhfeidhm CISS. Níorbh fhéidir comparáid a dhéanamh idir ioncam feirme agus na sonraí atá ar fáil faoi láthair. Táirgeann Suirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc taifead airgeadais d'fheirmeacha in Éirinn; ní áirítear leis tuairim is 40,000 feirm bheag áfach. Is cuid shuntasach é seo den 135,000 feirm in Éirinn agus chuirfeadh sé seo sceab ar an anailís agus ní léireodh sé fíorthionchar an athdháilte.

Tábla 2: Líon na bhfeirmeacha de réir cineáil feirme agus méid feirme, 2020

Farm type	Farm size (AAU) - hectares						Total	Mean AAU (hectares)	Median AAU (hectares)
	< 10	10 - 20	20 - 30	30 - 50	50 - 100	100 +			
All	28,154	30,872	22,995	27,394	19,747	5,875	135,037	33.4	23.3
Specialist tillage	423	587	643	957	1,186	771	4,567	63.6	42.1
Specialist dairying	56	543	1,413	4,506	6,697	2,104	15,319	65.1	55.1
Specialist beef production	14,044	20,896	15,522	15,429	7,159	1,109	74,159	26.9	21.2
Specialist sheep	5,570	4,365	2,478	2,656	1,596	770	17,435	28.9	16.6
Mixed grazing livestock	807	1,354	1,405	2,379	1,954	609	8,508	44.8	34.8
Mixed crops and livestock	42	142	233	481	574	287	1,759	64.9	49.2
Mixed field crops	6,279	2,709	1,131	786	426	185	11,516	16.2	9.3
Other	933	276	170	200	155	40	1,774	20.9	8.8

Rinneadh samhaltú réamh-mheasta don chéad bhliain den CBT nua, Bliain Scéime 2023 chun anailís a dhéanamh ar na héifeachtaí athdháilte agus chun scrúdú a dhéanamh ar dháileadh íocaíochtaí de réir mhéid na feirme. Ba é an daonra feirmeoireachta a úsáideadh don samhaltú seo ná bliain scéime 2020, léirigh sé seo gurbh é an mheáníocaíocht dhíreach in aghaidh an heicteáir (Ha) ná ~€245.67 in 2027 don daonra seo. I dTábla 3, bhí Íocaíocht Dhíreach in aghaidh an heicteáir thar an meán ag gach feirm ó 5Ha-50Ha i méid. Léirigh sé seo dáileadh maith i measc fhormhór na bhfeirmeacha faoi bhun an mheáin, ag fáil íocaíochta níos airde ná an meánluach náisiúnta.

Tábla 3: Íocaíocht Dhíreach in aghaidh an Heicteáir de réir Méid fisiciúil Feirme

HA W/O ANC	2022 Base D/P HA	2027 D/P HA	% Change
0-5 HA	€513	€406	-21%
5-10 HA	€241	€253	5%
10-20 HA	€234	€255	9%
20-30 HA	€237	€258	9%
30-50 HA	€247	€254	3%
50-75 HA	€257	€245	-5%
75-100 HA	€262	€240	-8%
100-150 HA	€258	€231	-11%
150-200 HA	€245	€223	-9%
200-250 HA	€247	€223	-10%
250-500 HA	€219	€211	-4%
500-1,000 HA	€175	€165	-5%
> 1,000 HA	€101	€112	11%
AVG	€249	€246	-1%

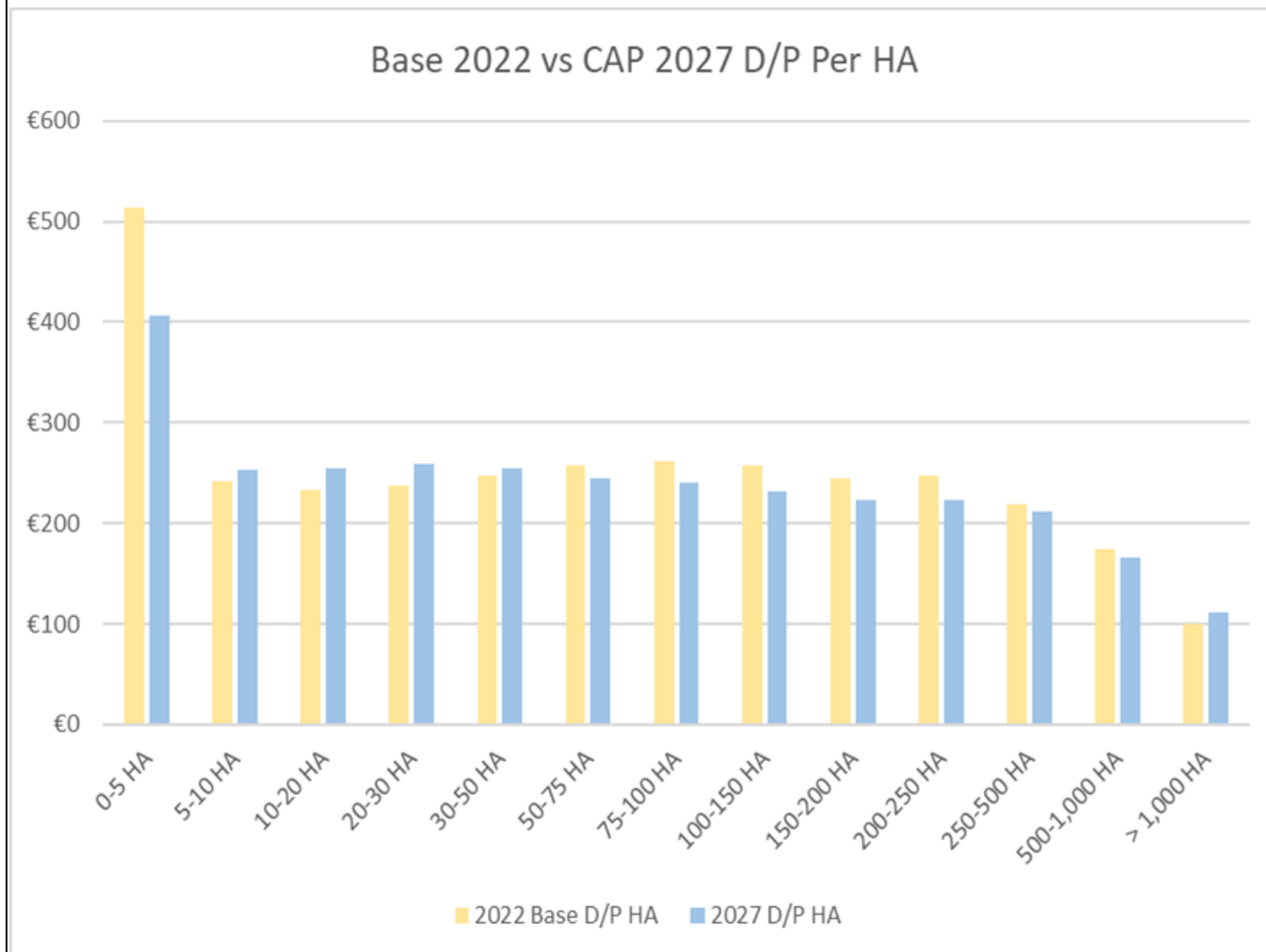
Bhí ráta díreireach DP/Ha ag feirmeacha sa chatagóir 0-5 Ha, agus d'fhéadfadh sé seo a bheith mar gheall ar chomhdhlúthú teidlíochtaí íocaíochta i gclár CAP roimhe seo, ag léiriú ráta DP/Ha i bhfad níos airde ná an meán náisiúnta.

Socrófar an tUasluach Aonaid ag €285. Tá sé mar aidhm ag an mbeart seo luachanna teidlíochta íocaíochta a normalú, gan tionchar a bheith acu orthu siúd atá faoi bhun an mheáin. Beidh tionchar ag an uasluach teidlíochta seo ar líon beag feirmeoirí a bhfuil luach teidlíochta ard idir an raon 0-5Ha acu.

Ar an taobh eile den scála, bhí ráta DP/HA níos ísle ag feirmeacha ar mhéid níos mó ná 1000Ha. Tá an éagsúlacht seo mar gheall ar dhaonra statach na bparaiméadar samhaltaithe agus d'fhéadfaí é a nascadh

freisin le níos mó Ha ná teidlíochtaí íocaíochta ag feirmeoirí, córais feirmeoireachta fairsinge nó Teidlíochtaí Íocaíochta ar luach níos ísle as a dtagann caolú ar an íocaíocht. Níl ach 4.35% d'fheirmeacha os cionn >100 Ha, agus níos lú acu os cionn >1000Ha. Léiríonn an aimhrialtacht seo de mhéadú DP/Ha i >1000 Ha cuid an-bheag den daonra feirmeoireachta a bhfuil ráta DP/Ha faoi bhun an mheáin náisiúnta.

Agus tréimhse CBT 2023-2027 á réamh-mheas, is léir go leanfar den treocht chun tacú le feirmeoirí agus samhail íocaíochta níos cothroime a sholáthar (Fíor 1). Feicfidh feirmeoirí atá faoi bhun mheánmhéid fhisiciúil na feirme méadú ar thacaíocht MF agus cuirfidh na daoine sin thuas an tacaíocht seo ar fáil, trí mheicníochtaí athdháilte RISS, Coinbhéirseacht agus Teorainneacha.

Fíor 1: Íocaíocht Dhíreach in aghaidh an Heicteáir de réir méid fhisiceach feirme don tréimhse CBT (2023-2027).

Uirlisí tacaíochta ioncain

Rinneadh anailís ar uirlis tacaíochta ioncain eile i bhforbairt na tuaithe, is é sin srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach le limistéar (ANC). Tá níos mó srianta os comhair feirmeoirí atá lonnaithe sna ceantair seo agus is dócha go léireoidh siad inmharthanacht níos ísle. Léiríonn Tábla 6 go raibh na feirmeoirí sin faoi bhun an mheáin náisiúnta ag fáil MF os cionn an mheáin agus tugadh faoi deara comhghaol dearfach thar an tréimhse 2023-2027.

Tábla 4: Íocaíocht Dhíreach in aghaidh an Heicteáir lena n-áirítear próifíl íocaíochta ANC de réir méid fisiceach feirme.

HA WITH ANC	2023 T/S HA	2024 T/S HA	2025 T/S HA	2026 T/S HA	2027 T/S HA
0-5 HA	€460	€459	€458	€457	€457
5-10 HA	€335	€336	€336	€337	€337
10-20 HA	€342	€343	€343	€344	€344
20-30 HA	€344	€345	€345	€346	€346
30-50 HA	€323	€323	€323	€323	€323
50-75 HA	€289	€288	€287	€286	€285
75-100 HA	€272	€270	€269	€267	€267
100-150 HA	€254	€253	€252	€250	€250
150-200 HA	€238	€238	€237	€237	€237
200-250 HA	€234	€235	€235	€236	€235
250-500 HA	€212	€214	€217	€219	€219
500-1,000 HA	€165	€167	€169	€170	€170
> 1,000 HA	€113	€113	€113	€113	€113
AVG	€299	€298	€298	€298	€297

Léiríonn an straitéis athdháilte a cuireadh i bhfeidhm dáileadh níos cothroime. Tá sé seo tacaithe ag Táscaire Thorthaí 6 & 7 le sprioc méadaithe tacaíochta bliain ar bhliain, ag léiriú meicníocht níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla chun tacaíocht ioncaim a dhíriú.

Gabhtar comhéifeachtaí na n-uirlisí tacaíochta ioncaim go léir atá beartaithe ar athdháileadh san anailís samhaltaithe ar Athdháileadh ar fheirmeacha níos lú (Táscaire Toraidh (TÉ). 6) agus Feabhas a chur ar thacaíocht d'fheirmeacha i gceantair le riachtanais ar leith (Táscaire Toradh 7).

I dTábla 5, na hathróa chun RI a ríomh Gabhtar 6 ag baint úsáide as an daonra samhaltaithe statach céanna* agus atá thuas. Ríomhtar na tacaíochtaí athdháilte dóibh siúd a bhí faoi mheánmhéid feirme in 2023 ag 104.19% agus méadaíonn sé seo thar an tréimhse go 105.32%. Toisc go bhfuil an táscaire os cionn 100%, tugann sé le tuiscint go bhfaigheann tairbhíthe atá faoi mheánmhéid feirme, méid in aghaidh an heicteáir atá os cionn an mheáin.

Tábla 5: Athróa Táscaire Thorthaí 6 á ríomh

R6: Year & Type	Total Determined Area	DP	DP/ha	Below Average Farm Size
2023				
Total in 2023	4,638,668.17	€1,145,398,358.49	€246.92	
Below Average 2023	1,479,330.03	€380,602,045.62	€257.28	104.19%
2024				
Total in 2024	4,638,668.17	€1,143,951,603.75	€246.61	
Below Average 2024	1,479,330.03	€381,445,998.86	€257.85	104.56%
2025				
Total in 2025	4,638,668.17	€1,142,451,962.99	€246.29	
Below Average 2025	1,479,330.03	€382,290,000.40	€258.42	104.93%
2026				
Total in 2026	4,638,668.17	€1,140,897,892.97	€245.95	
Below Average 2026	1,479,330.03	€383,136,955.31	€258.99	105.30%
2027				
Total in 2027	4,638,668.17	€1,139,565,505.45	€245.67	
Below Average 2027	1,479,330.03	€382,754,022.83	€258.73	105.32%

I dTábla 5, tá na hathróa i láthair chun RI a ríomh 7 tacú le feirmeacha i gceantair le riachtanais ar leith ag baint úsáide as daonra samhaltaithe statach*. Toisc go bhfuil an táscaire os cionn 100% i ngach bliain, ag tosú ag 103.35% in 2023 agus ag sroicheadh 104.18% in 2027, tugann sé le tuiscint go bhfaigheann feirmeacha i limistéir a bhfuil riachtanais shonracha acu, méid in aghaidh an heicteáir atá os cionn an mheáin.

Tábla 6: Athróa Táscaire Thorthaí 7 á ríomh

R7: Year & Type	Total Determined Area	Total Support	Support/ha	In area with Specific Needs
2023				
Total in 2023	4,638,668.17	€1,385,100,681.53	€298.60	
In area Specific Need 2023	3,495,057.39	€1,078,552,047.14	€308.59	103.35%
2024				
Total in 2024	4,638,668.17	€1,383,653,926.79	€298.29	
In area Specific Need 2024	3,495,057.39	€1,080,213,830.73	€309.07	103.61%
2025				
Total in 2025	4,638,668.17	€1,382,154,286.03	€297.96	
In area Specific Need 2025	3,495,057.39	€1,081,840,021.84	€309.53	103.88%
2026				
Total in 2026	4,638,668.17	€1,380,600,216.01	€297.63	
In area Specific Need 2026	3,495,057.39	€1,083,423,985.00	€309.99	104.15%
2027				
Total in 2027	4,638,668.17	€1,379,267,828.49	€297.34	
In area Specific Need 2027	3,495,057.39	€1,082,635,495.40	€309.76	104.18%

Léiríonn Tábla 5 agus Tábla 6 araon go bhfuil dáileadh níos cothroime ag Éirinn agus spriocdhíriú níos fearr ar íocaíochtaí díreacha orthu siúd atá faoi bhun mheánmhéid na feirme agus chuig na feirmeacha sin i gceantair le riachtanais shonracha.

*Mar is amhlaidh le gach samhltú réamh-mheasta tá na réamhaisnéisí seo bunaithe ar thoirimhdí – i., bunaithe ar an ngabháltas reatha daonra, ag glacadh leis go bhfaighidh an daonra iomlán íocaíocht éic-scéime agus go leanann iarratasóirí ar scéimeanna ar feadh thréimhse an CBT. Ní féidir leis an samhltú seo iontrálaí nua a thuar a rachaidh isteach i scéim den chéad uair agus mar sin tá gannchaiteachas ar an uasteorainn le ligean d'iontrálaithe nua.

I measc na n-uirlisí chun cistí a athdháileadh tá cóineasú, PRISS agus uasteorannú íocaíochtaí. Nuair a scrúdófar na bearta seo i dteannta a chéile déanfar 11% (€131m) den uasteorainn náisiúnta um íocaíochtaí díreacha a athdháileadh go bliantúil.

Ba cheart go gcabhródh cóineasú le ceist an chomhdhlúthaithe a réiteach agus cúngódh sé raon na n-íocaíochtaí in aghaidh an heicteáir.

I gcomhréir le hAirteagal 24 de Rialachán CSP, beidh luach 85 % ar a laghad ag gach teidlíocht íocaíochta den mheánmhéid aonaid atá beartaithe do BISS don bhliain éilimh 2026. Déanfaidh cóineasú cistí de €11.4m a athdháileadh go bliantúil ó theidlíochtaí íocaíochta os cionn an mheáin náisiúnta dóibh siúd atá faoi bhun an mheáin náisiúnta.

Ina theannta sin, mar atá molta ag an gCoimisiún, ciallaíonn cur chun feidhme CISS le 10% imfhálaithe orthu siúd a bhfuil líon mór teidlíochtaí acu mar gheall ar mhéid na feirme go bhfeictear íocaíocht laghdaithe freisin. Athdháilfidh criSS €118.6m d'íocaíochtaí díreacha ó ghabháltais níos mó go sealúchais níos lú go dtí sealúchais mheánmhéide

Cuirfidh Éire uasteorannú céimlaghdaitheach i bhfeidhm faoi chur i bhfeidhm is déine na bhforálacha sa Rialachán cuirtear teorainn le híocaíocht BISS go héifeachtach ag €66,000, meastar gurb é toradh na teorannaithe ná timpeall €1.4m. Déanfar aon táirge ó theorannú a athdháileadh tríd an scéim CISS. Léirítear i dTábla 7 sampla de mheicnic na teorannaithe céimlaghdaitheach.

Tábla 7: Meicníocht um uasteorannú céimlaghdaitheach

Ireland Capping Examples	BISS Payment (Pre Capping)	Capped 85%		Total Capped Amount	New Capped BISS Payment
		(Between 60-100k)	(Above 100k)		
Farmer A	€66,000	€6,000 * 85% = €5,100	€0	€5,100	€60,900
Farmer B	€82,000	€22,000 * 85% = €18,700	€0	€18,700	€63,300
Farmer C	€102,000	€40,000 * 85% = €34,000	€2,000 * 100%	€36,000	€66,000

Mar is léir ó shampla Feirmeoir C, is é an t-uasmhéid ar féidir le uasteorannú céimlaghdaitheach de 85% a chur i bhfeidhm ná €40k (difríocht idir €100k agus €60k) rud a fhágann go gcuirtear uasteorainn de €34k ar an méid sin. Toisc gurb ionann €100k lúide €34k agus €66k, ciallaíonn sé sin nach féidir le duine ar bith íocaíocht níos mó ná €66k a fháil.

Léiríonn an Tábla thíos leithdháileadh na hÍocaíochta CISS in aghaidh an mhéid fhisiciúil i heicteáir (HA). Ón anailís mhúnlaíthe seo is féidir a fheiceáil go dtéann 70% de bhuiséad CISS dóibh siúd faoi bhun 50 HA*. Léiríonn sé seo spriocdhírú níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla ar íocaíochtaí chuig feirmeacha a bhfuil riachtanais tacaíochta ioncaim níos airde acu, le béim ar leith ar mhéid fhisiciúil.

Ireland Size Range	CRISS Payment Per Range	% Share of CRISS
0-5 HA	€748,000.88	0.63%
5-10 HA	€3,751,925.54	3.16%
10-20 HA	€17,471,636.98	14.73%
20-30 HA	€23,958,038.17	20.20%
30-50 HA	€37,260,996.00	31.41%
50-75 HA	€19,478,736.00	16.42%
75-100 HA	€8,038,968.00	6.78%
100-150 HA	€5,183,604.00	4.37%
150-200 HA	€1,513,356.00	1.28%
200-250 HA	€563,748.00	0.48%
250-500 HA	€587,292.00	0.50%
500-1,000 HA	€54,936.00	0.05%
>1,000 HA	€5,232.00	0.00%
Total	€118,616,469.57	100.00%

*Leithdháiltí heicteáir de réir an doiciméid treorach ar Tháscairí Torthaí

Tá spriocanna TÉ ag Éirinn 6 de 105.32% agus RI 7 de 104.18% faoin mbliain 2027. Mar atá i gCuid 2.1, tá spriocanna athdháilte CISS ag Éirinn atá dírithe ar mhéid fisiceach feirme. Ina theannta sin, léirigh anailís Earnála go n-athraíonn ioncam feirme go mór ar fud na gcóras feirme, le córais feirmeoireachta eallaigh speisialaithe (tógáil eallaigh agus eallach eile) agus córais feirmeoireachta caorach ag brath níos mó ar thacaíocht ioncaim dhírigh. Gheobhaidh na hearnálacha ina bhfuil eallach speisialtóra cuid shuntasach den mhaoiniú CISS chun a chinntiú go dtabharfar aghaidh go cuí ar na riachtanais athdháilte. Ina theannta sin, léiríonn miondealú Táscaire Thorthaí 6 de réir Earnála á scrúdú gurb ag feirmeacha caorach a bheidh an méadú is mó ar íocaíocht de réir earnála i gcomparáid le 2022. Tríd is tríd, ciallaíonn sé seo athdháileadh uathu siúd a bhfuil íocaíochtaí foriomlána níos airde acu go dtí iad siúd a bhfuil íocaíochtaí níos ísle acu de ghnáth.

Fírinniú ar an maolú a bhaineann leis an dara fomhír d'Airteagal 29(1) agus Airteagal 98

N/B – GÉARCHÉIME 10%

3.5 Forbhreathnú ar na hidirghabhálacha a bhaineann leis an earnáil

3.5.1 Torthaí agus Glasraí

Scéimeanna Eagraíochta Táirgeoirí (PO) don earnáil torthaí agus glasraí

Is tionscal an-dinimiciúil í earnáil torthaí agus glasraí na hÉireann a d'fheidhmigh i margadh oscailte i gcónaí. Tá an margadh baile ag éirí níos iomaíche agus is tríú tír anois an príomhthargadh easpórtála do mhuisiriúin (RA), le bacainní méadaithe ar thrádáil. (Seachas beacáin, ní tháirgeann Éire go leor torthaí

agus glasraí le honnmhairiú i gcainníochtaí suntasacha.) De réir mar a bhíonn slabhraí soláthair ag éirí níos comhtháite, tá méadú tagtha ar riachtanais an mhargaidh agus ar chostais idirbheart. Tá laghdú tagtha ar líon na dtáirgeoirí torthaí agus glasraí le cúig bliana anuas de réir mar a chomhdhlúthaítear sealúchais nó de réir mar a fhágann táirgeoirí an earnáil. Trí sholáthar a chomhdhlúthú, is féidir agus tá méadú tagtha ar ETanna cumhacht margála na dtáirgeoirí.

Is féidir le ETanna cabhrú le hualach na gcostas idirbheart margaidh a laghdú trí chostais infheistíochta agus an riosca gaolmhar a neartú agus a roinnt agus trí chúnamh teicniúil a sholáthar do tháirgeoirí chun táirgeadh de réir sonraíochtaí riachtanacha an mhargaidh. Ligeann infhaighteacht na sochar agus na tacaíochtaí sin trí ETanna do tháirgeoirí níos lú a bheith in ann dul san iomaíocht agus fanacht inmharthana.

Tugann Eagraíochtaí Táirgeoirí an deis ní amháin do tháirgeoirí aghaidh a thabhairt ar dhúshláin an mhargaidh ach freisin oibriú ar bhealach nua agus níos comhoibríoch a thacaíonn le táirgeoirí oibriú le chéile chun athrú aeráide a mhaolú, riosca a bhainistiú ar bhealach níos fearr, comhroinnt eolais a fheabhsú, dul i mbun taighde agus rochtain a fháil ar airgeadas.

Lasmuigh den scéim PO tá maoiniú CAP an-teoranta don earnáil torthaí agus glasraí in Éirinn. Níl ach saothróirí barr páirce incháilithe do BISS. Tá trasnú éigin idir an scéim Orgánach chun tacú leis an aistriú go dtí táirgeadh orgánach, ach is féidir leis na gníomhartha seo a bheith mar chuid de Chlár Oibriúcháin ET freisin.

In ainneoin an easpa foinsí eile maoinithe, agus mar a tugadh faoi deara san anailís LLDB, tá leibhéal íseal PO in Éirinn. Is é is cúis leis seo ná leis an drogall ginearálta i measc na saothróirí comhoibríú nó glacadh le cailteanas (braite) neamhspleáchais. Feictear freisin na costais tosaigh tosaigh agus an maorlathas mar bhacainní ar iontráil. Le tacaíocht bhreise do ghrúpaí nua agus cur chuige níos sruthlínithe sa reachtaíocht táthar ag súil go bhféadfar níos mó ET a aithint agus Clár Oibriúcháin a chur isteach.

Cé nach bhfuil ach ceithre Eagraíocht Táirgeoirí (ET), a bhfuil dhá cheann acu seanbhunaithe, in earnáil torthaí agus glasraí na hÉireann, b'ionann an sciar de tháirgeadh torthaí agus glasraí a mhargaíodh na hEagraíochtaí sin in Éirinn in 2017 agus 71%. Táthar ag súil le 5^ú Bunófar PO faoi 2023 agus beidh siad rannpháirteach san idirghabháil seo.

In 2019, chuir Scéim Eagraíochta Táirgeoirí an AE €4.2 milliún ar fáil do ETanna go sonrath in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí. Soláthraíodh íocaíochtaí do na ETanna seo chun iomaíochas a mhéadú, chun forbairt an mhargaidh a fheabhsú agus chun tacú le nuálaíocht agus inbhuanaitheacht comhshaoil. I measc na ngníomhaíochtaí bhí próisis bharrainneacha agus infheistíochtaí i dteicneolaíocht nua a chur i bhfeidhm; tacú le sainfhoireann mhargaíochta táirgí a mhargú thar ceann Oifig an Phoist; agus tacú le taighde margaidh agus le táirgeadh sonraí léargais chun cabhrú le cáilíocht táirgí a fheabhsú. Maidir le nuálaíocht agus inbhuanaitheacht comhshaoil, cuireadh tacaíocht ar fáil chun ligean do ETanna oibriú i gcomhar le hinstiúidí taighde speisialaithe chun taighde a dhéanamh i réimsí mar luacháil dramaíola agus ar mhodhanna táirgthe inbhuanaithe.

Tá an scéim PO á reáchtáil faoi láthair faoi Straitéis Náisiúnta na hÉireann do Chlár Oibriúcháin Inbhuanaithe a leagann amach gníomhaíochtaí chun iomaíochas, forbairt margaidh agus nuálaíocht a fheabhsú in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí. Díríonn sé freisin ar tháirgeadh inbhuanaithe agus treoshuíomh margaidh níos fearr a sholáthar maidir le riachtanais na dtomhaltóirí, ag cabhrú le ETanna chun tairiscintí nua a fhorbairt agus leas a bhaint as deiseanna nua. Le bunú na nEarnálacha Trádála in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí, is féidir le táirgeoirí príomhúla oibriú le chéile chun a n-ionad sa slabhra luacha a fheabhsú.

Trí thacú leis an scéim ET torthaí agus glasraí, seachadtar na buntáistí breise seo a leanas d'earnáil talmhaíochta na hÉireann:

- Cuidíonn sé le meascán táirgí agus úsáid talún talmhaíochta níos éagsúla
- Tiomantas 15% den mhaoiniú do ghníomhaíochtaí maolaithe aeráide ó earnáil atá á threorú ag an gcleachtas comhshaoil is fearr cheana féin
- Tiomantas 2% den mhaoiniú do thaighde agus d'fhorbairt na hearnála.
- Tacaíocht shonrach d'uirlisí bainistithe riosca agus pleanáil airgeadais

Tá an idirghabháil a ndéantar cur síos uirthi i gCuid 5.2 den phlean seo deartha chun forbairt Eagraíochtaí Táirgeoirí san earnáil torthaí agus glasraí a spreagadh agus chun páirtmhaoiniú a dhéanamh ar Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Trádála torthaí agus glasraí atá ann cheana féin. Tabharfaidh sé seo cinnteacht níos fearr do na saothróirí sin. Tógfaidh an idirghabháil ar an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoin scéim reatha um Eagraíocht Táirgeoirí atá maoinithe ag an AE agus a cuireadh chun feidhme faoin Straitéis Náisiúnta 2017-2022

Comhlánaítear an idirghabháil seo ag an idirghabháil Alt 5.3 “Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí” ina gcuirfear tacaíocht airgeadais bhreise ar fáil do ghrúpaí táirgeoirí atá aitheanta mar Eagraíocht Táirgeoirí.

3.5.2 Táirgí beachaireachta

Idirghabháil earnála: Idirghabháil in Earnáil na Beachadóireachta

Tar éis measúnú riachtanas agus comhairliúchán le geallsealbhóirí beachaireachta, aithníodh an gá atá le figiúirí bonnlíne, oiliúint a chuireann na torthaí taighde is déanaí san áireamh agus tacaíocht le torthaí taighde a scaipeadh. I gCuspóir 6 Riachtanas 1 de Mheasúnú Riachtanais na hÉireann, leagtar amach stádas neamhfhabhrach nó meathlaithe go leor de ghnáthoga na hÉireann. Tá ról tábhachtach ag pailneoirí i gcaomhnú bithéagsúlachta agus gnáthóg, agus tacaítear leis an earnáil bheachadóireachta tríd an gClár Náisiúnta Beachadóireachta.

Idirghabháil faoi Airteagal 55(1)(e) - Comhar le sainchomhlachtaí chun cláir thaighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta a bheidh san idirghabháil atá beartaithe don earnáil Bheachadóireachta i gcuid 5.2 de Phlean Straitéiseach CBT.

Déanfar an leithdháileadh airgeadais gach bliain a chómhaoiniú go náisiúnta ag ráta 50%, as a dtiocfaidh leithdháileadh bliantúil de €123,280. Laghdaítear an leithdháileadh do 2023 beagán mar gheall ar úsáid an imchlúdaigh chéanna le haghaidh beart a cuireadh chun feidhme ó Lúnasa go Nollaig 2022 faoin gclár beachadóireachta reatha.

Tógfaidh an t-idirghabháil aonair seo ar an tacaíocht theicniúil a sholáthair an taighde agus an t-aistriú eolais san am atá thart agus atá ann faoi láthair atá ar bun ag an gClár Náisiúnta Beachadóireachta. Comhlánaíonn an clár freisin an Plean Uile-Éireann um Pailneoirí 2021 – 2025 a leagann amach spriocanna maidir le Beacha Meala Sláintiúla, Sonraí Níos Fearr, Oideachas agus Aistriú Eolais, Cumarsáid, Faireachas agus Bithshláindáil agus Caomhnú brú na mbeach meala dúchasach, *Apis mellifera mellifera*.

Soláthróidh an Clár Beachadóireachta Náisiúnta nua 5 bliana ar fad go leor ama chun gníomhaíochtaí taighde a leabú agus chun díriú ar fhaisnéis agus malartú dea-chleachtais a sholáthar do bheachairí. Is de chineál “leas an phobail” a bheidh an taighde agus an obair a mhaoineofar, agus cuirfear na torthaí ar fáil go héasca; ní mór do thograí don chlár béim láidir a léiriú ar thorthaí a scaipeadh ar bheachairí agus ar an bpobal eolaíoch níos leithne. Tabharfar tús áite do chlár ina bhfuil comhoibriú idir-institiúideach agus forbairt mais chriticiúil.

Áireofar rannpháirtíocht sa Líonra COLOSS le feidhmiú an Chláir Náisiúnta Bheachadóireachta. Athraíonn cailteanais choilíneachta na hÉireann ó bhliain go bliain, ach trí rannpháirtíocht na hÉireann sa Líonra COLOSS tá fianaise ann go mbíonn leibhéil chailteanais gheimhridh na hÉireann níos airde ná Ballstáit eile an AE. Tá tuilleadh taighde á dhéanamh chun na fachtóirí struis as a dtagann na cailteanais seo a shainathint agus chun comhoibriú le sainchomhlachtaí taighde idirnáisiúnta sa Líonra COLOSS.

Tá earnáil bheachadóireachta na hÉireann comhdhéanta den chuid is mó de tháirgeoirí meala ar scála beag. Cé go tá go leor beachairí tráchtála ann, is lucht caitheamh aimsire le beachairí beaga formhór na mbeachairí in Éirinn. Is é meánlíon na gcoirceog in aghaidh an bheachaire ná trí choirceog iomlán.

Le blianta beaga anuas tá suim mhéadaithe i mbun beachaireachta. Tá trí eagraíocht ionadaíoch ann anois do beachairí na hÉireann: Cónaidhm Chomhlachas Beachairí na hÉireann (FIBKA), Comhlachas Beachaireachta na hÉireann (IBA), agus Cumann Beach Meala na hÉireann (NIHBS).

Ceann de na dúshlán is mó atá roimh beachairí in Éirinn ná an aimsir. Bíonn tionchar suntasach ag an aimsir ar tháirgeadh meala na hÉireann agus mar sin athraíonn sé go mór ó bhliain go bliain. Bliain dhúshlánach eile a bhí in 2021 do na beachairí go léir mar gheall ar dhrochaimsir in Earrach 2021 a chuir isteach ar chnádha sna coilíneachtaí. Cheadaigh tréimhse ghearr aimsire i mí Iúil agus Lúnasa téarnamh beag i dtáirgeadh meala. Thuairiscigh go leor beachairí laghdú ar tháirgeacht iomlán na mbarr meala a baineadh i gcomparáid le 2020. Tuairiscíodh meántoradh de 9.5kg meala in aghaidh an choirceog.

Déantar mil na hÉireann a tháirgeadh go príomha mar mhil leachtach, a bhaintear agus a scagadh chun smionagar a bhaint. Tá táirgeadh teoranta de chuid meala agus cíor gearrtha. Tá éileamh láidir ó thomhaltóirí ar mil na hÉireann agus is gnách go ndíolann sé sin ar phraghas ard i gcomparáid le táirge allmhairithe. Díoltar formhór na meala Éireannach go díreach ón mbeachaire go dtí an tomhaltóir deiridh nó le miondíoltóirí áitiúla a sholáthraíonn an tomhaltóir deiridh.

Feictear freisin go bhfuil dothuarthacht aimsir na hÉireann ar cheann de na cúiseanna a d'fhéadfadh a bheith ag fulaingt ó bheacha na hÉireann leibhéil níos airde de chailteanais choilíneachta i gcomparáid le Ballstáit eile an AE. Is cosúil go bhféadfadh tionchar a bheith ag an aimsir sa séasúr roimhe sin ar leibhéal na gcaillteanas sa choilíneacht in Éirinn sa gheimhreadh. Mar gheall ar chailteanais arda coilíneachta san am a chuaigh thart ní mór do beachairí áirithe díriú go heisiach ar a líon coilíneachta a atógáil trí bhanrion a thógáil ar chostas táirgeadh meala an séasúr dár gcionn.

Mar chlár taighde a thacaíonn le pailneoirí, níl sineirgí saindirithe ag an gclár le scéimeanna eile i bPlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta. Rachaidh idirghabhálacha agus gnéithe eile den CSP chun tairbhe na bpailneoirí freisin, cé go mbeidh modhanna níos díri acu, mar GAEC 8, Éicea-scéimeanna, agus bearta san AECM agus EIPanna a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo. Bheadh sé ar intinn ag aon EIPanna a bhaineann leis an bheachadóireacht tacú le pailneoirí fiáine agus ní baol go ndéanfaí maoiniú dúbailte orthu leis an gclár taighde. Ní dhéanann an clár forluí, dúbláil nó coimhlint le haon ghnéithe de scéimeanna eile sa CSP.

Cur síos ar mhodh iontaofa bunaithe chun líon na gcoirceog atá réidh le haghaidh geimhrithe ar chríoch na mBallstát a chinneadh idir an 1 Meán Fómhair agus an 31 Nollaig gach bliain

Ceanglaítear le hAirteagal 37 de Rialachán (AE) 2022/126 líon na gcoirceog atá réidh le haghaidh geimhrithe ar chríoch na mBallstát idir an 1 Meán Fómhair agus an 31 Nollaig a ríomh gach bliain de réir modh bunaithe iontaofa a leagtar síos i bPleananna Straitéiseacha CBT. Téann Éire i dteagmháil go bliantúil lena dhá phríomheagraíocht beachaireachta chun líon na gcoirceog a chinneadh. Déantar móráireamh beachaireachta iomlán gach trí bliana le daonáireamh níos lú chun meastachán a dhéanamh ar mhéadú/laghdú ar choirceoga a iompraítear thar an gheimhreadh don dá bhliain ina dhiaidh sin – déantar an timthriall seo arís agus arís eile. Rinneadh an Daonáireamh 'Iomlán' deireanach ar Beachairí don bhliain 2019 agus mar sin déanfar Daonáireamh 'Iomlán' Beachairí níos déanaí i mbliana (2022). Áirítear an t-eolas seo a leanas sa suirbhé 'iomlán': Líon Beachairí, Líon Coilíneachtaí, Táirgeadh Mil, Díolachán/Úsáid Mil agus Fachtóirí a bhfuil tionchar acu ar fhorbairt na hearnála Beachaireachta. Áirítear an fhaisnéis seo a leanas sna suirbhéanna leantacha níos lú a rinneadh le linn na mblianta cruthaithe: Líon

Iomlán na gcoilíneachtaí inmharthana Beacha a iompraíodh isteach an geimhreadh seo, arbh coirceoga iomlána a líon agus arbh núicléí a líon díobh. Tabharfar fógra bliantúil faoi líon na gcoirceog i gcomhréir le hAirteagal 38 de Rialachán (AE) 2022/126.

In 2016 rinneadh beachaireacht iomlán i bPoblacht na hÉireann. Ba é daonáireamh 2016 an dara daonáireamh ar bheachairí i bPoblacht na hÉireann, agus rinne Cónaidhm Chumann Beachairí na hÉireann (FIBKA) an chéad daonáireamh in 2011.

Moladh tar éis Dhaonáireamh 2016 go ndéanadh Éire daonáireamh gach trí bliain le suirbhé ionadaíoch sa dá bhliain idir an dá linn chun aon athruithe ar líon na gcoirceog a léiriú. Rinneadh suirbhé ionadaíoch sa tréimhse 2016-2017 agus 2017-2018. Léiríodh sa dá shuirbhé seo go bhfuil méadú tagtha ar líon na gcoirceog i gcomparáid le 2016, go raibh méadú thart ar 8.3% in 2016/2017 agus 14.6% in 2017/2018. Baineann an suirbhé seo le sampla ionadaíoch (5%) de beachairí gníomhacha FIBKA tráth an Daonáirimh roimhe seo.

Tar éis glacadh leis an moladh suirbhé a dhéanamh gach 3 bliana, chiallaigh sé go raibh daonáireamh iomlán le bheith dlite d'Éirinn don tréimhse 2019/2020 (coilíneachtaí 2019 ag geimhreadh in 2020). Ba iad Cónaidhm Chumann Beachairí na hÉireann (FIBKA) agus Cumann Beachairí na hÉireann (IBA) a rinne Daonáireamh 2019 i measc na 4,462 ball dá gcumann chleamhnaithe (amhail Meán Fómhair 2019). Chomhlánaigh beachairí 1,151 foirm daonáirimh san iomlán, agus úsáideadh na sonraí seo chun an bhallraíocht iomlán de 4,462 a eachtarshuíomh. Léiríodh i nDaonáireamh 2019 go raibh 4,462 beachaire in Éirinn agus 27,040 coilíneacht beach. B'ionann na figiúirí seo agus méadú 41% ar líon na mbeach ón daonáireamh roimhe sin in 2016, agus méadú 26% ar líon na gcoilíneachtaí beach.

Ó Shuirbhé Lán-Choimeádaithe 2019, rinneadh Suirbhé ar Líon na gCoilíneachta do Bheachairí in 2020 agus 2021. Scaipeadh an suirbhé ar chomhaltaí Chónaidhm Chumann Beachairí na hÉireann (FIBKA) agus Cumann Beachaireachta na hÉireann (IBA) D'iarr an suirbhé ar beachairí sonraí a sholáthar ar líon iomlán na gcoilíneachtaí inmharthana beacha a iompraíodh isteach sa Geimhreadh seo (20/21). agus 21/22). Léirigh na torthaí:

1303

4848

Meastar gur 27,248 coirceog a bhí ann don bhliain 2020 bunaithe ar shuirbhé coirceog 2020 i gcomhar le daonáireamh iomlán 2019.

Déanfar an chéad daonáireamh iomlán eile ar beachaireacht níos déanaí i mbliana (2022) agus meastar go léireofar méadú breise ar líon na mbeach agus ar líon na gcoilíneachtaí beach de réir mar a mhéadaíonn éileamh na hearnála.

Áirítear an t-eolas seo a leanas i nDaonáireamh iomlán na beachaireachta: Líon Beachairí, Líon Coilíneachtaí, Táirgeadh Mil, Díolachán/Úsáid Mil agus Fachtóirí a bhfuil tionchar acu ar fhorbairt na hearnála Beachaireachta.

Tabharfar fógra bliantúil faoi líon na gcoirceog i gcomhréir le hAirteagal 38 de Rialachán (AE) 2022/126.

Ní mholann Éire idirghabháil in earnáil an Fhíona laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

Ní mholann Éire idirghabháil in earnáil na leannlusanna laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

3.5.5 Ola olóige agus boird olóige

Ní mholann Éire idirghabháil in earnáil na hola olóige agus na n-ológ boird laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

3.5.6 Mairteoil agus laofheoil

Ní mholann Éire idirghabháil earnála san earnáil Mairteola agus laofheola laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

Ní mholann Éire idirghabháil earnála in earnáil an bhainne agus na dtáirgí bainne laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

3.5.8 Caoirigh agus gabhar

Ní mholann Éire idirghabháil earnála san earnáil caorach agus gabhar laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

3.5.9 Barra próitéine

Áiríonn Éire idirghabháil ar bharra próitéine san idirghabháil Tacaíochta Deonach Cúpláilte do Chúnamh Próitéine. Tá gach faisnéis ábhartha san áireamh sa roinn sin, mar idirghabháil íocaíochtaí díreacha.

Tugadh Cúnamh Próitéine isteach den chéad uair le tréimhse dheireanach an CBT agus is é an aidhm do 2023-2027 an limistéar a fhástar san idirghabháil a mhéadú go 20,000 heicteár. Comhlánaíonn sé seo tionscnaimh eile, go háirithe Farm-2-Fork, a bhfuil na haidhmeanna ábhartha a idirghníomhaíonn le barra próitéine mar a leanas:

- Laghdú 20% ar úsáid leasacháin nítrigineacha ceimiceacha faoi 2030
- Laghdú 50% ar úsáid agus ar riosca Táirgí Cosanta Plandaí (PPPanna) faoi 2030
- Laghdú ar mhéid na gcaillteanas cothaitheach ón talmhaíocht

Ina theannta sin, rannchuideoidh costais reatha leasacháin agus spriocanna chun limistéar próitéin a mhéadú sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide náisiúnta le méadú dóchúil ar limistéar na mbarr próitéine (pischineálaigh) faoi dheireadh an chéad CBT eile. Ní féidir breathnú ar Chúnamh Próitéin ina aonar mar mhodh chun achar a mhéadú ach beidh ról suntasach ag fachtóirí eile mar iad siúd atá liostaithe thuas freisin. Déanfaidh an RTBM monatóireacht ar an dul chun cinn maidir leis an limistéar a fhástar agus féadfaidh sé breithniú a dhéanamh ar idirghabhálacha amach anseo chun cabhrú leis an sprioc uailmhianach de 20,000 heicteár a bhaint amach.

Táthar ag súil freisin go gclúdóidh ár n-oiliúint shainordaitheach do chomhairleoirí a bheidh “Faomhaithe ag Córas Comhairleach Feirme” fás barraí próitéine. Ina theannta sin, is féidir Grúpaí Aistrithe Eolais a bhunú chun fócas sonracha a bheith acu ar bharra próitéine a fhás, bunaithe ar riachtanais áitiúla na ngrúpaí agus mar sin tá an cumas acu aghaidh a thabhairt ar Cuspóir 8.N6 (maidir le héagsúlú feirme).

Tá maoiniú curtha ar fáil do Teagasc ón RTBM chun taighde a dhéanamh ar bharra próitéine. Scaipfidh Teagasc torthaí an taighde seo trí imeachtaí poiblí éagsúla, laethanta oscailte, foilseacháin srl. agus Córas Nuálaíochta (AKIS).

Clúdaíonn Seirbhís Chomhairleach Barraí Teagasc gach barra lena n-áirítear barraí próitéine agus a ról tábhachtach in uainíocht barra atá ag éirí níos tábhachtaí anois ná riamh i bhfianaise na spriocanna Feirme go Forc. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil taighde déanta cheana féin ag Teagasc ar rothlú barr agus gur léirigh sé go bhfuil buntáistí ag baint le barra próitéine (pónairí go príomha) le linn an uainíochta.

Ní mholann Éire idirghabháil earnála in earnáil an bhiaitais siúcra laistigh de Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.

3.5.11 Earnálacha eile

Neamhbhainteach.

3.6 Forbhreathnú ar na hidirghabhálacha a chuidíonn le cur chuige comhleanúnach agus comhtháite a chinntiú maidir le bainistíocht riosca, nuair is ábhartha

Soláthraíonn Éire roinnt beart faoi láthair, trí CBT agus maoinithe go náisiúnta, atá dírithe ar riosca a laghdú agus a chuidíonn le feirmeoirí déileáil le géarchéimeanna margaidh. Tá Íocaíochtaí Díreacha faoi CBT agus Meánú Ioncaim faoin gcóras cánachais náisiúnta mar bhonn agus mar thaca ag an gcreat bainistíochta riosca seo, arna chomhlánú ag scéimeanna iasachta a éascaíonn infheistíocht feirmeoirí chun inmharthanacht a ngabháltas a fheabhsú. Léiríonn scéimeanna ad hoc a úsáidtear chun dul i ngleic le teagmhais riosca thubaisteacha dlúthpháirtíocht le feirmeoirí lena mbaineann agus meastar go bhfuil siad níos costéifeachtaí ná roghanna eile bainistithe riosca.

Is príomhuirlis bhainistíochta riosca iad íocaíochtaí díreacha a sholáthraíonn líontán sábhála ioncaim tábhachtach. Cé go bhfuil éagsúlachtaí suntasacha sna híocaíochtaí faoi Scéim na híocaíochta Bunúsaí, soláthraíonn sé €1.1bn in aghaidh na bliana do thart ar 137,000 feirmeoir le meáníocaíocht BPS de €9,500. Uirlis thábhachtach chun luaineachtaí ioncaim, íocaíochtaí díreacha agus tacaíochtaí faoin gClár Forbartha Tuaithe a bhainistiú, tá éifeacht thánaisteach acu trína mbreathnaíonn na bainc orthu mar ráthaíocht agus ar an gcaoi sin a chuireann ar chumas feirmeoirí rochtain a fháil ar airgeadas.

Ioncam Ligeann meánú faoi chóras cánach na hÉireann d'fheirmeoirí cáin a íoc ar an meánbhrabús agus cailleanais dá dtrádáil feirmeoireachta thar thréimhse 5 bliana. Aithníonn meánú ioncaim d'fheirmeoirí go bhfuil ioncam san earnáil luaineach agus gur féidir leis an dliteanas cánach bliantúil a bheith éagsúil go mór.

Deiseanna chun bainistíocht agus pleanáil airgeadais a fheabhsú trí Theagasc *Feirme a Fháil Oiriúnach ó thaobh Airgeadais* tionscnamh agus scéimeanna ar nós an *Clár Éifeachtúlachta Déiríochta* agus an *Clár Forbartha Déiríochta*, cabhrú le feirmeoirí laghdúithe praghsanna a sheasamh agus leachtacht a chinntiú trí shreabhadh airgid leordhóthanach a sholáthar. Tá sé seo sa bhreis ar oiliúint fhoirmiúil bainistíochta airgeadais agus pleanála a chuirtear ar fáil faoin gClár Aistrithe Eolais.

Molann Food Vision, an straitéis deich mbliana nua don earnáil agraibhia, a sheol an Rialtas i mí Lúnasa 2021 réitigh agus rianaíonn sé conair i dtreo na hinbhuanaitheachta ina gnéithe uile – comhshaoil, eacnamaíoch agus sóisialta. Trí 22 sprioc a leagan amach faoi cheithre mhisean ardleibhéil nach mór don earnáil a bhaint amach má tá sí chun an uaimhian seo a chomhlíonadh, cuirfidh sé seo bonn ar fáil freisin do bhuntáiste iomaíoch na hearnála amach anseo (gov.ie - [Fís Bia 2030 - Ceannaire Domhanda i gCórais Bhia Inbhuanaithe](#)). Tá fócas láidir sa straitéis ar fhás trí bhreisluch seachas méid táirgí príomhúla.

Tá roinnt scéimeanna iasachta maoinithe ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara a sholáthraíonn rochtain ar mhaoiniú d'fheirmeoirí in Éirinn, a chuireann ar a gcumas leachtacht a choinneáil agus a chinntiú gur féidir leo cinntí infheistíochta a dhéanamh atá in oiriúint dá bhfiontar. Seoladh i 2017, an *Scéim Iasachta Tacaíochta Sreabhadh Airgid Talmhaíochta* maoiniú caipitil oibre solúbtha ar chostas íseal ar fáil d'fheirmeoirí. Agus é suibscríofa go hiomlán, thug an scéim iasachtaí os cionn €145m ar iasacht do bhreis is 4,000 feirmeoir. Tá an *Scéim Iasachta Fáis sa Todhchaí* (FGLS) saoráid iasachta fadtéarmach (7-10 mbliana) a sholáthraíonn €800 milliún de mhaoiniú iasachta infheistíochta do FBManna agus do lárchaipitilíthe beaga, lena n-áirítear feirmeoirí agus iascairí. Tá an *Scéim Iasachta Tionchair Brexit* (BILS) iasachtaí a sholáthar do ghnóthais Éireannacha a bhfuil tionchar Brexit orthu le haghaidh caipiteal oibre, infheistíochta agus athmhaoinithe. Tacaíonn Micreamhaoiniú Éireann le micrifhiontair, lena n-áirítear feirmeoirí a bhfuil airgeadas iasachtaí acu, ag soláthar acmhainn thábhachtach do mhicrifhiontair a bhfuil deacrachtaí acu rochtain a fháil ar airgeadas trí bhainc agus iasachtóirí tráchtála eile. Tá na Scéimeanna seo dírithe go príomha anois ar gach earnáil, le maoiniú

DFAM ag cinntiú rochtain d'fheirmeoirí, iascairí agus cuideachtaí bia. Níor seoladh Scéim agraibhia tiomnaithe toisc gur féidir le scéimeanna tras-Rialtais freastal ar riachtanais na hearnála i margadh sách beag ar nós na hÉireann, agus sineirgí riaracháin a thairiscint ag an am céanna.

Soláthraíonn imscaradh bearta tacaíochta margaidh an Chomhbheartais Talmhaíochta amhail Idirghabháil agus Cúnamh le haghaidh Stórála Príobháidí líontán sábhála tábhachtach, a thugann aghaidh ar mhíchothromaíochtaí séasúracha agus laghduithe praghsanna faoi bhun leibhéal tagarmhairc i mBallstáit an AE. Tá an cúlchiste géarchéime talmhaíochta a tugadh isteach le CBT 2013 deartha chun tacú leis an earnáil nuair a chuireann géarchéimeanna isteach ar tháirgeadh agus/nó ar dháileadh. Cuirtear an mheicníocht smachta airgeadais i ngníomh gach bliain, lena n-áirítear infhaighteacht cúlchiste géarchéime margaidh i gcás titim mhór ar phraghsanna feirme agus is féidir é a úsáid chun bearta eisceachtúla a mhaoiniú chun cur i gcoinne suaitheadh an mhargaidh.

Le roinnt blianta anuas mar fhreagra ar ghéarchéimeanna aimsire, tugadh isteach roinnt beart éigeandála ar chostas beagnach €11m. Seachadadh iad mar chúnamh stáit faoi na Rialacháin De Minimis agus na Rialacháin um Blocdhíolúine Talmhaíochta (ABER), dearadh agus cuireadh i bhfeidhm iad ar ghearrfhógra agus mhaoinigh an Státchiste iad. Cé go bhfuil siad beagán dúshlánach don lucht riaracháin, cuireann siad meicníocht an-éifeachtach ar fáil áfach chun freagairt ar bhealach an-spríodhírthe do ghéarchéimeanna atá ag teacht chun cinn. Léiríonn scrúdú ar scéimeanna ad hoc roimhe seo gur chuir siad tacaíocht ar fáil atá dírithe ar an earnáil inar tharla an ghéarchéim agus go bhfuil a gcostas de €11m thar 9 mbliana i gcomparáid go fabhrach le roghanna eile bainistithe riosca agus go seachnaítear sceitheadh maoinithe d'oibreoirí príobháideacha agus cistí a d'fhéadfadh a bheith díreireach. ard i margadh na hÉireann.

Scrúdaíodh roinnt roghanna maidir le bainistíocht riosca i gcéim forbartha Phlean Straitéiseach CAP na hÉireann leis an gcuspóir creat láidir bainistíochta riosca a sholáthar don earnáil feirmeoireachta, agus acmhainní teoranta CBT agus deischoistais á gcur san áireamh ag an am céanna. Ba é an rogha beartais a roghnaíodh ná an Creat Bainistíochta Riosca reatha a choinneáil.

Bainistíocht riosca a bhaineann go sonrach le hAthrú Aeráide

Breithníodh íogaireachtaí aeráide freisin mar chuid d'fhorbairt an CSP. Thug an measúnú riachtanas breac-chuntas ar na riachtanais pholaitiúla agus straitéiseacha ar cheart d'idirghabhálacha ar bith a shásamh, lena n-áirítear an Plean Oiriúnaithe Earnála um Athrú Aeráide um Thalmhaíocht, Foraois agus Bia Mara agus na cuspóirí agus gníomhartha a leagtar amach ann. Léirigh an próiseas seo go háirithe idirghabhálacha a raibh comhshochair iolracha acu maidir le hoiriúnú, maolú, bithéagsúlacht uisce, ithir, etc.

Mar sin, tá éagsúlacht tacaíochtaí agus dreasachtaí sa CSP chun feirmeoirí a spreagadh bearta réamhghníomhacha a ghlacadh chun a leochaileacht i leith na rioscaí méadaitheacha a léiríonn an aeráid athraitheach do thalmhaíocht in Éirinn a laghdú. Áirítear sa CSP, go háirithe, tacaíocht d'uasoiiliúint na gcomhairleoirí talmhaíochta agus na bhfeirmeoirí araon maidir le dúshlán an athraithe aeráide agus cleachtais oiriúnaithe. Tá sé mar aidhm ag Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do Chomhairleoirí, mar shampla, a chinntiú go soláthrófar comhairleoirí eolacha, gairmiúla agus inniúla chun tacú leis an earnáil ar gach ábhar talmhaíochta, lena n-áirítear príomhdhúshlán amhail athrú aeráide. Cuireann sé seo, in éineacht le breisoiliúint na bhfeirmeoirí trí oiliúint scéim-shonrach ar an AECM, ar an scéim um éifeachtúlacht carbóin diúil, na scileanna agus an t-eolas ar fáil d'fheirmeoirí chun gníomhartha a chur i bhfeidhm a fheabhsóidh a gcumas gníomhartha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol a dhéanamh.

Sainithníodh san anailís SWOT freisin go bhféadfaí cur leis an mbonn eolais atá ag feirmeoirí ar uirlisí bainistíochta riosca agus ar chúrsaí airgeadais. Déanfar é seo, chomh maith le hoiliúint bainistíochta airgeadais eile, a sheachadadh go páirteach ar a laghad trí oiliúint spríodhírthe eolais agus scileanna ar an gClár Aistrithe Faisnéise. Go sonrach maidir le hoiliúint chun tacú le bearta réamhghníomhacha chun

leochaileacht mar gheall ar athrú aeráide a laghdú, áirítear ar na hábhair tosaíochta a aithníodh cheana féin sa chlár seo straitéisí maolaithe agus oiriúnaithe don athrú aeráide. Déantar athbhreithniú bliantúil ar na topaicí tosaíochta seo agus feidhmíonn siad mar chineál d'fhorbairt ghairmiúil leanúnach d'fheirmeoirí chun iad a spreagadh chun cleachtais nuálaíochta a chur i bhfeidhm ar a bhfeirmeacha féin.

An Clár Píolótach Comhshaoil Bunaithe ar Thorthaí (REAP) tá treoirthionscadail tar éis an scéim agra-chomhshaoil a threorú. Soláthróidh sé deis agus dreasacht d'fheirmeoirí iocaíochtaí a thuilleamh as a dtalamh feirme a bhainistiú ar bhealach atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil in éineacht leis an ngá atá le bia ardchaighdeán agus inbhuanaithe a tháirgeadh. Cuidíonn cineálacha cur chuige nua maidir le bearta comhshaoil amháil REAP le hathléimneacht fhadtéarmach agus inmharthanacht airgeadais a áirithiú d'fheirmeoirí, rud a chuidíonn le hoiriúnú aeráide.

An Scéim Ionchorpraithe Tuí (SIM) spreagfaidh feirmeoirí cáilíocht na hithreach a mheastar a bheith mar iarmhairt/iarmhairt tosaíochta don athrú aeráide.

Ina theannta sin, agus dá dtagraítear go sonrath mar uirlis bainistithe riosca, is dreasacht dhíreach é Cleachtas Talmhaíochta 7 den éicea-scéim (barraí briste a chur) chun tabhairt faoi bhainistíocht phraiticiúil riosca, ó thaobh airgeadais agus comhshaoil de araon, ar fheirmeacha.

Tá an Comhpháirtíocht Nuálaíochta na hEorpa AGRI maoiniú a dhéanamh ar thionscadail a ligeann d'fheirmeoirí, eolaithe agus saineolaithe eile comhoibriú le chéile chun cleachtais nua a fhorbairt atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil agus atá inbhuanaithe ó thaobh an gheilleagair de, agus féachaint freisin le hathléimneacht na hearnála a fheabhsú.

Mar a shonraítear i gcuid 2.1, agus go háirithe sa rannán fírinne maidir le tabhairt faoi SO1 go páirteach sa CSP, tá tacaíochtaí suntasacha ar fáil cheana féin d'fheirmeoirí agus do chomhairleoirí lasmuigh den CSP ó sheirbhísí comhairleacha Teagasc, agus an Clár Roghanna Feirme go cúrsaí airgeadais. gnéithe ar nós Scéim Iasachta Fáis na Todhchaí CBSÉ agus roghanna meánaithe ioncaim. Creideann Éire go bhfuil dóthain dreasachta agus tacaíochta ann d'fheirmeoirí chun a leochaileacht a laghdú agus chun a gcumas oiriúnaitheach d'aeráid athraitheach a mhéadú leis na bearta atá ar fáil laistigh agus lasmuigh den CBT.

3.7 Idirghabháil idir idirghabhálacha náisiúnta agus réigiúnacha

3.7.1 Nuair is ábhartha, tuairisc ar an idirghníomhú idir idirghabhálacha náisiúnta agus réigiúnacha, lena n-áirítear leithdháileadh na leithdháiltí airgeadais in aghaidh na hidirghabhála agus in aghaidh an chiste.

N/B

3.7.2 Nuair is ábhartha, i gcás ina mbunófar gnéithe de Phlean Straitéiseach CBT ar an leibhéal réigiúnach, conas a áirithíonn an straitéis idirghabhálacha comhleanúnachas agus comhsheasmhacht na n-eilimintí sin leis na heilimintí de Phlean Straitéiseach CBT arna bhunú ar an leibhéal náisiúnta

N/B

3.8 Forbhreathnú ar an gcaoi a rannchuidíonn Plean Straitéiseach CBT leis an gcuspóir leas ainmhithe a fheabhsú agus an fhriotaíocht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh a laghdú atá leagtha amach i bpointe (i)

d'Airteagal 6(1), lena n-áirítear na coinníollacha bonnlíne agus an chomhlántacht.

Leas Ainmhithe agus Friotaíocht Frithmhiocróbach (AMR) i bPlean Straitéiseach an CBT

Coinníollacht

Socrófar an choinníollacht an bhunlíne do leas ainmhithe agus rannchuideoidh sí freisin le frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh a laghdú, go háirithe SMRanna 9, 10 agus 11.

- SMR 9: Cuspóir: Is é aidhm an cheanglais seo leas laonna (bó-ainmhithe suas le sé mhí d'aois) a chinntiú trí íoschaighdeáin a chomhlíonadh maidir lena gcúram agus lena bhfeirmeoireacht. Baineann na ceanglais seo le feirmeoirí a choinníonn laonna de bhreis ar na ceanglais eile maidir le Leas Ainmhithe Feirme (SMR 11). Baineann ceanglais faoi SMR 9 le saoirse gluaiseachta; coinníollacha tithíochta; cothú.
- SMR 10: Cuspóir: Tá sé mar aidhm ag an gceanglas seo leas na muc a chosaint trí íoschaighdeáin a chomhlíonadh maidir lena gcúram agus lena bhfeirmeoireacht. Baineann na ceanglais seo le feirmeoirí a choimeádann muca de bhreis ar na ceanglais maidir le Leas Ainmhithe Feirme (SMR 11). Baineann ceanglais faoi SMR 10 le saoirse gluaiseachta; gnáthchigireachtaí; cóiríocht chúí; cothú cúí; nósanna imeachta scoite cúí a úsáid; rialuithe maidir le ciorruithe.
- SMR 11: Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le cosaint ainmhithe a choimeádtar chun críocha feirmeoireachta. Cuspóir: Tá sé mar aidhm ag an gceanglas seo leas ainmhithe feirme a chosaint trí íoschaighdeáin a chomhlíonadh maidir lena gcúram agus lena bhfeirmeoireacht. Baineann na ceanglais seo le haon duine a choinníonn aon speiceas d'ainmhí saothraithe chun críocha feirmeoireachta. Baineann ceanglais faoi SMR 11 le soláthar foirne; cigireacht ar ainmhithe; taifid a choinneáil; saoirse gluaiseachta; foirgnimh, lóistín, agus soilsiú; trealamh; cothú ; rialuithe maidir le ciorraithe agus nósanna imeachta pórúcháin.

Bearta náisiúnta eile ar phríomhcheisteanna leasa ainmhithe

Gnáthdhugadh Eireaball i Muca:

Is tosaíocht d'Éirinn í an tsaincheist a bhaineann le gnáthlámha eireaball muc. Rinneadh athbhreithniú substaintiúil le déanaí ar Phlean Gníomhaíochta na hÉireann chun greim eireabail a laghdú agus an gá atá le baint eireaball agus áirítear ann roinnt sainbhearta náisiúnta atá dírithe ar leas muc a fheabhsú, lena n-áirítear:

- Is féidir le feirmeoirí muice leas a bhaint as measúnú riosca saor in aisce faoi cheannas Cleachtóir Tréidliachta Príobháideach (PVP) maidir le greim eireabail, arna mhaoiniú tríd an gClár Forbartha Tuaithe 2014-2020, faoin tSeirbhís Chomhairliúcháin Spriocdhírthe ar Shláinte Ainmhithe (TASAH). Aithneoidh na measúnuithe seo fachtóirí riosca a bhaineann go sonrach leis an bhfeirm agus sainaitheoidh an feirmeoir agus a Cleachtóir Tréidliachta Príobháideach suas le trí bheart indéanta chun aghaidh a thabhairt ar rioscaí aitheanta, agus é ar intinn dul ar aghaidh go dtí an pointe ina n-ardaítear baisceanna muc le heireabail shlána.
- In éineacht leis seo, tá clár náisiúnta oiriúnaithe de rialuithe oifigiúla ar a dtugtar an Clár Cigireachta Eireabail Leas Muc-Slán á chur i bhfeidhm ag tréidlianna oifigiúla, atá dírithe ar rioscaí leasa a aithint agus monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn i dtreo ródú duáil eireaball a laghdú ar na feirmeacha ar tugadh cuairt orthu.
- Ina theannta sin, seoladh sonraíocht nua tógála muc faoin Scéim Spriocdhírthe um Nuachóiriú Talmhaíochta (TAMS), arna maoiniú faoin gClár Forbartha Tuaithe 2014-2020. Áiríonn sé ceanglais atá dírithe go sonrach ar aghaidh a thabhairt ar na príomhfachtóirí riosca bite eireabail lena n-áirítear, mar shampla, ceanglais maidir le lámhátais spáis os cionn an íosmhéid dhlíthiúil, íosachar urláir soladacha chun soláthar ábhar saibhríthe bríoch a éascú agus ceanglais maidir le dearadh pinn chun gnáthiompar muc a éascú. Éilíonn an tsonraíocht freisin cránacha saothraithe a choinneáil i pinn scaoilte le linn farrowing agus luchtadh gan aon tréimhse luí seoil (saor-láimh).

Tá sé mar aidhm ag an tsonraíocht cabhrú le feirmeoirí muca a thógáil a bhfuil eireabail slána acu, chomh maith le tithíocht muc nua a chosaint don todhchaí.

Laistigh de Phlean Straitéiseach CBT na hÉireann 2023-2027, tá sé ríthábhachtach freisin úsáid a bhaint as samhail na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuáil (EIP-AGRI) chun an tsaincheist a bhaineann le gnáthdhó eireabail muc a chur chun cinn. Tá an chuid is mó d'fheirmeoirí muice tráchtála in Éirinn drogallach faoi mhuca a thógáil le heireabail slána mar go bhfuil na tiománaithe casta agus ilfhachtóiriúil agus nach bhfuil taithí ag go leor acu air sin a dhéanamh. Beidh sé mar aidhm ag tionscnamh EIP-AGRI éascú a dhéanamh ar fheirmeoirí forásacha/taithí muc chun a gcuid réitigh a léiriú maidir le muca a thógáil a bhfuil eireabail slána acu.

Leas Laonna Déiríochta Fireann

Chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara treochlár faoi bhráid an Choimisiúin, i mí Aibreáin 2022, ag cur síos ar an gcaoi a bhfuil sé mar aidhm aici spleáchas na hÉireann ar iompar fad-achair laonna gan scoitheadh a laghdú.

Áirítear sa treochlár sraith chuimsitheach beart a bhfuil sé mar aidhm acu, i measc rudaí eile, líon na laonna déiríochta fireann a bheirtear a laghdú (m.sh. úsáid seamhan comhghnéis), feabhas a chur ar leas na ndaoine a iompraítear agus luach agus oiriúnacht na déiríochta fireann a mhéadú. laonna do mhargadh na hÉireann trí thionscadail éagsúla atá dírithe ar an gcomhtháthú idir na tréada déiríochta agus mairteola a fheabhsú.

Táthar ag súil go bhfeabhsóidh éifeacht carnach na mbeart seo, le himeacht ama, leas laonna déiríochta fireanna agus inbhuanaitheacht an tionscail.

Tá tacaíocht infheistíochta ar fáil faoi bheart an Chláir Forbartha Tuaithe seo do thithíocht ainmhithe. Cinntíonn na sonraíochtaí le haghaidh infheistíochtaí den sórt sin go dtacaíonn gach tithíocht ainmhithe a fhaigheann cúnaimh deontais le feabhas a chur ar leas ainmhithe ar fheirmeacha.

Go háirithe, tá tithíocht muc deartha chun cur ar chumas feirmeoirí muca a thógáil gan gá le gnáthdhucáil eireabail agus chun úsáid laghdaithe frithmhiocróbaigh a chumasú (mar a thuairiscítear thuas). Ina theannta sin, ní mór go mbeadh gach áit farrowing a fhaigheann deontas i gcabhair ina n-áiteanna farraíochta iomlán saor, rud a ligeann do na hainmhithe gluaiseacht gan bhac i gcónaí.

Ina theannta sin, feabhsóidh uasghrádú na gcóras inslithe agus aerála cáilíocht inmheánach an aeir sna tithe muc agus éanlaithe atá ann cheana féin. Éilíonn uasghrádú na gcóras teasa i dtithe éanlaithe agus muc nach n-úsáidtear ach córais téimh indíreacha, rud a chabhraíonn le feabhas breise a chur ar cháilíocht aeir inmheánach na dtithe.

Tá faisnéis bhreise ar Straitéis Náisiúnta na hÉireann um Leas Ainmhithe 2021-2025 ar fáil ag:

<https://www.gov.ie/en/publication/12d6a-animal-welfare-strategy/#>

Friotaíocht fhrithmhiocróbach a laghdú (AMR)

Go ginearálta, rannchuideoidh cur chun feidhme éifeachtach cheanglais SMRanna 9, 10 agus 11 le sláinte iomlán na n-ainmhithe agus le ceanglas laghdaithe frithmhiocróbaigh a úsáid. Éascaíonn an ceanglas taifid leigheasanna ainmhithe a choinneáil i gcomhréir le SMR 11 agus tréimhsí aistarraingthe iomchuí (SMR 5) feasacht níos fearr a bheith ag feirmeoirí ar idirghabhálacha leigheas ainmhithe.

Cuideoidh feasacht agus coimeád taifead den sórt sin le húsáid fhrithmhiocróbach agus an riosca gaolmhar maidir le frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh a laghdú. Níor comhaontaíodh sprioc laghdaithe maidir le díolachán frithmhiocróbach go fóill ach tá sé fós á breithniú, d'ainneoin go bhfuil Éire fós faoi bhun na sprice luacha 59mg/PCU 2030 arna leagan síos ag an AE do 2030.

Tá an plean gníomhaíochta náisiúnta chun aghaidh a thabhairt ar AMR, iNAP, ina dhara atriail anois. Soláthraíonn sé meicníocht chun gníomhartha mionsonraithe a chur i bhfeidhm chun galair a chosc agus chun díolachán agus úsáid iomlán frithmhiocróbach a laghdú. Táthar ag súil go gcomhaontófar aon spriocanna laghdaithe tríd an ardán iNAP, a dhéanfaidh maoirseacht freisin ar sheachadadh na ngníomhartha chun na spriocanna seo a bhaint amach.

Bearta CSP chun tacú le feabhsú leasa ainmhithe

Tá roinnt beart beartaithe chun cur leis na bunriachtanais maidir le Coinníollacht. Tá na cinn a chuireann go mór le Leas Ainmhithe leagtha amach faoi na ceannteidil faoi seach thíos.

Scéim Feabhsúcháin Caorach

Soláthroidh an Scéim Feabhsúcháin Caorach tacaíocht do raon leathan gníomhartha chun sláinte agus leas na n-eallach a fheabhsú. Tá an scéim ag díriú ar rannpháirtíocht ~66% den tréad náisiúnta.

Cuirfidh sé le leas feabhsaithe agus laghdófar an baol frithsheasmhacht in aghaidh anthelmintic trí idirghabhálacha spriocdhírthe i réimsí lena n-áirítear rialú paraisítí, rialú bacach, rialú cuile-bhuille, agus forlíonadh iomchuí. Ina theannta sin, mar thoradh ar an gceanglas ar gach feirmeoir rannpháirteach reithe géinitíopáilte “4 nó 5 Réalta” amháin ar a laghad a cheannach, déanfar feabhsuithe géiniteacha thar phríomhthréithe sláinte agus leasa, lena n-áirítear laghdú ar ráta minicíochta na scráibeach sa tréad náisiúnta trí roghnú le haghaidh frithsheasmhacht in aghaidh scráibeach. .

Scéim Leasa Mairteola Déiríochta

Tá an beart beartaithe chun tacú le húsáid tiarnaí innéacs ard mairteola déiríochta (DBI) i dtréada déiríochta. Tá sé mar aidhm feabhas a chur ar thréithe mairteola laonna ón tréad déiríochta chun coinneáil na laonna ar an oileán a éascú agus comhtháthú isteach i gcórais táirgthe áitiúla mar rogha ar onnmhairí beo ó thaobh leasa. Tá tabhairt isteach na dtairbh Ard-DBI le díriú ar thoradh maith leasa don bhó agus don lao araon. Díríonn an t-innéacs ard DBI ar ghné laonna éasca don bhó ag íoslághdú básmhaireacht lao ag breith agus ag breith lao freisin a mbeidh meáchan conablaigh níos fearr agus daingniú aige agus ar deireadh thiar toradh leasa níos fearr. Beidh éileamh ar shliocht na dtairbh ard DBI ó na córais mairteola agus is lú an seans go mbeidh siad thíos le tinnis agus go n-éireoidh leo go dona. De réir tuairisce ó Theagasc, tá sláinte na lao ag brath go mór ar cháilíocht an lao a bheirtear.

Déanfaidh gach feirmeoir rannpháirteach cúrsa oiliúna éigeantach a chuimsíonn modúl láimhseála beostoic. Díríonn an scéim seo ar rannpháirtíocht 20,000 úinéir tréada le meánmhéid tréada de 20 bó diúil.

I dteannta a thionchair aeráide, cuirfidh an Beart um Éifeachtúlacht Charbóin Diúil le leas ainmhithe feabhsaithe trí shonraí a bhaineann le, mar shampla, éascaíocht breithe laonna, fuinneamh lao agus sólásacht bó, lao agus tarbh a thaifeadadh chomh maith le cúiseanna maraithe. Cuirfidh na sonraí seo le meastóireachtaí náisiúnta géiniteacha bó-ainmhithe na hÉireann chun cruinneas na comhpháirte sláinte den innéacs géiniteach bó-ainmhithe a fheabhsú.

Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Mar chuid de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta, tá sé beartaithe ag Éirinn an Scéim Feirmeoireachta Orgánach a úsáid chun an limistéar faoi fheirmeoireacht orgánach a mhéadú go suntasach ó níos lú ná 2%, go 7.5% den limistéar talmhaíochta inúsáidte. Beidh tionchair dhearfacha aige seo ar leas ainmhithe agus laghdóidh sé an baol frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh. Clúdóidh an Scéim Feirmeoireachta Orgánach tiontú go, agus cothabháil, stádas orgánach deimhnithe. Beidh ar rannpháirtithe na Scéime Feirmeoireachta Orgánach cloí go docht le riachtanais orgánacha an AE. Maidir le leas ainmhithe, ní mór d’fheirmeoirí orgánacha deimhnithe cloí le prionsabal orgánach

ábhartha an AE 'Meas a bheith agat ar chaighdeán arda leasa ainmhithe agus freastal go háirithe ar riachtanais iompraíochta a bhaineann go sonrach le hainmhithe.'

Ní mór d'fheirmeoirí beostoic orgánacha riachtanais eolais ar fheirmeoireacht ainmhithe a chomhlíonadh agus plean bainistíochta a choinneáil. Tá ceanglais shonracha ann maidir le tithíocht fheabhsaithe d'ainmhithe, rochtain ar fhéarach agus cóireálacha tréidliachta a bhfuil leas ainmhithe feabhsaithe mar thoradh orthu ar fad.

Maidir le frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha, déantar úsáid táirgí íocshláinte tréidliachta allopathacha atá sintéisithe go ceimiceach, lena n-áirítear antaibheathaigh, a rialú go dian ar fheirmeacha orgánacha. Ní féidir iad seo a úsáid ach amháin nuair is gá agus faoi choinníollacha diana, nuair a bhíonn úsáid táirgí fíteiteiripeacha, homeopathic agus eile míchuí. Sainítear srianta sonracha maidir le cúrsaí cóireála agus tréimhsí aistarraingthe. Laghdóidh na ceanglais seo in éineacht le méadú ar an limistéar ina ndéantar feirmeoireacht orgánach ar an mbaol frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh.

Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm

Tacóidh an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm le leas feabhsaithe ainmhithe trí chúnamh deontais a sholáthar do na hinfheistíochtaí seo a leanas:

- Cithíocht ainmhithe nua – cuireann tithíocht nua níos mó spáis, aerála agus compord ar fáil, rud a laghdaíonn an strus ar an ainmhí. Beidh ainmhithe níos sláintiúla, rud a laghdóidh an gá atá le cóireáil fhrithmhiocróbach. Déanfar na sonraíochtaí do thithíocht ainmhithe nua a ailíniú leis na sonraíochtaí feabhsaithe tithíochta ainmhithe sa scéim TAMS faoin gClár Forbartha Tuaithe. Cinntíonn na sonraíochtaí seo go gcuidíonn gach deontas tithíochta ainmhithe ar fheirmeacha le leas ainmhithe a fheabhsú.
- Uasghrádú a dhéanamh ar thithe muice agus éanlaithe atá ann cheana féin – ag cruthú tairbhí mar do thithíocht nua atá leagtha amach thuas.
- Córais nua nó uasghráduithe ar chórais bheathaithe muc agus éanlaith chlóis - ceadaíonn sé do sholáthar spriocdhírithé beatha íocleasaithe nó uisce. Seachnóidh sé seo cóireáil neamhriachtanach ar gach ainmhí i dteach, rud a laghdóidh an baol frithsheasmhacht in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbaigh.
- Áiseanna Láimhseála Ainmhithe - cabhraíonn áiseanna maithe le láimhseáil agus cóireáil sábháilte agus éasca ainmhithe, agus is minic a théann áiseanna a fhaigheann tacaíocht ó dheontas infheistíochta thar an mbunchaighdeán a theastaíonn le haghaidh feirmeoireachta ainmhithe inghlactha. Ligeann saoráidí maithe do vacsaíniú méadaithe agus cóireáil choiscitheach, rud a laghdaíonn an gá le cóireáil fhrithmhiocróbach.

Tá an Clár Aistrithe Eolais bunaithe ar thacaíocht do chur i bhfeidhm na nGrúpaí Aistrithe Eolais, ag tarraingt ar shaineolas na gcomhairleoirí atá i mbun na nGrúpaí, chomh maith le deis a thabhairt d'fhoghlaim chomhroinnte idir feirmeoirí atá rannpháirteach sna Grúpaí.

Áireofar sláinte agus leas ainmhithe, lena n-ionchorpraítear sárchleachtas i réimsí mar bhithshláidéal agus drugaí/antaibheathaigh frithmhiocróbacha mar cheann de na “Topaicí Tosaíochta KT”.

Cuireann samhail na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP-AGRI) poitéinseal ar fáil do raon gníomhaithe san earnáil teacht le chéile mar Ghrúpa Oibriúcháin chun réitigh nuálacha ar dhúshláin san earnáil a fhorbairt agus a thástáil.

Laistigh den idirghabháil seo, déanfar tacaíocht a struchtúrú timpeall ar an dá shruth seo a leanas:

- Sruth A – EIPanna atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar iomaíochas níos leithne, ar nuachóiriú agus ar dhúshláin sláinte agus leasa ainmhithe san earnáil
- Sruth B – EIPanna atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar réimsí a bhaineann le dúshláin comhshaoil, bithéagsúlachta agus athraithe aeráide

Níl an idirghabháil seo saintreorach go hiomlán i dtéarmaí na dtéamaí a bheidh mar bhonn le glaonna ar thograí, ach tá saincheist leasa ainmhithe, go háirithe an téama muca a bhfuil eireabail slána acu a thógáil, ceaptha mar Ghlaio EIP le téama sonrath.

3.9 An t-ualach riaracháin a shimpliú agus a laghdú

Mar chuid de phróiseas deartha idirghabhála Phlean Straitéiseach CBT, rinneadh saincheist an tsimplithe agus laghdú an ualaigh riaracháin a bhreithniú agus tugadh aghaidh uirthi. Éascaíodh forbairt cur chuige comhleanúnach trasna idirghabhálacha ag obair bhord tionscadail Phlean Straitéiseach an CBT a bunaíodh chun maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas deartha agus cur chun feidhme. D'éascaigh an cur chuige comhordaithe seo cuimsiú roinnt fachtóirí a chabhróidh leis an ualach riaracháin ar iarratasóirí a mhaolú, lena n-áirítear tógáil ar na ceachtanna a foghlaimíodh ón gclárthréimhse reatha agus éascú leanúnach ar chur chuige coiteann maidir le forbairt agus eisiúint foirmeacha iarratais idirghabhála. Beidh sé ina bhuntáiste praiticiúil d'iarratasóirí cur chuige comhsheasmhach a chinntiú i leith an phróisis iarratais thar roinnt idirghabhálacha. Beidh Éire i mbun cumarsáide forleathan le tairbhith le linn 2022 agus isteach in 2023 maidir le gach idirghabháil i CSP na hÉireann chun a chinntiú go bhfuil tuiscint iomlán ag tairbhith ar riachtanais na n-idirghabhálacha agus chun ligean do thairbhith aon athruithe riachtanacha a dhéanamh m.sh. an ráta stocála a laghdú in 2022 chun freastal ar tháirgeadh fairsing beostoic. a thomhas in Éicea nó an ráta stocála a mhéadú chun seiceáil ar fheirmeoir gníomhach a chomhlíonadh ó 2023 ar aghaidh.

Tá iarratais ar fhormhór scéimeanna na Roinne ar líne anois, rud a fhágann go bhfuil éifeachtúlachtaí feabhsaithe ann d'fheirmeoirí. Beidh laghdú suntasach ar an ualach riaracháin d'iarratasóirí tríd an gcóras AgFood mar thoradh ar rolladh amach leanúnach na n-áiseanna iarratais leictreonacha trasna idirghabhálacha – tairseach trína bhféadfaidh feirmeoirí agus/nó comhairleoirí beagnach gach iarratas idirghabhála a dhéanamh. Mar shampla, éascaíonn an próiseas iarratais ar líne don Tacaíocht Bhun-Ioncaim le haghaidh Inbhuanaitheachta réamhsheiceáil na n-iarratas a thugann deis chun earráidí a cheartú gan phionós. Beidh sé mar thoradh air freisin go ndéanfaidh na riaracháin iarratais a phróiseáil ar bhealach níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla agus eiseofar íocaíochtaí go tráthúil faoi na hidirghabhálacha éagsúla dá bharr. Laghdófar an t-ualach riaracháin sa Scéim Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm trí chóras ar líne a bheith ar fáil don iarratasóir agus beidh roinnt roghanna ar fáil le roghnú bunaithe ar incháilitheacht an iarratasóra.. Nuair nach féidir digitiú a dhéanamh, de bharr nádúr sainiúil scéime, tá foirmeacha á athbhreithniú agus á réasúnú chun iad a dhéanamh níos simplí.

Is féidir le haighneacht leictreonach cabhrú le héifeachtúlacht a fheabhsú maidir le fiosrúcháin a réiteach. Is féidir sonraí monatóireachta a chur ar fáil freisin d'fheirmeoirí ar féidir iad a úsáid ansin chun cinntí feirmeoireachta a threorú. Ba cheart go mbeadh níos lú pionóis mar gheall ar sholúbthacht mhéadaithe chun iarratais a leasú agus an áis chun beart a dhéanamh nó fianaise a chur isteach mar fhreagra ar “rabhadh luath”. Beidh cúnamh ar fáil freisin d'fheirmeoirí agus do chomhairleoirí trínár gcóras Bainistíochta Caidrimh le Custaiméirí (CRM)..

Tá an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) i gceannas ar fhorbairt feidhmchlár (aip) grianghraf geo-chlibe le húsáid ar Ghluaisteáin Chliste agus soghluaiste. Cuirfidh an aip, ar a dtugtar AgriSnap, ar chumas feirmeoirí agus comhairleoirí/comhairleoirí grianghraif gheo-chlibeála a thógáil ag baint úsáide as a bhFón Cliste agus iad a chur isteach go sábháilte chuig an RTBM ar bhealach éifeachtach gan uaim. Forbraíodh an aip AgriSnap mar chuid de thionscadal spreagúil dar teideal ‘New IACS Vision in Action’ (NIVA). Thug an tionscadal NIVA gníomhaireachtaí íocaíochta le chéile ó naoi mBallstát an AE, chun iniúchadh a dhéanamh ar conas is féidir le húsáid réitigh dhigiteacha nuálacha agus ríomhuirlisí cabhrú leis an ualach riaracháin ar fheirmeoirí agus ar ghníomhaireachtaí íocaíochta araon a laghdú. Tá an Roinn, mar cheann de na naoi nGníomhaireacht Íocaíochta a bhí páirteach i dTionscadal NIVA, tiomanta d'fheidhmchlár grianghraif geo-chlibe a fhorbairt le húsáid ar Fhón Cliste agus gléasanna soghluaiste. Tabharfaidh tabhairt isteach AgriSnap deis d'fheirmeoirí agus do chomhairleoirí grianghraf geo-chlibáilte a uaslódáil ag baint úsáide as a bhFón Cliste ar bhealach slán agus pras. Éascóidh sé seo casadh níos gasta

ar fhiosrúcháin ón Roinn Talmhaíochta agus Bia, rud a fhágfaidh go bhféadfaí íocaíochtaí a bhrostú agus laghdófar costais riaracháin mar go raibh gá le hiniúchadh fisiceach ar go leor de na cásanna fiosrúcháin seo roimhe seo.

Tá Seiceálacha trí Mhionatóireacht (CbM) tugtha isteach ag an RTBM don Scéim Cúnaimh Próitéin in 2021 freisin. Is í an chéad chéim i gcur i bhfeidhm an Chórais Monatóireachta Limistéir (AMS) a bheidh éigeantach sa CBT nua. Is próiseas uathoibríthe agus leanúnach é CbM a úsáidfidh sonraí Satailíte mar aon le foinsí sonraí eile chun an ghníomhaíocht talmhaíochta ar gach dáileacht talún a dhearbhaigh feirmeoirí faoin Scéim um Chúnaimh Próitéine in 2021 a chinneadh. Beidh buntáistí suntasacha d'fheirmeoirí ag baint le húsáid sonraí satailíte agus teicneolaíochtaí amhail AgriSnap, le haghaidh Seiceálacha trí Fhaireachán. Mar shampla, éascaíonn CbM réamhfhógra a thabhairt d'iarratasóirí na Scéime Cúnaimh Próitéine maidir le neamhchomhlíonta maidir le cineál barr agus tugann sé deis don iarratasóir a n-éileamh a leasú dá réir gan phionós. Tá Córas nua Aitheantais Dáileachtaí Talún (LPIS) á fhorbairt freisin ag RTBM. Tacaíonn an bunachar sonraí seo le híocaíochtaí le feirmeoirí faoi scéimeanna limistéar-bhunaithe. Tugann an LPIS nua léiriú níos cruinne d'fheirmeoirí ar theorainneacha dáileachtaí talún agus tá sé bunaithe ar na teicneolaíochtaí is déanaí agus ar chaighdeán mapála Shuirbhéireacht Ordanáis Éireann.

Tá timthriall nuashonraithe trí bliana i bhfeidhm ag Éirinn faoi láthair don Chóras Aitheantais Dáileachtaí Talún. Faightear orta-íomhánna ardaifigh ar bhonn clúdach iomlán thar na trí bliana, déantar athbhreithnithe de bhun athbhreithnithe ar an íomháineachas seo a dhigitiú sa Chóras Aitheantais Dáileachtaí Talún agus cuirtear leis an bhFeidhmchlár Singil iad. Is léargas é an t-iarratas aonair ar thalamh an iarratasóra ag pointe ama agus léiríonn sé aon nuashonruithe a rinneadh ar an gCóras Aitheantais Dáileachtaí Talún. Maidir le cásanna Force Majeure, bainfidh Éire úsáid as an gCóras Monatóireachta Limistéir nuair is infheidhme chun méid na dtubaistí nádúrtha nó na dteagmhas meitéareolaíochta tromchúiseacha a chinneadh dá dtarlódh siad. Bainfear úsáid freisin as teicneolaíochtaí nua lena n-áirítear an Córas Monatóireachta Limistéir agus grianghraif Geochlibáilte nuair is infheidhme le haghaidh bearta neamh-IACS. De réir Airteagal 15 den Rialachán CSP, coinníonn Éire clár de chomhairleoirí faofa Seirbhísí Comhairleacha Feirme (FAS). Tá clár FÁS ar fáil go poiblí ar shuíomh Gréasáin na Roinne. Ina theannta sin, foilsítear fógraí a bhaineann le hoiliúint do Chomhairleoirí FAS i bpreas feirmeoireachta na hÉireann – ar líne agus i gcló agus ar na meáin shóisialta RTBM. Tá na hasraonta seo inrochtana do thairbhíthe, do chomhairleoirí agus don phobal i gcoitinne. Beidh ról tábhachtach ag an Líonra Náisiúnta CAP freisin maidir le comhairleoirí a nascadh le pobail tuaithe agus le níos mó feirmeoirí in Éirinn a chur ar an eolas faoin gclár FÁS, agus cá háit ar féidir leo é a fháil. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil FÁS bunaithe go maith in Éirinn agus go bhfuil feachtas mhaith ag feirmeoirí ar na soláthraithe seirbhísí.

Clúdaítear teicneolaíocht dhigiteach agus nuachóiriú mar chuid d'oiliúint FAS m.sh. leanfaidh an aip AgriSnap a forbraíodh faoin tionscadal NIVA mar chuid d'oiliúint FAS. Beidh an cineál seo oiliúna ríthábhachtach chun feidhmiú céimneach AMS a éascú. Ina theannta sin, áireofar sna teicneolaíochtaí a thabharfar isteach mar chuid den chéad Scéim Infheistíochta Caipitil eile, nuachóiriú agus teicneolaíochtaí digiteacha chun éifeachtúlachtaí a fheabhsú. Beidh an Scéim Infheistíochta Caipitil agus na teicneolaíochtaí gaolmhara ina ábhar tábhachtach a chlúdóidh oiliúint FÁS.

Tá sineirgíocht ag na cuir chuige i leith oiliúna agus teicneolaíochtaí sa CSP le Straitéis Dhigiteach Náisiúnta na hÉireann, agus aithnítear go bhfuil sé d'aidhm ag rialachán an CSP cur chuige agra-digitiú a fhorbairt. Go dtí seo, bhí gníomhaíochtaí ón mbun aníos i gceist le gníomhaíochtaí Agra-digitiú arna stiúradh ag, mar shampla, clár oibre straitéiseacha taighde agus nuálaíochta mar a léirítear i Roinn 8.3 faoi 8 Nuachóiriú an CSP: AKIS agus digitiú. Tá an Roinn freagrach as an mbeartas sa réimse seo agus tá athruithe á mbreithniú acu ar an gcur chuige chun comhleanúnachas inmheánach agus seachtrach a fheabhsú, mar atá molta i bpáipéar cúlra an Chomhbheartais Talmhaíochta um Thalmhíochaine. Tá breithniúcháin inmheánacha ar siúl go leanúnach, agus áireofar leis sin breathnú ar fhaisnéis faoin gcaoi a gcuirtear iarratasóirí ar an eolas faoin gCóras Comhairleach Feirme, go háirithe ar phointe 4(f) maidir le teicneolaíochtaí digiteacha sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe a thagraíonn do nuachóiriú.

Simplíocht dhearadh na n-idirghabhálacha. Samplaí d'idirghabhálacha a d'fhéadfadh a bheith mar chuid den chlár oibre simplithe

D'éascaigh taithí na gclárthréimhsí roimhe seo sainaithint na gcleachtas is fearr is féidir a úsáid le haghaidh idirghabhálacha eile. Mar shampla, is é an toradh a bhí ar an gcur chuige a glacadh maidir le scaipeadh faisnéise maidir le seoladh na n-idirghabhálacha agus ceanglais na dtairbhíthe go háirithe idirghabhálacha ná na cleachtais is fearr a shainaithint lena n-áirítear seimineáir seónna bóthair/faisnéise a sholáthar lena n-áirítear seimineáir thairbhíthe d'iarratasóirí chun breac-chuntas a thabhairt ar na príomhchleachtais. forálacha idirghabhálacha, foilsiú téarmaí agus coinníollacha soiléire agus scaipeadh trí oifigí na Roinne, an suíomh Gréasáin agus an Líonra Náisiúnta CAP chomh maith le faisnéisiú a dhéanamh ar sheirbhísí tacaíochta comhairleacha.

Mar chuid den phróiseas deartha idirghabhála, scrúdaíodh an acmhainneacht chun úsáid roghanna costais simplithe a mhéadú, i gcás inarb iomchuí. Leis an rogha costais shimplithe, déanfar ceanglais maidir le tairbhíthe a shimpliú mar aon le héifeachtúlachtaí a mhéadú maidir le riar idirghabhálacha. Tabharfar isteach roghanna costais simplithe i gcás inarb iomchuí. Mar shampla, faoi Idirghabháil Aistrithe Eolais, úsáidfear an rogha costais shimplithe chun an t-ualach riaracháin ar thairbhíthe a laghdú de bhreis ar riar iomlán na hidirghabhála. In KT, gheobhaidh na tairbhíthe (éascaitheoirí agus rannpháirtithe) aisíocaíocht bhliantúil bunaithe ar ghníomhaíochtaí a cuireadh i gcrích agus costálacha caighdeánaithe á n-úsáid acu araon. Dá bhrí sin, cuirfear deireadh leis an ngá atá le hiarratais aonair ar aisíocaíocht a chur isteach. Mar oibríochtaí atá le maoiniú faoin CETFT ó phróiseas na Straitéise Forbartha Áitiúla, déanfar tuilleadh scrúdú ar úsáidí féideartha na Roghanna Costais Simplithe. Déanfar tuilleadh sonraí maidir le húsáid Roghanna Costais Simplithe a phlé leis an gCoimisiún sula seolfar an próiseas roghnúcháin LDS.

I gcomhthéacs bheart LEADER, déanfar próisis chuíchóirithe a scrúdú freisin chun a áirithiú go n-íoslaghdófar an t-ualach riaracháin ar thairbhíthe. Cuirfidh an córas nua cur chun feidhme atá beartaithe chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna a bhaineann le comhlíonadh iniúchta an t-ualach as comhlíonadh den sórt sin a chinntiú ar chomhlacht inniúil a oibreoidh go cuiditheach leis an LAGS agus le tairbhíthe chun na próisis iarratais agus íocaíochta is simplí is féidir a chinntiú.

3.10 Coinníoll

3.10.1 Príomhcheist: Athrú aeráide (maolú agus oiriúnú dó)

3.10.1.1 GAEC 1: Cothabháil féarthailte buana bunaithe ar chóimheas d'fhéarthailte buana i gcomparáid le limistéar talmhaíochta

3.10.1.1.1 Achoimre ar an oibleagáid feirme (e.g. córas údaraithe roimh ré agus oibleagáid maidir le hathiontú)

Ar bhonn bliantúil ag an leibhéal náisiúnta, bunóidh Éire an Buan-limistéar Féarach agus an Limistéar Talmhaíochta don bhliain roimhe sin agus cuirfidh sí an cóimheas i gcomparáid leis an mbunlíne a bunaíodh in 2018 ag baint úsáide as sonraí úsáide talún a chuir iarratasóirí isteach ar scéimeanna bunaithe ar limistéar lena gceadaítear aon díolúintí.

Chun an laghdú sa chóimheas a sháraíonn 5% a sheachaint, déanfar athruithe sa chóimheas a rianú ar bhonn náisiúnta ó bhliain go bliain ionas gur féidir tabhairt faoi ghníomhartha luathfheabhsaithe cuí. Má sháraíonn an laghdú ar an gcóimheas 4.8% ar an leibhéal Náisiúnta i gcomparáid leis an limistéar bonnlíne (2018), cuirfidh Éire gníomhartha feabhais i bhfeidhm. Áireofar leis sin córas réamhúdaraithe chun féarthailte buana a thiontú go curaíocht an bhliain dár gcionn agus córas smachtbhannaí/ath-thiontaithe nuair is gá:

1. Ag laghdú ar an gcóimheas Náisiúnta de 4.8% in aon bhliain, cuirfear córas réamhúdaraithe i bhfeidhm ar bhonn Náisiúnta an bhliain dár gcionn chun féarthailte buana a thiontú go curaíocht.

2. Beidh feidhm ag smachtbhanna agus/nó athchóiriú go féarach, de réir mar is cuí, i gcás ina dtarlaíonn athchóiriú gan údarú roimh ré (nuair is gá) nó sa chás go sáraíonn an limistéar a tiontaíodh go curaíocht an t-achar atá sonraithe in aon réamhúdarú.

3.10.1.1.2 Raon feidhme críochach (náisiúnta, réigiúnach, feirme, grúpa gabháltas) náisiúnta

3.10.1.1.3 Luach an chóimheasa tagartha (an modh ríofa san áireamh)

Cóimheas **89.82**

Míniú

Féarach Buan a chothabháil bunaithe ar chóimheas Féarthailte Buan i ndáil le Limistéar Talmhaíochta ag an leibhéal náisiúnta i gcomparáid leis an mbliain tagartha 2018.

An limistéar iomlán talmhaíochta (AA) in 2018 = 4,633,730 ha

Achar iomlán féarthailte buana (PP) in 2018 = 4,161,908 ha

Mar sin, cóimheas PP go AA = 89.82%

Laghdú uasta de 5% i gcomparáid leis an mbliain tagartha.

3.10.1.1.4. An cineál feirmeoirí lena mbaineann (gach feirmeoir a bhfuil féarthailte buana acu)

Gach feirmeoir ag a bhfuil Féarach Buan.

3.10.1.1.5 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin: Cosaint ghinearálta ar thiontú go húsáidí talmhaíochta eile chun stoc carbóin a chaomhnú.

Is féidir carbón a ghabháil go nádúrtha ón atmaisféar trí phróisis bhitheolaíochta agus a stóráil san ithir ar feadh tréimhse fada ama. Súnn féarthailte buana dé-ocsaíd charbóin le linn fás na bplandaí féir agus stóráiltear iad sna fíocháin éagsúla. Itheann ainmhithe féaraigh an chuid is mó den bhithmhais os cionn na talún agus fillfidh an carbón ar ais san ithir mar aoileach nó chuig an atmaisféar trí choipeadh eintreach. Díscaoilfidh an féar agus na fréamhacha atá fágtha sa deireadh agus stórálfar an carbón san ábhar orgánach san ithir.

Stóráilann féarthailte buana i bhfad níos mó carbóin san ábhar orgánach ithreach ná mar atá san fhásra. Meastar mar sin go gcuireann féarthailte buana go mór le maolú na ngás ceaptha teasa agus leis an athrú aeráide a ghabhann leis. Nuair a threabhtar féarthailte buana agus nuair a aistrítear go curaíochta iad, is gnách go gcailltear ábhar orgánach na hithreach agus thar am d'fhéadfadh an ithir iompú ó doirteal go foinse ghlan charbóin. Tá sé mar aidhm ag an GAEC seo féarthailte buana a chaomhnú agus cuireann sé uasteorainn le hathrú go limistéir arúla.

3.10.1.2 GAEC 2: Bogach agus portaigh a chosaint

3.10.1.2.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm

Táthar ag súil go gcuirfear an GAEC seo i bhfeidhm ón mbliain éilimh 2024 ar aghaidh, déanfar cur síos ar na ceanglais ar an bhfeirm agus ar na cineálacha limistéar talmhaíochta atá sna limistéir ainmnithe a sholáthar i leagan nuashonraithe de Phlean Straitéiseach CBT roimh an gcéad bhliain iarratais den GAEC.

3.10.1.2.2 Bliain iarratais GAEC

Roghnaigh bliain le do thoil: **2024**

Fírinneú

Tá sé beartaithe ag Éirinn go mbeidh an GAEC seo infheidhme ó 2024 ar aghaidh mar go bhfuil gá le ham tionscanta chun na ceantair seo a shainiú agus a mhapáil.

Bhreithnigh Éire tacair sonraí reatha chun GAEC 2 a chur i bhfeidhm, ach tá teorainneacha acu mar gheall ar shaincheisteanna scála a chiallaíonn nach féidir a úsáid chun ciseal cartagrafach ar leith a sheachadadh ag leibhéal na dáileachta/na feirme.

Tá Éire ar cheann de cheithre thír atá rannpháirteach i dtionscadal SEPLA de chuid an Choimisiúin Eorpaigh um Chomhionad Taighde an Choimisiúin Eorpaigh (Mapáil agus monatóireacht satailíte ar thailte móna agus bogaigh na hEorpa le haghaidh LULUCF agus talmhaíocht). Is éard atá i gceist leis an tionscadal seo ná modheolaíocht a fhorbairt chun limistéir phortaigh/bogaigh 'iarrthóirí' a aithint agus a mhapáil. Ina theannta sin, déanfaidh sé modhanna agus uirlisí a mheas chun tacú le cruthú téama carbóin don choinníollacht agus don éicea-scéimeanna. Ar deireadh, saineoidh sé fréamhshamhail le haghaidh monatóireachta bunaithe ar Fhaire na Cruinne (EO) ar thailte móna/bogaigh. Is é Aibreán 2023 an t-amlíne chun an tionscadal seo a thabhairt chun críche agus ba cheart go bhféadfaí an GAEC seo a chur i bhfeidhm ó 2024 ar aghaidh.

3.10.1.2.3 Scóip críche agus limistéar ainmnithe

Neamhbhainteach le bliain an iarratais.

3.10.1.2.4 An cineál feirmeoirí lena mbaineann

Na tairbhíthe go léir le Bogaigh/Tailte Móna a thagann faoin GAEC seo.

Feirmeoirí beostoic den chuid is mó, ach ní bheidh na feirmeacha cruinne ar eolas go dtí go mbeidh na tailte go léir atá faoi réir an GAEC sainaitheanta.

3.10.1.2.5 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin: cosaint ithreacha atá saibhir ó thaobh carbóin de.

Tá sé mar aidhm ag an GAEC seo tailte móna agus bogaigh a chosaint, arna gcinneadh mar limistéir thalmhaíochta agus mar heicteáir incháilithe. Cuireann iarratasóirí limistéir den sórt sin isteach mar chuid de scéimeanna ceantarbhunaithe. Stóráiltear méideanna móra carbóin i dtailte portaigh agus bogaigh agus d'fhéadfadh tionchar diúltach a bheith ag cleachtais talmhaíochta áirithe (m.sh. treabhadh) ar ithreacha dá leithéid maidir le stóráil carbóin. Beidh na híoschaighdeáin a bhunófar le haghaidh bainistíochta faoin GAEC seo dírithe ar chaillteanas carbóin ó ithreacha den sórt sin a íoslaghdú. D'fhéadfadh go n-áireofaí ar shamplaí de chaighdeáin iomchuí fosta toirmeasc ar threabhadh, nó úsáid teicnící saothraithe min till/gan till; agus déanfar iad seo a mheas tar éis an phróisis mhapála agus athbhreithnithe atá sonraithe in 3.10.1.2.2 thuas.

3.10.1.3 GAEC 3: Cosc ar choinleach arúil a dhó, ach amháin ar chúiseanna sláinte plandaí.

3.10.1.3.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm

Tá cosc ar choinleach barr agus iarmhair barr amhail tuí a dhó ach amháin nuair a bhíonn cúis le sláinte plandaí.

Teastaíonn údarú roimh ré ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara má tá dó le tarlú mar gheall ar chúis sláinte plandaí. Nuair a cheadaítear dó ní mór don fheirmeoir cloí leis an gcód cleachtais dóite forordaithe.

3.10.1.3.2 Raon feidhme críochach

An talamh arúil go léir ar fud na críche náisiúnta.

3.10.1.3.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann

Gach feirmeoir ag fás barra gránach le coinleach i ndiaidh an fhómhair. Is tráchtearra luachmhar é tuí agus de ghnáth bailítear é (buráil) le haghaidh úsáidí éagsúla. Ionchorpraítear tuí ar ais san ithir freisin i gcásanna áirithe.

3.10.1.3.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin: cothabháil ábhar orgánach na hithreach.

Seachas a bheith ina chúis le truailliú aeir, cailítear ábhar orgánach ithreach agus cothaitheigh riachtanacha mar thoradh ar dhó tuí, lagdaítear gníomhaíochtaí miocróbacha agus fágann sé an talamh níos leochailí ó chreimeadh ithreach. Cuireann an beart cosc ar na saincheisteanna seo agus spreagann sé ionchorprú coinleach arúil san ithir a fheabhsaíonn ábhar orgánach na hithreach agus sláinte na hithreach.

Tá cosc ar chonnláigh arúla a dhó, rud a chuireann cosc ar scaoileadh díreach CO₂ isteach san atmaisféar. Tá ról tábhachtach ag GAEC 3 freisin maidir le carbón orgánach ithreach (SOC) a chothabháil. Bíonn tionchar ag SOC ar struchtúr agus ar chobhsaíocht ithreach, ar infhaighteacht cothaitheach, agus ar insíothlú agus ar chumas coinneála uisce. Is linnte carbóin suntasacha iad ithreacha freisin agus mar sin tá ról tábhachtach acu i rialú an athraithe aeráide.

Níl GAEC 3 infheidhme ach amháin maidir le barra curaíochta i gcás ina bhfanann coinleach tar éis baint na mbarr. Bunaithe ar shonraí 2020, bainfidh an GAEC seo le c. 6% de limistéar talmhaíochta iomlán na hÉireann.

3.10.2 Príomhcheist: Uisce

3.10.2.1 GAEC 4: Stiallacha maolánacha a bhunú feadh cúrsaí uisce.

3.10.2.1.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm

Criosanna maolánacha maidir le leasachán orgánach a leathadh:

- Pointí astarraingthe uisce: 200m go 25m*
- cladach locha nó turlaigh ar dóigh go mbeidh tuilte ann : 20 m
- Gnéithe aolchloiche uaimhe/carstaithe nochna: 15 m
- Aon sruthchúrsa dromchla ar mó an fána i dtreo na gné ná 10%: 10 m
- Aon uisce dromchla eile: 5 m+

*Athraíonn an t-achar ag brath ar mhéid an daonra ar a bhfreastalaíonn an pointe astarraingthe, nó an toirt a asbhaintear ar bhonn laethúil. Féadfar an t-achar a laghdú faoi réir mheasúnú teicniúil an Údaráis Áitiúil.

**Méadaithe go 10m ar feadh dhá sheachtain roimh thús na tréimhse leathadh toirmisce, agus arís ar feadh dhá sheachtain tar éis dheireadh na tréimhse leathadh toirmisce.

Criosanna maolánacha maidir le stóráil (le linn na tréimhse ceadaithe) aoileach feirme i bpáirc:

- Pointí astarraingthe uisce a sholáthraíonn 10m³ go dtí 100m³ in aghaidh an lae: 250 m
- Soláthairtí uisce eile lena gcaitheamh ag an duine: 50 m
- cladach locha: 20 m
- Gnéithe aolchloiche uaimhe/carstaithe nochna: 50 m
- Aon uisce dromchla eile: 20 m

Criosanna maolánacha maidir le treabhadh nó saothrú:

-Tá sé toirmisce treabhadh nó saothrú do bharr neamh-fhéaraigh laistigh de 3m de shruthchúrsaí atá aitheanta ar léarscáilí nua-aimseartha ar scála 1:5,000 de chuid Shuirbhéireacht Ordanáis Éireann (OSi) nó níos fearr.

Criosanna maolánacha maidir le leasachán ceimiceach/lotnaidicídí a chur i bhfeidhm:

-Gach leasachán ceimiceach/lotnaidicídí: 3m ar a laghad.

Crios maolánach do bharr a bhaintear go déanach/ar innilte:

I gcás barra a bhaintear go déanach agus barra gránach earraigh a bhaintear go déanach, cuirfear íosmhéid maoláin 6m i bhfeidhm chun aon sruthchúrsaí trasnacha a chosaint.

Tá stráice maolánach méadaithe 4m i bhfeidhm in aice le sruthchúrsaí má tá barra gabhála á n-innilt in-situ (de réir sonraí GAEC 6).

3.10.2.1.2 Íosleithead na stiallacha maolánacha (i m)

3

3.10.2.1.3 Scóip críche, lena n-áirítear sainmhíniú ar chúrsaí uisce

Tá críoch iomlán na hÉireann ainmnithe mar chrios leochaileacha níotráití (NVZ). Mar thoradh air sin, áirítear na sruthchúrsaí seo a leanas sna limistéir sin atá faoi réir ceanglais mhaolánacha, mar atá sainmhínte faoi Rialacháin Dea-Chleachtais Talmhaíochta (GAP um Chosaint Uiscí) reatha:

(a) aon abhainn, sruthán, loch, canáil, taiscumar, uiscíoch, lochán, cúrsa uisce nó uiscí intíre eile, nádúrtha nó saorga, (nó aon chuid d'aon chuid díobh);

(b) aon uiscí taoide, agus

(c) i gcás ina gceadaíonn an comhthéacs, aon trá, bruach abhann agus riasc goirt nó limistéar eile atá tadhlaigh le haon ní a luaitear i mír (a) nó (b), agus cainéal nó leaba aon ní a luaitear i mír (a) atá tadhlaigh le haon ní a luaitear i mír (a) nó (b). an t-am tirim, ach ní fholaíonn sé séarach.

Mar an gcéanna, faoi choinníollacht, síneann Éire na limistéir mhaolánacha SMR 1 agus SMR 2, bunaithe ar an sainmhíniú thuas ar chúrsaí uisce GAP, go GAEC 4 .

3.10.2.1.4 An cineál feirmeoirí lena mbaineann

Gach feirmeoir a bhfuil talamh aige in aice le sruthchúrsa(s) mar atá sainmhínte i Rannán 3.10.2.1.3 thuas.

3.10.2.1.5 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin seo: cúrsaí abhann a chosaint ar thruailliú agus rith chun srutha.

Gabhann stiallacha maoláin leasacháin, lotnaidicídí, pataiginí, agus miotail throma agus rith chun srutha uisce mall, glacann siad dríodar, agus feabhsaíonn siad insíothlú laistigh den mhaolán.

Is éard is stráice maolánach ann ná stráice talún a scarann talamh talmhaíochta ó shruthchúrsaí. Éilíonn Treoir Níotráití an AE go mbunófar stráicí maolánacha laistigh de Chrios Leochaile Níotráití (NVZ) na críche. Is é cuspóir na stiallacha maolánacha seo ná teorainn agus/nó laghdú a dhéanamh ar scaoileadh cothaitheach in uiscí dromchla, mar sin tá cosc ar ghníomhaíochtaí talmhaíochta áirithe agus ar úsáid chothaitheach laistigh de na stiallacha maolánacha seo. Faoin GAEC seo, ceanglaítear ar na Ballstáit na ceanglais maidir le stiallacha maolánacha a cuireadh i bhfeidhm cheana faoi NVZ a leathnú chuig lasmuigh den NVZ. In Éirinn, tá an chríoch náisiúnta iomlán ainmnithe mar NVZ, agus mar sin comhlíontar na ceanglais faoin GAEC seo trí chur i bhfeidhm an SMR 2 atá beartaithe.

3.10.3 Príomhcheist: ithir (cosaint agus cáilíocht)

3.10.3.1 GAEC 5: Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghrádaithe ithreach agus creimthe, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána

3.10.3.1.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm

Bainistíocht curaíochta ar thalamh féaraigh.

-Má dhéantar féarach a threabhadh idir an 1 Iúil agus an 15 Deireadh Fómhair, glacfar na bearta is gá laistigh de 14 lá ón treabhadh chun foráil a dhéanamh maidir le clúdach glas a theacht chun cinn ó bharr a cuireadh. Ná bain an clúdach glas curtha roimh an 1 Nollaig trí threabhadh mura gcuirtear barr laistigh de 2 sheachtain tar éis é a bhaint.

-Tá cosc ar threabhadh gach féarach idir an 16 Deireadh Fómhair agus 30 Samhain. Ina theannta sin, toirmisctear treabhadh féarthailte le fána de 2 % nó níos mó, idir an 1 Nollaig agus an 31 Nollaig.

Bainistíocht curaíochta ar thalamh arúil.

- Áit a ndéantar talamh arúil a threabhadh idir an 1 Iúil agus 30 Samhain glacfar na bearta is gá laistigh de 14 lá ón treabhadh ionas go bhféadfaidh clúdach glas a fhás.

-Treabhadh talún arúil le fána 15% nó níos mó, idir 1st Nollaig agus 31st Nollaig, toirmiscthe.

-Ná bain an clúdach glas curtha roimh 1st Nollaig trí threabhadh mura gcuirtear barr laistigh de 2 sheachtain tar éis é a bhaint.

-Déanfar dromchla garbh a chothabháil sula gcuirtear barr i gcás tailte a threabhadh idir 1st Nollaig agus 15^ú Eanáir.

-Le haghaidh curaíochta ní mór saothrú éadomhain an chonlaigh laistigh de 7 lá tar éis an tuí a bhuanadh tar éis an bhuinte. Nuair a bhíonn tuí mionghearrtha caithfear saothrú éadomhain nó barr a chur laistigh de 7 lá ón bhfómhar. I ngach cás, ní mór saothrú éadomhain nó cur barr a dhéanamh laistigh de 14 lá tar éis é a bhaint. Mar gheall ar dhálaí athraitheacha aimsire na hÉireann agus dátaí bainte b'fhéidir nach mbeidh feidhm ag an riachtanas seo i ngach bliain. Chun damáiste don ithir a chosc nó má ritheann an fómhar ró-dhéanach chun clúdach glas a bhunú go rathúil, foráiltear leis an reachtaíocht náisiúnta go bhféadfaidh an tAire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht, i bplé leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara, comhairle a thabhairt. nuair nár cheart go mbeadh feidhm aige seo.

Ceanglais eile

-Ní ithir lom ar feadh tréimhse níos mó ná 4 mhí.

- Seachain ithreacha mínlíonta nach bhfuil i mbun bunaíochta barr.

-Úsáid a bhaint as cleachtais chúil maidir le barraíocht agus as struchtúir churadóireachta.

-Úsáid innealra, feithiclí agus leantóirí oiriúnacha agus seachain dochar do struchtúr na hitreach i dálaí aimsire neamhfhabhracha a bhféadfadh creimeadh ithreach a bheith mar thoradh air.

3.10.3.1.2 Raon feidhme críochach (lena n-áirítear limistéir ina bhfuil baol creimthe agus an grádán fána)

Náisiúnta - chríoch iomlán.

3.10.3.1.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann

Gach feirmeoir a bhfuil talamh talmhaíochta acu mar atá sonraithe san achoimre ar chleachtas ar an bhfeirm i Roinn 3.10.3.1.1 thuas.

3.10.3.1.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin seo: Bainistíocht talún íosta a léiríonn coinníollacha sainsuímh chun creimeadh a theorannú.

Is é cuspóir an GAEC seo creimeadh ithreach a theorannú nó a laghdú. Tagraíonn creimeadh ithreach do bharrithir pháirce a bheith á caitheamh amach ag fórsaí fisiceacha nádúrtha uisce agus gaoithe, nó trí fhórsaí a bhaineann le gníomhaíochtaí feirmeoireachta mar churaíocht. Is ábhar inní é creimeadh ithreach ar fud go leor tírdhreacha Eorpacha agus is measa é mar gheall ar an idirghníomhú idir go leor fachtóirí bithfhisiceacha, aeráide agus bainistíochta. Ina theannta sin, cruthaíonn ithir le stádas ard cothaitheach riosca suntasach truaillithe nuair a scoitetar ithir dá leithéid agus go dtéann sí isteach i ngnéithe uisce. Is

iad ithreacha lom, go háirithe ar thalamh fána, le linn tréimhsí ard báistí agus/nó lagfhás is leochailí ó chreimeadh.

Cuidíonn clúdach glas le creimeadh ithreach a íoslaghdú. Tá sé mar aidhm ag an GAEC seo cosc a chur ar thréimhsí fada d'ithreacha nochta a bheith faoi réir fórsaí creimthe (báisteach i gcás na hÉireann).

3.10.3.2 GAEC 6: Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire 3.10.3.2.1 *Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm (lena n-áirítear an tréimhse lena mbaineann)*

An meid is mó **tréimhse íogair** le haghaidh tailte féaraigh agus curaíochta idir 16 Deireadh Fómhair agus 30 Samhain, agus tá feidhm ag na coinníollacha seo a leanas (i gcomhcheangal le forálacha GAEC 5) chun ithir a chosaint le linn na tréimhse seo agus roimh an tréimhse sin.

Íoschumhdach ithreach a chur chun cinn ar thalamh féaraigh

-Má chuirtear luibhicíd neamhroghnach ar fhéarach idir an 1 Iúil agus 30 Samhain, na bearta is gá a dhéanamh chun foráil a dhéanamh maidir le teacht chun cinn clúdach glas (ceachtar curtha nó athghiniúint nádúrtha) laistigh de 6 seachtaine ó iarratas.

-Ná bain an clúdach glas curtha roimh an 1 Nollaig trí luibhicídí neamhroghnacha a úsáid mura gcuirtear barr 2 sheachtain tar éis é a bhaint.

Íoschlúdach ithreach ar thalamh arúil a chur chun cinn

-Má chuirtear luibhicíd neamhroghnach ar thalamh arúil idir an 1 Iúil agus an 30 Samhain, na bearta is gá a dhéanamh chun foráil a dhéanamh maidir le teacht chun cinn clúdach glas (ceachtar curtha nó athghiniúint nádúrtha) laistigh de 6 seachtaine ó iarratas. I gcás barraí síolta agus barraí lena gcaitheamh ag an duine, i gcás ina gcuirtear toirmeasc le Conradh ar luibhicíd neamh-roghnach a úsáid roimh an bhfómhar, laghdaítear an ceanglas maidir le clúdach glas a sholáthar go 75 % den limistéar conraithe ina gcuirtear an luibhicíd i bhfeidhm tar éis 15 bliana.^ú Deireadh Fómhair.

-Ná bain an clúdach glas curtha roimh 1st Nollaig trí úsáid a bhaint as luibhicídí neamhroghnacha mura gcuirtear barr laistigh de 2 sheachtain tar éis é a bhaint.

-Ná déan treabhadh ná saothrú ar bharr neamhfheir laistigh de 3m de chúrsa uisce.

Íoschlúdach ithreach agus bainistíocht beostoic

-Bainistigh beostoc geimhrithe chun póitseáil a chosc m.sh. beathaithe a bhogadh.

-Ní cheadaítear padáin íobairt.

-Barraí gabhála innilt in-situ – ní mór limistéar luí siar imleor a sholáthar. Ina theannta sin, ní mór stráice maolánach féir de 3m ar a laghad a choinneáil thart ar an taobh amuigh den dáileacht/limistéar i mbarra gabhála. Tá stráice maolánach méadaithe 4m i bhfeidhm in aice le sruthchúrsaí má tá barra gabhála á innilt in-situ. Ní mór beostoc a eisiamh ó póitseáil arís agus arís eile ar limistéir (ithir lom) ina bhfuil an barr gabhála á úsáid.

-Ná déan ró-innilt ná bain úsáid as dumhcha agus/nó féarach ar bhealach eile as a dtagann creimeadh.

-Úsáid feithiclí agus innealra oiriúnacha chun sracadh a sheachaint le linn tréimhsí aimsire fliuch

Ceanglais eile

-Seachain oibreacha mí-oiriúnacha míntírithé talún, agus oibreacha eile, as a dtagann ithir agus clúdach talún neamhleor

3.10.3.2.2 *Raon feidhme críochach*

Gach talamh talmhaíochta mar atá leagtha amach san achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm i Mír 3.10.3.2.1 thuas.

3.10.3.2.3 *Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann*

Gach feirmeoir a bhfuil talamh talmhaíochta acu mar atá sainmhínithe san achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm i Roinn 3.10.3.2.1 thuas.

3.10.3.2.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin seo: cosaint ithreacha sna tréimhsí is íogaire.

Is é cuspóir an GAEC seo creimeadh ithreach a theorannú nó a laghdú. Tagraíonn creimeadh ithreach do bharrithir pháirce a bheith á caitheamh amach ag fórsaí fisiceacha nádúrtha uisce agus gaoithe, nó trí fhórsaí a bhaineann le gníomhaíochtaí feirmeoireachta mar churaíocht. Is ábhar inní é creimeadh ithreach ar fud go leor tírdhreacha Eorpacha agus is measa é mar gheall ar an idirghníomhú idir go leor fachtóirí bithfhisiceacha, aeráide agus bainistíochta. Ina theannta sin, cruthaíonn ithir le stádas ard cothaitheach riosca suntasach truaillithe nuair a scoitetar ithir dá leithéid agus go dtéann sí isteach i ngnéithe uisce. Is iad ithreacha lom, go háirithe ar thalamh fána, le linn tréimhsí ard báistí agus/nó drochfhás is mó atá i mbaol creimeadh.

Cabhróidh clúdach glas le creimeadh ithreach a íoslaghdú. Tá sé mar aidhm ag an GAEC seo cosc a chur ar thréimhsí fada d'ithreacha nochta, go háirithe ithreacha curaíochta, a bheith faoi réir fórsaí creimthe (báisteach i gcás na hÉireann). De réir mar is cuí, clúdaíonn an GAEC seo cásanna eile freisin inar féidir le cleachtais bhainistíochta an baol ó chreimeadh ithreach a íoslaghdú, go háirithe maidir le bainistiú beostoic.

3.10.3.3 GAEC 7: Rothlú barr i dtalamh arúil seachas barra a fhásann faoi uisce

3.10.3.3.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm maidir le huainíocht na mbarr

Is é an riail ghinearálta nach mór rothlú barr AGUS éagsúlú barr a chur i bhfeidhm ar thailte arúla:

Rothlú Barr le cur i bhfeidhm ag leibhéal na mbeart mar seo a leanas:

- Tarlóidh Rothlú Barr ag leibhéal na dáileachta bunaithe ar thimthriall uainíochta 4 bliana as a dtiocfaidh dhá bharr dhifriúla ar a laghad i mblianta n, n-1, n-2, n-3.
- Ag leibhéal na feirme, tá athrú barr ar sciar réasúnta den talamh arúil sa mheántéarma.
- Tráth nach déanaí ná an 4ú bliain, ní mór an príomhbharr i ngach dáileacht a athrú (gan barra tánaisteacha a áireamh).

AGUS

Éagsúlú Barr mar seo a leanas ar ghabháil le:

- 10 go 30 ha de thalamh arúil (riail 2 bharr): Ní mór ar a laghad dhá bharr curaíochta a fhás agus ní fhéadfaidh an príomhbharr a bheith níos mó ná 75% den talamh arúil.
- > 30 ha de thalamh arúil (riail 3 bharr): Ní mór ar a laghad trí bharr curaíochta a fhás agus an príomhbharr nach mó ná 75% agus an dá phríomhbharr nach mó ná 95% den talamh arúil.

Mar mhalairt ar an uainíocht chomhcheangailte barr AGUS ar éagsúlú barr a bhfuil cur síos air thuas (nó mar mhalairt ar éagsúlú barr, i gcásanna nach bhfuil feidhm ach ag éagsúlú barr ar ghabháil mar a thuairiscítear thíos), féadfaidh feirmeoirí rogha a dhéanamh gan ach uainíocht barr a chur i bhfeidhm le barra tánaisteacha (gabháil). barra) mar a leanas:

Rothlú Barr ag leibhéal na dáileachta mar a leanas:

- 50% den limistéar arúil ag leibhéal na feirme i mbarraí gabhála gach bliain AGUS 100% de na dáileachtaí a cuireadh i mbarra gabhála thar an timthriall 4 bliana

Nóta: Ní mór na barraí Gabhála a chur faoin 15^ú Meán Fómhair agus ní mór fanacht i bhfeidhm go dtí an 1 ar a laghadst Nollaig. Sonrófar ceanglais bhreise sna téarmaí agus coinníollacha.

Is iad seo a leanas na díolúintí:

A) Díolúine ó Rothlú Barr amháin (Tá Éagsúlú Barr fós i bhfeidhm)

10 go 50 ha i gcás ina gcuirtear níos mó ná 50% den achar arúil in eorna

B) Díolúine ó Rothlú Barr agus Éagsúlú Barr araon

- Na díolúintí atá liostaithe i 3.10.3.3.4 thíos.

Baineann na ceanglais seo le talamh arúil ach amháin barraí ilbhliantúla, féara agus foráiste luibheach eile, agus talamh ina luí.

Meastar go gcomhlíonann feirmeoirí orgánacha caighdeán GAEC 7 i gcomhréir le fonóta 4 d'Iarscríbhinn III de Rialachán 2021/2115.

Comhtháthófar lamháltas chun cásanna fritháirimh de líníochtaí ceapach a bhainistiú, lena n-áirítear i gcás cásanna aistrithe beartán. Áireofar freisin lamháltais do dháileachtaí nua nár dearbhaíodh sa CBT riamh.

3.10.3.3.2 Achoimre ar an gcleachtas feirme maidir le héagsúlú barr

Féach alt 3.10.3.3.1

3.10.3.3.3 Raon feidhme críochach

Tá thart ar 7% den UAA lonnaithe san earnáil arúil in Éirinn agus níl aon réigiúnú suntasach ar an earnáil. Mar sin, molann Éire, ar chúiseanna praiticiúla, na cleachtais thuas a chur i bhfeidhm ar fud na críche ar fad gan aon idirdhealú a dhéanamh ar chleachtais ar bhonn réigiúnach..

3.10.3.3.4 An cineál feirmeoirí lena mbaineann

Gach feirmeoir a bhfuil talamh arúil ar fáil acu (gan díolúine)

Díolúintí a bhaineann

Le méid talún arúil suas le 10 heicteár (fonóta 5 d'Iarscríbhinn III, pointe (1)(c))

I gcás inar féarthailte buana níos mó ná 75 % den limistéar talmhaíochta incháilithe (fonóta d'Iarscríbhinn III, pointe (1)(b))

I gcás ina n-úsáidtear níos mó ná 75 % de thalamh arúil chun féar nó foráiste luibheach eile a tháirgeadh, go n-úsáidtear é chun branar a leagan ar an talamh, chun barra léagúmacha a shaothrú, nó go bhfuil sé faoi réir teaghlaim de na húsáidí sin (fonóta d'Iarscríbhinn III, pointe (1)(a))

3.10.3.3.5 Míniú ar a rannchuidiú le príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach (go háirithe má tá éagsúlú barr roghnaithe ag na Ballstáit)

Tá rothlú/éagsúlú barr á chur i bhfeidhm ag Éirinn chun cuspóir GAEC 7 a bhaint amach maidir le hacmhainneacht na hithreach a chaomhnú, ag cur sainiúlachtaí na hearnála arúla in Éirinn san áireamh.

·Ní áitíonn an earnáil arúil ach in Éirinn **c.7% den UAA**, agus is é seo an chomhréir is ísle (go mór) d'aon BS.

·Léiríonn anailís Inmheánach na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) go bhfuil na rialacha reatha um éagsúlú barr ag baint amach **rothlú barr** ar chéatadán suntasach de limistéar arúil na hÉireann, lena n-áirítear barra briste neamh-arbhair agus féarthailte sealadacha a chomhtháthú le gránaigh, a bhfuil na buntáistí a bhaineann leis soiléir in anailís neamhspleách d'Ábhar Orgánach Ithir (SOM) le déanaí ar ithreacha arúla in Éirinn a thaispeánann gur tá níos lú ná 1% d'ithreacha arúla na hÉireann faoi thairseach SOM de 3.4%.

·Tá leibhéal ard gníomhaíochta ilchultúrtha i measc na ngabháltas a dhearbhaíonn barr curaíochta in Éirinn cheana féin. Cruthaíonn córais bhainistíochta éagsúla den sórt sin deiseanna laistigh den ghabháltas le haghaidh gníomhaíochtaí ar féidir a **tionchar tairbheach ar chumas na hithreach a chaomhnú nó a fheabhsú**, mar shampla, rothlú curaíochta/féarach a chur i bhfeidhm agus aoileach orgánach a ionchorprú.

Aithníonn Éire luach na n-uainíochta barr atá beartaithe chun feabhas a chur ar, *inter alia*, cáilíocht ithreach agus sláinte. Aithníonn Éire freisin, áfach, go bhfuil uainíocht na mbarr, go ginearálta, sainiúil don fheirm agus don suíomh, go dteastaíonn roghnú cúramach speiceas uathu, agus leibhéal imleor pleanála agus solúbthachta chun coigeartú a dhéanamh do chúinsí gan choinne ar nós drochaimsire ag an am a bhunaítear barr. . Ina theannta sin, ní bhíonn an gnáthmhéid feirme beaga, an raon agus an limistéar barra curaíochta, agus ceannasacht na mbarr gránach, a fhástar in Éirinn fabhrach i gcónaí do chur i bhfeidhm rothlú barr bliantúil ar bhonn LPIS.

Is minic go mbíonn deacrachtaí tréimhsiúla ag baint le plandáil/buaint go háirithe san fhómhar le cineálacha cré trom cré agus aeráid bhog fliuch na hÉireann, agus is féidir leis seo tionchar a imirt ar na roghanna barr atá teoranta cheana féin agus cuireann sé teorainneacha breise ar na barraí féideartha a fhástar. Is fearr barra eorna a chur in oiriúint do raon cineálacha ithreach, agus do dhálaí aeráide a d'fhéadfadh a bheith éagsúil go mór in Éirinn. I gcodarsnacht leis sin, féadfaidh roghanna barra malartacha amhail barra a bhaint níos déanaí nó barra fréimhe níos mó damáiste a dhéanamh don ithir, má tharlaíonn oibríochtaí allamuigh in aimsir níos deacra agus i ndálaí páirce/ithreach, mar sin beidh solúbthacht ag teastáil ó fheirmeoirí chun oiriúnacht barr a bhainistiú ar leibhéal gabhála. , agus gan a bheith ceangailte le rothlú dian barr nach gá go n-oireann dá n-ithreacha nó dá ngnáthchoinníollacha aeráide.

Ina theannta sin, ní bhíonn sé indéanta i gcónaí d'fheirmeoirí a bhfuil eorna acu barr tánaisteach a thabhairt isteach de réir uainíochta simplí ar roinnt cúiseanna:

- (i) Cruthaíonn aimsir na hÉireann deacrachtaí go minic maidir le hoibríocht curadóireachta/fómhair a phleanáil agus bíonn tionchar aici ar an gcumas barra cumhdaigh a shíolrú mar shampla fómhar déanach (uaireanta mar thoradh ar chur déanach)- ciallaíonn sé go mbíonn sé deacair barraí cumhdaigh a bhunú in am (faoi lár). -Meán Fómhair – bunaithe ar chleachtas comhshaoil.
- (ii) Rothlaidhe gránach geimhridh: níl aon deis ann barr gabhála a chur idir barraí gránach geimhridh, mar shampla eorna geimhridh (a bhuaitear i mí Iúil) agus barr eorna geimhridh eile ina dhiaidh (curtha i Meán Fómhair/Deireadh Fómhair) – tá an fráma ama ró-ghearr 6-8 seachtainí chun barr gabhála a bheith éifeachtach/éifeachtach.
- (iii) D'fhéadfadh rioscaí galair barr a bheith ann le húsáid arís agus arís eile de speicis barra gabhála áirithe m.sh. galar clubfhréamh le meascáin bharr cumhdaigh arís agus arís eile ina bhfuil speicis brassica, a mbíonn an claonadh acu ceannasaíocht a dhéanamh ar mheascáin bharr cumhdaigh tráchtála atá ar fáil in Éirinn.
- (iv) Coinleach geimhridh: Níl sé inmhianaithe ó thaobh an chomhshaoil de 100% de bharr gabhála a chur ar ghabhálas gach bliain. Tá gá le hiarmhairtí neamhbheartaithe ar éin thalamh feirme a sheachaint trí ghnáthóg sealgaireachta dóthanach a chinntiú do raon speiceas, trí cheannasacht barr gabhála/clúdach glas a sheachaint agus trí leibhéal dóthanach coiníní geimhridh a chinntiú. Le linn an gheimhridh déanann coiníní gnáthóg luachmhar sealgaireachta d'fheithidí agus giorriacha ar feadh an fhómhair agus an gheimhridh. Luaitear é mar cheann de na bearta is simplí ach is éifeachtaí chun tacú le héin thalamh feirme, is é an tairbhe is mó a bhainfidh as oiriúnú na gconlaigh thar an gheimhridh mar fhoinsé bia geimhridh d'éin nuair a fheidhmítear é ar scála níos mó. Léiríonn taighde gur fearr le speicis áirithe éan a bheith ag sealgaireacht ar choiníní oscailte sprawling seachas ar fhásra arda dlúth (arna soláthar ag barra cumhdaigh). Is fearr le speicis ar nós an spéirlingí, an casóg bhuí, an partridge liath, an gealbhan, an tóinseach agus an piasán, a bheith ag sealgaireacht ar choiníní gránach fiailí agus déanann an linnet sainfheidhmiú ar chonlaigh a shaothrú tar éis ráibe síl ola. I rith an gheimhridh bíonn gráinní doirte ón bhfómhar roimhe sin i gconlaigh mar aon le fiailí leathanduilleacha a phéacann i ndiaidh an fhómhair, rud a chuireann soláthar luachmhar bia geimhridh ar fáil d'éin a itheann síolta.

Is é Teagasc gníomhaireacht stáit na hÉireann a sholáthraíonn taighde, comhairleach agus oideachas sa talmhaíocht, sa ghairneoireacht, sa bhia agus i bhforbairt na tuaithe. D'fhoilsigh Teagasc plean straitéiseach le déanaí chun tacú le táirgeadh próitéin dhúchasach in Éirinn. Molann an plean méadú ar bharr próitéine ón ~10,000ha reatha in aghaidh na bliana go 20,000 heicteár in aghaidh na bliana faoi 2030. Beidh tionchar dearfach ag baint amach na sprice seo ar shláinte an chomhshaoil agus ar cháilíocht na hithreach, agus spreagfaidh sé uainíocht trí bharr próitéine a chomhtháthú níos mó sa rothlú arúil. Tá

an sprioc seo ar aon dul leis an sprioc a leagadh síos do thacaíocht chúpláilte de chuid an Chomhbheartais Talmhaíochta laistigh de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta.

Ní mór a thabhairt faoi deara freisin gur gá d'fheirmeoirí infheistíocht a dhéanamh i níos mó innealra chun raon níos leithne barraí a fhás chun raon níos leithne de bharr a láimhseáil .i. spraeirí glantacháin níos airde le haghaidh ráibe síl ola nó barra próitéine, saininnealra do shaothrú/phlandáil/baint/próiseáil prátaí. . Is minic nach mbíonn sé seo eacnamaíoch d'fheirmeoirí beaga agus meánmhéide go háirithe, agus go háirithe i gcomhthéacs an easpa margaí forbartha/acmhainn phróiseála do na barraí malartacha sin.

Is sainairíonna é aeráid na hÉireann a bheith éadrom agus tais, tá an mheánteocht bhliantúil thart ar 9°C ó mheán an gheimhridh 2-3°C go meán an tsamhraidh 19°C, agus bíonn tionchar ag tréimhsí fada fliucha ar oibríochtaí allamuigh agus is féidir go gcruthódh sé seo dúshláin bhreise maidir le. is féidir le pleanáil bhliantúil na mbarr .i. an fhómhar fliuch a bheith ina chúis le deacrachtaí fómhair agus tionchar suntasach a imirt ar phlandáil gheimhridh.

Is féidir leis sin teorainn a chur leis an bpoitéinseal maidir le rothlú dian bliantúil na mbarr ó tharla go bhfuil raon teoranta go leor de bharr oiriúnacha dár n-ithreacha agus dár n-aeráid cheana féin. Tugann éagsúlú barr níos mó solúbthachta do ghabháil áirithe feirme ina leith seo, nuair is féidir le héifeachtaí idir séasúir bac a chur ar an bpleanáil bhliantúil idir barra geimhridh agus earraigh, agus cuireann sé teorainn leis na roghanna maidir le roghanna eile a roghnú i séasúir fhliucha nuair is gá tionchar barra fréimhe nó barra a bhaintear go déanach. a chur san áireamh chomh maith le hoiriúnacht ithreach.

Tá ithreacha na hÉireann sách éagsúil. Ciallaíonn sé seo go mbíonn tionchar mór ag oiriúnacht na hithreach ar roghanna barr go hiondúil, a d'fhéadfadh a bheith éagsúil go mór idir páirceanna, feirmeacha, bonn fo-réigiúnach agus náisiúnta, mar sin, níl aon mhonashaothrú limistéir mhóra ann.

Achoimre:

Aithníonn Éire luach uainíochta barr. Is féidir an cuspóir maidir le hacmhainn ithreach a chaomhnú a bhaint amach trí mheascán solúbtha de chur chuige uainíochta barr/éagsúlú barr i gcomhthéacs Éireannach. Ina theannta sin, ciallaíonn fachtóirí ithreach/aeráide, gnáthmhéid na feirme beaga, raon teoranta agus achar na mbarr arúil, ceannasacht barra gránach agus easpa saininnealra agus easpa margaí dea-fhorbartha do bharr malartacha go bhfuil rothlú bliantúil na mbarr ar bhonn dáileachta ann. róshriantach do ghabháil áirithe, dá bhrí sin tá sé níos oiriúnaí uainíocht na mbarr le barra gabhála nó éagsúlú barr i gcásanna áirithe.

Tá raon feidhme teoranta ag na díolúintí:

Is dóchúil gur diomaibhseach an sciar eorna sa limistéar talmhaíochta in úsáid (UAA) a d'fhéadfadh leas a bhaint as an díolúine, mar sin ní bhaineann an maolú eorna ach le limistéar an-teoranta (80,000 ha), mar gheall ar mhéid teoranta na hearnála. in Éirinn. Déanfar monatóireacht ar thionchar an mhaolaithe ar eorna agus, más gá, déanfar athruithe chun a chinntiú nach leanann an maolú d'fheidhm a bheith aige ach i limistéar teoranta.

Tá raon feidhme níos teoranta fós ag an rogha uainíochta barr le barra gabhála/barra tánaisteacha:

Is dóchúil gur diomaibhseach an sciar den bharr gabhála sa Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) a d'fhéadfadh leas a bhaint as an tsolúbthacht seo, mar níl feidhm ag an bhforáil maidir le coibhéis na mbarr gabhála faoi ghlású le haghaidh éagsúlú barr faoi láthair ach le limistéar an-teoranta (1,100 ha). Déanfar faireachán ar thionchar úsáid thánaisteach na mbarr agus, más gá, déanfar athruithe chun a áirithiú nach mbeidh feidhm ag an soláthar ach i limistéar teoranta amháin.

3.10.4 Príomhcheist: Bithéagsúlacht agus tírdhreach (cosaint agus cáilíocht)

3.10.4.1 GAEC 8: Sciar íosta de thalamh arúil atá dírithe ar limistéir agus gnéithe neamhtháirgiúla, agus ar gach limistéar talmhaíochta, gnéithe tírdhreacha a choinneáil agus cosc ar fhálta agus crann a ghearradh le linn shéasúr goir agus tógála na n-éan.

3.10.4.1.1 Achoimre ar an gcleachtas laistigh den feirm

Caighdeán na scaire íosta:

4% ar a laghad de thalamh arúil ar leibhéal na feirme atá tiomnaithe do cheantair agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh bán.

3 % ar a laghad den talamh arúil ar leibhéal na feirme tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite branar nuair a gheallann an feirmeoir 7 % ar a laghad den talamh arúil atá tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite branar, faoi. éicea-scéim fheabhsaithe i gcomhréir le hAirteagal 31(5a).

7 % ar a laghad den talamh arúil ar leibhéal na feirme atá tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite branar, agus barra gabhála agus barra fosaithe nítrigine, arna saothrú gan úsáid a bhaint as táirgí cosanta plandaí, agus beidh 3 % de sin neamhtháirgiúil. limistéir agus gnéithe, lena n-áirítear talamh atá suite branar. Ba cheart do na Ballstáit an fachtóir ualaithe 0,3 a úsáid le haghaidh barra gabhála.

Liosta gnéithe (Liosta táscach gnéithe agus réimsí neamhtháirgiúla atá incháilithe chun an sciar íosta a ríomh)

Stiallacha maolánacha

Cairn

gnéithe cultúrtha

Míniú

I gcás na hÉireann is gnéithe seandálaíochta iad gnéithe cultúrtha faoi GAEC 8. Is éard is gnéithe seandálaíochta ann ná limistéir nó gnéithe inspéise seandálaíochta atá cosanta ar fheirmeacha a fheabhsaíonn an tírdhreach amhairc. Tá tábhacht stairiúil, sóisialta agus cultúrtha acu. **Tá siad sainithe freisin mar ghnéithe tírdhreacha.**

agGné Neamhtháirgiúil	Fachtóir Tiontaithe	Fachtóir Ualaithe (Má chuirtear an dá fhachtóir i bhfeidhm)	NPF ✓ = Tá X = Níl	Ainmnithe mar Ghné Tírdhreacha le coinneáil ✓ = Tá X = Níl
Gnéithe Cultúrtha:				
<i>Gnéithe Seandálaíochta</i>	N/B	1	✓	✓

Díoga

Míniú

Is trinse oscailte é draein/díog a thochailtear chun draenáil na talún talmhaíochta a fheabhsú. Go ginearálta, tosaíonn sé laistigh den ghabháltas agus nasctar é go díreach nó go hindíreach trí dhraenacha eile, le sruthán nó abhainn a théann tríd nó taobh leis an ngabháltas. D'fhéadfadh uisce a bheith ann go

buan nó díreach tar éis tuilte splanc agus gach staid eatarthu, ach meastar iad go léir mar ghnéithe tírdhreacha faoi cheanglais GAEC 8.

Tá draenacha aitheanta agus tomhaiste ar chóras ar líne na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara ag baint úsáide as tacair shonraí ón Limistéar um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) agus ó Shuirbhéireacht Ordanáis Éireann (OSi). Beidh draenacha/díoga ina Ghné Tírdhreacha freisin.

Gné Neamhtháirgi úil	Fachtóir Tiontaíthe	Fachtóir Ualaithe (má chuirtear an dá thoisic i bhfeidhm)	NPF ✓ = Tá X = Níl	Ainmnithe mar Ghné Tírdhreacha le coinneáil ✓ = Tá X = Níl
Díoga:				
Díoga / Draenacha	5	2	✓	✓

Corrlaigh, paistí nó stiallacha maoláin beartán

Míniú

Imeall páirce

Féach an spás le haghaidh na gcatagóirí féaraigh dúlra thíos

Paistí nó dáileachtaí/oileáin bhithéagsúlachta

Féadfaidh na gnéithe seo a leanas a bheith i gceist leo:

- Gnáthóga – Timpeallacht do phlandaí, d'ainmhithe agus d'orgánaigh eile. Is féidir tréithe fisiceacha a bheith éagsúil le gnáthóga agus tá raon leathan cineálacha gnáthóige in Éirinn.

- Gnáthóga Ainmnithe – Iar-Gnáthóga REPS 4A Breathnaítear freisin ar ghnáthóga atá dearbhaithe anois mar ghnáthóga sainithe mar ghnéithe tírdhreacha agus tá siad cosanta faoin ainmniúchán. Tá sé de dhualgas ar iarratasóirí na limistéir a choinneáil faoi fhál agus is é an t-aon riachtanas atá ann ná an limistéar atá i gceist a fhágáil gan cur isteach air agus ina staid nádúrtha. **Leanfar de na gnéithe seo a ainmniú mar ghnéithe Tírdhreacha i CBT (2023-27).**

- Is ceantar é scrobarnach arb iad is sainairíonna é fásra ina bhfuil scrobarnach/plandaí adhmaid go príomha ach d'fhéadfadh féara a bheith san áireamh.

- Tá buntáistí éagsúla ag gnéithe carraige don bhithéagsúlacht, lena n-áirítear speicis phlandaí a óstáil, ag feidhmiú mar ghnéithe d'éin (fuaimíocht agus péirse beathaithe/seilg etc.). Soláthraíonn carraig gnáthóga uathúla comhdhéanta d'ábhair a dhéanann óstáil ar ghnéithe de luach caomhnaithe. D'fhéadfadh go mbeadh speicis inveirteabracha mar an t-earc beoga agus inveirteabraigh chosanta eile i limistéir le talamh carraigeach.

Is féidir le carraigeacha scaipthe laistigh de limistéir féaraigh a bheith i dtailte talmhaíochta, go háirithe ar chósta an Iarthair ach ní go hiomlán amhlaidh. Tá na gnáthóga féaraigh seo, go háirithe i réigiún na Boirne, thar a bheith tábhachtach áit a bhfuil mar thoradh ar an tírdhreach carst uathúil gur forbraíodh raon leathan de phlandaí uathúla laistigh de scoilteanna na gcarraigeacha. Cothaíonn féarach beostoic sna ceantair seo na gnáthóga agus is cuid ríthábhachtach den timpeallacht í an charraig.

Bia Éan Geimhridh – limistéar a cuireadh le meascán sainiúil barr chun beatha a sholáthar d’éin fhiáine i rith an gheimhridh agus raon éagsúil flóra leis an éifeacht inmhianaithe go méadóidh an daonra éan fiáin. Ní féidir é a úsáid chun críocha táirgthe nó féaraigh.

-Ceantar/Gnéithe ASSAP - Idirghabháil spriocdhírthe cruthaithe faoin ASSAP (Clár Tacaíochta agus Comhairleach um Inbhuanaitheacht Talmhaíochta) nó clár coibhéseach, chun cabhrú le cáilíocht uisce a fheabhsú. Áirítear le sampla de bhearta den sórt sin imeall bruachánach in aice le sruthán.

- Féarach Spás don Dúlra – Limistéar a sholáthróidh spás don fhiadhúlra (lena n-áirítear imill pháirce fál) bláthú agus forbairt struchtúr fásra d’airde éagsúla atá oiriúnach d’éagsúlacht inveirteabraigh a cheadú. Ní mór an limistéar féaraigh seo a fhálú agus ní féidir é a úsáid chun críocha féaraigh nó táirgthe. Ní féidir an limistéar seo a úsáid le haghaidh gníomhaíochta agraamaíoch, ach féadfar bearrtha a dhéanamh uair amháin sa bhliain idir an 1 Meán Fómhairst agus 28^ú Feabhra.

Stiallacha Maolánacha

- Ní mór Stiallacha Maolánacha a bheith suite ar thailte arúla feadh aibhneacha/sruthanna. Déantar iad seo a shainaithint agus a thomhas ar chóras ar líne na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara agus tá siad bunaithe ar shonraí Shuirbhéireacht Ordanáis Éireann (OSi). Faoi cheanglais Choinníollacha, tá dualgas ar iarratasóirí 3 mhéadar ar a laghad de thalamh neamhshaothraithe a fhágáil idir a mbarr agus an sruthchúrsa. Tomhaistear na stiallacha maolánacha ó bharr an bhruaigh in aice le sruthchúrsaí. Ní mór táirgeadh a laghdú ar Stiallacha Maolánacha ach is féidir an limistéar a innilt nó a bharr agus ní féidir barra a bhaint.

Tá fachtóirí ualaithe agus Tiontaithe do na gnéithe seo liostaithe sa Tábla thíos.

<u>Gné Neamhtháirgiúil</u>	<u>Fachtóir Tiontaithe</u>	<u>Fachtóir Ualaithe</u> <u>(má chuirtear an dá thoisc i bhfeidhm)</u>	<u>NPF</u> ✓ = Tá X = Níl	<u>Ainmnithe mar Ghné Tírdhreacha le coinneáil</u> ✓ = Tá X = Níl
----------------------------	----------------------------	---	---------------------------------	---

Imeall páirce, paistí nó stiallacha maolánacha beartán:

Imeall páirce				
<i>Imeall páirce</i>	N/B	N/B	X	X
Paistí nó dáileachtaí				
<i>Gnáthóga</i>	N/B	1	✓	X
<i>Gnáthóga ainmnithe</i>	N/B	1	✓	✓
<i>Scrobarnach</i>	N/B	1	✓	X

<i>Carraig</i>	N/B	1	✓	X
<i>Clúdach Éan Fiáin</i>	N/B	1	✓	X
<i>Limistéir ASSAP</i>	5	2	✓	X
<i>Féarach Spás don Dúlra</i>	N/B	1	✓	X
Stiallacha Maoláin:				
<i>Stiallacha Maolánacha</i>	6	1.5	✓	X

Fálta sceach sraitheanna aonair nó grúpa crann crann

Míniú

Is éard is fál nó fál sceach ann ná líne de thoir/toir agus/nó speiceas crann a bhfuil spásanna eatarthu go dlúth, curtha agus oilte ar bhealach a chruthódh bacainn nó chun teorainn limistéir a mharcáil a bhféadfadh scrobarnach/toir a d'fhorbair sa cheantar a bheith san áireamh ann. ar an mbealach traidisiúnta ag bun an sceach/teorainn. Féadfaidh leithead an fhálta sceach a bheith éagsúil ag brath ar na cleachtais bhainistíochta atá traidisiúnta don cheantar agus cleachtais feirme. In Éirinn, go traidisiúnta cuireadh iad ar bhruach cré ardaithe a foirmíodh trí chlais(eanna) éadomhain nó dhó a thochailt agus an t-ábhar tochailte a úsáideadh chun an bruach a dhéanamh ina lár. Le blianta beaga anuas tá an fál curtha go ginearálta ar an árasán. Meastar gur fál sceach iad fálta bearnach ina bhfuil ar a laghad 20% de speicis fálta sceach (lena n-áirítear driseacha, aiteann srl.) scaipthe ar feadh an fhál. Tosaíonn agus críochnaíonn fál ag na nóid nó trasnaíonn fál eile. **Beidh fálta sceach ina nGnéithe Tírdhreacha freisin.** Breathnaítear freisin ar dhá dhír ar bhruach cré mar Ghné Tírdhreacha; mar sin féin ní baineann cré ina n-aonar.

Líne de speiceas crann (seachas buaircínigh) atá i gcrainn i líne, curtha le speicis fálta sceach nó gan iad eatarthu. **Beidh crainn i líne ina nGnéithe Tírdhreacha freisin.**

Is limistéir crann é an roschoill/grúpa crann. **Ní bhreithneofar crainn aonair chun an riachtanas 4% maidir le gnéithe agus limistéir neamhtháirgiúla a ríomh.**

Is féidir gnéithe adhmaid/limistéir eile cosúil le scrobarnach a chur san áireamh freisin. Is ceantar é scrobarnach arb iad is sainairíonna é fásra ina bhfuil scrobarnach/plandaí adhmaid go príomha ach d'fhéadfadh féara a bheith ann.

Tá fachtóirí ualaithe agus Tiontaithe do na gnéithe seo liostaithe sa Tábla thíos.

Gné Neamhtháirgiúil	Fachtóir Tiontaithe	Fachtóir Ualaithe (má chuirtear an dá thoisic i bhfeidhm)	NPF ✓ = Tá X = Níl	Ainmnithe mar Ghné Tírdhreacha le coinneáil ✓ = Tá
Fálta sceach aonair nó grúpa crann, sraitheanna crann:				
<i>Fálta Sceach / Crainn i Líne</i>	5	2	✓	✓

<i>Grúpa Crann / Roschoill / Coillearnach (Foghné)</i>	N/B	1	✓	X
<i>Crainn aonair</i>	N/B	N/B	X	X
<i>Scrobarnach</i>	N/B	1	✓	X

Talamh ina luí branar

Míniú

- Ní mór gur tailte arúla branar é an talamh atá suite. Ciallaíonn sé sin nach mór na tailte a bheith in úsáid le haghaidh táirgeadh barr arúil le linn ceann amháin nó níos mó de na 5 bliana roimhe sin.
- Tá factóirí ualaithe agus Tiontaithe liostaithe sa Tábla thíos.

Gné Neamhtháirgiúil	Fachtóir Tiontaithe	Fachtóir Ualaithe (má chuirtear an dá thoisic i bhfeidhm)	NPF ✓ = Tá X = Níl	Ainmnithe mar Ghné Tírdhreacha le coinneáil ✓ = Tá X = Níl
An Talamh ina luí:				
<i>Talamh ina luí Branar</i>	NA	1	✓	X

Eile

Míniú

Sciar (%) den talamh arúil atá tiomnaithe do limistéir agus gnéithe neamhtháirgiúla - 4%

Tabhair faoi deara, áfach, go mbeidh Éire ag síneadh thar an mbunchaighdeán chun é seo a chur i bhfeidhm maidir le feirmeoirí arúla amháin agus cuirfidh sí rogha 1 i bhfeidhm ar gach feirmeoir, seachas gabhátais le limistéir Coimíneachta, Natura 2000, Foraoiseacht, GAEC 2, GAEC 9. Cinnteoidh Éire go sásóidh talamh arúil an t-íosriachtanas scair arúil 4% ag leibhéal na feirme.

Réimsí díolmhaithe (ón riachtanas 4%)

Láithreáin Natura 2000, Coimíneacht, Foraoiseacht, talamh faoi réir GAEC 2 agus talamh faoi réir GAEC 9. Tá tréithe áirithe ag na ceantair seo go léir ar nós cineál ithreach, flóra agus fána, uisce, gnéithe tírdhreacha agus factóirí comhshaoil ábhartha eile trína soláthraíonn siad tairbhí comhshaoil don bhithéagsúlacht agus d'éiceachórais i dTírdhreach na hÉireann.

- Láithreáin Natura 2000 – Is suíomhanna sainithe iad limistéir Natura 2000 a chaomhnaíonn gnáthóga agus speicis araon. Is príomhlimistéir chaomhnaithe fiadhúlra agus bithéagsúlachta iad seo a mheastar a bheith tábhachtach ar leibhéal na hEorpa agus na hÉireann. Tá impleachtaí ag ainmniú láithreáin mar LSC nó SPA do ghnáthghníomhaíochtaí feirmeoireachta lena n-áirítear srian a chur ar chleachtais áirithe úsáide talún, mar shampla gníomhartha a dteastaíonn toiliú uathu (ARC)). Ina theannta sin, imlíníonn an creat gníomhaíochta tosaíochta (PAF) próiseas seanbhunaithe in Éirinn chun cuspóirí caomhantais sainsúimh (SSCOanna) mionsonraithe a ullmhú do ghnáthóg nó speiceas ar leith atá bunaithe ar

spriocanna a leagan síos do thréithe a shainíonn, le chéile, riocht fabhrach caomhantais an láithreáin. leibhéal.

- Coimíneachtaí – Léiríonn coimín mósáic de ghnáthóga mar bhratphortach, fraochmhánna tirime, fraochmhánna fliucha agus tailte féaraigh arda le coinníollacha éagsúla. Tionscnamh is ea Creatphleanáil na gCoimíneachtaí chun measúnú agus monatóireacht a dhéanamh ar riocht na gcoimíneachtaí, go háirithe, chun a chinntiú nach mbeidh ró-innilt agus tearc-innilt ina fhadhb. Príomhaidhm de phleanáil chreata na gcoimíneachtaí is ea caomhnú agus bainistiú inbhuanaithe na gcoimíneachtaí chun bithéagsúlacht agus éiceolaíocht a chaomhnú. Ag leibhéal na feirme, is é atá sa Chreat-Phlean Coimíneachta (CFP) measúnú ar riocht fásra limistéar coimíneachta bunaithe ar mheasúnú cuimsitheach suímh, arna chomhlánú ag sonraí ábhartha eile amhail líon beostoic agus cineálacha gnáthóige. Leagann an CBI amach cleachtais innilte inbhuanaithe le go leanfadh na scairshealbhóirí coimíneachta agus nuair is gá, forordaítear dístocáil (deireadh a chur le cuid den stoc a choimeádtar ar choimín) sa CBI chun aisghabháil an fhásra agus na ngnáthóg a chinntiú.

- Is beart é an fhoroiseacht ina bhfuil crainn agus cuireann sí foscadh/gnáthóg ar fáil do raon speiceas plandaí agus ainmhithe a mheallann siad. Feidhmíonn an fhoroiseacht mar chonair thábhachtach fiadhúlra atá ina príomhfachtóir chun bithéagsúlacht a fheabhsú. Is gnáthóg thábhachtach í an fhoroiseacht freisin d'éagsúlacht speiceas éan. Tá sé mar aidhm ag beartas Foraoiseachta Náisiúnta na hÉireann clúdach foraoise na hÉireann a mhéadú ar bhonn buan, ag aithint a thábhachtaí atá sé carbón a ghabháil agus cabhrú le maolú aeráide, chomh maith leis na tairbhí comhshaoil agus sóisialta a bhaineann le foraoisí nua agus foraoisí atá ann cheana féin.

- Talamh faoi réir GAEC 2 – Chomh maith le cuspóirí an athraithe aeráide a bhaint amach, is éiceachórais thábhachtacha iad limistéir GAEC 2 don bhithéagsúlacht go háirithe éin.

- Talamh faoi réir GAEC 9 – Is é cuspóir GAEC 9 gnáthóga agus speicis a chosaint trí féarthailte buana atá íogair don chomhshaoil a chosaint agus a chothabháil (ESPGanna). Aithníonn GAEC 9 an tábhacht a bhaineann le ESPGanna mar ghnáthóga don bhithéagsúlacht go háirithe éin.

Beidh gabháltais le láithreáin Natura 2000, Coimíneachtaí, Foraoiseacht, GAEC 2 agus limistéir GAEC 9 díolmhaithe ón 4% GAEC 8 min. ceanglas scaireanna.

Locháin bheaga

Míniú

Is éard is lochán ann ná dotharlach beag uisce dromchla, mar aon leis na plandaí luibheacha nó adhmaid ar a bhruacha. Chun críocha GAEC 8, breithneofar locháin agus locháin de dhéantús an duine a chruthaíonn iarratasóirí atá rannpháirteach i dtionscadail na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) nó in idirghabhálacha eile CBT chun críocha GAEC 8 .

Beidh linnte beaga ina nGné Tírdhreacha freisin chomh maith le gnéithe neamhtháirgiúla. Is é 0.2ha an t-achar uasta i lochán beag.

Ní mheasfar taiscumair choincréite nó phlaisteacha mar NPF chun críocha GAEC 8.

Tá fachtóirí ualaithe agus Tiontaithe do linnte beaga liostaithe sa Tábla thíos.

<u>Gné Neamhtháirgiúil</u>	<u>Fachtóir Tiontaithe</u>	<u>Fachtóir Ualaithe</u>	<u>NPF</u>	<u>Ainmnithe mar Gné Tírdhreacha le coinneáil</u>
----------------------------	----------------------------	--------------------------	------------	---

		<u>(má chuirtear an dá thoisc i bhfeidhm)</u>	✓ = Tá X = Níl	✓ = Tá X = Níl
Locháin Beaga:				
<i>Locháin Bheaga</i>	N/B	1.5	✓	✓

Bogaigh bheaga

Ballaí cloiche

Míniú

<u>Balláí cloiche</u>				
<p>- Is ionann balla cloiche traidisiúnta agus líne/teorainn déanta de charraig/clocha, atá lámhdhéanta, gan moirtéal. Is ar fhéarach is mó a fhaightear na gnéithe seo .i. i limistéir fhéaraigh mar Oileáin Árann/na Boirne agus limistéir féaraigh áitiúla eile etc. Ní áireofar foirmeacha eile balla cloiche mar Ghné Neamhtháirgiúil .</p> <p>- Tá fachtóirí ualaithe agus Tiontaithe do bhallaí cloiche liostaithe sa Tábla thíos. Déanfaidh Éire monatóireacht ar thionchar na bhfachtóirí seo agus déanfaidh sí aon oiriúnuithe, más gá, go luath sa tréimhse chlárúcháin.</p>				
<u>Gné Neamhtháirgiúil</u>	<u>Fachtóir Tiontaithe</u>	<u>Fachtóir Ualaithe</u> <u>(má chuirtear an dá thoisc i bhfeidhm)</u>	<u>NPF</u> ✓ = Tá X = Níl	<u>Ainmnithe mar Ghné Tírdhreacha le coinneáil</u> ✓ = Tá X = Níl
Balláí Cloiche:				
<i>Balláí cloiche</i>	5	2	✓	X

Sruthanna

Árdáin

Liosta gnéithe (le coinneáil)

- Díoga
- Corrlaigh, paistí nó stiallacha maoláin beartán
- Fálta sceach aonair nó grúpa sraitheanna crann crann
- Locháin bheaga
- gnéithe cultúrtha

Cosc ar fhálta agus crainn a ghearradh le linn an tséasúir pórúcháin agus tógála éan (éigeantach)

In Éirinn, fuair staidéir amach go bhfuil daonraí os cionn 20% de na speicis éan ag dul i laghad. Chun éin neadaithe agus pórúcháin a chosaint, tá sé toirmisceithe fálta sceach agus/nó crann a ghearradh, a ghrafadh, a dhó nó a scriosadh ar bhealach eile le linn shéasúir neadaithe na n-éan (1 Márta go 31 Lúnasa, san áireamh). Tá srianta ar ghearradh fálta leagtha amach in Alt 40 den Acht um Fhiadhúlra 1976 arna leasú ag an Acht um Fhiadhúlra (Leasú) 2000 agus ag an Acht Oidhreachta 2018 . Ordaítear leis na hAchtanna seo gur cion é fásra ar thalamh neamhshaothraithe a scrios idir an **1 Márta** agus an **31 Lúnasa** gach bliain.

Is féidir damáiste suntasach a dhéanamh d'fhálta sceach agus do chrainn mar gheall ar ghníomhartha neamhghearrtha, mar shampla iad a leacú le tochtóir nó le sluasaid luchtaithe. Faoin GAEC seo, tá sé

beartaithe ag Éirinn damáiste nó scrios fála agus crann a chosc trí mhodhanna neamh-ghearrtha le linn shéasúr goir agus neadaithe na n-éan.

Is éard a bheidh sna rialuithe seiceálacha le haghaidh fianaise ar ghearradh, scrios agus/nó baint crann agus fála le linn shéasúr neadaithe agus goir na n-éan.

Tionchar an chaighdeáin beartaithe: Is bagairt shuntasach í an talmhaíocht do phobail éan trí ghnáthóga a chailleadh agus fáil laghdaithe ar chreach inveirteabrach. Cosnófar gnáthóga atá ríthábhachtach do shaolré raon leathan speiceas éan má chuirtear cosc ar fhálta agus crainn a scriosadh, trí ghearradh nó trí mhodhanna eile, le linn an tséasúir neadaithe agus goir.

Bearta chun speicis ionracha plandaí a sheachaint.

Tá speicis plandaí coimhthíocha ionracha i mbaol suntasach do ghnáthóga ionradh agus speicis dhúchasacha. In Éirinn, tá sé tuairiscithe go dtarlóidh cailteanas bithéagsúlachta agus díothaithe go háitiúil in éagmais rialuithe imleor.

Is féidir le speicis ionracha de phlandaí dúchasacha nó fiailí díobhálacha, mar atá sainmhínithe faoi Acht na bhFiailí Díobhálacha 1936, tionchar diúltach a imirt ar thalmhaíocht agus ar bithéagsúlacht, chomh maith le bheith díobhálach d'ainmhithe agus do dhaoine.

Tháinig roinnt de na forálacha lárnacha de Rialachán AE 1143/2014 a dhéileáil le speicis atá ar an liosta de speicis choimhthíocha ionracha is ábhar inní don Aontas ("liosta an Aontais") i bhfeidhm an 3ú lá a dhéileáil le speicis choimhthíocha ionracha is ábhar inní don Aontas a choimeád, a phóru, a iompar agus a chur ar an margadh. Lúnasa 2016.

Faoi Thraschomhlíonadh ní mór don úinéir talún speicis choimhthíocha ionracha de phlandaí agus fiailí díobhálacha a rialú. Ní dhéanfar aon athrú ar na ceanglais atá i bhfeidhm faoi GAEC 7 do Chlár CBT 2014-2020 maidir le Coinníoll maidir le speicis ionracha agus fiailí díobhálacha a rialú.

Is éard a bheidh i gceist le rialuithe seiceálacha le haghaidh fianaise ar theip rialú a dhéanamh ar iomadú speiceas coimhthíoch ionrach/fiaile díobhálacha.

Tionchar an chaighdeáin atá beartaithe: Is bagairt shuntasach iad speicis ionracha agus fiailí díobhálacha don bithéagsúlacht, don chomhshaol, agus do shláinte an duine agus ainmhithe ar oileán na hÉireann. Cosnófar éiceachórais trí fhás agus scaipeadh speiceas ionrach agus fiailí díobhálacha ar thailte talmhaíochta a rialú.

3.10.4.1.2 Raon feidhme críochach (infheidhme don chaighdeán “íosmhéid”)

Gach feirmeoir - tá sé beartaithe ag Éirinn an sciar íosta de 4% de ghnéithe neamhtháirgiúla a shíneadh ó churaíocht chuig gach feirmeoir (le díolúintí áirithe mar atá luaite thuas) rud a chiallaíonn nach mbeidh feidhm ag an mbeart seo maidir le thart ar 104,000 feirmeoir i gcomparáid le thart ar 6,000 feirmeoir arúil ach amháin má tá sé teoranta do limistéir arúla amháin.

Ní chuirfidh Éire aon cheann de na díolúintí dá bhforáiltear i Rialachán (AE) 2021/2115 i bhfeidhm faoi fhonóta 1 do GAEC 8. Bainfidh an beart seo le feirmeoirí uile na hÉireann.

3.10.4.1.3 An cineál feirmeoirí lena mbaineann (infheidhme don chaighdeán “íosmhéid”)

Gach feirmeoir a bhfuil talamh arúil ar fáil acu (gan díolúine)

Díolúintí a bhaineann

3.10.4.1.4 Míniú ar an méid a chuireann le príomhchuspóir an chleachtas/caighdeáin

Príomhchuspóir Chaighdeán GAEC: cothabháil ar ghnéithe agus ar limistéir neamhtháirgiúla, chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú.

Cabhróidh roinnt riachtanas leis an gcuspóir seo mar atá leagtha amach faoi na ceannteidil thíos.

Sciar íosta den limistéar talmhaíochta a bheidh dírithe ar cheantair agus gnéithe neamhtháirgiúla

Tagraíonn bithéagsúlacht do gach orgánach beo, plandaí agus ainmhí, a chuireann le sláinte agus feidhmiú na n-éiceachóras. D'fhéadfadh sé nach gcabhródh gníomhaíocht talmhaíochta, go háirithe córais dhian-táirgthe, le cothabháil agus forbairt gnáthóg a chuireann le bithéagsúlacht agus feidhmiú iomlán na n-éiceachóras sa tírdhreach feirmeoireachta. Ba cheart go mbeadh sé mar aidhm ag caighdeán GAEC 8 gnáthóga den sórt sin a fhorbairt agus a chothabháil ar gach talamh feirme. Tá achar measartha beag ag Éirinn atá tiomnaithe don fheirmeoireacht arúil le 7% den UAA in úsáid arúil, i gcomparáid le meán de 22.2 % ag leibhéal an AE. Dá mba d'fheirmeoirí curaíochta amháin a bheadh sé, agus na díolúintí éagsúla féideartha á gcur i bhfeidhm faoin GAEC seo, meastar go mbeadh feidhm ag an gcaighdeán seo maidir le 4% d'fheirmeoirí na hÉireann, agus an tionchar is lú acu ar bithéagsúlacht ar bhonn Náisiúnta. Dá réir sin, tá sé beartaithe ag Éirinn an ceanglas GAEC seo a chur i bhfeidhm maidir le gach feirm a fhaigheann fócaíochtaí feirme CBT, i.e.(le díolúintí áirithe).

Go bunúsach cuirfear GAEC i bhfeidhm trína cheangal:

Sciar íosta de 4% ar a laghad de thalamh arúil agus/nó 'limistéar talmhaíochta' ag leibhéal na feirme atá tiomnaithe do ghnéithe neamhtháirgiúla (NPFanna), lena n-áirítear talamh bán.

Gnéithe tírdhreacha a choinneáil.

Mar atá leagtha amach i Roinn 3.10.4.1.1 den CSP, tá roinnt gnéithe (gnáthóga ainmnithe, fála sceach aonair nó grúpaí crann, sraitheanna crann, locháin bheaga, gnéithe seandálaíochta/cultúrtha, díoga) saineofar iad mar ghnéithe tírdhreacha lena gcoimeád. Beidh ar fheirmeoirí na gnéithe tírdhreacha seo a choinneáil agus a chothabháil. Mar sin féin, d'fhéadfaí roinnt gnéithe tírdhreacha, eadhon fála/líne crann/díoga nó draenacha a bhaint, i gcásanna eisceachtúla agus gan ach an fad atá ag teastáil. ar choinníoll go gcuirtear fál/líne crann/díog nó draein athsholáthair roimh é a bhaint.

Mar shampla, is féidir le feirmeoir fál sceach a bhaint a luaithe a bhíonn fál sceach nua curtha roimh ré. Tá luach níos mó ag gnéithe tírdhreacha seanbhunaithe i dtéarmaí gnáthóga fiadhúlra, bithéagsúlacht agus leithlisí carbóin a sholáthar i gcomparáid leo siúd atá nuabhunaithe. Chun cuntas a thabhairt air seo, agus chun deireadh a chur le gnéithe tírdhreacha seanbhunaithe a dhíspreagadh, molann Éire, má tá gné tírdhreacha le baint as ní mór í a chur in ionad dhá oiread an fhad a bheartaítear a bhaint (m.sh. má tá 100m d'fhálta sceach le baint, ní mór 200m d'fhál sceach a bhaint amach). a bhunú roimh bhaint).

Aithníonn an riachtanas "2X" seo luach comhshaoil na bhfálta sceach atá ann cheana féin agus tá éifeacht athchomhairleach aige freisin. Chomh maith leis an tionchar ar an tírdhreach áitiúil a theorannú, tá sé molta ag Éirinn go gcaithfidh an fad nua fál sceach seo a bheith chomh gar agus is féidir, laistigh den fheirm/gabháltas mar atá dearbhaithe ar iarratas BISS an fheirmeora, den ghné a baineadh as. Chomh maith leis sin, ó thaobh rialaithe de, ba chóir a thabhairt faoi deara nach féidir an fál sceach seo a bhaint laistigh de shéasúr goir na n-éan.

I dteannta leis na rialuithe atá ann cheana féin, neartóidh úsáid teicneolaíochtaí nua amhail AMS forfheidhmiú agus comhlíonadh na gceanglas sin. Táthar ag súil go gceadóidh úsáid na dteicneolaíochtaí nua seo neamhchomhlíonadh a bhrath ar bhealach níos gasta agus níos láithrí agus clúdach níos fearr laistigh de thréimhse níos giorra, agus ba cheart go mbeadh "éifeacht choisctheach" dhearfach mar thoradh air sin. Léiríonn mian na hÉireann úsáid a bhaint as na teicneolaíochtaí nua seo mar aon lena riachtanais mhéadaithe "an 4%" a chur i bhfeidhm ar gach limistéar talmhaíochta faoin CSP agus tiomantas chun athbhreithniú a dhéanamh ar a Rialacháin EIA uaillmhian agus tiomantas na hÉireann sa réimse seo.

Tá gá le scagadh Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) faoi na Rialacháin Talmhaíochta EIA maidir le tairseacha áirithe baint fála sceach agus comhdhlúthú talún. Féadfaidh srianta áirithe a bheith i bhfeidhm ar shuímh Natura 2000 freisin. Tá an Roinn seo tiomanta d'athbhreithniú a dhéanamh ar na riachtanais reatha EIA.

Díreoidh an t-athbhreithniú seo ar a thairseacha chun iarratais a scagadh ar réamhúdarú oibreacha agus aird á tabhairt ar na tairseacha sin a laghdú de réir mar is cuí. Mar sin féin, forálann an CSP go bhfuil ceanglas ann fál sceach a chur roimh ré, dhá oiread fad an fhálta sceach a bhaintear.

Ní mór crainn athsholáthair nó fála sceach a cuireadh chun ceanglais GAEC 8 a chomhlíonadh a phlandáil agus a bhunú de réir an chaighdeáin atá leagtha síos d'obair choibhéiseach faoi AECM/an Éicea-Scéim. Ní cháileoidh gnéithe a athsholáthrófar chun ceanglais GAEC 8 a chomhlíonadh le haghaidh íocaíochta faoin Éicea-Scéim / AECM agus ní cháileoidh plandú atá maoinithe faoin Éicea-Scéim / AECM mar ionadach chun ceanglais GAEC 8 a chomhlíonadh.

Is éard a bheidh i gceist le rialuithe seiceálacha le haghaidh fianaise ar bhaint nó damáiste do ghnéithe sainithe tírdhreacha. Déanfar seiceálacha ar uainiú agus ar shuíomh bunú na ngnéithe athsholáthair tírdhreacha, agus ar chomhcheangal le scéimeanna agra-chomhshaoil.

Cosnóidh ainmniúchán mar ghné tírdhreacha na ngnéithe atá i gceist agus na luachanna éiceolaíochta agus tírdhreacha a sholáthraíonn siad.

Ní mór locháin bheaga a choinneáil, cuideoidh coinneáil na ngnéithe seo le héagsúlacht tírdhreacha a chothabháil, agus ag an am céanna ag soláthar gnáthóg do raon leathan speiceas bogaigh. **Ní mór** gnáthóga ainmnithe mar an gcéanna **a choinneáil** mar gheall ar an luach bithéagsúlachta a chuireann siad ar fáil.

Maidir le gnéithe tírdhreacha ar féidir a n-athsholáthar, díspregfar iad a bhaint de bharr méadú an limistéir agus srianta a chur i bhfeidhm ar uainiú agus suíomh bunú gnéithe athchurtha tírdhreacha agus ag an am céanna rannchuideoidh sé, nuair is gá, le cothabháil na bithéagsúlachta áitiúla.

Cosc ar fhálta agus crainn a ghearradh le linn an tséasúir pórúcháin agus tógála éan.

Cosnófar gnáthóga atá ríthábhachtach do shaolré raon leathan speiceas éan má chuirtear cosc ar fhálta agus crainn a scriosadh, trí ghearradh nó trí mhodhanna eile, le linn an tséasúir neadaithe agus goir.

Bearta chun speicis ionracha plandaí a sheachaint.

Is bagairt shuntasach iad speicis ionracha agus fiailí díobhálacha don bithéagsúlacht, don chomhshaoil, agus do shláinte an duine agus ainmhithe ar oileán na hÉireann. Cosnófar éiceachórais trí fhás agus scaipeadh speiceas ionrach agus fiailí díobhálacha ar thailte talmhaíochta a rialú.

3.10.4.2 GAEC 9: Cosc ar fhéarach buan a thiontú nó a threabhadh i ainmnithe mar fhéarthailte buana atá - íogair ó thaobh an chomhshaoil de i suíomhanna Natura 2000

3.10.4.2.1 Achoimre ar an gcleachtas ar an bhfeirm

Tar éis dul i gcomhairle leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS), sainmhínítear na limistéir Fhéaraigh Bhuan atá íogair ó thaobh an Chomhshaoil (ESPG) in Éirinn bunaithe ar Iarscríbhinn I.¹ féarthailte Gnáthóga i suíomhanna Natura 2000 a bhfuil "Leasanna Cáilitheacha" (QI) acu is fearr a chomhlíonann sainmhíniú ESPG.

Ní mór d'fheirmeoirí staonadh ó ghníomhaíochtaí áirithe ar ESPG. Áirítear orthu seo:

-Treabhadh

-Fás barra curaíochta nó buana

-Tógáil

Nóta: Is iad gnáthóga Iarscríbhinn I iad siúd atá liostaithe faoi Iarscríbhinn I den Treoir maidir le Gnáthóga (Treoir 92/43/CEE ón gComhairle)

Tá an Roinn seo agus an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (NPWS - atá freagrach as limistéir Natura 2000) i mbun athbhreithniú ar na limistéir ainmnithe ESPG reatha. Breathnófar ar réimsí breise le cuimsiú mar ESPG mar chuid den athbhreithniú/measúnú seo, agus má tá/nuair a bheidh na réimsí ESPG athbhreithnithe ar fáil/uasdátú cuirfear san áireamh sa CSP iad. Leanfaidh an Roinn ag plé leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra ar an tasc seo, ach ní mheastar go gcríochnófar an t-athbhreithniú seo in am lena chur san áireamh sa CSP tosaigh.

Chomh maith leis sin, tá gá le scagadh Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) faoi Rialacháin Talmhaíochta an EIA maidir le tairseacha áirithe comhdhlúthaithe talún in athstruchtúráil gabháltas. Is minic a thacaíonn limistéir dá leithéid atá molta le haghaidh athstruchtúraithe le gnáthóga féaraigh íogaire nó bithéagsúlachta agus mar sin is cosaint é an próiseas EIA do na gnáthóga seo lasmuigh de shuímh Natura 2000.

3.10.4.2.2 Raon feidhme críochach

Achar iomlán tásach féarthailte buana atá íogair ó thaobh an chomhshaoil de i suíomhanna Natura 2000 clúdaithe ag GAEC in ha: **30134.0**

3.10.4.2.3 Cineál na bhfeirmeoirí lena mbaineann

Gach feirmeoir a bhfuil talamh talmhaíochta ainmnithe mar Fhéarach Buan-Íogair don Chomhshaoil (ESPG) i limistéir Natura 2000.

Ba é achar iomlán na dáileachtaí ESPG in Éirinn a dearbhaíodh le haghaidh BPS in 2019 ná 30,134 ha i 3,906 dáileacht. Éilíodh go raibh breis is 2,093 tréad san achar iomlán seo.

3.10.4.2.4 Míniú ar an méid a chabhair chun príomhchuspóir an chaighdeáin GAEC a bhaint amach

Is é príomhchuspóir an chaighdeáin seo: Cosaint ar ghnáthóga agus speicis.

D'fhéadfadh clúdaigh fásra ilghnéitheacha agus cobhsaí a bheith i tailte féaraigh atá á mbainistiú go forleathan i limistéir ainmnithe NATURA 2000, rud a d'fhéadfadh ina dhiaidh sin gnáthóg fhabhrach a sholáthar d'fhána talún agus ithreach, as a dtiocfaidh éiceachórais ardfeidhmíochta. Ina theannta sin, is féidir le láimhdeachas bithmhaise plandaí agus cleachtas bhainistíochta fhairsing, mar innilt, cur le feabhas a chur ar ábhar orgánach na hithreach sna limistéir seo.

Is féidir le hathstruchtúráil na dtailte féaraigh seo trí threabhadh tionchar a imirt ar chomhdhéanamh plandaí laistigh de na limistéir seo, rud a d'fhéadfadh tionchar diúltach a bheith aige ar fhána gaolmhar. Ina theannta sin, d'fhéadfadh laghdú ar stoic charbóin ithreach a bheith mar thoradh ar threabhadh na dtailte féaraigh seo. Is féidir le cosaintí a chur i bhfeidhm laistigh de na suíomhanna atá fabhrach don éiceolaíocht, mar thoirmeasc ar threabhadh, cuidiú lena stádas caomhantais a chosaint agus a choinneáil.

Tá na limistéir atá ainmnithe faoi láthair mar fhéarach buan atá íogair ó thaobh an chomhshaoil de i láithreáin Natura 2000 faoi réir cheanglais GAEC 9 chun gnáthóga, speicis agus ithir ar na tailte seo a chosaint.

3.10.5 GAEC breise (má bhaineann)

N/B

4 Eilimintí is coiteann do roinnt idirghabhálacha

4.1 Sainmhíniú agus ceanglais íosta

4.1.1 Gníomhaíocht talmhaíochta

4.1.1.1 Táirgeadh a shainiú

n/b

4.1.1.2 Sainmhíniú ar chothabháil limistéar talmhaíochta

4.1.1.2.1 Talamh Arúil

Cinnfear gníomhaíocht talmhaíochta ag saintréithe an limistéir talmhaíochta. Ní mór go mbeadh comharthaí soiléire soiléire ann maidir le gníomhaíocht chothabhála laistigh den dáileacht talmhaíochta a fhágann go bhfuil sé oiriúnach le haghaidh féaraigh nó saothraithe, gan beart ullmhúcháin a théann thar úsáid na ngnáth-mhodhanna agus innealra talmhaíochta. D'fhéadfadh an méid seo a leanas bheith san áireamh:

Barr

Mótú

Dó Rialaithe*

Ag spraeáil

D'fhéadfadh go n-áireofaí anseo freisin comharthaí soiléire soiléire de ghníomhaíochtaí cothabhála leanúnacha ar na Gnéithe Tírdhreacha atá laistigh den dáileacht talmhaíochta. D'fhéadfadh an méid seo a leanas bheith san áireamh:

Gearradh fál

Glanadh díog

*Faoi Alt 40 den Acht um Fhiadhúlra, 1976, arna leasú ag an Acht um Fhiadhúlra (Leasú) 2000, ní féidir fásra atá ag fás a dhó idir 1 Márta agus 31 Lúnasa in aon bhliain ar leith, ar aon talamh nach bhfuil saothraithe fós.

I gcás talamh a dódh idir an 1 Márta agus an 31 Lúnasa, níl sé i staid oiriúnach le haghaidh féaraigh nó saothraithe agus mar sin níl sé incháilithe don chuid eile den bhliain. Is í an eisceacht dó seo ná nuair **dhó rialaithe** comhlíonadh na gceanglas reachtaíochta comhshaoil ábhartha go léir agus aon cheanglais dhlíthiúla eile, tar éis dul i gcomhairle leis na Gardaí agus an tseirbhís dóiteáin áitiúil agus fógra a thabhairt dóibh ar dtús. I gcás tailte Natura (tailte atá ainmnithe mar Limistéir Chaomhantais Speisialta agus/nó SPA), ní mór cead a fháil roimh ré tríd an gcóras um Ghníomhaíochtaí a Teastaíonn Toiliú (ARC) mar atá curtha i bhfeidhm ag an NPWS.

4.1.1.2.2 Barra buana

Cinnfear gníomhaíocht talmhaíochta ag saintréithe an limistéir talmhaíochta. Ní mór go mbeadh comharthaí soiléire soiléire ann maidir le gníomhaíocht chothabhála laistigh den dáileacht talmhaíochta a fhágann go bhfuil sé oiriúnach le haghaidh féaraigh nó saothraithe, gan beart ullmhúcháin a théann thar úsáid na ngnáth-mhodhanna agus innealra talmhaíochta. D'fhéadfadh an méid seo a leanas bheith san áireamh:

Barr

Mótú

Dó Rialaithe*

Ag spraeáil

Bearradh

D'fhéadfadh go n-áireofaí anseo freisin comharthaí soiléire soiléire de ghníomhaíochtaí cothabhála leanúnacha ar na Gnéithe Tírdhreacha atá laistigh den dáileacht talmhaíochta. D'fhéadfadh an méid seo a leanas bheith san áireamh:

Gearradh fál

Glanadh díog

*Faoi Alt 40 den Acht um Fhiadhúlra, 1976, arna leasú ag an Acht um Fhiadhúlra (Leasú) 2000, ní féidir fásra atá ag fás a dhó idir 1 Márta agus 31 Lúnasa in aon bhliain ar leith, ar aon talamh nach bhfuil saothraithe fós.

I gcás talamh a dódh idir an 1 Márta agus an 31 Lúnasa, níl sé i staid oiriúnach le haghaidh féaraigh nó saothraithe agus mar sin níl sé incháilithe don chuid eile den bhliain. Is í an eisceacht dó seo ná nuair **dhó rialaithe** comhlíonadh na gceanglas reachtaíochta comhshaoil ábhartha go léir agus aon cheanglais dhlíthiúla eile, tar éis dul i gcomhairle leis na Gardaí agus an tseirbhís dóiteáin áitiúil agus fógra a thabhairt dóibh ar dtús. I gcás tailte Natura (tailte atá ainmnithe mar Limistéir Chaomhantais Speisialta agus/nó SPA), ní mór cead a fháil roimh ré tríd an gcóras um Ghníomhaíochtaí a Teastaíonn Toiliú (ARC) mar atá curtha i bhfeidhm ag an NPWS.

4.1.1.2.3 Féarach buan

Cinnfear gníomhaíocht talmhaíochta ag saintréithe an limistéir talmhaíochta. Ní mór go mbeadh comharthaí soiléire soiléire ann maidir le gníomhaíocht chothabhála laistigh den dáileacht talmhaíochta a fhágann go bhfuil sé oiriúnach le haghaidh féaraigh nó saothraithe, gan beart ullmhúcháin a théann thar úsáid na ngnáth-mhodhanna agus innealra talmhaíochta. D'fhéadfadh an méid seo a leanas bheith san áireamh:

Barr

Mótú

Dó Rialaithe*

Ag spraeáil

D'fhéadfadh go n-áireofaí anseo freisin comharthaí soiléire soiléire de ghníomhaíochtaí cothabhála leanúnacha ar na Gnéithe Tírdhreacha atá laistigh den dáileacht talmhaíochta. D'fhéadfadh an méid seo a leanas bheith san áireamh:

Gearradh fál

Glanadh díog

Nuair atá fianaise ar chothabháil leanúnach le feiceáil ní bhaineann airde féarthailte buana laistigh den dáileacht talmhaíochta.

*Faoi Alt 40 den Acht um Fhiadhúlra, 1976, arna leasú ag an Acht um Fhiadhúlra (Leasú) 2000, ní féidir fásra atá ag fás a dhó idir 1 Márta agus 31 Lúnasa in aon bhliain ar leith, ar aon talamh nach bhfuil saothraithe fós.

I gcás talamh a dódh idir an 1 Márta agus an 31 Lúnasa, níl sé i staid oiriúnach le haghaidh féaraigh nó saothraithe agus mar sin níl sé incháilithe don chuid eile den bhliain. Is í an eisceacht dó seo ná nuair **dhó rialaithe** comhlíonadh na gceanglas reachtaíochta comhshaoil ábhartha go léir agus aon cheanglais dhlíthiúla eile, tar éis dul i gcomhairle leis na Gardaí agus an tseirbhís dóiteáin áitiúil agus fógra a thabhairt dóibh ar dtús. I gcás tailte Natura (tailte atá ainmnithe mar Limistéir Chaomhantais Speisialta agus/nó SPA), ní mór cead a fháil roimh ré tríd an gcóras um Ghníomhaíochtaí a Teastaíonn Toiliú (ARC) mar atá curtha i bhfeidhm ag an NPWS.

4.1.2 Talamh talmhaíochta

4.1.2.1 Eilimintí de chórais agraforaoiseachta nuair a bhunaítear agus/nó nuair a chothaítear é ar an limistéar talmhaíochta

4.1.2.1.1 *Talamh Arúil*

Measfar gur limistéar talmhaíochta an teaghlaim de thalamh arúil agus foraoiseacht

Tá ráta stocála de 400 - 1000 crann in aghaidh an heicteáir (spásáil chothrom) inghlactha

Tá leithead crann go crann 20 méadar ag teastáil

Áireoidh speicis leathanduilleacha inghlactha dair, seiceamar agus silín. Is féidir speicis eile, lena n-áirítear buaircínigh a mheas ar bhonn suíomh ar shuíomh.

Nuair a bhíonn dlús stocála níos ísle (.i. <400 crann in aghaidh an heicteáir) déanfar an talamh a rangú mar thalamh arúil.

4.1.2.1.2 *Barra buana*

Measfar gur limistéar talmhaíochta an teaghlaim de bharr buana agus den fhoraoiseacht

Tá ráta stocála de 400 - 1000 crann in aghaidh an heicteáir (spásáil chothrom) inghlactha

Tá leithead crann go crann 20 méadar ag teastáil

Áireoidh speicis leathanduilleacha inghlactha dair, seiceamar agus silín. Is féidir speicis eile, lena n-áirítear buaircínigh a mheas ar bhonn suíomh ar shuíomh.

Nuair a bhíonn dlús stocála níos ísle (.i. <400 crann in aghaidh an heicteáir) déanfar an talamh a rangú mar bharr buana.

4.1.2.1.3 *Féarach buan*

Measfar gur limistéar talmhaíochta an teaghlaim d'fhéarthailte buana agus d'fhoraoiseacht

Tá ráta stocála de 400 - 1000 crann in aghaidh an heicteáir (spásáil chothrom) inghlactha

Tá leithead crann go crann 20 méadar ag teastáil

Áireoidh speicis leathanduilleacha inghlactha dair, seiceamar agus silín. Is féidir speicis eile, lena n-áirítear buaircínigh a mheas ar bhonn suíomh ar shuíomh.

Ceadaítear féarach le caoirigh nó le stoc óg tí le linn míonna an earraigh agus an tsamhraidh don chéad 6-8 bliana, ag brath ar fhás crann, ach ní mór crainn a chosaint agus scáthláin crann a sheiceáil go rialta. Ina dhiaidh sin, nuair a chuirtear mogalra plaisteach in ionad scáthláin chrainn, féadfar ainmhithe níos mó a thabhairt isteach.

Farae: Ceadaítear táirgeadh sadhlais agus féir. Tá sé tábhachtach go n-úsáidtear innealra cuí agus sadhlas agus/nó féar á ghearradh chun a chinntiú nach ndéantar damáiste do na crainn gan chuimhneamh.

Nuair a bhíonn dlús stocála níos ísle (.i. <400 crann in aghaidh an heicteáir) déanfar an talamh a rangú mar fhéarach buan.

4.1.2.2 Talamh arúil

4.1.2.2.1 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar thalamh arúil

“Talamh arúil” de réir Airteagal 4(3)(a) Rialachán (AE) Uimh. 2021/2115 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle

I gcás ina bhfuil crainn i gcomhcheangal le barra curaíochta ag dlús stocála níos ísle (< 400 crann in aghaidh an heicteáir) ná agraíochtaí, agus nach gcomhlíonann an talamh an sainmhíniú náisiúnta ar fhoraoiseacht, déanfar an talamh a rangú mar Arúil.

Is éard atá i gceist le “Talamh Branar” talamh nár úsáideadh chun táirgí talmhaíochta a tháirgeadh sa bhliain reatha. D’fhéadfadh go n-áireofaí leis tailte atá féin-síol.

Fanann tailte atá branar ar feadh suas le 5 bliana mar bhranar. Tar éis 5 bliana fillfidh na tailte ina bhféarthailte buana mura n-úsáidtear na tailte chun na hoibleagáidí sealúchais faoi GAEC 8 a chomhlíonadh.

ciallaíonn “barr” aon cheann díobh seo a leanas:

- (a) cultúr d’aon cheann de na gineacha éagsúla a shainítear in aicmiú luibheolaíoch na mbarr;
- (b) saothrán d’aon cheann de na speicis i gcás Brassicaceae, Solanaceae, agus Cucurbitaceae;
- (c) talamh ina luí;
- (d) féara nó foráiste luibheach eile
- (e) is barra ar leith iad cur an gheimhridh nó an earraigh

4.1.2.3 Barra buana

4.1.2.3.1 Naíolanna a shainíniú

ciallaíonn “plandlanna” na limistéir seo a leanas de phlandaí óga ligneacha (adhmaid) a fhástar faoin aer le haghaidh trasphlandúcháin ina dhiaidh sin:

- plandlanna fíniúna agus bunstoic,
- plandlanna crann torthaí agus caora,
- plandlanna ornáideacha,
- plandlanna tráchtála crann foraoise gan iad sin a áireamh do riachtanais an ghabháltais féin a fhástar laistigh de choillearnach,
- plandlanna crann agus toir lena gcur i ngairdíní, i bpáirceanna, ar thaobh an bhóthair agus ar chlaífoirt (eg plandaí fála sceach, crainn róis agus toir ornáideacha eile, buaircínigh ornáideacha), lena n-áirítear i ngach cás a stoic agus a síológa óga;

4.1.2.3.2 Sainmhíniú ar Roschoill Ghearruainíochta

ciallaíonn “garrán gearruainíochta” limistéir a bhfuil speicis crann curtha iontu mar atá leagtha amach thíos de chód AC 0602 90 41 atá le sainmhíniú ag Ballstáit atá comhdhéanta de bharr adhmaid, ilbhliantúla, a bhfanann a fhréamhstoc nó a stóil sa talamh tar éis a mbuainte, agus shoots ag teacht chun cinn sa séasúr seo a leanas agus le timthriall fómhar uasta de 10 mbliana.

Ba cheart go mbeadh an dlús plandála tosaigh thart ar 15,000 gearrtha in aghaidh an heicteáir

Speicis

Fearnóg - *Alnus* spp.

Poibleog - *Populus* spp.

Fuinseog - A fuinseog níos airde

Beith Gheal - *pendula betula*

Coll - *Corylus avellana*

Castán - *Castanea sativa*

Aol - *Tilia cordata*

Seiceamar *Acer pseudoplatanus*

Darach - *pendulous*

Saileach Neamhiomlán – *Silix* spp.

4.1.2.3.3 *Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar bharr buana*

“Barra Buana” de réir Airteagal 4 (3) de Rialachán (AE) Uimh. 2021/2115 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle

I gcás ina bhfuil crainn i gcomhcheangal le Barra Buana ag dlús stocála níos ísle (< 400 crann in aghaidh an heicteáir) ná agraforaoiseacht, agus nach gcomhlíonann an talamh an sainmhíniú náisiúnta ar fhoraoiseacht, déanfar an talamh a aicmiú mar Barra Buana.

4.1.2.4 Féarach buan

4.1.2.4.1 *Sainmhíniú ar fhéar agus foráiste luibheach eile*

ciallaíonn “féar nó foráiste luibheach eile” gach planda luibheach a fhaightear go traidisiúnta i bhféarach nádúrtha, mar shampla luachra, nó a áirítear de ghnáth i meascáin de shíolta le haghaidh féarach nó móinéir;

4.1.2.4.2 *Cinneadh critéar ‘treabhadh’ a úsáid maidir le haicmiú féarthailte buana*

: **Níl**

4.1.2.4.3 *Cinneadh critéar ‘curaíochta’ a úsáid maidir le haicmiú féarthailte buana*

: **Níl**

4.1.2.4.4 *Cinneadh critéar ‘athshíolú le cineálacha éagsúla féir’ a úsáid maidir le haicmiú féarthailte buana agus a chur síos i gcás freagra dearfach*

: **Níl**

4.1.2.4.5 *Cinneadh maidir le cuimsiú speiceas eile amhail crainn agus/nó toir a tháirgeann beatha d’ainmhithe, ar choinníoll go bhfanann féar agus foráiste luibheach eile chun tosaigh.*

: **Níl**

4.1.2.4.6 *Cinneadh maidir le cuimsiú speiceas eile, amhail toir agus/nó crainn, a d’fhéadfaí a innilt agus/nó a tháirgeann bia d’ainmhithe, áit nach mbíonn féarach agus foráiste luibheach eile go traidisiúnta in uachtar nó nach bhfuil siad in féaraigh.*

Cinneadh maidir le cuimsiú speiceas eile, amhail toir agus/nó crainn, a d’fhéadfaí a innilt agus/nó a tháirgeann bia d’ainmhithe, i gcás nach mbíonn féaraigh agus foráiste luibheach eile go traidisiúnta chun tosaigh nó nach bhfuil siad i limistéir féaraigh : **Tá**

a) I gcás dearfach, infheidhme maidir le gach Ballstát/réigiún? : **Tá**

b) i gcás freagra diúltach ar cheist a), nach mbaineann sé ach le talamh atá mar chuid de chleachtais sheanbhunaithe áitiúla? : **Níl**

c) i gcás freagra diúltach ar cheist a), gan a bheith teoranta do nó infheidhme maidir le réimsí eile seachas cleachtais áitiúla bhunaithe? : **Níl**

4.1.2.4.7 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar fhéarach buan

Sa chás go bhfuil crainn i gcomhcheangal le Féarach Buan ag dlús stocála níos ísle (< 400 crann in aghaidh an heicteáir) ná agraforaoiseacht, agus nach gcomhlíonann an talamh an sainmhíniú náisiúnta ar fhoraoiseacht, déanfar an talamh a rangú mar Fhéarach Buan.

4.1.2.5 Tráchtanna eile a bhaineann leis an sainmhíniú ar limistéar talmhaíochta i gcoitinne

Maidir le 4.1.2.4.6, baineann na speicis eile le fraoch

4.1.3 Heicteár incháilithe

4.1.3.1 Critéir conas barrachas na gníomhaíochta talmhaíochta a shuíomh i gcás go n-úsáidtear an talamh le haghaidh gníomhaíochtaí neamhthalmhaíochta freisin

Caithfidh an ghníomhaíocht talmhaíochta a bheith ar an bpríomhghníomhaíocht sa cheantar. I gcás ina dtarlaíonn gníomhaíochtaí neamhthalmhaíochta freisin, measfar go n-úsáidtear an limistéar sin go príomha le haghaidh gníomhaíochtaí talmhaíochta ar choinníoll go ndéantar na gníomhaíochtaí talmhaíochta ar feadh níos mó ná 50 % den bhliain féilire agus gur féidir iad a fheidhmiú gan a bheith ag cur isteach go mór ar an déine, nádúr, fad agus uainiú na ngníomhaíochtaí neamhthalmhaíochta.

4.1.3.2 Critéir lena chinntiú go bhfuil an talamh ar fáil don fheirmeoir

Ní mór go mbeadh ceart ag an iarratasóir an talamh a dhearbhu. Is féidir an talamh a bheith faoi úinéireacht, ar léas nó ar cíos nó féadfar comhaontuithe conartha eile a dhéanamh chun an talamh a fhógairt. De réir an CBT reatha, déanfar diúscairt a sheiceáil i gcásanna ina sainaitnítear riosca de bharr na gcineálacha tailte talmhaíochta. Is éard a bheidh i gceist leis seo ná gach éileamh ar thailte coimín a éilíonn doiciméadú tacaíochta chun fianaise a thabhairt go bhfuil na tailte ar fáil don iarratasóir. Éilimh dhúbailte a bheidh sa dara catagóir.

4.1.3.3 An tréimhse a gcaithfidh limistéar an sainmhíniú ar 'heicteár incháilithe' a chomhlíonadh lena linn.

Caithfidh limistéar cloí leis an sainmhíniú ar an heicteár incháilithe ar feadh na bliana féilire.

4.1.3.4 Cinneadh gan limistéir a úsáidtear do ghníomhaíocht talmhaíochta amháin a áireamh gach dara bliain

: **Tá**

I dtéarmaí gníomhaíochta talmhaíochta nuair a bheidh údar cuí leis, ar chúiseanna comhshaoil, bithéagsúlachta nó a bhaineann leis an aeráid, áireofar sa heicteár incháilithe freisin limistéir áirithe talmhaíochta a úsáidtear do ghníomhaíochtaí talmhaíochta gach dara bliain amháin.

I gcúinsí inar mian le hiarratasóir go mbreithneofaí gníomhaíocht gach re bliain, d'fhéadfadh go mbeadh orthu fianaise a sholáthar, ag leagan amach an bonn don chur chuige seo. D'fhéadfaí é a bhreithniú i gcásanna mar thailte SAC nó SPA ina gcuideodh leibhéal laghdaithe de ghníomhaíocht talmhaíochta chun an ghnáthóg atá ar an ngabháltas a chosaint/a fheabhsú. Mar shampla, láithreáin neadaithe do chromáin na gcearc.

4.1.3.5 Cinneadh maidir le cuimsiú gnéithe tírdhreacha eile (iad siúd nach bhfuil cosanta faoi GAEC), ar choinníoll nach bhfuil siad ceannasach agus nach gcuireann siad isteach go mór ar fheidhmíocht gníomhaíochta talmhaíochta mar gheall ar an gceantar ina bhfuil siad ina gcónaí.

: **Tá**

D'fhéadfadh gnéithe tírdhreacha eile, mar scrobarnach, garrán agus coillearnach a bheith i seilbh suas le 50% den dáileacht tagartha ar an gcoinníoll nach mbíonn tionchar acu ar ghníomhaíocht talmhaíochta. Is féidir na gnéithe seo a scaipeadh ar fud na dáileachta tagartha nó is féidir iad a theorannú go limistéar ar leith laistigh den dáileacht. Is féidir gnéithe tírdhreacha eile cosúil le ballaí cloiche a mheas mar chuid den heicteár incháilithe.

4.1.3.6 Cinneadh maidir le féarthailte buana le gnéithe scaipthe neamh-incháilithe, comhéifeachtaí laghdaithe seasta a chur i bhfeidhm chun an limistéar a mheastar a bheith incháilithe a chinneadh.

: **Tá**

De réir an chórais LPIS reatha in Éirinn, ní mór aon gnéithe saorga (bóithre srl.) móide aon do Bharlaigh (aibhneacha, sruthanna srl.) a asbhaint ina n-iomláine. Mar sin féin, measfar aon fo-ghnéithe ar gnéithe tairbhiúla don chomhshaol iad mar chuid den heicteár incháilithe a luaithe is lú ná 50 % d'achar na dáileachta tagartha lúide asbhaintí le haghaidh aon gnéithe saorga agus do Bharlaigh.

Tá liosta de na fo-ghnéithe tairbhiúla, de réir LPIS na hÉireann, leagtha amach thíos:

Scrobarnach
Crainn
Coillearnach
Gnáthóg
Carraig

Ag leibhéal na bhfoghné beidh an t-achar atá le hasbhaint bunaithe ar an achar iarbhír atá léarscáilithe laistigh den fhoghné atá i gceist. Bheadh na limistéir seo mar bhonn le measúnú ar leibhéal na dáileachta ansin agus ní chuirfí laghduithe i bhfeidhm go dtí go mbeadh an t-achar os cionn 50%. Ní bheidh feidhm ag aon chomhéifeachtaí laghdaithe i LPIS na hÉireann ó 2023 ar aghaidh.

Maidir le cur i bhfeidhm laistigh den LPIS, bheadh dáileacht tagartha LPIS i gceann de thrí chatagóir.

Laghduithe Beartaithe do Dháileachtaí Tagartha

Category	% Qualifying	Reduction to be applied
1	0 up to 50	0
2	50 up to 70	Area Identified*
3	70 up to 100	100

Dhéanfaí measúnú ar dháileachtaí bunaithe ar na fo-ghnéithe cáilitheacha éagsúla (m.sh. scrobarnach, gnáthóg, etc.) atá laistigh den dáileacht tagartha.

Ní bhainfeadh na catagóirí thuas ach le Féarach Buan. Meastar tailte arúla agus Barra Buana a bhfuil an céatadán os cionn 50% iontu a bheith neamh-incháilithe.

*Cuirfear díolúine chuige seo i bhfeidhm sa Bhoirinn, ar aolchloch charst uathúil í

4.1.3.7 Cinneadh incháilitheacht limistéar incháilithe roimhe seo a choinneáil nuair nach gcomhlíonann siad an sainmhíniú ar 'heicteár incháilithe' de bhun mhíreanna a) agus b) d'Airteagal 4(4) den Rialachán SPR mar thoradh ar scéimeanna náisiúnta a úsáid. a chomhlíonann coinníollacha na n-idirghabhálacha a chumhdaítear leis an gcóras comhtháite dá dtagraítear in Airteagal 63(2) de Rialachán (AE) HzR lena gceadaítear táirgí nach bhfuil faoi iarscríbhinn 1 a tháirgeadh trí bhíthin na paludiculture agus a rannchuidíonn le cuspóirí comhshaoil an AE Rialachán SPR

: **Tá**

Aon scéim a dhearfaidh comhlacht náisiúnta, a bhainistíonn agus a ndéanfaidh comhlacht náisiúnta faireachán uirthi d'fhonn rannchuidiú leis na cuspóirí náisiúnta a bhaineann leis an aeráid, beidh de thoradh uirthi go gcoimeádfaidh tailte stádas heicteáir incháilithe fiú mura gcomhlíonann siad an sainmhíniú faoi a) agus b) d'Airteagal 4 a thuilleadh. (4) den Rialachán SPR.

Ina theannta sin, coimeádfar incháilitheacht freisin mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a dhéanamh, a mbeidh údar cuí ag duine inniúil leo, ar chúiseanna a bhaineann leis an gcomhshaol, leis an mbithéagsúlacht nó leis an aeráid,

I gcúinsí inar mian le hiarratasóir go gcuirfí san áireamh é, beidh orthu fianaise a sholáthar, ag leagan amach an bonn don chur chuige seo. D'fhéadfaí é a bhreithniú i gcásanna mar thailte SAC nó SPA ina gcuideodh leibhéal laghdaithe de ghníomhaíocht talmhaíochta chun an ghnáthóg atá ar an ngabháltas a chosaint/a fheabhsú. Mar shampla, láithreáin neadaithe do chromáin na gcearc.

4.1.4 Feirmeoir gníomhach

4.1.4.1 Critéir chun iad siúd a bhfuil leibhéal íosta gníomhaíochta talmhaíochta acu a shainnithint

Ní dheonófar tacaíocht ach amháin do na feirmeoirí sin atá ag gabháil d'íosleibhéal gníomhaíochta talmhaíochta. Déanfar an ghníomhaíocht talmhaíochta seo a mheasúnú ar bhonn gabháltas agus éileoidh sé ar iarratasóirí an bealach a léirítear an ghníomhaíocht talmhaíochta ar a ngabháltas. Chun go measfar iarratasóir a bheith gníomhach ní mór dó a thaispeáint conas a iompraíonn sé an riosca eacnamaíoch agus talmhaíochta maidir leis an ngníomhaíocht talmhaíochta atá ar siúl. Chun measúnú a dhéanamh ar ghníomhaíocht chothabhála, d'fhéadfadh go mbeadh gá le roinnt gnéithe fianaise amhail sonraisc ar úinéireacht innealra nó cruthúnas ar frúiliú seirbhísí.

Beidh feidhm ag forálacha Feirmeoir Gníomhach maidir le gach feirmeoir a fhaigheann Íocaíochtaí Díreacha agus gach scéim faoi Airteagail 70 agus 71 den Rialachán CSP.

I gcás feirmeoirí tailte féaraigh ar an gcéad dul síos, beidh íosráta stocála 0.10 LU/Ha, sa bhliain roimhe sin, ag teastáil. Féadfaidh feirmeoir freisin an t-íosráta stocála a shásamh sa bhliain reatha.

I gcás nach féidir le feirmeoirí an t-íosmhéid seo a chomhlíonadh mar gheall ar shrianta féaraigh, áfach, beidh ráta stocála níos ísle inghlactha. I gcás na bhfeirmeoirí féarthailte sin a dhéanann an talamh a chothabháil trí mhodh neamh-innilt beidh orthu a léiriú conas a chothaítear an talamh agus féadfar fianaise a iarraidh chun tacú leis an dearbhú seo.

I gcás feirmeoirí a bhfuil baint acu le curaíocht agus/nó le barra buana, déanfar sampla tréada a sheiceáil ó thaobh riaracháin de. Is éard a bheidh i gceist leis seo go n-iarrfar ar iarratasóirí fianaise ar ghníomhaíocht ar a thaobh féin a sholáthar. I gcás feirmeoirí curaíochta is dócha gur fáltais do shíol, leasachán, lotnaidicídí etc. in ainm an iarratasóra a bheadh anseo. Is bealach dlísteanaigh é comhaontú feirmeoireachta scaireanna bailí chun gníomhaíocht ar thaobh an iarratasóra a léiriú.

Cé go mbainfidh an príomh-mhodh chun gníomhaíocht a dhearbhu le talmhaíocht táirgthe, mar shampla beostoc agus barra, tá sé chomh inghlactha céanna measúnú a dhéanamh ar bhonn na ngníomhaíochtaí chothabhála atá ar bun ag an bhfeirmeoir ar a chuid tailte. Sampla de ghníomhaíocht chothabhála inghlactha a bheadh ann ná bearradh nó móta féaraigh.

I ngach cás, éileoidh an measúnú ar ghníomhaíocht talmhaíochta íosta ar fheirmeoirí fianaise a sholáthar ar leibhéal bríoch gníomhaíochta ar thailte, bídis bunaithe ar tháirgeadh nó ar chothabháil. Ciallaíonn sé

seo go gcaithfidh aon fháltais nó fianaise cothabhála a bheith i gcomhréir le scála an fhiontair feirmeoireachta.

4.1.4.2 Cinneadh liosta diúltach de ghníomhaíochtaí neamhthalmhaíochta a úsáid mar uirlis chomhlántach

: Níl

4.1.4.3 Cinneadh méid íocaíochtaí díreacha nach airde ná EUR 5 000 a shocrú faoina mbreathnófar ar fheirmeoirí mar ‘fheirmeoirí gníomhacha’ ar aon nós.

: Níl

4.1.5 Feirmeoir óg

4.1.5.1 Uasteorainn aoise

uasteorainn aoise: **40**

4.1.5.2 Coinníollacha maidir le bheith ina ‘cheannaire ar an ngabháltas’

A bhfuil gabháltas á bhunú aige nó aici mar cheann an ghabháltais, go hiomlán nó i gcomhpháirt, den chéad uair nó an bhfuil gabháltas den sórt sin curtha ar bun aige nó aici le linn na roimh cúig bliana Sainmhínítear ceann an ghabháltais mar cheann a bheith cláraithe ar thréad in ainm amháin den chéad uair nó a bheith cláraithe i gcomhpháirt trí bhreis ar thréad atá ann cheana den chéad uair, nó sa chás go dtagann an tréad ar a bhfuil an feirmeoir cláraithe don chéad uair. duine dlítheanach, nó grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha.

I gcás ina bhfuil feirmeoir óg cláraithe i gcomhpháirt trí bhreis ar thréad láithreach den chéad uair, nó i gcás ina bhfuil an tréad ar a bhfuil an feirmeoir óg cláraithe den chéad uair ceangailte le duine dlítheanach, nó le grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, déanfar an méid seo a leanas. ról an fheirmeora óig mar cheann an ghabháltais amháin nó i gcomhpháirt a léiriú:

- Feirmeoir Óg cláraithe ar thréad;
- Ainm Feirmeora Óga ar an gcuntas bainc a úsáidtear chun íocaíochtaí a fháil faoin scéim;
- Ní mór do gach duine a ghlacann páirt sa duine dlítheanach nó sa ghrúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha Dearbhú a chomhlánú ag dearbhú go bhfuil rialú éifeachtach ag an bhfeirmeoir óg, ina aonar nó i gcomhpháirt leis an bhfeirmeoir óg.

baill eile den duine dlítheanach nó grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha. Caithfidh gach ball den duine dlítheanach nó grúpa daoine dlítheanacha nó dlítheanach an Dearbhú seo a shíniú, ní mór dóibh an feirmeoir óg a ainmniú go soiléir, agus é a bheith sínithe agus stampáilte ag Aturnae.

- Maidir le feirmeoir óg i gCuideachta, ní mór don fheirmeoir óg a bheith ina Stiúrthóir ar an gCuideachta agus ina scairshealbhoir ar a laghad 20% sa Chuideachta.

4.1.5.3 Oiliúint agus/nó scileanna cuí a theastaíonn

Ní mór do gach Feirmeoir Óga caighdeán cúrsa aitheanta oideachais sa talmhaíocht a bhaint amach as a n-eascaíonn dámhachtain ag Leibhéal 6 nó a chomhionann ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí.

4.1.5.4 Tráchtanna eile a bhaineann le sainmhíniú feirmeoirí óga

Aon tuairimí.

4.1.6 Feirmeoir nua

4.1.6.1 Coinníollacha maidir le bheith ina 'cheannaire ar an ngabháltas' den chéad uair

Ag bunú sealúchais don chéad uair nó le linn na dtrí bliana roimhe sin.

Sainmhínítear ceann an ghabháltais mar cheann atá cláraithe ar thréad den chéad uair, nó i gcás ina bhfuil an tréad ar a bhfuil an feirmeoir cláraithe den chéad uair ina bhall de dhuine dlítheanach nó de ghrúpa

daoine nádúrtha nó dlítheanacha, an duine nádúrtha nó daoine i. Tá rialú an duine dhlítheanaigh i gceannas freisin mar cheann an ghabháltais den chéad uair’.

Cruthaíodh an sainmhíniú ar Fheirmeoir Nua le bheith comhsheasmhach leis an sainmhíniú ar 'Feirmeoirí a chuireann tús lena ngníomhaíocht talmhaíochta' in Airteagal 30(11)(b) de Rialachán 1307/2013. Déantar é seo chun comhsheasmhacht agus cinnteacht a sholáthar d'iarratasóirí ionchasacha ina dtuiscint ar na catagóirí a dtacaítear leo faoin gCúlchiste Náisiúnta.

Nuair a théann Feirmeoir Nua isteach le duine dlítheanach nó le grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, ní mór do gach duine atá i gceannas ar an duine dlítheanach nó ar an ngrúpa daoine nádúrtha an sainmhíniú ar Fheirmeoir Nua a chomhlíonadh.

4.1.6.2 Oiliúint agus scileanna cuí de dhíth

Ní mór do gach feirmeoir nua caighdeán cúrsa aitheanta oideachais sa talmhaíocht a bhaint amach as a neascraíonn dámhachtain ag Leibhéal 6 nó a chomhionann ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí.

4.1.7 Íosriachtanais chun íocaíochtaí díreacha a fháil

4.1.7.1 Tairseach

Tairseach i ha:

Tairseach in EUR: **100**

4.1.7.2 Míniú

Tá íocaíochtaí feirme ríthábhachtach chun inmharthanacht feirmeacha teaghlaigh in Éirinn a chinntiú. Mar sin, tá Údaráis na hÉireann ag moladh go gcuirfí an tairseach íosta €100 i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfaigheadh an t-uaslíon feirmeoirí na híocaíochtaí atá siad i dteideal a tharraingt anuas, agus é seo a chothromú leis na costais riaracháin a bhaineann le bainistiú na scéimeanna éagsúla. Sa chás go bhfuil iarratasóirí i dteideal íocaíochta níos lú ná €100, is mó an costas riaracháin a bhaineann le próiseáil na n-íocaíochtaí sin ná aon sochar a sheachadann íocaíochtaí den sórt sin. Déanann an t-íosriachtanas chun íocaíochtaí díreacha de €100 a fháil riarachán a shimpliú d'iarratasóirí agus d'Údaráis na hÉireann araon.

Bunaithe ar thaithí na dtréimhsí CBT roimhe seo, tá líon na bhfeirmeoirí a bhfuiltear ag súil go mbeidh tionchar ag an gceanglas íosta seo orthu an-íseal, ag thart ar 70 feirmeoir. Ba chóir a thabhairt faoi deara gurb é meánmhéid na feirme in Éirinn ná 33.4 heicteár. Is beag feirmeoir a bhfuil méid feirme níos lú ná 2 heicteár acu. Léiríonn na rátaí íocaíochta atá beartaithe faoi na hidirghabhálacha um íocaíochtaí díreacha sa bhreis ar struchtúr na feirmeoireachta in Éirinn gur fíorbheagán feirmeoirí a mbeidh tionchar ag an íocaíocht íosta de €100 orthu. Ina theannta sin, níl sé beartaithe an tairseach íosta €100 a chur i bhfeidhm ar Thalamh Oileáin Amach ón gCósta an ANC, toisc go mbíonn gabháltais oileán beag agus ilroinnte go ginearálta agus go bhfuil laghdú leanúnach ag teacht ar fheirmeoireacht ar na hoileáin amach ón gcósta amach ó Éirinn.

4.1.8 Sainmhínte eile a úsáidtear sa Phlean CBT

Teideal	Cur Síos
Beartán Talmhaíochta	<p>Dáileacht Talmhaíochta:</p> <p>ciallaíonn dáileacht talmhaíochta limistéar leanúnach talún, arna dhearbú ag feirmeoir amháin, nach gclúdaíonn níos mó ná barr amháin amháin.</p> <p>Féadfaidh Éire roghnú sainmhínte breise a chur leis le húsáid ag leibhéal na mBallstát.</p>
Feirmeoir Bean	<p>Aon fheirmeoir aonair nach gcomhlíonann an sainmhíniú ar fheirmeoir óg a shainaithníonn mar bhean agus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is féidir leo a léiriú gur bean iad trí cheann de na cineálacha aitheantais phearsanta atá liostaithe sna téarmaí agus coinníollacha don Chlár Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (lena n-áirítear ar a laghad Pas, Teastas Aithint Inscne, agus Teastas Breithe). 2. Tá an sainmhíniú ar “feirmeoir gníomhach” é chomhlíonadh, agus 3. Cláraithe mar bhean i gCóras Cliant Corparáideach (CCS) na Roinne.

4.2 Gn  a bhaineann le híocaíochtaí Díreacha

4.2.1 Cur s os ar bhun  na dteidlíochtaí íocaíochta, m s infheidhme, agus feidhmiú an chúlchiste

4.2.1.1 Teidlíochtaí

An leanann t  de bheith ag  s aid teidl ochta  ar a laghad don ch ad bhliain de chur i bhfeidhm [rialachán an Phlean CBT]? : **T **

M  t , an bhfuil s  ar intinn agat stop a chur le teidl ochta  a  s aid le linn na tréimhse? : **N l**

4.2.1.2 Cr ochn 

An gcuireann t  cr och  an BIS i bhfeidhm? (Airteagal 22(2)): **N l**

An ndéanann t  idirdheal  ar ch oras na dteidl ochta  de r ir an ghr pa cr ocha? : **N l**

Sainmh�ni� ar an ngr�pa cr�ocha	An �s�aideann t� teidl�ochta� sa ghr�pa cr�ocha sin?	An bhfuil s� ar intinn agat stop a chur le teidl�ochta� a �s�aid le linn na tréimhse cl�raithe nua tar �is 2020 (Airt. 19(2))?	M� t�, cad � an ch�ad bhliain gan teidl�ochta� (Airt. 23(2))?	M�ni�
---------------------------------	--	--	---	-------

4.2.1.3 C oras um ch ineas  inmhe nach

An ndéanann t  modh an ch ineasaithe inmheánaigh a dhifreáil de r ir an ghrúpa críocha? : **N l**

An gcuireann t  ‘r ta comhréidh’ i bhfeidhm  n gc ad bhliain : **N l**

C d Modh C ineasaithe

Spricobhliain don uasleibh al do luach na dteidlíochtaí (Airt. 24(3)) in EUR/teideal **2026**

Leibhéal uasta do luach na dteidlíochtaí (Airt. 24(3)) **285.0**

Spricobhliain don  osch atad n coinbh irseachta (Airt. 24(5)) **2026**

 osluach aonaid mar % den mhe nmhe id aonaid pleanáilte do BIS don spricobhliain (Airt. 24(5)) **85.0**

C imeanna coinbh irseachta (Airt. 24(4)) **2026, 2025, 2024, 2023**

Maoiniú an ch ineasaithe (Airt. 24(6))

T  s  beartaithe go mbeidh an s sra um maoiniú c ineasaithe cosúil leis an gc oras reatha ina laghdaítear teidlíochtaí íocaíochta a bhfuil luachanna os cionn an mheáin acu chun an cóineasú a mhaoiniú.

I dtéarmaí praiticiúla is   a bheadh i gceist le teidlíocht íocaíochta luach aonaid 2022 n  glas  = luach aonaid teidlíochta íocaíochta sealadach 2023.

Luach aonaid teidlíochta íocaíochta sealadach 2023 * uasteorainn ionadaíoch m id comhréireach = 2023 luach aonaid teidlíochta  oca ochta.

Leis an sprioc de 85% ar a laghad faoi 2026, t  s  beartaithe na híocaíochtaí go l ir a mhéadú faoi bhun an mheáin aon trian den difríocht idir an  it ina bhfuil siad anois agus 90 % den mhe n. Beidh catagóir statach ann idir 90 agus 100%. D anfaimid na harduithe a theastaíonn a mhaoiniú tr  chuid den luach teidlíochta at  os cionn an mheáin a shonrú. Maidir le teidlíochtaí at  os cionn an mhe nluacha, chuirfimm laghdú i bhfeidhm ar an gcuid de theidlíochtaí até os cionn an mheáin. Cuirfimm cóineasú i bhfeidhm i gc imeanna combhionanna.

An gcuireann t  an laghdú i bhfeidhm ar chuid de na teidlíochtaí íocaíochta a sháraíonn an me nmhe id aonaid pleanáilte (Airt. 20 (6 2   ))?: **T **

M ni 

Meastar go mbeadh g  agann le thart ar 12 mhilli n in aghaidh na bliana a bhaint as Teidlíochtaí  oca ochta a sh r dh an me n náisiúnta, le r ta  laghdaithe (LRPC) de thart ar 12% in 2023, 14% in 2024, 16% in 2025 agus 20% in 2026. . Cuirtear an laghdú seo i bhfeidhm ar an gcuid den Teidl ocht  oca ochta os cionn an mhe nluacha, cosúil leis an modh r ofa reatha. D’fh gfaidh s  seo go ndéanfaí an m id céanna a asbhaint gach bliain chun méaduithe ar luach Teidlíochtaí  oca ochta a mhaoiniú faoi bhun an mheáin.

Is é an tUasluach Aonaid in 2026 ná €285 agus maoinoidh aon chistí cóineasú sula laghdófar luach Aonaid na dteidlíochtaí os cionn an mheáin. Is é an t-údar atá leis an Uasluach Aonaid ná go dtiocfaidh laghdú suntasach ar íocaíochtaí d'fheirmeoirí a bhfuil táirgeadh ard stairiúil acu. Ina theannta sin, mar a léirigh an ghéarchéim leanúnach san Úcráin, is ábhar inní suntasach é slándáil bia agus tá Éire ag iarraidh cur isteach míchuí a sheachaint ar chumas na dtáirgeoirí bia sin leanúint ar aghaidh ag cur le soláthar dóthanach bia.

Beidh luach 85 % ar a laghad ag gach teidlíocht íocaíochta den mheánmhéid aonaid atá beartaithe i CY 2026

Má tá luach PE 2023 faoi bhun 90%, déanfar an luach PE a mhéadú faoi 1/3 den difríocht idir luach PE 2023 agus an luach PE seo, i gceithre chéim chomhionanna, ach amháin má theipeann ar arduithe den sórt sin 85% de mheán náisiúnta BISS a bhaint amach. Luach PE faoi 2026.

Mura sroichfidh an méadú ar chóineasú, mar atá leagtha amach thuas, go sroichfidh an luach PE 85% de mheánluach náisiúnta PE BISS, déanfar an luach PE a mhéadú, i gceithre chéim chomhionanna, de réir na difríochta idir luach PE 2023 agus an luach seo. .

Má tá luach PE 2023 idir 90% agus 100% de mheánluach náisiúnta PE BISS, fanfaidh an luach PE mar a chéile thar 2023-2026.

Má tá luach PE 2023 os cionn mheánluach náisiúnta PE BISS, beidh an luach de bhreis ar mheánluach náisiúnta PE BISS faoi réir laghduithe bliantúla.

An gcuireann tú laghdú uasta ar luach aonaid na teidlíochta i bhfeidhm? (Airt. 24(7)) : **Níl**

Má shroictear an ráta comhréidh faoin spriocbhliain, cad é luach an ráta comhréidh? (Airt 24(4)) in EUR/teideal

Míniú

Míniú breise féideartha ar rialacha um chóineasú

N/B

4.2.1.4 Feidhmiú an chúlchiste

An gcuireann tú cúlchiste i bhfeidhm i ngach grúpa críocha (Airt. 26(2))? : **Níl**

An ndéanann tú an modh chun an cúlchiste a bhunú a dhifreáil de réir an ghrúpa críocha? : **Níl**

Cur síos ar an gcóras chun an cúlchiste a bhunú

Déanfar an Cúlchiste Náisiúnta a mhaoiniú trí leithdháileadh bliantúil ó uasteorainn BISS de €35 milliún. Le caiteachas bliantúil réamh-mheasta de thart ar €7m ón gCúlchiste Náisiúnta, léiríonn an leithdháileadh seo méadú suntasach ar chaiteachas reatha, agus tá sé seo mar gheall ar bhaint de chuid de na critéir incháilitheachta reatha agus athruithe ar aisghlámadh ar dhíolachán teidlíochtaí íocaíochta.

D'fhéadfadh an leithdháileadh airgeadais seo a bheith sa bhreis ar an méid a bheadh ag teastáil chun luach na dteidlíochtaí íocaíochta a leithdháileadh nó a mhéadú ar ár gcatagóirí tosaíochta d'fheirmeoirí óga agus d'fheirmeoirí nua. Déanfaidh Éire aon chistí neamhchaite a athdháileadh trí idirghabhálacha íocaíochta díri eile ag baint úsáide as an tsolúbthacht atá ceadaithe faoi Airteagal 101 Leithdháileadh Airgeadais Thásach, i gcás ina n-úsáidtear leithdháiltí airgeadais le haghaidh idirghabhálacha i bhfoirm íocaíochtaí díreacha le haghaidh idirghabhálacha eile i bhfoirm íocaíochtaí díreacha.

Cinntoidh sé seo cobhsaíocht uasta tacaíochta ioncaim do gach sealbhóir teidlíochta íocaíochta, agus ag an am céanna cinntoidh sé go mbeidh dóthain cistí ar fáil dár gcatagóirí tosaíochta sa Chúlchiste Náisiúnta.

Catagóirí feirmeoirí incháilithe agus rialacha eile maidir le leithdháiltí ón gcúlchiste. (Airt. 26)

Teideal na catagóire	Cur Síos	Rialacha	Tosaíocht
Feirmeoirí Óga	Gabháltas a bhunú don chéad uair nó le linn na dtrí bliana roimh an gcéad iarratas ar an gCúlchiste Náisiúnta a chur isteach. Le haghaidh ceanglais eile, déan tagairt don sainmhíniú ar fheirmeoir óg.	/ Leithdháileadh teidlíochtaí nua/ Méadú ar luach na dteidlíochtaí reatha	1
Rialú/Riarachán Cúirte	Feirmeoirí atá i dteideal leithroinnt de bhua rialú cúirte cinntitheach nó gnímh riaracháin cinntitheach.	/ Teidlíochtaí nua a leithdháileadh	2
Feirmeoirí Nua	Gabháltas a bhunú don chéad uair nó le linn na dtrí bliana roimh an gcéad iarratas ar an gCúlchiste Náisiúnta a chur isteach. Comhlíonann na critéir oideachais chéanna le feirmeoir óg.	/ Leithdháileadh teidlíochtaí nua/ Méadú ar luach na dteidlíochtaí reatha	1

Rialacha maidir le hathlónadh airgeadais an chúlchiste

I gcásanna nach leor an cúlchiste chun leithdháileadh éigeantach (i.e. tosaíochta) na dteidlíochtaí íocaíochta a chumhdach, déanfar an cúlchiste a athlánú trí laghdú líneach ar luach na dteidlíochtaí íocaíochta go léir.

Ina theannta sin, déanfar an cúlchiste a athlánú le méideanna a thig ó:

- Teidlíochtaí íocaíochta nach dtugann ceart chun íocaíochtaí le linn dhá bhliain as a chéile;
- teidlíochtaí íocaíochta a leithdháiltear go míchuí;
- Teidlíochtaí íocaíochta arna dtabhairt ar ais go deonach ag feirmeoirí;
- Aisghlámhadh ar chéatadán de theidlíochtaí i gcásanna díolacháin gan talamh.

Rialacha maidir le Teidlíochtaí Íocaíochta dul in éag agus frithdhílse don chúlchiste

Coinníollacha Úsáide

Ag tosú in 2023, beidh gach teidlíocht a leithdháiltear faoi BISS, agus an Cúlchiste Náisiúnta faoi réir riail gníomhachtaí dhá bhliain. Má tá teidlíochtaí neamhghníomhaithe ag feirmeoir ar feadh tréimhse dhá bhliain as a chéile, rachaidh na teidlíochtaí luach is ísle atá i seilbh an fheirmeora sin, cibé acu ar úinéireacht nó ar léas é, in éag, agus fillfidh siad ar an gCúltaisce Náisiúnta, ach amháin i gcás ina bhfuil a ngníomhachtúchán coiscthe ag force majeure. nó imthosca eisceachtúla. Mar sin, ní dhéanfar teidlíochtaí íocaíochta atá imithe in éag a aisiompú go dtí an Cúlchiste Náisiúnta níos luaithe ná CY 2024.

Is féidir aon teidlíochtaí íocaíochta a leithdháileadh go míchuí ar fheirmeoir a aisghabháil agus a leithdháileadh ar an gCúltaisce Náisiúnta. Sa chás go bhfuil a leithéid de theidlíochtaí íocaíochta aistriithe go feirmeoir eile ní mór don aistrí na teidlíochtaí a leithdháileadh go míchuí a ghéilleadh don Chúlchiste Náisiúnta.

Meicníochtaí aisghlámtha

Beidh díol teidlíochtaí gan talamh faoi réir “aisghlámtha” 20% in 2025, 2026 agus 2027, rud a chiallaíonn 20% de líon na dteidlíochtaí a dhíoltar gan talamh, le toradh an aisghlámtha á ligean siar go dtí an Cúlchiste Náisiúnta. Mar shampla, díolann an díoltóir 50 teidlíocht @ €100 an ceann. Faigheann an ceannaitheoir 40 teidlíocht @ €100 an ceann. Éireofar 10 dteidlíocht leis an gCúltaisce Náisiúnta. Chun é a mheas mar dhíolachán teidlíochtaí le talamh, ní mór heicteár amháin talún a dhíol in aghaidh na teidlíochta agus ní bheidh feidhm ag an aisghlámhadh ach amháin maidir leis an gcuid de theidlíochtaí nach dtacaíonn talamh leo.

Is é príomhchuspóir na rialach seo ná tacú le feirmeoirí gníomhacha. Trí dheireadh a chur leis an aisghlámhadh ar dhíolachán teidlíochtaí ba cheart go spreagfaí aistriú buan teidlíochtaí chuig feirmeoirí gníomhacha.

Trí bhearta a ghlacadh chun aistriú buan teidlíochtaí a spreagadh tuilleadh léiríonn sé seo gníomhaíocht dhearfach i dtacaíocht d'fheirmeoirí gníomhacha ós rud é gur trí shocruithe fadtéarmacha den sórt sin a thairgtear cinnteacht tionachta níos fearr, rud a thacaíonn le féidearthacht agus le hinmharthanacht níos fearr.

Gnéithe eile a bhaineann le cúlchiste

1. Tá sé beartaithe ag Éirinn leithdháiltí ón gcúlchiste a theorannú go dtí ceann amháin in aghaidh an iarratasóra rathúil ó 2023-2027, le leithdháileadh uasta de 50ha.

Tá an bonn cirt leis an riail seo bunaithe ar an meánmhéid gabháltas in Éirinn ná timpeall 36 heicteár*. Tá sé seo comhsheasmhach le leibhéal na leithdháiltí faoin gCúlchiste Náisiúnta in Éirinn ó 2015 i leith. Chun an cistiú atá ar fáil d'iarratasóirí rathúla faoin gCúlchiste Náisiúnta a chosaint ó 2023, agus chun iarratasóirí a bhfuil limistéir mhóra talún gan teidlíochtaí acu a sheachaint ó leithdháiltí an-mhóra a tharraingt anuas ón gcúlchiste agus ídiú na n-acmhainní atá ar fáil chun tacú le feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua dul isteach ann. san earnáil, tá sé beartaithe achar uasta de 50 heicteár a thabhairt isteach ar féidir leithdháileadh a dhéanamh air.

Bheadh feidhm ag an uas-leithdháileadh seo ar chomhchéim maidir le hiarratasóirí faoi na catagóirí feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua. Tá an t-achar uasta de 50 heicteár comhsheasmhach freisin leis an achar uasta de 50 heicteár atá molta le haghaidh tacaíochta faoin Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga. Faoi láthair, tá an chreimeadh leanúnach ar fheirmeacha beaga agus meánmhéide, agus chuideodh an leanúint ar aghaidh leis an mbeartas lena marthanacht, chinnteodh gníomhaíocht eacnamaíoch marthanach agus fostaíocht i gceantair thuaithe.

Ina theannta sin, creideann Éire go mbeidh tionchar díréireach agus idirdhealaitheach ar leibhéal na dtailte ar cíos agus ar léas atá ar fáil d'fheirmeoirí ó na hearnálacha is leochailí den táirgeadh talmhaíochta amháil feirmeoirí gránach agus gan uas-leithdháileadh ón gcúlchiste a thabhairt isteach in aghaidh gach iarratasóra rathúil. feirmeoirí mairteola atá ag brath go mór ar thailte ar léas agus ar cíos. D'fhéadfadh táirgeadh ciorraithe a bheith mar thoradh ar chailliúint na dtailte ar cíos agus go ndéanfaí dochar do na feirmeoirí seo.

Ina theannta sin, bheadh an córas conacra de léasú talún 11-mhí coitianta in Éirinn i mbaol go mór saobhadh ar mhargadh na talún gan an leithdháileadh uasta molta ón gcúlchiste a chosaint. Ina theannta sin, tá leithdháileadh níos mó ná 50 teidlíocht i dtír ina bhfuil meánmhéid na feirme ~36 heicteár* ag teacht salach ar na haidhmeanna athdháilte a bhí mar chuid lárnach de na rialacháin agus de chomhairle an Choimisiúin d'Éirinn.

*Fíor bunaithe ar dhaonra samhaltaithe feirmeoirí iomlán a chuimsíonn sealbhóirí neamhtheidlíochta

2. Tá sé beartaithe ag Éirinn gan leithroinnt ó chúlchiste náisiúnta BISS ach amháin dóibh siúd nach bhfuil leithdháileadh faighte acu ó chúlchiste náisiúnta BPS. Chiallódh sé seo iarratasóir rathúil faoi chúlchiste BPS a eisiamh ó leithdháileadh breise a fháil faoi chúlchiste BISS.

Fírinniú

Is í feidhm an chúlchiste tacú le hiontrálaithe nua agus le feirmeoirí óga a bheith ag bunú den chéad uair agus ní gá leithdháiltí a dhéanamh arís. Tá feirmeoir óg a fuair leithdháileadh ó chúlchiste BPS tar éis tacaíocht a fháil cheana féin chun an gabháltas a bhunú den chéad uair agus ní féidir a mheas mar bhunú den chéad uair faoi chúlchiste BISS. Cé go bhféadfadh gníomhaíocht talmhaíochta a bheith ag an bhfeirmeoir nua níos mó ná 5 bliana roimh an bhfiontar talmhaíochta is déanaí, má tá leithdháileadh faighte cheana féin ag an bhfeirmeoir seo ó chúlchiste BPS, fuarthas tacaíocht den sórt sin maidir le bunú an ghabháltais bhunaidh agus níor cheart. a athdhéanamh faoi chúlchiste BISS.

3. I gcás go bhfuil an t-iarratasóir cláraithe ar an tréaduimhir in ainm amháin den chéad uair, nó cláraithe i gcomhpháirt trí uimhir thréada den chéad uair a chur leis, nó i gcás ina nascann an tréad seo le huimhir thréada singil Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe nó Cuideachta, an feirmeoir óg. nó feirmeoir(í) nua a dhéanann an t-eintiteas incháilithe. Toisc go gcuirtear an t-iarratas isteach faoin tréaduimhir, agus go ndearbhaítear an talamh faoin tréaduimhir, beidh feidhm ag an leithdháileadh cúlchiste maidir leis an

eintiteas faoi réir uasmhéid 50, beag beann ar líon na bhfeirmeoirí óga incháilithe nó na bhfeirmeoirí nua laistigh den eintiteas.

Fírinniú

Comhsheasmhacht a choinneáil leis na rialacha atá ann cheana a rialaíonn an cúlchiste.

4. Le haghaidh iarratais ó ghrúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, mar Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe ina bhfuil dhá thréaduimhir nó níos mó A agus B i gcás ina bhfuil feirmeoir óg incháilithe nó feirmeoir(i) nua faoi thréaduimhir A agus feirmeoir óg incháilithe ar leith. nó feirmeoirí nua faoi thréaduimhir B, tá feirmeoirí óga nó feirmeoirí nua araon incháilithe do leithdháileadh ón gcúlchiste ar na tailte incháilithe faoina líon tréada faoi seach.

Fírinniú

Tá feirmeoirí óga nó feirmeoirí nua araon ag bunú den chéad uair laistigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe.

5. I gcás ina dtéann an dara feirmeoir óg nó feirmeoir óg ina dhiaidh sin isteach in eintiteas a bhain leas as an gcúlchiste cheana féin, mar thréad aonair nó mar chuid de ghrúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, ní féidir a mheas go bhfuil an t-eintiteas sin ‘ag bunú den chéad uair’ agus mar sin neamh-incháilithe do leithdháileadh cúlchiste.

Fírinniú

Ní féidir a mheas go bhfuil an t-eintiteas seo á bhunú den chéad uair agus féadfar an feirmeoir óg a chur leis chun iarratas ar thacaíocht faoin gcúlchiste amháin a chur isteach.

6. Nuair a théann an dara feirmeoir óg nó feirmeoir óg ina dhiaidh sin a bhfuil a (h)uimhir thréada féin agus a tailte féin aige/aici agus nach bhfuil leithdháileadh cúlchiste faighte aige/aici roimhe sin le grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe uimhir il-thréada, is é an feirmeoir óg seo. incháilithe do leithdháileadh ón gcúlchiste ar thailte incháilithe agus/nó teidlíochtaí ar luach íseal faoina (h)uimhir thréada.

Fírinniú

Dá n-oibreodh an feirmeoir óg incháilithe seo go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, bheadh sé/sí incháilithe do leithdháileadh cúlchiste agus níor cheart go mbeadh sé/sí faoi mhíbhuntáiste trí dhul isteach sa Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe il-thréada.

4.2.1.5 Rialacha a bhaineann le haistriú teidlíochtaí íocaíochta (más ann dóibh)

Cur i bhfeidhm beart chun tacú le feirmeoir gníomhach aísghlámadh 20% ar dhíolachán teidlíochtaí gan talamh do na blianta 2023 agus 2024 amháin a ardú, chun deis a thabhairt do shealbhóirí teidlíochta íocaíochta éirí as an bhfeirmeoireacht, mar gheall ar scor nó imthosca pearsanta.

4.2.2 Laghdú ar íocaíochtaí díreacha

4.2.2.1 Cur síos ar laghdú agus/nó teorainn a chur le híocaíochtaí díreacha

An gcuireann tú an laghdú íocaíochtaí i bhfeidhm? : **Tá**

	tráinsí	
Ráta gearrtha (i %)		
85.0	60000.0	100000.0

85.0 60000.0 100000.0

Cuirfidh Éire uasteorannú céimlaghdaitheach i bhfeidhm faoi chur i bhfeidhm is déine na bhforálacha sa Rialachán cuirtear teorainn le híocaíocht BISS go héifeachtach ag €66,000. Léirítear sampla de mheicnic na teorannaithe céimlaghdaithe sa tábla thíos.

Tábla: Meicníocht um uasteorannú céimlaghdaitheach

Ireland Capping Examples	BISS Payment (Pre Capping)	Capped 85% (Between 60-100k)	Capped 100% (Above 100k)	Total Capped Amount	New Capped BISS Payment
Farmer A	€66,000	€6,000 * 85% = €5,100	€0	€5,100	€60,900
Farmer B	€82,000	€22,000 * 85% = €18,700	€0	€18,700	€63,300
Farmer C	€102,000	€40,000 * 85% = €34,000	€2,000 * 100%	€36,000	€66,000

Mar is léir ó shampla Feirmeoir C, is é an t-uasmhéid ar féidir le uasteorannú céimlaghdaitheach de 85% a chur i bhfeidhm ná €40k (difríocht idir €100k agus €60k) rud a fhágann go gcuirtear uasteorainn de €34k ar an méid sin. Toisc gurb ionann €100k lúide €34k agus €66k, ciallaíonn sé sin nach féidir le duine ar bith íocaíocht níos mó ná €66k a fháil.

An gcuireann tú uasteorainn i bhfeidhm (.i. laghdú 100%)? : **Tá**

Threshold	Ráta laghdaithe (i %)	roghnach Deis doiciméad a uaslódáil (doc, xls, srl)]
100 000 EUR (réamhlíonta, níor cheart do MS a mhodhnú)	100% (réamhlíonta, níor cheart do MS a mhodhnú)	

4.2.2.2 Dealú ar chostais saothair

An gcuireann tú dealú na gcostas saothair i bhfeidhm? : **Níl**

4.2.2.3 Táirge measta an laghdaithe ar íocaíochtaí díreacha agus uasteorainneacha do gach bliain

Bliain éilimh	2023	2024	2025	2026	2027	
Bliain airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	
Iomlán táirge measta bliantúil (EUR)	1400000	1400000	1400000	1400000	1400000	Cuirtear teorainn leis an íocaíocht ag an leibhéal uasta ar íocaíochtaí BISS.
- úsáid le haghaidh íocaíochta athdháilte (EUR)	1400000	1400000	1400000	1400000	1400000	De réir rialachán 15.3 “Úsáidfeá go príomha an táirge measta ar laghdú na n-íocaíochtaí chun rannchuidiú le maoiniú na Tacaíochta Ioncaim Athdháilte Ioncaim le haghaidh Inbhuanaitheachta.
- úsáid le haghaidh idirghabhálacha eile Íocaíochtaí Díreacha (EUR)	0	0	0	0	0	
- aistriú chuig CETFT (EUR)	0	0	0	0	0	

4.2.3 Iarratas ar leibhéal na gcomhaltaí de dhaoine dlítheanacha nó de ghrúpaí dlítheanacha/ ar leibhéal grúpa eintiteas dlíthiúil cleamhnaithe (Airteagal 110)

– Feidhmiú na dtairseach/teorainneacha arna socrú sa [SPR] nó san [HZR] ag leibhéal na mball de dhaoine dlítheanacha nó grúpaí:

Airteagal 17(4) de [SPR] Íocaíochtaí a laghdú

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Tabhair údar le do chinneadh

Tairseach d'eintitis il-uimhreach tréada

I gcás grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe uimhreacha il-thréada ar a mbeidh dhá thréaduimhir nó níos mó (eg, A agus B), cuirfeá uasteorainn agus céimlaghdú na n-íocaíochtaí i bhfeidhm ar leibhéal chomhaltaí na ngrúpaí, i.e. de bhrí go nglacann na comhaltaí aonair cearta atá incomparáide le cearta feirmeoirí aonair a bhfuil stádas ceann sealúchais acu.

Fírinniú

Dá n-oibríodh ceachtar tréaduimhir A nó tréaduimhir B go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, dhéanfaí iad a mheasúnú agus chuirfí teorainn agus céimlaghdú na híocaíochta i bhfeidhm ar gach aonán agus níor cheart go mbeidís faoi mhíbhuntáiste trí dhul isteach sa Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe il-tréada.

Tairseach le haghaidh aonáin tréada singil

Maidir le comhpháirtíocht fheirme chláraithe tréada amháin amhail cuideachta, cuirfeá an laghdú dá dtagraítear in Aithris 17 de 2021/2115 i bhfeidhm ar leibhéal an ghrúpa.

Fírinniú

Le haitheantóir tréada singil meastar na grúpaí seo mar aonad amháin agus láimhseáiltear iad mar aonán aonair.

Airteagal 29(6) an chéad fhomhír de [SPR] CRIS

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht

Tabhair údar le do chinneadh

Tairseach d'eintitis il-uimhreach tréada

I gcás grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail uimhir il-thréada Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe a chuimsíonn dhá thréaduimhir nó níos mó (e.g., A agus B) cuirfear an t-uaslíon heicteár le haghaidh íocaíochtaí CISS i bhfeidhm ar leibhéal chomhaltaí na Comhairle. na grúpaí sin, toisc go nglacann na comhaltaí aonair cearta atá inchomparáide le cearta feirmeoirí aonair a bhfuil stádas ceann sealúchais acu.

Fírinniú

Dá n-oibríodh ceachtar tréada A nó tréaduimhir B go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, dhéanfaí iad a mheasúnú agus chuirfí íocaíocht CISS i bhfeidhm ar gach tréaduimhir agus níor cheart go mbeidís faoi mhíbhuntáiste trí dhul isteach sa Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe il-thréada.

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

51CISYF - Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga

Tabhair údar le do chinneadh

I gcás ina gcláraítear beirt fheirmeoir óga nó níos mó ar thréaduimhreacha ar leithligh laistigh d'uimhir il-thréada Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe, agus ina ndearbhaítear an talamh faoi na huimhreacha tréada ar leithligh ar a bhfuil na feirmeoirí óga aonair cláraithe, féadfar an t-uaslíon heicteár a chur i bhfeidhm maidir le líon chomhaltaí na n-eintiteas sin de réir Airteagal 30(4).

Fírinniú

Aithnítear na forálacha atá leagtha síos in Airteagal 30(4) agus an togra chun uaslíon na heicteár a chur i bhfeidhm maidir le líon chomhaltaí incháilithe na n-eintiteas sin.

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Níl**

– I gcás ina mbeidh tairseacha/teorainneacha arna mbunú ag an mBallstát, na tairseacha/teorainneacha sin a chur i bhfeidhm ar leibhéal na gcomhaltaí de dhaoine dlítheanacha/grúpaí dlítheanacha:

Airteagal 28 de [SPR] Íocaíocht le haghaidh feirmeoirí beaga

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

51BISS - BISS

Tabhair údar le do chinneadh

n/b

Airteagal 31 d'Éicea-Scéimeanna [SPR]

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

51ECO - Éicea-Scéim

Tabhair údar le do chinneadh

Tairseach d'eintitis il-uimhreach tréada

I gcás grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe uimhreacha il-thréada ina bhfuil dhá thréaduimhir nó níos mó (e.g., A agus B) cuirfear meicníocht Smachta Airgeadais i bhfeidhm de réir Airteagal 17 de Rialachán (AE) 2021/2116. ag leibhéal chomhaltaí na ngrúpaí, toisc go nglacann na comhaltaí aonair cearta atá inchomparáide le cearta feirmeoirí aonair a bhfuil stádas ceann sealúchais acu.

Fírinniú

Dá n-oibríodh ceachtar tréaduimhir A nó tréaduimhir B go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, dhéanfaí iad a mheasúnú agus chuirfí an smacht airgeadais i bhfeidhm ar gach aonán.

Tairseach le haghaidh aonáin tréada singil

Maidir le comhpháirtíocht fheirme chláraithe tréada amháin amhail cuideachta, cuirfear an mheicníocht Smachta Airgeadais de réir Airteagal 17 de Rialachán (AE) 2021/2116 i bhfeidhm ar leibhéal an ghrúpa.

Fírinniú

Le haitheantóir tréada singil meastar na grúpaí seo mar aonad amháin agus láimhseáiltear iad mar aonán aonair.

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Níl**

Airteagal 70 de [SPR] Ceangaltais chomhshaoil, aeráide agus eile bainistíochta

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

53SIM - Beart Corpraithe Tuí

53SIP - Scéim Feabhsúcháin Caorach

53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair

53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

53SCEP- Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil

53AECMGEN - AECM Ginearálta

53DBWS- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta

53GR - Acmhainní Géiniteacha AECM

Tabhair údar le do chinneadh

Tairseach d'eintitis il-uimhreach tréada

I gcás grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe uimhreacha il-thréada ar a mbeidh dhá thréaduimhir nó níos mó (eg, A agus B), cuirfear uasteorainn agus céimlaghdú na n-íocaíochtaí i bhfeidhm ar leibhéal chomhaltaí na ngrúpaí, i.e. de bhrí go nglacann na comhaltaí aonair cearta atá inchomparáide le cearta feirmeoirí aonair a bhfuil stádas ceann sealúchais acu.

Fírinniú

Dá n-oibríodh ceachtar tréada A nó tréaduimhir B go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, dhéanfaí iad a mheasúnú agus chuirfí íocaíocht na hidirghabhála gaolmhaire i bhfeidhm ar gach aonán agus níor cheart go mbeidís faoi mhíbhuntáiste trí dhul isteach sa Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe il-tréada.

Tairseach le haghaidh aonáin tréada singil

Maidir le comhpháirtíocht fheirme chláraithe tréada singil ar nós cuideachta, cuirfear uasteorainn na n-íocaíochtaí i bhfeidhm ag leibhéal an ghrúpa.

Fírinniú

Le haitheantóir tréada singil meastar na grúpaí seo mar aonad amháin agus láimhseáiltear iad mar aonán aonair.

Airteagal 71 de [SPR] Srianta nádúrtha agus srianta eile a bhaineann go sonrath leis an limistéar

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

53ANC - ANC

Tabhair údar le do chinneadh

Tairseach d'eintitis il-uimhreach tréada

I gcás grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail uimhir il-thréada Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe ina bhfuil dhá thréaduimhir nó níos mó (e.g., A agus B) cuirfear íocaíochtaí srianta nádúrtha nó eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar i bhfeidhm ar leibhéal chomhaltaí na ngrúpaí, toisc go nglacann na baill aonair cearta atá inchomparáide le cearta feirmeoirí aonair a bhfuil stádas ceann sealúchais acu.

Ina theannta sin, cuirfear na haonaid beostoic foriomlána atá i seilbh gach ball den chomhpháirtíocht il-thréad san áireamh nuair a bheidh incháilitheacht íocaíochta do chomhaltaí aonair na comhpháirtíochta á gcinneadh.

Fírinniú

Dá n-oibríodh ceachtar tréaduimhir A nó tréaduimhir B go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, dhéanfaí iad a mheasúnú agus chuirfí na híocaíochtaí srianta Nádúrtha nó íocaíochtaí saincheantair eile i bhfeidhm ar gach aonán.

Tairseach le haghaidh aonáin tréada singil

Maidir le comhpháirtíocht feirme chláráithe uimhir thréada singil amhail cuideachta, cuirfear íocaíochtaí srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar i bhfeidhm ag leibhéal an ghrúpa.

Fírinniú

Le haitheantóir tréada singil meastar na grúpaí seo mar aonad amháin agus láimhseáiltear iad mar aonán aonair.

Airteagal 72 de [SPR] Míbhuntáistí a bhaineann go sonrach leis an limistéar a eascraíonn as ceanglais shainordaitheacha áirithe

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Níl**

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil

53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm

Tabhair údar le do chinneadh

I gcás grúpa daoine nádúrtha nó dlítheanacha, amhail Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe uimhreacha il-thréada ina bhfuil dhá thréaduimhir nó níos mó (m.sh., A agus B) cuirfear an uasteorainn le haghaidh idirghabháil Infheistíochtaí Caipitiúla ar an bhFeirm i bhfeidhm ar leibhéal chomhaltaí na ngrúpaí sin, de réir mar a ghlacann na comhaltaí aonair cearta atá inchomparáide le cearta feirmeoirí aonair a bhfuil stádas ceann sealúchais acu.

Fírinniú

Dá n-oibríodh ceachtar tréada A nó tréaduimhir B go neamhspleách lasmuigh den Chomhpháirtíocht Feirme Chláraithe, dhéanfaí iad a mheasúnú agus chuirfí uasteorainn idirghabhála Infheistíochtaí Caipitiúla ar an bhFeirm i bhfeidhm ar gach tréaduimhir agus níor cheart go mbeidís faoi mhíbhuntáiste trí dhul isteach san uimhir il-thréada Feirme Chláraithe. Comhpháirtíocht.

Tairseach le haghaidh aonáin tréada singil

I gcás aonán tréada aonair lena n-áirítear cuideachta, ba cheart an uasteorainn don idirghabháil Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm a chur i bhfeidhm ar leibhéal an duine aonair.

Fírinniú

Le haitheantóir tréada singil meastar na grúpaí seo mar aonad amháin agus láimhseáiltear iad mar aonán aonair.

Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm CSP	Uasteorainn Infheistíochta	
	Duine aonair, Cuideachta, JV	Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe
neamh - LÚIDE	90,000	160,000
PPIS (uasteorainn neamh-LÚIDE)	200,000	200,000
LESS	40,000	60,000

Airteagal 75 de [SPR] Feirmeoirí óga agus gnólachtaí nuathionscanta tuaithe a shuiteáil

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Níl**

– Feidhmiú na dtairseach/teorainneacha socraithe san [SPR] ar leibhéal an ghrúpa eintiteas dlíthiúil cleamhnaithe:

Airteagal 29(6) an dara fohír de [SPR] CRIS

Cuir an tairseach i bhfeidhm : **Tá**

Idirghabháil

51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht

Tabhair údar le do chinneadh

Tairseach le haghaidh aonáin tréada singil

Maidir le comhpháirtíocht fheirme chláráithe tréada amháin mar chuideachta, cuirfear uaslíon na heicteár i bhfeidhm ag leibhéal an ghrúpa.

Fírinniú

Le haitheantóir tréada singil meastar na grúpaí seo mar aonad amháin agus láimhseáiltear iad mar aonán aonair.

4.2.4 Cur le huirlisí bainistíochta riosca

An gcuireann tú an rogha i bhfeidhm ar choinníoll suas le 3% d'íocaíochtaí díreacha ar an bhfíric go n-úsáidtear an méid sin mar ranníocaíocht le huirlis bainistíochta riosca? : **Níl**

Cad é an céatadán?

Príomhghnéithe

--

Úsáidfidh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, mar an tÚdarás Bainistíochta, cuid den CETFT le haghaidh Cúnaimh Theicniúil [€2,438,200]. Bainfear úsáid as an maoiniú seo chun raon gníomhaíochtaí a mhaoiniú a bhaineann le forbairt, le cur chun feidhme feabhsaithe, le faireachán, le meastóireacht, le faisnéis agus le cumarsáid agus le líonrú Phlean Straitéiseach CBT.

Soláthróidh úsáid an chistithe Cúnaimh Theicniúil tacaíocht luachmhar chun tacú le cur chun feidhme éifeachtach Phlean Straitéiseach an CBT lena n-áirítear gníomhaíochtaí a bhaineann leis an CETFT agus leis an CERT.

4.3.2 Scóip agus pleanáil tascach gníomhaíochtaí

Le linn shaolré Phlean Straitéiseach CBT, táthar ag súil go maoineoidh cúnaimh teicniúil ón CETFT na gníomhaíochtaí seo a leanas:

- An Líonra Náisiúnta CAP.
- Mol Nuálaíochta a sholáthraíonn seirbhísí tacaíochta nuálaíochta.
- Meastóireacht ex-post ar an RDP 2014-2022.
- Meastóireacht mheántéarmach ar Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.
- Meastóireacht ex-ante ar an gcomharba ar Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027.
- Aon saineolas seachtrach nó tionscadail sheachtracha a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil maidir le meastóireacht, faireachán agus bailiú sonraí don CSP 2023-2027.
- Eolas faoin Údarás Bainistíochta, poiblíocht, aistriúchán.
- Costais a thabhaítear le linn oibriú an Choiste Monatóireachta Náisiúnta.

Éascóidh an cistiú atá beartaithe don Líonra Náisiúnta CAP seachadadh a bPlean Gníomhaíochta comhaontaithe a chabhróidh le dul i ngleic le saincheisteanna beartais straitéiseacha a aithníodh le linn na hanailíse SWOT a rinneadh mar chuid d'fhorbairt Phlean Straitéiseach CAP. Ag cur san áireamh na ceachtanna a foghlaimíodh ón Líonra Náisiúnta Tuaithe agus an deis taighde agus foghlaim a scaipeadh ar bhealach níos fearr ó ghrúpaí oibriúcháin EIP-AGRI, ó thionscadail LIFE agus HORIZON, tá sé beartaithe mol nuálaíochta a bhunú laistigh den Líonra. Ina theannta sin, tá sonraí breise ar ról an Mhoil Nuálaíochta agus an Líonra leagtha amach i gCuid 4.4.

Cuimseoidh an raon gníomhartha seo roinnt tairbhíthe mar a leanas:

- Féadfaidh meastóirí arna gceapadh go seachtrach roinnt gnéithe den obair mheastóireachta a thacaíonn le Plean Straitéiseach CBT a chur i gcrích.
- Roinnt de chostais na nÚdarás Bainistíochta a thabhaítear agus an Coiste Monatóireachta, fochoistí a oibriú agus gníomhaíochtaí poiblíochta a chur i bhfeidhm.
- Beidh an Líonra Náisiúnta CAP ina thairbhí a cheapfar trí phróiseas iomaíoch.
- Beidh an mol nuálaíochta/seirbhísí tacaíochta ina thairbhí a cheapfar trí phróiseas iomaíoch.

Maidir leis an Líonra Náisiúnta CBT, samhlaítear go n-áireofar sna costais incháilithe anseo costais riaracháin, na costais a bhaineann le tionscadail mheastóireachta ar leith a chur i gcrích, costais phoiblíochta, costais a bhaineann le himeachtaí Líonra a eagrú agus a óstáil, agus costais a bhaineann le freastal ar chruinnithe ábhartha AE. agus costais eile, de réir mar is cuí. Féadfaidh caiteachas breise a tharraingt ar an Mol Nuálaíochta freisin, mar shampla, ag éirí as freastal ar chruinnithe AE, lena n-áirítear imeachtaí EIP.

Maidir le tionscadail mheastóireachta a bheidh le bronnadh trí phróiseas iomaíoch, áireofar sna costais incháilithe na costais foirne a bhaineann le tionscadail a sheachadadh chomh maith le haon chostais taighde nó obair allamuigh ghaolmhara. Cinnteoidh an tÚdarás Bainistíochta go mbeidh córais rialaithe cuí i bhfeidhm. Ina theannta sin, cloífidh aon nósanna imeachta soláthair le treoirlínte soláthair phoiblí.

Ní chumhdóidh an ÚM costais na gComhlachtaí Deimhniúcháin mar a leagtar amach in Airteagal 12 de Rialachán (AE) Uimh. 2021/2116. Tugann na táblaí airgeadais i gCuid 6 sonraí faoin maoiniú atá beartaithe a dhíriú ar ghníomhaíocht Chúnamh Theicniúil.

Rátáil 4.3-4

Sonraigh an céatadán de ranníocaíocht iomlán CETFT le Plean Straitéiseach CBT a úsáidfeá chun gníomhaíochtaí Cúnamh Theicniúil a mhaoiniú. Céatadán amháin thar an tréimhse (suas le 4%/suas le 6% do BE, DK, EE, CY, LV, LT, LU, MT, NL, SI, SE) **0. 1565391**

4.4 Líonra CAP

4.4.1 Achoimre agus cuspóirí an Líonra Náisiúnta CBT, lena n-áirítear gníomhaíochtaí chun tacú le CEN agus sreafaí eolais laistigh den AKIS

Beidh ról lárnach ag an Líonra Náisiúnta CBT (NCN) maidir le rannpháirtíocht mhéadaithe raon geallsealbhoirí a éascú maidir le feabhas a chur ar cháilíocht chur chun feidhme na n-idirghabhálacha atá leagtha amach i bPlean Straitéiseach an CBT. Leag an anailís SWOT béim ar a thábhachtaí atá Córas Talmhaíochta, Faisnéise agus Nuálaíochta (AKIS) a fheidhmíonn go maith agus rannchuideoidh an NCN leis sin trí shreafaí méadaithe um mhalartú eolais agus nuálaíochta a éascú trína ghníomhaíochtaí. Beidh ról lárnach ag an NCN freisin maidir le béim a chur ar infhaighteacht CBT, Horizon Europe agus maoiniú eile do thairbhíthe ionchasacha chomh maith leis na tairbhí a bhaineann le maoiniú CBT don phobal i gcoitinne.

Beidh fócas méadaithe ag Líonra Náisiúnta CBT ar an nuálaíocht a chothú sa talmhaíocht agus i bhforbairt na tuaithe agus tacóidh sé le cuimsiú na ngeallsealbhoirí uile, agus leis an idirghníomhú idir iad, i bpróiseas malartaithe eolais agus forbartha eolais na dtionscnamh.

Tabharfar breac-chuntas ar ghníomhaíochtaí an NCN ina bPlean Gníomhaíochta a bheidh deartha chun na dúshlán agus na deiseanna a aithníodh le linn fhorbairt an CSP a chur san áireamh. Chun an tsolúbthacht is mó a cheadú agus oiriúnú do thosaíochtaí nua, déanfar an Plean Gníomhaíochta a chomhaontú go bliantúil.

Cé go mbeidh an Plean Gníomhaíochta bunaithe ar na ceanglais rialála, bheifí ag súil go n-áireofaí na nithe seo a leanas ar a laghad sna gníomhaíochtaí:

- Malartuithe téamacha agus anailíseacha a éascú idir geallsealbhoirí chun tacú le torthaí a roinnt agus a scaipeadh.
- Líonrú do chomhairleoirí agus do sheirbhísí tacaíochta nuálaíochta chun na naisc idir taighde, comhairleoirí, oideachas, an pobal feirmeoireachta agus tionscadail nuálaíochta idirghníomhacha a neartú.
- Úsáid níos leithne na mbeart nuálaíochta atá ar fáil a spreagadh lena n-áirítear teicneolaíocht dhigiteach agus uirlisí tacaíochta cinntí bunaithe ar shonraí.
- Tacú le bailiú smaointe nuálacha aonair ar an bpobal agus an pobal eolaíochta a chur ar an eolas faoi riachtanais taighde na hearnála feirmeoireachta.
- Ábhar a scaipeadh d'éascaitheoirí aistrithe eolais agus don tSeirbhís Chomhairleach Feirme.
- Foghlaim piaraí a éascú lena n-áirítear imeachtaí líonraithe EIP-Agrai.
- Freastal ar imeachtaí líonraithe an AE lena n-áirítear imeachtaí EIP-Agrai.
- Comhthiomsú agus scaipeadh samplaí de thionscadail dea-chleachtais a chlúdaíonn gach tosaíocht de chuid LEADER chun cabhrú le dea-chleachtais inaistrithe a aithint agus a anailísiú.
- Oiliúint agus líonrú do na LAGs.
- Torthaí monatóireachta agus meastóireachta a roinnt agus a scaipeadh.
- Plean cumarsáide a dhréachtú lena n-áirítear poiblíocht agus faisnéis maidir leis an CSP.
- Tacú le Monatóireacht agus Measúnú mar atá leagtha amach i gCuid 7.2 den phlean.

4.4.2 Struchtúr, rialachas agus oibriú an Líonra Náisiúnta CBT

Struchtúr

Tacóidh Aonad Tacaíochta Líonra (NSU) leis an NCN, a bheidh neamhspleách ó thaobh feidhme de, ach a bhainistíodh an MA agus a bheidh mar chuid den chur chuige comhordaithe i leith AKIS. Is í aidhm Údarás Bainistíochta na hÉireann (MA) ná an NCN nua a bheith in situ le tosú ar an gclárthréimhse nua in 2023.

Is é an NSU an struchtúr buan atá ag teastáil le haghaidh: rith éifeachtach an líonra; chun an próiseas líonraithe a éascú; agus rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara uile atá gníomhach san AKIS. Beidh an NSU freagrach as an struchtúr riachtanach a bhunú chun an NCN a reáchtáil go héifeachtach. Áireofar leis an NCN freisin mol nuálaíochta a sholáthróidh seirbhísí tacaíochta nuálaíochta chun cabhrú le cumas nuálaíochta a thógáil san earnáil agráibhia, lena n-áirítear nuálaíocht faoi stiúir feirmeoirí.

Roghnófar an NSU, lena n-áirítear an riachtanas le haghaidh Mol Nuálaíochta, trí phróiseas tairisceana iomaíoch de réir treoirlínte soláthair phoiblí. Tabharfar breac-chuntas ar na riachtanais don NCN agus ar na riachtanais don mhol nuálaíochta sna doiciméid tairisceana.

Chun na próisis líonraithe a éascú go héifeachtúil, déanfar scileanna ar leith, cáilíochtaí agus ceanglais eile a mhionsaothrú sa doiciméad tairisceana. Beidh ar aon eagraíocht atá ag tairiscint tairiscintí a léiriú go mbeidh dóthain acmhainní acu chun an caighdeán seirbhíse a theastaíonn a sholáthar. Cé go ndéanfar na ceanglais seo a fhorbairt ar bhealach níos iomláine mar chuid den phróiseas tairisceana, áireofar ar chuid de na príomhcheanglais don NSU:

- acmhainní leordhóthanacha chun líonra lánfheidhmiúil agus éifeachtach a sholáthar
- acmhainní leordhóthanacha chun Mol Nuálaíochta a thionscnamh agus a chothabháil
- raon leathan inniúlachtaí chun an NCN a bhunú, a chothabháil agus a chur chun cinn, lena n-áirítear saineolas ar na meáin shóisialta .
- teagmhálacha le Teagasc, le Bord Bia, leis an EPA, leis an Líonra Eorpach CAP, le líonraí eile CBT, le líonraí EIP AGRI, le hinstiúidí taighde, le lárionaid acmhainní agus le réimsí polaitiúla chun cur chuige cothrománach a chumasú don líonra

Mol Nuálaíochta

Féachfaidh an mol nuálaíochta le fócas méadaithe a bheith ar an nuálaíocht a chothú sa talmhaíocht agus i bhforbairt tuaithe agus tacú le cuimsiú na bpáirtithe leasmhara uile, agus leis an idirghníomhú idir iad, i bpróiseas malartaithe eolais agus forbartha eolais na dtionscnamh.

Scrúdóidh an mol tacaíochta nuálaíochta forbairt na roghanna seo a leanas dá struchtúr:

- Seirbhís tacaíochta nuálaíochta a struchtúru agus a shlógadh lena n-áirítear ról a chruthú laistigh den líonra náisiúnta CBT d'idirghabhálaithe nuálaíochta leis an ról chun cabhrú le sineirgí a thógáil in éiceachóras nuálaíochta talmhaíochta agus forbartha tuaithe mar a leagtar amach in Airteagal 126(4) de Rialachán (AE) Uimh. lena n-áirítear cur i bhfeidhm na modheolaíochta aistrithe eolais chun eolas a aistriú óna fhoinse go dtí spriocúsáideoirí ionchasacha an eolais

a. áirítear leis gníomhaíochtaí a bhfuil sé d'aidhm acu eolas, scileanna agus inniúlachtaí a ghabháil, a eagrú, a mheasúnú agus a tharchur uathu siúd a ghineann iad go dtí na daoine ar féidir leo iad a úsáid.

b. úsáid níos leithne a bhaint as bearta nuálaíochta atá ar fáil a spreagadh.

c. tacú le bailiú smaointe nuálacha aonair ar an bpobal agus an pobal eolaíoch a chur ar an eolas faoi riachtanais taighde an chleachtais feirmeoireachta

- Treoir a sholáthar maidir le hábhar uas-sciliú na gcomhairleoirí.

• Tacaíonn sé le mais chriticiúil de thurgnaimh nuálaíochta tiomnaithe a dhéanann tástáil bóthair ar smaointe agus ar chleachtais nua ar féidir le feirmeoirí agus fiontraithe tuaithe úsáid níos forleithne a bhaint astu:

a. aghaidh a thabhairt ar réitigh dúshlán-bhunaithe a ghlacadh don talmhaíocht tháirgiúil agus inbhuanaithe, do bhia agus do chórais chiorclacha bithbhunaithe.

b. Díreofaí ar réitigh nuálaíochta a mbeadh gá leo a shaincheapadh, a chomhtháthú, a thástáil agus a bhailíochtú ní hamháin ag forbróirí réitigh ach ag an bpobal feirmeoireachta freisin.

c. coincheapa nua a bhaineann le gnó talmhaíochta agus/nó slabhraí luacha agus samhlacha gnó nuálacha a ghlacadh, agus iad a nascadh le gníomhaithe atá in ann rochtain a sholáthar ar airgeadas, ar ardscileanna oiliúna, ar eolas agus ar riachtanais an phobail feirmeoireachta.

Rialachas

Beidh freagracht iomlán ar an MA as bainistiú an NCN agus an NSU. Bunóidh an MA Grúpa Stiúrtha chun maoirseacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí an NCN lena n-áirítear faomhadh an Phlean Gníomhaíochta bliantúil leis an NSU. Beidh an Grúpa Stiúrtha ina chathaoirleach ar an MA agus beidh ionadaithe ón MA, ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (freagracht as LEADER) agus an NSU air. Tabharfar tuairisc bhliantúil freisin ar ghníomhaíochtaí an NCN don Choiste Monatóireachta. Beidh an NSU ina chuid de Structúr Comhordaithe AKIS.

Áiritheoidh an ÚB leanúnachas gníomhaíochtaí idir an RDP 2014-2022 agus CSP 2023-2027. Tá líonrú éifeachtach bunaithe ar chuimsitheacht, oscailteacht agus rannpháirtíocht ghníomhach. Beidh ballraíocht de NCN na hÉireann bunaithe ar phrionsabail chomhpháirtíochta. Beifear ag súil go n-earcóidh an NSU baill nua go gníomhach ó gach eagraíocht agus riarachán agus daoine aonair a bhfuil baint acu le talmhaíocht agus forbairt tuaithe. Ní bheidh próiseas foirmiúil ná próiseas íocaíochta ann chun ballraíocht a fháil. Mar sin féin, de réir na rialachán, tabharfar cuireadh do roinnt grúpaí, mar iad siúd a bhfuil baint acu leis an gCoiste Monatóireachta, a bheith páirteach ann. Spreagfar ballraíocht leathan den NRN trí chur chun cinn agus poiblíocht an líonra trí bhealaí éagsúla.

Cúnamh Theicniúil

Déanfar bunú agus oibriú an Líonra Náisiúnta CBT nua a mhaoiniú ón mbuiséad cúnamh theicniúil faoi CETFT. Beidh acmhainní buiséadacha cuí ar fáil don NCN, i gcomhréir leis na ceanglais sna rialacháin, roinnte idir costais reatha, riaracháin agus chaipitil; foirmleofar an méid cruinn mar chuid den phróiseas tairisceana

Is é an maoiniú cúnamh theicniúil tháscaigh a leithdháiltear ar Líonra CAP ná €3.3 milliún.

Uirlisí Monatóireachta agus Táscairí

Leagfar amach spriocanna comhaontaithe sa phlean gníomhaíochta bliantúil. Cé nach bhfuil aon táscairí sonracha ag teastáil le haghaidh Líonraí CBT, leagtar amach na táscairí toraidh a bhaineann le

hidirghabhálacha a bhaineann le AKIS i Roinn 2.1 den phlean. Tá na táscairí toraidh seo a leanas ábhartha maidir leis seo:

R.1 (Feidhmíocht a fheabhsú trí eolas agus nuálaíocht: Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú

R.2 (Córais chomhairle agus eolais a nascadh: Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)

R.28 (Feidhmíocht chomhshaoil/aeráide trí eolas agus nuálaíocht: Tá líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil-aeráide san áireamh freisin sa Chuspóir Trasghearrtha faoi Oiliúint AECM.

4.5 Forbhreathnú ar an gcomhordú, ar an teorannú agus ar na comhlántachtaí idir an CETFT agus cistí eile de chuid an Aontais atá gníomhach i limistéir thuaithe

Tá raon cistí AE ar fáil do na Ballstáit lena n-áirítear cistí faoi bhainistíocht chomhpháirteach, mar shampla, an CFRE, CSE agus AMIF, agus iad siúd atá faoi bhainistíocht dhíreach, amhail Horizon Europe agus Erasmus . Tá sé rithábachtach comhordú a áirithiú idir na Cistí faoi bhainistíocht chomhpháirteach sa CPR, chomh maith le comhlántacht le hionstraimí eile de chuid an Aontais chun tionchar an chistithe atá ar fáil a uasmhéadú.

Ba cheart bunús na gcomhlántachtaí idir CERT, CETFT agus cistí eile de chuid an Aontais atá gníomhach i limistéir thuaithe a mheas i gcomhthéacs na rannchuidithe a dhéanann siad do na príomhchuspóirí atá leagtha amach sa CPR:

- (a) Eoraip níos cliste trí chlaochlú eacnamaíoch nuálach agus cliste a chur chun cinn.
- (c) Eoraip níos nasctha trí shoghluaisteacht agus nascacht réigiúnach TFC a fheabhsú.
- (d) Eoraip níos sóisialta a chuireann chun feidhme Colún Eorpach na gCeart Sóisialta.
- (e) Eoraip níos gaire do na saoránaigh trí fhorbairt inbhuanaithe agus chomhtháite limistéar uirbeach, tuaithe agus cósta agus tionscnamh áitiúil a chothú.

Spreagfar sineirgí idir ionstraimí éagsúla an AE tríd an bpróiseas pleanála straitéisí, lena sainnithneofar comhchuspóirí agus comhréimsí le haghaidh gníomhaíochtaí ar fud na gclár éagsúil, m.sh. le CBT, Fís na hEorpa, an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa (CEF), Clár na hEorpa Digiteach (DEP).), Clár Erasmus, an Ciste InvestEU, LIFE, Erasmus . Go deimhin, tá sé beartaithe ag Éirinn tuilleadh iarratais LIFE a shaothrú chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais shonracha a aithníodh. Tá comhleanúnachas agus rannpháirtíocht láidir idir Ranna agus Gníomhaireachtaí Rialtais eile maidir le hiarratais agus le rolladh amach tionscadal. Leanfar leis seo agus cinnteoidh sé nach n-eascróidh aon saincheisteanna maoinithe dúbailte tríd an gCoiste Monatóireachta foirmiúil CBT agus Grúpa Stiúrtha na gCóras Talmhaíochta, Eolais agus Nuálaíochta (AKIS) agus trí struchtúir chomhpháirtíochta eile. Cinnteoidh sé freisin go mbeidh an CBT nó maoiniú eile comhlántach le baint amach na sainspriocanna agus go scaipfear agus go

méadófar an taighde agus an méid a foghlaimíodh ó na tionscadail sin de réir mar is cuí. Beidh príomhról le hÍoc ag Líonra CAP agus Mol Nuálaíochta ina leith seo.

Faoi láthair, tá an Roinn ag tacú le roinnt tionscadal LIFE agus iarratais ar thionscadail nua i gcomhar le Ranna agus gníomhaireachtaí eile Rialtais. Mar shampla, is tionscadal comhshaoil naoi mbliana (2021-2029) é Tionscadal Comhtháite LIFE Dúlra an Atlantaigh Fhiáin (IP) atá faoi stiúir na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (DHLGH) in Éirinn. Tugann an tionscadal seo taithí agus eolas na gcomhpháirtithe gaolmhara lena n-áirítear an RTBM le chéile. Tá meicníochtaí cuí i bhfeidhm chun riosca íocaíochtaí dúbailte a sheachaint, sa Scéim Glas, Ísealcharbóin, Agra-Chomhshaoil (GLAS), Clár Píolótach Agra-Chomhshaoil atá Bunaithe ar Thorthaí (REAP) agus an tionscadal seo.

Sampla eile is ea an tionscadal LIFE On Machair. Le buiséad iomlán de €7.4m (ar maoiniú de chuid Chlár LIFE an AE €5.7m de), féachann an tionscadal seo le feabhas a chur ar riocht caomhnaithe ghnáthóg mhachaire na hÉireann agus ar choinníollacha éiceolaíochta na speiceas a thacaíonn sé trí oibriú go dearfach le pobail feirmeoireachta áitiúla. Agus é ag obair le comhpháirtithe tionscadail, an RTBM, Teagasc agus Fáilte Éireann, féachfaidh an tionscadal LIFE On Machair le tógáil ar an rath a bhí ar chlár oiriúnaithe go háitiúil, lena n-áirítear Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIP-AGRI), chun cuidiú le feirmeoirí agus le geallsealbhóirí eile athléimneacht a chruthú laistigh den tuath. pobail.

Mar an gcéanna, tá sé mar aidhm ag clár Uiscí Beatha LIFE-IP (2020-2026) do bharlaigh a bhfuil ardstádas éiceolaíochta acu in Éirinn a chosaint agus a athchóiriú. Feidhmeoidh Uiscí Beatha LIFE-IP mar thionscadal taispeántais ar scála abhantraí, ag tástáil éifeachtacht bhearta ‘dea-chleachtas’ an phlean thar raon tírdhreacha. Áireofar leis seo íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí do rannpháirtithe i sé dhobharcheantar tionscadail (lena n-áirítear ceann amháin). do bharcheantar rialaithe). Mairfidh an tionscadal go dtí mí na Nollag 2026 agus bainfidh sé leas as breis is €9m de mhaoiniú AE agus breis is €10m i gcomhaoiniú Stáit a bhfuil thart ar €3.5m de geallta ó DHLGH.

Cuirfear na hidirghabhálacha atá leagtha amach i bPlean Straitéiseach CBT agus arna dtacú tríd an CERT agus an CETFT chun feidhme ar bhealach comhordaithe chun sineirgí a chruthú agus chun dúbailt maoinithe le cistí eile SIE a sheachaint. Tabharfar aghaidh ar an teorannú seo ar bhealaí éagsúla agus leagtar amach é sna hailt seo a leanas

Mar chuid d’fhorbairt Phlean Straitéiseach an CBT, bhunaigh an RTBM (MA) Coiste Comhairliúcháin CBT (CCC) chun geallsealbhóirí a choinneáil ar an eolas maidir leis an gcaibidlíocht de réir mar a chuaigh siad ar aghaidh agus chun a bheith rannpháirteach go gníomhach i bhforbairt Phlean Straitéiseach CBT. Áiríodh ar an CCC ionadaithe ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail a bhfuil freagracht foriomlán beartais acu as forbairt tuaithe agus pobail a chur chun cinn chun tacú le pobail bhríomhara, uilechuimsitheacha agus inbhuanaithe ar fud na hÉireann agus an clár LEADER a riaradh faoi údarás tarmligthe. Áiríodh ar an CCC freisin ionadaithe ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ón Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht chomh maith leis an Roinn Comhshaoil, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Cumarsáide.

Leanfar le cumarsáid laistigh den Roinn Talmhaíochta agus Bia idir a Rannáin Taighde agus Rannáin forfheidhmithe eile, mar shampla, idirghabhálacha um Aistriú Eolais nó EIP-AGRI ar aghaidh ón gcéim deartha go dtí an chéim forfheidhmithe lena n-áirítear trí Ghrúpa Stiúrtha AKIS.

Coinníodh Coiste Monatóireachta an RDP 2014-2020 ar an eolas freisin maidir le forbairtí ar an CSP agus bunófar Coiste Monatóireachta CBT nua in am trátha de réir mar a cheanglaítear sa reachtaíocht.

Cistí Rialachán na bhForálacha Coiteanna

I gcomhréir le CPR Airteagal 8 agus rialachas il-leibhéil, tá meicníochtaí oiriúnacha curtha i bhfeidhm ag Éirinn a chinnteoidh comhordú idir na cistí agus ionstraimí eile AE agus náisiúnta. Ag an leibhéal náisiúnta tá Grúpa Stiúrtha um Phróiseas Comhpháirtíochta (PPSG) de na Cistí CPR bunaithe chun cúnamh agus comhairle a thabhairt d'údaráis an chláir le linn an phróisis forbartha don Chomhaontú Comhpháirtíochta, lena n-áirítear sineirgí agus téamaí coitianta a shainnaithint trasna na gclár. Mar shampla, tá ionadaíocht ag an PPSG ar an gComhbheartas Talmhaíochta, ar an bPlean Téarnaimh agus Athléimneachta agus ar an gCúlchiste Coigeartaithe Brexit.

Tá fonn ar Éirinn comhsheasmhacht a chinntiú ag céimeanna an chláir agus an chur chun feidhme idir idirghabhálacha a fhaigheann tacaíocht ó na Cistí agus cuspóirí bheartais eile an Aontais. Féachfaidh Údaráis na hÉireann le comhlántachtaí idir ionstraimí éagsúla an Aontais a shainnaithint agus a shaothrú, struchtúir atá ann cheana a bharrfheabhsú agus nuair is gá, cinn nua a bhunú, dúbailt iarrachta a sheachaint, agus réimsí a shainnaithint ina bhfuil gá le tacaíocht airgeadais bhreise chun deiseanna maoinithe comhleanúnach agus sruthlínithe a sholáthar do thairbhíthe.

Chuige sin i mí Aibreáin 2021, reáchtáladh ceardlann lae leis na Cistí Comhtháthaithe agus le hIonstraimí eile an AE, lena n-áirítear an Comhbheartas Talmhaíochta in Éirinn, ag scrúdú comhlántachtaí agus sineirgí. Ag tógáil ar an móiminteam, tá an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (DPER).) d'éascaigh sé roinnt cruinnithe déthaobhacha thar chistí i mí na Samhna 2021 agus reáchtáladh ceardlann eile i mí na Nollag 2021 chun tuilleadh iniúchadh a dhéanamh ar na comhlántachtaí agus na sineirgí ar fud chláir an AE in Éirinn. Rinneadh iniúchadh freisin ar mheicníochtaí seachadta féideartha do na comhlántachtaí agus na sineirgí féideartha seo don bhabhta nua cláir.

Is mír sheasta anois iad comhlántachtaí ar chláir oibre Ghrúpa Stiúrtha an Phróisis Chomhpháirtíochta, agus tá cruinnithe déthaobhacha rialta ar siúl idir cistí éagsúla an AE. Moladh eile a bhí ann ná machnamh a dhéanamh ar 'Líonra Cleachtóirí' a bhunú chun saincheisteanna leathana a scrúdú agus chun foghlaim piaraí a éascú trasna na gcistí.

Is cur chuige forbartha áitiúil faoi stiúir an phobail é LEADER maidir le soláthar Idirghabhálacha Forbartha Tuaithe. Soláthrófar idirghabhálacha den sórt sin bunaithe ar dhearadh agus ar chur i bhfeidhm straitéisí forbartha for-réigiúnacha oiriúnaithe atá bunaithe ar riachtanais aitheanta ar leibhéal fo-réigiúnach. Déanfar Straitéisí Forbartha Áitiúla (LDS) a fhorbairt ar bhonn anailís chuimsitheach ar riachtanais forbartha agus acmhainneacht na gceantar fo-réigiúnach agus beidh breac-chuntas mionsonraithe iontu ar an gcaoi a dtabharfar aghaidh ar na riachtanais trí úsáid a bhaint as maoiniú CETFT. Is i bhfoirm cúnamh deontais a bheidh an tacaíocht a chuirfear ar fáil chun aidhmeanna agus cuspóirí an LDS a bhaint amach. Is iad na Grúpaí Gníomhaíochta Áitiúla (LAG) agus gníomhaithe áitiúla eile, go háirithe grúpaí pobail agus infheisteoirí príobháideacha san áireamh, a bheidh ina dtairbhíthe. Beidh córais mhionsonraithe teorann i bhfeidhm chun forluí agus maoiniú dúbailte a sheachaint. Eiseofar treoir oibríochta chuig na LAGanna ina leagfar amach na gníomhaíochtaí nach bhfuil incháilithe chun a chinntiú nach dtarlóidh aon mhaoiniú dúbailte. Tabharfar breac-chuntas mionsonraithe ar na córais a chuirfear i bhfeidhm i rialacha oibriúcháin LEADER agus déanfar monatóireacht iomlán ar thionscadail chun comhlíonadh na gceanglas rialála ábhartha a chinntiú. Is é an aidhm deiridh ná aghaidh a thabhairt ar riachtanais an limistéir fo-réigiúnacha agus atá comhlántach le próisis forbartha eile ar an leibhéal fo-réigiúnach, réigiúnach, náisiúnta agus Eorpach.

Comhlántacht/comhchuibheas le cistí eile de chuid an Aontais atá gníomhach i limistéir thuaithe amhail Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE), Ciste Sóisialta na hEorpa (CSE), an Ciste um Idirbhliain Díreach (JTF), an Plean Náisiúnta Téarnaimh agus Athléimneachta (RRP) agus luíonn an Ciste Eorpach Muirí agus Iascaigh (EMFAF) le rannchuidiú LEADER thar raon cuspóirí téamacha, lena n-áirítear:

- tacú le forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe.

• tacaíocht d'fhorbairt Bailte agus Sráidbhailte Cliste.

• tacú leis an aistriú go geilleagar ísealcharbóin, bearta maolaithe agus oiriúnaithe don athrú aeráide a chur chun cinn.

Is é an dúshlán soiléir a chinntiú go gcuirfear na hidirghabhálacha a fhaigheann tacaíocht ó LEADER chun feidhme ar bhealach comhordaithe chun dúbailt maoinithe a sheachaint agus sineirgí a chruthú le cistí eile an AE agus chun úsáid chomhtháite na gcistí a áirithiú.

I measc samplaí comhlántachta tá:

- Tá tacaíocht CFRE don nuálaíocht, don digitiú, don chlaochlú eacnamaíoch agus do ghnólachtaí beaga agus meánmhéide ag teacht le Straitéis uileghabhálach Sráidbhailte Cliste LEADER.
- Féadfaidh JTF tacú le naisc fhéideartha le moil cianoibre a aithint/a fhorbairt. Chomh maith leis sin, trí acmhainní a chur ar fáil do ghnólachtaí/áiseanna pobail le haghaidh aistriú go geilleagar ísealcharbóin nó glangeilleagar carbóin.
- I measc na dtosaíochtaí RRP tá; an t-aistriú glas a chur chun cinn, athchóirithe agus claochlú digiteach a luathú agus a leathnú, chomh maith le téarnamh sóisialta agus eacnamaíoch agus cruthú post. D'fhéadfadh infheistíochtaí sa Chlár Gníomhaíochta um Scileanna Glasa, a bhfuil sé mar aidhm aige an t-aistriú glas a chur chun cinn agus tacú le gníomhaíocht ar son na haeráide, na bearta um Fhorbairt Acmhainne agus Oiriúnaithe don Athrú Aeráide in LEADER a chomhlánú.
- Comhlánóidh infheistíocht tríd an CFRE agus an CETFT cur chuige comhtháite maidir le spriocanna forbartha náisiúnta foriomlána - comhlánóidh an ceanglas go leithroinnfear acmhainní CFRE ar fhorbairt uirbeach chomhtháite an fócas ar fhorbairt tuaithe chomhtháite LEADER.
- Mar an gcéanna, tabharfaidh infheistíocht CSE i mbearta um chuimsiú sóisialta deis do thacaíocht chomhlántach a thiocfaidh chun cinn trí Straitéisí Forbartha Áitiúla in LEADER.
- I gcásanna áirithe, beidh tairbhíthe faoin CETFT i bpobail cois cósta a ndíreofar orthu freisin le tacaíocht EMFAF. I measc na sineirgí a d'fhéadfadh a bheith anseo tá comhordú gníomhaíochtaí idir Grúpaí Gníomhaíochta Áitiúla LEADER agus Grúpaí Gníomhaíochta Áitiúla Iascaigh.

An Coimisinéir um Aistriú ar bhonn Ceartais (JTF)

Féachann an tAistriú ar bhonn Ceartais le tacú leis an aistriú go geilleagar ísealcharbóin agus tacú le daoine aonair, le gnólachtaí nó leis an bpobal áitiúil. Tá an poitéinseal aige deiseanna eacnamaíocha a chruthú arna dtiomáint trí ghníomh ar son na haeráide agus cuspóirí cearta aistrithe na hÉireann á mbaint amach ag an am céanna. Tá an ciste seo á dhíriú i dtosach ar an gceantar Lár Tíre, arb é an Rialtas is measa atá buailte ag dúnadh gléasraí Bhord na Móna. Tacóidh an Ciste le tionscadail áitiúla a mbeidh fócas cothrom aistrithe acu i dtrí réimse: Tacaíochtaí Fostaíochta agus Fiontraíochta, Tacaíochtaí Oiliúna agus Tacaíochtaí Trasdulta Pobail.

Tá Plean Téarnaimh agus Athléimneachta Náisiúnta na hÉireann bunaithe ar fiche cúig thionscadal infheistíochta agus bearta athchóirithe a chuimsíonn trí réimse tosaíochta a thugann aghaidh ar an aistriú glas agus digiteach mar aon le téarnamh sóisialta agus eacnamaíoch agus cruthú post.

Gheobhaidh Éire €1,139 milliún san iomlán (i bpraghsanna 2018) i gCistí an Bheartais Chomhtháthaithe don chlárthréimhse 2021 – 2027, ar a mbeidh:

- €451 milliún do Chiste Sóisialta na hEorpa (CSE);
- €260 milliún le haghaidh Comhar Críche Eorpach (PEACE PLUS san áireamh);

agus · €77 milliún faoin gCiste um Idirbhliain Chóir (JTF).

Ina theannta sin, gheobhaidh Éire €84 milliún le haghaidh na gelár reatha in 2021 faoi REACT-EU (maoiniú breise chun cabhrú le téarnamh na hÉireann), le forlíonadh le leithdháileadh breise in 2022.

Horizon Eoraip

Is é Horizon Europe príomhchlár maoinithe an AE don taighde agus don nuálaíocht le buiséad €95.5 billiún (2021-2027). Téann sé i ngleic le hathrú aeráide, cuidíonn sé le Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na NA a bhaint amach agus treisíonn sé iomaíochas agus fás an AE. Éascaíonn an clár comhar agus neartaíonn sé tionchar an taighde agus na nuálaíochta maidir le beartais an AE a fhorbairt, a thacú agus a chur chun feidhme agus dul i ngleic le dúshláin dhomhanda. Tacaíonn sé le heolas agus teicneolaíochtaí den scoth a chruthú agus a scaipeadh ar bhealach níos fearr.

Cothaíonn agus tacaíonn RTBM le cur i bhfeidhm Chnuasach 6: Bia, Bithgheilleagar, Acmhainní Nádúrtha, Talmhaíocht agus Comhshaol, limistéar an Mhisin: Margadh Ithir don Eoraip agus na hIarrthóirí ar Chomhpháirtíochtaí Eorpacha sa bhraisle seo ar Thalmhaíocht Sonraí; Aistriú córais feirmeoireachta a luathú: saotharlanna maireachtála agra-éiceolaíochta agus bonneagair thaighde; Sláinte ainmhithe; Slándáil Uisce don Phláinéad (Water4All); Bithéagsúlacht a tharrtháil chun beatha ar Domhan a chosaint; Córais Bia Sábháilte agus Inbhuanaithe; agus Ciorclán bithbhunaithe na hEorpa. Cuirtear an tacaíocht seo ar fáil tríd an Toscaire Náisiúnta agus an Pointe Teagmhála Náisiúnta agus oifigigh na Rannóige Taighde faoi seach a ghníomhaíonn mar phointí teagmhála don limistéar Misin agus Comhpháirtíochtaí Eorpacha faoi seach. Feidhmíonn an Rannán Taighde sa Roinn Talmhaíochta agus Bia an tseirbhís Toscaire Náisiúnta agus Pointe Teagmhála Náisiúnta i gcomhordú leis na Toscairí Náisiúnta agus na Pointí Teagmhála go léir mar chuid den chur chuige náisiúnta faoin Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta agus Fiontraíocht Éireann. Tá gníomhaíochtaí Fís na hEorpa agus forbairtí Phlean Straitéiseach an CBT idirnasctha trí iarrachtaí Comhordaithe Náisiúnta ar an gCóras Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta. Tá comhlántachtaí iomadúla ann ach go háirithe cuireann ceann scríbe Chnuasach 6 ar rialachas nuálaíoch, breathnuithe comhshaoil agus réitigh dhigiteacha deiseanna suntasacha ar fáil chun tacú le Plean Straitéiseach CBT agus le cur chun feidhme a chuspóirí. Go háirithe d'fhéadfadh na topaicí a thairgtear sa cheann scríbe seo comhordú feabhsaithe agus cinnteoireacht chomhoibríoch a cheadú trí líonraí a fhorbairt a sholáthródh léargas, sonraí agus faisnéis a bheadh ar fáil go héasca ó fhoinsí éagsúla.

[NIVA4CAP](#) (Tionscadal Fís 2020): Breathnaítear i dtionscadal NIVA4CAP chun tacú le nuachóiriú an Chomhbheartais Talmhaíochta (CBT) agus conas a spreagfaidh an CBT agus conas a bhainfidh sé leas as digitiú leanúnach na hearnála talmhaíochta. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal an t-ualach riaracháin a laghdú agus an digitiú a mhéadú chun inbhuanaitheacht agus iomaíochas a fheabhsú. Scrúdaíonn an tionscadal feidhmiú chlár satailíte Copernicus agus úsáid sonraí Breathnadóireachta na Cruinne don talmhaíocht. Tá forbairt déanta ag Éirinn, trí rannpháirtíocht na Roinne sa tionscadal le IT Phort Láirge agus Teagasc [Feidhmchlár AgriSnap](#) (féach [físeán oiliúna](#)) a cheadaíonn d'fheirmeoirí na hÉireann grianghraif geochlibeála a úsáid chun a gcuid léarscáileanna LPIS a nuashonrú agus lena n-úsáid i scéimeanna agra-chomhshaoil a bhaineann le CBT.

AGRICHEMHEY (Tionscadal Fís 2020): Féachfaidh AgriChemWhey le bithscagadh den chéad chineál ar scála tionsclaíoch a thógáil a thógfaidh seachtháirgí ón tionscal próiseála déiríochta – barraíocht tréscailteachta meidhg (WP) agus tréscailteacht meadhg delactosed (DLP) – agus a thiontú ina gcostas. aigéad lachtaigh iomaíoch, inbhuanaithe. Is féidir an t-aigéad lachtaigh seo a úsáid ar a sheal chun táirgí bithbhunaithe breisluacha a dhéanamh do mhargaí domhanda atá ag fás, lena n-áirítear plaistigh inbhithmhille, leasachán bithbhunaithe agus mianraí eile. Féachfaidh an tionscadal Suaitheanta seo le hinmharthanacht theicniúil-eacnamaíoch na teicneolaíochta nuálaíoch bithscaglainne WP/DLP-go-aigéad lachtaigh a chruthú agus soláthróidh sé deis don tionscal déiríochta agus don tsochaí níos leithne araon éifeachtúlacht acmhainní níos fearr a bhaint amach – níos lú dramhaíola bia, níos mó táirgí ón ábhar tosaigh céanna (bainne), agus comhtháthú táirgeadh bia agus ábhar neamhbhia.

An Chomhpháirtíocht ar Chórais Bia Inbhuanaithe do Dhaoine, don Phláinéad agus don Aeráid

Tá an Roinn i mbun raon comhpháirtíochtaí Horizon Europe a fhorbairt maidir le: trasdul na gcóras feirmeoireachta a luathú: saotharlanna maireachtála agra-éiceolaíochta agus bonneagair thaighde; Sláinte ainmhithe; Talmhaíocht sonraí; an bhithéagsúlacht a tharrtháil chun beatha ar Domhan a chosaint; Córais Bia Sábháilte agus Inbhuanaithe; Slándáil Uisce don Phláinéad; agus Ciorclán bithbhunaithe na hEorpa. Den chuid is mó, tá na comhpháirtíochtaí ag céim tearcfhorbartha. Tá sé mar aidhm ag Éirinn infheistíocht a dhéanamh i gcomhpháirtíochtaí AE, ag brath ar a bhforbairt chomhleanúnach, ag baint úsáide as maoiniú státchiste náisiúnta arna leithdháileadh trí bhuiséad Taighde Iomaíoch na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara. In am trátha, déanfar measúnú ar conas a d'fhéadfadh na haschuir ón gcomhpháirtíocht eolas a thabhairt do bhearta éagsúla CAP AKIS amhail CPD do Chomhairleoirí, Aistriú Eolais, an Mol Nuálaíochta agus deiseanna Comhoibrithe.

Sheol an Rialtas Straitéis Fís Bia 2030 na hÉireann faoi cheannas na bpáirtithe leasmhara i samhradh 2021. Is í an fhís lárnach atá aici ná go mbeidh Éire ina “Cheannaire Domhanda i gCórais Bhia Inbhuanaithe”. Ba cheart go gcuirfeadh sé seo buntáistí suntasacha ar fáil d’earnáil agraibhia na hÉireann féin, do shochaí agus don chomhshaol in Éirinn. Trí chur chuige córas bia comhtháite a ghlacadh, féachfaidh Éire le bheith ina ceannaire domhanda nuálaíochta do chórais bia agus talmhaíochta inbhuanaithe, ag táirgeadh bia sábháilte, cothaitheach agus ardluach a bhfuil blas iontach air, agus ag an am céanna ár n-acmhainní nádúrtha agus cultúrtha a chosaint agus a fheabhsú agus a rannchuidíonn. do phobail bheoga tuaithe agus chósta agus don gheilleagar náisiúnta.

Soláthróidh an Straitéis creat beartais comhleanúnach d’Éirinn chun rannchuidiú tábhachtach a dhéanamh leis an bplé idirnáisiúnta a bheidh ar siúl ar chórais bia sna blianta atá le teacht, agus go háirithe Cruinniú Mullaigh Chórais Bhia na NA (FSS). Tá an straitéis ag teacht go han-mhaith le naoi sainchuspóir an CBT. Is léir go bhfuil sineirgí idir an CBT agus an Straitéis Agraibhia.

I gcomhréir le Fís fhadtéarmach an Choimisiúin do limistéir thuaithe an AE, féadfaidh idirghabháil LEADER an CBT SP, mar aon le comhordú cistí eile de chuid an AE, a bheith ina príomhspreagadh chun aghaidh a thabhairt ar na dúshlán agus na hábhair inní a sainaithníodh i gceantair thuaithe. Is féidir é sin a bhaint amach trí thógáil ar na deiseanna atá ag teacht chun cinn chun aistriú a dhéanamh chuig Eoraip níos glaise mar atá leagtha amach sa Margadh Glas Eorpach, chomh maith le tacú le tionscnaimh sna ceithre réimse gníomhaíochta a chuirfidh chun cinn forbairt tuaithe atá inbhuanaithe, comhtháite agus comhtháite.

D’fhonn a chinntiú go dtabharfar aghaidh ar na riachtanais go léir a bhfuil cuntas orthu sa mheasúnú riachtanas, d’ullmhaigh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) doiciméad dar teideal ‘Tacaíochtaí Lasmuigh den CBT’, a d’aithin tionscadail, tionscnaimh taighde, agus ionstraimí beartais atá ann cheana. Iasmuigh den CSP a chuidíonn le dul i ngleic le gach ceann de na riachtanais atá sa CSP. Liostaíonn Cuid 2.1 de CSP na hÉireann na riachtanais go léir a dtugann an CSP aghaidh orthu nó nach dtugann an CSP aghaidh orthu. Chuir an doiciméad ‘Tacaíochtaí Lasmuigh den CBT’ liosta neamh-uileghabhálach ach cuimsitheach ar fáil de bhearta a úsáideadh chun an roinn seo a líonadh.

Soláthraíonn Plean Straitéiseach CBT forbhreathnú soiléir ar an deighilt, comhlántacht, sineirgí agus comhordú idir Plean Straitéiseach CBT agus idirghabhálacha eile arna gcistiú ag cistí eile de chuid an Aontais atá gníomhach i limistéir thuaithe agus/nó a thugann aghaidh ar thairbhíthe, gníomhaithe agus/nó réimsí oibre comhchosúla. I gcás ina bhfuil forluí féideartha ann, mar shampla maoiniú dúbailte, tugtar aghaidh orthu sin go leordhóthanach trí na meicníochtaí comhordaithe agus teorannaithe atá molta thuas.

4.6.1 Cur síos ar an ionstraim airgeadais

Neamhbhainteach

4.7 Eilimintí coitianta do chineálacha idirghabhálacha Forbartha Tuaithe

4.7.1 Liosta infheistíochtaí neamh-incháilithe

- Infheistíochtaí i mbonneagar ar mhórscaála mar a chinnfidh na Ballstáit i bPlean Straitéiseach CBT, nach cuid de na straitéisí forbartha áitiúla faoi stiúir an phobail iad a leagtar amach in Airteagal 32 de Rialachán (AE) 2021/1060, seachas leathanbhanda agus cosaint ar thuilte nó ar an gcósta. gníomhaíochtaí coisctheacha atá dírithe ar iarmhairtí tubaistí nádúrtha dóchúlá, teagmhais dhíobhálacha aeráide nó teagmhais thubaisteacha a laghdú, amhail gléasra nó trealamh tochairte (ollscartairí, tochairte, etc.)
- Gléasra nó trealamh tógála (craenacha, rollóirí bóthair, measctóir stroighne srl)
- Talamh a cheannach ar mhéid níos mó ná 10 % den chaiteachas incháilithe iomlán le haghaidh na hoibríochta lena mbaineann, cé is moite de cheannach talún le haghaidh caomhnú an chomhshaoil agus caomhnú ithreach atá ar mhórán carbóin nó talamh arna cheannach ag feirmeoirí óga trí ionstraimí airgeadais a úsáid; i gcás ionstraimí airgeadais, beidh feidhm ag an uasteorainn sin maidir leis an gcaiteachas poiblí incháilithe a íoctar leis an bhfaighteoir deiridh, nó, i gcás ráthaíochtaí, le méid na hiasachta foluiteach; Airt 73. 3 (c)
- Tailte a léasú
- Ceannach teidlíochtaí fócaíochta; Teidlíochtaí a cheannach nó a léasú Airteagal 73 . 3 (b)
- Ceannach ainmhithe, plandaí bliantúla agus a bplandú chun críche seachas (i) acmhainneacht talmhaíochta nó foraoiseachta a athbhunú tar éis tubaiste nádúrtha, teagmhais dhíobhálacha aeráide nó teagmhais thubaisteach, (ii) beostoc a chosaint ar chreachadóirí móra nó á úsáid san fhoraoiseacht in ionad innealra, (iii) póirthe i mbaol a thógáil mar a shainmhínítear in Airteagal 2(24) de Rialachán (AE) Uimh. 2016/1012 faoi na gealltanais dá dtagraítear in Airteagal 70 nó (iv) cineálacha plandaí atá faoi bhagairt ó chreimeadh géiniteach a chaomhnú faoi na gealltanais dá dtagraítear in Airteagal 70; 70; Airt 73. 3 (d)
- ráta úis ar fhiach, ach amháin i ndáil le deontais a thugtar i bhfoirm fóirdheontas ráta úis nó fóirdheontas táille ráthaíochta; Airt 73. 3 (e)
- Córais uisciúcháin allamuigh
- Cóiríocht Chónaithe Intíre a Cheannach
- Foirgintí nó trealamh neamhthalmhaíochta a cheannach

Nóta: Níl Éire ag maoiniú infheistíochtaí i bhforaoisiú faoi Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta.

4.7.2 Sainmhíniú ar cheantar tuaithe agus infheidhmeacht

Tá céatadán i bhfad níos airde dá críoch agus dá daonra ag Éirinn ina gcónaí i gceantair thuaithe i gcomparáid le meán an AE27. Deimhnítear tábhacht na gceantar tuaithe in Éirinn i sonraí foilsithe an

Choimisiúin. Mar sin féin, toisc nach bhfuil aon sainmhíniú comhaontaithe amháin ar 'tuaithe' mar choincheap, úsáideann comhlachtaí éagsúla sainmhínithe éagsúla.

Tugann Ár dTodhchaí Tuaithe (2021-2025), beartas forbartha tuaithe na hÉireann aird air seo agus leagann sé béim ar an ngá atá le cur chuige solúbtha chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais na gceantar tuaithe éagsúla ar bhealach bríoch. Aithníonn an polasaí an réaltacht go bhfuil go leor bailte meánmhéide agus mór-bhailte intreach chun pobail tuaithe inmharthana a chothú agus ag an am céanna go bhfuil idirspiléachas acu lena gcúlchríocha tuaithe.

Shainigh an Coimisiún um Fhorbairt Eacnamaíoch na gCeantar Tuaithe (CEDRA) tuath na hÉireann mar 'gach limistéar atá suite lasmuigh de theorainneacha riaracháin na gcúig chathair is mó' – mar sin baineadh úsáid as an téarma 'ceantair thuaithe' chun tuath oscailte, chomh maith le bailte meánacha agus móra a chuimsiú. Tá an sainmhíniú seo ag teacht le ceanglas Ár dTodhchaí Tuaithe maidir le cur chuige iomlánaíoch agus bunaithe ar áit a ghlacadh i leith fhorbairt na tuaithe.

4.7.3 Eilimintí breise is coiteann d'idirghabhálacha Earnála, d'idirghabhálacha forbartha tuaithe, nó atá coiteann d'idirghabhálacha Forbartha Earnála agus Tuaithe araon

Foirceannadh nó coigeartú limistéar na ngealltanais

Féadfaidh an RTBM a údarú go bhfoirceannfar gealltanais arna thacú faoi Airteagal 70 de Rialachán 2021/2115 nó go ndéanfar a limistéar a choigeartú roimh a ghnáthdháta deiridh gan pionós nó aisíocaíocht iomlán an mhaoinithe a íocadh cheana, le linn a tréimhse oibríochta, faoi imthosca teoranta áirithe mar a leanas:

- (i) Glacann an tairbhí le gealltanais nua a mheastar a bheith ina thairbhí comhionann nó níos airde don chomhshaol agus/nó don aeráid, agus
- (ii) Tá an gealltanais atá ann cheana tugtha chun críche ar feadh íostréimhse iomchuí, agus
- (iii) Tá an gealltanais nua atá beartaithe mar chuid de Chlár Náisiúnta Foraoiseachta na hÉireann atá ceadaithe ag an AE.

Scéimeanna cabhrach agus gníomhaíochtaí a thagann lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE:

Maidir le scéimeanna cabhrach agus gníomhaíochtaí a thagann lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE, ní dheonófar aon chabhair do ghnóthais atá i gcruachás, mar a shainmhínítear iad sna rialacha ábhartha maidir le Státchabhair, nó do ghnóthais nach bhfuil aisíocaíocht déanta fós acu ar chabhair a dearbhaíodh a bheith neamhdhleathach agus nach bhfuil ag luí leis an gcómhargadh. trí chinneadh ón gCoimisiún, mura bhforáiltear a mhalairt leis na rialacha ábhartha maidir le Státchabhair.

4.7.4 Ráta(i) ranníocaíochta a bhaineann le hidirghabhálacha Forbartha Tuaithe

Ráta(i) ranníocaíochta náisiúnta

Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
155(2)(c) - Luathscor		20.00%	43.00%
91(2)(a) - Réigiúin bheagfhorbartha		20.00%	85.00%
91(2)(b) - Na réigiúin is forimeallaí agus sna hoileáin Aeigéacha bheaga		20.00%	80.00%
91(2)(c) - Réigiúin trasdula de réir bhrí Airteagal 108(2), an chéad fhomhír, pointe (b), de Rialachán (AE) 2021/1060		20.00%	60.00%
91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%
91(3)(a) - Íocaíochtaí i leith srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar faoi Airteagal 71;		20.00%	65.00%
91(3)(b) - Íocaíochtaí faoi Airteagal 70, íocaíochtaí faoi Airteagal 72, tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla dá dtagraítear in Airteagal 73, tacaíocht do thionscadail ghrúpaí oibriúcháin CEN faoi Airteagal 77(1), pointe (a), agus LEADER faoi Airteagal 77(1), pointe (b)		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 70 - Íocaíochtaí faoi Airteagal 70		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 72 - Íocaíochtaí faoi Airteagal 72		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 73 - Tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla dá dtagraítear in Airteagal 73		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 77(1)(a) - Tacaíocht don Chomhpháirtíocht Eorpach um Nuálaíocht faoi Airteagal 77(1), pointe (a)		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 77(1)(b) - LEADER faoi Airteagal 77(1), pointe (b)	43.30%	20.00%	80.00%
91(3)(c) - Oibríochtaí a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistríodh chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 70 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 70, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 71 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 71, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 72 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 72, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 73-74 - Oibríochtaí, faoi Airteagail 73-74, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagail 17 agus 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 75 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 75, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 76 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 76, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 77 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 77, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%
91(3)(c) - 78 - Oibríochtaí, faoi Airteagal 78, a fhaigheann maoiniú ó chistí a aistrítear chuig CETFT i gcomhréir le hAirteagal 17 agus le hAirteagal 103		20.00%	100.00%

Ráta(í) ranníocaíochta réigiúnacha

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
---------	-----	--------------------	------------	------------

5 Íocaíochtaí díreacha, idirghabhálacha forbartha earnála agus tuaithe sonraithe sa straitéis

na Struchtúr Stairiúla	Foirm na hIdirghabhála	Cineál na hIdirghabhála	Cód na hIdirghabhála (MS) - Ainm	Comhtháscaire Aschuir	Ghin. Athnuachan	Env.	Is córas lacáiste é	LEADER
EAGF	Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte	BISS(21)	51BISS - BISS	0.4				
EAGF	Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte	CRISS(29)	51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht	0.7				
EAGF	Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte	CIS- YF(30)	51CISYF - Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga	0.6				
EAGF	Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte	Éicea-scéim(31) / Art. 31(7)(b) - Íocaíocht chúiteach	51ECO - Éicea-Scéim	0.8				
EAGF	Íocaíochtaí Díreacha Cúpláilte	CIS(32)	51VCS - Cúnamh Próitéine	0.10				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	INVRE(47(1)(a))	52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ADVI1(47(1)(b))	52FVPO02 - Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnamh Teicniúil	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRAINCO(47(1)(c))	52FVPO03 - Oilíúint; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtais	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ORGAN(47(1)(d))	52FVPO04 - Táirgeadh Orgánach nó Comhtháite	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRANS(47(1)(e))	52FVPO05 - Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	PROMO(47(1)(f))	52FVPO06 - Cur Chun Cinn, Cumarsáid agus Margaíocht	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	QUAL(47(1)(g))	52FVPO07 - Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	TRACE(47(1)(h))	52FVPO08 - Cur chun feidhme córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin	0.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	CLIMA(47(1)(i))	52FVPO09 - Maolú athrú aeráide	0.35				

EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	SETUP(47(2)(a))	52FVPO10 - Cistí Frithpháirteacha	O.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	ORCHA(47(2)(d))	52FVPO11 - Úlloird a Athphlandú	O.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	WITHD(47(2)(f))	52FVPO12 - Dáileadh In Aisce	O.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	Ionsaí (47(2)(i))	52FVPO13 - Árachas Buainte agus Táirgeachta	O.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	COACH(47(2)(j))	52FVPO14 - Oiliúint le haghaidh Bainistiú Riosca	O.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	3COUN(47(2)(k))	52FVPO15 - Ceanglais fíteashláintíochta agus sláintíochta	O.35				
EAGF	Earnálach - Torthaí agus Glasraí	COMM(47(2)(l))	52FVPO16 - Gníomhartha Cumarsáide	O.35				
EAGF	Earnálach - táirgí beachadóireachta	COOPAPI(55(1)(e))	52API – Idirghabháil Earnálach d’Earnáil na Beachadóireachta	O.37				
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair	O.14	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53AECMGEN - AECM Ginearálta	O.14	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53DBWS- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta	O.14	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53GR - Acmhainní Géiniteacha AECM	O.19	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	O.17	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53SCEP- Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil	O.14	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53SIM - Beart Corpraithe Tuí	O.14	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ENVCLIM(70)	53SIP - Scéim Feabhsúcháin Caorach	O.18	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	ANC(71)	53ANC - ANC	O.12	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	INVEST(73-74)	53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil	O.21	Níl	Tá	Níl	Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	INVEST(73-74)	53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm	O.20	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	COOP(77)	53AECMCP77 - Beart Comhoibríthe AECM - Airteagal 77	O.32	Níl	Níl		Níl

CETFT	Forbairt Thuaithe	COOP(77)	53CFG - Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach	O.30	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	COOP(77)	53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha	O.1	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	COOP(77)	53ESSPO – Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	O.28	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	COOP(77)	53LEADER - LEADER	O.31	Níl	Níl		Tá
CETFT	Forbairt Thuaithe	KNOW(78)	53AECMTR - Oiliúint chun Beart Agra-Chomhshaoil-Aeráide a Chur chun Feidhme	O.33	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	KNOW(78)	53CPDA - FGL Do Chomhairleoirí	O.33	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	KNOW(78)	53KT- Clár um Aistriú Eolais	O.33	Níl	Níl		Níl
CETFT	Forbairt Thuaithe	KNOW(78)	53SCT – Oiliúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur chun Feidhme	O.33	Níl	Níl		Níl

5.1 Idirghabhálacha Íocaíochta Díreacha

BISS(21) - Tacaíocht bhunúsach ioncaim don inbhuanaitheacht

51BISS - BISS

Cód Idirghabhála (MS)	51BISS
Ainm Idirghabhála	BISS
Cineál na hIdirghabhála	BISS(21) - Tacaíocht bhunúsach ioncaim don inbhuanaitheacht
Comhtháscaire Aschuir	O.4. Líon na heicteár a bhaineann tairbhe as tacaíocht ioncaim bhunúsach

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.4 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta
R.6 Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)
R.7 Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá an idirghabháil seo deartha chun tacaíocht dhíreach ioncaim a sholáthar d'fheirmeoirí na hÉireann chun tacú lena n-inbhuanaitheacht agus a n-inmharthanacht leanúnach. Trí thacú le hioncam feirme inmharthana, tacaíonn an idirghabháil seo le feirmeoirí leanúint de sholáthar slán bia. Is léir ó shonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc an ról ríthábhachtach atá ag íocaíochtaí díreacha i dtacú le hioncam agus athléimneacht feirme inmharthana. Mar shampla, léiríonn Suirbhé Náisiúnta Feirme 2019 gurb iad íocaíochtaí díreacha, ar an meán, 78% d'ioncam Feirme Teaghlaigh. Ar an gcaoi chéanna, sainiúitear san anailís SWOT leibhéil - ioncaim ísle san earnáil agrairbhia i gcomparáid le hearnálacha eile den
--

gheilleagar mar laige agus leagann sí béim ar ról na n-íocaíochtaí díreacha i dtacú le hinmharthanacht. Cuirtear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí a thugann faoi ghníomhaíocht talmhaíochta bunaithe ar na sainmhínte atá leagtha amach i Roinn 4.1 den Phlean Straitéiseach seo.

tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta shonracha a shainiú i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí, leis an réimse agus, nuair is infheidhme, le hoibleagáidí ábhartha eile

Tairbhíthe Incháilithe : 127,000 Feirmeoir Gníomhach

Chun tacaíocht a fháil faoi BISS, ní mór do thairbhíthe incháilithe:

- iarratas BISS a chur isteach gach bliain tríd an gcóras iarratais ar líne, ag dearbhú go bhfuil a dtalamh feirme suite laistigh de dhlínse na hÉireann;
- na híosccheanglais a chomhlíonadh chun íocaíocht dhíreach a fháil de réir Airteagal 18 den Rialachán CSP. Maidir leis seo, ní dheonaítear tacaíocht faoi BISS do mhéideanna níos ísle ná €100;
- an sainmhíniú ar “feirmeoir gníomhach” a chomhlíonadh
- teidlíocht íocaíochta BISS a bheith aige do gach heicteár incháilithe a éilítear.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainiú

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5)

N/B

7 Raon agus méideanna na tacaíochta

Cur Síos

Tá an tacaíocht bunaithe ar theidlíochtaí íocaíochta i gcomhréir le hAirteagail 23 go 27 de Rialachán CSP. Leithdháiltear tacaíocht bunaithe ar mhéid an ghabháilais (líon na heicteár incháilithe) agus líon agus luach na dteidlíochtaí a choinnítear. Maidir le cóineasú luach na dteidlíochtaí íocaíochta, beidh luach 85% ar a laghad ag gach teidlíocht íocaíochta den mheánmhéid aonaid pleanáilte .i. 85% de €158.68 mar a léirítear thíos faoi 2026 (€134.88).

Tá údar maith leis na híosmhéideanna beartaithe, meánmhéideanna agus uasta aonaid ar bhonn na ndúshlán eacnamaíoch agus ioncaim mar atá leagtha amach thuas agus san Anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas. Ina theannta sin, ba cheart a thabhairt faoi deara gurbh é an meánioncam talmhaíochta fiontraíochta in Éirinn ná 39.2% den mheánioncam náisiúnta in 2019 (bunaithe ar €/uair an chloig oibríthe). Is é an meánmhéid aonaid pleanáilte faoin idirghabháil seo ná €158.68 in aghaidh na hÍocaíochta in aghaidh na teidlíochta gníomhachtaithe. Dá nglacfaí le líon na dTeidlíochtaí Íocaíochta gníomhachtaithe a bhfuiltear ag súil leo mar 4,407,042 ag meánmhéid pleanáilte aonaid de €158.68, bheadh leithdháileadh airgeadais bliantúil de €693,439,838 ann, agus leithdháileadh 35 milliún ar an gCúlchiste Náisiúnta go Bliantúil.

Úsáidtear an leithdháileadh bliantúil seo don Chúlchiste Náisiúnta chun leithdháiltí Teidlíochtaí Íocaíochta nua agus breisithe do Theidlíocht Íocaíochta ar luach níos ísle atá ann cheana féin a mhaoiniú. Féadfar ráta íocaíochta níos ísle, síos go dtí an t-íosmhéid aonaid de €126.94 in aghaidh na teidlíochta gníomhachtaithe, a úsáid i mblianta, i gcás inar gá sin, chun barrachas ar na leithdháiltí airgeadais le haghaidh cineálacha idirghabhálacha a chosc i bhfoirm íocaíochtaí díreacha dá dtagraítear in Airteagal 85. Féadfar ráta íocaíochta níos airde, suas go dtí an t-uasmhéid aonaid de €190.42 in aghaidh na teidlíochta gníomhachtaithe, a úsáid i mblianta, nuair is gá, chun cistí neamhchaite a sheachaint. Ní athródh aon imeacht ón meánmhéid aonaid atá beartaithe, le raon na n-íosmhéideanna agus na n-uasmhéideanna aonaid na luachanna teidlíochta aonair, de réir an tríú fomhír d'Airteagal 101. Mar thoradh air sin, tá na méideanna aonaid pleanáilte agus an leithdháileadh airgeadais tascach oiriúnach chun an t-aschur pleanáilte de 4,407,042 heicteár a bhaint amach a bhaineann leas as Tacaíocht Bhun-Íoncaim.

8 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála

An Íocaíocht d'fheirmeoirí beaga í an idirghabháil BIS seo? (Airt. 28)

Tá Níl

Cén cineál tacaíochta a úsáideann tú Íocaíochtaí d'fheirmeoirí beaga? (Airt. 28)

Cnapshuim(eanna) Íocaíocht(í) in aghaidh an heicteáir

Cad é an t-uasmhéid le haghaidh na nÍocaíochtaí d'fheirmeoirí beaga? (Airt. 28)

An bhfuil aon trácht nó míniú eile agat ar na hÍocaíochtaí d'fheirmeoirí beaga?

--

Comhlíonadh 9 WTO

Bosca Glas

Mír 6 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

<i>Cinntíonn Dearadh Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte de réir cheanglais Rialachán CBT CBT go gcomhlíontar na critéir ábhartha in Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht (Bosca Glas)</i>
---

11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
53BISS01 - Meánmhéid phleanáilte aonaid in aghaidh na teidlíochta	Meán		R.4, R.6, R.7

Míniú agus Fírinniú (lena n-áirítear an tsolúbthacht)

53BISS01 - Meánmhéid phleanáilte aonaid in aghaidh na teidlíochta

Úsáidtear meánmhéid aonaid don idirghabháil seo, mar gheall ar nádúr na hidirghabhála ie teidlíochtaí íocaíochta, ní féidir méideanna aonaid aonfhoirmeacha a ríomhchlárú.

Ar an meán, b'ionann an íocaíocht dhíreach iomlán (lena n-áirítear go leor íocaíochtaí díreacha, scéimeanna forbartha tuaithe agus scéimeanna eile maoinithe go náisiúnta) a fuarthas in aghaidh na feirme in 2020 agus €17,842. Ba chóir a thabhairt faoi deara gurbh ionann Íocaíochtaí Díreacha Cholún 1 agus idir 53% - 80% de na híocaíochtaí go léir in 2020, ag brath ar an gcóras feirmeoireachta a bhí i gceist (circa. €9,500-€14,000). Beidh an Mheáníocaíocht dhíreach d'fheirmeoir in Éirinn ó 2023 ar aghaidh, bunaithe ar mheánmhéid an ghabháiltais agus incháilitheacht faoi BISS, Éicea-Scéim agus CISS, thart ar €8,500. Léiríonn na sonraí go léiríonn ioncam margaidh (sula gcuirtear íocaíochtaí díreacha san áireamh) go bhfuil feirmeoirí ag brath go mór ar thacaíocht airgeadais, toisc go dtugann íocaíocht dhíreach 70% d'Ioncam Feirme Teaghlaigh (Suirbhé Náisiúnta Feirme, 2020). Tá éagsúlacht mhór idir an figiúr iarbhir agus an ranníocaíocht iomlán don FFI trasna córais feirmeoireachta. Léiríonn na sonraí go bhfuil ioncam margaidh níos lú ná nialas ar fheirmeacha Stoic Thirim, rud a thugann le fios nach ndéanann na feirmeacha seo, ar an meán, brabús ó tháirgeadh agus go mbraitheann siad go mór ar thacaíocht airgeadais. Ina theannta sin, ba cheart a thabhairt faoi deara nach raibh an meánioncam talmhaíochta fiontraíochta in Éirinn ach 39.2% den mheánioncam náisiúnta in 2019 (bunaithe ar €/uair an chloig oibrithe). Tá an tsuim aonaid atá beartaithe do BISS (€158.68) bunaithe ar líon na dTeidlíochtaí Íocaíochta (4,407,042) agus tá an leithdháileadh airgeadais bliantúil do BISS (€693,439,838 le leithdháileadh de €35,000,000 leithdháilte ar an gCúlchiste Náisiúnta) oiriúnach mar go bhfuil na riachtanais ioncaim cuí. substaintiúil .i. tá íocaíochtaí díreacha 53%-80% de na híocaíochtaí ar fad, cuireann gach íocaíocht 70% den Ioncam Feirme Teaghlaigh agus tá ioncam talmhaíochta níos lú ná 40% den mheánioncam náisiúnta in Éirinn.

12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
53BISS01 - Meánmhéid phleanáilte aonaid in aghaidh na teidlíochta	Méid an aonaid phleanáilte	158.68	158.68	158.68	158.68	158.68	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	126.94	126.94	126.94	126.94	126.94	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	190.42	190.42	190.42	190.42	190.42	
	O.4 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
IOMLÁN	O.4 (aonad: Heicteáir)	4,407,042.00	4,407,042.00	4,407,042.00	4,407,042.00	4,407,042.00	22,035,210.00

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	3,642,474,190.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						

CRISS(29) - Tacaíocht ioncaim athdháilte chomhlántach don inbhuanaitheacht

51CRISS- Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach don Inbhuanaitheacht

Cód Idirghabhála (MS)	51CRISS
Ainm Idirghabhála	Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach um Inbhuanaitheacht
Cineál na hIdirghabhála	CRISS(29) - Tacaíocht ioncaim athdháilte chomhlántach don inbhuanaitheacht
Comhtháscaire Aschuir	O.7. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim athdháilte comhlántach

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.4 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta
R.6 Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)
R.7 Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Leagtar amach san anailís SWOT gur foinse luachmhar tacaíochta ioncaim iad Íocaíochtaí Díreacha do gach feirmeoir ar fud na hearnála agraibhia; agus tugann sé dá haire go bhfuil tábhacht ar leith ag baint leis na híocaíochtaí sin d'fheirmeacha beaga agus meánmhéide. In éagmais deiseanna fostaíochta lasmuigh den fheirm, bheadh 63% de na teaghlaigh feirme i sampla Teagasc NFS agus níos mó ná 80% d'fheirmeacha beaga leochaileach ó thaobh an gheilleagair de. Gan tacaíocht dhíreach, d'fhéadfadh sé nach mbeadh na feirmeacha beaga meánmhéide seo inmharthana agus d'fhéadfadh sé go gcaithfí talamh talmhaíochta a thréigean, rud a dhéanadh dochar do gheilleagar na tuaithe agus d'inmharthanacht na hearnála agraibhia amach anseo.
--

Tá an idirghabháil seo deartha chun a áirithiú go ndéanfar íocaíochtaí díreacha a athdháileadh ó ghabháiltais níos mó go sealúchais níos lú go dtí sealúchais mheánmhéide trí thacaíocht ioncaim athdháilte a sholáthar i bhfoirm íocaíochta díchúpláilte bliantúla in aghaidh an heicteáir incháilithe le feirmeoirí atá i dteideal íocaíochta faoin mbuntacaíocht ioncaim. dá dtagraítear in Airteagal 21 den Dréacht-Rialachán CSP.

Cuirtear tacaíocht ar fáil in aghaidh an heicteáir suas le 30 heicteár ar a mhéad, i gcomhréir le hAirteagal 29 den Rialachán CSP. Ní mór do na Ballstáit uaslíon heicteár a shocrú in aghaidh an fheirmeora a n-íocfar an tacaíocht ioncaim athdháilte ina leith. Tar éis samháltú fairsing a dhéanamh ar pharaiméadair éagsúla, socraíodh gurbh é 30 heicteár an raon heicteár ab fhearr a rachadh chun sochair d'fhorhóir na bhfeirmeoirí. Bhainfeadh thart ar 75% d'fheirmeoirí tairbhe airgeadais as cuimsiú CISS ag 30 heicteár.

tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta shonracha a shainiú i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí, leis an réimse agus, nuair is infheidhme, le hoibleagáidí ábhartha eile

Ceanglaítear ar thairbhíthe incháilithe:
an sainmhíniú ar “feirmeoir gníomhach” a chomhlíonadh

iarratas BISS a chur isteach gach bliain tríd an gcóras iarratais ar líne, ag dearbhú go bhfuil a dtalamh feirme suite laistigh de dhlínse na hÉireann;

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainiú

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Raon agus méideanna na tacaíochta

Cur Síos

Is é an meánmhéid aonaid pleanáilte faoin idirghabháil seo ná €43.14 in aghaidh an Íocaíochta in aghaidh an heicteáir. Is iad na méideanna aonaid íosta agus uasta don idirghabháil ná €40.98 agus €45.29 in aghaidh an heicteáir, suas go dtí uasmhéid de 30 heicteár faoi seach. Tá údar leis na meánmhéideanna pleanáilte, íosta agus uasta aonaid ar bhonn na ndúshlán eacnamaíoch agus ioncaim mar atá leagtha amach thuas agus san Anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas d'fheirmeoirí beaga agus meánmhéide.

Gheobhaidh feirmeacha meánmhéide tacaíocht in aghaidh an heicteáir do gach heicteár incháilithe .i. má tá méid a bhfeirmeacha níos lú ná 30 heicteár. Ina theannta sin, gheobhaidh feirmeoirí a bhfuil níos mó ná 30 heicteár acu tacaíocht don chéad 30 heicteár amháin. In 2019, bhí méid feirme níos lú ná 30 heicteár ag thart ar 67,000 feirm agus tá 55,000 feirm eile incháilithe le haghaidh tacaíochta ar a gcéad 30 heicteár, a luaithe a bheidh feirmeoirí i dteideal íocaíochta faoin mbuntacaíocht ioncaim dá dtagraítear in Airteagal 21 den CSP. Rialachán. Bunaithe ar an eolas stairiúil seo maidir le méideanna feirme, táthar ag súil gur 2,750,000 heicteár líon na heicteár a bheartaítear a thacú. Dá nglacfaí leis an líon heicteár ionchais mar 2,750,000 ag meánmhéid pleanáilte aonaid de €43.14, bheadh leithdháileadh airgeadais bliantúil de €118,628,200 mar thoradh air.

Tugann taighde le fios nach bhfuil Éire ag tabhairt aghaidh ar an laghdú céanna ar fheirmeacha faoi bhun an mheáin agus atá ag go leor Ballstát eile (1). Tá thart ar 54% d'fheirmeoirí na hÉireann faoi bhun mheánmhéid na feirme de 36.02* heicteár, mar sin, laistigh d'aicmiú feirmeacha beaga agus meánmhéide. Mar sin féin, is minic a bhíonn na dúshlán a bhaineann le táirgeadh costéifeachtach níos géire laistigh den ghrúpa seo, le comhghaol inaitheanta idir méid feirme agus ioncam. Léiríonn taighde gurb ionann Tógáil Eallaigh agus, ar an meán, an earnáil leis an meánmhéid feirme is ísle ag 30.7ha agus an meánioncam is ísle in aghaidh an heicteáir ag €295 an heicteár (2). Tá sé seo i gcodarsnacht le Déiríocht, a léiríonn, ar an meán, an meánmhéid feirme is mó ag 60.7ha agus meánioncam in aghaidh an heicteáir ag €1,223 (2).

Mar sin, chinn Éire gur cheart an íocaíocht a theorannú faoi CISS go huasmhéid de 30ha chun an tionchar athdháilte ar na daoine sin a bhfuil an gá is mó acu le tacaíocht ioncaim a uasmhéadú. Is é an toradh atá air seo ná an ráta aonaid pleanáilte de €43.14 in aghaidh an heicteár nuair a chuirtear san áireamh gach talamh incháilithe measta agus uasteorainn CISS de €118,628,200.

Ba cheart a thabhairt faoi deara go bhfuil córas bunaithe ar theidlíochtaí fós i bhfeidhm ag Éirinn agus an tionchar a bhíonn ag athdháileadh faoi CISS ar luachanna teidlíochta agus an íocaíocht BISS curtha san áireamh agus cinneadh á dhéanamh ar an maoiniú atá ar fáil do CISS. Mar sin, thángthas ar an tsuim aonaid bheartaithe de €43.14 tar éis measúnú a dhéanamh ar thionchar réamh-mheasta na n-idirghabhálacha íocaíochta díri éagsúla agus measadh gurbh é an méid is fearr is féidir maidir le leibhéal dhóthanacha athdháilte a thairiscint ar fheirmeacha beaga agus meánmhéide i gCill Dara. téarmaí an mhaoinithe leithdháilte agus iomlán na heicteár incháilithe réamh-mheasta. Cé go n-aithnítear na buntáistí a bhaineann le hathdháileadh, aithníodh freisin go mbeadh gá le méadú ar an méid aonaid bheartaithe os cionn an mhéid a luaitear a éascú trí sciar níos mó den uasteorainn náisiúnta ná an 10% a leithdháiltear, rud a chuirfeadh éifeachtúlacht na n-aonad díreach eile i mbaol. idirghabhálacha íocaíochta. Mar sin, chun iarmhéid tacaíochtaí a thairiscint, socraítear gurb é €43.14 an luach is fearr.

I dtéarmaí réadacha, is ionann é seo agus ráta comhréireach in aghaidh an heicteáir** de €43.60 dóibh siúd atá faoi bhun mheánmhéid na feirme agus €20.96 dóibh siúd atá os cionn mheánmhéid na feirme. Is ionann é sin agus tomhas ar an éifeachtúlacht lena dtugann an idirghabháil aghaidh ar riachtanais CISS mar idirghabháil athdháilte.

Toisc nach bhfuil aon taithí ag Éirinn roimhe seo ar chur i bhfeidhm na hidirghabhála CISS tá sé deacair tearc-fhorghníomhú féideartha a thomhas go cruinn. Mar sin féin, cé nach bhfuiltear ag súil leis, admhaítear go bhféadfadh tearc-fhorghníomhú a bheith ann agus mar sin meastar gurb é €45.29 uasmhéid an aonaid bheartaithe chun cuntas a thabhairt ar chás dá leithéid.

Mar an gcéanna, admhaítear rófheidhmiú féideartha na hidirghabhála i bhfoirm an íosmhéid don aonad pleanáilte ag €40.98. Tá na figiúirí bunaithe ar an tionchar ar an gciste CISS ag heicteár incháilithe éagsúla a ríomh agus léiríonn siad tiomantas chun 30ha de thacaíocht iníochta a choinneáil, príomhleibhéal tacaíochta a chinneann Éire chun an cur chuige is fearr a thairiscint chun dóthain tacaíochta ioncaim a sholáthar dóibh siúd a dhéanann an idirghabháil seo. Tá sé beartaithe aghaidh a thabhairt.

(1) Todhchaí na Samhail Feirmeoireachta Eorpaí

[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2022\)699620](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2022)699620)

(2) Tuarascáil Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc

<https://www.teagasc.ie/media/website/publications/2021/Teagasc-National-Farm-Survey-2020.pdf>

*Fíor bunaithe ar dhaonra samhaltaithe feirmeoirí iomlán a chuimsíonn sealbhóirí neamhtheidlíochta

**Déantar ráta comhréireach in aghaidh an heicteáir a ríomh trí leithdháileadh an chiste CHISS a ghlacadh faoi/ os cionn 30 heicteár arna roinnt ar an heicteár incháilithe is infheidhme.

8 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

An gcuireann tú an críochachtú i bhfeidhm don CHISS?

An gcuireann tú méideanna difriúla i bhfeidhm ar raonta éagsúla heicteár? Airt. 29(3):

Cad é an t-uaslíon heicteár in aghaidh an fheirmeora a n-íoctar CRIS leo? Airt. 29(3):

30.00

-An ndéanann tú gabháiltais feirme a eisiamh ó CRIS ar bhonn a méid fisiceach?

Tá Níl

- Rialacha breise agus/nó mínithe breise a bhaineann le CRIS

N/B

Comhlíonadh 9 WTO

Bosca Glas

Mír 6 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Cinntíonn Dearadh Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte de réir cheanglais Rialachán CBT CBT go gcomhlíontar na critéir ábhartha in Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht (Bosca Glas)

Níl gá le sonraí breise

11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
51CRISS01 - Íocaíocht Géarchéime in aghaidh an Heicteáir	Meán		R.4, R.6, R.7

Míniú agus Fírinniú (lena n-áirítear an tsolúbthacht)

51CRISS01 - Íocaíocht Géarchéime in aghaidh an Heicteáir

Féach Fírinniú i 7 Raon agus méideanna na Tacaíochta

12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51CRISS01 - Íocaíocht Géarchéime in aghaidh an Heicteáir	Méid an aonaid phleanáilte	43.14	43.14	43.14	43.14	43.14	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	40.98	40.98	40.98	40.98	40.98	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	45.29	45.29	45.29	45.29	45.29	
	O.7 (aonad: Heicteáir)	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte	118,635,000.00	118,635,000.00	118,635,000.00	118,635,000.00	118,635,000.00	593,175,000.00
IOMLÁN	O.7 (aonad: Heicteáir)	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	13,750,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	593,140,998.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						

CIS-YF(30) - Tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga

51CISYF - Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga

Cód Idirghabhála (MS)	51CISYF
Ainm Idirghabhála	Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga
Cineál na hIdirghabhála	CIS-YF(30) - Tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga
Comhtháscaire Aschuir	O.6. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.36 Líon na bhfeirmeoirí óga a bhaineann tairbhe as bunú le tacaíocht ó CBT, lena n-áirítear miondealú inscne

R.37 Tacaítear le poist nua i dtionscadail CBT

R.4 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta

R.6 Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)

R.7 Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá an idirghabháil deartha chun feirmeoirí óga oilte a spreagadh agus a éascú chun bunú den chéad uair mar cheannasaí ar ghabháltas talmhaíochta ina n-aonar nó i gcomhpháirt. De réir na gceanglas faoin rialachán CSP maidir le hoibriú an CIS-CISYF, ní mór d'iarratasóirí incháilithe a bheith i dteideal íocaíochta ar dtús faoin Tacaíocht Bhunúsach Ioncaim um Inbhuanaitheacht (BISS).

Mar a tugadh faoi deara san anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas, tá deis ann cur leis an tsraith reatha tacaíochtaí d'fheirmeoirí óga oilte chun iomaíochas na hearnála agraibhia sa todhchaí a fheabhsú agus chun soláthairtí bia agus inbhuanaitheacht tuaithe a ráthú sa todhchaí. Trí fheirmeoirí óga a mhealladh isteach san earnáil cuidítear freisin le dul i ngleic le ceist an daonra feirmeoireachta atá ag dul in aois.

Tá an idirghabháil deartha chun tacaíocht a sholáthar d'fheirmeoirí óga oilte a théann isteach in earnáil na talmhaíochta sna blianta díreach tar éis don fheirmeoir óg bheith bunaithe mar cheann an ghabháltais, go hiomlán nó i gcomhpháirt. Tógann tacaíocht faoi CIS-CISYF ar an tacaíocht atá ar fáil faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga ó 2015 go 2022.

Tá tairbhíthe incháilithe faoi réir eilimintí uile GAEC agus SMRanna mar atá leagtha amach i dTeideal III, Roinn 2 den Rialachán CSP.

tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta shonracha a shainiú i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí, leis an réimse agus, nuair is infheidhme, le hoibleagáidí ábhartha eile

Feirmeoirí óga a chomhlíonann na coinníollacha seo a leanas:

Aois nach mó ná 40 bliain d'aois ag am ar bith le linn na bliana féilire ina gcuireann sé / sí iarratas isteach faoi CIS-CISYF den chéad uair;

A bhfuil gabháltas á bhunú aige nó aici mar cheann an ghabháltais, go hiomlán nó i gcomhpháirt, den chéad uair nó an bhfuil gabháltas den sórt sin curtha ar bun aige nó aici le linn na gcúig bliana roimh an gcéad iarratas a chur isteach faoi CIS-CISYF;

D'éirigh leis/léi cúrsa aitheanta oideachais sa talmhaíocht a chríochnú agus dámhachtain ag Leibhéal 6 nó a chomhlíonann ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí;

I dteideal íocaíochta faoin Tacaíocht Bhunúsach Ioncaim le haghaidh Inbhuanaitheachta (BISS) dá bhforáiltear in Airteagal 17 den dréachtrialachán CSP.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainiú

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Raon agus méideanna na tacaíochta

Cur Síos

Bunaithe ar an méadú réamh-mheasta ar líon na dtairbhíthe le linn théarma oibríochta na scéime ó 2023-2027, agus an leibhéal maoinithe fós comhsheasmhach ag 3% de chlúdach na nÍocaíochtaí Díreacha ag soláthar €35.58m in aghaidh na bliana, ráta € Bheadh feidhm ag 196 in aghaidh an heicteáir incháilithe in 2023, ag laghdú gach bliain go ráta €161 in 2027, faoi réir uasmhéid de 50 heicteár in aghaidh an iarratasóra incháilithe. Tá sé beartaithe ag Éirinn tacaíocht faoin Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga a dheonú d'fheirmeoirí a fuair tacaíocht faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga ar feadh a bhfuil fágtha den tréimhse incháilitheachta faoin scéim sin. Tógfaidh an leibhéal tacaíochta atá beartaithe faoin Tacaíocht Chomhlántach Ioncaim d'Fheirmeoirí Óga ar an dul chun cinn suntasach atá déanta ó 2015 i leith athnuachan ghlúine i dtalmhaíocht na hÉireann a éascú trí thacaíocht a sholáthar sna blianta rithábhachtacha díreach tar éis don fheirmeoir óg bunú laistigh den ghabháltas. Tá méadú ar líon na dtairbhíthe in 2023, agus méadú ar líon na dtairbhíthe thar shaolré oibriú na scéime go dtí 2027, bunaithe ar threochtaí i líon na mac léinn atá cláraithe ar chúrsaí oideachais talmhaíochta arna seachadadh ag soláthraí an phríomhchúrsa in Éirinn. Táthar ag súil freisin go meallfaidh an leibhéal íocaíochta faoin scéim líon méadaitheach feirmeoirí óga isteach san earnáil chun cabhrú le dul i ngleic le daonra feirmeoireachta atá ag dul in aois.

Méid(í) aonaid bheartaithe nó	2021	2022	2023	2024

leithdháileadh airgeadais				
€196 in 2023, ag laghdú go €161 in 2027, in aghaidh an heicteáir incháilithe, faoi réir uasmhéid de 50 heicteár in aghaidh an iarratasóra incháilithe.			€196 le haghaidh ha	€187 le haghaidh ha

Fírinniú na méideanna:

Chun cabhrú le dul i ngleic leis an tsaincheist a bhaineann le daonra feirmeoireachta atá ag dul in aois in Éirinn agus le feirmeoirí óga a mhealladh isteach san earnáil, cuirfidh na méideanna atá beartaithe thart ar €178m ar fáil d'fheirmeoirí óga faoi íocaíochtaí Cholún I ó 2023-2027. Íocaíocht uasta de €220 agus cuireann íocaíocht íosta €145 in aghaidh an heicteáir incháilithe solúbthacht ar fáil chun freastal ar líon níos airde nó níos lú iarratasóirí iarbhir gach bliain. Tógfaidh méid na híocaíochta ar an dul chun cinn suntasach atá déanta ó 2015 faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga (YFS). Tá an t-aschur pleanáilte bunaithe ar 33 heicteár ar an meán in aghaidh an tairbhí rathúla (bunaithe ar leithdháiltí YFS 2015-2020) idir 181,500 heicteár tacaíthe in 2023 agus 220,770 ar tugadh tacaíocht dóibh in 2027.

Íocaíocht uasta de €220 in aghaidh an heicteáir incháilithe agus íosíocaíocht de €145 in aghaidh an heicteáir incháilithe.

8 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

Tugann an idirghabháil tacaíocht d'fheirmeoirí óga ar feadh cé mhéad bliain? **5**

Cad iad na coinníollacha a chuirtear i bhfeidhm maidir leis an sainmhíniú ar nuashuíomh?

A bhfuil gabháltas á bhunú aige nó aici mar cheann an ghabháltais, go hiomlán nó i gcomhpháirt, den chéad uair nó an bhfuil gabháltas den sórt sin curtha ar bun aige nó aici le linn na gcúig bliana roimh an gcéad iarratas a chur isteach faoi CIS-CISYF;

Cén fhoirm a bhíonn ag an tacaíocht: **íocaíocht bhliantúil dhíchúpláilte in aghaidh an heicteáir incháilithe**

Cad é an méid cúnaimh in aghaidh an heicteáir/cnapshuime? **178**

An socraíonn tú uasmhéid i dtéarmaí líon heicteár? Is féidir/Ní féidir

Tá Níl

Má tá, cad é an t-uaslíon heicteár? **50**

Tuairimí eile ar thairseacha?

N/B

An gcuireann tú leanúnachas i bhfeidhm leis an scéim roimhe seo (Íocaíocht d'Fheirmeoirí Óg)?

Rinne. Tá sé beartaithe ag Éirinn tacaíocht faoin Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga a dheonú d'fheirmeoirí a fuair tacaíocht faoi Scéim na bhFeirmeoirí Óga ar feadh a bhfuil fágtha den tréimhse incháilitheachta faoin scéim sin.

Tuairimí eile

EUR 196 in 2023 a bheidh i méid na cabhrach in aghaidh an heicteáir, agus laghdófar sin go EUR 161 in 2027, in aghaidh an heicteáir incháilithe in aghaidh an iarratasóra incháilithe. EUR 178 ar an meán a bheidh sa mhéid sin thar théarma 2023-2027.

Comhlíonadh 9 WTO

Bosca Glas

Mír 6 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Cinntíonn Dearadh Íocaíochtaí Díreacha Díchúpláilte de réir cheanglais Rialachán CBT CBT go gcomhlíontar na critéir ábhartha in Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht (Bosca Glas)

11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
51CISYF01 - Tacaíocht CISYF In aghaidh an Heicteáir	Meán		R.4- R.6, R.7- R.36

Míniú agus Fírinniú (lena n-áirítear an tsolúbthacht)

51CISYF01 - Tacaíocht CISYF In aghaidh an Heicteáir

Bunaithe ar an méadú réamh-mheasta ar líon na dtairbhíthe le linn théarma oibríochta na scéime ó 2023-2027, agus an leibhéal maoinithe fós comhsheasmhach ag 3% de chlúdach na nÍocaíochtaí Díreacha ag soláthar €35.58m in aghaidh na bliana, ráta € Bheadh feidhm ag 196 in aghaidh an heicteáir incháilithe in 2023, ag laghdú gach bliain go ráta €161 in 2027, faoi réir uasmhéid de 50 heicteár in aghaidh an iarratasóra incháilithe.

Beidh an Mheáníocaíocht dhíreach d'fheirmeoir in Éirinn ó 2023 ar aghaidh, bunaithe ar mheánmhéid an ghabháltais agus incháilitheacht faoi BISS, Éicea-Scéim agus CISS, thart ar €8,500. Bunaithe ar na méideanna aonaid atá beartaithe faoi CISYF, féadfaidh feirmeoir óg incháilithe a bhfuil meánmhéid gabháltais aige íocaíocht bhreise idir €6,200 agus €5,100 a fháil ó 2023 go 2027. Is ioncam suntasach breise íocaíochta díreach é seo chun tacaíocht a sholáthar sna blianta tosaigh tar éis bhunú an ghabháltais, ag cinntiú athnuachan giniúna i dtalmhaíocht na hÉireann.

12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51CISYF01 - Tacaíocht CISYF In aghaidh an Heicteáir	Méid an aonaid phleanáilte	196.00	186.70	177.77	169.15	161.16	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	145.00	145.00	145.00	145.00	145.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	
	O.6 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
IOMLÁN	O.6 (aonad: Heicteáir)	181,500.00	190,575.00	200,145.00	210,210.00	220,770.00	1,003,200.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin)						

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
	maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						

Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaol agus do leas ainmhithe

51ECO - Éicea-Scéim

Cód Idirghabhála (MS)	51ECO
Ainm Idirghabhála	Éicea-Scéim
Cineál na hIdirghabhála	Éicea-scéim(31) - Scéimeanna don aeráid, don chomhshaol agus do leas ainmhithe / Airt. 31(7)(b) - Íocaíocht chúiteach
Comhtháscaire Aschuir	O.8. Líon na heicteár nó na n-aonad beostoic a bhaineann leas as éicea-scéimeanna

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeáin, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

RÉIMSÍ GNÍOMHAÍOCHTA CAP Tuairisc Cód

maolú ar athrú aeráide, lena n-áirítear astaíochtaí GHG ó chleachtais talmhaíochta a laghdú, chomh maith le stór carbóin atá ann a chothabháil agus ceapadh carbóin a fheabhsú;
oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear gníomhartha chun athléimneacht na gcóras táirgthe bia a fheabhsú, agus éagsúlacht ainmhithe agus plandaí chun friotaíocht níos láidre a dhéanamh ar ghalair agus ar athrú aeráide;
bithéagsúlacht a chosaint, caomhnú nó athchóiriú gnáthóg nó speiceas, lena n-áirítear gnéithe tírdhreacha nó ceantair neamhtháirgiúla a chothabháil agus a chruthú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin,	An dara is Airde do SO 4	Tá

	lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh		
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.12 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun oiriúnú aeráide a fheabhsú
R.19 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)
R.21 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht na ndobharlach
R.22 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach
R.31 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir
R.34 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fála sceaigh agus crainn
R.4 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta
R.6 Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)
R.7 Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

<p>Tá Éicea-Scéim amháin á moladh ag Éirinn a thabharfaidh luach saothair d'fheirmeoirí as tabhairt faoi ghníomhartha a rachaidh chun tairbhe don aeráid, don bithéagsúlacht, do cháilíocht an uisce agus don chomhshaol.</p> <p>Cuirfear an idirghabháil seo i bhfeidhm gach bliain, agus beidh an deis ag feirmeoirí tarraingt isteach nó amach ar bhonn bliantúil. Tabharfaidh feirmeoirí faoi chleachtais talmhaíochta a sholáthróidh tairbhí comhshaoil. Chun an leas is mó a bhaint as an gcomhshaol a áirithiú, is gá féachaint le huaslíon na bhfeirmeoirí gníomhacha a spreagadh chun páirt a ghlacadh sa scéim. Dá bhrí sin, an Éicea-Scéim Tá sé deartha le bheith sách simplí le feidhmiú don Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, agus do rannpháirtithe agus is dócha go dtarraingeoidh sé leibhéal arda glactha. Is dócha go spreagfaidh an cur chuige praiticiúil agus caighdeánaithe seo rannpháirtíocht ard, agus mar sin cleachtais chomhshaoil maithe nó feabhsaithe ar an líon is airde feirmeacha agus is féidir.</p>

Is príomheilimint d'Ailtireacht Ghlas na hÉireann é an coincheap “Éicea-Scéim do gach feirmeoir”, mar go gcuireann sé le Coinníoll feabhsaithe agus go gceadaítear uailmhian comhshaoil níos airde fós a bhaint amach trí idirghabhálacha Chólún 2. Agus an tÉicea-Scéim á dearadh, bhí Éire meabhrach go seachnófaí forluí a d'fhéadfadh saincheisteanna maoinithe dúbailte a chruthú le hidirghabhálacha Chólún 2, go háirithe an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an AECM nua.

Bainfear úsáid as cleachtais ábhartha Éicea-Scéime a dhírú ar na feirmeoirí is iomchuí chun a áirithiú go nglacfaidh grúpa/grúpaí sonracha feirmeoirí na cleachtais is iomchuí. Sonraítear an spriocgrúpa faoi gach cleachtas talmhaíochta. Tá roinnt cleachtas dírithe ar gach feirmeoir mar is bearta iad seo is féidir le rannpháirtí ar bith a sheachadadh agus a bhainfidh leas comhshaoil amach. Tá cleachtais shonracha ann freisin atá dírithe ar an earnáil beostoic, ar an earnáil curaíochta agus ar fheirmeoirí níos déine.

Tá sé ríthábhachtach cleachtais a bheith ann a oireann do gach earnáil agus do dhéine feirmeoireachta chun leibhéil rannpháirtíochta a thiomáint. De réir dhoiciméad treorach an Choimisiúin (*Ceisteanna agus Freagraí, Éicea-scéimeanna V4 4^ú Samhain 2021*), déanfaidh Éicea-Scéim na hÉireann feirmeoirí a spreagadh chun modhnú a gcleachtais bhainistíochta ó thaobh an chomhshaoil de nuair is iomchuí agus ag an am céanna spreagadh a thabhairt d'fheirmeoirí cothabháil a dhéanamh oibríochtaí atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil agus córais feirmeoireachta inbhuanaithe.

Ós rud é gur coincheap an-nua d'fheirmeoirí é cur chuige an Éicea-scéime, tiocfaidh athrú ar roghnúchán coibhneasta agus ar thionchar na gcleachtas éagsúil de réir mar a ghnóthófar taithí le linn an chur chun feidhme, agus de réir mar a rachaidh feirmeoirí i ngleic agus le taithí níos mó ar na cleachtais sin. Déanfar dlúthfhairéachán ar úsáid cleachtais Éicea-Scéim le linn an chur chun feidhme, agus féadfar paraiméadair chleachtais aonair a choigeartú, más iomchuí, chun a áirithiú go mbainfear amach na cuspóirí comhshaoil.

Cur síos ar na gealltanais don éicea-scéim

Tá Éicea-Scéim amháin á moladh ag Éirinn a thabharfaidh luach saothair d'fheirmeoirí as tabhairt faoi ghníomhartha a rachaidh chun tairbhe don aeráid, don bhithéagsúlacht, do cháilíocht an uisce agus don chomhshaoil.

Cuirfear an idirghabháil seo i bhfeidhm gach bliain, agus beidh an deis ag feirmeoirí tarraingt isteach nó amach ar bhonn bliantúil. Tabharfaidh feirmeoirí faoi chleachtais talmhaíochta a sholáthróidh tairbhí comhshaoil. Chun an leas is mó a bhaint as an gcomhshaoil a áirithiú, is gá féachaint le huaslíon na bhfeirmeoirí gníomhacha a spreagadh chun páirt a ghlacadh sa scéim. An Éicea-Scéim Tá sé deartha le bheith sách simplí le feidhmiú don Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, agus do rannpháirtithe agus is dócha go dtarraingeoidh sé leibhéil arda glactha. Is dócha go spreagfaidh an cur chuige praiticiúil agus caighdeánaithe seo rannpháirtíocht ard, agus mar sin cleachtais chomhshaoil maithe nó feabhsaithe ar an líon is airde feirmeacha agus is féidir.

Is príomheilimint d'Ailtireacht Ghlas na hÉireann é an coincheap “Éicea-Scéim do gach feirmeoir”, mar go gcuireann sé le Coinníoll feabhsaithe agus go gceadaítear uailmhian comhshaoil níos airde fós a bhaint amach trí idirghabhálacha Chólún 2. Agus an tÉicea-Scéim á dearadh, bhí Éire meabhrach go seachnófaí forluí a d'fhéadfadh saincheisteanna maoinithe dúbailte a chruthú le hidirghabhálacha Chólún 2, go háirithe an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus an AECM nua.

Bainfear úsáid as cleachtais ábhartha Éicea-Scéime a dhírú ar na feirmeoirí is iomchuí chun a áirithiú go nglacfaidh grúpa/grúpaí sonracha feirmeoirí na cleachtais is iomchuí. Sonraítear an spriocgrúpa faoi gach cleachtas talmhaíochta. Tá roinnt cleachtas dírithe ar gach feirmeoir mar is bearta iad seo is féidir le rannpháirtí ar bith a sheachadadh agus a bhainfidh leas comhshaoil amach. Tá cleachtais shonracha ann freisin atá dírithe ar an earnáil beostoic, ar an earnáil curaíochta agus ar fheirmeoirí níos déine.

Tá sé ríthábhachtach cleachtais a bheith ann a oireann do gach earnáil agus do dhéine feirmeoireachta chun leibhéil rannpháirtíochta a thiomáint. De réir dhoiciméad treorach an Choimisiúin (*Ceisteanna agus Freagraí, Éicea-scéimeanna V4 4^ú Samhain 2021*), déanfaidh Éicea-Scéim na hÉireann feirmeoirí a spreagadh chun modhnú a gcleachtais bhainistíochta ó thaobh an chomhshaoil de nuair is iomchuí agus ag an am céanna spreagadh a thabhairt d'fheirmeoirí cothabháil a dhéanamh oibríochtaí atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil agus córais feirmeoireachta.

Déanfaidh feirmeoirí gníomhacha ar mian leo íocaíocht Éicea-Scéim a fháil dhá cheann ar a laghad de na hocht gcleachtais talmhaíochta molta seo a leanas:

• Cleachtais Talmhaíochta 1:	Spás don Dúlra (Limistéir neamhtháirgiúla) agus gnéithe tírdhreacha (ag tógáil ar GAEC 8)
Cuspóir	Gach gnáthóg atá ar an bhfeirm a chothabháil chun cur le héagsúlacht sa tírdhreach. Íocaíocht as tógáil ar riachtanais GAEC 8.
Sprioc Timpeallachta	Tá an gníomh seo dírithe ar théamaí na bithéagsúlachta, na haeráide agus cháilíocht an uis
Sonraí	Faoi GAEC 8, ní mór sciar íosta de 4% ar a laghad de thalamh arúil ag leibhéal na feirme tiomanta do Space for Nature (limistéir agus gnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh arúil). Mar chuid de Choinníollacht, tá Éire ag moladh go mbainfeadh sé seo le gach duine feirmeoirí, (le heisceachtaí áirithe), ní feirmeoirí arúla amháin. Tabharfaidh an tÉicea-Scéim luach saothair d'fheirmeoirí a théann níos faide ná ceanglais ag leithdháileadh ar a laghad 7% dá gcuid talún ar na gnéithe seo. Rogha Feabhsaithe: Féadfaidh feirmeoirí rogha a dhéanamh freisin 10% dá gcuid talún a dhéanamh faoi Spás don Dúlra (limistéir neamhtháirgiúla agus gnéithe tírdhreacha), a d'áireofaí mar dhá chleachtas faoin Éicea-Scéim agus a bheadh i dteideal íocaíochta iomlán.
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírithes ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar gach feirmeoir
• Cleachtais Talmhaíochta 2:	Táirgeadh Beostoic Fairsing (ráta stocála íseal, ní stoc ar bith)
Cuspóir	Cleachtais feirmeoireachta féaraigh thraidisiúnta a chur chun cinn ag rátaí fairsinge stocála íseal
Sprioc Timpeallachta	Spreagfaidh an gníomh seo feirmeoirí oibríochtaí atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil

	<p>agus córais feirmeoireachta inbhuanaithe. Soláthraíonn feirmeacha a bhfuil go leor stoc iontu níos toradh comhshaoil i dtéarmaí bithéagsúlachta, struchtúr ithreach agus cáilíocht uisce.</p> <p>Téann córais fhairsing feirmeoireachta den sórt sin chun sochair do phailneoirí freisin agus tá siad cothabháil an tírdhreacha tuaithe. Tá sé ríthábhachtach tacú le córais fhairsing feirmeoireachta tábhachtach chun bithéagsúlacht a chothabháil agus chun tírdhreacha talmhaíochta a bhainistiú, n</p> <p>tacóidh cleachtais le roinnt feirmeoirí leanúint de chleachtais atá ann cheana féin, agus spreagfaid feirmeoirí a ráta stocála a laghdú chun na critéir seo a chomhlíonadh agus feirmeoirí eile a mhaolú/a dhídhreasú óna leibhéal táirgthe a dhianú.</p> <p>Tá rogha feabhsaithe san áireamh chun an tábhacht agus an rannchuidiú a aithint tuilleadh de thailte an-fhairsing bainistithe chun na cuspóirí comhshaoil seo a bhaint amach.</p>
Sonraí	<p>a. Uasráta foriomlán stocála de 1.4 aonad beostoic in aghaidh an heicteáir in aghaidh na bliana. Beidh sé seo bunaithe ar ráta stocála na bliana roimhe sin chun íocaíocht a cheadú sa bhliain reath</p> <p>b. Ní mór d'iarratasóirí íosmhéid bliantúil de 0.10 aonad beostoic ar a laghad a choinneáil arna ríomh thar an 12 mhí den bhliain féilire.</p> <p>c. Ní mór d'iarratasóirí a bheith ina seilbh, ina seilbh, ina seilbh agus ag cothabháil ar feadh seach ar a laghad mhí den bhliain, an beostoc a theastaíonn chun an leibhéal stocála íosta a choinneáil.</p> <p>Rogha Feabhsaithe: Uasráta stocála foriomlán de 1.2 aonad beostoic in aghaidh an heicteáir in aghaidh na bliana D'áireofaí seo mar dhá chleachtas faoin Éicea-Scéim agus bheadh i dteideal íocaíochta iomlán.</p>
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírthe ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar gach feirmeoir beostoic.
• Cleachtais Talmhaíochta 3:	Úsáid Nítrigine Ceimiceach a Theorannú
Cuspóir	Úsáid íseal nítrigine ceimiceach a chur chun cinn.
Spríoc Timpeallachta	<p>Tá feabhsú cháilíocht an uisce agus freastal ar ár ndúshlán aeráide ríthábhachtach chun ár dtimpeallacht a fheabhsú.</p> <p>Is príomhthéama é bainistíocht nítrigine ar fud ár ndúshlán comhshaoil go léir agus má</p>

	<p>theorannaítear gach ionchur nítrigine, lena n-áirítear leasacháin cheimiceacha, beidh tairbhí comhshaoil agus aeráide ann. Tá an cleachtas seo deartha chun freastal ar fheirmeoirí féaraigh agus feirmeoirí curaíochta araon agus féachann sé le hathrú a chur i bhfeidhm ag leibhéil déine éagsúla. Tugann sé luach saothair d'fheirmeoirí as dul níos faide ná na buncheanglais faoi Rialacháin Níotráití, trí laghdú breise a dhéanamh ar theorainn na Nítrigine Ceimiceach is féidir le feirmeoir a scaipeadh. Tugann an cleachtas Talmhaíochta seo luach saothair freisin d'fheirmeoirí atá ann cheana féin a bhfuil úsáid N níos ísle acu agus díspreagann sé tuilleadh dianaithe / aistrithe chuig córais táirgthe níos déine.</p>
Sonraí	<p>Tabharfar a dt teorainn nítrigine ceimiceach do gach feirmeoir bunaithe ar a ráta stocála sa bhliain roimhe sin.</p>
Ráta stocála féaraigh in 2022 (kgs nítrigin orgánach in aghaidh an heicteáir)	Uasmhéid nítrigine ceimiceach a chur i bhfeidhm in 2023 (kgs in aghaidh an ha)
<90	73
91-130	89
131-170	165
171-210	240
>210	214
<p>Mar shampla, i gcás inar mian le feirmeoir a stocáladh mar shampla 100 kg de Nítrigin Orgánach in aghaidh an heicteáir in 2022 leas a bhaint as an gcleachtas Éicea-Scéim seo in 2023, ní mór dó a chinntiú nach gcuireann sé i bhfeidhm níos mó ná 89 kg de Nítrigin cheimiceach in aghaidh an heicteáir i. 2023.</p> <p>Beidh teorainn uasta nítrigine ceimiceach d'fheirmeoirí curaíochta chun tabhairt faoin mbeart seo, a bheidh 10% faoi bhun an mheáin náisiúnta .i. 139.41 kg/ha.</p> <p>Déanfar leibhéil iarratais do 2023 a sheiceáil trí úsáid a bhaint as Clár Leasacháin na Roinne i Ráithe 4 2023.</p>	
	<p>Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.</p>
Dírith ar	<p>Tá an cleachtas seo dírithe ar gach feirmeoir a bhfuil cead aige leasachán nítrigine ceimiceach a úsáid, agus tá roghanna éagsúla á dtairiscint ag brath ar ráta stocála na bliana roimhe sin.</p>

• Cleachtais Talmhaíochta 4:	Crainn Dhúchasacha/Fálta Sceach a Phlandáil
Cuspóir	Plandú crann agus fálta sceach dúchasach a chur chun cinn chun feabhas a chur ar sheirbhísí éiceachórais, cur le cosaint na bithéagsúlachta, scáth agus foscadh a sholáthar do bheostoc agus barra, carbón a leithlisiú agus cuma na tuaithe a fheabhsú.
Spríoc Timpeallachta	Cuireann plandú speiceas crann dúchasach/fálta sceach ar fheirmeacha ár mbithéagsúlacht dhúchasach chun cinn, feabhsaíonn sé na daonraí gaolmhar flóra agus fána agus soláthraíonn sé raon leathan tairbhí éiceolaíochta; ag soláthar bia, foscadh agus láithreáin pórúcháin do raon speiceas.
Sonraí	
1. Roghnóidh feirmeoir crainn nó fálta sceach a chur ó liosta sainithe ceadaithe speiceas faoin gcleachtas seo.	
<input type="text"/>	
1. Ní mór ar a laghad 3 chrann dúchasacha NÓ 1 mhéadar fálta sceach a chur in aghaidh an heicteáir incháilithe in aghaidh na bliana.	
<input type="text"/>	
1. Ní mór Crainn/Fálta Sceach a chur sa bhliain ina ndéantar an gealltanais. Ag brath ar an ábhar plandála a bheith ar fáil, sa chéad bhliain a roghnaíonn siad an rogha seo, féadfar cead a thabhairt d'fheirmeoir go leor crann/fál sceach a chur chun a dtiomantais faoin gcleachtas seo a chomhlíonadh ar feadh roinnt blianta de rannpháirtíocht san éicea-scéim.	
<input type="text"/>	
1. Ní mór crainn agus fálta sceach a chothabháil ar feadh tréimhse an Chláir CAP.	
1. Ní féidir fálta sceach agus crainn a úsáid chun cloí le API/GAEC 8 le linn na bliana plandála. Chomh maith leis sin, NÍ áireofar crainn agus fálta a cuireadh faoi AECM na hÉireann mar chéatadán feirmeoirí GAEC 8/Space for Nature.	
Rogha Feabhsaithe: Má ardaítear an ráta plandála go 6 chrann dhúchasacha NÓ 2 mhéadar fálta sceach in aghaidh an heicteáir incháilithe in aghaidh na bliana, cáileofar sin mar dhá chleachtas faoin Éicea-Scéim agus cáileoidh feirmeoir don íocaíocht iomlán Éicea-Scéim.	
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírthe ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar gach feirmeoir
• Cleachtais Talmhaíochta 5:	Úsáid a bhaint as scaradóirí/spraeir leasacháin rialaithe GPS

Cuspóir	Cuirfidh talmhaíocht chruinn bealaí feirmeoireachta níos inbhuanaithe chun cinn, spreagfaidh sí athruithe sochaíocha, agus beidh gá le scileanna nua a fhoghlaim.
Spríoc Timpeallachta	<p>Astuithe carbóin a laghdú, ionchuir a laghdú agus tionchar comhshaoil a laghdú. Cabhróidh úsáid na teicneolaíochta beachtas lena n-áirítear teicneolaíocht ráta inathraithe, teicnící beachtas GPS agus calabrú trealaimh leathadh leasacháin chun comhdhúile neamhorgánacha a chur i bhfeidhm go cruinn agus go cothrom.</p> <p>Geallann modhanna Talmhaíochta beachtais go méadófar cainníocht agus cáilíocht an aschuir talmhaíochta agus úsáid á baint ag níos lú ionchuir (uisce, fuinneamh, leasachán agus lotnaidicídí srl). Tá sé mar aidhm ag an ngníomh seo úsáid leasacháin agus táirgí cosanta plandaí a laghdú.</p> <p>Tá infheistíocht déanta ag líon beag feirmeoirí Éireannacha ina scarthóir leasacháin rialaithe GPS féin; mar sin féin, don chuid is mó tá na costais chaipitil toirmeascach. Is é is aidhm don chleachtas Éicea-Scéim seo feirmeoirí a spreagadh chun aistriú chuig innealra beachta a úsáid chun leasachán ceimiceach agus/nó táirgí cosanta plandaí a chur i bhfeidhm.</p>
Sonraí	Feidhmiú 100% de leasachán ceimiceach (cibé leasachán cumaisc nó leachtach) nó táirgí cosanta plandaí atá le cur le scaradóir leasacháin rialaithe GPS/spraeála.
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírthe ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar gach feirmeoir a bhfuil cead aige leasachán ceimiceach a úsáid.
• Cleachtais Talmhaíochta 6:	Sampláil Ithir & Aolú Cuí
Cuspóir	Sonraí cuimsitheacha a sholáthar d'fheirmeoirí ar stádas cothaitheach agus aoil a gcuid ithreacha.
Spríoc Timpeallachta	<p>Is féidir anailís shamplach ithreach a úsáid chun díriú ar chleachtais bhainistíochta ithreach agus feirmeoireachta chun inbhuanaitheacht eacnamaíoch agus comhshaoil a bhaint amach ar fheirmeacha.</p> <p>Trí shamplaí ithreach a thógáil agus an anailís a úsáid i gceart, ligfidh sé d'fheirmeoir cothaitheach a úsáid nuair a bhíonn siad ag teastáil, seachain cothaitheach a chur amú trína gcur i gcás nach bhfuil gá leo agus seachnófar riosca truaillithe trí chothaitheach iomarcacha a chur ar an bpáirc ina bhfuil siad. ní gá.</p> <p>Nuair is cuí, neodraíonn Aolú aigéadacht na hithreach agus laghdaítear infhaighteacht miotal trom díobhálach do phlandaí atá in ithreacha aigéadacha. Trí aigéadacht na hithreach a neodrú, méadaítear infhaighteacht nítrigine (N), fosfar (P), potaisiam (K), sulfair (S) agus cailciam (Ca).</p>
Sonraí	Déan sampláil ithreach (ní féidir an cleachtas talmhaíochta éicea-scéim seo a dhéanamh ach uair amháin gach trí bliana (b) agus aol a chur i bhfeidhm ar gach heicteár incháilithe má mholtar é sa mholadh samplach ithreach. <i>eg, má roghnaíonn</i>

	<i>feirmeoir é in 2023, ní thabharfadh sé arís don fheirmeoir sin é in 2026 mar chleachtas talmhaíochta inmharthana Éicea-scéime. Níl samplaí ithreach a thógtar faoin gclár píolótach samplála ithreach incháilithe le haghaidh AP 6.</i>
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírthe ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar gach feirmeoir nach bhfuil faoi oibleagáid samplaí ithreach a thógáil le haghaidh riachtanas éigin eile.
• Cleachtais Talmhaíochta 7:	Barraí Briseadh a Phlandáil
Cuspóir	Plandáil barr briste a chur chun cinn mar chuid d'éagsúlú feabhsaithe na mbarr.
Sprioc Timpeallachta	Laghdaíonn meascán éagsúil barra in uainíocht an t-ualach galair agus tá sé tairbheach don ithir agus is uirlis bainistíochta riosca é. Méadaíonn rothlú éagsúil éifeachtúlacht úsáide cothaitheach freisin de réir mar a laghdaítear galair bhunúsacha a bhaineann le gránaigh leanúnacha, rud a ligeann do bharra teacht ar tháirgeacht níos airde do leibhéal ar leith ionchuir leasacháin. Is gnách go mbíonn táirgeacht ghránach tar éis barra briste níos airde freisin.
Sonraí	Éileoidh an Scéim Éicea go gcuirfear ar a laghad 20% d'achar arúil an ghabháiltais i mbliain an ghealltanais chuig barr briste forordaithe. <i>de cheachtar Ráib Sí Ola, Coirce, Piseanna agus Pónairí nó meascán de bharra amháin nó níos mó de na barra sin.</i> D'fhéadfaí tuilleadh barra briste a chur leis sna blianta atá le teacht den scéim Éicea má theastaíonn sin.
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírthe ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar fheirmeoirí arúla.
• Cleachtais Talmhaíochta a 8:	Plandáil Báinseach IIspeicis
Cuspóir	Báinseach de speicis mheasctha a bhunú a chuimsíonn raon speiceas féir, pischineálaigh agus luibheanna.
Sprioc Timpeallachta a	Is féidir le báinsí de speicis mheasctha ráta fáis seasta a choinneáil agus úsáid leasacháin laghdaithe agus féadfar laghdú a dhéanamh ar úsáid leasacháin níos mó ná leath i míonna an tsamhraidh. Tá sé mar thoradh orthu freisin go n-úsáideann ainmhithe nítrigine níos fearr agus tá sé léirithe go bhfeabhsaítear feidhmíocht ainmhithe, go laghdaítear laethanta maraithe agus go laghdaítear an gá le húsáid anthelmintic.

	Tá an cumas acu freisin an t-ábhar mianraí sa réim bia a fheabhsú, próitéin chothaithe a sholáthar ó phischineálaigh agus féadann a bhfréamhstruchtúr ilghnéitheach iontógáil mianraí plandaí agus uisce, struchtúr ithreach agus timthriall cothaitheach san ithir a fheabhsú. Cabhróidh meascán ilchineálach a cheadaítear le bláthanna freisin le daonraí feithidí áitiúla agus méadóidh sé bithéagsúlacht. Is lú an tionchar a bhíonn ag triomach ar bháinseacha de speicis mheasctha ná mar a bhíonn ag monashaothraithe agus éireoidh siad níos gasta freisin nuair a fhaigheann siad taise.
Sonraí	Ag cur báinsí ilspeicis ar 7% ar a laghad de na heicteáir incháilithe laistigh den bhliain, roghnaíonn an feirmeoir an cleachtas talmhaíochta seo mar cheann den dá ghníomh Éicea-scéime. m.sh., caithfidh feirmeoir a bhfuil gabháltas 32 heicteár aige 2.24 heicteár ar a laghad a chur i mbáinseach ilspeicis. Má roghnaíonn an feirmeoir an beart seo i mbliain ina dhiaidh sin, ní mór dó 7% breise dá heicteár incháilithe a chur.
	Costas bunaithe ar Ioncam Tarscaoilte agus Costais tabhaithe.
Dírthe ar	Tá an cleachtas seo dírithe ar na feirmeoirí go léir ach is dócha go nglacfaidh feirmeoirí níos déine leis.

tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta shonracha a shainiú i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí, leis an réimse agus, nuair is infheidhme, le hoibleagáidí ábhartha eile

Beidh éicea-scéimeanna oscailte do gach feirmeoir gníomhach sa tír, nó do ghrúpaí feirmeoirí gníomhacha. Tá sainchritéir incháilitheachta leagtha amach sa tábla thuas a thugann breac-chuntas ar chleachtas Éicea-Scéime faoin gceannteideal “Cur síos ar na gealltanais le haghaidh éicea-scéimeanna” Ní dhéanfar íocaíocht faoin Éicea-Scéim ach amháin do ghníomhaíochtaí a théann níos faide ná ceanglais Choinníollacha agus reachtacha. Tá an bhunlíne ábhartha do gach gníomh molta leagtha amach thíos i Roinn 5.1.6.
--

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainiú

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos
GAEC07	Rothlú barr i dtalamh arúil, seachas barra a fhásann faoi uisce
GAEC08	Sciar íosta den limistéar talmhaíochta atá dírithe ar limistéir nó gnéithe neamhtháirgiúla. An sciar íosta de 4 % ar a laghad de thalamh arúil ar leibhéal na feirme tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh bán. I gcás ina ngeallann feirmeoir 7% ar a laghad dá thalamh arúil a chaitheamh ar limistéir agus ar ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite faoi éicea-scéim fheabhsaithe i gcomhréir le hAirteagal 28(5a), beidh an sciar atá le cur i leith comhlíonadh an GAEC seo a teoranta do 3%. Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Ba cheart do na Ballstáit an fachtóir ualaithe de 0,3 a úsáid le haghaidh barra gabhála. Gnéithe tírdhreacha a choinneáil. Toirmeasc ar ghearradh sceach agus

	crann le linn shéasúr goir agus tógála éan. Mar rogha, bearta chun speicis phlandaí ionracha a sheachaint.
SMR02	Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huiscá a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta: Airteagail 4 agus 5

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Ceann ar bith.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an éicea-scéim (mínigh conas a théann an t-éicea-scéim thar an mbunlíne, go háirithe maidir le SMR agus caighdeáin náisiúnta)

Gníomh	Eilimint bhunlíne ábhartha ·Dea-riocht Talmhaíochta agus Comhshaoil 'GAEC' ·Ceanglas Bainistíochta Reachtúil 'SMR'	Téann an bealach a théann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha
Spás don Dúlra (limistéir neamhtháirgiúla) agus gnéithe tírdhreacha	GAEC 8 – Teastaíonn íosmhéid 4% de Spás don Dúlra (neamhtháirgiúil) agus Gnéithe Tírdhreacha thar gach feirm Éireannach (le heisceachtaí áirithe)	Teastóidh 7% ar a laghad de Spás don Dúlra (neamhtháirgiúil) agus Gnéithe Tírdhreacha ar fud na bhfeirmeacha Éireannacha rannpháirteacha le haghaidh gníomhaíochta (fiú iad siúd le heisceachtaí, más mian leo an gníomh seo a roghnú).
Táirgeadh fairsing beostoic	Ní bhaineann le hábhar	Ní bhaineann le hábhar
Úsáid Nítrigine Cheimiceach a Theorannú	SMR 2 – Treoir Níotráití	D'fhéadfadh go n-athrófar ceanglais maidir le SMR 2 tar éis an ceathrú athbhreithniú ar Chlár Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann atá ar siúl faoi láthair a thabhairt chun críche. Más gá, déanfar ceanglais faoin éiceachleachtas seo a choigeartú chun a áirithiú go dtógfaidh sé ar na ceanglais maidir le Coinníollacht.
Cur Crainn Dúchais nó Fálta Sceach	Neamhbhainteach; ní áireofar na crainn/fálta sceach seo i dtreo riachtanais GAEC 8 i mbliain an iarratais.	Ní bhaineann le hábhar
Úsáid a bhaint as scaradóirí/spraeir leasacháin rialaithe GPS	Ní bhaineann le hábhar	Ní bhaineann le hábhar
Sampláil Ithir agus Aolú Cuí	SMR 2 – Treoir Níotráití	Cheana féin ag teastáil le haghaidh feirmeoirí maolú níotráití. Ní thairgfear an rogha seo faoin Éicea-Scéim d'fheirmeoirí a bhfuil sé de dhualgas orthu sampláil ithreach a chríochnú mar chuid de Phlean Gníomhaíochta Níotráití na hÉireann.
Barr briste a phlandáil	GAEC 7	Chun dul níos faide ná an bhunlíne, éileoidh an Éicea-Scéim go gcuirfear ar a laghad 20% d'achar arúil an

		ghabháltais chuig barr/barraí briste ó liosta forordaithe i mbliain an ghealltanais.
Plandáil Báinseach Ilspeicis	Ní bhaineann le hábhar	Ní bhaineann le hábhar

7 Raon agus méideanna na tacaíochta

Cur Síos

Gheobhaidh feirmeoirí íocaíocht bhliantúil a bheidh ina méid aonaid aonfhoirmeach. Bunófar íocaíochtaí ar chostais bhreise arna dtabhú agus ar ioncam ligthe thar ceal i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b) de Rialachán maidir le Plean Straitéiseach CBT. Déanfar ioncam tharscaoilte a ríomh ar shonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc do na blianta 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tá buiséad an éic-scéime imfhálaithe ag 25% de leithdháileadh Íocaíochtaí Díreacha na hÉireann.

Athróidh na rátaí íocaíochta ag brath ar ghlacadh leis an éicea-scéim gach bliain.

Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**).

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim.

[Figiúirí faoi réir slánaithe.]

8 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 9 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

I gcomhréir le Pointe (a), sainmhínítear go soiléir na critéir incháilitheachta don Éicea-Scéim mar gach feirmeoir gníomhach sa tír; nó grúpaí feirmeoirí gníomhacha. Chun cáiliú le haghaidh íocaíochta, beidh ar rannpháirtithe critéir a shonraítear in dhá chleachtas talmhaíochta ar a laghad a bhaint amach.

I gcomhréir le Pointe (b), tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
51ECO01 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú	Aonghnéitheach		R.19- R.22, R.31- R.34
51ECO02 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú (feabhsaithe)	Aonghnéitheach		R.31; R.34;
51ECO03 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic	Aonghnéitheach		R.22; R.31;
51ECO04 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun nítrigin cheimiceach a theorannú	Aonghnéitheach		R.22;
51ECO05 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur	Aonghnéitheach		R.31;
51ECO06 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur (feabhsaithe)	Aonghnéitheach		R.31;
51ECO07 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir úsáid a bhaint as Spréitheoir / Spraeire Rialaithe GPS	Aonghnéitheach		R.19; R.22;
51ECO08 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as sampláil ithreach agus aolú cuí	Aonghnéitheach		R.19; R.22;
51ECO09 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh éagsúlú feabhsaithe barr	Aonghnéitheach		R.19; R.22;
51ECO10 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as glais ilspeicis a chur	Aonghnéitheach		R.22;
51ECO11 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic (feabhsaithe)	Aonghnéitheach		R.22; R.31;

Míniú agus Fírinniú (lena n-áirítear an tsolúbthacht)

51ECO01 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú

Forbraíodh costálacha na gníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncain tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO02 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú (feabhsaithe)

Forbraíodh costálacha na ngníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncaim tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuiriscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO03 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic

Forbraíodh costálacha na ngníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncaim tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuiriscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteáir a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO04 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun nítrigin cheimiceach a theorannú

Forbraíodh costálacha na ngníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncain tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfeadh isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO05 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur

Forbraíodh costálacha na ngníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncain tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO06 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur (feabhsaithe)

Forbraíodh costálacha na gníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncaim tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO07 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir úsáid a bhaint as Spréitheoir / Spraeire Rialaithe GPS

Forbraíodh costálacha na gníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncaim tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO08 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as sampláil ithreach agus aolú cuí

Forbraíodh costálacha na gníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncain tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfeadh isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO09 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh éagsúlú feabhsaithe barr

Forbraíodh costálacha na ngníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncain tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO10 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as glais ilspeicis a chur

Forbraíodh costálacha na gníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim.

Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncaim tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime.

Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7. Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir.

Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteár a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (**íosráta íocaíochta**). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (**uasráta íocaíochta**). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil.

Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (**ráta pleanáilte íocaíochta**). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

51ECO11 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic (feabhsaithe)

Forbraíodh costálacha na gníomhaíochtaí aonair atá mar chuid den Éicea-Scéim i gcomhréir le hAirteagal 31(7)(b). Tá siad bunaithe ar na costais a thabhaíonn an feirmeoir agus ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar a bheith rannpháirteach san Éicea-Scéim. Tá costas déanta ar gach gníomhaíocht ar bhonn ioncaim tharscaoilte/costais tabhaithe ag baint úsáide as sonraí Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc 2016-2020. Déanfaidh gníomhaireacht neamhspleách seachtrach (Teagasc) meastóireacht ar leordhóthanacht agus cruinneas na gcostas sin, i gcomhréir le hAirteagal 82.

Tabharfar cúiteamh/cúiteamh i bpáirt do rannpháirtithe an Éicea-Scéim as an ioncam ligthe thar ceal/costas a thabhaítear a bhaineann le beart ag brath ar leibhéal glactha. Ní bhfaighidh rannpháirtithe na hÉicea-Scéime níos mó ná na huaschostais a bhaineann le cleachtas talmhaíochta beag beann ar úsáid na scéime. Féadfar luachanna a choigeartú ó bhliain go bliain mar a thuairiscítear i Roinn 5.1.7.

Is é an ráta íocaíochta atá beartaithe (méid aonaid) ná €77 in aghaidh an heicteáir. Is idirghabháil nua í an Éicea-Scéim a mbeidh gach feirmeoir in ann tarraingt isteach nó tarraingt as gach bliain. Mar sin ní fios go fóill líon na heicteáir a chuirfear isteach don scéim. Má ghlacann gach feirmeoir incháilithe (c. 129,000 bunaithe ar iarratais BPS 2021) páirt sa scéim agus má thugann siad isteach a gcuid tailte incháilithe go léir (c. 4.516 milliún heicteár), d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €66 (íosráta íocaíochta). Mura bhfuil ach leath an ráta glactha (c. 65,000 feirmeoir) ag tabhairt isteach 2.258 milliún heicteár, d'fhéadfadh an meánráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a bheith c. €131 (uasráta íocaíochta). Ní sháróidh an t-uasráta íocaíochta seo cúiteamh iomlán as na costais a thabhaítear agus as an ioncam ligthe thar ceal beag beann ar rogha an fheirmeora laistigh de liosta na gcleachtas éiceach-scéime atá ar fáil. Is é méid na híocaíochta Éicea-Scéim atá beartaithe ná €77 in aghaidh an heicteáir (ráta íocaíochta pleanáilte). Tá sé seo bunaithe ar an toimhde go nglacfaidh 85% de na feirmeoirí páirt san Éicea-Scéim. I bhfianaise aiseolais na ngeallsealbhóirí le déanaí agus aiseolais ón gCoimisiún Eorpach, féadfar ráta céimlaghdaitheach eile íocaíochta os cionn réimse áirithe a fhorbairt.

12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51ECO01 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51ECO02 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú (feabhsaithe)	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO03 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
51ECO04 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir chun nítrigin cheimiceach a theorannú	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
51ECO05 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51ECO06 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur (feabhsaithe)	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO07 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir úsáid a bhaint as Spréitheoir / Spraeire Rialaithe GPS	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
51ECO08 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as sampláil ithreach agus aolú cuí	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
51ECO09 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh éagsúlú feabhsaithe barr	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51ECO10 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir as glais ilspeicis a chur	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO11 - Éicea-Scéim Íocaíocht in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic (feabhsaithe)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
IOMLÁN	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	O.8 (aonad: Heicteáir)	3,838,634.00	3,838,634.00	3,838,634.00	3,838,634.00	3,838,634.00	19,193,170.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	1,482,852,495.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						

CIS(32) - Tacaíocht ioncaim chúpláilte

51VCS - Cúnamh Próitéine

Cód Idirghabhála (MS)	51VCS
Ainm Idirghabhála	Cúnamh Próitéine
Cineál na hIdirghabhála	CIS(32) - Tacaíocht ioncaim chúpláilte
Comhtháscaire Aschuir	O.10. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chúpláilte

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp1.N3	Tacaíocht a thabhairt do thacaíocht ioncaim chúpláilte do bharr próitéine chun méadú ar tháirgeadh intíre a spreagadh	SO1 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.4 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta
R.6 Céatadán na n-íocaíochtaí díreacha breise in aghaidh an heicteáir d'fheirmeacha incháilithe faoi mheánmhéid na feirme (i gcomparáid leis an meánmhéid)
R.7 Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)
R.8 Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht ioncaim chúpláilte chun iomaíochas, inbhuanaitheacht nó cáilíocht a fheabhsú

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

De réir Airteagal 32(2) den Rialachán CSP, ní bheidh sé de cheangal ar na Ballstáit na deacrachtaí a bhaineann le barra próitéine a léiriú, toisc go n-aithnítear go forleathan go bhfuil deacrachtaí tromchúiseacha ag baint le táirgeadh barra próitéine san Aontas.
Níltear ag súil go dtiocfaidh méadú ar an limistéar soighe a fhástar in Éirinn sa mheántearma. Rinneadh trialacha tráchtála le blianta beaga anuas ach níor leanadh leo mar gheall ar go leor fadhbanna leis an mbarr a fhás anseo, go háirithe an aeráid agus an easpa Táirgí Cosanta Plandaí atá ar fáil. In 2019, shroich an limistéar soighe 14 heicteár ach thit sé ar ais go 1 heicteár in 2021. Léiríonn sé seo na dúshláin thromchúiseacha a bhaineann le fás an bhairr in Éirinn.

tairbhithe incháilithe agus critéir incháilitheachta shonracha a shainiú i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí, leis an réimse agus, nuair is infheidhme, le hoibleagáidí ábhartha eile

Sainmhínítear tairbhithe incháilithe mar aon iarratasóir BISS a fhásann na barra atá incháilithe le haghaidh tacaíochta faoin idirghabháil. Ceanglaítear ar thairbhithe incháilithe iarratas BISS a chur isteach i ngach bliain den iarratas, ag dearbhú na limistéar ina bhfuil siad ag cur na mbarr incháilithe. Is iad na barraí incháilithe le haghaidh tacaíochta faoin idirghabháil seo ná piseanna, pónairí, lúipíní, soighe agus barra measctha (meascán próitéine/gránach).

Is iad na barra incháilithe ná Pónairí (*Vicia faba* lena n-áirítear Pónairí Geimhridh agus Pónairí Earraigh), Piseanna (*Pisum sativum*), Lúipíní (géineas *Lupinus*) agus Pónaire Soighe (*Glycine max*).

Barr is ea an Barraí Meascán Próitéine/Arbhar a bhfuil meascán síolta ann agus síol barr próitéine freagrach as 50% ar a laghad den ráta síolaithe agus an chuid eile déanta suas de shíol gránach. Is iad na barra atá incháilithe don eilimint phróitéin den mheascán síolta ná Pónairí, Piseanna agus Lúipíní agus is iad na gránaigh incháilithe ná cruithneacht, coirce, eorna, seagal agus triteacáil. Ceadófar lamháltas 10% i ndearbhthearmaí do ráta cuimsiú síolta barr próitéine níos ísle (.i. nach lú ná 40% d'eilimint barr próitéine). Faoi láthair ceannaítear cuid mhór de shíol na mbarr seo mar shíolta díreacha agus meascann an feirmeoir ar an bhfeirm é .i. le haghaidh meascán pise-eorna cheannódh an feirmeoir na piseanna agus an eorna ar leithligh agus meascadh ar an bhfeirm. Cé go bhfuil an fhaisnéis teoranta, is gnách go mbíonn raon rátaí curadóireachta don chomhpháirt próitéine thart ar 50% de mheáchan iomlán an tsíl sa mheascán. Tá méid beag de shíol barr meascán próitéine/arbhair “réidh le cur” ar an margadh ach tá laghdú suntasach tagtha ar an bhfáil atá ar fáil ó Brexit mar gheall ar scor d'allmhairí ón mBreatain. Mar aon le hiniúchtaí allamuigh, bheadh sé riachtanach taifid a choinneáil ar cheannacháin síolta mar chuid de sheiceálacha ar bharr meascán próitéine/arbhair chun incháilitheacht don Scéim Cúnaimh Próitéine a chinneadh. Tá sé beartaithe go mbeadh fócaíocht de 50% de sin le baint ag barr meascán próitéine/gránaigh as barr iomlán próitéine.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainiú

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Raon agus méideanna na tacaíochta

Cur Síos

Tá údar maith le tacaíocht airgeadais faoin idirghabháil seo ag na torthaí eacnamaíochta reatha maidir le fás próitéiní plandaí. Mar shampla, ní rogha iomaíoch iad na torthaí seo nuair a chuirtear i gcomparáid iad leis na torthaí ar ghránaigh a fhástar ó dhúchas agus nuair a chuirtear i gcomparáid iad le hallmhairí próitéine. Ina theannta sin, tá sé léirithe ag taithí ar na barraí seo a fhás in Éirinn go bhféadann siad a bheith so-ghabhálach go háirithe i leith torthaí bochta de bhun fachtóirí seachtracha ar nós coinníollacha aimsire neamhfhabhrach. Mar shampla, b'ionann táirgeadh 2017 piseanna, pónairí agus lúipíní beagnach 14,000 heicteár. Mar sin féin, de bharr coinníollacha aimsire deacra thit an limistéar seo go 8,400 heicteár in 2018 agus níor tháinig méadú ar an limistéar arís in 2019. Mhéadaigh an limistéar go timpeall 13,735 heicteár in 2020. Mar sin féin, ba é ba chúis leis seo ná curadóireachta geimhridh an-íseal agus éileamh géar ar shíol gach barra earraigh lena n-áirítear barraí próitéine. Léiríonn réamhshonraí 2021 titim go dtí díreach faoi 10,000 heicteár sa limistéar a cuireadh le barra próitéine. Tá an éagsúlacht seo i leibhéil táirgeachta ar cheann de na fachtóirí a bhaineann le tacaíocht a sholáthar faoin idirghabháil seo.

Mar gheall ar an taithí le barraí próitéine atá ag fás le blianta beaga anuas agus an fócas ar an tábhacht a bhaineann le barra den sórt sin mar a dtagraítear dóibh i *Ag Aeráide*, bheifí ag súil go dtiocfaidh méadú ar an limistéar a fhástar thar thréimhse an chláir. Tá an sprioc de 20,000 heicteár leagtha síos i gcomhthéacs an méid is féidir a bhaint amach i saolré chlárthréimhse an CBT seo ag tagairt don limistéar iomlán foriomlán a d'fhéadfadh a bheith indéanta go teoiriciúil san fhadtárma ar fud na hearnála. Amhail

Airteagal 11 den Rialachán CSP, meastar go gcuirfear tacaíocht ar fáil faoin idirghabháil seo do 50 heicteár soighe ar a mhéad in aghaidh na bliana thar shaolré an CSP faoin idirghabháil seo.

Tá bonn cirt leis an méid aonaid atá beartaithe ar bhonn na ndúshlán iomaíochais agus táirgeachta mar atá leagtha amach thuas, chomh maith leis an raon buntáistí atá mar bhonn agus mar thaca ag loighic na hidirghabhála. Is fachtóir ábhartha freisin é an éagsúlacht sna leibhéal táirgeachta dá dtagraítear thuas maidir leis na rátaí tacaíochta atá beartaithe don idirghabháil seo. Athraíonn an tsuim aonaid bheartaithe faoin idirghabháil seo ó €583 go €350 in aghaidh an heicteáir do phiseanna, pónairí, lúipíní, barra soighe le linn na hidirghabhála, agus íocfar an barr meascáin próitéine/gránaigh ag ráta 50% den phróitéin iomlán. ráta barra. Tá réimse na mbarr meascán próitéine/gránach sách íseal agus glacann an earnáil orgánach leis go príomha ach tá scóip ann chun an limistéar ina gcuirtear tacaíocht ar fáil a leathnú. Táthar ag súil go mbeidh an limistéar de bharr meascán próitéine/gránaigh a thacófar leis íseal go leor, agus mar thoradh air sin níl luach aschuir ar leith beartaithe (de réir Airteagal 102(5)). Dá nglacfaí leis an meastachán/spríoc de 12-20,000 heicteár in aghaidh na bliana le meánráta pleanáilte de €583-€350 in aghaidh an heicteáir bheadh buiséad méadaithe de €7 milliún mar thoradh air. D'úsáidfí ráta íocaíochta níos airde, suas go dtí an t-uasmhéid aonaid, i mblianta nach sroicheann na haschuir an 20,000 heicteár atá beartaithe. Sna blianta tosaigh den idirghabháil, meastar go mbeidh na haschuir níos ísle ná 20,000 heicteár

Athraíonn an t-uasmhéid atá iníoctha i mbliain ar leith faoin idirghabháil seo in aghaidh na bliana bunaithe ar sholúbthacht timpeall 20%. Tá bonn cirt leis an uasmhéid aonaid ar bhonn na gcostas ard athraitheach agus na n-ollchorrallaigh ísle do bharr próitéine den sórt sin. Le blianta beaga anuas, níor tháinig méadú mór ar chostais ionchuir Pónairí Earraigh (príomhbharr próitéine na hÉireann) i gcomparáid le barraí eile, go príomha mar gheall ar riachtanas nialasach do leasacháin nítrigineacha ceimiceacha, a bhfuil méadú mór tagtha ar a gcostas. Tá riachtanas nítrigine ceimiceach d'Eorna Braite an Earraigh, rud a mhéadaigh costais go suntasach. Tá luach an aschuir le haghaidh pónairí méadaithe go dtí €370/tonna agus tá eorna braiche méadaithe go dtí €380/tonna. Mar sin féin, mar thoradh ar aschur i dtéarmaí tonna/heicteár don bharr pónairí a bheith i bhfad níos ísle ná an Eorna Bracach Earraigh, tá an corrlach comhlán do Pónairí Earraigh i bhfad níos ísle dá bharr. Féach ar an tábla thíos, le do thoil, ina bhfuil an corrlach comhlán méadaithe ó €423 in 2020 go €718 in 2022 (Bealtaine) idir an dá bharr. Tá praghsanna leasacháin (ionchur) curtha san áireamh thuas mar aon le praghsanna beatha/bia (aschur) agus léiríonn an corrlach comhlán na hathruithe seo.

	2021 Malting Barley (Incl straw)	2021 Spring Beans	2021 Beans - Barley	2021 Malting Barley (Incl straw)	2021 Spring Beans	2021 Beans - Barley	2022 Malting Barley (Incl straw)	2022 Spring Beans	2022 Beans - Barley
Total variable costs €/ha	1001	951	-50	1006	923	-83	1355	1008	-347
Gross margin (excl. Protein Payment)	599	176	-423	706	-232	-474	1745	1027	-718
Gross Margin (Incl. Protein Payment €500)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	1745	1527	-218

Is é an t-uasráta do 2023 an méid aonaid atá beartaithe (€583) 20% = €700. Tá an t-uasmhéid aonaid seo fós níos lú ná an corrlach comhlán de €718 ón tábla thuas. Déanfaidh RTBM athbhreithniú ar an uasmhéid aonaid ar bhonn leanúnach, ag cur figiúirí corrlaigh ionchais san áireamh.

Tá bonn cirt leis an méid aonad pleanáilte níos airde in 2023 bunaithe ar na figiúirí corrlaigh chomhlána thuas. Ciallaíonn éifeacht na difríochta an-mhór seo san ollchorrlach de €718/ha, go bhfásfaidh feirmeoirí Eorna Earraigh agus nach gcuirfidh siad Pónairí Earraigh mar go bhfuil Eorna Earraigh níos brabúsaí. Is é an tsuim aonaid atá beartaithe de €583/ha in 2023 ná feirmeoirí a spreagadh chun barraí próitéine cosúil le Spring Beans a chur.

Is é an t-íosmhéid aonaid atá iníoctha i mbliain ar leith ná €300 in aghaidh an heicteáir do phiseanna, pónairí, lúipíní, barra soighe agus €150 in aghaidh an heicteáir do bharr meascáin próitéine/gránaigh. Tá bonn cirt leis an íosmhéid aonaid ar an mbonn go n-áirithítear bainistíocht stuama airgeadais agus gur gá fanacht laistigh den leithdháileadh airgeadais.

8 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Fírinniú na deacrachta nó na ndeacrachtaí a bhaineann leis an earnáil/na hearnálacha/na táirgíochta/na táirgeachtaí nó na cineálacha feirmeoireachta a bhfuiltear ag díriú orthu.

N/B

Cad é aidhm na hidirghabhála maidir leis an earnáil/na hearnálacha/na táirgíochta(í) nó na cineálacha feirmeoireachta a bhfuiltear ag díriú orthu?

- iomaíochas a fheabhsú
- chun cáilíocht a fheabhsú
- inbhuanaitheacht a fheabhsú

Conas a rachaidh an idirghabháil i ngleic leis an deacracht/na deacrachtaí aitheanta faoin aidhm seo (.i. míniú ar an spriocdhírú)?

Ina theannta sin, beidh idirghabhálacha a bhaineann le heolas agus nuálaíocht ag gabháil leis an idirghabháil TIL chun aghaidh a thabhairt ar na deacrachtaí a aithníodh (féach cuid 3.5.9).

Trí thacú le táirgeadh barra próitéine, cuirtear leis an raon buntáistí inbhuanaitheachta comhshaoil a bhaineann leis na barra sin, lena n-áirítear: spleáchas laghdaithe ar fhoinsí próitéine allmhairithe; feidhmíonn barraí próitéine mar bharr briste an-luachmhar in uainíocht na mbarr curaíochta, agus tá ról tábhachtach ag pischineálaigh maidir le nítrigin a shocrú ón atmaisféar agus laghdaítear úsáid leasacháin nítrigine ceimiceacha dá bharr.

Cad é (iad) an earnáil/na hearnálacha atá i gceist?

Barraí próitéine

Fírinniú a thábhachtaí atá an earnáil/na hearnálacha/na hearnálacha sonracha/na táirgíochta(í) nó an chineáil/na gcineálacha feirmeoireachta atá dírithe orthu

Faoi láthair tá an AE ag brath go mór ar allmhairí próitéiní plandaí agus de réir Ionchas Talmhaíochta an AE maidir le Margaí agus Ioncam 2018-2030, beidh an t-éileamh ar bharr atá saibhir i bpróitéin láidir go dtí 2030. Thaispeáin Clár Comhardaithe Próitéin Bheatha 2019/2020 an Choimisiúin Eorpaigh éileamh an AE ar amhphróitéin ag 84.4 milliún tona agus allmhairítear 18 milliún tonna de gach bliain.

Aibhsíonn an anailís SWOT agus an Measúnú Riachtanas an gá atá le tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim idir córais agraibhia. Thug an SWOT faoi deara freisin go bhfuil difríochtaí suntasacha idir na meánleibhéil ioncaim ar fud na gcóras talmhaíochta. Taifeadh na meánleibhéil ioncaim ab airde ag feirmeacha déiríochta ag €66,828 in 2019, i gcomparáid le €32,700 d'fheirmeacha curaíochta. Tá an anailís SWOT dírithe freisin ar dhintiúir chomhshaoil na hearnála curaíochta agus sainaitnítear an tiomantas gníomhaíochta aeráide chun an limistéar faoi tháirgeadh curaíochta a mhéadú os cionn an achair reatha de 300,000 heicteár faoi 2030, ag táirgeadh níos mó grán agus gléasra pischineálacha a fhástar ó dhúchas don tionscal beostoic.

Trí thacú le táirgeadh barra próitéine, cuirtear leis an raon buntáistí a bhaineann leis na barra sin, lena n-áirítear:

- Braith laghdaithe ar fhoinsí próitéine allmhairithe: Go ginearálta, bíonn roinnt cion próitéine ag ábhair bheatha a áirítear i gciondálacha beatha ainmhithe, ó leibhéil ísle 0.4% in olaí plandúla agus saille go 64.4% i mhin éisc. Is í an fhoirse ardhpróitéine is coitianta a úsáidtear i muilte beatha na hÉireann ná cineálacha éagsúla soighe (suas le 47% d'ábhar amhphróitéine). na hÉireann *Treochlár i dtreo Neodracht na hAeráide – Ag Climatise* aithníonn sé an tábhacht a bhaineann le tacú le pischineálaigh fhásta dúchasach don tionscal beostoic.
- Feidhmíonn barraí próitéine mar bharr briste an-luachmhar in rothlaithe barr curaíochta.

- Soláthraíonn barraí próitéin foinse riachtanach próitéine do bheatha ainmhithe atá saor ó GMOanna, rud a chuireann taca faoi shlándáil an táirgthe bia san earnáil.
- Ina theannta sin, tá ról tábhachtach ag léagúim maidir le nítrigin a shocrú ón atmaisféar agus mar thoradh air sin laghdaítear úsáid leasacháin nítrigine ceimiceach. Tá sé seo comhsheasmhach leis an straitéis Ón bhFeirm go Forc a dhíríonn ar úsáid leasacháin a laghdú faoi 2030. Ní éilíonn pischineálaigh leasacháin nítrigineacha agus is féidir úsáid leasacháin nítrigineach a laghdú i mbarraí ina dhiaidh sin toisc go bhfágat Nítrigin iarmharach san ithir ón mbarr léagúim.

Míniú ar an gcaoi a bhfuil an idirghabháil ag teacht leis an gCreat-Treoir Uisce (.i. 2000/60/CE).

Is pischineálaigh iad na barraí incháilithe don scéim próitéine a chiallaíonn gur barra fosaithe nítrigine iad. Níl aon cheanglas acu maidir le leasacháin ceimiceacha nítrigineacha a laghdóidh úsáid. Is é an príomhbharr atá in iomaíocht le Spring Beans, príomhbharr próitéine na hÉireann, ná Eorna an Earraigh a bhfuil riachtanas Nítrigine de 165Kg Nítrigine in aghaidh an heicteáir (arna sholáthar ag leasachán ceimiceach den chuid is mó). Fágann barraí próitéine nítrigin iarmharach sa talamh tar éis an bhuinte agus laghdaítear an riachtanas nítrigine ceimiceach i mbarraí ina dhiaidh sin freisin.

Má éiríonn leis na haidhmeanna a bhaineann le limistéir reatha a choinneáil agus le hachar próitéine a mhéadú tuilleadh go 20,000 heicteár, laghdóidh sé seo úsáid iomlán leasacháin nítrigineach ceimiceacha agus ar an gcaoi sin cabhróidh sé leis na spriocanna maidir le laghdú ar úsáid leasacháin nítrigine a bhaint amach.

Dá gciumseofaí barr meascáin próitéine/gránaigh bheadh an fheirmeoireacht orgánach níos tarraingtí d'iontrálaithe nua. Ní úsáideann feirmeoireacht orgánach leasacháin nítrigineacha ceimiceacha.

Tá an poitéinseal ag an laghdú seo ar úsáid leasacháin tionchar dearfach a bheith aige ar cháilíocht an uisce ach tá sé thar a bheith deacair an tionchar a chainníochtú mar go bhfuil an oiread sin athróg ann, go háirithe an aimsir. Is í an earnáil curaíochta an earnáil is éifeachtaí ó thaobh éifeachtúlacht úsáide nítrigine de ach tá buntáistí féideartha ann fós do cháilíocht an uisce maidir le laghdú féideartha ar láisteach Níotráite isteach in uiscebhealaí etc.

Teorainneacha sceidil EDT an AE ar shíolta ola (Blair

Comhaontú Tí): An ndírítear san idirghabháil ar aon bharr/barraí atá clúdaithe faoin gcomhaontú (.i. pónaire soighe, síol ráibe, síol lus na gréine)?

Tá Níl

	Bliain an Éilimh				
	2023	2024	2025	2026	2027
síol ráibe/colza					
lus na gréine (seachas síol lus na gréine milseogra)					
pónairí soighe	50	50	50	50	50

An ndéantar an idirghabháil a mhaoiniú, go páirteach nó go hiomlán, ón mbarr próitéine (uasmhéid 2% san iomlán) de réir Airt. 96(3) de SPR?

Tá Níl

Má dhíríonn an idirghabháil ar mheascán idir pischineálaigh agus féar: cuir in iúl le do thoil an céatadán íosta de pischineálaigh sa mheascán.

N/B

Is tacaíocht ainmhí-bhunaithe é an tacaíocht ioncaim chúpláilte a dheonaítear do phéisteanna síoda, nuair is gá na nithe seo a leanas a shoiléiriú roimh ré chun 'ceann' a úsáid mar bhunaonad na tacaíochta:

soiléirigh le do thoil an ráta comhshó idir an t-aonad seo agus 'ceann' (.i. cé mhéad den aonad seo a fhreagraíonn do '1 ceann?') chun críocha eg táscairí.

N/B

Is féidir tuilleadh soiléirithe a thabhairt sa trácht (m.sh. meáchan na n-uibheacha nach mór a bheith i mbosca)

Comhlíonadh 9 WTO

Bosca Ómra

Míniú i dtaobh an n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Airteagal 6.5 nó Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht (Bosca Gorm) agus, má tá, conas a dhéanann an idirghabháil.

Bosca Ómra: Níl aon choinníollacha WTO ceangailte a chaithfí a shonrú sa Phlean CAP.

11 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
51VCS01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i gCúnamh Próitéin	Meán		R.4- R.6, R.7- R.8
51VCS02 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i mBarr Meascáin Próitéine/Arbhair	Meán		R.4- R.6, R.7- R.8

Míniú agus Fírinniú (lena n-áirítear an tsolúbthacht)

51VCS01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i gCúnamh Próitéin

Tá bonn cirt leis an méid aonaid atá beartaithe ar bhonn na ndúshlán iomaíochais agus táirgeachta mar atá leagtha amach thuas, chomh maith leis an raon buntáistí atá mar bhonn agus mar thaca ag loighic na hidirghabhála. Is fachtóir ábhartha freisin é an éagsúlacht sna leibhéil táirgeachta dá dtagraítear thuas maidir leis na rátaí tacaíochta atá beartaithe don idirghabháil seo. Athraíonn méid an aonaid bheartaithe faoin idirghabháil seo ó €583 go €350 in aghaidh an heicteáir do phiseanna, pónairí, lúipíní, agus barra soighe le linn na hidirghabhála. Dá nglacfaí leis an meastachán/sprioc de 12-20,000 heicteár in aghaidh na bliana le meánráta pleanáilte de €583-€350 in aghaidh an heicteáir bheadh buiséad méadaithe de €7 milliún mar thoradh air.

51VCS02 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i mBarr Meascáin Próitéine/Arbhair

Íocfar an tsuim aonaid atá beartaithe don bharr meascán próitéine/gránach ag ráta 50% den ráta iomlán barra próitéine (a athraíonn idir €583 agus €350 an heicteár do phiseanna, pónairí, lúipíní, barra soighe). Tá réimse na mbarr meascán próitéine/gránach sách íseal agus glacann an earnáil orgánach leis go príomha ach tá scóip ann chun an limistéar ina gcuirtear tacaíocht ar fáil a leathnú. Táthar ag súil go mbeidh an t-achar de bharr meascán próitéine/gránaigh a thacófar leis íseal go leor.

12 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51VCS01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i gCúnamh Próitéin	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	700.00	600.00	480.00	420.00	420.00	
	O.10 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	Méid an aonaid phleanáilte	583.00	500.00	400.00	350.00	350.00	
51VCS02 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i mBarr Meascáin Próitéine/Arbhair	Méid an aonaid phleanáilte	291.50	250.00	200.00	150.00	175.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	350.00	300.00	240.00	210.00	210.00	
	O.10 (aonad: Heicteáir)						

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 - 2028
	Bliain Féilire	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
IOMLÁN	O.10 (aonad: Heicteáir)	12,007.00	14,000.00	17,500.00	20,000.00	20,000.00	83,507.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	35,000,000.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						

5.2 Idirghabhálacha Earnála

Torthaí agus Glasraí

Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
52FVPO01 - Meáníocaíocht in aghaidh an Chláir Oibriúcháin	Meán		R.10; R.11;

Cur Síos

52FVPO01 - Meáníocaíocht in aghaidh an Chláir Oibriúcháin

Luach an mhéid aonaid bheartaithe do 2023 in euro: 1.6 milliún

Méideanna Aonaid Phleanáilte - tábla airgeadais le haschur

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
52FVPO01 - Meáníocaíocht in aghaidh an Chláir Oibriúcháin	Méid an aonaid phleanáilte (caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	766,756.05	2,555,853.51	2,555,853.51	2,117,943.66	2,117,943.66	
	O.35 (aonad: Cláir Oibriúcháin)	4.00	4.00	4.00	5.00	5.00	
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	3,067,024.21	10,223,414.03	10,223,414.03	10,589,718.32	10,589,718.32	44,693,288.91

INVRE(47(1)(a)) - - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile

52FVPO01 - Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO01
Ainm Idirghabhála	Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus anailís/réamhaisnéis/comhordú
Cineál na hIdirghabhála	INVRE(47(1)(a)) - infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta agus gníomhaíochtaí eile
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland
NL	An Ísiltír

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta lonnaithe san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tásca geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
CLIMA(46(f)) a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargáíocht dhíreach
EMPL(46(k)) na coinníollacha fostaíochta a fheabhsú agus a áirithiú go gcomhlíontar oibleagáidí an fhostóra mar aon le ceanglais sláinte agus sábháilteachta ceirde i gcomhréir le Treoir 89/391/CEE, 2009/104/CE agus (AE) 2019/1152
PROD(46(a)) táirgeadh a phleanáil agus a eagrú, táirgeadh a choigeartú d'éileamh, go háirithe maidir le cáilíocht agus cainníocht, barrfheabhsú costais táirgthe agus torthaí ar infheistíochtaí, praghsanna na dtáirgeoirí a chobhsú
a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeán sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar na híoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.
REDE(46(d)) taighde agus forbairt ar mhodhanna táirgthe inbhuanaithe, lena n-áirítear athléimneacht i gcoinne lotnaidí, frithsheasmhacht in aghaidh galair ainmhithe agus athléimneacht agus maolú an athraithe aeráide, cleachtais nuálacha agus teicnící táirgthe a threisiú iomaíochas eacnamaíoch agus a threisiú forbairtí sa mhargadh.
CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;

SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N1	Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua	Is airde do SO2	Tá
Cusp3.N2	Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha	SO3 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N5	EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua + táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú	An cúigiú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhorhmeas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

1) Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe chun cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide a bhaint amach sna réimsí seo a leanas:

(i) caomhnú ithreach, lena n-áirítear feabhas a chur ar charbón na hithreach agus ar struchtúr na hithreach, agus laghdú ar

(ii) úsáid agus bainistíocht fhóna uisce a fheabhsú, lena n-áirítear sábháil uisce, caomhnú uisce agus draenáil

(iii) damáiste de bharr teagmhais dhíobhálacha aeráide a chosc agus forbairt agus úsáid cineálacha, póirthe agus cleachtais bhainistíochta atá curtha in oiriúint do dhálaí athraitheacha aeráide a chur chun cinn;

(iv) coigilt fuinnimh, éifeachtúlacht fuinnimh agus úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú;

(vii) astaíochtaí agus dramhaíl a laghdú, úsáid seachtháirgí a fheabhsú, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil, agus bainistiú dramhaíola;

(viii) athléimneacht i gcoinne lotnaidí a fheabhsú agus rioscaí agus tionchair a bhaineann le húsáid lotnaidicídí a laghdú, lena n-áirítear teicnící um Bainistiú Comhtháite Lotnaidí a chur chun feidhme;

(x) gnáthóga atá fabhrach don bhithéagsúlacht a chruthú agus a chothabháil;

m.sh

- athsholáthar na gcóras giniúna/úsáide/aisghabhála fuinnimh atá ann cheana (m.sh. coirí, fuaraitheoirí) le córas níos éifeachtaí nó ceann a úsáideann breosla níos glaine (m.sh. ag bogadh ó ola go gás) nó fuinneamh in-athnuaite
- insliú méadaithe in aonaid táirgthe, m.sh., scáileáin teirmeacha i dtithe gloine, i dtithe muisiriún nó i seideanna pacála agus/nó oifigí.
- suiteáil painéil ghréine agus/nó painéil fhótavoltach
- suiteáil tuirbíní gaoithe
- suiteáil córas Geoiteirmeach atá deartha chun an riachtanas iomlán do bhreoslaí eile le haghaidh téimh agus/nó fuaraithe a laghdú.
- aonaid Teasa agus Cumhachta Comhcheangailte (CHP) a shuiteáil
- suiteáil córas aisghabhála teasa agus córais teaschaidéil
- córas níos éifeachtaí a chur in ionad an chórais giniúna nó aisghabhála fuinnimh atá ann cheana
- uasghrádú ar thithe gloine, tithe muisiriún agus foirgnimh eile ar nós seomraí fuara, oifigí PO/tithe pacáiste chun úsáid a bhaint as teicneolaíocht solais ísealfhuinnimh nua.
- Infheistíocht i dtógáil feirme ísealcharbóin/neamhcharbóin

- caidéal nó gaotráin a bhfuil luas athraitheach isteach/as acu a chur in ionad na gcaidéal nó na gaohairí atá ann cheana a bhfuil mótaí luais sheasta acu.
- Infheistíocht i meaisíní agus i bhfeithiclí (i.e. iad siúd atá á gcumhachtú ag innill dócháin inmheánaigh) (feithiclí lena n-úsáid go himmheánach amháin) ag a bhfuil gléasanna cuí as a n-eascaíonn laghdú ar astuithe eg athsholáthar forcardaitheoir díosail le forcardaitheoir leictreach
- Ceannach pheromones, creachadóirí, paraisítí agus oibreáin bhitheolaíocha eile chun lotnaidí a rialú
- Infheistíocht i dteicneolaíocht braiteoirí agus ceamaraí/i gcomhcheangal le dordáin chun lotnaidí a bhrath agus i gcomhthéacs sláinte na mbarr
- Infheistíocht i ngléasraí grafta chun frithsheasmhacht in aghaidh galair agus/nó úsáid cineálacha atá frithsheasmhach do ghalair a thabhairt
- Infheistíocht i síolta agus ábhar plandaí atá frithsheasmhach do ghalair chomh maith le cineálacha a cuireadh in oiriúint don láithreán
- Infheistíocht i modhanna fisiceacha chun fiailí a rialú
- Infheistíocht i spraeirí barr toirte ultra-íseal (ULV).
- Móta plandaí, in-bhithmhille nó ath-inúsáidte a cheannach
- Ábhair shainiúla a cheannach chun cáilíocht agus sláinte na hithreach a fheabhsú.
- Infheistíocht in innealra chun casáil muisiriún a bhailiú, a steiriliú agus a athúsáid
- Suiteáil agus/nó feabhsú córas a cheadaíonn bainistíocht níos fearr ar acmhainní uisce; m.sh. Gabháil, cóireáil agus athúsáid ró-uisce uisciúcháin a dhraenáil ó chórais fáis tithe gloine (nó foirgnimh eile), suiteáil córas uisciúcháin atá tíosach ar uisce, nuachóiriú na gcóras uisciúcháin atá ann cheana féin, bundaí uisce a shuiteáil etc.
- Infheistíocht i dtrealamh chun sruthanna dramhaíola a luacháil
- Úsáid a bhaint as toirchiú dramhaíola talmhaíochta sa cheaptha teasa chun úsáid leasachán ceimiceach-sintéiseach a laghdú m.sh. Múirín, aoileach glas, "tae múirín" (sliocht plandaí), etc.
- Trealamh le haghaidh uisciúcháin a cheannach
- Infheistíocht i dteicneolaíochtaí nua-aimseartha ardfheidhmíochta chun úsáid leasacháin a laghdú
- Infheistíocht i méadair agus braiteoirí chun leasacháin a chur i bhfeidhm go sonrach don láithreán (eg ceannach méadar clóraifill / braiteoirí nítrigine)
- Infheistíocht in innealra lipéadaithe malartacha ar féidir ábhar pacáistithe a shábháil
- Infheistíochtaí i bpróiseáil iarmhair plandaí amháil gléasraí múirínithe, bith-thiomaltóirí, gléasraí múirínithe bithmhaise agus casúir mhúirín
- Trealamh a fháil chun dramhaíl torthaí agus glasraí a thiontú ina amhábhair chun an geilleagar ciorclach a fheabhsú

Saothróidh infheistíochtaí den sórt sin na haidhmeanna atá in Airteagal 12(1) de 2022/126[BL(1)] agus cuspóirí (a), (b), (d), (e), (f), (g) agus (i). in Airteagal 46 de 2021/2115.

Cuirfidh infheistíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Cláir Oibriúcháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Cláir Oibriúcháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála).

Cabhróidh na hinfeistíochtaí seo le dul i ngleic le Cusp4.N1 Cusp4.N4 Cusp4.N5. aitheanta i Measúnú Riachtanais na hÉireann. Rannchuideoidh infheistíochtaí den sórt sin freisin leis na cuspóirí earnála atá leagtha amach in Airteagal 46(e) agus (f).

2) Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe i réimsí chun cuspóirí tráchtála PO a chomhlíonadh .i

(xi) cáilíocht an táirge a fheabhsú m.sh

- infheistíochtaí i dtithe pacáiste, áiseanna láimhseála agus áiseanna ullmhaithe margaidh
- infheistíocht agus costais phearsanra a bhaineann le húsáid córais lomra, scragall nó tollán scragall lasmuigh
- trealamh ríomhaireachta agus bogearraí a cheannach (lena n-áirítear gnéithe soghluaiste) atá dírithe ar cháilíocht an táirge a chothabháil nó a fheabhsú

agus réimsí eile a shonraítear mar:

(xiv) treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma m.sh.

- Infheistíocht i gcórais níos áine, sórtála agus pacáistithe a bhaineann go sonrach le táirge
- Infheistíocht i meaisíní comhbhuinte, sórtála agus pacáistithe
- Roinn margáíochta a chruthú agus/nó a fhorbairt ag Oifig an Phoist.
- Ceannach meaisíní meáite agus lipéadaithe
- Infheistíocht i dtrealamh chun torthaí agus glasraí a phróiseáil
- Trealamh próiseála torthaí agus glasraí a cheannach
- Trealamh reo agus triomú a cheannach
- Infheistíocht i gcoimeádáin le haghaidh bainte, iompar inmheánach agus stóráil táirgí.
- Infheistíocht i láithreáin ghréasáin agus bileoga, feachtais meán sóisialta
- Infheistíochtaí córais TF, forbairt nó oiriúnú bogearraí chun críocha margáíochta
- Infheistíochtaí i scaireanna de chuid cuideachtaí a chuidíonn le baint amach chuspóirí an ET;

(xv) táirgeadh a phleanáil agus costais táirgthe a bharrfheabhsú m.sh

- trealamh ríomhaireachta agus bogearraí a cheannach (bogearraí bunaithe ar shíntiúis san áireamh) le haghaidh pleanáil táirgeachta
- tógáil tithe gloine, pola-tholláin, áiseanna táirgthe/próiseála, áiseanna stórála comhchoiteanna agus tolláin muisiriún
- úlloird nua a bhunú
- airde tollán muisiriún a ardú chun seilfeanna breise a shuiteáil
- infheistíocht i dtrealamh próiseála torthaí agus glasraí
- infheistíochtaí i gcórais fáis

(xvi) áiseanna oiliúna agus cúrsaí m.sh

- Saoráidí oiliúna tiomnaithe a fheistiú do chomhaltaí (feistis, trealamh closamhairc léirithe, aonaid taispeána)
- áitribh oiriúnacha a fhrúiliú mar is gá do chúrsaí sainiúla
- Cruthú ábhar oiliúna pearsanra saincheaptha m.sh. chun táirgeadh, cáilíocht etc.

(xvii) róbataic agus gléasanna coigilte saothair m.sh

- Trealamh a cheannach as a dtagann uathobriú/uathobriú ar phiocadh, ar phacáil agus/nó ar phróiseáil an táirge

Cabhróidh na hinfeistíochtaí seo le dul i ngleic le Cuspóir 2 N1 agus Cuspóir 3 N2 a aithníodh i Measúnú ar Riachtanais na hÉireann. Rannchuideoidh infheistíochtaí den sórt sin freisin leis na cuspóirí earnála atá leagtha amach in Airteagal 46(a), (b), (c), (g), (h), (i) agus (f).

3) Gníomhaíochtaí taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta sna réimsí seo a leanas:

(i) caomhnú ithreach, lena n-áirítear carbón na hithreach agus struchtúr na hithreach a fheabhsú, agus laghdú ábhar salaithe e.g

- foshraitheanna nua a fhorbairt

(ii) úsáid agus bainistiú fóna uisce a fheabhsú, lena n-áirítear sábháil uisce, caomhnú uisce agus draenáil;

(iii) damáiste de bharr teagmhais dhíobhálacha aeráide a chosc agus forbairt agus úsáid cineálacha, póortha agus cleachtais bhainistíochta atá curtha in oiriúint do dhálaí athraitheacha aeráide a chur chun cinn;

(iv) coigilt fuinnimh, éifeachtúlacht fuinnimh agus úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú;

(v) pacáistiú éiceolaíoch

(vii) astaíochtaí agus dramhaíl a laghdú, úsáid seachtháirgí a fheabhsú, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil, agus bainistiú dramhaíola; m.sh

- Múirín beacán caite a luacháil

(viii) athléimneacht i gcoinne lotnaidí a fheabhsú agus rioscaí agus tionchair a bhaineann le húsáid lotnaidicídí a laghdú, lena n-áirítear teicnící um Bainistiú Comhtháite Lotnaidí a chur chun feidhme;

(x) gnáthóga atá fabhrach don bhithéagsúlacht a chruthú agus a chothabháil;

(xi) cáilíocht an táirge a fheabhsú m.sh

- Feabhsuithe ar nósanna imeachta stórála

(xii) acmhainní géiniteacha a fheabhsú;

(xvii) róbataic agus gléasanna sábhála saothair; m.sh

- Bainteoírí beacán uathoibríthe
- trealamh próiseála saincheaptha a fhorbairt

Áireofar ar ghníomhaíochtaí den sórt sin rannpháirtíocht i gcomhdhálacha agus i seimineáir, ceannach tuarascálacha chun eolas a thabhairt do ghníomhaíochtaí taighde agus do thriail eg triail a bhaint as modhanna nua táirgeachta lena n-áirítear modhanna táirgthe inbhuanaithe, táirgí nua agus triail a bhaint as gléasanna a d'fhéadfaí a shábháil ar shaothar.

Féadfaidh gníomhaíochtaí taighde agus modhanna táirgthe turgnamhacha agus nuálaíochta i réimsí (i) go (v), (vii), (viii), agus (x) rannchuidiú le himfhálú 2 % ar T&F nó le caiteachas 15 % ar agra-comhshaoil-aeráide. cuspóirí de rogha an PO.

Féadfar gníomhartha taighde a sheachfhoinsiú.

Cabhróidh na gníomhartha seo le dul i ngleic le Cuspóir 2 N1, Cuspóir 3 N2 Cusp4.N4 agus Cusp4.N5 a aithníodh i Measúnú ar Riachtanais na hÉireann. Rannchuideoidh gníomhaíochtaí taighde freisin leis an gcuspóir earnála atá leagtha amach in Airteagal 46(d), (e), agus (f).

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

Déanfar measúnú ex-ante ar an laghdú ionchasach ar an bhfuinneamh a úsáidtear ar bhonn sonraíochtaí teicniúla; ní mór an laghdú ionchais ar úsáid fuinnimh a bheith ar a laghad 15%.

Tá tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe comhdhéanta de chórais a ghineann fuinneamh incháilithe ar choinníoll nach sáraíonn an méid fuinnimh a ghintear an méid fuinnimh is féidir a úsáid ar bhonn bliantúil do ghnáthghníomhaíochtaí an tairbhí, an ríomh sin a sheiceáil ag deireadh an OP.

I gcásanna infheistíochta a bhaineann le huisciú le haghaidh aon trealamh uisciúcháin nua nó uasghrádaithe atá maoinithe cheana féin, ní mór méadair uisce a shuiteáil chun monatóireacht a dhéanamh ar an méid uisce a úsáidtear. Ní mór don iarratasóir monatóireacht a dhéanamh ar úsáid uisce agus ní mór loga de seo a choinneáil ar feadh tréimhse cúig bliana.

Ní bheidh infheistíocht i bhfeabhsúchán ar shuiteáil uisciúcháin nó ar eilimint de bhonneagar uisciúcháin atá ann cheana incháilithe ach amháin má dhéantar é a mheasúnú sula mbronntar cabhair mar choigiltis fhéideartha uisce idir 5 % agus 25 % ar a laghad de réir pharaiméadair theicniúla na suiteálacha atá ann cheana. nó bonneagar, ní mór tuarascáil theicniúil a chosaint ar an éileamh seo agus a chur isteach le d'iarratas.

Ní mór infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe chun cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide a bhaint amach agus infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe i réimsí chun cuspóirí tráchtála ET a chomhlíonadh a dhéanamh ag áitreabh an PO nó, nuair is cuí, ag comhalta den PO.

Ní mór an tairbhe ionchais agus an tionchar breise a bheidh ag Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe chun cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide a chomhlíonadh a léiriú ex ante agus a chur i láthair le haighneacht an CO nó le haon leasú a cuireadh isteach.

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnamh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Féadfar tacaíocht le haghaidh infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe, lena n-áirítear iad siúd faoi chonarthaí léasaithe, a mhaoiniú in aon mhéid amháin nó i dtráthchodanna a formheasadh, i gcás inarb ábhartha, sa chlár oibríochtúil.

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad maidir le hidirghabháil nó gníomhaíocht ar leith a dtacaítear léi a ullmhú, a chur chun feidhme nó a leanúint. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíonn a bhuanfhoireann chun idirghabháil nó gníomhaíocht a chur chun feidhme. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhír maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

Féadfar infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe a fhoinsiú ó Thríú Tíortha.

Níl feidhm ag teorainneacha Costais Bhreise Sonracha de réir AE 2022/126 Iarscríbhinn II(1) maidir le gníomhaíochtaí taighde chun cuspóirí agra-comhshaoil nó cáilíochta a bhaint amach.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála

An tréimhse dímheasa fioscach le haghaidh Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe chun cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide a bhaint amach agus Infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe i réimsí chun cuspóirí tráchtála ET a bhaint amach 5 bliana d'earraí inaistrithe agus 30 bliain d'fhoirgnimh.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann infheistíochtaí i sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe agus taighde agus táirgeadh turgnamhach agus nuálaíoch na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Ina theannta sin, ní chumhdaíonn íocaíochtaí ach costais arna dtabhú/ioncam ligthe thar ceal faoi mhír 12 ábhartha d'Iarscríbhinn 2 ón WTO.

ADVI1(47(1)(b)) - seirbhísí comhairleacha agus cúnamh teicniúil, go háirithe maidir le teicnící inbhuanaithe rialaithe lotnaidí agus galair, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, oiriúnú agus maolú an athraithe aeráide, coinníollacha fostaíochta, fostóir oibleagáidí agus sláinte agus sábháilteacht cheirde

52FVPO02 - Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnamh Teicniúil

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO02
Ainm Idirghabhála	Seirbhísí Comhairleacha agus Cúnamh Teicniúil
Cineál na hIdirghabhála	ADVI1(47(1)(b)) - seirbhísí comhairleacha agus cúnamh teicniúil, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, oiriúnú agus maolú an athraithe aeráide, coinníollacha fostaíochta, oibleagáidí fostóra agus sláinte agus sábháilteacht cheirde
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tásca geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
CLIMA(46(f)) a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargaíocht dhíreach
PROD(46(a)) táirgeadh a phleanáil agus a eagrú, táirgeadh a choigeartú d'éileamh, go háirithe maidir le cáilíocht agus cainníocht, barrfheabhsú costais táirgthe agus torthaí ar infheistíochtaí, praghsanna na dtáirgeoirí a chobhsú
a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeán sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar na híoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.
REDE(46(d)) taighde agus forbairt ar mhodhanna táirgthe inbhuanaithe, lena n-áirítear athléimneacht i gcoinne lotnaidí, frithsheasmhacht in aghaidh galair ainmhithe agus athléimneacht agus maolú an athraithe aeráide, cleachtais nuálacha agus teicnící táirgthe a threisiú iomaíochas eacnamaíoch agus a threisiú forbairtí sa mhargadh.
CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
XCO Cuspóirí trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitiú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshlán agus uaimhian nua a léiriú	An dara is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód	Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.10	Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilfochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT
R.11	Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála Cur Síos

<p>Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.</p> <p>Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.</p> <p>D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.</p> <p>I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhormheas.</p> <p>Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin</p> <p>Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:</p> <p>1) Seirbhísí comhairleacha nó cúnaimh teicniúil a sholáthar ar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ionchuir a bharrfheabhsú; • • Pleanáil táirgeachta • Dea-chleachtais Chur Chun Cinn agus Chumarsáide
--

- Treoshuíomh margaidh a fheabhsú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma araon
-
- saincheisteanna sábháilteachta agus sláinteachais bia;
- Ullmhú do dheimhniú faoi scéimeanna dearbhaithe cáilíochta;
- buaint;
- Bainistiú acmhainní daonna
- Saincheisteanna comhshaoil, amhail uisciúcháin, téamh, úsáid leasacháin agus táirgí cosanta plandaí;
- Úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta barr;
-
- Cineálacha atá oiriúnach do tháirgeadh orgánach i gcoinníollacha na hÉireann agus modhanna táirgthe orgánacha;
-
- Pleananna gnó agus/nó straitéisí margaíochta a fhorbairt.
- Comharbas feirme a phleanáil
- Sláinte agus sábháilteacht d'fhostaithe

Féadfar gníomhaíochtaí den sórt sin a sheachfhoinsiú chuig sainchomhairleachtaí nó soláthraithe seirbhíse a bhfuil ceanncheathrú acu san AE nó a sholáthraíonn fostaithe de chuid an PO nó a comhaltaí. Sa chás go gcuireann fostaithe de chuid an PO nó a chomhaltaí gníomhartha ar fáil, caithfidh na fostaithe sin a bheith cáilithe go cuí.

Cuirfidh gníomhaíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Cláir Oibriúcháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Cláir Oibriúcháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála).

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí

(lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na nuairanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiríteoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrú maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

Neamhbhainteach.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann seirbhísí comhairleacha agus cúnaimh teicniúil na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. Áirítear le hidirghabháil ET, ach níl sé teoranta do, tacaíocht do thaighde, rialú lotnaidí agus galair, tacaíocht oiliúna agus seirbhísí comhairleacha chomh maith le seirbhísí margaíochta agus cur chun cinn. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin. Ina theannta sin, ní chumhdaíonn íocaíochtaí ach costais arna dtabhú/ioncam ligthe thar ceal faoi mhír 12 ábhartha d'Iarscríbhinn 2 ón WTO.

TRAINCO(47(1)(c)) - - oiliúint lena n-áirítear oiliúint agus malartú dea-chleachtas, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, agus oiriúnú don athrú aeráide agus maolú ar an athrú aeráide, chomh maith. mar úsáid a bhaint as ardáin trádála eagraithe agus malartuithe tráchtearraí ar an margadh láthair agus todhchaíochtaí

52FVPO03 - Oiliúint; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtais

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO03
Ainm Idirghabhála	Traenáil; Lena n-áirítear Comhairle Phearsantaithe agus Dea-Chleachtais
Cineál na hIdirghabhála	TRAINCO(47(1)(c)) - oiliúint lena n-áirítear oiliúint agus malartú dea-chleachtas, go háirithe maidir le teicnící rialaithe lotnaidí agus galair inbhuanaithe, úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí agus sláinte ainmhithe, agus oiriúnú don athrú aeráide agus maolú ar an athrú aeráide, chomh maith le húsáid d'ardáin trádála eagraithe agus malartuithe tráchtearraí ar an spotmargadh agus margadh todhchaíochtaí
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
CLIMA(46(f)) a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargaíocht dhíreach
CONS(46(i)) tomhaltas tháirgí earnáil na dtorthaí agus na nglasraí a mhéadú, cibé acu i bhfoirm úr nó i bhfoirm phróiseáilte
PROD(46(a)) táirgeadh a phleanáil agus a eagrú, táirgeadh a choigeartú d'éileamh, go háirithe maidir le cáilíocht agus cainníocht, barrfheabhsú costais táirgthe agus torthaí ar infheistíochtaí, praghsanna na dtáirgeoirí a chobhsú
a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeán sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar íoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;

SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

XCO Cuspóirí trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitiú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshlán agus uailmhian nua a léiriú	An dara is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.10 Sciar na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhorghas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

Soláthar oiliúna, cóitseála agus malartú dea-chleachtais chun inniúlacht fostaithe agus táirgeoirí a mhéadú ar m.sh

- Ionchuir a bharrfheabhsú;
-
- Pleanáil táirgeachta
- Dea-chleachtais Chur Chun Cinn agus Chumarsáide
- Treoshuíomh margaidh a fheabhsú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma araon

-
- saincheisteanna sábháilteachta agus sláinteachais bia;
- Ullmhú do dheimhniú faoi scéimeanna dearbhaithe cáilíochta;
- buaint;
- Bainistiú acmhainní daonna
- Saincheisteanna comhshaoil, amhail uisciúcháin, téamh, úsáid leasacháin agus táirgí cosanta plandaí;
- Úsáid inbhuanaithe táirgí cosanta barr;
-
- Cineálacha atá oiriúnach do tháirgeadh orgánach i gcoinníollacha na hÉireann agus modhanna táirgthe orgánacha;
-
- Pleananna gnó agus/nó straitéisí margaíochta a fhorbairt.
- Comharbas feirme a phleanáil
- Sláinte agus sábháilteacht d'fhostaithe
- bunú eagraíochtaí nua táirgeoirí a chur chun cinn, eagraíochtaí atá ann cheana a chumasc nó a chumasú do tháirgeoirí aonair a bheith páirteach in eagraíocht táirgeoirí atá ann cheana agus comhairle a thabhairt do ghrúpaí táirgeoirí maidir leis an mbealach chun aitheantas a bhaint amach mar eagraíocht táirgeoirí de bhun Rialachán (AE) Uimh.

Cuirfidh infheistíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Clár Oibriúcháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Clár Oibriúcháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála).

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

Eagraíocht táirgeoirí, comhlachas eagraíochtaí táirgeoirí, eagraíocht trasnáisiúnta táirgeoirí, comhlachas trasnáisiúnta eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpa táirgeoirí a bheidh sa soláthraí cóitseála. Bainfidh an soláthraí cóitseála tairbhe as an tacaíocht don idirghabháil cóitseála

Is éard a bheidh san fhaighteoir cóitseála ná eagraíocht táirgeoirí, comhlachas eagraíochtaí táirgeoirí, eagraíocht trasnáisiúnta táirgeoirí, comhlachas trasnáisiúnta eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpa táirgeoirí, comhaltaí aonair táirgeoirí nó neamhchomhaltaí d'eagraíocht táirgeoirí, a gcomhlachais nó grúpa táirgeoirí.

Is féidir gníomhaíochtaí oiliúna a sheachfhoinsiú chuig sainchomhairleachtaí nó soláthraithe seirbhíse a bhfuil ceanncheathrú acu san AE nó a sholáthraíonn fostaithe de chuid an PO nó baill den Oifig iad. Sa chás go gcuireann fostaithe oiliúint ar fáil, caithfidh na fostaithe sin a bheith cáilithe go cuí.

Ní féidir gníomhaíochtaí cóitseála a sheachfhoinsiú agus ní mór d'fhostaithe nó do bhaill ET iad a sholáthar.

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnamh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a chomhfhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiríteoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhair maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

Neamhbhainteach.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann oiliúint lena n-áirítear cóitseáil agus malartú dea-chleachtas na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Áirítear leis an scéim ET tacaíocht do thaighde, rialú lotnaidí agus galair, tacaíocht oiliúna agus seirbhísí comhairleacha chomh maith le seirbhísí margaíochta agus cur chun cinn, ach níl sí teoranta dóibh. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

ORGAN(47(1)(d)) - - táirgeadh orgánach nó comhtháite

52FVPO04 - Táirgeadh Orgánach nó Comhtháite

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO04
Ainm Idirghabhála	Táirgeadh Orgánach nó Comhtháite
Cineál na hIdirghabhála	ORGAN(47(1)(d)) - táirgeadh orgánach nó comhtháite
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúcháin tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tásca geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
CLIMA(46(f)) a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargaíocht dhíreach

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadthearma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;

SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

A.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóraitm earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

- Na costais shonracha a bhaineann le táirgeadh orgánach
- Na costais shonracha a bhaineann le táirgeadh comhtháite, e.g.
  - Úsáid pheromones, creachadóirí, paraisítí agus oibreáin bhitheolaíocha eile chun lotnaidí a rialú
  - Úsáid teicneolaíochta braite agus ceamaraí/i gcomhcheangal le drones chun lotnaidí a bhraith agus i gcomhthéacs sláinte na mbarr
  - Úsáid plandaí grafta chun frithsheasmhacht in aghaidh galair agus/nó cineálacha atá frithsheasmhach do ghalair a úsáid
  - Úsáid síolta agus ábhar planda atá resistant ó ghalair chomh maith le cineálacha a cuireadh in oiriúint don láithreán
  - Úsáid modhanna fisiceacha chun fiailí a rialú
  - Móta plandaí, in-bhithmhillte nó ath-inúsáidte a shuiteáil;
  - bunú mulching plandaí i úlloird;
  - Múiríníú agus athúsáid ábhar plandaí
  - Úsáid a bhaint as toirchiú dramhaíola talmhaíochta sa cheaptha teasa chun úsáid leasachán ceimiceach-sintéiseach a laghdú m.sh. Múirín, aoileach glas, "tae múirín" (sliocht plandaí), etc.
  - Úsáid síolta agus ábhar plandaí frithsheasmhach chomh maith le cineálacha a cuireadh in oiriúint don láithreán

Ní féidir táirgeadh a fhoinsiú allamuigh.

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar

ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad maidir le hidirghabháil nó gníomhaíocht ar leith a dtacaítear léi a ullmhú, a chur chun feidhme nó a leanúint. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíonn a bhuanfhoireann chun idirghabháil nó gníomhaíocht a chur chun feidhme. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhír maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

Ciallóidh costais shonracha na costais bhreise, arna ríomh mar an difríocht idir na gnáthchostais táirgthe agus na costais arna dtabhú iarbhír, agus ioncam ligthe thar ceal de thoradh gníomhaíochta gan coigilteas ioncaim agus costais bhreise a áireamh.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála

Neamhbhainteach.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an idirghabháil táirgeachta orgánach agus comhtháite in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

TRANS(47(1)(e)) - - gníomhaíochtaí chun inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú

52FVPO05 - Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO05
Ainm Idirghabhála	Inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú
Cineál na hIdirghabhála	TRANS(47(1)(e)) - gníomhaíochtaí chun inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht iompair agus stórála táirgí a mhéadú
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland
NL	An Ísiltír

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tásca geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
CLIMA(46(f)) a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargaíocht dhíreach a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar íoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N1	Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua	Is airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
----------	--	------------------	----

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margáí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas

- Comhshó meaisíní agus feithiclí traidisiúnta (i.e. iad siúd atá á gcumhachtú le hinnill dócháin inmheánaigh) (feithiclí le haghaidh úsáide inmheánaí amháin) le feistí iomchuí as a dtagann laghdú ar astaíochtaí
- Forbairt ar roghanna inbhuanaithe lóistíochta agus stórála chun astaíochtaí CO2 a laghdú

Cuirfidh gníomhaíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Cláir Oibriúcháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Cláir Oibriúcháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála). Táthar ag súil go mbeidh nasc idir R.16 agus an idirghabháil seo ar a laghad.

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad maidir le hidirghabháil nó gníomhaíocht ar leith a dtacaítear léi a ullmhú, a chur chun feidhme nó a leanúint. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíonn a bhuanfhoireann chun idirghabháil nó gníomhaíocht a chur chun feidhme. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhír maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

Neamhbhainteach.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil iompair agus stórála inbhuanaithe in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

PROMO(47(1)(f)) - - cur chun cinn, cumarsáid agus margaíocht lena n-áirítear gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla, agus ar éagsúlú agus ar chomhdhlúthú margaí

52FVPO06 - Cur Chun Cinn, Cumarsáid agus Margaíocht

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO06
Ainm Idirghabhála	
Cineál na hIdirghabhála	PROMO(47(1)(f)) - cur chun cinn, cumarsáid agus margaíocht lena n-áirítear gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla, agus ar éagsúlú agus ar chomhdhlúthú margaí
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tásca geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
MARKET(46(h)) cur chun cinn agus margú na dtáirgí

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;

SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeáin, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N4	Tomhaltas bia sábháilte a chur chun cinn + feasacht a mhéadú ar chaighdeán sláinte agus leasa ainmhithe	SO9 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom

A.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

1) Gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí cur chun cinn agus cumarsáide atá dírithe go háirithe ar fheasacht tomhaltóirí a ardú faoi scéimeanna cáilíochta an Aontais agus ar thábhacht aistí bia sláintiúla agus brandaí nó trádmharcanna PO m.sh.

- Fógraíocht, agus feachtais chur chun cinn tríd an teilifís, i gcló, ar líne etc.

2) Gníomhaíochtaí margaíochta (an táirge a chur ar an margadh) atá dírithe ar éagsúlú agus comhdhlúthú margaí m.sh.

- Margaíocht Tháirgí na nEagraíochtaí ag rannóg margaíochta seachfhoinisithe
- Taighde margaidh, lena n-áirítear patrúin táirgeachta, dinimic an mhargaidh agus treochtaí tomhaltais;
- Táirgí nuálacha agus breisluacha a fhorbairt chun freastal ar éilimh na dtomhaltóirí (céim iarthairghde);
- na costais riaracháin agus dhlíthiúla a bhaineann le ETÍ a athstruchtúrú nó eagraíochtaí trasnáisiúnta táirgeoirí nó comhlachais thrasnáisiúnta eagraíochtaí táirgeoirí a chruthú;

Is féidir gníomhartha den sórt sin a sheachfhoinsiú chuig Tríú Tíortha.

Caithfidh gníomhaíochtaí agus gníomhaíochtaí den sórt sin ceann de na cuspóirí a liostaítear in Airteagal 14 de DA 2022/126 a shaothrú

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad maidir le hidirghabháil nó gníomhaíocht ar leith a dtacaítear léi a ullmhú, a chur chun feidhme nó a leanúint. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de gníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhír maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinsiú, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoriomlána.

I gcás gníomhaíochtaí cur chun cinn agus cumarsáide, ní sháróidh an caiteachas a íocfar as costais riaracháin agus phearsanra a thabhóidh na tairbhíthe go díreach 50 % de chostas iomlán na gníomhaíochta.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Neamhbhainteach

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an idirghabháil chur chun cinn, cumarsáide agus margaíochta in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

QUAL(47(1)(g)) - - scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme

52FVPO07 - Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO07
Ainm Idirghabhála	Scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme
Cineál na hIdirghabhála	QUAL(47(1)(g)) - scéimeanna cáilíochta an Aontais agus scéimeanna náisiúnta cáilíochta a chur chun feidhme
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland
NL	An Ísiltír

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

agTá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriail roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tasc geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargaíocht dhíreach
MARKET(46(h)) cur chun cinn agus margú na dtáirgí
a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar íoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtearma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeáin, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

Cusp9.N4	Tomhaltas bia sábháilte a chur chun cinn + feasacht a mhéadú ar chaighdeán sláinte agus leasa ainmhithe	SO9 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach
----------	---	---	-----------

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margáí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibríocháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibríocháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibríocháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibríocháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibríocháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibríocháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibríocháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

Deimhniú a fháil agus a chothabháil le haghaidh Scéimeanna um Dhearbhú Cáilíochta agus na costais phearsanra a bhaineann leis sin m.sh

- Costais don limistéar iniúchta isteach,
- iniúchadh earraí atá ag dul as oifig,
- rialú cáilíochta ar an limistéar táirgthe

Is féidir gníomhaíochtaí den sórt sin a sheachfhoinníú chuig sainchomhairleachtaí nó soláthraithe seirbhíse a bhfuil ceanncheathrú acu san AE nó a sholáthraíonn fostaithe de chuid an PO nó a comhaltaí.

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibríocháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiríteoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrí maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinsiú, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoriomlána.

Tá costais iomlána incháilithe le haghaidh cúnaimh toisc nach beart feabhsaithe cáilíochta é seo (mar a leagtar amach in Iarscríbhinn III, clásal 1 2022/126)

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil scéimeanna cáilíochta an Aontais agus náisiúnta um cháilíocht a chur chun feidhme agus a chothabháil na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

TRACE(47(1)(h)) - - córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin a chur chun feidhme, go háirithe faireachán a dhéanamh ar cháilíocht na dtáirgí a dhíoltar leis na tomhaltóirí deiridh

52FVPO08 - Cur chun feidhme córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO08
Ainm Idirghabhála	Cur i bhfeidhm córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin
Cineál na hIdirghabhála	TRACE(47(1)(h)) - córais inrianaitheachta agus deimhniúcháin a chur chun feidhme, go háirithe faireachán ar cháilíocht na dtáirgí a dhíoltar leis na tomhaltóirí deiridh
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
BOOST(46(g)) luach agus cáilíocht tráchtála táirgí a threisiú, lena n-áirítear cáilíocht táirgí a fheabhsú agus táirgí a bhfuil sonrúchán tionscnaimh faoi chosaint acu nó a bhfuil tásca geografach faoi chosaint acu nó a chumhdaítear le scéimeanna cáilíochta de chuid an Aontais nó scéimeanna náisiúnta cáilíochta atá aitheanta ag na Ballstáit a fhorbairt.
COMP(46(c)) iomaíochas meántéarmach agus fadtéarmach a fheabhsú, go háirithe trí nuachóiriú
CONC(46(b)) soláthar na dtáirgí a chomhchruinniú agus a chur ar an margadh, lena n-áirítear trí mhargaíocht dhíreach a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar na híoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeáin, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N4	Tomhaltas bia sábháilte a chur chun cinn + feacht a mhéadú ar chaighdeáin sláinte agus leasa ainmhithe	SO9 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Páirteach

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibríocháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibríocháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibríocháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibríocháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibríocháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibríocháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibríocháin arna fhorimeas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

- Córais inrianaitheachta táirgí a chur i bhfeidhm (de bhreis ar na ceanglais reachtúla reatha)
- Costas iniúchtaí deimhniúcháin

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibríocháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibríocháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibríocháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrú maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinsiú, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoriomlána.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil scéimeanna inrianaitheachta a chur chun feidhme na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

CLIMA(47(1)(i)) - - gníomhaíochtaí chun athrú aeráide a mhaolú agus chun oiriúnú dó

52FVPO09 - Maolú athrú aeráide

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO09
Ainm Idirghabhála	
Cineál na hIdirghabhála	CLIMA(47(1)(i)) - gníomhaíochtaí chun athrú aeráide a mhaolú agus chun oiriúnú dó
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
CLIMA(46(f)) a rannchuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó
MARKET(46(h)) cur chun cinn agus margú na dtáirgí
PROD(46(a)) táirgeadh a phleanáil agus a eagrú, táirgeadh a choigeartú d'éileamh, go háirithe maidir le cáilíocht agus cainníocht, barrfheabhsú costais táirgthe agus torthaí ar infheistíochtaí, praghsanna na dtáirgeoirí a chobhsú
a chur chun cinn, a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm: (i) modhanna agus teicnící táirgthe a thugann urraim don chomhshaoil; (ii) cleachtais táirgthe atá athléimneach ó thaobh lotnaidí agus galair; (iii) caighdeán sláinte agus leasa ainmhithe a théann thar íoscheanglais arna mbunú faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta; (iv) dramhaíl a laghdú agus úsáid atá slán ó thaobh an chomhshaoil de agus bainistiú fotháirgí, lena n-áirítear a n-athúsáid agus a luacháil; (v) cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta agus úsáid inbhuanaithe acmhainní nádúrtha, go háirithe uisce, ithir agus aer a chosaint.
REDE(46(d)) taighde agus forbairt ar mhodhanna táirgthe inbhuanaithe, lena n-áirítear athléimneacht i gcoinne lotnaidí, frithsheasmhacht in aghaidh galair ainmhithe agus athléimneacht agus maolú an athraithe aeráide, cleachtais nuálacha agus teicnící táirgthe a threisíonn iomaíochas eacnamaíoch agus a threisíonn forbairtí sa mhargadh.
CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N5	EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua +	An cúigiú is airde do SO 4	Tá

	táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú		
--	---	--	--

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

A.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margáí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibríocháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibríocháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibríocháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibríocháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibríocháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibríocháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibríocháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar chun costais shonracha a chlúdach le haghaidh na ngníomhaíochtaí seo a leanas:

- Gníomhartha chun gáis cheaptha teasa a laghdú
- Úsáid ábhar sonracha i gcoinne creimeadh
- Úsáid ábhar ar leith chun cáilíocht agus sláinte na hitreach a fheabhsú.
- Costais shonracha a bhaineann le bailiú, steiriliú agus athúsáid chásáil muisiriún
- Na costais shonracha a bhaineann le cóireáil agus athúsáid an iomarca uisce uisciúcháin a dhraenáiltear ó chórais fáis tithe gloine
- Bainistíocht comhshaoil ar dhramhaíl glas, ar leibhéal na feirme agus ar an limistéar pacáistithe, eg idirghabhálacha atá dírithe ar an méid dramhaíola a tháirgtear a laghdú, í a athúsáid nuair is féidir agus bith-dhíghrádú a dhéanamh nuair nach bhfuil sé indéanta.

Cuirfidh gníomhaíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Cláir Oibríocháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Cláir Oibríocháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála).

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiríteoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrú maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinseáil, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoriomlána.

Ciallóidh costais shonracha na costais bhreise, arna ríomh mar an difríocht idir na gnáthchostais táirgthe agus na costais arna dtabhú iarbhrú, agus ioncam ligthe thar ceal de thoradh gníomhaíochta gan coigilteas ioncaim agus costais bhreise a áireamh.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an idirghabháil um maolú an athraithe aeráide na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

SETUP(47(2)(a)) - - bunú, líonadh agus athlíonadh cistí frithpháirteacha ag eagraíochtaí táirgeoirí agus ag comhlachais eagraíochtaí táirgeoirí atá aitheanta faoi Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013, nó faoi Airteagal 67(7) de seo Rialachán

52FVPO10 - Cistí Frithpháirteacha

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO10
Ainm Idirghabhála	Comhchistí
Cineál na hIdirghabhála	SETUP(47(2)(a)) - bunú, líonadh agus athlíonadh cistí frithpháirteacha ag eagraíochtaí táirgeoirí agus ag comhlachais eagraíochtaí táirgeoirí atá aitheanta faoi Rialachán (AE) Uimh. 1308/2013, nó faoi Airteagal 67(7) den Rialachán seo.
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, atá dírithe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT
R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe
R.5 Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaíthe acu

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór do gach Clár Oibriúcháin ar a laghad cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán 2021/2115 an AE a chumhdach. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibríocháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibríocháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibríocháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibríocháin arna fhortheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

- na costais riaracháin a bhaineann le cistí frithpháirteacha a bhunú
- na ranníocaíochtaí airgeadais chun cistí frithpháirteacha a athlánú, tar éis an chúitimh a íoctar le comhaltaí táirgeoirí a bhfuil titim mhór ar a n-ioncam
- na haisíocaíochtaí úis ar iasachtaí a tógadh chun cistí frithpháirteacha a bhunú nó a athlánú

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibríocháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibríocháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibríocháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

· Déanfaidh Eagraíocht Táirgeoirí ceadú a lorg ó údaráis na hÉireann maidir le gach íocaíocht chúitimh as an gciste frithpháirteach, ag soláthar an fhírinnithe agus na fianaise is gá gur tháinig laghdú mór ar ioncam.

· D'fhéadfaí an ciste frithpháirteach a spreagadh má fhulaingíonn an PO nó an comhalta táirgeora titim 20% sa VMP i gcomparáid le meán an VMP do na trí bliana roimhe sin nó meán trí bliana bunaithe ar an tréimhse cúig bliana roimhe sin gan an líon is airde a áireamh. agus an iontráil is ísle.

· Féadfaidh Údaráis na hÉireann breithniú a dhéanamh ar an gciste frithpháirteach a spreagadh i gcásanna eisceachtúla nuair nach gcomhlíonann an titim na critéir mar atá leagtha amach thuas ach, mar a bhfuil tionchar mór nó titim tobann san ioncam.

· Ní bheidh níos mó ná 20 % den chaiteachas faoi chlár oibríochtaí sa chaiteachas incháilithe a chuirtear isteach le haghaidh tacaíochta faoi bheart cistí frithpháirteacha.

· Caithfidh beartas trédhearcach cothrom a bheith ag ET i leith íocaíochtaí isteach sa chiste ag a chomhaltaí táirgeoirí agus cúiteamh a íoc as an gciste lena chomhaltaí táirgeoirí. Ní mór na rialacha seo a leagan síos sna reachtanna PO.

- Ní mór gach cúiteamh a íoctar le saothróirí agus ranníocaíochtaí airgeadais chun cistí frithpháirteacha a athlánú a dhéanamh trí chuntas bainc an chiste oibriúcháin.
- Cúiteamh a íoc ó chiste frithpháirteach le ball táirgeora a bhfuil titim mhór ag fulaingt air
- Má theipeann ar an ET an fhaisnéis riachtanach ar fad a theastaíonn chun an ciste frithpháirteach a ghníomhachtú agus aon mhí-úsáid den chiste a nochtadh, déanfar aon chabhair a íocadh, le hús nó dícheadú iomlán aon mhéid a éilítear ach nár íocadh, a ghnóthú.
- Féadfaidh ET ciste frithpháirteach a mhaoiniú nó breisiú a dhéanamh air trí iasacht thráchtála, chun tacú le cúiteamh a íoc le comhalta(í) den ET. I gcásanna ina n-úsáidtear iasacht chun ciste frithpháirteach a mhaoiniú nó a bhreisiú, ní dhéantar aon idirdhealú idir an bunchaipiteal agus na hiasachtaí a tógadh i leith an ciste a athlánú tar éis cúitimh do shaothróirí. Tá aisíocaíochtaí úis ar iasachtaí i dteideal cúnamh AE freisin.
- Ní mhairfidh iasacht tráchtála a thógfar chun cistí frithpháirteacha a mhaoiniú nó a bhreisiú níos faide ná an clár oibríochtuil lena mbaineann.
- Cuimseoidh an tacaíocht le haghaidh an chostais riaracháin a bhaineann le cistí frithpháirteacha a bhunú cúnamh airgeadais an Aontais agus an ranníocaíocht ón eagraíocht táirgeoirí. Ní sháróidh méid iomlán na tacaíochta sin 20 %, 16 % nó 8 % de ranníocaíocht na heagraíochta táirgeoirí leis an gciste frithpháirteach sa chéad, sa dara bliain agus sa tríú bliain dá hoibriú, faoi seach.
- Ní fhéadfaidh eagraíocht táirgeoirí tacaíocht a fháil le haghaidh an chostais riaracháin a bhaineann le cistí frithpháirteacha a bhunú ach uair amháin agus laistigh de na chéad trí bliana tar éis an ciste frithpháirteach a oibriú. I gcás nach n-iarrann eagraíocht táirgeoirí an tacaíocht sin ach amháin sa dara nó sa tríú bliain d'oibriú na gcistí frithpháirteacha, beidh an tacaíocht cothrom le 16 % nó 8 % de ranníocaíocht na heagraíochta táirgeoirí leis an gciste frithpháirteach sa dara agus sa tríú bliain de. a oibriú, faoi seach.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an idirghabháil um chosc agus maolú géarchéime na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

ORCHA(47(2)(d)) - - úllóird nó garráin olóige a athphlandú nuair is gá sin tar éis grafadh éigeantach ar chúiseanna sláinte nó fíteashláintíochta ar threoir ó údarás inniúil an Bhallstáit nó chun oiriúnú don athrú aeráide

52FVPO11 - Úllóird a Athphlandú

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO11
Ainm Idirghabhála	Úllóird a Athphlandáil
Cineál na hIdirghabhála	ORCHA(47(2)(d)) - úllóird nó garráin olóige a athphlandú nuair is gá sin tar éis grafadh éigeantach ar chúiseanna sláinte nó fíteashláintíochta ar threoir ó údarás inniúil an Bhallstáit nó chun oiriúnú don athrú aeráide.
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland
NL	An Ísiltír

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na ETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriail roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
EMPL(46(k)) na coinníollacha fostaíochta a fheabhsú agus a áirithiú go gcomhlíontar oibleagáidí an fhostóra mar aon le ceanglais sláinte agus sábháilteachta ceirde i gcomhréir le Treoir 89/391/CEE, 2009/104/CE agus (AE) 2019/1152
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, atá dírithe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT
R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe
R.5 Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaíthe acu

5 Dearadh sonrath, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála
Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhorpheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

- úllóird a athphlandú nuair is gá sin tar éis grafadh éigeantach ar chúiseanna sláinte nó fíteashláintíochta
- úllóird a athphlandú ar threoir ó údarás inniúil an Bhallstáit
- úllóird a athphlandú chun oiriúnú don athrú aeráide

Comhlíonfaidh gníomhaíochtaí den sórt sin Rialachán (AE) 2016/2031 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus na hidirghabhálacha sin á gcur chun feidhme.

Cuirfidh gníomhaíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh ach go háirithe R.14. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Cláir Oibriúcháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Cláir Oibriúcháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála).

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrí maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

Ní sháróidh an caiteachas ar athphlandú úlloird 20 % den chaiteachas iomlán faoi gach clár oibríochtúil nó faoi gach idirghabháil ábhartha

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil athphlandú úlloird na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

WITHD(47(2)(f)) - - aistarraingt an mhargaidh le haghaidh saordháileadh nó cinn scríbe eile, lena n-áirítear nuair is gá próiseáil chun tarraingt siar den sórt sin a éascú

52FVPO12 - Dáileadh In Aisce

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO12
Ainm Idirghabhála	Dáileadh saor in aisce,
Cineál na hIdirghabhála	WITHD(47(2)(f)) - aistarraingt an mhargaidh le haghaidh saordháileadh nó cinn scríbe eile, lena n-áirítear nuair is gá próiseáil chun tarraingt siar den sórt sin a éascú
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland
NL	An Ísiltír

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, atá dírithe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

A.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibriúcháin in eárnálacha áirithe

R.5 Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaíthe acu

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an eárnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhortheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóirneamh earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

· aistarraingt an mhargaidh le haghaidh dáileadh saor in aisce, lena n-áirítear nuair is gá próiseáil chun tarraingt siar den sórt sin a éascú

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de gníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrí maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

Socrófar costais iompair i dtéarmaí agus coinníollacha na scéime.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Ómra

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

N/B

HARIN(47(2)(i)) - - árachas buainte agus táirgthe a chuidíonn le hioncam táirgeoirí a chosaint i gcás ina bhfuil caillteanais de thoradh tubaistí nádúrtha, teagmhais dhíobhálacha aeráide, galair nó inmhíolaithe lotnaidí agus a áirithiú ag an am céanna go ndéanann tairbhíthe an riosca is gá a chosc. bearta

52FVPO13 - Árachas Buainte agus Táirgeachta

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO13
Ainm Idirghabhála	Árachas Buain agus Táirgeachta
Cineál na hIdirghabhála	HARIN(47(2)(i)) - árachas buainte agus táirgthe a chuidíonn le hioncam táirgeoirí a chosaint i gcás ina bhfuil caillteanais de thoradh tubaistí nádúrtha, teagmhais dhíobhálacha aeráide, galair nó inmhíolaithe lotnaidí agus a áirithiú ag an am céanna go ndéanann tairbhíthe na bearta riachtanacha um chosc riosca.
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland
NL	An Ísiltír

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, atá dírithe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo
CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT
R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe
R.5 Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaíthe acu

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chlár oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóraitm earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

- Árachas barr chun cailteanas toraidh, cailteanas margaidh agus rioscaí comhchosúla eagraíochtaí táirgeoirí agus/nó a gcuid ball a chlúdach.
- Árachas creidmheasa chun costas drochfhiacha a chlúdach i gcás nach n-íocann custaiméir

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na nuairanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrí maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinsíú, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoirmiúlana.

Ní chumhdóidh idirghabhálacha árachais buainte agus táirgthe íocaíochtaí árachais a chúitíonn táirgeoirí as níos mó ná 100 % den chailteanas ioncaim a fulaingíodh, ag cur san áireamh aon chúiteamh a gheobhaidh na táirgeoirí ó scéimeanna eile tacaíochta nó árachais a bhaineann leis an riosca árachaithe.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Ómra

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

N/B

COACH(47(2)(j)) - - c itse il chuig eagra ochta  eile t irgeoir  agus comhlachais eagra ochta  t irgeoir  at  aitheanta faoi Rialach n (AE) Uimh. 1308/2013 n  faoi Airteagal 67(7) den Rialach n seo, n  chuig t irgeoir  aonair

52FVPO14 - Oili int le haghaidh Bainisti  Riosca

C�d Idirghabh�la (MS)	52FVPO14
Ainm Idirghabh�la	Oili�int le haghaidh Bainisti�ocht Riosca
Cine�l na hIdirghabh�la	COACH(47(2)(j)) - c�itse�il chuig eagra�ochta� eile t�irgeoir� agus comhlachais eagra�ochta� t�irgeoir� at� aitheanta faoi Rialach�n (AE) Uimh. 1308/2013 n� faoi Airteagal 67(7) den Rialach�n seo, n� chuig t�irgeoir� aonair
Comhth�scaire Aschuir	O.35. L�on na gcl�r oibri�ch�in a fhaigheann taca�ocht

1 Raon feidhme cr ochach agus, m s  bhartha, gn  r igi nach

Raon feidhme cr ochach: **Trasn isi nta**

C�d	Cur S�os
IE	�ire/Ireland
NL	An �silt�r

Cur s os ar an Raon Feidhme Críochach

T  gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht d  faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus t  comhalta san  silt r.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála  bhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT C�d + Cur S�os
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, at� d�irthe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo
CBT CUSPÓIR SONRACH C�d + Cur s�os Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcl� trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

C�d	Cur S�os	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N1	M�ad� ar sciar na dtáirgeoirí pr�iomh�la sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	T�

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur s�os + C�d T� na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcl� trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha at� rannpháirteach i ngr�pa� táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí �iti�la, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht � CBT
R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mharg� ag eagraíochtaí táirgeoirí n� gr�pa� táirgeoirí le cl�ir oibri�cht�la in earnálacha �irthe
R.5 Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainisti�ochta riosca CBT tacaithe acu

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha inch il itheachta na hidirghabhála

Cur S os

T  s  mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an ean il Torthaí agus Glasraí in Éirinn tr  Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

N  m r cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Cl r Oibriúcháin. D anfadh RTBM gach Cl r Oibriúcháin a mheas roimh r  lena chinntiú go gcomhlíonfaidh s  a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhortheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

1)Gníomhaíochtaí a chumasaíonn malartú na gcleachtas is fearr a bhaineann le hidirghabhálacha um chosc agus um bainistiú géarchéimeanna ag cuidiú leis an tairbhí leas a bhaint as taithí le cur chun feidhme idirghabhálacha um chosc géarchéime agus um bainistiú riosca e.g.

- Cruinnithe comhroinnte eolais éascaithe

2)Gníomhaíochtaí a chruthaíonn deiseanna líonraithe do sholáthraithe agus d'fhaighteoirí cóitseála, go háirithe bealaí margaíochta mar mhodh chun géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú

Cuirfidh infheistíochtaí den sórt sin le roinnt táscairí toraidh ach go háirithe R.1. Tabharfar fógra do liosta deiridh de tháscairí toraidh agus de na spriocluachanna gaolmhara a luaithe a bheidh Clár Oibriúcháin ceadaithe. Déanfar an CSP a leasú bunaithe ar a bhfuil sna Clár Oibriúcháin seo, agus áireofar aon táscairí toraidh breise a mbeidh ionchur acu (nach raibh inaitheanta le linn na céime pleanála).

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

Eagraíocht táirgeoirí, comhlachas eagraíochtaí táirgeoirí, eagraíocht trasnáisiúnta táirgeoirí, comhlachas trasnáisiúnta eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpa táirgeoirí a bheidh sa soláthraí cóitseála. Bainfidh an soláthraí cóitseála tairbhe as an tacaíocht don idirghabháil cóitseála

Is éard a bheidh san fhaighteoir cóitseála ná eagraíocht táirgeoirí, comhlachas eagraíochtaí táirgeoirí, eagraíocht trasnáisiúnta táirgeoirí, comhlachas trasnáisiúnta eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpa táirgeoirí, comhaltaí aonair táirgeoirí nó neamhchomhaltaí d'eagraíocht táirgeoirí, a gcomhlachais nó grúpa táirgeoirí.

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnaimh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, na costais a chomhfhreagraíonn don sciar de na huaireanta oibre a infheistíonn a foireann bhuan chun idirghabháil nó gníomhaíocht a chur chun feidhme. Áiríteoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhir maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

Déanfar na costais incháilithe uile a bhaineann leis an ngníomhaíocht chóitseála a íoc leis an soláthraí cóitseála lena n-áirítear an idirghabháil sin ina chlár oibríochtúil.

Ní féidir cóitseáil a sheachfhoinsiú.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil earnála in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Áirítear leis an scéim ET tacaíocht do thaighde, rialú lotnaidí agus galair, tacaíocht oiliúna agus seirbhísí comhairleacha chomh maith le seirbhísí margaíochta agus cur chun cinn, ach níl sí teoranta dóibh. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

3COUN(47(2)(k)) - - ceanglais sláintíochta agus fíteashláintíochta tríú tíortha a chur chun feidhme agus a bhainistiú ar chríoch an Aontais chun rochtain ar mhargaí tríú tíortha a éascú

52FVPO15 - Ceanglais fíteashláintíochta agus sláintíochta

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO15
Ainm Idirghabhála	Riachtanais fíteashláintíochta agus sláintíochta
Cineál na hIdirghabhála	3COUN(47(2)(k)) - ceanglais sláintíochta agus fíteashláintíochta tríú tíortha a chur chun feidhme agus a bhainistiú ar chríoch an Aontais chun rochtain ar mhargaí tríú tíortha a éascú
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, atá dírithe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo
CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chláir oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhortheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

·Cur i bhfeidhm riachtanas fíteashláintíochta agus sláintíochta chun rochtain ar mhargadh na RA a éascú

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinsithe) agus na costais a fhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiríteoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhrí maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinsiú, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoriomlána.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an idirghabháil chun ceanglais fíteashláintfóichta agus sláintfóichta tríú tír a chur chun feidhme na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

COMM(47(2)(1)) - - gníomhaíochtaí cumarsáide atá dírithe ar fheasacht a ardú agus tomhaltóirí a chur ar an eolas

52FVPO16 - Gníomhartha Cumarsáide

Cód Idirghabhála (MS)	52FVPO16
Ainm Idirghabhála	
Cineál na hIdirghabhála	COMM(47(2)(1)) - gníomhaíochtaí cumarsáide atá dírithe ar fheasacht a ardú agus tomhaltóirí a chur ar an eolas
Comhtháscaire Aschuir	O.35. Líon na gclár oibriúcháin a fhaigheann tacaíocht

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Trasnáisiúnta**

Cód	Cur Síos
NL	An Ísiltír
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

Tá gnéithe trasnáisiúnta ag ceann de na hETanna reatha in Éirinn ar tugadh tacaíocht dó faoin atriall roimhe seo den idirghabháil seo, agus tá comhalta san Ísiltír.

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos
RISK(46(j)) géarchéimeanna a chosc agus a bhainistiú, atá dírithe ar ghéarchéimeanna i margaí na hearnála ábhartha a sheachaint agus déileáil leo
CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtearma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT
R.11/Torthaí agus Glasraí Sciar de luach an táirgthe arna mhargú ag eagraíochtaí táirgeoirí nó grúpaí táirgeoirí le cláir oibríochtúla in earnálacha áirithe
R.5 Sciar na bhfeirmeacha a bhfuil uirlisí bainistíochta riosca CBT tacaíthe acu

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

Tá sé mar chuid den tsraith idirghabhálacha a thacaíonn leis an earnáil Torthaí agus Glasraí in Éirinn trí Chláir Oibriúcháin na nEagraíochtaí Táirgeoirí.

Ní mór cuspóirí (b), (e) agus (f) d'Airteagal 46 de Rialachán AE 2021/2115 ar a laghad a chumhdach i ngach Clár Oibriúcháin. Déanfaidh RTBM gach Clár Oibriúcháin a mheas roimh ré lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé a chuspóirí.

D'fhonn solúbthacht leordhóthanach a sholáthar chun oiriúnú do dhálaí athraitheacha an mhargaidh, féadfaidh an PO gach Clár Oibriúcháin a leasú roimh an mbliain oibríochta sin, faoi réir cheadú RTBM. Féadfar éilimh pháirtbhliana a íoc freisin roimh dheireadh na bliana chun sreabhadh airgid PO a mhaolú.

I gcomhréir le hAirteagal 23(3) de DA 2022/126, ráta comhréidh caighdeánach do na costais phearsanra agus riaracháin a bhaineann le bainistiú an chiste oibriúcháin nó le hullmhú, le cur chun feidhme agus le bearta leantacha an chlár oibriúcháin suas go huasmhéid de Íocfar 2 % den chiste oibriúcháin arna fhormheas.

Spreagfar táirgeoirí Éireannacha go gníomhach le dul isteach in Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin nó le bunú nua ag brath ar na riachtanais incháilitheachta. Chun rannpháirtíocht a spreagadh rachaidh an Roinn i dteagmháil leis an earnáil trí sheirbhísí comhairleacha agus trí fhóiraim earnála agus trí obair na nEagraíochtaí atá ann cheana féin

Faoin idirghabháil shonrach seo, is féidir tacaíocht a sholáthar do na gníomhartha seo a leanas:

·Feachtais chur chun cinn (teilifís, ar líne agus bunaithe ar phriontáil) chun feasacht a ardú ar cheisteanna agus chun cur le tomhaltas torthaí agus glasraí

Coinníollacha incháilitheachta

Féadfaidh ET, OCT nó APO, a aithnítear i gcomhréir le reachtaíocht an AE agus náisiúnta, tar éis dó Clár Oibriúcháin 3-7 mbliana ar fhad a thíolacadh agus a fhaomhadh a fháil, éileamh a chur isteach ar chúnamh AE i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. .

Féadfar gníomhartha cumarsáide a sheachfhoinsiú chuig sainchomhairleachtaí a bhfuil ceanncheathrú acu i dTríú Tíortha.

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Ní bheidh an buiséad cúnamh níos lú ná 4.1 % de Luach an Táirge a Margaíodh (4.5 % le haghaidh APOanna agus 5 % le haghaidh OCTanna), arna chur i bhfeidhm i gcomhréir le hAirteagal 52 de SPR 2021/2115. Thar shaolré an Chláir Oibriúcháin, beidh ar a laghad 15% den chaiteachas caite ar ghníomhaíochtaí chun cuspóirí comhshaoil agus aeráide Airteagal 46(e) agus (f) de SPR 2021/2115 a bhaint amach. Beidh ar a laghad 2 % de chaiteachas gach Clár Oibriúcháin caite ar ghníomhaíochtaí atá nasctha le hAirteagal 46(d).

Measfar na costais riaracháin a bheith incháilithe mura sáraíonn siad 4 % de chostais incháilithe iomlána gach idirghabhála arna cur chun feidhme.

Measfar costais phearsanra arna dtabhú ag an ET a bheith incháilithe le haghaidh tacaíochta má thabhaítear iad i ndáil le gníomhaíocht a ullmhú, a chur chun feidhme nó le beart leantach a dhéanamh. Áireofar sna costais phearsanra sin, inter alia, costais an phearsanra a bheidh ar conradh ag an tairbhí (lena n-áirítear mar chuid de ghníomhaíocht seachfhoinisithe) agus na costais a chomhfhreagraíonn do sciar na n-uaireanta oibre a infheistíodh i gcur chun feidhme idirghabhála nó gníomhaíochta ag a bhuanfhoireann. Áiritheoidh na Ballstáit go dtíolacfaidh an tairbhí doiciméid tacaíochta ina leagtar amach sonraí na hoibre a rinneadh go hiarbhír maidir leis an idirghabháil nó leis an ngníomhaíocht áirithe agus gur féidir luach an chostais phearsanra ghaolmhair a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách. Ní sháróidh luach an chostais phearsanra a bhaineann le hidirghabháil áirithe na costais a nglactar go ginearálta leo ar an margadh i dtrácht don chineál céanna seirbhíse.

I gcás ina ndéantar idirghabhálacha nó gníomhaíochtaí a sheachfhoinsiú, ní mór na costais phearsanra a mheasúnú agus a fhíorú go neamhspleách mar chuid de na costais fhoriomlána.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an idirghabháil chumarsáide géarchéime na critéir atá leagtha amach i mír 1 agus i mír 2 d'Iarscríbhinn II. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíonann an scéim seo na critéir eile go léir i mír 1 freisin.

Táirgí beachadóireachta

COOPAPI(55(1)(e)) - - comhar le sainchomhlachtaí chun cláir thaighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta

52API – Idirghabháil Earnálach d’Earnáil na Beachadóireachta

Cód Idirghabhála (MS)	52API
Ainm Idirghabhála	Idirghabháil Earnála d’Earnáil na Bóadóireachta
Cineál na hIdirghabhála	COOPAPI(55(1)(e)) - comhar le sainchomhlachtaí chun cláir thaighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta
Comhtháscaire Aschuir	O.37. Líon na ngníomhartha nó na n-aonad chun beachaireacht a chaomhnú nó a fheabhsú

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CUSPÓIR EARNÁLA CBT Cód + Cur Síos

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO6 Rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód	Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Cur Síos

I gcomhairliúchán in 2020 le geallsealbhóirí beachaireachta, d’aithin an RTBM an gá atá le figiúirí bonnlíne, oiliúint a chuireann na torthaí taighde is déanaí san áireamh agus tacaíocht le torthaí taighde a scaipeadh. Sainithníodh tuilleadh i Measúnú Riachtanais na hÉireann Cuspóir 6.N1: Gnáthóga agus tírdhreacha na hÉireann a athchóiriú, a chothabháil agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí mar is infheidhme freisin. Ina theannta sin, tá forbhreathnú ar an tacaíocht earnála agus cúlra tugtha i gCuid 3.5 den Phlean seo.

Chun rannchuidiú leis na riachtanais seo, agus leis na Cuspóirí Sonracha Gaolmhara, Clár Beachadóireachta Náisiúnta nua 5 bliana na hÉireann soláthrófar dóthain ama chun gníomhaíochtaí taighde a leabú agus chun díriú ar fhaisnéis a sholáthar agus ar mhalartú dea-chleachtais do bheachairí. Is de chineál “leas an phobail”

a bheidh sa taighde agus san obair a mhaoineofar, agus cuirfear na torthaí ar fáil go héasca. Ní mór do thograí don chlár béim láidir a léiriú ar thorthaí a scaipeadh ar bheachairí agus ar an bpobal eolaíoch níos leithne.

Beidh an Clár Náisiúnta Náisiúnta Beachadóireachta 5 bliana tógtha ar an gClár Náisiúnta Beachadóireachta 2019 - 2022 reatha, a bhfuil Ollscoil ag tabhairt faoi. Tá sé mar aidhm ag an gclár seo leas a bhaint as breis agus 4,400 beachaire in Éirinn.

Soláthrófar tacaíocht don idirghabháil sin i gcomhréir leis na forálacha ábhartha i Rialachán Tarmligthe (AE) 2022/126.

Cuirfear maoiniú ar fáil d'institiúid amháin a thabharfaidh faoin taighde agus a scaipfidh an fhaisnéis seo, tar éis glao oscailte ar thograí ó institiúidí taighde oiriúnacha.

Ní mór do thograí béim láidir a léiriú ar thorthaí a scaipeadh ar bheachairí agus ar an bpobal eolaíoch níos leithne.

Féadfaidh an Clár tacú leis an méid seo a leanas:

- Tástáil clár faireachais náisiúnta maidir le leitheadúlacht galair agus lotnaidí beacha roghnaithe a théann i bhfeidhm ar chailleanas coilíneachta i gcoirceoga ar fud na hÉireann
- Féadfar taighde a dhéanamh freisin ar chúiseanna féideartha eile le cailleanas coilíneachta beacha, lena n-áirítear pataiginí eile agus athrú aeráide.
- Comhairleoir páirtaimseartha a earcú chun torthaí taighde a chur in iúl agus cur le cláir oideachais ag na cumainn beachaireachta in Éirinn agus tacaíocht a thabhairt dóibh.
- Comhoibriú le comhlachtaí speisialaithe i réimse na táirgí beachaireachta agus beachadóireachta lena n-áirítear rannpháirtíocht i Líonra COLOSS.

Déanfaidh Painéal Saineolaithe athbhreithniú ar mholtaí. Déanfaidh RTBM cinneadh ansin ar an gclár a bheidh le maoiniú.

Tá gach Institiúid oiriúnach atá in ann na cumais taighde riachtanacha a léiriú, lena n-áirítear Ollscoileanna, Institiúidí Teicneolaíochta, Teagasc agus Saotharlanna RTBM incháilithe chun tograí a chur isteach le haghaidh maoinithe faoin gClár Náisiúnta Beachadóireachta. Iarrfaidh an RTBM tograí ó institiúidí taighde oiriúnacha le haghaidh clár oibre eolaíoch mionsonraithe bunaithe ar, agus chun aidhmeanna an togra imlíne deiridh arna fhaomhadh ag an Aontas Eorpach, a bhaint amach. Tabharfar maoiniú tar éis comórtais oscailte. Bainfidh beachairí a bhfuil coirceog amháin nó níos mó acu leas as an taighde agus as scaipeadh na dtorthaí. Íocfar an maoiniú ar fad leis an gClár Náisiúnta Beachadóireachta trí chomhlacht taighde. Ní dhéanfar íocaíochtaí le beachairí aonair.

Is é cuspóir na hidirghabhála clár taighde a bhunú a mbeidh raon leathan de spriocanna agus tionscadail taighde, nach mór na torthaí a scaipeadh ar gach beachaire sa tír.

Is iomchuí go ndéanfaidh institiúid taighde amháin an clár seo. Coinníollacha incháilitheachta beidh ar gach Institiúid oiriúnach na cumais taighde riachtanacha a léiriú agus a bheidh ag teastáil na hinstiúidí taighde chun togra a thíolacadh le haghaidh clár oibre eolaíoch mionsonraithe bunaithe ar, agus chun aidhmeanna an togra imlíne deiridh arna fhorghéas ag an AE a bhaint amach. Bronnfar maoiniú tar éis comórtas oscailte. Bainfidh beachairí a bhfuil coirceog amháin nó níos mó acu leas as an taighde agus as scaipeadh na dtorthaí.

Roghnófar an comhlacht (nó na comhlachtaí) speisialaithe a n-éireoidh leo chun an clár a chur chun feidhme ar bhonn painéal meastóirí saineolaithe a úsáidfidh critéir amháin: taithí, eolas agus cuntas teiste an chomhlachta speisialaithe; cáilíocht na moltaí; úrnuacht agus leibhéal na nuálaíochta; leordhóthanacht an chur chuige, na modheolaíochta agus an phlean oibre; pleananna scaipthe; tairbhí atá le baint as toradh rathúil; rannchuidiú na hoibre le feabhas a chur ar earnáil na beachadóireachta agus luach ar airgead

Tá sampla de mhíreanna caiteachais incháilithe i mbliain tipiciúil sa tábla thíos. Tá na míreanna caiteachais socraithe bunaithe ar chláir roimhe seo. Ceanglaítear ar an tairbhí nó ar na tairbhithe taifid ar leith a choinneáil ar gach idirbheart a bhaineann leis an tionscadal a bhfuil cúnaimh le tabhairt dó agus cuirfidh sé nó sí iad seo agus gach doiciméad tacaíochta (lena n-áirítear, go háirithe taifid ar am na foirne) ar fáil de réir mar a éilíonn oifigigh an Choiste. Roinn nó gníomhairí atá údaraithe chun gníomhú ar a son.

Bliain	Bliain X
	€
Foireann	75,765
Inchaite	3,000
Taisteal & Cothú	10,275
Trealamh/Anailís	5,859
Forchostais	28,381
Costas Iomlán an Chláir	123,280

Tá an maoiniú iomlán a leithdháiltear gach bliain do chlár taighde amháin le comhaistriú comhairleach/eolais. Tá an buiséad bliantúil don idirghabháil seo comhionann le leithdháileadh na mBallstát atá leagtha síos in Iarscríbhinn X de Rialachán (AE) 2021/2115 agus leis an gcistiú comhionann comhfhreagrach a sholáthraíonn Éire.

D'fhonn an toradh ar chaiteachas an chláir a uasmhéadú, tabharfar cuireadh do shainchomhlachtaí taighde tograí mionsonraithe maidir le cur chun feidhme an chláir a thíolacadh. Is é an aidhm go mbeadh saineolaithe i réimse na beachadóireachta agus na dteicnící taighde le chéile chun an clár oibre a cheapadh chun na bearta a chur i bhfeidhm agus chun cuspóirí sonraithe na hÉireann a bhaint amach.

Mar chlár taighde a thacaíonn le pailneoirí, níl sineirgí saindirithe ag an gclár le scéimeanna eile i bPlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta. Rachaidh idirghabhálacha agus gnéithe eile den CSP chun tairbhe na bpailneoirí freisin, ach le modhanna níos díri, mar GAEC 8, Éicea-scéimeanna, agus bearta san AECEM mar EIPanna. Tá sé mar aidhm ag na EIPanna a bhaineann le beachadóireacht tacú le pailneoirí fiáine agus déanann siad amhlaidh

riosca de mhaoiniú dúbailte a léiriú. Ní dhéanann an clár forluí, dúbláil nó coimhlint le haon ghnéithe de scéimeanna eile sa CSP.

6 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Beidh gá ag eatraimh socraithe chuig an Roinn Talmhaíochta agus Bia, tuarascálacha ar dhul chun cinn a chur isteach ina mbeidh tuarascáil theicniúil agus sonraí faoin gcaiteachas airgeadais tabhaithe. Beidh íocaíocht thráthchodanna an mhaoinithe ag brath ar thuarascálacha a fháil a dhearbhaíonn dul chun cinn sásúil. Is é an táscaire aschuir a úsáidtear an ceann is oiriúnaí do chlár taighde agus oideachais amháin. Cuirfear maoiniú ar fáil d'institiúid amháin a thabharfaidh faoin taighde agus a scaipfidh an fhaisnéis seo, tar éis glao oscailte ar thograí ó institiúidí taighde oiriúnacha. Beidh an maoiniú ar fáil don tairgeoir rathúil agus riarfar é mar íocaíocht bhliantúil mar atá leagtha amach i gCuid 6.

7 Faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

Ceann ar bith.

Comhlíonadh 8 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Mar chlár tiomnaithe taighde, comhlíonann an t-idirghabháil seo “bosca glas” an WTO faoi Mhír 2 d’Iarscríbhinn 2 de Chomhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht.

9 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh
52API01 - An Clár Taighde & Comhairleach Beachadóireachta	Aonghnéitheach		

Cur Síos

52API01 - An Clár Taighde & Comhairleach Beachadóireachta

Tá an buiséad bliantúil don idirghabháil seo comhionann le leithdháileadh na mBallstát atá leagtha síos in Iarscríbhinn X de Rialachán (AE) 2021/2115 agus leis an gcistiú comhionann comhfhreagrach a sholáthraíonn Éire. Bainfear úsáid as an leithdháileadh airgeadais go heisiach chun an Clár Náisiúnta Beachadóireachta a chur i bhfeidhm gach bliain. Toisc gurb é seachadadh an Chláir Náisiúnta Bheachadóireachta aschur na hidirghabhála seo, is é 1 an t-aschur atá beartaithe do gach bliain.

10 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschur

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
52API01 - An Clár Taighde & Comhairleach Beachadóireachta	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.37 (aonad: Gníomhartha)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	
	Méid an aonaid phleanáilte (caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00	
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00	298,713.70
IOMLÁN	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	104,307.40	123,280.00	123,280.00	123,280.00	123,280.00	597,427.40
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00	298,713.70
	Ráta cómhaoinithe AE i %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	

5.3 Idirghabhálacha Forbartha Tuaithe

ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile

53AECMCP70 – Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhair

Cód Idirghabhála (MS)	53AECMCP70
Ainm Idirghabhála	Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhoibrithe
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: Náisiúnta

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoáchoa ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhicróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailléin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá

Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp9.N3	Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí + cleachtas eile a spreagadh	SO9 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.12 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun oiriúnú aeráide a fheabhsú
R.14 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)
R.19 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)
R.21 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht na ndobharlach
R.22 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach
R.24 Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.
R.31 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir
R.33 Sciar de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaithe
R.34 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi cheangaltais tacaithe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fála scean agus crainn

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhírú sonrach, príonsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Tugann an anailís SWOT agus an Measúnú Riachtanas, a rinneadh mar chuid d'ullmhú Plean Straitéiseach CAP na hÉireann, faoi deara roinnt réimsí comhshaoil, aeráide agus bithéagsúlachta a bhféadfaí aghaidh a thabhairt orthu trí bhíthin beart agra-comhshaoil aeráide. Dá réir sin tá an idirghabháil náisiúnta agra-comhshaoil aeráide (AECM), atá beartaithe faoi Airteagal 70, comhdhéanta de raon gníomhaíochtaí chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais sin lena n-áirítear Cusp4.N1, Cusp4.N2, Cusp4.N4; Réad 5.N1 – Réad 5.N4; Cuspóir 6.N1; Réad 9.N3.

Tá cur chuige nuálaíoch á mholadh ag Éirinn maidir le seachadadh ár AECM a chuimseoidh dhá chur chuige dhifriúla AECM General agus AECM Co-operation, bunaithe ar shuíomh geografach arna shainiú ag córas mapála sainithe:

·Cur chuige Comhoibríthe (AECM Co-operation), atá ar fáil d'fheirmeoirí i limistéir gheografacha ardtosaíochta sainithe, ag tairiscint bearta ginearálta freisin, ach ina theannta sin, ag tairiscint bearta feirme, tírdhreacha agus abhantrach saincheaptha agus Foireann Tionscadail Áitiúil chun cabhrú leis an

gcur i bhfeidhm. den scéim ag an leibhéal áitiúil. Déanfar feirmeoirí a bhfuil limistéar suntasach talún acu i gceann amháin nó níos mó de na limistéir shainithe ardtosaíochta geografacha a chlárú go huathoibríoch sa chur chuige Comhair. Níl an cur chuige Ginearálta oscailte dóibh.

· Agus cur chuige Ginearálta do gach láthair eile, ag tairiscint sraith beart ginearálta le roinnt spriocdhírthe ardtosaíochta (AECM Ginearálta).

Tá roinnt réimsí tugtha faoi deara san anailís SWOT agus san Mheasúnú Riachtanas, a rinneadh mar chuid d'uillmhú Plean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta in Éirinn, ar roinnt réimsí a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu. Tá go leor díobh sin leagtha amach sa teimpléad idirghabhála don AECM Ginearálta. Déanfar na réimsí seo go léir a mheas le haghaidh Chomhar AECM freisin.

Ina theannta sin, tar éis rath na gcleachtas nuálaíoch a tugadh isteach, a rinne Clár Burren agus Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIP-Agri) a phíolótú agus a thriail, oibreoidh Comhar AECM mar mhúnla hibrideach bunaithe ar thorthaí, agus tabharfar aird ar leith ar na hábhair seo a leanas. :

· Bainistiú coimíneachtaí agus athchóiriú pleanáilte ar thailte díghrádaithe.

· Speicis roghnaithe éan atá i mbaol a chaomhnú.

· Bainistiú tailte móna.

· Caomhnú gnáthóg thalamh feirme.

· Caomhnú sócmhainní cultúrtha agus tírdhreacha.

· Suíomh na n-idirghabhálacha cuí dírithe ar idirghníomhú oiriúnaitheach bríoch idir an comhairleoir, an feirmeoir agus an clár.

Ní thairgfear an Comhar AECM ach d'fheirmeoirí a bhfuil a limistéar feirme suite laistigh de sprioclimistéar sainithe nó de limistéir shainithe. Díreoidh an rogha seo ar leibhéal níos airde d'uillmhian comhshaoil a chur chun feidhme ar limistéir thailte feirme Ardluacha Dúlra, ar chothabháil Dobharlach Ard-Stádas agus ar bhaint amach spriocanna bithéagsúlachta náisiúnta a bhfuil comhsochair don aeráid agus uisce acu, ag baint úsáide as, nuair is iomchuí, torthaí- samhlaigh bunaithe, arna bhforlíonadh ag infheistíochtaí neamhtháirgiúla (Airteagal 73) agus arna seachadadh ag Foirne Tionscadail Áitiúla faoi Airteagal 77 (Comhar) den Rialachán CSP.

· Beidh rochtain ag na hiarratasóirí ar Chomhar AECM, i gcás inarb ábhartha, ar liosta na ngníomhaíochtaí ginearálta in AECM Ginearálta.

· Úsáidfear íocaíochtaí céimnithe mar an modh is oiriúnaí chun barainneachtaí scála a aithint, agus chun a chinntiú go dtabharfar tosaíocht do thailte atá sa riocht is measa ó thaobh an chomhshaoil de ó thaobh sceidealú na hoibre.

Is iad cuspóirí Chomhar AECM:

· Chun cur chuige a úsáidtear i mBoirinn agus i dTionscadail EIP-Agri a mhéadú chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhshaoil a bhaineann le roinnt limistéar agus gnáthóg ar leith agus a bhaineann le pobail feirmeoirí sna ceantair sin.

· Gníomhaíochtaí feirmeoirí a bhaineann leis an gCreat-Treoir Uisce agus láithreáin Natura 2000 a uasmhéadú; tacóidh sé leo ceanglais faoi na Treoracha seo a chomhlíonadh trí réitigh feirme iomláin a dhearadh.

· Scéimeanna comhchoiteanna a chur chun cinn agus tacú leo faoi Airteagal 77 chun feirmeoirí a spreagadh chun feabhsú suntasach ar cháilíocht an chomhshaoil a sheachadadh ar scála níos mó agus ar bhealach intomhaiste.

• Tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ag leibhéal na feirme a mhéadú.

Pleananna feirme a oiriúnú ar leibhéal áitiúil chun tosaíochtaí an AE agus náisiúnta a chomhlíonadh, mar a leagtar amach thuas, chomh maith leis an Treoir Níotráití, na Treoracha maidir le hÉin agus Gnáthóga, an Creat Gníomhaíochta Tosaíochta, an Margadh Glas agus na Straitéisí Feirme go Forc agus Bithéagsúlachta agus Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021 na hÉireann.

Beidh ochtar ann Foirne an Tionscadail Chomhoibrithe (CP) arna mbunú faoi Airteagal 77. Saineoidh na foirne sin na tosaíochtaí bithéagsúlachta, uisce agus aeráide ina réigiúin féin agus leagfaidh siad síos cuspóirí chun aghaidh a thabhairt orthu, mar chuid de phlean gníomhaíochta um chonspóid CP, ag cinntiú go bhfuil siad ábhartha agus comhsheasmhach le raon straitéisí ar leibhéal an AE agus ar an leibhéal náisiúnta. Féadfar iarraidh ar fheirmeoirí sna réimsí ardtosaíochta sprice Léirithe Suime a chur isteach maidir le bheith páirteach i gComhar AECM, rud a chomhlánóidh an AECM Ginearálta.

Aithneoidh na foirne CP, tríd an bplean gníomhaíochta, tosaíochtaí áitiúla agus sainaitheoidh siad gníomhartha is fearr is féidir aghaidh a thabhairt ar na príomhriachtanais chomhshaoil maidir le bithéagsúlacht, dea-cháilíocht uisce a chothabháil agus stórais charbóin i dtailte portaigh, féarach leathnádúrtha agus leathnádúrtha a chosaint. coillearnacha. Ní bheidh feirmeoir a bhfuil a thalamh laistigh de limistéar an Chomhoibrithe incháilithe don Chomhar AECM ach amháin nuair a bheidh iarratas á dhéanamh aige ar an scéim AECM. Má tá an líon a léiríonn spéis ró-ard do réigiún ar bith, cuirfear próiseas rangaithe agus roghnúcháin ar bun, ag baint úsáide as critéir roghnaithe réamhshainithe.

Beidh feidhm freisin ag na coinníollacha scéime sainordaitheacha a leagtar amach don AECM Ginearálta maidir le Comhar AECM.

a) Seolfaidh an feirmeoir Plean Inbhuanaitheachta Feirme (FSP) bunaithe ar phlean gníomhaíochta an Tionscadail Chomhoibrithe, tráth an iarratais.

b) Beidh rochtain ag gach feirmeoir rannpháirteach ar an eolas agus ar an bhfaisnéis ábhartha a éilítear, dá bhforáiltear faoi Airteagal 70(9) de Rialachán (AE) 2021/2115. Féadfaidh Foirne CP oiliúint shaincheaptha atá in oiriúint do riachtanais áitiúla a thairiscint ar bhonn leanúnach freisin. Beidh sé seo tábhachtach agus muid ag déileáil le tírdhreacha leochaileacha mar thailte móna agus bogaigh eile; agus modhanna cuí cosanta neadacha, féarach séasúrach, bainistiú tinte, srl á bhfoghlaim.

D'fhéadfadh an t-iontógáil isteach sa sruth Tionscadal Comhair a bheith céimnithe, agus b'fhéidir dhá thráinse nó níos mó sa chéad dá bhliain.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Feirmeoirí gníomhacha a bheidh sna tairbhíthe agus beidh an scéim oscailte lena cur i bhfeidhm d'fheirmeoirí sna réimsí sainithe sainithe de chuid na hArdtosaíochta. Táthar ag súil go mbeidh tuairim is 36,000 rannpháirtí i dteideal cur isteach ar an idirghabháil.

Is gealltanais IACS é seo.

Is samhail seachadta hibrídeach é Comhar AECM a bhfuil sé beartaithe aige rátaí íocaíochta seasta agus íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí a thairiscint d'fheirmeoirí rannpháirteacha. Beidh formhór na n-íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí agus úsáid á baint as cártaí scórála atá deartha go sonrach do na cineálacha talún agus na réigiúin lena mbaineann. Beidh gach costáil bunaithe ar an *méideanna aonaid pleanáilte tacaíochta* léirithe i dteimpléad idirghabhála Ginearálta AECM. Mar sin féin, tá an chuid is mó de na feirmeoirí sna limistéir gheografacha sainithe, ar féidir leo leas a bhaint as an gComhar AECM, ag feirmeoireacht i réigiúin a bhfuil coinníollacha dúshlánacha acu, agus/nó a bhfuil gá le gníomhartha saindeartha chun an talamh nó an t-uisce a thabhairt ar ais go riocht comhshaoil níos fabhraí. Léireoidh cártaí scóir do gach cineál talún go soiléir don fheirmeoir an feabhas is gá a dhéanamh ar thailte chun na pointí is airde agus an íocaíocht uasta a bhaint amach. Tabharfaidh comhairleoirí oile, le tacaíocht ón bhFoireann Chomhoibrithe, comhairle agus tacaíocht don fheirmeoir chun an scór is fearr a bhaint amach. Táthar ag súil go mbeidh an mheáníocaíocht cothrom le €4,600 in aghaidh na bliana féilire iomlán do ghníomhaíochtaí atá clúdaithe ag Airteagal 70 de Thionscadal Comhair AECM. Comhlánófar é sin le híocaíochtaí le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi Airteagal 73 agus gníomhaíochtaí tírdhreacha faoi Airteagal 77.

Dearfar samhlacha íocaíochta bunaithe ar thorthaí lena chinntiú go dtabharfar dreasacht chuí d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar na tírdhreacha agus na ceantair ina mbíonn siad ag feirmeoireacht. Léireoidh íocaíochtaí cáilíocht an táscaire toraidh. Dá airde an toradh, is airde an íocaíocht. Déanfar an córas scórála a fhorbairt trína gcuirfear go suntasach le seirbhísí éiceachórais ar fáil ach amháin nuair a bhainfear amach scór réimse de 4 nó níos airde. Glactar leis go bhfuil seirbhísí faoin bpointe seo ag cloí le GAEC agus SMRanna agus ní féidir íocaíocht scéime eile a chúiteamh leo. Mar sin féin, beidh na híocaíochtaí do scór páirce de 4 suntasach go leor chun feirmeoirí a dhreasú chun obair a dhéanamh chun cáilíocht na ngnáthóg a fheabhsú tuilleadh. Ní bhainfear an íocaíocht is airde as 10 bpointe ar fad amach ach amháin nuair a mheastar go bhfuil an ghnáthóg i riocht barrmhaith agus go bhfuil an íocaíocht is airde tuillte acu mar sin as tairbhí comhshaoil a sheachadadh.

Áirítear le costais incháilithe sheasta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirte nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu nó oibriú orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. Nuair is cuí the Is samhail seachadta hibrídeach é Comhar AECM a bhfuil sé beartaithe aige rátaí íocaíochta seasta agus íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí a thairiscint d'fheirmeoirí rannpháirteacha. Beidh formhór na n-íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí agus úsáid á baint as cártaí scórála atá deartha go sonrach do na cineálacha talún agus na réigiúin lena mbaineann. Beidh gach costáil bunaithe ar an *méideanna aonaid pleanáilte tacaíochta* léirithe i dteimpléad idirghabhála Ginearálta AECM. Mar sin féin, tá an chuid is mó de na feirmeoirí sna limistéir gheografacha sainithe, ar féidir leo leas a bhaint as an gComhar AECM, ag feirmeoireacht i réigiúin a bhfuil coinníollacha dúshlánacha acu, agus/nó a bhfuil gá le gníomhartha saindeartha chun an talamh nó an t-uisce a thabhairt ar ais go riocht comhshaoil níos fabhraí. Léireoidh cártaí scóir do gach cineál talún go soiléir don fheirmeoir an feabhas is gá a dhéanamh ar thailte chun na pointí is airde agus an íocaíocht uasta a bhaint amach. Tabharfaidh comhairleoirí oile, le tacaíocht ón bhFoireann Chomhoibrithe, comhairle agus tacaíocht don fheirmeoir chun an scór is fearr a bhaint amach. Táthar ag súil go mbeidh an mheáníocaíocht cothrom le €4,600 in aghaidh na bliana féilire iomlán do ghníomhaíochtaí atá clúdaithe ag Airteagal 70 de Thionscadal Comhair AECM. Comhlánófar é sin le híocaíochtaí le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi Airteagal 73 agus gníomhaíochtaí tírdhreacha faoi Airteagal 77.

Dearfar samhlacha íocaíochta bunaithe ar thorthaí lena chinntiú go dtabharfar dreasacht chuí d'fheirmeoirí chun feabhas a chur ar na tírdhreacha agus na ceantair ina mbíonn siad ag feirmeoireacht. Léireoidh íocaíochtaí cáilíocht an táscaire toraidh. Dá airde an toradh, is airde an íocaíocht. Déanfar an córas scórála a fhorbairt trína gcuirfear go suntasach le seirbhísí éiceachórais ar fáil

ach amháin nuair a bhainfear amach scór réimse de 4 nó níos airde. Glactar leis go bhfuil seirbhísí faoin bpointe seo ag cloí le GAEC agus SMRanna agus ní féidir íocaíocht scéime eile a chúiteamh leo. Mar sin féin, beidh na híocaíochtaí do scór páirce de 4 suntasach go leor chun feirmeoirí a dhreasú chun obair a dhéanamh chun cáilíocht na ngnáthóg a fheabhsú tuilleadh. Ní bhainfear an íocaíocht is airde as 10 bpointe ar fad amach ach amháin nuair a mheastar go bhfuil an ghnáthóg i riocht barrmhaith agus go bhfuil an íocaíocht is airde tuillte acu mar sin as tairbhí comhshaoil a sheachadadh.

Áirítear le costais incháilithe sheasta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu nó oibriú orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

féadfaidh íocaíocht a bheith i gceist.

O14 Cén limistéar atá incháilithe?

Limistéar talmhaíochta sainithe don phlean CBT

Talamh talmhaíochta lena n-áirítear agus lasmuigh de limistéar talmhaíochta

Chomh maith le talamh talmhaíochta, áireofar sa limistéar incháilithe talamh móna (portaigh agus eanaigh), coillearnacha, scrobarnach/coillearnach idirthréimhseach, bogaigh imeallacha uisceacha le fásra ag teacht chun cinn, riasc fionnuisce, riasc goirt uachtarach, locháin, bruacha talún, córais dumdha.

Talamh neamhthalmhaíochta

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos
GAEC01	Féarthailte buana a chothabháil bunaithe ar chóimheas féarthailte buana i ndáil le limistéar talmhaíochta ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach, fo-réigiúnach, grúpa gabháltas nó gabháltas i gcomparáid leis an mbliain tagartha 2018. Laghdú uasta 5% i gcomparáid leis an tagairt. bliain.
GAEC02	Bogach agus portaigh a chosaint
GAEC03	Cosc ar choinleach arúil a dhó, ach amháin ar chúiseanna sláinte plandaí.
GAEC04	Stiallacha maolánacha a bhunú feadh cúrsaí uisce.
GAEC05	Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghrádaithe ithreach agus creimthe, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána
GAEC06	Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire
GAEC07	Rothlú barr i dtalamh arúil, seachas barra a fhásann faoi uisce
GAEC08	Sciar íosta den limistéar talmhaíochta atá dírithe ar limistéir nó gnéithe neamhtháirgiúla. An sciar íosta de 4 % ar a laghad de thalamh arúil ar leibhéal na feirme tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh bán. I gcás ina ngeallann feirmeoir 7% ar a laghad dá thalamh arúil a chaitheamh ar limistéir agus ar ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite faoi éicea-scéim fheabhsaithe i gcomhréir le hAirteagal 28(5a), beidh an sciar atá le cur i leith comhlíonadh an GAEC seo a teoranta do 3%. Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Ba cheart do na Ballstáit an fachtóir ualaithe de 0,3 a úsáid le haghaidh barra gabhála. Gnéithe tírdhreacha a choinneáil. Toirmeasc ar ghearradh sceach agus

	crann le linn shéasúr goir agus tógála éan. Mar rogha, bearta chun speicis phlandaí ionracha a sheachaint.
GAEC09	Cosc ar fhéarach buan a thiontú nó a threabhadh i ainmnithe mar fhéarthailte buana atá - íogair ó thaobh an chomhshaoil de i suíomhanna nádúrtha 2000
SMR01	Treoir 2000/60/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2000 lena mbunáitear creat do ghníomhaíocht Chomhphobail i réimse an bheartais uisce Airteagal 11(3), pointe (e), agus pointe (h), maidir le ceanglais shainordaitheacha chun foinsí idirleata truaillithe ag fosfáití a rialú
SMR02	Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huisc a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta: Airteagail 4 agus 5
SMR03	Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú. Airteagal 3(1), Airteagal 3(2), pointe (b), Airteagal 4(1),(2) agus (4).
SMR04	Treoir 92/43/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus flóra agus fána fiáine a chaomhnú: Airteagal 6(1) agus (2)
SMR11	Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le hainmhithe a choimeádtar chun críocha feirmeoireachta a chosaint: Airteagal 4

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

--

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Tá na buneilimintí ábhartha mar a chéile agus a bhaineann le AECM Ginearálta – féach an tábla ábhartha sa teimpléad idirghabhála sin.

7 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Faoi Airteagal 70, beidh uasíocaíocht de €7,000 in aghaidh na bliana i gceist i ngach cás, seachas i gcúinsí eisceachtúla nuair a thugann gníomh comhshaoil údar leis an íocaíocht níos airde. Cinnfear an leibhéal íocaíochta a bhaintear amach de réir na rátaí íocaíochta do na gníomhaíochtaí faoi seach a roghnófar agus na torthaí a bhaintear amach. Meastar gurb é €4,600 an mheáníocaíocht le haghaidh gníomhaíochtaí a chumhdaítear leis an idirghabháil seo faoi Airteagal 70.

Comhlánófar íocaíochtaí faoi Airteagal 70 le híocaíochtaí ar infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi Airteagal 73 agus trí ghníomhaíochtaí tírdhreacha faoi Airteagal 77. Tabharfaidh sé seo meáníocaíocht iomlán measta de €7,000 in aghaidh na bliana dóibh siúd a bheidh rannpháirteach i gComhar AECM. Beidh uasíocaíocht iomlán de €10,500 i bhfeidhm i ngach cás, ach amháin i gcás imthosca eisceachtúla nuair a thugann gníomh comhshaoil údar leis an íocaíocht níos airde.

Modh ríofa

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu nó oibriú orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

Míniú breise

Is samhail seachadta hibrídeach é Comhar AECM a bhfuil sé beartaithe aige rátaí íocaíochta seasta agus íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí a thairiscint d'fheirmeoirí rannpháirteacha. Beidh formhór na n-íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí agus úsáid á baint as cártaí scórala atá deartha go sonrach do na cineálacha talún agus na réigiúin lena mbaineann. Beidh gach costáil bunaithe ar an *méideanna aonaid pleanáilte tacaíochta* san idirghabháil Ghinearálta AECM. Mar sin féin, tá an chuid is mó de na feirmeoirí sna limistéir gheografacha sainithe, ar féidir leo leas a bhaint as an gComhar AECM, ag feirmeoireacht i réigiúin a bhfuil coinníollacha dúshlánacha acu, agus/nó a bhfuil gá le gníomhartha saindeartha chun an talamh nó an t-uisce a thabhairt ar ais go riocht comhshaoil níos fabhraí. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

Léireoidh cártaí scóir do gach cineál talún go soiléir don fheirmeoir an feabhas is gá a dhéanamh ar thailte chun na pointí is airde agus an íocaíocht uasta a bhaint amach. Tabharfaidh comhairleoirí oilte, le tacaíocht ón bhFoireann Chomhoibrithe, comhairle agus tacaíocht don fheirmeoir chun an scór is fearr a bhaint amach.

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfear le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistiú agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Tugann an anailís SWOT agus an Measúnú Riachtanas, a rinneadh mar chuid d'ullmhú Plean Straitéiseach CAP na hÉireann, faoi deara roinnt réimsí comhshaoil, aeráide agus bithéagsúlachta a bhféadfaí aghaidh a thabhairt orthu trí bhíthin beart agra-comhshaoil aeráide. Dá réir sin tá an idirghabháil náisiúnta agra-comhshaoil aeráide (AECM), atá beartaithe faoi Airteagal 70, comhdhéanta de raon gníomhaíochtaí chun aghaidh a thabhairt ar na riachtanais sin lena n-áirítear Cusp4.N1 – Cusp4.N4; Réad 5.N1 – Réad 5.N4; Cuspóir 6.N1; Réad 9.N2, Réad 9.N3.

Tá cur chuige nuálaíoch á mholadh ag Éirinn maidir le seachadadh ár AECM a chuimseoidh dhá chur chuige dhifriúla AECM General agus AECM Co-operation, bunaithe ar shuíomh geografach arna shainithint ag córas mapála sainithe:

·Cur chuige Comhoibrithe (AECM Co-operation), atá ar fáil d'fheirmeoirí i limistéir gheografacha ardtosaíochta sainithe, ag tairiscint bearta ginearálta freisin, ach ina theannta sin, ag tairiscint bearta feirme, tírdhreacha agus abhantrach saincheaptha agus Foireann Tionscadail Áitiúil chun cabhrú leis an gcur i bhfeidhm. den scéim ag an leibhéal áitiúil. Déanfar feirmeoirí a bhfuil limistéar suntasach talún acu

i gceann amháin nó níos mó de na limistéir shainithe ardtosaíochta geografacha a chlárú go huathoibríoch sa chur chuige Comhair. Níl an cur chuige Ginearálta oscailte dóibh.

· Agus cur chuige Ginearálta do gach láthair eile, ag tairiscint sraith beart ginearálta le roinnt spriocdhírthe ardtosaíochta (AECM Ginearálta).

Tá roinnt réimsí tugtha faoi deara san anailís SWOT agus san Mheasúnú Riachtanas, a rinneadh mar chuid d'ullmhú Plean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta in Éirinn, ar roinnt réimsí a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu. Tá go leor díobh sin leagtha amach sa teimpléad idirghabhála don AECM Ginearálta. Déanfar na réimsí seo go léir a mheas le haghaidh Chomhar AECM freisin.

Ina theannta sin, tar éis rath na gcleachtas nuálaíoch a tugadh isteach, a rinne Clár Burren agus Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha (EIP-Agri) a phíolótú agus a thriail, oibreoidh Comhar AECM mar mhúnla hibrideach bunaithe ar thorthaí, agus tabharfar aird ar leith ar na hábhair seo a leanas. :

· Bainistiú coimíneachtaí agus athchóiriú pleanáilte ar thailte díghrádaithe.

· Speicis roghnaithe éan atá i mbaol a chaomhnú.

· Bainistiú tailte móna.

· Caomhnú gnáthóg thalamh feirme.

· Caomhnú sócmhainní cultúrtha agus tírdhreacha.

· Suíomh na n-idirghabhálacha cuí dírithe ar idirghníomhú oiriúnaitheach bríoch idir an comhairleoir, an feirmeoir agus an clár.

Ní thairgfear an Comhar AECM ach d'fheirmeoirí a bhfuil a limistéar feirme suite laistigh de sprioclimistéar sainithe nó de limistéir shainithe. Díreoidh an rogha seo ar leibhéal níos airde d'uaimhian comhshaoil a chur chun feidhme ar limistéir thailte feirme Ardluacha Dúlra, ar chothabháil Dobharlach Ard-Stádas agus ar bhaint amach spriocanna bithéagsúlachta náisiúnta a bhfuil comhsochair don aeráid agus uisce acu, ag baint úsáide as, nuair is iomchuí, torthaí- samhlaigh bunaithe, arna bhforlíonadh ag infheistíochtaí neamhtháirgiúla (Airteagal 73) agus arna seachadadh ag Foirne Tionscadail Áitiúla faoi Airteagal 77 (Comhar) den Rialachán CSP.

· Beidh rochtain ag na hiarratasóirí ar Chomhar AECM, i gcás inarb ábhartha, ar liosta na ngníomhaíochtaí ginearálta in AECM Ginearálta.

· Úsáidfear íocaíochtaí céimnithe mar an modh is oiriúnaí chun barainneachtaí scála a aithint, agus chun a chinntiú go dtabharfar tosaíocht do thailte atá sa riocht is measa ó thaobh an chomhshaoil de ó thaobh sceidealú na hoibre.

Is iad cuspóirí Chomhar AECM:

· Chun cur chuige a úsáidtear i mBoirinn agus i dTionscadail EIP-Agri a mhéadú chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhshaoil a bhaineann le roinnt limistéar agus gnáthóg ar leith agus a bhaineann le pobail feirmeoirí sna ceantair sin.

• Gníomhaíochtaí feirmeoirí a bhaineann leis an gCreat-Treoir Uisce agus láithreáin Natura 2000 a uasmhéadú; tacóidh sé leo ceanglais faoi na Treoracha seo a chomhlíonadh trí réitigh feirme iomláin a dhearadh.

• Scéimeanna comhchoiteanna a chur chun cinn agus tacú leo faoi Airteagal 77 chun feirmeoirí a spreagadh chun feabhsú suntasach ar cháilíocht an chomhshaoil a sheachadadh ar scála níos mó agus ar bhealach intomhaiste.

• Tuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht uisce, sláinte ithreach, sláinte agus leas ainmhithe agus dúshláin agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ag leibhéal na feirme a mhéadú.

Pleananna feirme a oiriúnú ar an leibhéal áitiúil chun tosaíochtaí an AE agus náisiúnta a chomhlíonadh, mar a leagtar amach thuas, chomh maith leis an Treoir Níotráití, an Treoir maidir le hÉin, an Creat Gníomhaíochta Tosaíochta, an Margadh Glas agus na Straitéisí Feirme go Forc agus Bithéagsúlachta agus Straitéisí Bithéagsúlachta na hÉireann. -Aeráide.

Beidh ochtar ann Foirne an Tionscadail Chomhoibrithe (CP) arna mbunú faoi Airteagal 77. Saineoidh na foirne sin na tosaíochtaí bithéagsúlachta, uisce agus aeráide ina réigiúin féin agus leagfaidh siad síos cuspóirí chun aghaidh a thabhairt orthu, mar chuid de phlean gníomhaíochta um chonspóid CP, ag cinntiú go bhfuil siad ábhartha agus comhsheasmhach le raon straitéisí ar leibhéal an AE agus ar an leibhéal náisiúnta. Féadfar iarraidh ar fheirmeoirí sna réimsí ardtosaíochta sprice Léirithe Suime a chur isteach maidir le bheith páirteach i gComhar AECM, rud a chomhlánóidh an AECM Ginearálta.

Aithneoidh na foirne CP, tríd an bplean gníomhaíochta, tosaíochtaí áitiúla agus sainaitheoidh siad gníomhartha is fearr is féidir aghaidh a thabhairt ar na príomhriachtanais chomhshaoil maidir le bithéagsúlacht, dea-cháilíocht uisce a chothabháil agus stórais charbóin i dtailte portaigh, féarach leathnádúrtha agus leathnádúrtha a chosaint. coillearnacha. Ní bheidh feirmeoir a bhfuil a thalamh laistigh de limistéar an Chomhoibrithe incháilithe don Chomhar AECM ach amháin nuair a bheidh iarratas á dhéanamh aige ar an scéim AECM. Má tá an líon a léiríonn spéis ró-ard do réigiún ar bith, cuirfear próiseas rangaithe agus roghnúcháin ar bun, ag baint úsáide as critéir roghnaithe réamhshainithe.

Beidh feidhm freisin ag na coinníollacha scéime sainordaitheacha a leagtar amach don AECM Ginearálta maidir le Comhar AECM.

a) Cuirfidh an feirmeoir Plean Inbhuanaitheachta Feirme (FSP) bunaithe ar phlean gníomhaíochta an Tionscadail Chomhoibrithe isteach tráth an iarratais.

b) Beidh rochtain ag gach feirmeoir rannpháirteach ar an bhfaisnéis ábhartha agus ar an bhfaisnéis is gá, dá bhforáiltear faoi Airteagal 70(9) de Rialachán (AE) 2021/2115. Féadfaidh Foirne CP oiliúint shaincheaptha atá in oiriúint do riachtanais áitiúla a thairiscint ar bhonn leanúnach freisin. Beidh sé seo tábhachtach agus muid ag déileáil le tírdhreacha leochaileacha mar thailte móna agus bogaigh eile; agus modhanna cuí cosanta neadacha, féarach séasúrach, bainistiú tinte, srl á bhfoghlaim.

D'fhéadfadh an t-iontógáil isteach sa sruth Tionscadal Comhair a bheith céimnithe, agus b'fhéidir dhá thráinse nó níos mó sa chéad dá bhliain.

Cad é fad na gconarthaí?

5 bliana.

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Beidh íocaíochtaí le rannpháirtithe incháilithe faoi idirghabháil Scéim Chomhoibríthe AECM ag brath ar na rannpháirtithe a bheith ag comhlíonadh riachtanais na scéime agra-comhshaoil seo. Meascán d'íocaíochtaí seasta a bheidh sna híocaíochtaí le haghaidh gníomhaíochtaí sonrúilte costáilte agus íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí ag brath ar tháscaire toraidh ar leith a bhaint amach. Beidh costais incháilithe teoranta do chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme chun coinníollacha Scéim Chomhair AECM a chomhlíonadh.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53AECMCP7001 - Meáníocaíocht bhliantúil d'fheirmeoirí rannpháirteacha	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.33; R.34; R.24;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53AECMCP7001 - Meáníocaíocht bhliantúil d'fheirmeoirí rannpháirteacha

Áirítear le costais incháilithe costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu nó oibriú orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMCP7001 - Meáníocaíocht bhliantúil d'fheirmeoirí rannpháirteacha (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.14 (aonad: Heicteáir)		200,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	200,000.00	2,000,000.00
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)								
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		46,000,000.00	92,000,000.00	92,000,000.00	92,000,000.00	92,000,000.00	46,000,000.00	460,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		18,496,600.00	36,993,200.00	36,993,200.00	36,993,200.00	36,993,200.00	18,496,600.00	184,966,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53AECMGEN - AECM Ginearálta

Cód Idirghabhála (MS)	53AECMGEN
Ainm Idirghabhála	AECM Ginearálta
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá

	acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr		
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp9.N3	Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí + cleachtas eile a spreagadh	SO9 leis an trío tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.12 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun oiriúnú aeráide a fheabhsú
R.14 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)
R.19 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)
R.20 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun astaíochtaí amóinia a laghdú
R.21 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht na ndobharlach
R.22 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe a bhaineann le bainistiú feabhsaithe cothaitheach
R.24 Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.
R.31 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir
R.33 Sciar de limistéar iomlán Natura 2000 faoi cheangaltais tacaithe
R.34 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi cheangaltais tacaithe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fála scean agus crainn

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonrach, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

<p>Thug an anailís SWOT agus an Measúnú ar Riachtanais, a rinneadh mar chuid d’ullmhú Plean Straitéiseach CAP na hÉireann, roinnt dúshlán a bhaineann leis an aeráid, comhshaoil agus bithéagsúlacht nach mór aghaidh a thabhairt orthu, lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rannchuidiú na talmhaíochta le hastaíochtaí gás ceaptha teasa (GHG). · doirteal carbóin/poitéinseal foinse astaíochta ithreacha · úsáid fuinnimh trasna córais feirme · astuithe amóinia a mhéadú · torthúlacht ithreach fo-optamach · an brú atá á chur ag talmhaíocht ar acmhainní nádúrtha na hÉireann · stádas neamhfhabhrach nó ísliú céime fhorfhóga agus tírdhreacha ainmnithe na hÉireann, · easpa limistéar foraoise atá faoi chosaint chun bithéagsúlacht a chaomhnú agus chun tírdhreacha agus gnéithe nádúrtha ar leith a chosaint, agus · easpa bearta oiriúnaithe don aeráid <p>Tá an AECM Ginearálta dá réir sin comhdhéanta de ghníomhaíochtaí chun aghaidh a thabhairt ar na saincheistanna sin, lena n-áirítear <i>inter alia</i> laghdú ar úsáid leasacháin, bainistiú feabhsaithe talún chun</p>
--

aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna cáilíochta uisce agus torthúlachta ithreach, agus bearta chun gnáthóga agus speicis a athchóiriú agus a chothabháil chun stop a chur le meath breise na bithéagsúlachta.

Oibreoidh na hidirghabhálacha atá molta faoi Cholúin 1 agus 2 de Phlean Straitéiseach CBT na hÉireann le chéile ar bhealach comhlántach chun na sainchuspóirí atá leagtha amach sa CBT a bhaint amach. Tógann an creat AECM nua ar Choinníollacht, ar an Éicea-Scéim agus ar an Scéim Feirmeoireachta Orgánach trí raon beart a thairiscint atá deartha chun **feabhas** gnáthóga do raon leathan speiceas agus ag an am céanna díritear ar cháilíocht uisce agus ar mhaolú agus ar oiriúnú aeráide, ar bhealach a théann níos faide ná riachtanais na Coinníollachta, na hÉicea-Scéime agus na Scéime Feirmeoireachta Orgánach. Cabhróidh sé freisin le cuspóirí reachtaíochta AE agus náisiúnta a bhaint amach lena n-áirítear an tAcht um Fhiadhúlra, Natura 2000, an Chreat-Treoir Uisce, an Plean Gníomhaíochta Aeráide agus cuspóirí Chreat Gníomhaíochta Tosaíochta na hÉireann (PAF). Cuireadh cur chuige níos cáilíochtúla san áireamh nuair a tugadh isteach roinnt gníomhaíochtaí bunaithe ar thorthaí san AECM Ginearálta, rud a spreagtar ar an gcaoi sin go nglacfar gníomhartha bunaithe ar thorthaí ar fud na tíre. Ina theannta sin, cabhróidh tabhairt isteach Plean Inbhuanaitheachta Feirme (FSP) le bunphrionsabal an chreata AECM nua “an beart ceart san áit cheart” a bhaint amach. Is gá an SSA a chomhlánú mar chuid de gach iarratas AECM. Éilíonn sé seo measúnuithe allamuigh agus deisce ar an ngabháltas feirme roimh roghnú gníomhaíochta. Scrúdóidh seiceáil deisce an gabháltas feirme i gcoinne sonraí geospásúla (sraitheanna comhshaoil) ar an gcóras Bainistíochta Talún Cineálach (GLAM) chun a aithint cé na réimsí atá a) ina sócmhainní tosaíochta comhshaoil nó b) inar cheart gníomhaíochtaí a dhíriú chun tacú le bithéagsúlacht, cáilíocht uisce, aeráid, nó oidhreacht. Mar chuid den SSA ar GLAM beidh sraitheanna tagartha ar féidir leis an gcomhairleoir iad a sheiceáil, mar shampla mapáil Féideartha Tionchair Truailithe an EPA, Tailte Féaraigh Tosaíochta, agus Pointí Poir Pórúcháin. Gineadh léarscáileanna Acmhainneacht Tionchair Truailleáin (PIP) do Nítrigin (N) agus Fosfar (P) chun na limistéir is mó riosca sa tírdhreach a thaispeáint do chaillteanais N agus P in uiscí. Bainfear úsáid as na sonraí seo chun cabhrú le roghnú na ngníomhartha chun na gnáthóga is airde tosaíochta a chosaint agus chun aghaidh a thabhairt ar na limistéir is airde riosca do cháilíocht an uisce.

Is éard atá i gceist leis an measúnú feirme ná an gabháltas a shiúl agus úsáid a bhaint as na sonraí a tiomsaíodh sa tseiceáil deisce chun aon rioscaí comhshaoil a scagadh ag cur san áireamh úsáid talún reatha, topagrafaíocht na talún, riocht na sruthchúrsaí, gnéithe tírdhreacha atá ann cheana féin, láithreach speiceas táscaire i bpáirceanna agus oiriúnú aeráide/. deiseanna maolaithe. Ar deireadh, plé iomlán leis an iarratasóir ag cur síos ar na moltaí agus ansin cinneadh a dhéanamh ar na gníomhartha le leanúint ar aghaidh leo.

Críochnaíonn measúnú, roghnú gníomhaíochta agus mapáil bunaithe ar mheasúnuithe deisce agus feirme an SSA a chuirtear faoi bhráid na Roinne Talmhaíochta agus Bia agus is foirm é an t-iarratas AECM .

Tá dhá chur chuige ann maidir leis an mbeart náisiúnta agra-comhshaoil aeráide, is iad sin:

· AECM Ginearálta, ar fáil go náisiúnta (lasmuigh den limistéar geografach ardtosaíochta mar a shainítear do chur chuige Thionscadal Comhair AECM thíos), a thairgeann raon beart (spriocdhírithé agus ginearálta); agus

· Tionscadal Comhoibrithe AECM, ar fáil d'fheirmeoirí i limistéir shainithe geografacha ardtosaíochta¹. Má dheonaíonn feirmeoir i gceann de na limistéir seo páirt a ghlacadh, tabharfaidh siad faoi bhearta saincheaptha feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair, chomh maith le bheith in ann rogha a dhéanamh ó shraith gníomhartha Ginearálta AECM. Is féidir le feirmeoirí atá rannpháirteach sa chur chuige seo leas a bhaint as cúnamh ó Fhoireann an Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil (CP), a chabhróidh le cur i bhfeidhm na scéime ag an leibhéal áitiúil. Beidh saineolas éiceolaíochta ag Tionscadail Chomhoibrithe AECM mar chuid den fhoireann tionscadail comhair.

Déanfar na gníomhaíochtaí atá beartaithe le haghaidh AECM Ginearálta a dheardh le comhairle agus saineolas maidir le measúnú éiceolaíoch. Cuirfear oiliúint shainordaitheach chomhairleoirí, lena n-áirítear an chomhairle éiceolaíoch is déanaí, agus oiliúint ar úsáid chóras TF na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara ar fáil do phleanálaithe feirme cláraithe chun a chinntiú go mbeidh aon ghníomhartha beartaithe a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Láithreán Eorpach. déanfar iad a scagadh don riosca ionchasach sin.

Léireoidh córais TF na Roinne aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Shuíomh Eorpach agus cuirfear na gníomhartha molta seo in iúl lena mbreithniú tuilleadh.

Tá trí shraith ag an AECM Ginearálta:

·Sraith 1 – Feirmeoirí a bhfuil Sócmhainní Comhshaoil Tosaíochta aitheanta acu¹ (PEAanna) nach mór dóibh gníomhaíochtaí sainordaitheacha a bhaineann leis na sócmhainní sin a dhéanamh; iad siúd a bhfuil pórrtha neamhchoitianta áirithe acu, agus iad siúd atá cláraithe mar fheirmeoirí orgánacha.

·Sraith 2 – Feirmeoirí atá os cionn ráta stocála áirithe nó limistéar áirithe faoi bharr curaíochta nó a bhfuil limistéar uisce leochaileach ar a gcuid tailte, a chaithfidh gníomhartha cuí áirithe a dhéanamh, nó feirmeoirí a ghlacann páirt i scéimeanna foraoiseachta áirithe nó a roghnaíonn ceann amháin de na gníomhaíochtaí plandála crann. .

·Sraith 3 – Gach feirmeoir eile² a thugann faoi raon gníomhaíochtaí cuí, roghnaithe ó liosta de Gníomhaíochtaí Ginearálta, chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí comhshaoil a bhaineann go sonrach leis an bhfeirm go háitiúil, agus na gníomhaíochtaí a roghnófar tar éis plean feirme inbhuanaithe a thabhairt chun críche.

Nóta¹: Mionlimistéar/tairsigh trasnaithe le réimsí tosaíochta le breithniú

Nóta²: Seachas iad siúd a thagann laistigh den limistéar sainithe faoi Thionscadal Comhair AECM

Tá Leibhéal 1 ríthábhachtach maidir le díriú ar shócmhainní tosaíochta comhshaoil ar fheirm agus déanann sí freastal ar na sócmhainní tosaíochta sin nach dtugtar aghaidh orthu faoi Thionscadal Comhoibrithe AECM. Tá an Chiseal seo tábhachtach mar go mbaineann na gníomhartha atá le déanamh le réimsí tosaíochta aitheanta mar thírdhreacha íogaire [Natura agus tailte coimín], cosaint na limistéar uisce tosaíochta (Aithníodh an Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) - Réimsí Tosaíochta le haghaidh Gníomhaíochta ['PAAs']). agus caomhnú pórrtha neamhchoitianta. I bhfianaise nádúr na gcleachtas feirmeoireachta gaolmhar is gá, gheobhaidh feirmeoirí orgánacha rochtain tosaíochta Leibhéal 1 ar an scéim freisin ach féadfaidh siad rogha a dhéanamh ó liosta iomlán na ngníomhaíochtaí mura bhfuil PEA acu ar a bhfeirm (i.e. nach bhfuil gníomh sainordaitheach bainteach lena stádas orgánach chun críocha an AECM Ginearálta). I gcás feirmeoirí nach feirmeoirí orgánacha iad, cinnfear rochtain ar a sócmhainní tosaíochta agus ar phróiseas rangú agus roghnúcháin (RASS). Sa chás go bhfuil an scéim ró-shuibscríofa, úsáidfear critéir roghnúcháin, agus déanfar gach iarratas a mheasúnú i ngach tráinse ar bhonn critéar roghnaithe réamhshainithe atá deartha chun na hiarratais a rangú de réir cuspóirí comhshaoil.

Cur chuige cascáideach atá sa chur chuige foriomlán, mar a léirítear sa struchtúr trí Chiseal. Tabharfar tosaíocht d'iarratais maidir le feirmeacha Leibhéal 1, de bharr go bhfuil sócmhainní comhshaoil an-tábhachtacha acu a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu trí gníomhartha ábhartha a ghlacadh. Díreoidh Sraith 2 ansin ar fheirmeoirí a bhfuil rátaí arda stocála acu, limistéar áirithe de thalamh arúil nó limistéir leochaileacha uisce agus beidh orthu freisin gníomhaíochtaí áirithe comhfhreagracha a dhéanamh. Sainmhíníodh limistéir leochaileacha uisce mar dhobharcheantair do dhobharlaigh atá i mbaol gan a gcuspóir comhshaoil a bhaint amach, ach ar saintréith iad freisin faoin bplean bainistíochta abhantraí tríú timhriall mar limistéir a bhfuil tionchar ag nítrigin agus fosfar ó thalmhaíocht orthu mar an brú suntasach. Is limistéir léarscáilithe iad seo a sholáthraíonn Aonad Dobharcheantair na Gníomhaireachta

um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) atá aitheanta mar limistéir i mbaol a bhfuil brúnna talmhaíochta suntasacha orthu laistigh de na Réimsí Tosaíochta le haghaidh Gnímh.

Ina theannta sin, tabharfar tús áite freisin do rochtain dóibh siúd a ghlacann páirt i scéimeanna foraoiseachta áirithe nó a bheartaíonn beart plandála crann a dhéanamh faoi Shraith 2. I Sraith 3, féadfaidh feirmeoirí, agus an Plean Inbhuanaitheachta Feirme á chomhlánú, roghnú ó raon gníomhaíochtaí ginearálta atá deartha chun cur le dúshláin comhshaoil agus aeráide freisin. Tá an struchtúr sraitheach seo in éineacht leis an RASS deartha chun seachadadh spriocdhírthe agus tosaíochta tairbhí comhshaoil a chinntiú. Beidh an Plean Inbhuanaitheachta Feirme mar bhonn eolais don roghnú gníomhartha is oiriúnaí i ngach cás.

Cuireann na gníomhartha, trasna na dtrí shraith, san áireamh iad siúd a chuimsítear sa dá eilimint eile (coinníollacht fheabhsaithe agus éiceascéim náisiúnta) den Ailtireacht Ghlas agus ag an am céanna a chinntiú go gcuirtear na cuspóirí thuas i gcrích.

Déantar gníomhaíochtaí a chatagóiriú de réir oiriúnachta d'úsáidí áirithe talún amhail talamh arúil, féarach agus teorainneacha páirce le catagóirí ag díriú freisin ar chosaint acmhainní agus caomhnú acmhainní oidhreachta agus géiniteacha. Taispeántar thíos comhghaolú na ngníomhartha leis na riachtanais a aithníodh i Measúnú Riachtanais na hÉireann.

Riachtanas	Dírthe ag Gníomh
Cusp4.N1	<p>Féarach Íseal-Ionchuir</p> <p>Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil</p> <p>Féarach buan fairsing ar féarach</p> <p>Curaíocht Íosta</p> <p>Imeall Meascán Féir</p> <p>Leathadh Sciodair Astaíochtaí Ísle</p>
Cusp4.N2	<p>Féarach Íseal-Ionchuir</p> <p>Barrscoitheadh Athnuachan Fálta</p> <p>Leagan Athnuachan Fálta Sceach</p> <p>Fálta sceach nua a chur</p> <p>Crainn a chur – i sraitheanna, i ngrúpaí nó i bpáirceanna</p> <p>Féarach móna le hionchur íseal</p> <p>Féarach buan fairsing ar féarach</p>
Cusp4.N4	<p>Crainn a phlandáil - i sraitheanna, grúpaí nó talamh páirce</p> <p>Fálta sceach nua a chur</p> <p>Athnuachan fálta sceach - barrscoitheadh</p>

	<p>Athnuachan fáлта sceach - leagan</p> <p>Stiallacha Maolánacha bruachánacha</p>
Cusp5.N1	<p>Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil</p> <p>Féarach buan fairsing ar féarach</p> <p>Curaíocht Íosta</p> <p>Féarach ionchur íseal</p> <p>Leathadh Sciodair Astaíochtaí Ísle</p>
Cusp5.N2	<p>Stiall maolánach bruachánach</p> <p>Crainn a Phlandáil i Maoláin Bhruachánacha</p> <p>Fálta sceach nua a chur</p> <p>Crainn a chur – i sraitheanna, i ngrúpaí nó i bpáirceanna</p> <p>Leathadh Sciodair Astaíochtaí Ísle</p>
Cusp5.N3	<p>Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil</p> <p>Gabháil barraí</p> <p>Coinnle Farae Brassica</p> <p>Thar chonnlaigh gheimhridh</p>
Cusp5.N4	<p>Féarach ionchur íseal</p> <p>Nádúr Príobháideach</p> <p>Féarach buan fairsing ar féarach</p>
Cusp6.N1	<p>Nádúr Príobháideach</p> <p>Féarach ionchur íseal</p> <p>Fálta sceach nua a chur</p> <p>Barrscoitheadh Athnuachan Fálta</p> <p>Leagan Athnuachan Fálta Sceach</p>

	<p>Cothabháil Balla Cloiche Tirim Traidisiúnta</p> <p>Cinn tíre Arbhair gan fómhar</p> <p>Coinnle Farae Brassica</p> <p>Féarach buan fairsing ar féarach</p> <p>Sraith síolta seagalach</p> <p>Boscaí sceach gheala</p> <p>Géanna agus Ealaí</p> <p>Crainn a Phlandáil – i Rónna, i nGrúpaí nó i bhFaiche Páirce</p> <p>úlloird traidisiúnta a phlandáil</p> <p>Caomhnú pórtha neamhchoitianta^ag</p> <p>Crainn a Phlandáil i Maoláin Bhruachánacha</p> <p>Crios Crainn do Ghabháil Amóinia ag clós feirme</p> <p>Cosaint agus Cothabháil Séadchomharthaí Seandálaíochta</p>
Cusp9.N3	<p>Stiallacha Maolánacha bruachánacha</p> <p>Féarach ionchur íseal</p> <p>Féarach buan fairsing ar féarach</p>

Soláthraíonn Tábla Srathach (thíos) sonraí iomlána faoin Struchtúr Sraithe agus na grúpálacha gníomhartha faoi gach ceann de na téamaí thuas.

Ní mór do gach feirmeoir atá rannpháirteach in AECM Ginearálta an liosta seo a leanas de choinníollacha sainordaitheacha na scéime a chomhlíonadh:

- a) ní mór do chomhairleoir talmhaíochta ceadaithe an t-iarratas AECM a ullmhú chun a chinntiú go ndéantar na gníomhaíochtaí is oiriúnaí agus is iomchuí don fheirm a roghnú agus a chur isteach,
- b) Ní mór Plean Inbhuanaitheachta Feirme a bheith mar chuid den iarratas AECM.
- c) Freastal ar chúrsa oiliúna (AECM Training), atá éigeantach sa chéad bhliain de rannpháirtíocht sa Scéim, chun aistriú eolais agus sealbhú faisnéise ar ghníomhaíochtaí sonracha a éascú, arna chomhlánú ag taispeántais/comhairle ar líne ar dhea-chleachtais comhshaoil, agus
- d) Caithfidh an feirmeoir na taifid riachtanacha a choinneáil.

Is é an aidhm a chinntiú go ndéanann gairmí oilte gach plean comhshaoil a dheardh agus a chur i láthair ar an gcaighdeán is airde, agus go mbainfidh feirmeoirí leibhéal feabhsaithe eolais comhshaoil amach,

arna fhianaise trí fhreastal ar mhodúil oiliúna tiomnaithe, agus trí thaifid a choimeádtar maidir leis na gníomhaíochtaí a sheachadtar. .

Déanfar an iontráil isteach sa scéim a chéimniú, le dhá thráinse ar a laghad, chun an t-ualach oibre ar chomhairleoirí a leathadh agus a chur ar a gcumas dóthain ama a leithdháileadh le haghaidh ullmhú na n-iarratas, agus an plean feirme inbhuanaithe a thabhairt chun críche agus roghnú na ngníomhartha cuí.

Déanfar measúnú cáilíochta ar ghníomhartha áirithe nó beidh siad bunaithe ar thorthaí (nuair a shonraítear iad). Spreagfaidh an phríomhghné nua seo den AEEM d'fheirmeoirí na ngníomhartha seo a roghnú chun a riocht comhshaoil a fheabhsú agus d'fhéadfadh luach saothair breise a thuilleamh i mblianta na scéime amach anseo, trí thógáil ar/méadú a dhéanamh ar a scór (bliain 1).

TIER 1: Sócmhainní Tosaíochta Comhshaoil ('PEAs')

Faigheann gach feirmeoir a bhfuil PEAanna acu rochtain chéad tosaíochta isteach sa Scéim i ngach tráinse.

Má tá ceann amháin díobh seo a leanas i ngabháltas feirme **Sócmhainní Tosaíochta Comhshaoil (PEA)**, ní mór é seo a chur in iúl. Ina theannta sin, chun cáiliú do Sraith 1, ní mór don iarratasóir gealltanais a thabhairt go ndéanfaidh sé nó sí gach gníomh sainordaitheach ábhartha nuair is ábhartha don PEA de réir an liosta seo a leanas:

- Natura Príobháideach (gníomh scórchárta Féaraigh Íseal-Ionchuir de réir mar is cuí ag an gComhairleoir)
- Talamh coimín (Beidh scórchárta coimíneachta bunaithe ar thorthaí i bhfeidhm)
- Ceantar na nGéanna agus na nEalaí (gníomh na nGéanna agus na nEalaí)
- Limistéir atá mapáilte ag an bhFál Goir (Gníomh scórchárta Féaraigh Ionchuir Íseal de réir mar is cuí ag an gComhairleoir)
- Dobharcheantair a sainaitníodh mar chuspóirí uisce ardstádas (EPA ainmnithe) (gan aon ghníomh éigeantach, ach gníomhartha a oireann do riachtanais áitiúla, sainaitheanta sa Phlean Inbhuanaitheachta Feirme).
- Pórtha Neamhchoitianta a Chaomhnú (*bunaithe ar thorthaí*)

Cáileoidh feirmeoirí Orgánacha Cláraithe do rochtain tosaíochta faoin gCiseal seo, ach má tá PEAanna acu ar a bhfeirm ní mór na gníomh(anna) cuí ón liosta thuas a dhéanamh. Féadfaidh gealltanais arna ndéanamh faoin Scéim Feirmeoireachta Orgánach cáiliú d'íocaíocht choigeartaithe faoin AEEM; Féadfaidh feirmeoirí orgánacha gníomhaíochtaí ginearálta AEEM a dhéanamh freisin i gcomhréir leis na ceanglais atá leagtha síos d'fheirmeoirí eile.

Gach gníomh le sainaitint sa Phlean Inbhuanaitheachta Feirme.

Níl sé ráthaithe go rachaidh gach iarratasóir incháilithe i Sraith 1 isteach i dTráinse ar leith; beidh mairtís scórála agus rangú agus roghnúchán i bhfeidhm.

Sraith 2

Féadfaidh feirmeoirí, nach bhfuil Sócmhainn Chomhshaoil Tosaíochta acu ach a bhfuil Limistéar Uisce Leochaileach ar a gcuid tailte, iarratas a dhéanamh ar rochtain ar an scéim faoi Shraith 2. I gcásanna den sórt sin, roghnófar gníomhartha cuí de réir mar is cuí ag an gComhairleoir chun aghaidh a thabhairt ar bhrúnna a bhaineann leis na Limistéir Leochaileacha Uisce mar a shaináithnítear sa Phlean Inbhuanaitheachta Feirme.

Féadfar iarratasóir a mheas faoi Shraith 2 freisin má tá sé/sí ina rannpháirtí sa Scéim um Bunú Coillearnach Dúchais¹ nó GPC 11 – Agrafhoraoiseacht¹ nó má ghlacann sé/sí le ceann amháin ar a laghad de na gníomhartha plandála crann .i

- Crainn a Phlandáil – i Rónna, i nGrúpaí nó i bhFaiche Páirce
- Crainn a Phlandáil i Maoláin Bhruachánacha
- Crios Crainn do Ghabháil Amóinia ag clós na feirme

In éagmais Limistéar Uisce Leochaileach

- (cibé acu mairteoil, déiríocht nó caoirigh) a bhfuil ráta stocála iomlán na feirme os cionn (>) 130 kg Nítrigin Aoileach Beostoic in aghaidh an heicteáir (ha) a tháirgtear ar an ngabháltas, nó

- Tá níos mó ná 30 heicteár (ha) de bharr curaíochta aige,

más mian leis/léi go mbreithneofaí é/í faoi Shraith 2, ní mór dó/di ceann amháin ar a laghad de na gníomhartha sainordaitheacha seo a leanas a ghlacadh:

- Íoschuraíocht
- Gabháil barraí
- Thar chonnlaigh gheimhridh
- Imill féir arúla nó imill féir féarach
- Féarach móna le hionchur íseal

¹ 'nó scéimeanna comharba nó inchomparáide arna gceadú faoin gClár Náisiúnta Foraoiseachta'

TIER 3: Gníomhartha Ginearálta

Tá sé mar aidhm ag na gníomhartha seo aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide, cáilíocht uisce agus tairbhí bithéagsúlachta a sheachadtar agus féadfar iad a roghnú i dteannta le haon ghníomhartha éigeantacha Leibhéal 1 nó Leibhéal 2 nó leo féin:

-

Gníomhartha atá oiriúnach do thalamh arúil/féarach sealadach

Bia Éan Geimhridh (imeall nó páirc iomlán)

Cinn tíre arbhair gan fómhar

Thar Coinleach Geimhridh

Imeall Féir - Curaíochta

Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil

Curaíocht Íosta (Min-till

Gabháil barraí

Coinnle farae Brassica

Gníomhartha atá oiriúnach don fhéarach

Féarach ionchuir íseal (*bunaithe ar thorthaí*)

Imeall Féir - Féarach

Féarach Buan Innilte go Fairsing

Gníomhartha atá oiriúnach do thalamh féaraigh dian >130 kg orgánach N/ha

Sraith Síl Seagalach d'éin

Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa

Coinleach Farae Brassica (ar fheirmeacha curaíochta nó measctha freisin)

Gníomhartha atá oiriúnach d'fheirmeacha a bhfuil ráta stocála feirme iomlán <100 acu kg orgánach N/ha

Leathadh Sciodair Astaíochtaí Ísle

Gníomhartha Teorainn Allamuigh

Barrscoitheadh Athnuachan Fálta

Leagan Athnuachan Fálta Sceach

Cothabháil balla cloiche tirime traidisiúnta

Fálta Sceach Nua a Phlandáil

Crainn a Phlandáil – i Rónna, i nGrúpaí, nó i bhFaiche Páirce

Crainn a Phlandáil i Maoláin Bhruachánacha

Crios Crainn do Ghabháil Amóinia ag clós feirme

-

Cosaint acmhainní

Stráice Maolánach Bruachánach - Arúil/Féarach

Crios Maolánach bruachánach - Arúil/Féarach

Féarach móna le hionchur íseal

Caomhnú acmhainní oidhreachta agus géiniteacha

Cosaint agus Cothabháil Séadchomharthaí Seandálaíochta

Caomhnú Pórtha Neamhchoitianta (*bunaithe ar thorthaí*)

Úllord traidisiúnta a phlandáil

Speiceas sonracha

Bosca sceach gheal

Sonraí faoin Struchtúr Sraithe agus na grúpaí gníomhartha

Sainmhíniú tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Feirmeoirí gníomhacha a bheidh sna tairbhíthe agus beidh an scéim oscailte ar fud na tíre³ do gach catagóir feirmeoir gníomhach.

Nóta³: Seachas iad siúd a thagann laistigh den limistéar sainithe faoi Thionscadal Comhair AECM

Sainmhíniú an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is tacaíocht IACS é seo.

Tabharfar tacaíocht faoi AECM Ginearálta trí bhíthin pacáistí de luach seasta ar feadh íostréimhse conartha cúig bliana. Féadfar ré an ghealltanais a choigeartú suas le bliain amháin, de réir Airteagal 70 de Rialachán (AE) 2021/2115. Toisc go bhfuil an ráta íocaíochta le haghaidh gníomhaíochtaí áirithe faoin AECM Ginearálta comhdhéanta d'eilimintí a thagann faoi raon feidhme Airteagal 70 agus Airteagal 73 araon, beidh feidhm ag uasíocaíocht €7,311 in aghaidh na bliana i ngach cás, ach amháin i gcásanna eisceachtúla ina bhfuil údar leis an ngníomh comhshaoil. an íocaíocht níos airde. Cinnfear an leibhéal íocaíochta a bhaintear amach ag na rátaí íocaíochta do na gníomhaíochtaí faoi seach a roghnófar agus a dhéanfar.

Áirítear le costais incháilithe costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Ionchorpraíonn na rátaí do roinnt gníomhartha 'comhtháite' infheistíochtaí caipitil neamhtháirgiúla a bhaineann le fáilta sceach (plandáil agus athnuachan), úllóird thraidisiúnta, plandú crann, corrlaigh bhruachánacha, tacar síolta seagalach,

imeall féir agus boscaí sceach gheal. Leagtar amach na hinfheistíochtaí neamhtháirgiúla agus an maoiniú ar leithligh sa teimpléad idirghabhála um infheistíochtaí neamhtháirgiúla.

Is pacáiste ‘struchtúrtha’ é AEEM Ginearálta trína bhféadfaidh iarratasóir roghnú ó raon gníomhaíochtaí a bhfuil uasluch foriomlán ionchasach de €7,311 in aghaidh na bliana acu is infheidhme i ngach cás, ach amháin i gcás imthosca eisceachtúla ina bhfuil údar maith leis an ngníomh comhshaoil leis an íocaíocht níos airde, mar a léirítear thuas. Cé go bhfuil ráta seasta iníoctha don chuid is mó de na gníomhartha, beidh ráta inathraithe i bhfeidhm maidir le ceithre ghníomh, mar atá, Coimíneacht, Féarach Íseal-Ionchuir, Féarach Móna Ionchuir Íseal agus Cosaint Pórtha Neamhchoitianta leis an athrú do gach ceann de na gníomhartha sin mar a leanas:

- Uasathrú uachtarach (%) nó uasmhéid, i gcás inarb infheidhme (% nó EUR):
- €220
- Féarach Íseal-Ionchuir bunaithe ar thorthaí: €450 in aghaidh an heicteáir in aghaidh na bliana – scór 10 (lena n-áirítear bónas móinéir déanach €50/ha)
- Féarach Móna Íseal-Ionchuir bunaithe ar thorthaí: €450 in aghaidh an heicteáir in aghaidh na bliana – scór 10
- Cosaint Pórtha Neamhchoitianta – €75 breise iníoctha do gach sliocht beo a rugadh agus a cláraíodh le linn ré an chonartha

I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

Tá na haschuir phleanáilte bliantúla bunaithe ar an méid a ghlactar le gníomhartha inchomparáide sa bheart aeráide agra-chomhshaoil i gClár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020.

Nóta: Tá na gníomhartha úllóird thraidisiúnta maidir le Plandáil agus Caomhnú pórrha neamhchoitianta cláraithe faoin teimpléad idirghabhála acmhainní géiniteacha, ach cuirtear i bhfeidhm iad faoi struchtúr AEEM mar a thairiscítear san idirghabháil seo.

Gníomhartha/tiomantais AEEM:

Tá achoimre ar ghníomhartha AEEM san fhaisnéis seo a leanas. Tá na riachtanais iarbhír bunaithe i ndoiciméid sonraíochta scéime a fhoilsítear do chomhairleoirí/feirmeoirí. Féadfar na sonraíochtaí a mhodhnú ó am go chéile, agus bunchuspóirí na ngníomhaíochtaí á gcoimeád acu, a gcineál, a n-uailmhian comhshaoil agus a n-acmhainneacht na cuspóirí comhfhreagracha a bhaint amach. Mar sin, féadfaidh an RTBM ceangaltas/coinníoll/sonraíochtaí a athrú, le linn a thréimhse oibríochta, faoi imthosca teoranta áirithe ar choinníoll go bhfuil údar leis an gcoigeartú agus ag féachaint do chuspóir an ghealltanais bhunaidh.

Cuspóir: foinse bia saincheaptha a sholáthar d’éin thalamh feirme ar feadh an fhómhair agus an gheimhridh.

Cruthaíonn an ghanntanas bia ar feadh thréimhse an gheimhridh dúshlán mór do go leor éan talamh feirme. Bhí sé lárnach don ról atá ag sainbhearta laistigh de scéimeanna agra-chomhshaoil éagsúla laghdaithe daonra thar raon speiceas éan ar fud na hEorpa a aisiompú. Beart amháin den sórt sin a bhfuil sé cruthaithe go bhfuil sé an-éifeachtach is ea bunú barra bia éan geimhridh atá saindeartha chun tacú le gnáthóga iteacháin iliomad speiceas talamh feirme. Soláthraíonn na meascáin bia éan geimhridh seo a cuireadh san earrach foinse síolta tiubhaithe ionas gur féidir le fiú limistéir bheaga tionchar ollmhór a bheith acu trí thacú le raon éagsúil speiceas éan. Ní mór barr Bia Éan an gheimhridh a bhunú faoin 31 Bealtaine gach bliain. Ní mór go mbeadh speicis ar nós coirce earraigh, ráib síl ola, mustaird, triteacáil,

raidis, agus phacelia i mbarraí a bhunaíonn go tapa agus a sholáthraíonn foinse bia den scoth d'éin agus do phailneoirí. Tá buntáistí ag baint leis an ngníomh seo freisin don aeráid agus don uisce trí rátaí laghdaithe leasacháin cheimiceacha suas go dtí uasmhéid leath an ráta leasacháin do nítrigin agus fosfar ar choirce earraigh mar a thuairiscítear in Ionstraim Reachtúil Uimhir 605 de 2017 .

Cinn tíre arbhair nár baineadh

Cuspóir: Foinse ríthábhachtach bia a sholáthar d'éin thalamh feirme a itheann síol trí cheann tíre arbhair struchtúrtha oscailte a bhunú a fhágtar gan baint le linn an fhómhair agus an gheimhridh.

Is tréimhse é an geimhreadh nuair is féidir le héin ar thalamh feirme a itheann síolta a bheith ag streachailt le bia a fháil le maireachtáil mar go bhfuil athruithe ar phatrúin bearrtha ar bharr a cuireadh sa gheimhreadh agus easpa coiníní glasa oiriúnacha tar éis teorainn a chur le roghanna beathaithe na n-éan le linn na tréimhse fíor-leochaileach seo. Tá sé léirithe ag taighde gur dhá ghnáthóg iad cinn tailte gránach agus coiníní gránach nach bhfuil bainte a bhfuil go leor éan talamh feirme ag brath go mór orthu le haghaidh beathú geimhridh. Is fearr le speicis ar nós an bunting giolcach, gealbhan na gcrann, an lóchrainn agus an giolcach ór a bheith ag sealgaireacht ar shíolta ó bharr neamhfhóite agus is maith leis an gasúr buí, an spéirbhean agus an partridge liath gráinní a phiocadh agus a nibble ar fiailí leathanduilleacha a fhaightear i gconlaigh arbhair oscailte. .

Spreagann úsáid laghdaithe feithidicíde agus luibhicíde ar chinn arbhair neamh-fhóite láithreach raon inveirteabraigh lena n-áirítear cuileoga sábhadóireachta agus fabhtanna plandaí ar foinsí tábhachtacha bia iad do shicíní piasúin agus patraiscí.

Cabhróidh cur i bhfeidhm an bhirt seo le foinse bia ríthábhachtach a chinntiú d'éin ar thalamh feirme a itheann síolta agus a gcuid sicíní i rith an fhómhair agus isteach i míonna fuara an gheimhridh. Tá buntáistí ag baint leis an ngníomh seo freisin don aeráid agus d'ithreacha trí líonadh laghdaithe agus gabháil gás ceaptha teasa, go háirithe CO₂, meatán agus ocsaíd nítriúil.

Ní mór ceann tíre 12 mhéadar (m), 21m, 24m nó 30m a bhunú trí bharr gránach a chur feadh teorainn páirce ag baint úsáide as an ráta curadóireachta molta do bharr tráchtála.

Ceadaítear fiailí a rialú roimh chur, ach a luaithe a chuirtear an barr, ní cheadaítear aon luibhicídí, lotnaidicídí ná triomaigh réamh-bhuaine ar an gceann tíre/na cinn tíre a roghnaítear don ghníomh seo. Ní cheadaítear ach spotchóireáil a dhéanamh ar fhiailí díobhálacha agus ionracha le luibhicídí. Caithfidh an Ceann Tíre fanacht in situ gan fóimhar go dtí 1 Feabhra gach bliain.

Sraith síolta seagalach mar bhia geimhridh d'éin (bunaithe ar chorrloch)

Cuspóir: Imeall seagalach a chruthú a fhéadfaidh éin talamh feirme a úsáid mar fhoinsé ríthábhachtach beatha san fhómhar agus go déanach sa gheimhreadh.

Mar gheall ar chumas seagalach síolta a choinneáil díreach isteach i mí an Mhárta, líonann sé an bhearna ocrach déanach sa gheimhreadh do go leor speiceas éan ar nós an bhuí, an partridge liath, an buntings, agus an spéirlingí agus téann sé chun tairbhe inveirteabraigh agus mamaigh bheaga freisin.

Ní mór imeall ceannasach seagalach de leithead sonraithe a fhálú feadh teorainn pháirce faoin 1 Meitheamh gach bliain agus ní mór é a dhúnadh go dtí 31 Márta an bhliain dár gcionn. Ní cheadaítear innilt ná leasacháin a chur i bhfeidhm le linn na tréimhse dúnta.

Curaíocht Íosta

Cuspóir: Chun struchtúr na hithreach a fheabhsú agus ábhar orgánach ithreach a mhéadú.

Tá go leor buntáistí ag baint le híoschuraíocht don fheirmeoir agus don talamh araon. Is féidir leis breosla agus am a shábháil don fheirmeoir. Laghdaíonn sé an damáiste a dhéanann báisteach don ithir, cuidíonn

sé le cosc a chur ar struchtúr na hithreach a bhriseadh agus laghdaíonn sé foirmiú pana crua san ithir. Cosnaíonn an beart seo séadchomharthaí seandálaíochta laistigh den bharrithir agus faoi dhromchla na hithreach. Cuireann úsáid teicnící mionchuraíochta lena n-áirítear druileáil dhíreach buntáistí suntasacha aeráide ar fáil trí na hastuithe carbóin a bhaineann le gnáthoibríochtaí treabhdóireachta a laghdú.

Beidh ar rannpháirtithe sa bheart seo barr a bhunú ag baint úsáide as íoschuraíocht nó trealamh druileála díreach ie, ní mór an barr a chur gan an ithir a aisiompú (ní féidir an ithir a threabhadh).

Imeall Féir – Curaíochta

Cuspóir: Gnáthóg a sholáthar do phailneoirí, tacú le bithéagsúlacht agus cabhrú le cáilíocht uisce i bpáirceanna arúla a chosaint.

Tá sé tuairiscithe go maith go bhfuil laghdú mór ar bhithéagsúlacht ag go leor grúpaí lena n-áirítear plandaí, inveirteabraigh, éin agus mamaigh mar gheall ar dhianú cleachtais talmhaíochta. Tá ról tábhachtach ag gnáthóga imeall allamuigh maidir le cailliúint na bithéagsúlachta a laghdú mar go gcuireann siad le ilchineálacht éiceachórais talmhaíochta. Is féidir ról a bheith ag corrlach féir i dtalamh arúil freisin maidir le cáilíocht an uisce a chosaint trí ualach cothaitheach a laghdú, rith chun srutha cothaitheach agus dríodair a idircheapadh, agus sreabhadh thar talamh a mhoilliú.

Ní mór corrlach féir a bhunú roimh an 31 Bealtaine 2023 trí mheascán oiriúnach síolta d'fhéaracha arda agus gearra a chur agus ní mór don chorrlach/na himill sin fanacht san áit chéanna ar feadh ré an chonartha. Nuair a bheidh an corrlach bunaithe ní mór a thuilleadh saothraithe. Ní mór an t-imeall a mhóta nó a bhaint ar a laghad dhá uair i mbliain 1 chun cuidiú leis an mbunú. Is féidir é a ghearradh gach bliain ina dhiaidh sin ach ní idir 1 Márta agus 30 Lúnasa. (Ní féidir aon leasachán ceimiceach/orgánach nó aol a chur ar an imeall agus ní féidir lotnaidicídí a chur ar an imeall ach amháin chun fiailí díobhálacha agus/nó ionracha a chóireáil ar an láthair.

Imeall féir - Féarach

Cuspóir: Dorchla fiadhúlra a chruthú a bheidh in ann gnáthóg a sholáthar d'inveirteabraigh chreiche a bhíonn ag geimhriú, talamh seilge d'éin chreiche ar nós an sceach gheal agus an cuaille agus deiseanna do phailneoirí.

Tá sé tuairiscithe go maith go bhfuil laghdú mór ar bhithéagsúlacht ag go leor grúpaí lena n-áirítear plandaí, inveirteabraigh, éin agus mamaigh mar gheall ar dhianú cleachtais talmhaíochta. Chun cabhrú leis an meath seo a aisiompú, is féidir le cruthú imeall páirce féaraigh ghairbh i bpáirc féir éagsúlacht flóra agus fána i dtírdhreacha tréadacha a chur chun cinn agus a fheabhsú go mór agus ag an am céanna buntáistí breise a thairiscint i dtéarmaí cháilíocht an uisce, na hithreach agus na haeráide.

Ní mór imeall féir a bhunú faoin 31 Bealtaine i mbliain 1 trí fhál cosanta stoic a thógáil amach ó theorainn na páirce. Caithfidh an corrlach/na corrlaigh fanacht san áit chéanna ar feadh ré an chonartha. Is féidir na himill a bhainistiú trí innilt, ach ní féidir é seo a dhéanamh ach i lár an fhómhair agus ní mór a chinntiú nach dtarlaíonn póitseáil nó damáiste. Ní féidir aon leasachán ceimiceach/orgánach nó aol a chur ar an imeall agus ní cheadaítear ach spotchóireáil a dhéanamh ar fhailí díobhálacha agus ionracha le luibhicídí.

Gabháil Barraí

Cuspóir: Barr gabhála a bhunú a laghdóidh láisteadh cothaitheach agus a chuideoidh le creimeadh ithreach a laghdú sa tréimhse fhómhair/ghheimhridh.

Gineann barra gabhála mais mór luibheach a chuidíonn leis an ithir a chosaint ó bháisteach throm le linn tréimhse an gheimhridh. Laghdaíonn sé seo an poitéinseal creimthe ithreach agus rith chun srutha dromchla agus ag méadú insíothlú uisce freisin. Úsáideann barra gabhála cothaitheach iarmharacha san

ithir tar éis barr gránach nó síl ola a bhaint, agus mar sin coinnítear bitheolaíocht na hithreach, cosc ar láisteadh cothaitheach intuaslachta agus cuidíonn sé freisin le cáilíocht an uisce a chosaint. Leis na fréamhacha láidre atá acu, déanann na speicis bairr seo an ithir a riochtú agus a bhriseadh suas, rud a fhágann go bhfuil sí níos friochta chun é a shaothrú go héasca, agus cuireann an luibhre iarmharach atá fágtha go mór le cion carbóin orgánach agus struchtúr na hithreach. Ní mór barr a bhunú faoin 15 Meán Fómhair gach bliain ag baint úsáide as teicnící neamh-inbhéartaithe (ní cheadaítear treabhadh) agus tríd an meascán síolta a chraoladh nó a dhruileáil. Ní cheadaítear barra féir a chur nó a chur faoi bhun. Ní ceadmhach aon leasachán ceimiceach nó orgánach a chur ar an mbarr gabhála. Caithfidh an barr gabhála fanacht in situ ón dáta curadóireachta go dtí an 1 Eanáir nuair a cheadaítear féarach éadrom, nó ionchorprú as seo amach.

Bainistiú comhshaoil ar bhranar arúil

Cuspóir: Páirc branar a chruthú gach earrach le haghaidh éin neadaithe ar an talamh atá ag meath agus san fhómhar barr cumhdaigh a chur chun cothaitheach iarmharacha a ionsú.

Tá laghdú tagtha ar líon na bpollán le blianta fada mar gheall ar imeacht as gnáthóga pórúcháin oiriúnacha. Is fearr leo neadú i talamh lom nó i bhfásra gearr. Cuimsíonn an nead de ghnáth scrape sa talamh líneáilte le méideanna athraitheacha d'ábhar plandaí. Is maith le pilibíní radharc maith a bheith acu ón nead chun creachadóirí a fheiceáil. Soláthraíonn an beart seo dromchla garbh, míchothrom don philibín agus d'éin eile a neadaíonn ar an talamh chun nead a dhéanamh go sábháilte agus a gcuid sicíní a thógáil le linn an tséasúir ghoir. Cruthaítear páirc branair trí shaothraithe éadomhain agus ligeann sé seo do raon leathan de phlandaí arúla atá gann agus ag meath fás. agus ag an am céanna gintear achair de thalamh nach bhfuil chomh dlúth faoi fhásra le haghaidh feithidí cosúil le bumblebees, beacha aonair, agus cuileoga hover. Ní féidir aon oibríochtaí meaisín nó féarach a dhéanamh sa dáileacht seo go dtí tar éis an 1 Iúil.

San fhómhar, ní mór barr cumhdaigh glas a chur a úsáidfidh cothaitheach iarmharacha san ithir agus a choisfidh láisteadh cothaitheach intuaslachta agus dríodar, rud a chosnóidh cáilíocht an uisce. Ní féidir leasachán ceimiceach nó orgánach a chur ar an dáileacht.

Féarach fairsing féarach

Cuspóir: Struchtúr báinseach féarach a ndéantar bainistiú forleathan air a chothabháil agus a fheabhsú chun leasa raon inveirteabhrach, éan agus speiceas eile.

Ní mór an dáileacht a chothabháil trí innilt éadrom. Ní féidir an dáileacht a ghearradh ná a bharr idir an 15 Márta agus 1 Iúil. Ní cheadaítear ach spotchóireáil a dhéanamh ar fhiailí urchóideacha agus ionracha le luibhicídí agus is féidir fiailí ionracha a rialú trí bharrghearradh ach ní cheadaítear é seo ach amháin tar éis an 1 Iúil. Ní cheadaítear luibhicídí. Ní cheadaítear stráice-innilt, treabhadh, saothrú, athshíolú, nó aon oibreacha draenála (lena n-áirítear mionathrú ar na bealaí draenála atá ann cheana). Tá úsáid leasacháin orgánacha agus neamhorgánacha teoranta do 40kgN/ha gach bliain ar na dáileachtaí seo.

Coinnle farae Brassica

Cuspóir: Acmhainní sealgaireachta geimhridh rithábhachtacha a sholáthar d'éin thalamh feirme, lena n-áirítear gríosáí agus buntings, i measc na gconallach fiailí de bharr farae brassica. D'fheirmeoirí beostoic, cuireann an beart seo beatha gheimhridh a shaothraítear sa bhaile ar chostas-éifeachtach, rud a laghdaíonn an spleáchas ar thiúchan allmhairithe.

Is plandaí atá ag fás go tapa ar bharr farae brassica, a tháirgeann flúirse luibhe laistigh de thréimhse réasúnta gearr, ag cabhrú le fiailí a shochtadh agus ag cosaint comhiomláin ithreach ó dhíleacha troma i rith an gheimhridh. Tar éis an barr a innilt, cuireann an chonnlach fiailí iarmharach foinse bia rithábhachtach agus clúdach geimhridh ar fáil d'éin ar thalamh feirme le dul ar sealgaireacht le linn roinnt de na míonna is dúshlánaí den bhliain.

Ní mór brassica farae nó barr fréimhe farae a bhunú ar pháirc oiriúnach roimh an 31 Iúil gach bliain. Ní cheadaítear aon luibhicídí nó feithidicídí ar na dáileachtaí seo. Ní mór an barr a innilt. Cheadaítear beostoc a innilt tar éis an 15 Deireadh Fómhair. Ní mór d'iaratasóirí a chinntiú nach geruthaíonn féarach póitseáil nó creimeadh ithreach. Ní cheadaítear buaint le hinnealra. Tar éis féarach, ní mór an chonnlach a fhágáil gan cur isteach air go dtí an 15 Márta.

Fál Sceach Nua a Phlandáil

Cuspóir: Tá sé mar aidhm ag an mbeart seo tírdhreach amhairc na tuaithe a fheabhsú, tacú le bithéagsúlacht ar fheirmeacha agus cáilíocht uisce a chosaint.

Soláthraíonn fáлта sceach aibí gnáthóg tábhachtach fiadhúlra le buntáistí níos mó nuair a leathnaíonn siad nó a nascann siad fáлта sceach nó gnáthoga coillearnaí atá ann cheana féin. Is é fál sceach ard le bonn leathan, meascán de speicis adhmaid ar feadh séasúr sínte pailine agus neachtar, agus roinnt crann a fhágtar chun aibíochta feadh an fhálta sceach is mó a bhainfidh tairbhe as an mbithéagsúlacht. Bíonn buntáistí breise ag fáлта sceach freisin do cháilíocht an uisce nuair a bhíonn siad suite go straitéiseach chun cabhrú le creimeadh ithreach agus rith chun srutha dríodar a laghdú. Ní mór fál sceach a chur ina mbeidh 3 speiceas fáлта dúchasach ar a laghad. Ní mór an phlandáil a bheith críochnaithe roimh an 31 Márta 2024.

Athnuachan Fáлта Sceach - Leagan

Cuspóir: Fáлта sceach a athnuachan ionas go bhfeabhsaítear a gcumas tacú le bithéagsúlacht, stóráil carbóin agus struchtúr a chothabháil.

Caillean go leor fáлта sceach nach bhfuil á mbainistiú le blianta anuas fuinneamh agus cuireann siad buntáistí comhshaoil ísle ar fáil. Féadann athnuachan na bhfálta sceach seo trí leagan ligean dóibh tacaíocht níos fearr a thabhairt don bhithéagsúlacht sa todhchaí. Méadóidh bearta den sórt sin le himeacht ama infhaighteach bhláthanna d'inveirteabraigh trí ligean do thorthaí agus caora aibíochta agus bia a sholáthar d'éin gheimhrithe freisin. Feabhsaítear struchtúr an fhálta sceach freisin agus nuair a ionchorpraítear é sa timthriall iomlán bainistíochta fáлта sceach ar fheirm, is féidir leis an saolré a leathnú beagnach gan téarma. Ní mór fáлта sceach a leagan idir an 1 Meán Fómhair agus an lá deiridh d'Fheabhra. Ní mór an gníomh seo a bheith críochnaithe faoin 31 Nollaig 2024.

Barrscoitheadh Fáлта Sceach

Cuspóir: Chun fáлта sceach neamhbhainistithe atá bearnaithe agus nach bhfuil oiriúnach lena leagan a athnuachan. Le himeacht ama tacóidh an fáлта barrscoite le bithéagsúlacht arís agus leathnófar a shaolré.

Caillean go leor fáлта sceach nach bhfuil á mbainistiú le blianta anuas fuinneamh agus cuireann siad buntáistí comhshaoil ísle ar fáil. Is gá machnamh dáiríre a dhéanamh ar na fáлта sceach seo a athnuachan trí bharrscoitheadh mar beidh blianta ann sula dtáirgfidh sé bláthanna agus caora nó go soláthróidh sé neadú d'éin. Tá measúnú ceart ar roghanna athnuachana riachtanach. Chun athfhás bríomhar ó bhun an phlanda a spreagadh, ní mór gais a ghearradh síos go dtí 10-15cm os cionn leibhéal na talún. Nuair a dhéantar bainistiú ceart air is féidir an fál barrscoite a thabhairt ar ais chun struchtúr maith a dhéanamh le bonn dlúth agus saolré sínte. Ní mór barrscoitheadh a dhéanamh idir an 1 Meán Fómhair agus deireadh mhí Feabhra. Ní mór an gníomh seo a bheith críochnaithe faoin 31 Nollaig 2024. Chun athfhás bríomhar a spreagadh ó bhun an phlanda gearr na gais síos go dtí 10-15cm os cionn leibhéal na talún. Ní mór na crainn aibí aonair, laistigh den fhál sceach roghnaithe, a choinneáil agus gan barrscoitheadh.

Cothabháil Balla Cloiche Traidisiúnta

Cuspóir: Is é cuspóir an ghnímh seo ná líonra na mballaí saorsheasaimh traidisiúnta de chlocha tirim a chothabháil a fheabhsaíonn an tírdhreach amhairc agus atá ina gcuid tábhachtach dár n-oidhreacht chultúrtha.

Is éard is ballaí cloiche tirime ann ná ballaí a thógtar le clocha a shuíonn go compordach gan úsáid a bhaint as moirtéal agus a tógadh i stíl atá traidisiúnta sa cheantar. Chomh maith lena rannchuidiú talmhaíochta mar theorainneacha stocdhíonach agus mar dhídean do bheostoc, feidhmíonn siad seo freisin mar chonairí dúlra, a thugann cosaint don fhiadhúlra agus is gnáthóga suntasacha iad le haghaidh flóra agus fána araon.

Ní mór ballaí traidisiúnta saorsheasaimh de chlocha a chothabháil trí chlocha a thit amach ó bharr an bhalla a athsholáthar agus bearnaí laistigh den bhalla a dheisiú. Ní mór ballaí a thit nó a thit go páirteach a atógáil ar an stíl chéanna le ballaí eile sa cheantar.

Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa

Cuspóir: Chun cabhrú le creimeadh agus balcadh ithreach a laghdú, rith chun srutha dromchla agus an baol truaillithe idirleata chuig an sruthchúrsa ó thalamh féaraigh a ndéantar dianbhainistiú air.

Cabhróidh laghdú ar dhlús stocála agus ionchuir leasacháin ar fhéarach feabhsaithe le cáilíocht an uisce a chosaint, agus d'fhéadfadh laghdú a dhéanamh ar rith chun srutha dromchla cuidiú leis an mbaol tuilte a laghdú. Ina theannta sin, ní mór dáileacht(i) a fhálú 1.5m ó bharr an chlaí chun beostoc a chosc ó dhul isteach sa sruthchúrsa. D'fhéadfaí an gníomh seo a chur i bhfeidhm ar ithir drochdhraenála nuair a d'fhéadfadh rith chun srutha agus creimthe a bheith ann nó ar ithir saordhraenála áit a bhfuil riosca ard truaillithe idirleata ó leibhéil arda de nítrigine ceimiceach agus orgánach. D'fhéadfaí é a úsáid freisin chun maolán a dhéanamh ar ghnáthóga íogaire (CSAanna, PIPanna, tuilemhánna, SACs) atá faoi bhagairt shuntasach ó thruailliú idirleata. Ní féidir leasachán ceimiceach nó orgánach a chur ar an dáileacht agus ní cheadaítear féarach ón 16 Meán Fómhair go dtí an 14 Aibreán. Ní cheadaítear oibreacha athshíolaithe nó draenála, agus ní féidir oibríochtaí innealra a dhéanamh ó Aibreán go Meitheamh gach bliain. Is féidir féar tirim nó sadhlas a ghearradh ó na dáileachtaí roghnaithe tar éis an 1 Iúil. Ní cheadaítear lotnaidicídí agus luibhicídí a úsáid ach amháin fiailí díobhálacha a spraeáil ar an láthair. Is féidir fiailí ionracha a rialú trí bharrghearradh tar éis an 1 Iúil i gceantair áitiúla.

Cosaint agus Cothabháil Séadchomharthaí Seandálaíochta

Cuspóir: Séadchomharthaí seandálaíochta amhairc a fheabhsú agus a chothabháil mar ghnéithe tírdhreacha agus a luach bithéagsúlachta a chosaint.

Tá gach séadchomhartha seandálaíochta aitheanta sa stát marcáilte ar léarscáileanna ar na Séadchomharthaí Náisiúnta. Níl ach séadchomharthaí atá liostaithe ar Thairfead na Séadchomharthaí agus Áiteanna incháilithe don gníomh seo.

Tá dhá bhealach inar féidir an beart seo a dhéanamh:

Rogha 1: Imeall maolánach timpeall ar shéadchomhartha infheicthe i dáileacht(i)r curaíochta

Caithfear imeall féir 10m ar leithead a bhunú timpeall ar shéadchomhartha amháin ar a laghad trí mheascán síolta féir a chur faoi 31 Bealtaine. Ní mór an t-imeall a bhunú trí theicnící saothraithe solais (min-till) agus caithfidh sé síneadh ó theorainn sheachtrach an tséadchomhartha.

Ní féidir oibríochtaí saothraithe ithreach nó tarracóirí seachas bearrtha nó baint a dhéanamh laistigh den chorrloch nuair a bheidh sé sin bunaithe. Cheadaítear bearrtha nó baint a bhaint astu nuair nach ndéanann sé damáiste don séadchomhartha. Sa chás go bhfuil fásra ag cúngú (gan crainn shláintiúla bhunaithe san áireamh) ar/gar don séadchomhartha, ní mór é seo a rialú ach ní idir 1 Márta agus 31 Lúnasa gach bliain.

Rogha 2: Fásra timpeall ar shéadchomharthaí a bhainistiú i dáileacht(i)reacha féaraigh incháilithe

Ní mór fásra a bhainistiú ar agus timpeall ar gach séadchomhartha infheicthe ar dtús faoin 31 Nollaig agus go bliantúil ina dhiaidh sin.

Ní mór na hoibreacha go léir a dhéanamh le huirlisí láimhe (m.sh., le sábh, duán slaise, secateurs agus/nó deimhis bearrtha) nó uirlisí cumhachta láimhe (m.sh. le sábh slabhrach/gearrthóir scuab/trimmer). Ní féidir tarracóirí nó tochtóirí nó innealra eile a úsáid chun fásra a ghearradh nó a bhaint.

Ba chóir crainn bheaga agus plandaí cosúil le aiteann, fabhraí, róslabhras, labhrais agus plandaí aonair eile a bhaint trí ghearradh ag an mbun agus an stumpa a chóireáil le luibhicíd oiriúnach chun athfhás a chosc. Ba chóir crainn níos mó a ghearradh go dtí os cionn airde an chinn chun rochtain a oscailt ar an suíomh nó ar an séadchomhartha.

Ní féidir fásra a bhainistiú ach amháin idir 1 Márta agus 31 Lúnasa Gach bliain.

Stiallacha/Criosanna Maolánacha bruachánacha

Cuspóir: Cabhrú le cáilíocht uisce a chosaint trí chaillteanas dríodair agus cothaitheach ó dhromchlaí ithreach a thascradh tar éis dóibh a bheith slógtha. Tógann an beart seo limistéir bheaga as táirgeadh freisin, rud a laghdaíonn an t-ualach cothaitheach agus ag tacú le bithéagsúlacht freisin.

Tá criosanna maolánacha bruachánacha ar cheann de na bearta is coitianta agus is tábhachtaí a úsáidtear chun tionchair ar cháilíocht uisce ó raon truailleán a mhaolú amhail fosfar, fosfar iomlán, dríodar, níotráit, amóniam, lotnaidicídí agus pataiginí miocróbacha. Cosnaíonn siad cáilíocht an uisce trí rith chun srutha a mhoilliú, truailleán a idircheapadh, glacadh P a chumasú, agus nascacht hidreolaíoch a bhriseadh.

Ní mór an crios/stiall maolánach bruachánach a fhálú agus a bheith so-dhíonach. Tá an maolán sa bhreis ar aon ceanglais bhunúsacha éigeantacha do shruthchúrsaí infheidhme ar an ngabháltas. Ní féidir leasachán ceimiceach nó orgánach a chur ar an maolán bruachánach agus ní cheadaítear ach spotchóireáil a dhéanamh ar fhiaílí díobhálacha agus ionracha le luibhicídí.

Géanna agus Ealaí

Cuspóir: Táirgeadh glais fhéir a chur chun cinn chun géanna agus ealaí geimhridh a bheathú.

Téann sní isteach mór speiceas éan uisce ar imirce ó réigiúin thuaidh go hÉirinn don gheimhreadh gach bliain. Ina measc seo tá an Eala Ghlórach, an Ghé Bhán Éadain Ghraonlainn, an Ghé Bheannóg agus an Ghé Bheanntach. Sroicheann siad go hÉirinn le linn mhí Mheán Fómhair agus déanann siad sealgaireacht ar thailte féaraigh cósta, oileáin amach ón gcósta, agus bogaigh sula n-ullmhaíonn siad don turas fillte ó thuaidh, chun póruí.

Níor cheart go gcuirfí isteach ar na héin le linn tréimhsí áitíochta. Níor cheart oibríochtaí allamuigh a éilíonn úsáid innealra a dhéanamh ach amháin más gá. Má tá bearradh fálta beartaithe do na páirceanna seo, ní mór é seo a dhéanamh ach idir an 1 Meán Fómhair agus an 31 Deireadh Fómhair gach bliain.

Tá ceanglais éagsúla ann maidir le fiontair churaíochta agus féaraigh araon.

Riachtanais thalamh féaraigh: Cinntigh go bhfuil báinséar gearr (idir 5cm agus 12cm) i bhfeidhm gach bliain faoin 1 Deireadh Fómhair trí féarach a chur nó fás féir an tséasúir a ghearradh. Ní mór aon ábhar gearrtha a bhaint. Tá dáileachtaí beostoic agus innealra le dúnadh ón 1 Deireadh Fómhair go dtí an 31 Márta i ngach bliain den chonradh. Ní mór na dáileachtaí seo a choinneáil i bhféar ar feadh ré an chonartha.

Riachtanais curaíochta: Gránach geimhridh bhliantúil a bhunú faoin 15 Deireadh Fómhair nó barr gabhála faoin 15 Meán Fómhair. Ní mór an barr gabhála a fhás de réir na sonraíochta maidir le barr gabhála. Caithfidh na barra fanacht in situ go dtí an 31 Márta gach bliain. Ní féidir le beostoc barra gabhála a innilt roimh 31 Márta gach bliain.

Úllord Traidisiúnta a chur

Cuspóir: Tacú leis an mbithéagsúlacht agus cabhrú lena chinntiú go mairfidh cineálacha traidisiúnta úll na hÉireann.

Cé go bhfuil crainn úll á bhfás in Éirinn leis na céadta bliain, tá athrú suntasach tagtha ar an linn dúchasach géiniteach chun go leor cineálacha nua-aimseartha a chuimsiú. Féachann an beart seo le barántúlacht na gcineálacha crann úll traidisiúnta a chaomhnú agus ag an am céanna a n-oidhreacht a chothú, trí chrainn a fhás a bhíodh coitianta in ithreacha na hÉireann tráth.

Ní mór ullord a chruthú trí 10 gcrann torthaí dúchasacha traidisiúnta a chur faoin 31 Márta 2024. Ní féidir crainn a chur ach amháin le linn an tséasúir dhíomhaoin, ó Dheireadh Fómhair go Márta. Ní mór an t-ullord a fhálú ó bheostoc le fál buan atá oiriúnach don fheidhm. Má tá damáiste á déanamh ag coiníní/giorriacha, ní mór bearta a ghlacadh chun tuilleadh damáiste a chosc trí fhál coinín nó gardaí crann a chur suas. Ní mór crainn a ghreamú agus a cheangal le haghaidh tacaíochta a chaithfear a mhonatóiriú agus a choigeartú nuair is gá chun cosc a chur ar chasadh an phríomhghais. Ní cheadaítear lotnaidicídí. Ní cheadaítear ach spotchóireáil a dhéanamh ar fhiailí díobhálacha agus ionracha. Ní mór féar agus fásra iomaíoch eile a rialú timpeall na gcrann go dtí go n-éiríonn siad bunaithe. Ní mór crainn theipthe nó marbh a athsholáthar le linn an chéad séasúr plandála eile.

Plandáil crann

Cuspóir: Spreagadh a thabhairt do chur crann ar fheirmeacha áit a mbeidh tairbhí iolracha acu agus ag an am céanna ag tairiscint roghanna plandála solúbtha a oireann don ghabháltas.

Is féidir le níos mó crann a chur ar fheirmeacha carbón a leithlisiú, tacú le bithéagsúlacht agus oiriúnú agus maolú aeráide lena n-áirítear amóinia a athghabháil, cabhrú le creimeadh ithreach agus caillteanas dríodair a laghdú, cothaitheigh láiste a aisghabháil, coinneáil uisce a mhéadú, foscadh agus scáthú a sholáthar do bheostoc agus iad aibí, agus feabhas a chur ar an gcuma amhairc. de thírdhreach na feirme. Cuimsíonn an gníomh seo plandáil i sraitheanna, i ngrúpaí, nó i bpáirceanna, ar féidir leis tairbhí iomadúla a bheith acu ar fheirmeacha nuair atá siad suite go straitéiseach.

Tá oiriúnacht láithreáin thar a bheith tábhachtach don gníomh seo agus ní cheadaítear é ar shuímh shainithe NPWS, Anaclanna Dúlra, pNHAanna, Hotspotaí Pórúcháin, tailte féaraigh leathnádúrtha, agus ar shéadchomharthaí seandálaíochta. Ba cheart go mbeadh ithreacha mianracha saordhraenála sna láithreáin, nach mbeadh aon ghá le draenáil bhreise agus ba chóir go mbeadh foscadh réasúnta iontu.

Ní mór cur na gcrann a bheith críochnaithe faoin 31 Márta 2024. Ní mór do rannpháirtithe a chinntiú go gcoimeádann siad an pas plandaí a bhí ag gabháil leis na plandaí nuair a cheannaítear iad, ar feadh ré an chonartha. Ní mór ar a laghad 3 speiceas dúchasach a phlandáil. Chun bainistíocht cheart a chinntiú ó phlandáil go cothabháil, ní mór do chrainn ceannaithe a bheith 60 cm ar a laghad ar airde, curtha ar a laghad 4 mhéadar óna chéile, feistithe le foscadh crann cuaille agus ní mór an fásra mórthimpeall a bhainistiú.

Cuspóir: Feabhas a chur ar athchúrsáil leasachán orgánach agus rannchuidiú le laghdú astuithe ocsaíde nítriúla, astaíochtaí amóinia agus bolaithe.

Dhá phríomhfachtóir is ea modh agus uainiú chur i bhfeidhm sciodair a chinneann éifeachtúlacht úsáide na gothaithigh seo ag an mbarr atá ag fás, cibé acu féar nó curaíochta. Trí theicneolaíocht astaíochtaí ísle a úsáid, feabhsaíonn sé éifeachtúlacht úsáide an sciodair i gcomparáid leis an splancphláta traidisiúnta. I measc na mbuntáistí eile tá laghdú ar rith chun srutha fosfair, deis níos leithne sciodair a úsáid, laghdú ar thruailliú an bháinseach féaraigh agus laghdú ar bholadh ó scaipeadh sciodair. Tá gabháiltais a bhfuil ráta stocála feirme iomlán acu faoi 100Kg N in aghaidh an heicteáir incháilithe don bheart seo.

Ní mór an sciodar ar fad a chuirtear ar an bhfeirm (a tháirgtear agus/nó a allmhairítear) a leathadh ar cheann amháin nó trí mheascán de na modhanna seo a leanas do gach bliain den chonradh.

- a) Leathadh banna
- b) Córais insteallta
- c) Bróg rianaithe

Thar Coinleach Geimhridh

Cuspóir: Chun foinsé bia geimhridh a sholáthar d'éin a itheann síolta a chothaíonn grán doirte agus síolta fiailí leathanduilleacha.

I rith an gheimhridh déanann coiníní gnáthóg sealgaireachta inmharthana d'fheithidí agus giorriacha ar feadh an fhómhair agus an gheimhridh agus cabhraíonn siad freisin le barraíocht cothaitheach a ghabháil tar éis an bainte. Luaitear é mar cheann de na bearta is simplí ach is éifeachtaí chun tacú le héin thalamh feirme, is é an tairbhe is mó a bhainfidh as oiriúnú na gconlaigh thar an gheimhridh mar fhoinsé bia geimhridh d'éin nuair a fheidhmítear é ar scála níos mó. Chuir an t-athrú ón earrach go dtí gránaigh a cuireadh san fhómhar mar aon le teicneolaíocht bainte feabhsaithe agus rialú fiailí réamh-fhómhair le cailliúint coiníní geimhridh ar ardchaighdeán atá saibhir i fiailí atá ina ngnáthóg sealgaireachta ríthábhachtach d'éin thalamh feirme. Léiríonn taighde gur fearr le speicis áirithe éan a bheith ag sealgaireacht ar choiníní oscailte sprawling seachas ar fhásra arda dlúth. Is fearr le speicis ar nós an spéirlingí, an casóg bhuí, an partridge liath, an gealbhan, an tóinseach agus an piásán, a bheith ag sealgaireacht ar choiníní gránach fiailí agus déanann an linnet sainfheidhmiú ar chonlaigh a shaothrú tar éis ráibe síl ola. I rith an gheimhridh bíonn gráinní doirte ón bhfómhar roimhe sin i gconlaigh mar aon le fiailí leathanduilleacha a phéacann i ndiaidh an fhómhair, rud a chuireann soláthar luachmhar bia geimhridh ar fáil d'éin a itheann síolta. Ina theannta sin, laghdaítear an baol ó chreimeadh ithreach agus ó láisteadh cothaitheach le linn an gheimhridh de bharr clúdach glas a choimeád ar chonlaigh agus cuireann sé leithlisíú carbóin chun cinn, rud a fhágann gur beart tábhachtach é chun uisce agus aeráid a fheabhsú.

Tar éis barr gránach a bhaint, cothaíonn ráib síl ola nó síl rois (ach ní arbhar Indiach) an ithir go héadrom chun clúdach glas a spreagadh. Nuair is gá, ní mór an beart a chosaint ó bheostoc ag úsáid fál atá oiriúnach don fheidhm. Tá achar íosta de 0.5 heicteár le seachadadh. Ní cheadaítear aon luibhicídí iar-fhómhair, agus ní féidir leasachán ceimiceach ná orgánach a chur ar an gconallach. Ní cheadaítear innilt nó barr an chonlaigh agus caithfidh na coiníní fanacht in situ go dtí an 1 Feabhra gach bliain.

Criosanna crann chun amóinia a ghabháil ó chlóis fheirme

Cuspóir: Astuithe amóinia ó thithíocht beostoic nó ó stórtha sciodair neamhchumhdaithe a ghabháil trí na hastuithe a threorú isteach sa chrios crann agus tríd an bpríomhcheannbhrat.

Laghdaítear astuithe amóinia go mór trí úsáid a bhaint as trealamh le haghaidh Sciodair Astaíochta Íseal agus a chinntiú go bhfuil gach stóráil sciodair clúdaithe. Chun caillteanais a laghdú tuilleadh, is féidir le coillearnach crios fothain atá suite agus bainistithe go hoiriúnach tairbhí a sholáthar maidir le hathghabháil amóinia. Trí bhlocanna beaga coillearnaí a chur (0.18 ha – 0.5ha) atá suite go straitéiseach le taobh na gaoithe ó fhoinsé amóinia (m.sh., cóiríocht beostoic nó éanlaith chlóis nó stórais sciodair neamhchumhdaithe) an leas is fearr a bhaint as athghabháil amóinia. Ní mór plandáil criosanna crann a bheith críochnaithe faoin 31 Márta 2024. In éineacht le hathghabháil gás ceaptha teasa, déanann na

criosanna foscadh seo carbón a leithlisiú, tacú le bithéagsúlacht agus folaíonn siad foirgnimh feirme chun cuma an tírdhreacha a fheabhsú.

Crainn a chur i gcriosanna maolánacha bruachánacha

Cuspóir: Cáilíocht uisce a chosaint trí ghlacadh cothaitheach a fheabhsú agus ag an am céanna tacú le bithéagsúlacht.

D'fhéadfadh cásanna a bheith ann ina mbainfidh criosanna maolánacha bruachánacha nua a chruthófar leas as plandú speiceas cuí crann chun idircheapadh creimthe a fheabhsú agus chun cobhsaíocht bruach feabhsaithe a sholáthar. Rachaidh fréamhacha crann agus ceannbhrat trasna ar chosáin thruailleáin faoin dromchla agus ón aer.

Ní mór Crios Maoláin bhruachánach mar a rachaidh plandáil crann chun leasa cháilíocht an uisce a roghnú don bheart seo. Ní mór ar a laghad dhá speiceas de bhunadh Éireannach a phlandáil faoin 31 Márta 2024. Tá ceanglais maidir leis an mbeart seo freisin i dtéarmaí airde plandaí ag plandú (60cm), fad ón abhainn (1.5m ó bharr an bhruach), spásáil (1.5m) agus cosaint ó bheostoc (foscadh crann agus fál).

Suiteáil bosca Scréachóg Owl

Tá an sceach gheal ar cheann de na speicis ulchabhán is mó atá faoi bhagairt in Éirinn agus tá sé ar an liosta dearg ar an liosta 'Éin inní caomhnaithe in Éirinn'.

Ní mór d'fheirmeoirí boscaí nua sceach gheal a shuiteáil faoin 31 Iúil 2023. Soláthraíonn sé seo suíomhanna saorga neadaithe agus fara don sceach gheal.

Gníomhartha bunaithe ar thorthaí:

Féarach móna le hionchur íseal (LIPG) – Bunaithe ar Thorthaí

Cuspóir: Is beart é seo atá bunaithe ar thorthaí a thugann luach saothair d'fheirmeoirí as bainistiú feabhsaithe ar fhéarach ar ithreacha móna in aice le láithreacha portaigh ardaithe.

Tá an limistéar idirthréimhseach nádúrtha timpeall ar phortaigh ardaithe (crios lagg) ríthábhachtach chun tacú le héiceachórais portaigh ardaithe. Soláthraíonn portaigh ardaithe raon seirbhísí éiceachórais, lena n-áirítear bithéagsúlacht, uisce glan agus stóráil carbóin. D'athraigh brú ó úsáid talún sna criosanna idirthréimhseacha seo an t-éiceachóras, agus cailleadh na seirbhísí tábhachtacha éiceachórais seo dá bharr. Spreagann an féarthailte ar scórchárta móna feirmeoirí a bhfuil talamh acu sna criosanna idirthréimhseacha seo chun cuidiú leis na héiceachórais thábhachtacha seo agus na seirbhísí a chuireann siad ar fáil a athchóiriú.

Is sraith ceisteanna é an scórchárta a fhreagraíonn an suirbhéir do gach réimse atá á scóráil. Is é an toradh rátáil don réimse ar scála 1 (lag) go 10 (den scoth). Dá airde an scór a fhaigheann dáileacht ar an scórchárta is amhlaidh is airde an ráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a fhaigheann an rannpháirtí as an ngníomh seo. Tá cuid mhór den scór bunaithe ar riocht na n-ithreacha móna. Dá fliche an mhóin is ea is lú carbóin a astaítear agus mar sin is airde an scór. Tá céatadán níos airde de na pointí ar an Scórchárta Féaraigh Fliuch bunaithe ar fhliuch na hithreach. Más mian leat cur leis an fhliuchtacht do cheapacha móna caithfidh tú smaoinemh ar shreabhadh an uisce amach ón bpáirc a mhoilliú. Bronntar pointí ar an mbithéagsúlacht freisin – gheobhaidh tú níos mó pointí duit faoi chlúdach ard speiceas dúchasach moinéir mar an moinéir, coise an éin agus an giolcach. Is féidir pointí a chailleadh má bhíonn bagairtí nó gníomhaíochtaí dochracha ann.

Féarach Íseal-Ionchuir (LIG) – Bunaithe ar Thorthaí

Is beart é seo atá bunaithe ar thorthaí a bhfuil sé mar aidhm aige feirmeoirí a spreagadh chun a dtalamh feirme a bhainistiú ar bhealach atá neamhdhíobhálach don chomhshaol tríd an íocaíocht a fhaigheann siad a nascadh le cáilíocht an toraidh chomhshaoil a sheachadtar.

Cothaíonn féarach buan a ndéantar féarach forleathan orthu agus a ndéantar bainistiú orthu ag baint úsáide as ionchuir ísle leasacháin agus luibhicídí éagsúlacht níos mó de phlandaí agus fiadhúlra, feabhsaítear struchtúr na hithreach, cuireann siad cáilíocht uisce chun cinn, agus cuireann siad le leithlisiú carbóin.

Déanann comhairleoir faofa measúnú ar na réimsí idir an 1 Meitheamh agus an 31 Lúnasa i mblianta 1, 3 agus 5 agus tugtar scór cáilíochta dóibh, a léiríonn a n-iomláine éiceolaíochta. Tá an scórchárta comhdhéanta de tháscairí torthaí atá ionaid chun an bhithéagsúlacht iarbhír atá i láthair a thomhas. Is sraith ceisteanna é an scórchárta a fhreagraíonn an suirbhéir do gach réimse atá á scóráil. Is é an toradh rátáil don réimse ar scála 1 (lag) go 10 (den scoth).

Dá airde an scór a fhaigheann dáileacht ar an scórchárta is amhlaidh is airde an ráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a fhaigheann an rannpháirtí as an ngníomh seo.

Trí úsáid a bhaint as cur chuige bunaithe ar thorthaí, spreagfar rannpháirtithe sa bheart seo chun feirmeoireacht a dhéanamh ar a bhféarach ar bhealach a spreagfaidh fás speiceas dearfach táscaire agus chun cleachtais a sheachaint a bhféadfadh tionchar diúltach a bheith acu ar cháilíocht an fhéaraigh. Mar shampla, cuirtear scór diúltach i bhfeidhm má tá an leibhéal bainistíochta reatha ró-íseal gan aon chomharthaí féaraigh/gearradh nó má dhéantar damáiste póitseála don pháirc.

Ní féidir leasachán ceimiceach nó orgánach nó aol a chur ar an imeall. Ní cheadaítear lotnaidicídí agus luibhicídí, seachas chun fiailí díobhálacha/ionracha a chóireáil ar an láthair. Tugtar an rogha do rannpháirtithe iarratas a dhéanamh ar íocaíocht bhónais mhóinéir dhéanach. Ní mór móinéir incháilithe a dhúnadh ar feadh 6 seachtaine roimh ghearradh agus is é an 1 Iúil an dáta is luaithe ar féidir móinéir a ghearradh.

Coimíneacht (bunaithe ar thorthaí freisin)

Ní mór do scairshealbhóirí feirme comhairleoir gairmiúil a fhostú chun cabhrú le Bainistíocht Coimíneachta agus tógfaidh sé am/iarracht bhreise chun cleachtais bhainistíochta níos inbhuanaithe a oiriúnú chun riocht/scór na coimíneachta a fheabhsú. Teastaíonn comhoibriú i measc na scairshealbhóirí chun réimeas féaraigh inbhuanaithe a sheachadadh freisin. Feabhsóidh an beart seo riocht an fhraoigh/tailte féaraigh agus na speicis ghaolmhara m.sh. cearca fraoigh, crotach, Cromán na gCearc.

Déantar réimsí a mheas agus scór cáilíochta a thabhairt dóibh, a léiríonn a n-ionracas éiceolaíoch. Tá an scórchárta comhdhéanta de tháscairí torthaí atá ionaid chun an bhithéagsúlacht iarbhír atá i láthair a thomhas. Is sraith ceisteanna é an scórchárta a fhreagraíonn an suirbhéir do gach réimse atá á scóráil. Is é an toradh rátáil don réimse ar scála 1 (lag) go 10 (den scoth).

Dá airde an scór a fhaigheann dáileacht ar an scórchárta is amhlaidh is airde an ráta íocaíochta in aghaidh an heicteáir a fhaigheann an rannpháirtí as an ngníomh seo.

Caomhnú póirthe Uathúla

Cuspóir: Éagsúlacht ghéiniteach na bpóirthe dúchasacha atá i mbaol díothaithe a chaomhnú.

Féachann an gníomh seo le daonraí de phóirthe neamhchoitianta sonracha a choinneáil agus nuair is féidir iad a mhéadú chun a chinntiú go mairfidh siad san fhadtéarma. Maidir le speicis beostoic agus foláíochta

incháilithe, is féidir le rannpháirtithe sa bheart seo rogha a dhéanamh ó liosta eallaigh, gabhair, capaill agus capaillíní agus caorach.

Caithfidh gach rannpháirtí a bheith ina bhall de chumann póir/leabhar graí faofa ar feadh ré an chonartha. Ní mór gach sliocht ó chúpláil folaíochta a chlárú leis an gcumann póir/leabhar graí ábhartha nuair a bhíonn íocaíocht póirtha neamhchoitianta á lorg ar ainmhí. Ní mór taifid mhíosúla cothrom le dáta a choinneáil ar gach ainmhí cláraithe ar le rannpháirtithe iad. Caithfidh deimhnithe clárúcháin agus aitheantais a bheith ar fáil do gach ainmhí cláraithe.

Déanfar íocaíocht i riaráiste bunaithe ar mheán-aonaid mhíosúla beostoic na n-ainmhithe cláraithe faoi úinéireacht thar an mbliain taifeadta roimhe sin. Íocfar íocaíocht bhreise in aghaidh coibhéis aonaid beostoic le mná pórúcháin a tháirgeann sliocht cláraithe. Beidh feidhm ag ceanglais aonair maidir le gach speiceas incháilithe.

O14 Cén limistéar atá incháilithe?

Limistéar talmhaíochta sainithe don phlean CBT

Talamh talmhaíochta lena n-áirítear agus lasmuigh de limistéar talmhaíochta

Chomh maith le talamh talmhaíochta, áireofar sa limistéar incháilithe talamh móna (portaigh agus eanaigh), coillearnacha, scrobarnach/coillearnach idirthréimhseach, bogaigh imeallacha uisceacha le fásra ag teacht chun cinn, riasc fionnuisce, riasc goirt uachtarach, locháin, bruacha talún, córais dumhcha.

Talamh neamhthalmhaíochta

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos
GAEC01	Féarthailte buana a chothabháil bunaithe ar chóimheas féarthailte buana i ndáil le limistéar talmhaíochta ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach, fo-réigiúnach, grúpa gabháltas nó gabháltas i gcomparáid leis an mbliain tagartha 2018. Laghdú uasta 5% i gcomparáid leis an tagairt. bliain.
GAEC02	Bogach agus portaigh a chosaint
GAEC03	Cosc ar choinleach arúil a dhó, ach amháin ar chúiseanna sláinte plandaí.
GAEC04	Stiallacha maolánacha a bhunú feadh cúrsaí uisce.
GAEC05	Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghráidithe ithreach agus creimthe, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána
GAEC06	Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire
GAEC07	Rothlú barr i dtalamh arúil, seachas barra a fhásann faoi uisce
GAEC08	Sciar íosta den limistéar talmhaíochta atá dírithe ar limistéir nó gnéithe neamhtháirgiúla. An sciar íosta de 4 % ar a laghad de thalamh arúil ar leibhéal na feirme tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh bán. I gcás ina ngeallann feirmeoir 7% ar a laghad dá thalamh arúil a chaitheamh ar limistéir agus ar ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite faoi éicea-scéim fheabhsaithe i gcomhréir le hAirteagal 28(5a), beidh an sciar atá le cur i leith comhlíonadh an GAEC seo a teoranta do 3%. Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Ba cheart do na Ballstáit an fachtóir

	ualaithe de 0,3 a úsáid le haghaidh barra gabhála. Gnéithe tírdhreacha a choinneáil. Toirmeasc ar ghearradh sceach agus crann le linn shéasúr goir agus tógála éan. Mar rogha, bearta chun speicis phlandaí ionracha a sheachaint.
GAEC09	Cosc ar fhéarach buan a thiontú nó a threabhadh i ainmnithe mar fhéarthailte buana atá - íogair ó thaobh an chomhshaoil de i suíomhanna nádúrtha 2000
SMR01	Treoir 2000/60/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2000 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht Chomhphobail i réimse an bheartais uisce Airteagal 11(3), pointe (e), agus pointe (h), maidir le ceanglais shainordaitheacha chun foinsí idirleata truaillithe ag fosfáití a rialú
SMR02	Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huisc a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta: Airteagail 4 agus 5
SMR03	Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú. Airteagal 3(1), Airteagal 3(2), pointe (b), Airteagal 4(1),(2) agus (4).
SMR04	Treoir 92/43/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus flóra agus fána fiáine a chaomhnú: Airteagal 6(1) agus (2)
SMR11	Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le hainmhithe a choimeádtar chun críocha feirmeoireachta a chosaint: Airteagal 4

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

--

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Gníomh	Eilimint bhunlíne ábhartha	Téann an bealach a théann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha	An chaoi a dtéann tiomantas thar riachtanais Éicea-Scéim
	GAEC 6 GAEC 7 GAEC 8	<p>Síneann an gníomh seo an toirmeasc ar threabhadh (ó 30).^ú Samhain faoi GAEC 5/6), ag soláthar barr ó am a bhunaithe go dtí an 15^ú de Mhárta.</p> <p>Is barr curaíochta é an barra bia éan geimhridh, ach beidh sé sa bhreis ar an gceanglas maidir le cleachtas éagsúlaithe uainíochta barr a leagtar amach faoi GAEC 7 .</p> <p>Beidh talamh arna chur le barr bia éan geimhridh sa bhreis ar an íosriachtanas de 4% ar a laghad de thalamh arúil ar leibhéal na feirme tiomnaithe do limistéir neamhtháirgiúla</p>	N/B - níl aon gníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.

		agus do ghnéithe atá leagtha amach faoi GAEC 8	
Cinn tíre arbhair nár baineadh	GAEC 4 GAEC 5 SMR 1 SMR 2	<p>Éilíonn coinníollacht faoi GAEC 4 go mbunófar stráicí maolánacha 3m neamh-threabhtha/neamhshaothraithe feadh sruthchúrsaí, agus nuair nach gceadaítear lotnaidicídí/leasacháin. Chomh maith leis na ceanglais shainordaitheacha mhaoláin, cosnaíonn an gníomh seo cáilíocht an uisce tuilleadh trí úsáid a bhaint as luibhicíd, lotnaidicídí nó triomaigh réamh-bhuaine a bhunaíonn/a chruthú ceann tíre gránach neamhghafa (roghanna éagsúla leithead ó 12 go 30m). Ina theannta sin, molann an gníomh freisin. úsáid leasacháin ar bith/íseal ar an gceann tíre, ag teorannú doirteadh go huiscí dromchla.</p> <p>Áirítear leis an gcoinníollacht faoi GAEC 5 bainistíocht curaíochta, an baol díghrádaithe agus creimthe ithreach a laghdú, chomh maith le grádáin fána a mheas. Síneann an gníomh seo an toirmeasc ar threabhadh (ó 30).^ú Samhain faoi GAEC 5), clúdach glas a sholáthar ó am a bhunaithe go dtí an 1st de Feabhra.</p>	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Coinleach thar an gheimhridh	GAEC 5 GAEC 6	Áirítear le coinníollacht faoi GAEC 5/6 bainistíocht curaíochta, an baol go ndéanfaí díghrádú agus creimeadh ithreach a laghdú, chomh maith le grádáin fána a mheas. Síneann an gníomh seo an toirmeasc ar threabhadh (ó 30). ^ú Samhain faoi GAEC 5/6), coinleach/clúdach geimhridh a sholáthar ó am a bhunaithe go dtí an 1 st de Feabhra.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Imeall Féir (Arúil & Féarach)	GAEC 4 GAEC 6 GAEC 8 SMR 1 SMR 2	<p>Cruthóidh an gníomh seo imeall páirceanna féir gan aon leasachán ceimiceach nó orgánach agus beidh sé sa bhreis ar imeall sruthchúrsaí 3m a theastaíonn faoi GAEC 4.</p> <p>Éilíonn GAEC 6 íoschumhdach ithreach chun ithreacha i limistéir íogaire a chosaint agus ní féidir clúdach glas a cuireadh a bhaint roimh 1st de Nollaig. Téann an gníomh seo thar choinníollacht GAEC 6 trí chumhdach glas buan a sholáthar ar imeall páirce ar feadh na bliana.</p> <p>Téann an gníomh seo thar choinníollacht GAEC 8 toisc nach n-áireofar an limistéar a</p>	Ní áireofar an limistéar a roghnófar don ghníomhaíocht seo don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 1. Spás don Dúlra

		roghnófar don ghníomhaíocht seo do limistéir neamhtháirgiúla GAEC 8.	
Bainistiú Comhshaoil ar Bhranar Arúil	GAEC 4 GAEC 5 GAEC 6 GAEC 8 SMR 1 SMR 2	<p>Éilíonn GAEC 4 ar Bhallstáit 3 stráice maolánacha a bhunú feadh sruthchúrsaí laistigh agus lasmuigh de na limistéir atá ainmnithe mar Chriosanna Leochaileacha Níotrátí (NVZanna). Cruthaíonn an gníomh seo réimse de thalamh branair ar a mbeidh aon leasacháin a chur i bhfeidhm ar feadh thréimhse an chonartha (ioncam ligthe ar ceal sa réimse seo). Feidhmíonn an gníomh seo go héifeachtach mar mhaolán ar mhéid páirce idir ionchuir talmhaíochta agus dobharlaigh glactha a théann os cionn na bunlíne a cheanglaítear faoi GAEC 4, SMR 1 agus 2.</p> <p>Áirítear le coinníollacht faoi GAEC 5 bainistíocht curaíochta, ag laghdú an riosca díghrádaithe agus creimthe ithreach. Téann an gníomh seo thar an gcoinníollacht atá leagtha amach in GAEC 5 trína áirithiú go mbunaítear an clúdach glas faoin 15^ú de Mheán Fómhair agus leathnaíonn an gníomh seo an toirmeasc ar threabhadh / bhaint clúdach glas (ó 30^ú Samhain faoi GAEC 5/6), coinleach/clúdach geimhridh a sholáthar ó am bunaithe go dtí an 1 ar a laghad.st d'Eanáir.</p> <p>Éilíonn GAEC 6 íoschumhdach ithreach chun ithreacha i limistéir íogaire a chosaint agus ní féidir clúdach glas a cuireadh a bhaint roimh 1st de Nollaig. Téann an gníomh seo thar choinníollacht GAEC 6 trí chlúdach glas a sholáthar go dtí 1 ar a laghadst d'Eanáir.</p> <p>Téann an gníomh seo thar choinníollacht GAEC 8 toisc nach n-áireofar an limistéar a roghnófar don ghníomhaíocht seo do limistéir neamhtháirgiúla GAEC 8.</p>	Ní áireofar an limistéar a roghnófar don ghníomhaíocht seo don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 1. Spás don Dúlra
Íoschuraíocht ('Min Till')	GAEC 5 GAEC 6	Tá beart níos faide ná ceanglais GAEC mar ní gá íoschuradóireacht a úsáid i GAEC. Teastaíonn sainchomhairle chun cur chuige iomlánaíoch nua agus teicnící talmhaíochta inbhuanaithe a chur i bhfeidhm agus a oiriúnú. Laghdaíonn sé an baol creimeadh ithreach.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Gabháil Barraí	GAEC 6 GAEC 7	Téann an gníomh seo thar an mbunlíne do SMR1 agus 2 mar go bhfuil cosc ar threabhadh agus go gcuirtear cosc ar leasacháin chun sruthchúrsaí a chosaint tuilleadh ó chailteanais	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.

	SMR 1 SMR 2	<p>Níotráite agus Fosfáite. Soláthróidh an beart seo clúdach gabhála a bhainfidh úsáid as cothaithe iarmharacha san ithir tar éis baint a bheith aici le cailliúint cothaitheach a chosc agus le cáilíocht an uisce a chosaint.</p> <p>Éilíonn GAEC 6 íoschumhdach ithreach chun ithreacha i limistéir íogaire a chosaint agus ní féidir clúdach glas a cuireadh a bhaint roimh 1st de Nollaig. Faoin ngníomh seo ní mór don bharr fanacht go dtí an 1st d'Eanáir. Mar sin féin, níl barr cumhdaigh glas curtha ag teastáil faoi GAEC 6.</p> <p>Ní mór barr gabhála a bhunú faoin 15 Meán Fómhair gach bliain ag baint úsáide as teicnící neamh-inbhéartaithe (ní cheadaítear treabhadh) agus tríd an meascán síolta a chraoladh nó a dhruileáil.</p> <p>Ní chuirfear an limistéar a roghnófar don ghníomh seo san áireamh i dtreo ceanglais GAEC 7 uainíochta/éagsúlú na mbarr.</p>	
Coinleach farae brassica	GAEC 6	Éilíonn GAEC 6 íoschumhdach ithreach chun ithreacha i limistéir íogaire a chosaint agus ní féidir clúdach glas a cuireadh a bhaint roimh 1 st de Nollaig. Faoin ngníomh seo ní mór an barr fan go dtí an 1 st de Mhárta.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Féarach ionchur íseal	SMR 1 SMR 2	<p>Spreagann an gníomh seo cur chuige íseal leasacháin/gan aon leasachán agus cur chuige fairsing bainistíochta maidir le bainistiú féarach. Baineann scóir le sláine éiceolaíochta lena n-áirítear speicis phlandaí táscaire nach bhfaightear ach i bpáirceanna le hionchur cothaitheach íseal. Beidh buntáistí gaolmhara aige seo do cháilíocht an uisce. Déantar struchtúr an bháinseach a mheasúnú freisin agus bronntar na marcanna is airde ar struchtúr ilchineálach a baineadh amach trí bhainistíocht fhairsing féaraigh.</p> <p>Mar sin, tabharfar luach saothair don réimse as ionchuir a laghdú faoi bhun an méid a éilítear faoi rialacha NAP Níotráití, agus mar sin níl aon fhorluí bonnlíne ann.</p>	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Féarach Buan Innilte go Fairsing	SMR 1 SMR 2	Tá srian ar ionchur leasacháin. Ní cheadaítear lotnaidicídí agus luibhicídí, ach amháin spotchóireáil nó cuimilt fiailí chun neantóga, raitheach, fiailí díobhálacha, nó speicis neamhdhúchasacha ionracha a rialú. Is féidir	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.

		<p>luachair a rialú trí bharraráil, féarach, nó glanadh fiailí/spréachadh amháin.</p> <p>Spreagann an gníomh seo freisin cur chuige íseal leasacháin/gan aon leasachán agus cur chuige fairsing bainistíochta maidir le bainistiú féarach. Baineann scóir le sláine éiceolaíochta lena n-áirítear speicis phlandaí táscaire nach bhfaightear ach i bpáirceanna le hionchur cothaitheach íseal. Beidh buntáistí gaolmhara aige seo do cháilíocht an uisce. Déantar struchtúr an bháinseach a mheasúnú freisin agus bronntar na marcanna is airde ar struchtúr ilchineálach ilchineálach a baineadh amach trí bhainistíocht fairsing féaraigh. Mar sin, tabharfar luach saothair don réimse as ionchuir a laghdú faoi bhun an méid a éilítear faoi rialacha NAP Níotráití, agus mar sin níl aon fhorluí bonnlíne ann.</p>	
Síol féir seagal leagtha d'éin	Neamhbhainnteach	Cruthaítear imeallacha fál i dtailte féaraigh dian.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Bainistíocht ar fhéarach dian in aice le sruthchúrsa	SMR 1 SMR 2	Cruthaítear limistéir mhaolánacha bruachánacha mar aon le haon cheanglais bhunúsacha éigeantacha do shruthchúrsaí infheidhmithe - maoláin 3m faoi GAEC 4/SMR1&2. Ní féidir leasachán ceimiceach nó orgánach a chur ar na limistéir seo.	<p>Deartha le húsáid ar fheirmeacha diana amháin chun ionchur cothaitheach a laghdú sa pháirc is leochailí ar na cineálacha feirme seo. Beidh cleachtais bhainistíochta ar leith faoin ngníomh AECM seo sa bhreis ar an Éicea-Scéim.</p> <p>Is beart níos uailmhianaí ó thaobh an chomhshaoil é seo ná Cleachtas Talmhaíochta 3 – nítrigin cheimiceach a laghdú faoin Éicea-Scéim. Faoin ngníomh seo níl aon úsáid leasachán orgánach nó ceimiceach, agus tá cleachtais bhainistíochta ar leith i bhfeidhm.</p>
Athnuachan fálta sceach (barscoitheadh nó leagan)	GAEC 8	Feabhsóidh an beart seo na gnéithe neamhtháirgiúla atá ann cheana féin (fálta sceach) ionas go mbeidh siad ar chaighdeán níos airde chun tacú le bithéagsúlacht feirme. Gan aon fhorluí bunlíne gaolmhar.	Tugann AECM cúiteamh do rannpháirtithe as fálta sceach atá ann cheana a athnuachan chun a saol nádúrtha a leathnú. Níl aon ghníomhaíocht Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Cothabháil balla cloiche	GAEC 8	Baineann an beart seo le cothabháil balla cloiche tirime. Mar chuid den bheart ní mór	Tugann AECM cúiteamh do rannpháirtithe as

<p>tirime traidisiúnta</p>		<p>corrlach a fhágáil ar feadh na mballaí roghnaithe, a choinnítear saor ó lotnaidicídí agus leasacháin chun cur leis an luach a chuireann ballaí ar fáil mar chonair dúlra do flóra agus fána.</p> <p>Téann sé thar na ceanglais faoi GAEC 8, áit a n-aithnítear go simplí iad mar ghnéithe neamhtháirgiúla agus mar sin níl aon fhorluí bonnlíne gaolmhar ann.</p>	<p>costais a bhaineann le ballaí cloiche a dheisiú agus a chothabháil i ndeariocht, ní cheadaítear ligean dóibh dul in olcas. Téann an gníomh seo thar na ceanglais faoi Chleachtas 1 de chuid Éicea-Scéim Agóide 1 . Spás don Dúlra.</p>
<p>Fálta sceach nua a chur</p>	<p>GAEC 8</p>	<p>Cruthóidh an beart seo gnéithe nua neamhtháirgiúla chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú. Ní féidir fálta sceach nua a cuireadh faoi AECM a áireamh do GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.</p>	<p>Ní féidir fálta sceach nua a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. ná ní féidir iad a chomhaireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha. Teastaíonn Cothabháil Bliantúil ar fhálta sceach nua le haghaidh tréimhse conartha san AECM.</p>
<p>Crainn a Phlandáil (sraitheanna, grúpaí nó fearann páirce)</p>	<p>GAEC 8</p>	<p>Cruthóidh an beart seo gnéithe nua neamhtháirgiúla chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú. Ní féidir crainn a cuireadh faoi AECM a áireamh le haghaidh GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.</p>	<p>Ní féidir crainn a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. ná ní féidir iad a chomhaireamh i dtreo Ag Practice 1 Space for Nature ar feadh ré an chonartha. Tá gá le cothabháil bhliantúil agus cosaint crann nua-phlandaithe le haghaidh tréimhse conartha san AECM.</p>
<p>Crios crann chun amóinia a ghabháil ag clós na feirme</p>	<p>GAEC 8</p>	<p>Feabhsóidh an beart seo bithéagsúlacht ar an bhfeirm. Crainn curtha faoi Ní féidir le AECM a áireamh do GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.</p>	<p>Ní féidir criosanna crann a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a áireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha AECM. Bliantúil Tá gá le cothabháil agus cosaint crios crann le haghaidh tréimhse conartha san AECM.</p>
<p>Stráice/Crios Mhaoláin bhruachánach – le haghaidh</p>	<p>GAEC 4 GAEC 8 SMR 1</p>	<p>Tá an íocaíocht bunaithe ar ioncam ligthe thar ceal agus ar an gcostas a bhaineann le leithid an chorrlaigh a bhunú agus a chothabháil os cionn an mhaoláin 3m nuair is gá faoi GAEC 4/SMR. In Arúil - beidh cur stráice féir le speicis ar</p>	<p>Ní féidir Stiallacha/Criosanna Maolánacha Bruachánacha nuachruthaithe in AECM a áireamh i dtreo Ag</p>

féarach nó talamh arúil	SMR 2	<p>leith móide gan aon leasachán orgánach nó ceimiceach a chur i bhfeidhm sa bhreis ar bhunlíne GAEC 4/SMR agus fanfaidh sé in situ ar feadh ré na scéime, rud a laghdóidh creimeadh ithreach.</p> <p>I dTalamh Féarach - déanfar an Stráice/Crios Maolánach Bruachánach a fhálú ó bheostoc gan aon leasachán ceimiceach nó orgánach nó lotnaidicídí. Maoláin le bunú mar bhreis ar aon bhunriachtanais reatha.</p> <p>Ní áireofar stiallacha/criosanna maolánacha bruachánacha nuachruthaithe arna mbunú faoi AEEM i dtreo GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AEEM.</p>	Cleachtadh 1. Spás don Dúlra. Roghnaítear na gníomhartha AEEM seo san áit is mó a bhfuil gá leo, ní mór sonraíocht mhionsonraithe a leanúint agus corrlaigh a choinneáil chun iad a choinneáil mar imill fhéir ar mhaithe le héin chreiche, ialtóga agus inveirteabraigh.
Crainn a chur i maoláin bruachánacha	<p>GAEC 4</p> <p>GAEC 8</p> <p>SMR 1</p> <p>SMR 2</p>	<p>Tá an íocaíocht bunaithe ar ioncam ligthe thar ceal agus ar an gcostas a bhaineann le leithid an chorrailigh a bhunú agus a chothabháil os cionn an mhaoláin 3m nuair is gá faoi GAEC 4/SMR. In Arúil - stiallacha féir a chur le speicis ar leith móide gan leasachán orgánach nó ceimiceach a chur i bhfeidhm</p> <p>sa bhreis ar bhunlíne GAEC 4/SMR agus fanfaidh sé in situ ar feadh thréimhse na scéime, rud a laghdóidh creimeadh ithreach.</p> <p>I dTalamh Féarach - déanfar an Stráice/Crios Maolánach Bruachánach a fhálú ó bheostoc gan aon leasachán ceimiceach nó orgánach nó lotnaidicídí. Maoláin le bunú mar bhreis ar aon bhunriachtanais reatha.</p> <p>Ní áireofar stiallacha/criosanna maolánacha bruachánacha nuachruthaithe arna mbunú faoi AEEM i dtreo GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AEEM.</p> <p>Ní féidir limistéir ina bhfuil crainn curtha faoi AEEM a áireamh do GAEC 8 le haghaidh ré an chonartha AEEM.</p>	Ní féidir crainn a cuireadh i maoláin bhruachánacha a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a chomhaireamh i dtreo Ag Practice 1 Space for Nature ar feadh ré an chonartha AEEM. Tá gá le cothabháil bhliantúil agus cosaint crann nuaphlandaithe le haghaidh tréimhse conartha san AEEM.
Cosaint agus cothabháil séadchomharthaí seandálaíochta	<p>Acht na Séadchomharthaí Náisiúnta a chomhlíonadh</p> <p>GAEC 8</p>	<p>Cuireann reachtaíocht náisiúnta cosc ar fheirmeoirí séadchomharthaí a bhaint nó damáiste a dhéanamh dóibh. Tá an íocaíocht atá beartaithe chun a riocht a chothabháil agus a fheabhsú bunaithe ar chostais chothabhála bliantúla don fheirmeoir chun an fásra a bhainistiú agus na séadchomharthaí a choinneáil i riocht maith.</p> <p>Feabhsóidh agus coimeádfaidh an beart seo séadchomharthaí amhairc seandálaíochta i</p>	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.

		dtúrdhreach na feirme i dtúrdhreacha curaíochta agus féaraigh ar dháileachtaí le limistéar tagartha .i. ar dháileachtaí le UAA. Mar sin, tá na ceanglais os cionn na mbuncheanglas coinneála faoi GAEC 8.	
Caomhnú Pórtha Uathúla	SMR 11	Beidh sé mar aidhm ag an mbeart seo daonraí a choinneáil agus a mhéadú nuair is féidir pórtha neamhchoitianta sonracha chun a chinntiú go mairfidh na pórtha go fadtéarmach. Tá nach bhfuil aon cheanglas ann pórtha neamhchoitianta sonracha a choinneáil faoi SMR 11	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Ag plandáil úllord traidisiúnta	Neamhbhainnteach	Bithéagsúlacht a mhéadú agus gnáthóg a sholáthar don fhiadhúlra ar an bhfeirm. A chinntiú go mairfidh na cineálacha torthaí sean agus chun cur le luach amhairc agus stairiúil an tírdhreacha.	Ní féidir úllord traidisiúnta a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a áireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha AECM. Bliantúil Tá cothabháil agus cosaint úllord ag teastáil le haghaidh tréimhse conartha san AECM.
Bosca sceach gheal	Neamhbhainnteach	Feirmeoirí ag teastáil a shuiteáil agus a chothabháil boscaí owl. Soláthraíonn sé seo suíomhanna saorga neadaithe agus fara don sceach gheal. Is é seo an speiceas ulchabhán is mó atá faoi bhagairt in Éirinn agus tá sé ar an liosta dearg ar an liosta 'Éin inní caomhnaithe in Éirinn'.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Géanna agus Ealaí	SMR 3	Ceanglaítear leis an ngníomh seo ar fheirmeoirí bainseach féir a tháirgeadh, chun géanna agus ealaí geimhridh a chosaint, gan cur as dóibh agus a bheathú. An Eala Ghlórach, an Ghé Bhán Éadain Ghraonlainn, an Ghé Bheannóg agus an Ghé Bheanntach agus cúitítear iad as na costais ghaolmhara agus ioncam ligthe sa limistéar lena mbaineann.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
	SMR 3 SMR 4	Ní mór do scairshealbhóirí feirme comhairleoir gairmiúil a fhostú chun cabhrú le Bainistíocht Coimíneachta agus tógfaidh sé am/iarracht bhreise chun cleachtais bhainistíochta níos inbhuanaithe a oiriúnú chun riocht/scór na coimíneachta a fheabhsú. Teastaíonn comhoibriú i measc na scairshealbhóirí chun réimeas féaraigh inbhuanaithe a sheachadadh freisin. Feabhsóidh an beart seo riocht an	Is gníomh bunaithe ar thorthaí é seo ina dtugtar luach saothair don iarratasóir as cáilíocht na gnáthóige. Tá íocaíochtaí AECM bunaithe ar cháilíocht ghnáthóg m.sh. struchtúr báin, táscairí dearfacha

		fhraoigh/tailte féaraigh agus na speicis ghaolmhara m.sh. cearca fraoigh, crotach, Cromán na gCearc. Tá sé seo sa bhreis ar na riachtanais bhonnlíne chun meas a léiriú ar Threoracha Dúlra ar na tailte seo.	speiceas, gníomhaíocht dhíobhálach.
Féarach móna le hionchur íseal	SMR 1 SMR 2	<p>Spreagann an gníomh seo cur chuige íseal leasacháin/gan aon leasachán agus bainistíocht fhairsing ar limistéir fhéarach móna ar leith. Tá srian ar ionchur leasacháin. Ní cheadaítear lotnaidicídí agus luibhicídí, ach amháin spotchóireáil nó cuimilt fiailí chun neantóga, raitheach, fiailí díobhálacha, nó speicis neamhdhúchasacha ionracha a rialú. Is féidir luachair a rialú trí bharraráil, féarach, nó glanadh fiailí/spréachadh amháin.</p> <p>Spreagann an gníomh seo freisin cur chuige íseal leasacháin/gan aon leasachán agus cur chuige fairsing bainistíochta maidir le bainistiú féarach. Baineann scóir le sláine éiceolaíochta lena n-áirítear speicis phlandaí táscaire nach bhfaightear ach i bpáirceanna le hionchur cothaitheach íseal. Beidh buntáistí gaolmhara aige seo do cháilíocht an uisce. Déantar struchtúr an bháinseach a mheasúnú freisin agus bronntar na marcanna is airde ar struchtúr ilchineálach ilchineálach a baineadh amach trí bhainistíocht fhairsing féaraigh. Mar sin, tabharfar luach saothair don réimse as ionchuir a laghdú faoi bhun an méid a éilítear faoi rialacha NAP Níotráití, agus mar sin níl aon fhorluí bonnlíne ann.</p>	<p>Is beart é seo atá bunaithe ar thorthaí d'fhéarach ar ithreacha móna orgánacha chun feirmeoirí a dhreasú chun iad a bhainistiú go forleathan agus leibhéil arda uisce a choinneáil.</p> <p>Tá íocaíochtaí AECM bunaithe ar cháilíocht ghnáthóg m.sh. struchtúr báin, táscairí dearfacha speiceas, gníomhaíocht dhíobhálach.</p>
	GAEC 4 SMR 1 SMR2	<p>Tugann gníomhaíocht cúiteamh d'fheirmeoirí as costais bhreise a bhaineann le húsáid trealamh leathadh sciodair astaíochtaí ísle. Ní cheanglaítear ar fheirmeoirí LÍOSA a úsáid mar chaighdeán, seachas catagóirí áirithe d'fheirmeoirí a bheidh eisiata ón ngníomh seo ie feirmeoirí maolaithe níotráití agus feirmeoirí eile atá os cionn rátaí stocála áirithe.</p> <p>Ní mór meas a léiriú ar leithead maoláin do GAEC 4/SMR (mar atá liostaithe i gcuid 3.10.2.1.1) agus an teicneolaíocht á húsáid.[WJ1]</p>	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

IACS

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

- costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal
- costas idirbhirt san áireamh
- íocaíocht aonuaire
- cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Ar an mbonn a leagtar amach thuas, beidh uasíocaíocht de €7,311 in aghaidh na bliana i bhfeidhm i ngach cás, seachas i gcúinsí eisceachtúla nuair a thugann gníomh comhshaoil údar leis an íocaíocht níos airde. Cinnfear an leibhéal íocaíochta a bhaintear amach ag na rátaí íocaíochta do na gníomhaíochtaí faoi seach a roghnófar agus a dhéanfar.

Meastar gurb é €5,000 an meáníocaíocht trasna rannpháirtithe uile na scéime lena n-áirítear gnéithe NPI. Mar a léiríodh, d'fhéadfadh cuid den íocaíocht seo a bheith i ndáil leis an eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil de ghníomhaíochtaí áirithe, agus d'fhéadfadh an infheistíocht neamhtháirgiúil seo* uaslúach ionchasach iomlán de €1,461 in aghaidh na bliana a bheith infheidhme i ngach cás, seachas imthosca eisceachtúla. i gcás ina dtugann an ghníomhaíocht chomhshaoil údar maith don íocaíocht níos airde. Is é an meán foriomlán ionchasach ná €1,186 in aghaidh na bliana a bhaineann leo siúd a chríochnaíonn na hinfeistíochtaí seo. Is é €4,067 an mheáníocaíocht bhliantúil le haghaidh gnéithe de ghníomhaíochtaí a thagann faoi Airteagal 70.

*Tagraíonn an teimpléad idirghabhála d'infheistíochtaí neamhtháirgiúla AECM (Airteagal 73).

Modh ríofa

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE)_2021/2115.

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

- Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeá le haghaidh imréiteach:

- Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

- bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)
- bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)
- hibrídeach (bainistiú agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Mar a léiríodh, ceanglaítear ar thairbhíthe, a fuair tosaíocht iontráil sa scéim faoi Shraith 1 de bhua sócmhainní comhshaoil an-tábhachtacha a bheith acu, gníomhartha sainordaitheacha áirithe a bhaineann leis na sócmhainní sin a dhéanamh (mar shampla, má tá coimíneacht nó talamh nádúrtha príobháideach aige/aici). . Ceanglófar ar thairbhíthe, a cháiligh le haghaidh dul isteach sa scéim faoi Shraith 2, gníomh(anna) a roghnú as na roghanna atá liostaithe do Shraith 2 (mar shampla, d'fhéadfadh feirmeoir a bhfuil níos mó ná 30 heicteár (ha) de bharr curaíochta aige/aici a roghnú Íosta Till. ón liosta sin). Is féidir le tairbhíthe laistigh de Shraith 1 agus 2 aon gníomhartha eile a roghnú freisin – de réir mar is cuí agus de réir mar atá an Plean Inbhuanaitheachta Feirme ar an eolas. Féadfaidh tairbhíthe, nár tháinig isteach sa scéim faoi Shraith 1 nó 2, gníomhartha a roghnú de réir mar is cuí agus de réir mar a chuireann a bPlean Inbhuanaitheachta Feirme (FSP) in iúl dóibh. Is é cuspóir an SSA cabhrú le comhairleoirí agus

le feirmeoirí gníomhartha a aithint a oireann dá bhfeirm, dá bhfiontar, dá ngnáthóga feirme agus dá nascacht chomh maith leis an tírdhreach.

Roghnaíodh an t-iarratasóir ó raon gníomhaíochtaí éagsúla bainistíochta agus bunaithe ar thorthaí ag brath ar shainriachtanais chomhshaoil na feirme.

Cad é fad na gconarthaí?

5 bliana.

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Beidh rannpháirtithe sa AECM Ginearálta incháilithe le haghaidh íocaíochtaí faoin AECM Ginearálta nuair a bheidh gníomhaíochtaí a gheall siad faoi chonradh comhlíonta acu, chun críche na ngníomhaíochtaí sin a bhaineann le cuspóirí a bhaineann leis an gcomhshaoil, leis an aeráid agus leis an mbithéagsúlacht. Agus na gníomhaíochtaí sin á ndéanamh agus á gcomhlíonadh acu, ceanglaítear ar rannpháirtithe cloí le coinníollacha áirithe mar atá leagtha síos don chlár comhshaoil seo atá maoinithe go poiblí. Mar a léirítear i Roinn 5.3.7 thuas, tá an costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise, ioncam ligthe thar ceal, agus costas idirbheartaíochta.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53AECMGEN01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir – AECM Ginearálta	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.14; R.19; R.20; R.21; R.22; R.31; R.33; R.34; R.24;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53AECMGEN01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir – AECM Ginearálta

Meánmhéid aonaid arna chinneadh mar is féidir le gach iarratasóir a roghnú as raon gníomhartha éagsúla ag brath ar shainriachtanais chomhshaoil na feirme. Tá méid aonaid éagsúil ag gach ceann de na gníomhartha seo agus i gcás ceithre ghníomh bunaithe ar thorthaí beidh méid aonaid athraitheach.

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Ionchorpraíonn an ráta foriomlán do roinnt gníomhaíochtaí 'comhtháite' an infheistíocht chaipitil neamhtháirgiúil a bhaineann leis an ngníomh. Déantar na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla sin agus an maoiniú gaolmhar a shainnithint agus a chostáil ar leithligh faoi Airteagal 73 (teimpléad idirghabhála infheistíochtaí neamhtháirgiúla).

Is 'pacáiste' struchtúrtha é AECM General a bhfuiltear ag súil go mbeidh íocaíocht meánach in aghaidh an heicteáir de €367.50 ar fáil. Cinnfear íocaíocht gach iarratasóra de réir na ngníomhartha a roghnófar ag brath ar shainriachtanais na feirme, chomh maith leis an bhfeidhmíocht a bhaintear amach i gcás na feirme. gníomhaíochtaí bunaithe ar thorthaí le ráta athraitheach cúnaimh.

Cuirtear an meánmhéid aonaid seo ar an eolas ag na costálacha a chuirtear i leith gníomhaíochtaí aonair a fhéadfar a roghnú, in éineacht le heolas ar ghlacadh gníomhartha inchomparáide sa bheart aeráide comhshaoil talmhaíochta i gClár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020.

Cuireann go leor de na gníomhaíochtaí atá beartaithe san AECM nua le roinnt táscairí. Forbraíodh raon leathan gníomhartha do rannpháirtithe a roghnú astu agus meastar go gcuideoidh an Plean Inbhuanaitheachta Feirme leo na gníomhartha is oiriúnaí dá ngabháltas a roghnú. Tá sé deacair mar sin a réamh-mheas ar ghlacadh féideartha gach gníomhaíochta agus/nó sraithe. Rinneadh na huimhreacha a úsáideadh chun céatadán Táscaire na dTorthaí a ríomh a mheas ar bhonn an mhéid a ghlactar le gníomhaíochtaí inchomparáide a thairgtear d'fheirmeoirí faoin gClár Forbartha Tuaithe 2014-2020 .

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMGEN01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir – AECM Ginearálta (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		367.50	367.50	367.50	367.50	367.50	367.50	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.14 (aonad: Heicteáir)		221,322.00	331,998.00	331,998.00	331,998.00	331,998.00	110,666.00	1,659,980.00
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		80,739,097.00	121,114,915.00	121,114,915.00	121,114,915.00	121,114,915.00	40,372,143.00	605,570,900.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		32,465,191.00	48,700,307.00	48,700,307.00	48,700,307.00	48,700,307.00	16,233,639.00	243,500,058.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53DBWS- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta

Cód Idirghabhála (MS)	53DBWS
Ainm Idirghabhála	Scéim Leasa Mairteola Déiríochta
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoáchoa ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.44 Scair na n-aonad beostoic (LU) atá clúdaithe ag gníomhaíochtaí tacaithe chun leas ainmhithe a fheabhsú

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhírú sonrach, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

<p>Áirítear sa dréacht-Mheasúnú ar Riachtanais do Phlean Straitéiseach CBT na hÉireann agus i moltaí an Choimisiúin do Phlean Straitéiseach CBT na hÉireann araon moltaí maidir le feabhas a chur ar leas laonna déiríochta fireanna agus sainaitnítear gníomhartha a bhfuil gá leo chun innmharthanacht laonna fireanna sa tréad déiríochta a fheabhsú go háitiúil. córais táirgthe atá bunaithe.</p> <p>Tá baint ag laonna déiríochta fireanna ar luach íseal le riosca méadaithe droch-leasa maidir lena ráta básmaireachta níos airde. Laghdófar an riosca leasa do laonna a rugadh i dtréada déiríochta nach bhfuil ag teastáil le haghaidh táirgeadh bainne má chuirtear feabhas ar cháilíocht na laonna a bheirtear sa tréad déiríochta agus atá ceaptha do tháirgeadh mairteola trí leas a bhaint as úiréara ard Innéacs Mairteola Déiríochta.</p>
--

Tá baint dhearfach cruthaithe ag tarbh innéacs Ard-DBI le dambaí déiríochta le sochair feidhmíochta sliocht (Berry et al, 2020)[1] Tá baint ar eolas freisin idir comhtháthú feabhsaithe na gcóras mairteola agus déiríochta trí tháirgeadh mairteola déiríochta agus an dearcadh ar leas lao i bhfeirmeoirí (Osawe et al 2021)[2]

Tá an gníomh atá le déanamh sa Scéim Leasa Mairteola Déiríochta leagtha amach thíos. Feidhmeoidh an scéim mar chonradh rollach bliana faoi Airteagal 70.

Beart Pórúcháin

Úsáidfidh iarratasóirí AI ard DBI chun laonna mairteola déiríochta a phóru. Caithfidh íosmhéid DBI de 3 réalta a bheith ag gach áird AI mairteola. Is é an meánluach DBI do thairbh mairteola ná 2 réalta.

[1] Berry, DP, agus SC Ring. "Déanann feidhmíocht sleachta breathnaithe bailíochtú ar an mbuntáiste a bhaineann le sires mairteola mionlach géiniteach a chúpláil le mná déiríochta." *Iris na heolaíochta déiríochta* 103.3 (2020): 2523-2533.

[2] <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022030221006767>

Sainmhínigh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

ní mór d'iarratasóir: -

- Iarratas BISS a bheith curtha isteach i mbliain thagartha agus leanúint d'iarratais BISS a chur isteach ar a ndearbhaítear a gcuid tailte go léir ar feadh ré na Scéime Leasa Mairteola Déiríochta;
- Ainmhithe pórucháin déiríochta mairteola a bheith beirthe go bliantúil sa tréad i ngach bliain scéime de rannpháirtíocht sa bheart;
- Ó 2024 ar aghaidh is iad na hiontrálaithe nua amháin a bheidh ceadaithe isteach sa scéim ná iad siúd a bhfuil tús curtha acu le bainne a sholáthar do phróiseálaithe bainne don chéad uair tar éis an dáta deiridh chun iarratais a fháil don scéim sa bhliain 2023.

Sainmhínigh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is é an t-uaslíon laonna in aghaidh an ghabháil ná 40 in aghaidh na bliana. Is é an ráta íocaíochta molta in aghaidh an lao ná €20. Is é €800 an íocaíocht uasta in aghaidh na bliana in aghaidh an ghabháil faoin mbeart. aGRíomhtar méid na tacaíochta ar bhonn na gcostas a thabhaítear agus an ioncaim tharscaoilte. Íocfar gealltanais ag ráta €20/ceann = €50/LU (is é 0.4LU laonna mairteola déiríochta).

O14 Cén limistéar atá incháilithe?

Limistéar talmhaíochta sainithe don phlean CBT

Talamh talmhaíochta lena n-áirítear agus lasmuigh de limistéar talmhaíochta

Talamh neamhtalmhaíochta

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5)

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Níl aon GAEC, SMRanna nó caighdeáin náisiúnta éigeantacha ábhartha ann.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Níl aon GAEC, SMRanna nó caighdeáin náisiúnta éigeantacha ábhartha ann.

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

IACS

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Níl aon raon tacaíochta ann - beidh aonad amháin de €20/lao (€50/LU).

Modh ríofa

Ríomhtar méid na tacaíochta ar bhonn na gcostas a thabhaítear agus an ioncaim tharscaoilte. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag an ráta cabhrach, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP.

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistiú agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Is idirghabháil í seo atá bunaithe ar bhainistíocht agus níl aon deis ag an tairbhí í a roghnú agus a roghnú.

Tá aon laonna mairteola déiríochta a bheirtear mar thoradh ar an mBeart Pórúcháin tar éis 1 Eanáir i mbliain na scéime incháilithe le haghaidh íocaíochta.

Cad é fad na gconarthaí?

Feidhmeoidh an scéim mar chonradh rollach bliana faoi Airteagal 70.

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Tá incháilitheacht le haghaidh íocaíochta faoin gclár leasa ainmhithe seo atá beartaithe ag an Rialtas ag brath ar chomhlíonadh na gcoinníollacha sonracha faoin gclár. Tá na rátaí íocaíochta don idirghabháil teoranta do na costais a tabhaíodh/ioncam tharscaoilte a bhaineann le comhlíonadh an chláir.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Grúpa	Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
Aonaid Beostoic LU DBW	53DBWS01- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.44:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53DBWS01- Scéim Leasa Mairteola Déiríochta

Ríomhtar méid na tacaíochta ar bhonn na gcostas a thabhaítear agus an ioncaim tharscaoilte. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag an ráta cabhrach, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Grúpa	Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029	
Aonaid Beostoic LU DBW	53DBWS01 - Scéim Leasa Mairteola Déiríochta (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		50.00	50.00	50.00	50.00	50.00			
		Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		50.00	50.00	50.00	50.00	50.00			
		O.14 (aonad: Heicteáir)									
IOMLÁN		O.14 (aonad: Heicteáir)		100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00		500,000.00	
		Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00		25,000,000.00	
		Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		2,010,500.00	2,010,500.00	2,010,500.00	2,010,500.00	2,010,500.00		10,052,500.00	
		As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)									
		As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)									
		As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)									
		As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)									
		As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)									
		As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)									

53GR - Acmhainní Géiniteacha AECM

Cód Idirghabhála (MS)	53GR
Ainm Idirghabhála	Acmhainní Géiniteacha AECM
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.19. Líon oibríochtaí nó aonad a thacaíonn le hacmhainní géiniteacha
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.31 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir
R.34 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi cheangaltais tacaithe chun gnéithe tírdhreacha a bhainistiú, lena n-áirítear fála seach agus crainn

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, príonsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Thug an anailís SWOT agus an Measúnú Riachtanas, a rinneadh mar chuid d'ullmhú Plean Straitéiseach CAP na hÉireann, roinnt dúshlán a bhaineann leis an aeráid, leis an gcomhshaoil agus le bithéagsúlacht nach mór aghaidh a thabhairt orthu.

Tá an AECM Ginearálta comhdhéanta de raon gníomhartha chun laghdú ar úsáid leasacháin a bhaint amach, bainistiú feabhsaithe talún chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna cáilíochta uisce agus torthúlachta ithreach, agus caomhnú, athchóiriú agus cosaint gnáthóg agus speiceas chun stop a chur le meath breise na bithéagsúlachta.

Tá beart aeráide comhshaoil talmhaíochta Acmhainní Géiniteacha chun caomhnú speiceas áirithe – ainmhithe agus plandaí araon – a éascú mar chuid d’idirghabháil ghinearálta AECM. Déanfar an beart Acmhainní Géiniteacha seo a sheachadadh mar chuid de struchtúr AECM, is é sin faoi Shraith 1 agus Shraith 3 mar a leagtar amach thíos.

Tá 2 ghníomh sa bheart acmhainní géiniteacha mar a leanas:

1. Caomhnú póortha Uathúla

Tacóidh agus caomhnóidh an gníomh seo éagsúlacht ghéiniteach na bpóortha dúchasacha atá i mbaol díothaithe. Tacóidh sé le daonraí de phóortha neamhchoitianta sonracha a choinneáil agus, nuair is féidir, lena chinntiú go mairfidh siad san fhadtéarma. Maidir le speicis beostoic agus folaíochta incháilithe, is féidir le rannpháirithe sa bheart seo rogha a dhéanamh ó liosta eallaigh, gabhair, capaill agus capaillíní agus caorach.

2. Úllord Traidisiúnta a chur

Tacaíonn an gníomh seo leis an mbithéagsúlacht agus cuidíonn sé lena chinntiú go mairfidh cineálacha traidisiúnta úll na hÉireann. Cé go bhfuil crainn úll á bhfás in Éirinn leis na céadta bliain, tá athrú suntasach tagtha ar an linn dúchasach géiniteach chun go leor cineálacha nua-aimseartha a chuimsiú. Féachann an beart seo le barántúlacht na gcineálacha crann úll traidisiúnta a chaomhnú agus ag an am céanna a n-oidhreacht a chothú, trí chrainn a fhás a bhíodh coitianta in ithreacha na hÉireann tráth.

Tá trí shraith ag an AECM Ginearálta, mar atá:

·Sraith 1 – Feirmeoirí a bhfuil Sócmhainní Comhshaoil Tosaíochta aitheanta acu¹ (PEAanna) nach mór dóibh gníomhaíochtaí sainordaitheacha a bhaineann leis na sócmhainní sin a dhéanamh; iad siúd a bhfuil póortha neamhchoitianta áirithe acu, agus iad siúd atá cláraithe mar fheirmeoirí orgánacha.

·Sraith 2 – Feirmeoirí atá os cionn ráta stocála áirithe nó limistéar áirithe faoi bharr curaíochta nó a bhfuil limistéar uisce leochaileach ar a gcuid tailte, a chaithfidh gníomhartha cuí áirithe a dhéanamh, nó feirmeoirí a ghlacann páirt i scéimeanna foraoiseachta áirithe nó a roghnaíonn ceann amháin de na gníomhaíochtaí plandála crann. .

·Sraith 3 – Gach feirmeoir eile² a thugann faoi raon gníomhaíochtaí cuí, roghnaithe ó liosta de Ghníomhaíochtaí Ginearálta, chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí comhshaoil a bhaineann go sonrach leis an bhfeirm go háitiúil, agus bearta a roghnófar tar éis plean feirme inbhuanaithe a thabhairt chun críche.

Mar a léiríodh, i bhfianaise a thábhachtaí atá sé póortha neamhchoitianta a chaomhnú, tabharfar rochtain tosaíochta Leibhéal 1 ar AECM Ginearálta d’fheirmeoirí a bhfuil póortha neamhchoitianta incháilithe acu, ar mian leo a bheith rannpháirteach in AECM Ginearálta, ach ní mór dóibh cloí leis na ceanglais a bhaineann leis an ngníomh Póortha Neamhchoitianta. .

Ceann de na gníomhartha i Sraith 3, ar féidir le feirmeoir rogha a dhéanamh, is ea Úllóird Thraidisiúnta a Phlandáil. Féadfaidh feirmeoirí a roghnú an phlandáil an gníomh úllóird traidisiúnta.

Féach ar Idirghabháil Ghinearálta AECM chun sonraí iomlána a fháil faoi struchtúr na gciseal agus faoi ghrúpálacha na ngníomhaíochtaí agus na riachtanas scéime sainordaitheach. Déanfar an dá ghníomh a sheachadadh faoin gcatagóir ‘caomhnú acmhainní géiniteacha’.

Riachtanas	Dírthe ag Gníomh
Cusp6.N1	Caomhnú póortha neamhchoitianta. úllóird traidisiúnta a phlandáil

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Feirmeoirí gníomhacha a bheidh sna tairbhíthe agus beidh an scéim oscailte ar fud na tíre (seachas sna criosanna sin a thagann faoin limistéar sainithe faoi chur chuige Chomhar AECM) do gach catagóir d'fheirmeoirí gníomhacha.

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is tacaíocht IACS é seo.

Is trí phacáistí de luach seasta ar feadh íostréimhse conartha cúig bliana a bheidh tacaíocht faoi AECM Ginearálta, agus dá bhrí sin beart um chaomhnú acmhainní géiniteacha laistigh di. Féach teimpléad ginearálta AECM le haghaidh tuilleadh sonraí.

Áirítear le costais incháilithe costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbheart nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Ionchorpraíonn na rátaí do roinnt gníomhaíochtaí 'comhtháite' infheistíochtaí caipitil neamhtháirgiúla lena n-áirítear úllord traidisiúnta a chur. Leagtar amach na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla agus an maoiniú ar leithligh sa teimpléad idirghabhála um infheistíochtaí neamhtháirgiúla.

Cé go bhfuil ráta seasta iníoctha don chuid is mó de na gníomhartha san AECM, beidh ráta inathraithe i bhfeidhm ar cheithre ghníomh, ceann acu sin gníomhartha Caomhnaithe Pórtha Neamhchoitianta, mar a luaitear thíos:

Gníomh	€ in aghaidh an aonaid/na bliana
Caomhnú pórtha neamhchoitianta (de réir an Aonaid Beostoic) (<i>bunaithe ar thorthaí – féach thíos</i>)	200.00
Ag plandáil úllord traidisiúnta	27.49

Is é an t-athrú ar an ngníomh um Chaomhnú Pórtha Neamhchoitianta ná €75 sa bhreis iníoctha do gach sliocht beo a rugadh agus a cláraíodh le linn ré an chonartha.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos
SMR11	Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le hainmhíthe a choimeádtar chun críocha feirmeoireachta a chosaint: Airteagal 4

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Dada

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Gníomh	Eilimint bhunlíne ábhartha	Téann an bealach a théann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha	An chaoi a dtéann tiomantas thar riachtanais Éicea-Scéim
Caomhnú Pórtha Uathúla	SMR 11	Beidh sé d'aidhm ag an mbeart seo daonraí de phórtha	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.

		neamhchoitianta sonracha a choinneáil agus a mhéadú nuair is féidir chun go mairfidh na póirthe go fadtéarmach.	
Ag plandáil úllord traidisiúnta	Neamhbhainteach	Bithéagsúlacht a mhéadú agus gnáthóg a sholáthar don fhiadhúlra ar an bhfeirm. A chinntiú go mairfidh na cineálacha torthaí sean agus chun cur le luach amhairc agus stairiúil an tírdhreacha	Ní féidir úllord traidisiúnta a cuireadh a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a áireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha AECM. Bliantúil Tá cothabháil agus cosaint úllord ag teastáil le haghaidh tréimhse conartha san AECM.

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

IACS

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Ar an mbonn a leagtar amach thuas, beidh uasíocaíocht de €7,311 in aghaidh na bliana i bhfeidhm i ngach cás maidir leis an íocaíocht don chonradh AECM Ginearálta foriomlán, seachas i gcúinsí eisceachtúla nuair a thugann gníomh comhshaoil údar leis an íocaíocht níos airde. Cinnfear an leibhéal íocaíochta a bhaintear amach ag na rátaí íocaíochta do na gníomhaíochtaí faoi seach a roghnófar agus a dhéanfar.

Maidir leis an mbeart um acmhainní Géiniteacha laistigh den AECM Ginearálta, is é 20 LU an t-uaslíon aonad beostoic (LU) a bhfuil rannpháirtí incháilithe le haghaidh íocaíochta in aghaidh na bliana ina leith faoi na gníomhartha 'Póirthe Neamhchoitianta a Chaomhnú', agus ní cheadaítear do rannpháirtí ach an líon sin. plandáil úllord traidisiúnta amháin ina bhfuil 10 gcrann faoin ngníomh 'Planding a traditional appleard'.

Táthar ag súil go mbeidh meáníocaíocht de €5,000 ag rannpháirtithe uile na scéime, san AECM Ginearálta, lena n-áirítear gnéithe NPI. Mar a léiríodh, d'fhéadfadh cuid den íocaíocht seo a bheith i ndáil leis an eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil de ghníomhaíochtaí áirithe*. Maidir leis an mbeart um acmhainní Géiniteacha, áirítear sa ráta íocaíochta don 'Orchard Traidisiúnta a Phlandáil' méid i leith na comhpháirte 'infheistíochta neamhtháirgiúla', chun crainn torthaí agus ábhair a cheannach le haghaidh fál buan 'oiriúnach don fheidhm', a fál coinín-cruthúnas nó gardaí crann.

Is é an miondealú ar an ráta íocaíochta bliantúil iomlán in aghaidh an aonaid don ghníomh seo ná:

Gníomh	Aonad	Íocaíocht Bhliantúil Iomlán in aghaidh an aonaid	Iníochta faoi Airteagal 70	Eilimint NPI – Airteagal 73
Ag plandáil úllord traidisiúnta	Crann	27.49	13.81	13.68

in aghaidh an úllord (10 gcrann)	Úllord	274.90	138.10	136.80
----------------------------------	--------	--------	--------	--------

*Tagraíonn an teimpléad idirghabhála d'idirghabháil AECM NPI (Airteagal 73).

Modh ríofa

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE)_2021/2115.

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistiú agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Mar a léiríodh, tairbhíthe, a fuair iontráil tosaíochta sa scéim AECM faoi Shraith 1 de bharr go bhfuil sócmhainní comhshaoil thar a bheith tábhachtach acu, lena n-áirítear caomhnú póirthe neamhchoitianta. Féach teimpléad ginearálta AECM le haghaidh tuilleadh sonraí.

Cad é fad na gconarthaí?

5 bliana

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Beidh rannpháirtithe san AECM Ginearálta incháilithe le haghaidh fócaíochtaí faoin AECM Ginearálta nuair a bheidh siad gníomhaíochtaí a bhfuil gealltanais déanta acu faoi chonradh comhlíonta acu, chun críche na ngníomhaíochtaí sin a bhaineann le cuspóirí comhshaoil, aeráide agus bithéagsúlachta. Agus na gníomhaíochtaí sin á ndéanamh agus á gcomhlíonadh acu, ceanglaítear ar rannpháirtithe cloí le coinníollacha áirithe mar atá leagtha síos don chlár comhshaoil seo atá maoinithe go poiblí. Mar a léirítear i Roinn 5.3.7 thuas, tá an costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise, ioncam ligthe thar ceal chun gníomhaíochtaí acmhainní géiniteacha a chaomhnú. ag

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiún eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranniocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53GR01 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Úllord traidisiúnta	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.31; R.34;	Níl
53GR02 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta in aghaidh an LU	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.31; R.34;	Níl
53GR03 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta (Sliocht) in aghaidh an LU	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.31; R.34;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53GR01 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Úllord traidisiúnta

Áirítear ar chostais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Ionchorpraítear an infheistíocht chaipitiúil neamhtháirgiúil a bhaineann leis an ngníomh trí ghníomhaíocht úllord traidisiúnta a chur. Is úllóird neamhthráchtála iad seo. Déantar na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla sin agus an maoiniú gaolmhar a shainnithint agus a chostáil ar leithligh faoi Airteagal 73 (teimpléad idirghabhála infheistíochtaí neamhtháirgiúla).

53GR02 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha annamha in aghaidh an LU

Áirítear ar chostais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

53GR03 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta (Sliocht) in aghaidh an LU

Áirítear ar chostais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53GR01 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Úllord traidisiúnta (Deontas - Éide)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		138.10	138.10	138.10	138.10	138.10	138.10	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.19 (aonad: Oibriúcháin)								
53GR02 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta in aghaidh an LU (Deontas - Éide)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.19 (aonad: Oibriúcháin)								
53GR03 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta (Sliocht) in aghaidh an LU (Deontas - Éide)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		75.00	75.00	75.00	75.00	75.00	75.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.19 (aonad: Oibriúcháin)								
IOMLÁN	O.19 (aonad: Oibriúcháin)		1,034.00	1,550.00	1,550.00	1,550.00	1,550.00	516.00	7,750.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		596,738.00	894,350.00	894,350.00	894,350.00	894,350.00	297,612.00	4,471,750.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		239,948.00	359,618.00	359,618.00	359,618.00	359,618.00	119,670.00	1,798,090.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53OFS- Scéim Feirmeoireachta Orgánaí

Cód Idirghabhála (MS)	53OFS
Ainm Idirghabhála	Scéim Feirmeoireachta Orgánaí
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.17. Líon na heicteár nó líon na n-aonad eile a bhaineann tairbhe as tacaíocht don fheirmeoireacht orgánach
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: Náisiúnta

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO8 Fostaíocht, fás, comhionannas inscne a chur chun cinn, lena n-áirítear rannpháirtíocht na mban san fheirmeoireacht, sa chuimsiú sóisialta agus san fhorbairt áitiúil i gceantair thuaithe, lena n-áirítear bithgheilleagar ciorclach agus foraoiseacht inbhuanaithe;
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhicróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp1.N4	Éagsúlú feirme a spreagadh chun athléimneacht na hearnála agraibhia a fheabhsú	SO1 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp3.N2	Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha	SO3 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá

Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp8.N1	Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgheilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú	Is airde do SO 8	Tá
Cusp9.N1	Méadú ar an sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánaigh	SO9 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.14 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)
R.19 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)
R.21 Sciar den limistéar talmhaíochta a úsáidtear (UAA) faoi ghealltanais tacaithe do cháilíocht na ndobharlach
R.24 Sciar den Limistéar Talmhaíochta a Úsáideadh (UAA) faoi ghealltanais shonracha a dtacaítear leo a bhfuil úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí mar thoradh orthu chun rioscaí agus tionchair lotnaidicídí a laghdú, amhail sceitheadh lotnaidicídí.
R.29 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach le deighilt idir cothabháil agus athchóiriú
R.31 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaithe chun tacú le caomhnú nó le hathchóiriú na bithéagsúlachta lena n-áirítear cleachtais feirmeoireachta ardluacha nádúir
R.43 Sciar na n-aonad beostoic (LU) lena mbaineann gníomhartha ar tugadh tacaíocht dóibh chun teorainn a chur le húsáid ábhar frithmhiocróbach (cosc/laghdú)
R.44 Sciar na n-aonad beostoic (LU) atá clúdaithe ag gníomhaíochtaí tacaithe chun leas ainmhithe a fheabhsú

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, príonsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Is éard atá i gceist le feirmeoireacht orgánach bunú agus cothabháil córas bainistíochta inbhuanaithe don talmhaíocht, a bhreithníonn na héifeachtaí a bhíonn ag an talmhaíocht ar acmhainní nádúrtha agus bithéagsúlacht, chomh maith le rannchuidiú na talmhaíochta le hathrú aeráide, agus a bhfuil sé mar aidhm aige iad seo a laghdú chomh fada agus is féidir. Cuireann na cleachtais feirmeoireachta a chuireann sé chun cinn m.sh. rothlú barr, úsáid leasacháin orgánacha, feabhsú ar ábhar orgánach ithreach agus gan

úsáid a bhaint as táirgí sintéiseacha cosanta plandaí nó leasacháin shintéiseacha, le feabhas a chur ar cháilíocht ithreach agus uisce, le maolú agus oiriúnú d'athrú aeráide agus le feabhsú. de staid na bithéagsúlachta. Is féidir go hiondúil gurb ionann an gnóthachan comhshaoil a bhaineann le 100,000 ha de thalamh talmhaíochta a thiontú go táirgeadh orgánach agus laghdú GHG de 0.1MT (bunaithe ar fheirm mairteola diúil na hÉireann).

Aithníonn Anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas na hÉireann an gá atá le líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha níos fearr a mhéadú. Sa chomhthéacs sin, is léir gur cheart feirmeoireacht orgánach a spreagadh chun an brú a chuirtear ar na hacmhainní sin a laghdú agus chun táirgeadh táirgí talmhaíochta a choimeád ag baint úsáide as líon laghdaithe ionchuir. Aibhsíonn an anailís SWOT freisin an leibhéal íseal feirmeoireachta orgánaí in Éirinn agus aithnítear an deis atá ann d'Earnáil na Feirmeoireachta Orgánach a leathnú.

Leag comhairliúchán le páirtithe leasmhara chun suntais go gcaithfeadh aon Scéim Feirmeoireachta Orgánach sa todhchaí a bheith eolach ar an éileamh is déanaí ar an margadh agus ar na tairbhí comhshaoil a bhaineann le córais táirgthe orgánacha.

Tá sé mar aidhm ag an tacaíocht faoin idirghabháil seo, dá bhrí sin, feirmeoirí a spreagadh chun tiontú ó mhodhanna feirmeoireachta traidisiúnta agus modhanna feirmeoireachta orgánaí a chur i bhfeidhm mar atá sainmhínithe i Rialachán (AE) 2018/848 chomh maith leis na modhanna sin a choinneáil tar éis na tréimhse tosaigh tiontaithe (a bheidh ina uastréimhse dhá bhliain), ag freagairt dá réir ar éileamh na sochaí ar úsáid cleachtais feirmeoireachta atá neamhdhíobhálach don chomhshaol, aird ar éileamh an mhargaidh. Freagraíonn táirgeadh orgánach mar sin d'éileamh na dtomhaltóirí ar tháirgí talmhaíochta arna dtáirgeadh go hinbhuanaithe agus cuireann sé le saincheistanna comhshaoil, leasa ainmhithe agus forbartha tuaithe trí sholáthar áitiúil a sholáthar chun cabhrú le margaí áitiúla a fhorbairt.

Is é cuspóir foriomlán na Scéime Feirmeoireachta Orgánach ná tairbhí feabhsaithe comhshaoil agus leasa ainmhithe a sheachadadh agus táirgeoirí a spreagadh chun freagairt d'éileamh an mhargaidh ar bhia a tháirgtear go horgánach.

Leanfar le struchtúr ginearálta agus le cur i bhfeidhm/riarachán na Scéime Feirmeoireachta Orgánach (RDP 2014-2020) atá ann faoi láthair. Cuirfidh an scéim íocaíocht mhéadaithe in aghaidh an heicteáir ar fáil i gcomparáid leis an gclár reatha agus roinnt dreasachtaí spriocdhírthe dírithe ar limistéir a mheastar a bheith in easnamh. Tá sé beartaithe go n-osclófaí an Scéim Feirmeoireachta Orgánach ina dtráinsí le haghaidh iarratas ar bhonn bliantúil ar feadh thréimhse cláraithe an CBT.

Tá sé mar aidhm ag an idirghabháil seo cur leis an dul chun cinn atá déanta maidir le forbairt na hEarnála Orgánach sa tréimhse cláraithe roimhe sin agus dlús a chur le fás na hearnála chun cur le spriocanna an Mhargaidh Ghlais. Léiríonn sé comhairliúchán le geallsealbhóirí.

Aistreofar aon chonarthaí atá i bhfeidhm faoin RDP reatha isteach i bPlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta de réir mar is cuí.

Sainmhínigh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Mar a tharla sa Scéim Feirmeoireachta Orgánach roimhe seo, sainmhínítear incháilitheacht bhunúsach i sraith de bhuncheanglais . I measc na bpríomhchoinníollacha tá:

An ceanglas maidir le hachar feirme íosta de 3 heicteár, ach amháin i gcás táirgeoirí gairneoireachta (lena n-áirítear torthaí) sa chás gurb é 1 heicteár an t-achar feirme íosta.

Clárú le ceann de na Comhlachtaí Rialaithe Orgánaigh, seilbh ar cheadúnas orgánach bailí agus clárú le RTBM.

Cúrsa Oiliúna Faofa san Fheirmeoireacht Orgánach a chur i gcrích

A bheith i d'fheirmeoir gníomhach, ocht mbliana déag d'aois nó níos sine ar dháta an iarratais.

Dearbhaigh an talamh go léir a ndéantar feirmeoireacht air in ainm an iarratasóra ar an gCóras Comhtháite Riaracháin agus Rialaithe (IACS)

Sainmhínigh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is tacaíocht IACS é seo.

Is é an príomhthacaíocht a bheidh ann ná íocaíocht bhliantúil limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir de UAA. Tá an ráta seo comhdhéanta d'íocaíocht níos airde d'fheirmeoirí a athraíonn talamh go feirmeoireacht orgánach don chéad uair iníoctha don uastréimhse tiontaithe dhá bhliain tosaigh, le híocaíocht chothabhála ina dhiaidh sin. Tá rátaí níos airde iníoctha le haghaidh oibríochtaí gairneoireachta (torthaí san áireamh), le haghaidh oibríochtaí curaíochta, agus le haghaidh oibríochtaí déiríochta, a bhfuil easnamh mór orthu go léir.

Is é an dara cuid den tacaíocht íocaíocht rannpháirtíochta a d'íocfaí le gach feirmeoir orgánach gach bliain chun costais riaracháin a chlúdach. Cabróidh an tacaíocht seo ar feadh thréimhse an chonartha feirmeoirí le rannpháirtíocht oibreoirí níos lú a mhéadú i gcás ina bhfuil an t-ualach airgeadais a bhaineann le bunú curtha in iúl mar bhac ar iontráil. Íocfar ráta níos airde sa chéad bhliain chun na costais níos airde a léiriú sa tréimhse thosaigh de thiontú go cleachtas feirmeoireachta orgánaí. Feictear go bhfuil an íocaíocht seo ríthábhachtach chun cabhrú le dul i ngleic le ceann de na príomhbhacainní ar iontráil d'fheirmeoirí orgánacha – bunú agus costais ghaolmhara le hathrú go feirmeoireacht orgánach.

Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Ionchorpraítear costas an cheadúnais orgánaigh laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais a thabhaítear.

Tá feirmeoirí orgánacha faoi réir, i gcás inarb infheidhme, do shraith iomlán ceanglas GAEC agus SMR mar a leagtar amach in Iarscríbhinn III den Rialachán CSP. Téann an gealltanais feirmeoireachta go horgánach thar na ceanglais shainordaitheacha. Téann sé níos faide ná gníomhaíochtaí don Éicea-Scéim agus AECM freisin. Comhlánaíonn an tiomantas feirmeoireachta go horgánach roinnt gníomhaíochtaí faoin dá scéim dheonacha agra-comhshaoil seo.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos
GAEC01	Féarthailte buana a chothabháil bunaithe ar chóimheas féarthailte buana i ndáil le limistéar talmhaíochta ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach, fo-réigiúnach, grúpa gabháltas nó gabháltas i gcomparáid leis an mbliain tagartha 2018. Laghdú uasta 5% i gcomparáid leis an tagairt. bliain.
GAEC02	Bogach agus portaigh a chosaint
GAEC03	Cosc ar choinleach arúil a dhó, ach amháin ar chúiseanna sláinte plandaí.
GAEC04	Stiallacha maolánacha a bhunú feadh cúrsaí uisce.

GAEC05	Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghrádaithe ithreach agus creimthe, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána
GAEC06	Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire
GAEC07	Rothlú barr i dtalamh arúil, seachas barra a fhasann faoi uisce
GAEC08	Sciar íosta den limistéar talmhaíochta atá dírithe ar limistéir nó gnéithe neamhtháirgiúla. An sciar íosta de 4 % ar a laghad de thalamh arúil ar leibhéal na feirme tiomnaithe do limistéir agus do ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh bán. I gcás ina ngeallann feirmeoir 7% ar a laghad dá thalamh arúil a chaitheamh ar limistéir agus ar ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite faoi éicea-scéim fheabhsaithe i gcomhréir le hAirteagal 28(5a), beidh an sciar atá le cur i leith comhlíonadh an GAEC seo a teoranta do 3%. Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Ba cheart do na Ballstáit an fachtóir ualaithe de 0,3 a úsáid le haghaidh barra gabhála. Gnéithe tírdhreacha a choinneáil. Toirmeasc ar ghearradh sceach agus crann le linn shéasúr goir agus tógála éan. Mar rogha, bearta chun speicis phlandaí ionracha a sheachaint.
GAEC09	Cosc ar fhéarach buan a thiontú nó a threabhadh i ainmnithe mar fhéarthailte buana atá - íogair ó thaobh an chomhshaoil de i suíomhanna nádúrtha 2000
SMR01	Treoir 2000/60/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2000 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht Chomhphobail i réimse an bheartais uisce Airteagal 11(3), pointe (e), agus pointe (h), maidir le ceanglais shainordaitheacha chun foinsí idirleata truaillithe ag fosfáití a rialú
SMR02	Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huisc a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta: Airteagail 4 agus 5
SMR03	Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú. Airteagal 3(1), Airteagal 3(2), pointe (b), Airteagal 4(1),(2) agus (4).
SMR04	Treoir 92/43/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus flóra agus fána fiáine a chaomhnú: Airteagal 6(1) agus (2)
SMR05	178/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2002 lena leagtar síos prionsabail agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia, lena leagtar síos nósanna imeachta i gcúrsaí sábháilteachta bia: Rialachán (CE) Uimh. Airteagail 14 agus 15, Airteagal 17(1), agus Airteagail 18, 19 agus 20
SMR06	Treoir 96/22/CE ón gComhairle an 29 Aibreán 1996 maidir le toirmeasc ar shubstaintí áirithe a bhfuil gníomh hormónach nó thyrostatach acu agus béite-agonists a úsáid ar fheirmeoireacht stoc, agus lena n-aisghairtear Treoir 81/602/CEE, 88/146/CEE agus 88/299/CEE: Airteagal 3, pointí (a), (b), (d) agus (e), agus Airteagail 4, 5 agus 7
SMR07	Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh agus lena n-aisghairtear Treoir 79/117/CEE agus 91/414/CEE ón gComhairle. Airteagal 55, an chéad agus an dara habairt
SMR08	Treoir 2009/128/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht an Chomhphobail chun úsáid inbhuanaithe lotnaidicídí a bhaint amach: Airteagal 5(2) agus Airteagal 8(1) go (5); Airteagal 12 maidir le srianta ar úsáid lotnaidicídí i limistéir chosanta arna sainiú ar bhonn Threoir 2000/60/CE agus reachtaíocht Natura 2000; Airteagal 13(1) agus (3) maidir le lotnaidicídí a láimhseáil agus a stóráil agus iarsmaí a dhiúscairt
SMR09	Treoir 2008/119/CE ón gComhairle an 18 Nollaig 2008 lena leagtar síos íoschaighdeáin chun laonna a chosaint. Airteagail 3 agus 4
SMR10	Treoir 2008/120/CE ón gComhairle an 18 Nollaig 2008 lena leagtar síos íoschaighdeáin chun muca a chosaint. Airteagal 3 agus 4
SMR11	Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le hainmhithe a choimeádtar chun críocha feirmeoireachta a chosaint: Airteagal 4

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Dada

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Tá feirmeoirí orgánacha faoi réir, i gcás inarb infheidhme, do shraith iomlán ceanglas GAEC agus SMR mar a leagtar amach in Iarscríbhinn III den Rialachán CSP. Téann an gealltanais feirmeoireachta go horgánach thar na ceanglais shainordaitheacha. Téann sé níos faide ná gníomhaíochtaí don Éicea-Scéim agus AECM freisin. Comhlánaíonn an tiomantas feirmeoireachta go horgánach roinnt gníomhaíochtaí faoin dá scéim dheonacha agra-comhshaoil seo.

Tá gealltanais feirmeoireachta go horgánach i gceist leis an ngealltanais feirmeoireachta go horgánach i gcomhréir le Rialachán (AE) 2018/848 agus aon leasuithe ina dhiaidh sin.

7 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

IACS

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Is é an príomhthacaíocht a bheidh ann ná íocaíocht bhliantúil limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir de UAA thar 5 bliana ar a laghad, ag tabhairt aird ar na heisceachtaí atá leagtha amach i gCuid 5.3.9 . Tá an ráta seo comhdhéanta d'íocaíocht níos airde d'fheirmeoirí a athraíonn talamh go feirmeoireacht orgánach don chéad uair iníochta don uastréimhse tiontaithe dhá bhliain tosaigh, le híocaíocht chothabhála ina dhiaidh sin. Tá rátaí níos airde iníochta le haghaidh oibríochtaí gairneoireachta (torthaí san áireamh), le haghaidh oibríochtaí curaíochta, agus le haghaidh oibríochtaí déiríochta, a bhfuil easnamh mór orthu go léir. Na rátaí íocaíochta in aghaidh an Ha ar thalamh atá á chomhshó agus leagtar amach na rátaí íocaíochta in aghaidh an heicteáir do thalamh a bhfuil stádas iomlán orgánach acu i gCuid 5.3.12.

Is é an dara cuid den tacaíocht íocaíocht rannpháirtíochta a d'íocfaí le gach feirmeoir orgánach gach bliain chun costais riaracháin a chlúdach. Cabróidh an tacaíocht seo ar feadh thréimhse an chonartha feirmeoirí le rannpháirtíocht oibreoirí níos lú a mhéadú i gcás ina bhfuil an t-ualach airgeadais a bhaineann le bunú curtha in iúl mar bhac ar iontráil. Íocfar ráta níos airde sa chéad bhliain chun na costais níos airde a léiriú sa tréimhse thosaigh de thiontú go cleachtais feirmeoireachta orgánaí.

Leanann na rátaí OFS athbhreithniú cuimsitheach ar chórais táirgthe orgánacha agus ar na difreálacha imeallacha ríofa do tháirgeadh orgánach in-tiontaithe agus cothabhála i gcomparáid le gnáthchórais táirgthe. Chuir na rátaí san áireamh freisin an áit mhargaidh agus na bacainní ar iontráil agus na spriocanna atá beartaithe d'fhonn spreagadh breise a sholáthar do tháirgeadh orgánach sna hearnálacha ina bhfuil éileamh. Tá na rátaí molta deartha le haghaidh tuilleadh forbartha ar chórais táirgthe orgánacha inbhuanaithe in Éirinn agus chun cur leis an limistéar talmhaíochta inúsáidte faoi tháirgeadh orgánach a mhéadú.

Modh ríofa

Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Tá costas an cheadúnais orgánach ionchorpraithe laistigh de chostais incháilithe, faoi chostais tabhaithe (íocaíocht rannpháirtíochta), mar sin ní úsáidtear costais idirbheartaíochta.

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú státchabhrach:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraim státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistíocht agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Is idirghabháil bhainistíochta í seo agus leagfar amach na sonraí sna téarmaí agus sna coinníollacha.

Cad é fad na gconarthaí?

An íostréimhse conartha ionchais de 5 bliana i bhformhór na gcásanna. Féadfar an rogha a dhéanamh faoin scéim freisin chun tréimhse an chonartha a fhadú, lena n-áirítear trí shínte bliantúla mar is cuí chun na spriocanna a bhaint amach. Go heisceachtúil, d'fhéadfadh sé a bheith níos giorra do chonarthaí RDP 2014-2020 a thugtar isteach sa CSP.

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Beidh íocaíochtaí le rannpháirtithe incháilithe faoi idirghabháil na Scéime Feirmeoireachta Orgánach ag brath ar na rannpháirtithe a bheith ag comhlíonadh riachtanais na scéime, go príomha ina measc an ceanglas feirmeoireacht agus táirgeadh a dhéanamh de réir na bprionsabal orgánach atá leagtha síos i reachtaíocht an AE. Beidh costais incháilithe teoranta do chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbheartaíochta nuair is infheidhme chun coinníollacha na Scéime Feirmeoireachta Orgánach a chomhlíonadh.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiúin	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Grúpa	Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(í) ranniócaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaitheas tugtha anonn?
heicteár iomlán faoi tháirgeadh orgánach - I Tiontú	53OFS01 - I Tiontú Meán Íocaíocht in aghaidh an heicteáir - Scéim Feirmeoireacht Orgánach	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.14; R.19; R.21; R.31; R.43; R.24; R.44; R.29;	Níl
Heicteáir Iomlána faoi Tháirgeadh Orgánach - Cothabháil	53OFS02 - Meániócaíocht Cothabhála in aghaidh an heicteáir Scéim na Feirmeoireachta Orgánach	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.14; R.19; R.21; R.31; R.43; R.24; R.44; R.29;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53OFS01 - I dTiontú Meán Íocaíocht in aghaidh an heicteáir - Scéim Feirmeoireachta Orgánach

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Leagtar amach thíos na rátaí íocaíochta atá beartaithe in aghaidh an heicteáir do thalamh atá á chomhshó. Tá na rátaí seo bunaithe ar chostálacha díorthaithe ó shamhaltú agus anailís chomparáideach do na hearnálacha éagsúla ag cur san áireamh costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal do chórais táirgthe feirmeoireachta orgánaí agus iad ag athrú go stádas iomlán orgánach. Thug an Roinn faoi athbhreithniú ar chostais a bhaineann le feirmeoireacht orgánach bunaithe ar shonraí an tSuirbhé Náisiúnta Feirme (NFS) agus sonraí breise a chuir speisialtóirí Teagasc ar fáil. Tá na costálacha bunaithe ar shamhaltú agus anailís chomparáideach do na hearnálacha éagsúla ag cur san áireamh na costais bhreise a tabhaíodh agus an t-ioncam a ligtear thar ceal do chórais táirgthe orgánaigh i gcomparáid le gnáthearnálacha.

Le teacht ar na rátaí íocaíochta atá beartaithe atá leagtha amach thíos, tugadh aird chuí freisin ar ghnéithe ábhartha agus tráthúla eile amhail rannpháirtíocht de réir earnála san OFS reatha, an margadh do tháirgí orgánacha agus beartas an AE lena n-áirítear na spriocanna atá beartaithe.

Íocfar íocaíocht rannpháirtíochta freisin le gach feirmeoir orgánach gach bliain chun costais riaracháin a chlúdach. Cabhróidh an tacaíocht seo ar feadh thréimhse an chonartha feirmeoirí le rannpháirtíocht oibreoirí níos lú a mhéadú i gcás ina bhfuil an t-ualach airgeadais a bhaineann le bunú curtha in iúl mar bhac ar iontráil. Íoctar an ráta in aghaidh an fheirmeora, mar sin, chun a chinntiú gur féidir an íocaíocht a thuairisciú faoi O.17, cláraíodh meániócaíocht in aghaidh an heicteáir. Ina theannta sin, íocfar ráta níos airde sa chéad bhliain chun na costais níos airde a léiriú sa tréimhse tosaigh de thiontú go cleachtas feirmeoireachta orgánaí, dá bhrí sin ní féidir méid aonaid aonfhoirmeach a ríomhchlárú don SFN seo.

Méideanna aonaid phleanáilte tacaíochta do thalamh atá á thiontú go stádas orgánach

Earnáil	Ceantar	Tráthchodan na in aghaidh an heicteáir
---------	---------	--

Stoc tirim (Mairteoil & Caoirigh)	≤ 70 ha	€300
	> 70 ha	€60
Déiríochta	≤ 70 ha	€350
	> 70 ha	€60
Curaíocht	≤ 70 ha	€320
	> 70 ha	€60
Gairneoireacht	≤ 70 ha	€800
	> 70 ha	€60

53OFS02 - Meáníocaíocht Cothabhála in aghaidh an heicteár Scéim na Feirmeoireachta Orgánach

Áirítear le costais incháilithe costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal chomh maith le costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Tugtar breac-chuntas thíos ar na rátaí íocaíochta molta in aghaidh na heicteár do thalamh a bhfuil stádas iomlán orgánach aige. Tá na rátaí atá beartaithe bunaithe ar chostais a fuarthas ó shamhaltú agus anailís chomparáideach do na hearnálacha éagsúla ag cur san áireamh na costais bhreise agus an t-ioncam a chailltear do chórais táirgthe feirmeoireachta orgánaí a choinníonn stádas iomlán orgánach. Thug an Roinn faoi athbhreithniú ar chostais a bhaineann le feirmeoireacht orgánach bunaithe ar shonraí an tSuirbhé Náisiúnta Feirme (NFS) agus sonraí breise a chuir speisialtóirí Teagasc ar fáil. Tá na costálacha bunaithe ar shamhaltú agus anailís chomparáideach do na hearnálacha éagsúla ag cur san áireamh na costais bhreise a tabhaíodh agus an t-ioncam a ligtear thar ceal do chórais táirgthe orgánaigh i gcomparáid le gnáthearnálacha.

Le teacht ar na rátaí íocaíochta atá beartaithe atá leagtha amach thíos, tugadh aird chuí freisin ar ghnéithe ábhartha agus tráthúla eile amhail rannpháirtíocht de réir earnála san OFS reatha, an margadh do tháirgí orgánacha agus beartas an AE lena n-áirítear na spriocanna atá beartaithe.

Íocfar íocaíocht rannpháirtíochta freisin le gach feirmeoir orgánach gach bliain chun costais riaracháin a chlúdach. Cabhróidh an tacaíocht seo ar feadh thréimhse an chonartha feirmeoirí le rannpháirtíocht oibreoirí níos lú a mhéadú i gcás ina bhfuil an t-ualach airgeadais a bhaineann le bunú curtha in iúl mar bhac ar iontráil. Íoctar an ráta in aghaidh an fheirmeora, mar sin, chun a chinntiú gur féidir an íocaíocht a thuairisciú faoi O.17, cláraíodh meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir. Ina theannta sin, íocfar ráta níos airde sa chéad bhliain chun na costais níos airde a léiriú sa tréimhse tosaigh de thiontú go cleachtais feirmeoireachta orgánaí, dá bhrí sin ní féidir méid aonaid aonfhoirmeach a ríomhchlárú don SFN seo.

Earnáil	Ceantar	Tráthchodanna in aghaidh an heicteáir
Stoc tirim (Mairteoil & Caoirigh)	≤ 70 ha	€250
	> 70 ha	€30
Déiríochta	≤ 70 ha	€300
	> 70 ha	€30
Curaíocht	≤ 70 ha	€270
	> 70 ha	€30
Gairneoireacht	≤ 70 ha	€600
	> 70 ha	€30

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Grúpa	Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029	
Heicteáir Iomlána faoi Tháirgeadh Orgánach - Cothabháil	53OFS02 - Meánfócaíocht Cothabhála in aghaidh an heicteáir Scéim Feirmeoireachta Orgánach (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		238.38	225.11	239.15	239.45	239.38			
		Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		600.00	600.00	600.00	600.00	600.00			
		O.17 (aonad: Heicteáir)		81,000.00	8,100.00	102,867.00	136,735.00	175,602.00			
heicteáir iomlán faoi tháirgeadh orgánach - I Tiontú	53OFS01 - I Tiontú Meán Íocaíocht in aghaidh an heicteáir - Scéim Feirmeoireachta Orgánach (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		290.40	314.21	292.52	285.85	292.93			
		Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		800.00	800.00	800.00	800.00	800.00			
		O.17 (aonad: Heicteáir)		21,876.00	51,699.00	72,295.00	98,859.00	161,299.00			
IOMLÁN		O.17 (aonad: Heicteáir)		102,876.00	132,699.00	175,162.00	235,594.00	336,901.00		983,232.00	
		Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		25,659,250.00	34,477,846.00	45,748,389.00	60,999,710.00	89,284,671.00		256,169,866.00	
		Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		10,317,584.00	13,863,542.00	18,395,427.00	24,527,983.00	35,901,366.00		103,005,902.00	
		As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)									
		As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)									
		As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)									
		As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)									

		As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
		As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53SCEP- Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil

Cód Idirghabhála (MS)	53SCEP
Ainm Idirghabhála	Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom

R.14 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonrach, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Comhthéacs:

Ar cheann de na príomhchuspóirí beartais de chuid straitéis Fís Bia 2030 na hÉireann tá inbhuanaitheacht comhshaoil a mhéadú laistigh den earnáil. Aithnítear i sonraí ón gClár Géanómaíochta Sonraí Mairteola (BDGP) go bhfuil éifeachtúlacht comhshaoil agus táirgiúil á seachadadh aige, a mbeidh iar-thionchar aige ar iomaíochas ag leibhéal na feirme.

Faoi Chuspóir Sonrach 4 aithnítear i Measúnú Riachtanais na hÉireann an gá atá le hastaíochtaí GHG ó thalmhaíocht a laghdú. Beidh laghdú astuithe meatáin ó tháirgeadh beostoic ina phríomhghné chun an cuspóir seo a bhaint amach.

Tá fócas straitéiseach na hÉireann don earnáil mairteola ar iomaíochas a mhéadú trí bhearta atá dírithe ar inbhuanaitheacht comhshaoil a fheabhsú. Mar sin, moltar comharba ar BDGP a thógfaidh ar na gnóthachain a baineadh amach trí BDGP agus an Clár Éifeachtúlachta Timpeallachta Mairteola arna mhaoiniú ag Stáitchiste na hÉireann le blianta beaga anuas.

Forbraítear an beart seo d'fhonn díriú ar éifeachtúlacht astuithe beostoic bó trí úsáid níos fearr a bhaint as géineolaíocht, géanóm agus méadracht feidhmíochta i gcomhthéacs aidhm Phlean Straitéiseach CBT níos leithne na hÉireann inbhuanaitheacht agus éifeachtúlacht comhshaoil a mhéadú i bhfeirmeoireacht na hÉireann. Cé gur beart aonair é, comhlánaíonn sé bearta eile mar an Éicea-Scéim, an Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil suaitheanta agus tacaíochtaí feabhsaithe don fheirmeoireacht orgánach.

Cúlra:

Tugadh an BDGP isteach den chéad uair in 2015, mar chuid de Chlár Forbartha Tuaithe na hÉireann 2014-2020. Dhírigh sé ar fhiúntas géiniteach tréada diúil na hÉireann a fheabhsú, déine na ngás ceaptha teasa i dtáirgeadh mairteola na hÉireann a laghdú, agus brabúsacht feirmeoirí a fheabhsú. Léiríonn athbhreithnithe ar BDGP go dtí seo go bhfuil feabhsuithe géiniteacha ag cur le déine na n-astaíochtaí GHG ó aschur a laghdú, trí éifeachtúlachtaí méadaithe. Is tairbhí buana agus carnacha iad na tairbhí géiniteacha a mbíonn tionchar acu ar an tréad iomlán agus mar sin leanfaidh siad ag cur go dearfach leis an tréad náisiúnta.

Forlíontar an Clár tuilleadh le tabhairt isteach an Phíolótaigh um Éifeachtúlacht Timpeallachta Mairteola (BEEP) in 2019, áit a raibh sé mar chuspóir sonraí beomheáchain bó agus laonna breise a bhailiú agus, dá réir sin, méadracht éifeachtúlachta máithreachais a fheabhsú tuilleadh. Dhírigh sé ar éifeachtúlacht scoite na mba diúil agus na laonna trí bheomheáchan an lao nuair a scoitetar é a thomhas mar chéatadán de bheomheáchan na bó. Léiríonn an fhianaise go dtí seo gur chabhraigh sé le feirmeoirí na buntáistí a bhaineann lena n-ainmhithe a mheá a aithint agus tá feabhas tagtha ar chruinneas na meastóireachtaí géiniteacha de bharr na sonraí a gineadh. Tá sé léirithe ag scéim BEEP go bhfuil beomheáchan níos ísle (circa 20 kg) ag ba innéacs athsholáthair níos airde ná ba innéacs níos ísle ach go mbíonn lao níos troime (circa 10 kg) ag baint leo agus iad á scoite. Ar an iomlán, taispeánann an péire bó/lao difríocht 30 kg a léiríonn cumas na n-ainmhithe sleachta a tháirgeadh ar féidir leo meáchan maraithe a bhaint amach suas le mí amháin níos luaithe ná ainmhithe ó ainmhithe coibhéiseacha fiúntais géiniteacha níos ísle.

Forbairt ar scéimeanna géanómaíochta roimhe seo a bhí san BDGP; is príomhshampla é de nádúr comhlántach na hinbhuanaitheachta eacnamaíche agus comhshaoil. Bhí scéim BEEP comhlántach. D'éirigh leis an dá chlár an ráta gnóthachain ghéiniteach a mhéadú agus ag an am céanna aghaidh a thabhairt ar dhúshlán chomhshaoil comhuaineacha.

Tháinig laghdú ar líon na mbó diúil in Éirinn ó 1.08 milliún bó in 2015 (Suirbhé Beostoic Meitheamh an CSO) go 0.94 milliún bó in 2021 (Suirbhé Beostoic Meitheamh na Príomh-Oifige Staidrimh (CSO) sealadach). Léireofar an laghdú seo ar líon na mbó diúil sa laghdú ar astuithe meatáin a bhaineann le tréad diúil na hÉireann. Tá an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil dírithe ar thacú leis na feirmeoirí diúil sin atá sásta gealltanais a thabhairt do chlár beart atá dírithe ar na hastuithe meatáin a bhaineann lena bhfiontar diúil a laghdú.

Is féidir le roghnú le haghaidh innéacsanna pórúcháin laghdú a dhéanamh ar oll-astaíochtaí agus ar dhéine na n-astaíochtaí araon¹. Tá sé léirithe ag an BDGP agus an BEEP gur féidir astuithe in aghaidh na bó diúil a laghdú trí straitéisí póraithe cuí. Ina theannta sin, saináithnítear i straitéis an Choimisiúin Eorpaigh chun astaíochtaí meatáin a laghdú pórú mar mhaolú chun laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí arna ndíchúpláil ó tháirgeadh.² Cinnteoidh an meascán de ghníomhartha a chaithfidh rannpháirtithe a dhéanamh sa Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil go leanfaidh na tairbhí fadtéarmacha carnacha a bhaineann le feabhsú géiniteach ag laghdú na n-astuithe a bhaineann le tréad diúil na hÉireann.

Athbhreithniú caiteachais³ ar an BDGP a rinneadh thar ceann Sheirbhís Eacnamaíochta agus Meastóireachta Rialtas na hÉireann fuarthas amach go mbeadh laghdú carnach réamh-mheasta de c. 1.6 Mt CO₂ thar an tréimhse 2015-2030 arb ionann é agus laghdú imeallach de thart ar 11% agus méid an tréada seasta ag na leibhéil reatha. Tá sé tábhachtach mar sin a chinntiú nach gcailltear an dul chun cinn seo. Leis an bhfeabhsú ar éifeachtúlacht astaíochta na n-ainmhithe, agus úsáid tréimhse tagartha stairiúil chun a chinntiú nach bhfuil aon dreasacht ón idirghabháil chun leibhéil táirgeachta a mhéadú, beidh laghdú ar astaíochtaí iomlána GHG ón earnáil seo mar thoradh ar an idirghabháil seo. Cabhróidh an Scéim um Éifeachtúlacht Charbóin Diúil leis an laghdú iomlán de 1.3MT a sheachadfar ag Plean Straitéiseach CAP na hÉireann i dtreo sprioc Roinnt Iarrachta na hÉireann maidir le hastuithe a laghdú. Tá fianaise láidir ann go bhféadfaidh roghnú tréithe a bhaineann le meatán íseal cur lenár spriocanna aeráide 2030.

¹Quinton et al, Tuar Éifeacht Innéacsanna Roghnú Mairteola ar Astaíochtaí Gáis Cheaptha Teasa, Ainmhithe, Imleabhar 12, Eagrán 5, 2018

²[eu_methane_strategy.pdf \(europa.eu\)](#)

³[4092b0f1c806495485644360f489c63c.pdf \(assets.gov.ie\)](#)

Tairbhe comhshaoil

Léiríonn sonraí ón gclár réamhtheachtaithe fianaise shoiléir ar thomhas feabhsuithe feidhmíochta a d'fhéadfadh gnóthachain chomhshaoil a bheith mar thoradh orthu. Mhol athbhreithniú náisiúnta ar an gClár Sonraí Mairteola agus Géanómaíochta go leanfaí leis an gclár póraithe chun feabhsuithe leanúnacha a chinntiú, le béim láidir ar scéim faoi thiomáint sonraí a ionchorpraíonn réimsí ar nós an leibhéal géinitópála is airde is féidir, úsáid mhéadaithe de 4- agus Ainmhithe 5 réalta, agus taifeadadh breise ar shonraí ar fheirmeacha tráchtála. Moladh freisin BDGP a chumasc leis an scéim phíolótach BEEP-S a bhí maoinithe ag an Státhiste roimhe seo chun cur chuige iomlánaíoch a chinntiú maidir le hinbhuanaitheacht earnála a fheabhsú. Cabhróidh sé seo le feabhas a chur ar fheidhmíocht an tsaoil iomláin, as a dtiocfaidh laghdú ar aois maraithe agus éifeachtúlachtaí eile a d'fhéadfadh tairbhí eacnamaíochta agus comhshaoil a sholáthar.

Tá cruinneas tomhais astaíochtaí gás ceaptha teasa thar a bheith casta le cuid de na staidéir eolaíochta is ábhartha lena n-áirítear Murphy et al. (2013), Quinton et al (2018), Beauchemin et al. (2011)^[1] agus Wall et al. (2010)^[2] tionchair dhearfacha a aimsiú ar dhéine na n-astaíochtaí in aghaidh an aonaid aschuir le haghaidh gnóthachain ghéiniteacha. Cuirfidh éifeacht carnach na laghduithe seo ar astuithe ón tréad náisiúnta go mór le spriocanna a bhaineann le GHG de réir mar a mhéadaíonn an gnóthachan géiniteach le himeacht ama.

Is féidir an tionchar foriomlán comhshaoil, i dtéarmaí aschuir GHG, a dheighilt ina n-astaíochtaí absalóideacha agus i ndéine na n-astuithe táirgthe. Tagraíonn ollastaíochtaí do na hastuithe iomlána ón tréad bó diúil agus ríomhtar é anseo mar líon na mBó Eile (Neamh-Déiríochta) arna iolrú faoi mheánleibhéal bonnlíne na n-astaíochtaí in aghaidh na bó in aghaidh na bliana, a mheastar anseo mar 3.4755 Tona CO₂eq in aghaidh na bliana. Is é déine na n-astaíochtaí an Kg CO₂e a ghintear in aghaidh an kg feola, léiriú ar an éifeachtúlacht astaíochtaí lena féidir feoil a tháirgeadh. Mheas Quinton et al (2018) go raibh déine astuithe mhairteoil na hÉireann ag 19.763KG CO₂eq in aghaidh an KG mairteola arna dtáirgeadh ag leibhéal comhiomlán^[3]. Cumasaíonn feabhsuithe ar fhiúntas géiniteach déine astuithe níos ísle trí éifeachtúlacht níos fearr, méadú ar aschur mairteola agus astaíochtaí in aghaidh an KG mairteola a tháirgtear a laghdú - .i. tairbhe dhúbailte in aschur níos mó ó astaíochtaí GHG níos lú.

Léiríonn sonraí achoimre tuairisciúla bliantúla ó Shuirbhé Náisiúnta Feirme Teagasc thar an tréimhse 2015-2020, go bhfuil éifeachtúlacht astuithe na bhfeirmeacha seo níos fearr go ginearálta agus go bhfuil feabhas tagtha air ag luas níos tapúla do thréada rannpháirtithe BDGP ná iad siúd lasmuigh den chlár.

[1] Beauchemin, KA, Janzen, HH, Little, S. M, McAllister, TA agus SM McGinn (2011) “Maolú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó tháirgeadh mairteola in iarthar Cheanada – Measúnú ag baint úsáide as measúnú saolré feirme” *Eolaíocht agus Teicneolaíocht Beatha Ainmhithe* **166-167**: 663-677.

[2] Wall, E., Ludemann, C., Jones, H., Auldsley, E., Moran, D., Roughsedge, T. Agus P. Amer (2010) “An poitéinseal chun astuithe gáis cheaptha teasa do chaoirigh agus eallach a laghdú sa cheantar. RA ag úsáid roghnú géiniteach” arna mhaoiniú faoi thionscadal DEFRA: *An n-athródh spriocanna pórucháin beostoic dá mbeadh éifeachtúlacht carbóin agus nítrigine seachas éifeachtúlacht eacnamaíoch mar chuspóirí tosaíochta?* IF0182.

[3] Ríomhadh é seo trí úsáid a bhaint as bonn tuisceana de thart ar. 957,000 bó agus leibhéal táirgeachta tuartha de 175.86 KG in aghaidh na bó diúil ag leibhéal comhiomlán.

Struchtúr na Scéime:

Tá sé beartaithe an scéim a oibriú ar bhonn conartha 5 bliana.

Struchtúr na mBeart:

Tá ceithre ghníomh éigeantach laistigh den Scéim leagtha amach thíos. Ní mór don rannpháirtí na ceithre ghníomh seo ar fad a dhéanamh i ngach bliain den chonradh.

- Gníomh 1: Straitéis Athsholáthair
- Gníomh 2: Géinitíopáil
- Gníomh 3: Meáchain
- Gníomh 4: Taifeadadh Sonraí

1: Straitéis Athsholáthair

Clúdóidh an straitéis athsholáthair na Dambaí agus na Sires araon. I mblianta 1 agus 2, caithfidh 80% de na laonna a bheirtear ar an ngabháltas a bheith 4 réalta nó 5 réalta ar an innéacs máthar nó teirminéil. I mblianta 3 agus 4, méadóidh sé seo go 85% agus i mbliain 5, méadóidh sé go 90%.

Ar thaobh an Damba, i mbliain 1, caithfidh 50% ar a laghad a bheith 4-réalta ar a laghad ar an innéacs athsholáthair an 31 Deireadh Fómhair 2023. Méadaíonn sé seo go 65% ar a laghad faoin 31 Deireadh Fómhair 2025 (bliain 3) agus 75% ar a laghad faoin 31 Deireadh Fómhair 2027 (bliain 5).

2: Clár Géinitíopála

Ní mór 70% ar a laghad d'uimhir thagartha na n-ainmhithe ar an ngabháltas a ghéinitíopáil gach bliain den scéim.

3: Beart Meáite

Déantar an bhó diúil agus an péire lao a mheá roimh an lao a bhaint den scoitheadh agus ní sula mbíonn an lao 100 lá d'aois ar a laghad. Díríonn sé seo ar éifeachtúlacht scoite na mba diúil agus na laonna trí bheomheáchan an lao nuair a scoitetar é a thomhas mar chéatadán de bheomheáchan na bó. Aithnítear é seo níos mó mar phríomhtháscaire mar fheidhmíocht mairteola diúil i bhfianaise an aonaid aschuir aonair (an lao) a bhaineann go hiondúil le héifeachtúlacht an chórais. Ní mór meáchain na mbó agus na lao a chur isteach faoin 1 Samhain i ngach bliain den chonradh. Ní mór ar a laghad 70% den uimhir thagartha ainmhithe ar an ngabháltas a mheá gach bliain den scéim.

4: Taifeadadh Sonraí

Ní mór do rannpháirtithe raon sonraí a sholáthar trí thaifid agus suirbhéanna ar imeachtaí ainmhithe lena n-áirítear:

- Laonna – éascaíocht laonna, cáilíocht agus socracht, méid, fuinneamh/beogacht, sciúradh agus níúmóine.
- Bó – cumas bleáin agus socracht, cúiseanna maraithe.
- Tairbh stoic – socracht agus feidhmiúlacht, cúiseanna maraithe.

Ní mór cúrsa oiliúna éigeantach do rannpháirtithe sa Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a dhéanamh i ngach ceann den dá bhliain den scéim maidir leis na ceithre ghníomh atá le déanamh. Áireofar modúl láimhseála beostoic freisin.

Socrófar tréimhse thagartha stairiúil shonraithe (struchtúr na tréimhse atá le cinneadh) a aistroidh go huimhir thagartha ar a mbeidh rátaí íocaíochta an tréada bunaithe sa chéad bhliain. Tar éis na chéad bhliana, beidh rogha ag rannpháirtithe maidir leis an mbuntréimhse tagartha (bliain 1) nó bliain thagartha athbhreithnithe bunaithe ar leibhéal táirgeachta na bliana scéime roimhe sin i gcásanna inar laghdaíodh líon na mbó diúil ar an tagairt bhunaidh (bliain 1). uimhir. Ní féidir le huimhir thagartha athbhreithnithe dul thar an uimhir thagartha bhunaidh (bliain 1). I gcás ina laghdaíonn rannpháirtí líon na mba diúil faoi bhun a n-uimhir thagartha le linn an chonartha, ní dhéanfaidh an scéim aisghlámadh ar íocaíochtaí a bhaineann leis na ba diúil a diúscaíodh ó bhlianta tosaigh an chonartha. Beidh scóip ann chun rangú agus roghnú/laghú líneach a chur i bhfeidhm i gcás ró-shuibscríobh.

Foilsíodh Food Vision 2030, an straitéis deich mbliana faoi stiúir na bpáirtithe leasmhara d'fhorbairt inbhuanaithe na hearnála agrairbhia i mí Lúnasa 2021. Glacann sé cur chuige córais bia, ag aithint na n-ídirnaisc idir bia, sláinte agus cothú, agus idir bia agus an comhshaoil; agus cosán a rianú don earnáil chuig inbhuanaitheacht i ngach gné, comhshaoil, eacnamaíoch agus sóisialta. Áirítear sa straitéis Food Vision 2030 gealltanais chun pleananna mionsonraithe a tháirgeadh chun lorg inbhuanaithe comhshaoil na n-earnálacha déiríochta agus mairteola a bhainistiú, lena n-áirítear astaíochtaí iomlána a íoslaghú.

Ní spreagfaidh an idirghabháil seo táirgeadh méadaithe, táthar ag súil go bhfeabhsófar an fheidhmíocht ag leibhéal na n-ainmhithe agus is féidir a bheith ag súil go mbeidh tionchar éigin aige ar tháirgeacht feola. Tá leibhéal táirgeachta atá incháilithe lena gcomaoin le haghaidh íocaíochta faoin mbeart bunaithe ar leibhéal ag tréimhse tagartha stairiúil ar féidir iad a athbhreithniú anuas le linn an chláir, ach nach féidir a mhéadú ar an mbunleibhéal tagartha.

Athbhreithniú meántéarmach ar an gClár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil

Déanfar athbhreithniú meántéarmach ar an idirghabháil seo bunaithe ar thorthaí an chur chun feidhme, lena chinntiú go ndéanfar moltaí ábhartha maidir le feabhas a chur ar fheidhmíocht aeráide ó athbhreithniú BDGP i mBealtaine 2022 (lena n-áirítear iniúchadh a dhéanamh ar thréithe comhshaoil malartacha amhail roghnú díreach le haghaidh tréithe meatáin a mheas. tá a n-éifeachtacht maidir le gnóthachain i dtreo chuspóirí na scéime agus an comhthéacs beartais níos leithne a luathú) léirithe san idirghabháil agus is féidir monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtaí na hidirghabhála i dtéarmaí glanlaghdaithe astaíochtaí le linn an CSP. Cuirfear torthaí an athbhreithnithe ar fáil go poiblí.

Sainmhínigh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

D'fhonn a bheith incháilithe don scéim, ní mór d'iarratasóir:

- Iarratas BISS bheith curtha isteach aige nó aici i mbliain thagartha agus leanúint ar aghaidh ag cur isteach iarratais BISS ar a ndearbhaítear a gcuid tailte go léir ar feadh ré an Chláir um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil.
- Bíodh ainmhithe pórúcháin mairteola a bheirtear go bliantúil sa tréad i ngach bliain scéime den bheart, ag íosleibhéal 50% dá n-uimhir thagartha reatha.

- A bheith i do bhall de Scéim Dearbhaithe Cáilíochta Bhord Bia SBLAS tráth an iarratais agus an stádas seo a choinneáil ar feadh a rannpháirtíochta sa scéim

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Tacaíocht bunaithe ar IACS é seo.

Mar aitheantas ar na costais imeallacha níos airde maidir le hidirbhearta do ghabháiltais níos lú, tá sé beartaithe íocaíochtaí leis na chéad 10 n-ainmhí in aghaidh an tréada a tosaigh-ualú.

Is leithdháiltí táscaha iad an tsuim aonaid bheartaithe de €225 in aghaidh an heicteáir don chéad 15 heicteár agus €180 in aghaidh an heicteáir do na heicteáir incháilithe atá fágtha agus aschur pleanáilte bliantúil de 256,666.7 heicteár. Tugann sé seo meánmhéid aonaid de €199.48 gach bliain má théann 20,000 feirmeoir isteach sa scéim le meánmhéid tréada de 20 bó diúil (256,666.7 heicteár san iomlán).

Féadfaidh an méid in aghaidh an heicteáir athrú agus féadfaidh na heicteáir a chlúdaítear athrú ag brath ar an leibhéal rannpháirtíochta. Beidh scóip ann chun rangú agus roghnú/laghdú líneach a chur i bhfeidhm i gcás ró-liostála.

O14 Cén limistéar atá incháilithe?

- Limistéar talmhaíochta sainithe don phlean CBT
- Talamh talmhaíochta lena n-áirítear agus lasmuigh de limistéar talmhaíochta
- Talamh neamhtalmhaíochta

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Níl aon chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha ná GAECanna nó SMRanna gaolmhara.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Tá gach gealltanais faoin idirghabháil seo lasmuigh de raon feidhme na gceanglas éigeantach faoi Choinníollacht. Tá na gealltanais lasmuigh de raon feidhme an mhéid atá clúdaithe ag caighdeáin náisiúnta agus ag an Éicea-Scéim freisin.

7 Foirm agus ráta tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

- IACS**
- Neamh-IACS**

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

- costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal
- costas idirbhirt san áireamh
- íocaíocht aonuaire
- cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Baineann an t-uasmhéid aonaid atá beartaithe de €225 in aghaidh an heicteáir le haghaidh an chéad 15 heicteár. Tá feidhm ag aonad de €180 in aghaidh an heicteáir do na heicteáir incháilithe atá fágtha. Tugtar aitheantas don difríocht idir na méideanna aonaid seo go mbeidh costas idirbheartaíochta níos airde in aghaidh an heicteáir (in aghaidh na bó diúil) ag gabháiltais níos lú a ghlacann páirt san idirghabháil seo.

Ba chóir a thabhairt faoi deara go gceanglaítear ar gach rannpháirtí, beag beann ar scála a bhfiontar, na bearta céanna a chur i gcrích agus go mbeidh siad faoi réir na spriocanna céanna ina leith sin.

Tá an meánmhéid aonaid réamh-mheasta de €199.48 in aghaidh na bliana bunaithe ar 20,000 feirmeoir tuartha a thiofaidh isteach sa scéim le meánmhéid tréada de 20 bó diúil (iomlán de 256,666.7 heicteár faoin scéim).

Beidh an idirghabháil seo oscailte do gach feirmeoir a chomhlíonann na coinníollacha incháilitheachta atá leagtha amach i Roinn 5.3.5. Mar sin féin, beidh scóip ann chun rangú agus roghnú/laghdú líneach a chur i bhfeidhm i gcás ró-liostála.

Modh ríofa

Ríomhtar méid na tacaíochta ar bhonn costas tabhaithe, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbheartaíochta. Tá costáil mhionsonraithe atá mar thaca don ráta cabhrach fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 den Rialachán CSP.

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraimé státchabhrach a úsáidfear le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistíocht agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Ní mór do thairbhíthe ceithre ghníomh éigeantach bunaithe ar bhainistíocht a chur i gcrích mar atá leagtha amach i Roinn 5.3.5. Ní bhíonn an deis ag tairbhíthe roghnú agus roghnú laistigh den liosta gníomhartha faoin idirghabháil seo.

Cad é fad na gconarthaí?

5 bliana

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Is é ceann de na príomhchuspóirí beartais atá ag Fís Bia na hÉireann 2030 ná inbhuanaitheacht comhshaoil a mhéadú laistigh den earnáil. Aithnítear i sonraí ón gClár Géanómaíochta Sonraí Mairteola (BDGP) go bhfuil éifeachtúlacht comhshaoil agus táirgiúil á seachadadh aige, a mbeidh iar-thionchar aige ar iomaíochas ag leibhéal na feirme. Faoi Chuspóir Sonrach 4 aithnítear i Measúnú Riachtanais na hÉireann an gá atá le hastaíochtaí GHG ó thalmhaíocht a laghdú. Beidh laghdú astuithe meatáin ó tháirgeadh beostoic ina phríomhghné chun an cuspóir seo a bhaint amach. Tá fócas straitéiseach na hÉireann don earnáil mairteola ar iomaíochas a mhéadú trí bhearta atá dírithe ar inbhuanaitheacht comhshaoil a fheabhsú. Mar sin, molann Rialtas na hÉireann comharba ar BDGP a thógfaidh ar na

gnóthachain a baineadh amach trí BDGP agus an Clár um Éifeachtúlacht Comhshaoil Mairteola arna mhaoiniú ag Státhiste na hÉireann le blianta beaga anuas. Braithfidh incháilitheacht le haghaidh íocaíochta ar chomhlíonadh na gcoinníollacha sonracha faoin gclár. Ríomhtar na rátaí íocaíochta don idirghabháil ar bhonn na gcostas tabhairthe/ioncam ligthe thar ceal a bhaineann le comhlíonadh an chláir seo.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53SCEP01 - Meán tacaíocht in aghaidh an heicteáir	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán			Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53SCEP01 - Meán tacaíocht in aghaidh an heicteáir

Toisc go bhfuil rannpháirtíocht dheonach san idirghabháil seo, ní féidir a fháil amach go beacht cé mhéad feirmeoirí nó cén meánmhéid tréada a bheidh rannpháirteach. Mar sin ní féidir a réamh-mheasta go cruinn cé mhéad ainmhí a íocfar ag an ráta is airde in aghaidh an heicteáir (an chéad 10 n-ainmhí in aghaidh an tréada). Úsáidtear meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir bunaithe ar aschur spriocdhírthe thar an dá ráta íocaíochta.

Mar atá leagtha amach i gcuid 5.7, tá feidhm ag an uasmhéid aonaid atá beartaithe de €225 in aghaidh an heicteáir don chéad 15 heicteár. Tá feidhm ag aonad de €180 in aghaidh an heicteáir do na heicteáir incháilithe atá fágtha. Tugtar aitheantas don difríocht idir na méideanna aonaid seo go mbeidh costas idirbheartaíochta níos airde in aghaidh an heicteáir (in aghaidh na bó diúil) ag gabháiltais níos lú a ghlacann páirt san idirghabháil seo. Ba chóir a thabhairt faoi deara go gceanglaítear ar gach rannpháirtí, beag beann ar scála a bhfiontar, na bearta céanna a chur i gcrích agus go mbeidh siad faoi réir na spriocanna céanna ina leith sin.

Tá an meánmhéid aonaid réamh-mheasta de €199.48 in aghaidh na bliana bunaithe ar 20,000 feirmeoir tuartha a thiocfaidh isteach sa scéim le meánmhéid tréada de 20 bó diúil (iomlán de 256,666.7 heicteár faoin scéim).

Beidh an idirghabháil seo oscailte do gach feirmeoir a chomhlíonann na coinníollacha incháilitheachta atá leagtha amach i Roinn 5.3.5. Mar sin féin, beidh scóip ann chun rangú agus roghnú/laghdú líneach a chur i bhfeidhm i gcás ró-liostála.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53SCEP01 - Meán tacaíocht in aghaidh an heicteáir (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		199.48	199.48	199.48	199.48	199.48		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		225.00	225.00	225.00	225.00	225.00		
	O.14 (aonad: Heicteáir)		256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70		1,283,333.50
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)		256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70		1,283,333.50
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		51,200,000.00	51,200,000.00	51,200,000.00	51,200,000.00	51,200,000.00		256,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		20,587,520.00	20,587,520.00	20,587,520.00	20,587,520.00	20,587,520.00		102,937,600.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53SIM - Beart Corpraithe Tuí

Cód Idirghabhála (MS)	53SIM
Ainm Idirghabhála	Beart um Ionchorprú Tuí
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.14. Líon na heicteár (gan an fhoraoiseacht san áireamh) nó líon na n-aonad eile arna gcumhdach ag gealltanais chomhshaoil nó a bhaineann leis an aeráid a théann thar na ceanglais shainordaitheacha
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom	
SO4	Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5	Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom	
R.14	Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe chun astaíochtaí a laghdú nó chun stóráil charbóin a chothabháil nó a fheabhsú (lena n-áirítear féarthailte buana, barra buana le clúdach glas buan, talamh talmhaíochta i mbogaigh agus i dtailte portaigh)
R.19	Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) faoi ghealltanais tacaíthe atá tairbheach do bhainistiú ithreach chun cáilíocht na hithreach agus biota a fheabhsú (amhail curaíocht a laghdú, clúdach ithreach le barra, rothlú barr san áireamh le barra léagúmacha)

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Tugann Anailís SWOT na hÉireann faoi deara an tábhacht a bhaineann le hacmhainn leithlisithe agus stórála carbóin earnáil talamhúsáide na hÉireann a mhéadú chun na spriocanna a leagtar amach in Ag-Climatise - Treochlár na hÉireann i dtreo Neodrach Aeráide a bhaint amach. Ina theannta sin, aithnítear i Measúnú Riachtanais na hÉireann an gá atá le cleachtais bhainistíochta a ghlacadh chun sláinte na
--

hithreach a fheabhsú. Is é cuspóir na hidirghabhála feirmeoirí curaíochta a spreagadh chun leibhéil charbóin orgánach ithreach a mhéadú trí thuí ó bharrá gránach a ghearradh agus a ionchorprú. Déanfaidh sé seo carbón a leithlisiú in ithreacha curaíochta, rud a laghdóidh astuithe GHG. Beidh tionchar dearfach ag ionchorprú tuí ar bhitholaíocht na hithreach agus ar chumas oibre na hithreach. Cuirfidh sé seo tuilleadh feabhais ar inbhuanaitheacht chomhshaoil na hearnála curaíochta. Nuair a chuirtear barraí incháilithe ar dháileachtaí a dearbhaíodh a bheith rannpháirteach sa scéim le chéile, gearrtar an tuí, scaiptear go cothrom é agus ionchorpraítear san ithir sa dáileacht é. Déanfar an tuí a mhiongherradh agus a scaipeadh tráth an bhuainte trí mheicníocht ghearrtha agus leathnaithe a úsáid ar an gcumhbhainteoir nó i gcás nach bhfuil aon chopper tuí ar an mbuainteoir cumaisc mionghearrfar an tuí le meaisín gearrtha tuí ar leith. Déanfar an tuí a ionchorprú san ithir ina dhiaidh sin ag saothróir éadomhain cosúil le harrow diosca.

Aithníonn Cuar Costas Lacaithe Imeach Teagasc ionchorprú tuí mar ghníomh a d'fhéadfadh cur le leithlisiú carbóin. Ní mór an gníomh de ghearradh agus ionchorprú tuí a dhéanamh i mbliain an iarratais.

Tógfaidh an idirghabháil ar an tacaíocht a cuireadh ar fáil faoin mbeart píolótach um an mBeart Ionchorpraithe Tuí san idirthréimhse faoin gClár Forbartha Tuaithe.

Is é an gnáthchleachtas atá ar fheirmeacha na hÉireann faoi láthair ná go ndéantar tuí, ar foinse carbóin é, a mhálú agus a onnmhairiú go hiondúil ó fheirmeacha curaíochta go feirmeacha beostoic le haghaidh leapacha nó mar bhia ísealfhuinnimh. Is gnách go bhfanann an t-aoileach dá bharr, go príomha, ar fheirmeacha beostoic agus cuirtear ar fhéarach é. Is gnách go mbíonn cion carbóin orgánach níos airde in ithreacha féaraigh ná mar a bhíonn ag feirmeacha curaíochta (teagasc.ie). Léireoidh ithreacha curaíochta freagairt níos fearr agus bainfidh siad leas níos mó as ábhar orgánach a choinneáil ná tailte féaraigh. Spreagann idirghabháil BCS feirmeoirí curaíochta chun foinse ábhair orgánach a choinneáil ar a bhfeirmeacha.

Breathnaíodh ar éifeacht ionchorprú na tuí ar an gcomhshaoil. I measc na mbuntáistí comhshaoil a bhaineann le tuí a ionchorprú chomh maith le méadú ar charbón orgánach ithreach bhí méadú ar ghníomhaíocht mhicróbach ithreach, líon péisteanna talún, agus méadú ar acmhainn insíothlaithe uisce nuair a chuirtear i dteannta le cleachtais íosta curaíochta. Sainaitníodh saincheist go laghdódh ionchorprú tuí an t-achar de chonallach arbhair iar-fhómhair nach gcuirfí isteach air sa gheimhreadh. Is gnáthóg é seo do roinnt éan talamh feirme. Ní dhéanfaidh formhór na bhfeirmeoirí ach cuid dá gcuid tuí a ionchorprú mar sin i ndáiríre tá an éifeacht teoranta do limistéar ar leith. Tá an idirghabháil teoranta do thart ar 40,000 heicteár nó 12% den limistéar curaíochta iomlán agus d'úsáidfí cuid mhór den talamh seo cheana féin chun barra geimhrídh a fhás agus mar sin níl tionchar díreach ag an idirghabháil uirthi. Ina theannta sin, mar chuid de CSP na hÉireann beidh dreasachtaí comhlántacha ann chun a chinntiú go mbeidh geimhrídh ar chonlaigh chun tionchar dearfach a imirt ar bhithéagsúlacht. Go sonrach, tá an rogha chonlaigh thar an gheimhrídh laistigh den AECM deartha chun suíomh sealgaireachta a chruthú d'éin thalamh feirme agus do mhamaigh bheaga i rith an fhómhair agus an gheimhrídh. Cinnteoidh sé seo go mbeidh coinleach geimhrídh fós ar fáil chun tacú le héin thalamh feirme agus ní bheidh tionchar ag ionchorprú tuí ag an leibhéal atá beartaithe ar infhaighteacht chonlaigh gheimhrídh. Tá gníomh ar bun ag an AECM freisin chun corrlaigh arbhair nár baineadh a shaothrú a choinneáil, rud a rachaidh chun tairbhe d'éin ar thalamh feirme a bhíonn ag geimhrídh. Ina theannta sin, laistigh den AECM, táimid ag bainistiú an méid gabhála a dhéanfaidh feirmeoir chun a chinntiú nach mbaintear an bonn d'achar an chonlaigh gheimhrídh.

Sainmhíniú tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Déanfar iarratas ar an idirghabháil seo a ionchorprú sa phróiseas iarratais bliantúil BISS. I gcás ina ndearbhaíonn feirmeoir curaíochta barraí incháilithe (cruithneacht, coirce, eorna, seagal, ráib síl ola) beidh an rogha acu iarratas a dhéanamh ar an idirghabháil sin ansin. Beidh orthu na dáileachtaí ábhartha a shainaitheint ar a ngearrfaidh siad tuí agus é a ionchorprú san ithir.

Teastaíonn íosleibhéal 5 heicteár arna dhearbhu mar bharr incháilithe chun a bheith incháilithe, suas le 40 heicteár ar a mhéad.

Sainmhígh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Tabharfar tacaíocht trí íocaíocht limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir. Conradh bliana a bheidh san idirghabháil le hathnuachan uathoibríoch ach amháin má spreagann an tairbhí nó an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara an rogha diúltaithe. Is é 5 bliana an fad uasta. Tá an íocaíocht in aghaidh an heicteáir bunaithe ar ráta aonfhoirmeach de €250 in aghaidh an heicteáir do bharr gránach (eorna, cruithneacht, coirce, seagal) agus ar ráta €150/ha do ráib síl ola i bhfianaise luach margaidh níos ísle do thuí ráibe síl ola. Tabharfaidh an íocaíocht tacaíochta cúiteamh don fheirmeoir as an gcostas breise a bhaineann le tuí a ghearradh, a scaipeadh agus a ionchorprú san ithir. Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh, chun an sprioc de 40,000 heicteár a bhaint amach. Déanfar na costálacha go léir a fhíorú go neamhspleách de réir Airteagal 81. Beidh íos-achar incháilithe de 5 heicteár agus uas-achar de 40 heicteár.

O14 Cén limistéar atá incháilithe?

Limistéar talmhaíochta sainithe don phlean CBT

Talamh talmhaíochta lena n-áirítear agus lasmuigh de limistéar talmhaíochta

Talamh neamhthalmhaíochta

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos
GAEC03	Cosc ar choinleach arúil a dhó, ach amháin ar chúiseanna sláinte plandaí.
GAEC05	Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghrádaithe ithreach agus creimthe, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána
GAEC06	Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire
GAEC07	Rothlú barr i dtalamh arúil, seachas barra a fhásann faoi uisce

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Neamhbhainteach.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Tá tairbhíthe incháilithe faoi réir na ngnéithe go léir den Choinníoll mar atá leagtha amach sna Caibidlí ar Choinníoll sa Phlean Straitéiseach seo.

Faoin Réimse Aeráide agus an Chomhshaoil agus go sonracha an limistéar Athrú Aeráide (mhaolú & oiriúnú) tá GAEC 3 (Cosc ar chonall curaíochta a dhó) le príomhchuspóir an chaighdeáin chun ábhar orgánach ithreach a chothabháil ábhartha d'fheirmeoirí curaíochta.

Is iad na ceanglais atá ar fheirmeoirí cloí le GAEC 3 gan coiníní curaíochta a dhó chun leibhéil ábhar orgánach na hithreach a choinneáil. Téann an Beart Ionchorpraithe Tuí (SIM) níos faide ná an riachtanas seo mar ní mór don fheirmeoir an tuí a ghearradh agus a ionchorprú ar ais san ithir a ghearradh agus a ionchorprú ar ais san ithir, rud a mhéadaíonn leibhéil ábhar orgánach na hithreach le himeacht ama.

Faoin Réimse Aeráide agus an Chomhshaoil agus go háirithe an limistéar Ithir (cosaint & cáilíocht) tá na ceanglais leagtha amach i GAECanna 5 – 7.

GAEC 5 - Bainistiú curaíochta, ag laghdú riosca díghrádaithe agus creimthe ithreach, lena n-áirítear breithniú ar an ngrád fána – is é aidhm an Chaighdeáin GAEC seo ná creimeadh ithreach a laghdú. Tá sé

mar aidhm ag an SIM ábhar orgánach ithreach (SOM) a mhéadú san ithir agus trí SOM a mhéadú san ithir laghdaítear an baol creimeadh ithreach.

GAEC 6 - Clúdach ithreach íosta chun ithir lom a sheachaint sna tréimhsí is íogaire. Tá sé mar aidhm ag an GAEC seo freisin an ithir a chosaint trí íosleibhéal clúdach ithreach a sholáthar le linn tréimhse íogair an gheimhridh. Mar atá ráite faoi GAEC 5 méadóidh an SIM SOM in ithreacha le himeacht ama agus laghdaítear an baol creimthe.

GAEC 7 – Rothlú barr i dtalamh arúil, seachas barra a fhásann faoi uisce. Is é aidhm an chaighdeán GAEC seo acmhainn na hithreach a chaomhnú. Trí mhéadú a dhéanamh ar an SOM san ithir tríd an SIM méadóidh sé sláinte ithreach, torthúlacht agus bitheolaíocht na hithreach agus téann sé thar riachtanais an chaighdeán.

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/méideanna/modhanna ríofa

IACS

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Tabharfar tacaíocht trí íocaíocht limistéar-bhunaithe in aghaidh an heicteáir. Tá an íocaíocht in aghaidh an heicteáir bunaithe ar ráta aonfhoirmeach de €250 in aghaidh an heicteáir do bharrá gránach (eorna, cruithneacht, coirce, seagal) agus ar ráta €150/ha do ráib síl ola i bhfianaise luach margaidh níos ísle do thuí ráibe síl ola.

Modh ríofa

Tabharfaidh an íocaíocht tacaíochta cúiteamh don fheirmeoir as an gcostas breise a bhaineann le tuí a ghearradh, a scaipeadh agus a ionchorprú san ithir. Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh de thart ar 85%, mar go meastar gur leor é seo chun feirmeoirí a spreagadh chun dul i mbun na hidirghabhála - chun an sprioc de 40,000 heicteár a bhaint amach. Déanfar na costálacha go léir a fhíorú go neamhspleách de réir Airteagal 82.

Míniú breise

Tá bonn cirt leis an méid aonaid atá beartaithe bunaithe ar na costais a tabháodh agus ar an meastachán ar ioncam ligthe thar ceal mar atá leagtha amach thuas, chomh maith leis an raon sochar atá mar bhonn agus mar thaca ag loighic na hidirghabhála. Is é an t-aonad pleanáilte faoin idirghabháil seo ná €250 in aghaidh an heicteáir do eorna, cruithneacht, coirce agus seagal agus €150 in aghaidh an heicteáir do ráib síl ola. Dá nglacfaí leis an meastachán/sprioc de 40,000 heicteár in aghaidh na bliana bheadh leithdháileadh bliantúil de €10 milliún mar thoradh air.

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnadh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfear le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistiú agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na féidearthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

N/B - ní féidir roghnú agus roghnú san idirghabháil seo.

Cad é fad na gconarthaí?

Conradh bliana a bheidh san idirghabháil le hathnuachan uathoibríoch ach amháin má spreagann an tairbhí nó an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara an rogha diúltaithe. Is é 5 bliana an fad uasta.

Faoi Airteagal 70 den Rialachán CSP, forálann mír 6(b) go sonrath do thréimhse níos giorra de bhliain amháin ar a laghad i gcásanna a bhfuil údar cuí leo.

Tugadh an SIM isteach le linn na hidirthréimhse mar bheart pólótach bliana. Bhí an-tóir ar an scéim bliana i measc feirmeoirí in 2021 agus 2022. Is mian le hÉirinn leanúint leis an gcur chuige gealltanais bliana.

Is dócha go n-eascróidh glacadh i bhfad níos lú ag feirmeoirí as gealltanais fadtéarmach agus go mbeidh gealltanais níos lú in aghaidh an fheirmeora. Bheadh toradh níos measa ar leibhéil charbóin ithreach ar ithreacha arúla mar thoradh ar dhúshlán níos mó chun na heicteáir sprice a bhaint amach faoin Scéim. Ní mór a mheabhrú go bhfuil nádúr agus comhdhéanamh na hearnála curaíochta in Éirinn an-bheag (c. 7%) agus tá laghdú suntasach tagtha uirthi le blianta beaga anuas mar gheall ar bhrú ó earnálacha eile. Tá gá le solúbthacht uasta chun an idirghabháil seo a sheachadadh trí chur i bhfeidhm bliantúil ar na cúiseanna seo a leanas:

- Teastaíonn cur chuige solúbtha chun tacú le glacadh níos mó den chleachtas tábhachtach comhshaoil seo ar fheirmeacha curaíochta, chun rannpháirtíocht feirmeoirí, athrú iompraíochta, agus glacadh a mhéadú, toisc gur cleachtas réasúnta nua é seo, beidh feirmeoirí i bhfad níos moille ag gabháil don chleachtas seo nó a choinneáil ón gclár pólótach. faoin RDP más gá dóibh gealltanais a thabhairt do chonradh 5 bliana.
- Meastar go bhfuil 50% de bharr curaíochta ar thailte ar cíos/ar léas gearrthéarmach agus is minic nach mbíonn feirmeoirí in ann gealltanais níos faide a dhéanamh mar gheall ar éiginnteacht agus riosca pionóis. I scéim bhliantúil féadann siad a gcleachtais um churaíocht a choigeartú ag brath ar infhaighteach talún agus athruithe ar chleachtais bharraithe. Léirigh an mheastóireacht ar bheart aeráide comhshaoil talmhaíochta na hÉireann san RDP 2024-2022, GLAS, go sonrath rannpháirtíocht theoranta feirmeoirí curaíochta/curaíochta i GLAS. Fuarthas amach go raibh tionchar comhshaoil GLAS níos ísle toisc nach raibh na feirmeoirí curaíochta/curaíochta (agus déiríochta) seo rannpháirteach i GLAS. Mhol meastóireacht GLAS freisin gur cheart d'Éirinn breathnú ar bhealaí chun feirmeoirí curaíochta/curaíochta a spreagadh chun páirt a ghlacadh in AECManna agus tabhairt faoi ghníomhaíochtaí comhshaoil. Triaileadh SIM le linn na hidirthréimhse, agus fuarthas amach go rachadh feirmeoirí curaíochta/curaíochta le chéile le AECManna agus go ndéanfadh siad gníomhaíochtaí comhshaoil nuair a bheadh an gealltanais de chineál bliantúil. Léiríonn sé seo an toradh comhshaoil rathúil a baineadh amach trí ghníomhaíochtaí comhshaoil a chur i bhfeidhm ar bhonn bliantúil d'fheirmeoirí den sórt sin.
- Ina theannta sin roimhe seo, tá sé beartaithe an tsolúbthacht uasta a thairiscint d'fheirmeoirí gach bliain chun an glacadh (heicteáir) a bharrfheabhsú. Faoi scéim ilbhliantúil bheadh ar fheirmeoir an t-íosmhéid achair a ráthófar dó a bheith ar fáil i mbarr ar leith gach bliain (.i. eorna) a roghnú seachas solúbthacht a bheith aige chun an méid sin a choigeartú de réir dea-chleachtais uainíochta/éagsúlaithe. Mar shampla, smaoinigh ar fheirmeoir a bhfuil 100 heicteár aige agus gurb é 75 ha an méid a chuirtear ar eorna de ghnáth. Más rud é i mbliain 3 go gcuireann sé/sí 50 heicteár de phrátaí mar bharr briste, bheadh srian air/uirthi 50 heicteár a éileamh faoi SIM ilbhliantúil mar gurb é an t-achar íosta ar féidir leis a ráthú thar na 5 bliana a bheith ar an gceann

is ísle do aon bhliain ar leith (50 ha sa sampla seo). Mar sin bheadh an limistéar conraithe teoranta do 50 ha seachas 75 ha féideartha sa chás seo.

- Le blianta beaga anuas tá go leor Ballstát, Éire ina measc, ag lorg maoluithe faoi Éagsúlú Barr laistigh den Ghlasú mar thoradh ar ró-bháistí. De bharr na ndeacrachtaí seo tá athruithe ón gheimhreadh go dtí cur an earraigh agus athruithe ar chineálacha barr chun déileáil leis na coinníollacha aeráide a bhí i réim. D'fhéadfadh sé go gciallóidh athruithe ar an meascán barr nach bhfuil go leor limistéar arúil ag feirmeoirí chun a gcuid gealltanais a chomhlíonadh gach uile bhliain. Má chuirtear iachall ar fheirmeoirí barraí áirithe a bhunú le linn drochaimsire déanfar damáiste don ithir. Is baol ar leith é seo in Éirinn, mar gheall ar an aimsir atá againn.
- Is minic a dhéantar roghanna barr agus brúnna galair i mblianta áirithe á gcur san áireamh. D'fhéadfadh imthosca a bheith ann nuair nach mbeadh miongherradh agus ionchorprú tuí mar an rogha cheart i mbliain ar leith mar go bhféadfadh 'droichead glas' a bheith mar thoradh air agus galair a thabhairt anonn. Dá gcuirfí iallach ar fheirmeoirí i dtiomantas ilbhliantúil in imthosca den sórt sin tuí a ghearradh agus a ionchorprú spreagfaí úsáid ceimiceán chun déileáil le saincheist an ghalair a thabhairt anonn.
- Níl barraí próitéine (piseanna, pónairí agus lúipíní) incháilithe le haghaidh SIM ach mar a thugamar le fios laistigh den CSP tá Údaráis na hÉireann ag méadú comhréir an mhaoinithe do na barraí seo sa CBT nua. Saothraítear barraí próitéine in uainíocht 1 bhliain as 5 rud a chiallaíonn nach féidir le feirmeoirí iad a fhás sa pháirc chéanna gach bliain agus go deimhin ní bheidh ach barraí próitéine ag go leor feirmeoirí ar a ngabháltais gach 2ú nó 3ú bliain. Is é an cleachtas agranamaíoch is fearr ná nár cheart pónairí páirce, piseanna agus lúipíní a fhás níos mó ná bliain amháin as gach cúigear sa réimse céanna, chun an baol go dtiocfaidh méadú ar ghalair ithreach-iompartha marthanacha amhail lobhadh coise de bharr *Fusarium solani* a laghdú, *Fusarium culmorum* agus *Didymella pinodella*. Moltar freisin don rothlú ceann i gcúig bliana an méid de Nematode Gas Bean *Ditylenchus* spp a laghdú. inmhíolú san ithir. Más gealltanais ilbhliantúil é SIM ar dháileacht talún ar leith, beidh tionchar aige ar an iontógáil ar bharrá Próitéin, rud a chiallóidh go leanfar le hiompórtáil fothaí próitéine amhail soighe ó Mheiriceá Theas mar go mbeidh ar fheirmeoirí limistéir arbhair agus síl ola a choinneáil chun fanacht comhlíontach. leis an mbeart seo. Ní rachadh sé seo chun tairbhe don timpeallacht iomlán.
- Cé go n-admhaítear go bhféadfadh tairbhí níos fadtéarmaí a bheith ann má dhéantar BCS níos faide ar dháileacht ar leith, táimid ag súil le ráta coinneála ard rannpháirtithe trí chur i bhfeidhm bliantúil agus ciallóidh sé seo dá bharr sin (seachas beartáin sa ghnáthuainíocht mar a luadh thuas), an tromlach. Bheifí ag súil go bhfanfadh na dáileachtaí faoin mbeart/cleachtadh seo ar feadh formhór na mblianta .i. 4 as na 5 bliana (ag ligean do thionchair uainíochta/éagsúlaithe na mbarr).

Is é rún an chur chuige a chinntiú go bhfuil solúbthacht ann ar ghabháltais chun an fiontar curaíochta a bhainistiú chun a chinntiú go dtugtar cuntas ar shaincheisteanna áitiúla talún agus aeráide agus gur féidir le feirmeoir na barra is oiriúnaí a roghnú ar bhonn bliantúil agus aird á tabhairt ar na saincheisteanna a d'fhéadfadh a bheith ann. ann i mbliain ar leith.

Ligeann solúbthacht d'fheirmeoirí faoi SIM na roghanna cearta a dhéanamh ar fheirm gach bliain chun fiontar curaíochta inbhuanaithe a áirithiú a chuireann san áireamh gnéithe éagsúla an CSP agus na coinníollacha ar a bhfeirm, agus meastar go bhfuil an tsolúbthacht seo riachtanach chun a áirithiú go mbeidh ardleibhéal ann. glacadh agus tionchar agus dá réir sin na tairbhí comhshaoil a bharrfheabhsú.

Ní bheadh scéim SIM ilbhliantúil tairbheach don chomhshaol mar go gcuirfeadh sé feirmeoirí faoi roghanna áirithe barr fiú nuair nach bhfuil siad iomchuí, ó thaobh an chomhshaoil nó agra-namaíochta de, in aon bhliain ar leith.

Ar na cúiseanna thuas measann Éire go bhfuil bonn cirt iomlán le ré conartha bliantúil don idirghabháil seo i gcomhthéacs agus dearadh Éireannach de réir Airteagal 70(6)(b).

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil Bheart Corpraithe Tuí mír 12 d'Iarscríbhinn 2 a ghabhann le comhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. Comhlíonfaidh incháilitheacht feirmeoirí na coinníollacha incháilitheachta atá leagtha amach i bPlean Straitéiseach CBT agus tá rátaí tacaíochta teoranta do na costais bhreise (breise) agus don chaillteanas nó don ioncam a bhaineann leis an idirghabháil.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53SIM01 - Per Ha (Eorna, Cruithneacht, Coirce, Seagal)	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.14:	Níl
53SIM02 - Per Ha (éigniú síl ola)	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.14:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53SIM01 - Per Ha (Eorna, Cruithneacht, Coirce, Seagal)

Tabharfaidh an íocaíocht tacaíochta cúiteamh don fheirmeoir as an gcostas breise a bhaineann le tuí a ghearradh, a scaipeadh agus a ionchorprú san ithir. Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh, chun an sprioc de 40,000 heicteár a bhaint amach. Déanfar na costálacha go léir a fhíorú go neamhspleách de réir Airteagal 82.

53SIM02 - Per Ha (éigniú síl ola)

Tabharfaidh an íocaíocht tacaíochta cúiteamh don fheirmeoir as an gcostas breise a bhaineann le tuí a ghearradh, a scaipeadh agus a ionchorprú san ithir. Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh, chun an sprioc de 40,000 heicteár a bhaint amach. Déanfar na costálacha go léir a fhíorú go neamhspleách de réir Airteagal 82.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53SIM01 - Per Ha (Eorna, Cruithneacht, Coirce, Seagal) (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		250.00	250.00	250.00	250.00	250.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.14 (aonad: Heicteáir)								
53SIM02 - Per Ha (éigniú síl ola) (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		150.00	150.00	150.00	150.00	150.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.14 (aonad: Heicteáir)								
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)		40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00		200,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		10,000,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00		50,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		4,021,000.00	4,021,000.00	4,021,000.00	4,021,000.00	4,021,000.00		20,105,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53SIP - Scéim Feabhsúcháin Caorach

Cód Idirghabhála (MS)	53SIP
Ainm Idirghabhála	Scéim Feabhsúcháin Caorach
Cineál na hIdirghabhála	ENVCLIM(70) - Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile
Comhtháscaire Aschuir	O.18. Líon na n-aonad beostoic (LU) a bhaineann tairbhe as tacaíocht do bhearta leasa ainmhithe, sláinte nó bithshlánda méadaithe
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom

SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.43 Sciar na n-aonad beostoic (LU) lena mbaineann gníomhartha ar tugadh tacaíocht dóibh chun teorainn a chur le húsáid ábhar frithmhiocróbach (cosc/laghdú)

R.44 Scair na n-aonad beostoic (LU) atá clúdaithe ag gníomhaíochtaí tacaithe chun leas ainmhithe a fheabhsú

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, príonsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Is í aidhm den Scéim Feabhsúcháin Caorach ná tógáil ar an dul chun cinn atá déanta ag an Scéim Leasa Caorach (SWS) i RDP 2014-2020 trí thacaíocht a sholáthar do ghníomhartha a fheabhsaíonn sláinte agus leas ainmhithe in earnáil na gcaorach. Comhlánóidh an Scéim Feabhsúcháin Caorach cuid de na heilimintí dá bhforáiltear sa SWS, agus ag an am céanna ag tógáil ar ghníomhartha eile a théann chun sochair do shláinte agus leas caorach, agus ar an gcaoi sin feabhsófar tuilleadh caighdeán leasa ainmhithe i dtréada Caorach na hÉireann. Léiríonn an anailís SWOT agus an Measúnú Riachtanas an gá atá le leanúint de chaighdeán sláinte agus leasa ainmhithe a fheabhsú, lena n-áirítear trí theicneolaíochtaí géanomaíochta a chur i bhfeidhm go spriocdhíríte in earnáil na gcaorach.

Cabhróidh an Scéim Feabhsúcháin Caorach le leas feabhsaithe trí idirghabháil spriocdhírthe i roinnt réimsí lena n-áirítear rialú bacach, rialú paraisítí, bualadh cuile agus forlíonadh cuí. Tá roghchlár iomlán na ngníomhartha leagtha amach thíos. Roghnóidh feirmeoirí rannpháirteacha dhá ghníomh a dhéanamh ar fad, gníomh amháin ó Chatagóir A agus gníomh amháin ó Chatagóir B, a bheidh iomchuí maidir le hísealchríocha nó tréad cnoic.

(Déantar eadaí cnoic agus Ísealchríocha a dhifreáil ag an bpór a roghnaítear de bharr a n-oiriúnachta chun féarach a dhéanamh ar thírdhreacha éagsúla. Cuimsíonn pótha ísealchríocha go hiondúil pótha cnoic Suffolk, Texel agus Charolais, aghaidheanna dubha nó Cheviot.)

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Ní mór uimhir tréada a bheith ag gach iarratasóir, caoirigh pórúcháin ar a ngabháltas ar feadh gach scéime bliana, agus caoirigh pórúcháin dearbhaithe ar a dtuairisceán Daonáireamh Caorach 2022. Is é meánlíon na gcaorach i dtreimhse thagartha stairiúil sonraithe a bheidh san uaslíon caorach a bheidh incháilithe le haghaidh íocaíochta, a shonrófar i dtéarmaí agus i gcoinníollacha na scéime. Beidh an íocaíocht i mbliain ar leith bunaithe ar an gceann is ísle den uimhir thagartha seo nó ar na figiúirí daonáirimh caorach is déanaí a cuireadh ar ais.

Ceanglófar ar iarratasóirí tuairisceán comhlánaithe Daonáireamh Caorach a chur isteach faoin dáta sonraithe do gach bliain rannpháirtíochta sa Scéim Feabhsúcháin Caorach.

Tá tairbhíthe incháilithe faoi réir eilimintí uile GAEC agus SMRanna mar atá leagtha amach i Roinn 4.2.

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Roghchlár Gníomhartha:

Tréad Ísealchríche	Tréad Chnoic
<u>Catagóir A</u>	<u>Catagóir A</u>
Rialú Bacaí	Forlíonadh Mianra Caoirigh Tar éis Cúplála
Forlíonadh Mianra Caoirigh Tar éis Cúplála	Uain Bheathú Béilí Tar éis Scoite*
Rialú Seadán (tástáil laghdaithe Uibheacha Faecach)	Rialú Seadán (tástáil laghdaithe Uibheacha Faecach)
<u>Catagóir B</u>	<u>Catagóir B</u>
** Reithe géinitíopáilte	** Reithe géinitíopáilte
Scanadh agus taifeadadh torthaí.	Scanadh agus taifeadadh torthaí.
Rialú Cuilbheart	Uain Forlíonadh Mianra roimh Scoitheadh*

*Ní fhéadfaidh tréada cnoic rogha a dhéanamh ar fhorlíonadh mianraí agus ar bheathú uan tar éis an scoite

** Níl an gníomh reithe géinitíopa críochnaithe do gach bliain den scéim.

Sa chéad bhliain den iarratas, roghnóidh gach feirmeoir gníomhaíocht Chatagóir B, agus léireoidh siad an bhliain nó na blianta ina gcuirfidh siad gníomh géinitíopa reithe ina ionad.

Is é an cuspóir atá leis an ngníomh reithe géinitíopáilte a áireamh ná cásanna den scráibeach a laghdú trí roghnú le haghaidh frithsheasmhacht in aghaidh scráibeach. D'fhéadfaí a bheith ag súil go mbeidh impleachtaí suntasacha dearfacha do leas ag laghdú rátaí scráibeach sa tréad náisiúnta. Trí úsáid a bhaint

as reithí géinitíopáilte 4 & 5 réalta tiocfaidh feabhsuithe géiniteacha ar na príomhthréithe sláinte agus leasa amhail bacach, maistítis, dagacht, marthanacht uan & deacracht uan.

I dtéarmaí na ngníomhaíochtaí sonracha, áirítear sa chur síos thíos tagairtí don bhunlíne reatha.

Catagóir A

Rialú Bacaí

Bunlíne: Is é an cleachtas atá ann faoi láthair ná caoirigh bhacach tinn/gortaithe a chóireáil.

Faoin ngníomh seo déanfaidh rannpháirtithe 5 scrúdú bacainní ar a laghad in aghaidh na bliana, ag amanna forordaithe, ag taifeadadh teagmhais bacaighe sa tréad i leabhar saothair. Éileoidh sé seo an tréad a chur le chéile agus beidh sé ina mheasúnú scórála ar bhac sa tréad. Ba chóir d'fheirmeoirí méid agus cúis(eanna) bacaigh a aithint agus ansin an tréad a chóireáil agus a bhainistiú chun tinnis agus gortú de bharr bacach a chosc.

Tar éis scrúdú a dhéanamh ar an tréad caorach agus measúnú bacaigh a dhéanamh, ní mór d'fheirmeoir a thréad a nigh de bhun chun bacaigh a chosc amach anseo agus cóir leighis a oireann do chúis an bhacaí a chur ar aon chaoirigh ar leith atá i gceist. Cuirfidh gníomh dá leithéid cosc ar leathadh tuilleadh ionfhabhtaithe tríd an tréad go caoirigh nach bhfuil bacach faoi láthair agus seachnófar aon ghortú nó pian breise do chaoirigh. Ní mór gach gníomh agus cóireáil dá leithéid a thaifeadadh i leabhar saothair na scéime.

Forlíonadh Ábhair Bheatha Mianracha Caoirigh Tar éis Cúplála

Bunlíne: Áirítear leis an gcleachtas bunlíne reatha mianraí forlíontacha a bheathú trí bhéile nó trí úsáid a bhaint as forlíontaí mianracha ar leith roimh an uan.

Faoin ngníomh seo, déanfaidh rannpháirtithe mianraí a fhorlíonadh le hiarchúpláil caorach chun cabhrú le heasnamh i gcaoraigh a d'fhéadfadh méadú marbh-bhreithe agus básmhaireacht a bheith mar thoradh orthu a chomhrac.

Uain a bheathú béilí Tar éis an scoite

Bunlíne: Is é an cleachtas reatha i measc na healtaí cnoic ná uain a dhíol go díreach tar éis iad a bhaint den scoitheadh nó uain a chríochnú lena marú. Déantar freastal ar bhunriachtanais chothaithe roimh scoite trí diúil agus féarach.

Faoin ngníomh seo, déanfaidh rannpháirtithe uan le cion oiriúnach (ina bhfuil forlíonadh mianraí) a bheathú d'uain ar feadh 4 seachtaine ar a laghad tar éis an scoite chun a chinntiú go gceartófar easnaimh mianraí a eascraíonn as gnáthchleachtas feirmeoireachta roimh scoite.

Rialú Seadán (Comhaireamh Uibheacha Faecach)

Bunlíne: Is é an cleachtas reatha i measc úinéirí tréada péisteanna a rialú ná trí ghnáthdháileadh agus trí chleachtas chuí um bainistiú féarach.

Faoin ngníomh seo déanfaidh rannpháirtithe a bhfuil tréada ísealchríche acu ar a laghad 2 Áireamh Uibheacha Faecach in aghaidh na bliana chun an t-ualach péisteanna a shuíomh. Déanfaidh feirmeoirí a réimeas dáileogachta a choigeartú ansin de réir thástálacha FEC chun a chinntiú go ndéantar cóireáil ar pharasítí inmheánacha ar bhonn spriocdhírith. Níor cheart d'fheirmeoirí dáileog a dhéanamh ach amháin i gcomhréir leis na tástálacha FEC. Mura dtaispeánann an FEC ualach péisteanna óna dteastaíonn cóireáil le anthelmintic, níor cheart aon chóireáil a thabhairt. Má thaispeánann an FEC go bhfuil gá le cóireáil le anthelmintic, ba cheart d'fheirmeoir anthelmintic a thabhairt dá réir. Ní mór gach toradh agus cóireáil FEC den sórt sin a thaifeadadh i leabhar saothair na scéime.

Faoin ngníomh seo déanfaidh rannpháirtithe le healtaí cnoic 1 Áireamh Uibheacha Faecacha ar uain le go mbeidh péisteanna ann idir 3 agus 4 seachtaine tar éis an scoite.

Catagóir B

Rialú Cuilbheart

Bunlíne: Is é an cleachtas atá ann faoi láthair ná cóireáil a dhéanamh ar ráig de bhuailtí cuile le cógais chuí (rialú ceimiceach).

Faoin ngníomhaíocht seo, ionchorpróidh rannpháirtithe clár um stailc eitilt chun cuileoga a chosc le linn na míonna ina bhfuil an riosca maidir le heitilt eitiltí. Chomh maith le rialú ceimiceach, ionchorpróidh an clár seo modhanna meicniúla chun cuileoga a chosc agus chun amanna idirghabhála agus líon na gcaorach a bhfuil dagóga bainte díobh a thaifeadadh. Bunófar an scrúdú agus an choisc ar chuileog trí mheáin mheicniúla ag amanna forordaithe den séasúr ar tharla séasúrach na stailce cuile.

Forlíonadh Mianra Uain roimh an scoite

Bunlíne: Déantar freastal ar bhunriachtanais chothaithe na n-uan roimh scoite trí diúil agus féarach.

Faoin ngníomh seo, déanfaidh na rannpháirtithe mianraí a fhorlíonadh le huain roimh scoite, chun aghaidh a thabhairt ar easnaimh mianraí i dtréada cnoic, i gcás ina bhfuil na heasnaimh sin ann fiú nuair a bhíonn bunriachtanais chothaitheacha na n-uan á gcomhlíonadh.

Scanadh - Bainistiú ar chaorach torracha

Bunlíne: Níl aon cheanglas ann maidir le caoirigh atá ag iompar clainne in Éirinn a scanadh, rud a fhágann go mbeifear ag cothú agus á mbainistiú caoirigh mar ghrúpa aonfhoirmeach, in ionad iad a bheith de réir mhéid an bhruscair.

Tiocfaidh laghdú ar shaincheisteanna leasa mar thoradh ar idirghabháil i mbainistiú caorach atá ag iompar clainne, mar shampla gruth buí neamhleor nó uain ró-mhór ag am breithe. Ní féidir líon na n-uan/méid bruscair caorach a fháil amach gan scanadh chun caoirigh torracha a aithint agus a bhainistiú de réir méid an bhruscair.

Faoin ngníomh seo déanfaidh rannpháirtithe scanadh ar chaoraigh 80 lá tar éis tiontú reithe. Déanfar caoraigh a mharcáil nó a roinnt de réir mhéid an bhruscair. Tabharfar beathú do chaora sa tréimhse roimh an uan de réir méid an bhruscair chun an bhainistiú is fearr ar an gcaora atá ag iompar clainne a chinntiú. Feabhsóidh na coinníollacha cothaithe is fearr leas na gcaorach agus na n-uan araon ag an uain, trína chinntiú go dtáirgeann caoirigh a dhóthain gruth buí agus trí líon na n-uan rómhór a laghdú.

Bainisteofar grúpaí méadaithe caorach mar thoradh ar an ngníomh seo.

Tá tuilleadh sonraí ar na gníomhaíochtaí aonair agus ar na buncheanglais in Iarscríbhinn I.

Reithe géinitíopáilte

Ealtaí ísealchríche – Ní mór do rannpháirtithe le healtaí ísealchríche a roghnaíonn an gníomh seo 1 reithe géinitíopáilte 4/5 réalta a cheannach (ní cháileoidh aon reithe géinitíopáilte scráibeach de chineál 4 nó 5). Ní mór do gach feirmeoir an gníomh seo a chur i gcrích uair amháin ar a laghad le linn na scéime. Caithfidh feirmeoirí a bhfuil níos mó ná 150 caora acu an beart seo a dhéanamh faoi dhó.

Ealtaí cnoic – Ní mór do rannpháirtithe a bhfuil tréada cnoic acu an gníomh seo a roghnú 1 reithe cnoic deimhnithe géinitíopáilte sired **NÓ** Reithe géinitíopáilte 4/5 réalta (ní cháileoidh aon reithe géinitíopáilte scráibeach de chineál 4 nó 5). Ní mór do gach feirmeoir an gníomh seo a chur i gcrích uair amháin ar a laghad le linn na scéime. Caithfidh feirmeoirí a bhfuil níos mó ná 150 caora acu an beart seo a dhéanamh faoi dhó.

Sa chéad bhliain den iarratas, roghnóidh gach feirmeoir gníomhaíocht Chatagóir B, agus léireoidh siad an bhliain nó na blianta ina gcuirfidh siad gníomh géinitíopa reithe ina ionad.

Bunlíne: ní dhéantar roghnú géiniteach le haghaidh frithsheasmhacht in aghaidh scráibeach mar chleachtas caighdeánach faoi láthair.

Tá baint ag riosca méadaithe galar an Scráibeach i sliocht na n-ainmhithe atá buailte le so-ghabhálacht ghéiniteach méadaithe. Le géinitíopáil reithí is féidir caoirigh pórúcháin a roghnú atá frithsheasmhach in aghaidh scráibeach. Mar thoradh ar chaoirigh pórúcháin a bhfuil tuillteanas géiniteach níos airde acu bíonn níos lú deacrachta uan, rud a fhágann go laghdaítear básmhaireacht caorach agus uan tráth an uain. Ar deireadh, laghdaíonn géinitíopáil reithí inbreeding caorach, go háirithe, sna póirthe caorach cnoic.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

Liosta de GAEC agus SMR ábhartha

Cód	Cur Síos

Liosta de chaighdeáin éigeantacha náisiúnta ábhartha

Níl aon GAEC, SMRanna nó caighdeáin náisiúnta éigeantacha ábhartha ann.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Níl aon GAEC, SMRanna nó caighdeáin náisiúnta éigeantacha ábhartha ann.

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

IACS

Neamh-IACS

Rannóg IACS

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Íocfaidh an scéim €12 in aghaidh na caorach incháilithe nó €120 in aghaidh an Aonaid Beostoic in aghaidh na bliana le tairbhithe.

Modh ríofa

Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh, chun an sprioc de 170,000 aonad beostoic a bhaint amach.

Tá na ríomhanna don Scéim Feabhsúcháin Caorach bunaithe ar na gníomhartha a rinne an feirmeoir bunaithe ar chostais tabhaithe lúide an glansochar eacnamaíoch a bhaineann leis na gníomhartha. Tá costas idirbhirt 20% den chostas iomlán in aghaidh na caorach san áireamh sna ríomhanna. Tá na rátaí íocaíochta atá beartaithe bunaithe ar pháirtchúiteamh, chun an sprioc de 170,000 aonad beostoic a bhaint amach.

Míniú breise

Bunaithe ar Dhaonáireamh Náisiúnta Caorach 2019, tá iomlán de 46,000 tréad-choimeádaithe cláraithe in Éirinn agus iomlán de 2.57m (257,000 LU) caoirigh pórúcháin incháilithe. Bunaithe ar rátaí rannpháirtíochta sa Scéim Leasa Caorach reatha, is é an ráta rannpháirtíochta réamh-mheasta sa Scéim Feabhsúcháin Caorach ná 16,600 tréad-choimeád rannpháirtíochta sa scéim a bhfuil 170,000 acu den 257,000 LU reatha a choinnítear go náisiúnta.

Conradh bliana a bheidh sa Scéim Feabhsúcháin Caorach agus déanfar athnuachan uathoibríoch uirthi ach amháin má spreagann an tairbhí nó an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara an rogha diúltaithe. Is é 5 bliana an fad uasta. Roghnóidh feirmeoirí gníomh amháin i gCatagóir A agus gníomh amháin i gCatagóir

B do gach bliain scéime. Níl ach gníomh amháin a bhfuil gné ilbhliantúil ag baint leis .i. ní mór do gach feirmeoir an gníomh Géinitíópáilte Reithe a chur i gcrích uair amháin ar a laghad le linn na scéime agus caithfidh feirmeoirí a bhfuil os cionn 150 caora acu an beart seo a chur i gcrích faoi dhó le linn na scéime. Sa chéad bhliain den iarratas, roghnóidh gach feirmeoir gníomhaíocht Chatagóir B, agus léireoidh siad an bhliain nó na blianta ina gcuirfidh siad gníomh géinitíopa reithe ina ionad. Cé go bhfuil an Conradh faoin scéim bliantúil, bunaithe ar thaithí roimhe seo ar an scéim leasa caorach rachaidh formhór na rannpháirtithe i ngleic go ilbhliantúil agus mar sin tá deis ann an gníomh póraithe breise seo a chur chun cinn atá dírithe go sonrach ar leas a fheabhsú.

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnadh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeá le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad iad samhlacha an ghealltanais/gealltanais san idirghabháil?

bunaithe ar thorthaí (le deis a phiocadh agus a roghnú)

bunaithe ar bhainistíocht (le deis piocadh agus roghnú)

hibrídeach (bainistiú agus bunaithe ar thorthaí)

Mínigh, le do thoil, na hoibleagáidí/na fAonghnéitheacharthachtaí do thairbhíthe maidir leis na gealltanais a leagtar amach san idirghabháil

Roghchlár Gníomhartha:	
Tréad Ísealchríche	Tréad Chnoic
<u>Catagóir A</u>	<u>Catagóir A</u>
Rialú Bacaí	Forlíonadh Mianra Caoirigh Tar éis Cúplála
Forlíonadh Mianra Caoirigh Tar éis Cúplála	Uain Bheathú Béilí Tar éis Scoite*
Rialú Seadán (tástáil laghdaithe Uibheacha Faecach)	Rialú Seadán (tástáil laghdaithe Uibheacha Faecach)
<u>Catagóir B</u>	<u>Catagóir B</u>
** Reithe géinitíópáilte	** Reithe géinitíópáilte
Scanadh agus taifeadadh torthaí.	Scanadh agus taifeadadh torthaí.
Rialú Cuilbheart	Uain Forlíonadh Mianra roimh Scoitheadh*
<p>*Ní fhéadfaidh tréada cnoic rogha a dhéanamh ar fhorlíonadh mianraí agus ar bheathú uan tar éis an scoite</p> <p>** Níl an gníomh reithe géinitíopa críochnaithe do gach bliain den scéim.</p> <p>Sa chéad bhliain den iarratas, roghnóidh gach feirmeoir gníomhaíocht Chatagóir B, agus léireoidh siad an bhliain nó na blianta ina gcuirfidh siad gníomh géinitíopa reithe ina ionad.</p> <p>Is é an cuspóir atá leis an ngníomh reithe géinitíópáilte a áireamh ná cásanna den scráibeach a laghdú trí roghnú le haghaidh frithsheasmhacht in aghaidh scráibeach. D'fhéadfaí a bheith ag súil go mbeidh impleachtaí suntasacha dearfacha do leas ag laghdú rátaí scráibeach sa tréad náisiúnta. Trí úsáid a bhaint</p>	

as reithí géinitíopáilte 4 & 5 réalta tiocfaidh feabhsuithe géiniteacha ar na príomhthréithe sláinte agus leasa amhail bacach, maistítis, dagacht, marthanacht uan & deacracht uan.

I dtéarmaí na ngníomhaíochtaí sonracha, áirítear sa chur síos thíos tagairtí don bhunlíne reatha.

Catagóir A

Rialú Bacáí

Faoin rogha seo ní mór do rannpháirtithe na scéime 5 scrúdú bacainní ar a laghad a dhéanamh in aghaidh na bliana agus an chuid ábhartha do Rialú bacainne i Leabhar Taifead Gníomhaíochta na Scéime a chomhlánú. Ní mór do rannpháirtithe scéime cóireáil a dhéanamh ansin ar gach teagmhas sainaitheanta tar éis dóibh an chúis/na cúiseanna leis an bacach a aithint ar dtús chun cosc a chur ar ainmhithe a bheith tinn/gortaithe mar thoradh ar bhacach.

Forlíonadh Ábhair Bheatha Mianracha Caoirigh Tar éis Cúplála

Faoin scéim ghníomhaíochta seo ní mór do rannpháirtithe gach caoirigh (lena n-áirítear hoggets amach chuig an reithe) a fhorlíonadh le hábhair bheatha mianraí tar éis cúplála. Ní mór Forlíonadh Mianra a thabhairt do chaoraigh chun a chinntiú go n-áiríonn fad an chlúdaigh a sholáthraíonn na mianraí na chéad 60 lá ar a laghad ón dáta ar tháinig an reithe.

Uain a bheathú béilí Tar éis an scoite

Ní mór ábhar beatha cumaisc a bhfuil mianraí agus vitimíní cuí iontu a chur ar uan ar feadh 4 seachtaine tar éis an scoite

Rialú Seadán (Comhaireamh Uibheacha Faecach)

Faoin scéim ghníomhaíochta seo ní mór do rannpháirtithe, a bhfuil tréada ísealchríche nó cnoic acu, íosmhéid de 2 Áireamh Uibheacha Faecacha in aghaidh na bliana a thógáil agus a chur faoi bhráid na saotharlainne le tástáil a dhéanamh orthu.

Ba cheart an chéad tástáil a dhéanamh laistigh d'amscála sonraithe.

Catagóir B

Rialú Cuilbheart

Faoin ngníomh seo ní mór do rannpháirtithe clár stailce eitilt a ionchorprú chun cuileoga a chosc le linn na míonna ina bhfuil riosca maidir le heitilt eitiltí. Ní mór modhanna meicniúla chun cuileoga a chosc a ionchorprú iontu chomh maith le haon rialú ceimiceach a úsáidtear chun amanna na hidirghabhála a thaifeadadh agus líon na gcaorach a bhfuil daga bainte acu.

Forlíonadh Mianra Uain roimh an scoite

Faoin ngníomh seo ní mór do rannpháirtithe ábhar cothaithe mianraí a fhorlíonadh uair amháin ar a laghad do na huan le linn an tséasúir féaraigh roimh an scoite a chabhróidh le dul i ngleic le heasnaimh mianraí in uan ar thréada cnoic.

Scanadh - Bainistiú ar chaorach torracha

Ní mór caoraigh a scanadh thart ar 70 agus 100 lá tar éis an reithe a thionól. Sonraí scanadh le cur isteach ar líne agus le taifeadadh chuig bunachar sonraí Sheep Ireland.

Reithe géinitíopáilte

Ealtaí ísealchríche – Ní mór do rannpháirtithe le healtaí ísealchríche a roghnaíonn an gníomh seo 1 reithe géinitíopáilte 4/5 réalta a cheannach (ní cháileoidh aon reithe géinitíopáilte scráibeach de chineál 4 nó 5). Ní mór do gach feirmeoir an gníomh seo a chur i gcrích uair amháin ar a laghad le linn na scéime. Caithfidh feirmeoirí a bhfuil níos mó ná 150 caora acu an beart seo a dhéanamh faoi dhó.

Ealtaí cnoic – Ní mór do rannpháirtithe a bhfuil tréada cnoic acu an gníomh seo a roghnú 1 reithe cnoic deimhnithe géinitíopáilte sired **NÓ** Reithe géinitíopáilte 4/5 réalta (ní cháileoidh aon reithe géinitíopáilte scráibeach de chineál 4 nó 5). Ní mór do gach feirmeoir an gníomh seo a chur i gcrích uair amháin ar a laghad le linn na scéime. Caithfidh feirmeoirí a bhfuil níos mó ná 150 caora acu an beart seo a dhéanamh faoi dhó.

Sa chéad bhliain den iarratas, roghnóidh gach feirmeoir gníomhaíocht Chatagóir B, agus léireoidh siad an bhliain nó na blianta ina gcuirfidh siad gníomh géinitíopa reithe ina ionad.

Cad é fad na gconarthaí?

Bliantúil

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 12 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Is beart leasa í an scéim feabhsaithe caorach a sholáthraíonn tacaíocht chun tabhairt faoi chleachtais bhainistíochta sainithe a bhfuil sé mar aidhm leo tacú le sláinte agus leas feabhsaithe sa tréad náisiúnta. Ríomhtar rátaí íocaíochta ar bhonn na gcostas a thabhaítear agus an ioncain tharscaoilte.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiúin	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(í) ranniocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaitheachas tugtha anonn?
35SIP01 - Íocaíocht in aghaidh an Aonaid Beostoic	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.44:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

35SIP01 - Íocaíocht in aghaidh an Aonaid Beostoic

Tá na ríomhanna don Scéim Feabhsúcháin Caorach bunaithe ar na gníomhartha a rinne an feirmeoir bunaithe ar chostais tabhaithe lúide an glansochar eacnamaíoch a bhaineann leis na gníomhartha.

Bunaithe ar Dhaonáireamh Náisiúnta Caorach 2019, tá iomlán de 46,000 tréad-choimeádaithe cláraithe in Éirinn agus iomlán de 2.57m (257,000 LU) caoirigh pórucháin incháilithe. Bunaithe ar rátaí rannpháirtíochta sa Scéim Leasa Caorach reatha, is é an ráta rannpháirtíochta réamh-mheasta sa Scéim Feabhsúcháin Caorach ná 16,600 tréad-choimeád rannpháirteach sa scéim a bhfuil 170,000 acu den 257,000 LU reatha a choinnítear go náisiúnta.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
35SIP01 - Íocaíocht in aghaidh an Aonaid Beostoic (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		120.00	120.00	120.00	120.00	120.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.18 (aonad: Aonaid beostoic)		166,666.00	166,666.00	166,666.00	166,666.00	166,666.00		833,330.00
IOMLÁN	O.18 (aonad: Aonaid beostoic)								
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		20,000,000.00	20,000,000.00	20,000,000.00	20,000,000.00	20,000,000.00		100,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		8,042,000.00	8,042,000.00	8,042,000.00	8,042,000.00	8,042,000.00		40,210,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

ANC(71) - Srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar

53ANC - ANC

Cód Idirghabhála (MS)	53ANC
Ainm Idirghabhála	ANC
Cineál na hIdirghabhála	ANC(71) - Srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar
Comhtháscaire Aschuir	O.12. Líon na heicteár a bhaineann leas as tacaíocht do limistéir a bhfuil srianta nádúrtha nó srianta sonracha ag bagairt orthu, lena n-áirítear miondealú de réir an chineáil limistéir
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO1 Tacú le hioncam feirme inmharthana agus athléimneacht na hearnála talmhaíochta ar fud an Aontais chun slándáil bhia fhadtéarmach agus éagsúlacht talmhaíochta a fheabhsú chomh maith le hinbhuanaitheacht eacnamaíoch táirgeachta talmhaíochta san Aontas a chinntiú
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachóraí a fheabhsú agus gnáthoga agus tírdhreacha a chaomhnú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp1.N1	Tacú le hioncam feirme teaghlaigh agus aghaidh a thabhairt ar éagsúlachtaí ioncaim	SO1 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp1.N2	Tacú le feirmeoirí a bhfuil srianta nádúrtha agus srianta eile orthu	SO1 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.4 Sciar den limistéar talmhaíochta arna úsáid (UAA) clúdaithe ag tacaíocht ioncaim agus faoi réir coinníollachta
R.7 Céatadán na tacaíochta breise in aghaidh an heicteáir i gceantair le riachtanais níos airde (i gcomparáid leis an meán)

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Leanfaidh idirghabháil na Limistéar faoi Shrianta Nádúrtha agus Sonracha d'íocaíochtaí a dheonú do thairbhíthe i limistéir arna n-ainmniú de bhun Airteagal 32 de Rialachán (AE) Uimh. 1305/2013.

Tá cruatan suntasacha le sárú ag lucht feirmeoireachta i limistéir ainmnithe mar gheall ar fhachtóirí mar iargúlacht, topagrafaíocht dheacair, fadhbanna aeráide agus drochchoinníollacha ithreach. Tabharfaidh na híocaíochtaí cúiteamh d'fheirmeoirí as an iomlán nó cuid de na costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal a bhaineann leis na srianta nádúrtha agus sonracha sna réimsí lena mbaineann. Trí úsáid leanúnach talún talmhaíochta a spreagadh, cuirfidh na híocaíochtaí seo le cothabháil na tuaithe chomh maith le córais feirmeoireachta inbhuanaithe a chothabháil agus a chur chun cinn.

Tá liosta de na bailte fearainn atá incháilithe don scéim faoi láthair agus léarscáil de bhailte fearainn an ANC le fáil ag an nasc seo a leanas:

<https://www.gov.ie/en/service/13d971-areas-of-natural-constraint-scheme/#list-of-anc-eligible-townlands-by-county>

Meastar go mbeidh 100,000 tairbhí incháilithe ón scéim seo. Freagraíonn sé sin do líon na dtairbhíthe incháilithe sna limistéir atá ainmnithe mar limistéir a bhfuil srianta nádúrtha nó sainiúla ag baint leo a bhfuil íocaíocht faighte acu faoi na scéimeanna atá ann cheana.

Ní cháileoidh tairbhíthe le haghaidh íocaíochta ach amháin nuair a áitíonn siad agus talamh feirme atá ainmnithe mar limistéar de shrian nádúrtha nó sainiúil don bhliain féilire iomlán agus go sásaíonn siad gach ceanglas íocaíochta eile.

Aimsíodh san anailís SWOT gur foinse luachmhar tacaíochta ioncaim iad Íocaíochtaí Díreacha do gach feirmeoir ar fud na hearnála agraibhia; ach thug sé faoi deara go bhfuil tábhacht ar leith ag baint leis na híocaíochtaí seo d'fheirmeacha atá suite i limistéir a bhfuil srianta nádúrtha agus srianta sonracha eile iontu. Gan tacaíocht dhíreach, d'fhéadfadh sé nach mbeadh an fheirmeoireacht sna ceantair seo inmharthana agus d'fhéadfadh tréigean talamh talmhaíochta a bheith mar thoradh air seo, rud a dhéanadh dochar do gheilleagar na tuaithe agus d'inmharthanacht na hearnála agraibhia sa todhchaí. Ina theannta sin, thug an SWOT faoi deara go dtarlaíonn feirmeoireacht Ardluach Dúlra (HNV) is minice i gceantair shléibhtiúla; nó i limistéir ina gcuireann srianta nádúrtha cosc ar dhianú agus gur féidir le hinnilt ar na limistéir thalmhaíochta seo a bheith ina chuid thábhachtach de chothabháil gnáthóga áirithe.

Tá dearadh na hidirghabhála bunaithe ar aithint na gcatagóirí talún seo a leanas, bunaithe ar leibhéil éagsúla srianta aitheanta

Talamh Chatagóir 1: Is sainairíonna é an córas feirmeoireachta atá i réim i gCatagóir 1 ná cleachtais fhairsinge feirmeoireachta atá dírithe ar bhainistiú beostoic ar thalamh ard.

Talamh Chatagóir 2: Is sainairíonna é an córas feirmeoireachta atá i réim i gCatagóir 2 ná cleachtais fhairsing innilte beostoic ar thalamh íochtair.

Talamh Chatagóir 3: Níl an córas feirmeoireachta atá i réim i gCatagóir 3 chomh fairsing ó thaobh nádúr agus is iad fiontair beostoic innilte is sainairíonna é.

Talamh oileáin amach ón gcósta: Go ginearálta bíonn gabháltais oileán beag agus ilroinnte áit a bhfuil an poitéinseal do dhiansaothrú teoranta agus feirmeoireacht imeallach ó thaobh an gheilleagair de, ar a fheabhas. Tá laghdú leanúnach ag teacht ar fheirmeoireacht ar na hoileáin amach ón gcósta amach ó Éirinn.

Áirithítear le catagóiriú na talún go ndírítear tacaíocht airgeadais orthu siúd a bhfuil na leibhéil is airde de shrianta nádúrtha agus de shrianta sonracha eile acu, agus mar sin díritear tacaíocht ar bhealach níos éifeachtaí ar an rannchuidiú leis na Cuspóirí Sonracha atá sainaitheanta in Airteagal 6 de RIALACHÁN (AE) 2021/2115 Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE [SPR].

Sainmhínigh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Ceanglaítear ar thairbhithhe incháilithe:

- an sainmhíniú ar “feirmeoir dáiríre/ gníomhach” a chomhlíonadh.
- Áitiú agus feirmeoireacht a dhéanamh ar limistéar talmhaíochta foráiste agus talamh arúil, atá suite i limistéar ainmnithe.
- Gabháltas a bheith aige nó aici a chomhlíonann na híosleibhéil stocála (riachtanas innilte). Tá an riachtanas seo socraithe ag 0.10 aonad beostoic in aghaidh an heicteáir. Beidh sé seo bunaithe ar ráta stocála na bliana roimhe sin, chun ailíniú leis an gcleachtas seiceála ar an bhfeirmeoir gníomhach agus leis an éicea-scéim um Tháirgeadh Fairsinge Beostoic. Is féidir le hiarratasóirí rogha a dhéanamh freisin an bhliain reatha a úsáid don riachtanas ráta stocála. Má tá údar leis ar fhorais chomhshaoil, féadfaidh ceanglas níos ísle a bheith i bhfeidhm. Ní bheidh tailte curaíochta, atá iníoctha i limistéir ainmnithe faoin scéim, faoi réir na n-íosriachtanais stocála.

Is é €100 an íocaíocht íosta don idirghabháil seo. Ní bheidh iarratasóirí atá i dteideal méid níos ísle incháilithe chun tacaíocht a fháil faoin idirghabháil seo. Ina theannta sin, níl sé beartaithe an tairseach íosta €100 a chur i bhfeidhm ar Thalamh Oileán Amach ón gCósta ANC.

Sainmhínigh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is iad seo a leanas na rátaí tacaíochta faoin idirghabháil seo:

Talamh Chatagóir 1: €148 ar gcéad 12 heicteár incháilithe nó cuid de, agus €112 an heicteár ar na heicteáir eile suas go huasmhéid de 34 heicteár.

Talamh Chatagóir 2: €111 ar gcéad 10 heicteár incháilithe nó cuid de, agus €104 an heicteár ar na heicteáir eile suas go huasmhéid de 30 heicteár.

Talamh Chatagóir 3: €93 ar gcéad 8 heicteár incháilithe nó cuid de, agus €88.25 an heicteár ar na heicteáir eile suas go huasmhéid de 30 heicteár.

Talamh oileáin amach ón gcósta:

Tabharfaidh na rátaí íocaíochta cúiteamh do na tairbhithhe as “cuid de na costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal a bhaineann leis na srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar lena mbaineann”, de réir Airteagal 71(4) de Rialachán 2021/2115 [SPR]. Tá rátaí íocaíochta bunaithe ar scrúdú ar shonraí caighdeánacha aschuir ó Áireamh Talmhaíochta na Príomh-Oifige Staidrimh agus sonraí ó bhunachair shonraí na Roinne. D’éascaigh sé seo comparáid a dhéanamh ag leibhéal na dtoghroinne ceantair (TRC) de na TRCanna ina raibh talamh ainmnithe agus TRCanna nach bhfuil aon talamh ainmnithe iontu.

CSO Léiríonn figiúirí aschuir caighdeánach do limistéir Chatagóir 1 ach SO/ha meánach de €236.76; nó limistéir Chatagóir 2 ach SO/ha meánach de €742.81; do limistéir Chatagóir 3 amháin SO/ha ar an meán de €1020.38; agus do limistéir neamh-ainmnithe SO/ha ar an meán de €1206.86. Maidir le hoileáin amach ón gcósta, d’aithin anailís ar chostais bhreise i gcomparáid le limistéir ANC atá suite ar an mórthír costais níos airde a bhaineann le costais ionchuir feirme, beatha ainmhithe, agus raon seirbhísí ar nós seirbhísí tréidliachta agus comhairleacha.

Bunaithe ar na figiúirí seo, tá na rátaí seo i gcomhréir le foráil Airteagal 71(4) de Rialachán 2021/2115 [SPR] sa mhéid is go gcúiteoidh an tacaíocht a dheonaítear go bliantúil in aghaidh an heicteáir na tairbhithhe as “cuid de na costais bhreise agus den ioncam ligthe thar ceal a bhaineann le na srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéar sa limistéar lena mbaineann.”

Is sainairíonna é an córas feirmeoireachta atá i réim i gCatagóir 1 ná cleachtais fhairsinge feirmeoireachta atá dírithe ar bhainistiú beostoic ar thalamh ard. I gcodarsnacht leis sin, tá cleachtais fhairsinge beostoic

in innilt ar thalamh íochtarach mar thréith ag Catagóir 2, cé nach bhfuil Catagóir 3 chomh fairsing ó thaobh nádúr agus tréithrith ag fiontair beostoic innilte. Go ginearálta bíonn gabháltais oileán beag agus ilroinnte áit a bhfuil an poitéinseal do dhiansaothrú teoranta agus feirmeoireacht imeallach ó thaobh an gheilleagair de, ar a fheabhas. Tá laghdú leanúnach ag teacht ar fheirmeoireacht ar na hoileáin amach ón gcósta amach ó Éirinn.

I gcomhréir le hAirteagal 82 de Rialachán 2021/2115, tá leordhóthanacht agus cruinneas na ríomhanna ar a bhfuil na rátaí íocaíochta a leagtar amach thuas bunaithe deimhnithe ag comhlacht neamhspleách ó thaobh feidhme a bhfuil an saineolas cuí aige.

O12 Cén limistéar atá incháilithe?

Limistéir a bhfuil srianta nádúrtha ag bagairt orthu , seachas sléibhte (de bhun Airteagal 32, (1)(b) de Rialachán (AE) Uimh. 1305/2013)

<https://www.gov.ie/en/service/13d971-areas-of-natural-constraint-scheme/#list-of-anc-eligible-townlands-by-county>

<https://www.gov.ie/en/service/13d971-areas-of-natural-constraint-scheme/#list-of-anc-eligible-townlands-by-county>

Gach limistéar le srianta nádúrtha nó srianta sonracha eile

Eile

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shaináithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Cineál íocaíochta

costas aonaid bunaithe ar chostais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal

costas idirbhirt san áireamh

íocaíocht aonuaire

cnapshuim

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Talamh Chatagóir 1: €148 ar gcéad 12 heicteár incháilithe nó cuid de, agus €112 an heicteár ar na heicteáir eile suas go huasmhéid de 34 heicteár.

Talamh Chatagóir 2: €111 ar gcéad 10 heicteár incháilithe nó cuid de, agus €104 an heicteár ar na heicteáir eile suas go huasmhéid de 30 heicteár.

Talamh Chatagóir 3: €93 ar gcéad 8 heicteár incháilithe nó cuid de, agus €88.25 an heicteár ar na heicteáir eile suas go huasmhéid de 30 heicteár.

Talamh oileáin amach ón gcósta:

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas.

Modh ríofa

Tá rátaí íocaíochta bunaithe ar scrúdú ar shonraí caighdeánacha aschuir ó Áireamh Talmhaíochta na Príomh-Oifige Staidrimh agus sonraí ó bhunachair sonraí na Roinne. D'éascaigh sé seo comparáid a dhéanamh ag leibhéal na dtoghroinne ceantair (TRC) de na TRCanna ina raibh talamh ainmnithe agus

TRC ina raibh talamh neamh-ainmnithe. I gcomhréir le hAirteagal 82 de Rialachán (AE) 2115 de 2021, tá leordhóthanacht agus cruinneas na ríomhanna ar ar bunaíodh na rátaí íocaíochta deimhnithe ag comhlacht atá neamhspleách ó thaobh feidhme a bhfuil an saineolas iomchuí aige.

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le stáitchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraimé stáitchabhrach a úsáidfear le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 13 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann idirghabháil na Limistéir atá faoi Shrianta Nádúrtha le mír 13 d'Iarscríbhinn 2 a ghabhann le comhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. Tá incháilitheacht talún don idirghabháil bunaithe ar chritéir bhithfhisiceacha, mar atá leagtha amach i Airteagal 32 de Rialachán (AE) Uimh. 1305/2013. Rinneadh limistéir a mheasúnú ar leibhéal na mbailte fearainn agus ar an gcaoi sin comhlíonann siad na critéir gur limistéir geografach comhtheagmhálach sainithe go soiléir le haitheantas eacnamaíoch agus riaracháin inshainithe a bheith sna réigiúin sin atá ainmnithe mar mhíbhuntáiste, a mheastar a bheith faoi mhíbhuntáiste ar bhonn critéar neodrach agus oibiachtúil atá leagtha amach go soiléir sa dlí nó sa rialachán agus rud a thugann le fios go n-eascaíonn deacrachtaí an réigiúin as níos mó ná cúinsí sealadacha.

Níl baint ag méid na n-íocaíochtaí le nó bunaithe ar chineál nó ar mhéid an táirgthe nó bíonn feidhm ag praghsanna ar aon táirgeadh. Tá íocaíochtaí ar fáil do gach táirgeoir a bhfuil talamh ainmnithe acu, ag rátaí céimlaghdaitheacha. Tabharfaidh na rátaí íocaíochta atá beartaithe cúiteamh do na tairbhíthe as “cuid de na costais bhreise agus ioncam ligthe thar ceal a bhaineann leis na srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach leis an limistéir lena mbaineann”, de réir Airteagal 71(4) de Rialachán 2021/2115 [SPR]. Tá rátaí íocaíochta bunaithe ar scrúdú ar shonraí caighdeánacha aschuir ó Áireamh Talmhaíochta na Príomh-Oifige Staidrimh (CSO) agus sonraí ó bhunachair shonraí na Roinne. D'éascaigh sé seo comparáid ag leibhéal toghroinne ceantair (TRC). Rinneadh comparáid idir TRCanna ina raibh talamh ainmnithe agus TRCanna nach raibh aon talamh ainmnithe iontu.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiúin	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranniocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53ANC01 - Catagóir 1 Talamh suas le 12 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC02 - Catagóir 1 Talamh 12-34 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC03 - Talamh de Chatagóir 2 Suas le 10 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC04 - Catagóir 2 Talamh 10-30 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC05 - Talamh de Chatagóir 3 Suas le 8 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC06 - Catagóir 3 Talamh 8-30 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC07 - Talamh Oileán Amach ón gCósta Suas le 20 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC08 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 20-34 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl
53ANC09 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 34-40 heicteár	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.4; R.7;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53ANC01 - Catagóir 1 Talamh suas le 12 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC02 - Catagóir 1 Talamh 12-34 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC03 - Talamh de Chatagóir 2 Suas le 10 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC04 - Catagóir 2 Talamh 10-30 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC05 - Talamh de Chatagóir 3 Suas le 8 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC06 - Catagóir 3 Talamh 8-30 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC07 - Talamh Oileán Amach ón gCósta Suas le 20 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC08 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 20-34 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

53ANC09 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 34-40 heicteár

Ríomhtar na mAonghnéitheachanna trí thagairt a dhéanamh don chur chuige srathach maidir le limistéir shainithe a chatagóiriú le srianta aitheanta mar atá leagtha amach thuas. Tá na haschuir bhliantúla atá beartaithe bunaithe ar líon na heicteár a fuair íocaíocht faoin scéim um Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha tar éis an phróisis ath-ainmniúcháin a rinneadh roimh bhliain na scéime 2019. Níl aon athrú beartaithe ar mhéid an aonaid in aghaidh na mblianta éagsúla.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53ANC01 - Catagóir 1 Talamh suas go 12 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	148.00	148.00	148.00	148.00	148.00	148.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC02 - Catagóir 1 Talamh 12-34 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	112.00	112.00	112.00	112.00	112.00	112.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC03 - Talamh Chatagóir 2 Suas le 10 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	111.00	111.00	111.00	111.00	111.00	111.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC04 - Catagóir 2 Talamh 10-30 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	104.00	104.00	104.00	104.00	104.00	104.00	0.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC05 - Talamh Chatagóir 3 Suas le 8 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	93.00	93.00	93.00	93.00	93.00	93.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC06 - Talamh de Chatagóir 3 8-30 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	88.25	88.25	88.25	88.25	88.25	88.25		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								

53ANC07 - Talamh Oileán Eischósta Suas le 20 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC08 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 20-34 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC09 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 34-40 heicteár (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
IOMLÁN	O.12 (aonad: Heicteáir)	1,894,836.00	2,229,219.00	2,229,219.00	2,229,219.00	2,229,219.00	334,383.00		11,146,095.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	212,500,000.00	250,000,000.00	250,000,000.00	250,000,000.00	250,000,000.00	37,500,000.00		1,250,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	85,446,250.00	100,525,000.00	100,525,000.00	100,525,000.00	100,525,000.00	15,078,750.00		502,625,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00

	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)							
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)							

INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán

53AECMNPI - Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil

Cód Idirghabhála (MS)	53AECMNPI
Ainm Idirghabhála	Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil
Cineál na hIdirghabhála	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán
Comhtháscaire Aschuir	O.21. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad infheistíochta neamhtháirgiúil ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Tá Córas Iacáiste ES: Níl LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos	Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO4	Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5	Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6	Rannchuidiú le cailliúint bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena	Is airde do SO 6	Tá

	n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí		
--	---	--	--

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.16 Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite nó bithábhair
R.26 Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram don acmhainn nádúrtha
R.32 Scair na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuireann le bithéagsúlacht

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

<p>Thug an anailís SWOT agus an Measúnú ar Riachtanais, a rinneadh mar chuid d’ullmhú Plean Straitéiseach CAP na hÉireann, roinnt dúshlán a bhaineann leis an aeráid, comhshaoil agus bithéagsúlacht nach mór aghaidh a thabhairt orthu, lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rannchuidiú na talmhaíochta le hastaíochtaí gás ceaptha teasa (GHG). · doirteal carbóin/poitéinseal foinse astaíochta ithreacha · úsáid fuinnimh trasna córais feirme · astuithe amóinia a mhéadú · torthúlacht ithreach fo-optamach · an brú atá á chur ag talmhaíocht ar acmhainní nádúrtha na hÉireann · stádas neamhfhábhach nó ísliú céime fhormhór ghnáthóga agus tírdhreacha ainmnithe na hÉireann, · easpa limistéar foraoise atá faoi chosaint chun bithéagsúlacht a chaomhnú agus chun tírdhreacha agus gnéithe nádúrtha ar leith a chosaint, agus · easpa bearta oiriúnaithe don aeráid <p>Oibreoidh na hidirghabhálacha atá molta faoi Cholúin 1 agus 2 de Plean Straitéiseach CAP na hÉireann le chéile ar bhealach comhlántach chun na sainchuspóirí atá leagtha amach don CBT a bhaint amach. Tógann an creat AECM nua ar Choinníollacht, ar an Éicea-Scéim agus ar an Scéim Feirmeoireachta Orgánach trí raon bearta a thairiscint atá deartha chun gnáthóga a fheabhsú do raon leathan speiceas agus ag an am céanna díriú ar cháilíocht uisce agus ar mhaolú agus ar oiriúnú aeráide, ar bhealach a téann sé thar riachtanais Choinníollachta, Éicea-Scéim agus Scéim na Feirmeoireachta Orgánach. Cabhróidh sé freisin le cuspóirí reachtaíochta AE agus náisiúnta a bhaint amach lena n-áirítear an tAcht um Fhiadhúlra, Natura 2000, an Chreat-Treoir Uisce, an Plean Gníomhaíochta Aeráide agus cuspóirí Chreat Gníomhaíochta Tosaíochta na hÉireann (PAF). Tá ceachtanna a foghlaimíodh ó na EIPanna á n-ionchorprú sa chreat nua trí ocht bhfoireann tionscadail chomhoibríthe a bhunú chun cabhrú le bearta a chur i bhfeidhm ag an leibhéal áitiúil. Áiríodh cur chuige níos cáilíochtúla trí bhearta bunaithe ar thorthaí a ardú go leibhéal náisiúnta. Ina theannta sin, cabhróidh tabhairt isteach Plean Inbhuanaitheachta Feirme le bunphrionsabal an chreata AECM nua “an beart ceart san áit cheart” a bhaint amach.</p> <p>Tá cur chuige nuálaíoch á mholadh ag Éirinn maidir le seachadadh ár AECM a chuimseoidh dhá chur chuige éagsúla, AECM Ginearálta agus Comhoibriú AECM, bunaithe ar shuíomh geografach a shainithnítear trí chóras mapála sainithe:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Cur chuige Comhoibríthe (AECM Co-operation), atá ar fáil d’fheirmeoirí i limistéir gheografacha ardtosaíochta sainithe, ag tairiscint bearta ginearálta freisin, ach ina theannta sin, ag tairiscint bearta feirme, tírdhreacha agus abhantrach saincheaptha agus Foireann Tionscadail Áitiúil chun cabhrú leis an gcur i bhfeidhm den scéim ag an leibhéal áitiúil. Déanfar feirmeoirí a bhfuil limistéar suntasach talún acu
--

i gceann amháin nó níos mó de na limistéir shainithe ardtosaíochta geografacha a chlárú go huathoibríoch sa chur chuige Comhair. Níl an cur chuige Ginearálta oscailte dóibh.

· Agus cur chuige ginearálta do gach láthair eile, ag tairiscint sraith beart ginearálta le roinnt spriocdhírthe ardtosaíochta (AECM Ginearálta)

Tá ról comhlántach ag infheistíochtaí neamhtháirgiúla sa dá chur chuige AECM, chun cuidiú leis na cuspóirí agra-chomhshaoil agus aeráide thuas a bhaint amach; agus chun luach comhshaoil na limistéar ina dtacaítear le hinfeistíochtaí den sórt sin a fheabhsú. Ina theannta sin, freagraíonn infheistíochtaí neamhtháirgiúla go díreach don raon Riachtanas seo a leanas, mar a thuairiscítear i Measúnú Riachtanais na hÉireann:

Riachtanas	Díríthe ag Gníomh
Cusp4.N1	Imeall féir (Talamh Féarach) Plandáil crann Fálta sceach a chur
Cusp4.N2	· Athnuachan Fálta Sceach; Barrscoitheadh Fálta Sceach & Leagan Fálta Sceach · Fálta sceach nua a chur; Crainn a chur
Cusp4.N4	Athnuachan Fálta Sceach; Barrscoitheadh Fálta Sceach & Leagan Fálta Sceach. Fálta sceach nua a chur. Crainn a chur lena n-áirítear crainn sa bhruachán maoláin Stiall maolánach bruachánach/crios bruachánach
Cusp5.N2	· Imill bhruachánacha; Ag plandáil nua fálta sceach ; Crainn a chur
Cusp6.N1	· Fálta sceach nua a chur; Athnuachan Fálta Sceach: Barrscoitheadh Fálta Sceach & Fálta Sceach Leagan; Boscaí sceach gheala; Síol féir seagal socraithe mar bhia geimhridh d'éin. Crainn a phlandáil. úlloird traidisiúnta a phlandáil.

Soláthraíonn an AECM maoiniú caipitil le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla (AECM-NPI). Áirítear orthu sin, ach níl siad teoranta dóibh, cur imill bhruachánacha, a chosnaíonn agus a fheabhsaíonn cáilíocht an uisce (Cusp5.N2) trí bhacainn chosanta a sholáthar ar shruthanna; agus crainn agus gnéithe tírdhreacha eile a chur.

Tacaíonn an idirghabháil seo le hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla atá nasctha le cuspóirí agra-chomhshaoil-aeráide a bhaint amach maidir le:

- Bithéagsúlacht agus stádas caomhantais speiceas agus gnáthóg a fheabhsú, agus aird ar leith á tabhairt ar limistéir Natura 2000 nó ar chórais ardluacha dúlra eile;
- Feabhas a chur ar cháilíocht agus ar shaintréithe an tírdhreacha agus oiriúnú d'athrú aeráide

Beidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla mar chuid den AECM agus mar sin, beidh iarratais ar an gcineál seo tacaíochta mar chuid den iarratas a chuirtear isteach ar AECM. Tá na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla mar atá leagtha amach i liosta gníomhaíochtaí AECM liostaithe thíos.

Tabharfar tacaíocht do na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla seo a leanas:

Feabhas a chur ar bhithéagsúlacht agus ar stádas caomhantais speiceas agus gnáthóg, agus aird ar leith á tabhairt ar limistéir Natura 2000 nó ar chórais ardluacha dúlra eile

- Cosaint na gcriosanna bruachánacha – tá an eilimint chaipitil comhtháite leis an eilimint reatha; le bunú fál ag cinntiú go gcruthaítear/cothabháiltear an ghnáthóg/imeall inmhianaithe.
- Boscaí Scréachóg Reilige – leis an gcostas caipitil comhtháite leis an ráta iomlán íocaíochta
- Síol seagalach a leagtar mar bhia geimhridh d'éin

Feabhas a chur ar cháilíocht agus ar charachtar an tírdhreacha agus ar oiriúnú d'athrú aeráide

- Barrscoitheadh Athnuachan Fálta
- Leagan Athnuachan Fálta Sceach
- Fálta sceach nua a chur
- úllord traidisiúnta a chur*
- Crainn a Phlandáil – Rónna, Grúpaí, Talamh Páirce
- Crainn a Phlandáil i Maoláin Bhruachánacha
- Crios Crainn do Ghabháil Amóinia ag clós feirme

* Tabhair faoi deara gur úllord neamhthráchtála iad seo. Tá gníomh traidisiúnta Úllord na hÉireann dírithe ar chineálacha traidisiúnta úll na hÉireann a chaomhnú agus ní féidir le rannpháirtithe ach crainn a chur ó liosta srianta cineálacha neamhthráchtála (agus tá an líon teoranta do 10 gcrann in aghaidh an úllord).

Is gníomhartha comhtháite iad gach ceann díobh thuas agus an ghné caipitil den chostas ag tagairt d'aois a cheannach nuair is infheidhme m.sh. boscaí sceach gheal, crainn, plandaí agus gnéithe eile amhail bunú fál (i gcás ina mbaineann an fálú sin le cosaint na ngnáthóg a cruthaíodh faoi AECM). gníomhartha).

Cuidíonn siad seo go léir le cáilíocht uisce agus acmhainní nádúrtha a chosaint.

- Criosanna bruachánacha a chosaint – tá an eilimint chaipitil comhtháite leis an eilimint reatha; le bunú fál ag cinntiú go gcruthaítear/cothabháiltear an ghnáthóg/imeall inmhianaithe.
- Boscaí Scréachóg Reilige – agus an costas caipitil comhtháite leis an ráta iomlán íocaíochta
- Síol seagalach a chuirtear mar bhia geimhridh d'éin
- Barrscoitheadh Athnuachan Fálta Sceach
- Leagan Athnuachan Fálta Sceach
- Fálta sceach nua a chur
- Úllord traidisiúnta a chur
- Crainn a Phlandáil – Rónna, Grúpaí, Fearainn Pháirce
- Crainn a Phlandáil i Maoláin Bhruachánacha
- Crios Crainn do Ghabháil Amóinia ag clóis feirme

Rannchuidíonn AECM NPI le R.16 (infheistíochtaí in acmhainní nádúrtha) in SO4 (maolú agus oiriúnú don athrú aeráide) mar a leanas:

“Cuidíonn Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla don AECM le Cusp4.N1 (laghdú astaíochtaí GHG mar thoradh ar thalmhaíocht), Cusp4.N2 (Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú stórais charbóin atá ann cheana, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh) agus Cusp4.N4 (Oiriúnú Aeráide a spreagadh) trína ranníocaíocht le R.16. Is iad na gníomhartha atá san áireamh do R.16 ná crainn a chur, fálta sceach a

chur, úlloird thraidisiúnta, imeall bruachánacha, criosanna crann.” Maolaíonn na gníomhartha seo an t-athrú aeráide trí charbón a fhorlámhú ach baineann siad freisin le hoiriúnú de réir mar a chruthaíonn níos mó crann/fálta sceach sa tírdhreach conairí dúlra agus cabhraíonn siad le teagmhais tuilte a rialú agus cuireann siad foscadh níos mó ar fáil d’ainmhithe do dhálaí foircneacha aimsire mar thonnta teasa.

Déanfaidh foirne áitiúla an Tionscadail Chomhoibríthe (CP) infheistíochtaí neamhtháirgiúla do Thionscadal Comhair AECM a fhorbairt tar éis ceapacháin. Nuair a bheidh siad ceaptha, sainaitheoidh na foirne CP tosaíochtaí áitiúla agus sainaitheoidh siad na gníomhaíochtaí is fearr chun dul i ngleic leo, lena n-áirítear infheistíochtaí neamhtháirgiúla a d’fhéadfadh cabhrú le baint amach na gcuspóirí ábhartha agra-chomhshaoil agus aeráide.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Mínigh conas a théann an idirghabháil thar an mbunlíne, na naisc leis an SMR, caighdeáin náisiúnta agus b’fhéidir na scéimeanna macalla

Gníomh	Eilimint bhunlíne ábhartha	Téann an bealach a théann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha	An difríocht idir infheistíochtaí agus Éicea-scéim
Síol féir seagal leagtha d’éin	Neamhbhainteach	Gineann sé foinse bia ríthábhachtach d’éin a itheann síolta i rith an fhómhair agus go déanach sa gheimhreadh.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Athnuachan fálta sceach (barscoitheadh nó leagan)	GAEC 8	Feabhsóidh an beart seo na gnéithe neamhtháirgiúla atá ann cheana féin (fálta sceach) ionas go mbeidh siad ar chaighdeán níos airde chun tacú le bithéagsúlacht feirme.	Tugann AECM cúiteamh do rannpháirtithe as fálta sceach atá ann cheana a athnuachan chun a saol nádúrtha a leathnú. Níl aon ghníomhaíocht Éicea-Scéim gaolmhar ann.
Fálta sceach nua a chur	GAEC 8 SMR 3	Cruthóidh an beart seo gnéithe nua neamhtháirgiúla chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú. Ní féidir fálta sceach nua a cuireadh faoi AECM a áireamh do GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.	Ní féidir fálta sceach nua a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. ná ní féidir iad a chomhaireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha.
Crainn a Phlandáil – sraitheanna, grúpaí, fearann páirce	GAEC 8 SMR 3	Cruthóidh an beart seo gnéithe nua neamhtháirgiúla chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú. Ní féidir limistéir ina bhfuil crainn faoi AECM a chur san áireamh do GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.	Ní féidir crainn a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a chomhaireamh i dtreo Ag Practice 1 Space for Nature ar feadh ré an chonartha AECM.

Crios crann chun amóinia a ghabháil ag clós na feirme	GAEC 8	Feabhsóidh an beart seo bithéagsúlacht ar an bhfeirm. Ní féidir limistéir ina bhfuil crainn faoi AECM a chur san áireamh do GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.	Ní féidir criosanna crann a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a áireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha AECM.
Imeall Féir (Talamh Féarach)	GAEC 4 GAEC 8 SMR 3	Cruthóidh an gníomh seo corrlaigh gan aon leasachán ceimiceach nó orgánach sa bhreis ar imeall sruthchúrsaí atá cosanta faoi GAEC 4 mar go gcuirfear ar theorainneacha páirce eile iad. Ní áireofar do GAEC 8 an limistéar a roghnófar don ghníomh seo. Nuair a bheidh siad fálaithe i bhféarach fanfaidh siad in situ ar feadh thréimhse na scéime. Cruthófar gnéithe neamhtháirgiúla breise agus limistéar chun bithéagsúlacht ar an bhfeirm a fheabhsú mar thoradh ar an ngníomh seo	Beidh gá le bainistíocht shonrach chun críocha an ghnímh a bhaint amach Ní áireofar an limistéar a roghnófar don ghníomhaíocht seo don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 1. Spás don Dúlra
Stráice/Crios Mhaoláin bhruachánach – le haghaidh féarach	GAEC 4 GAEC 8 SMR 1 SMR 2 SMR 3 SMR 4	Ní áireofar stiallacha/criosanna maolánacha bruachánacha nuachruthaithe arna mbunú faoi AECM i dtreo GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM. I dTalamh Féarach - déanfar an Stráice/Crios Maolánach Bruachánach a fhálú ó bheostoc gan aon leasachán ceimiceach nó orgánach nó lotnaidicídí. Roghanna níos leithne ná an bhunlíne atá ar fáil agus cruthóidh siad seo limistéir don bithéagsúlacht freisin.	Ní féidir Stiallacha/Criosanna Maolánacha bruachánacha nuachruthaithe in AECM a áireamh i gCleachtas Ag Éicea-Scéim 1 ar feadh ré an chonartha AECM. Ní mór imill a chruthú agus ansin a chothabháil ar feadh 5 bliana comhaontú chun gnáthóg fhéarach a chothabháil ar mhaithe le héin chreicthe, ialtóga, mamaigh agus inveirteabraigh.
Crainn a chur i maoláin bruachánacha	GAEC 4 GAEC 5	Mar an gcéanna thuas ach le crainn curtha leis a chruthóidh gnáthóga nua chun tacú le bithéagsúlacht. Ní féidir limistéir ina bhfuil	Ní féidir crainn a cuireadh i maoláin bhruachánacha a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a chomhaireamh i dtreo Ag Practice 1 Space for Nature ar feadh ré an chonartha AECM.

	GAEC 8 SMR 1 SMR 2 SMR 3	crann curtha faoi AECM a áireamh do GAEC 8 ar feadh ré an chonartha AECM.	
Ag plandáil úllord traidisiúnta	Neamhbhainteach	Méadóidh sé seo bithéagsúlacht agus soláthróidh sé gnáthóg don fhiadhúlra ar an bhfeirm. Cinnteoidh sé go mairfidh na seanchineálacha torthaí agus feabhsóidh sé luach amhairc agus stairiúil an tírdhreacha.	Ní féidir úllord traidisiúnta a cuireadh faoi AECM a áireamh don Éicea-Scéim Ag Cleachtadh 4. nó a áireamh i dtreo Ag Cleachtadh 1 Spás don Dúlra ar feadh ré an chonartha AECM.
Bosca sceach gheal	SMR 3 SMR 4	Soláthraíonn sé seo suíomhanna saorga neadaithe agus fara don sceach gheal. Is é seo an speiceas ulchabhán is mó atá faoi bhagairt in Éirinn agus tá sé ar an liosta dearg ar an 'Birds on conservation concern in Ireland'.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
	GAEC 2 GAEC 8 SMR 3 SMR 4	Feabhsóidh an beart seo ríocht an fhraoigh/tailte féaraigh agus na speicis ghaolmhara m.sh. cearca fraoigh, crotach, Cromán na gCearc.	Baineann scórchárta bunaithe ar thorthaí, íoctar rannpháirtithe de réir luach gnáthóige do spriocanna carbóin, uisce agus bithéagsúlachta

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Tá an idirghabháil dírithe ar fheabhsuithe comhshaoil (infheistíochtaí 'neamhtháirgiúla'). Is feirmeoirí incháilithe AECM (ACRES) iad na tairbhíthe a bhfuil sé ar intinn acu bearta a dhéanamh a éilíonn infheistíochtaí neamhtháirgiúla, ina bpleananna ACRES.

Caithfidh na hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla:

- A bheith nasctha le baint amach cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide,
- Gan méadú suntasach ar luach nó ar bhrabúsacht an ghabháiltais talmhaíochta,
- A bheith suite ar an bhfeirm, agus
- Tá tacaíocht do chosaint na gcriosanna bruachánacha ag brath ar rannpháirtíocht an tairbhí i ngealltanais bainistithe aeráide comhshaoil talmhaíochta (lena gcumhdaítear bainistiú na ngnáthóg/gnéithe seanbhunaithe/athchóirithe).

San AECM, is cuid de ghníomhaíochtaí áirithe iad na hinfheistíochtaí neamhtháirgiúla (a liostaítear thíos i Roinn 5.3.6) agus, dá réir sin, iarratas AECM má tá na gníomhartha lena mbaineann mar chuid den iarratas. Is é an t-iarratas iomlán a phróiseáiltear ansin. Mar sin beidh na critéir roghnúcháin mar an gcéanna leo siúd a dhéanann iarratas ar scéim AECM. Tabharfar tosaíocht d'iarratais maidir le feirmeacha Leibhéal 1, de bhua na ngníomhaíochtaí sin a bhfuil sócmhainní comhshaoil an-tábhachtacha acu. Ina theannta sin, tabharfar tosaíocht do thograí ó fheirmeacha a thagann faoi chatagóir Shraith 2 thar thograí nach bhfuil iontu ach na ngníomhaíochtaí ginearálta a thairgtear i Sraith 3. Is é seo an bealach ina ndíreoidh Éire cuimsiú agus caiteachas ar na tírdhreacha is leochailí agus aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna a eascraíonn as cleachtas feirmeoireachta mar ard-dlús stocála nó limistéar mór de thalamh arúil.

Sainmhíniú an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is beart tacaíochta infheistíochta é seo atá comhtháite laistigh den AECM agus dá bhforáiltear i gcomhréir le hAirteagal 70 de Rialachán (AE) 2021/2115. Íocfar tacaíocht mar chuid den íocaíocht do na ngníomhaíochtaí ábhartha faoin AECM. Beidh an costas don eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil i gcomhréir le hAirteagal 73 de Rialachán (AE) 2021/2115.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

Bunús na bunáochta

Tá costálacha bunaithe ar chostais aonaid chaighdeánaithe, atá fíoraithe ag údarás neamhspleách, mar chuid den phróiseas fíoraithe a theastaíonn le haghaidh AECM. Tá na hinfheistíochtaí neamhtháirgiúla nasctha le baint amach cuspóirí agra-comhshaoil-aeráide. Maidir leis na hinfheistíochtaí neamhtháirgiúla a bhaineann le Tionscadal Comhair AECM, fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bheidh mar bhonn is mar thaca ag an tacaíocht bheartaithe a luaitear a bheidh na Comhpháirtithe Comhtháite forbartha.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Tá costas na comhpháirte de ghníomhaíochtaí Ginearálta AECM ábhartha a thagann faoi raon feidhme Airteagal 73 mar chuid den ráta foriomlán íocaíochta do na ngníomhaíochtaí lena mbaineann. Uasmhéid € Beidh feidhm ag 1,461.39 in aghaidh na bliana maidir leis an gcomhpháirt infheistíochta neamhtháirgiúil

sin de ghníomhaíochtaí Ginearálta AECM i ngach cás, seachas i gcúinsí eisceachtúla ina dtugann an ghníomhaíocht chomhshaoil údar leis an íocaíocht níos airde. Cinnfear an íocaíocht de réir na ngníomhartha iarbhír a roghnófar agus an réimse gaolmhar. Meastar gurb é €1,185.63 an mheáníocaíocht don eilimint infheistíochta neamhtháirgiúil laistigh de na gníomhartha a cuireadh i gcrích faoi AECM Ginearálta.

Maidir le hinfeistíochtaí neamhtháirgiúla a cuireadh i gcrích faoi Thionscadail Chomhoibrithe AECM beidh uasíocaíocht de €1,500 in aghaidh na bliana i gceist i ngach cás, ach amháin i gcás imthosca eisceachtúla nuair a thugann gníomh comhshaoil údar leis an íocaíocht níos airde. Cinnfear an íocaíocht de réir na rátaí íocaíochta do na gníomhaíochtaí faoi seach a roghnófar agus a dhéanfar. Meastar gurb é an meáníocaíocht le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla a críochnaíodh faoi Thionscadail Chomhoibrithe AECM ná €1,200.

I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

Is é an ráta tacaíochta 100 % de na costais chaighdeánacha arna bhfíorú go neamhspleách i gcomhréir le hAirteagal 73 4(c) de Rialachán (AE) 2021/2115.

Áirítear le costais incháilithe le haghaidh na ngníomhaíochtaí san AECM costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Ionchorpraíonn na rátaí do roinnt gníomhaíochtaí 'comhtháite' infheistíochtaí caipitil neamhtháirgiúla nuair is infheidhme m.sh. boscaí sceach gheal, crainn, plandaí agus gnéithe eile cosúil le bunú fál.

Níl aon ghnóthachan airgeadais don fheirmeoir ag eascairt as na gníomhartha seo a chur i gcrích. Bíonn gníomhaíochtaí ar nós leagan fála sceach nó barrscoitheadh dian ar shaothar. Mar gheall ar nádúr fála sceach na hÉireann, agus speicis phlandaí deilgneacha den chuid is mó i gceist le barrscoitheadh; ní thabharfadh ábhar barrscoite ó na speicis seo torthaí ó dhíolacháin connadh.

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le stáitchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraimé stáitchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad nach bhfuil incháilithe le haghaidh tacaíochta?

Neamhbhainteach don idirghabháil seo. Tá infheistíochtaí neamh-incháilithe liostaithe i Roinn 4.7.1.

An bhfuil uisciúcháin san infheistíocht?

Tá Níl

Infheistíochtaí i bhfeabhsú suiteálacha uisciúcháin atá ann cheana féin, cad é an coigilteas/na coigiltis uisce a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil (arna shloinneadh i %)

N/B

Infheistíochtaí i bhfeabhsú suiteálacha uisciúcháin atá ann cheana (a dhéanann difear do dhobharlaigh a bhfuil a stádas níos ísle ná maith) cad atá/na ceanglais maidir le laghdú éifeachtach ar úsáid uisce - arna shloinneadh i %)

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 11 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoin AECM Alt 11 d'Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. I gcomhréir le pointe (a) cinnfear incháilitheacht le haghaidh íocaíochtaí faoin scéim ag critéir atá sainithe go soiléir sa chlár seo arna mhaoiniú ag an AE agus ag Rialtas na hÉireann. Mar a cheanglaítear le pointe (b), ní bheidh baint ag méid na cabhrach leis an gcineál nó leis an méid táirgeachta a dhéanfaidh an táirgeoir in aon bhliain ar leith tar éis na bonntréimhse. Ina theannta sin, mar a cheanglaítear le pointe (c) ní bheidh baint ag íocaíochtaí le praghsanna ar aon táirgeadh a dhéanann an feirmeoir. I gcomhréir le pointe (d) ní thabharfar an íocaíocht ach ar feadh ré an chonartha AECM nuair a dhéanfar an infheistíocht neamhtháirgiúil a réadú. I gcomhréir le pointe (e) ní dhéanfaidh íocaíocht cabhrach le haghaidh infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi AECM na táirgí talmhaíochta a bheidh le táirgeadh a shainordú ná a ainmniú ar bhealach ar bith. Níl feidhm ag pointe (f) de mhír 11 sa chás seo.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(í) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53AECMNPI01 - Meán-tacaíocht le haghaidh NPI (Ginearálta) ar an bhfeirm	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.16, R.26, R.32	Níl
53AECMNPI02 - Meán-tacaíocht le haghaidh NPI (Comhoibriú) ar an bhfeirm	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.16, R.26, R.32	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53AECMNPI01 - Meán-tacaíocht le haghaidh NPI (Ginearálta) ar an bhfeirm

Áirítear ar chostais incháilithe le haghaidh na gníomhaíochtaí san AECM Ginearálta costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Tá na costálacha mionsonraithe atá mar bhonn agus thaca ag na rátaí sin fíoraithe go neamhspleách, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Ionchorpraíonn na rátaí do roinnt gníomhaíochtaí 'comhtháite' infheistíochtaí caipitil neamhtháirgiúla nuair is infheidhme m.sh. boscaí sceach gheal, crainn, plandaí agus gnéithe eile cosúil le bunú fál. Is é an ráta tacaíochta 100 % de na costais chaighdeánacha arna bhfíorú go neamhspleách i gcomhréir le hAirteagal 73 4(c) de Rialachán (AE) 2021/2115. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

53AECMNPI02 - Meán-tacaíocht le haghaidh NPI (Comhoibriú) ar an bhfeirm

Déanfaidh foirne áitiúla an Tionscadail Chomhoibrithe (CP) infheistíochtaí neamhtháirgiúla do Thionscadal Comhair AECM a fhorbairt tar éis ceapacháin. Nuair a bheidh siad ceaptha, sainaitheoidh na foirne CP tosaíochtaí áitiúla agus sainaitheoidh siad na gníomhaíochtaí is fearr chun dul i ngleic leo, lena n-áirítear infheistíochtaí neamhtháirgiúla a chabhróidh le baint amach na gcuspóirí ábhartha agra-chomhshaoil agus aeráide.

Áireofar ar chostais incháilithe costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115. Is é a bheidh sa ráta tacaíochta 100 % de na costais chaighdeánacha arna bhfíorú go neamhspleách i gcomhréir le hAirteagal 73 4(c) de Rialachán (AE) 2021/2115. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

Molfar infheistíochtaí neamhtháirgiúla sa réimse comhoibrithe tar éis an chéad scórála ar réimsí i samhradh 2023 agus mar sin is é an luach aonaid phleanáilte do 2023 ná €0. Táthar ag súil go dtiocfaidh méadú air seo ó 2024 ar aghaidh go dtí meánmhéid de €1,200.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMNPI01 - Meán-tacaíocht le haghaidh NPI ar an bhfeirm (Ginearálta) (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,185.63	1,185.63	1,185.63	1,185.63	1,185.63	1,185.63	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,482.39	1,482.39	1,482.39	1,482.39	1,482.39	1,482.39	
	O.21 (aonad: Oibriúcháin)		15,738.00	23,608.00	23,608.00	23,608.00	23,608.00	7,869.00	118,039.00
53AECMNPI02 - Meán-tacaíocht le haghaidh NPI (Comhoibriú) ar an bhfeirm (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	
	O.21 (aonad: Oibriúcháin)		6,667.00	13,333.00	13,333.00	13,333.00	13,333.00	6,667.00	66,666.00
IOMLÁN	O.21 (aonad: Oibriúcháin)								
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		26,659,845.00	43,989,953.00	43,989,953.00	43,989,953.00	43,989,953.00	17,330,122.00	219,949,779.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		10,719,923.65	17,688,360.12	17,688,360.12	17,688,360.12	17,688,360.12	6,968,442.25	88,441,806.38
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53OFCIS - Infheistíochtaí Caipitil ar an bhFeirm

Cód Idirghabhála (MS)	53OFCIS
Ainm Idirghabhála	Infheistíochtaí Caipitil Feirme
Cineál na hIdirghabhála	INVEST(73-74) - Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúchán
Comhtháscaire Aschuir	O.20. Líon oibríochtaí nó aonad infheistíochta tairgiúla ar an bhfeirm a fhaigheann tacaíocht
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: Náisiúnta

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtearma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe
SO8 Fostaíocht, fás, comhionannas inscne a chur chun cinn, lena n-áirítear rannpháirtíocht na mban san fheirmeoireacht, sa chuimsiú sóisialta agus san forbairt áitiúil i gceantair thuaithe, lena n-áirítear bithgheilleagar ciorclach agus foraoiseacht inbhuanaithe;
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeáin, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhritimhiocróbacha.

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N1	Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua	Is airde do SO2	Tá
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N5	EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua + táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú	An cúigiú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailléin aeir a eascraíonn	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá

	as talmhaíocht a laghdú, go háirithe		
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N2	Tacú le YF chun teacht ar mhaoiniú ionas go mbeidh siad in ann infheistíocht a dhéanamh ina bhfeirm/ a bhfeirm a fhorbairt	SO7 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp8.N1	Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgeilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú	Is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N5	Feabhas a chur ar shábháilteacht feirme agus feasacht a mhéadú ar an tábhacht a bhaineann le folláine feirmeoirí	An cúigiú is airde do SO 8	Tá
Cusp9.N1	Méadú ar an sciar den Limistéar Talmhaíochta Inúsáidte (UAA) faoi Orgánaigh	SO9 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feasacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp9.N3	Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnadicídí + cleachtas eile a spreagadh	SO9 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom

R.15 Infheistíochtaí tacaíthe i gcumas táirgthe fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear bithbhunaithe (i MW)
R.16 Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta CBT a chuidíonn le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó, agus le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite nó bithábhair
R.26 Scair na bhfeirmeacha a bhaineann tairbhe as tacaíocht infheistíochta tháirgiúil agus neamhtháirgiúil CBT a bhaineann le cúram don acmhainn nádúrtha
R.3 Sciar na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht do theicneolaíocht feirmeoireachta digiteach trí CBT
R.32 Scair na bhfeirmeacha a bhaineann leas as tacaíocht infheistíochta CBT a chuireann le bithéagsúlacht
R.44 Scair na n-aonad beostoic (LU) atá clúdaithe ag gníomhaíochtaí tacaíthe chun leas ainmhithe a fheabhsú
R.9 Sciar na bhfeirmeoirí a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun athstruchtúrú agus nuachóiriú a dhéanamh, lena n-áirítear chun éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíriú sonrach, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Ag teacht leis na sainchuspóirí atá leagtha amach thuas, áireoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil nua tacaíocht d'Fheirmeoirí Óga, Feirmeoirí Mná, Leas Ainmhithe, Stóráil Cothaitheach, Sábháilteacht Feirme, Curaíocht, Déiríocht agus na hearnálacha Orgánacha. Soláthróidh roinnt infheistíochtaí maolú ar athrú aeráide freisin, tabharfaidh siad aghaidh ar phríomhcheisteanna comhshaoil lena n-áirítear bithéagsúlacht, cáilíocht uisce agus dúshláin aeráide; agus cur le héifeachtúlachtaí fuinnimh ar an bhfeirm trí theicneolaíochtaí nua a ghlacadh agus trí úsáid níos éifeachtaí a bhaint as fuinneamh.

Tacóidh go leor de na hinfeistíochtaí agus rannchuideoidh siad le torthaí níos mó ná ceann amháin de na riachtanais atá liostaithe sa mheasúnú riachtanas, lena n-áirítear Cusp1.N3, Cusp2.N1, Cusp4.N1, Cusp4.N4, Cusp4.N5, Cusp5.N1, Cusp5.N2, Réad 5.N3, Réad 5.N4, Réad 6.N1, Réad 7.N1, Réad 7.N2, Réad 8.N1, Réad 8.N5, Réad 9.N1 Réad 9.N2 agus Réad 9.N3. Beidh na réimsí a dtugtar tosaíocht dóibh le haghaidh infheistíochta sa togra reatha le haghaidh scéime infheistíochta caipitil bunaithe ar cheithre ráta deontais éagsúla mar a leanas:

1. Ginearálta ar Infheistíochtaí Feirme - Beidh an ráta deontais 40% le haghaidh infheistíochtaí. Is é €90,000 in aghaidh an ghabháltais an uasteorainn infheistíochta táscach a chuirfear i bhfeidhm. Le haghaidh iarratas Comhpháirtíochta cuirfear uasteorainn infheistíochta táscach de €160,000 i bhfeidhm in aghaidh an ghabháltais. D'fhéadfaí uasteorainn infheistíochta níos airde de €200,000 in aghaidh an ghabháltais a bheith ann do thionscadail áirithe a bhaineann le leas ainmhithe sna hearnálacha muc agus éanlaithe clóis.

2. Feirmeoirí Óga agus Feirmeoirí Mná - Beidh an ráta deontais 60% le haghaidh infheistíochtaí. Is é €90,000 in aghaidh an ghabháltais an uasteorainn Infheistíochta Táscach a chuirfear i bhfeidhm. Le haghaidh iarratas Comhpháirtíochta cuirfear uasteorainn infheistíochta táscach de €160,000 i bhfeidhm in aghaidh an ghabháltais.

3. Feirmeoirí Orgánacha/Trealamh Sláinte agus Sábháilteachta/ Infheistíochtaí a sheachadann tairbhí sonracha comhshaoil - Cuirfear ráta deontais 50% i bhfeidhm do rannpháirtithe ón earnáil orgánach agus d'iarratasóirí a chuireann isteach ar infheistíochtaí sábháilteachta feirme. Féadfar an ráta seo a chur i bhfeidhm freisin ar infheistíochtaí sonracha a thugann buntáiste soiléir maidir le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa. Is é €90,000 in aghaidh an ghabháltais an uasteorainn Infheistíochta Táscach a chuirfear i bhfeidhm. Le haghaidh iarratas Comhpháirtíochta cuirfear uasteorainn infheistíochta táscach de €160,000 i bhfeidhm in aghaidh an ghabháltais.

4. Trealamh Scaipthe Sciodair Astaíochta Íseal - Tá sé beartaithe ráta deontais 50% a bheith ann le haghaidh ceangaltán leathadh NÍOS LÚ agus ráta deontais 40% le haghaidh tancaer soghluaiste agus an caidéal imleacáin, ríl agus píopaí. Is é an uasteorainn infheistíochta ar leithligh tháscach ná €40,000 in aghaidh an ghabháltais.

Tá tuilleadh eolais ar na ceithre chatagóir mar seo a leanas:

1. Infheistíochtaí Ginearálta ar an bhFeirm

Áireofar ar thacaíocht faoin gcatagóir seo cúnamh do Leas Ainmhithe, Stóráil Cothaitheach agus Feirmeoireacht Curaíochta agus Déiríochta.

· Soláthrófar tacaíocht chun leas ainmhithe a fheabhsú d'infheistíochtaí i nuachóiriú na n-áiseanna tithíochta d'ainmhithe agus i dtógáil tithé nua ainmhithe ar fheirmeacha na hÉireann.

· Soláthrófar tacaíocht do stóráil cothaitheach d'infheistíochtaí i dtógáil saoráidí stórála cothaitheach feirme ar fheirmeacha.

·Cuirfear tacaíocht ar fáil do na hearnálacha curaíochta agus déiríochta le haghaidh infheistíochtaí i dtrealamh feirmeoireachta beachtais agus i gcás na hearnála curaíochta freisin do threalamh curaíochta suaite íseal. Ag teacht le Ag Climatise, leagfar béim ar leith ar thacú leis an earnáil curaíochta. Beidh gnóthachain éifeachtúlachta agus úsáid laghdaithe ar ionchuir fuinnimh, saothair agus innealra sa ghearrthéarma agus san fhadtéarma agus leasacháin, uisce agus lotnaidicídí sa mheántéarma agus san fhadtéarma mar thoradh ar úsáid trealamh bheachtas feirmeoireachta agus trealamh curaíochta suaite íseal ag feirmeoirí curaíochta. Beidh bainistíocht leasacháin agus lotnaidicídí níos éifeachtaí trí thacaíocht a thabhairt do GPS beachtas, spraeáil agus trealamh monatóireachta toraidh.

Rannchuideoidh iarratais ar infheistíochtaí faoin gcatagóir seo le cur le líon na bhfeirmeacha a fheabhsaíonn coinníollacha leasa ainmhithe, rannchuideoidh siad le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó agus rannchuideoidh sé le bithéagsúlacht a fheabhsú.

2. Feirmeoirí Óga agus Feirmeoirí Mná

Tá sé mar aidhm ag bearta sa scéim infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm cothromaíocht a fháil idir an gá atá le dul i ngleic le saincheisteantha athnuachana giniúna agus cothromaíocht inscne san fheirmeoireacht. Comhlánaítear bearta sa CSP leis an straitéis nua geallsealbhóirí d'earnáil agrairbhia na hÉireann, Food Vision 2030, a aithníonn an rannchuidiú tábhachtach atá ag mná le hinbhuanaitheacht fhadtéarmach na hearnála agus a chuimsíonn roinnt gníomhaíochtaí chun cothromaíocht inscne a chur chun cinn agus a fheabhsú ag gach leibhéal. Ceann de na bacainní a saináithníodh mar bhacainní a chuireann srian le cumas feirmeoirí óga dul isteach san earnáil talmhaíochta, nó a bhfiontar a leathnú, is ea an costas ard a bhaineann le hinfeistíocht chaipitil. Chun tacú le feirmeoirí óga agus go sonrach le cur ar a gcumas an obair bhonneagair is gá a dhéanamh chun a ngnó a mhéadú, cuirfear ráta cúnaimh níos airde (60%) ar fáil d'fheirmeoirí óga. Tá an ráta 60% seo go fabhrach i gcomparáid leis an ráta ginearálta 40% agus tá sé deartha le bheith ina thacaíocht shuntasach d'fheirmeoirí óga. Cé go dtacóidh an tacaíocht bhreise seo le hathnuachan giniúna, rannchuideoidh na hinfeistíochtaí atá ar fáil d'fheirmeoirí óga le go leor cuspóirí eile freisin.

Léiríonn an SWOT agus an measúnú riachtanas an gá atá le deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó. Mar sin, is í uaimhian na hÉireann tríd an idirghabháil seo ná aghaidh a thabhairt ar an éagothroime inscne seo san fheirmeoireacht ag gach aois agus feabhas a chur ar stádas na mban go leor ar spéis leo agus a bhfuil baint acu le feirmeoireacht. Cé nach bhfuil ach 13.4% d'fheirmeoirí/sealbhóirí feirme na hÉireann ina mná, léiríonn sonraí an Phríomh-Oifig Staidrimh go bhfuil os cionn 71,000 bean ag obair ar fheirmeacha na hÉireann. Ní hamháin go dtacóidh an ráta méadaithe ar an SFS le feirmeoirí mná incháilithe ach d'fhéadfadh sé go spreagfadh sé feirmeoirí Éireannacha smaoineamh ar a bhfeirm a aistriú chuig a n-iníon nó gaol baineann eile. Is é an cuspóir atá le breisiú d'Fheirmeoirí Mná i Scéim Infheistíochta Caipitil ná aitheantas cuí a thabhairt do mhná san fheirmeoireacht agus spreagadh a thabhairt do mhná nua a théann isteach san fheirmeoireacht chun comhionannas inscne san fheirmeoireacht a chur chun cinn. Chun tacaíocht a thabhairt d'fheirmeoirí mná agus go sonrach chun cur ar a gcumas an obair infreastruchtúir is gá a ghlacadh chun a ngnó a mhéadú, cuirfear ráta cúnaimh níos airde (60%) ar fáil d'fheirmeoirí mná. Tá an ráta 60% seo i gcomparáid go fabhrach leis an ráta ginearálta 40% agus tá sé deartha le bheith ina thacaíocht shuntasach d'fheirmeoirí mná. Cé go dtacóidh an tacaíocht bhreise seo le comhionannas inscne, rannchuideoidh na hinfeistíochtaí atá ar fáil d'fheirmeoirí mná le go leor cuspóirí eile freisin. Beidh scéim na mbanfheirmeoirí ar fáil d'fheirmeoirí incháilithe idir 18 agus 66 bliana d'aois, agus beidh scéim na bhFeirmeoirí Óga d'fheirmeoirí óga incháilithe idir 18 agus 40 bliain d'aois (agus is í seo an t-aon scéim infheistíochta atá ar fáil d'fheirmeoirí óga fireanna. Soláthraíonn an raon aoise níos ísle de 41, mar sin, leanúint ón ráta méadaithe don YF ar féidir le feirmeoirí mná óga leas a bhaint as, agus ailíníonn an aois uachtarach de 66 lenár n-uaimhian aghaidh a thabhairt ar chothromaíocht inscne (thar an aois oibre iomlán), ag tabhairt aird chuí. don dá chuspóir beartais.

3. Feirmeoirí Orgánacha/Trealamh Sláinte agus Sábháilteachta/Infheistíochtaí a sheachadann tairbhí sonracha comhshaoil/aeráide

Áireofar ar thacaíocht faoin gcatagóir seo cabhair le haghaidh Feirmeoireacht Orgánach, trealamh Sláinte agus Sábháilteachta agus infheistíochtaí a thacaíonn le tairbhí sonracha comhshaoil/aeráide.

· Cuirfear tacaíocht ar fáil d'fheirmeoirí orgánacha ag ráta deontais níos airde. Tacóidh tacaíocht d'infheistíochtaí i sócmhainní fisiceacha faoi Scéim Infheistíochta Caipitil leis an Scéim Feirmeoireachta Orgánach agus áireofar leis infheistíochtaí a fheabhsaíonn cáilíocht na hithreach agus an uisce, a chuideoidh le bithéagsúlacht a fheabhsú agus a chuideoidh le maolú ar an athrú aeráide agus oiriúnú dó.

· Soláthrófar tacaíocht d'infheistíochtaí i raon roghnaithe d'earraí sábháilteachta feirme ag ráta níos airde freisin, mar shaighid athsholáthair agus ráillí/claíocha sábhála, clúdaigh soladacha do stórais sciodair, áiseanna láimhseála beostoic, brúiteáin agus imfháluithe agus oibreacha gaolmhara, laonna agus áiseanna leithlisithe, córais aeraithe agus roinnt oibreacha uasghrádaithe lena n-áirítear athshreangú.

· Deonófar tacaíocht freisin d'infheistíochtaí a sholáthraíonn tairbhí soiléire do cháilíocht an uisce, do astaíochtaí agus don chomhshaoil ag ráta níos airde. Áirítear orthu seo infheistíochtaí i dtomhas beachta féir, bailiú agus stóráil uisce báistí, painéil ghréine, aonaid aisghabhála teasa, caidél teasa, coirí bithmhaise, aeráil agus insliú. Cuirfidh cuid de na hinfeistíochtaí seo leis an mbeartas fuinnimh in-athnuaite níos leithne freisin.

4.

Chun spreagadh a thabhairt d'fheirmeoirí trealamh speisialaithe um Scaipeadh Sciodair Astuithe Íseal a cheannach, cuirfear tacaíocht ar fáil d'infheistíocht in umair sciodair soghluaiste agus i gcórais imleacáin a ghabhann le trealamh leathadh astaíochtaí ísle. Chun spreagadh a thabhairt d'fheirmeoirí an cineál speisialaithe trealaimh seo a cheannach, ní bheidh an tsraith tacaíochta sin faoin mbeart faoi réir na huasteorann infheistíochta foriomlán a bheidh infheidhme faoi na sraitheanna eile tacaíochta a tugadh isteach.

Laghdóidh teicneolaíocht Scaipthe Astuithe Íseal astuithe amóinia agus beidh tionchar dearfach aici ar astuithe agus soláthróidh sí tairbhí athraithe aeráide. Spreagfaidh sé freisin bainistiú agus laghdú níos fearr ar leasacháin mhianracha agus lotnaidicídí a chuideoidh le feabhas a chur ar choinníollacha bithéagsúlachta.

Maoinithe

Mar gheall ar an ardleibhéal maoinithe atá ar fáil sa RDP 2014-2020 arna leathnú faoi na socrúithe idirthréimhseacha, tá sé beartaithe tacaíocht infheistíochta a sholáthar faoin CSP ó 2025 go 2027 go príomha.

Próiseas iarratais tráinse agus tuairisciú scéime

Tá sé beartaithe córas bunaithe ar thráinse a chur i bhfeidhm; feidhmeoidh an scéim i dtráinsí rollacha, chun cuidiú leis an bpróiseas maoinithe agus buiséadaithe agus chun cinnteacht a thabhairt do na hearnálacha. Tá sé i gceist miondealú a dhéanamh tríd an gcóras TF chun tuairisc a thabhairt ar tháscairí an toraidh agus chun faireachán a dhéanamh ar an líon daoine a nglacfar leo. Is féidir míreanna infheistíochta ar glacadh íseal leo a aithint agus a bhaint más gá.

Laghdófar an t-ualach riaracháin trí chóras ar líne a bheith ar fáil don iarratasóir ina mbeidh roinnt roghanna ar fáil lena roghnú bunaithe ar incháilitheacht.

Naisc le reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha eile

Soláthróidh an Scéim Infheistíochta Caipitil an maoiniú le haghaidh infheistíochtaí a chomhlánaíonn íoscheanglais rialála mar riachtanais leasa ainmhithe, ceanglais “níotráití”, agus cosaint uiscí. Téann na hinfeistíochtaí sin thar na ceanglais maidir le Coinníollacht, reachtaíocht náisiúnta, an Éicea-Scéim nó AECM; Méadaíonn an Scéim Infheistíochta Caipitil rannchuidiú an CSP chun príomhchuspóirí comhshaoil agus aeráide a bhaint amach.

Ní mór d'iarratasóirí a dhéanann iarratas ar thithíocht ainmhithe áirithe nó ar shaoráidí stórála cothaitheach a chruthú go bhfuil siad ag comhlíonadh na gceanglas stórála cothaitheach mar a cheanglaítear faoin reachtaíocht Dea-Chleachtais Talmhaíochta um Chosaint Uiscí ag am an iarratais. Cinnteoidh tacaíocht chúil d'infheistíochtaí i dtithíocht ainmhithe agus saoráidí stórála cothaitheach go rannchuideoidh an Scéim Infheistíochta Caipitil le príomhchuspóirí comhshaoil, aeráide agus leasa ainmhithe.

Eisiafar iarratasóirí áirithe ó iarratas a dhéanamh ar threalamh um Scaipeadh Sciodair Astaíochta Íseal (LESS), mar shampla, na hiarratasóirí sin a bhfuil dualgas orthu LÚILLE faoi na Rialacháin Níotrátí. Cuireann na hinfeistíochtaí do threalamh LESS rochtain ar mhaoiniú ar fáil d'iarratasóirí nach bhfuil faoi oibleagáid NÍOS oibleagáid orthu úsáid a bhaint as chun infheistíochtaí den sórt sin a éascú; cinntíonn sé seo go gcuireann an Scéim Infheistíochta Caipitil le príomhchuspóirí comhshaoil agus aeráide.

Nasc chuig na Teicnící is Fearr ar Fáil (BAT)

Ní mór do gach tithíocht muc nua a bheith ina tithíocht astaíochtaí ísle, le teicnící BAT san áireamh i ndearadh tithíochta muc in éineacht leis na ceanglais maidir le leas ainmhithe. Oibríonn uasghrádú ar thithíocht éanlaithe clóis freisin chun astuithe a laghdú trí dhoirteadh uisce a laghdú, trí chórais ólacháin a athsholáthar agus trí mhéadair uisce a shuiteáil. Scríobairí sciodair Uathoibríocha fostaithe i dtithe cubicle ar fheirmeacha déiríochta chun sciodar a iompar go rialta amach ó urlár theach na n-ainmhithe go dtí umar sciodair clúdaithe le slait. Is i bhfoirm umair choincréite atá an chuid is mó de na háiseanna stórála sciodair in Éirinn. Ina theannta sin, bíonn sé níos fusa sciodar eallaigh a bheith ina screamh mar go bhfuil astuithe amóinia laghdaithe cheana féin mar thoradh ar aistí bia atá bunaithe ar shadhlas thar thréimhse tithíochta an gheimhridh. Is amhlaidh an cás freisin i gcás cineálacha eile saoráidí stórála lena n-áirítear stórais sciodair ciorclach agus stórais línéadaigh geo-scannán a bhfuil an rogha acu clúdach stórais, agus is ítimí incháilithe iad go léir le haghaidh cúnaimh infheistíochta.

Go hindíreach, laghdaítear astaíochtaí trí na teicneolaíochtaí is déanaí atá ar fáil a ghlacadh le haghaidh trealaimh amháil fuaraitheoirí pláta bainne agus aonaid aistrithe teasa (a thógann teas ó chomhbhrúiteoirí) ar fheirmeacha déiríochta; agus aonaid aisghabhála teasa, uasghráduithe éifeachtúlachta fuinnimh lena n-áirítear insliú balla, dín agus dorais do thithíocht muc agus éanlaith chlóis. Sampla eile is ea úsáid a bhaint as Painéil Ghréine Photovoltaic (PV) le haghaidh téamh uisce agus tógáil oighir ar fheirmeacha déiríochta. Nasc le Treoir 2018/2001

Ní mór d'infheistíochtaí a mhaoinítear, i gcás inarb ábhartha, Treoir (AE) 2018/2001, (maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn) a chomhlíonadh, agus beidh aon ghiniúint fuinnimh teoranta d'ídiú dílse.

Sonraíochtaí agus coinneáil infheistíochtaí

Caithfidh infheistíochtaí a fhaigheann cúnaimh deontais cloí le sonraíochtaí na Roinne do gach mír infheistíochta agus beidh ar an iarratasóir an mhír infheistíochta a choinneáil ar an ngabháltas agus é a úsáid chun na críche atá beartaithe dó ar feadh thréimhse 5 bliana ar a laghad.

Ceanglais bhunlíne ábhartha

Socraítear na bunriachtanais ábhartha faoi GAEC 8 agus SMR 2.

Ní mór d'iarratasóirí an reachtaíocht/caighdeáin náisiúnta seo a leanas a chomhlíonadh freisin:

- 1.
- 2.
- 3.

4. Rialacha Náisiúnta maidir le Suiteáil Leictreach
5. Acht na gCuideachtaí
6. Acht na Séadchomharthaí Náisiúnta (Leasú), 1994 (Séadchomhartha Taifeadta) agus Fógra faoi alt 5(8) d'Acht 1987 (Clár na Séadchomharthaí Stairiúla)
7. Cód cleachtais um Shábháilteacht Feirme
8. Imreiteach cánach de réir na gCoimisinéirí Ioncaim
9. IR 31/2014 agus IR 605/2017 – Dea-Chleachtas Talmhaíochta chun Uiscí a Chosaint
10. IR 65/2018 - Dea-Chleachtais Talmhaíochta chun Uiscí a Chosaint (Leasú)
11. IR 40/2020 - Dea-Chleachtais Talmhaíochta chun Uiscí a Chosaint (Leasú)
12. IR 529/2020- Dea-Chleachtais Talmhaíochta chun Uiscí a Chosaint (Leasú)

Ní mhaoinoidh an idirghabháil ach infheistíochtaí a théann thar choinníollacht agus caighdeáin náisiúnta. Mar shampla, beidh ar iarratasóirí a dhéanamh iarratas ar thithíocht ainmhithe áirithe nó ar shaoráidí stórála cothaitheach a chruthú go bhfuil siad ag comhlíonadh na gceanglas stórála cothaitheach mar a cheanglaítear faoin reachtaíocht Dea-Chleachtais Talmhaíochta um Chosaint Uiscí tráth an iarratais.

Eisiafar iarratasóirí áirithe ó iarratas a dhéanamh ar threalamh um Scaipeadh Sciodair Astaíochta Íseal (LESS), mar shampla, na hiarratasóirí sin a bhfuil sé de dhualgas orthu trealamh NÍOS LÚ a úsáid faoi na Rialacháin Níotráití.

Chun a chinntiú go gcomhlíonann gach obair thacaithe ceanglais faoi Achtanna na Séadchomharthaí Náisiúnta, ní íocfar deontas i gcás ina bhféadfadh oibreacha beartaithe damáiste a dhéanamh do struchtúr nó do limistéar a bhfuil tábhacht stairiúil nó seandálaíochta ag baint leis.

Caithfidh gach iarratas óna dteastaíonn cead pleanála a bheith de réir na Rialachán um Pleanáil agus Forbairtí tráth an iarratais.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíniú tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Ní mór do gach iarratasóir:

- A bheith cláraithe mar Feirmeoir gníomhach
- ocht mbliana déag d'aois nó níos sine ar an dáta ar cuireadh isteach an t-iarratas ar rannpháirtíocht.
- Bheith i do shealbhóir uimhir Tréada gníomhach/tréad/curaíochta nó aitheantóir roinne. Níl Coimeádaí Tréada inghlactha.

Cáilitheacht bhreise do Dhaonra Feirmeoirí Óga

- Na coinníollacha maidir le bheith ina 'cheannaire ar an ngabháltas' a chomhlíonadh.

Ciallaíonn “gabháltas a bhunú mar cheann an ghabháltais” an dáta is luaithe de na dátaí seo a leanas: dáta a chuathas isteach i gComhpháirtíocht Táirgthe Bainne Teagasc nó i gComhpháirtíocht Feirme cláraithe na Roinne;

dáta an iarratais ar chlárú mar aon-úsáideoir nó mar chomhúsáideoir uimhir tréada / aitheantóir Roinne eile;

3. I gcás comhúinéirí / comhpháirtíochtaí / cuideachtaí scrúdófar gach dáta iarratais ar uimhir tréada nó aitheantóir Roinne a chlárú agus is é an dáta socraithe dáta an iarratais ar dhaoine aonair a bhfuil baint acu le comhpháirtíocht / cuideachtaí / comhpháirteacha a chlárú;

Sa chás go gcomhlíonann iarratasóir an riachtanas maidir le bunú chun críocha na Scéime seo, ní féidir a mheas go bhfuil sé / sí bunaithe arís ar dháta ina dhiaidh sin;

· Na riachtanais oiliúna agus/nó scileanna cuí a theastaíonn a chomhlíonadh.

Cáilitheacht bhreise do Dhaonra Feirmeoirí Mná

· Aois idir 40 bliain d’aois agus uasteorainn aoise 66 bliana d’aois le linn na bliana féilire ina gcuireann sí iarratas isteach, faoi bhearta Cholún II, ar thacaíocht d’fheirmeoirí mná.

· Na coinníollacha maidir le bheith ina 'cheannaire ar an ngabháltas' a chomhlíonadh.

· Na riachtanais oiliúna agus/nó scileanna cuí a theastaíonn a chomhlíonadh.

Cáilitheacht bhreise d’Fheirmeoirí Orgánacha Deimhnithe

Táirgeoirí gairneoireachta - is é an t-íosmhéid achar feirmeoireachta ná 1 heicteár faoi úinéireacht agus/nó ar léas, atá dearbhaithe faoin Rialachán seo. Tacaíocht Bun-Ioncaim le haghaidh Inbhuanaitheachta (BISS) sa bhliain iarratais nó sa bhliain roimhe sin.

Sainmhíniú an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Beidh an Scéim Infheistíochta Caipitil ina scéim bunaithe ar éileamh a sholáthróidh cúnamh deontais chun infheistíochtaí caipitiúla ceadaithe ag feirmeoirí a éascú. Tá Éire ag súil le 8,500 infheistíocht de chúnamh deontais níos lú ná €5,000, 7,500 infheistíocht idir €5,000-€20,000 agus 4,000 infheistíocht níos mó ná €20,000. Tá na figiúirí seo bunaithe ar thairbhí na hÉireann roimhe seo agus ar líon na n-infheistíochtaí ar tugadh cúnamh deontais dóibh faoi TAMS II.

Uasathrú uachtarach (%) nó uasmhéid, i gcás inarb infheidhme (% nó EUR):

Is é €5,055 an meán agus €132,000 an íocaíocht uasta in aghaidh an iarratasóra.

Is é €5,055 an meánmhéid aonaid in aghaidh na hinfeistíochta bunaithe ar an tairbhí a fheictear in TAMS II. Ríomhadh é seo mar seo a leanas: Thug Éire cúnamh deontais €264.4m in TAMS II faoi dheireadh 2020 agus thugamar cúnamh deontais do 52,305 infheistíocht, €264.4m/52,305 infheistíochtaí = €5,055 meánmhéid aonaid in aghaidh na hinfeistíochta. Is scéim an-rathúil í TAMS agus táthar ag súil go dtarlóidh leibhéal infheistíochta cosúil leis an gceann in TAMS II. D’fhéadfadh athrú éigin a bheith ar na cineálacha ar infheistíochtaí a dhéanfar leis an méadú a bhfuiltear ag súil leis ar infheistíochtaí feirmeoireachta orgánaí mar aon le hinfeistíochtaí chun tacú le torthaí feabhsaithe comhshaoil amhail LESS, stóráil cothaitheach, éifeachtúlacht fuinnimh. Táthar ag súil freisin go dtabharfaidh fócas méadaithe ar infheistíochtaí le haghaidh leas ainmhithe agus sábháilteacht feirme aghaidh ar shaincheisteanna sna réimsí sin.

Beidh na rátaí deontais mar seo a leanas:

· **Infheistíochtaí Ginearálta ar an bhFeirm** - 40% ráta deontais

· **Feirmeoirí Óga agus Feirmeoirí Mná** - Ráta deontais 60%.

· **Feirmeoirí Orgánacha/Trealamh Sábháilteachta Feirme/Infheistíochtaí a sholáthraíonn tairbhí sonracha comhshaoil/aeráide** – ráta deontais 50%.

· **Trealamh Scaipthe Sciodair Astaíochta Íseal** – Ráta deontais 40% & 50%.

Rátaí uasta deontais

Maidir leis na hInfheistíochtaí Ginearálta ar an bhFeirm is é an t-uasmhéid ná €36,000 bunaithe ar uasteorainn infheistíochta táscach de €90,000 @ ráta deontais 40%. Féadfaidh uasdeontas de €80,000 a bheith i bhfeidhm sna hearnálacha muc agus éanlaithe clóis má tá feidhm ag an uasteorainn infheistíochta níos airde de €200,000 in aghaidh an ghabháiltais do thionscadail ar leith a bhaineann le leas ainmhithe.

Don fheirmeoir óg agus don daonra feirmeoirí mná, is é an t-uasmhéid ná €54,000 bunaithe ar uasteorainn infheistíochta táscach de €90,000 @ 60% ráta deontais.

I gcás Feirmeoirí Orgánacha/Trealamh Sábháilteachta Feirme/Infheistíochtaí a sheachadann sochair chomhshaoil/aeráide ar leith is é an t-uasmhéid ná €45,000 bunaithe ar uasteorainn infheistíochta táscach de €90,000 @ ráta deontais 50%.

I gcás comhpháirtíochta is é an t-uasmhéid ná €96,000 bunaithe ar uasteorainn infheistíochta táscach de €160,000 ag ráta feirmeoirí óga 60% do bheirt fheirmeoirí óga sa chomhpháirtíocht.

Is é an t-uasmhéid do Threalamh Scaipthe Sciodair Astaíochta Íseal ná €16,000 le haghaidh tancaer, an caidéal imleacáin, an ríl agus na píopaí bunaithe ar ráta deontais 40% agus is é an uasteorainn infheistíochta táscach ná €40,000 in aghaidh an ghabháiltais. Is é an t-uasmhéid ná €20,000 do cheangaltán leathadh NÍOS bunaithe ar ráta deontais 50% agus is é an uasteorainn infheistíochta táscach ná €40,000 in aghaidh an ghabháiltais. Méadaítear é seo go dtí uasdeontas fAonghnéitheachartha de €30,000 má cháilíonn an chomhpháirtíocht le haghaidh ceangaltán leathadh NÍOS LÚ le cúnamh deontais ag ráta 50%.

Sanntar costas tagartha do gach infheistíocht. Ríomhtar an costas tagartha bunaithe ar luachana faighte ó sholáthróirí agus ar bhunachar sonraí de chostais admhála ó scéimeanna infheistíochta roimhe seo.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5)

N/B

7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Infheistíochtaí Ginearálta ar an bhFeirm - 40% ráta deontais

Feirmeoirí Óga agus Feirmeoirí Mná - Ráta deontais 60%.

Feirmeoirí Orgánacha/Trealamh Sábháilteachta Feirme/Infheistíochtaí a sholáthraíonn tairbhí sonracha comhshaoil/aeráide – ráta deontais 50%.

Trealamh Scaipthe Sciodair Astaíochta Íseal – Ráta deontais 40% & 50%.

Níl aon ráta níos mó ná 65%

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraimhe státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cad nach bhfuil incháilithe le haghaidh tacaíochta?

· Infheistíochtaí i mbonneagar mórsála arna gcinneadh ag na Ballstáit i bPlean Straitéiseach CBT, nach cuid de na straitéisí forbartha áitiúla faoi stiúir an phobail atá leagtha amach i Airteagal 32 de Rialachán (AE) 2021/1060, seachas i gcás leathanbhanda agus gníomhaíochtaí coisctheacha cosanta tuilte nó cósta atá dírithe ar iarmhairtí tubaistí nádúrtha dóchúla, teagmhais dhíobhálacha aeráide nó teagmhais tubaisteacha a laghdú; mar ghléasra nó trealamh tochailte (ollscartairí, tochtóirí srl)

· Gléasra nó trealamh tógála (craenacha, rollóirí bóthair, meascthoir stroighne srl)

· Talamh a cheannach ar feadh méid is mó ná 10 % den chaiteachas incháilithe iomlán le haghaidh na hoibríochta lena mbaineann, cé is moite de thalamh a cheannach le haghaidh caomhnú an chomhshaoil agus caomhnú ithreach ar mhórán carbóin nó talamh arna cheannach ag feirmeoirí óga trí úsáid a bhaint as ionstraimí airgeadais; i gcás ionstraimí airgeadais, beidh feidhm ag an uasteorainn sin maidir leis an gcaiteachas poiblí incháilithe a íoctar leis an bhfaighteoir deiridh, nó, i gcás ráthaíochtaí, le méid na hiasachta foluiteach; Airt 73. 3 (c)

· Tailte a léasú

· Teidlíochtaí íocaíochta a cheannach; Teidlíochtaí a cheannach nó a léasú Airteagal 73 . 3 (b)

Ainmhithe, plandaí bliantúla agus a bplandú a cheannach chun críche seachas (i) acmhainneacht talmhaíochta nó foraoiseachta a athbhunú tar éis tubaiste nádúrtha, teagmhais dhíobhálacha aeráide nó teagmhas tubaisteach, (ii) beostoc a chosaint ar chreachadóirí móra nó á úsáid san fhoraoiseacht in ionad innealra. , (iii) pórtha i mbaol a thógáil mar a shainmhínítear in Airteagal 2(24) de Rialachán (AE) Uimh. 2016/1012 faoi na gealltanais dá dtagraítear in Airteagal 70 nó (iv) cineálacha plandaí atá faoi bhagairt ó chreimeadh géiniteach a chaomhnú faoi na gealltanais dá dtagraítear in Airteagal 70; Airteagal 70; Airt 73. 3 (d)

· An ráta úis ar fhiach, ach amháin i ndáil le deontais a thugtar i bhfoirm fóirdheontas ráta úis nó fóirdheontas táille ráthaíochta; Airt 73. 3 (e)

· Córais uisciúcháin allamuigh

· Cóiríocht chónaithe tí a cheannach

· Foirgnimh nó trealamh neamhthalmhaíochta a cheannach

Nóta: Níl Éire ag maoiniú infheistíochtaí i bhforaoisiú faoi Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta.

An bhfuil uisciúcháin san infheistíocht?

Infheistíochtaí i bhfeabhsú suiteálacha uisciúcháin atá ann cheana féin, cad é an coigilteas/na coigiltis uisce a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil (arna shloinneadh i %)

N/B

Infheistíochtaí i bhfeabhsú suiteálacha uisciúcháin atá ann cheana (a dhéanann difear do dhobharlaigh a bhfuil a stádas níos ísle ná maith) cad atá/na ceanglais maidir le laghdú éifeachtach ar úsáid uisce - arna shloinneadh i %)

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 11 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an Scéim Infheistíochta Caipitil Alt 11 d'Iarscríbhinn 2 de Chomhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. I gcomhréir le pointe (a) cinnfear incháilitheacht le haghaidh íocaíochtaí faoin scéim ag critéir atá sainithe go soiléir sa chlár seo arna mhaoiniú ag an AE agus ag Rialtas na hÉireann. Mar a cheanglaítear le pointe (b), ní bheidh baint ag méid na cabhrach leis an gcineál nó leis an méid táirgeachta a dhéanfaidh an táirgeoir in aon bhliain ar leith tar éis na bonntréimhse. Ina theannta sin, mar a cheanglaítear le pointe (c) ní bheidh baint ag íocaíochtaí le praghsanna ar aon táirgeadh a dhéanann an feirmeoir. I gcomhréir le pointe (d) deonófar formheas le haghaidh infheistíochta, soghluaiste nó seasta, agus beidh ar an iarratasóir ansin an infheistíocht a fháil/a thógáil sular féidir cúnaimh a dheonú. I gcomhréir le pointe (e) ní dhéanfaidh íocaíocht cúnaimh faoin Scéim Infheistíochta Caipitil na táirgí talmhaíochta a bheidh le táirgeadh a shainordú ná a ainmniú ar aon bhealach. Níl feidhm ag pointe (f) de mhír 11 sa chás seo.

11 Ráta(i) ranniocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53OFCIS01 - Meán Deontas CIS (Táirgiúil)	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.3; R.9; R.15; R.16; R.26; R.32; R.44;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53OFCIS01 - Meán Deontas CIS (Táirgiúil)

Scéim a bheidh bunaithe ar éileamh a bheidh sa Scéim Infheistíochta Caipitil. Tá Éire ag súil le 8,500 infheistíocht de chúnamh deontais níos lú ná €5,000, 7,500 infheistíocht idir €5,000-€20,000 agus 4,000 infheistíocht níos mó ná €20,000. Tá na figiúirí seo bunaithe ar thaithí agus ar líon na n-infheistíochtaí ar tugadh cúnamh deontais dóibh faoi TAMS II.

·Uasathrú uachtarach (%) nó uasmhéid, i gcás inarb infheidhme (% nó EUR): Is é €5,055 an meán agus €132,000 an t-uasmhéid iníochta, d'fhéadfaí é seo a bhaint amach trí chomhpháirtíocht feirmeoirí óga infheistíocht cheadaithe suas le €160,000 (ráta 60%) a chomhlánú agus infheistíocht cheadaithe i dTrealamh Scaipthe Sciodair Astaíochta Íseal a chomhlánú chomh maith. go dtí an t-uasmhéid de €60,000 (ráta deontais 60%)

Is é €5,055 an meánmhéid aonaid in aghaidh na hinfeistíochta bunaithe ar an taithí a fheictear in TAMS II. Ríomhadh é seo mar seo a leanas: Thug Éire cúnamh deontais €264.4m i TAMS II faoi dheireadh 2020, chabhraigh an deontas seo le 52,305 infheistíocht, €264.4m/52,305 infheistíochtaí = €5,055 meánmhéid aonaid in aghaidh na hinfeistíochta. Tá Éire ag súil le leibhéal infheistíochta atá cosúil leis an gceann atá in TAMS II le fócas láidir ar infheistíochtaí chun tacú le hinbhuanaitheacht comhshaoil, leas ainmhithe agus sábháilteacht feirme.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53OFCIS01 - Meán Deontas CIS (Táirgiúil) (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	6,250.00	6,250.00	6,250.00	6,250.00	6,250.00			
	O.20 (aonad: Oibriúcháin)	300.00	680.00	740.00	9,210.00	9,070.00			20,000.00
IOMLÁN	O.20 (aonad: Oibriúcháin)	300.00	680.00	740.00	9,210.00	9,070.00			20,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	1,500,000.00	3,400,000.00	3,700,000.00	46,050,000.00	45,350,000.00			100,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	603,150.00	1,367,140.00	1,487,770.00	18,516,705.00	18,235,235.00			40,210,000.00
	As sin le haghaidh ionstraim airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraim airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

COOP(77) - Comhar

53AECMCP77 - Beart Comhoibrithe AECM - Airteagal 77

Cód Idirghabhála (MS)	53AECMCP77
Ainm Idirghabhála	Beart um Chomhar AECM — Airteagal 77
Cineál na hIdirghabhála	COOP(77) - Comhar
Comhtháscaire Aschuir	O.32. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad comhair eile a fhaigheann tacaíocht (gan CEN a thuairiscítear faoi O.1 a áireamh)
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.
XCO Cuspóirí trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitiú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailleáin aeir a eascraíonn as talmhaíocht a laghdú, go háirithe	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá

Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp9.N3	Tacú le húsáid éifeachtach/freagrach ó thaobh an chomhshaoil de lotnaidicídí + cleachtas eile a spreagadh	SO9 leis an tré tosaíocht is airde	Tá
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshlán a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N4	Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh	An ceathrú is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.1 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú.
R.28 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

<p>Baineann an t-idirghabháil seo le cineálacha nua comhoibrithe arna mbunú faoin CSP, le sraith nua de réimsí tionscadail agus tosaíochtaí i gcomparáid le foirmeacha a maoiníodh roimhe seo faoin gclár RD reatha. Mar sin féin táthar ag súil go gcuirfidh an idirghabháil leis an rath atá ar na EIPanna reatha agus ar na scéimeanna faoi stiúir áitiúil. Mar sin féin meastar go mbeidh leibhéal i bhfad níos airde gníomhaíochtaí i gceist leis an gcineál comhoibrithe faoin mbeart AECM agus beidh líon na bhfeirmeoirí rannpháirteacha ar scála i bhfad níos mó ná mar a bhí go dtí seo thar na 8 gcríos tionscadail nua-shainithe. Gné shuntasach is ea an tsolúbthacht chun bearta tírdhreacha a dhearadh agus a fhorbairt ar an scála seo le comhairleoirí, feirmeoirí, foirne comhoibrithe agus saineolaithe ábhartha. Tabharfaidh an fhoireann áitiúil tacaíocht d'fheirmeoirí chun slógadh agus oibriú ag leibhéal an tírdhreacha chun an leas is mó a bhaint as an gcomhshaoil.</p> <p>Beidh feirmeoirí, comhairleoirí, foirne CP agus gníomhaireachtaí rialtais ábhartha eile agus eagraíochtaí neamhrialtasacha agus grúpaí ionadaíochta feirmeoirí ag obair go dlúth le chéile chun pleananna a chur in oiriúint go háitiúil agus a spriocdhírítear go háitiúil agus gníomhaíochtaí saindeartha chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí comhshaoil. Leis na pleananna agus na gníomhartha seo beidh siad in ann tosaíocht a thabhairt do chaomhnú agus d'fheabhsú speiceas agus gnáthóg tosaíochta ó PAF agus WFD na hÉireann agus éascóidh ionchorprú cur chuige bunaithe ar thorthaí an próiseas seo. Is méadú suntasach é scála agus uailmhian na CPanna atá ag obair i gcomhar ar fud na ndobharlaigh agus na limistéir leathnádúrtha is tábhachtaí in Éirinn, ón limistéar a bhí á bhainistiú mar chuid de scéim faoi stiúir áitiúil sa RDP roimhe seo. Dá bhrí sin léireoidh na tionscadail Chomhoibrithe AECM nua seo cur chuige níos</p>
---

mó agus níos fearr a mbeidh tionchar acu ar líon níos mó speiceas, cineálacha tírdhreacha agus abhantracha.

Ní bheidh an Comhar AECM ar fáil ach d'fheirmeoirí i limistéir shainithe geografacha ardtosaíochta. Chomh maith le tabhairt faoi bhearta ginearálta AECM, cuirfear bearta saindeartha feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair ar fáil d'fheirmeoirí rannpháirteacha chomh maith le Foireann Tionscadail Áitiúil chun cabhrú le cur i bhfeidhm na scéime ag an leibhéal áitiúil. Téann na gníomhaíochtaí a chuirtear chun feidhme faoi Airteagal 77 níos faide ná gníomhaíochtaí faoi Choinníollacht, an tÉicea-Scéim, agus comhlánóidh siad iad. Ina theannta sin, comhlánóidh an idirghabháil seo faoi Airteagal 77 gníomhaíochtaí faoi Airteagal 70 agus faoi Airteagal 73.

Forbróidh foirne Tionscadail Áitiúla pleananna ceantair áitiúil le bearta feirme cuí nasctha le ceanglais faoi Chreat Gníomhaíochta Tosaíochta do Natura 2000 na hÉireann in Éirinn agus faoi Chreat-Treoir Uisce an AE.

Tá na gníomhaíochtaí arna gcur chun feidhme faoi Airteagal 77 deartha chun tacú le cur chuige an Chomhair sa Bheart Agra-Chomhshaoil Aeráide (AECM) atá beartaithe, a chuirtear ar fáil d'fheirmeoirí i limistéir gheografacha ardtosaíochta sainithe. Áirítear ar na gníomhartha seo an raon beart agus gníomhartha dá bhforáiltear faoi chur chuige Ginearálta an AECM (dá bhforáiltear faoi Airteagal 70), chomh maith le bearta saindeartha feirme, tírdhreacha agus dobharcheantair. Ligeann an eilimint chomhoibrithe, dá bhforáiltear faoi Airteagal 77, d'fheirmeoirí leas a bhaint as Foireann Tionscadal Comhair Áitiúil a chabhróidh leo an AECM a chur i bhfeidhm ar an leibhéal áitiúil. Sainaithnítear sa Mheasúnú ar Riachtanais na riachtanais chéanna leo siúd dá dtagraítear thuas d'Airteagal 77. Díreoidh gníomhaíochtaí faoi Airteagal 77 ar chosaint agus ar fheabhsú na dtírdhreach agus na ndobharcheantair ina n-oibríonn na feirmeoirí aonair, ach a dteastaíonn comhoibriú ó ilfheirmeoirí agus ó shaineolaithe chun gur féidir an obair a dhéanamh, agus chun an iarracht is fearr a bhaint as chun an tairbhe deiridh de na gnáthóga agus na timpeallachtaí atá i gceist.

Faoi Airteagal 70 beart um Chomhar AECM beidh formhór na n-íocaíochtaí le feirmeoirí bunaithe ar thorthaí ag baint úsáide as scórchártaí a bheidh deartha do na cineálacha talún agus na réigiúin atá i gceist. Cinnteoidh an tsamhail íocaíochta bunaithe ar thorthaí seo go dtabharfar dreasacht d'fheirmeoirí chun an tírdhreach ina bhfuil siad ag feirmeoireacht a fheabhsú. Le cúnamh óna gcomhairleoir oilte agus ó fhoireann an Tionscadail Chomhoibrithe (CP) féadfaidh feirmeoirí gníomhaíochtaí breise a roghnú agus a dhéanamh faoi Airteagal 73 nó faoi Airteagal 77 chun cáilíocht na ngnáthóg a fheabhsú agus ar an gcaoi sin a scór agus an íocaíocht dá réir a mhéadú faoi Airteagal 70.

Faoi Airteagal 77 beifear in ann gníomhartha a dhéanamh thar thírdhreach nó dobharcheantar iomlán a mbeidh tionchar dearfach suntasach acu ar an ngnáthóg nó ar na speicis atá sa cheantar. Trí oibriú i gcomhar le chéile féadfaidh roinnt feirmeoirí obair a dhéanamh nach bhfuil faoi raon feidhme feirmeoir aonair faoi Airteagal 70. Tríd an éifeacht chomhoibritheach seo feabhsaítear gníomhaíochtaí Airteagal 70, rud a thugann breisluach nó éifeacht charnach níos mó laistigh de na réimsí atá dírithe ar an Tionscadal Comhair. Dearfaidh na foirne CP gníomhaíochtaí faoi Airteagal 77 chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin nó ar fhadhbanna áirithe óna dteastaíonn comhoibriú ó roinnt feirmeoirí - mar shampla tuilte, tinte sléibhe, bainistíocht coimíneachta - le go mbeidh siad in ann an tionchar agus an tairbhe is mó a bhaint as an earnáil. limistéir, gnáthóga agus speicis lena mbaineann. Ceadóidh gníomhaíochtaí faoi Airteagal 77 freisin do shaineolas ó ghníomhaireachtaí ábhartha eile a chuimsiú agus a ionchur. Ceapfar na gníomhaíochtaí sin chun gníomhaíochtaí Airteagal 70 a chomhlánú.

Beidh dhá chuid leis an idirghabháil seo faoi Airteagal 77:

(1) Ocht bhFoireann Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil (CP): Earcófar na foirne seo trí phróiseas soláthair. Beidh siad ildisciplíneach, comhdhéanta de bhainisteoirí tionscadail, ag tacú leis an bhfoireann riaracháin, saineolaithe ábhartha - mar hidròlogists, éiceolaithe, éaneolaithe, eolaithe comhshaoil -

oifigigh allamuigh agus comhairleoirí feirme. Tacóidh na Foirne CP le cur chun feidhme Airteagail 70, 73 agus 77 den AECM ar leibhéal áitiúil sna limistéir gheografacha ardtosaíochta sainithe. Áirítear ar chostas an chur chun feidhme an raon tacaíochta, éascaithe, nuálaíochta, taispeána, oiliúna, faireacháin agus aon riachtanas eile a theastaíonn chun na tosaíochtaí náisiúnta a shainiúnta a bhaint amach. Beidh rannpháirtíocht iomlán agus lánbhrí ó Gníomhaireachtaí Stáit mar an NPWS, an EPA, LAWPRO, ASSAP, chomh maith le heagraíochtaí neamhrialtasacha comhshaoil ar nós Cairde Éanlaith Éireann, ríthábhachtach chun a chinntiú go bhfuiltear ag díriú ar bhearta cuí, éifeachtach agus go n-úsáidtear na hacmhainní cearta.

(2) Gníomhartha de chineál feirme/tírdhreacha ordaithe: Is éard a bheidh i gceist leis na gníomhaíochtaí sin ná gníomhaíochtaí a dhéanfaidh feirmeoirí a éilíonn comhoibriú ó níos mó ná feirmeoir amháin, nó gníomhaíochtaí ar dháileachtaí tadhla. Is samplaí iad, *inter alia*, gníomhartha coimíneachta, ionramháil maoschlár ar scála mór m.sh. Blocáil draenacha nó gníomhartha athfhliuchta, gníomhartha coiscthe nó leasaithe sciortha talún, gníomhaíochtaí a bhaineann le rialú speiceas ionrach, rialú scrobarnach, rialú tine ar thalamh ard, bóithre rochtana, soláthar uisce agus cosaint neadacha. Maoineoidh an ciste seo freisin roinnt íocaíochtaí bunaithe ar thorthaí atá bunaithe ar an bhfeirm agus atá deartha chun luach saothair a thabhairt don fheirmeoir as torthaí sonracha a baineadh amach/spriocanna a baineadh amach, mar neadú rathúil éan, baint amach spriocanna a bhaineann le bainistiú táblaí uisce ar ithreacha atá saibhir ó thaobh carbóin de agus garspriocanna suntasacha eile a bhain na rannpháirtithe amach. Úsáidfean an ciste seo freisin chun luach saothair a thabhairt d'fheirmeoirí as buntáistí comhshaoil ar leith, mar shampla méadú ar líon na n-éan goir i dtírdhreach. Ar deireadh, úsáidfean an ciste chun comhoibriú a spreagadh idir feirmeoirí chun cuspóirí tionscadail nó tírdhreacha ar leith a bhaint amach agus chun tacaíocht do na tionscadail a mhéadú i measc an phobail áitiúil.

Faoi CFT na hÉireann 2014-2020 maoiníodh sraith de thionscadail Chomhoibrithe um Chomhpháirtíocht Nuálaíochta Eorpaí (EIP-Agrai) leis an gcuspóir fadtéarmach an taithí agus na teicnící a forbraíodh a iompú ina gcreat inoibrithe, cothrom, ineachadta. in ann feirmeoirí a shlógadh chun fíorathrú agus feabhas a chur ar fheidhmíocht comhshaoil a sheachadadh. Tá an idirghabháil seo bunaithe mar an gcéanna ar aghaidh a thabhairt ar dhúshlán bhithéagsúlachta, uisce agus aeráide ar na limistéir ardtosaíochta de thalamh feirme na hÉireann a bhfuil an seans is mó acu na cuspóirí sin a bhaint amach.

Léiríonn rathúlacht Chlár Bhoirne agus na dtionscadal EIP-Agri go soiléir éifeachtacht an chur chuige a oiriúnaítear go háitiúil agus atá bunaithe ar thorthaí. Is iad foirne tionscadail chomhoibrithe an phríomhghné deartha den chur chuige Comhoibrithe a thairgtear faoin AECM a chinntíonn solúbthacht, inoiriúnaitheacht áitiúil agus spriocdhírú éifeachtach beart chun bithéagsúlacht, uisce agus gníomhaíocht aeráide a sheachadadh ar bhealach comhtháite ar fheirmeacha. Soláthróidh an ghné Chomhoibrithe obair riachtanach bheochana agus éascaithe, cothú acmhainne agus muiníne, agus múscailt feasachta, agus spreagfaidh sé comhghníomhaíocht, pleanáil bhainistíochta bhríoch agus oiliúint agus tacóidh sé freisin le cur i bhfeidhm ar an talamh i bhfoirm oibreacha tírdhreacha/dobharcheantar. cláir. Cumasóidh gné an chomhair gníomhaíochtaí agus tionchair atá lasmuigh de raon feidhme an duine aonair, áit ar féidir le feirmeoirí oibriú i gcomhar le daoine eile sa cheantar, ag déileáil le himeachtaí amhail sciorthaí talún, tuilte, tinte sléibhe, obair chomhoibríoch, bainistíocht coimíneachta, bainistiú speiceas ionrach, rialú lotnaidí etc.

Ról na Foirne Tionscadail Comhoibrithe – Foirne Comhoibrithe Áitiúla

Chun tacú le haidhmeanna chur chuige an Chomhoibrithe AECM, iad a sheachadadh agus a chur chun feidhme, beidh sraith d'ocht bhFoireann Tionscadail Comhair (CP) measta. Is é an ról a bheidh acu ná:

- Creat a fhorbairt inar féidir le raon de thionscadail AECM nua ardleibhéil, arna n-oiriúnta go háitiúil, bunaithe ar thorthaí réitigh a sheachadadh ar na dúshlán comhshaoil atá roimh Éirinn agus an tacaíocht is fearr a sholáthar d'fheirmeoirí trí mhúnla seachadta athléimneach agus cost-éifeachtach.

- Leagfaidh na Foirne CP, i gcomhar leis an RTBM, scóip gheografach gach limistéir tionscadail a bheartaítear agus na spriocanna/tosaíochtaí gaolmhara maidir le bithéagsúlacht, uisce agus athchóiriú

tailte portaigh. Beidh an roghnú deiridh bunaithe ar na tosaíochtaí ardleibhéil do gach réimse. Forbróidh gach Foireann CP córas chun na spriocanna riachtanacha a bhaint amach trí theaghlaim de ghníomhaíochtaí Comhair AECM arna gceapadh do riachtanais shonracha na gnáthóige a chur chun feidhme trí úsáid a bhaint as infheistíochtaí neamhtháirgiúla faoi Airteagal 73, agus gníomhaíochtaí comhair faoi Airteagal 77. Leagfaidh siad amach foinsí dea-chleachtais a bhfuiltear ag súil go mbainfidh gach ceann díobh leas as, agus leagfaidh siad amach ceanglais íosta do chomhaltaí na gcomhpháirtíochtaí iarrthacha.

· Beidh ar gach Foireann CP an leibhéal céanna clúdaigh a sholáthar ar fud a réimse, agus gach rud eile combhionann; beidh air na tacair scileanna éagsúla a theastaíonn agus an líon foirne le gach tacar scileanna a shainaithint chomh maith le cén áit agus conas ba cheart d'fhoirne áitiúla agus nuair is cuí speisialtóirí níos leithne oibriú chun é sin a sheachadadh.

· Beidh gach Foireann CP comhdhéanta de chomhaltaí le príomhscileanna ardleibhéil mar éiceolaíocht, seandálaíocht, hidreolaíocht, eolaíocht comhshaoil, etc. .

· Ag brath ar an achar talún ina bhfuil Foireann CP bunaithe, d'fhéadfadh go gcuimseodh sé thart ar 3,500 iarratasóir ionchasach. Beidh ar fhoirne CP cumas a léiriú chun seachadadh ar an scála sin. I gcásanna áirithe, beidh níos lú ná 1,000 iarratasóir ionchasach ag foireann CP.

Oibreoidh na hocht dTionscadal Comhoibrithe (CP) leis an Roinn chun tionscadail chomhoibrithe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm – le gach beart agus pleanáil ghaolmhar do thart ar 20,000 feirmeoir ar na tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír. Is iad na TDanna an phríomhghné deartha chun a chinntiú go mbainfidh Éire amach a spriocanna maidir le bithéagsúlacht, uisce agus uailmhian aeráide. Cuirfidh dearadh pleananna réigiúnacha comhtháite agus cuimsiú saineolais ó ghníomhaireachtaí eile, agus pleanáil mhachnamhach ar ghníomhaíochtaí agus ar bhearta, ar chumas na bhfoirne cuspóirí a bhaint amach agus iad féin agus an pobal comhshaoil agus eolaíoch níos leithne a oiliúint maidir le bainistiú barmhaith an speicis, i.e. flóra, uiscí agus gnáthóga na dtailte seo.

Oibreoidh an fhoireann CP le feirmeoirí a bhfuil ról an-tábhachtach acu freisin i gcur chuige an tionscadail Chomhoibrithe AECM. Oibreoidh feirmeoirí leis na comhairleoirí oilte agus leis an bhfoireann comhair chun breithniú a dhéanamh agus cinneadh a dhéanamh ar conas feabhas a chur ar an ngnáthóg a ndéanann siad feirmeoireacht orthu, rud a d'fhéadfadh méadú ar a scór le haghaidh íocaíochta faoi Airteagal 70 a bheith mar thoradh air. Déanfaidh siad comhchinneadh ar na gníomhartha a theastaíonn chun a bhfeirm a fheabhsú agus déanfaidh siad idirghníomhú leis an bhfoireann CP chun gníomhartha saincheaptha a fhorbairt ag leibhéal na feirme nó an tírdhreacha i gcur chuige ón mbun aníos. Faoi Airteagal 77 féadfaidh feirmeoirí teacht le chéile i ngrúpaí bainistíochta coimíneachta mar shampla chun cinneadh a dhéanamh faoin mbealach is fearr chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin atá roimh a gcuid talún - cibé acu an oiliúint, blocáil draenach, cleachtais geimhridh, cleachtais innilte speisialta a oiriúnú chun críocha comhshaoil. Táthar ag súil go mbeidh níos mó úinéireachta agus ceannach isteach ó fheirmeoirí mar thoradh ar chomhcheangal feirmeoirí, agus sainchomhairleoirí CP áitiúla, agus go mbeidh cur chun feidhme agus tionchar níos fearr mar thoradh air. Rachaidh na feirmeoirí i dteagmháil freisin leis na pobail áitiúla trí na foirne tionscadail chun feasacht a ghiniúint ar an tírdhreach agus ar an timpeallacht m.sh. feirm, cuairteanna scoile, feasacht ar chultúr agus oidhreacht, mar is cuí don réigiún/feirm.

Nasc idir GAEC, SMR agus caighdeáin náisiúnta leis an idirghabháil

Mínigh conas a théann an idirghabháil thar an mbunlíne, na naisc leis an SMR, caighdeáin náisiúnta agus b'fhéidir na scéimeanna macalla

Beidh ar fhoirne CP gníomhartha tírdhreacha a dhearadh a thabharfaidh aghaidh ar na dúshláin áitiúla a bhaineann le tírdhreach/dobharcheantar a gceantar féin. Féadfar gníomhartha sainiúla eile a dhearadh ar

bhonn leanúnach le linn an chláir. Samhlaítear go dtógfaidh na foirne CP ar obair agus ar fhoghlaim na EIPanna reatha agus na gclár faoi stiúir áitiúil agus na gníomhartha tírdhreacha seo á ndearadh. I measc samplaí de ghníomhartha tírdhreacha dá leithéid tá:

- Athbhunú agus méadú ar rannpháirtíocht feirmeoirí i gcleachtais bhainistíochta féaraigh thraidisiúnta chun an chosaint is fearr is féidir a bhaint as cineálacha féaraigh ar mhórán speiceas agus iad a fheabhsú.
- tacú le suiteáil locháin tinte fiáine atá suite go straitéiseach. Is féidir iad seo a shuiteáil mar bhealach chun rochtain héileacaptair a sholáthar ar acmhainní áitiúla uisce i limistéir a bhfuil easpa soláthairtí iontu chun cabhrú le tinte fiáine a mhúchadh ar bhealach níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla.
- tacú le feirmeoirí stiallacha líneacha de chumhdach éan fiáin a chur isteach thar an raon sealgaireachta do speicis éanlaithe clóis, chun an tírdhreach a bharrfheabhsú agus úsáid a bhaint as cur chuige straitéiseach chun aghaidh a thabhairt ar easnaimh sealgaireachta go háirithe i limistéir nach bhfuil arúil go traidisiúnta.
- tacú le feirmeoirí maidir le riocht comhshaoil na talún i dtuilemhánna. Is féidir feirmeoirí i ndobharcheantair áirithe a spreagadh chun gluaiseacht uisce a choinneáil siar nó a mhoilliú óna gcuid tailte, chun teagmhais tuilte le sruth a chosc/a laghdú.

Is liosta léiriúcháin iad na gníomhaíochtaí fAonghnéitheachartha sa tábla thíos agus beidh siad sa bhreis orthu sin atá ar fáil d'fheirmeoirí faoi Airteagal 70. Cinnfidh an fhoireann CP infhaighteacht na ngníomhartha seo tar éis anailís a dhéanamh ar cad is fearr don tírdhreach ar leith.

Is féidir na gníomhartha atá leagtha amach thíos a dhéanamh ar leibhéal tírdhreacha nó do bharcheantair agus beifear in ann oibreacha comhoibríoch a dhéanamh thar roinnt feirmeacha. Cinnteoidh sé seo cosaint uasta agus spriocdhírthe agus/nó feabhsú do thírdhreacha íogaire ardtosaíochta. Ceadóidh sé freisin do chomhoibriú ó ghníomhaireachtaí eile chun cur le tionchar na bhfreagraí riachtanacha, agus lena chinntiú go gcuirtear saineolas i bhfeidhm ar bhealach iomlán agus cruinn.

Gníomh	Eilimint bhunlíne ábhartha	An chaoi a dtéann gealltanais níos faide ná ceanglais éigeantacha	An chaoi a dtéann tiomantas thar riachtanais Éicea-Scéim
• Athfhás ar limistéir lom	GAEC 1 – Féarthailte buana a chothabháil bunaithe ar chóimheas idir féarthailte buana agus limistéar talmhaíochta sa bhliain tagartha, 2018.	Luach ard comhshaoil i gceantair íogaire. Dearfar gníomhartha chun freastal ar riachtanais áitiúla agus tagairt á déanamh do shláinte na ngnáthóg ina hiomláine.	N/B - níl aon gníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann. Bronnann scóráil bunaithe ar thorthaí marcanna diúltacha as aon bhagairtí ar uisce/ithir/fásra.

<ul style="list-style-type: none"> · Draenacha tailte móna a bhlocáil · Bearta coinneála uisce · Bruacha talún agus bundaí ithreach · Sliotáin/linnte lonnaíochta a sholáthar • Bainistíocht tuilemhá 	<p>GAEC 2 – bogaigh agus portaigh a chosaint</p> <p>SMR 2</p> <p>SMR 4</p>	<p>Cleachtais athghiniúnach talmhaíochta ar thailte móna.</p> <p>Laghdú astuithe a chur i bhfeidhm go praiticiúil trí acmhainn bith-leithlisithe ithreacha móna a athchóiriú.</p> <p>Scórchárta íocaíochta bunaithe ar thorthaí a fhorbairt le haghaidh feirmeoireachta carbóin ar bhonn dobharcheantair.</p>	<p>N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.</p> <p>Faoin ngníomh seo déantar bratphortaigh a athchóiriú go gníomhach ionas gur féidir leo tosú ag feidhmiú agus ag carnadh móna agus ag gníomhú mar doirteal Carbóin mar ghnéithe tábhachtacha tírdhreacha do shealbhú uisce, coinnítear uisce ar an bhfeirm le cothaithigh agus dríodar gafa sula scaoiltear isteach i gcórais abhann.</p>
<ul style="list-style-type: none"> · Dó rialaithe · Briseadh breosla innilte/briseadh dóiteáin · Rothair a ghearradh trí scrobarnach · Locháin ar thalamh ard a shuiteáil 		<p>Dearfar bearta freisin chun tine a bhainistiú i gceantair ardtailte. Laghdóidh sé seo cailliúint speiceas, cailleadh foraoiseachta, baol d'éin neadaithe agus cosaint tírdhreacha íogaire. Déanfar é seo i gcomhar le gníomhaireachtaí eile.</p>	<p>N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.</p>
<ul style="list-style-type: none"> · Soláthar pointe óil · Measúnú ar bhealaí truailithe uisce 	<p>SMR 1</p> <p>SMR 2</p>	<p>Ligeann scóráil bunaithe ar thorthaí agus measúnú mionsonraithe feirme gur féidir fachtóirí ceartúcháin a chur i bhfeidhm agus réitigh shaincheaptha a aimsiú do gach feirm</p>	<p>N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Bainistíocht coimíneachta · Coillearnach/foraoiseacht cuí · Bainistíocht sciortha talún 	<p>GAEC 5 – Bainistíocht curaíochta, laghdú ar an mbaol díghrádaithe ithreach agus creimeadh, lena n-áirítear breithniú ar an grádán fána.</p> <p>SMR 3</p> <p>SMR 4</p>	<p>Pleananna feirme indibhidiúla, mar aon le tosaíochtaí tírdhreacha/dobharcheantair chun ligean d'oibreacha comhoibríocha a dhéanamh.</p> <p>Saineolas gníomhaireachtaí stáit eile a úsáid chun straitéisí cuimsitheacha a thógáil chun tírdhreacha íogaire a fheabhsú.</p>	<p>Cé is moite de chur crann faoin Éicea-Scéim níl Gníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann. Beidh aon chur crann faoin ngné seo den tionscadal comhoibríthe scartha ó phlandáil faoin Éicea-Scéim agus déanfar idirdhealú uaidh.</p> <p>Baineann gníomhartha an tionscadail chomhoibríthe sa chatagóir seo le hathshlánú tírdhreacha agus gnáthóg trí phleananna gníomhaíochta ar scála mór atá oiriúnaithe do shaincheisteanna sonracha, gnáthóga agus topagrafaíocht an láithreáin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> · Cleachtais geimhríthe 	<p>SMR 2</p>	<p>Pleananna feirme mionsonraithe le solúbthacht ionsuite chun</p>	<p>N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.</p>

	SRM 3 SMR 4	ligean do choigeartú chun freagairt do chásanna. Ionchur ó shaineolaithe ábhartha.	
· Rochtain feirme feabhsaithe	SMR 1 SMR 2	Aithneoidh pleanáil mhionsonraithe feirme gníomhartha chun ithreacha a fheabhsú agus leasacháin nach bhfuil gá leo a laghdú. Stocáil agus gluaiseacht ainmhithe níos fearr laistigh de fheirmeacha.	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann.
· Cruthú locháin · Roschoillte · Speicis ionracha a ghlanadh agus a bhainistiú · Balla cloiche tirime a chothabháil · Foirgnimh thraidisiúnta feirme a chaomhnú · Séadchomharthaí seandálaíochta a chosaint · Suímh neadaithe níos sábháilte · Monatóireacht éan · Cosaint nead	Gnéithe tírdhreacha a choinneáil. Cosc ar fhálta agus crainn a ghearradh le linn an tséasúir pórúcháin agus tógála éan. SMR 3 SMR 4 SMR 8	Beidh ionchur ag feirmeoirí i bhforbairt pleananna feirme agus úsáidfidh siad a n-eolas mionsonraithe ar stair na feirme chun eolas na gcomhairleoirí a shaibhriú. Bainfear úsáid as gníomhartha atá ábhartha agus báúil do réigiúin éagsúla chun na tairbhí a uasmhéadú. Ceadóidh cur chuige ilghníomhaí eolas agus acmhainní eile a roinnt. Cur chuige coiteann maidir le córais formheasa, ceadanna pleanála, baint gnéithe, prótacail athsholáthair etc.	Díreofar limistéir neamhtháirgiúla i dtreo bhainistíochta do ghnáthóga agus speicis ar leith agus cuirfear dálaí áitiúla agus comhphárteanna cáilíochtúla san áireamh. Rachaidh gach gníomh sa réimse seo thar riachtanais Éicea-Scéim.
· Ithreacha atá saibhir ó thaobh carbóin de a chosaint	GAEC 9 – Cosc ar fhéarthailte buana atá sainithe mar	Ceadaíonn úsáid scórchártaí bunaithe ar thorthaí tailte móna do	N/B - níl aon ghníomh Éicea-Scéim gaolmhar ann. Is éard a bheidh i gceist le gníomhartha sa chatagóir seo ná

<ul style="list-style-type: none"> • Bainistíocht tuilemhá 	<p>fhéarthailte buana atá íogair don chomhshaol ar shuímh Natura 2000 a thiontú nó a threabhadh</p>	<p>bhainistiú cuí ar ithreacha íogaire.</p> <p>Scórchártaí féaraigh shaincheaptha a úsáid chun riachtanais a bhaineann go sonrach le réigiúin éagsúla a chur san áireamh.</p> <p>Ionchur ó shaineolaithe ábhartha, ar an gcleachtas is fearr chun na suíomhanna seo a chosaint.</p>	<p>measúnuithe cáilíochtúla ar ghnáthóga tailte móna agus seachadadh ar phleananna aisghabhála gnáthóige saincheaptha.</p>
---	---	---	--

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Foirne Tionscadail Comhoibríthe 1. Approved.

2. Daoine aonair a chomhlíonann an míniú ar “Fheirmeoir Gníomhach” mar atá leagtha amach sa roinn Mínithe.

1. **Foirne Tionscadail Comhoibríthe Faofa:** Roghnófar na foirne seo tar éis próiseas soláthair. Beidh na foirne ildisciplíneach agus tá creat forbartha acu a chinnteoidh comhoibriú agus comhtháthú thar na hocht spriocréimse go léir. Ceapfaidh na foirne bearta chun gníomhaíochtaí comhchoiteanna comhshaoil agus aeráide a áirithiú a mheastar a bheith riachtanach chun cuspóirí sonracha an CBT a bhaint amach. Beidh láithreach ag an Roinn ar Ghrúpaí Stiúrtha na bhfoirne CP go léir. Leathnófar an córas a cuireadh i bhfeidhm do thionscadail EIP-AGRI maidir le ceanglais tuairiscithe, cloí le caighdeán rialachais, agus cloí le ceanglais GDPR chun a áirithiú go mbeidh maoirseacht leordhóthanach ar an obair atá á déanamh ag na foirne CP ar an gcaighdeán is airde. Beidh sé de cheart ag cigireacht na Roinne cigireacht a dhéanamh ar gach gné de scóráil na mbearta agus na n-oibreacha a rinneadh.

2. **Daoine aonair atá ina bhfeirmeoirí gníomhacha** le tailte i limistéir shainithe ardtosaíochta na tíre agus atá rangaithe agus roghnaithe chun páirt a ghlacadh i dTionscadal Comhoibríthe AECM.

Sainníodh na 8 limistéar ardtosaíochta seo ag baint úsáide as raon critéir éiceolaíochta agus hidreolaíoch agus eile agus mapáladh iad ag baint úsáide as aicmí clúdach talún fásra leathnádúrtha CORINE mar bhonnchiseal. Ina measc seo tá ceantair ina bhfuil fásra leathnádúrtha (faoi úinéireacht phríobháideach agus faoi úinéireacht choimíneachta araon), tailte Natura 2000, Limistéir Oidhreachta Náisiúnta (NHAnna) agus abhantracha uisce tosaíochta agus oileán amach ón gcósta bainteach in aice leis

na ceantair seo. Tá luach ard ó thaobh an dúlra ag baint leis na limistéir seo, tá stórtha suntasacha carbóin acu agus tá cuid de na huiscí is luachmhaire sa tír ina gcónaí iontu.

Sainmhígh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Beidh an maoiniú cruinn do gach tionscadal comhoibrithe ag brath ar líon na rannpháirtithe agus ar scála na dtionscadal agus ar an uailmhian. Tá leithdháileadh buiséid tascach de €210m curtha ar leataobh chun costais reáchtáil na dtionscadal comhair agus na gníomhaíochtaí tírdhreacha a bheidh le déanamh ag feirmeoirí a chlúdach.

Ar an meán, táthar ag súil go bhféadfadh an Ciste Comhphobail le haghaidh gníomhartha saindeartha feirme/tírdhreacha a bheith ~ €32m gach bliain ó 2025 – 2028 nó thart ar €4m in aghaidh na bliana do gach ceann de na 8 dtionscadal comhoibrithe nuair a bheidh sé bunaithe go hiomlán. Bheadh an ciste Comhphobail níos lú sa chéad bhliain airgeadais (2024) le feirmeoirí ó 1st tráinse amháin agus sa bhliain airgeadais deiridh (2029) le feirmeoirí ó 2nd tráinse amháin a fhaigheann íocaíochtaí.

Áireofar sa chostas riaracháin don fhoireann tionscadail an obair ar fad a bhaineann leis an Airteagal seo agus le hAirteagail eile a bhaineann le Comhar AECM, lena n-áirítear infheistíochtaí neamhtháirgiúla agus gníomhaíochtaí ginearálta. Beidh na foirne tionscadail chomhoibrithe faoi réir próisis soláthair, mar sin níl na costais deiridh ar eolas go fóill, ach tá thart ar €50m curtha ar fáil thar seacht mbliana. Tá sé i gceist an miondealú idir an dá ghné a thabhairt chun críche tar éis an phróisis soláthair.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhir ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

Áireofar ar na costais incháilithe d'fheirmeoirí rannpháirteacha costais bhreise arna dtabhú agus ioncam ligthe thar ceal a eascraíonn as na gníomhaíochtaí a chur i gcrích chomh maith le costais idirbhirt i gcás inarb infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu nó oibriú orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú. I gcás inarb iomchuí féadfaidh íocaíocht chéimlaghdaithe a bheith i bhfeidhm.

Beidh na híocaíochtaí chun costais feidhmithe gach foirne tionscadail a chlúdach faoi réir próisis soláthair.

Déanfar na costais ar fad d'fheirmeoirí rannpháirteacha chomh maith le gach foireann tionscadail a chomhaontú leis an bhFoireann Tionscadal Comhoibríthe faoi seach agus faomhadh ag an RTBM roimh ré.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Tá na gníomhartha feirme/tírdhreacha ordaithe leagtha amach i Rannán 5.3.6 thuas. Cinnfidh Foireann an Tionscadail Chomhoibríthe infhaighteacht na ngníomhartha seo tar éis anailís a dhéanamh ar cad is fearr don tírdhreach ar leith.

Meastar faoi láthair gur €4m ar an meán in aghaidh na bliana ar an meán ar fud na n-ocht dtionscadal comhoibríthe atá beartaithe nuair a bheidh siad bunaithe go hiomlán, an méid atá iníoctha faoin gciste pobail le haghaidh gníomhartha saindeartha feirme/tírdhreacha. Braithfidh an leibhéal íocaíochta a bhainfidh gach rannpháirtí amach ar na gníomhartha a cuireadh i gcrích chomh maith leis na torthaí a bhaintear amach.

Áireofar sa chostas cur chun feidhme do gach foireann tionscadail na costais a bhaineann le soláthar an raon tacaíochta, éascú, nuálaíochta, taispeántais, oiliúna, faireacháin agus aon seirbhísí eile a theastaíonn chun na tosaíochtaí náisiúnta a shainaithnítear do gach limistéar geografach sainithe a sheachadadh. Áireofar ar na costais cur chun feidhme sin don fhoireann tionscadail an obair ar fad a bhaineann leis an Airteagal seo agus le hAirteagail eile maidir le Comhar AECM, lena n-áirítear infheistíochtaí neamhtháirgiúla agus gníomhaíochtaí ginearálta. Beidh gach foireann tionscadail chomhoibríthe faoi réir próiseas soláthair, mar sin níl na costais deiridh ar eolas go fóill, ach tá costas measta de €1,000,000 in aghaidh na bliana don chéad 6 bliana agus €250,000 don bhliain deiridh curtha ar fáil do gach ceann de 8 gCo. -Foirne oibriúcháin (€8m in aghaidh na bliana don chéad 6 bliana agus €2m don bhliain deiridh san iomlán).

Tá sé i gceist an miondealú idir an dá ghné thuas a thabhairt chun críche tar éis an phróisis soláthair.

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnadh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

n de réir Alt 2, comhlíonann an clár seo na critéir ghinearálta atá leagtha amach i Mír 1 sa mhéid is nach mbeidh aon éifeachtaí saobhadh trádála aige, cuirfeadh an chabhair ar fáil trí chlár arna chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an Aontas Eorpach agus ní d'éifeacht a bheith acu tacaíocht praghaís a sholáthar do tháirgeoirí.

Déanfar íocaíochtaí faoin idirghabháil Chomhoibríthe seo maidir le seirbhísí oiliúna agus comhairleacha, maidir le faisnéis agus torthaí taighde a aistriú chuig táirgeoirí agus tomhaltóirí agus d'fhéadfadh rialú lotnaidí a bheith i gceist freisin. Déanfar íocaíochtaí le comhlachtaí Comhoibríthe chun na seirbhísí seo a

sheachadadh i gcomhar leis na feirmeoirí atá ina rannpháirtithe faoin scéim aeráide agra-comhshaoil. Rachaidh an caiteachas a bheidh i gceist chun tairbhe don phobal talmhaíochta agus tuaithe i gcoitinne.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53AECMCP7701 - Ciste pobail le haghaidh gníomhartha saindeartha feirme/tírdhreacha	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.28:	Níl
53AECMCP7702 - Foireann an Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil Riaracháin	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.28:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53AECMCP7701 - Ciste pobail le haghaidh gníomhartha saindeartha feirme/tírdhreacha

Úsáidtear meánmhéid aonaid toisc go roghnóidh gach Foireann Tionscadail Chomhoibrithe ó raon gníomhartha éagsúla ag brath ar shainriachtanais chomhshaoil gach ceantar geografach. Chomh maith leis sin is féidir le gach rannpháirtí roghnú ó raon gníomhartha éagsúla ag brath ar na sainriachtanais chomhshaoil feirme/tírdhreacha. Beidh aonaid aonaid éagsúla ag gach ceann de na gníomhartha sainiúla/tírdhreacha seo, mar sin baintear úsáid as meánmhéid aonaid.

Áirítear le costais incháilithe costas comhlíonta, ioncam ligthe thar ceal agus costais idirbhirt nuair is infheidhme. Fíorófar go neamhspleách na costálacha mionsonraithe a bhuntacaíonn leis na rátaí sin, de réir Airteagal 82 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Tacóidh an idirghabháil seo le tuairim is 20,000 feirmeoir gníomhaíochtaí a chur i gcrích faoi ocht dtionscadal comhoibrithe. Cuirfidh na gníomhartha seo go mór le seachadadh spriocanna na hÉireann maidir le bithéagsúlacht, uisce agus uaillmhian aeráide. Tá na feirmeoirí sna limistéir shainithe geografacha ardtosaíochta seo ag feidhmiú ar na tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír. Is féidir oibreacha ar thailte ar deacair rochtain a fháil orthu nó oibriú orthu a chostáil ina n-aonar chun íocaíocht chothrom a chinntiú.

Meastar faoi láthair gurb é an tsuim atá iníoctha le haghaidh gníomhaíochtaí feirme/tírdhreacha saincheaptha gach Tionscadal Comhoibrithe ná €4m in aghaidh na bliana ar an meán nuair a bheidh sé bunaithe go hiomlán. Braithfidh an leibhéal íocaíochta a bhainfidh gach rannpháirtí amach laistigh de gach Tionscadal Comhoibrithe ar na gníomhartha a cuireadh i gcrích chomh maith leis na torthaí a bhaintear amach.

Tabharfar na costais seo chun críche tar éis an phróisis soláthair agus ceapachán na bhfoirne tionscadail comhoibrithe faoi seach.

53AECMCP7702 - Foireann an Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil Riaracháin

Meánmhéid aonaid arna chinneadh mar go gceapfar na foirne tionscadail tar éis próiseas soláthair. Braithfidh na costais a bheidh i gceist ar na tosaíochtaí náisiúnta arna sainithint, ar na riachtanais shonracha agus ar an limistéar lena mbaineann do gach ceann de na limistéir gheografacha shainithe ardtosaíochta.

Is iad na Tionscadail Chomhoibrithe an phríomhghné deartha chun a chinntiú go mbainfidh Éire amach a spriocanna maidir le bithéagsúlacht, uisce agus uaillmhian aeráide i limistéir shainithe geografacha ardtosaíochta.

Oibreoidh na foirne tionscadail chomhoibríthe leis an RTBM chun tionscadail chomhoibríthe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm – le gach beart agus pleanáil ghaolmhar do thart ar 20,000 feirmeoir ar na tailte is íogaire agus is dúshlánaí sa tír. Cuirfidh dearadh pleananna réigiúnacha comhtháite agus cuimsiú saineolais ó ghníomhaireachtaí eile, le pleanáil mhachnamhach ar ghníomhartha agus ar bhearta, ar chumas na bhfoirne comhoibríthe cuspóirí a bhaint amach agus iad féin agus an pobal comhshaoil agus eolaíoch níos leithne a chur ar an eolas faoi bhainistíocht optamach speicis, flora, uiscí agus gnáthóga na dtailte seo.

Áireofar sa chostas cur chun feidhme do gach foireann tionscadail na costais a bhaineann le soláthar an raon tacaíochta, éascú, nuálaíochta, taispeántais, oiliúna, faireacháin agus aon seirbhísí eile a theastaíonn chun na tosaíochtaí náisiúnta a shainiú a shainiú do gach limistéar geografach sainithe a sheachadadh. Áireofar ar na costais cur chun feidhme sin don fhoireann tionscadail an obair ar fad a bhaineann leis an Airteagal seo agus le hAirteagail eile maidir le Comhar AECM, lena n-áirítear infheistíochtaí neamhtháirgiúla (Airteagal 73) agus gníomhaíochtaí ginearálta faoi Airteagal 70. Beidh gach foireann tionscadail chomhoibríthe faoi réir próiseas soláthair, mar sin níl na costais deiridh ar eolas go fóill, ach tá costas measta de €1,000,000 in aghaidh na bliana agus €250,000 sa bhliain deiridh curtha ar fáil do gach ceann de na 8 bhFoireann Chomhoibríthe (€8m in aghaidh na bliana thar na chéad sé bliana san iomlán agus €2m sa bhliain deiridh.). Mar gheall ar éagsúlacht mhór i méid na limistéar tionscadail (tá breis agus sé huaire níos mó feirmeoirí sa limistéar CP is mó ná an ceann is lú), beidh éagsúlacht mhór ag baint le foirne na dtionscadal maidir le costais riaracháin. Mar sin meastar go mbeidh an t-uasmhéid aonaid pleanáilte 75% níos airde ná an meánmhéid aonaid do chostais riaracháin foirne tionscadail áitiúla.

Tabharfar costais chun críche tar éis an phróisis soláthair agus ceapachán na bhfoirne tionscadail comhoibríthe faoi seach.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMCP7701 - Ciste pobail le haghaidh gníomhartha sainoiriúnaithe feirme/tírdhreacha (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	1,500,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	2,500,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,875,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	3,125,000.00	
	O.32 (aonad: Oibriúcháin)								
53AECMCP7702 - Foireann an Tionscadail Chomhoibrithe Áitiúil (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	250,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	437,500.00	
	O.32 (aonad: Oibriúcháin)								
IOMLÁN	O.32 (aonad: Oibriúcháin)	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	56.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	8,000,000.00	20,000,000.00	40,000,000.00	40,000,000.00	40,000,000.00	40,000,000.00	22,000,000.00	210,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	3,216,800.00	8,042,000.00	16,084,000.00	16,084,000.00	16,084,000.00	16,084,000.00	8,846,200.00	84,441,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

53CFG - Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach

Cód Idirghabhála (MS)	53CFG
Ainm Idirghabhála	Deontas Feirmeoireachta Comhoibritheach
Cineál na hIdirghabhála	COOP(77) - Comhar
Comhtháscaire Aschuir	O.30. Líon na n-oibríochtaí nó na n-aonad a fhaigheann tacaíocht d'athnuachan glúin (gan tacaíocht do bhunú a áireamh)
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na tháscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.36 Líon na bhfeirmeoirí óga a bhaineann tairbhe as bunú le tacaíocht ó CBT, lena n-áirítear miondealú inscne
R.37 Tacaítear le poist nua i dtionscadail CBT

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíriú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Sainaithníodh san Anailís SWOT agus sa Mheasúnú ar Riachtanais, a rinneadh mar chuid d'ullmhú na hÉireann dá Plean Straitéiseach CAP, an gá (Cuspóir 7.N1) soghluaisteacht talún agus pleanáil comharbais a spreagadh mar mhodh chun na leibhéil ísle reatha d'fheirmeoirí óga sa talmhaíocht in Éirinn a mhéadú. eanáil agus tacú le rochtain mhéadaithe ar thalamh agus athnuachan ghlúine. Príomhbhac ar fheirmeoirí óga rochtain a fháil ar thalamh is ea an leisce ar fheirmeoirí níos sine an talamh a scaoileadh. I measc na n-ábhar inní is mó atá ag feirmeoirí scothaosta tá:

- inní maidir le cailteanas ioncaim agus cánach
- oiriúnacht na gcomhoibritheoirí
- cúram imleor den fheirm a chinntiú lena n-áirítear comharbas agus trasdulta amach anseo, agus
- céim siar/an próiseas scoir

Leagtar amach an comhthéacs seo ar fud na hEorpa i staidéar a rinneadh le déanaí de chuid an AE ar mheasúnú a dhéanamh ar thionchar CBT ar aghaidh a thabhairt ar athnuachan glúin.[1] I measc a moladh sonracha do IE bhí:

- Tacú le comhpháirtíochtaí comharbais faoi Cholún II de CBT (arna mhaoiniú i gcomhpháirt ag an AE agus ag an Státchiste Náisiúnta) mar chuid de phlean comharbais
- Struchtúr a fhorbairt ina bhfaigheann an feirmeoir óg tacaíocht dhíreach (cosúil le cúnaimh suiteála) ar dtús ach fíorbheagán de bhrabús na feirme, agus ansin déan an tacaíocht seo a athchothromú de réir a chéile le himeacht ama leis an bhfeirmeoir níos sine ag fáil tacaíochta scoir agus brabúis roimhe sin á fháil acu.
- Cruthaigh 'foireann forbartha feirme le haonaid tacaíochta chomhtháite' le hionchur ó thréidlianna, cuntasóirí, baincéirí, agronomists agus teicneoirí chun cabhrú le feirmeacha an t-aistriú. Molann siad córas dearbhán chun cabhrú le feirmeoirí rochtain a fháil ar na saineolaithe ábhartha sin.
- Seirbhísí tuaithe a fheabhsú chun tacú le GR thar ghníomhaíochtaí talmhaíochta amháin.
- Ba cheart go soláthródh tacaíochtaí Cholún II dreasaíochtaí d'fheirmeoirí breacaosta ós rud é go ndíríonn na bearta reatha ar fheirmeoirí níos óige amháin agus nach bhfuil guth na bhfeirmeoirí scothaosta in easnamh orthu. Molann siad eagraíocht d'fheirmeoirí scothaosta a d'fhéadfaí a mhaoiniú faoin mbeart comhair

Is forbairt bhreise í an scéim seo ar an Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch atá ann faoi láthair agus cuireann sí tacaíocht chomhlántach chomhthreomhar ar fáil d'fheirmeoirí breacaosta chun teacht ar an gcineál céanna tacaíochta chun pleanáil comharbais a spreagadh agus athnuachan giniúna a éascú. Cabhróidh sé seo le feirmeoirí breacaosta bealach chun scoir a fhorbairt agus a threorú, rud a mhéadóidh infhaighteacht talún d'fheirmeoirí óga. Tá sé beartaithe ag an tacaíocht feirmeoirí níos sine a dhreasú chun tacaíocht ghairmiúil a lorg chun a n-innín a mhaolú agus plean comharbais a fhorbairt ag teacht leis an riachtanas atá leagtha amach thuas. Spreagfaidh an tacaíocht seo soghluaisteacht talún agus cabhróidh sé lena chinntiú go mbeidh todhchaí bhríomhar ann don earnáil agraibhia, agus feirmeoirí óga oile nuálaíochta ag fáil rochtana ar thalamh chun a ngairmeacha beatha a fhorbairt. Níl Comhaontuithe Comhpháirtíochta Feirme teoranta do na teaghlaigh chéanna a uasmhéadaíonn na deiseanna do pleanáil comharbais i go leor comhthéacsanna.

Tá dhá bheart sa scéim seo:

- soláthraítear tacaíocht airgeadais i dtreo na gcostas gairmiúla, amhail costais dlí, cánachais agus chomhairleacha, a thabhaítear le linn Comhpháirtíochta Chláraithe Feirme a bhunú. Rannchuideoidh an tacaíocht airgeadais seo 50% de na costais dheimhnithe sin, go huasíocaíocht de €1,500 in aghaidh an tairbhí.
- soláthraítear tacaíocht airgeadais i dtreo na gcostas gairmiúla, amhail costais dlí, cánachais agus comhairleacha d'fheirmeoirí níos sine, a chuideodh le feirmeoirí bealach chun scoir a threorú. Rannchuideoidh an tacaíocht airgeadais seo 50% de na costais dheimhnithe sin, go huasíocaíocht de €1,500 in aghaidh an tairbhí.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

[1] <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4bd0b0a2-0503-11ea-8c1f-01aa75ed71a1>

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Ní mór socrúithe nuabhunaithe a bheith i ngach socrú Comhpháirtíochta Feirme agus iad á gcur ar an gClár den chéad uair. Cinnfear incháilitheacht le haghaidh an bhirt d'fheirmeoirí breacaosta ag tagairt d'Airteagal 71(7) lena bhforáiltear do na Ballstáit tacaíocht a dheonú d'fheirmeoirí atá ag aois scoir nó dóibh siúd a bhainfidh amach é faoi dheireadh na hoibríochta mar a chinnfidh an Ballstát.

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Tabharfar tacaíocht trí dheontas ar luach 50% de na costais riaracháin a bhaineann le Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe nua a bhunú – .i. speansais dheimhnithe do chostais dlí, chuntasáíochta agus chomhairleacha suas go huasmhéid de €1,500.

Ranníocfaidh tacaíocht airgeadais i leith na gcostas gairmiúla, amhail costais dlí, cánachais agus chomhairleacha d'fheirmeoirí breacaosta 50% de na costais dheimhnithe sin, go huasíocaíocht de €1,500 in aghaidh an tairbhí.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5)

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aiséíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Tabharfar tacaíocht trí dheontas ar luach 50% de na costais riaracháin a bhaineann le Comhpháirtíocht Feirme Chláraithe nua a bhunú – ie speansais dheimhnithe do chostais dlí, chuntasáíochta agus chomhairleacha suas go huasmhéid 1,500.

Ranníocfaidh tacaíocht airgeadais le haghaidh na gcostas gairmiúla, amhail costais dlí, cánachais agus chomhairleacha d'fheirmeoirí breacaosta 50% de na costais dheimhnithe sin, go huasíocaíocht €1,500 in aghaidh an tairbhí.

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceistanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch na critéir atá leagtha amach i mír 2 d'Iarscríbhinn II de Chomhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. Áirítear leis an Deontas Feirmeoireachta Comhoibrítheach tacaíocht do sheirbhísí sínte agus comhairleacha. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíontar na critéir eile go léir i mír 1 leis an idirghabháil seo freisin.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiúin	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(í) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53CFG01 - Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 01	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.36:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53CFG01 - Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 01

Ríomhtar méid na tacaíochta ar bhonn na gcostas a thabhaítear. Bhí costais faoin atriall roimhe seo den scéim seo díreach faoi bhun €1,500 ar an meán.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53CFG01 - Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 01 (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00		
	O.30 (aonad: Oibriúcháin)								
IOMLÁN	O.30 (aonad: Oibriúcháin)		267.00	267.00	267.00	267.00	267.00		1,335.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00		2,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		160,840.00	160,840.00	160,840.00	160,840.00	160,840.00		804,200.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)									

53EIP - Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta Eorpacha

Cód Idirghabhála (MS)	53EIP
Ainm Idirghabhála	Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta na hEorpa
Cineál na hIdirghabhála	COOP(77) - Comhar
Comhtháscaire Aschuir	O.1. Líon na dtionscadal grúpa oibriúcháin de chuid na Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí (EIP).
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: Náisiúnta

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO4 Cur le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, lena n-áirítear trí astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceapadh carbóin a fheabhsú, chomh maith le fuinneamh inbhuanaithe a chur chun cinn;
SO5 Forbairt inbhuanaithe agus bainistíocht éifeachtach acmhainní nádúrtha ar nós uisce, ithir agus aer a chothú, lena n-áirítear trí spleáchas ceimiceach a laghdú;
SO6 Rannchuidiú le cailliúint bhithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú, seirbhísí éiceachórais a fheabhsú agus gnáthóga agus tírdhreacha a chaomhnú;
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe
SO8 Fostaíocht, fás, comhionannas inscne a chur chun cinn, lena n-áirítear rannpháirtíocht na mban san fheirmeoireacht, sa chuimsiú sóisialta agus san fhorbairt áitiúil i gceantair thuaithe, lena n-áirítear bithgheilleagar ciorclach agus foraoiseacht inbhuanaithe;
SO9 freagairt talmhaíochta an Aontais ar éilimh shochoaíochta ar bhia agus ar shláinte a fheabhsú, lena n-áirítear bia ardchaighdeán, sábháilte agus cothaitheach a tháirgtear ar bhealach inbhuanaithe, dramhaíl bhia a laghdú, chomh maith le leas ainmhithe a fheabhsú agus cur i gcoinne frithsheasmhachta in aghaidh ábhair fhrithmhiocróbacha.
XCO Cuspóirí trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitiú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp4.N1	Astaíochtaí Gáis Tithe Glasa (GHG) ón talmhaíocht a laghdú	Is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N2	Feabhas a chur ar chosaint agus ar bhainistiú na linnte carbóin atá ann cheana féin, lena n-áirítear tailte féaraigh agus portaigh	An dara is Airde do SO 4	Tá
Cusp4.N4	Oiriúnú aeráide a spreagadh	An ceathrú is airde do SO 4	Tá
Cusp4.N5	EE a mhéadú trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua + táirgeadh foinsí in-athnuaite fuinnimh a éascú	An cúigiú is airde do SO 4	Tá
Cusp5.N1	Cáilíocht an aeir a fheabhsú trí thruailléin aeir a eascraíonn	SO5 leis an tosaíocht is airde	Tá

	as talmhaíocht a laghdú, go háirithe		
Cusp5.N2	Cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú	SO5 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N3	Feabhas a chur ar shláinte na hithreach	SO5 leis an tríú tosaíocht is airde	Tá
Cusp5.N4	Méadú ar líon na gcóras feirmeoireachta inbhuanaithe a úsáideann agus a chosnaíonn acmhainní nádúrtha ar bhealach níos fearr	SO5 leis an gceathrú tosaíocht is airde	Tá
Cusp6.N1	IEanna H+L a athchóiriú agus a fheabhsú chun stop a chur le meath na bithéagsúlachta, lena n-áirítear éin thalamh feirme agus pailneoirí	Is airde do SO 6	Tá
Cusp7.N1	Sásra éifeachtach chun cur le líon na bhfeirmeoirí óga	SO7 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp8.N1	Na deiseanna a chuireann an geilleagar ciorclach agus an bithgheilleagar ar fáil i gceantair thuaithe a uasmhéadú	Is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N6	Deiseanna a mhéadú do mhná sa talmhaíocht agus i bhforbairt gnó	An séú is airde do SO 8	Tá
Cusp9.N2	Leanúint ar aghaidh ag feabhsú caighdeán sláinte/leasa ainmhithe agus feacht ar AMR agus ATR a mhéadú	SO9 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshláin a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N4	Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh	An ceathrú is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.1 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú.
R.2 Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)
R.28 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhírú sonrach, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Cuireann samhail na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) poitéinseal ar fáil do raon gníomhaithe san earnáil teacht le chéile mar Ghrúpa Oibríocháin chun réitigh nuálacha a fhorbairt agus a thástáil ar dhúshláin ar leith san earnáil. Is é an comhthéacs ná bonn láidir inbhuanaithe a bhunú do chaipiteal nádúrtha na hÉireann, do thalmhaíocht, do tháirgeadh bia agus don bithgheilleagar a thugann ní amháin aird ar an gcomhshaoil ach a léiríonn go bhfuil sé in ann freagairt go héifeachtach agus go

hiomchuí do raon dúshlán comhshaoil, go háirithe iad siúd a léirítear i ar bhealach ar leith ag an leibhéal áitiúil agus nach bhfuil oiriúnach do chur chuige na mbeart ar an leibhéal náisiúnta a chlaonann i dtreo saintreoracha ginearálaithe.

Aithnítear poitéinseal leathan an tsamhail EIP san Anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas, agus saináithnítear sa Mheasúnú Riachtanas roinnt riachtanas ar féidir leis an idirghabháil seo cabhrú leo aghaidh a thabhairt orthu, lena n-áirítear: Cusp3.N1, Cusp3. N2; Cusp4.N1, Cusp4.N2, Cusp4.N3, Cusp4.N4; Cusp5.N1, Cusp5.N2, Cusp5.N3, Cusp5.N4; Cusp6.N1; Cusp9.N2, agus Cusp9.N3.

Déanfar an idirghabháil seo a struchtúráil ar dhá phríomhchur chuige maidir le foirne tionscadail a earcú:

1. Earcaíocht Dhíreach

Sa chás go bhfuil téama tosaíochta atá sainithe go soiléir, cuirfidh an RTBM tairiscint iomaíoch ar fáil chun foireann tionscadail a earcú go díreach, a chabhróidh ansin le cuspóirí agus modheolaíochtaí scéimeanna áitiúla nó réigiúnacha a bheachtú. Déanfaidh an fhoireann tionscadail roghnaithe maoirsiú ansin ar chur i bhfeidhm, soláthróidh oiliúint agus luacháil aschuir na scéimeanna.

2. Glaonna Iomaíoch

Ciste iomaíoch a bhunú chun roinnt tionscadal comhoibrithe-bhunaithe a roghnú de bhun téamaí comhaontaithe. Beidh roinnt Glaonna Oscailte ann le linn shaolré an CBT. D'fhéadfadh baint a bheith ag na glaonna iomaíocha seo ar thograí do thionscadail nuálacha le dúshlán arna saináithint ag na Grúpaí Oibriúcháin iad féin, nó de bhun glao oscailte ar théama ar leith. Laistigh den idirghabháil seo, déanfar tacaíocht a struchtúráil timpeall ar an dá shruth seo a leanas:

- Sruth A – EIPanna atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar iomaíochas níos leithne, ar nuachóiriú agus ar dhúshlán sláinte agus leasa ainmhithe san earnáil
- Sruth B – EIPanna atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar réimsí a bhaineann le dúshlán comhshaoil, bithéagsúlachta agus athraithe aeráide

D'fhonn an tsolúbthacht agus an tacaíocht d'fhorbairt smaointe nuálacha, 'ón mbun aníos' a thairgeann samhail an EIP a choinneáil, tionscnóidh an RTBM glao ar thograí. Cuirfear na glaonna sin ar an eolas trí chomhairliúchán le geallsealbhóirí ábhartha agus le saineolaithe réimsí beartais.

Ag tógáil ar rathúlacht EIPanna Shruth B faoin RDP reatha, tá sé beartaithe go mbunófar beart nua Aeráide Comhshaoil Talmhaíochta (Rogha Comhoibrithe) faoi Airteagail 70, 73 agus 77 chun déileáil leis na réimsí a bhfuil luach ard dúlra acu atá clúdaithe cheana féin. ag na EIPanna reatha seo. Ní dhéileálfadh an beart seo atá leagtha amach anseo faoi Airteagal 127 do Shruth B ach le réimsí lasmuigh de scóip na scéime Comhoibrithe AECM sin, ach amháin má bhíonn imthosca eisceachtúla ann ina measann an Roinn go bhfuil géarghá ann.

Cé nach bhfuil an idirghabháil seo saintreorach go hiomlán ó thaobh na dtéamaí a bheidh mar bhonn leis na glaonna ar thograí seo, samhlaítear go mbeidh glaonna ar thograí ar raon leathan téamaí a *féadfaidh sé a áireamh* mar dhíríonn:

Sruth A

- Cur chuige nuálaíoch chun roghnú agus úsáid níos mó uirlisí agus teicneolaíochtaí digiteacha a chothú chun tacú le cinnteoireacht bunaithe ar fhianaise ar fheirmeacha na hÉireann
- Cur chuige nuálaíoch chun tacú le cothromaíocht inscne níos fearr san fheirmeoireacht in Éirinn
- Cur chuige nuálaíoch chun athnuachan giniúna a chur chun cinn ar fheirmeacha na hÉireann, agus

- Cur chuige nuálaíoch chun tacú le tógáil muc le heireabail slána ar fheirmeacha na hÉireann

Sruth B

- Cur chuige nuálaíoch maidir le hoibriú ar thailte móna saothraithe.
- Cur chuige nuálaíoch maidir le dul i ngleic le maolú tuilte agus bainistíocht tuilemhá.
- beachadóireacht agus conas a d'fhéadfadh feirmeoirí an beachadóireacht a chomhtháthú lena gcleachtais feirmeoireachta chun ioncam a éagsúlú agus chun níos mó gnáthóga bithéagsúlachta a fhorbairt.
- Cur chuige nuálaíoch i leith feirmeoireachta sna calaí agus conas na héanlaith agus na gnáthóga éagsúla atá ann a chosaint.
- Cur chuige nuálaíoch maidir le feirmeoireacht i gceantair chósta.
- Cur chuige nuálaíoch do réigiún bith-thuaithe d'fhorbairt chríochach inbhuanaithe, chomhtháite agus rannpháirteach a thógann timpeall ar ghnéithe comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha na hinbhuanaitheachta ag díriú ar fhorbairt agraibhia agus bithghéilleagar ciorclach.

Tá na téamaí seo le tascach agus déanfar iad a fhorbairt tuilleadh bunaithe ar chomhairliúchán le páirtithe leasmhara de réir mar a théann an tréimhse cláraithe ar aghaidh. Féadfar deiseanna rannpháirtíochta in EIPanna trasteorann a fhorbairt de réir mar a théann an clárthréimhse ar aghaidh.

Beidh glaonna ar théamaí ar leith ann maidir le Póraitheoirí Pórúcháin agus cáilíocht uisce tar éis tuilleadh comhairliúcháin leis na húdaráis ábhartha chun na réimsí spriocdhírthe agus na cineálacha cur chuige is fearr chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair seo a scóipeáil.

Déanfar na glaonna iomaíochas seo ar thograí a struchtúráil timpeall ar na céimeanna seo a leanas:

- Céim 1 - Glao tosaigh ar smaointe/tograí a chur isteach a dhéanfaidh coiste meastóireachta saineolaithe meastóireacht orthu. Áireofar ar bhallraíocht an choiste meastóireachta saineolaithe i ngach sruth saineolas ábhartha ó lasmuigh den RTBM.
- Céim 2 – Tabharfar cuireadh ansin d'iarratasóirí ar éirigh leo i gCéim 1 a dtograí tosaigh ó Chéim 1 a fhorbairt agus Plean Grúpa Oibriúcháin iomlán mionsonraithe a chur isteach, ag leagan amach sonraí na socrúithe riaracháin, ballraíocht an Ghrúpa Oibriúcháin, gníomhartha, amlínte agus costais. Clúdófar na costais a bhaineann le forbairt na bPleananna Grúpa Oibriúcháin seo faoin idirghabháil seo. Déanfaidh coiste meastóireachta saineolaithe meastóireacht ar na Pleananna seo.
- Céim 3 - Bogfaidh iarratasóirí rathúla Céim 2 ar aghaidh chun a dtionscadal a chur i bhfeidhm go hiomlán. Clúdófar costais chun feidhme na dtionscadal seo faoin idirghabháil seo.

*Ag brath ar an scóip agus ar na hamlínte do ghlaos ar thograí ar leith, d'fhéadfadh sé nach mbeadh gá le Céim 1 i ngach próiseas glao ar thograí.

Tógfaidh an cur chuige seo ar an rath a bhí ar na EIPanna a seachadadh faoin RDP 2014-2020 chun aghaidh a thabhairt ar an mbearna nuálaíochta idir taighde agus dea-chleachtas, chun cur chuige idirghníomhach agus nuálaíoch a spreagadh, agus chun príomhcheachtanna ó thionscail a scaipeadh. Déanfar Grúpaí Oibriúcháin a struchtúráil ar bhealach a chinnteoidh rannpháirtíocht raon gníomhaithe, lena n-áirítear comhairleoirí feirme, agus mar sin tacófar le tras-toirchiú agus macasamhlú fAonghnéitheachartha raon leathan smaointe, cur chuige agus taithí agus a n-acmhainneacht le haghaidh macasamhlú. Dearadh an idirghabháil seo freisin ar bhealach atá comhsheasmhach leis na socrúithe maidir le bunú agus forbairt an AKIS náisiúnta mar atá leagtha amach i Roinn 8.1.

Roghnú Oibriúcháin

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíniú tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

De réir an phróisis roghnúcháin a gcuirtear síos air thuas, beidh na tairbhíthe incháilithe ina nGrúpaí Oibríocháin CEN arna roghnú ag na próisis earcaíochta díreacha nó iomaíochta glaonna. Leagfar béim ar ghlaonna iomaíochta nach amhlaidh **taighde**-glaio spriocdhírithé agus gur cheart go mbeadh raon leathan geallsealbhoirí ábhartha páirteach in aon togra. Ba cheart go dtabharfadh sé seo aghaidh ar chuid de na fadhbanna a aithníodh le tograí a fuarthas faoi Ghlaonna faoin RDP 2014-2020.

Sainmhíniú an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Neamh-IACS: Díreofar tacaíocht ar thionscadail a bheidh struchtúrtha timpeall ar phróiseas iomaíoch mar atá leagtha amach thuas. Beidh an glao ar thograí bunaithe ar théamaí aitheanta agus ní mór do thionscadail rathúla Grúpa Oibríocháin a bhunú chun cur chuige nuálaíoch a chur i bhfeidhm maidir le dúshlán a bhaineann leis na Sainchuspóirí atá leagtha amach in SPR. Bunófar Grúpaí Oibríocháin i gcomhréir le ceanglais Airteagal 77(2) de SPR.

Beidh tacaíocht ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibríocháin mionsonraithe a fhorbairt. Maidir le Sruth A agus Sruth B araon, táthar ag súil nach sáródh an maoiniú d'fhorbairt na bPleananna seo €10,000.

Beidh tacaíocht ar fáil ag Céim 3 den phróiseas glao ar thograí. Beidh maoiniú ar fáil anseo chun Pleananna Oibríocháin mionsonraithe a chur i bhfeidhm go hiomlán. Bunaithe ar an taithí ar chur chun feidhme EIPanna sa RDP 2014-2020, bheifí ag súil go mbeadh tionscadail a mhaoinítear le haghaidh cur chun feidhme iomlán bunaithe ar mheánmhéid aonaid de

- €650,000 do EIPanna Sruth A
- €1,050,000 do EIPanna Shruth B

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

- Deontas**
 Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

- aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí
 costais aonaid
 cnapshuimeanna
 maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

socrófar mAonghnéitheachanna aonaid do gach CEN mar chuid den ghlaio ar thograí.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Sruth A, céim 2: €10,000
Sruth B, céim 2: €10,000

Sruth A, céim 3: €650,000
Sruth B, céim 3: €1,050,000

Athróidh rátaí tacaíochta bunaithe ar iarratais a gheofar mar chuid den ghlaio ar thograí, mar a shonraítear thuas.

Níl aon athrú uachtarach uasta molta ar an ráta tacaíochta. Is é ról an choiste meastóireachta roghnúcháin a mholadh bunaithe ar na cláir oibríochtúla a forbraíodh a léiríonn an luach is fearr ar airgead, agus an tionchar is fearr a d'fhéadfadh a bheith acu ar riachtanas aitheanta. Cinnteoidh an Coiste freisin go bhféadfar tacú leis an líon uasta tionscadal a chlúdaíonn raon éagsúil téamaí.]

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le stáitchabhair:

Tá Níl Measctha

Míniú ar ghníomhaíochtaí tacaíochta nach dtagann faoi raon feidhme Airt. 42 CFAE

Tá próiseas iomaíoch i gceist le struchtúr na tacaíochta san idirghabháil seo chun tionscadail a aithint. Mar gheall air sin is deacair a réamh-mheas an dtiocfadh tionscadail atá ag teacht chun cinn faoi raon feidhme Airteagal 42 den Chonradh. Bheifí ag súil, áfach, go mbainfidh tionscadail a roghnófar faoi CENanna le gníomhaíocht talmhaíochta. Déanfar measúnú arís ar na himpleachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag tionscadail EIP maidir le Cúnamh Stáit tráth an roghnúcháin, agus tabharfar aon fhógraí riachtanacha.

An cineál ionstraimé stáitchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrath leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Rachaidh an idirghabháil EIP seo chun tairbhe d'fheirmeoirí agus don phobal tuaithe i gcoitinne ach ní bheidh íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí ná le próiseálaithe i gceist leis. Maoineoidh an clár EIP tionscadail a bhainfidh le cur i bhfeidhm taighde ar shaincheisteanna comhshaoil ar leith sa réimse talmhaíochta. Maoineoidh sé cuir chuige nuálaíochta chun déileáil le raon leathan saincheisteanna ó mhaolú tuilte go bhféadfaí athnuachan giniúna agus cothromaíocht inscne a chur chun cinn ar fheirmeacha na hÉireann. Ní bheidh i gceist leis tacaíocht praghais a sholáthar do tháirgeoirí, ná íocaíochtaí díreacha do tháirgeoirí nó do phróiseálaithe.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53EIP01 - Céim 2 Sruth A	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.1:	Níl
53EIP02 - Céim 3 Sruth A	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.1; R.2;	Níl
53EIP03 - Céim 2 Sruth B	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.1:	Níl
53EIP04 - Céim 3 Sruth B	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.1, R.2, R.28	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53EIP01 - Céim 2 Sruth A

Beidh tacaíocht ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí chun pleananna mionsonraithe an Ghrúpa Oibriúcháin a fhorbairt. Áireofar go sainráite i ról an choiste meastóireachta saineolaithe measúnú ar an luach ar airgead is gné dhílis de na tograí go léir. Tá an tsuim aonaid atá san áireamh anseo bunaithe ar an taithí a fuarthas ar na Glaonna ar Thograí EIP a rith le linn clárthréimhse 2014-2020 an RDP. . Táthar ag súil go dtarlóidh níos mó ná Glao amháin ar Thograí ar aon dul leis an taithí atá sa CFT reatha.

53EIP02 - Céim 3 Sruth A

Braithfidh méid na tacaíochta a bheidh ar fáil ar thoradh na nglanna éagsúla ar thograí a chuirfear i bhfeidhm. Áireofar go sainráite i ról an choiste meastóireachta saineolaithe measúnú ar an luach ar airgead is gné dhílis de na tograí go léir. Tá mAonghnéitheachanna na n-aonad atá san áireamh anseo bunaithe ar an taithí ar chur chun feidhme EIPanna sa tréimhse chlártha CFT 2014-2020 nuair a bhí 21 tionscadal ceadaithe againn chun bogadh chuig cur i bhfeidhm. Ceadaíodh trí thionscadal do Shruth A le meánmhéid de €130,000 in aghaidh na bliana ar feadh 5 bliana (meán iomlán €650,000), agus 18 ceadaithe do Shruth B le meánmhéid de €210,000 in aghaidh na bliana ar feadh 5 bliana (€1.1 milliún san iomlán).).

Tá an laghdú tuartha ar aschuir phleanáilte bliantúla bunaithe ar an mbonn tuisceana nach n-aistreofar gach tionscadal chuig cur i bhfeidhm iomlán (céim 3) sa bhliain 2024 ar aghaidh. Mar thoradh air sin, sa bhliain 2023, is é 6 aschur do Shruth A agus 30 aschur do Shruth B, bunaithe ar líon níos airde grúpaí OG a fhaigheann maoiniú chun Céim 2 a chríochnú. Ar an gcaoi chéanna, cuirfear tús le híocaíochtaí Chéim 3 in 2024 do na tionscail sin a bhogfaidh go dtí cur i bhfeidhm iomlán, le méid aonaid do 2023 de €0 chun é sin a léiriú.. Meastar go laghdófar an t-aschur ón mbliain 2024 ar aghaidh ar an mbonn go n-aistreofar 50% de na tionscail chuig cur i bhfeidhm iomlán (céim 3). Arís, bunaithe ar thaithí roimhe seo táimid ag súil go mbeidh níos mó ná Glao amháin ar Thograí agus mar sin roinntear na spriocanna idir 2024 agus 2025. Táthar ag súil freisin go mbeidh líon na ndaoine a bheidh rannpháirteach i ngach ceann de na EIPanna seo cosúil leis na leibhéal faoin RDP 2014-2020, i.e.

53EIP03 - Céim 2 Sruth B

Beidh tacaíocht ar fáil ag Céim 2 den phróiseas glao ar thograí chun pleananna mionsonraithe an Ghrúpa Oibriúcháin a fhorbairt. Áireofar go sainráite i ról an choiste meastóireachta saineolaithe measúnú ar an luach ar airgead is gné dhílis de na tograí go léir. Tá an tsuim aonaid atá san áireamh anseo bunaithe ar an taithí a fuarthas ó reáchtáil na nGlaonna ar Thograí EIP i gclárú CFT 2014-2020. .

53EIP04 - Céim 3 Sruth B

Braithfidh méid na tacaíochta a bheidh ar fáil ar thoradh na nglanna éagsúla ar thograí a chuirfear i bhfeidhm. Áireofar go sainráite i ról an choiste meastóireachta saineolaithe measúnú ar an luach ar airgead is gné dhílis de na tograí go léir. Tá mAonghnéitheachanna na n-aonad atá san áireamh anseo bunaithe ar an taithí ar chur chun feidhme EIPanna sa tréimhse chláraithe CFT 2014-2020 nuair a bhí 21 tionscadal ceadaithe againn chun bogadh chuig cur i bhfeidhm. Ceadaíodh trí thionscadal do Shruth A le meánmhéid de €130,000 in aghaidh na bliana ar feadh 5 bliana (meán iomlán €650,000), agus 18 ceadaithe do Shruth B le meánmhéid de €210,000 in aghaidh na bliana ar feadh 5 bliana (€1.1 milliún san iomlán).).

Tá an laghdú tuartha ar aschuir phleanáilte bliantúla bunaithe ar an mbonn tuisceana nach n-aistreofar gach tionscadal chuig cur i bhfeidhm iomlán (céim 3) sa bhliain 2024 ar aghaidh. Mar thoradh air sin, sa bhliain 2023, is é 6 aschur do Shruth A agus 30 aschur do Shruth B, bunaithe ar líon níos airde grúpaí OG a fhaigheann maoiniú chun Céim 2 a chríochnú. Ar an gcaoi chéanna, cuirfear tús le híocaíochtaí Chéim 3 in 2024 do na tionscail sin a aistrítear chuig cur i bhfeidhm iomlán, le méid aonaid do 2023 de €0 chun é sin a léiriú. aistreofar tionscail chuig cur i bhfeidhm iomlán (céim 3). Arís, bunaithe ar thaithí roimhe seo táimid ag súil go mbeidh níos mó ná Glao amháin ar Thograí agus mar sin roinntear na spriocanna idir 2024 agus 2025.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53EIP01 - Céim 2 Sruth A (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	10,000.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	10,000.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	O.1 (aonad: Neamhnáisiúnta)	6.00	6.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12.00
53EIP02 - Céim 3 Sruth A (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.1 (aonad: Neamhnáisiúnta)	0.00	3.00	6.00	6.00	6.00	6.00	3.00	30.00
53EIP03 - Céim 2 Sruth B (Deontas - Meán)	O.1 (aonad: Neamhnáisiúnta)	30.00	30.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	60.00
	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	10,000.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	10,000.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
53EIP04 - Céim 3 Sruth B (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.1 (aonad: Neamhnáisiúnta)	0.00	15.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	165.00
IOMLÁN	O.1 (aonad: Neamhnáisiúnta)	36.00	54.00	36.00	36.00	36.00	36.00	33.00	267.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	360,000.00	3,900,000.00	7,080,000.00	7,080,000.00	7,080,000.00	7,080,000.00	3,540,000.00	36,120,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	144,756.00	1,568,190.00	2,846,868.00	2,846,868.00	2,846,868.00	2,846,868.00	1,423,434.00	14,523,852.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								

	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53ESSPO – Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí

Cód Idirghabhála (MS)	53ESSPO
Ainm Idirghabhála	Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí
Cineál na hIdirghabhála	COOP(77) - Comhar
Comhtháscaire Aschuir	O.28. Líon na ngrúpaí táirgeoirí agus eagraíochtaí táirgeoirí a fhaigheann tacaíocht
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO2 Treoshuíomh an mhargaidh a fheabhsú agus iomaíochas feirme a mhéadú sa ghearrthearma agus san fhadtearma, lena n-áirítear díriú níos mó ar thaighde, teicneolaíocht agus digitiú;
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp2.N1	Éifeachtúlacht agus iomaíochas a mhéadú trí infheistíocht feirme + glacadh le teicneolaíochtaí nua	Is airde do SO2	Tá
Cusp2.N2	Leathnú agus éagsúlú isteach i margaí nua	An dara is Airde do SO2	Tá
Cusp3.N1	Méadú ar sciar na dtáirgeoirí príomhúla sa slabhra luacha	SO3 leis an tosaíocht is airde	Tá
Cusp3.N2	Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha	SO3 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N3	Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt	An tríú Tosaíocht is Airde	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.10 Scair na bhfeirmeacha atá rannpháirteach i ngrúpaí táirgeoirí, eagraíochtaí táirgeoirí, margaí áitiúla, gearrchiorcaid slabhra soláthair agus scéimeanna cáilíochta a fhaigheann tacaíocht ó CBT

5 Dearadh sonrach, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhírú sonracha, príonsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Is iad cuspoirí beartais uileghabhálacha Foodwise 2025 (agus a straitéis chomharba atá á forbairt faoi láthair) ná inbhuanaitheacht eacnamaíoch agus comhshaoil a mhéadú laistigh den earnáil. Faoi láthair tá trí eagraíocht aitheanta táirgeoirí in earnáil na mairteola agus ceithre eagraíocht aitheanta táirgeoirí san earnáil torthaí agus glasraí. Ní dhearna beart CFT 2014 – 2019 a raibh IR 49 de 2016 mar thaca aige ach foráil do bhunú eagraíochtaí táirgeoirí in earnáil na mairteola. Tá táirgeoirí aitheanta torthaí agus glasraí ann ó 1999 ach tá an bhallraíocht íseal curtha in iúl mar chéatadán den earnáil. Chuir geallsealbhóirí an t-éileamh ar eagraíochtaí táirgeoirí in earnáil na gcaorach, san earnáil taitneamhachta agus san earnáil curaíochta in iúl ina dhiaidh sin ag páirtithe leasmhara agus tá sé beartaithe an beart nua a leathnú chun na hearnálacha sin a áireamh freisin. Tá roinnt grúpaí táirgeoirí forbartha sa mhairteoil, ach go príomha earnáil na gcaorach a bhfuiltear ag súil go mbeidh sé níos éasca le heagraíochtaí táirgeoirí a ghlacadh. Tugann aiseolas ó gheallsealbhóirí le fios go bhfuil suas le sé ghrúpa táirgeoirí fAonghnéitheachartha ar fud na n-earnálacha torthaí agus glasraí, curaíochta, taitneamhachta agus prátaí ag iarraidh eagraíochtaí táirgeoirí a bhunú. Is ar an gcúis seo a socraíodh sprioc de 45 grúpa táirgeoirí atá ag iarraidh eagraíochtaí táirgeoirí a bhunú.

Tá treo straitéiseach na Roinne don earnáil mairteola ina fhócas leanúnach ar iomaíochas a mhéadú trí bhearta atá dírithe ar inbhuanaitheacht eacnamaíoch agus comhshaoil a fheabhsú. Comhlánaíonn bearta reatha agus bearta molta eile chun iomaíochas agus inbhuanaitheacht a mhéadú tacaíocht fheabhsaithe do chomhoibriú ag leibhéal an táirgeora phríomhúil agus é a spreagadh.

Níl aon tacaíocht do ghrúpaí táirgeoirí sna hearnálacha curaíochta, prátaí agus taitneamhachta faoi láthair. In earnáil na dtorthaí agus na nglasraí tá an costas breise riaracháin ar cheann de na bacainní ar eagraíochtaí táirgeoirí a bhunú agus a aithint. Chuideodh tacaíocht airgeadais luathchéime d'eagraíochtaí aitheanta táirgeoirí sna hearnálacha seo leo leas a bhaint as na buntáistí a bhaineann le comhoibriú, lena bhféadfaí soláthar áitiúil a chomhdhlúthú, slándáil bia níos fearr, ionadú margaidh, comhroinnt eolais agus giorrú na slabhraí soláthair.

Réasúnaíocht le tacaíocht a sholáthar

Is é an réasúnaíocht atá le tacaíocht bhreise ná spreagadh a thabhairt do ghlacadh agus d'fhorbairt eagraíochtaí táirgeoirí in earnálacha na mairteola agus na gcaorach agus in earnálacha eile na mairteola agus na gcaorach agus in earnálacha eile na buntáistí a fhéadfaidh eagraíochtaí táirgeoirí a thairiscint do tháirgeoirí príomhúla chun a seasamh sa slabhra soláthair a neartú, rud ar cheart tionchar dearfach a imirt ar bhrabúsacht.

Ina theannta sin, tá gealltanais sa chlár rialtais tacú le bunú eagraíochtaí táirgeoirí in earnáil na mairteola.

Faoin RDP 2014-2020, bhí tacaíocht suas le €3,000/grúpa ar fáil i dtreo costais chomhairleacha a bhain le bunú eagraíochtaí aitheanta táirgeoirí mairteola. Bhain trí eagraíocht táirgeoirí in earnáil na mairteola aitheantas amach in 2019 , 2020 agus 2021 .

I Rialachán CEM (rialachán CEM 1308/2013) leagadh amach conas a chomhdhéanfar eagraíochtaí aitheanta táirgeoirí, na gníomhaíochtaí nach mór dóibh a bheith páirteach iontu agus a riachtanais tuairiscithe. Dhírigh aiseolas ón earnáil ar an ngá atá le tacaíocht fheabhsaithe d'fheidhmeanna riaracháin i mbunú eagraíochtaí táirgeoirí chun ceanglais tuairiscithe a chomhlíonadh agus chun dea-chleachtas riaracháin a leabú agus é mar aidhm tacú leis an bhfeidhm rialachais. Tá sé beartaithe go gcoinneofaí na ceanglais atá ann faoi láthair, ach go gcuirfí leis an tacaíocht chun tacaíocht d'fheidhmeanna riaracháin a áireamh i bhfoirm cúnamh deontais de €10,000 breise a íocfar go bliantúil ar feadh na chéad trí bliana chun tacú le bunú na heagraíochta agus chun spreagadh a thabhairt don eagraíocht. an dea-chleachtas riaracháin a leabú.

Struchtúr na Scéime:

Glacfar iarratais ar aitheantas ar bhonn rollach ó 2023 - 2027, agus an dhá bhliain sin san áireamh.

Rannchuideoidh tacaíocht na feidhme Riaracháin le costais riaracháin lena n-áirítear;

- Acmhainní daonna riaracháin a fhostú
- Teicneolaíocht ábhartha (crua-earraí/bogearraí) a cheannach

Tá sé beartaithe go leanfar leis an tacaíocht d'fhostú na n-éascaitheoirí. San RDP 2014-2020 bhí éileamh ar iarratais ar cheadú mar éascaitheoirí chun seirbhísí comhairleacha a sholáthar a bhaineann go sonrach le bunú eagraíochtaí táirgeoirí san earnáil mairteola. Cuireadh modúl oiliúna ar fáil d'éascaitheoirí faofa agus d'fhoilsigh an RTBM liosta faofa. Tá sé beartaithe modúl nua glaonna agus oiliúna a oscailt d'éascaitheoirí eagraíochtaí táirgeoirí i ngach earnáil incháilithe. Tá sé i gceist go ndéanfar é seo a mhaoiniú faoin CSP mar CPD do chomhairleoirí.

Maidir le hearnáil na dtorthaí agus na nglasraí, tá an tacaíocht costais riaracháin agus chomhairleach seo faoi Airteagal 77 sa bhreis ar thacaíocht a dheonaítear trí thacaíocht Chlár Oibríocháin Scéim na hEagraíochta Táirgeoirí – féach Idirghabháil Earnála san earnáil Torthaí agus Glasraí.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Coinníollacha incháilitheachta earnáil na mairteola agus na gcaorach

D'fhonn a bheith incháilithe ní mór d'iarratasóir: -

- bheith curtha ar bun ar thionscnamh táirgeoirí agus a bheith faoi stiúir táirgeoirí;
- 20 ball ar a laghad a bheith acu;
- bheith cláraithe mar eintiteas dlíthiúil leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí.

Coinníollacha incháilitheachta Torthaí agus Glasraí

D'fhonn a bheith incháilithe ní mór d'iarratasóir: -

- bheith curtha ar bun ar thionscnamh táirgeoirí agus a bheith faoi stiúir táirgeoirí;
- níos mó ná 5 bhall a bheith acu
- tá VMP comhcheangailte de níos mó ná €2.5 milliún acu;
- ceanglais reachtaíochta agus náisiúnta uile an AE a chomhlíonadh lena n-áirítear a bheith cláraithe mar eintiteas dlíthiúil leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí.

Coinníollacha incháilitheachta earnála curaíochta, taitneamhachta agus prátaí

D'fhonn a bheith incháilithe ní mór d'iarratasóir: -

- bheith curtha ar bun ar thionscnamh táirgeoirí agus a bheith faoi stiúir táirgeoirí;
- níos mó ná 5 bhall a bheith acu

- tá VMP comhcheangailte de níos mó ná €1.5 milliún acu;
- ceanglais reachtaíochta agus náisiúnta uile an AE a chomhlíonadh lena n-áirítear a bheith cláraithe mar eintiteas dlíthiúil leis an Oifig um Chlárú Cuideachtaí.

Sainmhíniú an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is ionann an leithdháileadh beartaithe iomlán le linn an chláir do gach eagraíocht agus €33,000 le híoc thar trí bliana: Tá na meastacháin thíos bunaithe ar sprioc iomlán de 45 grúpa nua a bunaíodh sa chéad trí bliana ag ráta cothrom de 15 ghrúpa in aghaidh na bliana.

Cuimsíonn an leithdháileadh suim aonaid de €3,000 le haghaidh tacaíochta comhairleach, agus méid aonaid de €10,000 le haghaidh tacaíochta feidhm riaracháin. Féadfar cur isteach ar an méid tacaíochta comhairleach uair amháin in aghaidh an ghrúpa. Féadfar an méid tacaíochta don fheidhm riaracháin a chur i bhfeidhm 3 huair sa tréimhse, sna chéad 3 bliana bunaithe amháin.

Tá na spriocanna rátaí rannpháirtithe (aschuir) bunaithe ar réamh-mheastacháin ó chomhairliúchán le geallsealbhoirí ar iarratasóirí ionchasacha mairteola, caoirigh, torthaí agus glasraí, curaíochta, prátaí agus taitneamhachta bunaithe ar ghrúpaí táirgeoirí atá ann cheana féin.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5)

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhir ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

Is ionann an méid comhairleach €3,000 agus an méid a deonaíodh faoin mbeart eagraíocht táirgeoirí roimhe seo in earnáil na mairteola.

Is ranníocaíocht í an tacaíocht feidhm riaracháin do chostais riaracháin chun an cleachtas riaracháin is fearr a éascú le linn luathfhorbairt na heagraíochta. Soláthraíonn an méid do chúiteamh páirteach as foinsiú allamuigh na tacaíochta riaracháin. Soláthraíonn an méid sin dreasacht leordhóthanach chun acmhainn a fhostú gan deireadh a chur leis an dreasacht chun éirí féinleor mar nach bhfuil sé beartaithe na costais iomlána riaracháin a chúiteamh agus ní chuirfear an tacaíocht ar fáil ach amháin sna chéad trí bliana bunaithe.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Méid aonaid le haghaidh tacaíochta comhairleach: 3,000

Méid aonaid le haghaidh tacaíochta feidhm riaracháin: 10,000

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

Míniú ar ghníomhaíochtaí tacaíochta nach dtagann faoi raon feidhme Airt. 42 CFAE

Táthar ag súil go dtiocfaidh struchtúr na tacaíochta a thairgfear faoi raon feidhme Airteagal 42 den Chonradh. Déanfar measúnú le linn an chláir ar na himpleachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag Cúnamh Stáit ó thacaíochtaí a thairgtear tríd an idirghabháil seo, agus tabharfar aon fhógraí riachtanacha.

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfear le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann tacaíocht luathchéime don scéim ET na prionsabail a leagtar amach i mír 1 – ní bhaineann sé le haistriú cistí ó thomhaltóirí agus ní bhíonn d'éifeacht aici tacaíocht praghais a sholáthar do tháirgeoirí. Tagann an tacaíocht a chuirtear ar fáil faoi na forálacha atá leagtha amach i gclásal (e) agus déantar íocaíochtaí leis an Eagraíocht Táirgeoirí seachas leis na táirgeoirí.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53ESSPO01 - Méid an aonaid le haghaidh tacaíochta comhairleach	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.10:	Níl
53ESSPO02 - Méid an aonaid le haghaidh tacaíochta feidhm riaracháin	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.10:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53ESSPO01 - Méid an aonaid le haghaidh tacaíochta comhairleach

Is ionann an méid comhairleach €3,000 agus an méid a deonaíodh faoin mbeart eagraíocht táirgeoirí roimhe seo in earnáil na mairteola. Tá suim den sórt sin suntasach go leor chun tacú le soláthar seirbhísí comhairleacha gan tacaíocht iomlán a sholáthar, rud a chothaíonn spreagadh do ghrúpaí dul i ngleic le comhairleach ar bhealach bríoch a uasmhéadaíonn a luach don ghrúpa.

53ESSPO02 - Méid an aonaid le haghaidh tacaíochta feidhm riaracháin

Is ranníocaíocht í an tacaíocht feidhm riaracháin do chostais riaracháin chun an cleachtas riaracháin is fearr a éascú le linn luathfhorbairt na heagraíochta. Soláthraíonn an méid do chúiteamh páirteach as foinsí allamuigh na tacaíochta riaracháin. Soláthraíonn an méid sin dreasacht leordhóthanach chun acmhainn a fhostú gan deireadh a chur leis an dreasacht chun éirí féinleor mar nach bhfuil sé beartaithe na costais iomlána riaracháin a chúiteamh agus ní chuirfean an tacaíocht ar fáil ach amháin sna chéad trí bliana bunaithe.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53ESSPO01 - Méid aonaid don tacaíocht chomhairleach (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00			
	O.28 (aonad: Tairbhí)	15.00	15.00	15.00	0.00	0.00			45.00
53ESSPO02 - Méid an aonaid le haghaidh tacaíochta feidhm riaracháin (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	
	O.28 (aonad: Tairbhí)	15.00	30.00	45.00	30.00	15.00			135.00
IOMLÁN	O.28 (aonad: Tairbhí)								
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	195,000.00	345,000.00	495,000.00	300,000.00	150,000.00			1,485,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	78,409.50	138,724.50	199,039.50	120,630.00	60,315.00			597,118.50
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

53LEADER - LEADER

Cód Idirghabhála (MS)	53LEADER
Ainm Idirghabhála	LEADER
Cineál na hIdirghabhála	COOP(77) - Comhar
Comhtháscaire Aschuir	O.31. Líon na straitéisí forbartha áitiúla tacaíthe (LEADER) nó gníomhaíochtaí ullmhúcháin
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Tá

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
SO3 Seasamh na bhfeirmeoirí sa slabhra luacha a fheabhsú
SO7 Feirmeoirí óga agus feirmeoirí nua eile a mhealladh agus a choinneáil agus forbairt ghnó inbhuanaithe a éascú i gceantair thuaithe
SO8 Fostaíocht, fás, comhionannas inscne a chur chun cinn, lena n-áirítear rannpháirtíocht na mban san fheirmeoireacht, sa chuimsiú sóisialta agus san fhorbairt áitiúil i gceantair thuaithe, lena n-áirítear bithgheilleagar ciorclach agus foraoiseacht inbhuanaithe;

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
Cusp3.N2	Margaí áitiúla a fhorbairt agus a chur chun cinn ag tacú le bia a tháirgtear go háitiúil, lena n-áirítear táirgí orgánacha	SO3 leis an dara tosaíocht is airde	Tá
Cusp7.N3	Deiseanna agus tacaíocht a sholáthar do ghnólachtaí agus do dhaoine aonair atá ag iarraidh fiontair tuaithe a fhorbairt	An tréimh Tosaíocht is Airde	Tá
Cusp8.N2	Feabhas a chur ar bhonneagar agus ar rochtain ar sheirbhísí i gceantair thuaithe lena n-áirítear leathanbhanda	An dara is Airde do SO 8	Tá
Cusp8.N3	Tacú le forbairt inbhuanaithe pobail i gceantair thuaithe, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán an E+C	An tréimh is airde do SO 8	Tá
Cusp8.N4	Tacú le forbairt bhreise thionscal na turasoireachta faoin tuath in Éirinn	An ceathrú is airde do SO 8	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
M.38 Sciar de dhaonra na tuaithe clúdaithe ag straitéisí forbartha áitiúla

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíriú sonrath, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Tá LEADER, cur chuige forbartha áitiúil faoi stiúir an phobail (CLLD) i leith na forbartha tuaithe mar chuid den chreat beartais d'fhorbairt tuaithe in Éirinn ó cuireadh tús leis sna 1990idí. D'aithin an anailís LLDB agus riachtanas roinnt dúshlán faoin tuath in Éirinn ar aithníodh modheolaíocht CLLD ar nós LEADER mar straitéis idirghabhála fAonghnéitheachartha. Áirítear orthu sin an gá atá le tacú le forbairt fiontar tuaithe, uasmhéadú a dhéanamh ar na deiseanna a chuireann an geilleagar glas ar fáil, glacadh le héagsúlacht na bpobal tuaithe trí gach ball den tsochaí a bheith páirteach sa phróiseas forbartha.

Cur i bhFeidhm LEADER 2023 – 2027.

Údarás Bainistíochta - RTBM

Beidh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) ina Údarás Bainistíochta agus ina Gníomhaireacht Íocaíochta do CSP na hÉireann agus beidh an phríomhfheagracht uirthi as socrúithe monatóireachta agus meastóireachta na hÉireann a chur i bhfeidhm. Maidir le gnéithe LEADER den CSP, is í an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (DRCD) a bheidh ina húdarás conarthach le feidhmeanna tarmligthe Gníomhaireacht Íocaíochta agus feagracht údaráis bhainistíochta as LEADER.

Gníomhaire Íocaíochta Tarmligthe - DRCD

Tá an DRCD freagrach as a chinntiú go gcomhlíonann na córais agus na próisis a thacaíonn leis an bhfeidhm seo na ceanglais rialála go léir. Áirítear leis seo, i measc rudaí eile, monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh an LAG le riachtanais bhainistíochta airgeadais agus cinnteoireachta, mar shampla tríd an athbhreithniú feidhmíochta bliantúil agus an próiseas pleanála bliantúil. Ina theannta sin, tá DRCD freagrach as seiceálacha agus rialuithe leanúnacha maidir le caiteachas LAG, mar aon le híocaíocht gach caiteachais tionscadail agus riaracháin leis na LAGs.

Cosúil le clár 2014-2022, beidh an caidreamh á rialú trí Mheabhrán Tuisceana (MoU) idir DRCD agus RTBM a leagann amach na feagrachtaí faoi seach lena n-áirítear nósanna imeachta cuntasáíochta agus socrúithe oibríochtúla.

Áireoidh gníomhaíochtaí gach LAG oibriú agus teagmháil a dhéanamh le pobail tuaithe d'fhonn tionscadail nuálacha a aithint agus a chur chun cinn a fheabhsaíonn inmharthanacht agus inbhuanaitheacht an phobail sin. Beidh fócas láidir beochana ar réimsí nár bhain tairbhe as tacaíocht airgeadais LEADER san am a chuaigh thart. Beidh na LAGanna freagrach go heisiach as nósanna imeachta roghnúcháin tionscadal a fhorbairt agus ag an am céanna a chinntiú nach rialóidh aon ghrúpa sainleasa cinntí roghnúcháin. Ina theannta sin, forbróidh LAGanna glaonna ar thograí agus cuirfidh siad tionscadail i láthair le haghaidh meastóireachta, mar aon le monatóireacht, meastóireacht agus cur i bhfeidhm a LDS.

Beidh rannpháirtíocht an LAG le gach earnáil den tsochaí i limistéar fo-réigiúnach ríthábhachtach do chéim forbartha a LDS chomh maith lena chur i bhfeidhm agus ní mór dó seacht bprionsabal LEADER a chuimsiú. Chuige sin, áireofar ar bhallraíocht an LAG a raon leathan leasanna áitiúla poiblí agus príobháideacha chun oibriú éifeachtach na LAGs a chinntiú, agus trí sin a dhéanamh, cuspóirí a LDS a léiriú. Beidh an cur chuige seo ar aon dul le príomhoide comhpháirtíochta CLLD agus beidh sé san ábhar teorach roghnúcháin LDS.

Beidh tógáil ar an gcaidreamh láidir atá i bhfeidhm cheana féin idir DRCD agus na LAGs, mar aon le grúpaí geallsealbhóirí, ríthábhachtach ina leith seo. Tá uathrialach ag na LAGanna maidir le tionscadail a roghnú agus a cheadú.

Nuair a bheidh céim iomlán nó céim chéimnithe an tionscadail críochnaithe, cabhróidh oifigeach forbartha tionscadail an LAG leis an tairbhí éileamh a chur le chéile chun earráidí a laghdú níos déanaí. Déanann comhlacht neamhspleách an t-éileamh a bhailíochtú ansin, agus d'fhéadfaí íocaíocht a dhéanamh leis an tairbhí go díreach nó tríd an LAG, mar atá faoi láthair.

Limistéir Fho-Réigiúnacha:

Déanfaidh Éire limistéir fho-réigiúnacha a chumrú chun creat éifeachtach a sholáthar do sheachadadh LEADER.

D'fhonn dóthain acmhainní buiséadacha a chinntiú do na LAGs chun cur i bhfeidhm iomlán agus éifeachtach na LDSanna a éascú, cionroinnfidh Éire comhlánú iomlán an chláir ar bhonn na réimsí fo-réigiúnacha ag úsáid critéar oscailte trédhearcach.

Tá cinneadh críochnaitheach maidir leis na réimsí fo-réigiúnacha do chlár 2023-2027 fós á bhreithniú.

Cur Chuige Comhtháite:

Tá roinnt tionscnamh náisiúnta ag Éirinn atá dírithe ar fhorbairt tuaithe agus pobail a oibríonn i gcomhar le LEADER chun ceantair thuaithe na hÉireann a fhorbairt, lena n-áirítear a hoileáin amach ón gcósta. Chun cur chuige comhtháite a chinntiú maidir le forbairt tuaithe beidh ar gach LDS breithniú a dhéanamh ar phríomhcháipéisí beartais mar na Pleananna Eacnamaíocha agus Pobail Áitiúla chomh maith le beartais ábhartha réigiúnacha, náisiúnta agus AE eile. I gcomhthéacs Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta, samhlaítear leis an gcur chuige seo go n-oibreoidh ionadaithe pobail agus gníomhaireachtaí áitiúla/forbartha i gcur chuige comhoibríoch agus comhtháite.

Próiseas Roghnúcháin na Straitéise Forbartha Áitiúla:

Beidh an próiseas roghnúcháin LDS oscailte agus trédhearcach agus beidh dhá chéim ar leith ann a thabharfaidh deis do na LAGs go léir a bhfuil suim acu ann a bheith rannpháirteach. Tacóidh an cur chuige incriminteach seo le forbairt cur chuige comhpháirtíochta láidir, comhoibríoch ag an leibhéal áitiúil agus éascóidh sé comhairliúchán iomlán agus cuimsitheach chun sláine chur chuige CLLD a choinneáil.

A *céim réamhcháilithe/léirithe spéise (EOI)*. beidh glao oscailte i gceist, a bheidh oiriúnach do na LCDCanna, na LDCanna reatha agus aon ghrúpa eile ar mian leo a bheith san áireamh do sheachadadh LEADER.

Tá an *dara céim* den phróiseas a bheidh i gcéim forbartha an LDS agus beidh baint ag gach LAGs a bhfuil ainmniúchán LAG bainte amach acu i gcéim a haon. Beidh na critéir dá bhforáiltear sa chéim seo den phróiseas roghnúcháin i bhfoirm teimpléid do struchtúr an LDS chomh maith le critéir maidir le rialachas laistigh den LAG agus córais bhainistíochta chun tacú le seachadadh an LDS.

Is é an aidhm dheiridh forbairt straitéisí láidre a éascú a thugann aghaidh ar riachtanais an limistéir fo-réigiúin agus a chomhlánaíonn próisis forbartha eile ar an leibhéal fo-réigiúnach, réigiúnach, náisiúnta agus Eorpach.

Prionsabal Comhpháirtíochta

Beidh sé ina cheanglas i bpróiseas roghnúcháin an LDS nach mbeidh aon ghrúpa leasa amháin i gceannas ar phróiseas cinnteoireachta an LAG. Ní mór don LAG a chinntiú go ndéantar a ballraíocht a bhainistiú go réamhghníomhach i gcónaí chun a chinntiú go gcomhlíontar ceanglais reachtúla, ach freisin chun a chinntiú go bhfuil ionadaíocht chomh leathan agus is féidir ar leasanna áitiúla.

An LAG cuimseoidh comhlacht cinnteoireachta raon leathan gníomhaithe áitiúla, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh; ionadaithe eagraíochtaí neamhrialtasacha áitiúla, cuideachtaí forbartha áitiúla, gníomhaireachtaí forbartha, grúpaí áitiúla pobalbhunaithe, pobail imeallaithe, eagraíochtaí óige, comhlachtaí cultúrtha, comhlachtaí spóirt, gluaiseachtaí sóisialta, líonraí agus comhlachtaí poiblí ábhartha. Ba chóir go mbeadh sé mar aidhm ag gach LAG ionadaíocht chothrom inscne a bhaint amach.

Ina theannta sin, urramóidh na LAGanna roghnaithe don idirghabháil LEADER Cairt an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha agus prionsabail ghinearálta dhlí an Aontais.

Áireofar na coinníollacha thuas sa chéim ullmhúcháin d'ábhair threoracha roghnúcháin LDS chomh maith leis na rialacha oibriúcháin nua don chlár atá le teacht.

Téamaí LEADER:

Is iad cuspóirí an bhirt LEADER maoiniú a dhéanamh ar thionscnaimh a eascraíonn as cur chuige CLLD ar leibhéal áitiúil a bhfuil sé mar aidhm aige aghaidh a thabhairt ar riachtanais na gceantar fo-réigiúnach aonair. Tabharfar breac-chuntas sa doiciméadú treorach a bheidh ag gabháil leis an bpróiseas forbartha LDS ar shraith “Téamaí LEADER” táscaha a forbraíodh ón bhfianaise a bailíodh le linn na bpróiseas SWOT agus anailís riachtanas.

Tháinig roinnt téamaí chun cinn go láidir ó na próisis seo go léir agus tá bonn láidir fianaise acu le húsáid i LDSanna. Beidh ar gach LDS scrúdú a dhéanamh ar acmhainneacht na n-earnálacha seo laistigh den phróiseas LDS agus i gcomhthéacs cur chuige pleanála réigiúnach agus áitiúil comhtháite.

Chun a chinntiú gur féidir le LEADER a léiriú gur féidir leis cuidiú le baint amach SO 8, is gá téamaí leathana táscaha a leagan síos mar threoir d’fhorbairt an LDS.

Tá na téamaí seo, atá sonraithe thíos, díorthaithe ó shraith caidreamh le páirtithe leasmhara an chláir. Cé nach bhfuil siad éigeantach, clúdaíonn na téamaí na dearchtaí is leithne agus is féidir agus mar sin ceadóidh siad do LAGs freagairt go héasca do na riachtanais atá ag teacht chun cinn mar a aithníodh le linn a LDS a thiomsú. Níl aon cheanglas ar LAG tionscadal a tháirgeadh faoi théama táscach, toisc go bhfuil an LAG uathrialach i roghnú tionscadal agus go gcaithfidh sé nósanna imeachta roghnúcháin trédhearcacha a bhunú chuige sin.

Ba cheart go rannchuideodh na tionscadaí a roghnaítear go háitiúil le cuspóirí na straitéise forbartha áitiúla agus ba cheart go mbeidís bunaithe ar riachtanais nó deiseanna atá aitheanta go soiléir, seachas ar roinnt tionscadal dícheangailte nach bhfuil comhleanúnach ó thaobh ailíniú straitéise.

Beidh riachtanas ann freisin maidir leis an **Coincheap Smart Villages, maolú ar athrú aeráide agus oiriúnú** agus an **Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe** (SDGanna) le bheith ina n-eilimintí uileghabhálacha de Straitéisí/Idirghabhálacha Forbartha Áitiúla LEADER.

Tá cur chuige na Sráidbhailte Cliste ailínithe go dlúth le cur chuige LEADER. Go deimhin, a luaithe a chuirtear prionsabail LEADER ar fad i bhfeidhm, cruthaíonn sé na coinníollacha chun tionscnaimh Sráidbhaile Cliste a fhorbairt.

I gcás ina saináithnítear tionscnaimh Sráidbhaile Cliste mar thosaíochtaí i LDS, beidh ar na LAGs nuálaíocht agus ailíniú le beartais mar Fhís Fhadtéarmach an AE do Cheantair Tuaithe, chomh maith le dul i dteagmháil le pobail chun infheistíochtaí mionscála a chur chun cinn agus a mhaoiniú.

Cinntoidh oiliúint agus tógáil acmhainne d'Oifigigh Tionscadail LAG trí fhoghlaim ón gcomhoibriú, mar aon le líonrú agus malartuithe le LAGs eile ar leibhéal náisiúnta agus Eorpach torthaí ardchaighdeán do na pobail tuaithe lena mbaineann.

Eiseofar treoir oibríochta do Ghrúpaí Áitiúla Gníomhaíochta ina míneofar na gníomhaíochtaí nach bhfuil incháilithe chun a chinntiú nach dtarlóidh aon mhaoiniú dúbailte, agus lena chinntiú go bhfuil na gníomhaíochtaí de réir cheanglais na reachtaíochta atá mar bhonn agus thaca ag Plean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta. Cinntoidh sé seo luach ar airgead do mhaoiniú LEADER.

Áirítear ar na gníomhaíochtaí is dócha a bheidh ainmnithe mar ghníomhaíochtaí neamh-incháilithe gnáthoibríochtaí miondíola (seachas siopaí pobalbhunaithe agus siopaí feirme a dhíolann táirgí a tháirgtear go háitiúil), gníomhaíochtaí talmhaíochta príomhúla, iascach, gairneoireacht (lena n-áirítear beachaireacht), iasachtaí, caipiteal oibre agus foraoiseacht. Níl an liosta seo uileghabhálach agus féadfar é a mhodhnú.

Téamaí Táscacha – LEADER 2023 - 2027

Aithníodh an gá atá le tacú le forbairt an gheilleagair tuaithe mar dhúshlán ríthábhachtach san anailís riachtanas agus i mbeartas forbartha tuaithe cúig bliana na hÉireann - *Ár dTodhchaí Tuaithe (2021-2025)*.

1a An Geilleagar Glas

1c Turasóireacht & Caitheamh Aimsire Tuaithe

1e Táirgeadh Bia Tuaithe

1f Fiontair Shóisialta, Pobail & Chomhoibríochta

2. Bonneagar Tuaithe & Cuimsiú Sóisialta

Beidh fócas lárnach ar an ngá atá le comhtháthú sóisialta limistéar fo-réigiúnach a chinntiú .i. ní hamháin tacú le forbairt eacnamaíoch ach tacú le cuimsiú sóisialta freisin. Thug an LLDB faoi deara go bhfuil ceantar tuaithe na hÉireann ag éirí níos éagsúlaí agus go bhfuil sé tábhachtach glacadh leis an éagsúlacht seo ag cinntiú go n-aithníonn forbairt pobail amach anseo riachtanais gach ball den tsochaí.

2a Bonneagar Tuaithe

2c. Nascacht Dhigiteach a bharrfheabhsú

2d. Óige na Tuaithe

Cé go n-aithnítear gur saincheist leathan í maolú an athraithe aeráide agus oiriúnú don athrú sin agus go ndéanfar é a mheas sa chomhthéacs seo le haghaidh gach idirghabháil LEADER, d'eascair roinnt réimsí sonracha as an bpróiseas anailíse riachtanas.

3a Forbairt Inbhuanaithe na Timpeallachta Tuaithe

Roghanna Costais Simplithe (tagraíonn cuid 5.3.7 freisin)

ag

Leanann an DRCD le hiniúchadh a dhéanamh ar thabhairt isteach SCONna do thacaíocht ullmhúcháin, do thionscadail mhionscála agus do mhaoiniú ar ráta comhréidh le haghaidh costais reatha agus bheochana.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

LEADER Feidhmiú oibríochtaí faoin straitéis CLLD: Cabhróidh critéir roghnúcháin ina dhiaidh sin le hidirghabhálacha LEADER ar ardchaighdeán agus an luach breise a bhaineann le stíl forbartha tuaithe LEADER a chinntiú - nuálaíochtaí níos fearr a spreagadh ar an leibhéal áitiúil, a d'oirfeadh níos fearr do riachtanais áitiúla (ní dócha go mbainfear amach iad trí bhearta clasaiceacha), tionscadail a théann chun sochair an phobail ar fad, i.e. 648/2012 Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE naisc idir tionscadail ar an gcríoch chéanna scála, naisc tionscadal a bhfuil cuspóirí eacnamaíocha, comhshaoil agus sóisialta acu, tionscadail a bhfuil cumas pobail a thógáil ar dtús mar bhonn taca acu i réimsí nua amhail athrú digiteach, comhshaoil agus aeráide.

Nuálaíocht sa chomhthéacs áitiúil

Is féidir le go leor cineálacha éagsúla nuálaíochta a bheith ann agus is féidir leo go léir cur le carachtar nuálaíoch an LDS. Is féidir é seo a bhaint amach trí smaointe a roinnt trí líonraí LAG áitiúla agus Eorpacha agus trí fhorbairt leanúnach a dhéanamh ar chumas oifigeach forbartha tionscadail an LAG trí fhorbairt oiliúna arna stiúradh ag DRCD agus an Líonra Náisiúnta Tuaithe/CBT nua. Chomh maith leis sin trí chultúr nuálach a ghlacadh laistigh den LAG agus trí bheochan rialta le pobail.

Féadfaidh cur chuige na Sráidbhailte Cliste a bheith ina chatalaíoch freisin do nuálaíocht dhigiteach agus shóisialta i gceantair thuaithe. Féadfaidh nuálaíocht shóisialta ar an leibhéal áitiúil a bheith ina príomhspreagadh i dtionscadail um oiriúnú aeráide do phobail tuaithe chun aistriú a dhéanamh chuig Eoraip níos glaise mar atá leagtha amach sa Mhargadh Glas Eorpach. Leagtar amach sa doiciméad beartais dar teideal “Fís fhadtéarmach do cheantair thuaithe an AE” conas is féidir taighde agus nuálaíocht a bhaint amach do phobail tuaithe agus spreagfar na LAGs chun é a úsáid mar fhoinsé tagartha maidir le nuálaíocht ag leibhéal áitiúil.

Gníomhaíochtaí comhair an ghrúpa áitiúil gníomhaíochta a ullmhú agus a chur chun feidhme:

Ní mór tionscadal nithiúil a bheartú chun leas a bhaint as tacaíocht faoin ngné chomhoibríthe de bheart LEADER. Déanfar na critéir maidir le roghnú na dtionscadal comhair a bheidh le maoiniú i gcomhthéacs tionscadail comhair a ullmhú agus a chur chun feidhme a mhionsonrú sna rialacha oibriúcháin don chlár agus ní mór an gá le tacaíocht a thabhairt don chineál sin idirghabhála a shainaithint sa LDS. . Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndéanfar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Tacaíonn agus éascaíonn an National Rural malartú agus cur chun cinn na dtionscadal LAG dea-chleachtais thar raon téamaí LEADER. Cuireann sé oiliúint agus líonrú ar fáil freisin do na LAGanna agus go háirithe cúnaimh teicniúil do thionscadail chomhair idir chríocha agus thrasnáisiúnta. Oibreoidh an bailiú faisnéise agus éascú seo i gcomhar le líonraí Eorpacha CBT, nuair a bhunófar é. Is féidir le líonraí den sórt sin cabhrú le LAGs a gcuid eolais a mhéadú agus foghlaim piaraí le piaraí a éascú ionas gur féidir leo a gcumas a gcuid straitéisí agus tionscadail áitiúla a chur i bhfeidhm níos éifeachtaí a fheabhsú.

Chuige sin, spreagfar na LAGs chun dul i ngleic go forleathan leis na líonraí seo lena n-áirítear Líonra CAP nua na hÉireann, ionas gur féidir leo a dtionscadail a thaispeáint mar aon le gréasáin nua a fhorbairt i ndlínsí eile.

Tacaíocht do chostais reatha agus beochana: Costais a bhaineann le cur chun feidhme na straitéise a bhainistiú, arb éard iad costais oibríocháin, costais phearsanra, costais oiliúna, costais a bhaineann le cumarsáid, costais airgeadais chomh maith leis na costais a bhaineann le faireachán agus meastóireacht a dhéanamh ar an straitéis. Costais bheochan na straitéise CLLD chun malartú idir geallsealbhóirí a éascú, chun faisnéis a sholáthar agus chun an straitéis a chur chun cinn agus chun tacú le tairbhíthe ionchasacha tionscadail a fhorbairt agus iarratais a ullmhú.

agTá an DRCD ag fiosrú an indéanta atá sé SCOanna a thabhairt isteach le haghaidh costais reatha agus riaracháin.

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

LEADER Feidhmiú oibríochtaí faoin straitéis CLLD: Tabharfar deis do na LAGs déine cúnaimh a shocrú le haghaidh oibríochtaí arna gcistiú faoin LDS bunaithe ar an ról straitéiseach is féidir leis na hoibríochtaí sin a imirt i gcomhthéacs a LDS agus i gcomhréir leis na rátaí déine cúnaimh dá bhforáiltear sa chreat dlíthiúil agus sa Státchabhair ábhartha. teorainneacha (lena n-áirítear na ceanglais rialála a chuirtear i bhfeidhm ar Infheistíochtaí mar a leagtar amach in Airteagal 73 den Rialachán CSP). Soiléireofar mionsonraí faoi rátaí déine cúnaimh shonracha atá ar fáil do chineálacha áirithe tionscadal sna rialacha oibríochta mionsonraithe a ghabhann le heilimintí LEADER de Phlean Straitéiseach CBT.

Gníomhaíochtaí comhair na gníomhaíochta áitiúla a ullmhú agus a chur chun feidhme: Ba cheart an roghnúchán a dhéanamh agus buiséad LDS á chur san áireamh, an ról straitéiseach is féidir leis na hoibríochtaí sin a imirt i gcomhthéacs an LDS agus i gcomhréir leis an ráta déine cabhrach dá bhforáiltear sa chreat dlíthiúil agus sna teorainneacha ábhartha maidir le Státchabhair.

Tacaíocht do chostais reatha agus beochana: Ní sháróidh tacaíocht do chostais reatha agus beochan 25 % den chaiteachas poiblí iomlán arna thabhtú laistigh den LDS agus tabharfar tacaíocht dó ag ráta 100 %.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhtú iarbhír ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

Tabharfaidh Éire isteach roghanna costais simplithe sna cásanna seo a leanas de réir Rial. Uimh. 2021/2115:

1. Faoi Airteagal 83(1)(c), íocaíochtaí cnapshuime le haghaidh tacaíochta ullmhúcháin do chostais a bhaineann le hullmhú na LDSanna do chlár 2023-2027. Is é an cuspóir atá le cnapshuim sheasta a

thairiscint le haghaidh ullmhúcháin LDS ná feabhas a chur ar éifeachtúlacht riar na n-íocaíochtaí seo do na grúpaí agus don DRCD araon. Measfar go mbeidh grúpaí a n-éiríonn leo céim a dó den phróiseas a bhaint amach chun LDS a fhorbairt incháilithe chun costais tacaíochta ullmhúcháin a fháil. Mar a leagtar amach in Airteagal 83 2(a)(i), beidh mAonghnéitheachanna na ndéontas bunaithe ar mhodh ríofa atá cóir, cothrom agus infhíoraithe ag úsáid sonraí staidrimh agus faisnéis oibiachtúil eile.

2. Faoi Airteagal 83(1)(c), íocaíochtaí cnapshuime le haghaidh tionscadal ar luach níos ísle, a bheidh bunaithe ar dhréachtbhuiséad le haghaidh aschuir shainithe (cuspóir an tionscadail). Éascóidh an cur chuige seo simpliú ar an bpróiseas iarratais do thionscnóirí gníomhaíochta tionscadail ar luach níos ísle toisc go laghdóidh sé go suntasach an t-ualach riaracháin. Mar a leagtar amach in Airteagal 83 2(b), beidh mAonghnéitheachanna na ndéontas bunaithe ar mhodh ríofa atá cóir, cothrom agus infhíoraithe ag úsáid dréachtbhuiséid arna mbunú ar bhonn cás ar chás agus arna gcomhaontú ex ante ag an gcomhlacht a roghnaíonn an oibríocht.

Tá breithniú breise á dhéanamh ar cheann de na modhanna maoinithe ar ráta comhréidh as an tseilf le haghaidh costais riaracháin agus beochana a thabhairt isteach. Bheadh mAonghnéitheachanna na ndéontas is iníoctha bunaithe ar Airteagal 83(2)(c) agus d'úsáidfí modh ríofa atá cóir, cothrom agus infhíoraithe i gcomhréir leis na rialacha maidir le cur i bhfeidhm na rátaí comhréidh is infheidhme i mbeartais an Aontais le haghaidh oibríochta den chineál céanna.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

LEADER Feidhmiú oibríochtaí faoin straitéis CLLD: Tabharfar deis do na LAGs déine cúnaimh a shocrú le haghaidh oibríochtaí arna gcistiú faoin LDS bunaithe ar an ról straitéiseach is féidir leis na hoibríochtaí sin a imirt i gcomhthéacs a LDS agus i gcomhréir leis na rátaí déine cúnaimh dá bhforáiltear sa chreat dlíthiúil agus sa Státchabhair ábhartha. teorainneacha (lena n-áirítear na ceanglais rialála a chuirtear i bhfeidhm ar Infheistíochtaí mar a leagtar amach in Airteagal 73 den Rialachán CSP). Soiléireofar mionsonraí faoi rátaí déine cúnaimh shonracha atá ar fáil do chineálacha áirithe tionscadal sna rialacha oibríochta mionsonraithe a ghabhann le heilimintí LEADER de Phlean Straitéiseach CBT.

Gníomhaíochtaí comhair na gníomhaíochta áitiúla a ullmhú agus a chur chun feidhme: Ba cheart an roghnúchán a dhéanamh agus buiséad LDS á chur san áireamh, an ról straitéiseach is féidir leis na hoibríochtaí sin a imirt i gcomhthéacs an LDS agus i gcomhréir leis an ráta déine cabhrach dá bhforáiltear sa chreat dlíthiúil agus sna teorainneacha ábhartha maidir le Státchabhair.

Tacaíocht do chostais reatha agus beochana: Ní sháróidh tacaíocht do chostais reatha agus bheochan 25 % den chaiteachas poiblí iomlán arna thabhu laistigh den LDS agus tabharfar tacaíocht dó ag ráta 100 %.

Féadfaidh LEADER rátaí tacaíochta níos mó ná 65 % a sholáthar i gcomhréir le hAirteagal 73(4)(c)(ii) i gcás ina n-áirítear le hinfeistíochtaí seirbhísí bunúsacha i limistéir thuaithe agus bonneagar sa talmhaíocht agus san fhoraoiseacht, mar a chinnfidh na Ballstáit;

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le stáitchabhair:

Tá Níl Measctha

Míniú ar ghníomhaíochtaí tacaíochta nach dtagann faoi raon feidhme Airt. 42 CFAE

Ní thagann tionscadail LEADER/CLLD faoi raon feidhme Airteagal 42 den CFAE.

Faoi láthair, tá tionscadail LEADER faoi réir na *de minimis* Rialachán (Rialachán an Choimisiúin (AE) Uimh. 1407/2013) agus tá siad díolmhaithe ó rialú státchabhrach toisc go meastar gur beag tionchar nó tionchar ar bith a bheidh acu ar iomaíocht agus ar thrádáil i margadh inmheánach an AE.

Ina theannta sin, níl cuideachtaí a bhfuil deacrachtaí airgeadais acu eisiata a thuilleadh ó raon feidhme an *de minimis* rialachán agus dá bhrí sin beidh cead a fháil *de minimis* cabhair.

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfeá le haghaidh imréiteach:

Fógra   GBER   ABER   *de minimis*

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

Cén luach breise atá le cur chuige LEADER maidir le Forbairt Tuaithe atá dírithe?

Tagann breisluach LEADER ó chur i bhfeidhm iomlán na 7 bprionsabal LEADER. Is féidir breisluach LEADER/CLLD ar leibhéal an chláir a chur in iúl mar chaipiteal sóisialta feabhsaithe, rialachas feabhsaithe agus torthaí agus tionchair fheabhsaithe, i gcomparáid leis na tairbhí sin a bhainfí amach gan an modh seo a chur i bhfeidhm. Áireofar a thábhachtaí atá sé an breisluach a léiriú san ábhar treorach roghnúcháin LDS.

Tógann an ghné caipitil shóisialta ar líonraí atá i bhfeidhm cheana féin, chomh maith le muinín agus comhar idir na LAGanna. Is féidir luach breise an chaipitil shóisialta a bhaint amach freisin trí chumas na ngníomhaithe áitiúla (tairbhí agus pobail) a thógáil agus a fhorbairt. Is éard atá i gceist leis ná rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara go léir sa chur chuige “ó bhun aníos” a cheadaíonn eolas, scileanna agus forbairt oiliúna a fheabhsú. D’fhéadfadh torthaí feabhsaithe a bheith ag an gcur chuige seo do phobail agus cabhraíonn sé leo a gcuid cuspóirí a bhaint amach mar atá leagtha amach ina LDS.

Léiríonn cinnteoireacht oscailte agus trédhearcach mar chuid de phróiseas roghnúcháin an LDS agus i nósanna imeachta an LAG an dea-rialachas. Chuige sin, beidh cumarsáid láidir agus comhleanúnach ag teastáil, ag gach céim, chun cur i bhfeidhm agus idirghníomhú rianúil a áirithiú i measc príomhghníomhaithe CLLD. Ní mór do LAGs a chinntiú go ndéantar gach cinneadh ar bhealach trédhearcach agus cuimsitheach, agus ag an am céanna a chinntiú go bhfuil ionadaíocht chomh leathan agus is féidir ar an raon leasanna ina gcinnteoireacht chun oibriú éifeachtach an LAG a chinntiú. D’fhéadfadh torthaí réadúla agus intomhaiste a bheith ag rialachas áitiúil feabhsaithe ag gach leibhéal den phróiseas LEADER i réimsí ar nós tógáil acmhainne d’fhoireann LAG, líonrú agus seirbhísí a chuireann LAGs ar fáil do thairbhí ionchasacha.

Ar deireadh thiar beidh tionscadail ar chaighdeán níos fearr mar thoradh air seo do phobail trí bheochan méadaithe, inbhuanaitheacht níos fearr, agus deiseanna fostaíochta ag teacht chun cinn mar thoradh ar chuspóirí spriocdhírith na LDS.

Os a choinne sin, ní bheadh na torthaí breisluacha i láthair sa chás go bhfuil tionscadail seachadta agat nach n-úsáideann an cur chuige CLLD. I gcásanna mar seo, is gnách go mbíonn tionscadail á dtreorú ag an gcur chuige ó bharr anuas trí scéimeanna maoinithe náisiúnta agus d’fhéadfadh nach mbeadh an t-ionchur pobail is leithne acu i gcomparáid le LEADER. Ina theannta sin, ní bheadh aon fhorbairt acmhainne nó beochan leanúnach i bpobail chun straitéis chliste chomhleanúnach a chur i gcrích sna ceantair thuaithe seo.

Déan cur síos ar conas a chinnteofar na bunriachtanais agus na prionsabail a bhaineann le cur chuige LEADER tríd an tsamhail seachadta

Déanann na seacht bprionsabal achoimre ar chur chuige LEADER. Sa chomhthéacs sin, cinnteoidh Éire, mar chuid den treoir-ábhar LDS agus den phróiseas roghnúcháin neamhspleách, go ndéanfaid gach straitéis ar na prionsabail seo.

An bhfuil tacaíocht ó níos mó ná ciste AE amháin beartaithe?

Tá   Níl

An gcuirfí rogha an chiste luaidhe i bhfeidhm?

Tá Níl

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann LEADER na critéir atá leagtha amach i mír 2 d'Iarscríbhinn II de Chomhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar Thalmhaíocht. Áirítear le LEADER tacaíocht do thaighde, tacaíocht oiliúna agus seirbhísí comhairleacha chomh maith le seirbhísí margaíochta agus cur chun cinn, ach níl sé teoranta dóibh. Níl aon íocaíochtaí díreacha le táirgeoirí agus comhlíontar na critéir eile go léir i mír 1 leis an idirghabháil seo freisin.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(3)(b) - 77(1)(b) - LEADER faoi Airteagal 77(1), pointe (b)	43.30%	20.00%	80.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Grúpa	Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
29 LDS	RDD leis an gclár - Meánchaiteachas in aghaidh na bliana	Deontas		Meán		R.38:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

RDD leis an gclár - Meánchaiteachas in aghaidh na bliana

I gcás LEADER déantar an leithdháileadh tascach airgeadais iomlán a ríomh trí (leithdháileadh aonad pleanáilte amt) mar sin is ionann é agus (aschur pleanáilte (LDS)*méid aonaid (29 * 6.21)). Ní hionann an miondealú in aghaidh na bliana aonair agus na ‘mAonghnéitheachanna aonaid aschuir phleanáilte *’ ach meastachán ar an % caiteachais in aghaidh na bliana ó 2023 go 2027.

Tá an céatadán caiteachais bunaithe ar an meánchaiteachas céatadánach in aghaidh na bliana don chlár LEADER roimhe seo (2014-2020). ** Is í an eisceacht dó seo ná go bhfuil an méid tascach do 2027 sa tábla bunaithe ar an bhfigiúr meánchéatadáin caiteachais don tréimhse chéanna den chlár 14-20 móide an céatadán d’iarmhéid an mhaoinithe (táthar ag súil le caitheamh le linn tréimhse N 3).).

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Grúpa	Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
29 LDS	RDD le clár - Meánchaiteachas in aghaidh na bliana (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	
		Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	
		O.31 (aonad: Gníomhartha ullmhúcháin)	0.00	29.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	IOMLÁN	O.31 (aonad: Gníomhartha ullmhúcháin)		29.00						29.00
		Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	9,490,500.00	18,329,250.00	23,945,250.00	28,931,250.00	39,958,125.00	39,958,125.00	19,387,500.00	180,000,000.00
		Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	4,109,386.50	7,936,565.25	10,368,293.25	12,527,231.25	17,301,868.12	17,301,868.13	8,394,787.50	77,940,000.00
		As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
		As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
		As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
		As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	0.00	29.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	29.00
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise

53AECMTR - Oiliúint chun Beart Agra-Chomhshaoil-Aeráide a Chur chun Feidhme

Cód Idirghabhála (MS)	53AECMTR
Ainm Idirghabhála	Oiliúint chun Beart Agra-Chomhshaoil-Aeráide a Chur i bhFeidhm
Cineál na hIdirghabhála	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise
Comhtháscaire Aschuir	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
XCO Cuspóirí trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitiú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshláin a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshláin agus uaillmhian nua a léiriú	An dara is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N3	Comhsheasmhacht na comhairle a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla	An tríú is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.1 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú.
R.2 Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)
R.28 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhírúíú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Thug an anailís SWOT, a rinneadh mar chuid d'ullmhú Plean Straitéiseach CAP na hÉireann, roinnt dúshlán a bhaineann leis an gcomhshaoil, leis an aeráid agus leis an mbithéagsúlacht ar aird ar bhféidir aghaidh a thabhairt orthu trí bhíthin beart agra-comhshaoil aeráide (AECM). An AECM náisiúnta [**ainm a chur isteach**] dá réir sin comhdhéanta de raon gníomhaíochtaí chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán den sórt sin, lena n-áirítear laghdú ar úsáid leasacháin, bainistíocht feabhsaithe talún chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna cáilíochta uisce agus torthúlachta ithreach, agus athchóiriú agus cothabháil gnáthóg agus speiceas chun a chinntiú go gcaomhnaítear iad agus go gcuirfear stop leo tuilleadh. meath na bithéagsúlachta. Freastalóidh an t-idirghabháil oiliúna gaolmhar seo dá réir ar an ngá atá le tuiscint na bhfeirmeoirí agus na gcomhairleoirí ar athrú aeráide, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce, sláinte na hithreach a mhéadú .... agus dúshlán agus deiseanna a bhaineann le bithéagsúlacht ar leibhéal na feirme' [CuspAKIS.N1].

Déanfaidh an oiliúint:

- tuiscint feirmeoirí ar athrú aeráide a mhéadú, tionchar gníomhaíochtaí feirmeoireachta ar acmhainní nádúrtha agus cosaint na bithéagsúlachta ar leibhéal na feirme,
- breac-chuntas a thabhairt ar an gcaoi a dtabharfaidh na gníomhartha a rinneadh mar chuid den AECM aghaidh ar na dúshlán a leagtar amach thuas, agus
- oideachas a chur ar fheirmeoirí maidir le conas gníomhartha AECM a chur chun feidhme go cuí; ar an gcaoi sin an t-eolas agus na scileanna a thabhairt dóibh atá riachtanach chun an seachadadh is fearr is féidir a bhaint amach agus chun leanúint le bainistiú leanúnach na ngealltanais a rinneadh; chomh maith le cur chun feidhme cleachtas feirmeoireachta inbhuanaithe a éascú.

Cuirfear dhá chúrsa oiliúna ar fáil:

- cúrsa éigeantach amháin, a dhéantar tráth nach déanaí ná bliain féilire amháin tar éis dul isteach san AECM; agus
- cúrsa deonach amháin, a rinneadh sa tríú bliain de rannpháirtíocht san AECM (ar bhainistíocht leanúnach agus chun dul i ngleic le saincheistanna nó forbairtí)

Dá réir sin tá an cúrsa éigeantach, a mbeidh gach rannpháirtí AECM ag freastal air, deartha chun na nithe seo a leanas a áireamh:

- Cur i láthair ar shamhail na hAiltireachta Glasa, na gnéithe laistigh di (coinníoll, AECM agus éicea-scéimeanna) agus conas a idirghníomhaíonn na gnéithe seo lena chéile;
- Forbhreathnú ar na dúshlán a gcaithfear aghaidh a thabhairt orthu (comhshaoil, aeráid agus bithéagsúlacht);
- Forbhreathnú ar an mbeart aeráide agra-chomhshaoil, a bhunús rialála, cuspóirí na scéime agus maoiniú,
- faisnéis faoi na gealltanais aonair chomh maith le bainistiú cothaitheach, cleachtas feirmeoireachta inbhuanaithe, coimeád taifead, amlínthe seachadta, rialuithe, iniúchtaí agus smachtbhannaí;
- Forbhreathnú ar shláinte agus ar shábháilteacht mar chuid de dea-bhainistíocht feirme,

Tá an cúrsa deonach, a thairgfear sa tríú bliain rannpháirtíochta sa scéim (ar oscailt do gach rannpháirtí AECM), deartha chun na nithe seo a leanas a áireamh:

- gníomhaíochtaí bainistíochta agus iarchúraim
- nuashonruithe do rannpháirtithe ar shaincheistanna a tháinig chun cinn nó a aithníodh maidir le comhlíonadh sonraíochtaí.
- ceachtanna a foghlaimíodh go dtí seo ar chur i bhfeidhm na scéime ina hiomláine,

- obair leantach ar aon saincheisteanna a aithníodh ag an oiliúint tosaigh agus aon fhorbairtí ar shaincheisteanna comhshaoil ardleibhéil.

Cé go gcuirfear cúrsaí ar fáil go hiondúil ag láithreacha éagsúla chun rochtain éasca ar oiliúint a éascú d'fheirmeoirí, d'fhéadfadh go gcaithfí na modhanna oiliúna a oiriúnú de réir srianta sláinte poiblí, .i. b'fhéidir go gcaithfí cúrsaí a sheachadadh go cianda trí ríomhaire más go pearsanta. tá cosc ar oiliúint. Cuirfear an dá chúrsa ar fáil i ngrúpaí de 20-30 feirmeoir agus beidh 6 huairé oiliúna i gceist le gach cúrsa.

Ceanglaítear ar rannpháirtithe tabhairt faoin gcúrsa oiliúna éigeantach a luaithe is féidir tar éis dóibh dul isteach sa scéim ach tráth nach déanaí ná deireadh na chéad bhliana féilire tar éis don scéim a bheith ceadaithe. Soláthróidh an Scéim Oiliúna Agra-Chomhshaoil 2022* bealach chun forbhreathnú ardleibhéil a thabhairt ar na saincheisteanna a bheartaítear aghaidh a thabhairt orthu sa bheart aeráide agra-comhshaoil sula gcuirfear i bhfeidhm é, agus beidh rochtain ar fhíseáin ó thús an [EN] **ainm AECM** ionas go bhféadfaidh rannpháirtithe rochtain a fháil orthu chun treoir a fháil maidir le bearta a chur chun feidhme roimh an oiliúint fhoirmiúil.

*Is scéim oiliúna deonach í an Scéim Oiliúna Agra-Chomhshaoil ('AETS'), arna riaradh ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, atá ar fáil d'fheirmeoirí le linn an idirthréimhse (sa chéad leath de 2022). Is é cuspóir AETS, atá oscailte do gach feirmeoir, feirmeoirí rannpháirteacha a oiliúint i gcleachtais agus caighdeáin chomhshaoil, agus feabhas a chur ar ghlacadh agus ar sheachadadh scéimeanna agra-chomhshaoil sa todhchaí de réir shonraíochtaí na Roinne.

Beidh na físeáin oiliúna inrochtana ó thús an [AECM], agus cuirfear in iúl do na geallsealbhóirí ábhartha nuair a bheidh siad ar fáil. Soláthróidh na físeáin faisnéis uileghabhálach ar [**ainm an AECM Ginearálta**] agus soláthróidh sé treoir maidir leis an mbealach is fearr le gníomhartha áirithe a chur chun feidhme. Féadfaidh na físeáin oiliúna a bheith ina n-uirlis freisin chun tacú le hoiliúint na gcomhairleoirí agus chun rannpháirtithe na scéime a oiliúint ar a seal, i gcomhar le modhanna traidisiúnta oiliúna.

Ós rud é gur ar bhonn céimnithe a dhéanfar an iontógáil isteach san AECM Ginearálta agus i dTionscadal Comhair AECM, in dhá thráinse ar a laghad, cinnfear líon na rannpháirtithe sna cúrsaí oiliúna éigeantacha de réir an leibhéil iontógála i ngach tráinse.

Baineann an oiliúint a chlúdaítear leis an idirghabháil seo go sonrach le feirmeoirí atá faofa le haghaidh rannpháirtíochta in AECM. Cé go dtabharfaidh sé forbhreathnú ar an Ailtireacht Ghlas, díreofar san oiliúint ar na roghanna AECM agus ar na gníomhaíochtaí gaolmhara agus mar sin, téann sé thar na buncheanglais faoi Choinníollacht agus faoi chaighdeáin náisiúnta. Tá sé neamhspleách ar an Éicea-Scéim freisin.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Tairbhíthe incháilithe:

Ní eiseofar íocaíocht ach amháin le haghaidh oiliúint feirmeoirí atá faofa le haghaidh rannpháirtíochta in AECM.

. Ní mór do sholáthraithe a bheith ina gcomhairleoirí gairmiúla cláraithe le RTBM. I gceist anseo, tá:

- Cáilíocht ábhartha Leibhéal 8 de Chreat Náisiúnta Cáilíochtaí a bheith aige nó aici
-
- A bheith cláraithe leis an tSeirbhís Chomhairleach Feirme.

Sainmhíning an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is é an tsuim iomlán iníochta in aghaidh gach freastail ar na cúrsaí oiliúna ná €246, comhdhéanta de €90 in aghaidh an freastail don oiliúnóir agus €156 don fheirmeoir i leith ac(h)ostais freastail ar an oiliúint.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

Tá an ráta freastail de €90 in aghaidh an tsoláthraí eolais bunaithe ar an gcostas a bhaineann le ham seachadta agus ullmhúcháin, ábhair chúrsa agus costais seachadta. Cúitítear gach feirmeoir rannpháirteach as an eilimint ama (costas feirmeoir athsholáthair) agus as costas taistil, atá ríofa mar €156.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Neamhbhainteach.

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraim státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an clár seo atá maoinithe go poiblí critéir ghinearálta Alt 1 agus na coinníollacha a bhaineann go sonrach le beartais a leagtar amach i bPointe (c) de Mhír 2. Is é cuspóir an bhirt seo rannpháirtithe a chur ar an eolas, a oiliúint agus breisoiliúint a thabhairt dóibh maidir leis an AECM. Baineann an caiteachas atá i gceist le soláthar na hoiliúna agus na costais a thabhaíonn an lucht freastail (cosúil le costais taistil agus costas saothair athsholáthair ar an bhfeirm chun freastal orthu). Ní bhaineann sé le híocaíochtaí díreacha le próiseálaí nó le táirgeoir, agus ní sholáthraíonn sé tacaíocht praghais.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53AECMTR01 - Méid Aonaid in aghaidh an Fhreastail	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.1, R.2, R.28	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53AECMTR01 - Méid Aonaid in aghaidh an Fhreastail

Tá an ráta freastail de €90 in aghaidh an tsoláthraí eolais bunaithe ar an gcostas a bhaineann le ham seachadta agus ullmhúcháin, ábhair chúrsa agus costais seachadta. Cúitítear gach feirmeoir rannpháirteach as an eilimint ama (costas feirmeoir athsholáthair) agus as costas taistil, atá ríofa mar €156.

Léiríonn an t-aschur pleanáilte bliantúil de 17,500, 25,000 agus 7,500 feirmeoir oilte i ngach ceann de na blianta 2023, 2024 agus 2025 faoi seach an iontógáil céimnithe agus an riachtanas éigeantach freastal ar chúrsa oiliúna i 1.st bhliain rannpháirtíochta AECM. Léiríonn an laghdú ar aschur pleanáilte bliantúil (go 13,090, 18,700 agus 5,608) gach bliain i 2025, 2026 agus 2027 faoi seach freastal measta ar an gcúrsa oiliúna deonach.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMTR01 - Méid Aonaid in aghaidh an Fhreastail (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	246.00	246.00	246.00	246.00	246.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)	17,500.00	25,000.00	20,590.00	18,700.00	5,608.00			87,398.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Tairbhí)	17,500.00	25,000.00	20,590.00	18,700.00	5,608.00			87,398.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	4,305,000.00	6,150,000.00	5,065,140.00	4,600,200.00	1,379,568.00			21,499,908.00
	Leithdháileadh airgeadais táscah bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	1,731,040.50	2,472,915.00	2,036,692.79	1,849,740.42	554,724.29			8,645,113.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)									

53CPDA - FGL Do Chomhairleoirí

Cód Idirghabhála (MS)	53CPDA
Ainm Idirghabhála	CPD Do Chomhairleoirí
Cineál na hIdirghabhála	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise
Comhtháscaire Aschuir	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóirí Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
XCO Cuspóirí trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitíú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshláin a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshláin agus uailmhian nua a léiriú	An dara is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N3	Comhsheasmhacht na comhairle a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla	An tríú is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N4	Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh	An ceathrú is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeánt i gcló trom
R.1 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú.
R.2 Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Leagann Anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas béim ar an ról atá ag forbairt ghairmiúil leanúnach do chomhairleoirí. Ligfidh rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnacha do chomhairleoirí a mbonn eolais a fheabhsú ar bhonn leanúnach agus a chinntiú go mbeidh siad eolach ar na teicnící, na teicneolaíochtaí is déanaí, agus na riachtanais rialála agus scéime i dtionscal talmhaíochta atá ag athrú go tapa. Beidh sé seo ina bhonn taca faoi chleachtais níos éifeachtúla agus níos éifeachtaí a chuirfidh le feirmeoireacht níos iomaíche agus níos éifeachtúla ó thaobh an chomhshaoil de.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Is iad soláthraithe oiliúna agus soláthraithe seirbhíse ardáin ar líne na tairbhíthe, mar a leagtar amach thuas. Roghnófar soláthraithe oiliúna incháilithe agus soláthraithe seirbhíse ardáin ar líne trí phróisís tairisceana iomaíocha.

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Socrófar rátaí tacaíochta de bhun na bpróiseas iomaíoch tairisceana atá leagtha amach thuas. Déanfar tograí tairisceana a mheas bunaithe ar chritéir roghnúcháin réamhshocraithe, lena n-áireofar fócas ar sholáthar ardchaighdeáin, cuntas teiste cruthaithe, agus luach ar airgead.

Toisc go mbeidh an idirghabháil struchtúrtha thart ar phróisís tairisceana chun soláthraithe oiliúna cuícháilithe agus soláthraithe seirbhíse ardáin ar líne a roghnú, beidh na mAonghnéitheachanna aonad beartaithe ag brath ar na próisís tairisceana iomaíocha.

Meastar an tsuim aonaid beartaithe (€200,000 in aghaidh na hidirghabhála oiliúna a sheachadtar) bunaithe ar thairbhí sa chlárthréimhse roimhe seo, lena n-áirítear an idirthréimhse. Táthar ag súil go gcuirfear dhá mhodúl oiliúna ar fáil i ngach bliain de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta.

Le linn shaolré an CBT (2023-2027), tá sé beartaithe go mbeidh an t-ardán ar líne chun CPD ar líne a sholáthar do chomhairleoirí a sheachadtar san idirthréimhse le haghaidh ath-thairiscintí in 2023. Meastar go gcosnóidh an t-ardán ar líne €300,000 thar 2023 agus 2024, a bheidh ag brath freisin ar an bpróiseas tairisceana iomaíoch.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

- aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí
 costais aonaid
 cnapshuimeanna
 maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunáochta

Socrófar costais aonaid bunaithe ar thoradh rathúil na tairisceana.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Socrófar rátaí tacaíochta de bhun na bpróiseas iomaíoch tairisceana atá leagtha amach thuas. Déanfar tograí tairisceana a mheas bunaithe ar chritéir roghnúcháin réamhshocraithe, lena n-áireofar fócas ar sholáthar ardchaighdeáin, cuntas teiste cruthaithe, agus luach ar airgead.

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státhabhair:

- Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státhabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

- Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an Bosca Glas an idirghabháil seo faoi mhír 2(c) d'Iarscríbhinn 2 de Chomhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar thalmhaíocht, ag soláthar seirbhísí oiliúna do thairbhíthe.

11 Ráta(í) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53CPDA01 - Méid Aonaid chun Ardán Ar Líne a Sholáthar	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.1; R.2;	Níl
53CPDA02 - Méid aonaid in aghaidh na hidirghabhála oiliúna a soláthraíodh	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Meán		R.1; R.2;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53CPDA01 - Méid Aonaid chun Ardán Ar Líne a Sholáthar

Toisc go mbeidh an idirghabháil struchtúrtha thart ar phróisis tairisceana chun soláthraithe oiliúna cuícháilithe agus soláthraithe seirbhíse ardáin ar líne a roghnú, beidh an méid aonaid atá beartaithe ag brath ar an bpróiseas tairisceana iomaíoch.

Le linn shaolré an CBT (2023-2027), tá sé beartaithe go mbeidh an t-ardán ar líne chun CPD ar líne a sholáthar do chomhairleoirí a sheachadtar san idirthréimhse le haghaidh ath-thairiscintí in 2023. Meastar go gcosnóidh an t-ardán ar líne €300,000 thar 2023 agus 2024, a bheidh ag brath freisin ar an bpróiseas tairisceana iomaíoch.

53CPDA02 - Méid aonaid in aghaidh na hidirghabhála oiliúna a soláthraíodh

Toisc go mbeidh an idirghabháil struchtúrtha thart ar phróisis tairisceana chun soláthraithe oiliúna cuícháilithe agus soláthraithe seirbhíse ardáin ar líne a roghnú, beidh an méid aonaid atá beartaithe ag brath ar an bpróiseas tairisceana iomaíoch.

Meastar an tsuim aonaid bheartaithe (€200,000 in aghaidh na hidirghabhála oiliúna a sheachadtar) bunaithe ar thaithí sa chlárthréimhse roimhe seo, lena n-áirítear an idirthréimhse. Samhlaítear go gcuirfear dhá idirghabháil oiliúna ar fáil i ngach bliain de Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53CPDA01 - Méid Aonaid chun Ardán Ar Líne a Sholáthar (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	300,000.00	300,000.00	0.00	0.00	0.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Oibriúcháin)	0.33	0.67	0.00	0.00	0.00			1.00
53CPDA02 - Méid aonaid in aghaidh na hidirghabhála oiliúna seachadta (Deontas - Meán)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Oibriúcháin)	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00			10.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Oibriúcháin)								
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	99,000.00	601,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00			1,900,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Rannfócaíocht an Aontais in EUR)	40,210.00	241,260.00	160,840.00	160,840.00	160,840.00			763,990.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Rannfócaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (rannfócaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Rannfócaíocht an Aontais in EUR)								

53KT- Cláir um Aistriú Eolais

Cód Idirghabhála (MS)	53KT
Ainm Idirghabhála	Clár um Aistriú Eolais
Cineál na hIdirghabhála	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise
Comhtháscaire Aschuir	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
XCO Cuspóir trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitíú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshláin a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N2	Athbhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí oideachais agus oiliúna agus ar sheirbhísí comhairleacha chun dúshláin agus uaillmhian nua a léiriú	An dara is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N3	Comhsheasmhacht na comhairle a chinntiú trí FGL a sholáthar do chomhairleoirí agus do tháirgeoirí príomhúla	An tríú is Airde do CCO	Tá
CuspAKIS.N4	Leanúint ar aghaidh le tacaíocht a sholáthar do R + I san earnáil AF; + cur i bhfeidhm na dtorthaí a spreagadh	An ceathrú is Airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.1 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú.
R.2 Líon na gcomhairleoirí a fhaigheann tacaíocht le comhtháthú laistigh de Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta (AKIS)

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Sainiúnaítear san Anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas raon réimsí inar féidir le haistriú eolais ról lárnach a bheith aige mar bhonn agus taca le hearnáil talmhaíochta níos iomaíche, níos athléimní, nua-aimseartha agus inbhuanaithe. Léirítear an téama seo freisin i ndoiciméid bheartais náisiúnta mar *Bia Cliste 2025* (agus a straitéis chomharba atá á forbairt faoi láthair) agus sa Chuspóir Ginearálta atá ar áireamh i Rialachán XX maidir le hearnáil talmhaíochta atá cliste, athléimneach agus éagsúlaithe a chothú.

Beidh an idirghabháil bunaithe ar thacaíocht do chur i bhfeidhm na nGrúpaí Aistrithe Eolais, a éascóidh seachadadh eolais agus scileanna spriocdhírthe, ag tarraingt ar shaineolas na gcomhairleoirí a scriosann na Grúpaí chomh maith le comhfhoghlaim a cheadú idir na feirmeoirí sna Grúpaí. Ceadáíonn an struchtúr freisin do bhuntáistí aistrithe eolais a bhaint as comhairle shaineolach sheachtrach a chur san áireamh.

Bunófar Grúpaí Aistrithe Eolais ar fud na hearnála feirmeoireachta. Ní bheidh teorainn le comhdhéanamh na nGrúpaí trí thagairt a dhéanamh don chineál fiontair a mbeidh feirmeoirí ag gabháil dóibh i ngach Grúpa. Ina ionad sin, ceadóidh comhdhéanamh na nGrúpaí solúbthacht do Ghrúpaí a bhunú de réir riachtanais áitiúla. Spreagfar éascaitheoirí grúpaí a bhunú bunaithe ar a gcuid riachtanas áitiúil agus féadfaidh siad tosaíocht a thabhairt do ghrúpaí sonracha feirmeoirí de réir an Mheasúnaithe Riachtanas. Mairfidh an idirghabháil ar feadh tréimhse trí bliana. Samhlaítear gurb é 15 fheirmeoir meánmhéid an Ghrúpa le scóip d'athsholáthairtí, agus beidh ar fheirmeoirí freastal ar ocht gcruinniú den Ghrúpa Aistrithe Eolais i ngach bliain den chlár. Tá gné lárnach den dearadh idirghabhála bunaithe ar a chinntiú go bhfuil an Clár struchtúrtha ar bhealach a chinntíonn go bhfuil ábhar na nGrúpaí Aistrithe Eolais dírithe go soiléir ar phríomhdhúshláin agus ar shaincheisteanna a shainiúnaítear san earnáil agus ag an am céanna méid áirithe solúbthachta a aistriú maidir le Grúpaí Aistrithe Eolais chun an t-ábhar a chur in oiriúint dá dtaithí féin, dá gcúinsí agus dá riachtanais féin. Is féidir leis na ceithre cruinniú eile seachadadh a dhéanamh ar thopaicí arna sainiúint ag na Grúpaí féin. Tarraingíonn an struchtúr seo ar thaithí an Chláir Aistrithe Eolais a soláthraíodh faoin RDP 2014-2020.

Athnuafar an liosta 'Ábhair Tosaíochta KT' ag tús gach bliana den chlár, agus léireoidh sé na saincheisteanna a sainiúnaíodh san Anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas chomh maith le tosaíochtaí beartais atá ag teacht chun cinn san earnáil. Rachfar i gcomhairle le Grúpa Comhordaithe AKIS maidir le 'Topaicí Tosaíochta KT' chun tacú le forbairt an Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta, lena n-áirítear an taighde agus an nuálaíocht is déanaí a chomhtháthú sna réimsí topaicí. Spreagfar Grúpaí KT dul i dteagmháil le Grúpaí Oibriúcháin EIP agus le feirmeacha taispeána, de réir mar is cuí, chun foghlaim óna gcur i bhfeidhm agus óna dtorthaí. Ina theannta sin, samhlaítear go gcuirfear oiliúint ar fáil d'Éascaitheoirí KT ar na 'Topaicí Tosaíochta KT' tríd an gClár um Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach (CPD) do Chomhairleoirí a leathadh amach;

Mar shampla, d'fhéadfadh na heochairthopaicí seo a leanas a bheith i roghchlár 'Topaicí Tosaíochta KT':

- Straitéisí maolaithe agus oiriúnaithe don athrú aeráide; agus tuiscint a fháil ar na rudaí is mó a chuireann le hastuithe ar fheirmeacha na hÉireann
- Sláinte, sábháilteacht agus folláine feirme; ag tarraingt ar shainiúint riosca agus straitéisí maolaithe agus dea-chleachtas
- Caomhnú bithéagsúlachta le fócas ar phríomhghnáthóga agus speicis agus uirlisí gaolmhara agus teicnící bainistíochta a shainiúint
- Straitéisí bainistithe feirme, lena n-ionchorpraítear uirlisí agus cineálacha cur chuige maidir le bainistíocht airgeadais feirme agus pleanáil comharbais
- Cáilíocht uisce, ag ionchorprú príomhghníomhartha bainistíochta
- Cáilíocht ithreach agus bainistíocht féaraigh, ag ionchorprú na huirlisí atá ar fáil agus an cleachtas is fearr
- Éifeachtúlacht fuinnimh ar fheirmeacha

-Sláinte agus leas ainmhithe, ag ionchorprú sárchleachtas i réimsí amhail bithshlándaíl agus drugaí frithmhiocróbacha/antaibheathaigh

-Teicneolaíochtaí agus uirlisí digiteacha agus cliste; agus a n-infheidhmeacht ar an bhfeirm

Ag tarraingt ar thaithí an Chláir Aistrithe Eolais in 2014-2020, ní mór go n-áireofaí i gceann amháin ar a laghad de na cruinnithe a sheachadtar ar na "Topaicí Tosaíochta KT" seachadadh ó shaineolas seachtrach cuí. Cuirtear costas na forála seo san áireamh sna costálacha don idirghabháil faoin íocaíocht atá beartaithe don Éascaitheoir KT.

Ag tús, lár agus deireadh na hidirghabhála 3 bliana, tionólfaidh gach Éascaitheoir KT cruinniú duine le duine le gach feirmeoir ina g(h)rúpa d'fhonn a gcuspóirí don chlár a leagan amach agus tuairisciú ar dhul chun cinn i ndáil leis. Cuimseoidh sé seo freisin gné de mheasúnú na hidirghabhála agus déanfar é trí fhoirm ar líne a chomhlánú tar éis gach ceann de na cruinnithe duine le duine. Cinnteoidh sé seo go ndéanfar athbhreithniú ar dhul chun cinn gach feirmeoir de réir mar a théann an idirghabháil ar aghaidh.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

D'fhonn a bheith incháilithe chun Grúpaí Aistrithe Eolais a sheachadadh, ceanglófar ar Éascaitheoirí KT íoscháilíocht oideachais a bheith acu go Leibhéal 8 den Chreat Náisiúnta Cáilíochtaí nó cáilíocht shonraithe eile a mheasann RTBM a bheith incháilithe. *Ní mór do rannpháirtithe incháilithe a bheith cláraithe leis an Roinn mar fheirmeoirí, mar shampla tréaduimhir/uimhir thréada a bheith acu, tuairisceáin daonáirimh a chur isteach, etc.*

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Tá na rátaí tacaíochta tráchtas bunaithe ar an ioncam tharscaoilte agus ar na costais a tabhaíodh i ngach cás; agus tá na costálacha bunaithe ar chur chuige costas caighdeánaithe/simplithe ag baint úsáide as meánchomhaltas Grúpa de 15 feirmeoir agus ar an meán dhá Ghrúpa in aghaidh an Éascaitheora.

Maidir leis an Éascaitheoir KT, tá an ráta tacaíochta bunaithe ar na costais a bhaineann le cruinnithe an Ghrúpa KT a thionscnamh, a chlárú, a ullmhú agus a sheachadadh agus na seisiúin athbhreithnithe duine le duine le gach feirmeoir sa Ghrúpa, mar aon le gach dualgas riaracháin a bhaineann le cur i bhfeidhm na nGrúpaí KT. Áirítear freisin an costas a bhaineann le saineolas seachtrach éigeantach a ionchorprú sna costais don Éascaitheoir KT.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

- aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí
- costais aonaid
- cnapshuimeanna
- maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

I gcás feirmeoirí, tá an ráta tacaíochta bunaithe ar an gcostas ama/athsholáthair a bhaineann le freastal ar chruinniú KT agus ar sheisiúin athbhreithnithe duine le duine chomh maith leis na costais taistil atá i gceist. Tá na costálacha bunaithe ar chostais chaighdeánaithe le haghaidh costais athsholáthair agus rátaí taistil na Seirbhíse Poiblí.

Don Éascaitheoir KT, tá an ráta tacaíochta bunaithe ar na costais a bhaineann le cruinnithe an Ghrúpa KT a thionscnamh, a chlárú, a ullmhú agus a sheachadadh agus ar na seisiúin athbhreithnithe duine le duine le gach feirmeoir sa Ghrúpa. Tá an costas a bhaineann leis an saeolas seachtrach éigeantach a ionchorprú san áireamh freisin sna costais don Éascaitheoir KT.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Is é a bheidh sa ráta íocaíochta d'fheirmeoirí: €750 in aghaidh na bliana KT críochnaithe.

Míniú breise

N/B

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraimhe státchabhrach a úsáidfeadh le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonrach leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Comhlíonann an Bosca Glas an idirghabháil seo faoi mhír 2(c) d'Iarscríbhinn 2 de Chomhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála ar thalmhaíocht, ag soláthar seirbhísí oiliúna do thairbhíthe.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranniocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53KT01 - Tacaíocht KT do Chomhairleoirí	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.1; R.2;	Níl
53KT02 - Tacaíocht KT d'Fheirmeoirí	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.1:	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53KT01 - Tacaíocht KT do Chomhairleoirí

Don Éascaitheoir KT, tá an ráta tacaíochta bunaithe ar na costais a bhaineann le cruinnithe an Ghrúpa KT a thionscnamh, a chlárú, a ullmhú agus a sheachadadh agus ar na seisiúin athbhreithnithe duine le duine le gach feirmeoir sa Ghrúpa. Áirítear freisin an costas a bhaineann le saineolas seachtrach éigeantach a ionchorprú sna costais don Éascaitheoir KT.

53KT02 - Tacaíocht KT d'Fheirmeoirí

I gcás feirmeoirí, tá an ráta tacaíochta bunaithe ar an gcostas ama/athsholáthair a bhaineann le freastal ar chruinniú KT agus ar sheisiúin athbhreithnithe duine le duine chomh maith leis na costais taistil atá i gceist. Tá na costálacha bunaithe ar chostais chaighdeánaithe le haghaidh costais athsholáthair agus rátaí taistil na Seirbhíse Poiblí.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53KT01 - Tacaíocht KT do Chomhairleoirí (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	0.00	500.00	500.00	500.00	0.00	0.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)								
53KT02 - Tacaíocht KT d'Fheirmeoirí (Deontas - Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	0.00	0.00	750.00	750.00	750.00	0.00	0.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)	0.00	0.00	18,960.00	18,960.00	18,960.00	0.00	0.00	56,880.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Tairbhí)								
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	0.00	0.00	23,700,000.00	23,700,000.00	23,700,000.00	0.00	0.00	71,100,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Rannfocaíocht an Aontais in EUR)			9,529,770.00	9,529,770.00	9,529,770.00			28,589,310.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Rannfocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (rannfocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Rannfocaíocht an Aontais in EUR)								

53SCT – Oilúint chun an Clár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur chun Feidhme

Cód Idirghabhála (MS)	53SCT
Ainm Idirghabhála	Oiliúint chun Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm
Cineál na hIdirghabhála	KNOW(78) - Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise
Comhtháscaire Aschuir	O.33. Líon gníomhaíochtaí nó aonad oiliúna, comhairle agus feasachta tacaíthe
Ag cur le ceanglas imfhálaithe le haghaidh/ar	Athnuachan Giniúna: Níl Timpeallacht: Níl Córas Iacáiste ES: LEADER: Níl

1 Raon feidhme críochach agus, más ábhartha, gné réigiúnach

Raon feidhme críochach: **Náisiúnta**

Cód	Cur Síos
IE	Éire/Ireland

Cur síos ar an Raon Feidhme Críochach

N/B
-----

2 Sainchuspóirí Gaolmhara, Cuspóir Trasghearrtha agus Cuspóirí Earnála ábhartha

CBT CUSPÓIR SONRACH Cód + Cur síos Taispeántar Sainchuspóirí an Chomhbheartais Talmhaíochta don Chineál Idirghabhála seo i gcló trom
XCO Cuspóir trasghearrtha an earnáil a nuachóiriú trí eolas, nuálaíocht agus digitíú a chothú agus a chomhroinnt sa talmhaíocht agus i gceantair thuaithe, agus spreagadh a thabhairt dá nglacadh

3 Riachtanas/Riachtanais a dtugann an idirghabháil aghaidh air/orthu

Cód	Cur Síos	Tosaíocht a thabhairt ar leibhéal Phlean Straitéiseach an CBT	Aghaidh tugtha air CSP
CuspAKIS.N1	Méadú ar thuiscint feirmeoirí agus comhairleoirí ar dhúshlán a bhaineann le CC, AQ,WQ,SH, AH+W agus BD	Is airde do CCO	Tá

4 Táscaire/tháscairí toraidh

TÁSCAIRÍ TORAIDH Cur síos + Cód Tá na táscairí toraidh a mholtar le haghaidh Cuspóirí Sonracha an CBT roghnaithe den idirghabháil seo ar taispeáint i gcló trom
R.1 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT chun feidhmíocht inbhuanaithe eacnamaíoch, shóisialta, chomhshaoil, aeráide agus éifeachtúlachta acmhainní a fheabhsú.
R.28 Líon na ndaoine a bhaineann tairbhe as comhairle, oiliúint, malartú eolais, nó atá rannpháirteach i ngrúpaí oibríochtúla na Comhpháirtíochta Eorpaí um Nuálaíocht (EIP) a fhaigheann tacaíocht ó CBT a bhaineann le feidhmíocht chomhshaoil nó aeráide

5 Dearadh sonracha, ceanglais shonracha agus coinníollacha incháilitheachta na hidirghabhála

Déan cur síos ar shainchuspóirí agus ar ábhar na hidirghabhála lena n-áirítear spriocdhíríú sonracha, prionsabail roghnúcháin, naisc leis an reachtaíocht ábhartha, comhlántacht le hidirghabhálacha/tacair oibríochtaí eile sa dá cholún agus faisnéis ábhartha eile.

Is iad cuspóirí beartais uileghabhálacha Fhís Bia 2030 faoi láthair ná inbhuanaitheacht eacnamaíoch agus comhshaoil a mhéadú laistigh den earnáil. Aithnítear i sonraí ón gClár Géanómaíochta Sonraí Mairteola (BDGP) go bhfuil éifeachtúlacht comhshaoil agus táirgiúil á seachadadh aige, a mbeidh iar-thionchar aige ar iomaíochas ag leibhéal na feirme. Sa Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil, beidh ar rannpháirtithe dul i mbun gníomhaíochtaí atá dírithe ar fhiúntas géiniteach agus éifeachtúlacht carbóin a fheabhsú chomh maith le feabhsúcháin ar leas an tréada lena n-áirítear taifeadadh feidhmíochta agus géinitíopáil.
--

Beidh ar rannpháirtithe na scéime seo modúil oiliúna a chríochnú sa chéad bhliain agus sa dara bliain den chlár atá dírithe ar chabhrú leo na gníomhartha riachtanacha laistigh den scéim a chur i gcrích go héifeachtach.

Déanfaidh an oiliúint ghaolmhar:

- breac-chuntas a thabhairt ar an gcaoi a dtabharfaidh na gníomhartha a rinneadh mar chuid den Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil aghaidh ar na dúshláin a bhfuil an scéim deartha chun aghaidh a thabhairt orthu,
- oideachas a chur ar fheirmeoirí maidir le conas na gníomhaíochtaí a chur i bhfeidhm go cuí; ar an gcaoi sin an t-eolas agus na scileanna a thabhairt dóibh atá riachtanach chun an seachadadh is fearr is féidir a bhaint amach agus chun leanúint le bainistiú leanúnach na ngealltanais a rinneadh; chomh maith le cur i bhfeidhm cleachtas ard leasa a éascú.

Tá an cúrsa éigeantach deartha dá réir chun na nithe seo a leanas a áireamh:

- Réamheolas ar chleachtas ar an bhfeirm lena n-áirítear taifeadadh meáchain.
- Eolas ar an bpróiseas géinitíopála agus ar fhorbairt straitéise athsholáthair le haghaidh fiúntais ghéiniteach feabhsaithe agus an tábhacht a bhaineann le feidhmíocht a thomhas le haghaidh cinntí póraithe....
- Eolas ar na gealltanais aonair chomh maith le taifid a choinneáil, amlínte seachadta, rialuithe, iniúchtaí agus smachtbhannaí.
- Modúl ar shábháilteacht láimhseála beostoic chun cásanna timpistí/básanna ar an bhfeirm a laghdú.

Reáchtálfar cúrsaí oiliúna ar na bearta faoin scéim go cianda ar líne den chuid is mó agus beidh teorainn ar líon na rannpháirtithe chun scaipeadh éifeachtach faisnéise a áirithiú. Beidh ar an lucht freastail freastal ar na cúrsaí seo sa chéad agus sa dara bliain den chlár.

Baineann an oiliúint a chlúdaítear leis an idirghabháil seo go sonrach le feirmeoirí atá faofa le bheith rannpháirteach sa Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil. Mar sin téann sé thar na buncheanglais faoi Choinníollacht agus faoi chaighdeán náisiúnta. Tá sé neamhspleách freisin ar a bhfuil riachtanach faoin Éicea-Scéim.

Roghnú Oibríochtaí

Bunófar critéir roghnúcháin don idirghabháil seo i gcomhréir le hAirteagal 79 de Rialachán (AE) 2021/2115 agus le hIarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2021/2289. Beidh sé d'aidhm ag na critéir roghnúcháin go léir a áirithiú go gcaitear go comhionann le hiarratasóirí, go mbainfear úsáid níos fearr as acmhainní airgeadais agus go ndíreofar an tacaíocht i gcomhréir le cuspóir na hidirghabhála. I gcás inarb iomchuí, cuirfear an mhodheolaíocht agus na critéir a úsáidtear chun oibríochtaí a roghnú faoi bhráid an Choiste Faireacháin chun tuairim a fháil, ag tagairt d'Airteagal 124 de Rialachán (AE) 2021/2115.

Sainmhíneadh tairbhíthe incháilithe agus critéir incháilitheachta ar leith i gcás inarb ábhartha a bhaineann leis an tairbhí agus leis an limistéar

Tairbhíthe incháilithe:

Coinníollacha Cáilitheachta:

-
- Ní mór do sholáthraithe a bheith faofa ag an RTBM.

Sainmhíneadh an cineál tacaíochta incháilithe (neamh-IACS) nó gealltanais (IACS) agus oibleagáidí eile

Is é an méid iomlán atá iníoctha leis an soláthraí oiliúna in aghaidh gach freastail ar na cúrsaí oiliúna i mbliain 1 agus 2 ná €100 in aghaidh na bliana nó €200 san iomlán.

Cuirtear costas am freastail an fheirmeora san áireamh ina rátaí íocaíochta faoin gClár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil. Ní bhfaighidh an feirmeoir íocaíocht bhreise as an oiliúint éigeantach a chríochnú.

6 Na heilimintí bonnlíne ábhartha a shainnaithint

(GAEC ábhartha, ceanglais bhainistíochta reachtúla (SMR) agus ceanglais shainordaitheacha eile arna mbunú le dlí náisiúnta agus le dlí an Aontais), i gcás inarb infheidhme, tuairisc ar na hoibleagáidí ábhartha sonracha faoin SMR, agus míniú ar an gcaoi a dtéann an gealltanais thar na ceanglais shainordaitheacha (dá dtagraítear). go dtí in Art. 28 (5) agus in Art. 70 (3) agus in Art. 72 (5))

N/B

7 Foirm agus ráta na tacaíochta/mAonghnéitheachanna/modhanna ríofa

Foirm tacaíochta

Deontas

Ionstraim airgeadais

Cineál íocaíochta

aisíocaíocht costas incháilithe arna dtabhú iarbhír ag tairbhí

costais aonaid

cnapshuimeanna

maoiniú ar ráta comhréidh

Bunús na bunaíochta

Tá an ráta freastail de €100 don soláthraí eolais bunaithe ar an gcostas a bhaineann le ham seachadta agus ullmhúcháin, ábhair chúrsa agus costais seachadta.

Raon tacaíochta ar leibhéal an tairbhí

Neamhbhainteach

Míniú breise

Neamhbhainteach

8 Faisnéis maidir le measúnú ar chúnamh Stáit

Tagann an idirghabháil lasmuigh de raon feidhme Airteagal 42 den CFAE agus tá sí faoi réir measúnú maidir le státchabhair:

Tá Níl Measctha

An cineál ionstraime státchabhrach a úsáidfear le haghaidh imréiteach:

Fógra GBER ABER de minimis

9 Ceisteanna/faisnéis bhreise a bhaineann go sonracha leis an gCineál Idirghabhála

N/B

Comhlíonadh 10 WTO

Bosca Glas

Mír 2 d'Iarscríbhinn 2 WTO

Míniú ar an gcaoi a n-urramaíonn an idirghabháil forálacha ábhartha Iarscríbhinn 2 a ghabhann le Comhaontú an WTO ar Thalmhaíocht mar a shonraítear in Airteagal 10 den Rialachán seo agus in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo (Bosca Glas)

Tá feidhm ag mír 2.

Soláthraíonn an idirghabháil seo, nach dtugann íocaíocht dhíreach d'fheirmeoirí, oiliúint spriocdhírithé ar chur chun feidhme beart faoin gClár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil atá beartaithe d'fhonn tacú le cur chun feidhme rathúil an Chláir atá dírithe ar thacú le laghduithe astuithe trí úsáid a bhaint as. géanóm agus méadracht feidhmíochta. Tagann sé faoi Alt 2(c) de chomhaontú an WTO. Cuirtear an tacaíocht ar fáil trí chlár atá maoinithe go poiblí agus níl d'éifeacht aige tacaíocht praghaís a sholáthar do tháirgeoirí.

11 Ráta(i) ranníocaíochta is infheidhme maidir leis an idirghabháil seo

Réigiún	Alt	Ráta is infheidhme	Ráta Íosta	Ráta Uasta
IE - Éire/Ireland	91(2)(d) - Réigiúin eile	40.21%	20.00%	43.00%

12 Méideanna Aonaid Phleanáilte - Sainmhíniú

Méid an Aonaid Phleanáilte	Cineál Tacaíochta	Ráta(i) ranníocaíochta	Cineál Méid an Aonaid Phleanáilte	Réigiún/Réigiúin	Táscaire/Táscairí Toraidh	An bhfuil méid an aonaid bunaithe ar chaiteachas tugtha anonn?
53SCT01 - Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm 01	Deontas	91(2)(d)-IE-40.21%	Aonghnéitheach		R.1; R.28;	Níl

Míniú agus bonn cirt a bhaineann le luach mhéid an aonaid

53SCT01 - Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm 01

Tá an ráta freastail de €100 don soláthraí eolais bunaithe ar an gcostas a bhaineann le ham seachadta agus ullmhúcháin, ábhair chúrsa agus costais seachadta.

Léiríonn an t-aschur pleanáilte bliantúil de 20,000 feirmeoir a fuair oiliúint i ngach bliain a haon agus a dó an glacadh spriocdhírthe agus an riachtanas éigeantach chun freastal ar an gcúrsa oiliúna sa dá bhliain má tá siad rannpháirteach sa Chlár um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil.

13 Méideanna an Aonaid Phleanáilte - Tábla airgeadais le haschuir

Méid an Aonaid Phleanáilte	Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53SCT01 - Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil 01 (Deontas - Aonghnéitheach) a Chur i bhFeidhm	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		100.00	100.00					
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)		20,000.00	20,000.00					40,000.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Tairbhí)		20,000.00	20,000.00					40,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		2,000,000.00	2,000,000.00					4,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		804,200.00	804,200.00					1,608,400.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh íosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

6.1 Tábla forbhreachnó

Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán
(Íocaíochtaí díreacha (CY N=FY N 1))	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1 Leithdháiltí íocaíochtaí díreacha tosaigh (Iarscríbhinn V tosaigh)	N/B	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	5,931,409,980.00
2 Cadás (Iarscríbhinn VIII)	N/B						
3 Leithdháiltí íocaíochtaí díreacha tosaigh gan cadás a áireamh (Iarscríbhinn tosaigh IX)	N/B	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	5,931,409,980.00
4 Tacaíocht ioncaim chúpláilte (Airteagal 96)	N/B	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	35,000,000.00
5 Méid iomlán a aistriú chuig CETFT (laghdú solúbthachta) An méid mar thoradh air	N/B					N/B	
6 Solúbthacht iomlán - Airteagal 103(1)(a) An méid atá le cur isteach	N/B					N/B	
7 Má tá sé os cionn 25 %: dá bhfuil sin do na cuspóirí comhshaoil agus a bhaineann leis an aeráid (Airteagal 103(2)(a)) - an méid atá le cur isteach	N/B					N/B	
8 Má tá sé os cionn 25%: dá bhfuil le haghaidh feirmeoirí óga a shuiteáil (airteagal 103(2)(b)) - An méid atá le cur isteach	N/B					N/B	
9 Solúbthacht iomlán %	N/B					N/B	
10 Táirge measta an laghdaithe a aistriú chuig CETFT, más infheidhme (Airteagal 17(5))	N/B					N/B	
11 Aistriú chuig cineálacha idirghabhálacha in earnálacha eile (alt 88(6)) An méid atá le cur isteach	N/B						
12 Aistriú chuig cineálacha idirghabhálacha in earnálacha eile (airteagal 88(6)) céatadán dá bharr	N/B						
13 Aistrithe ó EAFRD:	N/B					N/B	
16 Leithdháileadh íocaíochtaí díreacha coigeartaithe (Iarscríbhinn V)	N/B	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	5,931,409,980.00
17 Leithdháiltí íocaíochtaí díreacha coigeartaithe gan cadás a áireamh roimh aistriú laghdaithe (Iarscríbhinn IX)	N/B	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	5,931,409,980.00

Earnálach CERT		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán
18	Fíon (Iarscríbhinn VII)						N/B	
19	Beachaireacht (Iarscríbhinn X)	52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00	N/B	298,713.70
22	Cineálacha idirghabhálacha in earnálacha eile (Airt.42(f)) ó Íocaíochtaí Díreacha	N/B						
CETFT		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán
23	Leithdháileadh tosaigh Bhallstát CETFT (Iarscríbhinn XI)	311,640,628.00	311,640,628.00	311,640,628.00	311,640,628.00	311,640,628.00	N/B	1,558,203,140.00
24	Aistriú solúbthachta go híocaíochtaí díreacha - méid (Airteagal 103.1(b)) an méid atá le cur isteach						N/B	
25	céatadán mar thoradh air						N/B	
26	Arna aistriú ó íocaíochtaí díreacha (meastachán laghdaithe solúbthachta), airteagal 17 103	1,000.00					N/B	1,000.00
27	Leithdháilte ar EU Invest (Airteagal 81)						N/B	
28	Leithdháilte ar LIFE (Airteagal 99) - méid						N/B	
28a	Leithdháilte ar ERASMUS (Airteagal 99) - méid						N/B	
28b	Méideanna luathscoir tugtha anonn (Airteagal 23 de Rialachán (CE) Uimh. 1698/2005) - Airteagal 155(2)(a) of Rialachán (AE) Uimh. 2021/2115 méid						N/B	
30	Leithdháilte Ballstáit CETFT coigeartaithe (Iarscríbhinn XI)	311,641,628.00	311,640,628.00	311,640,628.00	311,640,628.00	311,640,628.00	N/B	1,558,204,140.00
Bliain Airgeadais, íoscheanglais caiteachais (Airteagail 92, 93, 95, 97)		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán
31	Forchoimeáda do LEADER (Airteagal 92(1)) - 5% ar a laghad thar an tréimhse an céatadán dá bharr	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	N/B	5.00
32	Curtha in áirithe do LEADER - méid le cur isteach	15,588,000.00	15,588,000.00	15,588,000.00	15,588,000.00	15,588,000.00	N/B	77,940,000.00
33	Forchoimeáda do chuspóirí a bhaineann leis an geomhshaol agus leis an aeráid faoi CETFT (Airteagal 93) (íosmhéid 35%) - Eisiatar na réigiúin is forimeallaí an céatadán a dtagann as	67.15	67.15	67.15	67.15	67.15	N/B	67.15
34	Forchoimeáda do chuspóirí comhshaoil agus aeráide faoi CETFT - méid le cur isteach	209,265,891.81	209,265,891.81	209,265,891.81	209,265,891.81	209,265,889.14	N/B	1,046,329,456.38
35	- As sin le haghaidh Airteagal 70	141,315,030.54	141,315,030.54	141,315,030.54	141,315,030.54	141,315,027.84	N/B	706,575,150.00
36	- As sin le haghaidh Airteagal 71 (50%)	50,262,500.00	50,262,500.00	50,262,500.00	50,262,500.00	50,262,500.00	N/B	251,312,500.00
37	- As sin le haghaidh Airteagal 72						N/B	
38	- As sin le haghaidh Airteagal 73 atá nasctha le cuspóirí sonracha in Airteagal 6(1) pointí (d), (e) agus (f) agus, a mhéid a bhaineann le leas ainmhithe, in Airteagal 6(1), pointe (i)	17,688,361.27	17,688,361.27	17,688,361.27	17,688,361.27	17,688,361.30	N/B	88,441,806.38
38a	- As sin le haghaidh Airteagal 74 le cuspóirí sonracha in Airteagal 6(1) pointí (d), (e) agus (f)						N/B	
39	Difríocht i gcomparáid leis an méid íosta	N/B	N/B	N/B	N/B	N/B	N/B	500,958,007.38
39a	Le cur in áirithe d'fheirmeoirí óga (Iarscríbhinn XII) - (Airteagal 95) (mura bhfuil ach íocaíochtaí Díreacha: mAonghnéitheachanna bliantúla le hurramú)	N/B	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
39b	In áirithe d'fheirmeoirí óga		35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00

40	Forchoimeáda d'fheirmeoirí óga - ag teastáil chun ceanglais íosta a bhaint amach		35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
41	- trí thacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga (faoi Íocaíochtaí Díreacha)	N/B	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
42	“ar gá dóibh chun an t-íoscheanglas a bhaint amach” - an bonn don uasteorainn chúlaithe	N/B	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
43	- trí infheistíochtaí ag feirmeoirí óga (ualaithe ag 50%) (faoi Fhorbairt Tuaithe)						N/B	
44	“ar gá dóibh chun an t-íoscheanglas a bhaint amach” - an bonn don uasteorainn chúlaithe						N/B	
45	- feirmeoirí óga a bhunú (faoi Fhorbairt Tuaithe)						N/B	
46	“ar gá dóibh chun an t-íoscheanglas a bhaint amach” - an bonn don uasteorainn chúlaithe						N/B	
47	An t-íosmhéid atá le cur in áirithe le haghaidh éicea-scéimeanna (Airteagal 97)	N/B	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	1,482,852,495.00
48	Lacáiste (más ábhartha - roghnach do na Ballstáit)	N/B						
49	Suimeanna bliantúla curtha in áirithe le haghaidh éicea-scéimeanna faoi íocaíochtaí díreacha	N/B	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	1,482,852,495.00
51	Méid iomlán le haghaidh éicea-scéimeanna	N/B	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	1,482,852,495.00
52	Aisíocaíocht ó fhorbairt tuaithe - roghnach do na Ballstáit Airteagal 97 (2-4)	N/B						
53	Méid atá forchoimeáda le haghaidh íocaíochta athdháilte (Airteagal 29) - íosmhéid de 10% curtha i bhfeidhm go bliantúil ar ró 17, mura bhfuil feidhm ag maolú	N/B	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	593,140,998.00

6.2 Faisnéis mhionsonraithe airgeadais agus miondealú de réir na hidirghabhála agus de réir pleanála an aschuir (LE CUR I gCRÍCH)

6.2.1 Íocaíochtaí Díreacha

	Bliain Airgeadais	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán 2024 2028
	Bliain féilire N = Bliain airgeadais N-1	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 2027
	Leithdháileadh íocaíochtaí díreacha coigeartaithe (Iarscríbhinn V)	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	5,931,409,980.00
	Cadás (Iarscríbhinn VIII)						
	Leithdháiltí íocaíochtaí díreacha coigeartaithe gan cadás a áireamh roimh aistriú laghdaithe (Iarscríbhinn IX)	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	1,186,281,996.00	5,931,409,980.00
	Táirge measta an laghdaithe a aistriú chuig CETFT, más infheidhme (Airteagal 17(5))					N/B	
	Uasmhéid na leithdháiltí tásca airgeadais (Airteagal 87(3))	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	
	Idirghabhálacha díchúpláilte (airteagal 16(2))						
BISS (21)	Tacaíocht bhunúsach ioncaim don inbhuanaitheacht						
51BISS	BISS	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 2027
53BISS01 - Meánmhéid pleanáilte aonaid in aghaidh na teidlíochta (Meán)	Méid an aonaid phleanáilte	158.68	158.68	158.68	158.68	158.68	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	126.94	126.94	126.94	126.94	126.94	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	190.42	190.42	190.42	190.42	190.42	
	O.4 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
IOMLÁN	O.4 (aonad: Heicteáir)	4,407,042.00	4,407,042.00	4,407,042.00	4,407,042.00	4,407,042.00	22,035,210.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	728,494,838.00	3,642,474,190.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						
CRISS (29)	Tacaíocht ioncaim athdháilte chomhlántach um inbhuanaitheacht						
51CRISS	Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach um Inbhuanaitheacht	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 2027
51CRISS01 - Íocaíocht CRISS in aghaidh an Heicteáir (Meán)	Méid an aonaid phleanáilte	43.14	43.14	43.14	43.14	43.14	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	40.98	40.98	40.98	40.98	40.98	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	45.29	45.29	45.29	45.29	45.29	
	O.7 (aonad: Heicteáir)	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte	118,635,000.00	118,635,000.00	118,635,000.00	118,635,000.00	118,635,000.00	593,175,000.00
IOMLÁN	O.7 (aonad: Heicteáir)	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	2,750,000.00	13,750,000.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	118,628,199.60	593,140,998.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						

CIS- YF(30)	Tacaíocht ioncaim chomhlántach d'fheirmeoirí óga						
51CISYF	Tacaíocht Ioncaim Chomhlántach d'Fheirmeoirí Óga	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 2027
51CISYF01 - Tacaíocht CISYF in aghaidh an Heicteáir (Meán)	Méid an aonaid phleanáilte	196.00	186.70	177.77	169.15	161.16	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	145.00	145.00	145.00	145.00	145.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	220.00	220.00	220.00	220.00	220.00	
	O.6 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
IOMLÁN	O.6 (aonad: Heicteáir)	181,500.00	190,575.00	200,145.00	210,210.00	220,770.00	1,003,200.00
	Leithdháileadh airgeadais táscach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	35,588,460.00	177,942,300.00
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						
Éicea-scéim (31)	Scéimeanna don aeráid, don chomhshaol agus do leas ainmhithe						
51ECO	Éicea-Scéim	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 2027
51ECO01 - Íocaíocht Éicea-Scéim in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO02 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir chun gnéithe tírdhreacha a chaomhnú (feabhsaithe) (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO03 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir le haghaidh táirgeadh fairsing beostoic (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO04 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						

heicteáir chun nítrigin cheimiceach a theorannú (Aonghnéitheach)	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO05 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO06 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir as crainn/fálta sceach dúchasach a chur (feabhsaithe) (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO07 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir le húsáid Leatóra/Spraeálaí Rialaithe GPS (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO08 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir as sampláil ithreach agus aolú cuí (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO09 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir le haghaidh éagsúlú feabhsaithe barr (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur phleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO10 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						

heicteár chun baineach ilspeicis a chur (Aonghnéitheach)	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
51ECO11 - Íocaíocht Éicea-Scéime in aghaidh an heicteáir as táirgeadh fairsing beostoic (feabhsaithe) (Aonghnéitheach)	Méid an aonaid phleanáilte	77.00	77.00	77.00	77.00	77.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	66.00	66.00	66.00	66.00	66.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	131.00	131.00	131.00	131.00	131.00	
	O.8 (aonad: Heicteáir)						
IOMLÁN	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	O.8 (aonad: Heicteáir)	3,838,634.00	3,838,634.00	3,838,634.00	3,838,634.00	3,838,634.00	19,193,170.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	296,570,499.00	1,482,852,495.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)						
	Suim na leithdháilítí tásacha le haghaidh idirghabhálacha díchúpláilte	1,179,281,996.60	1,179,281,996.60	1,179,281,996.60	1,179,281,996.60	1,179,281,996.60	5,896,409,983.00
CIS (32)	Tacaíocht ioncaim chúpláilte (16(3)(a))- méid - uasteorainn cheangailteach						
51VCS	Tacaíocht ioncaim chúpláilte						
	Cúnamh Próitéine	2023	2024	2025	2026	2027	Iomlán 2023 - 2027
51VCS01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i gCúnamh Próitéine (Meán)	Méid an aonaid phleanáilte	583.00	500.00	400.00	350.00	350.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	300.00	300.00	300.00	300.00	300.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	700.00	600.00	480.00	420.00	420.00	
	O.10 (aonad: Heicteáir)						
51VCS02 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir i mBarr Meascáin Próitéine/Arbhair (Meán)	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	Méid an aonaid phleanáilte	291.50	250.00	200.00	150.00	175.00	
	Íosmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte	350.00	300.00	240.00	210.00	210.00	
IOMLÁN	O.10 (aonad: Heicteáir)						
	Aschur pleanáilte * Méid an aonaid phleanáilte						
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	12,007.00	14,000.00	17,500.00	20,000.00	20,000.00	83,507.00
	As ar ghá an t-íoscheanglas imfhálaithe a bhaint amach (Iarscríbhinn XII) (faoi Airteagal 30 amháin) (ranníocaíocht ón Aontas)	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	35,000,000.00
	As ar ghá a thabhairt anonn - caiteachas (infheidhme amháin maidir leis an éicea-scéim agus leis an gcineál íocaíochta "cúiteach" amháin (Airteagal 31(7)(b)) má tá tabhairt anonn san idirghabháil)						
	Suim na leithdháilítí tásacha le haghaidh idirghabhálacha cúpláilte	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	7,000,000.00	35,000,000.00
	Suim na leithdháilítí tásacha ar fad maidir le híocaíochtaí díreacha	1,186,281,996.60	1,186,281,996.60	1,186,281,996.60	1,186,281,996.60	1,186,281,996.60	5,931,409,983.00

6.2.2 Earnálach

Bliain Airgeadais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Leithdháileadh iomlán airgeadais
Torthaí agus Glasraí							

Bliain Airgeadais		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Leithdháileadh iomlán airgeadais
52FVPO01 - Meánfocaíocht in aghaidh an Chláir Oibriúcháin (Meán)	O.35 (aonad: Cláir Oibriúcháin)	4.00	4.00	4.00	5.00	5.00		
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	3,067,024.21	10,223,414.03	10,223,414.03	10,589,718.32	10,589,718.32		44,693,288.91
Táirgí beachadóireachta								
COOPAPI (55(1)(e)) - comhar le sainchomhlachtaí chun cláir thaighde a chur chun feidhme i réimse na beachaireachta agus na dtáirgí beachadóireachta								
52API – Idirghabháil Earmálach d’Earnáil na Beachadóireachta		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Iomlán
52API01 - An Clár Taighde & Comhairleach Bheachadóireachta (Aonghnéitheach)	O.37 (aonad: Gníomhartha)	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00		
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00		298,713.70
IOMLÁN	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	104,307.40	123,280.00	123,280.00	123,280.00	123,280.00		597,427.40
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas iomlán an Aontais in EUR)	52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00		298,713.70
	Ráta cómhaoinithe AE i %	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
Suím na leithdháiltí agus na n-aschur tásacha le haghaidh idirghabhálacha le haghaidh táirgí beachadóireachta		52,153.70	61,640.00	61,640.00	61,640.00	61,640.00		298,713.70

6.2.3 Forbairt Tuaithe

Bliain Airgeadais		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (lena n-áirítear íocaíochtaí de R4 2029)	Iomlán 2023 - 2029
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53AECMCP70	Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil ‘AECM’ – Rogha Comhoibrithe	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMCP7001 - Meánfocaíocht bhliantúil d’fheirmeoirí rannpháirteacha (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	230.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.14 (aonad: Heicteáir)		200,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	200,000.00	2,000,000.00
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		46,000,000.00	92,000,000.00	92,000,000.00	92,000,000.00	92,000,000.00	46,000,000.00	460,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Rannfocaíocht an Aontais in EUR)		18,496,600.00	36,993,200.00	36,993,200.00	36,993,200.00	36,993,200.00	18,496,600.00	184,966,000.00

	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53AECMGEN	AECM Ginearálta	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMGEN01 - Meáníocaíocht in aghaidh an heicteáir – AECM Ginearálta (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		367.50	367.50	367.50	367.50	367.50	367.50	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.14 (aonad: Heicteáir)		221,322.00	331,998.00	331,998.00	331,998.00	331,998.00	110,666.00	1,659,980.00
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		80,739,097.00	121,114,915.00	121,114,915.00	121,114,915.00	121,114,915.00	40,372,143.00	605,570,900.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		32,465,191.00	48,700,307.00	48,700,307.00	48,700,307.00	48,700,307.00	16,233,639.00	243,500,058.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								

	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53DBWS	Scéim Leasa Mairteola Déiríochta	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53DBWS01 - Scéim Leasa Mairteola Déiríochta (Deontas - Aonghnéitheach) [Aonaid Beostoic LU DBW] 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
[Aonaid Beostoic LU DBW] 91(2)(d)-IE-40.21%	O.14 (aonad: Heicteáir)								
IOMLÁN [Aonaid Beostoic LU DBW]	O.14 (aonad: Heicteáir)		100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00		500,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00		25,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		2,010,500.00	2,010,500.00	2,010,500.00	2,010,500.00	2,010,500.00		10,052,500.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53GR	Acmhainní Géiniteacha AECM	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53GR01 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Úllord traidisiúnta (Deontas - Aonghnéitheach) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR) Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR) O.19 (aonad: Oibriúcháin)		138.10	138.10	138.10	138.10	138.10	138.10	
53GR02 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta in aghaidh an LU (Deontas - Aonghnéitheach) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR) Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR) O.19 (aonad: Oibriúcháin)		200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	
53GR03 - Méid Aonaid Aonghnéitheach Pórtha Neamhchoitianta (Sliocht) in aghaidh an LU (Deontas - Aonghnéitheach) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR) Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR) O.19 (aonad: Oibriúcháin)		75.00	75.00	75.00	75.00	75.00	75.00	
IOMLÁN	O.19 (aonad: Oibriúcháin)		1,034.00	1,550.00	1,550.00	1,550.00	1,550.00	516.00	7,750.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		596,738.00	894,350.00	894,350.00	894,350.00	894,350.00	297,612.00	4,471,750.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		239,948.00	359,618.00	359,618.00	359,618.00	359,618.00	119,670.00	1,798,090.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								

	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53OFS	Scéim Feirmeoireachta Orgánaí	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53OFS01 - I dTiontú Meán Íocaíocht in aghaidh an heicteáir - Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (Deontas - Meán) [Heicteáir iomlán faoi tháirgeadh orgánach - I mbun Athraithe] 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		290.40	314.21	292.52	285.85	292.93		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		800.00	800.00	800.00	800.00	800.00		
[Heicteáir iomlána faoi tháirgeadh orgánach - I mbun Athraithe] 91(2)(d)-IE-40.21%	O.17 (aonad: Heicteáir)								
53OFS02 - Meáníocaíocht Cothabhála in aghaidh an heicteáir Scéim Feirmeoireachta Orgánaí (Deontas - Meán) [Heicteáir Iomlána faoi Tháirgeadh Orgánach - Cothabháil] 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		238.38	225.11	239.15	239.45	239.38		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		600.00	600.00	600.00	600.00	600.00		
[Heicteáir Iomlána faoi Tháirgeadh Orgánach - Cothabháil] 91(2)(d)-IE-40.21%	O.17 (aonad: Heicteáir)								
IOMLÁN [heicteáir iomlán faoi tháirgeadh orgánach - I mbun Athraithe]	O.17 (aonad: Heicteáir)		102,876.00	132,699.00	175,162.00	235,594.00	336,901.00		983,232.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		25,659,250.00	34,477,846.00	45,748,389.00	60,999,710.00	89,284,671.00		256,169,866.00

	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		10,317,584.00	13,863,542.00	18,395,427.00	24,527,983.00	35,901,366.00		103,005,902.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53SCEP	Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53SCEP01 - Meántacaíocht in aghaidh an heicteáir (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		199.48	199.48	199.48	199.48	199.48		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		225.00	225.00	225.00	225.00	225.00		
	O.14 (aonad: Heicteáir)		256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70		1,283,333.50
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)		256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70	256,666.70		1,283,333.50
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		51,200,000.00	51,200,000.00	51,200,000.00	51,200,000.00	51,200,000.00		256,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		20,587,520.00	20,587,520.00	20,587,520.00	20,587,520.00	20,587,520.00		102,937,600.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								

	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53SIM	Beart um Ionchorprú Tuí	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53SIM01 - In aghaidh an heicteáir (Eorna, Cruithneacht, Coirce, Seagal) (Deontas - Aonghnéitheach) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR) Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR) O.14 (aonad: Heicteáir)		250.00	250.00	250.00	250.00	250.00		
53SIM02 - Per Ha (éigniú síl ola) (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR) Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR) O.14 (aonad: Heicteáir)		150.00	150.00	150.00	150.00	150.00		
IOMLÁN	O.14 (aonad: Heicteáir)		40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00		200,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		10,000,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00	10,000,000.00		50,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		4,021,000.00	4,021,000.00	4,021,000.00	4,021,000.00	4,021,000.00		20,105,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
ENVCLIM (70)	Ceangaltais bhainistíochta comhshaoil, aeráide agus ceangaltais eile								
53SIP	Scéim Feabhsúcháin Caorach	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
35SIP01 - Íocaíocht in aghaidh an Aonaid Beostoic (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		120.00	120.00	120.00	120.00	120.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.18 (aonad: Aonaid beostoic)		166,666.00	166,666.00	166,666.00	166,666.00	166,666.00		833,330.00
IOMLÁN	O.18 (aonad: Aonaid beostoic)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		20,000,000.00	20,000,000.00	20,000,000.00	20,000,000.00	20,000,000.00		100,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		8,042,000.00	8,042,000.00	8,042,000.00	8,042,000.00	8,042,000.00		40,210,000.00
	As sin le haghaidh ionstraim airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraim airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

ANC (71)	Srianta nádúrtha nó srianta eile a bhaineann go sonrach le limistéar								
53ANC	ANC	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53ANC01 - Catagóir 1 Talamh suas go 12 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	148.00	148.00	148.00	148.00	148.00	148.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC02 - Catagóir 1 Talamh 12-34 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	112.00	112.00	112.00	112.00	112.00	112.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC03 - Talamh Chatagóir 2 Suas le 10 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	111.00	111.00	111.00	111.00	111.00	111.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC04 - Catagóir 2 Talamh 10-30 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	104.00	104.00	104.00	104.00	104.00	104.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC05 - Talamh Chatagóir 3 Suas le 8 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	93.00	93.00	93.00	93.00	93.00	93.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC06 - Talamh de Chatagóir 3 8-30 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	88.25	88.25	88.25	88.25	88.25	88.25		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC07 - Talamh Oileán Eischósta Suas le 20 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
53ANC08 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 20-34 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								

53ANC09 - Talamh Oileán Amach ón gCósta 34-40 heicteár (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.12 (aonad: Heicteáir)								
IOMLÁN	O.12 (aonad: Heicteáir)	1,894,836.00	2,229,219.00	2,229,219.00	2,229,219.00	2,229,219.00	334,383.00		11,146,095.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	212,500,000.00	250,000,000.00	250,000,000.00	250,000,000.00	250,000,000.00	37,500,000.00		1,250,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	85,446,250.00	100,525,000.00	100,525,000.00	100,525,000.00	100,525,000.00	15,078,750.00		502,625,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúcháin								
53AECMNPI	Infheistíochtaí Neamhtháirgiúla a Bhaineann le Beart Aeráide Agra-Chomhshaoil	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMNPI01 - Meántacaíocht le haghaidh NPI ar an bhfeirm (Ginearálta) (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,185.63	1,185.63	1,185.63	1,185.63	1,185.63	1,185.63	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,482.39	1,482.39	1,482.39	1,482.39	1,482.39	1,482.39	
	O.21 (aonad: Oibriúcháin)		15,738.00	23,608.00	23,608.00	23,608.00	23,608.00	7,869.00	118,039.00
53AECMNPI02 - Meántacaíocht le haghaidh NPI (Comhoibriú) ar an	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	

bhfeirm (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	
	O.21 (aonad: Oibriúcháin)		6,667.00	13,333.00	13,333.00	13,333.00	13,333.00	6,667.00	66,666.00
IOMLÁN	O.21 (aonad: Oibriúcháin)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		26,659,845.00	43,989,953.00	43,989,953.00	43,989,953.00	43,989,953.00	17,330,122.00	219,949,779.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		10,719,923.65	17,688,360.12	17,688,360.12	17,688,360.12	17,688,360.12	6,968,442.25	88,441,806.38
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	Infheistíochtaí, lena n-áirítear infheistíochtaí in uisciúcháin								
53OFCIS	Infheistíochtaí Caipitil Feirme	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53OFCIS01 - Meán Deontas CIS (Táirgiúil) (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00	5,000.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	6,250.00	6,250.00	6,250.00	6,250.00	6,250.00			
IOMLÁN	O.20 (aonad: Oibriúcháin)	300.00	680.00	740.00	9,210.00	9,070.00			20,000.00
	O.20 (aonad: Oibriúcháin)	300.00	680.00	740.00	9,210.00	9,070.00			20,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	1,500,000.00	3,400,000.00	3,700,000.00	46,050,000.00	45,350,000.00			100,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	603,150.00	1,367,140.00	1,487,770.00	18,516,705.00	18,235,235.00			40,210,000.00

	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
COOP (77)									
53AECMCP77	Beart um Chomhar AECM — Airteagal 77	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53AECMCP7701 - Ciste pobail le haghaidh gníomhartha sainoiriúnaithe feirme/tírdhreacha (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,500,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	4,000,000.00	2,500,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,875,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	3,125,000.00	
	O.32 (aonad: Oibriúcháin)								
53AECMCP7702 - Foireann an Tionscadaíl Chomhoibrithe Áitiúil (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	250,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	1,750,000.00	437,500.00	
	O.32 (aonad: Oibriúcháin)								
IOMLÁN	O.32 (aonad: Oibriúcháin)	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	56.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	8,000,000.00	20,000,000.00	40,000,000.00	40,000,000.00	40,000,000.00	40,000,000.00	22,000,000.00	210,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	3,216,800.00	8,042,000.00	16,084,000.00	16,084,000.00	16,084,000.00	16,084,000.00	8,846,200.00	84,441,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
COOP (77)									
53CFG	Deontas Feirmeoireachta Comhoibrítheach	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53CFG01 - Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 01 (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00		
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)		1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00		
	O.30 (aonad: Oibriúcháin)								
IOMLÁN	O.30 (aonad: Oibriúcháin)		267.00	267.00	267.00	267.00	267.00		1,335.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00		2,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		160,840.00	160,840.00	160,840.00	160,840.00	160,840.00		804,200.00
	As sin le haghaidh ionstraim airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraim airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fósta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
COOP (77)									
53EIP	Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta na hEorpa	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53EIP01 - Céim 2 Sruth A (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	10,000.00	10,000.00						
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	10,000.00	10,000.00						
	O.I (aonad: Neamhnáisiúnta	6.00	6.00						12.00
53EIP02 - Céim 3 Sruth A (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		130,000.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	130,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.I (aonad: Neamhnáisiúnta		3.00	6.00	6.00	6.00	6.00	3.00	30.00
53EIP03 - Céim 2 Sruth B (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	10,000.00	10,000.00						
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	10,000.00	10,000.00						
	O.I (aonad: Neamhnáisiúnta	30.00	30.00						60.00
53EIP04 - Céim 3 Sruth B (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		210,000.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	210,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.I (aonad: Neamhnáisiúnta		15.00	30.00	30.00	30.00	30.00	30.00	165.00
IOMLÁN	O.I (aonad: Neamhnáisiúnta	36.00	54.00	36.00	36.00	36.00	36.00	33.00	267.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	360,000.00	3,900,000.00	7,080,000.00	7,080,000.00	7,080,000.00	7,080,000.00	3,540,000.00	36,120,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	144,756.00	1,568,190.00	2,846,868.00	2,846,868.00	2,846,868.00	2,846,868.00	1,423,434.00	14,523,852.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
COOP (77)									
53ESSPO	Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53ESSPO01 - Méid aonaid don tacaíocht chomhairleach (Deontas - Éide)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00			
91(2)(d)-IE-40.21%	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00			
	O.28 (aonad: Tairbhí)	15.00	15.00	15.00					45.00
53ESSPO02 - Méid an aonaid le haghaidh tacaíochta feidhm riaracháin (Deontas - Éide)	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	
91(2)(d)-IE-40.21%	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00	
	O.28 (aonad: Tairbhí)	15.00	30.00	45.00	30.00	15.00			135.00
IOMLÁN	O.28 (aonad: Tairbhí)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	195,000.00	345,000.00	495,000.00	300,000.00	150,000.00			1,485,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	78,409.50	138,724.50	199,039.50	120,630.00	60,315.00			597,118.50
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								

	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
COOP (77)									
53LEADER	LEADER	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
RDD go clár - Meánchaiteachas in aghaidh na bliana (Deontas - Meán) [29 LDS]	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	6,210,000.00	
[29 LDSanna]	O.31 (aonad: Gníomhartha ullmhúcháin)								
IOMLÁN [29 LDSs]	O.31 (aonad: Gníomhartha ullmhúcháin)		29.00						29.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	9,490,500.00	18,329,250.00	23,945,250.00	28,931,250.00	39,958,125.00	39,958,125.00	19,387,500.00	180,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	4,109,386.50	7,936,565.25	10,368,293.25	12,527,231.25	17,301,868.12	17,301,868.13	8,394,787.50	77,940,000.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		29.00						29.00
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
KNOW (78)	Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise								
53AECMTR	Oiliúint chun Beart Agra-Chomhshaoil-Aeráide a Chur i bhFeidhm	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029

53AECMTR01 - Méid Aonaid in aghaidh an Fhreastail (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	246.00	246.00	246.00	246.00	246.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)	17,500.00	25,000.00	20,590.00	18,700.00	5,608.00			87,398.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Tairbhí)	17,500.00	25,000.00	20,590.00	18,700.00	5,608.00			87,398.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	4,305,000.00	6,150,000.00	5,065,140.00	4,600,200.00	1,379,568.00			21,499,908.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	1,731,040.50	2,472,915.00	2,036,692.79	1,849,740.42	554,724.29			8,645,113.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
KNOW (78)	Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise								
53CPDA	CPD Do Chomhairleoirí	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53CPDA01 - Méid Aonaid chun Ardán Ar Líne a Sholáthar (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	300,000.00	300,000.00						
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Oibriúcháin)	0.33	0.67						1.00
53CPDA02 - Méid aonaid in aghaidh na hidirghabhála oiliúna seachadta (Deontas - Meán) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Oibriúcháin)	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00			10.00

IOMLÁN	O.33 (aonad: Oibriúcháin)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)	99,000.00	601,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00			1,900,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)	40,210.00	241,260.00	160,840.00	160,840.00	160,840.00			763,990.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
KNOW (78)	Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise								
53KT	Clár um Aistriú Eolais	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53KT01 - Tacaíocht KT do Chomhairleoirí (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)			500.00	500.00	500.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)								
53KT02 - Tacaíocht KT d'Fheirmeoirí (Deontas - Éide) 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)			750.00	750.00	750.00			
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)			18,960.00	18,960.00	18,960.00			56,880.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Tairbhí)								
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)			23,700,000.00	23,700,000.00	23,700,000.00			71,100,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)			9,529,770.00	9,529,770.00	9,529,770.00			28,589,310.00

	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
KNOW (78)	Malartú eolais agus scaipeadh faisnéise								
53SCT	Oiliúint chun Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil a Chur i bhFeidhm	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Iomlán 2023 - 2029
53SCT01 - Oiliúint chun an Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil 01 (Deontas - Éide) a Chur i bhFeidhm 91(2)(d)-IE-40.21%	Méid an aonaid phleanáilte (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)		100.00	100.00					
	Uasmhéid do mhéid an aonaid Phleanáilte (EUR)								
	O.33 (aonad: Tairbhí)		20,000.00	20,000.00					40,000.00
IOMLÁN	O.33 (aonad: Tairbhí)		20,000.00	20,000.00					40,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)		2,000,000.00	2,000,000.00					4,000,000.00
	Leithdháileadh airgeadais tásach bliantúil (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)		804,200.00	804,200.00					1,608,400.00
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								
	As sin le haghaidh ionstraime airgeadais (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As sin tá tabhairt anonn (Caiteachas Poiblí Iomlán in EUR)								

	As sin tá tabhairt anonn (ranníocaíocht an Aontais in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (is infheidhme maidir le hAirteagal 95(1) faoi Airteagal 73 agus 75) (Caiteachas poiblí iomlán in EUR)								
	As ar ghá an leithdháileadh fosta airgeadais a bhaint amach a leagtar amach in Iarscríbhinn XII (Ranníocaíocht an Aontais in EUR)								

7 Córas Rialachais agus Comhordaithe

7.1 Comhlachtaí rialaithe agus comhordúcháin comhlachtaí rialaithe a shainaithint

Cineál Údaráis	Ainm na hinstitiúide	EAGF	CETFT	Ainm freagrach	Seoladh	Ríomhphost
Comhlachtaí tarmligthe agus idirmheánacha eile nach bhfuil leagtha síos sa Rialachán, le cur síos ar a ról	Gníomhaireacht Íocaíochta Tharmligthe do LEADER - An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (DRCD)	N	B	Ceann na Rannóige, Aonad Beartais & Oibríochtaí LEADER, DRCD	An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail, Rinn na Tríonóide, 10-11 Sráid Laighean Theas, Baile Átha Cliath 2, D02 EF85	leader2127@drcd.gov.ie
Comhlacht Rialaithe		B	B	Ceann na Rannóige, an Rannán Airgeadais, RTBM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	fdeuaudit@agriculture.gov.ie
Comhlacht Deimhniúcháin		B	B	Ceann na Rannóige, an Rannán Airgeadais, RTBM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	fdeuaudit@agriculture.gov.ie
Comhordú AKIS, lena n-áirítear comhairle feirme - Comhlacht comhordaithe ábhartha	RTBM	B	B	Ceann na Rannóige, an Rannán Taighde, RTBM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	Research@agriculture.gov.ie
Gníomhaireacht Íocaíochta		B	B	Ceann na Rannóige, an Rannán Airgeadais, RTBM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	fdeuaudit@agriculture.gov.ie
Údarás inniúil		B	B	An tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	fdeuaudit@agriculture.gov.ie
Údarás bainistíochta		B	B	Ceann na Rannóige, Rannóg an Phlean Straitéisigh CAP, RTBM		CAPStrategicPlan@agriculture.gov.ie
Coiste Monatóireachta	RTBM	B	B	Ceann na Rannóige Rannóg an Phlean Straitéisigh CAP, RTBM	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	CAPStrategicPlan@agriculture.gov.ie
Oifigeach cumarsáide plean CBT (cf. Airteagal 43(2) CPR)	RTBM	B	B	Ceann na Rannóige, an Rannán Cumarsáide	An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, Sráid Chill Dara, Baile Átha Cliath 2, D02 WK12	*TBC*@agriculture.gov.ie

Cur síos gairid ar bhunú agus ar eagrú an Údaráis Inniúil

Údarás inniúil

Is é an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara an tÚdarás Inniúil agus is é an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara an Gníomhaireacht Íocaíochta. Laistigh den Rannóg Airgeadais tá aonad neamhspleách ar leith a ghníomhaíonn thar ceann an Aire ina cháil mar an tÚdarás Inniúil, le creidiúnú na Gníomhaireachta Íocaíochta a eisiúint, a athbhreithniú agus a tharraingt siar, agus ainmniú an Chomhlachta Deimhnithe a ainmniú agus a tharraingt siar. Tá feidhmeanna an Údaráis Inniúil ar leithligh ó feidhmeanna na Gníomhaireachta Íocaíochta. Ní bheidh aon cheanglas ar Chomhlacht Comhordaithe.

Déanfaidh an tAire ina cháil mar Údarás Inniúil feidhmeanna a tharmligean chuig foireann na hAireachta chun na cúraimí seo a leanas a chur i gcrích:

- Athbhreithniú a dhéanamh ar stádas creidiúnaithe reatha na gníomhaireachta íocaíochta ainmnithe RTBM dá dtagraítear in Airteagal 8 HZR;
- ainmniú comhlachta deimhniúcháin dá dtagraítear in Airteagal 12 a ainmniú agus a tharraingt siar agus a áirithiú go mbeidh comhlacht deimhniúcháin ainmnithe i gcónaí. Fostaíonn Éire seirbhísí comhlachta iniúchta neamhspleách trí chonradh soláthair phoiblí.
- An Coimisiún a chur ar an eolas maidir le ceapadh Comhlachta Deimhnithe nó le hathrú ar Chomhlacht Deimhnithe agus coinnigh an Gníomhaireacht Íocaíochta faoi mhaoirseacht leanúnach.

Gníomhaireacht Íocaíochta:

Tá struchtúr eagraíochta ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara ina cáil mar ghníomhaireacht Íocaíochta chun ligean di feidhmeanna a chur i gcrích maidir le CERT agus CETFT.

Struchtúr Eagraíochtúil

Tá ag an nGníomhaireacht Íocaíochta:

- Rannáin Líne atá freagrach as íocaíochtaí a mheastar a bheith incháilithe a cheadú/údarú
- Córas oibriúcháin agus airgeadais comhtháite chun na sonraí airgeadais go léir ar íocaíochtaí a ghabháil
- An Rannán um Rialuithe Comhtháite le feidhmeanna chun rialuithe riachtanacha a chur i gcrích mar atá sainmhínithe.
- An Rannán Cuntasaíochta atá freagrach as íocaíochtaí a dhéanamh
- An tAonad Airgeadais freagrach as Cuntais Bhliantúla a ullmhú/tuairisc feidhmíochta a chur isteach, agus dearbhú bainistíochta a chur isteach.
- An tÚdarás Bainistíochta atá freagrach as an Athbhreithniú Bliantúil Feidhmíochta (ARB) a dhréachtú, a mhonatóiriú agus a bhainistiú, as monatóireacht a dhéanamh ar chur chun feidhme an Phlean Straitéisigh CBT (CSP), a ghníomhóidh freisin mar idirghabhálaí ar athbhreithniú feidhmíochta, imréiteach agus freagairt ar aon phleananna gníomhaíochta a theastaíonn.
- Feidhmeanna tarmligthe ar bith a bhainistiú agus Meabhrán Tuisceana foirmiúil a tharraingt suas leis an gcomhlacht tarmligthe agus monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh
- Aonad Iniúchta Inmheánaigh a sholáthraíonn dearbhú neamhspleách oibiachtúil maidir le rialuithe agus comhlíonadh na gcritéar creidiúnaithe.
- Creidiúnú Grúpa athbhreithnithe le breathnóirí neamhspleácha chun monatóireacht a dhéanamh ar chomhlíonadh creidiúnaithe

- Tá foireann os cionn 3,500 ag an RTBM agus tá Rannóg Acmhainní Daonna tiomnaithe aici a chuireann béim láidir ar oiliúint agus ar eitic na foirne. Tá pleananna Gnó Bliantúla, próifílí ról do gach ball foirne, tuairisceáin eitice agus coinbhleachta leasa agus athbhreithnithe feidhmíochta bliantúla leabaithe i gcultúr na Roinne.
- Tá leithscaradh dualgas ríthábhachtach, le rannáin ar leith freagrach as céimeanna éagsúla den phróiseas íocaíochta.

Riosca

Tá Rannán Riosca tiomnaithe sa Roinn.

Feidhmeanna tarmligthe

Beidh Meabhrán Tuisceana foirmiúil ann le haon eintiteas a bhfuil feidhmeanna tarmligthe aige. Coimeádfaidh an Ghníomhaireacht Íocaíochta an t-eintiteas tarmligthe sin faoi mhaoirseacht.

- Leanfaidh an Ghníomhaireacht Íocaíochta ar aghaidh ag cinntiú go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun éilimh a phróiseáil, le seicliostaí ábhartha. Ní dhéanfar íocaíochtaí ach amháin trí aistriú bainc chuig na tairbhíthe lena mbaineann ar bhealach slán. Bunófar éilimh chuig an AE ar aisíocaíocht ar chaiteachas incháilithe a tabhaíodh.
- Cuirfidh an Ghníomhaireacht Íocaíochta córas tuairiscithe feidhmíochta i bhfeidhm chun na ceanglais tuairiscithe don Tuarascáil Bhliantúil Feidhmíochta agus don mhonatóireacht leanúnach a shásamh, i.e.
- Tá aonad féichiúnaithe tiomnaithe i bhfeidhm chun dea-chleachtas i mbainistíocht fiachais a chinntiú

Airleacain agus Urrúis

- Tá córas i bhfeidhm chun airleacain agus urrúis a bhainistiú inár Rannán Cuntas
- Tá slándáil na gcóras faisnéise deimhnithe i gcomhréir leis an Eagraíocht um Chaighdeán Idirnáisiúnta 27001: Córas Bainistíochta Slándála Faisnéise

Monatóireacht

- Tá aonad Inmheánach tiomnaithe ag an RTBM atá neamhspleách agus a thuiriscíonn do cheann na Gníomhaireachta Íocaíochta.

Struchtúr Feidhme Tuairiscithe na Gníomhaireachta Íocaíochta:

Beidh an Rannán Airgeadais laistigh den Gníomhaireacht Íocaíochta freagrach as

- Éilimh ráithiúla caiteachais agus míosúil T104 a ullmhú agus a chur isteach
- Sonraí réamhaisnéise ábhartha a ullmhú agus a chur isteach
- Pacáiste Imréitigh Cuntas Bliantúil a ullmhú agus a chur isteach
- Dearbhú Bainistíochta a chur isteach
- Tuarascáil an Chomhlachta Deimhniúcháin a chur isteach
- Comhordú agus cur isteach APR a réitíonn leis na Cuntais Bhliantúla, agus mínítear athraitheas.

Comhlacht Deimhnithe

- Ceapfar an Comhlacht Deimhnithe tar éis próisis tairisceana poiblí chuig comhlacht neamhspleách iniúchóireachta a chomhlíonfaidh a dhualgais deimhniúcháin i gcomhréir leis na forálacha Cothrománacha. Bronnfar an téarma ar feadh 3 bliana ar a laghad. Tá an próiseas chun Comhlacht Deimhniúcháin a cheapadh don CSP ar siúl faoi láthair agus meastar go dtabharfar an próiseas chun críche faoi Iúil 2022.

Údarás Bainistíochta

Is é an tÚdarás Bainistíochta a bheidh i Rannán an Phlean Straitéisigh CBT laistigh den Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Gníomhaireacht Íocaíochta Tharmligthe

Is í an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (DRCD) an Gníomhaireacht Íocaíochta tharmligthe do LEADER. Comhtháthófar faireachán agus meastóireacht ar LEADER leis an bhfaireachán agus leis an meastóireacht fhoriomlán do Phlean Straitéiseach CBT.

Rannáin RTBM

Laistigh de RTBM, i dtéarmaí ginearálta, beidh roinnt rannán líne freagrach as gnéithe éagsúla de shocruithe monatóireachta agus meastóireachta an CSP. Is iad seo:

- Rannóg an Phlean Straitéisigh CBT:
  - a bheidh ina rannán lárnach comhordaithe chun monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar an CSP;

- Beidh sé ina idirghabhálaí le haghaidh athbhreithniú feidhmíochta agus imréiteach feidhmíochta do Cholún 2, agus déanfaidh sé pleananna gníomhaíochta a tharraingt suas agus a chur i bhfeidhm;
  - Comhordóidh sé an t-ionchur deartha idirghabhála ó rannáin líne;
  - Comhordóidh sé an próiseas chun an méid cuí sonraí a aithint, a ghabháil agus a bhainistiú a theastaíonn le haghaidh monatóireachta agus meastóireachta éifeachtúla a luaithe is féidir de réir rannáin líne, ie le linn próiseála iarratais;
  - Aithneoidh siad, le cúnaimh ó rannáin líne, na riachtanais sonraí is dócha a shásófar trí úsáid a bhaint as foinsí seachtracha faisnéise;
  - Fostófar cúnaimh teicniúil seachtrach chun cabhrú le meastóireachtaí de réir mar is gá, lena n-áirítear trí shonraí níos cáilíochtúla a bhaineann leis na Tuarascálacha Bliantúla Feidhmíochta a thiomsú;
  - Comhordófar an chomhlántacht idir idirghabhálacha Cholún 1 agus Cholún 2 i gcomhthéacs an ionchuir i meastóireacht iomlán an CSP.
- Rannáin líne (mar shampla, an Rannóg Agra-Chomhshaoil agus Struchtúir, Rannóg Bithéagsúlachta agus Innealtóireachta Níotráití, Rannóg um Athrú Aeráide agus Bithfhuinnimh, srl):
    - Áiritheoidh siad go dtabharfar aghaidh ar na ceanglais maidir le faisnéis staidrimh agus sonraí faireacháin agus meastóireachta a mhéid is féidir le linn bearta aonair a cheapadh, lena n-áirítear i gcás ina mbaineann sé seo le comhairliúchán le comhlachtaí seachtracha/cur i bhfeidhm;
    - Cuirfidh sé córais chun feidhme chun sonraí faireacháin agus meastóireachta a bhailiú agus a thuairisciú thar an gcéad tréimhse CBT eile;
    - Soláthrófar sonraí le cur san áireamh sa Tuarascáil Bhliantúil Feidhmíochta agus don athbhreithniú feidhmíochta.
- Aonad Beartais Íocaíochtaí Díreacha:
    - Beidh sé ina idirghabhálaí le haghaidh athbhreithniú feidhmíochta agus imréiteach feidhmíochta do Cholún 1, agus déanfaidh sé pleananna gníomhaíochta a tharraingt suas agus a chur i bhfeidhm;
    - Tuairisceoidh sé don Údarás Bainistíochta agus don Ghníomhaireacht Íocaíochta ar bhearta Cholún 1 de réir mar is cuí.
- An Rannán IMT (Bainistíocht Faisnéise agus Teicneolaíocht) agus an Rannán um Athchóiriú agus Rialachas Digiteach:
    - Beidh sé freagrach as forbairt na gcóras IMT is gá chun tacú le cur chun feidhme an CSP;
    - Áiritheoidh sé go ndéanfar faisnéis staidrimh a ghabháil agus a cheistiú agus sonraí faireacháin agus meastóireachta ó fhoinsí inmheánacha (RTBM) agus seachtracha araon, lena n-áirítear sonraí a d'fhéadfaí a fháil ar mhodhanna malartacha amhail suirbhéanna.
- An Rannóg Eacnamaíochta agus Pleanála (EPD):
    - mar aonad lárnach eacnamaíoch agus meastóireachta na Roinne: rannchuideoidh sé le dearadh agus spriocdhírú barmhaith beart faoin CSP nua;
    - Ionchorprófar a leithéid de bhearta i bpróiseas Athbhreithnithe Caiteachais na Roinne, ar aon dul leis an gCód Caiteachais Phoiblí atá foilsithe ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

- Mar bhall de Sheirbhís Eacnamaíochta agus Meastóireachta Rialtas na hÉireann, soláthróidh sé sainchomhairle leanúnach agus ionchur i saincheisteanna meastóireachta a thagann chun cinn thar shaolré an CSP;

Mar a leagtar amach in Airteagal 124 de Rialachán 2021/2115/CE (Rialachán an Phlean Straitéisigh), bunóidh an tÚdarás Bainistíochta Coiste Faireacháin do Phlean Straitéiseach CBT. Beidh ról ag an gCoiste Monatóireachta maidir le monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht an CSP. Áiríonn feidhm an Choiste maidir leis seo breithniú agus faomhadh a dhéanamh ar thuarascálacha feidhmiúcháin bliantúla agus athbhreithniú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an CSP agus an dul chun cinn atá déanta maidir lena chuspóirí a bhaint amach. Agus Plean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta á fhorbairt go dtí seo, bhí rannpháirtíocht le geallsealbhóirí trí Choiste Comhairliúcháin na bPáirtithe Leasmhara ar an gComhbheartas Talmhaíochta ina gné riachtanach d'ullmhú agus d'fhorbairt an Phlean. Cuimseoidh Coiste Monatóireachta na hÉireann cothromaíocht idir an rialtas ábhartha agus na húdaráis phoiblí, comhpháirtithe eacnamaíocha agus sóisialta mar a liostaítear in Airteagal 106(3). Chun cothromaíocht inscne níos cothroime a chur chun cinn, beidh sé mar aidhm ag an gCoiste Monatóireachta ionadaíocht níos mó ó mhná a bheith ina bhallraíocht. Beidh an tÚdarás Bainistíochta freagrach as a chinntiú go ndéanfar ionadaíocht ar an gCoiste Monatóireachta ar chomhlachtaí ábhartha a bhaineann le mná, leis an óige agus le leasanna daoine faoi mhíbhuntáiste.

Cuirfear le cuid de na gníomhaíochtaí meastóireachta atá leagtha amach i bPlean Measúnaithe CSP na hÉireann trí rannpháirtíocht meastóirí seachtracha. Déanfaidh an Coiste Monatóireachta athbhreithniú ar na gníomhaíochtaí meastóireachta go léir de réir mar a cheanglaítear faoi Rialacháin an CSP. I ngach cás, déanfaidh Coistí Stiúrtha ar a mbeidh ionadaithe ó na rannáin líne ábhartha maoirsiú ar obair na meastóirí sin.

7.2 Cur síos ar an struchtúr monatóireachta agus tuairiscithe

Chun córais éifeachtúla bainistíochta sonraí a sholáthar chun faisnéis staidrimh ar an CSP a thaifeadh, a chothabháil, a bhainistiú agus a thuairisciú, agus chun sonraí faireacháin a sholáthar don tuarascáil bhliantúil feidhmíochta faoi Airteagal 134 SPR, tá gá le gníomhaíocht ar cheithre leibhéal:

- sonraí staidrimh agus monatóireachta cuí a shainaithint agus a ghabháil a luaithe is féidir, .i. le linn beart a dhearadh agus a chur i bhfeidhm (próiseáil iarratais, rialú agus próiseáil íocaíochta),
- feabhsú/athdhearadh na gcóras TF inmheánach atá ann cheana chun próiseáil sonraí staidrimh agus monatóireachta a chumasú -
- modhanna féideartha eile a shainaithint chun sonraí staidrimh agus monatóireachta a bhailiú de réir riachtanas meastóireachta agus
- na modhanna/foinsí breise seo a ionchorprú go héifeachtach i gcórais bhainistíochta sonraí na Roinne.

Beidh gach ceann de na gníomhaíochtaí seo bunaithe freisin ar an raon riachtanas maidir le:

- aschuir, méideanna aonad, leithdháiltí airgeadais, garspriocanna agus spriocanna cláir a thomhas i gcomhréir leis an raon táscairí eile atá sonraithe san Acht Forfheidhmithe
- an Tuarascáil Bhliantúil Feidhmíochta (APR), lena n-áirítear maidir le haschuir, dul chun cinn i dtreo garspriocanna, spriocanna agus baint amach torthaí,

Ag an gcéim seo, meastar gur dócha go mbeidh trí ghné i gcóras iomlán bainistíochta sonraí na Roinne maidir le faisnéis staidrimh agus sonraí monatóireachta:

- sonraí feidhmithe/bearta a ghabháil agus a phróiseáil, lena n-áirítear sonraí monatóireachta (maidir le táscairí aschuir, agus táscairí toraidh, mar is gá go háirithe chun APRanna a chomhlánú) trí chórais TF inmheánacha atá ann cheana agus trí fhoinsí sonraí, go príomha:

o an Córas Próiseála Éileamh Cineálach (GCPS) agus an Córas Rangaithe agus Roghnúcháin (RASS), a phróiseálfaidh sonraí iarratais,

o an Córas Aitheantais Dáileachtaí Talún (LPIS) agus an córas (Cigireacht agus Tástáil Allamuigh Talmhaíochta (AFIT), a éascóidh rialú agus cigireacht, agus

o córas airgeadais SAP

o Bainfidh feirmeoirí buntáistí suntasacha le húsáid sonraí satailíte agus teicneolaíochtaí mar AgriSnap, aip grianghraf geochlibáilte na Roinne le haghaidh Seiceálacha trí Mhonatóireacht (CbM). Is é tabhairt isteach CbM don Scéim Cúnaimh Próitéine in 2021 an chéad chéim i gcur i bhfeidhm an Chórais Monatóireachta Limistéir (AMS) a bheidh éigeantach sa CSP.

o An Staidéar Timpeallachta Feirme píolótach (FES) arna mhaoiniú faoin RDP 2014-2020 a ghinfidh bunachar sonraí de shonraí bonnlíne gnáthóige agus bithéagsúlachta ag leibhéal na feirme agus a sholáthróidh an scóip le haghaidh anailís chuimsitheach ar ghnáthóga feirme agus bithéagsúlacht agus bonnlíne le haghaidh tuairiscithe. agus díriú ar scéimeanna agus bearta agra-chomhshaoil sa todhcháil.

o Ginfidh an Clár Samplála Ithir píolótach arna mhaoiniú faoin RDP 2014-2020 bunachar sonraí de shonraí bonnlíne ar ithreacha thar shampla feirmeacha i limistéir agus in earnálacha éagsúla agus soláthróidh sé scóip le haghaidh anailís chuimsitheach ar shláinte agus ar chineál na hithreach agus bonnlíne le haghaidh tuairiscithe. agus díriú ar bhearta amach anseo.

o Sonraí LEADER. Dearfar córas nua chun freastal ar na riachtanais do Chlár nua LEADER 2023-2027 bunaithe ar theimpléad córais 2014-2020. Déanfaidh sé freastal ar gach doiciméad tionscadail agus íocaíochta a uaslódáil chuig stór tionscadail tiomnaithe. Déantar gach caiteachas LAG (beochan agus riarachán) a uaslódáil ar an gcóras freisin. Déantar seiceálacha riaracháin Airteagal 48 a thaifeadh freisin agus tá siad ar fáil chun críocha rialaithe. Ina theannta sin, is féidir tuarascálacha sonraí tionscadail éagsúla a fháil ón gcóras chun críocha staidrimh. Ligeann an córas do na LAGs sonraí a bhaineann le táscairí torthaí atá mar chuid den tuarascáil bhliantúil feidhmiúcháin chun críocha monatóireachta agus meastóireachta a ionchur. Tá na comhaid seo ar fáil go héasca agus tá srianta cead féachana teoranta d'úsáideoirí ábhartha.

• sonraí a ghabháil agus a phróiseáil, lena n-áirítear sonraí faireacháin agus meastóireachta ó fhoinsí seachtracha, lena n-áirítear:

o Pleanálaithe agus comhairleoirí talmhaíochta

o Grúpaí Oibriúcháin EIP

o An tIonad Náisiúnta Bithéagsúlachta

agus

• sonraí faireacháin eile atá níos cáilíochtúla a ghabháil) trí mhodhanna malartacha nó ó fhoinsí seachtracha eile, mar a d'fhéadfaí a sholáthar trí shaineolas agus meastóireachtaí seachtracha a úsáid.

Ina theannta sin, déanfaidh an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht agus RTBM a dícheall comhaontuithe comhroinnte sonraí a fhorbairt chun cabhrú lenár gcomhriachtanas le tuairisciú ar sheachadadh beart caomhnaithe go náisiúnta faoin CSP. Beidh dlúth-chomhoibriú idir an NPWS/RCAL agus an RTBM i dTionscadal Dúlra Straitéiseach na hÉireann (má fhaigheann sé maoiniú) ina thógálaí acmhainne tábhachtach i gcomhthéacs bailiú sonraí agus comhroinnte ar fud an Rialtais.

Monatóireacht agus Measúnú ar an CSP

Le linn chéim fhorfheidhmithe an CSP, bunófar Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Measúnaithe laistigh den Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara chun a chinntiú go gcomhlíontar riachtanais mhonatóireachta agus mheastóireachta an CSP. Rachfar i gcomhairle le gníomhaithe seachtracha freisin de réir mar is iomchuí maidir le haon saincheistanna sonracha de réir mar a thagann siad chun cinn.

Ina theannta sin, bunófar Coiste Comhshaoil Idir-Rannach. Beidh ionadaithe ar an gCoiste seo ó na Ranna Rialtais atá freagrach as cáilíocht aeráide, aeir agus uisce, chomh maith le hionadaithe ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. Beidh na gníomhaireachtaí Stáit ábhartha páirteach freisin. Is é sainchúram an Choiste a chinntiú go bhfuil na tacair sonraí, an taighde agus an fhaisnéis is déanaí ar fáil, agus cur chuige comhleanúnach a sholáthar maidir le monatóireacht a dhéanamh ar thionchair chomhshaoil agus aeráide an CSP agus moltaí a dhéanamh nuair is cuí.

Cé go ndeirtear in Airteagal 140(5) de rialachán CSP go gcuirfidh na Ballstáit an plean meastóireachta faoi bhráid an choiste faireacháin tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis glacadh le Plean Straitéiseach CSP, tá sé beartaithe dréachtphlean meastóireachta a thiomsú don CSP i. R1 2022. Tabharfar breac-chuntas sa phlean meastóireachta ar an ngá atá le foireann mheastóireachta chun tionchar na n-idirghabhálacha CSP thar thrí théama uileghabhálacha an CSP a mheas.

Tionscadal TF Tuairiscithe agus Anailíseach CSP a fhorbairt

Bunófar tionscadal um Thuairisciú agus Anailísíocht CSP mar fhreagra ar an ngá atá ann scéimeanna atá nasctha leis an CSP a mheasúnú, a mhonatóiriú, a phleanáil agus a fhorbairt. Forbróidh an tionscadal cumas tuairiscithe chun sonraí iomlána agus cruinne a ghabháil agus a sholáthar chun críocha iniúchta ar aschuir agus ar thorthaí, a thacaíonn le agus a mheaitseálann caiteachas arna thabhu faoin CSP, agus a áireofar san Aibreán.

I bhfianaise fhócas feidhmíochta an CSP, déanfaidh an tionscadal monatóireacht ar fheidhmíocht agus cuirfidh sé na sonraí in iúl ar bhealach comhleanúnach agus comhsheasmhach. Déanfaidh comhéadan/deais TF, a nascfaidh na scéimeanna iomadúla (ar ardáin éagsúla TF), monatóireacht ar chaiteachas, ar aschuir agus ar thorthaí i rith na bliana. Sufidh an comhéadan seo ar ardán bunachar sonraí a bhunófar mar chuid den tionscadal seo. Cuirfidh comhéadan TF dá leithéid ar chumas na Roinne

saincheisteanna a réiteach roimh dheireadh na bliana airgeadais agus laghdóidh sé freisin an t-ualach riaracháin a bhaineann le tuairisciú faoin CSP.

I measc na nithe insólathartha don tionscadal tá bunachar sonraí leathan a thiomsú thar raon sonraí inmheánacha arna gcomhordú ar fud na Roinne ar tháscairí idirghabhála CSP.

Bunófar grúpa oibre le sainaitheint a dhéanamh ar na réimsí spéise atá le cur san áireamh. Bunaíodh foghrúpa oibre ar a raibh comhghleacaithe ón Rannán Forbartha Tuaithe, ón Aonad Airgeadais agus ó na Rannáin Líne ábhartha agus ón Aonad Anailíse Sonraí in 2021 chun na ceanglais maidir le bunachar sonraí den sórt sin a scóipeáil. Reáchtáladh ceardlann le comhairleoirí seachtracha i mí na Samhna chun an cleachtadh scóipeála seo a chur chun cinn. Cuirfear an obair seo chun cinn le linn 2022.

Tá sé beartaithe go gcumhdóidh an comhéadan/deais raon leathan sonraí lena n-áirítear, i measc nithe eile, sonraí íocaíochta, sonraí talún agus faisnéis dhéimeagrafach chomh maith leis na sonraí táscaire aschuir agus toraidh ábhartha. Cuirtear na sonraí ar fáil ar leibhéal gráinneach chun cabhrú le hanailís agus chun ligean don úsáideoir anailís a dhéanamh ar an bhfaisnéis a theastaíonn le haghaidh anailís chruinn agus riachtanas samhaltaithe don eilimint mheastóireachta den CSP.

Iniúchadh agus dearbhú

Is í an phríomhdhifríocht i Múnla Seachadta Nua (NDM) an CSP ná go gcaithfear tacú le caiteachas airgeadais bliantúil an AE le haschur comhfhreagrach a fhéadfaidh an comhlacht deimhniúcháin a fhíorú chun go mbeidh caiteachas arna thabhtú chun bheith incháilithe d'aisíocaíocht ó chaiteachas airgeadais bliantúil an AE, i.e. agus a chuireann le táscairí toraidh atá réamhshainithe sa Phlean Straitéiseach. Sa tsamhail reatha tá dearbhú ar chaiteachas airgeadais bunaithe ar dhlíthiúlacht agus rialtacht an chaiteachais (géilliúlacht tairbhí le téarmaí agus coinníollacha, riarachán cuí srl).

Tá an tsamhail nua dearbhaithe bunaithe ar chórais soladacha rialachais sa phirimid dearbhaithe, agus aistrítear fócas chuig tuairisciú feidhmíochta, de réir mar a dhéantar dlíthiúlacht agus rialtacht an chaiteachais faoi Phlean Straitéiseach CBT a bhaint amach trí fheidhmíocht na mBallstát arna shloinneadh sna haschuir chomhiomlánaithe tuairiscithe. Mar sin, déanfaidh na comhlachtaí deimhniúcháin iniúchadh ar chórais rialachais na mBallstát agus ar thuairisciú feidhmíochta ar aschuir agus ar thorthaí. Forbrófar rian iniúchta soiléir a nascfaidh caiteachas dearbhaithe sna Cuntais Bhliantúla agus éilimh le haschuir agus torthaí gaolmhara chun riachtanais iniúchta agus críocha imréitigh a éascú.

7.3 Faisnéis faoin gcóras rialaithe agus pionóis

7.3.1 IACS - Córas Comhtháite Riaracháin agus Rialaithe

An úsáidtear IACS chun idirghabhálacha in earnáil an fhóna a bhainistiú agus a rialú mar atá leagtha síos i dTeideal III de Rialachán (AE) ../... [Rialachán an Phlean Straitéisigh CBT]? : **Níl**

An mbaintear úsáid as IACS chun coinníollacht a bhainistiú agus a rialú? : **Níl**

Tugann Airteagal 65(4)(d) den HZR an deis do na Ballstáit an "dáileacht talmhaíochta" a shainiú. Tabhair an sainmhíniú ar "dháileacht talmhaíochta" i do Bhallstát, le do thoil.

Ciallaíonn dáileacht talmhaíochta limistéar leanúnach talún, arna dhearbhtú ag feirmeoir amháin, nach gclúdaíonn níos mó ná aon bharr amháin

7.3.1.1 Tá gach eilimint den IACS mar atá leagtha amach sa Rialachán [HZR] bunaithe agus ag oibriú ón 1 Eanáir 2023.

Tá gach eilimint den IACS mar atá leagtha amach sa Rialachán [HZR] bunaithe agus ag oibriú ón 1 Eanáir 2023 : **Níl**

7.3.1.1.1 Córas aitheantais do dháileachtaí talmhaíochta (LPIS)

Is blocchóras fisiceach é LPIS na hÉireann, agus tá dáileacht talmhaíochta aonair i bhformhór na ndáileachtaí tagartha LPIS. Tá thart ar 90% den talamh i bhféarthailte buana agus is talamh arúil an

chuid is mó den limistéar atá fágtha, gan ach méid an-bheag de bharr buana. Tá LPIS na hÉireann ailínithe leis an léarscáil topagrafach náisiúnta, le teorainneacha dáileachtaí ag léiriú gnéithe fisiceacha sa tírdhreach. Tá teorainneacha na dáileachtaí seasmhach agus de ghnáth meaitseálann siad le fála sceaigh sa tírdhreach. Bainfear úsáid as LPIS na hÉireann i gcomhar leis an GSAA, chun gach gníomh ceantarbhunaithe faoin CBT nua a bhainistiú.

7.3.1.1.2 Geospásúil (GSA) agus córas feidhmchláir bunaithe ar ainmhithe (GSA)

Is córas tosaigh é an córas iarratais Geospásúil in Éirinn d'iarratasóirí chun iarratais ar talamh a chur isteach. Tá dearadh agus acmhainn forbartha agus aibíochta aige thar CBT (2014-2020) chun iarratais ar éileamh 100% ar líne a éascú don BPS agus do scéimeanna limistéarbhunaithe gaolmhara, uirlisí mapála, réamhsheiceálacha agus níos déanaí Seiceálacha trí Mhonatóireacht. Soláthraíonn sé próiseas iarratais láidir, soláimhsithe don iarratasóir le réiteach luath ar earráidí trí Réamhsheiceálacha agus modh cumarsáide leis an iarratasóir. Mar sin is príomhghné é chun a chinntiú go bhfuil eolas iomlán ag feirmeoirí ar an bpróiseas iarratais agus go n-íoctar iad ar mhodh éifeachtach agus tráthúil.

7.3.1.1.3 An bhfuil córas éilimh uathoibríoch á chur i bhfeidhm agat (de réir bhrí Airteagal 65(4)(f)) den HZR?

Le haghaidh idirghabhálacha ceantarbhunaithe? : **Níl**

Le haghaidh idirghabhálacha ainmhithe-bhunaithe? : **Níl**

7.3.1.1.4 Córas monatóireachta ceantair (AMS)

Bunófar an córas faireacháin limistéir (AMS) agus oibreoidh sé ar acmhainn theoranta ó 2023, mar a cheadaítear sa Rialachán [HZR]. Tá tús curtha agus pleanáilte ag Éirinn le cur i bhfeidhm incriminteach an AMS de réir agus de mheon fhorálacha an ailt thuasluaite. Go deimhin, is eol don Choimisiún gur chuir Éire Seiceálacha trí Mhonatóireacht i bhfeidhm don Scéim Chúnamh Próitéine Tacaíochta Cúpláilte in 2021 agus tá forbairtí breise á bpleanáil aige in 2022 a chuirfidh go díreach le cur i bhfeidhm incriminteach pleanáilte an AMS. Éilíonn Airteagal 10(4) den dréacht-Rialachán Cur Chun Feidhme a scaipeadh le déanaí go mbeidh an AMS ag feidhmiú do BISS agus ANC ó 1st Eanáir 2023 i ngach ballstát. Creideann Éire go gcruthóidh tabhairt isteach níos luaithe do na scéimeanna is mó ualach ollmhór (agus b'fhéidir ionchas neamhréadúil) ar an riarachán chun AMS éifeachtach agus éifeachtúil a chur i bhfeidhm do BISS agus ANC faoi 1st Eanáir 2023. Tá sé iarrtha ag Éirinn go mbeadh feidhm ag an gcoimhdeacht maidir le pleanáil agus cur chun feidhme AMS i ngach Ballstát agus é mar aidhm cur chun feidhme iomlán faoi Eanáir 2024 (i gcomhréir le hAirteagal 68(1) HRZ).

7.3.1.1.6 Córas chun teidlíochtaí íocaíochta a shainaithint agus a chlárú, nuair is infheidhme

An bhfuil na ceanglais atá leagtha amach in Airteagal 71 den HZR comhlíonta? : **Tá**

7.3.1.1.7 Córas chun ainmhithe a shainaithint agus a chlárú de réir bhrí airteagal 65(4)(c) [Airteagal 66(1)(g) HZR]

An bhfuil córas agat chun ainmhithe a shainaithint agus a chlárú dá dtagraítear in Airteagal 66(1)(g) de HZR? : **Tá**

córas chun bó-ainmhithe a shainaithint agus a chlárú arna leagan síos le Rialachán (CE) Uimh. 1760/2000 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle : **Tá**

córas chun ainmhithe de chineál caorach agus de chineál gabhair a shainaithint agus a chlárú arna leagan síos le Rialachán (CE) Uimh. 21/2004 ón gComhairle : **Tá**

córas chun muca a shainaithint agus a chlárú arna leagan síos le Treoir 2008/71/CE ón gComhairle : **Tá**

7.3.2 Neamh-IACS

7.3.2.1 Cur síos gairid ar an gcóras pionóis le haghaidh idirghabhálacha neamh-IACS i gcomhréir le prionsabail na héifeachtachta, na comhréireachta agus na hathchomhairleachta

CERT Neamh-IACS

Ceanglaítear leis an gcóras pionóis le haghaidh Idirghabhálacha IACS (CERT) go gcuirfear pionóis i bhfeidhm trí bhithin méid iomlán na n-íocaíochtaí a dheonaítear a laghdú nó a eisiamh nó a dheonófar

don tairbhí lena mbaineann maidir le hiarratais ar chabhair a rinneadh nó a bheidh. curtha isteach le linn bhliain féilire an chinnidh.

Faoi chóras na bpionós, ní bheidh feidhm ag na pionóis dá dtagraítear sa chéad fhomhír ach amháin i gcás inar toradh é an neamhchomhlíonadh ar ghníomh nó ar neamhghníomh atá inchurtha go díreach i leith an tairbhí lena mbaineann agus i gcás ina gcomhlíontar aon cheann, nó roinnt de na coinníollacha seo a leanas. :

Eagraíochtaí Táirgeoirí Torthaí agus Glasraí (PO)

Gan meas ar chritéir aitheantais

D'fhéadfadh litreacha rabhaidh/gníomhartha ceartaitheacha a bheith san áireamh i bpionóis mura n-urramaítear critéir aitheantais, ach is féidir cúnaimh a chur ar fionraí nó aitheantas a chur ar fionraí. Féadfaidh pionóis nó aisghabháil cúnaimh a bheith i bhfeidhm freisin.

Má sháraíonn ET na critéir aitheantais go páirteach nó go hiomlán, gheobhaidh sé litir rabhaidh laistigh de dhá mhí ón teip a shainaithint, ag míniú an sárú agus cé chomh tromchúiseach atá sé. Tabharfar breacchuntas sa litir ar cad is gá don PO a dhéanamh chun an sárú a cheartú agus tabharfar 4 mhí dóibh chun gníomhartha ceartaitheacha a chur i bhfeidhm.

I gcásanna sárúithe nach bhfuil chomh tromchúiseach, cuirfear íocaíocht na cabhrach ar fionraí tar éis don spriocdháta 4 mhí a bheith caite mura bhfuil gníomh ceartaitheach déanta. Cuirfear pionós 1% i bhfeidhm ar an méid cúnaimh bhliantúil do gach mí iomlán nó cuid de nach bhfuil an PO comhlíontach.

I gcásanna sárúithe tromchúiseacha, cuirfear íocaíocht cúnaimh ar fionraí ó dháta na litreach rabhaidh go dtí go ndéanfar gníomh ceartaitheach chun sástacht na Roinne. Má theipeann ar an PO na critéir aitheantais a chomhlíonadh laistigh den tréimhse 4 mhí, cuirfear an t-aitheantas ar fionraí ar feadh tréimhse suas le 12 mhí. Gearrfar pionós 2% ar an méid cúnaimh bhliantúil do gach mí iomlán nó cuid de na míosa a gcuirtear an PO ar fionraí.

Mura gcomhlíontar na critéir faoi dheireadh na tréimhse fionraíochta, tarraingeofar siar an t-aitheantas. Ní íocfar cúnaimh gan íoc agus féadfar cúnaimh a íocadh go míchuí a ghnóthú.

Calaois

Sa chás go bhfuil calaois déanta ag PO,

-Tarratar siar aitheantas an PO sin.

—Déanfar na gníomhaíochtaí lena mbaineann a eisiáimh ó thacaíocht agus gnóthófar aon chabhair a íocadh cheana i leith na ngníomhaíochtaí sin.

-Beidh an PO a eisiáimh freisin ó aitheantas le linn na bliana dár gcionn.

Suimeanna Neamh-incháilithe:

Tar éis scrúdú a dhéanamh ar an doiciméadacht go léir, má sháraíonn an méid a éilítear an méid a mheastar a bheith incháilithe tar éis seiceálacha, de níos mó ná 3%, cuirfear pionós i bhfeidhm. Is ionann méid an phionóis agus an difríocht idir an méid a éilítear agus an méid a mheastar a bheith incháilithe tar éis seiceála, ach amháin má tá an PO in ann a léiriú nach bhfuil sé freagrach as an méid neamh-incháilithe a áireamh.

An Clár Beachadóireachta

I gcás ina mainníonn tairbhí aon cheann nó gach ceann de na coinníollacha cúnaimh deontais a chomhlíonadh, féadfar íocaíocht cúnaimh a chur ar fionraí, a laghdú nó a chur ar ceal. Beidh sé seo bunaithe ar chúinsí an cháis agus ar ríomh leibhéal iomchuí agus comhréireach pionós. Braitheann íocaíocht an éilimh deiridh ar an Roinn a bheith sásta go bhfuil an clár críochnaithe go rathúil.

Beidh pionóis níos mionsonraithe don Chlár Beachadóireachta mar chuid den chonradh tar éis an phróisis tairisceana laistigh den idirghabháil agus liostófar iad i dtéarmaí agus coinníollacha an phróisis Iarratais ar Thairiscintí comhfhreagrach.

Gníomh Feabhais Gan Phionós

Má aimsítear neamhchomhlíonadh le linn cigireachta (Seiceálacha ar an Spota (OTSC), Riaracháin, Seiceáil trí Fhaireachán (CbM) nó eile) agus nach bhfuil aon iarmhairtí nó iarmhairtí neamhshuntasacha ag an neamhchomhlíonadh maidir le baint amach chuspóir na hidirghabhála. ansin ní chuirfear aon phionós i bhfeidhm. Cuirfear an tairbhí ar an eolas, áfach, agus tabharfar treoir dó bearta leasúcháin a dhéanamh más gá. Cuirfear an tairbhí ar an eolas freisin faoi aon seirbhísí comhairleacha iomchuí a bhaineann leis an ábhar sonrach atá idir lámha.

Ní bheidh feidhm ag gníomhaíocht feabhais gan phionós i gcásanna inar baol don tsláinte phoiblí nó do shláinte ainmhithe an neamhchomhlíonadh. I ngach cás den sórt sin beidh pionós i bhfeidhm.

Mura ndéanann an tairbhí gníomh feabhais, féadfar pionós a chur i bhfeidhm go cúlghabhálach nó féadfar neamhchomhlíonadh breise a chur i bhfeidhm laistigh den idirghabháil chéanna nó den cheanglas céanna a mheastar a bheith d'aon ghnó.

Force Majeure

Ní chuirfear pionós i bhfeidhm má shuítear gur de bharr force majeure nó imthosca eisceachtúla mar a leagtar amach in Airteagal 3 de Rialachán HRZ an neamhchomhlíonadh sin. Beidh sé seo amhlaidh freisin nuair is toradh díreach ar ordú ó údarás poiblí an gníomh nó an neamhghníomh.

Neamh-IACS EAFRD

Ceanglaítear leis an gcóras pionóis le haghaidh Idirghabhálacha neamh-IACS (CETFT) go gcuirfear pionós i bhfeidhm trí bhíthin méid iomlán na n-íocaíochtaí arna ndeonú a laghdú nó a eisiáimh nó a dheonófar don tairbhí lena mbaineann maidir le hiarratais ar chabhair a rinneadh nó a eisiáimh. a thíolacadh le linn bhliain féilire an chinnidh.

Faoi chóras na bpionós, ní bheidh feidhm ag na pionóis dá dtagraítear sa chéad fhomhír ach amháin i gcás inar toradh é an neamhchomhlíonadh ar ghníomh nó ar neamhghníomh atá inchurtha go díreach i leith an tairbhí lena mbaineann agus i gcás ina gcomhlíontar aon cheann, nó roinnt de na coinníollacha seo a leanas. :

LEADER

I gcásanna ina sainaithnítear caiteachas neamh-incháilithe in éileamh ar íocaíocht, inar mó an méid neamh-incháilithe ná 10 % den mhéid a éilítear don oibríocht, cuirfear pionós riaracháin i bhfeidhm. Beidh méid an phionóis comhionann leis an méid neamh-incháilithe arna shuíomh.

Imchéimniú

Gan maoiniú LEADER a íoc

CPD do Chomhairleoirí, EIPs:

Beidh na pionóis as na hidirghabhálacha thuas mar chuid den chonradh tar éis an phróisis tairisceana/iarratais laistigh de gach idirghabháil agus liostófar iad i dtéarmaí agus coinníollacha an phróisis Iarratais ar Thairiscintí comhfhreagrach. Beidh na pionóis uile i gcomhréir le prionsabail na héifeachtachta, na comhréireachta agus na hathchomhairle.

Oiliúint AECM, Aistriú Eolais:

Beidh na pionóis uile i gcomhréir le prionsabail na héifeachtachta, na comhréireachta agus na hathchomhairle.

Gníomh Feabhais Gan Phionós

Má aimsítear neamhchomhlíonadh le linn cigireachta (Seiceálacha ar an Spota (OTSC), Riaracháin, Seiceálacha trí Fhaireachán (CbM) nó eile) agus nach bhfuil aon iarmhairtí nó iarmhairtí neamhshuntasacha ag an neamhchomhlíonadh maidir le baint amach chuspóir na hidirghabhála. i gceist ansin ní chuirfear aon pionós i bhfeidhm. Cuirfear an tairbhí ar an eolas, áfach, agus tabharfar treoir dó bearta leasúcháin a dhéanamh más gá. Cuirfear an tairbhí ar an eolas freisin faoi aon seirbhísí comhairleacha iomchuí a bhaineann leis an ábhar sonrach atá idir lámha.

Mura ndéanann an tairbhí gníomh feabhais, féadfar pionós a chur i bhfeidhm go cúlghabhálach nó féadfar neamhchomhlíonadh breise a chur i bhfeidhm laistigh den idirghabháil chéanna nó den cheanglas céanna a mheastar a bheith d'aon ghnó.

Force Majeure

Ní chuirfear pionós i bhfeidhm má shuítear gur de bharr force majeure nó imthosca eisceachtúla mar a leagtar amach in Airteagal 3 de Rialachán HRZ an neamhchomhlíonadh sin. Beidh sé seo amhlaidh freisin nuair is toradh díreach ar ordú ó údarás poiblí an gníomh nó an neamhghníomh.

7.3.2.2 Cur síos gairid ar an gcóras rialaithe le haghaidh neamh-IACS (modhanna rialaithe, cros-seiceálacha, marthanacht infheistíochtaí agus seiceálacha ex-post gaolmhara, etc.)
CERT Neamh-IACS

Bainfidh Éire úsáid as na córais rialaithe atá ann cheana féin agus as seiceálacha riaracháin chun comhlíonadh na dtéarmaí agus na gcoinníollacha rannpháirtíochta in idirghabhálacha a fhaigheann tacaíocht faoi CBT a chinntiú.

Ina theannta sin, féadfaidh Éire cur le seiceálacha ag baint úsáide as íomhánna cianbhraiteacha nó as an gcóras monatóireachta ceantair nó as teicneolaíochtaí ábhartha eile chun cabhrú leo.

Rialuithe ar Idirghabhálacha neamh-IACS (EAGF).

Déanfar seiceálacha ar an láthair (OTSC) agus seiceálacha riaracháin ar Idirghabhálacha neamh-IACS (CERT). Amach anseo, féadfaidh Éire AMS a úsáid chun seiceálacha a fhorbairt trí mhonatóireacht (CbM) le haghaidh idirghabhálacha áirithe nuair is indéanta agus cuí.

Tuarascálacha Croise

Is féidir le hoifigigh RTBM agus oifigigh de chuid comhlachtaí Stáit eile neamhchomhlíonadh idirghabhála nó ceanglas ar leith a thras-thuairisciú d'oifigigh rialaithe na Roinne. I gcásanna den sórt sin, ní mór don chomhlacht oifigiúil nó tras-thuairiscithe na critéir chéanna a leagtar amach sa chuid thuas a mheas agus méid an pionóis á chinneadh. I gcásanna atarlaithe, áireoidh oifigigh RTBM a bhfuil freagracht orthu as OTSC agus pionóis na critéir iomchuí agus an céatadán pionóis deiridh á gcinneadh.

Rialuithe le haghaidh neamh-IACS (EAGF)

Teideal		
PO Torthaí agus Glasraí	Seiceálacha riaracháin	Critéir aitheantais: -Comhlíonadh Reachtaíochta -Stádas dlíthiúil PO - Cuspóirí PO agus comhlíonadh réad na reachtaíochta -Airteagail chomhlachais agus comhaontuithe comhaltais - Inniúlacht (tuarascáil ón gcigireacht) Éilimh ar chabhair -Faoi réir seiceálacha 100%.

PO Torthaí agus Glasraí	OTSC	Tá sampla measúnaithe riosca arb ionann é agus 30% ar a laghad den chabhair iomlán a cuireadh i bhfeidhm gach bliain thar íosmhéid 5% de thionscnóirí gníomhaíochta faoi réir OTSC lena n-áirítear: -Critéir aitheantais a chomhlíonadh -Gníomhartha a chur i bhfeidhm agus comhsheasmhacht leis an CO ceadaithe -Caiteachas a chomhlíonadh le dlí an Aontais - Cuntasaíocht an chiste oibriúcháin -Cruthúnas ar sheirbhís iomlán / seachadadh táirgí -Tá dearbhú VMP cruinn -Cruthúnas ar dhea-chleachtas i nósanna imeachta Soláthair
Beachaireacht	Seiceálacha Riaracháin	Seiceálacha 100% ar iarratasóir rathúil mar chuid den phróiseas soláthair
Beachaireacht	OTSC	Déanfar iniúchadh fisiciúil iomlán ar an láthair lena n-áirítear scrúdú ar gach sonrasc agus taifead uair amháin ar a laghad le linn an chláir.

Neamh-IACS EAFRD

Bainfidh Éire úsáid as na córais rialaithe atá ann cheana féin agus as seiceálacha riaracháin lena chinntiú go gcomhlíontar na rialacha maidir le téarmaí agus coinníollacha rannpháirtíochta in idirghabhálacha a fhaigheann tacaíocht faoi CBT. Anseo thíos tá liosta de na rialuithe le haghaidh idirghabhálacha áirithe i bPlean Straitéiseach CBT.

Ina theannta sin, féadfaidh Éire cur le seiceálacha ag baint úsáide as íomhánna cianbhraiteacha nó as an gcóras monatóireachta ceantair nó as teicneolaíochtaí ábhartha eile chun cabhrú leo.

Rialuithe ar Idirghabhálacha neamh-IACS (CETFT).

Déanfar seiceálacha ar an láthair (OTSC) agus seiceálacha riaracháin ar Idirghabhálacha neamh-IACS (CETFT). Amach anseo, féadfaidh Éire AMS a úsáid chun seiceálacha a fhorbairt trí mhonatóireacht (CbM) le haghaidh idirghabhálacha áirithe nuair is indéanta agus cuí.

Tuarascálacha tras

Is féidir le hoifigigh RTBM agus le hoifigigh chomhlachtaí Stáit eile neamhchomhlíonadh idirghabhála nó ceanglas ar leith a chros-thuairisciú d'oifigigh rialaithe na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara. den phionós. I gcásanna atarlaithe, áireoidh oifigigh RTBM a bhfuil freagracht orthu as OTSC agus pionóis na critéir iomchuí agus an céatadán pionóis deiridh á gcinneadh.

Rialuithe le haghaidh neamh-IACS (CETFT)

Teideal		
CPD do Chomhairleoir í	Seiceálacha Riaracháin	Seiceálacha incháilitheachta ag céimeanna den phróiseas tairisceana: -Roimh RFT chun specs cearta a chinntiú -Ar thairiscintí oscailte

		<p>-Ar fud agus tar éis meastóireachta</p> <p>-Tar éis cur i bhfeidhm chun comhlíonadh critéar an chonartha a áirithiú</p> <p>Seiceálacha ar éilimh íocaíochta:</p> <p>-Caiteachas i gcoinne conarthaí ceadaithe a fhíorú</p> <p>-Comhlíonadh rialacha náisiúnta agus AE</p> <p>-Comhlíonadh nósanna imeachta idirghabhála</p> <p>-Athbhreithniú ar na doiciméid tacaíochta do gach éileamh</p> <p>Cruthúnas ar dhea-chleachtas i nósanna imeachta soláthair</p>
CPD do Chomhairleoir í	OTSC	Déanfar cigireacht riosca-bhunaithe ar suas le 100% de na soláthraithe seirbhíse
	Seiceálacha Riaracháin	<p>Seiceálacha Cáilitheachta ar 100% de:</p> <p>Rannpháirtithe</p> <p>Fíorú na ngníomhartha críochnaithe ag teacht le T&Cs KT</p> <p>Féadfar seiceálacha 100% córasacha a chomhlánú le tuilleadh seiceálacha riaracháin ar bhonn samplach</p>
	OTSC	Tabharfar faoi rialuithe ar 5% de na cruinnithe chun a chinntiú go gcloítear le T&C agus le cáilíocht an tseachadta
Oiliúint AECM	Seiceálacha Riaracháin	<p>Seiceálfar 100% den daonra mar Phróiseas Bailíochtaithe Réamhíocaíochta (PPV), ag seiceáil:</p> <p>-Tá conradh AECM ag lucht freastail ar an dáta freastail</p> <p>-Tá ról bailí Soláthraí AECM ag soláthraí an chúrsa ar dháta an chúrsa</p> <p>-Críochnaítear an cúrsa laistigh de 10 lá oibre</p> <p>-Tá na rannpháirtithe íoctha roimh íocaíocht a dhéanamh leis an Soláthraí</p>
Oiliúint AECM	OTSC	<p>Déanfar céatadán teoranta den daonra (cinnfear % cruinn ag teacht le forbairt T&C) bunaithe ar anailís riosca, ag seiceáil:</p> <p>Tinreamh</p> <p>Cáilíocht</p> <p>ábhar</p>

EIPanna	Seiceálacha riaracháin	<p>Seiceálfar 100% d'iarratasóirí.</p> <ul style="list-style-type: none"> - incháilitheacht tairbhí - critéir roghnúcháin a chomhlíonadh - incháilitheacht na gcostas <p>Seiceálacha ar éilimh íocaíochta:</p> <ul style="list-style-type: none"> -baineann an caiteachas leis an tionscadal ceadaithe -Comhlíonadh T&C agus nósanna imeachta -Athbhreithniú ar na doiciméid tacaíochta do gach éileamh íocaíochta <p>Cruthúnas ar dhea-chleachtas do nósanna imeachta soláthair</p>
EIPanna	OTSC	Cigireacht riosca-bhunaithe “iniúchadh finné” de réir aonad iniúchta ar 100% den daonra

7.3.2.3 Rialacha soláthair phoiblí?

Cur síos gairid ar an gcaoi a gcomhlíontar rialacha soláthair phoiblí.

Cuireann rialacha AE agus náisiúnta chun cinn réimeas soláthair poiblí atá oscailte, iomaíoch agus neamh-idirdhealaitheach a thugann luach ar airgead. Maidir le ceannach earraí agus seirbhísí a theastaíonn chun idirghabhálacha rathúla a sheachadadh atá leagtha amach i Mír 5 cinnteoidh an Roinn go mbeidh fócas cuí ar dhea-chleachtas i soláthar agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun cloí leis na treoirlínte agus an reachtaíocht ábhartha.

7.4 Coinníoll

7.4.1 Córas rialaithe le haghaidh coinníollachta

7.4.1.1 Cur síos ar an gcóras rialaithe le haghaidh coinníollachta

Leagtar amach in Airteagal 12 de Rialachán (AE) 2021/2115 na prionsabail maidir le coinníollacht i gcás nach mór do gach Ballstát córas coinníollachta a chur ar bun, faoina bhforchuirfear pionós riaracháin ar thairbhíthe a fhaigheann íocaíochtaí díreacha, nó ar na híocaíochtaí bliantúla faoi Airteagal 70, i.e. 71 agus 72 de Rialachán (AE) 2021/2115, nach gcomhlíonann na Ceanglais Reachtúla Bainistíochta (SMR) faoi dhlí an Aontais agus na caighdeáin Dea-Choinníollacha Talmhaíochta agus Comhshaoil (GAEC).

Leagtar amach go mion in Airteagal 83 go 86 de Rialachán (AE) 2021/2116 prionsabail an chórais rialaithe agus na pionóis is gá don choinníollacht.

Bainfidh Éire leas as na córais rialaithe atá ann cheana féin agus as seiceálacha riaracháin chun comhlíonadh na rialacha maidir le coinníollacht a chinntiú.

Ina theannta sin, féadfaidh Éire cur le seiceálacha ag baint úsáide as íomhánna cianbhraiteacha nó as an gcóras monatóireachta ceantair nó as teicneolaíochtaí ábhartha eile chun cabhrú leo.

Ráta rialaithe:

Bunóidh Éire an sampla rialaithe le haghaidh na seiceálacha ar choinníollacht a dhéanfar gach bliain ar bhonn anailís riosca, chun 1% ar a laghad de na tairbhíthe a fhaigheann an cúnaimh a chlúdach. Mar chuid den anailís riosca, déanfaidh Éire athbhreithniú bliantúil ar na córais rialaithe ag cur san áireamh na torthaí a baineadh amach agus rioscaí nua atá ag teacht chun cinn.

Áireofar le roghnú an tsampla rialaithe 20-25% de na cásanna a roghnú go randamach. Roghnaítear an chuid eile den sampla rialaithe agus úsáid á baint as critéir riosca a bhaineann go sonrath le beart SMR / GAEC. Déanfar athbhreithniú bliantúil ar thorthaí anailíse riosca agus féadfar catagóirí riosca a fheidhmíonn faoi bhun randamach a íslíú nó a leasú agus féadfar catagóirí nua a chur leis.

Rialuithe maidir le Coinníoll

Déanfar seiceálacha ar an láthair (OTSC) agus seiceálacha riaracháin le haghaidh coinníollachta. Amach anseo, féadfaidh Éire AMS a úsáid chun seiceálacha a fhorbairt trí mhonatóireacht (CbM) do SMRanna áirithe nó GAEC nuair is indéanta agus cuí.

Tuarascálacha tras

Is féidir le hoifigigh RTBM agus oifigigh de chuid comhlachtaí Stáit eile neamhchomhlíonadh caighdeán nó ceanglas ar leith a thras-thuairisciú d'oifigigh rialaithe na Roinne. I gcásanna den sórt sin, ní mór don chomhlacht oifigiúil nó tras-thuairiscithe na critéir chéanna a leagtar amach sa chuid thuas a mheas agus méid an pionóis á chinneadh. I gcásanna atarlaithe, áireoidh oifigigh RTBM a bhfuil freagracht orthu as OTSC agus pionóis a bhaineann le coinníollacht na critéir iomchuí agus an céatadán pionóis deiridh á gcinneadh.

Ginearálta

Córas Rialaithe Simplithe

Foráiltear le hAirteagal 83(2) de Rialachán (AE) 2021/2116 go bhféadfaidh Ballstáit córas rialaithe simplithe a bhunú d'fheirmeoirí a bhfuil uasmhéid gabhálaí acu nach mó ná 5 heicteár de limistéar talmhaíochta arna dhearbhu i gcomhréir le hAirteagal 69(1). Níl sé ar intinn ag Éirinn leas a bhaint as an rogha seo toisc go meastar gur ionstraim amh í chun leibhéal an riosca a bhaineann le fiontar feirmeoireachta ar leith a chinneadh. Áireofar ar anailís riosca agus nós imeachta roghnúcháin na hÉireann um choinníollacht anailís ar na rioscaí a bhaineann leis na caighdeáin agus na ceanglais ábhartha agus éascóidh an anailís sin OTSC spriocdhírith de réir na rioscaí.

Aistriú talún

Airteagal 84(2) pointe (a) den Rialachán (AE) 2021/2116 foráiltear go n-áireoidh na Ballstáit rialacha maidir le pionóis riaracháin a chur i bhfeidhm i gcásanna ina n-aistrítear an talamh talmhaíochta, nó gabhálas talmhaíochta nó cuid de i rith na bliana féilire lena mbaineann nó sna blianta lena mbaineann. Beidh na rialacha sin bunaithe ar shannadh cóir agus cothromasach ar an dliteanas i leith neamhchomhlíonta i measc aistreoirí agus aistrí. Chun críche an phointe seo, ciallaíonn 'aistriú' aon chineál idirbhirt trína scoireann an talamh talmhaíochta de bheith ar fáil don aistreoir.

Cuirfidh Éire an pionós i bhfeidhm ar thairbhíthe dá dtagraítear in Airteagal 83(1) nach gcomhlíonann, tráth ar bith sa bhliain féilire lena mbaineann, ceanglais na gcaighdeán agus na gceanglais coinníollachta. Tá sé de fhreagracht ar an tairbhí comhlíonadh a áirithiú le linn na bliana féilire ina dtarlaíonn an neamhchomhlíonadh.

Seiceálacha ag baint úsáide as an gcóras monatóireachta ceantair

Airteagal 85(4) den Rialachán (AE) 2021/2116, má úsáideann Ballstát an córas faireacháin limistéir dá dtagraítear i bpointe c d'Airteagal 66(1) chun cásanna neamhchomhlíonta a bhrath, féadfaidh sé cinneadh

a dhéanamh céatadán níos ísle de lagduithe a chur i bhfeidhm ná na cinn dá bhforáiltear i bpointe c. mír 2 d'Airteagal 85.

Ní dócha go n-úsáidfeadh AMS chun neamhchomhlíonta a bhrath in 2023.

Pionóis níos lú ná nó cothrom le €100

Airteagal 84(2) pointe (b) den Rialachán (AE) 2021/2116 go bhféadfaidh na Ballstáit a chinneadh gan pionós a chur i bhfeidhm in aghaidh an tairbhí agus in aghaidh na bliana féilire nuair is EUR 100 nó níos lú méid an phionóis. I gcásanna den sórt sin cuirfeadh an tairbhí ar an eolas faoin gcinneadh agus faoin oibleagáid beart leasúcháin a dhéanamh don todhchaí.

Ní bhainfidh Éire leas as an maolú seo maidir le pionós is comhionann le EUR 100 nó faoi bhun EUR 100 a chur i bhfeidhm.

7.4.1.2 Cineálacha seiceálacha

SMR / GAEC	
GAEC01 - Féarthailte buana a chothabháil bunaithe ar chóimheas féarthailte buana i ndáil le limistéar talmhaíochta ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach, fo-réigiúnach, grúpa gabháltas nó gabháltas i gcomparáid leis an mbliain tagartha 2018. Laghdú uasta 5% i gcomparáid le an bhliain tagartha.	Rialú ar an láthair
GAEC02 - Bogach agus portaigh a chosaint	Rialú ar an láthair
	Rialú ar an láthair
	Rialú ar an láthair
GAEC05 - Bainistiú curaíochta, ag laghdú an riosca díghrádaithe agus creimthe ithreach, lena n-áirítear breithniú ar an ngrádán fána	Rialú ar an láthair
	Rialú ar an láthair
	Rialú ar an láthair
I gcás ina ngeallann feirmeoir 7% ar a laghad dá thalamh arúil a chaitheamh ar limistéir agus ar ghnéithe neamhtháirgiúla, lena n-áirítear talamh atá suite faoi éicea-scéim fheabhsaithe i gcomhréir le hAirteagal 28(5a), beidh an sciar atá le cur i leith comhlíonadh an GAEC seo a teoranta do 3%. Tá an tacaíocht bunaithe ar na costais bhreise a tabhaíodh agus ar ioncam ligthe thar ceal mar thoradh ar fheirmeoireacht go dtí na caighdeáin orgánacha nuair a chuirtear i gcomparáid le gnáthfheirmeoir achar talún comhchosúil, déine táirgeachta agus éifeachtúlacht. Ba cheart do na Ballstáit an fachtóir ualaithe de 0,3 a úsáid le haghaidh barra gabhála. Gnéithe tírdhreacha a choinneáil. Toirmeasc ar ghearradh sceach agus crann le linn shéasúr goir agus tógála éan. Mar rogha, bearta chun speicis ionracha plandaí a sheachaint.	Rialú ar an láthair
	Rialú ar an láthair
Airteagal 11(3), pointe (e), agus pointe (h), maidir le ceanglais shainordaitheacha chun foinsí idirleata truaillithe ag fosfáití a rialú	Rialú ar an láthair
SMR02 - Treoir 91/676/CEE ón gComhairle an 12 Nollaig 1991 maidir le huiscí a chosaint ar thruailliú de bharr níotráití ó fhoinsí talmhaíochta: Airteagail 4 agus 5	Rialú ar an láthair
SMR03 - Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú. Airteagal 3(1), Airteagal 3(2), pointe (b), Airteagal 4(1),(2) agus (4).	Rialú ar an láthair
Airteagal 6(1) agus (2)	Rialú ar an láthair
SMR05 - Rialachán (CE) Uimh. 178/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2002 lena leagtar síos prionsabail ghinearálta agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia, lena leagtar síos nósanna imeachta maidir le sábháilteacht bia: Airteagail 14 agus 15, Airteagal 17(1), agus Airteagail 18, 19 agus 20	Rialú ar an láthair
SMR06 - Treoir 96/22/CE ón gComhairle an 29 Aibreán 1996 maidir le toirmeasc ar úsáid substaintí áirithe a bhfuil gníomhaíocht hormónach nó thyrostatach agus béite-agonists acu ar fheirmeoireacht stoc, agus lena n-aisghairtear Treoir 81/602/CEE, 88/146/CEE agus 88/299/CEE: Airteagal 3, pointí (a), (b), (d) agus (e), agus Airteagail 4, 5 agus 7	Rialú ar an láthair

Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh agus lena n-aisghairtear Treoir 79/117/CEE agus 91/414/CEE ón gComhairle. Airteagal 55, an chéad agus an dara habairt	Rialú ar an láthair
Airteagal 5(2) agus Airteagal 8(1) go (5); Airteagal 12 maidir le srianta ar úsáid lotnaidicídí i limistéir chosanta arna sainiú ar bhonn Threoir 2000/60/CE agus reachtaíocht Natura 2000; Airteagal 13(1) agus (3) maidir le lotnaidicídí a láimhseáil agus a stóráil agus iarsmaí a dhiúscairt	Rialú ar an láthair
Airteagail 3 agus 4	Rialú ar an láthair
Airteagail 3 agus 4	Rialú ar an láthair
SMR11 - Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le cosaint ainmhithe a choimeádtar chun críocha feirmeoireachta: Airteagal 4	Rialú ar an láthair

7.4.2 Córas pionóis mar gheall ar choinníollacht

7.4.2.1 Cur síos ar an gcóras pionóis le haghaidh coinníollachta

Ceanglaítear leis an gcóras pionóis le haghaidh Coinníollachta go gcuirfear pionóis riaracháin i bhfeidhm trí bhíthin méid iomlán na n-íocaíochtaí a dheonaítear a laghdú nó a eisiáimh nó a bheidh le deonú don tairbhí lena mbaineann maidir le hiarratais ar chabhair a cuireadh isteach nó a chuirfear isteach sa chúrsa. den bhliain féilire ar an gcinneadh.

Faoin gcóras sin, ní bheidh feidhm ag na pionóis riaracháin dá dtagraítear sa chéad fhomhír ach amháin nuair is toradh é an neamhchomhlíonadh ar ghníomh nó ar neamhghníomh atá inchurtha go díreach i leith an tairbhí lena mbaineann; agus i gcás ina gcomhlíontar ceann amháin nó an dá cheann de na coinníollacha seo a leanas:

- (i) go mbaineann an neamhchomhlíonadh le gníomhaíocht talmhaíochta an tairbhí
- (ii) baineann an neamhchomhlíonadh leis an ngabháltas mar atá sainmhínithe i bpointe (2) d'Airteagal 3 den Rialachán (AE) 2021/2115 nó limistéir eile arna mbainistiú ag an tairbhí atá suite in Éirinn.

Ar an gcéad dul síos agus pionós iomchuí á theacht, breithneofar ar cheart an neamhchomhlíonadh a mheas mar neamhbheartú nó d'aon ghnó thar ceann an tairbhí. A **neamhchomhlíonadh neamhbheartaithe ('faillí' i CBT 2014-2020)** ní mheastar gur gníomh nó neamhghníomh toiliúil ag an tairbhí as ar eascair an neamhchomhlíonadh.

Laghdú ar an íocaíocht a **neamhchomhlíonadh neamhbheartaithe** beidh sé mar riail ghinearálta 3%. Mar sin féin, féadfar an ráta pionóis seo a laghdú go 1% nó a mhéadú go dtí 5% de na híocaíochtaí iomlána leis an tairbhí agus déine, méid agus buanseasmhacht an neamhchomhlíonta á gcur san áireamh.

I gcásanna nuair a **neamhchomhlíonadh neamhbheartaithe** má tá iarmhairtí tromchúiseacha nó iarmhairtí tromchúiseacha ag baint le baint amach chuspóir an chaighdeáin lena mbaineann nó má tá sé ina riosca díreach do shláinte an phobail nó do shláinte ainmhithe, beidh an céatadán laghdaithe de bharr neamhchomhlíonta den sórt sin cothrom le 5 % ar a laghad agus féadfaidh sé a bheith suas le 10 %

Neamhchomhlíonadh d'aon ghnó meastar gur gníomh nó neamhghníomh d'aon ghnó ag an tairbhí é a bhfuil an neamhchomhlíonadh mar thoradh air. Tá faisnéis maidir leis an gcóras pionóis maidir le neamhchomhlíonadh neamhbheartaithe leagtha amach i Roinn 7.4.2.3 thíos. Tá faisnéis maidir leis an gcóras pionóis maidir le neamhchomhlíonadh d'aon ghnó leagtha amach i Roinn 7.4.2.4 thíos.

Cuirfear déine, fairsinge, buanseasmhacht nó atarlú agus rún an neamhchomhlíonta san áireamh agus na laghduithe agus na heisiaimh á ríomh. Cuirtear síos ar na téarmaí déine, fairsinge, buanseasmhacht agus atarlú mar seo a leanas:

- **Déine** – tábhacht/tionchar an neamhchomhlíonta
- **Méid** – go bhfuil iarmhairt “lasmuigh den fheirm” ag an neamhchomhlíonadh agus a bhfuil tionchar forleathan aige
- **Buanacht** – an fad ama a mhaireann éifeachtaí an neamhchomhlíonta
- **Atarlú** – ciallaíonn ‘neamhchomhlíonadh atarlaithe’ neamhchomhlíonadh laistigh den cheanglas céanna nó den chaighdeán céanna arna chinneadh níos mó ná uair amháin laistigh de thréimhse as a chéile trí bliana féilire.

Gníomh feabhais gan pionós

Sa chás go n-aimsítear neamhchomhlíonadh le linn cigireachta (Seiceálacha ar an Spota (OTSC), Riaracháin, Córas Monatóireachta Limistéir (AMS) nó eile) agus níl aon iarmhairtí nó iarmhairtí neamhshuntasacha ag an neamhchomhlíonadh maidir le baint amach. maidir le cuspóir an chaighdeáin lena mbaineann ní chuirfear aon pionós i bhfeidhm. Cuirfear an tairbhí ar an eolas, áfach, agus tabharfar treoir dó bearta leasúcháin a dhéanamh más gá. Féadfar an tairbhí a chur ar an eolas freisin faoi aon seirbhísí comhairleacha iomchuí a bhaineann leis an ábhar sonracha atá idir lámha.

Ní bheidh feidhm ag gníomhaíocht feabhais gan pionós i gcásanna inar baol don tsláinte phoiblí nó do shláinte ainmhithe an neamhchomhlíonadh. I ngach cás den sórt sin beidh pionós i bhfeidhm.

Mura ndéanann an tairbhí gníomh feabhais, féadfar pionós a chur i bhfeidhm go cúlghabhálach nó féadfar a mheas go bhfuil neamhchomhlíonadh eile laistigh den chaighdeán céanna nó den cheanglas céanna a mheas d'aon ghnó.

Force majeure

Ní chuirfear pionós i bhfeidhm má shuítear gur force majeure nó imthosca eisceachtúla mar a leagtar amach in Airteagal 3 de Rialachán (AE) 2021/2116 ba chúis leis an neamhchomhlíonadh sin. Beidh sé seo amhlaidh freisin nuair is toradh díreach ar ordú ó údarás poiblí an gníomh nó an neamhghníomh.

7.4.2.2 'Atarlú' a shainmhíniú agus a chur i bhfeidhm (ríomh agus achar ama clúdaithe):

Ciallaíonn 'neamhchomhlíonadh atarlú' neamhchomhlíonadh laistigh den cheanglas céanna nó den chaighdeán céanna arna chinneadh níos mó ná uair amháin laistigh de thréimhse as a chéile trí bliana féilire.

I gcásanna ina dtarlaíonn an neamhchomhlíonadh caighdeán nó ceanglais áirithe arís laistigh de thréimhse as a chéile trí bliana féilire, is é 10 %, mar riail ghinearálta, an céatadán laghdaithe. D'fhéadfaí é seo a laghdú go 5%, áfach, ag brath ar nádúr agus imthosca an cháis agus ag cur san áireamh déine, fairsinge agus buanseasmhacht an neamhchomhlíonta.

I gcás ina leanann an neamhchomhlíonadh céanna a thuilleadh gan chúis a bhfuil bonn cirt leis ón tairbhí, measfar gur cás neamhchomhlíonta d'aon ghnó é.

7.4.2.3 Sainmhíniú agus cur i bhfeidhm ar 'intinniúlacht'

Mar atá leagtha amach i Roinn 7.4.2.1 thuas, an **neamhchomhlíonadh d'aon ghnó** meastar gur gníomh nó neamhghníomh d'aon ghnó ag an tairbhí é a bhfuil an neamhchomhlíonadh mar thoradh air.

I gcás neamhchomhlíonta d'aon ghnó nó d'aon ghnó, beidh an laghdú céatadán 15 % ar a laghad agus féadfaidh sé a bheith níos airde (suas go dtí 100%) ag brath ar mhéid, ar dhéine, ar buanseasmhacht nó ar atarlú an neamhchomhlíonta d'aon ghnó.

7.4.3 Léiriú ar chur i bhfeidhm córais rialaithe simplithe d'fheirmeoirí beaga

Foráiltear le hAirteagal 83(2) de Rialachán (AE) 2021/2116 go bhféadfaidh Ballstáit córas rialaithe simplithe a bhunú d'fheirmeoirí a bhfuil uasmhéid gabháltais acu nach mó ná 5 heicteár de limistéar talmhaíochta arna dhearbhu i gcomhréir le hAirteagal 69(1).

Níl sé ar intinn ag Éirinn leas a bhaint as an rogha seo toisc go meastar gur ionstraim amh í chun leibhéal an riosca a bhaineann le fiontar feirmeoireachta ar leith a chinneadh. Áireofar ar anailís riosca agus nós imeachta roghnúcháin na hÉireann um choinníollacht anailís ar na rioscaí a bhaineann leis na caighdeáin agus na ceanglais ábhartha agus éascóidh an anailís sin OTSC spriocdhírthe de réir na rioscaí.

7.4.4 Comhlachtaí rialaithe inniúla atá freagrach as cleachtais choinníollachta a sheiceáil, riachtanais bhainistíochta reachtúla

Is í an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) an comhlacht rialaithe inniúil atá freagrach as seiceálacha faoi SMR 1-11 chomh maith le seiceálacha faoi GAEC 1-9.

Tá forálacha ann do Thras-Thuairisciú chuig an Roinn Talmhaíochta agus Bia ó Chomhlachtaí Stáit eile. Is féidir le hoifigigh RTBM agus oifigigh Chomhlachtaí Stáit eile neamhchomhlíonadh caighdeán nó ceanglas ar leith a chros-thuairisciú d'oifigigh rialaithe na Roinne.

SMR / GAEC	Ainm an Chomhlachta Rialaithe	Seoladh	Ríomhphost
GAEC01			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC02			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC03			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC04			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC05			*TBC*@Agriculture.gov.ie
GAEC06			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC07			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC08			*TBC*@agriculture.gov.ie
GAEC09			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR01			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR02			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR03			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR04			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR05			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR06			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR07			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR08			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR09		Ceann na Rannóige um Rialuithe Comhtháite	*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR10			*TBC*@agriculture.gov.ie
SMR11			*TBC*@agriculture.gov.ie

7.5.1 Cur síos ar an gcóras rialaithe um choinníollacht shóisialta

Mar a cheadaítear faoin SPR, níl córas rialaithe agus pionóis le haghaidh coinníollachta sóisialta á ghlacadh ag Éirinn go dtí 2025.

7.5.2 Cur síos ar an gcóras pionóis le haghaidh coinníollachta sóisialta

Mar a cheadaítear faoin SPR, níl córas rialaithe agus pionóis le haghaidh coinníollachta sóisialta á ghlacadh ag Éirinn go dtí 2025.

8 Nuachóiriú: AKIS agus digitiú

8.1 AKIS

8.1 Ar an iomlán tá socrú eagraíochtúil feabhsaithe AKIS beartaithe

Tá beartas náisiúnta AKIS á stiúradh ag an Roinn Talmhaíochta, Bia & Mara (RTBM), an tÚdarás Bainistíochta (MA). Léiríonn an anailís SWOT agus an moladh ón gCoimisiún araon, cé go bhfuil na comhchodanna de AKIS na hÉireann (Taighde, Aistriú Eolais, Seirbhís Chomhairleach Feirme, agus Líonra Comhar & CAP) bunaithe go maith, go bhfuil gá le struchtúr a chur ar an AKIS ionas go mbeidh sé amhlaidh. níos comhoibrithe, go háirithe maidir le rochtain comhairleoirí ar an taighde agus ar an gcomhoibriú is déanaí. Ina theannta sin, léiríonn an raon feidhme méadaithe (m.sh. Margadh Glas an AE, Brexit, an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Aeráid, SDGanna, Digiteachú, Idirbhliain Díreach) an gá atá le cur chuige AKIS a oiriúnú chun aghaidh a thabhairt ar phríomhdhúshláin agus bagairtí agus chun cur chuige eagraíochtúil nua a fhorbairt do AKIS. Ina theannta sin, beidh gá le scaipeadh níos gasta agus níos cothroime ar eolaíocht agus ar theicneolaíochtaí má tá forbairt inbhuanaithe le baint amach.

Mar thoradh ar aghaidh a thabhairt ar na moltaí seo beidh AKIS a fheidhmíonn go maith a nascann daoine agus a éascaíonn sreafaí eolais idir taighde, comhar agus seirbhísí comhairleacha agus a bheidh níos freagraí do riachtanais faisnéise mhéadaitheacha feirmeoirí, gníomhaithe geilleagair tuaithe, comhairleoirí, taighdeoirí agus córais bia agus bithgheilleagar eile. geallsealbhoirí.

Eagrúchán ar bun

Chun na naisc idir na gníomhaithe in AKIS a neartú, bunóidh an MA grúpa comhordaithe AKIS agus déanfaidh sé cathaoirleacht air a sholáthróidh ardán chun sineirgí agus comhlántachtaí idir na hinstiúidí a fheabhsú.

Is éard a bheidh i mballraíocht an ghrúpa chomhordaithe ionadaithe ó phríomhpháirtithe leasmhara a bhfuil baint acu leis an AKIS in Éirinn agus beidh ionadaithe ó: Ranna Rialtais agus gníomhaireachtaí ábhartha ar nós Teagasc, Bord Bia, agus an EPA páirteach ann ar a laghad. Rachaidh sé i dteagmháil freisin le LEADER, an Líonra Náisiúnta CAP, seirbhísí Comhairleacha Príobháideacha, Institiúidí Acadúla, Feirme agus Eagraíochtaí Neamhrialtasacha eile.

Bunófar Grúpa Comhordaithe AKIS roimh thús na tréimhse clárúcháin nua. Coinneofar ballraíocht an Ghrúpa faoi athbhreithniú rialta. Comhaontóidh Grúpa Comhordaithe AKIS plean cur chun feidhme agus próiseas faireacháin a áireoidh na gníomhaíochtaí seo a leanas:

- Oideachas, oiliúint & scileanna curtha ar fáil ar bhealach solúbtha, oiriúnaitheach agus nuálaíoch
- Feabhas a chur ar ábharthacht agus ar ghlacadh an taighde agus na nuálaíochta ag úsáideoirí deiridh
- Aistriú Feabhsaithe Eolais & Seirbhís Chomhairleach Feirme lena n-áirítear inrochtaineacht fheabhsaithe agus cur chun cinn seirbhísí comhairleacha le Forbairt Ghairmiúil Leanúnach do chomhairleoirí poiblí agus príobháideacha araon.
- Líonrú feabhsaithe, comhoibriú agus forbairt seirbhísí tacaíochta nuálaíochta chun naisc agus gníomhaíochtaí a neartú idir taighde, comhairleoirí, an pobal feirmeoireachta, geilleagar na tuaithe agus tionscadail chomhoibrithe agus nuálaíochta idirghníomhacha.
- An tAistriú Digiteach sa Talmhaíocht a Chur Chun Cinn agus a Thacú le fócas ar leith ar: cur chuige comhordaithe a fhorbairt; forbairt agus glacadh teicneolaíochtaí agus seirbhísí digiteacha agus sonraíbhunaithe; rialachas agus tionchar sochaíoch an agra-digitithe.

Tar éis Grúpa Comhordaithe AKIS a bhunú, déanfaidh an MA athbhreithniú neamhspleách ar chreat AKIS in Éirinn. Íocfar an t-athbhreithniú seo as cúnamh teicniúil agus leanfar treoirlínte soláthair phoiblí

8.2 Cur síos ar an gcaoi a n-oibreoidh seirbhísí comhairleacha, taighde agus gréasáin CBT le chéile faoi chuimsiú AKIS (Airt.114)(a)(ii)).

Tá go leor réimsí beartais, gníomhaíochtaí, eagraíochtaí agus ionstraimí éagsúla i gceist le bunú eagraíochtúil AKIS in Éirinn faoi láthair. Tháinig an struchtúr seo chun cinn go horgánach agus bhí sé ag brath go mór ar Theagasc le haghaidh struchtúr agus raon eagraíochtaí le haghaidh slógadh. Mar gheall ar an iomadú gníomhaíochtaí agus eagraíochtaí meastar anois ó thaobh beartais de go mbainfeadh forbairt bhreise AKIS leas as cur chuige creata comhordaithe.

Féachfaidh an cur chuige réime seo maidir le AKIS le hidirghníomhú comhordaithe, rialta agus struchtúrach a chruthú idir faisnéis, eolas, comhairle, nuálaíocht, oiliúint, oideachas agus taighde. Bheadh sé mar aidhm ag an tréimhse CAP seo go háirithe cur leis an ról comhoibríthe idir Teagasc, Bord Bia agus an tseirbhís chomhairleach phríobháidigh lena n-áirítear go háirithe le Cumann na gComhairleoirí Talmhaíochta agus leis an bpobal comhshaoil agus feirmeoireachta chomh maith leis an agraibhia & earnáil bhithbhunaithe agus an earnáil foraoiseachta. Is gá an córas faisnéise agus nuálaíochta talmhaíochta a neartú chun é a dhéanamh níos comhoibrítheach agus níos freagrúla do riachtanais chun a áirithiú go gcuimsítear ann peirspictíocht fhadtéarmach agus príomhdhúshláin go háirithe maidir le talmhaíocht agus gníomhaíocht aeráide agus leagann sé amach príomhtháscairí feidhmíochta a mhéadódh sé tionchar an chaiteachais phoiblí agus spreagfadh sé tuilleadh infheistíochta príobháidí. Déantar cur síos níos mionsonraithe thíos ar na heagraíochtaí ábhartha agus ar na hidirghabhálacha a bhaineann le AKIS a thacaíonn le sreabhadh eolais.

Teagasc

Is é Teagasc (an tÚdarás Forbartha Talmhaíochta agus Bia), an comhlacht náisiúnta a sholáthraíonn taighde comhtháite, seirbhísí comhairleacha agus oiliúna don tionscal talmhaíochta agus bia, tionscal foraoiseachta agus pobail tuaithe. Tá Teagasc maoinithe trí dheontas i gcabhair ón MA agus tá sé in áit uathúil le ról tioncharach a imirt in AKIS a fheidhmíonn go maith agus rochtain dhíreach aige ar an taighde intí is déanaí.

Tacaíonn Teagasc le nuálaíocht eolaíocht bhunaithe san earnáil agraibhia agus sa bhithgheilleagar agus é mar aidhm aige bonn a chur faoi bhrabúsacht, iomaíochas agus inbhuanaitheacht. Baintear é seo amach trí dhlúthcheangal idir taighde agus aistriú eolais i gceithre réimse cláir: Taighde agus Nuálaíocht Ainmhithe agus Féaraigh; Barra, Comhshaoil agus Úsáid Talún; Bia; agus Geilleagar agus Forbairt na Tuaithe. Tá gach ceann de na cláir seo comhdhéanta de ranna taighde, forbartha agus aistrithe eolais/tionscail-fhorbairt.

Ina theannta sin, cuireann Seirbhís Chomhairleach Teagasc seirbhís áitiúil ar fáil do phobal na feirmeoireachta agus an gheilleagair tuaithe. Roinntear timpeall 50% de bhuiséad Teagasc idir na seirbhísí comhairleacha agus oideachais. Soláthraíonn thart ar 51 sainchomhairleoir agus 250 comhairleoir allamuigh Teagasc an tSeirbhís Chomhairleach a fheidhmíonn trí líonra oifigí náisiúnta i 12 aonad réigiúnacha. Tá raon feirmeacha taispeána agus naisc ag Teagasc le feirmeacha tráchtála a úsáidtear le haghaidh cleachtaí tagarmharcála agus cuairteanna pléghrúpaí. Le deireanas, chuir Teagasc feabhas ar a chlár feirme taispeántais trí fhorbairt a dhéanamh ar an gclár Signpost a chuimsíonn comhpháirtíocht de bhreis is 30 cuideachta agus eagraíocht ó earnáil agraibhia na hÉireann. Is é an cuspóir atá aige tacú le gníomhaíocht aeráide ó fheirmeoirí na hÉireann. Is iad na príomhspricanna atá aige ná astuithe gásacha ó thalmhaíocht na hÉireann a laghdú, agus fiontair feirmeoireachta níos brabúsaí agus níos inbhuanaithe a chruthú. 100 Clár Eolais Tá feirmeoirí lárnach sa chlár agus léiríonn siad córais feirmeoireachta cliste aeráide do gach feirmeoir. Is é an dara gné den chlár Feachtas Comhairliúcháin

Treise a rachaidh i dteagmháil le gach feirmeoir agus a thacóidh leo chun bogadh i dtreo córais feirmeoireachta níos inbhuanaithe.

Tá an sainordú ag Teagasc freisin eolas a chruthú agus a thabhairt d'earnáil agraibhia na hÉireann. Forbairt shuntasach sa réimse seo is ea an clár ConnectEd a sholáthraíonn oideachas, eolas, forbairt ghairmiúil agus deiseanna líonraithe atá deartha chun rochtain struchtúrtha ar thaighde, oideachas, acmhainní eolais agus uirlisí ar líne Teagasc a sholáthar do ghnólachtaí agus do ghairmithe atá ag obair leis an earnáil agraibhia.

Tá seirbhís chomhairleach foraoiseachta i bhfeidhm ag Teagasc freisin a chuireann comhairle ar úinéirí talún príobháideacha ar ábhair a bhaineann leis an bhforaoiseacht, lena n-áirítear bunú foraoise, bainistíocht foraoise, fómhar adhmaid, saincheisteanna a bhaineann leis an gcomhshaol, agus cosaint foraoise. Tá 8 sainchomhairleoir i gceist leis an tseirbhís seo a bhfuil freagracht réigiúnach orthu, a chlúdaíonn gach réigiún sa tír.

Bórd Bia

Is é clár Origin Green Bhord Bia clár inbhuanaitheachta bia agus dí na hÉireann, ag feidhmiú ar scála náisiúnta, ag aontú an rialtais, an earnáil phríobháideach agus an slabhra soláthair iomlán ó fheirmeoirí go táirgeoirí bia agus ar aghaidh go dtí na hearnálacha seirbhíse bia agus miondíola. Cuireann an clár ar chumas an tionscail spriocanna inbhuanaitheachta intomhaiste a leagan síos agus a bhaint amach a thugann meas ar an gcomhshaol agus a fhreastalaíonn ar phobail áitiúla ar bhealach níos éifeachtaí. Soláthraíonn Origin Green clár d'fheirmeoirí, do tháirgeoirí, do mhonaróirí agus do mhiondíoltóirí agus déantar monatóireacht agus fíorú neamhspleách air. Cuirtear creidiúnú ar leibhéal feirme ar fáil do ISO: 17065 agus Carbóin Trust (PAS 2050), agus tá monaróirí bia agus dí fforaithe go neamhspleách ag iniúcháirí idirnáisiúnta, Mabbett. Comhpháirt ríthábhachtach den chlár Origin Green is ea measúnuithe ar an bhfeirm. Tá sé indéanta measúnuithe inbhuanaitheachta a chur i bhfeidhm ag leibhéal na feirme mar gheall ar bhonneagar um Dhearbhú Cáilíochta Bhord Bia a bhí ann cheana féin, atá i bhfeidhm le breis agus fiche bliain. Ar fud na tíre, tugann breis agus 100 iniúcháir neamhspleách, ag obair ar son Bhord Bia, faoi 650 caidreamh seachtainiúil ar an bhfeirm mar chuid de na cláir seo. Chomh maith le cáilíocht, is iad na critéir inbhuanaitheachta a thomhaistear agus a ndéantar faireachán orthu ná astaíochtaí gás ceaptha teasa, bithéagsúlacht, úsáid uisce, éifeachtúlacht fuinnimh, bainistíocht ithreach agus fachtóirí socheacnamaíocha. Ag leibhéal na feirme, tá os cionn 53,000 ball de Scéimeanna Inbhuanaithe Dearbhaithe Bhord Bia d'fheirmeoirí mairteola agus uaineola (92% de mhairteoil a tháirgtear), feirmeoirí déiríochta (95% de bhainne a tháirgtear), gairneoireacht (70% de ghairneoireacht) agus uibheacha (95% uibheacha), atá ailínithe le Origin Green. Thar thréimhse cúig bliana faoi Bhunús Glas, rinneadh breis agus 260,000 measúnú carbóin ar fheirmeacha mairteola agus déiríochta. Tháinig laghdú de 5% ar an meán ar CO2 in aghaidh an aonaid mairteola a tháirgtear faoi dheireadh na bliana 2018 ar fheirmeacha a chuaigh isteach sna Scéimeanna Dearbhaithe Mairteola agus Uaineola Inbhuanaithe in 2014. Tháinig laghdú de 9% ar an meán ar CO2 in aghaidh an aonaid bhainne a tháirgtear go dtí deireadh na bliana 2018 ar fheirmeacha a chuaigh isteach sna Scéimeanna Dearbhaithe Déiríochta Inbhuanaithe in 2014.

Difríocht Éireann

Is gníomhaireacht tacaíochta gnó de chuid Rialtas na hÉireann é Skillnet Ireland. Is é an sainordú atá acu ná iomaíochas, táirgiúlacht agus nuálaíocht ghnólachtaí na hÉireann a chur chun cinn trí fhorbairt lucht saothair atá faoi cheannas na fiontraíochta. Forbraíodh clár Skillnet le heagraíochtaí agraibhia ar nós eagraíochtaí feirmeoireachta, comharchumainn, agus seirbhísí tréidliachta príobháideacha chun iomaíochas, táirgiúlacht agus nuálaíocht ghnólachtaí agraibhia na hÉireann a chur chun cinn trí fhorbairt lucht saothair atá teoraithe ag fiontair.

Comhlachas na gComhairleoirí Talmhaíochta & seirbhísí sainchomhairle eile

Tá 160 balloifig ag Cumann na gComhairleoirí Talmhaíochta (ACA) le 248 céimí talmhaíochta agus comhshaoil, 17 comhairleoir foraoiseachta agus 120 duine fostaithe mar fhoireann riaracháin agus theicniúil.^[4] Measadh i suirbhé inmheánach a rinneadh in 2017 ar a bhallaíocht go dtugann a chomhaltaí comhairle do thart ar 55,000 feirmeoir.

Ina theannta sin, soláthraítear seirbhísí comhairleacha trí chuideachtaí tráchtála san earnáil phríobháideach nó daoine aonair atá ina gcomhairleoirí tráchtála ar eg Curaíocht nó soláthar ionchuir, réitigh ar mhaithe le brabús agus seirbhís.

Líonra Náisiúnta CAP (NCN)

Beidh ról lárnach ag an NCN maidir le rannpháirtíocht mhéadaithe raon geallsealbhóirí a éascú maidir le feabhas a chur ar cháilíocht chur chun feidhme na n-idirghabhálacha atá leagtha amach i bPlean Straitéiseach CBT. Leag an anailís SWOT béim ar an tábhacht a bhaineann le AKIS a fheidhmíonn go maith agus rannchuideoidh an NCN leis sin trí shreafaí méadaithe de mhalartú eolais agus de nuálaíocht a éascú trína ghníomhaíochtaí. Beidh ról lárnach ag an NCN freisin maidir le béim a chur ar an bhfáil atá ar mhaoiniú CBT agus Horizon Europe do thairbhíthe ionchasacha chomh maith leis na tairbhí a bhaineann le maoiniú CBT don phobal i gcoitinne. Is é aidhm MA na hÉireann an NCN nua a bheith in situ le tosú ar an gclárthréimhse nua in 2023.

Áireoidh an NCN forbairt seirbhíse tacaíochta nuálaíochta ina Phlean Gníomhaíochta agus ina ghníomhaíochtaí chun taighdeoirí, comhairleoirí agus feirmeoirí a thabhairt le chéile chun malartú feabhsaithe eolais agus faisnéise a éascú ar na dúshláin agus na deiseanna éagsúla atá roimh an earnáil. Beidh an t-eolas a gheofar agus na ceachtanna a foghlaimíodh ó ghrúpaí oibriúcháin an EIP sa RDP reatha go náisiúnta agus ó Bhallstáit eile mar chuid lárnach de ghníomhaíochtaí scaipthe NCN. Nascfaidh gníomhaíochtaí scaipthe an NCN leis an tsraith SignPost faoi cheannas Teagasc (comhpháirtíocht chomhoibritheach d'fheirmeoirí, tionscail agus gníomhaireachtaí stáit ag obair le chéile ar son gnímh aeráide) i measc nithe eile.

Beidh fócas méadaithe ag an NCN ar nuálaíocht a chothú sa talmhaíocht agus i bhforbairt tuaithe agus tacóidh sé le cuimsiú na bpáirtithe leasmhara uile, agus leis an idirghníomhú idir iad, i bpróiseas malartaithe eolais agus forbartha eolais na dtionscnamh.

Comhairle Tréidliachta & Seirbhísí Comhairleacha

Is gnách comhairle tréidliachta a roinnt ar bhealach idirleata agus dhíreach duine-duine, agus i bhformhór na gcásanna níl struchtúr foirmiúil comhairleach agus cumarsáide aici, seachas an nuálaíocht a rinneadh le déanaí ó Animal Health Ireland agus na cláir Aistrithe Eolais a mhaoinigh CBT roimhe seo. chabhraigh sé le comhairle a chur ar bhonn foirmiúil maidir le príomhbhagairtí galair, agus d'éascaigh sé líonrú idir táirgeoirí, saineolaithe ar ghalair ainmhithe agus comhlachtaí taighde. Feidhmíonn cleachtóirí tréidliachta príobháideacha agus líonra Saotharlanna Tréidliachta Réigiúnacha na Roinne faoi láthair mar bhailitheoirí faisnéise agus ceannairí tuairimí i rialú galar ainmhithe i dtáirgeadh bia ainmhithe na hÉireann.

Beartas Taighde, Cláir Oideachais & Eagraíochtaí Táirgeachta Taighde

Tá infheistíocht Earnáil Phoiblí na hÉireann i dTaighde, Forbairt agus Nuálaíocht atá dírithe ar an earnáil Agraibhia bunaithe ar bhonn leathan agus go ginearálta os cionn €150 milliún in aghaidh na

bliana. Baineann sé seo le raon eagraíochtaí a mhaoiníonn taighde agus nuálaíocht mar an RTBM, Fondúireacht Eolaíochta Éireann, Fiontraíocht Éireann, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) agus an tÚdarás um Ard-Oideachas. Ina theannta sin, faigheann Teagasc gar do leath den bhuiséad bliantúil taighde & nuálaíochta a shonraítear trína leithdháileadh deontas i gcabhair ón RTBM.

Tá sainchúram reachtúil ag Teagasc oideachas agus oiliúint a sholáthar agus a sholáthar agus cuireann sé raon leathan de chúrsaí breisoideachais, oideachais aosaigh agus leanúnaigh agus ardoideachais ar fáil. Cuirtear cláir oideachais Teagasc ar fáil trína líonra de sheacht gcoláiste: ceithre choláiste Teagasc agus trí choláiste phríobháideacha nasctha. Tá 24 Ionad Oideachais Áitiúil ag Teagasc freisin atá lonnaithe in áiteanna éagsúla in Éirinn. Tá baint shubstaintiúil le fada an lá ag Teagasc freisin le soláthar ardoideachais agus tá ionchur mór aige i seachadadh ardoideachais agus iarchéime trína chomhpháirtíocht leathan leis an earnáil ardoideachais lena n-áirítear Ollscoileanna Teicneolaíochta agus Ollscoileanna. Eagraíochtaí Táirgeachta Taighde ar nós Teagasc agus freisin raon Ollscoileanna (lena n-áirítear an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath (UCD), Coláiste na hOllscoile, Corcaigh (UCC), Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath, Ollscoil Luimnigh, Ollscoil na hÉireann Gaillimh, Ollscoil Mhá Nuad), agus Ollscoileanna Teicneolaíochta (m.sh. Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, Ollscoil Theicneolaíochta na Mumhan, , Institiúid Teicneolaíochta Phort Láirge) go háirithe iad siúd a thairgeann cúrsaí iarchéime i ngnéithe éagsúla de na hEolaíochtaí Talmhaíochta & Comhshaoil ról lárnach i scaipeadh taighde agus nuálaíochta d'fheirmeoirí trí phacáistí oibre taighde tionscadail agus gníomhaíochtaí sínte amhail feirmeacha taispeána. Cuireann sé seo ar chumas feirmeoirí scileanna agus inniúlachtaí nua a fhoghlaim agus nuálaíocht a ionchorprú ag leibhéal na feirme. Mar sin neartaíonn na hinstiúidí seo naisc agus idirghníomhú idir seirbhísí taighde, oideachais agus comhairleacha ar na bealaí seo a leanas:

- Sainchúrsaí fochéime in oideachas agus taighde ar an mbiashlabhra iomlán a thairiscint ón tús go dtí comhtháthú na n-éiceachóras talún le táirgeadh feirme go dtí an phróiseáil go dtí an tomhaltas deiridh ag an tomhaltóir.
- Máistreacht UCD/Teagasc i dTacaíocht Nuálaíochta Talmhaíochta
- Máistreacht UCD/Teagasc i Síneadh Talmhaíochta
- Seisiúin Oiliúna
- Taispeántais ar an bhFeirm
- Imeachtaí a eagrú chun an taighde, an fhaisnéis, na táirgí agus an teicneolaíocht is déanaí a thaispeáint d'fheirmeoirí.
- Oibreacha taighde a dhéanamh ar fhadhbanna/ceisteanna/dúshláin a bhíonn roimh fheirmeoirí.

Idirghabhálacha a bhaineann le AKIS

Cé go mbeidh gá le AKIS a fheidhmíonn go maith a chur chun feidhme go rathúil le gach idirghabháil, tá baint dhíreach ag roinnt idirghabhálacha le AKIS. Leagtar amach iad seo thíos.

Sainithnítear san Anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas raon réimsí inar féidir le haistriú eolais ról lárnach a bheith aige mar bhonn agus taca le hearnáil talmhaíochta níos iomaíche, níos athléimní, nua-aimseartha agus inbhuanaithe. Tá an idirghabháil seo ar cheann de na gnéithe atá mar bhonn agus taca le

forbairt bhreise an AKIS náisiúnta. Beidh an idirghabháil bunaithe ar thacaíocht d'fheidhmiú na nGrúpaí Aistrithe Eolais ag Éascitheoirí Aistrithe Eolais, a éascóidh seachadadh eolais agus scileanna spriocdhírthe ag tarraingt ar shaineolas na gcomhairleoirí a reáchtálann na Grúpaí chomh maith le deis a thabhairt d'fhoghlaim roinnte idir na feirmeoirí i. na Grúpaí. Leis an mbeart seo beifear in ann freagairt trasearnála a bheith ann nó an fhéidearthacht aghaidh a thabhairt ar riachtanais earnálacha agus ag an am céanna coinneoidh sé méid áirithe solúbthachta do Ghrúpaí Aistrithe Eolais chun an t-ábhar a shaincheapadh dá dtaithí, dá gcúinsí agus dá riachtanais féin. Athnuafar an liosta 'Ábhair Tosaíochta KT' ag tús gach bliana den chlár, agus léireoidh sé na saincheistanna a sainaitníodh san Anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas chomh maith le tosaíochtaí beartais atá ag teacht chun cinn san earnáil. Rachfar i gcomhairle le Grúpa Comhordaithe AKIS maidir le 'Topaicí Tosaíochta KT' chun tacú le forbairt an Chórais Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta, lena n-áirítear an taighde agus an nuálaíocht is déanaí a chomhtháthú sna réimsí topaicí. Comhtháthóidh Grúpaí KT foghlama agus aschuir ó ghrúpaí oibriúcháin EIP-AGRI EIPanna san ábhar don topaic Tosaíochta KT agus spreagfar iad chun dul i dteagmháil le Grúpaí Oibriúcháin an EIP agus le feirmeacha taispeána, de réir mar is cuí, chun foghlaim óna gcur chun feidhme agus óna dtorthaí. Ina theannta sin, samhlaítear go gcuirfear oiliúint ar fáil d'Éascitheoirí KT ar na 'Topaicí Tosaíochta KT' trí rolladh amach an Chláir um Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach (CPD) do Chomhairleoirí"

Beidh Aistriú Eolais ina mhír bhuan ar an gclár oibre do Ghrúpa Comhordaithe AKIS.

Lasmuigh den CBT, tá Creat Aistrithe Eolais i bhfeidhm ag an RTBM, trína Clár Taighde, a bhfuil sé mar aidhm aige forbairt agus scaipeadh éifeachtach eolais a chothú trína glaonna taighde iomaíoch. Éilíonn Creat Aistrithe Eolais na Roinne go ndéanfaí breithniú ar ghníomhaíochtaí Aistrithe Eolais le húsáid i dtionscadal taighde thar shaolré an tionscadail taighde, go háirithe ag an gcéim iarratais (nuair nach mór d'iarratasóirí Plean Aistrithe Eolais a ullmhú atá ábhartha agus oiriúnach don tionscadal molta). agus ag an gcéim tuairiscithe (i gcás ina gcaithfidh comhordaitheoirí tionscadail na dtionscadal rathúla tuairisciú ar ghníomhaíochtaí aistrithe agus malartaithe eolais a rinneadh chun tionchar, luach agus tairbhí a bhaint as an tionscadal). Éilíonn Creat Aistrithe Eolais na Roinne freisin go soláthróidh tionscadail rathúla dá mbronntar maoiniú féinmheasúnú ar ghníomhaíochtaí aistrithe eolais agus go ndéanfaidh siad éifeachtacht na ngníomhaíochtaí sin thar shaolré an tionscadail a thomhas mar chuid de Thuarascálacha ar Dhul Chun Cinn an Tionscadail.

Comhpháirtíochtaí Nuálaíochta na hEorpa

Aithnítear an acmhainneacht leathan don tsamhail EIP san anailís SWOT agus sa Mheasúnú Riachtanas, agus sainaitnítear an gá atá le cur i bhfeidhm taighde agus nuálaíochta ar leibhéal na feirme a spreagadh. Beidh scaipeadh na bpríomhthorthaí agus na gceachtanna a foghlaimíodh ina chrann taca den AKIS agus éascófar é tríd an NCN agus a Sheirbhís Tacaíochta Nuálaíochta agus freisin trí chomhtháthú AKIS mar ghné trasghearrtha sa CPD do chomhairleoirí agus bearta Aistrithe Eolais.

Is í aidhm na hidirghabhála seo an tacaíocht agus na hacmhainní riachtanacha a sholáthar chun uasoiliúint agus forbairt ghairmiúil leanúnach comhairleoirí in earnáil na talmhaíochta a cheadú. Tá sé beartaithe go mbeidh ról lárnach ag comhairleoirí talmhaíochta maidir le dul i ngleic leis na príomhdhúshláin a sainaitníodh in anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas na hÉireann; agus i gcur chun feidhme raon na scéimeanna atá le rolladh amach mar chuid den Phlean Straitéiseach CBT seo.

Ligfidh rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí forbartha gairmiúla leanúnacha do chomhairleoirí a mbonn eolais a fheabhsú ar bhonn leanúnach agus a chinntiú go mbeidh siad eolach ar na teicnící, na

teicneolaíochtaí is déanaí, agus na riachtanais rialála agus scéime i dtionscal talmhaíochta atá ag athrú go tapa. Beidh TGL do chomhairleoirí ina mír bhuan ar an gclár oibre do Ghrúpa Comhordaithe AKIS.

Déanfar an idirghabháil a struchtúráil timpeall ar phróisis tairisceana chun soláthraithe oiliúna cuícháilithe agus soláthraithe seirbhíse ardáin ar líne a roghnú chun oiliúint ghairmiúil ardchaighdeán a sholáthar i raon réimsí. Déanfar na tairiscintí seo a rolladh amach le linn na tréimhse cláraithe, agus samhlaítear go n-ionchorpróidh siad cur chuige cumaiscthe i leith na foghlama a ionchorpraíonn foghlaim ar líne agus duine ar bhealach atá comhsheasmhach leis an seachadadh oiliúna FÁS atá ann cheana. Breithneoidh gach cúrsa/modúl an gá atá le Córas Faisnéise agus Nuálaíochta Talmhaíochta na hÉireann a fhorbairt trí na gnéithe trasgheartha seo a leanas a chur san áireamh: Béim a chur ar príomhtháighde agus nuálaíocht i ngach réimse modúil; Príomhghnéithe a aithint ar cheart do Chomhairleoirí um Aistriú Eolais a éascú ó tháighde agus léirithe a mheas agus; An Comhairleoir a thabhairt isteach ar choincheap na ‘nuálaíochta idirghníomhach’ agus ar ról an chomhairleora mar bhróicéir nuálaíochta a nascann feirmeoirí le taighde, taispeántais feirme ar nós Sraith Feirme Theagasc agus deiseanna nuálaíochta.

Oiliúint do rannpháirtithe sa Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil

Beidh ar rannpháirtithe sa Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil gabháil le cúrsa oiliúna le linn bhliain 1 agus bliain 2 den scéim. Tabharfaidh an oiliúint seo breac-chuntas ar conas a rachaidh na gníomhartha a rinneadh mar chuid den Scéim um Éifeachtúlacht Carbóin Diúil i ngleic leis na dúshláin a bhfuil an scéim deartha chun aghaidh a thabhairt orthu. Cuirfidh an oiliúint ghaolmhar oideachas ar fheirmeoirí maidir le conas gníomhartha na scéime a chur i bhfeidhm go cúí; ar an gcaoi sin an t-eolas agus na scileanna a thabhairt dóibh atá riachtanach chun an seachadadh is fearr is féidir a bhaint amach agus chun leanúint le bainistiú leanúnach na ngealltanais a rinneadh; chomh maith le cur i bhfeidhm cleachtas ard leasa a éascú [\[1\]](#) Seirbhísí Comhairleacha a Athchalabráil do Ré Nua i bhFeirmeoireacht na hÉireann - Jim Power Economics Deireadh Fómhair 2019

8.3 Cur síos ar eagrú na gcomhairleoirí feirme go léir de réir na gceanglas dá dtagraítear in Airteagal 15(2), 15(3) agus 15(4)

Ba théama coiteann a d’ardaigh geallsealbhóirí le linn an chomhairliúcháin ar fhorbairt Phlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta é rochtain ar chomhairle agus comhsheasmhacht na comhairle a tugadh. Is é aidhm an FÁS comhairle a sholáthar d’fheirmeoirí agus do thairbhíthe eile an CBT mar a cheanglaítear faoi Airteagal 15 den Rialachán chun cabhrú le feirmeoirí a n-oibleagáidí faoi Scéimeanna éagsúla an AE a chomhlíonadh. Ní mór do gach comhairleoir in Éirinn, idir phoiblí agus príobháideach, a bheith cláraithe leis an MA chun seirbhísí a sholáthar faoi na Seirbhísí Comhairle Feirme. Mar a tugadh faoi deara i Moltaí an Choimisiúin, neartófar an tseirbhís chomhairleach tuilleadh le gníomhaíochtaí oiliúna agus for-rochtana a chomhtháthú tuilleadh do gach comhairleoir, poiblí agus príobháideach. Tá thart ar 900 Comhairleoir faofa FAS cláraithe leis an RTBM. As seo is comhairleoirí Teagasc timpeall 400 acu, is comhairleoirí príobháideacha 350 díobh (atá ina mbaill de Chomhlachas na gComhairleoirí Talmhaíochta), agus is comhairleoirí príobháideacha neamhchleamhnaithe an chuid eile (timpeall.) 150. Cuireann RTBM comhairle neamhchlaonta ar fáil do gach comhairleoir faofa FÁS, a chaithfidh a bheith faofa chun aghaidh a thabhairt ar scéimeanna a bhaineann le CBT lena gcliaint feirmeoirí. Faoi Scéim T&C, má chuireann comhairleoirí éileamh/plean isteach thar ceann cliaint, ceanglaítear orthu a dheimhniú go bhfuil sé fíor, cruinn agus ceart.

Teagasc

Tá Teagasc freagrach as tacú le riachtanais eolais agus teicneolaíochta an tslabhra uile agraibhia agus bithbhunaithe. Tá an cumas acu freisin seirbhísí taighde, comhairle agus oideachais a chomhtháthú chun an tacaíocht nuálaíochta atá riachtanach chun luach suntasach a chur le hearnáil agraibhia agus le bithgheilleagar na hÉireann. Tá ardleibhéal acmhainní ag Teagasc d'aistriú eolais agus mar sin tá naisc agus rochtain den scoth aige ar phobail talmhaíochta agus tuaithe. Ceanglaítear ar chomhairleoirí Teagasc a dheimhniú go bhfuil siad neamhchlaonta i gcomhlíonadh a ndualgas agus ní mór dóibh Coinbhleacht Leasa a dhearbhu de réir mar a thagann siad chun cinn.

Comhairleoirí príobháideacha

Tá thart ar 350 comhairleoir príobháideach (atá ina mbaill de Chomhlachas na gComhairleoirí Talmhaíochta), thart ar 150 comhairleoir príobháideacha neamhchleamhnaithe ag feidhmiú in Éirinn faoi láthair. Chomh maith le comhairle a thabhairt ar oibleagáidí reachtúla, beidh ról tábhachtach ag comhairleoirí neamhspleácha maidir le comhairle a chur ar tháirgeoirí príomhúla maidir leis na dúshlán agus na deiseanna atá ann do thalmhaíocht na hÉireann lena n-áirítear éagsúlú fiontair. Gné thábhachtach de AKIS a fheidhmeoidh go maith is ea dlúthchomhar idir comhairleoirí poiblí agus príobháideacha agus rochtain ar na gníomhaíochtaí taighde, nuálaíochta, píolótachta agus taispeána is déanaí. Breathnófar ar na saincheisteanna seo san athbhreithniú neamhspleách ar chreat AKIS in Éirinn. Más gá, ag éirí as an athbhreithniú seo féachfaidh Grúpa Comhordaithe AKIS le hathruithe a chur chun feidhme chun comhoibriú agus/nó rochtain ar ghníomhaíochtaí taighde, nuálaíochta, píolótaíochta nó taispeántais a fheabhsú.

8.4 Cur síos ar an gcaoi a gcuirtear tacaíocht nuálaíochta ar fáil dá dtagraítear in Airteagal 114(a)(ii)

Toisc go bhfuil an bhéim anois ar shreafaí faisnéise a fheabhsú laistigh den AKIS, soláthróidh an Mol Nuálaíochta seirbhísí tacaíochta nuálaíochta agus éascóidh sé comhroinnt eolais agus soláthróidh sé ardán do ghníomhaithe teacht le chéile agus smaointe a chruthú, a fhorbairt agus a thástáil. Ag baint úsáide as ceachtanna a foghlaimíodh ó EIPanna an RDP atá ann faoi láthair, díreoidh an Mol Nuálaíochta ar thionscadail nuálaíochta idirghníomhacha a fhorbairt agus ar oiliúint i réimsí sonracha chun cabhrú le cumas nuálaíochta a thógáil san earnáil agraibhia, lena n-áirítear nuálaíocht faoi stiúir feirmeoirí.

Éascóidh an Mol Nuálaíochta freisin aistriú na dtorthaí taighde ó raon leathan litríochta ina dtreoracha lena gcur i bhfeidhm go praiticiúil ag táirgeoirí príomhúla nó ag grúpaí oibriúcháin. Oibreoidh an Mol Nuálaíochta go neamhspleách ar ghrúpaí oibriúcháin an EIP; ach cuirfidh an Mol tacaíocht agus comhairle ar fáil do ghrúpaí ilghníomhaithe sa réimse a d'fhéadfadh a bheith ag iarraidh grúpa oibriúcháin a bhunú. Coimeádfaidh an Mol Nuálaíochta dlúth-theagmháil agus comhoibriú leis an Lárionad Náisiúnta um Thaighde agus Nuálaíocht Inbhuanaitheacht Talmhaíochta. Bunaíodh an t-ionad seo le déanaí le maoiniú ón státchiste trí Teagasc. Beidh an Mol Nuálaíochta lonnaithe laistigh den NCN. Déanfaidh grúpa stiúrtha faoi chathaoirleacht an MA agus faoi Ghrúpa Comhordaithe AKIS maoirsiú ar ghníomhaíochtaí an NCN lena n-áirítear an Mol Nuálaíochta..

Ina theannta sin, d'fhógair Fiontraíocht Éireann go déanach in 2020 glao ar léirithe spéise chun próiseas ainmnithe náisiúnta a thabhairt chun críche chun suas le trí eagraíocht a dhéanann taighde (RTO) nó Institiúidí Ardoideachais (HEIanna) nó cuibhreannais eile a shainaitheint. Tabharfar cuireadh do na hiarratasóirí rathúla iarratas a dhéanamh ar ghlaó srianta a eiseoidh an Coimisiún Eorpach faoi Chlár na hEorpa Digití. Déanfaidh an Coimisiún Eorpach agus Fiontraíocht Éireann com-mhaoiniú ansin ar na hiarratasóirí rathúla ar an dara céim den phróiseas seo chun a Moil Eorpacha um Nuálaíocht Dhigiteach a bhunú. Tacóidh Moil Eorpacha um Nuálaíocht Dhigiteach le gnólachtaí agus le heagraíochtaí lena gclaochlú digiteach agus leis an dul chun cinn is déanaí sa chibearshlándaíl, san Intleacht Shaorga (AI)

agus sa Ríomhaireacht Ardfeidhmíochta (HPC) a scaipeadh. eagraíocht teicneolaíochta (RTO) nó saotharlann institiúid ardoideachais (HEI) ina chroílár, a chuidíonn le cuideachtaí (FBManna go háirithe) agus le heagraíochtaí san earnáil phoiblí éirí níos iomaíche ina bpróisis ghnó/táirgeachta, ina dtáirgí nó ina seirbhísí trí rochtain a sholáthar ar bhonneagar taighde, saineolas teicniúil agus turgnamh, ionas gur féidir leis na heagraíochtaí seo “tástáil roimh infheistíocht”. Scrúdófar in am trátha conas a bhreithneoidh aon EDIHanna féideartha agra-digitiú i gcomhthéacs na hÉireann.

8.5 Straitéis digitithe (Airt.114)(b))

Tá Straitéis Dhigiteach Náisiúnta uileghabhálach mhionsonraithe agus chomhleanúnach ag Éirinn, a foilsíodh i mí Feabhra 2022 sa pháipéar “Harnessing Digital - The Digital Ireland Framework”, a bhfuil an talmhaíocht ina cuid de. Aithnítear go soiléir sa straitéis dhigiteach fhoriomlán seo go bhfuil teicneolaíochtaí digiteacha á n-úsáid cheana féin san earnáil talmhaíochta chun éifeachtúlachtaí, táirgí agus maolú aeráide a fheabhsú.

Is cur chuige ón mbun aníos in Éirinn go dtí seo é an cur chuige maidir le digitiú na talmhaíochta go háirithe. Tá foinsí suntasacha maoinithe curtha ar fáil do thionscadail taighde, do chomhpháirtíochtaí poiblí-príobháideacha taighde agus nuálaíochta agus do bhraislí nuálaíochta. Tá an earnáil phríobháideach tacaíthe ag maoiniú poiblí chun foirm a [Cnuasach Agtech](#). An [Grúpa Ionadaithe AgTech](#) foirmíodh sa bhliain 2021 freisin. D'fhoráil an ghníomhaíocht ón mbun aníos d'éifeacht struchtúrach maidir leis an Agra-Dhigitiú. Mar gheall ar an iomadú gníomhaíochtaí agus eagraíochtaí breathnaítear anois ó thaobh beartais de go mbainfeadh tuilleadh forbartha ar an agra-digitiú leas as cur chuige straitéiseach a dtabharfar aghaidh air mar mhír sheasta faoi Ghrúpa Comhordaithe AKIS.

Laistigh den CBT, áirítear ar na hidirghabhálacha a bhaineann le digitiú Grúpaí Aistrithe Eolais, CPD do chomhairleoirí, agus an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm. Déanann na príomhábhair i gcur síos na nGrúpaí Aistrithe Eolais ar an idirghabháil tagairt go sainráite do theicneolaíochtaí agus d'uirlisí digiteacha agus cliste; agus a n-infheidhmeacht ar fheirmeacha. Ar CPD do chomhairleoirí tá sé i gceist le forbairt ghairmiúil leanúnach ligean do chomhairleoirí a chinntiú go bhfuil siad eolach ar na teicnící agus na teicneolaíochtaí is déanaí in earnáil agraibhia atá ag athrú go tapa.

Infheistíocht ar fheirm

Tá tacaíocht don agra-digitiú ar leibhéal na feirme riachtanach agus is é aidhm na hidirghabhála seo tacaíocht a thabhairt d'fheirmeoirí atá ag iarraidh a ngabháltais a nuachóiriú. Aithníonn Anailís SWOT agus Measúnú Riachtanas na hÉireann an gá atá le héifeachtúlacht comhshaoil a mhéadú san earnáil talmhaíochta trí infheistíocht ar an bhfeirm agus trí ghlacadh le teicneolaíochtaí nua.

Is í an Scéim Infheistíochta Caipitil ar an bhFeirm (OFCIS) an t-aon idirghabháil a chuireann le táscaire R.3 (talmhaíocht a dhigitiú) agus rannchuideoidh sí go díreach le tacú le teicneolaíocht dhigiteach feirmeoireachta sa CBT. Táthar ag súil go bhféadfadh feidhmchláir churaíochta, léitheoirí clibeanna EID, córais faisnéise ríomhaireachta, córais braite teasa chomh maith le clibeanna cluaise agus pedometers a bheith mar chuid de na cineálacha infheistíochtaí a thagann faoi OFCIS agus a chuideoidh le tacú le teicneolaíocht dhigiteach feirmeoireachta.

Tacú le claochlú digiteach ag gach leibhéal

Tá deiseanna taighde agus nuálaíochta á gcur ar fáil go gníomhach ag an gCoimisiún Eorpach ó 2016 i leith, ag leagan síos an bonn d'earnáil talmhaíochta Eorpach digitithe agus sonraí-chumhachtaithe. Tá an RTBM ar cheann de na naoi nGníomhaireacht Íocaíochta atá páirteach i dtionscadal ar a dtugtar “Fís Nua IACS in Action” (NIVA). Léiríonn an tionscadal seo rún soiléir comhoibriú chun nuálaíocht a fhiosrú agus oibriú le chéile chun éiceachóras nuálaíochta a chruthú. [Tionscadal NIVA](#) Tá maoiniú faighte aige ó

chlár taighde agus nuálaíochta Fís 2020 an Aontais Eorpaigh. D'oibrigh foireann ildisciplíneach arna stiúradh ag an RTBM, lena n-áirítear Institiúid Walton, Institiúid Teicneolaíochta Phort Láirge agus Teagasc le chéile agus d'fhorbair feidhmchlár (aip) grianghraf geolibáilte le húsáid ar Fhón Cliste agus gléasanna soghluaiste mar chuid den tionscadal seo. Cuirfidh an aip, ar a dtugtar AgriSnap, ar chumas feirmeoirí agus comhairleoirí/comhairleoirí geografaíocht a ghlacadh-grianghraif chlibáilte ag baint úsáide as a bhfón cliste agus cuir isteach iad go slán chuig RTBM ar bhealach éifeachtach gan uaim. Éascóidh sé seo réiteach níos tapúla ar fhiosrúcháin ón RTBM. Dá bharr seo beifear in ann íocaíochtaí a bhrostú agus laghdófar costais riaracháin mar go mbeadh gá le hiniúchadh fisiceach ar go leor de na cásanna fiosrúcháin seo roimhe seo.

Lasmuigh den CBT:

RTBM

Tá an Roinn ag glacadh páirte i gcleachtadh bailíochtaithe faoi láthair, atá á stiúradh ag Suirbhéireacht Ordanáis Éireann, chun léarscáil náisiúnta clúdaigh talún a tháirgeadh. Beidh an léarscáil bunaithe ar leagan oiriúnaithe d'aicmiú Fossitt. Is gá tuilleadh forbartha a dhéanamh ar conas an léarscáil seo a úsáid, agus tiontú a cheapadh ón eolas clúdach talún (cad atá ar dhromchla an domhain) a thugann an léarscáil d'úsáid talún (cad a dhéanann daoine ar an talamh). Bainfear úsáid as seo ansin le haghaidh monatóireachta agus le haghaidh feidhmeanna praiticiúla.

Chuaigh an Roinn i dteagmháil lena Rannáin faoi seach ag lorg ionchuir ar shonraí a bheidh ag teastáil le haghaidh riachtanais tuairiscithe agus anailíse le haghaidh athchóiriú CAP, cuntasaíocht comhshaoil agus forbairt tacair sonraí ardluacha faoi bheartas Sonraí Oscailte AE & náisiúnta.

Difríocht Éireann

Is gníomhaireacht tacaíochta gnó de chuid Rialtas na hÉireann é Skillnet Ireland. Is é an sainordú atá acu ná iomaíochas, táirgiúlacht agus nuálaíocht ghnólachtaí na hÉireann a chur chun cinn trí fhorbairt lucht saothair atá faoi cheannas na fiontraíochta. Tá cláir Skillnet don Glacadh Digiteach sa Talmhaíocht á bhforbairt faoi láthair ag RTBM, Teagasc, Institiúid Walton WIT agus an IFA. Tá sé beartaithe ar an gcéad dul síos go ndéanfar an Clár Uchtála Digiteach seo d'fheirmeoirí a fhorbairt tuilleadh agus a rolladh amach le heagraíochtaí agraibhia ar nós eagraíochtaí feirmeoireachta, comharchumainn, agus seirbhísí tréidliachta príobháideacha a fhorbraíonn cláir oiliúna laistigh de phróiseas SkillNet. Chuimsigh an próiseas forbartha go dtí seo rannpháirtíocht shuntasach le feirmeoirí maidir le huchtú digiteach agus riachtanais trí mheán na [IFA](#) agus an [Tionscadal Agraí-Discreideach maoinithe ag an RTBM](#).

Taighde agus Nuálaíocht

Tá tiomantas an-suntasach tugtha ag Éirinn do dhul chun cinn na feirmeoireachta cliste agus na dteicneolaíochtaí digiteacha trí na nithe seo a leanas:

- Chuir RTBM, in éineacht le Fondúireacht Eolaíochta Éireann maoiniú de €28 milliún ar fáil don [Ionad Taighde VistaMilk](#) a fhorbróidh, in éineacht le raon cuideachtaí agraibhia agus teicneolaíochta, teicneolaíochtaí monatóireachta agus gníomhaithe leictreonacha atá ann cheana féin agus a chuirfidh chun cinn chun earnáil déiríochta den scoth atá cheana féin a athrú go ceannaire domhanda san Agraí-Teicneolaíocht inbhuanaithe.
- Eolaíocht Mhaoinigh Fondúireacht Éireann an [Comhpháirtíocht Tionscail €17.6 milliún idir UCD agus Origin Enterprises](#) ag scrúdú talmhaíocht dhigiteach agus bheacht in eolaíocht na mbarr.

- Tá go leor tionscadal cruinne talmhaíochta eile ar fiú thart ar €6 milliún iad maoinithe ag an Roinn Talmhaíochta agus Bia tríd an gclár náisiúnta maoinithe taighde agraibhia agus trí Líonraí Trasnáisiúnta Limistéir Taighde Eorpacha.
- Tá maoiniú tugtha ag RTBM ar an [Tionscadal Agra-scoite](#) déileáil le húsáid sonraí a fheabhsú, slándáil sonraí a áirithiú agus scrúdú a dhéanamh ar úinéireacht sonraí maidir le húsáid na teicneolaíochta digítí sa talmhaíocht, san fhoraoiseacht agus i limistéir thuaithe
- Tá an [Mol Agra-Teicneolaíochta UCD](#) bunaithe i bhFeirm Lyons UCD agus tá sé á fhorbairt i gcomhar le AIB, Comhairle Contae Chill Dara agus LEO Chill Dara agus roinnt cuideachtaí talmhaíochta agus infheisteoirí lena n-áirítear Devenish, Dairymaster, agus Glanbia, agus Finistere, The Yield Lab, agus Atlantic Bridge.
- [Tír-raon AI](#): Tá an tionscadal Terrain-AI €5 milliún á stiúradh ag 50 taighdeoir atá lonnaithe in Ollscoil Mhá Nuad agus atá maoinithe ag Microsoft Ireland agus Fondúireacht Eolaíochta Éireann. Tá sé d'aidhm aige feabhas a chur ar thuiscint ar thionchar na gníomhaíochta daonna ar úsáid talún, agus ar an gcaoi a mbaineann sé le hathrú aeráide, agus é mar aidhm deiridh leibhéal charbóin dhomhanda a laghdú trí na léargais agus na samhlacha a forbraíodh le tíortha eile a roinnt.

Maoiniú Taighde & Nuálaíochta an AE:

Go ginearálta, tá Éire suite go maith cheana féin ó thaobh straitéiseach agus struchtúrach chun úsáid na dteicneolaíochtaí digiteacha a éascú trí phríomhghníomhairí mar Teagasc, TSSG (IT Phort Láirge), Institiúid Tyndall (UCC) agus i dtéarmaí iarrachtaí comhoibritheacha AE & idirnáisiúnta, Éire. bíonn baint rathúil ag comhpháirtithe leis na tionscadail seo a leanas atá maoinithe ag an AE le haghaidh taighde agus nuálaíochta:

· [Moil Agraí Chliste](#) - **Tionscadal €20 milliún** acmhainn nuálaíochta a fhorbairt le haghaidh claochlú digiteach ar Earnáil Agraibhia na hEorpa – is comhpháirtithe Éireannacha iad TSSG, Teagasc agus ICBF sa tionscadal AE seo.

· [FairSHARE](#) - Is tionscadal comhordaithe €7m de chuid Teagasc é cumas comhairleoirí nuálaíochta san Agra-ICT a mhéadú. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal seo rannpháirtíocht, cumasú agus cumhacht a thabhairt don phobal comhairleach feirme neamhspleách, trí uirlisí, saineolas agus taithí a roinnt.

· [DIMÉADAIR](#) - Ardáin um chomhtháthú digiteach talmhaíochta – Gníomhaíocht Nuálaíochta €15 milliún – tionscadal maoinithe arna chomhordú ag TSSG

Beidh Éire rannpháirteach freisin sna **Horizon Eoraip** comhpháirtíochta Talmhaíochta na Sonraí agus tá sé ag scrúdú go gníomhach deiseanna faoi na **Clár Eoraip Dhigiteach** ar Chomhspás Sonraí Talmhaíochta an AE agus ar Shaoráidí Tástála & Turgnaimh le haghaidh AI agus Agraibhia.

Luasghéarú Airgeadais & Nuálaíochta

Tá roinnt luasairí agra-theicneolaíochta atá maoinithe go poiblí agus go príobháideach gníomhach in Éirinn faoi láthair freisin:

· [An tSaotharlann Toradh](#): Maireann cláir Yield Lab Europe ar feadh dhá mhí dhéag agus tacaíonn sé le cuideachtaí ar fud na hEorpa. Le linn an ama seo, déanfar cuideachtaí a threorú trí chlár luasaire uathúil forbartha atá deartha chun an t-éiceachóras fiontraíochta teicneolaíochta atá ann cheana a chomhcheangal

le ceannairí tionscail talmhaíochta láidir, agus chun na cuideachtaí sin a thaispeáint do chomhpháirtithe corparáideacha agus straitéiseacha, agus d'infheisteoirí idirnáisiúnta chun iad a chumasú scála. Chomh maith lena láithreacht Eorpach, tá líonra domhanda ar fáil ag Yield Lab Ireland chun cabhrú le gach cuideachta punainne agus iad ar thóir fáis.

[Rathú Agtech Europe](#): Is ardán infheistíochta agus nuálaíochta domhanda domhanda é SVG | THRIVE a bhfuil ceanncheathrú aige i Silicon Valley, agus atá comhdhéanta de na corparáidí talmhaíochta, bia & teicneolaíochta, ollscoileanna agus infheisteoirí is fearr. Le pobal de bhreis is 5,000 gnólacht nuathionscanta ó 100 tír, déanann an t-ardán THRIVE infheistíocht, dlús a chur leis agus cruthaítear rochtain thar na bearta d'fhiontraithe ar scála domhanda chun na dúshlán is mó atá roimh thionscal an bhia agus na talmhaíochta a réiteach. Tá Clár Nuálaíochta Corparáideach THRIVE dírithe ar ár gcomhpháirtithe corparáideacha a nascadh le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn agus le gnólachtaí nuathionscanta a mbeidh an tionchar is suntasaí acu ina n-eagraíochtaí.

[Ciste AgTech na hÉireann](#): Sheol Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann agus Finistere Ventures €20 milliún a bhaineann leis na nithe seo a leanas: Infheistíonn ISIF iomlán de €40 milliún i gcistí fiontair AgTech arna mbainistiú ag Finistere - €20 milliún i gCiste AgTech na hÉireann agus €20 milliún i gcistí domhanda AgTech. tionchar eacnamaíoch in Éirinn; agus Éire le bheith ina mol do ghnólachtaí nuathionscanta AgTech.

Dún an deighilt dhigiteach

Agra-Dhigitíú

Cé go bhfuil áit ard ag Éirinn in Innéacs an Gheilleagair Dhigiteach agus na Sochaí 2020, d'aithin an anailís SWOT go bhfuil leibhéal feasachta agus muiníne in úsáid na teicneolaíochta i measc na hearnála feirmeoireachta íseal agus go bhfuil deis ann cur chuige straitéiseach a bheith ann chun claochlú digiteach na hearnála feirmeoireachta a stiúradh agus ceantair thuaithe. Cinnteoidh an Roinn trí bhearta an Chomhbheartais Talmhaíochta go mbeidh deiseanna ann chun seirbhísí comhairleacha neamhchlaonta a sholáthar le heolas digiteach imleor ar theicneolaíocht agus úsáid sonraí. Cabhróidh sé seo leis an deighilt dhigiteach a íoslaghdú agus le húsáid níos fearr a bhaint as teicneolaíocht dhigiteach. Cuimseoidh ról na seirbhísí comhairleacha feirme amach anseo freisin éascú a dhéanamh ar thionscadail nuálaíochta ar theicneolaíochtaí digiteacha; ceachtanna a foghlaimíodh ó Thionscadail EIP a chur san áireamh; chomh maith le tacú le feirmeoirí iad féin a threorú sa tírdhreach digiteach. Go dtí seo, tá roinnt uirlisí digiteach-bhunaithe forbartha ag Teagasc atá á n-úsáid ag feirmeoirí agus ag go leor comhairleoirí talmhaíochta, mar an Monatóir eBrabúis, Pleanáil Bainistíochta Cothaitheach Ar Líne, PastureBase Ireland. Táthar ag súil go gcruthóidh an tionscadal taighde VistaMilk go leor uirlisí digiteacha nua a d'fhéadfadh cabhrú go mór le cinnteoireacht ar fheirmeacha na hÉireann.

Lasmuigh den CBT

An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide (DECC) – Plean Náisiúnta Leathanbhanda (NBP)

Tá sé ríthábhachtach nascacht idirlín ardluais a bhunú ar fud na hÉireann. Tá dul chun cinn suntasach déanta ag Éirinn le deich mbliana anuas maidir le clúdach leathanbhanda faoin tuath.

Tá sé mar aidhm ag an bPlean Náisiúnta Leathanbhanda (NBP) a chinntiú go bhfuil rochtain ag gach teach, feirm agus gnó in Éirinn – is cuma cé chomh iargúlta nó faoin tuath – ar leathanbhanda ardluais. D'aithin an DECC go dtí seo níos mó ná 544,000 áitreabh (ar a dtugtar an Limistéar Idirghabhála le chéile) ar fud na hÉireann a dteastaíonn rochtain ar leathanbhanda ardluais uathu. Tá an NBP ar cheann

de na hinfheistíochtaí is mó agus is suntasaí riamh faoin tuath in Éirinn. Ag síneadh thar 96% d'Éirinn, meastar go bhfuil an tionscadal ollmhór, casta seo ar cheann de na cinn is uailmhianaí sa teileachumarsáid ar fud an domhain. Tabharfaidh sé leathanbhanda ardluais go dtí 23% de dhaonra na hÉireann (69% d'fheirmeacha na tíre san áireamh) thar thréimhse seacht mbliana.

An Roinn Forbartha Pobail Tuaithe – Tionscnaimh & scéimeanna digiteacha

Tá raon tionscnamh agus scéimeanna digiteacha ann agus tagann na tionscnaimh seo faoi shainchúram an NBP chun nuálaíocht agus forbairt dhigiteach a spreagadh ag an leibhéal áitiúil.

Tá an [Clár Nuálaíochta Digiteach](#) spreagann sé tionscadail áitiúla a thacaíonn le forbairt dhigiteach. Ligeann sé seo iad a thriail sula ndéantar iad a mhéadú nó a mhacasamhlú in áit eile. Ní mór do thionscadail ceann amháin ar a laghad de na seacht gcolún a chur chun cinn, a thacú nó a chur chun cinn: Scileanna Digiteacha, Bonneagar, Nuálaíocht agus Fiontraíocht, Geilleagar Digiteach agus Fostaíocht, Seirbhísí Digiteacha, Pobal agus Cultúr agus Aistriú Digiteach. Cuirtear fáilte ar leith roimh thionscadail a bhaineann le níos mó ná colún amháin. Soláthróidh na tionscadail seo réitigh dhigiteacha nuálacha ar shaincheisteanna áitiúla. Cabhróidh siad freisin le teileachumarsáid a bhunú agus tacóidh siad le geilleagair áitiúla.

Iarscríbhinní

Iarscríbhinn I maidir leis an meastóireacht ex-ante agus an measúnú straitéiseach comhshaoil (MSC) dá dtagraítear i dTreoir 2001/42/CE

1. Achoimre ar phróiseas agus ar thorthaí meastóireachta ex-ante

Réamhrá don phróiseas meastóireachta ex-ante

Tar éis próisis soláthair phoiblí a tháinig chun críche i mí an Mheithimh 2019, ceapadh foireann chomhairleach faoi stiúir RSM Ireland chun an measúnú ex-ante, an Measúnú Straitéiseach Comhshaoil agus an Measúnú Cuí ar Dhréachtphlean Straitéiseach CAP na hÉireann a dhéanamh. D'ullmhaigh RSM Ireland Meastóireacht Ex-Ante ar Phlean Straitéiseach CAP na hÉireann (CSP) 2023-2027 thar ceann an Údaráis Bainistíochta (Rannóg Plean Straitéiseach CAP na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara). Is é príomhchuspóir na Meastóireachta Ex-Ante ná “cáilíocht dhearadh na CSPanna a fheabhsú”, mar a shonraítear in Airteagal 139 de Rialachán CSP 2115/2021. Rinneadh an mheastóireacht ar aon dul leis an tréimhse fhada de chomhairliúchán an phlean, agus ullmhúchán arna stiúradh ag an Údarás Bainistíochta le linn 2019, 2020 agus 2021, agus bhí comhordú gníomhach, measúnú agus rannpháirtíocht i gceist mar aon le haiseolas foirmiúil agus neamhfoirmiúil thar na céimeanna éagsúla d'fhorbairt an CSP.

Gné den phróiseas atriallach seo ba ea rannpháirtíocht leanúnach idir na meastóirí agus an tÚdarás Bainistíochta maidir leis an Measúnú Ex-Ante. Ag an gcéim tosaigh d'fhorbairt an CSP rinne na meastóirí cur i láthair do na príomhpháirtithe leasmhara ag an gceardlann anailíse LLDB. Ina dhiaidh sin bhí ionadaíocht ag na meastóirí ag Coiste Chomhairleach an Chomhbheartais Talmhaíochta agus ag ceardlanna gaolmhara. Ina theannta sin, bhí sraith cruinnithe déthaobhacha ag na meastóirí leis na rannáin feidhmithe ábhartha de chuid na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara (RTBM) agus le hoifigigh sa Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (DRCD) atá freagrach as seachadadh an chláir LEADER. D'fhreastail na meastóirí freisin ar imeacht Ceardlainne Dea-Chleachtais de chuid na Deisce Chabhrach Meastóireachta sa Róimh in 2019.

Chinntigh an rannpháirtíocht leanúnach seo go bhfuil tuiscint mhionsonraithe faighte ag na meastóirí ar fhorbairt an CSP agus ar na hidirghabhálacha atá beartaithe. Cuireann Ailt 8.4 agus 8.5 den tuarascáil mheastóireachta ex-ante moltaí ardleibhéil i láthair chomh maith le moltaí a bhaineann le hidirghabhálacha aonair. Bhreithnigh an Roinn iad seo agus, nuair is cuí, rinneadh nuashonruithe ar an dréacht-CSP. Tá moltaí eile déanta maidir le cur i bhfeidhm an phlean, agus breithneoidh an tÚdarás Bainistíochta, an Ghníomhaireacht Íocaíochta agus an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta iad seo ag céimeanna cuí.

Amhail Airteagal 139 de Rialachán (AE) Uimh. 2021/2115, rinneadh na moltaí a chatagóiriú mar seo a leanas:

- Anailís LLDB, measúnú riachtanas
  - loighic idirghabhála/rannchuidiú le cuspóirí
  - comhleanúnachas seachtrach/inmheánach
  - acmhainní buiséadacha a leithdháileadh
  - aschuir, torthaí agus bunú garspriocanna agus spriocanna
  - bearta chun an t-ualach riaracháin a laghdú
-
- Moltaí sonracha SEA

de Roghanna

Rinne an tÚdarás Bainistíochta (Rannóg an Phlean Straitéisigh CBT den Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara) seiceáil réamhscagtha Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta (MSC). De réir 9(1)(a) de IR Uimh. 435 de 2004, arna leasú (Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnú Comhshaoil ar Phleananna agus Cláir Áirithe) 2004), ceanglaítear ar an Údarás Bainistíochta measúnú comhshaoil a dhéanamh ar Phleananna nó Cláir a bhaineann le talmhaíocht.

Faoi Rialachán 42(1) de Rialacháin an CE (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha), 2011 (arna leasú), rinne ár gcomhairleoirí seachtracha scagadh tosaigh do Mheasúnú Cuí ar Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027. Baineadh de thátaí as go mbeidh dréacht-Phlean Straitéiseach CBT 2023-2027 faoi réir Measúnú Iomchuí iomlán – tá sonraí iomlána an scagtha ag an nasc seo a leanas.: gov.ie - [Tuarascáil Scagthástála Phlean Straitéisigh CBT le haghaidh Measúnú Cuí \(www.gov.ie\)](http://www.gov.ie).

Rinneadh an measúnú comhshaoil mar phróiseas atriallach in éineacht leis an Measúnú Cuí agus meastóireacht ex-ante ar Dhréachtphlean Straitéiseach an Chomhbheartais Talmhaíochta. Cosúil leis an measúnú ex-ante, bhí rannpháirtíocht leanúnach idir na comhairleoirí seachtracha agus an Roinn maidir leis an measúnú comhshaoil ina ghné den phróiseas atriallach seo. Bhunaigh an tÚdarás Bainistíochta grúpa stiúrtha chun cabhrú leis an measúnú comhshaoil a threorú. Ar an ngrúpa stiúrtha bhí ionadaithe ó fhoireann forbartha Phlean Straitéiseach CAP na Roinne, foireann deartha idirghabhála na Roinne, saineolas éiceolaíochta intí agus Teagasc, chomh maith le hionadaithe ó na húdaráis reachtúla comhshaoil - an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (lena n-áirítear an Coiste Náisiúnta), an tSeirbhís Páirceanna agus Fiadhúlra), an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil chomh maith leis an Roinn Comhshaoil agus Athrú Aeráide. Chabhraigh an próiseas measúnaithe comhshaoil le heolas a chur ar dhearadh na hidirghabhála chomh maith leis an Ailtireacht Ghlas a mhúnlú, lena n-áirítear an choinníollacht bhunlíne.

Coinníodh comhaltaí Choiste Comhairliúcháin an Chomhbheartais Talmhaíochta ar an eolas freisin le linn gach céime den mheasúnú comhshaoil, lena n-áirítear trí cheardlann tiomnaithe ag céim scóipe an phróisis. Bhí ionadaíocht freisin ag baill na foirne comhairleachta ag cruinnithe de Choiste Comhairliúcháin an Chomhbheartais Talmhaíochta agus ag ceardlanna gaolmhara. Ina theannta sin, bhí sraith cruinnithe déthaobhacha ag na comhairleoirí leis na rannáin feidhmithe sa Roinn agus le hoifigiú sa Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (DRCD) a bhfuil freagracht orthu as LEADER. Thug na cruinnithe faisnéise seo forbheathnú mionsonraithe ar dhearadh na hidirghabhála agus ar an loighic idirghabhála, lena n-áirítear an t-idirghníomhú idir an choinníollacht, na scéimeanna éiceolaíochta agus an Beart Agra-Chomhshaoil agus Aeráide (AECM). Thug sé seo deis luachmhar don phróiseas measúnaithe comhshaoil idirghníomhú le forbairt níos leithne an CSP. Cuireadh aiseolas ó na comhairleoirí ar fáil freisin do na ceannairí dearaidh feidhmithe agus, nuair ba chúig, rinneadh an dréacht-CSP a nuashonrú.

Gné chomhairliúcháin phoiblí den mheasúnú comhshaoil

Ag an gcéim scóipeála, chomh maith leis an gcomhairliúchán reachtúil leis na húdaráis chomhshaoil, rinne an tÚdarás Bainistíochta comhairliúchán poiblí neamhreachtúil níos leithne ar an dréacht-tuarascáil scóipe chun cuidiú leis an measúnú comhshaoil a threorú. Cuimsíodh na hábhair chomhshaoil go léir a liostaítear sa Treoir SEA chun an plean a mheasúnú. Chuir na sainchomhairleoirí an dréacht-tuarascáil scóipe faoi bhráid Choiste Comhairliúcháin an CBT agus an Ghrúpa Stiúrtha don mheasúnú comhshaoil. Rinneadh roinnt feabhsuithe ar an tuarascáil scópála lena n-áirítear tagairt nuashonraithe do thacair sonraí atá ar fáil, ordlathas na bpleananna agus na gclár ábhartha, chomh maith le ceisteanna breise spriocdhírthe i gceisteanna measúnaithe an Chuspóra Straitéiseach Timpeallachta. Tá na haighneachtaí a fuarthas agus na freagraí orthu taifeadta i gCuid 3.4 den Dréacht-Tuarascáil Timpeallachta.

D'ullmhaigh comhairleoirí seachtracha an dréacht-Tuarascáil Timpeallachta agus an dréacht-Ráiteas Tionchair Natura ina dhiaidh sin. Bhí na tuarascálacha sin, in éineacht le dréacht-Phlean Straitéiseach an

Chomhbheartais Talmhaíochta, faoi réir comhairliúchán reachtúil agus poiblí ar feadh tréimhse tríocha lá i mí na Samhna agus i mí na Nollag 2021. Fuarthas ceithre aighneacht déag maidir leis an dréacht-Tuarascáil Timpeallachta agus an dréacht-Ráiteas Tionchair Natura. Bhreithnigh na comhairleoirí seachtracha agus an RTBM (mar an tÚdarás Inniúil sa chás seo) iad seo ina dhiaidh sin.

Tar éis na n-aighneachtaí a fuarthas ó phríomhpháirtithe leasmhara, lena n-áirítear na húdaráis reachtúla agus an Colún Comhshaoil, rinneadh roinnt moltaí breise chun cáilíocht na dréacht-Tuarascála Comhshaoil agus an Dréacht-Ráiteas Tionchair Natura a fheabhsú, agus aithníodh bearta maolaithe breise. Léireofar na bearta maolaithe breise seo sa Tuarascáil Timpeallachta nuashonraithe, agus déanfar nasc a uaslódáil chuig an SFC.

Tar éis don Choimisiún Eorpach glacadh le Plean Straitéiseach CAP na hÉireann 2023-2027 (a bhfuiltear ag súil leis i R3 2022), rachaidh an RTBM (mar an tÚdarás Inniúil) ar aghaidh chun socrú a dhéanamh maidir le hullmhú agus foilsiú an Ráitis um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil agus an Ráiteas um Measúnú Cuí.

2. Moltaí na meastóireachta ex-ante agus SEA agus an chaoi ar tugadh faoi

Teideal / Tagairt	Catagóir molta	Dáta	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
CSP mar Straitéis 1	Comhleanúnachas seachtrach/inmheánach	23-12-2021										
CSP mar Straitéis 3	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
CSP mar Straitéis 2	Comhleanúnachas seachtrach/inmheánach	23-12-2021										
Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 5	Eile	23-12-2021										
Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 1	Eile	23-12-2021										
Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 2	Eile	23-12-2021										
Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 1	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 2	Comhleanúnachas seachtrach/inmheánach	23-12-2021										
Ceachtanna a Ghabháil 2	Eile	23-12-2021										
Ceachtanna a Ghabháil 1	Eile	23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 4	Eile	23-12-2021										
Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 6	Eile	23-12-2021										
Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 3	Eile	23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 3	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 4	Eile	23-12-2021										
Tacaíocht Ioncaim Athdháilte Chomhlántach um Inbhuanaitheacht	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										

Teideal / Tagairt	Catagóir molta	Dáta	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	Eile	23-12-2021										
Beart Maolaithe 7: Bearta Aeráide agus Agrathalmháochta (AECM)	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										
Beart Maolaithe 3: Comhoibriú agus dul i dteagmháil leis an NPWS chun aghaidh a thabhairt ar mhionatáireacht ar fhéarach buan	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										
Beart Maolaithe 6 ón Scéim Infheistíochta Caipitil Fís Bia 2030	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										
BISS	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
Maoirseacht Chomhordaithe agus Roinnt Faisnéise	Comhleanúnachas seachtrach/inmheánach	23-12-2021										
Beart Maolaithe 5 Éicea-scéim Cleachtas talmhaíochta 3: Úsáid nítrigine ceimiceach a theorannú	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										
Beart Maolaithe 1: Aidhm go dtacóidh gach feirm le beart ceart, áit cheart thar shaolré an phlean	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										
Beart Maolaithe 4 Tógáil Acmhainne agus Oiliúint	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
AECM 3	Eile	23-12-2021										
Cúnamh Próitéin 2	Eile	23-12-2021										
PO Torthaí agus Glasraí 2	Bearta chun an t-ualach riaracháin a laghdú	23-12-2021										
PO Torthaí agus Glasraí 1	Anailís SWOT, measúnú riachtanas	23-12-2021										
AECM 1	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
	Anailís SWOT, measúnú riachtanas	23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										

Teideal / Tagairt	Catagóir molta	Dáta	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
EIP1	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
EIP 3	Comhleanúnachas seachtrach/inmheánach	23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
AECM 2	Eile	23-12-2021										
AECM 4	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
CPD do Chomhairleoirí 2	Eile	23-12-2021										
AECM 5	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
AECM 6	Eile	23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
EIP 2	Eile	23-12-2021										
Scéim Leasa Mairteola Déiríochta	Loighic idirghabhála/rannchuidiú le cuspóirí	23-12-2021										
Cúnamh Próitéin 1	Anailís SWOT, measúnú riachtanas	23-12-2021										
Beachaireacht 1	Anailís SWOT, measúnú riachtanas	23-12-2021										
Beachaireacht 2	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
		23-12-2021										

Teideal / Tagairt	Catagóir molta	Dáta	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	Eile	23-12-2021										
Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 3	Eile	23-12-2021										
LEADER 1	Loighic idirghabhála/rannchuidiú le cuspóirí	23-12-2021										
CPD do Chomhairleoirí 1	Eile	23-12-2021										
Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 2	Eile	23-12-2021										
LEADER 2	Loighic idirghabhála/rannchuidiú le cuspóirí	23-12-2021										
LEADER 3	Loighic idirghabhála/rannchuidiú le cuspóirí	23-12-2021										
	Anailís SWOT, measúnú riachtanas	23-12-2021										
		23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
	Eile	23-12-2021										
		23-12-2021										
	Aschuir, torthaí agus bunú clocha míle agus spriocanna	23-12-2021										
CPD do Chomhairleoirí 3	Eile	23-12-2021										
Clár Éifeachtúlachta Carbóin Diúil	Bearta chun an t-ualach riaracháin a laghdú	23-12-2021										
Scéim Feabhsúcháin Caorach	Eile	23-12-2021										
Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí	Eile	23-12-2021										
Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 1	Bearta chun an t-ualach riaracháin a laghdú	23-12-2021										

Teideal / Tagairt	Catagóir molta	Dáta	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	Eile	23-12-2021										
Beart Maolaithe 2: Maoirseacht agus monatóireacht	Moltaí sonracha SEA	31-12-2021										

CSP mar Straitéis 1 - Cur síos

Ba cheart tuilleadh soiléireachta a sholáthar maidir leis an ról a bheidh ag an CSP chun aghaidh a thabhairt ar na spriocanna atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021, in éineacht leis na beartais agus na cláir eile a bhfuiltear ag súil go rannchuideoidh siad leo.

CSP mar Straitéis 1 - Fírinniú

Táthar ag súil go laghdóidh CSP na hÉireann astuithe gáis cheaptha teasa suas le 1.3 MT. Cuirfidh sé seo go mór leis an sprioc atá leagtha amach i bPlean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann. Déanfar an chuid eile a sheachadadh trí mheascán de bhearta lárnacha eile lasmuigh den CSP, rialachán (a dhíreoidh ar lamháltais nítrigine a laghdú, úsáid éigeantach a chur chun cinn as teicneolaíocht leathadh sciadair astaíochtaí ísle agus úsáid seamair fosaithe Nítrigine), dreasachtaí margaidh/tionscail phríobháideacha, agus teicneolaíochtaí nua, nuálaíocht agus deiseanna éagsúlaithe. Tá Cuid 1 nuashonraithe.

CSP mar Straitéis 3 - Cur síos

Ba cheart ráitis maidir le solúbthacht agus athrú plean a chur san áireamh le linn a chur chun feidhme, i bhfianaise na gceanglas atá ann chun spriocanna déine earnála a bhaint amach le linn a ré.

CSP mar Straitéis 3 - Fírinniú

Díríodh air seo i Roinn 7.2 maidir le córais mhonatóireachta agus tuairiscithe.

CSP mar Straitéis 2 - Cur síos

Ba cheart roinnt ráiteas soiléirithe breise a chur san áireamh maidir leis na teorainneacha idir príomhghnéithe na hailtíreachta glasa, maidir le sainmhínte, breisiúlacht agus seachaint dúbailt. Go háirithe, ceanglais na coinníollachta, gníomhaíochtaí Éicea-Scéim, oibleagáidí AEEM, agus idirghabhálacha eile um úsáid talún.

CSP mar Straitéis 2 - Fírinniú

Is gné thábhachtach é seo de dhearadh na hidirghabhála agus tá Alt 3.1 den dréacht-CSP nuashonraithe.

Bainistíocht Feidhmíochta agus Monatóireacht 5 - Cur síos

Tús a chur le roinnt meastóireachta luath ar thionscnaimh mholta nó réamhtheachtaí le déanaí a chuirfeadh eolas ar chur i bhfeidhm an CSP nua m.sh. Éicea-Scéim, ANC, tacaíochtaí d'Fheirmeoirí Óga, AEEM.

Bainistiú agus Monatóireacht Feidhmíochta 5 - Fírinniú

I dteannta leis an bplean meastóireachta a thairgfear i R1 2022, leanfaidh an tÚdarás Bainistíochta ar aghaidh ag baint úsáide as gach measúnú atá ar fáil ar bhearta a rinneadh le linn an RDP reatha - mar shampla meastóireacht ADAS 2020 ar scéim comhshaoil GLAS - chun cur i bhfeidhm na mbearta a threorú. faoin CSP. Ina theannta sin, úsáidfidh an RTBM na bearta a tugadh isteach le linn na hidirthrímhse (Clár Samplála Ithir, Staidéar Timpeallachta Feirme agus an clár Píolótach Agra-Chomhshaoil Bunaithe ar Thorthaí (REAP)) chun sonraí bonnlíne a sholáthar agus chun treoir a thabhairt do dhearadh na príomhthionscadal Agrai. - Beart Comhshaoil Aeráide (AEEM) sa CSP. Tógfaidh sé freisin ar an taithí a fuarthas ó chur chun feidhme na dtionscnamh Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí

le linn an RDP reatha maidir le dearadh agus cur i bhfeidhm chomhpháirt an Tionscadail Chomhoibrithe den AECM nua.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 1 - Cur síos

Fardal córasach de na riachtanais acmhainní daonna a ullmhú trí Idirghabháil, infhaighteacht sin, agus ullmhacht an phearsanra lena mbaineann.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 1 - Fírinniú

Déanfaidh an tÚdarás Bainistíochta é seo a mheas. Tá struchtúr curtha i bhfeidhm chun an Plean a sheachadadh / a chur i bhfeidhm, a thabharfaidh aghaidh ar na saincheisteanna seo.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 2 - Cur síos

Breithniú ar uainiú agus ar mhéadú na gníomhaíochta, agus ar a úsáidí a d'fhéadfadh roinnt de na sceidil a chéimniú.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 2 - Fírinniú

Déanfaidh an tÚdarás Bainistíochta agus an Ghníomhaireacht Íocaíochta é seo a mheas de réir mar a bheidh an CSP á chur i bhfeidhm.

Bainistíocht Feidhmíochta agus Monatóireacht 1 - Cur síos

Plean Measúnaithe uailmhianach a ullmhú a shásóidh ní hamháin ceanglais an Choimisiúin maidir le bainistíocht feidhmíochta agus monatóireacht, agus a áireoidh fíorfhócas ar thorthaí agus tionchair inláimhsithe ar aidhmeanna talmhaíochta, forbartha tuaithe agus comhshaoil an CSP.

Bainistiú agus Monatóireacht Feidhmíochta 1 - Fírinniú

Cé go ndeirtear in Airteagal 140(5) de rialachán CSP go gcuirfidh na Ballstáit an plean meastóireachta faoi bhráid an choiste faireacháin tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis glacadh le Plean Straitéiseach CSP, tá sé beartaithe dréachtphlean meastóireachta a thiomsú don CSP i. R1 2022. Tá sé seo riachtanach mar go mbeidh gá le sonraí bonnlíne a bhailiú chun tionchar an CSP a mheas i gceart. Tabharfar breacchuntas sa phlean meastóireachta ar an ngá atá le foireann mheastóireachta chun tionchar na n-idirghabhálacha CSP thar thrí chuspóir uileghabhálacha an CSP a mheas.

Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 2 - Cur síos

Aonad lárnach láidir atá freagrach as seo ó lá go lá, ag tógáil ar na pleananna atá i bhfeidhm cheana féin, agus ina mbeidh dlúth-chomhoibriú idir na Rannáin ábhartha de chuid na Roinne agus institiúidí poiblí agus príobháideacha eile agus eagraíochtaí comhairleacha.

Bainistiú agus Monatóireacht Feidhmíochta 2 - Fírinniú

Cuirfidh an tÚdarás Bainistíochta Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta ar bun chun maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an phlean meastóireachta agus obair na foirne meastóireachta. Is éard a bheidh ar an nGrúpa Stiúrtha ná oifigigh ón Roinn Talmhaíochta agus Bia chomh maith le Ranna agus gníomhaireachtaí Rialtais ábhartha eile, de réir mar is cuí.

Ag Gabháil Ceachtanna 2 - Cur síos

Mar an gcéanna, d'fhéadfadh an plean plé níos soiléire a dhéanamh ar a scóip agus ar a phróiseas d'athrú féideartha amach anseo, i bhfianaise ceachtanna ó chur i bhfeidhm agus seachadadh luath agus leanúnach.

Ag Gabháil Ceachtanna 2 - Fírinniú

Díríodh air seo i Roinn 7.2 maidir le córais mhonatóireachta agus tuairiscithe.

Ag Gabháil Ceachtanna 1 - Cur síos

I gcás inar chuir ceachtanna ó chláir roimhe seo nó cláir eile eolas ar shainriachtanais nó sonraíocht scéime do 2023-2027, ba cheart tagairt níos soiléire a dhéanamh dóibh sin.

Ag Gabháil Ceachtanna 1 - Fírinniú

Nuashonraíodh an dréacht-CSP chun an moladh seo a léiriú.

Ba cheart machnamh a dhéanamh ar an tairseach aoise a laghdú ó 40 bliain ag pointe amach anseo má bhíonn tionchair na hidirghabhála dearfach agus má cheadaíonn acmhainní é.

Measann an RTBM go gcruthódh an moladh seo grúpa feirmeoirí nach mbeadh in ann leas a bhaint as an scéim ansin (bheadh feidhm aige seo freisin maidir le gach beart CBT, ní hamháin CISOYF). Bheadh cohórt de dhaoine óga idir 35 agus 40 bliain d'aois a d'fhéadfadh a bheith ag beartú dul isteach san fheirmeoireacht, agus dá ndéanfaí an t-athrú seo ní bheadh tacaíochtaí ar fáil dóibh. Tugann na figiúirí is déanaí ón bPríomh-Oifig Staidrimh meánaois na bhfeirmeoirí mar 57.2 bliain (sonraí 2020, suíomh Gréasáin na Príomh-Oifige Staidrimh). I bhfianaise na meánaoise ard seo, mar aon leis an bhfad ama a thógann sé ar fheirmeoir níos óige a bheith ina cheannaire ar an ngabháltas, ní dhéanann sé ciall phraiticiúil ná ní mhéadaíonn sé cothroime chun an aois a laghdú tuilleadh.

Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 4 - Cur síos

Tiomantas láidir do shuirbhéireacht níos rialta a dhéanamh ar fheirmeoirí agus do eacnamaíocht iompraíochta a chur i bhfeidhm agus measúnú á dhéanamh ar idirghabhálacha agus ar fheidhmíocht an CSP.

Bainistiú agus Monatóireacht Feidhmíochta 4 - Fírinniú

Déanfaidh an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Measúnaithe é seo a mheas.

Bainistíocht Feidhmíochta agus Monatóireacht 6 - Cur síos

Gealltanas athbhreithniú meántéarmach domhain agus fianaise-bhunaithe a dhéanamh ar an CSP in 2025, agus le hoscailteacht athruithe móra a dhéanamh ar an CSP ag an am sin, go háirithe i gcomhthéacs na timpeallachta seachtraí atá ag athrú.

Bainistíocht Feidhmíochta agus Monatóireacht 6 - Fírinniú

Déanfar monatóireacht ar an CSP ar bhonn bliantúil tríd an Tuarascáil Bhliantúil Feidhmíochta agus Athbhreithniú Bliantúil agus an Coiste Monatóireachta. Ina theannta sin, déanfaidh an fhoireann meastóireachta meastóireacht chuimsitheach meántéarmach agus ex post ar an CSP.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 3 - Cur síos

Seachfhoinsiú féideartha ar bhainistiú/forfheidhmiú roinnt scéimeanna chuig comhpháirtithe ábhartha.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 3 - Fírinniú

Tá sé seo á scrúdú go gníomhach cheana féin i gcás, mar shampla, comhpháirt an Tionscadail Chomhoibríthe den AECM nua, agus breithneoidh an tÚdarás Bainistíochta agus an Ghníomhaireacht Íocaíochta é i gcomhthéacs dhearadh na mbeart eile sa CSP.

Ba chóir go mbaileodh agus go ndéanadh an RTBM sonraí a bhailiú agus monatóireacht a dhéanamh ar líon na n-iontrálaithe óga nua bliantúla san fheirmeoireacht, in éineacht leis an stoc iarratasóirí rathúla ar thacaíochtaí d'fheirmeoirí óga.

Baileoidh an Roinn Talmhaíochta agus Bia líon na bhfeirmeoirí óga atá ina gcéad bhliain iarratais ar an scéim.

Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 3 - Cur síos

Fardal luath de na sonraí go léir a bhaineann le feidhmíocht atá ar fáil faoi láthair agus a d'fhéadfadh a bheith ann chun tacú le rianú, monatóireacht agus tomhas na dtorthaí.

Bainistíocht agus Monatóireacht Feidhmíochta 3 - Fírinniú

Beidh sé seo ina ghné thábhachtach den phlean meastóireachta agus monatóireachta a dhéanfar i R1 2022, agus beidh sé mar bhonn eolais d'obair an Ghrúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 4 - Cur síos

Breithniú ar ról a d'fhéadfadh a bheith níos mó d'eagraíochtaí taighde agus comhairleacha poiblí agus príobháideacha maidir le cur i bhfeidhm agus tacú le seachadadh laistigh den phlean nua.

Acmhainní Daonna agus Cumas Riaracháin 4 - Fírinniú

Beidh eagraíochtaí poiblí agus príobháideacha taighde agus comhairleacha lárnach i gcur chun feidhme an CSP. Tarchuirfear taighde agus dea-chleachtas, go háirithe i gcomhthéacs comhshaoil, chuig feirmeoirí trí líonra tacaíochta comhairleach fairsing, mar chuid de chur chun feidhme beart aonair agus i gcomhthéacs sheachadadh clár oiliúna agus aistrithe eolais. Bainfidh an tÚdarás Bainistíochta úsáid as gach deis chun an t-ionchur taighde agus comhairleach seo a uasmhéadú agus an CSP á chur i bhfeidhm.

Ar an gcaoi chéanna, tar éis tréimhse leordhóthanach tosaigh cur chun feidhme, ba cheart dáileadh na n-íocaíochtaí CISS (agus gach íocaíocht dhíreach) a shamhaltú trí úsáid a bhaint as sonraí taifeadta de-facto, chun torthaí iarbhír a chur i gcomparáid i gcoinne na dtionchar measta arna samhaltú roimh rolladh amach an CSP.

Cé go ndéanfaidh an tÚdarás Bainistíochta an moladh seo a bhreithniú tuilleadh, tá sé beartaithe go ndéanfar athbhreithniú/meastóireacht ar thionchar na n-íocaíochtaí díreacha le linn shaolré an CSP.

Éicea-Scéim 1 - Cur síos

Ba cheart breathnú ar an scóip chun ceanglais Éicea-Scéim ilbhliantúla a thabhairt isteach de réir mar a théann an tsamhail tosaigh chun cinn agus de réir mar a bhunaítear í.

Éicea-Scéim 1 - Fírinniú

Tá an RTBM ag dearadh an Éicea-Scéim le bheith ina scéim bhliantúil le híocaíochtaí bliantúla. Tugtar an moladh ar aird agus cé go bhfuil fonn ar an Roinn athruithe móra ar dhearadh na scéime a sheachaint tar éis í a bhunú, déanfaidh sí, mar sin féin, athbhreithniú ar ghlacadh agus ar fheidhmíocht na gcleachtas talmhaíochta aonair ar fud an chláir.

Beart Maolaithe 7: Bearta Talmhaíochta agus Aeráide (AECM) - Cur síos

Ní mór na gníomhaíochtaí atá beartaithe le haghaidh AECM ginearálta a dhearadh le comhairle agus saineolas maidir le measúnú éiceolaíoch. Ba chóir oiliúint shainordaitheach chomhairleoirí lena n-áirítear an chomhairle éiceolaíoch is déanaí agus úsáid chóras TF na Roinne a sholáthar do phleanálaithe feirme

cláraithe chun a chinntiú go ndéanfar aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Láithreán Eorpach a scagadh don riosca féideartha sin. Ba cheart do chórais TF na Roinne freisin aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Shuíomh Eorpach a chur in iúl agus cuirfear na gníomhartha molta seo le fios le haghaidh tuilleadh machnaimh.

Beart Maolaithe 7: Bearta Talmhaíochta agus Aeráide (AECM) - Fírinniú

Comhaontaithe agus tá sé seo tugtha cothrom le dáta sa dréacht-Tuarascáil Timpeallachta nuashonraithe agus i Mír 5.3 den CSP.

Beart Maolaithe 3: Comhoibriú agus dul i dteagmháil leis an NPWS chun aghaidh a thabhairt ar mhonatóireacht ar fhéarach buan - Cur síos

Comhoibriú agus dul i dteagmháil leis an NPWS chun aghaidh a thabhairt ar mhonatóireacht ar fhéarach buan.

Beart Maolaithe 3: Comhoibriú agus dul i dteagmháil leis an NPWS chun aghaidh a thabhairt ar mhonatóireacht ar fhéarach buan - Fírinniú

Tá athbhreithniú á dhéanamh faoi láthair ag an Roinn ar na láithreacha ainmnithe Féarach Buan-Íogair Timpeallachta (ESPG) i gcomhar le Rannóg na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra sa Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta. Feabhsófar tras-thuairisciú agus comhoibriú idir údaráis reachtúla (RTBM, an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (Seirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra) agus Údaráis Áitiúla chun rialuithe éifeachtacha agus gníomhartha leantacha a éascú, de réir mar is cuí. Áireofar leis seo;

- Béim níos mó ar dhíriú ar rialuithe chun éifeachtacht a chinntiú. Bainfear é seo amach trí bhreithniú a dhéanamh ar fhaisnéis nua a bhaineann leis na SMRanna agus na GAECanna, meastóireacht ar thorthaí rialuithe san am a chuaigh thart agus nós imeachta éifeachtach um anailís riosca sa phróiseas roghnúcháin.
- I gcás inarb indéanta, tabharfar isteach seiceálacha trí fhaireachán chun cur le líon na bhfeirmeoirí atá faoi réir rialuithe.
- Beidh gníomhartha feabhais mar chuid den phróiseas rialaithe

Beart Maolaithe 6 ó Scéim Infheistíochta Caipitil Fhís Bia 2030 - Cur síos

Tá sé tábhachtach go ndéanfaí neartú ar chur i bhfeidhm na Rialachán EIA (Talmhaíocht) chun cosaint a sholáthar do ghnáthoga atá faoi bhrú ón talmhaíocht. Ba cheart go mbeadh aon riosca/rioscaí d'aon láithreán Natura 2000 mar thoradh ar ghníomhaíochtaí talmhaíochta nó fiontair nua faoi réir ag ceanglais oiriúnacha measúnaithe comhshaoil faoi chritéir AA agus EIA (Talmhaíocht). D'fhéadfaí an cleachtas is fearr ina leith seo a leathnú tuilleadh chun measúnú ar na gníomhaíochtaí talmhaíochta go léir a áireamh. Dá bhrí sin, ba cheart go mbeadh gach gníomhaíocht talmhaíochta nua, athruithe ar ghníomhaíochtaí talmhaíochta nó cleachtais bhainistíochta, ar an eolas agus go gcomhlíonfadh siad an reachtaíocht ábhartha comhshaoil go léir. Bheadh Rialachán Talmhaíochta AA agus EIA san áireamh sa reachtaíocht chomhshaoil, ach gan a bheith teoranta dóibh

Beart Maolaithe 6 ó Scéim Infheistíochta Caipitil Fhís Bia 2030 - Fírinniú

Is iad na hÚdaráis Áitiúla an t-údarás inniúil maidir le hiarratais phleanála. Éilíonn reachtaíocht phleanála reatha ar an údarás phleanála inniúil breithniú a dhéanamh ar an tionchar suntasach dóchúil ar an gcomhshaoil agus ar Láithreáin Eorpacha mar chuid den phróiseas phleanála. Is cuid den phróiseas phleanála é Scagadh do Mheasúnú Cuí agus EIA. Déanfaidh RTBM foráil i nósanna imeachta rialaithe Seiceálacha Ar an Láthair (OTSC) chun cead phleanála a sheiceáil le haghaidh oibreanna nua.

BISS - Cur síos

Tar éis tréimhse leordhóthanach tosaigh cur chun feidhme, ba cheart dáileadh na n-íocaíochtaí BISS (agus gach íocaíocht dhíreach) a shamhaltú trí úsáid a bhaint as sonraí taifeadta de-facto, chun torthaí iarbhrí a chur i gcomparáid i gcoinne na dtionchar measta a múnlaíodh roimh rolladh amach an CSP.

BISS - Fírinniú

Cé go ndéanfaidh an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta an moladh seo a bhreithniú tuilleadh, tá sé beartaithe go ndéanfar athbhreithniú/meastóireacht ar thionchar na n-íocaíochtaí díreacha le linn shaolré an CSP.

Maoirseacht Chomhordaithe agus Roinnt Faisnéise - Cur síos

Ba cheart meicníochtaí a mheas le haghaidh seachadadh comhordaithe CSP, monatóireacht agus comhroinnt sonraí maidir le cur i bhfeidhm an CSP agus tionchair ar fud na Roinne Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide, an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, an Lárionad Náisiúnta Bithéagsúlachta, agus cuid eile a bhfuil ról acu maidir le mapáil agus monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíocht talmhaíochta agus a éifeachtaí.

Maoirseacht Chomhordaithe agus Roinnt Faisnéise - Fírinniú

Cuirfidh an tÚdarás Bainistíochta Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta ar bun chun maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an phlean meastóireachta agus obair na foirne meastóireachta. Beidh an Grúpa Stiúrtha comhdhéanta d'oifigigh na Roinne, chomh maith le Ranna agus gníomhaireachtaí Rialtais ábhartha eile, de réir mar is cuí. Bunófar fochoiste comhshaoil freisin, le hionadaíocht fhoirmiúil agus ionchur ó na Ranna agus na gníomhaireachtaí ábhartha go léir.

Beart Maolaithe 5 Éicea-scéim Cleachtas talmhaíochta 3: Úsáid nítrigine ceimiceach a theorannú - Cur síos

Chun treochtaí dearfacha ón gcleachtas seo a fháil amach agus a dhearbhu, ba cheart comhordú leanúnach le ranna agus gníomhaireachtaí eile lena n-áirítear an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, Iascach Intíre Éireann, chomh maith le comhairleoirí feirme mar phríomh-chomhéadan idir an RTBM agus feirmeoirí ar an talamh.

Beart Maolaithe 5 Éicea-scéim Cleachtas talmhaíochta 3: Úsáid nítrigine ceimiceach a theorannú - Fírinniú

Is é an Fochoiste Idir-Rannach Comhshaoil, a thuirisceoidh don Ghrúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta, a dhéanfaidh maoirseacht agus faireachán ar thionchair chomhshaoil Phlean Straitéiseach CBT. Ina theannta sin, chun aghaidh a thabhairt ar threochtaí a bhaineann le saincheisteanna comhshaoil agus chun freagairt dóibh, beidh gá an córas faireacháin a neartú. Éileoidh sé seo comhar feabhsaithe, lena n-áirítear comhaontuithe comhroinnte sonraí, ar fud Ranna Rialtais agus Gníomhaireachtaí Stáit, lena n-áirítear an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (lena n-áirítear an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra), an Roinn Comhshaoil agus Athrú Aeráide, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, ionadaithe ó na hÚdaráis Áitiúla agus Teagasc.

Beart Maolaithe 1: Aidhm go dtacóidh gach feirm le beart ceart, áit cheart thar shaolré an phlean - Cur síos

Ba cheart ceachtanna a foghlaimíodh ó scéimeanna oibríochtúla agra-comhshaoil, EIPanna, tionscadail LIFE, an Suirbhé Timpeallachta Feirme Píolótach (FES) agus an Clár Píolótach Samplála Ithir (SSP) a leathnú nuair is iomchuí thar thréimhse Phlean Straitéisigh an CBT. Díreoidh an chéim phíolótach reatha den FES ar mhodheolaíocht a fhorbairt agus ar uas-sciliú na bhfeirmeoirí agus na gcomhairleoirí i gcur i bhfeidhm suirbhéanna ar ghnáthóga ar leibhéal na feirme ar thart ar 6,500 feirm. Soláthróidh an clár fardal gnáthóige, bithéagsúlachta agus comhshaoil don fheirmeoir faoina f(h)eirm féin. Ba cheart go

mbeadh sé seo mar bhonn le haistriú eolais, ardú feasachta, cumarsáid agus mapáil bhreise ag leibhéal na feirme amach anseo.

Beart Maolaithe 1: Aidhm go dtacóidh gach feirm le beart ceart, áit cheart thar shaolré an phlean - Fírinniú

Bearta Aeráide agus Agrathalmhaíochta (AECM)

I dteannta leis an bplean meastóireachta a thairgfear i R1 2022, leanfaidh an tÚdarás Bainistíochta ar aghaidh ag baint úsáide as gach measúnú atá ar fáil ar bhearta a rinneadh le linn an RDP reatha - mar shampla meastóireacht ADAS 2020 ar scéim comhshaoil GLAS - chun cur i bhfeidhm na mbearta a threorú. faoin CSP. Ina theannta sin, úsáidfí an RTBM na bearta a tugadh isteach le linn na hidirthréimhse (Clár Samplála Ithir, Staidéar Timpeallachta Feirme agus an clár Píolótach Agra-Chomhshaoil Bunaithe ar Thorthaí (REAP)) chun sonraí bonnlíne a sholáthar agus chun treoir a thabhairt do dhearadh na príomhthionscadal Agrai. - Beart Comhshaoil Aeráide (AECM) sa CSP. Tógfaidh sé freisin ar an taithí a fuarthas ó chur chun feidhme na dtionscnamh Comhpháirtíochta Nuálaíochta Eorpaí le linn an RDP reatha maidir le dearadh agus cur i bhfeidhm chomhpháirt an Tionscadail Chomhoibrithe den AECM nua.

Déanfar na gníomhartha atá beartaithe le haghaidh AECM ginearálta a dhearadh le comhairle agus saineolas measúnaithe éiceolaíochta. Soláthrófar oiliúint chomhairleach éigeantach lena n-áirítear an chomhairle éiceolaíochta is déanaí agus úsáid chóras TF na Roinne do phleanálaithe feirme cláraithe chun a chinntiú go ndéanfar aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Láithreán Eorpach a scagadh don riosca féideartha sin. Cuirfidh córais TF na Roinne in iúl freisin aon ghníomhartha molta a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar Shuíomh Eorpach agus cuirfear na gníomhartha molta seo in iúl lena mbreithniú tuilleadh.

Ina theannta sin, beidh saineolas éiceolaíochta ag beart comharchumann AECM mar chuid den fhoireann tionscadail comhair. Comhaontaíodh na réimsí tosaíochta agus na gníomhartha a aithníodh don bheart seo i ndlúthchomhar leis an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra.

Áireofar anois sna Comhpháirtíochtaí Eorpacha um Nuálaíocht freisin glao spriocdhírthe ar lapairí pórúcháin agus glao spriocdhírthe chun cáilíocht an uisce ar fheirmeacha diana a fheabhsú.

Beart Maolaithe 4 Tógáil Acmhainne agus Oiliúint - Cur síos

Tógáil Acmhainne agus Oiliúint Tá sé ríthábhachtach maidir le saincheisteanna comhshaoil an gá atá le forbairt acmhainne agus oiliúint d'fheirmeoirí agus dá gcomhairleoirí, agus mar sin moltar an beart maolaithe seo a leanas.

Tá oideachas agus oiliúint dírithe ar gach feirmeoir agus comhairleoir agus gur cheart comhpháirt lárnach a sheachadadh ar thuiscint agus aghaidh a thabhairt ar na príomhdhúshláin chomhshaoil atá os comhair na talmhaíochta, go háirithe uisce, athrú aeráide agus bithéagsúlacht agus sláinte an duine, tírdhreach agus oidhreacht chultúrtha. Chabhródh sé seo le tuiscint níos láidre agus níos cuimsithí a sholáthar ar na saincheisteanna sin agus ginteodh sé réitigh agus úinéireacht fhéideartha ó na feirmeoirí féin. Is iad seo a leanas na príomhthéamaí le breithniú thar na hidirghabhálacha um fhorbairt acmhainne:

- Mar chuid de sholáthar oideachais agus oiliúna ba chóir go gcuirfí feirmeoirí ar an eolas faoi ghnáthóg Iarscríbhinn 1, speicis Iarscríbhinn 2 agus íogaireachtaí daonra éan SPA i gcrios tionchair na feirme agus go mbeadh orthu a bheith feasach orthu.
- Oiliúint chomhairleora feirme a sholáthar maidir le léarscáileanna PIP agus a léirmhíniú ag díriú go sonrach ar oiliúint ar phoitéinseal tionchair truaillithe Níotrít & Fosfair.

Soláthróidh oideachas agus oiliúint den sórt sin agus feacht feirme comhsheasmhacht leis na rialuithe atá leagtha amach do SMR 3 agus SMR 4

Tá sonraí breise ar na ceanglais eolais a theastaíonn do ghnáthóga sonracha Iarscríbhinn I, speicis Iarscríbhinn II agus daonraí éan SPA leagtha amach in aguisíní a ghabhann leis an Ráiteas Tionchair Natura a théann leis.

Beart Maolaithe 4 Tógáil Acmhainne agus Oiliúint - Fírinniú

Tabharfaidh beart CPD do Chomhairleoirí aghaidh ar roinnt ábhar ardleibhéil lena n-áirítear athrú aeráide (maolú agus oiriúnú), cáilíocht aeir, ithreach agus uisce, caomhnú bithéagsúlachta, agus glacadh le teicneolaíochtaí nua agus dea-chleachtas. Samhlaítear go gcuirfear oiliúint comhairleoirí ar shaincheisteanna a bhaineann le tírdhreach agus oidhreacht chultúrtha san áireamh san ábhar um chaomhnú na bithéagsúlachta. Tá oiliúint á cur ar fáil freisin le linn na hIdirthréimhse den Chlár Forbartha Tuaithe 2014-2022. Beidh ról le himirt ag an oiliúint do Sheirbhísí Comhairleacha Feirme agus Aistriú Eolais freisin.

Éicea-Scéim 3 - Cur síos

Scrúdú a dhéanamh ar rannpháirtíocht san Éicea-Scéim ar shamplaí d'fheirmeacha chun tuiscint a fháil ar na nithe a spreagtar chun rogha a roghnú agus ar na gníomhartha a leanann as agus a dtionchair.

Éicea-Scéim 3 - Fírinniú

D'fhéadfadh an moladh maidir le sampla d'fheirmeacha a bheith mar chuid den phróiseas athbhreithnithe inmheánaigh tar éis tabhairt isteach an Éicea-Scéim in 2023 agus déanfaidh an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Measúnaithe é a mheas tuilleadh.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha 1 - Cur síos

Ní mór sainmhínte, spriocanna agus modhanna monatóireachta Táscaire Toradh R7 a shoiléiriú agus a bhunú de réir mar a bhaineann sé le Beart an ANC.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha 1 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 nuashonraithe. Cuirfidh an ANC le Táscaire Thorthaí R.7. Tá obair ar siúl, áfach, maidir le Táscaire Thorthaí 7, lena n-áirítear dul i dteagmháil leis an gCoimisiún maidir leis na modhanna ríofa.

AECM 3 - Cur síos

Taobh amuigh de chúiseanna buiséadacha, níl sé soiléir cén fáth ar socraíodh sprioc de 50,000 feirmeoir don scéim seo. Bheadh tuilleadh mínithe ar an bpointe seo tairbheach.

AECM 3 - Fírinniú

Alt 3.1 ar uailmhian fhoriomlán na hAiltireachta Glaise tugtha cothrom le dáta.

Cúnamh Próitéin 2 - Cur síos

Ba cheart go ndéanfaí tuilleadh forbartha ar na rialuithe chun barraíocht mheasctha a chur chun feidhme faoin idirghabháil.

Cúnamh Próitéin 2 - Fírinniú

Tá téacs breise anois sa teimpléad um Idirghabháil Cúnamh Próitéiní i Roinn 5.1 chun barraíocht mheasctha a mhíniú.

PO Torthaí agus Glasraí 2 - Cur síos

Ba cheart iarrachtaí leanúnacha a dhéanamh chun an t-ualach riaracháin a bhaineann leis an scéim a laghdú, agus aird á tabhairt ar riachtanais reachtaíochta na scéime.

PO Torthaí agus Glasraí 2 - Fírinniú

Is príomhaidhm é seo don fhoireann atá ag smaoineamh ar conas a chuirfear an scéim i bhfeidhm. Áireoidh sé seo breithniú ar chórais chuí TF agus aiseolas ó Eagraíochtaí Táirgeoirí atá ann cheana féin.

PO Torthaí agus Glasraí 1 - Cur síos

Ba cheart tagairt a dhéanamh d'fhorbhreathnú gairid ar na príomhphointí a d'eascair as an anailís SWOT agus as an measúnú riachtanas, atá ábhartha don Idirghabháil Earnála in Earnáil na dTorthaí agus na Glasraí.

PO Torthaí agus Glasraí 1 - Fírinniú

Cuimsíonn an teimpléad Idirghabhála PO Torthaí agus Glasraí i gCuid 5.2 forbhreathnú gairid ar an anailís SWOT agus ar an measúnú riachtanas.

AECM 1 - Cur síos

Is gá tuilleadh sainmhínte a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí a chuimsíonn méadracht bunaithe ar thorthaí. Níl sé soiléir an bhfaighidh feirmeoir íocaíocht fós as gníomh a cuireadh i bhfeidhm, ach níorbh fhéidir an táscaire toraidh a bhaint amach.

AECM 1 - Fírinniú

Tá na gníomhartha atá bunaithe ar thorthaí bunaithe go hiomlán ar thorthaí, gan aon hibridiú idir oideas agus táscairí. Tá na táscairí go hiomlán faoi smacht an fheirmeora agus áirítear orthu éagsúlacht agus cumhdach na speiceas plandaí táscaire, measúnú ar struchtúr glais, láithreach agus clúdach táscairí diúltacha, agus aon bhagairtí ar ithir, fásra nó uisce ó chleachtas feirmeoireachta. Ní mór do pháirceanna íos-thairseach scór a bhaint amach le híoc, ie i gcás féarthailte ionchuir íseal, léiríonn scór faoi bhun na tairsí íosta nach bhfuil an pháirc atá i gceist á bhainistiú mar thalamh féaraigh ionchuir íseal agus mar sin níl an scórchárta infheidhme. Cuirfear sonraíochtaí mionsonraithe ar fáil do phleanálaithe. Cuirfear oiliúint chuí ar fáil do chomhairleoirí agus cinnteoidh plean cumarsáide cuimsitheach go dtuigfear riachtanais na scéime.

Ba cheart tagairt níos sainiúla a dhéanamh san anailís SWOT don deis a thugann corprú tuí.

Tá téacs breise curtha san áireamh san SWOT agus sa Mheasúnú ar Riachtanais maidir leis na buntáistí a bhaineann le mionghearradh agus ionchorprú tuí.

Scéim Infheistíochtaí Caipitil 1 - Cur síos

D'fhéadfaí tuilleadh faisnéise a chur ar fáil chun mionsonraí a thabhairt ar an gcaoi a ndéanfar monatóireacht agus measúnú ar an idirghabháil, le sonraí maidir le conas a dhéanfar tionchar a thomhas agus conas a bhaileofar aon sonraí.

Scéim Infheistíochtaí Caipitil 1 - Fírinniú

Cé go ndéanfaidh an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta an moladh seo a mheas, tá sé beartaithe córas tuairiscithe a thógáil chun míreanna infheistíochta a nascadh le táscairí toraidh, agus chun

sonraí a bhailiú. Coinneofar liosta na n-ítimí infheistíochta faoi athbhreithniú bunaithe ar na sonraí a bhailítear.

EIP1 - Cur síos

Thabharfadh míniú breise ar bhunús na spriocluachanna comhthéacs ar na luachanna aschuir a mbeifí ag súil leo agus cheadódh sé breithiúnais a dhéanamh ar cé chomh uailmhianach/iontaofa atá siad.

EIP1 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun an moladh seo a léiriú.

EIP 3 - Cur síos

Na EIPanna atá laistigh de scóip na hidirghabhála seo a shoiléiriú, agus forluí féideartha le beart comhair AEEM. Níl sé seo go hiomlán soiléir faoi láthair agus d'fhéadfadh go gcruthódh sé mearbhall idir an idirghabháil seo agus an méid atá beartaithe faoin AEEM

EIP 3 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun an moladh seo a léiriú.

Éicea-Scéim 2 - Cur síos

Monatóireacht a dhéanamh ar an gcomhéadan idir ceanglais choinníollachta agus oibleagáidí rannpháirtíochta san Éicea-Scéim agus léirmhíniú agus treoir bhreise a sholáthar nuair is gá.

Éicea-Scéim 2 - Fírinniú

Tugtar an moladh seo faoi deara. Ní dhéanfar na híocaíochtaí faoin Éicea-Scéim ach amháin le haghaidh gníomhaíochtaí a théann níos faide ná ceanglais Choinníollacha agus reachtacha. Cuirfear plean cumarsáide cuimsitheach i bhfeidhm chun a chinntiú go mbeidh comhairleoirí agus tairbhíthe ar an eolas faoi oibleagáidí na scéime roimh a rolladh amach.

AEEM 2 - Cur síos

D'fhéadfadh an rogha Comhair a bhonn fianaise a dhéanamh níos soiléire. Mar shampla, an bhfuil gnéithe seachas an tsamhail hibrídeach bunaithe ar thorthaí a úsáideadh a cuireadh ar an eolas faoi Chlár Burren nó an clár EIP-Agri?

AEEM 2 - Fírinniú

Tugtar an moladh seo ar aird agus tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 nuashonraithe

AEEM 4 - Cur síos

Chuirfeadh sainmhíniú ar a bhfuil á thomhas ag na táscairí toraidh i ngach cás feabhas ar thuiscint.

AEEM 4 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 nuashonraithe.

FGL do Chomhairleoirí 2 - Cur síos

Ba cheart go gcomhlánódh na cineálacha cur chuige téamacha a roghnaítear oiliúint phríomhshrutha comhairleoirí feirme go cúramach agus go gcuirfeadh siad le luach.

FGL do Chomhairleoirí 2 - Fírinniú

Comhlánóidh na hábhair a chlúdófar mar chuid den Chlár FGL le hoiliúint FÁS. Chomh maith leis sin, comhaontófar na hábhair a chlúdófar tar éis dul i gcomhairle le Grúpa Geallsealbhóirí AKIS.

AECM 5 - Cur síos

Ba chóir go mbeadh níos mó sonraí ar mhonatóireacht na scéime. D'aithin athbhreithniú ADAS ar GLAS go raibh níos mó monatóireachta mar cheacht le tabhairt chun cinn le haghaidh atriallta eile den scéim. Beidh monatóireacht éifeachtach, go háirithe i bhfianaise nádúr ilghnéitheach na hidirghabhála seo, ríthábhachtach maidir le bainistíocht leanúnach, ceachtanna a foghlaimíodh agus oiriúnú nuair is gá.

AECM 5 - Fírinniú

Cé go ndeirtear in Airteagal 140(5) de rialachán CSP go gcuirfidh na Ballstáit an plean meastóireachta faoi bhráid an choiste faireacháin tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis glacadh le Plean Straitéiseach CSP, tá sé beartaithe dréachtphlean meastóireachta a thiomnú don CSP i. R1 2022. Tá gá leis sin toisc go mbeidh gá le sonraí bonnlíne a bhailiú chun tionchar an CSP ar thairbhíthe a mheasúnú i gceart. Tabharfar breac-chuntas sa phlean meastóireachta ar an ngá atá le foireann mheastóireachta chun tionchar na n-idirghabhálacha CSP ar thrí théama uileghabhálacha an CSP a mheas.

AECM 6 - Cur síos

Ba cheart uailmhianta na scéime a bhainistiú, agus ní mór don chumarsáid leis an bpobal agus páirtithe leasmhara níos leithne a bheith soiléir maidir le scála na scéime agus ionchais chuí na scéime.

AECM 6 - Fírinniú

Déanfar an chumarsáid a chomhordú go lárnach, agus leagfar amach an bealach a rannchuidíonn an Ailtireacht Ghlas, lena n-áirítear an AECM, le spriocanna comhshaoil náisiúnta agus Eorpacha. Beidh gach Rannán ábhartha de chuid na Roinne ag cur leis an Straitéis Chumarsáide, lena n-áireofar freisin scaipeadh an Líonra CAP agus an Conradh don Líonra Náisiúnta Tuaithe atá ann cheana féin.

Oiliúint AECM 1 - Cur síos

Ní thugtar le fios cé acu ar léiríodh sa dearadh aon eilimintí ó atriallta roimhe seo den chlár oiliúna, nó ceachtanna a foghlaimíodh. Moltar go soláthródh an idirghabháil roinnt sonraí maidir le cé acu ar cuireadh na ceachtanna a foghlaimíodh ó chlár nó ó mheastóireachtaí roimhe seo san áireamh sa dearadh.

Oiliúint AECM 1 - Fírinniú

Tugadh aghaidh ar an moladh seo san idirghabháil. Bhreithnigh ADAS oiliúint GLAS mar chuid dá meastóireacht ar GLAS agus thug siad faoi deara, inter alia, “Tá moltaí déanta ag rannpháirtithe sa mheastóireacht seo chun luach na comhairle agus na hoiliúna a fheabhsú, ach go bunúsach ba cheart go bhfeabhsódh sé tuiscint agus cumas chun gníomhartha a chur i bhfeidhm agus iarchúram a sholáthar. chun torthaí a sheachadadh thar thréimhse an chomhaontaithe”. Ba é an moladh go mbeadh an dara cúrsa deonach ann i mbliain 3 den chonradh ná aghaidh a thabhairt ar an bpointe seo maidir le feabhas a chur ar thuiscint agus ar sholáthar iarchúraim le linn an chomhaontaithe.

Oiliúint AECM 2 - Cur síos

Ní cosúil go bhfuil líon na rannpháirtithe san AECM ar aon dul leis an líon ionchais a tharlóidh sa ghné oiliúna éigeantach d'oiliúint AECM. D'fhéadfaí an chaoi ar thángthas ar líon na rannpháirtithe a dhéanamh níos soiléire.

Oiliúint AECM 2 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun é seo a léiriú.

Ní mór don mhonatóireacht tionchair níos leithne na hidirghabhála ar sholáthar tuí in áiteanna eile san earnáil a chlúdach chun aon tionchar diúltach iartheachtacha a sheachaint.

Leanfaimid ag déanamh monatóireachta ar réimse na mbarr a cuireadh, chun aon drochthionchar ar sholáthar tuí a sheachaint.

D'fhéadfadh an beart leas a bhaint as ról na gcóras TFC i riar na hidirghabhála a leagan amach go soiléir agus mionsonraí a thabhairt ar an gcaoi a mbaileofar sonraí táscairí lena chinntiú go bhfuil na córais tuairiscithe láidir.

Tá alt 7.2 den dréacht-CSP ar mhonatóireacht agus ar mheastóireacht tugtha cothrom le dáta.

EIP 2 - Cur síos

Ceanglais incháilitheachta níos mionsonraithe agus níos sainiúla a sholáthar chun ráta ratha íseal comhchosúil a chosc agus a bhí sa chlár roimhe seo

EIP 2 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun an moladh seo a léiriú.

Ba cheart an dréacht-idirghabháil a thabhairt cothrom le dáta chun SO4 a léiriú, toisc go bhfuil sé seo ar cheann de na cuspóirí gaolmhara ach nach ndéantar tagairt shonrach dó.

Nuashonraíodh an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 chun tionchar tánaisteach ar SO4 a léiriú.

Cúnamh Próitéin 1 - Cur síos

Ba cheart ábharthacht na hidirghabhála do SOanna iolracha a shonrú ar bhealach níos soiléire sa dréacht-CSP

Cúnamh Próitéin 1 - Fírinniú

Nuashonraíodh an teimpléad Idirghabhála i gcuid 5.1 chun nasc chuig SO 4 agus 5 a áireamh, mar aon le SO 1

Beachaireacht 1 - Cur síos

Ba cheart forbhreathnú gairid ar an anailís SWOT agus ar an measúnú riachtanas, de réir mar a bhaineann le hIdirghabháil Earnála na mBeachadóireacht, a ionchorprú ina chuid ranna den CSP.

Beachaireacht 1 - Réasúnaíocht

Tá forbhreathnú gairid ar an anailís LLDB agus ar an measúnú riachtanas anois sa teimpléad um Idirghabháil Bhúadóireachta i gCuid 5.2.

Beachaireacht 2 - Cur síos

Bheadh sé úsáideach dá nglacfaí leis an idirghabháil bealach éigin chun leibhéal rannpháirtíochta na mbeach coimeádaithe leis an gClár Náisiúnta nua Beachadóireachta a rianú (m.sh. trí shuirbhéanna earnála atá ann cheana féin), fiú mura bhfuil sé lasmuigh den chóras táscairí foirmiúil don CSP.

Beachaireacht 2 - Réasúnaíocht

Mar chuid de dhaonáireamh bliantúil na gcoirceog beachaireachta agus/nó trí shuirbhéanna cuí eile, déanfar faireachán ar an leibhéal rannpháirtíochta beachaireachta leis an gClár Náisiúnta Beachadóireachta nua.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha 2 - Cur Síos

Ba cheart machnamh a dhéanamh ar thaighde sampla-bhunaithe agus ar mheastóireacht ar na héifeachtaí comhshaoil, bithéagsúlachta, caomhnaithe agus inmhharthanachta feirme a bhaineann le rannpháirtíocht an ANC ar fheirmeacha aonair chun eolas a chur ar fáil do thuiscint ar thionchair na scéime agus an cás, más ann dó, do shamhlacha forfheidhmithe eile.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha 2 - Fírinniú

Cé go ndeirtear in Airteagal 140(5) de rialachán CSP go gcuirfidh na Ballstáit an plean meastóireachta faoi bhráid an choiste faireacháin tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis glacadh le Plean Straitéiseach CSP, tá sé beartaithe dréachtphlean meastóireachta a thiomsú don CSP i. R1 2022. Tá sé seo riachtanach mar go mbeidh gá le sonraí bonnlíne a bhailiú chun tionchar an CSP ar thairbhíthe a mheas i gceart. Tabharfar breac-chuntas sa phlean meastóireachta ar an ngá atá le foireann mheastóireachta chun measúnú a dhéanamh ar thionchar idirghabhálacha an CSP - lena n-áirítear idirghabháil an ANC - thar thrí théama uileghabhálacha an CSP.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha 3 - Cur síos

Ba cheart rátaí íocaíochta a athscrúdú i bhfianaise thorthaí Dhaonáireamh Talmhaíochta 2020, nuair a fhoilsítear iad.

Limistéir faoi Shrianta Nádúrtha 3 - Fírinniú

Déanfar athbhreithniú ar rátaí íocaíochta nuair a bheidh sonraí Dhaonáireamh Talmhaíochta 2020 ar fáil.

Aistriú Eolais 2 - Cur síos

Ba cheart liosta na n-ábhar tosaíochta a úsáid chun a áirithiú go gcumhdaíonn grúpaí topaicí atá dírithe ar an ngeilleagar agus ar an gcomhshaol a dhóthain mar chuid dá ngníomhaíochtaí thar thréimhse trí bliana oibriúcháin.

Aistriú Eolais 2 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun an moladh seo a léiriú.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibríthe 3 - Cur síos

D'fhéadfaí tuilleadh faisnéise a sholáthar sa phlean maidir le struchtúr agus rialachas na gcomhpháirtíochtaí sin, lena n-áirítear an úsáid a bhaineann siad as creat coiteann nó as struchtúr comhthéacs áitiúil.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibríthe 3 - Fírinniú

Tá Alt 5.3 den CSP nuashonraithe agus leagfar amach sonraí breise sna Téarmaí agus Coinníollacha don idirghabháil.

LEADER 1 - Cur síos

Thabharfadh míniú breise maidir leis na táscairí toraidh ionchasacha atá ag brath ar an LDS roghnaithe agus conas a roghnaíodh iad léargas níos fearr ar chreat feidhmíochta/samhail loighce an chláir.

LEADER 1 - Fírinniú

Tá alt 2.1.9 tugtha suas chun dáta chun an moladh seo a léiriú.

FGL do Chomhairleoirí 1 - Cur síos

Ba cheart measúnú sainiúil a dhéanamh ar FGL do Chomhairleoirí, agus ba cheart an ghnáth-mheastóireacht leanúnach ar oiliúint mar a sheachadtar a bheith scríofa isteach sa tsonraíocht do sholáthraithe oiliúna.

FGL do Chomhairleoirí 1 - Fírinniú

Samhlaítear go mbeidh measúnú/measúnú san áireamh i ngach modúl le fáil amach ar éirigh leis an gcomhairleoir na sonraí riachtanacha a fháil (pas a fháil sa mhodúl). Ina theannta sin, déanfaidh saineolaithe topaicí RTBM measúnú ar an ábhar do gach modúl lena chinntiú go gclúdaíonn sé an topaic atá idir lámha agus go bhfuil sé ar ardchaighdeán.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 2 - Cur síos

D'fhéadfadh go mbeadh gá le tuilleadh faisnéise a chur ar fáil maidir le conas is féidir feirmeoirí a spreagadh chun comhpháirtíochtaí a dhéanamh agus conas a d'fhéadfadh siad a bheith cinnte faoi na tairbhí.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 2 - Fírinniú

Tá líonra de Sheirbhísí Comhairleacha Feirme poiblí (Teagasc) agus príobháideacha i bhfeidhm ar fud na tíre chun coincheap na socrúithe comhoibríocha a chur chun cinn go príomha trí Chomhpháirtíochtaí Feirme Cláraithe (RFPanna) a bhunú. Cuirfear feachtas cumarsáide cuimsitheach ar bun freisin maidir le cur i bhfeidhm an CSP. Beidh ról le himirt ag Líonra CBT freisin.

LEADER 2 - Cur síos

D'fhéadfadh an beart leas a bhaint as ról na gcóras TFC i monatóireacht/riarachán na hidirghabhála a leagan amach go soiléir go mion.

LEADER 2 - Fírinniú

Tá alt 7.2 tugtha cothrom le dáta chun an moladh seo a léiriú.

LEADER 3 - Cur síos

Níos mó sonraí a sholáthar ar na gníomhartha a dhéanfaidh LEADER chun aghaidh a thabhairt ar ghné an chomhionannais inscne de SO8. a áirithiú go dtugann an beart aghaidh iomlán ar SO an AE.

LEADER 3 - Fírinniú

Urramóidh gach ceann de na hidirghabhálacha LEADER i ndrúacht-CBT an Chairt um Chearta Bunúsacha an AE mar a thagraítear in Airteagal 9 de Rialachán CBT SP. Áirítear leis seo cearta comhionanna ban agus fear. Déanfar cur síos breise air seo sna glaonna ar thograí agus sna Rialacha Oibriúcháin Clár LEADER.

Aistriú Eolais 1 - Cur síos

Chuirfí feabhas ar an gcur síos ar an idirghabháil dá gcuirfí achoimre ghairid ar fáil maidir leis na príomhcheisteanna a bhaineann le haistriú eolais a eascraíonn san anailís LLDB agus sa mheasúnú riachtanas.

Aistriú Eolais 1 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun an moladh seo a léiriú.

Oiliúint AECM 3 - Cur síos

Ba cheart na ríomhanna costais aonaid a chur ar fáil níos mine mar níl sé soiléir go beacht conas a rinneadh é seo.

Oiliúint AECM 3 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 tugtha cothrom le dáta chun é seo a léiriú.

Oiliúint AECM 4 - Cur síos

Ba cheart cur síos níos mionsonraithe a sholáthar, má tá sé ar fáil, ar an gcaoi a gclúdóidh an oiliúint gach gníomhaíocht a chuirtear ar fáil san AECM Ginearálta agus sna Roghanna Comhair.

Oiliúint AECM 4 - Fírinniú

Déanfar an moladh seo a mheas le linn a chur i bhfeidhm. Tugtar aghaidh ar an moladh seo freisin sa rannán maidir le measúnú comhshaoil.

Ba cheart athbhreithniú agus measúnú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm iomlán ag céimeanna cuí, agus ba cheart rátaí íocaíochta a athbhreithniú ag eatraimh chuí.

Cé go ndéanfaidh an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta an moladh seo a bhreithniú tuilleadh, meastar go n-áireofar sa phlean meastóireachta, atá fós le forbairt, athbhreithniú/meastóireacht ar an mBeart Ionchorpraithe Tuí.

Scéim Infheistíochtaí Caipitil 2 - Cur síos

Chuideodh fírinniú breise maidir le cén fáth a bhfuiltear ag súil le leibhéil infheistíochta comhchosúla le TAMS II chun tacú leis an straitéis idirghabhála, chomh maith le míniú a thabhairt ar an bhfáth a bhfuiltear ag súil leis an ionadú infheistíochta a sainaithníodh.

Scéim Infheistíochtaí Caipitil 2 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 den CSP nuashonraithe.

Scéim Infheistíochtaí Caipitil 3 - Cur síos

Ba cheart go soiléireodh an dréachtphlean cén fáth nach bhfuil maoiniú á leithdháileadh ach in 2026 agus in 2027.

Scéim Infheistíochtaí Caipitil 3 - Fírinniú

Tá an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 den CSP nuashonraithe.

Ba cheart go ndéanfadh an dréacht idirghabhála próisis mhonatóireachta rialta ar an ráta íocaíochta a bhunú/a leagan amach chun athbhreithniú a dhéanamh ar a chumas an sprioc 7.5% a bhaint amach, ar méadú suntasach é ón tréimhse mhaoinithe roimhe seo.

Déanfar monatóireacht ar R.24, a bhaineann le Scair an Limistéir Talmhaíochta Úsáidte (UAA) arna thacú ag an CBT don fheirmeoireacht orgánach, le deighilt idir cothabháil agus tiontú go feirmeoireacht orgánach, le linn thréimhse an CSP.

FGL do Chomhairleoirí 3 - Cur síos

Breathnaigh ar anailís shainriachtanais oiliúna ar fud an chohórt comhairleoirí, agus coinnigh leibhéal FGL amach anseo oscailte agus solúbtha, le sonrú de réir mar is gá.

FGL do Chomhairleoirí 3 - Fírinniú

Coinneofar ábhair chomhairleoirí FGL faoi athbhreithniú agus rachfar i gcomhairle leis na príomhchomhlachtaí comhairleacha freisin maidir leis na hábhair a chlúdófar.

Ba cheart go mbeadh an córas nua faireacháin agus riaracháin faoi réir athbhreithniú leanúnach ar a éifeachtúlacht, go háirithe sa chéad bhliain dá chur chun feidhme. Ba cheart aon saincheistanna a thángthas orthu a cheartú a luaithe is féidir chun a áirithiú go laghdaítear na hualaí riaracháin leis an gcóras nua agus go n-éascaítear tuairisciú agus anailís

Tá coigeartuithe de réir mar is gá ar chórais agus meastóireacht ar na ceachtanna a foghlaimíodh, go háirithe tar éis cur i bhfeidhm tosaigh, mar chuid den chleachtas caighdeánach bainistíochta tionscadail a úsáidtear.

Cé go bhféadfadh sé a bheith níos faide ná na ceanglais maidir le monatóireacht ar tháscairí torthaí de réir mar is infheidhme maidir leis an CSP iomlán, ba cheart machnamh a dhéanamh ar spriocanna a bhunú agus ar aschuir a thairfeadh thar ghníomhaíochtaí éagsúla laistigh den idirghabháil mar mhodh chun tacú le faireachán agus meastóireacht níos mionsonraithe.

Déanfaidh an Grúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Measúnaithe breithniú breise ar an moladh.

Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí - Cur síos

Ba cheart an cinneadh, ag céim ard de phleanáil CSP, raon feidhme na scéime seo a leathnú ó thacaíochtaí in earnálacha na mairteola agus na gcaorach go dtí sraith earnálacha níos leithne, a mhíniú sa CSP.

Tacaíocht Luathchéime d'Eagraíochtaí Táirgeoirí - Fírinniú

Nuashonraíodh an teimpléad idirghabhála i gCuid 5.3 chun soiléireacht níos fearr a thabhairt air seo.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 1 - Cur síos

Ba cheart aon sonraí breise ar an ualach riaracháin a bhaineann leis an scéim seo a chur san áireamh.

Deontas Feirmeoireachta Comhoibríoch 1 - Fírinniú

Tá soiléiriú breise curtha ar fáil i Roinn 5.3 den CSP.

Oiliúint AECM 5 - Cur síos

Níl aon idirdhealú ná admháil ar an gcoinníoll go mbeidh roinnt rannpháirtithe sa Rogha Ghinearálta agus go n-úsáidfidh daoine eile an tSamhail Comhair agus an n-athróidh riachtanais oiliúna na rannpháirtithe bunaithe ar an rogha a úsáidfidh siad san AECM. D'fhéadfaí é seo a dhéanamh níos soiléire laistigh den phlean.

Oiliúint AECM 5 - Fírinniú

Tá sé seo curtha in iúl go soiléir sa dréacht CSP Alt 5.3.

Beart Maolaithe 2: Maoirseacht agus monatóireacht - Cur síos

Maoirseacht agus faireachán ar Phlean Straitéiseach CBT tríd an gCoiste Monatóireachta Comhshaoil agus trí phrótacail rialuithe agus seiceálacha atá ann cheana. Ina theannta sin, chun aghaidh a thabhairt ar threochtaí a bhaineann le saincheisteanna comhshaoil agus chun freagairt dóibh, is gá an córas faireacháin a fhorfheidhmiú, a spriocdhírú ar bhealach praiticiúil chun torthaí a cheadú a fheabhsaíonn na bearta dearfacha sa phlean, agus freagairt dá réir i gcás ina saináithnítear éifeachtaí díobhálacha go luath i. céim an phlean. Thacódh sé seo freisin nuair a bhíonn éifeachtaí dearfacha ag tarlú agus d'fhoghlaimoidís ó na gníomhartha seo. Éascóidh sé seo baint amach na spriocanna atá leagtha amach i bPlean Straitéiseach CBT 2023-2027 lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le reachtaíocht náisiúnta agus AE eile ar nós WFD, an Treoir maidir le Gnáthóga, an Treoir maidir le hÉin agus an Treoir um Uasteorainn Astaíochtaí Náisiúnta. Cead a thabhairt d'athbhreithniú bliantúil agus gníomhartha leasúcháin/athbhreithnithe má aithnítear drochthionchar tríd an monatóireacht seo. D'fhéachfadh sé seo le monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtaí (dearfach agus diúltach) thar phríomhghabhdóirí comhshaoil a aithníodh tríd an bpróiseas SEA agus AA, eadhon Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána, Láithreáin Eorpacha, acmhainní uisce agus astuithe GHG. Crostuairisciú feabhsaithe idir údaráis áitiúla, an EPA, RTBM, DHLGH, DECC agus Uisce Éireann de réir mar is cuí.

Beart Maolaithe 2: Maoirseacht agus monatóireacht - Fírinniú

Déanfaidh an Fochoiste Idir-Rannach Comhshaoil, a thuirisceoidh don Ghrúpa Stiúrtha Monatóireachta agus Meastóireachta, maoirseacht agus faireachán ar thionchair chomhshaoil Phlean Straitéiseach CBT. Ina theannta sin, chun aghaidh a thabhairt ar threochtaí a bhaineann le saincheisteanna comhshaoil agus chun freagairt dóibh, déanfar an córas faireacháin a neartú, trí chomhar feabhsaithe, lena n-áirítear comhaontuithe comhroinnte sonraí, ar fud Ranna Rialtais agus Gníomhaireachtaí Stáit, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta do, an Roinn Tithíochta, Áitiúil. Rialtas agus Oidhreacht (lena n-áirítear an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra), an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, ionadaithe ó na hÚdaráis Áitiúla agus Teagasc.

Ina theannta sin, feabhsófar tras-thuirisciú agus comhoibriú idir údaráis reachtúla (RTBM, an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht (Seirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra) agus Údaráis Áitiúla) chun rialuithe éifeachtacha agus gníomhartha leantacha a éascú, de réir mar is cuí. Áireofar leis seo;

- Béim níos mó ar dhírú ar rialuithe chun éifeachtacht a chinntiú. Bainfear é seo amach trí bhreithniú a dhéanamh ar fhaisnéis nua a bhaineann leis na SMRanna agus na GAECanna, meastóireacht ar thorthaí rialuithe san am a chuaigh thart agus nós imeachta éifeachtach um anailís riosca sa phróiseas roghnúcháin.
- I gcás inarb indéanta, tabharfar isteach seiceálacha trí fhaireachán chun cur le líon na bhfeirmeoirí atá faoi réir rialuithe.
- Beidh gníomhartha feabhais mar chuid den phróiseas rialaithe

Déanfaidh RTBM foráil i nósanna imeachta rialaithe Seiceálacha Ar an Láthair (OTSC) chun cead pleanála a sheiceáil le haghaidh oibreacha nua.

3.

Féach an cháipéis(í) ceangailte

4.

Féach an cháipéis(í) ceangailte

larscríbhinn II ar an anailís SWOT

Féach an cháipéis(í) ceangailte

larscríbhinn III maidir le comhairliúchán leis na comhpháirtithe

Féach an cháipéis(í) ceangailte

larscríbhinn IV maidir leis an íocaíocht bairr shonraigh le haghaidh cadáis (i gcás inarb ábhartha)

larscríbhinn V maidir leis an maoiniú náisiúnta breise arna sholáthar laistigh de raon feidhme Phlean Straitéiseach CBT

	Idirghabháil	Buiséad	lón níos airde tairbhíthe	déine cúnaimh níos airde	maoiniú a sholáthar d'oibríocht áirithe laistigh den idirghabháil	Faisnéis Bhreise
--	---------------------	----------------	----------------------------------	---------------------------------	--	-------------------------

Méid measta bliantúil an chúnamh airgeadais náisiúnta in earnáil na dtorthaí agus na nglasraí in aghaidh an réigiúin lena mbaineann agus an t-iomlán don Bhallstát

N/B

larscríbhinn VI maidir le cabhair idirthréimhseach náisiúnta (i gcás inarb ábhartha)

a) an t-imchlúdach airgeadais bliantúil earnáilsonrach do gach earnáil dá ndeonaítear cabhair idirthréimhseach náisiúnta

Earnáil	An clúdach airgeadais earnáil-shonrach, EUR				
	2023	2024	2025	2026	2027

b) i gcás inarb ábhartha, an t-aonad ráta uasta tacaíochta do gach bliain den tréimhse

Earnáil	Uasráta aonaid tacaíochta, i %				
	2023	2024	2025	2026	2027

c) i gcás inarb ábhartha, faisnéis maidir leis an tréimhse thagartha arna modhnú i gcomhréir leis an dara fomhír d'Airteagal 147(2).

Earnáil	faisnéis maidir leis an tréimhse thagartha arna modhnú
---------	--

d) tuairisc achomair ar chomhlántacht na cabhrach idirthréimhseach náisiúnta le hidirghabhálacha Phlean Straitéiseach CBT

larscríbhinn eile: Comhsheasmhacht le spriocanna an Aontais do 2030 agus rannchuidiú leo

Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE de laghdú 50 % ar chailteanais chothaitheach, agus ag an am céanna nach ndéanfar aon mheathlú ar thorthúlacht na hithreach a áirithiú

Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE de 10% den limistéar talmhaíochta faoi ghnéithe tírdhreacha ard-éagsúlachta.

Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE de 25% de thalamh talmhaíochta an AE faoin bhfeirmeoireacht orgánach

Ranníocaíocht náisiúnta le spriocanna 2030 an AE de laghdú 50% ar úsáid iomlán agus ar riosca lotnaidicídí ceimiceacha, agus úsáid lotnaidicídí níos guaisí

Ranníocaíocht náisiúnta le sprioc 2030 an AE maidir le laghdú 50 % ar dhíolachán frithmhiocróbach le haghaidh ainmhithe feirme agus sa dogharshaothrú

Rannchuidiú náisiúnta le sprioc 2025 an AE maidir le cur i bhfeidhm leathanbhanda gasta i gceantair thuithe chun an cuspóir maidir le rochtain 100 % a bhaint amach

Teideal an doiciméid	Cineál doiciméid	Dáta an doiciméid	Tagairt áitiúil	Tagairt ón gCoimisiún	Comhaid	Dáta seolta	
Comhairliúchán le Comhpháirtithe	Comhairliúchán leis na comhpháirtithe	10-Lúnasa-2022		Ares(2022)5704992	Comhairliúchán le Comhpháirtithe	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 3.1.5	Comhsheasmhacht na Straitéise agus comhlántachtaí	10-Lúnasa-2022	3.1.5	Ares(2022)5704992		11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 Nós Imeachta Achomharc	Córas Rialachais agus Comhordaithe	10-Lúnasa-2022	7.3 Nós Imeachta Achomharc	Ares(2022)5704992	Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 Nós Imeachta Achomharc	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 CETFT	Córas Rialachais agus Comhordaithe	10-Lúnasa-2022	7.3 IACS CETFT	Ares(2022)5704992	Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 CETFT	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 CERT	Córas Rialachais agus Comhordaithe	10-Lúnasa-2022	7.3 IACS	Ares(2022)5704992	Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 EAFG	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 Córas chun Ainmhithe Talún a Aithint agus a Chlárú	Córas Rialachais agus Comhordaithe	10-Lúnasa-2022		Ares(2022)5704992	Iarscríbhinn a ghabhann le Roinn 7.3 Córas chun Ainmhithe Talún a Aithint agus a Chlárú	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
	Meastóireacht ex-ante agus Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) dá dtagraítear i dTreoir 2001/42/CE	10-Lúnasa-2022		Ares(2022)5704992		11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
	Iarscríbhinn II Anailís SWOT:	10-Lúnasa-2022		Ares(2022)5704992		11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Tuarascáil SEA	Meastóireacht ex-ante agus Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (SEA) dá dtagraítear i dTreoir 2001/42/CE	10-Lúnasa-2022	Iarscríbhinn Tuarascáil SEA	Ares(2022)5704992	Tuarascáil SEA	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Deimhniú Roghnúcháin ar Fhíorú Costálacha	Córas Rialachais agus Comhordaithe	10-Lúnasa-2022	Teagasc Costing	Ares(2022)5704992	Deimhniú Roghnúcháin ar Fhíorú Costálacha	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank
Amharc den chlár 2023IE06AFSP001 1.2	Léiriú ar na sonraí roimh iad a sheoladh	11-Lúnasa-2022		Ares(2022)5704992	Pictiúr cláir 2023IE06AFSP001 1.2 Seat an chlár 2023IE06AFSP001 1.2	11-Lúnasa-2022	Malik, Shashank